

Sfântul Nicolae Velimirovici

PROLOAGELE

MEFLOHRIDFI

Viețile Sfinților

/ /

însoțite de

Cîntări, Cugetări, Luări aminte și Predici pentru fiecare zi a anului

Voi. I ianuarie - iunie

Traducere, tabel cronologic și note: **Mihaela Grosu**

Carte tipărită cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte

GALACTION,

Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Editura Cartea Ortodoxă

2005

Prefața autorului

Proloagele sînt cartea de lectură a popoarelor ortodoxe, veche de sute de ani. Popoarele ortodoxe au crescut și și-au crescut la rîndul lor copiii cu această carte, de-a lungul veacurilor de ispite grele, atît în stare de libertate fiind, cît și sub asuprire străină. De-a lungul tuturor acestor secole, poporul ortodox, crescut cu *Proloagele*, își hrănea sufletul și nădejdea cu istorisirile vieții sfinților, preaslăvind puterile lor dumnezeiești de cavaleri și viteji ai dreptății lui Dumnezeu, care prin exemplul lor le lumineau și le călăuzeau viața.

„Prolog” înseamnă „Prefață” sau „Introducere” la adîncă și minunata cunoaștere creștină, și este un cuvînt pe care părinții noștri slavi l-au folosit în loc de alt cuvînt grecesc, *Sinaxar*.

În conținutul lor, *Proloagele* nu sînt altceva decît un *calendar* lărgit și explicat, dar care, trebuie să știm, nu conține decît o mică parte din numele trecute în Cartea tainică a Vieții (Apocalipsa 3: 5). Zic doar o mică parte, deoarece numele de sfinți, bărbați, femei și copii ale sufletelor binecuvîntate și sfinte care au urmat toată viața lor și pînă la sînge lui Dumnezeu, care au împlinit Legea Lui, și care au moștenit împărăția Cerurilor, se numără cu miile de mii și nu se pot cuprinde în nici un calendar. Acesta nume, unele cunoscute nouă dar cele mai multe necunoscute, nu pot fi încăpute decît în Cartea cerească a Vieții, din care calendarul, sau *Proloagele* noastre, nu sînt decît o mică și foarte mică parte a marii Cărți a Vieții, pe care în întregimea și amănunțimea ei, numai Unul Veșnicul și Atotcunoscătorul Judecător o știe.

Calendarul este prima carte pe care am deschis ochii în copilăria mea și pe care am țint-o în mîini. În casele satului nostru ea era țintă la icoane, și era luată cu evlavie, citită cu voce tare, apoi așezată la loc. Pentru mine cel de atunci ea era

o carte foarte tainică care nu conținea decât nume, fără nici un conținut și fără nici o explicație. Eu pe atunci copil fiind, nici nu bănuiam măcar ce conținut adânc avea fiecare nume scris în el. Cartea aceea mă fascina; eu o respectam fără să o cunosc și o iubeam cu adâncă evlavie fără să o înțeleg. Farmecul cărții pentru mine stătea tocmai în acele nume care se înșiruiău în ea. Oare ce însemnau acele nume? Eu de abia acum aș putea să răspund la această întrebare: și anume, că persoana este totul. Din perspectiva veșniciei, tot ceea ce este în jurul persoanei și alături de ea, tot ceea ce este exterior persoanei înseși, adică, nu contează și nu se numără. Regatele, statele și imperiile, comorile și coroanele, ornamentele și cultura, onorurile și mărirea: toate acestea sînt lucruri mai mici decît persoana, și subordonate ei. Ele sînt slugi ale persoanei, fără valoare în comparație cu ea. Persoana sfîntă este sufletul caracterului lui Hristos care se repetă, mai mult sau mai puțin, în mulțimea și felurimea persoanelor. Sfinții sînt niște oglinzi prețioase strălucind de curățenie în care se reflectă frumusețea, puterea și maiestatea Persoanei lui Hristos. Sfinții sînd roadele Pomului Vieții. Pomul este Hristos, iar roadele sînt sfinții. Pomul după roade se cunoaște, *că orice pom bun face roade bune* (Matei 7: 17). Precum strugurii din vie, așa au crescut sfinții din Hristos. Ce este soarele între stele și regele între nobilii săi, așa este Hristos între ai Săi sfinți. Există două căi, și amîndouă sînt bune: de la Hristos la sfinți, și de la sfinți la Hristos. Sfinții se explică prin Hristos, iar Hristos este mărturisit de sfinții Lui. Oricine ține minte acestea cînd citește această carte, se va folosi cel mai mult de ea.

Aceste *Proloage* se numesc *de la Ohrida* doar pentru a le distinge de străvechile *Proloage* slavonești care din păcate, din pricina limbii arhaice, au devenit inaccesibile poporului ortodox slav din zilele noastre. Diferența dintre aceste două *Proloage* nu este una esențială, ci mai curînd una tehnică, pe care cititorii mai experimentați o vor sesiza cu ușurință singuri, în afară de diferența de limbă și de aranjarea materialului de învățătură, cea mai mare diferență ar putea să conștina în includerea multor sfinți care au provenit din diferitele popoare ortodoxe în ultimii două sute de ani, și care nu au cum să se regăsească în *Prologul* slavonesc sau cel grecesc.

Scopul Proloagelor de la Ohrida este acela de a oferi o lectură zilnică de suflet folositoare poporului și clerului. Mulți preoți de parohie, monahi și credincioși mi-au cerut să alcătuiesc un manual religios pentru popor și pentru cler. Trebuie să spun că Ieromonahul Irienu Georgevici¹ și Ieromonahul Iustin Popovici,² ambii profesori și duhovnici de Seminar Teologic, m-au silit cu multe rugăminți să alcătuiesc această carte. Eu în cele din urmă le-am făgăduit, și, lucrînd mai multe ierni la rînd, cu ajutorul lui Dumnezeu, am încheiat oarecum lucrarea și mi-am împlinit făgăduința.

Ohrida, 1928 Nicolae, Episcopul Ohridei

¹ Mai tîrziu Episcop al Dalmației, a trecut la Domnul în anul 1952. - n. ed. americane.

² Mai tîrziu, Arhimandritul Iustin Popovici. El s-a odihnit întru Domnul în anul 1979, iar în eparhia Șabaț-Valievo din Serbia este cinstit ca Sfînt. - n. ed. americane.

**O cronologie a vieții Sfîntului
Nicolae Velimirovici, Noul Hrisostom,
Episcop de Ohridă și Jicea³**

1880, 23 **decembrie**: (praznicul Sf. Naum de Ohrida, ucenic al Sf. Chirii și Metodiului): în zorii zilei, se naște copilul Nicolae, întâiul al familiei Dragomir și Katarina Velimirovici, dreptmăritori creștini din satul Lelici de lângă Valievo, oraș din valea Munților Povlen din partea de apus a Serbiei. Avînd o sănătate șubredă, copilul este botezat curînd după naștere, la Mînăstirea Celiie din apropiere, de către parohul satuhii Lelici, dragul Părinte Andrei. La botez el primește numele Sf. Nicolae Făcătorul de Minuni, Patronul familiei Velimirovici. Toți cei opt copii care se nasc ulterior nu supraviețuiesc celui de al Doilea Război mondial, în familia Velimirovici se duce o viață de mare pietate creștină: munca zilei se întrerupe la ceasurile de rugăciune, posturile se păzesc cu strictețe, se merge cu regularitate la biserică pentru participarea la slujbe și la Sfînta împărtășanie. Mama Katarina este prima povățuitoare a micului Nicolae în viața duhovnicească: femeie foarte credincioasă și cu viață sfîntă, ea îl instruiește pe copil în învățătura despre Dumnezeu, despre Mîntuitorul Hristos, despre Viețile Sfinților și Sărbătorile Bisericii, în acestea, ea își ia copilul de mîină și împreună merg pe jos la Mînăstirea Celiie, cale de circa 3 mile, pentru participarea la Sfintele Slujbe și Sfînta împărtășanie. Aceste „mergeri pe jos cu mama de mîină” rămîn în memoria Episcopului Nicolae

Compilată, editată și sistematizată după următoarele surse: Fr. Daniel M. Rogich, *Serbian Patericon. Saints of the Serbian Orthodox Church*, voi. I, January-April, Platina, California: St. Herman of Alaska Brotherhood, 1994; 'Memories of St. Nikolai. From St. Tikhon's Seminary, South Canaan, Pennsylvania', in *The Orthodox Word*, Voi. 29, No. 4 (171), July-August 1993 [număr dedicat Sf. Nicolae Velimirovici]; St. Nikolai Velimirovich, *The Heavenly Liturgy*, in *The Orthodox Word*, Voi. 38, No. 6 (227), November-December 2002; Adrian Tănăsescu-Vlas, *Reperce biografice*, prefață la cartea Sf. Nicolae Velimirovici, *Războiul și Biblia. Prorocii la început de veac*, [trad. din lb. sîrbă de A. Tănăsescu-Vlas], București: Sophia, 2002, pp. 5-20.

Mulțumim aici și D-nei Elena-Manuela David care, mergînd în vara 2004 la lucrările unei conferințe la Skopje, a acceptat, cu bucuria caracteristică prieteniei de o viață, să se abată și la istorica Ohridă, spre a afla locurile Sf. Nicolae Velimirovici, a duce la ele umiltele noastre rugăciuni, și a ne împărtăși apoi cu deamănuntul impresiile pe care le va dobîndi. Includem aceste impresii despre Ohridă, proaspete și inedite, în nota amplă de la p. 4. La ora la care făceam această rugămintă, nu aveam nici o idee că vom fi solicitată, patru luni mai tîrziu, să transpunem în lb. rom. *Proloagele de la Ohridă*.

ca momente marcante ale întregii lui vieții. El le va immortaliza în poemul autobiografic *Rugăciunile unui întemnițat* (1952).

1888-1892: începe să învețe cititul, scrisul și socotitul la Mînăstirea Celiie, cu Hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil. Îl are ca învățător pe Părintele Andrei care l-a botezat. Tatăl Dragomir dorește pentru fiul lui o carieră înaltă, căci băiatul demonstrează o excepțională înzestrare intelectuală, în pofida constituției fizice fragile. Pe copil însă îl fascinează lecțiile Părintelui Andrei, care pe lângă citit și socotit îl instruiește din belșug și în tainele Bisericii și Vieților Sfinților. Micul Nicolae petrece deseori ascuns întreaga zi în clopotnița mînăstirii, rugîndu-se și citind. 1898: Termină clasa a VI-a la liceul din Valievo, și ca să facă pe placul tatălui, se înscrie la Academia Militară, dar este respins la examenul medical din cauza constituției fragile. Fără să ezite, se înscrie imediat, cu succes, la Seminarul Sf. Sava din Belgrad [de grad universitar]. Este perioada în care, pe lângă disciplinele teologice, își făurește cultura literară și beletristică caracteristică epocii: citește Shakespeare și Dostoievski, dar și Voltaire, Nietzsche, Marx, Pușkin și Tolstoi. Autorul preferat este însă muntegoreanul Peter Niegoș, ale cărui cărți le cunoștea încă de pe cînd era elev la Valievo. Teza finală la Seminar o susține cu un discurs despre opera poetică și gîndirea lui Peter Niegoș. Susținerea, care a avut loc în 1902 la Mînăstirea Rakovița (la zece mile sud de Belgrad), a uimit întregul plen format din colegi și profesori.

1902-1905: Este profesor în satele Drăciei și Leskovaci, și la Valievo. La sfatul

medicului, își petrece verile la țărmul mării. Condițiile grele de cazare și masă de la Seminar îi șubreziseră și mai mult sănătatea, în timpul acestor vacanțe la malul mării începe să scrie viața lui Bokel, Muntenegreanul din Dalmația. Tot acum întemeiază un ziar, *Știri bisericești*, în care îi apar primele scrieri și articole.

1905-1909: Este desemnat, împreună cu puțini alții, să-și continue studiile în Occident sau în Rusia. Nicolae alege Europa, și se înscrie la Facultatea Catolică de Rit Vechi de la Berna (Elveția). Studiază, în acest răstimp, la cele mai bune universități din Germania, Anglia, și mai târziu, Rusia. Citește enorm, acoperind toate marile civilizații, de la cele europene, pînă la cele ale continentului asiatic, în 1908 dobîndește titlul de Doctor în Teologie al Universității din Berna cu teza „Credința în învierea lui Hristos ca Fundament al Dogmelor Bisericii Apostolice,” redactată în germană și publicată în Elveția. Anul 1909 și-1 petrece la Oxford, unde se documentează în filosofia lui Berkeley în vederea susținerii unui al doilea doctorat, în vara aceluiași an obține titlul de Doctor în Filosofie al Universității din Geneva (Elveția), cu teza „Filosofia lui Berkeley”, redactată în franceză, în toamna anului 1909 se întoarce acasă, suferind acut de o gravă boală a stomacului și intestinelor, care îl obligă să petreacă mai bine de două luni în sanatorii.

Această boală marchează cotitura vieții lui. Tînărul în vîrstă de aproape treizeci de ani făgăduiește că se va călugări și îi va sluji lui Dumnezeu pînă la moarte, dacă El binevoiește să îi dăruiască sănătatea.

20 decembrie 1909: Primește tunderea în monahism cu numele de Nicolae, și este hirotonit preot în aceeași zi, la Mînăstirea Rakovița. La scurt timp după aceea este ridicat la rangul de Arhimandrit. Este desemnat profesor la Seminarul Sf. Sava din Belgrad. Se descoperă că îi lipsesc ultimii doi ani de liceu, și este supus unui test echivalent, merit de asemenea să-1 definitiveze în învățămîntul teologic. Uimește comisia cu profunzimea cunoașterii, gîndirii și trăirii teologice, astfel încît aceasta nu mai găsește să-i mai pună nici o întrebare.

1910-1911: Spre a fi numit definitiv la Seminarul din Belgrad, Arhimandritul Nicolae pleacă pentru studii duhovnicești la Moscova, cu binecuvîntarea Mitropolitului Dimitrie al Serbiei. Este anul în care cunoaște evlavia rusă și în care scrie prima lui operă importantă, *Religia lui Niegoș*, Episcopul de la Țetiniie.

1912: Publică o antologie de omilii, *Predici la Poalele Muntelui*: „Mîntuitorul a predicat pe Munte. Eu nu îndrăznesc să predic decît la poalele Muntelui.”

1914: Scrie cartea *Dincolo de păcat și de moarte*, lucrare de o mare profunzime, redactată pe înțelesul omului obișnuit. Studenții lui o devorează, și sub influența gîndirii și pastorației lui mulți tineri devin monahi, membri ai clerului și teologi. Intre aceștia se numără și cel care avea să devină marele Iustin Popovici, noul sfînt. La Seminarul din Belgrad predă filosofic, logică, istorie și limbi străine. Duhovnic adorat de ucenicii lui, el devine și o figură literară marcantă a epocii. Faima lui începe să depășească granițele Serbiei.

Vara 1914: Izbucnește Primul Război Mondial, Balcanii devin teatru de război. Serbia este în pericol iar Arhimandritul Nicolae devine suprema instanță morală a traversării crizei, în acest scop pleacă în misiune diplomatică în Anglia, unde este primit cu onoruri oficiale, în calitatea lui de fost doctorand al Universității

din Oxford. Uimește prin ascuțimea demersului diplomatic, dat la iveală într-un șir de memorabile conferințe și predici ținute în tot cuprinsul Angliei. El nu apără doar cauza poporului sârb, ci abordează și teme internaționale fierbinți: pacea în lume și fundamentele rezolvării crizei politice mondiale. Serbia obține sprijinul Marii Britanii, iar Arhimandritului Nicolae i se decernează titlul de Doctor

Honoris Causa al Universității din Cambridge. Conferințele ținute cu această ocazie, „Poruncile Mîntuitorului” și „Meditații la Rugăciunea Domnească” electrizează Biserica Angliei, zdrobindu-i multe din falsele concepții despre Ortodoxie.

Sfîrșitul verii 1915: Continuă „misiunea de război” peste ocean, în Statele Unite, la New York. În principal, își propune să unească diaspora sârbă, croată și slovenă împotriva agresorului austriac⁴. Succesul e mare, 20.000 de voluntari, „Armata a Treia a Episcopului Nicolae”, se alătură forțelor sârbești, luptînd în principal pe frontul de la Salonic. Se strîng sute de mii de dolari pentru populația civilă sârbă martirizată. La întoarcerea din această călătorie primește vestire că într-o bună zi Dumnezeu îl va rechema în America, spre a organiza Biserica Sîrbă din pămîntul american.

1916-1919: în drum spre casă aflîndu-se, hotărăște să rămînă în iubita Anglie, spre a aștepta sfîrșitul războiului. Scrie *Duhul religios al slavilor* (1916, adresată soldaților sîrbi de pe front), *Serbia în întuneric și Lumină* (1916), *Sufeltul sîrb*, *Agonia Bisericii*, *Biserica Ortodoxă Sîrbă și Renașterea spirituală a Europei* (toate în 1917). Ultimele titluri se adresează mai ales publicului englez, încercînd să-l sensibilizeze la tragedia sîrbă. Ultimul vizează special Biserica Anglicană, căreia îi arată adevărata sorginte a spiritualității ei, Ortodoxia, în 1919, excelența acestui ultim volum și adîncimea gîndirii lui teologice în general îi atrage decernarea unui nou titlu onorific de Doctor în Teologie: cel al Universității din Glasgow.

12 martie 1919: La 39 de ani, Sfîntul Sinod al Bisericii Sîrbe îl hirotonește întru Episcop de Jicea, cea mai veche eparhie a Serbiei istorice.

1919-1921: Păstorește și alină rănile poporului sîrb rău încercat de război, în 1921, e transferat în Eparhia Ohridei și Bitoliei în scopul de a uni, cu harul lui pastoral unic, Bisericile Sîrbă și Macedoneană, părți ale noului Regat Iugoslav. Ohrida este pentru noul ei arhiereu „...sfînțit locaș, cu mare și roditor trecut,” leagăn al literaturii și culturii slave din Balcani. Locul este de o mare frumusețe⁵, iar Sfîntul Munte aproape. Episcopul îl

⁴ Pentru amănunte privind atitudinea critică a Episcopului Nicolae la adresa unor politicieni sîrbi trădători de țară, v. Prefața lui Adrian Tănăsescu-Vlas la *Războiul fi Biblia* (v. supra, n. 1).

⁵ [Iunie, 2004} Lacul Ohrid este unul dintre cele mai vechi din lume... orașelul medieval este alb ca sideful, sidefiu este și albastrul lacului... peste tot comparația cu sideful se impune. La Skopje, într-o pauză de conferință, un prieten francez, tot profesor de matematică, care și-a petrecut de mult luna de miere la Ohrida îmi spusese că își amintește perfect mulțimea bisericilor... Ajunsă acolo, aflui de la localnici ca în jurul lacului sunt chiar 365, cîte una pentru fiecare zi a anului. Lacul e altfel decît întreaga Macedonie... simți extraordinara combinație dintre natură și arta omului. La Ohrid totul pare foarte simplu. Construcțiile sunt mici, înfipite în deal, apărate de Dumnezeu. Simți peste tot respectul față de ceea ce s-a făcut înainte. Totul este păstrat și valorizat. Anna [prietena franceză] a rămas la Universitatea din Skopje tocami ca să fie mereu aproape de Ohrida, de miraculosul Lac. Ea mă călăuzește în orașel și îmi vorbește despre inima tainică a Ohridei, pe care nimeni nu o poate cunoaște întreagă: '...Pentru fiecare cercetează, împreună cu Atena și Constantinopolul. La Sfîntul Munte va reveni în fiecare an. Scrie *Discursuri despre Omul Universal* (1920) și *Rugăciuni lingă Lac* (1921). Aceasta din urmă, vizînd prin denumire Lacul Ohrid, constă din adevărați noi Psalmi ai lui David, scriși în proză poetică, înființează orfelinatul din Bitolia, pe lîngă M-rea Vrachevșina, pe care îl pune sub conducerea stareței exilate Arma, cunoscută anterior ca asistenta socială Nada Adjci. Este repetat invitat să conferențieze în diverse parohii anglicane din S.U.A., invitații în cele din urmă aprobate de Guvernul Regal și Sinod.

piatră de aici s-a făcut o rugă, și rugile acestea dăinuie, sînt așa ca în matematici. Se generează singure, adică. Nu știu cum să-ți explic, dar e ca în șirul lui Fibonacci. 'Anna vrea să spună că aici nu există treaba tuturor, ci doar a fiecăruia, și acel fiecare este mereu o sumă. Ohrid-ul noaptea târziu... se concentrează pe o străduță comercială, plină de magazine înguste, cu vitrine prețioase și vechi. Văd revărsări de sîdef lucrat în mii de feluri de necrezut: mărgele, mari, mici, ovale, rotunde, foarte finisate sau mai puțin; sute de forme de cercei, camee, brățări, broșe, toate unicate, toate din sîdef simplu sau montat în argint nemaivăzut, vechi, filigranat... apoi cruci, sute de cruci și cruciulițe în același argint prețios...dintr-o scoica mare cît ghidul meu turistic, deschisă, se revarsă șiraguri de perle, ca din 1001 de Noapți. Acum o înțeleg pe Anna, care și-a urmat și inima și pasiunea pentru cultura și civilizația macedoneană, rămînînd aici. Revin în Ohrida și pe zi, dis de dimineață. Anna e lîngă mine: Spre sînga, pe malul lacului, sînt Sveti Ștefan, Zahumska și Sveti Naum, iar peste lac, Biserica Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, Sveti Athanasios și multe Biserici închinete Sfintei Marii. Știu că mi le spune doar pe cele mai importante. Străduța comercială are acum vitrinele închise, nimeni nu are ochi pentru ele. La lumina zilei văd străduțele pietruite foarte înguste care urcă dealul, parcă rupte din poveste, căsuțe mici, cu etaj, cu arhitectură specifică, se înșiruie de-o parte și de alta a lor. Nu știu cum încap oamenii în ele. Au etajul deseori mai mare decît baza, și dacă nu e suficient spațiu, au măcar o parte, un balcon, o logie, ceva deasupra trotuarului. E o rețetă a utilizării eficiente a spațiului aici, dar una care dă în același timp o intimitate căreia simt că îi prind definiția. Trecem pe sub grinzi de rezistență ieșite elegant deasupra minusculilor trotuare, panta străzii devine din ce în ce mai pieptișă, ici colo apar trepte care permit și localnicilor și călătorilor să își tragă sufletul. Sus în vîrf este vechea Cetate, de unde se poate vedea întreg Ohridul [localnicii pronunță 'Ohrid', cu un sunet între 'o' și 'a']. Urcatul străduțelor este obositor, căsuțele rămîn în urmă, deja suntem într-o mica pădurice prin care șerpuieste sigur de el drumul. Cu gîndul ajugerii sus, am emoții. Deodată văd Poarta, Intrarea. Ferecături imense stau înfipte în zidul gros. Poarta e deschisă larg, spre orice călător venit de oriunde. Anna mă lasă singură, pleacă parînd grăbită, pentru că vrea să îmi ofere bucuria liniștii și a singurătății în acest loc sfînt. Trec Poarta, urc puțin spre sînga și în fața mea, deodată, întreg Ohridul, iar la bază, Lacul calm. Mulțumesc lui Dumnezeu ca m-a adus pînă aici. Îmi fac semnul crucii și-mi spun în gînd: ajută-mă Doamne. Biserițele mici de piatră apar. Așa mici nu am văzut niciodată. Aceasta, Biserica Sf. Dumitru, nu cred că e mai lată de 3 m, nici mai lungă de 5. Calculînd, îmi iese raportul dintre lungime și lățime ca fiind tăietura de aur: 1,618...Mă uit la pietrele din zidul bisericii și la ferestrele mici, de secol XI, poate mai timpurii. Mă simt inundată de har. Aici ușa e închisă. Mai urc puțin și ajung la Bogorodica Perivlepta (Sveti Kliment U Ohridu). Are intrarea joasă, ca a unei case. Urc treptele de piatră, înăuntru e din ce în ce mai înaltă, iar aerul e foarte familiar. Sînt frescele, care îmi amintesc de Moldovița, Sucevița, Humor, Voroneț. Bogorodica Perivlepta, explică ghida macedoneană cu părul negru lung și chipul măsliniu sculptat, e construită în 1295, de către Progon Zgur, din cetatea Bizanțului, cu acordul împăratului Andronic al II-lea Paleolog. Este construită simplu din piatră alternată cu cărămida roșie, și are un acoperiș imens, roșu, din țiglă veche. Impresionează profund prin distribuirea volumelor interioare într-un acord perfect cu dimensiunile umane. Pictorii Mihail și Eutihie au dat marea valoare a frescelor din interior. Arta lor a schimbat fundamental iconografia în lumea ortodoxă. Ghida nu are nici arătător, nici luminie, nici tehnică. Privește și explică și te face să te uiți exact acolo unde trebuie[...]" - D-na Elena-Manuela David, comunicare personală.

24 iunie 1921: Sosește la New York City. Scopul lui este limpede și întreit: 1. Ținerea de conferințe și predici în universități și biserici din care să se vadă perspectiva *est europeană* asupra Conflagrației Mondiale; 2. Colectarea de fonduri spre întemeierea de orfelinete pentru copiii rămași fără părinți și rude în urma Marelui Război; 3. Vizitarea cît mai multor comunități ortodoxe sîrbe, în scopul de a le mulțumi pentru sprijinul acordat în timpul războiului, și de a alcătui un raport în vederea posibilității întemeierii unei Biserici Ortodoxe Sîrbe în America. Eforturile au fost încununete de succes pe toate planurile. Ține cam 150 de cuvîntări și predici de-a lungul a doar trei luni. Conferențiază la prestigioasa Universitate Columbia din New York City, în diverse comunități sîrbe, și chiar la Congregația Afro-Americană Sf. Filip din Harlem, cartier al New York-ului, în fața a peste 1500 de ascultători. Mesajul lui este limpede și fără echivoc: Nu-l învinuiți pe țaranul din Balcani pentru acest război, ci mai curînd pătura intelectuală artificial creată de sistemul universitar european: „Țaranul european este un spirit nobil, greșiți sînt intelectualii pe ale căror mîini a încăput acest țaran." Episcopul Nicolae a arătat profetic că dacă acest sistem va continua, atunci un al Doilea Război Mondial va fi inevitabil. Una din predicile cele mai incendiare a fost cea ținută în Duminica de după înălțarea Domnului, în Catedrala episcopală Sf. Ioan Teologul din New York City, intitulată: *Piatra pe care au aruncat-o ziditorii* (Matt. 21: 42). În ea Episcopul chema Occidentul să se întoarcă la temelii ființei culturii și civilizației lui, adică la Mîntuitorul Hristos, *Calea*,

Adevărul și Viața, în concepția lui, America, acest pământ bogat și multi-etnic, este purtătoare a stindardului speranței pentru întreaga omenire: „Lumea s-a făcut acum foarte mică, ea așteaptă unificarea. Europa a descoperit lumea: oare America o va putea organiza?” Gîndul Episcopului era acela al unei uniri a lumii într-un spirit al păcii și dreptății pentru toți. În urma acestor discursuri el a fost numit „al doilea Isaia” și „Noul Hrisostom,” iar Iugoslavia a fost acceptată ca membră a Ligii Națiunilor.

1921, 16 iunie: Se întoarce în Serbia. Cu donațiile obținute în America întemeiază orfelinate la Kralievo, Ceceak, Cornii Milanovat și Kraguievaț, unde își află adăpostul peste 600 de copii orfani și săraci.

26 iunie: Prezintă, înaintea Sinodului Bisericii Sîrbe întrunit la Sremski Karlovaț, situația comunităților ortodoxe din America.

21 septembrie: Mitropolitul Varnava îi încredințează Episcopului Nicolae însărcinările de Episcop pentru America, cu Arhimandritul Mardarie Uskokovici de la Mînăstirea Rakovița ca vicar. Numirea nemulțumește poporul, care nu vrea să se despartă de păstorul lui.

Ianuarie 1922: Oarecum tulburat, Episcopul Nicolae călătorește la Locurile Sfinte, apoi la Sfîntul Munte Athos, la Mînăstirea Hilandar, în așteptarea Sfîntelor Paști. Rugăciunea îi arată calea: el vede că sîrbi ortodocși din America au nevoie de slujirea permanentă a unui arhiereu, de aceea el însuși îl desemnează pe Arhimandritul Mardarie candidat spre a fi viitorul Episcop Sîrb pentru America, cu prerogative depline.

18 octombrie 1923: Sfîntul Sinod al Bisericii Sîrbe îl desemnează pe Arhimandritul Mardarie ca exarh al Bisericii Sîrbe din America.

1923-1927: Scrie *Noi predici la Poalele Muntelui*, *Gînduri despre Bine și Rău*, și masivul volum *Predici la Duminici și Praznicele de peste an*. Inițiază un suflu nou de rugăciune printre credincioși, pe care el îl numește cald *Mișcarea Rugătorilor*, în acest scop alcătuiește cîntări de mare prospețime evanghelică pe care poporul le învață și le cîntă cu drag. Promovează pelerinajele duhovnicești ale poporului la mînăstiri, îndemnîndu-l la adevărata trăire creștinească: ținerea posturilor, rugăciunea, spovedania, deasa împărtășire. Această minunată activitate pastorală are efectul de a revigora și viața mînăstirească și studiul teologic, elemente ilustru exemplificate în persoana Arhim. Iustin Popovici, ucenic iubit al Episcopului Nicolae.

1927: A treia călătorie în America, la invitația Societății Iugoslave Americane, a Institutului de Studii Politice din Williamstown, Massachusetts, și a Fundației Carnegie pentru Pacea Lumii. Timp de trei luni conferențiază în universități și predică în biserici, se interesează de soarta nou înființatei Mînăstiri Ortodoxe din Libertyville, Illinois, cu hramul Sf. Sava Episcopul Sîrbilor. În fruntea Mînăstirii se află proaspăt hirotonitul întru Episcop, Mardarie. La întoarcere, rămîne timp de 2 săptămîni la Londra, unde procește noua catastrofă care se va abate asupra Europei. Mesajul lui pentru întreaga Europă este clar: *Pocăiti-vă, căci s-a apropiat împărăția Cerurilor*. Se întoarce în Iugoslavia, se instalează la Ohrida și reîncepe să scrie.

1928: Scrie *Credința Oamenilor Educați, Războiul și Biblia și Proloagele de la Ohrida*. Acestea din urmă, însumînd peste 1000 de pagini, au fost traduse în 1985 și în engleză. Ele devin, pe lîngă Biblie, lectura de bază a ortodocșilor occidentali vorbitori de engleză.

1929-1934: La Seminarul Ortodox din orașul Bitolia aflat în eparhia Ohridei predă tînărul ieromonah Ioan Maximovici, viitorul Episcop și Sfînt. Adesea Episcopul Nicolae Velimirovici era auzit spunînd: „Dacă vreți să vedeți un sfînt în viață, mergeți

la Bitolia să-1 cunoașteți pe Părintele Ioan."

1930: Participă la Conferința Pan-Ortodoxă de la Mînăstirea Vatopedu, Sfîntul Munte Athos. Cu autenticitatea trăirii, cu marea anvergură intelectuală și cu darul elocinței, el poate nu numai să unească în același duh ortodocși sîrbi, ruși sau bulgari, ci și să prezinte pe înțelesul apusenilor autenticitatea și adevărul Ortodoxiei cea Una.

1931: Scrie *Semne și Simboale*.

1937-1941: Scrie *Nomologia*, sau *Știința Legilor* (1940). În acest interval își editează imensa arhivă de scrisori, sub titlul *Scrisori misionare*.⁶

1941-1945: Arestat de germani, la Praznicul Sf. Apostoli 1941. Deținut în mînăstirile Liubostiniie și Voilovița (lîngă Pancevo), împreună cu Patriarhul Gabriel Dojici. La Praznicul înălțării Sf. Cruci 1944 este internat la Dachau, împreună cu Vlădica Gabriel, unde rămîne închis timp de aproape doi ani. Aici suferă și este martorul celor mai oribile și sînsitre torturi la care a fost supusă ființa umană de-a lungul istoriei ei. Își atribuie supraviețuirea intervenției directe a Maicii Domnului. Scrie *Canon de rugăciune de la Voilovița către Preasfînta Născătoare de Dumnezeu și Trei rugăciuni în umbra baionetelor germane*. Aceste scrieri constituie jurnalul duhovnicesc al sfîntului de-a lungul acestui calvar. *Trei Rugăciunii...* a fost transcrisă mai tîrziu la Viena, pe paginile unei Evanghelii sîrbești.

8 mai 1945: Eliberat din lagăr, împreună cu Patriarhul Gabriel, de Armata a 36-a americană. Gabriel mărturisitorul se întoarce la Belgrad ca Patriarh, iar mărturisitorul Nicolae ia calea exilului către America, pentru a patra și ultima oară. Deși încă bolnav și slăbit, își începe, fără să mai aștepte, pastorația.

Iunie 1946: Primește Doctoratul în Teologie Mistică al Universității Columbia. Este a cincea distincție academică de prestigiu a Episcopului Nicolae Velimirovici.

1946-1949: Predă la Seminarul Sf. Sava din Libertyville, Illinois. Văzînd nevoia urgentă de material catehetic pastoral în limba engleză pentru sîrbii ortodocși născuți în America, publică *The Faith of the Saints* [Credința Sfînților] (1949).

1950: Scrie în engleză un eseu pe temă de mistică ortodoxă intitulat *The Universe as Signs and Symbols* [Lumea ca Semne și Simboale], și în sîrbă cartea intitulată *Tărîmul de neatins*.

1951-1956: În 1951, scrie ultima lui carte în calitate de profesor la Seminarul Sf. Sava, intitulată, cu profundă adecvare, *Viața Sfîntului Sava*⁷.

⁶ Trad. rom. de Adrian Tănăsescu-Vlas: *Răspunsuri la întrebări ale lumii de azi*, București: Sophia, 2002. ⁷ Apărută și în lb. rom., în frumoasa traducere a Mariei-Elena Gangiu, după versiunea în lb. germană publicată în 1988 de Episcopia Ortodoxă Sîrbă pentru Europa Centrală, cu ocazia a 800 de ani de la întemeierea M-rii Hilandar din Sf. Munte Athos (Alba Iulia: Epifania, Mînăstirea Sf. Ioan Botezătorul, 2004).

Se mută la Mînăstirea Ortodoxă Rusă Sf. Tihon din South Canaan, Pennsylvania, unde rămîne de-a lungul ultimilor cinci ani de viață. Este profesor, decan și rector al Seminarului de pe lîngă mînăstire, precum și duhovnic și stareț al călugărilor. Publică articole în lb. rusă penru credincioșii căutători de Dumnezeu, dar prelegerile le ține exclusiv în engleză, într-o vreme în care foarte puține cursuri de discipline teologice ortodoxe se țineau în această limbă. Conferențiază și la Seminarul Ortodox Sf. Vladimir din Crestwood, New York, și de asemenea la M-rea Sf. Treime din Jordnville, același stat. În 1952 publică în limba sîrbă, pentru sîrbii lui pe care nu-i uită niciodată, lucrările *Secerișul Domnului* și *Cassiana*, povestea unei penitente, în 1953 scrie, tot în sîrbă, lucrarea *Convorbiri*. Ultima lui carte, *Singura iubire a omenirii* (în sîrbă) a fost publicată postum, în 1958. Ultima ctitorie a Episcopului Nicolae a fost Institutul Biblic Sîrb, în cadrul căruia a publicat o serie de scurte tratate pe diverse teme teologice: „Hristos a murit pentru noi,” „Meditație la cele Șapte Zile,” „îngerii: frații noștri mai mari,” „Șapte cereri,”

„Biblie și Putere," „Scrisori Misionare," și „Taina Atingerii."

Duminică, 18 martie 1956: Moare de Dumnezeu purtătorul Părinte Episcop Nicolae Velimirovici, în smerita lui chilie de la Seminarul Ortodox Rus Sf. Tihon. După relatarea starețului de atunci Afanasy, „Părintele Episcop a slujit Sf. Liturghie Sîmbătă, 17 martie. Totul a fost neobișnuit de frumos. După slujbă, el a mers la trapeza monahilor. După o scurtă convorbire cu obștea, cu o plecăciune adîncă, el a murmurat de trei ori, ca niciodată pînă atunci, cu voce joasă: *Iertați-mă, fraților*, în timp ce părăsea trapeza." În dimineața următoare, Duminică, Părintele Vasily a bătut la ușa chiliei Episcopului Nicolae, dar nu a primit nici un răspuns. Intrînd, el l-a aflat pe Episcop întins la pîrnînt, din poziția îngenunchat. După toate semnele, părea că murise la ceasurile 7 sau 8 în acea dimineață. El avea 76 de ani. Lui i s-a făcut cu cinste slujba de îngropare la Catedrala Ortodoxă Sîrbă Sf. Sava din New York City, la care au participat creștini ortodocși din toată lumea. De la New York trupul lui a fost dus la Libertyville, Illinois, la nord de Chicago, la Mînăstirea Ortodoxă Sîrbă, unde a fost îngropat la 27 martie 1956, în partea de sud a incintei bisericii. Chilia lui de la Seminarul Ortodox Rus Sf. Tihon din South Canaan, Pennsylvania, a fost amenajată în paraclis.

18 martie 1961: La parastasul de cinci ani de la fericita lui adormire, ucenicul iubit, Iustin Popovici, rostește următoarele cuvinte: „Mulțumim Ție, Doamne, căci în el avem un nou Apostol! Mulțumim Ție, Doamne, căci în el avem un nou Evanghelist! Mulțumim Ție, Doamne, căci în el avem un nou Mucenic! Mulțumim Ție, Doamne, căci în el avem un nou Sfînt!"

27 aprilie, 1991: Trupul Arhiereului Nicolae se întoarce, la 35 de ani după fericita adormire, în Serbia natală, și se îngroapă la iubita lui mînăstire Celiie, din satul de baștină Lelici. Este îngropat într-un loc însemnat mai dinainte, lîngă trupul adormit al Sf. Iustin Popovici [+1979], în spatele bisericii mînăstirii.

19 mai 2003: Sfîntul Sinod al Episcopilor Bisericii Ortodoxe Sîrbe întrunit la Belgrad, cu o inimă și cu o gură îl proclamă Sfînt pe marele păstor, scriitor bisericesc, istoric și poet al poporului sîrb, Episcopul Nicolae Velimirovici al Ohridei și Jicei (1880-1956). În această zi numele Episcopului Nicolae s-a înscris în Calendarul Sfinților. Cinci zile mai tîrziu, la 24 **mai**, în Biserica Sf. Sava de pe dealul Vrațar din Blegrad, la Praznicul Sfinților Chirii și Metodie cei întocmai cu Apostolii și Luminătorii Slavilor, în cinstea Sfîntului nou canonizat - Episcopul Nicolae Velimirovici, se slujaște Sfînta Liturghie Arhierească de către toți Arhiereii Sfîntului Sinod al Serbiei.

Un Tropar al Sfîntului

Glasul 4

Faptele dreptăților tale arătat-te-au poporului icoană a credinței, rază a smereniei și dascăl al înfrînării, O, Sfinte Părinte

Nicolae Ierarhe!

Pentru aceasta tu cu smerenia ai dobîndit cele înalte, iar cu sărăcia cele bogate, Ci roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să se mîntuiască sufletele noastre!

Alt tropar⁸

Glasul 8

Patria iubindu-ți ca un jertfelnic, din loc în loc ai călătorit, ajutor a dobîndi Bisericii chinuite celei dintr-însa; și ca un Nou Gură de Aur celor

**dintru întuneric iară le-ai
vestit pre Piatra Hristos din mai adevărata Patrie, a Cerurilor împărăție.
Sufletul pentru toți punînd, curățitu-1-ai pre el în focul întemnițării de către
necredincioși, și 1-ai strălucit cu dragostea cea
către Adevăr și către tot poporul;
Pentru aceasta, O Sfinte Părinte Nicolae Ierarhe, Mărturisitorule al Credinței
și Lauda Serbiei, de Cununa Veșnicei Slave te ai
învrednicit!**

¹ Ambele alcătuite de pr. Daniel Rogich.

I Ianuarie

• *întru această ziprăznuim Tăierea împrejur a Domnului Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*

La opt zile după nașterea Sa, Copilul Dumnezeiesc a fost dus la Templu și tăiat împrejur după Legea care era în Israil din timpul părintelui Avraam. Aceasta a fost ziua în care Copilului i S-a dat numele Iisus, descoperit de Arhanghelul Gavriil Preasfintei Fecioare Măria. Tăierea împrejur din Vechiul Testament este prototipul Sfîntului Botez adus de Mîntuitorul în Noul Testament. Tăierea împrejur a Domnului nostru arată că El a luat asupra Sa adevărat trup omenesc, iar nu părelnic trup omenesc, așa cum mincinos au învățat mai tîrziu despre El ereticii. Mîntuitorul nostru Hristos a mai primit tăierea împrejur și pentru aceea că a voit să îplinească toată Legea pe care însuși o dăduse prin prorocii și dreptii Vechiului Testament, împlinind Legea scrisă, El a și înlăturat-o cu Botezul din Sfînta Sa Biserică, așa cum a propovăduit Sf. Apostol Pavel: „Că în Hristos Iisus nici tăierea împrejur nu este ceva, nici netăierea împrejur, ci făptura cea nouă" (Galateni, 6: 15). (Sărbătoare fără înaintepăznuire în calendarul liturgic al Bisericii.)

• *Tot întru această zi, pomenirea Sfîntul Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareii Capadociei*

Sfîntul Vasile s-a născut în timpul domniei împăratului Constantin cel Mare. încă nebotezat fiind, Sfîntul Vasile a stat cincisprezece ani la Atena unde a studiat filosofia, retorica, astronomia, și toate științele aceluia timp. Colegi de studii i-au fost Sf. Grigorie Teologul și Iulian, împăratul apostat de mai tîrziu. La anii maturității a primit Sfîntul Botez în apele Iordanului împreună cu [celebrul] Eubul¹, fostul său profesor. A fost Episcop al Cezareii Capadociei timp de aproape zece ani, și și-a încheiat viața pămîntească la vîrsta de cincizeci de ani. A fost apărător mare al Ortodoxiei, luminător al curăției

¹ Cf. Viețile Sfîntilor pe Ianuarie: «...dascălul Simțului Vasile, anume Eubul, om preînțelept și mai bun decît toți filosofii cei din Atena...» (Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, p. 16 ; diortosire după ediția din 1911 a Arhimandritului Ioanichie Bălan - n. tr.)

morale, zelot al trăirii religioase, culme a gândirii teologice, ziditor și stîlp al Bisericii lui Dumnezeu. Sfîntul Vasile și-a meritat pe deplin titlul de „Mare”, în cîntările sale, Biserica îl numește „dumnezeiasca albină a Bisericii lui Hristos care adună sufletele credincioșilor cu dulceața cinstirii de Dumnezeu, iar cu acul dumnezeiescului dor, ca și cu o armă, rănește hulele ereticilor.”² Se păstrează numeroase scrieri ale acestui Sfînt Părinte al Bisericii, scrieri teologice, apologetice, ascetice, canonice precum și Sfînta Liturghie care îi poartă numele. Această Sfînta Liturghie a Sfîntului Vasile cel Mare se slujește de zece ori pe an: la Întîi Ianuarie, ziua Sfîntului; în ajunul Nașterii Domnului; în ajunul Botezului Domnului; în toate Duminicile Sfîntului și Marelui Post, cu excepția Duminicii Floriilor; în Sfînta și Marea Zi Joi și în Sfînta și Marea Zi Sîmbătă [a Săptămîinii Patimilor]. Sf. Vasile cel Mare a adormit cu pace în ziua de 1 Ianuarie a anului 379 după Hristos, strămutîndu-se în împărăția Cerurilor.

Imn de laudă

la Tăierea împrejur a Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, și la Sărbătoarea Sfântului Vasile cel Mare

O, Tu Cel Care Legea o ai dat lumii și oamenilor

Tu, de Lege Dătătorule, ca unul supus Legii Te-ai făcut.

Însuși de bună voie supunându-Te legii,

Pe mulți legea ascultării cu putere i-ai învățat.

De aceea în a opta zi trupezca Tăiere împrejur o ai primit;

împlinind Legea, o Lege Nouă lumii ai dat,

Căci tăierea împrejur duhovnicească pe cea trupezcă o a înlăturat.

Astfel noi credincioșii patimile sufletului tăindu-le

cu un cuget curat la Tine privim;

Ca duhovnicește voia trupului să o tăiem

A Ta voie, O Mântuitorule, dorim să împlinim.

De la a Ta Tăiere împrejur Sfinții mântuirea s-au învățat,

Și ale lor vieți pildă cu literă de foc scrisă nouă ne-au lăsat.

Sfântul Vasile cel Mare, raza soarelui celui dumnezeiesc,

învățătura tăierii împrejur a inimii, poporului creștinesc moștenire o a lăsat.

Sfântului Vasile cel Mare fie lauda în veci,

celui care, rob al Tău fiind,

Mare s-a numit și a rămas

căci de la a Ta Tăiere împrejur

smerita ascultare a învățat.

² Ci. Mineiul pe Ianuarie, stihiră a Sfântului de la Vecernia Mare, alcătuire a lui Vizantie. (București: Ed. Inst. Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1997, p. 10. - n. tr.)

Cugetare

De ce trebuie să ascultăm de Biserică iar nu de cei care cugetă împotriva Bisericii, chiar atunci când lumea îi numește mari? Răspuns: Pentru că Biserica a fost întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos, și pentru că Biserica este călăuzită de suflarea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Pentru că Biserica este tărîmul Sfinților, dumbravă îngrijită de pomi fructiferi, cultivați cu cea mai înaltă știință. Cel care se ridică împotriva Sfinților nu este sfânt și atunci de ce l-am ascultat? „Biserica este loc îngredit,” spune Sf. Ioan Gură de Aur. „Dacă te afli înăuntru, lupul nu cade asupra ta; iar dacă te afli în afară de ea, fiarele sălbatică te sfîșie. Nu te depărta de Biserica lui Dumnezeu, căci nimic nu este mai tare ca Ea. Ea este nădejdea ta, mântuirea ta, mai înaltă decît cerurile, mai tare ca stînca, mai încăpătoare decît lumea. Sfînta Biserică a lui Hristos niciodată nu se învechește, ci se reînnoiește în veci”.

Luare aminte

Luînd aminte la Tăierea împrejur a Mântuitorului nostru Iisus Hristos,

Să cugetăm pururea la

Slava Sa din împărăția Cerurilor, unde Heruvimii îi slujesc Lui cu frică și cu cutremur;

Smerirea Lui pînă la Tăierea împrejur, cea menită doar păcătoșilor;

Inima noastră, dacă am tăiat-o împrejur de toate gîndurile păcătoase, de toate relele obiceiuri și de toată patima.

Predică *Despre cum trebuie să ne depărtăm de rău și să facem binele*

Ferește-te de rău și fa bine (Psalmul 33 : 13).

Aceste cuvinte arată efortul pe care trebuie să-l facem aici pe pămînt și în pămînt,

adică pe acest pământ material și în acest trup fizic. Și care efort trebuie să-l facem? Mai întâi, să ocolim răul și al doilea, să facem binele. Dar care este răul ce trebuie ocolit, și care binele ce trebuie făcut, conștiința noastră nu ne poate spune complet și exact deoarece este întunecată de păcat; învățătura lui Hristos în schimb ne spune limpede, complet și exact ce este bine și ce este rău.

Fraților, ce ne cere nouă Domnul nostru? El ne cere ca sufletele noastre să fie îndreptate pururea spre bine tot așa cum sfințele altare stau pururea spre răsărit. Ne cere să lepădăm răul înapoia noastră, să-l dăm pradă uitării, în umbra și întunericul trecutului; astfel încât în fiecare an și în fiecare zi să putem să ne întindem mereu cu sufletul și cu trupul numai spre bine, să dorim numai binele, să vorbim doar despre bine, să facem doar binele. Stăpînul vrea doar ziditori, și nicidecum dărîmători. Căci oricine zidește binele, prin chiar aceasta distruge răul. Iar cel ce nu-l distruge astfel repede uită cum se face binele și se prefăce într-un rău-făcător.

Apostolul neamurilor ne poruncește: „*Urîți răul, alipiți-vă de bine*” (Rom. 12:9). Urîți răul dar nu pe omul care comite răul, căci acesta este bolnav. Dacă poți, vindecă bolnavul, nu-l omorî cu ura ta. Lipește-te de bine și numai de bine, căci binele este de la Dumnezeu, iar Dumnezeu este comoara a tot binele.

O Bunule și Atoțbunule Doamne, învață-ne pe noi să ne întoarcem de la rău și să facem binele pentru dragostea Slavei Tale și a mîntuirii noastre.

Căci Ție se cuvine slava și mulțumirea în veci. Amin.

2 IANUARIE

- *Pomenirea Sfîntului Silvestru, Episcopul Romei*

Sfîntul Silvestru s-a născut la Roma, și a deprins de foarte tînră toată cunoștința omenească și Sfînta Credință în Hristos. Viața și-o potrivea deplin după poruncile Evangheliei. A cules cel mai mare folos de la dascălul său, Timotei preotul, la a cărui moarte mucenicească Sf. Silvestru însuși a fost martor, și a urmat toată viața exemplul de jertfă eroică pentru credință a învățătorului său. La vîrsta de treizeci de ani a fost întronizat episcop al Romei. El a dat porunci pentru îmbunătățirea obiceiurilor creștinilor. Bunăoară, a desființat postul din ziua de sîmbătă, care încă era ținut de mulți creștini în acel timp, și a poruncit ca acesta să fie ținut doar în Sfînta și Marea Sîmbătă [din Săptămîna Patimilor] și în acele sîmbete care se întîmplă să cadă în posturile de peste an. Prin puterea rugăciunilor și minunilor sale, împăratul Constantin cel Mare și maica sa Elena au venit la Sfînta Credință, și mai tîrziu s-au botezat. El se afla împreună cu soborul împărătesei Elena la aflarea Lemnului Sfîntei Cruci a Mîntuitorului. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu timp de douăzeci de ani. El a adormit cu pace și s-a strămutat în împărăția Cerurilor.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Serafim de Sarov*

Sfîntul Serafim de Sarov a fost unul dintre cei mai mari nevoitori ruși, înzestrat din belșug cu duhul prorociei și al facerii de minuni. El s-a născut în anul 1759 și a trecut la ceruri în anul 1833 de la Hristos. Sfîntul Serafim avea cea mai mare smerenie, în timp ce întreaga lume îl lăuda, el se numea pe sine după «sărmanul Serafim».

- *Pomenirea Sfîntei Teodota*

Teodota a fost mama Sfîntilor Cosma și Damian, doctorii fără de arginți. Teodota a trăit o viață plăcută lui Dumnezeu, întru care i-a crescut și pe fiii ei.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Amona*

Amona a fost un mare nevoitor din secolul al cincilea. El a fost starețul Mînăstirii Tabenisioților din Egiptul de Sus. Sub povățuirea sa se nevoiau în acea mînăstire trei mii de monahi. El era înzestrat cu darurile facerii de minuni, dreptei socotințe și străvederii. Cînd odată un monah i-a cerut cuvînt de folos, el i-a spus: «în mînăstire să fii ca un osîndit din temniță, și ca și acela să te întrebi mereu, cu frică și cu cutremur : Oare cumva s-a apropiat ceasul sosirii Judecătorului?».

Cîntare de laudă la Sărbătoarea Sfîntului Silvestru, Episcopul Romei

O Doamne minunat ești Tu întru Sfînții Tăi!

Puternic și Milostiv ești Tu întru Sfînții Tăi!

Precum Soarele în lumina stelelor, așa strălucești Tu întru Sfînții Tăi!

Celor smeriți le dăruiești putere, pînă la Rai îi înalți.

Celor simpli le dăruiești înțelepciune, și prin ei pe înțelepți îi rușinezi.

Pe urgisiți îi mîngîi cu blîndețe, iarpeflămînzi îi hrănești cu bunătățile cerești.

Tu ai Sfînți înzestrați cu felurime nesfîrșită de daruri,

Din veacuri diferite, din stări diferite, fără căutare la față : aleși dintre ultimii ca și dintre cei dinții.

Ei sînt curățîți de păcat și îmbogățîți în roadele binelui,

Suflete nobile ce și-au dobîndit rudenia cu Hristosul Tău,

Pentru care Sfînți ai Tăi îi numești. Tu pe toți oamenii

La sfințenie îi chemi. Pe cei care vin îi curățești de păcate,

Și mai virtos decît zăpada îi albești.

Intru aceștia cerurile se veselesc împreună cu Tine,

Și unul dintre aceștia Sfîntul Părintele nostru Silvestru a fost.

întru el Te veselești

Și pentru el milă mare nouă ne dăruiești.

Cugetare

Ce răspuns vom da celor care spun că Hristos de Minuni Făcătorul nu poate încăpea în logica omenească? Le vom răspunde așa: Voi în schimb încăpeți în logica Lui. în logica Lui încapă toată veșnicia și toată dimensiunea timpului, și chiar și voi, cei care întrebați așa. Dacă butoiul nu poate să încapă într-un degetar, degetarul în schimb ușor încapă într-un butoi. Sfîntul Clement din Alexandria spune: «Toți filozofii sînt copii pînă cînd devin bărbați în Hristos. Căci adevărul nu stă doar în cugetare». Hristos a venit să-1 îndrepteze pe om cu logica lui cu tot, căci Hristos este Logosul și Logica noastră. De aceea noi sîntem cei care trebuie să ne direcționăm gîndirea după El, și nu El după noi. El este îndreptătorul gîndirii noastre. Nu soarele se învîrte după ceasul nostru, ci ceasul nostru se învîrte după soare.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul nostru Iisus Hristos, Cuvîntul cel Dumnezeiesc [Logosul] :

- Să luăm aminte la cum Dumnezeu Cel Treimic a creat toate prin Cuvîntul Său, adică prin Stăpînul Hristos;

- Să luăm aminte la cît de nesocotit este omul care se depărtează de Hristos, Cuvîntul lui Dumnezeu, căci Hristos nu Se află într-un astfel de om.

Predică Despre trufie

înaintea prăbușirii merge trufia și semeția înaintea căderii (Pildele lui Solomon, 16 : 18)

Dintre toate cele care se află răspîndite în cele patru zări ale lumii, care să fie lucrul, omule muritor, care să te facă să te trufești, dacă nu cumva

prostiile și închipuirile diavolești!? Oare nu goi și sărmnai am intrat în această lume și nu la fel vom ieși din ea? Oare nu cu împrumut avem toate cîte le avem?

Iar la moartea noastră, oare nu va trebui să dăm totul înapoi? Oare de cîte ori nu

am auzit și răs-auzit aceste cuvinte? Să-1 ascultăm pe Apostolul care zice: *Că noi nu am adus nimic în lume, noi așa cum nici nu putem să scoatem ceva din ea afară* (1 Timotei 6 : 7). Încă și când aducem jertfa lui Dumnezeu din pîinea și vinul nostru obișnuit, spunem *Ale Tale dintru ale Tale Ție aducem* (Sfînta Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur). Căci nimic din cele ce avem în lumea aceasta nu este al nostru : nici măcar o fărîmă de pîine sau un strop de vin, adică nimic care să nu ne fi venit de la Dumnezeu. Cu adevărat trufia este fiica prostiei, fiica minții întunecate, zămislită din legătura cea necurată cu dracii.

Trufia este fereastra cea largă prin care zboară afară toate meritele și faptele noastre bune. Nimic nu ne face mai goi în fața oamenilor și mai nevrednici în fața lui Dumnezeu decît trufia. Dacă însuși Domnul nostru nu S-a trufit, cum îndrăznim să ne mîndrim noi ? Și încă El s-a smerit trup de rob luînd, rob al întregii lumii, rob pînă la moarte, și încă moarte pe Cruce !

O smerite Stăpîne, cu Duhul Tău Cel Sfînt arde din sufletele noastre pleava trufiei semănată de potrivnicul și sădește în ea sămînța cea de bun soi a smereniei și a blîndeții.

Căci Ție se cuvine slavă și mulțumită în veci. Amin.

3 Ianuarie

Pomenirea Sfîntului Proroc Maleahi

Maleahi a fost ultimul dintre prorocii Vechiului Testament. El s-a născut după întoarcerea evreilor din robia babiloniană (anul 538 înainte de Hristos). El era neobișnuit de frumos la vedere. Potrivit tradiției, oamenii îl numeau înger, fie din cauza neobișnuitei lui frumuseți fizice, fie datorită marii lui curățenii sufletești sau poate pentru că era cunoscut ca împreună-vorbitor cu un înger al lui Dumnezeu. De multe ori el a fost auzit vorbind față către față cu un înger. Cînd lucrul se întîmpla, auzeau și cei prezenți vocea și cuvintele îngerului, dar nefiind vrednici, nu vedeau și fața îngerului. Cele pe care îngerul le vestește, tînărul Maleahi le prorocia. El a strigat împotriva lui Israil celui nerecunoscător și împotriva preoților nelegiuîți și nevrednici. Cu cinci sute de ani înainte de întruparea Mîntuitorului, Maleahi a prorocit limpede nașterea și misiunea Sfîntului Ioan Botezătorul: *Iată, Eu trimit pe îngerul Meu și va găti calea înaintea feței Mele și va veni îndată în templul Său Domnul pe Care îl căutați* (Maleahi 3 : 1). În esență, Maleahi este prorocul zilei înfricoșatei Judecăți. *Iată că Eu trimit pe Ilie prorocul, înainte de a veni ziua Domnului, cea mare și înfricoșătoare* (Maleahi 3 : 23). El a trecut la Domnul cînd încă era tînăr. După el, nu au mai fost proroci în Israil pînă la Sfîntul Ioan Botezătorul.

• *Pomenirea Sfîntului sfințit Mucenic Gordie*

Acesta s-a născut în Cezareea Capadociei, și era ofițer în armata romană, în timpul domniei împăratului Liciniu. Cînd a izbucnit marea prigoană împotriva creștinilor de sub acest împărat, Gordie și-a părăsit armata și rangul și s-a retras în pustia Sinaiului. Singur pe Muntele Horeb, Gordie a petrecut în rugăciune și contemplarea tainelor cerești și pămîntești. El cugeta mai cu seamă la deșertăciunea și nimicnicia tuturor lucrurilor pentru care se luptă oamenii lumesci și la sfîrșit a dorit să moară pentru Hristos și să treacă mai curînd la viața cea veșnică și neîmbătrînită. Cu această dorință a coborît din munte în oraș, la vremea unor oarecari festivaluri și petreceri păgînești și idolatre. Gordie s-a înfățișat înaintea prefectului orașului, strigînd tare că este creștin. Prefectul a încercat zadarnic să-1 facă să-și renege credința, prin lingușeli și prin amenințări.

Gordie a rămas neclintit și tare ca diamantul, zicându-i: «Aceasta este nebunie, ca să-și cumpere cineva viața trecătoare cu viața veșnică și să piară cu sufletul.»³ Fiind osîndit la moarte, el a grăbit cu bucurie la locul de tăiere, vorbindu-le pe drum călăilor despre învățăturile minunate și de viață făcătoare ale lui Hristos. Cu numele Mîntuitorului Hristos pe buze Gordie și-a dat trupul tînăr săbiei iar sufletul său drept în mîinile lui Dumnezeu, la anul mîntuirii 320.

• *Pomenirea Sfintei Genoveva*

Sfînta Genoveva este Patroana orașului Paris. Prin post, rugăciune și milostenii ea s-a învrednicit de strămutarea în împărăția Cerurilor la 3 ianuarie, anul 512 de la Hristos, fiind în vîrstă de optzeci și nouă de ani.

³ Cf. și Viețile Sfinților pe Ianuarie (Episcopia Romanului și Hușilor, 1993, diortosire de Arhimandritul Ioanichie Bălan), p. 71 —n. tr.

Cîntare de laudă la Sfîntul Proroc Maleahi

Maleahi vestește cuvîntul îngerului:

O! Ziua, Iată ziua ! Ziua ce arde ca un cuptor nestins.

Cine va putea să o îndure ? Cine-i va putea dăinui?

Cine, în fața Judecătorului stînd, se va mai putea încrede în propria dreptate?

Toți necredincioșii ca pleava vor arde în focul cel nestins - O plîngerea, suspinul și strigarea!

Rîul cel de foc curge cu valuri flămînde

Iar aici pe pămînt limba păcătosului ce mai poate grăi?

O Preoților ! Voi care laudă nu-Mi aduceți,

De ce cu limbile voastre nu cîntați slava lui Dumnezeu?

Disprețuiți ați ajuns între oameni

Căci voi înșivă disprețuiți judecata, legea, și minunile Mele.

Eu însumi, Eu Domnul grăiesc, Domnul Oștirilor

Eu, Judecătorul neîndurat al acestor ticăloși vrăjitori!

Cînd limbile rîului de foc vor mușca, vor arde și vor preface în fum

Atunci mîna Domnului nu va mai mîngîia.

Pocăiți-vă, popor ! Pocăiți-vă în aste zile ce v-au mai rămas,

Intoarceți-vă la Mine și Eu mă voi întoarce către voi!

Eu Domnul grăiesc, Domnul Puterilor,

Intoarceți-vă la Mine și Eu mă voi întoarce către voi!

Maleahi vestește cuvîntul îngerului:

O! Ziua, iată se-apropie Ziua ! Ziua care va arde ca un cuptor nestins.

Cugetare

Dumnezeu îngăduie umilirea și căderea omului trufaș, căci acesta crede că puterea lui nu poate fi sfărîmată niciodată. Cînd netrebnicul eparh (guvernator) roman Tarquinius 1-a decapitat pe Sfîntul Timotei, el 1-a convocat pe Sf. Silvestru de față, amenințîndu-l și pe el cu moartea dacă nu-i dezvăluie îndată unde se află moștenirea părintească a Simțului Timotei și dacă nu se grăbește și el, Silvestru, să jertfească idolilor. Fără să se tulbure deloc, Silvestru cel plin de duhul dreptei socoteli și străvederii i-a răspuns eparhului cu cuvîntul Evangheliei: „*JJebune! In această noapte vor cere de la tine sufletul tău (Luca 12 : 20), iar cele cu care mă ameninți (adică moartea) vor veni asupra ta*”. Trufașul eparh 1-a legat pe Sf. Silvestru în lanțuri și 1-a aruncat în temniță, intenționînd să-l omoare curînd. După aceea s-a așezat la masă, dar un os de pește i s-a oprit în gît. De la prînz și pînă la miezul nopții doctorii s-au luptat să-i salveze viața, dar nu au putut. Astfel încît la miezul nopții nebunul și trufașul

Tarquinius și-a lepădat în chinuri groaznice necuratul său suflet. Așa s-a împlinit prorocia Sfântului Silvestru, după cuvântul Scripturii: *înaintea prăbușirii merge trufia* (Pildele lui Solomon 16 :18).

Luare aminte la înțelesul sărbătorii

Să luăm aminte la îngerul nostru Păzitor:

La cum stă el de-a dreapta mea, sprijinindu-mă în toate câte le fac, câtă vreme nu mă despart de legea lui Dumnezeu;

La cât de des l-am alungat de la mine cu faptele mele cele rele prin care am călcat legea lui Dumnezeu.

Predică Despre cum împărăția Cerurilor se dobândește cu inima, iar nu cu limba

Nu oricine îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri (Matei, 7 : 21).

Fraților, împărăția Cerurilor nu se dobândește cu limba, ci cu inima. Inima este vistieria bogățiilor cu care se cumpără împărăția Cerurilor; inima, iar nu limba! Dacă vistieria este plină de bogățiile lui Dumnezeu, adică de credința tare, de nădejdea ce abună, și de dragostea cea vie arătată prin fapte, atunci vestitorul acestor bogății, adică limba, este credincios și plăcut. Dar dacă vistieria este goală de bogății, atunci vestitorul ei, limba, este fățarnic și obraznic. Căci cum ți-e inima, așa ți-e și cuvântul limbii. Cum ți-e inima, așa îți sînt și faptele. Totul și toate ale tale îți sînt așa cum îți este și inima.

Fățarnicia este neputincioasă în fața oamenilor și încă și mai neputincioasă în fața lui Dumnezeu. *Dacă Eu sînt Părinte*, întreabă Domnul Dumnezeu prin Prorocul Maleahi, *unde dar este cinstea ce trebuie să-mi dați? Și dacă sînt Stăpîn, unde este teama de Minei* (Maleahi 1 : 6). Adică, vă aud că-Mi ziceți Tată, dar nu vă văd cinstindu-Mă în inimile voastre. Vă aud că-Mi ziceți Stăpîn, dar nu văd teama de Mine în inimile voastre.

Rugăciunea noastră «Doamne, Doamne!» este frumoasă și binefăcătoare numai atunci cînd iese dintr-o inimă rugătoare, zdrobită și înfrîntă. Domnul însuși ne-a poruncit să ne rugăm neîncetat, dar nu doar cu limba ca să fim auziți de oameni, ci mai curînd dinlăuntru inimii pe care îl aude și îl vede doar Dumnezeu.

O Doamne, Slăvit și Minunat întru toate, izbăvește-ne pre noi de necurata fățarnicie și varsă frica de Tine în inimile noastre ca întru ea să putem sta fără de osîndă la rugăciune înaintea Ta.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci. Amin.

4 Ianuarie

• *Soborul Sfinților Șaptezeci de Apostoli ai Domnului*
în afara celor Doisprezece Apostoli, Domnul a mai ales încă Șaptezeci de Apostoli mai mici, pe care i-a trimis să propovăduiască Evanghelia Sa: *Iar după aceasta, Domnul a mai ales alți șaptezeci (și doi), și i-a trimis câte doi, înaintea feței Sale, în fiecare cetate și loc, unde însuși avea să vină. Și zicea către ei: Secerișul este mult, dar lucrătorii sînt puțini; rugați deci pe Domnul secerișului ca să scoată lucrători la secerișul Său. Mergeți; iată, Eu vă trimit pe voi ca pe niște miei în mijlocul lupilor. Nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pe nimeni să nu salutați pe cale. In orice casă veți intra, întâi ziceți: Pace casei acesteia* (Luca 10:1-5). Dar așa cum unul dintre cei Doisprezece, Iuda, L-a vîndut pe Mîntuitorul, așa și dintre cei Șaptezeci s-au aflat unii care L-au părăsit, nu pentru a-L vinde, ci din cauza slăbiciunilor și greutăților omenești. *Și de atunci mulți dintre ucenicii Săi s-au dus înapoi și nu mai umblau cu El* (Ioan, 6 : 66). Așa cum locul lui Iuda s-

a împlinit prin alegerea altui Apostol, căci *au pus [Apostolii] înainte pe doi: Pe Iosif, numit Barsaba, zis și Iustus, și pe Matia. Și, rugându-se, au zis : Tu, Doamne, Care cunoști inimile tuturor, arată pe care din aceștia doi l-ai ales, Ca să ia locul acestei slujiri și al apostoiei din care Iuda a căzut, ca să meargă în locul lui. Și au tras sorți, și sorțul a căzut pe Matia, și s-a socotit împreună cu cei unsprezece apostoli* (Fapte 1 : 23-26) ; așa și locurile acestor apostoli mai mici au fost umplute de alții care au fost aleși. Acești Șaptezeci de Apostoli mai Mici au lucrat aceeași lucrare a vestirii Evangheliei ca și cei Doisprezece, fiind împreună-lucrători cu ei în răspîndirea și zidirea Bisericii lui Dumnezeu în lume. Ei au îndurat multe suferințe și uneltiri de la oameni și de la diavoli, dar credința lor tare și dragostea arzătoare pentru Domnul Cel înviat i-a făcut biruitori ai lumii și moștenitori ai împărăției Cerurilor.

• *Pomenirea Sfântului Eustatie, episcopul sîrbilor*

Eustatie s-a născut în regiunea Budim din părinți cu frică de Dumnezeu. De tînră a fost tuns monah în Jicea; apoi a urcat pe culmile unor nevoințe mai mari, la Mînăstirea Hilandar din Sfîntul Munte Athos. După un timp, Eustatie a ajuns starețul Hilandarului. Stareț fiind, a fost apoi ales Episcop de Jicea iar după un timp Arhiepiscop al Sîrbilor. Eustatie a fost un om vestit prin milostenie, care și-a păstorit turma cu dragoste și cu zel. El a adormit cu pace la anul 1279 de la Hristos. La adînci bătrîneți, pe patul morții fiind, a strigat așa înaintea ieșirii binecuvîntatului său suflet: „în mîinile Tale, Doamne, îmi dau sufletul meu." Sfintele sale moaște sînt îngropate sub podeaua Bisericii Patriarhiei din Peci.

Pomenirea famenului Reginei Etiopiei

Sfîntul Apostol Filip l-a botezat pe acest famen, care era eunuc. După botezul său, eunucul s-a întors în patria sa și a început să-L vestească pe Hristos. El a fost cel dintîi Apostol al Credinței printre populațiile de rasă neagră din Etiopia. *Și un înger al Domnului a grăit către Filip, zicînd: Ridică-te și mergi spre miazăzi, pe calea care coboară de la Ierusalim la Gaza; aceasta este pustie. Și ridicîndu-se, a mers. Și iată un bărbat din Etiopia, famen, mare dregător al Candachiei, regina Etiopiei, care era peste toată vistieria ei și care venise la Ierusalim ca să se închine, Se întorcea acasă; și, șezînd în carul său, citea pe prorocul Isaia. Iar Duhul i-a zis lui Filip: Apropie-te și te alipește de carul acesta. Și alergînd, Filip l-a auzit citînd pe prorocul Isaia și i-a zis: înțelegi, oare, ce citești? Iar el a zis: Cum aș putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva? Și a rugat pe Filip să se urce și să șadă cu el. Iar locul din Scriptură pe care-l citea era acesta: „Ca un miel care se aduce spre junghiere și ca o oaie fără de glas înaintea celui ce-o tunde, așa nu și-a deschis gura sa. Intru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat, și neamul Lui cine-l va spune? Că se ridică de pe pămînt viața Lui." Iar famenul, răspunzînd, a zis lui Filip: Rogu-te, despre cine zice prorocul acestea, despre sine, ori despre altcineva? Iar Filip, deschizînd gura sa și începînd de la scriptura aceasta, i-a binevestit pe Iisus. Și, pe cînd mergeau pe cale, au ajuns la o apă; iar famenul a zis: Iată apă. Ce mă împiedică să fiu botezat? Filip a zis: Dacă crezi din toată inima, este cu putință. Și el, răspunzînd, a zis: Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu. Și a poruncit să stea carul; și s-au coborît amîndoi în apă, și Filip și famenul, și l-a botezat. Iar cînd au ieșit din apă, Duhul Domnului a răpit pe Filip, și famenul nu l-a mai văzut. Iar el s-a dus în calea sa, bucurîndu-se. Iar Filip s-a aflat în Azot și, mergînd, binevestea prin toate cetățile, pînă ce a sosit în Cezareea (Fapte 8: 26-40).*

Famenul a primit moarte de mucenic și s-a învrednicit de împărăția lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Onufrie de la Mînăstirea Hilandar (Sfîntul*

Munte Athos)

În frageda sa tinerețe, Onufrie s-a tulburat împotriva părinților săi și, ca să se răzbune, a declarat în fața turcilor că se va converti la islam. Imediat după aceasta i-a părut rău pentru cuvintele lui și a plecat la Hilandar unde s-a tuns monah. Chinuit de glasul conștiinței, Onufrie a hotărât să se întoarcă la locul lepădării sale și să primească moarte de mucenic. Cu această hotărâre și cu binecuvântările duhovnicului său, el a plecat la Tîrnovo, în Bulgaria, unde a apărut în fața turcilor, s-a declarat creștin, și și-a bătut joc de Mohamet. Din această cauză el a fost decapitat pe data de 4 ianuarie 1818, la vârsta de treizeci și doi de ani. Trupul acestui atlet al credinței nu s-a păstrat, deoarece turcii l-au aruncat în mare.

Cîntare de laudă la Sfinții Șaptezeci de Apostoli

*O, atleților ai Crucii, filor ai luminii,
Voi vii sînteți și acum, O, Copiilor ai veacului viitor,
Căci precum Hristos, nici voi nu ați murit,
Ci trăiți viața cea pururea nestricăcioasă.
Stăpînul, Dătătorul Cununilor, v-a încununat și pe voi
Pentru Numele Său cel sînt; căci L-ați vestit cu putere
În fața împăraților și mai marilor acestei lumi,
Și în fața sălbaticilor voștri chinuitori.
Pe Dumnezeu L-ați slujit, iar lumea v-a răsplătit cu chinuri.
Lui Hristos L-ați urmat, O, dumnezeieștilor albine ale lui Hristos!
Lumea o ați umplut de dulceață; vasele ați umplut!
Sufletele le-ați mîngîiat, patimile ați potolit,
Cu dulceața Evangheliei viața o ați îndulcit,
Cu mireasma lui Hristos pămîntul ați cădit,
O voi, sarea, lumina și tămîia lumii.
Șaptezeci de Frați, cu unirea dragostei legați
Precum ramurile unui singur trunchi, în Hristos creșcuți.*

21

*Șaptezeci de Stele pe Soarele Hristos înconjurînd
împreună cu îngerii și cu Preacurata
În bucurie negrăită vă veseliți.
O Biruitorilor ai acestui veac stricăcios,
Sfinților Apostoli, pe voi vă slăvim și vouă vă mulțumim,
Căci din sîngele vostru dreptatea a înflorit.*

Cugetare

Dumnezeu aude rugăciunile dreptilor. Vedem aceasta limpede din viețile lui Moise, Ilie, și altor drepti și proroci ai Vechiului Testament precum și din viețile tuturor sfinților, Apostoli, mucenici și cuvioși. În vremea în care Sfînta Genoveva ducea o viață de aspră nevoință la Paris, s-a întîmplat ca Attila și hunii săi sălbatici să înconjoare Parisul. Toți locuitorii lui au căzut în frică și în cutremur, așteptîndu-se din ceas în ceas ca Parisul să fie cucerit de huni. Atunci Sfînta Genoveva a chemat poporul la post și la rugăciune în fața lui Dumnezeu, arătînd că doar de la El va veni izbăvirea de dezastru. Mulți bărbați și femei au ascultat chemarea Sfîntei Genoveva și au început să postească și să se roage lui Dumnezeu. Sfînta Genoveva însăși s-a retras în post aspru și în rugăciune fierbinte către Dumnezeu. După puțin timp, fără nici un motiv înțeles, dușmanii au despresurat zidurile Parisului și s-au îndreptat către un alt loc. Ceea ce nu poate ascuțișul săbiei multor păcătoși, poate rugăciunea unui drept.

Luare aminte

Să luăm aminte la bogăția puterii lui Dumnezeu, la înțelepciunea și iubirea Lui:

- La bogăția puterii, înțelepciunii și iubirii, care toate se văd din natură, Creația lui Dumnezeu.
- La bogăția puterii, înțelepciunii și iubirii care au fost descoperite lumii prin Domnul nostru Iisus Hristos.

Predică *Despre cetățenii care nu sînt din lume*

Ei nu sînt din lume, precum nici Eu nu sînt din lume (Ioan 17:16). Stăpînul Hristos nu este din lumea aceasta, ci El doar a luat trupul lumii acesteia. Adică El este împăratul care S-a îmbrăcat în chip de rob pentru a mîntui omenirea din robia păcatului, a materiei și a lui Satan. Cum e împăratul, așa sînt și ostașii Lui. Căci nici aceștia, după duh, nu sînt din lume: căci ei nu sînt în legături, ci sînt liberi, și nu sînt sclavi, ci stăpîni. Ei nu sînt stricăcioși, ci nemuritori, nu sînt căzuți, ci mîntuiți. Așa sînt toți ostașii aleși ai lui Hristos, care au gustat nemurirea de bună voie, care au respins lumea și s-au unit cu El și I-au rămas credincioși Lui pînă la ultima lor suflare pe pămînt. Avva Moise a spus: „Nimeni nu poate intra în oștirea lui Hristos dacă nu se face pe sine în întregime foc; dacă nu se scîrbește mai întîi de toată mărirea și odihna, dacă nu taie de la sine toată dorința cea trupească; și dacă nu ține cu toată strășnicia toate poruncile lui Dumnezeu." Iuda a fost ales, dar a căzut, căci a iubit mai mult temnița decît palatul împărătesc, robia mai mult decît libertatea, putreziciunea mai mult decît nemurirea, pierderea vieții mai mult decît mîntuirea ei. Dar ceilalți apostoli aleși, mari și mici, I-au rămas credincioși lui Hristos pînă la sfîrșit, și au luat cununile biruinței pentru care sînt slăviți de oameni pe pămînt și de îngeri în ceruri. Iată deci că sînt slăviți și pe pămînt și în ceruri. Cei care sînt slăviți doar în lume pier odată cu lumea, pe cînd cei care sînt slăviți de Hristos sînt mîntuiți de Hristos. Căci slava lumii este moarte, pe cînd a lui Hristos este viață, viață fără bătrînețe și fără de moarte.

O Nemuritorule Doamne, chiar dacă sîntem din lume după trupul și păcatele noastre, alege-ne pe noi pentru oștirea Ta, oștirea cea după duh, înțelepciune și iubire, care nu este din lume. Așa încît murind lumii, să putem trăi împărăției Tale celei nemuritoare împreună cu îngerii, apostolii și sfinții, pentru dragostea și rugăciunile Sfinților Tăi Apostoli.

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

5 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Teopempt și a Sfîntului Mucenic Teona*
 În timpul persecuțiilor lui Dioclețian, Teopempt, Episcopul Nicomidiei, a fost printre primii care au suferit mucenicia pentru Hristos. Teopempt a fost adus în fața împăratului care l-a amenințat cu moartea dacă nu se leapădă de Hristos. La această amenințare, Episcopul a răspuns: „Scris este, împărate, *Nu vă temeți de cei ceucid trupul iar sufletul nu pot să-l ucidă* (Luca 12:4; Matei 10:28). Stăpînire ai doar asupra trupului meu. Fă cu el cum poțești." Teopempt a fost bătut cu sălbăticie, a fost înfometat și torturat în multe feluri. La urmă împăratul a chemat un vrăjitor pe nume Teona, care să-l înfîngă pe acest bărbat dumnezeiesc prin magie. Teona a topit cea mai puternică otravă într-o apă pe care i-a dat-o Episcopului să o bea. Teopempt a făcut semnul sfintei cruci asupra paharului și a băut otrava. Văzînd că ea nu are nici un efect asupra lui Teopempt, Teona s-a întors cu fața către împărat și a strigat: „Și eu sînt creștin și mă închin în fața Celui Răstignit!" Amîndoi au fost osîndiți la moarte în anul 298 de la Hristos: Teopempt a fost decapitat, iar Teona a fost îngropat de viu. Ei au primit moartea

mucenicească cu cinste și s-au făcut cetățeni ai împărăției lui Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Proroc Miheia întâiul*

Acest Miheia a fost contemporanul Sfântului Proroc Ilie. El a prezis sfârșitul cel rău al regelui Ahav în bătălia contra asirienilor (I Regi, cap. 22, II Cronici, cap. 18). Prorociile acestui Miheia nu au fost niciodată așezate în scris. Celălalt Proroc Miheia a fost cel care a vestit nașterea Mântuitorului în Betleem: *Și tu, Betleeme Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși Stăpînitor peste Israel, iar obîrșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei* (Miheia 5:1). Acestălalt Miheia este autorul uneia dintre cărțile profetice ale Vechiului Testament.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Sinclitichia*

Sinclitichia era de neam macedonean, și a fost educată la Alexandria.

Fiind bogată și de neam înalt era cerută în căsătorie de mulți tineri, dar ea i-a respins pe toți, a fugit din casa părintească și s-a închinoviat într-o mînăstire. Trăind în mari nevoițe, în posturi și în rugăciune, a ajuns în al optzecilea an al vieții ei. Sfaturile ei către maici s-au socotit ca o comoară duhovnicească de mărgăritare, căci această maică a ajuns pe culmile înțelepciunii nu prin studiul cărților ci prin mari suferințe, dureri, privegheri de zi și de noapte și împreună-vorbiri cu puterile cerești. Ea a trecut la cele veșnice în anul 350 de la Hristos. Printre multe alte cuvinte de înțelepciune, Sfînta Cuvioasă Sinclitichia spunea: „în timpul posturilor, nu vă feriți de post pe cuvînt de boală sau de neputință, căci iată, și cei sănătoși și cei tari care nu postresc cad întru aceleași boli.” Și încă: „Așa cum comoara descoperită repede este tîlhărită de cei fără de lege, așa și virtuțile sufletului, cînd sînt făcute cunoscute, se pierd și se risipesc.”

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Apolinaria*

Apolinaria era fiica lui Antemie, regentul împăratului adolescent Teodosie cel Mic. Ea era fiica cea mai mare a lui Antemie, cea mai mică fiică a lui suferind de nebunie. Apolinaria, care nu dorea să se mărite deoarece în inima ei se făgăduise lui Hristos, se retrase în pustia egipteană. Luînd haine de bărbat și numele de Dorotei, Apolinaria intră într-o mînăstire de bărbați, unde a dus o viață de nevoițe aspre, ridicîndu-și sufletul către Dumnezeu, cu dragoste fierbinte pentru Ziditorul ei și a toate. Cineva l-a sfătuit pe regentul imperial Antemie să-și trimită fiica nebună la asceții din pustie, spunîndu-i că aceștia pot să o vindece. După Pronia lui Dumnezeu, s-a întîmplat că sora mai mare, prin puterea rugăciunii, a vindecat desăvîrșit nebunia surorii ei mai mici. Numai la moarte s-a dezvăluit taina Apolinariei, că a fost femeie, iar nu părutul bărbat Dorotei. Marea vitejie a acestei sfînte fecioare a rămas multora ca un exemplu luminos de mîntuire, de-a lungul veacurilor. Ea a murit în anul 470 de la Hristos.

Cîntare de laudă la Sfintele Apolinaria și Sinclitichia

Aceste nevinovate fecioare, de dragul lui Dumnezeu și al mîntuirii sufletelor lor,

S-au făcut credincioase următoare lui Hristos.

Lepădat-au plăceri, risete și luxuri

Și sufletele și-au ridicat către lumea puterilor celor de sus.

Trupurile lor slabe ca niște torțe aprinse s-au făcut

Din care prin Duhul Sfînt sufletele lor au luminat minunat.

Ele au luminat veacul și veacurile de după ele,

Arătînd calea spre bucuriile cerești, împreună cu sfinții îngeri.

O Apolinario și Sinclitichio!

în inimile voastre strălucește Duhul Sfînt

*Care vă întărește; El vă poartă și vă povățuiește,
El v-a făcut mirese ale lui Hristos.
Rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi! Preaminunatelor luptătoare,
O, bravelor femei, O, nemuritoarelor fecioare!*

6 Ianuarie

• *Sfântul Botez al Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos
(Arătarea Domnului)*

Cînd Domnul nostru a ajuns la vîrsta de treizeci de ani de viață pe pămînt, El Și-a început lucrarea Sa mîntuitoare de povățuire a oamenilor. El însuși a făcut arătat oamenilor acest «început la începuturilor» prin botezul Său în rîul Iordan. Sfîntul Chirii al Ierusalimului spune: «începutul lumii - apa; începutul Veștii celei Bune - Iordanul». La vremea botezului Domnului cu apă, taina care s-a propovăduit lumii, taină prorocită în Vechiul Testament, și doar întunecat și în ghicituri cunoscută de vechiul Egipt și de vechea Indie, a fost Taina Sfintei Treimi. Tatăl S-a descoperit auzului oamenilor, Duhul S-a descoperit vederii oamenilor, iar Fiul S-a descoperit chiar atingerii oamenilor. Tatăl L-a mărturisit în auzul oamenilor pe Fiul Său, Fiul a fost botezat în ape, iar Duhul Sfînt în chip de porumbel S-a purtat deasupra acelor ape. Cînd Ioan Botezătorul a mărturisit și a spus: *Iată Mielul lui Dumnezeu Cel care ridică păcatul lumii* (Ioan 1 :29), și cînd L-a cufundat și L-a botezat pe Mîntuitorul în Iordan, atunci s-a arătat oamenilor misiunea lui Hristos în lume, și calea mîntuirii noastre. Anume că Domnul a luat asupra Sa păcatele oamenilor, a murit sub ele (cufundarea) și apoi a înviat (ieșirea din apă); și că și noi trebuie să murim omului nostru vechi și păcătos, ca să ne facem la fel vii, curățiți, și înnoiți. Acesta este Mîntuitorul nostru și aceasta este calea mîntuirii. Praznicul Botezului Domnului (în grecește Teofania, sau Arătarea Domnului), se mai cheamă și Praznicul Luminării. Ne luminează pe noi Botezul Domnului în Iordan pentru că ne arată taina lui Dumnezeu Celui Treimic, taina Celei de o Ființă și Nedespărțitei Treimi. Acesta este un fel de luminare. Iar al doilea este că prin botez fiecare dintre noi se luminează prin aceea că este înfiat de Părintele Luminilor, prin Jertfa Fiului și puterea Duhului Sfînt.

Cîntare de laudă la Sfînta Treime

*O ! Sfînte Dumnezeule, Făcătorule a toate,
Tot ceea ce cu Cuvîntul Tău creezi, cu Duhul Tău sfințești!
O Sfînte Tare, tare în suferință,
Tu pentru lume către moarte mergi și pentru lume, înviezi!
O! Sfînte/ară de moarte, noi pre Tine în veci Te lăudăm!
Preasfîntă Treime, Tată, Fiule, și Duhule Sfînte, miluiește-ne pre noi!
Tată, Care la rîul Iordan cu Glas Te-ai auzit din cer,
Duhule, Care ca un Porumbel Alb deasupra rîului Te-ai purtat,
Fiule, Care de Prorocul Ioan Te-ai botezat,
O! Trei Raze de Lumină care Lumina ați arătat,
O! Treime Sfîntă Care ochilor noștri Te-ai descoperit,
Noi cu glas pre Tine Te lăudăm!
Preasfîntă Treime, Tată, Fiule, și Duhule Sfînte, miluiește-ne pre noi!*

Cugetare

Cîndva minciunile ereticilor bîntuiau Biserica lui Dumnezeu Care acum din nou este bîntuită de basmele celor căzuți de la Dumnezeu. Dar prin dănuirea în Credință, prin rugăciunea sîrguitoare, prin mărturisirea Credinței și chiar prin mucenicia pentru Credință, Biserica a rămas nebiruită pînă acum. Acestea sînt singurele metode prin care pot fi biruite noile molime care se năpustesc asupra Bisericii. Biserica lui Dumnezeu, Vasul Adevărului Dumnezeiesc, va triumfa pînă la sfîrșit. *Pierit-a*

pomenirea vrăjmașului cu sunet (Ps. 9 : 6). Sfântul Clement din Alexandria așa a spus despre eretici: «Cei care cad în erezii rătăcesc prin pustii, căci L-au părăsit pe Unul Adevăratul Dumnezeu, înstrăinați de Dumnezeu, ei caută apă în deserturi, ei strâng roade putrede cu mâinile lor și se sălășluiesc în locuri pustii și iară de apă». Așa se poate spune și astăzi despre toți așa-zișii cugetători și filosofi care avansează ipoteze pe baza propriei lor imaginații iar nu pe baza adevărului lui Dumnezeu.

Încă o cugetare

Roadे, roade voiește Dumnezeu de la tot pomul ce viază, adică de la tot omul. Toate celelalte voite și iubite de oameni - poziție socială, putere, faimă, sănătate, bani și cunoaștere - nu sînt decît frunzele pomului. *Iată securea stă la rădăcina pomilor și tot pomul care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc* (Matei 3:10). Pînă și popoarele necreștine din timpurile vechi prețuiau faptele bune mai mult decît cuvintele frumoase. Cu atît mai mult aceasta trebuie să fie legea printre următorii lui Hristos. La un sfat al atenienilor, la care erau prezenți și reprezentanți ai spartanilor, un anume bătrîn trecea printre rînduri, căutînd un loc să șeadă. Atenienii și-au ras de el, ne-eliberînd nici un loc pe bancă pentru bătrîn. Cînd bătrînul a ajuns la locul spartanilor, aceștia toți s-au ridicat în picioare lăsîndu-l pe bătrîn să șeadă mai întîi. Văzînd aceasta, atenienii i-au lăudat pe spartani în termenii celei mai înalte elocințe. Spartanii au răspuns:

„Atenienii sînt cei care cunosc binele, dar nu-l fac." Oricine face fapte bune se aseamnă copacului care aduce roadă multă grădinarului său. Iar izvorul faptelor bune în om este inima cea bună și iubitoare de Dumnezeu.

Luare aminte la înțelesul Sărbătorii

Să luăm aminte la înțelesul Botezului Domnului în Iordan:

- La smerita Lui venire la Iordan ca un necunoscut față de toți, în afară de Ioan ;
- La cufundarea Lui în apă, la purtarea Porumbului pe deasupra Capului Lui, și la Vocea Tatălui Care S-a auzit de Sus.

Încă o luare aminte

Să luăm aminte la desăvîrșirea lui Adam, primul om creat:

- La cît de aproape se afla el de Dumnezeu;
- La puterea, înțelepciunea și frumusețea pe care le avea el de la Dumnezeu;
- La cum întreaga zidire se supunea puterii lui Adam, pe cînd acesta încă nu păcătuisese.

Predică Despre Taina Dumnezeieștii Treimi

Căci trei sînt care mărturisesc în cer : Tatăl, Cuvîntul și Sfîntul Duh, și Aceștia trei Una sînt. Și trei sînt care mărturisesc pe pămînt: Duhul și apa și sîngele, și acești trei mărturisesc la fel (I Ioan 5 : 7-8).

Cînd citim Sfintele Scripturi, trebuie să fim atenți la fiecare cuvînt. Cititorul grăbit nu observă deosebirea pe care Evanghelistul o face între Treimea Cerească și cea pămîntească. Căci despre Treimea Cerească el spune: *și Aceștia trei Una sînt*. Iar despre treimea pămîntească el spune: *și acești trei mărturisesc la fel*. Între cele două este o mare deosebire. Tatăl, Fiul, și Duhul sînt Una, pe cînd Duhul, apa și sîngele mărturisesc la fel dar nu sînt una. Toți oamenii de pe pămînt sînt împreună la fel, dar nu sînt una. Apa și sîngele sînt trupul iar duhul este duhul. «Căci trupul pofteste împotriva duhului iar duhul împotriva trupului» (Galateni 5 :17). Și totuși, chiar dacă nu sînt una, sînt totuși împreună. Cînd omul moare legătura se rupe, încetează să mai existe. Apa și sîngele merg într-o parte, iar duhul merge în altă parte. Pe cînd Persoanele Sfinte

Treimi Celei din Ceruri nu numai că sînt împreună, dar sînt și una. Mai este o treime și în cerul din lăuntru omului care ar trebui să fie nu doar o armonie, ci chiar o unime, așa încît omul să fie binecuvîntat și în această lume și în cealaltă. Aceasta este unirea dintre minte, inimă și voință. Cîtă vreme acestea sînt doar împreună, omul se va afla mereu în război cu sine însuși și cu Treimea Cea Cerească. Dar cînd acestea trei devin una, cînd nici una dintre ele nu le ține pe celelalte două în sclavie, atunci omul se umple de *pacea lui Dumnezeu care covîrșește orice minte* (Filipeni 4 :7), orice cuvînt al omului, orice explicație, orice teamă și orice tristețe. Atunci micul cer dinlăuntru! omului începe să semene cu marele cer al lui Dumnezeu, iar în om începe să se arate *chipul și asemănarea lui Dumnezeu*.

O, Doamne Cel în Treime închinat și Slăvit, ajută-ne nouă să semănăm măcar cu cei care îți seamănă Ție.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

încă o predică *Despre neputința noastră atunci cînd sîntem departe de Stăpînul Hristos*

Căci fără mine nu puteți face nimic (Ioan 15:5)

Domnul nostru nu obișnuia să vorbească în cuvinte mari. Nici un cuvînt rostit vreodată în lume nu a fost mai bine cîntărit decît cuvintele rostite de El. Cînd Domnul nostru spune că fără El nu putem face nimic, atunci noi trebuie să înțelegem acest lucru chiar așa cum a fost rostit, adică literal. Aici, el vorbește de cele bune, iar nu de cele rele. Noi nu putem face nici un fel de faptă bună fără Hristos, pe lîngă Hristos sau în contra lui Hristos. El este proprietarul, dătătorul și inspiratorul oricărui bine. Nici un fel de bine nu există în afara Lui, după cum nici un fel de rău nu se află în El. Domnul nostru a spus: *Eu sînt Vița, voi sînteți mlădițele* (Ioan 15:5). Ce pot face mlădițele fără butuc? Oare mai pot ele crește și rodi? Nu, ele nu mai sînt bune decît de lemn de foc.

Oricît s-ar gîndi și s-ar strădui, omul nu poate concepe nici un fel de bine care să nu se afle în Hristos și care să nu răsară din Hristos. Cine spune că se pot face fapte bune și umanitare și în afară de Hristos, atunci să știți că acele fapte sînt stricate în chiar miezul lor fie de slavă deșartă fie de egoism. Omul, fără Hristos, se aseamănă mlădițelor care s-au tăiat de pe butuc, însuși Domnul ne-a spus aceasta. Vița este ascunsă vederii, dar ramurile se pot vedea de către toți. Și cu toate acestea și strugurii și mlădița atîrnă de viță. Vița binelui atotbun crește din inima lui Dumnezeu Tatăl și este udată de dulceața Duhului Sfînt. O Stăpîne Doamne Cel în Treime, închinat și slăvit, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi!

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci. Amin.

7 Ianuarie

- *Soborul Sfîntului Slăvitului Proroc, înaintemergător și Botezător al Domnului, Ioan*

Cum cea mai mare misiune a vieții Sfîntului Ioan pe pămînt a fost aceea că l-a botezat pe Domnul nostru în râul Iordan, în ziua următoare Botezului Domnului Biserica a rînduit prăznuirea pomenirii acestui mare și slăvit Proroc. De această sărbătoare este legată și pomenirea despre mîna înaintemergătorului. Sfîntul Evanghelist Luca a dorit să mute trupul lui Ioan din Sevastia, unde Sfîntul Proroc fusese omorît de Irod, în Antiohia, care era patria lui Luca. El nu a reușit însă să obțină și să mute în Antiohia decît mîna dreaptă a S. f. Ioan, care s-a păstrat în Antiohia pînă în secolul al X-lea, cînd a fost mutată la Constantinopol.⁴ De acolo ea a

dispărut în timpul stăpînirii turcilor.

⁴ Cf. Mineiul pe Ianuarie (București: Ed. Inst. Bibi. și de Misiune al BOR, 1997, p. 159): «Sfîntul Evanghelist Luca, ajungînd în cetatea Sevastiei [...] și luînd de acolo mîna dreaptă a prorocului, a adus-o în cetatea lui, la Antiohia, unde prin ea s-au săvîrșit multe minuni. Una dintre aceste minuni este și aceasta: Un balaur își avea cuibul în preajma cetății Antiohiei. Pe acest balaur, locuitorii păgîni de acolo îl socoteau a fi dumnezeu și-l cinsteau cu jertfe, în toți anii; iar jertfa adusă lui, era un om. Balaurul tîrîndu-se afară din cuibul său, și arătîndu-se înspăimîntător la vedere, căsca gura mare, lua jertfa și o sfișia cu dinții.

Și trecînd timpul, a venit și rîndul unuia dintre creștini să dea pe fiica sa balaurului. De aceea tatăl fetei alese ca jertfă se ruga lui Dumnezeu și sfîntului Ioan Botezătorul ca să i se izbăvească fiica de moartea cea amară. Și i s-a luminat cugetul să facă următorul lucru: a cerut să se închine la sfînta mîna a sfîntului Ioan; și în timp ce săruta mîna, el a rupt cu dinții, în ascuns, degetul cel mare de la mîna sfîntului; și dobîndind ceea ce dorea, a ieșit din biserică. Iar

Există multe pomeniri ale Sfîntului Ioan Botezătorul de-a lungul anului bisericesc, dar aceasta este cea mai slăvită dintre ele. În Sfintele Evanghelii, între persoanele care s-au aflat în jurul Mîntuitorului, Sfîntul Ioan Botezătorul are un loc cu totul aparte prin nașterea sa minunată și prin viața sa în lume, prin aceea că a botezat mulțimi de oameni cu botezul pocăinței și L-a botezat pe însuși Mîntuitorul, și în sfîrșit, prin felul tragic în care a părăsit lumea aceasta. Curăția lui era atît de înaltă încît cu adevărat este numit de Biserică *inger în trup*. Sfîntul Ioan se deosebește de prorocii dinaintea lui prin aceea că L-a și arătat cu mîna pe Cel despre Care a prorocit.

Se spune că în fiecare an la această sărbătoare a Sfîntului, episcopul [Antiohiei] aducea și mîna Sfîntului Ioan înaintea poporului. Uneori mîna apărea cu degetele desfăcute, iar alteori strînse. În primul caz se arăta că anul va fi plin de roade, iar în al doilea că va fi lipsă de roade și foamete.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Atanasie*

Acest mucenic al lui Hristos a fost un om simplu și sărac dar bogat în credință și înțelept prin Duhul lui Dumnezeu. Odată, fără să vrea, Atanasie a intrat într-o dispută pe tema credinței cu un turc. Turcul era om educat și îndemînic la vorbire, dar Atanasie s-a luptat cu toată puterea să arate adevărul Credinței Creștine și neadevărul celei islamice. După aceasta, s-au despărțit, în ziua următoare Atanasie a fost chemat în fața judecătorului. Turcul se afla acolo ca acuzator. Cînd judecătorul i-a poruncit lui Atanasie să-și renege Credința în Hristos și să îmbrățișeze islamul, cum chipurile i-ar fi declarat turcului cu o zi înainte, Atanasie a strigat „Prefer să mor de mii de ori decît să-mi părăsesc Credința mea în Hristos.” Pentru aceasta a fost condamnat la moarte și decapitat în anul 1700 după Hristos, la Smirna. Trupul său a fost îngropat în biserica Sfîntei Cuvioasei Parascheva din același oraș.

cînd a sosit ziua de jertfa și era adunat tot poporul, a mers și tatăl fetei, ducînd pe fiica sa. Și apropiindu-se de balaur, care căsca gura și aștepta jertfa, i-a aruncat în gîtlej sfîntul deget al înaintemergătorului. Iar odată cu aceasta, balaurul a murit. Și tatăl s-a întors acasă, cu fiica sa vie, povestind minunata izbăvire. Iar mulțimea poporului, minunîndu-se de această mare minune, a mulțumit lui Dumnezeu și sfîntului Ioan, zidind o biserică mare închinată sfîntului. Se mai spune iarăși că la praznicul înălțării cinstitei Cruci, era înălțată de arhieru și această cinstită mîna a Botezătorului. Și cînd se înălța, uneori se desfăceau degetele, iar alteori se strîngeau, și desfacerea degetelor însemna belșug de roade, iar strîngerea, lipsă și nerodire. » -n. tr.

Cîntare de laudă la Sfîntul înaintemergător și Botezător Ioan

Treizeci de ani de post și rugăciune!

Acestea nici fiarele munților nu le po't îndura.

Leul își potolește foamea și răcnetul său străbate pustia

Frunzele copacilor plîng la adierea vîntului

*Dar tu, nici plîngi nici răcnești nici suspini
Iar plîngerea ta pustia nu o aude.
Spune-mi, oare om ești? Și numele tău care este?
Cu oamenii vreodată vei dori să grăiești?
Eu sînt glasul, glasul, glasul ce vestește pre Cuvîntul
Fiilor lui Israel; fost-am trimis să strig
Pocăiți-vă, popoare, căci iată, Stăpînul vine,
Aduceți roadă bună, fiecare după puterile voastre.
Iată-L că vine! O Minune a minunilor,
în mijlocul apelor, din cer, un foc ascuns!
Iată Mielul lui Dumnezeu pășește printre lupi!
Lupilor, al vostru suflet lupesc curățiți-l în ape!
Treizeci de ani de post și rugăciune.
Din trupul tău, în afară de glas, ce mai rămîne?
Trupul tău topit e doar umbra glasului tău
Care vestește: Iată Dumnezeu vine la noi!
Trupul tău uscat ca trestia, Irod l-a ucis;
Dar glasul nu a murit ci grăiește, și nimeni nu-l poate opri.
Al cui e glasul acesta? Chiar veacurile tremură la strigătul lui!
Al unui leuflămînd? Nu, ci al bărbatului credinței.*

Cugetare

Sfîntul Vasile cel Mare a spus: „Omul nu este ceva văzut.” Tot așa cum o casă seamănă cu o altă casă, așa și omul pe dinafară seamănă cu un alt om. Fiecărei case i se dă cinstea care vine de la omul ce sălășluiește înăuntru; tot astfel și omului i se dă cinstea care se cuvine duhului ce sălășluiește în inima lui. În sens fizic este limpede că nu casa este stăpînul, ci omul care trăiește în ea, iar în sens spiritual, duhovnicesc, este limpede că nu înfățișarea exterioară, adică trupul, este omul, ci trupul e doar casa în care sălășluiește omul ascuns al inimii.

Luare aminte

Să luăm aminte la înțelesul mergerii Domnului în Pustia Carantaniei: La cum, îndată după Botezul Său, S-a îndreptat spre post și rugăciune; La cum, asupra celui de curînd botezat diavolul aduce uneltiri și necazuri, mai ales dacă se află în post și rugăciune; La cum El, ca un miel blînd, dar cu hotărîrea stăpînului, alungă de la Sine toată ispitirea vrăjmașului.

Predică Despre supunerea față de Voia lui Dumnezeu

Facă-se Voia Ta, precum în cer, așa și pe pămînt (Matei 6:10).

Binecuvîntat fie Sfîntul Botezător Ioan în veci, căci a împlinit Vestea Cea Bună înaintea sosirii Veștii Celei Bune! Plecînd în pustie, el s-a dăruit întreg voii lui Dumnezeu, cu trupul și cu sufletul. Voia lui Dumnezeu a împlinit-o în trupul său pe pămînt, ca și în cerul sufletului său. Nici foamea nici fiarele sălbatice nu s-au apropiat de trupul său de-a lungul anilor lungi pe care i-a petrecut în pustie. Nici nu a fost sufletul său vătămat de tristețe sau disperare din cauza singurătății, și nici de mîndrie din cauza vederilor cerești. El nu a căutat la oameni nici pîine și nici cunoaștere, însuși Dumnezeu i-a dăruit toate cele de trebuință, căci el însuși se dăruise mai înainte cu totul voii lui Dumnezeu.

El nici s-a îndreptat cu pașii spre pustie, nici a ieșit afară din ea. O cîrmă nevăzută de sus i-a călăuzit întreaga viață. Căci la ceasul în care a trebuit să iasă din pustie și să iasă în întîmpinarea Domnului, s-a spus: *Cuvîntul lui Dumnezeu a venit la Ioan (Luca 3:2).* Ioan a vorbit ca un tînăr nevinovat despre **vestirea** ce o primise de

la puterile cerești: *Și eu nu-L cunoșteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste Care vei vedea Duhul coborîndu-Se și rămînînd peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfînt. Și eu am văzut și am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu* (Ioan 1: 33-34).

Cît de blînd și de simplu vorbește despre cele cerești! Și cît de înfricoșător este el, întocmai ca un leu, atunci cînd strigă împotriva nelegiurii oamenilor, a lui Irod și Irodiadei! Mielul și leul sălășluiesc amîndoi în el. Cerul îi este la fel de aproape precum o mamă de pruncul ei. Voia lui Dumnezeu îi este tot atît de limpede precum îi sînt aproape îngerii din cer.

O Atotîntepte Doamne, călăuzește sufletele noastre în pustia vieții acesteia după sfîntă voia Ta, așa cum 1-ai călăuzit și pe Botezătorul!

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

8 Ianuarie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Iulian și Vasilisa*

Aceștia erau din părinți slăviți și bogați. Uniți prin taina cununiei, ei au făgăduit să trăiască în curăție ca frate și soră. Și-au împărțit toate averile lor săracilor și s-au tuns amîndoi în monahism. Iulian a întemeiat mînăstire iar Vasilisa o chinovie, în mînăstirea lui Iulian viețuiau cam zece mii de monahi iar în chinovia Vasilisei se nevoiau cam o mie de călugărițe. Cînd au început sîngeroasele persecuții ale lui Dioclețian, Vasilisa s-a rugat cu lacrimi lui Dumnezeu ca să nu se piardă nici una din călugărițele ei de spaima torturilor îngrozitoare la care erau supuși mărturisitorii lui Hristos; ca nici una să nu cadă de la Dreapta Credință. Dumnezeu a auzit ruga credincioasei Sale roabe și de-a lungul a șase luni le-a primit la Sine pe toate cele o mie de călugărițe, una cîte una, și la sfîrșit, pe Vasilisa [care toate au adormit cu pace], înainte de a muri, Vasilisa le-a văzut în vedenie pe surorile ei călugărițele care se aflau deja în cealaltă lume. Toate îi apăreau luminoase și vesele precum îngerii lui Dumnezeu și toate o îndemneau pe stareța lor să vină la ele cît mai curînd. Spre deosebire de chinovia Vasilisei, mînăstirea lui Iulian a fost incendiată de persecutori, Iulian a fost torturat cu sălbăticie și a murit în cele mai sîngeroase chinuri, în timpul schingiuirilor însuși Mîntuitorul îl veghea și îl întărea, astfel încît Iulian a îndurat pînă la sfîrșit mucenicia pentru Sfînta Credință și Numele lui Hristos pe Care L-a slăvit pînă la ultima suflare, împreună cu Iulian au fost omorîți prin tăierea capului Celsus și Maronilla, adică fiul și soția chinuitorului Marcian, care privind la puterea cu care Iulian suferea chinurile s-au convertit și ei la Credința în Hristos. Tot prin tăierea capului au mărturisit atunci și douăzeci de soldați romani, șapte frați din acel oraș, presbiterul Antonie, și un anume Anastasie pe care în timpul chinurilor sale Iulian 1-a înviat din morți cu rugăciunea. Toți au mărturisit cu cinste pe Hristos și au devenit cetățeni ai împărăției cerești cam pe la anul 313 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Gheorghe Hozevitul*

Gheroghe și-a dus viața de nevoințe în veacul al șaptelea în Mînăstirea Hozeva din Ierihon, pe drumul ce vine de la Ierusalim, mînăstire în care mai întîi viețuise ascetic Cuviosul Ioan Hozevitul.

• *Pomenirea Sfîntei Domnica*

În timpul împărăției lui Teodosie, Domnica a venit din Cartagina la Constantinopol împreună cu alte patru tinere care nici ele nu erau botezate. Patriarhul Macarie le-a botezat și le-a dat binecuvîntarea să trăiască ca monahii. Plină de zel Domnica s-a dăruit în întregime vieții ascetice, zel pe care nu 1-a slăbit pînă la adînci bătrînețe. Ea s-a mutat la Domnul cam prin anul 474 după Hristos. Era atît de plină de Duhul Sfînt încît putea să vadă ce va fi în viitor și prin rugăciune să lucreze minuni.

- *Pomenirea Sfântului Grigorie, Episcopul Ohridei*

Grigorie a fost învățător și păstor evlavios al turmei lui Hristos. El a murit în anul 1012 după Hristos, și în una din inscripțiile ce se află în Biserica Sfânta Sofia din Ohrida i se spune „Grigorie, cel atotînțelept.”

Cântare de laudă la Sfinții Iulian și Vasilisa

*Legați prin căsătorie, dar și mai legați prin Hristos,
Unime duhovnicească sînteți, cea mai tare dintre unimi.*

în Cartea Vieții Duhul a scris numele voastre:

„Fratele Iulian și sora Vasilisa. ”

Pe toate le-ați părăsit și lui Hristos i-ați urmat,

Și cînd a bătut ceasul pentru dragostea lui Hristos,

Viețile v-ați pus pentru dragostea Soarelui celui în Trei Străluciri.

Voi slava lumii ați lepădat

și preaslăvindu-vă cu iubirea lui Dumnezeu

ne-ați lăsat nouă pildă de urmat a vieții.

O comoară a Bisericii, podoabă și cinste!

Minunat este sîngele vostru cel lucrător de minuni, Mucenicilor!

Cugetare

Pe una din pietrele Bisericii Sf. Sofia sînt săpate următoarele cuvinte: „Spălați-vă și păcatele, nu numai fața.” Oricine intra în acea slăvită biserică citea inscripția și ținea minte curățenia sufletească pe care o poruncește

Credința Creștină: curățenia sufletului, curățenia inimii și curățenia minții, în inima omului se află esența întregului om duhovnicesc. Domnul spune: *Fericiți cei curați cu inima* (Matei 5:8). Curățenia exterioară nu ne ajută deloc în dobîndirea împărăției Cerurilor. O, de-am investi tot atîta efort în spălarea păcatelor pe cît cheluim zilnic cu spălarea feței și trupului! Atunci s-ar vedea cu adevărat Dumnezeu în inimile noastre ca și într-o oglindă!

Luare aminte

Să luăm aminte la cele trei ispitiri cu care Satan L-a ispitit pe Domnul nostru Ii sus Hristos:

- Lăcomia pîntecelui: Ispitirea cu pîine
- Slava deșartă: Ridcarea Lui pe aripa Templului;
- Avariția: spre care Satan L-a ispitit prin oferirea bogățiilor întregii lumi.

Predică Despre grija pe care trebuie să o aibă cei care cred că sînt în siguranță

De aceea, cel căruia i se pare că stă neclintit să ia seama să nu cadă (I Cor 10:12).

Apostolul care sfătuiește aceasta cunoaște perfect natura umană, cu toate slăbiciunile ei. Zilnic se confirmă acest adevăr: anume că de îndată ce omul se îndreaptă din noroiul păcatului, el îndată se clatină și cade din nou. De îndată ce se vindecă de păcatul zgîrceniei, el cade în păcatul slavei deșarte. Sau, de îndată ce întinde mîna și miluiește un sărac, este prăvălit în jos de trufie. Sau, de îndată ce se deprinde cu rugăciunea, își cască gura și începe să-i vorbească de rău pe cei care încă nu sînt deprinși cu ea. Sau, de îndată ce simte că Duhul lui Dumnezeu îl călăuzește pe cărarea mîntuirii, imediat se transformă în învățătorul întregii lumi, lucru prin care, din păcate, îl alungă cu desăvîrșire pe Duhul Sfînt dinlăuntru! său.

Cînd Domnul le-a prorocit ucenicilor Săi că se vor lepăda de El cu toții și că se vor risipi, atunci Petru, sigur pe credința sa, a strigat: *Dacă toți se vor sminti întru Tine, eu niciodată nu mă voi sminti* (Matei 26:33). Văzîndu-i inima și văzîndu-l deja căzut în închipuire și mîndrie, Domnul i-a răspuns: *Adevărat zic ție că în noaptea aceasta, mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine* (Matei 26:34). Și cînd un asemenea Apostol a căzut cu o asemenea cădere cîtă vreme era în apropierea

Mîntuitorului însuși, de ce să credem că nouă nu poate să ni se întîmple? De aceea, fraților, atunci cînd ne ridicăm și ne depărtăm de un anumit păcat și stăm drepti, să punem aceasta

numai pe seama puterii și milostivirii lui Dumnezeu iar nu pe seama noastră, să fim treji și cu mare băgare de seamă la paza noastră cerînd cu lacrimi mila lui Dumnezeu, ca să nu cădem din nou, fie într-o parte, fie în cealaltă, ci să mergem drept pe calea cea dreaptă a lui Dumnezeu.

O Atoatevăzătorule Doamne, ajută-ne nouă să mergem drept înaintea Feței Tale prin Duhul, și cînd ne ridicăm, ține-ne pe noi drepti ca să nu mai cădem niciodată! Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

9 Ianuarie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Polieuct*

Orașul armean Melitene a fost înecat de sîngele creștinilor, precum a fost și întreaga țară a Armeniei. Prima vărsare de sînge pentru Hristos în acest oraș a fost cea a Sfîntului Polieuct din anul 259 după Hristos, în timpul domniei lui Valerian. În acest oraș Melitene se aflau doi prieteni: atît Nearh cît și Polieuct erau ofițeri, dar Nearh era botezat iar Polieuct nu. Cînd a ieșit porunca persecutării creștinilor Nearh s-a pregătit de moarte; era însă trist că nu reușise să-l convingă și pe prietenul său Polieuct să îmbrățișeze Adevărata Credință, în ziua următoare Polieuct îi povesti prietenului lui visul pe care îl avusese în timpul nopții: însuși Domnul îi apăruse înconjurat de lumină, îl dezbracă pe Polieuct de hainele lui vechi, îl îmbracă în unele noi și luminoase și îl așeză pe șeaua unui cal înaripat. După acestea Polieuct intră în oraș, sfîșie poruncile împăratului ce arătau torturile care îi așteptau pe creștini, și distruse multe statui ale idolilor. El a fost torturat și condamnat la moarte. Cînd a fost dus la locul de ucidere, el a privit către Nearh, care se afla în mulțimea de oameni și i-a strigat cu bucurie: „Mîntuiește-te, prietene drag! Nu uita jurămîntul veșnic al prieteniei noastre!" Mai tîrziu, Sfîntul Nearh a murit ca mucenic al lui Hristos, prin foc. Pomenirea Sfîntului Nearh se face la 22 aprilie.

• *Pomenirea Cuviosului Eustratie*

Eustratie se născuse în Tars. El era mare nevoitor și om de rugăciune, în timpul celor șaptezeci și cinci de ani petrecuți în mînăstire Eustratie nu gustase niciodată somnul întins pe partea stîngă, ci întotdeauna numai pe partea dreaptă, în timpul dumnezeieștilor slujbe, de la început pînă la sfîrșit, el repeta mereu încetișor, pentru sine: „Doamne miluiește!" A murit în al nouăzeci și cincilea an al vieții sale.

• *Pomenirea Sfîntului Filip, Mitropolitul Moscovei*

Filip s-a născut pe 11 februarie în anul 1507 după Hristos. Odată, pe cînd era copil, a auzit, stînd la Dumnezeiasca Liturghie, cuvintele Scripturii: *Nimeni nu poate sluji la doi domni* (Matei 6:24). El s-a înspăimîntat la aceste cuvinte, ca și cînd s-ar fi rostit anume și numai pentru el, și în același timp a fost luminat de ele. După scurt timp Filip s-a retras la Mînăstirea Solovețk unde după un timp lung și greu de încercare a fost tuns monah, în timp, Filip a ajuns stareț, a strălucit ca soarele și întreaga Rusie a auzit de el. Așa s-a făcut că Țarul Ivan cel Groaznic l-a convocat pe Filip să ocupe locul vacant de Mitropolit al Episcopiei Moscovei în anul 1566 după Hristos. Dar acest sfînt bărbat nu a putut să îndure cu indiferență atrocitățile la care se deda înfiorătorul țar și de aceea îl sfătuia și îl muștra fără teamă. Țarul însă a căutat martori mincinoși împotriva lui Filip, a uneltit înlăturarea lui din scaun, a poruncit să fie îmbrăcat într-o rasă veche și peticită și l-a întemnițat la Tver pe 23 decembrie

1566. Malyiuta Skuratov, un intim al țarului, a intrat în chilia lui Filip și l-a omorât înăbușindu-l cu perna. La scurt timp după aceea, toți cei care erau cunoscuți ca fiind de partea lui Filip au murit de morți rele. După mai mulți ani, trupul sfântului s-a aflat întreg, nestrucaturat, și înmiresmat, și a fost mutat în Mănăstirea Solovețk.

Cântare de laudă la Sfinții Nearh și Polieuct

Nearh și Polieuct, din ofițeri ai Cezarului

Ostași ai împăratului Ceresc v-ați făcut.

Unul botezat cu apă, celălalt cu sânge,

Al doilea l-a întrecut pe primul și mai întâiul dintre ei s-a făcut.

O sfântă întrecere, alergare vitează spre împărăția lui Hristos!

Polieuct a lepădat toate cele stricătioase ale pământului,

Care ca vântul trec. Iar prin suferințe năprasnice și scurte veșnicia

împărăției a câștigat.

Strălucită negustorie! Floarea ierbii s-a tăiat pentru câștigul vieții veșnice!

Suferința trecătoare s-a îmbrăcat pentru slava nepieritoare!

Rugați-vă lui Hristos, o Sfinților Ostași,

Ca să nu piară sufletele noastre!

Cugetare

Învățându-i pe oameni desăvârșirea iubirii, Biserica Ortodoxă îi învață totdeauna ascultarea deplină din care izvorăsc ordinea și armonia între credincioși. Credincioșii sînt datori ascultare față de preoții și episcopii lor. Sfântul Ignatie zice: „Vi se cere supunere fără fățarnicie; căci cel ce-și disprețuiește episcopul pe care îl vede, îl va disprețui și pe Hristos, pe Care nu îl vede. Vă rog deci, sîrguiți-vă să împliniți toate în dumnezeiească unire, sub povățuirea episcopilor voștri care ocupă locul lui Hristos, și a preoților care sînt soborul apostolilor, și să nu gîndiți că sînt bune cele pe care le faceți singuri și rupți de adunarea Bisericii.”

Luare aminte

Să luăm aminte la toate virtuțile care se află în Persoana Mîntuitorului nostru Iisus Hristos:

- La cum fiecare virtute a Sa este deplină și desăvârșită, așa cum nu a mai fost la nimeni pe acest pământ;
- La cum toate sînt în armonie una cu cealaltă, sporindu-se una pe cealaltă, și strălucind una în cealaltă.

Predică Despre grija mîntuirii aproapelui

Nimeni să nu caute ale sale, ci fiecare pe ale aproapelui (I Cor 10:24).

Acesta este principiul sfinților lui Dumnezeu, acum, în trecut, întotdeauna și în veșnicie. Acesta este principiul pe care trebuie clădită societatea. Acesta este principiul pe care se clădește orice fel de societate umană bine-plăcută lui Dumnezeu și prosperă. Acesta este principiul mîntuitor al oricărui fel de dificultate cu care luptă omul contemporan, luptă fără izbîndă și fără nădejde. Sufletul sfînt se frămîntă cu ce le va găsi de dormit pentru noaptea celor fără adăpost; cu ce îi va hrăni pe cei flămînzi, cu ce îi va îmbrăca pe cei goi. Sufletul sfînt se preocupă de acestea zi și noapte, înălțînd rugi fierbinți lui Dumnezeu ca să se mîntuiască și aproapele lor; ca să se umple de harul lui Dumnezeu și inima lor; ca să se îndrepte către Dumnezeu și minților lor; ca răii să se întoarcă de la calea pierzaniei iar cei nestatornici în Credință să se întărească; ca cei care sînt statornici să afle sprijin și să nu cadă; ca cei care au adormit să ajungă și să vadă Fața lui Dumnezeu; iar ca cei ce trăiesc să fie și ei scriși în Cartea Vieții din împărăția Luminii.

Fiți deci cu băgare de seamă, fraților, cum în același fel, cuvînt cu cuvînt, diavolul își formulează și el principiul lui ucigaș și antisocial. Acest principiu drăcesc spune: să

nu ne preocupe cum să ne păzim propriile trupuri de întinăciunea păcatului, ci fiecare să privească mai curînd la trupurile celorlalți în scopul de a le îmbolnăvi și ucide. Să nu ne ocupăm de sufletele noastre, cum am face să le putem mîntui, ci mai curînd să gîndim zi și noapte la sufletele celorlalți, cum am face să le calomniem mai bine, să le înnegram, să le blestemăm, să le sărăcim și să le distrugem. Nimeni să nu privească la casa sa, cum ar face să și-o zidească și să și-o înnoiască mai bine, ci mai curînd să aibă în atenție strictă casele altora, cum ar face să le ardă din temelii, să le dărîme la pămînt. Njmeni să nu se preocupe de propriile hambare, cum ar face să le umple de grîne, ci mai curînd fiecare să fie cu ochii pe hambarele altora, și să facă totul pentru a le fura și a le goli. Vedeți deci, fraților, cum acest principiu poate fi și un principiu al binelui, dar și unul al răului; este un principiu ca o sabie cu ambele tășuri bine ascuțite; este fie înger, fie drac. Vă rog să observați cum acest principiu în latura lui satanică s-a înstăpînit peste toată lumea de azi!

O Doamne Duhule Sfinte, Care ai adus în lume sfințele Tale cuvinte prin gura Apostolului, luminîndu-ne ca razele soarelui, iar nu arzîndu-ne, ajută-ne să le împlinim pe ele în sensul lor cel dumnezeiesc spre slava lui Dumnezeu Celui în Treime închinat și slăvit și pentru mîntuirea sufletelor noastre.

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

10 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntuhti Grigorie, Episcopul Nissei*

Acest Grigorie a fost fratele după trup al Sf. Vasile cel Mare. La început el a fost doar preot de mir (presbiter), dar după moartea binecuvîntatei sale soții Teosevia Grigorie a fost ales și sfințit episcop al Nișei. El era vestit prin marea sa învățătură și prin marea trăire duhovnicească. A fost unul din Părinții celui de al Doilea Sinod Ecumenic (Constantinopol, anul 381 de la Hristos). Se crede că este autorul celei de a doua jumătăți a Simbolului de Credință (al Crezului). A fost un mare orator, un mare exeget al Sfintelor Scripturi, și un mare teolog. Pentru că i-a biruit mereu, Arieni 1-au urît cu deosebire și 1-au atacat murdar ca

pe cel mai mare dușman al lor, și împreună cu împăratul Valens cel de un cuget cu ei au uneltit scoaterea Simțului din scaunul arhieresc și surghiunuirea lui. Sfîntul Părinte a petrecut opt ani în surghiun, îndurînd cu îndelungă răbdare toată mizeria și toate umilințele, în sfîrșit a adormit la bătrînețe adînci către sfîrșitul secolului al IV-lea, strămutîndu-se în împărăția lui Dumnezeu și rămînînd creștinilor pe pămînt ca un far luminos al Bisericii.

- *Pomenirea cuviosului Amona cel din Egipt*

Acesta timp de paisprezece ani s-a luptat ca să înfrîngă duhul mîniei din sine însuși. Ajungînd la desăvîrșita bunătate, el nu mai putea vedea existența răului în lume. El cunoștea adînc Sfintele Scripturi. A murit la începutul secolului al cincilea de la Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Marchian*

Marchian se născuse la Roma. Ca preot creștin el a trăit tot restul vieții lui la Constantinopol, în cea mai mare parte a domniei împăratului Marchian și împărătesei Pulheria. Moștenind o avere uriașă de la părinții săi, Marchian a cheltuit-o în două mari scopuri: parte ca să zidească și să refacă biserici, și parte ca să dea milostenie la săraci. El a zidit două biserici noi în Constantinopol, cu hramurile Sfintelor Anastasia, și Irina, amîndouă zidirile cunoscute pînă departe prin frumusețe și sfințenie. Cînd a fost întrebat: «De ce cheltui așa de mult cu zidirea bisericilor?», el a răspuns: «Dacă aș avea o fiică și aș vrea să o mărit cu un bărbat nobil, oare nu aș cheltui la fel de mult ca să o împodobesc și să o înzestrez cum se cuvine unei mirese nobile? Dar iată eu aici împodobesc Biserica, Mireasa lui Hristos». Pe cît era acest minunat bărbat

generos și darnic cu sfințele biserici și cu nevoiașii, pe atât era de auster în obiceiurile lui de hrană și îmbrăcăminte, chiar după cuvîntul Apostolului: Ci avînd hrană și îmbrăcăminte, cu acestea vom fi îndestulați (I Tim 6 : 8). Despre el stă scris: «El era cu desăvîrșire în Dumnezeu, iar Dumnezeu în el, iar la sfîrșit s-a înfățișat înaintea lui Dumnezeu plin de ani și de fapte bune», în anul 471 de la Hristos.

Cîntare de laudă la Sfinții Grigorie și Marchian

*Duhul este vistierul bunătăților, Duhul este Dătătorul tuturor darurilor,
Unora le este binecuvîntată milostenie, iar altora, cunoaștere cutezătoare.
Unora li se face întregă curățenie feciorească,
Altora, dragoste lucrătoare sau minte dreaptă.
După puterea credinței fiecăruia, Duhul adaugă fiecăruia daruri noi:
Cu creșterea credinței cea care mută și munții
în inima fiecăruia se deschide însăși vistieria Duhului,
Și dar peste dar ca și ploaia începe să curgă în inima celui credincios.
Sfîntul Grigorie cel ce în credință apropiat,
Ca un vultur s-a înălțat la piscurile duhovnicești.
Sfîntul Marchian, care în credință s-a îmbogățit,
Cu dumnezeiasca milostivire s-a luminat.
Lumina adevăratei teologhisiri lui Grigorie i s-a dăruit.
Harul rugăciunii și laudei neîncetate pe Marchian a covîrșit.
O Duhule Ceresc, Stăpîne și Doamne,
Ale Tale daruri sfînte nu le lua de la noi
Ci cu rugăciunile vaselor Tale alese
Scapă-ne pe noi de veșnica osîndă, în Ziua cea mare a Judecării.*

Cugetare

Deșertăciunea îmbrăcămînții scumpe face ravagii în sufletele și buzunarele contemporanilor noștri. Cel care nu are nimic cu care să se mîndrească, devine foarte mîndru de hainele sale. Oare cel care ar avea ceva mult mai valoros decît hainele sale nu s-ar mîndri mai mult cu acel alt lucru ? Așa cum aurul nu iese [singur] din măruntaiele pămîntului, tot așa nici valoarea duhovnicească a unui om nu poate fi făcută articol de paradă. Se spune că un mare filosof a văzut un tînăr nespus de mîndru du hainele lui frumoase. Apropiindu-se de el, filosoful i-a șoptit la ureche: «Aceeși lînă a purtat-o și berbecul înaintea ta, și cu toate acestea a rămas berbec!». Ca un creștin să se mîndrească cu hainele lui e o nebunie mai mare ca a împăratului care s-ar mîndri cu praful de sub picioarele lui. Cîtă vreme, înainte de a fi monah, Sfîntul Arsenie era îmbrăcat în stofe țesute cu aur la curțile imperiale, nimeni nu l-a numit mare. El a fost numit Cel Mare numai după ce s-a dăruit desăvîrșit lui Dumnezeu, îmbrăcîndu-se în zdrențe.

Luare aminte

Să luăm aminte la negrăita smerire a Stăpînului nostru Iisus Hristos:
La smerirea împăratului care S-a coborît pînă la a Se naște într-o peșteră;
La smerirea Celui mai Bogat, Care a flămînzit și a însetat;
La smerirea Celui Atotputernic pînă la a fi ca unul dintre și între cei săraci.

Predică Despre cum trebuie să ne mulțumim cu cele strict necesare

Avînd hrană și îmbrăcăminte, cu acestea vom fi îndestulați (I Tim 6:8).
Apostolii lui Dumnezeu au predicat altora ceea ce ei înșiși împliniseră mai întîi desăvîrșit în propriile lor vieți. Avînd îmbrăcăminte și hrană, erau îndestulați doar

cu atît. Şi chiar cînd nici îmbrăcăminte sau hrană nu aveau, tot erau îndstulaţi. Căci îndestularea lor nu venea de la cele din afară, ci de la cele dinlăuntru, îndestularea lor nu era una ieftină, ca a animalelor, ci una scumpă, foarte scumpă, şi foarte rară. Îndestularea lăuntrică, îndestularea cu pacea şi dragostea lui Dumnezeu cele din inimă, aceasta este îndestularea oamenilor cu adevărat mari, aceasta este îndestularea apostolică, în marile bătălii şi războaie, generalii se îmbracă şi se hrănesc ca soldaţii obişnuiţi, căci ei nu caută îndestularea cu hrană sau îmbrăcăminte, ci caută îndestularea victoriei şi a biruinţei. Biruinţa este cel dintîi principiu al îndestulării celor care luptă. Fraţilor, creştinii se află într-un război permanent, în războiul de cucerire a duhului şi de înfrîngere a materiei, în războiul de ajungere la cele mai înalte şi de lăsare în urmă a celor josnice, în războiul prin care luptăm să devenim oameni, şi să înfrîngem animalul din noi. Nu e oare nebunie ca într-un astfel de război să neglijăm strategia dobîndirii victoriei şi să ne pierdem timpul cu împopoţonări? Oare nu e nebunie să-i dăm duşmanului reperate ascunzîşului nostru? Căci duşmanul nostru nevăzut, Satan, văzînd împopoţonarea noastră, se bucură, rîde şi ne încurajează să ne împopoţonăm şi mai tare. Duşmanul nostru nevăzut ne ocupă mintea şi timpul cu cele mai prosteşti meschinării şi gînduri trîndave numai şi numai pentru a ne face să uităm cu desăvîrşire că ne aflăm în război cu el, să uităm cu desăvîrşire care este scopul vieţii noastre pe acest pămînt. Duşmanul nevăzut ne înfăţişează înaintea ochilor cele deşarte ca fiind foarte importante, cele periferice ca fiind esenţiale, şi cele nocive ca fiind foarte sănătoase, numai în scopul de a dobîndi el izbînda şi de a ne distruge pe noi pentru totdeauna.

O Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, Care ne-ai zidit din ţărîna şi ai suflat asupra noastră suflare de viaţă, nu îngădui Doamne ţărînei să ne înece ! Ajută duhului nostru să fie pururi mai tare ca trupul ! Căci a Ta este slava şi mulţumită în veci, Amin.

11 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Teodosie cel Mare, începătorul vieţii de obşte*
Sfîntul Teodosie a fost primul întemeietor al mînăstirilor cu viaţă de obşte. El s-a născut în Capadocia, în satul Mogarion [Mogarissus] din părinţi binecredincioşi. Pe cînd era copil a mers la Sf. Simion Stîlplnicul care l-a binecuvîntat şi i-a prorocit mari daruri duhovniceşti. Luînd o cădelniţă în care pusese cărbune şi tămîie fără ca să le aprindă, el merse să caute un loc de mînăstire, şi se opri acolo unde cărbunele se aprinse singur. Acela fu locul în care el îşi întemeie mînăstire cu viaţă duhovnicească. Curînd în jurul lui se adunară mulţime de monahi din felurite neamuri. El clădi cîte o mînăstire fiecărei limbi, astfel încît, la aceleaşi timpuri, se înălţau spre Dumnezeu rugăciuni în limbile grecească, georgiană, sau armeană. Dar în zilele rînduite pentru primirea Sfintei împărtăşiri, toţi monahii se adunau în biserica cea mare unde nu se slujea decît în greceşte. Ei aveau cu toţii la un loc masa, avutul, pocăinţa, lucrarea, răbdarea, şi nu de puţine ori - foamea. Teodosie era un model înalt de viaţă duhovnicească pentru toţi monahii; model de lucrare, de rugăciune, de postire, de priveghere şi de toată virtutea creştinească. Dumnezeu îi dăruise darul făcerii de minuni prin care vindeca bolnavii, apărea de faţă de la mari depărtări, îmblînzea fiarele sălbatice, cunoştea viitorul şi înmulţea vinul şi pîinea. El avea rugăciunea pe buze zi şi noapte. El a adormit cu pace la anul 529 după Hristos, în vîrstă de o sută şi cinci ani.

- *Pomenirea Sfîntului Mihail, Cel Nebun pentru Hristos*

Sfântul Mihail a fost de neam rus, născut într-o familie imperială. El s-a făcut ca un nebun înaintea lumii ca să nu primească laude de la ea, astfel făcându-se vrednic de a primi cununi și laude de la Stăpînul Hristos. A murit în anul 1453 de la Hristos, în Mînăstirea Klops de lîngă Novgorod, acolo unde odihnesc și sfintele sale moaște.

Cîntare de laudă la Sf. Teodosie

Doar cei care stau cu frică înaintea lui Dumnezeu,

Doar cei care au frică doar de Dumnezeu,

Doar ei pot vedea

Că dreptul totdeauna primește ceea ce cere de la Dumnezeu.

Prin rugăciune Domnul plinește dreptului toate —

Căci răsăritul luminează pe cel care-și întoarce fața către răsărit.

Sfântul Teodosie, cu rugăciunile sale

A ajutat multora și ne-a ajutat și nouă.

Căci el viu este, acum ca și atunci,

Și lucrează minuni acum, ca și atunci -

Căci Domnul i-a dăruit putere pentru credința lui

Și pentru dragostea lui pentru El-o dragoste fără măsură.

Opreaminunate Teodosie, zelotule al adevărului,

Preaminunate rînduitor al vieții monahicești,

Pre tine te cîntăm, cel ce ești slăvit de Dumnezeu,

Și acum în slava cetățenilor împărăției lui Hristos te veselești.

Cugetare

Omul care primește mită înseamnă că nu este creștin. Sfinții Părinți ai Bisericii nu puteau fi mituiți, nici intimidati, în problemele de credință mita este egală cu trădarea lui Iuda. Mita este caracteristică numai anumitor feluri deeretici. Când împăratul Anastasie a căzut în erezia lui Eutihie, el a început să lupte împotriva hotărîrilor Sinodului al IV-lea Ecumenic (Calcedon, 451 d. Hr.) vrînd să dea alte legi care să le desființeze pe acelea. Pentru a-și atrage de partea sa pe cei mai sfinți reprezentanți ai Bisericii, împăratul a început să le trimită daruri. Sf. Teodosie era cunoscut ca cel mai mare și cel mai dintîi dintre stareții asceți din Palestina. Acestuia îi trimise împăratul treizeci de ocale de aur în dar, chipurile pentru nevoile mînăstirii. Văzîndu-le pe acestea Sf. Teodosie imediat a înțeles că împăratul vrea să-l cumpere. Dar cît de înțelept a acționat sfântul lui Dumnezeu! El nu a vrut nicidecum să țină banii pentru mînăstire, deși mînăstirea era în nevoi mari; nici nu a vrut să-i trimită împăratului înapoi, pentru a nu-l întărită pe acesta încă și mai rău împotriva Ortodoxiei; ci îndată a împărțit tot aurul săracilor, în numele împăratului. Această milostenie a dat putere rugăciunii lui înaintea lui Dumnezeu, făcută în scopul îndreptării împăratului și întoarcerii lui la cărarea cea dreaptă.

Luare aminte

Să luăm aminte la plînsul Stăpînului Hristos:

La plînsul și întristarea Lui la vederea morții lui Lazăr și la soarta Ierusalimului;

La plînsul și întristarea Lui din Grădina Ghetsimani, din pricina sclaviei omului, care s-a dat pe sine rob păcatului, dracilor și morții.

Predică *Despre creșterea treptată a vieții duhovnicești*

Oricine se hrănește cu lapte este nepriceput în cuvîntul dreptății, de vreme ce este prunc. Iar hrana tare este pentru cei desăvîrșiți, care au prin obișnuință simțurile

învățate să deosebească binele și răul (Evrei 5 : 13-14).

Cei care se hrănesc cu laptele reflecțiilor bazate pe simțuri nu pot discerne binele de rău. Aceștia îndeobște trag concluzia că toate Credințele au în final aceeași valoare; că păcatul este umbra indispensabilă a virtuții; că în general răul este tovarășul inevitabil al binelui. Adevăratul creștin însă nu ajunge niciodată la asemenea concluzii eronate, deoarece el nu mai este prunc. El este adevăratul om matur care nu se mai hrănește demult cu lapte, el este omul care nu mai crede orbește simțurilor trupului, el este omul care judecă mult mai fin realitatea și face distincții mult mai precise între toate lucrurile bune care au fost odată și toate care sînt acum. Creștinului într-adevăr îi este dat să vadă clar Descoperirea lui Dumnezeu prin Care el distinge precis binele de rău; totuși și lui îi este neapărat necesar studiul îndelung și laborios al Sfințelor Cărți pentru a putea cunoaște limpede ce este bine și ce este rău în orice situație concretă a vieții, indiferent cât de complicată. Pentru a fi demnă de încredere și fără greș, această cunoaștere trebuie să fi trecut și în inimă și simțuri. Căci și răul și binele vor ca să atingă inima omului. De aceea omul trebuie să fie educat, exersat, obișnuit să recunoască imediat cu inima care este duhul celor ce se apropie de el, așa cum recunoaște cu limba săratul de nesărat, dulcele de amar.

Fraților, să ne străduim zi și noapte să ne educăm inima, ca ea să poată recunoaște întotdeauna fără greș binele de rău. În toate cele ce ni se întîmplă și vin asupra noastră, trebuie să ne punem întrebarea: Ce e bun de aici, și ce e rău? Tocmai de aceea ni se și întîmplă tot ceea ce ni se întîmplă, ca să putem discerne din toate calea cea bună și să o urmăm. Ne aflăm în asemenea situații de ispită și poate de câte o sută de ori pe zi. Cel care are ochi de văzut, să vadă.

O Doamne lubitorule de oameni, încălzește inimile noastre cu toată darea cea bună care vine numai de la Tine. Înțelepțește Doamne inimile noastre ca să putem deosebi binele de rău, O Stăpîne întărește-ne pe noi pururea în îmbrățișarea binelui și aruncarea la o parte a răului pentru dragostea Slavei Tale, O lubitorule de oameni, și pentru mîntuirea sufletelor noastre.

Căci a Ta este mărirea și mulțumită în veci, Amin.

12 Ianuarie

• Pomenirea Sfintei Mucenițe Tatiana

Tatiana era de neam roman și dintr-o familie imperială. Ea era nu doar creștină ci și diaconiță a Bisericii. După moartea împăratului Heliogabalus, a domnit în Roma împăratul Alexandru, a cărui mamă, Mammea, era și ea creștină. Alexandru era nestatornic și nehotărît în Credință, cum se poate vedea din aceea că ținea statui ale lui Hristos, Apollo, Avraam și Orfeu în palatul său, ca și mulți creștini ortodocși români contemporani: icoana pe televizor alături de scrumiere (n. tr.). Primii lui sfătuitori îi persecutau pe creștini chiar în lipsa ordinelor împăratului. Cînd au adus-o de față și pe Tatiana la chinuri, ea se ruga pentru schingiuitorii ei. Și iată, ochii lor s-au deschis și au văzut patru îngeri care o înconjurau pe muceniță. Văzînd aceasta, opt dintre ei au crezut în Hristos, pentru care au fost și ei torturați și înjunghiați. Chinuitorii au continuat să o tortureze pe Tatiana biciuind-o, tăindu-i părți din corp, și sfișiind-o cu gheare de fier. Astfel transformată într-o masă sîngerîndă, Tatiana a fost aruncată în temniță în acea seară, urmînd ca a doua zi să o tortureze din nou, în alte feluri. Dar Dumnezeu a trimis îngerii Săi în temniță, care au vindecat-o complet și au întărit-o, astfel încît în fiecare dimineață Tatiana apărea înaintea călăilor ei deplin sănătoasă și întreagă.

Au aruncat-o în fața unui leu cumplit, dar leul s-a împlânzit la picioarele ei, nefăcându-i nici un rău. I-au tăiat părul, gândind, în mintea lor păgînă, că acolo stă puterea «magică» a «vrăjitoriilor» ei. În sfîrșit, Tatiana și-a primit moartea prin decapitare, împreună cu tatăl ei. Așa și-a sfîrșit viața muceniță lui Hristos, în anul 225 de la venirea Sa pe pămînt. Fragilă fiind cu trupul ei de femeie, dar puternică și eroică cu duhul ei de creștină, ea a trecut la Veșnica împărăție și a primit cununile neveștejite ale slavei celei cerești.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Petru Abesalamit*

Petru se născuse în părțile Eleuteropolei din Palestina, în anul 311 de la Hristos, sub domnia împăratului Maximian, el a pătimit chinuri pentru Credința în Hristos, fiind tânăr cu vârsta. După nenumărate torturi, a fost osîndit la moarte. Auzindu-și citită osînda, Petru a strigat cu veselie: «Iată dorința mea cea mare - să mor pentru Domnul Dumnezeu meu!». Petru a fost răstignit în același fel ca însuși Domnul nostru și și-a dat sufletul pe cruce.

- *Sărbătoarea Icoanei Maicii Domnului Dulce Hrănitoare*

Acesta este numele icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe care Sfîntul Sava Sîrbul a adus-o de la Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit, de lîngă Ierusalim. Și așa s-a împlinit prorocia Sfîntului Sava cel Sfințit, pe care o făcuse cam cu opt sute de ani mai înainte, că va vani un anume preot sîrb cu numele Sava, și că acestuia i se vor da un toiag arhieresc și această icoană. Cînd Sfîntul Sava Sîrbul a cercetat Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit, monahii și-au amintit de prorocia întemeietorului mînăstirii lor și i-au dăruit lui Sava cel din Serbia toiagul și icoana. Această icoană a fost așezată de-a dreapta Ușilor împărătești de pe iconostatsul sihăstriei Sfîntului Sava din Karies, în Sfîntul Munte Athos [numită «Casa tăcerii»], iar toiagul a fost pus într-o chilie alăturată, cunoscută sub numele de «Paterica».

- *Pomenirea Cuvioasei maicii noastre Teodora*

Teodora a fost o monahie slăvită prin darurile învățătoarești către obștea ei, și ea a viețuit în Alexandria. «Așa cum iernile și zăpada sînt de trebuință roadelor bogate, tot așa încercările și necazurile sînt de trebuință în propășirea vieții noastre duhovnicești», spunea această sfîntă femeie. Ea a adormit cu pace pe la începutul veacului al cincilea.

Cîntare de laudă Ia Sfînta Tatiana

Noi plîngem după tinerețea trupului, O de ne-am înțelepți!

După tinerețea cea trecătoare oare merită să plîngem?

Adevărata tinerețe este doar una, cea din veșnicie,

Aceea este adevărata tinerețe, cea fără de moarte.

Pe aceea deci să o căutăm, să o cerem, pentru ea să plîngem,

Chiar de va trebui să plătim pentru ea

cu moartea trupului acestuia trecător.

Tatiana cu cele mai mici, pe cele mai mari și le-a cumpărat.

A dat țarină și apă, și a luat în schimb vin Dumnezeiesc.

Și-a dat trupul stricăcios, și a luat tinerețea cea veșnică.

A dat lacrimi de puțină vreme, și bucuria îngerilor a dobîndit.

Mireasa lui Hristos împăratul Cel Veșnic,

A rămas credincioasă Mirelui ei;

Prin puterea duhului celui mai curat a zdrobit ispitele

Si cu vitejie a îndurat cele mai crunte schingiuri.

În jurul ei se auzeau pașii îngerilor;

*Trupul și l-a lepădat cape un strai vechi,
Si cu sufletul eliberat din legături,
S-a înălțat în cămara de nuntă a împărăției,
Cea jură de întristare, și fără de suspin.*

Cugetare

Nu există pe lume cinste sau chemare mai mare decât aceea de a fi Creștin. Când judecătorul-călău Sevirus l-a întrebat pe tânărul Petru Abesalamit «Care este neamul tău?», Petru a răspuns: «Sînt de neam creștin». Judecătorul l-a întrebat mai departe: «Care-ți este rangul?». Iar Petru a răspuns: « Sînt din rangul cel mai înalt: Sînt Creștin. » Părintele Ioan de Kronștat scrie : «întreaga lume nu e decât o pînză de păinajen, în comparație cu sufletul omului creștin. » Creștinul este un vas de lut în care se toarnă puterea și lumina dumnezeiască. Fie că el stă pe tronul de aur al împăratului, sau în cea mai umilă dintre colibe, valoarea lui este întotdeauna aceeași. Oare aurul este mai puțin aur cînd este învelit într-o foaie de varză, mai curînd decât într-o batistă de mătase?

Luare aminte

Să luăm aminte la blîndețea Stăpînului nostru Iisus Hristos:

La blîndețea vieții lui ascunse din Nazaret pînă la vîrsta de treizeci de ani;

La blîndețea lui față de cei bolnavi și păcătoși;

La blîndețea lui față de Iuda trădătorul și față de judecătorii cei nedrepti.

Predică Despre cît de mult iubește Dumnezeu omul, și sufletul omului, pe Dumnezeu

Căci nu voiesc ceea ce este al vostru, ci pe voi înșivă (II Cor 12 :14).

Cu aceste cuvinte, care nu au putut fi rostite decât de cel mai înflăcărat apostol în iubire, Apostolul Pavel, se exprimă esența relațiilor creștinului cu Dumnezeu, și ale relațiilor lui Dumnezeu cu fiecare creștin. Iubirea lui Dumnezeu ar putea foarte bine să spună: «O Creștinilor, postiți de dragul Meu; faceți milostenii de dragul Meu; înălțați rugăciuni de dragul Meu; de dragul Meu clădiți biserici; de dragul Meu vă rog aduceți slujbe și jertfe în ele, și lucrați toate celelalte fapte bune. Toate acestea sînt bune și plăcute Mie, dar voi înșivă îmi sînteți mult mai mult decât ele. Căci pînă la urmă eu nu caut nimic dintre acestea, ci doar pe voi, și numai pe voi».

Iar iubirea Creștinului, ar putea să spună cam așa:

«O Doamne, Tu mi-ai dăruit sănătate, care este foarte bună. Tu dăruiești acești lumi lumina; Tu dai ploi pămîntului însetat; Tu răcorești văzduhul cu tunetul Tău, care este foarte bun. Tu dăruiești îndestularea, înțelepciunea, viața îndelungată, urmași caselor noastre și multe alte lucruri minunate pe care ni le așezi cu îmbelșugare pe masa acestei vieți. Toate acestea sînt bune foarte și preabune, și pentru ele noi Ție Îți mulțumim. Dar în cele din urmă ele nu sînt decât marginea veșmîntului Tău. In cele din urmă, Doamne, noi doar pe Tine și pe Tine singur Te căutăm și Te iubim. »

O fraților, Dumnezeu nu este ceva ce putem vedea cu simțul văzului nostru trupesc, precum nici chiar omul nu este. Ceea ce vedem cu ochiul nostru fizic în natură nu este decât în proprietatea lui Dumnezeu. Iar omul pe care îl vedem cu ochii nu este decât partea cea văzută, și mai mică, a omului. Fraților, Dumnezeu este Iubirea pe care cerul o coboară pe pămînt; iar omul este iubirea care înalță pămîntul la cer.

O Doamne, lubitorule de oameni, Făcătorule Atotputernic, sălășluiește-Te tot mai mult în noi cu Duhul Tău de Viață Dătător, ca să fim vii mereu și acum, și în împărăția fără de moarte a veșniciei Tale.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

13 Ianuarie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Ermil și Stratonice*

În timpul împăratului Liciniu, marele persecutor al creștinilor, Sfântul Ermil, diacon al Bisericii, a fost prins și adus înaintea lui. Aflând că este dus la judecată pentru că este Creștin, s-a bucurat. Toate amenințările înfricoșătoare ale împăratului nu au putut nimic împotriva Credinței lui Ermil, pe care acesta și-o mărturisise înaintea tuturor, zicând : *Domnul este cu mine și de nimic nu mă voi teme; ce-mi poate face mie omul?* (Ps. 118:6). După torturi înspăimântătoare, Ermil a fost aruncat în temniță. Păzitorul era Stratonice, care în ascuns era și el Creștin. El îl iubea pe Ermil, și îl ajuta în ascuns. Aflând că și Stratonice este Creștin, împăratul a ordonat ca amândoi să fie înecați în Dunăre. Trei zile mai târziu, trupurile lor au fost aduse de valuri la țărm. Creștinii le-au aflat și le-au luat, îngropându-le cam la optsprezece mile de orașul Belgrad [de astăzi]. Acești slăviți mucenici au mărturisit pe Hristos și au fost preaslăviți de El la anul 315 după întruparea Sa.

- *Pomenirea Sfântului Iacob, Episcopul Nisibe*

Sihastru fiind, Iacob trăia într-un câmp deschis pe timpul arșiței verii și într-o peșteră în timpul iernii. Odată s-a dus în orașul Nisibe să vadă cum propășește acolo Credința Creștină, și să vadă cum viețuiesc creștinii. El acolo a fost înscăunat episcop. Acest Părinte Iacob a fost unul din Părinții Primului Sinod Ecumenic (Niceea, 325 d. Hr.) și a luptat împotriva ereziei lui Arie. Odată s-a întâmplat ca orașul Nisibe să fie atacat cu armate de paginii persani. Sf. Iacob, luând prapori și Sf. Cruce, porni în procesiune spre zidurile cetății. El a urcat pe ele și s-a rugat lui Dumnezeu să păzească cetatea și pe creștinii din ea astfel : « Să dea Dumnezeu să vină molimă de muște și țânțari peste Persani, ca să se depărteze ei degrabă de zidurile orașului Nisibe. » Căci Iacob nu a vrut să ceară moartea dușmanilor, nici să li se întâmple vreo nenorocire sau înfrângere catastrofală, ci doar mica supărare a înțepăturilor de țânțari, ca astfel să lase în pace Nisibe. Dumnezeu a ascultat degrabă ruga alesului Său și a trimis molimă de muște și țânțari asupra persanilor care, nemaisuportând înțepăturile, au plecat. Așa a scăpat atunci orașul Nisibe. Sfântul Iacob a ajuns pînă la bătrînețe adînci și cinstite. El a adormit cu pace la anul 350 după Hristos.

- *Pomenirea Cuviosului Maxim Capsocalivitul*

Acest Sfânt Maxim a fost un monah trăitor în veacul al XIV-lea, care s-a nevoit în Sfântul Munte Atos, într-un chip minunat, și numai al lui. El se prefăcea un pic nebun, căci mereu își schimba locul chiliei. Chiliile sale erau întotdeauna niște colibe făcute doar din ramuri. El își făcea aceste colibe și le ardea, una după alta, și din această pricină a fost numit „Capsocalivitul,” adică „arzătorul de colibe.” El era socotit nebun de ceilalți monahi, pînă cînd a sosit în Sfântul Munte Sfântul Grigorie Sinaitul și a descoperit în Maxim un nevoitor dintre cei mari, un făcător-de-minuni cu rugăciunea și un *inger în trup*. Sfântul Maxim Capsocalivitul a adormit cu pace în anul 1320 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sf. Maxim Capsocalivitul

Rugăciunea bate în inimă ca și inima însăși, Rugăciunea inimii - ca și răsuflarea,

Rugăciunea lăuntrică - lumina dinlăuntru, Aceasta în Atos, s-a arătat în Maxim. Maxim se înălța ca un duh fără trup, Iradiind lumina rugăciunii; A rugăciunii bucuria, A rugăciunii toată îndestularea, Prin rugăciune văzînd cerurile deschise. Prin rugăciune a văzut cum omul se preaslăvește, Prin rugăciune s-a văzut alături de Hristos, Prin rugăciune Sfînta și Preacurata lui i s-a înfățișat. Sufletul lui Maxim sade în ceruri. Sfîntul Grigorie odată l-a întrebat: Spune-mi, O dreptule Maxime, cum cunoști tu Că vederile tale sînt bune, cum aflu tu că nu sînt înșelătoare, închipuiri viclene ale șarpelui Satan?

De acolo știi, și de acolo aflu,

Care vederi sînt bune,

De acolo că ele îmi încălzesc inima și trupul cu o bucurie dulce,

Că duhul meu nu se tulbură, ci se umple de pace,

Și tînjește după ele cu dor liniștit;

De acolo știi că ele sînt bune.

Pentru că la semnul Sfintei Cruci ele stau încă cu mine -

Ispita bucurie dulce nu poate să aducă.

De acolo știi că ele sînt bune,

Pentru că îmi aduc o pace binecuvîntată care mă învăluie cu totul.

Cugetare

Fapta bună lucrată în tăcere valorează mai mult decît o faptă bună însoțită de explicații, și nemăsurat mai mult decît cele mai duhovnicești explicații care nu sînt însoțite de fapta bună. De la Sfîntul Părintele nostru Nicolae, Episcopul Mirelor Lichiei, nu ne-au rămas nici un fel de cuvinte, ne-au rămas în schimb faptele lui cele mari. De trei ori, fără nici un fel de explicație, el a venit noaptea la casa celui sărac, și a aruncat prin fereastră cele trei pungii cu galbeni. Un anume bătrîn din pustia Egiptului s-a îmbolnăvit rău și a dorit să guste puțină pîine proaspătă, căci pîinea pe care o mînceau monahii în pustie erau posmagi uscați la soare, care țineau luni de zile. Auzind aceasta, unul dintre frați, nespunînd nimic nimănui, ieși din Schit și mergînd la cetatea care era foarte departe, cumpără pîine proaspătă pentru bătrînul cel bolnav. Aflînd despre jertfa fratelui bătrînul refuză pîinea zicînd: „Aceasta sîngele fratelui meu este.” Atunci ceilalți frați l-au rugat pe bătrîn să mănînce neapărat, zicînd: „Nu disprețui jertfa fratelui.” Oare ce cuvinte, și care explicații ar putea vreodată înlocui sau exprima măcar această faptă simplă și tăcută a iubirii frățești?

Luare aminte

Să luăm aminte la flămînzirea și înșelarea de dreptate a Mîntuitorului nostru Hristos:

- La cum a venit El în lume ca să reînființeze dreptatea cea călcată în picioare;
- La puterea cu care propovăduiește El dreptatea și dă pe față toată nedreptatea;
- La rezezițiunea cu care lucrează El nenumărate acte de dreptate, pentru a ne lăsa nouă exemple vii.

Predică Despre împărăția Cerurilor din inimă

împărăția lui Dumnezeu este înlăuntru vostru (Luca 17:21).

Tot ceea ce aparține lui Dumnezeu poartă pecetea nemuririi. Așa este și împărăția Sa. Dacă dorim să respirăm aerul nemuririi trebuie să intrăm înlăuntru nostru, înlăuntru inimilor noastre, înlăuntru împărăției lui Dumnezeu, în afara noastră se află aerul vremurilor, aerul celor trecătoare și aerul stricat al stricăciunii, pe care sufletul îl respiră foarte greu. Împărăția naturii este împărăția simțurilor; este deci o împărăție străină, prin comparație cu împărăția sufletului nostru, care este

împărăția noastră cea lăuntrică. Oare de ce iubesc oamenii să trăiască ani și ani într-o împărăție străină, în pământ străin? Oare de ce atât de rar și de fără plăcere pășesc ei în propriul lor cămin? De câte ori ne gândim la lume, cel mai des ne gândim la țările străine. De câte ori vorbim cu prietenii despre lume, cel mai des vorbim de cum e în străinătate. Trăind doar prin simțuri, ne asemănăm oamenilor care se reped cât e ziua de lungă pe la casele altor oameni, și doar noaptea se întorc în propria lor casă, ca să doarmă. Așa se face că dăruim toată veghea noastră morții, iar nemuririi îi dăm doar nesimțirea somnului! Venim la noi înșine, ne întoarcem către noi înșine doar în somn! Dar chiar și în somnul nostru visăm tot despre ceea ce am trăit în timpul zilei, adică și în somn visăm la case străine. Căci somnul nostru este și el somnul grosier al simțurilor, iar conștiința noastră, conștiința simțurilor. Și așa, iată-ne mereu în pământ străin; străini ne suntem nouă înșine, și când sîntem treji, și când dormim; ne aflăm veșnic în afara noastră. Pe când Stăpînul vrea dimpotrivă, ca noi să ne întoarcem înlăuntrul sufletului nostru, adică în casa Lui și în patria Lui. Căci noi trebuie să știm că împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru, că cele din afara noastră și întreaga lume pentru noi este pământ străin. Ca să putem scăpa din pământul cel străin și să ne aflăm patria noastră cea adevărată în care să ne întîlnim nemijlocit cu Dumnezeu, noi trebuie să intrăm înlăuntrul nostru, în lăuntru inimilor noastre. Acolo se află împăratul, acolo se află împărăția.

O Doamne, Stpîne al îngerilor și sfinților, arată-ne nouă bogăția și lumina împărăției Tale celei dinlăuntru! nostru, ca să o putem iubi pe ea mai mult decît împărăția cea străină a simțurilor, cea mereu schimbătoare și pieritoare.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

14 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Sava, Arhiepiscopul Sîrbilor*

Sfîntul Sava s-a născut în anul 1169 după Hristos, și a fost fiul lui Ștefan Nemania, Marele Jupan al Sîrbilor. Încă de tînră Sava a dorit fierbinte viața duhovnicească și pentru ea a scăpat la Sfîntul Munte Atos; acolo a fost tuns monah și a trăit într-o nevoiță zeloasă. Ștefan Nemania a urmat exemplul fiului său și a venit și el în Sfîntul Munte, unde s-a călugărit și a murit sub numele de Simeon, monahul. Sfîntul Sava a obținut autocefalia Bisericii Sîrbe de la patriarh și împărat [ai Bizanțului] și a devenit întîiul Arhiepiscop al Sîrbilor. Împreună cu tatăl său al zidit Mînăstirea Hilandar și mai apoi multe alte mînăstiri, biserici și școli în toate pămînturile sîrbești. De două ori a mers în pelerinaj la Locurile Sfinte. El i-a împăcat pe doi dintre frații lui după trup care se înstrăinaseră din cauza luptei pentru putere. A instaurat pacea între sîrbi și vecinii lor. întemeind Biserica Sîrbă, el a întemeiat prin aceasta cultura și statul sîrb. El a adus un duh de pace între toate popoarele din Balcani și a lucrat în folosul tuturor, pentru aceea a fost iubit și respectat în toate aceste popoare. Poporului sîrb el i-a dăruit un suflet creștinesc, care nu a pierit, în pofida prăbușirii statului sîrb. Sava a murit în orașul Tîrnovo din Bulgaria, în timpul domniei împăratului Asan, îmbolnăvinduse după Slujba Sfîntei Liturghii din Ziua Botezului Domnului, a anului 1236. Regele Vladislav a mutat cinstitul său trup la Mînăstirea Mileșevo. De acolo Sinan Pașa 1-a dus la Belgrad și 1-a ars la 27 aprilie 1595.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Părinți uciși în Sinai și Rait*

Acești sfinți cuvioși mucenici au fost uciși de saracini, cei din Sinai în veacul al patrulea, iar cei din Rait în veacul al cincilea de la Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Ilarie, Episcop de Poitiers*

Sfântul Ilarie a luptat cu ardoare împotriva ereziei lui Arie care se întinsese în Apus. El a suferit crunt pentru apărarea Ortodoxiei. Ilarie a avut multe scrieri, dintre care cele mai importante sînt cele în apărarea Sfintei Treimi. El a adormit în Domnul la anul 362 după Hristos.

- *Pomenirea Sfintei Nina, luminătoarea Georgiei*

Nina era înrudită cu Sfântul Mare Mucenic Gheorghie și cu Iuvenalie, Patriarhul Ierusalimului. Părinții ei erau membri ai aristocrației capadociene, și după tunderea lor în monahism, educația și grija Ninei a fost încredințată Patriarhului Iuvenalie. Auzind de poporul georgian care încă zăcea în păgînism, fecioara Nina a dorit de la o vîrstă foarte fragedă să meargă în Georgia și să-i boteze pe georgieni. Cînd Dumnezeu a binevoit și a deschis această cale, tînăra Nina a călătorit în Georgia unde într-o perioadă scurtă de timp a cîștigat iubirea poporului georgian. Nina a izbîndit în botezarea lui Mirian, împăratului georgienilor, a soției lui, împărăteasa Nana, și a fiului lor Bakar, care mai tîrziu a fost împreună-lucrător zelos cu Nina în nevoița ei misionară, în tot timpul vieții ei Nina a călătorit în întreaga Georgie, cu scopul de a aduce tot poporul la Hristos, și aceasta în timpul cînd se dezlănțuiseră deja teribilele persecuții ale lui Dioclețian împotriva creștinilor. Nina s-a odihnit de toate nevoițele ei la anul 335 după Hristos, cînd a adormit cu pace. Trupul ei este înmormîntat în Biserica Catedralei din Mtzkheta, de unde a lucrat multe minuni și după moarte.

Cîntare de laudă la Sfînta Nina

Fecioară preafrumoasă, O, nobilă Nina,

Prin Pronia Dumnezeiască, tu Luminătoare a georgienilor te-aijucat.

De persecuțiile lui Dioclețian netulburîndu-te,

Tu cu Sfînta Cruce pe împăratul Mirian ai botezat

Și pe soția lui, Nana și pe fiul lor, Bakar.

Prin ei pe tot poporul și pe cei mai dinții dintre conducători

Cu Sfînta Cruce la Hristos i-ai adus.

O Sfînta Nina, Luminătoare a georgienilor,

Tu din tinerețe ai dorit fierbinte

Și lui Dumnezeu stăruitor te-ai rugat

Ca Djul - Trandafirul Georgian să primească Lumina Cunoștinței.

Pentru aceasta Dumnezeu ruga ta a împlinit,

Și din mîinile tale Sfînta Cruce

Pe Georgia cea ascultătoare o a luminat.

Sfînta Cruce le luminează georgienilor și acum,

Iar mîna Sfintei Nina îi binecuvîntează pe ei și acum.

De peste mormîntul Sfintei Nina, o biserică strălucitoare luminează și acum,

Spre slava Stăpînului Hristos, și a Sfintei Nina, roaba Sa.

Cugetare

Dacă uneori dogmele Credinței ne par hrană tare, atunci să ne sîrguim mai întîi să împlinim poruncile creștinești de curățire a trupurilor și sufletelor noastre, iar dogmele Credinței singure ni se vor descoperi. La nimic nu ne folosește preocuparea cu cele înalte ale teologiei, cîtă vreme nu ne nevoim să ne îmbunătățim calitatea vieții creștinești personale. Odată monahii din Egipt au vrut să știe mai mult despre Melchisedec, vrînd să pătrundă în taina a acestui mare preot și rege din timpurile vechi, în scopul acesta l-au invitat pe Avva Coprie în mijlocul lor, și l-au întrebat despre Melchisedec. Auzind aceea, Avva și-a bătut gura de trei ori și a strigat: „Vai ție, Coprie! Tu ai lăsat cele ce Dumnezeu ți-a poruncit să împlinești și întrebi despre cele pe care Dumnezeu nu ți-a cerut să le

cunoști!" Auzindu-l, monahii s-au rușinat și au plecat. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Chiar dacă îmbrățișăm dogma cea adevărată, dar nu ne îngrijim de viața noastră zilnică, cu nimic nu sporim. Dar tot așa, când ne îngrijim atent de curățenia vieții noastre sufletești și trupești, dar neglijăm dogmele cele adevărate, tot nimic nu sporim, și mântuirea nu o dobândim. Dacă vrem să ne izbăvim de gheena și să câștigăm împărăția, avem nevoie de amândouă: de o viață cinstită și de Ortodoxia credinței."

Luare aminte

Să luăm aminte la milostivirea Stăpînului Hristos:

- Către cei bolnavi;
- Către poporul care rătăcește ca o turmă fără păstor;
- Către toată omenirea, pentru Care a îngăduit și a voit să Se răstignească.

Predică *Despre vederea lumii nevăzute*

[Căci nu privim] *noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd* (II Cor 4:18).

Noi vedem cu ochii trupești lumea această materială și trecătoare, dar cu cei duhovnicești pe cea nematerială și nepieritoare.

Vedem bucurii pămîntești, întrerupte ades de lacrimi și suspine, și la urmă sfirșind în moarte; dar căutăm la bucuria cea duhovnicească printre îngerii și sfinții lui Dumnezeu cei din ceruri, bucurie neîntreruptă și nemuritoare.

Vedem dreptii suferind și eșuînd în această viață, dar căutăm la slava și succesul lor sigur din împărăția care va să vie.

Vedem marele succes și marea faimă a păcătoșilor în această viață, dar privim la înfrîngerea și la osînda lor, la înspăimîntătorul chin al veșniciei care îi așteaptă.

Vedem Biserica lui Dumnezeu clevetită și prigonită în această lume, dar privim la victoria zdrobitoare pe care o va avea în eternitate în contra tuturor dușmanilor ei văzuți și nevăzuți.

Fraților, vedem adesea pe ticăloșii cei mai de pe urmă guvernînd popoare și lăfăindu-se în averile acestei lumi, și vedem sfinții trăind în mizerie, uitați și disprețuiți, dar privim la împărăția lui Dumnezeu cea veșnică și fără de păcat în care acești sfinți vor domni veșnic, și în care cu adevărat nici urmă de ticălos nu se va afla.

O Atotrăbdătorule și Atotmilostive Doamne, deschide ochii noștri cei duhovnicești ca să vedem cu adevărat ce ne așteaptă la capătul acestei scurte vieți și să ne sîrguim să împlinim Poruncile Tale.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

15 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Pavel Tebeul*

Pavel s-a născut în timpul împărăției lui Decius, în Tebaida, din părinți foarte bogați. Dar bărbatul surorii sale, idolatru fiind, a poftit și partea lui din moștenirea părintească și l-a amenințat pe Pavel că îl va pîrî că este creștin dacă nu-i cedează de bună voie averile. Acest necaz pe de o parte, și exemplul luminos al eroismului creștinesc pe de cealaltă, l-au convins pe Pavel să-și lepede marea avere și să se retragă în pustie ca un sărac, unde a trăit în nevoie aspre pînă la moarte. Pe ce culmi ale sfințeniei a ajuns acest uriaș al ascezei stă mărturisit de nimeni altul decît de Sfîntul Antonie cel Mare care odată l-a vizitat pe Pavel și a văzut cu ochii lui cum îl slujesc pe acesta fiarele cîmpului și păsările cerului. Intorcîndu-se în pustia sa, Sfîntul Antonie a spus ucenicilor săi: «Vai mie, copiilor ! Monah păcătos și mincinos ce sînt, monah doar cu numele! Căci iată eu în Pavel l-am văzut pe Ilie, l-am văzut și pe Ioan în pustie, l-am văzut și pe Pavel în Rai!» Sf. Pavel Tebeul a trăit una sută și cincisprezece ani și cu pace s-a mutat

la Domnul în anul 342 de la Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Ioan Colibașul*

Ioan s-a născut pe vremea domniei împăratului Leon I în Constantinopol din părinți bogați și slăviți, fiind singurul copil al părinților săi. Atras de viața monahală, el a plecat în taină de la casa părinților săi și a mers împreună cu un monah într-o mănăstire din Asia Mică. Timp de șase ani el a viețuit aspru în această mănăstire, sub călăuzirea starețului. Apoi diavolul a început să-l ispitească cu gândul de a părăsi mănăstirea și a se întoarce în casa părinților săi, și să trăiască împreună cu ei așa cum se cuvine unui nobil. El cu adevărat s-a întors la casa părinților săi, dar îmbrăcat ca un cerșetor. El și-a văzut părinții, dar nu a spus cine este. El și-a luat o colibă de cerșetor la curtea lor, trăind din furniturile pe care i le aruncau slugile părinților săi și fiind batjocorit de toți. Așa a trăit el timp de trei ani, rugându-se în taină și fierbinte lui Dumnezeu să mîntuiască sufletele tatălui și mamei sale. Când s-a îmbolnăvit și a simțit că i se apropie moartea, Ioan s-a făcut cunoscut părinților săi după o carte a Sfințelor Evanghelii scump lucrată, pe care i-o dăruiseră părinții lui în copilărie și de care nu se despărțise niciodată, aceea fiind singura și scumpa lui avere. Așa a făcut acest tânăr care, deși putred de bogat, l-a înfrînt pe diavolul și și-a mîntuit nu doar sufletul său, ci și sufletele părinților săi. El a adormit cu pace pe la anul 450 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Gavriil din Lesnov*

Acest Gavriil a fost slav și însoțitor al Sfinților Prohor din Pchinja și Ioan din Rila. El a dus o viață de nevoițe la Kratov pe muntele Lesnov, unde a și ridicat o biserică cu Hramul Sfântului Arhanghel Mihail. El a fost făcător-de-minuni și în timpul vieții, și după moartea sa. Frumoasa biserică care este și în ziua de azi pe mormîntul lui a fost ridicată de Ioan Oliver, ducele Țarului Dușan. Gavriil a adormit cu pace către sfîrșitul veacului al zecelea.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Pansofie*

Pansofie a fost fiul lui Nil, proconsulul din Alexandria. El a lepădat onorurile și bogățiile acestei lumi și s-a tuns de tânăr în monahism. Timp de douăzeci și șapte de ani el a dus o viață ascetică foarte strictă, ținându-și duhul către lumea cea de sus. În timpul domniei lui Decius a fost tîrît în fața curții de judecată unde a fost biciuit pentru Numele lui Hristos pînă cînd după mari chinuri și-a dat sufletul său lui Dumnezeu.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Colibașul

*Pe tînărul Ioan,
Cel tînăr și bogat,
Nimic nu l-a putut clinti,
Nici tinerețea nici banii.
Tatăl său era de neam împărătesc,
Mama sa o aleasă doamnă,
Dar el pe amîndoi i-a lăsat
Pentru dragostea împăratului Ceresc,
Averea lui era Hristos,
Toată cinstea și toată frumusețea.
Pe Hristos Dumnezeu II iubea
Mai mult decît însăși viața.
Iar părinții săi, în loc să se chinuiască în iad,
Iată-i sînt mîntuiți,
Prin fiul lor care pentru a lor și a lui mîntuire*

*Să sărăcească a voit.
Chiar și astăzi pe mulți
Care sub povara bogățiilor se sufocă
Ioan îi poate rușina,
Și cu ale lui sfinte rugăciuni
Ale lor suflete le poate mîntui.*

Cugetare

Să nu credem vreodată că Dumnezeu nu ne aude atunci cînd ne rugăm Lui. El ne aude gîndurile, tot așa cum ne auzim noi vocile și cuvintele unii altora. Iar dacă nu acționează imediat așa cum cerem noi în rugăciune, este fie pentru că ne rugăm cu nevrednicie, fie pentru că cerem ceea ce nu ne este spre bine, fie pentru că în Atotînțeleapta Purtarea de Grijă a Sa, El întîrzie împlinirea cererii noastre pînă la ceasul potrivit. Părintele Ioan de Kronștat zice: «Așa cum prin intermediul rapidului telegraf comunicăm cu oameni care se află la mari depărtări, tot așa prin credința fierbinte, ca și printr-un fir de telegraf, noi comunicăm repede cu Dumnezeu, cu îngerii și cu sfinții. Așa cum sîntem încredințați că impulsul electric transmite repede mesajul nostru, cu atît mai deplin trebuie să credem că rugăciunea credinței noastre ajunge cu rezeziune la destinație. Trimiteți cererea voastră lui Dumnezeu și sfinților prin telegraful credinței și veți obține grabnic răspuns». Și iarăși, într-un alt loc Sfîntul Ioan scrie: «Dumnezeu și îngerii, precum și sufletele adormiților ca și ale viilor sînt entități gînditoare, iar gîndul este rapid și într-un anumit fel, omniprezent. Gîndiți la ei cu toată inima și ei vor fi cu voi. Dumnezeu va fi întotdeauna cu voi, și prin puterea și darul lui Dumnezeu, așa vor fi neapărat și îngerii cu sfinții și cu toți dreptii cei adormiți».

Luare aminte

Să luăm aminte la curățenia Stăpînului Hristos :

La curățenia minții Lui;

La curățenia inimii Lui;

La curățenia voinței Lui;

La curățenia limbii Lui;

La curățenia înfățișării Lui și a tuturor simțurilor Lui.

Predică Despre biruința credinței

Aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră (I Ioan 5:4).

Stăpînul Hristos a biruit lumea. Aceasta fraților este și biruința noastră. Apostolii lui Hristos au biruit lumea și biruința lor este și biruința noastră. Sfinții, fecioarele și mucenicii au biruit lumea și și a noastră este biruința lor. Fraților, nu există nimic mai puternic în lume decît Credința Creștină. Săbiile care au izbit în această Credință s-au tocit și s-au frînt, dar Credința a rămas. Regii care au pornit războaie împotriva Credinței s-au nimicit sub anatema propriilor lor crime. Imperiile care au făcut război contra Credinței au pierit. Cetățile care au respins Credința zac în ruine. Ereticii care au stricat Credința au pierit și cu trupul și cu sufletul părăsind lumea sub pecetea anatemei, dar Credința pe care au voit s-o surpe, a rămas neatinsă.

Fraților, atunci cînd lumea ne urmărește cu ispitele ei, ale frumuseții trupești, bogățiilor, plăcerilor, și slavei trecătoare, prin ce vom rezista noi oare, și prin ce vom birui, dacă nu prin Credința noastră? Cu adevărat prin nimic altceva decît prin nebiruita Credință care ne învață despre ceva mult mai bun decît toate bogățiile lumesti.

Cînd toate ispitele acestei lumi încep să-și arate fața lor cealaltă, cînd frumusețea se preface în urîțenie, sănătatea în boală, bogățiile în sărăcie, slava în insultă, stăpînirea în sclavie și toată frumusețea tinereții și sănătății trupului în putreziciunea și reaua duhoare a morții, prin ce oare vom învinge această tristețe, această degradare, această murdărie, această disperare, dacă nu prin Credință? Cu adevărat prin nimic altceva decît prin Credință, care singură cunoaște învierea trupurilor și viața fără de moarte.

O Stăpîne Doamne Biruitorule al lumii, ajută-ne nouă să biruim lumea cu credința cea întru Tine.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

16 Ianuarie

- *închinarea Cinstitelor Lanțuri ale Sfîntului Apostol Petru*

Se pomenește Sfîntul Apostol Petru în această zi din pricina lanțurilor în care îl legase nelegiuitul Irod și care la venirea îngerului în temniță au căzut de pe Apostol: *Și iată un înger al Domnului a venit deodată, iar în cameră a strălucit lumină. Și lovind pe Petru în coastă, îngerul l-a deșteptat, zicînd: Scoală-te degrabă! Și lanțurile i-au căzut de la mîini* (Fapte 12:7). Lanțurile au fost luate și păstrate de creștini din generație în generație, atît pentru pomenirea Apostolului, cît și pentru vindecările care se lucrau prin ele, ca și prin ștergarele Apostolului Pavel, căci mulți bolnavi se însănătoșeau la atingerea lor: *încît și peste cei ce erau bolnavi se puneau ștergare sau șorțuri purtate de Pavel, și bolile se depărtau de ei, iar duhurile cele rele ieșeau din ei* (Fapte 19: 12). Sf. Iuvenalie, Patriarhul Ierusalimului, dădu aceste lanțuri în dar împărătesei Eudochia, soția exilată a împăratului Teodosie cel Mic. Ea le-a despărțit în două, trimițînd o jumătate la Biserica Sfinților Apostoli din Constantinopol, iar cealaltă jumătate la Roma la fiica ei Eudoxia, care era soția lui Valentinian III. Eudoxia a zidit Biserica Sfîntului Petru și a pus în ea aceste sfinte lanțuri trimise de mama ei, împreună cu acele lanțuri în care ticălosul împărat Nero îl legase pe Apostol înainte de a-l răstigni.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici și frați Pevsip, Elasip, Mesip, a bunicii lor, Leonilla, și a celor împreună cu dînșii*

Acești trei frați erau tripleți [născuți odată], și au suferit mucenicia în Franța în timpul împăratului Marc Aureliu (161 A.D. - 180 A. D.). La început doar Leonilla era creștină, nepoții ei fiind încă păgîni. După sfaturi îndelungat din partea bunicii lor și a preotului locului, cei trei frați au primit Botezul. Botezați fiind au început să viețuiască cu zel în rînduiala creștinească, distrugînd toți idolii din vecinătatea locului în care trăiau. Acuzați și aduși înaintea scaunului de judecată, ei au recunoscut distrugerea idolilor și și-au dat pe față credința lor în Hristos. Judecătorul a pus să fie aruncați în temniță și a chemat-o de față pe bunica lor Leonilla, trimițînd-o la temniță și sfatuind-o să-și convingă nepoții să se lepede de Hristos și de Dreapta Credință. Fără a spune un cuvînt, Leonilla s-a dus la temniță nu pentru a-i sfătui pe nepoții ei să se lepede de Sfînta Credință, ci pentru a-i întări să sufere cu curaj pînă la capăt pentru ea și să moară pentru Hristos. Cînd judecătorul mai apoi i-a chemat și a văzut că sînt încă și mai de neclintit în hotărîrea și credința lor, i-a condamnat pe toți trei la moarte. Ei au fost spînzurați de copaci, biciuiți și apoi arși în foc. O anumită femeie din popor, lovila, care era printre cei ce priveau la chinuirea sfinților, a strigat tare „Și eu sînt creștină!” Aceasta imediat a fost prinsă și decapitată

împreună cu bunica sfinților, Leonilla.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Damaschin din Gabrovo*

Damaschin s-a nevoit în Mînăstirea Hilandar din Sf. Munte Athos, căreia i-a fost și stareț. Cînd el a căutat să obțină de la niște turci plata unei datorii pe care aceștia o aveau către mînăstrie, turcii au trimis o femeie musulmană în casa în care locuia Damaschin. Apoi pe neașteptate au intrat și turcii acolo și aflînd-o pe femeie l-au tîrît pe Damaschin în fața cadiului care i-a propus una din două: ori să fie spînzurat ori să se convertească la Islam. La aceasta Damaschin a răspuns cu hotărîre: „Aș fi nebun să-mi cumpăr chinurile veșnice cu această viață trecătoare.” El a fost spînzurat în anul 1771, la Sviștov. Așa și-a sacrificat Damaschin trupul, pentru a-și mîntui sufletul. Pedepsa lui Dumnezeu i-a nimerit în curînd pe ucigașii lui. Ei s-au înecat în Dunăre în timpul unei furtuni groaznice care le-a răsturnat corabia.

• *Pomenirea Cuviosului Romii*

Romii s-a născut la Vidin. El era ucenicul Sfântului Grigorie Sinaitul, și s-a nevoit în mai multe mînăstiri. La Mînăstirea Ravanița [din Serbia] a împreună viețuit cu dînsul Constantin Camblak. Sfîntul Romii a trecut la Domnul în Mînăstirea Ravanița, cam pe la anul 1375 de la Hristos.

Cîntare de laudă la Sfînta Leonilla

O Leonila, vîrstnică bunică,

Dar ca o leoaică puternică cu duhul!

Tu gătindu-ți nepoții pentru Hristos,

împreună cu dînșii mucenică lui Hristos te-ai adus!

Către tine răcnea tribunalul

Plin de mînie,

Șuierînd cu limba,

Ca un șarpe:

Du-te la temniță, bătrîno,

Și sfātuiește-ți nepoții

De acel Hristos să se lepede,

Să se lepede, sau de El,

Sau de viețile lor.

Leonilla nepoților ei celor din temniță

Le grăiește:

De puterile lumești nu vă înfricoșați

Chiar dacă vă vor arde de vii.

Strîns vă țineți de Stăpînul Cel Luminos Hristos,

Și de Evanghelia Lui.

Căci El vouă v-a gătit împărăție veșnică

Bucurie și lumină.

De rănile cele grele, nu vă înfricoșați,

Nici de moarte, căci trecătoare sînt:

Pe cei credincioși lui Hristos

Rănile nu-i pot durea,

Pe ei moartea nu poate să-i înghită.

Din mijlocul focului cei trei nepoți

Slavă lui Dumnezeu îi aduc,

Pe cînd cel rău taie cînstitul cap

Al iubitei lor bunici.

Cugetare

Nimic nu zdrobește mai desăvârșit trufia omenească decît obișnuința ascultării față de bunicii și bătrînii evlavioși. Se spune că un soldat spartan, care năvălise în bătălie înarmat cu o spadă cu care era gata să ucidă un dușman, a auzit sunetul trompetei care porunca sfîrșitul bătăliei. La acel sunet soldatul a pus sabia în teacă, fără să-1 mai ucidă pe dușman. Cînd a fost întreat cum de nu l-a ucis pe dușmanul care era în puterea lui, soldatul a răspuns: „E mai bine să te supui comandantului decît să ucizi dușmanul.” Dar supunerea și ascultarea creștină sînt superioare supunerii spartane, pentru că au în vedere mîntuirea sufletului și se fac de bună voie; pentru că ascultarea creștină nu se face de dragul unei împărății pămîntești, ci al unei împărății veșnice. Sfîntul Ioan Colov și-a început nevoința sub îndrumarea unui bătrîn din Tebaida. Ca

să-1 învețe pe ucenic ascultarea, bătrînul a sădit un copac uscat și i-a poruncit ucenicului să ude zilnic acea uscătură. Timp de trei ani, fără murmur, Ioan a udat mlădița cea uscată pînă cînd ea deodată s-a făcut verde și a început să aducă roadă. Acelea au fost roadele ascultării celei fără de murmur, însuși Domnul nostru Cel Răstignit *S-a făcut ascultător pînă la moarte* (Filipeni 2:8).

Luare aminte

Să luăm aminte la pacea Stăpînului Hristos:

La pacea pe care o avea în sufletul Său, fiind El singurul desăvârșit Purtător de Pace;

La pacea pe care a făcut-o între oameni, El, singurul desăvârșit Făcător de Pace;

La pacea pe care a dat-o ucenicilor Săi, El, singurul desăvârșit Dătător de Pace.

Predică *Despre cum sîntem liberi doar atunci cînd ne facem robi lui Hristos*

Căci robul, care a fost chemat în Domnul, este un liberat al Domnului. Tot așa cel chemat liber este rob al lui Hristos (I Cor 7:22).

Vestea bună pe care creștinismul o aduce zilnic lumii este aceea că evaluarea lucrurilor la adevărata lor valoare nu se poate face decît judecîndu-le după esență, iar nu după aparență. Să nu judecăm lucrurile după culoare sau după formă ci după înțeles. Să nu judecăm omul după poziția lui socială sau după avere, ci după inimă, după inima în care și-a pus și simțirea, și mintea, și voința.

După judecata lumii, judecarea creștinească a lucrurilor este întotdeauna și mereu o noutate; căci ea învață că nu neapărat e rob acela care la arătare se vede rob; că nu neapărat e liber acela care călătorește mereu unde pofteste. Căci după mentalitatea lumii sclav e acela care se „bucură” cel mai puțin de „viață” iar liber e cel dimpotrivă. Pe cînd după mentalitatea creștinească sclav e acela care se bucură cel mai puțin de Hristos, iar liber e cel care se bucură cel mai deplin de El, de blîndețea Lui, de dulceața Lui și de Viața Lui. Mai departe, în mentalitatea lumii sclav e acela care rareori face voia lui, și întotdeauna pe a altora, iar liber e acela care face întotdeauna voia lui și foarte rar, sau niciodată, pe a altora, însă în mentalitatea creștină e invers: sclav e acela care întotdeauna face voia lui și pe a lui Dumnezeu doar foarte rar; iar liber e cel care se străduiește întotdeauna să facă voia lui Dumnezeu, iar

pe a lui proprie cît mai rar. A fi rob al lui Dumnezeu este adevărata și suprema libertate a omului, iar a fi rob al lumii și al sinelui, păcatului și viciului înseamnă cea mai cumplită și mai fatală sclavie. Gîndind la viața regilor, oamenii își pot închipui că nu există pămînteni mai liberi decît ei. Și totuși, cîți dintre regii pămîntului nu au fost

cei mai josnici și netrebnici sclavi ai pământului! Iar despre întemnițării lui Hristos de prin închisori, oamenii gîndesc că poate nu există pe pămînt ființe mai robite și mai nefericite decît ei. Și totuși mucenicii lui Hristos din toate timpurile se simțeau în acele închisori oameni liberi și erau plini de bucurie duhovnicească; în lanțuri fiind ei cîntau Psalmi și înălțau rugăciuni de mulțumire către Dumnezeu. Căci libertatea amestecată cu dureri și regrete nu e libertate, ci sclavie. Doar libertatea în Hristos este veci curată de tristețe, și mereu plină de cea mai negrăită bucurie. Căci bucuria nepieritoare este marca adevăratei libertăți.

O Doamne Iisuse, Singurule Bune Stăpîne, Care ne dăruiești libertatea tocmai atunci cînd ne legi mai tare de Tine, robește-ne pe noi cît mai curînd ca să încetăm a mai fi robi cruzimii și nemilostivirii puternicilor acestei lumi.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

17 ianuarie

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Antonie cel Mare*

Antonie era egiptean și s-a născut cam pe la anul 250 d. Hr., în satul Koman de lîngă Herculea. După moartea nobililor și bogaților săi părinți el și-a împărțit moștenirea cu sora lui, care era minoră, și i-a asigurat traiul împreună cu cîteva rude. Jumătatea sa de avere Cuviosul Antonie a împărțit-o săracilor iar el însuși, neavînd mai mult de douăzeci de ani, s-a dăruit în întregime nevoițelor ascetice pe care le dorea încă din copilărie. La început Antonie s-a nevoit în apropierea satului său dar ca să scape de supărările oamenilor el s-a retras în pustia de la țărnul Mării Roșii, unde a petrecut douăzeci de ani în singurătatea rugăciunii numai cu Dumnezeu, fără să vadă pe nimeni; acolo a suferit cu răbdare cumplitele ispite ale diavolului. Faima lui s-a întins în întreaga lume și în jurul lui s-a strîns mulțime de ucenici pe care i-a îndrumat pe calea mîntuirii prin cuvîntul și exemplul vieții lui. De-a lungul celor optzeci și cinci de ani de nevoițe ascetice, el s-a dus doar de două ori la Alexandria.

Prima oară cu gîndul să sufere mucenicia pentru Hristos în timpul dezlănțuirii persecuțiilor, iar a doua oară la invitația Sfîntului Atanasie, ca să respingă acuzația arienilor cum că și el, Antonie, ar fi fost arian. Antonie a murit la vîrsta de una sută și cinci ani, lăsînd în urma lui oștiri întregi de monahi și de următori ai lui. Chiar dacă Antonie nu era cărturar în învățătura lumii, el a fost cu toate acestea învățătorul și dascălul celor mai cărturari oameni ai vremii, printre care s-a numărat și Sfîntul Atanasie cel Mare. Cînd unii filozofi elini au venit să-l ispitească cu știința lor literară, Antonie i-a rușinat cu următoarea întrebare : « Ce e mai vechi, cunoașterea sau cartea? Care dintre acestea două a fost cauza celeilalte ? » Rușinați, filozofii s-au împrăștiat, pentru că și-au dat seama că ei aveau doar unele cunoștințe despre cunoaștere, pe cînd Antonie avea cunoașterea însăși. Acesta a fost un om care a atins desăvîrșirea încă din această viață, pe cît poate atinge omul pe pămînt. Acesta a fost un dascăl al dascălilor și un învățător al învățătorilor, care, timp de optzeci și cinci de ani plini s-a desăvîrșit pe sine, și așa a putut să desăvîrșescă și pe alții. Plin de ani și de fapte bune, Sfîntul Cuvios Antonie cel Mare s-a mutat la Domnul în anul 335 de la Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului împărat Teodosie cel Mare*

Acest împărat slăvit și plin de rîvna pentru Sfînta Credință a domnit între anii 379 și 395 după Hristos. Dacă Sfîntul Constantin cel Mare a desființat persecuțiile contra creștinilor, Sfîntul Teodosie a mers mai departe: el a scos în afara legii închinarea la idoli pe tot cuprinsul împărăției sale. El a lucrat pentru întărirea și răspîndirea credinței creștine pe întinsul întregului pămînt.

• *Pomenirea Sfîntului Nou Mucenic Gheorghie din Ioannina*

Gheorghie era albanez. El s-a născut în satul Churkli din Albania din părinți țărani foarte sărăciți. Turcii au folosit forța ca să-l convingă pe Gheorghie să treacă la Islam, dar el a rămas credincios Credinței sale Creștine, drept pentru care a fost spânzurat la Ioannina în ziua de 17 ianuarie 1838. Până în ziua de azi sfintele lui moaște sînt mari făcătoare de minuni și vindecătoare de multe boli.

Cîntare de laudă la Sfinții Antonie cel Mare, Teodosie cel Mare, și Gheorghie Noul Mucenic

Deasupra tuturor despărțiturilor,

Deasupra tuturor stărilor

Stă Domnul neînfricat, Domnul deasupra oștirilor.

El pe bogați nu îi disprețuiește, nici de săraci nu Se rușinează.

De puternici nu Se teme, iar păcătoșilor le strigă: Veniți!

Pe sfinții Săi de pretutindeni îi alege,

Pe acesta care cerșește, și pe acesta care stăpînește,

Precum grădinarul culege roadele cele dulci

Fie de pe ramul cel zgrunțuros,

Fie de pe cel de sus, mlădios și lucitor.

In cununi bogate Domnul îi împletește pe toți,

Cînd sufletele lor sînt străpunse și sfinte.

Antonie cel minunat toată viața în postiri a petrecut,

Teodosie pe Hristos în toată lumea L-a vestit.

Iar Gheorghie din Ioannina pentru Hristos sîngele și-a vărsat -

Pe toți trei Domnul i-a iubit veșnic. Domnul nu Se îngrețosează de țarinile Sale

Nici de slăbiciunile zidirii Lui.

Către toți El este același, dar toți către El, nu.

Către toți El este. de folos, către toți milostiv,

Pururi și mai presus și dincolo de orice stare,

Pururi stă neînfricat Domnul, Domnul deasupra oștirilor.

Cugetare

Sfîntul Antonie ne povățuiește: «învățați-vă cu smerenia, căci ea acoperă mulțime de păcate. De toate păcatele Se îngrețosează Domnul, dar cel mai mult de trufia inimii. Nu vă socotiți cărturari și înțelepți, căci așa tot efortul vostru se va pierde, și barca voastră va ajunge goală la mal. Dacă aveți stăpînire asupra altora, nu amenințați ușor cu moartea. Cunoașteți că și voi sînteți din fire pradă morții și că fiecare suflet la sfîrșit își va lepăda trupul ca pe un veșmînt. » La Bizanț exista un obicei curios și plin de învățăminte atunci cînd avea loc încoronarea unui nou împărat în Biserica Sfînta Sofia. Obiceiul era că în timp ce-i pune coroana pe cap, Patriarhul îi înmîna împăratului și o punguță de mătase umplută cu murdăria din vreun mormînt. Asta pentru ca și împăratul să-și amintească că va muri și să fie smerit, iar nu trufaș.

Luare aminte

Să luăm aminte la prigonirea Mîntuitorului Hristos pentru dreptatea Sa:

La prigonirea dinspre partea lui Irod pe cînd era Copil;

La prigonirea Lui la vîrsta adultă din partea fariseilor și cărturarilor evrei, pentru că era Mesia;

La prigonirea Lui ca Dumnezeu din partea contemporanilor noștri, cărturari și înfîistătători, atît evrei, cît și creștini.

Predică *Despre cele două feluri de înțelepciune*

Căci înțelepciunea lumii acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu (I Cor 3:19).

Acest adevăr al Sfintei Scripturi este el singur una dintre cele mai mari noutăți pe care Creștinismul o aduce lumii. Căci una este înțelepciunea după Dumnezeu și din Dumnezeu, iar cealaltă este înțelepciunea potrivit lumii și care este din lume. Înțelepciunea după Dumnezeu este cea de la Duhul Sfânt. Sfinții Apostoli s-au umplut de această înțelepciune atunci când Duhul Sfânt S-a pogorât peste ei. Iar înțelepciunea cea după lume este de la simțuri și de la cele materiale, care este cu adevărat nebunie înaintea lui Dumnezeu, dacă nu este îndrumată și corectată de însuflarea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu.

Toată înțelepciunea cea lumească care se călăuzește după simțurile trupului, fără nici o considerație pentru Duhul Sfânt, este nebunie înaintea lui Dumnezeu și înaintea îngerilor Domnului; căci o așa una nu vede nici spiritul și nici scopul lumii; ci ea vede și cunoaște această lume numai ca pe un scrum din afară, și ca pe un scrum dinăuntru; ca pe un gunoi mînat de vîntul întîmplării cînd într-o direcție, cînd în cealaltă.

Toată înțelepciunea omului care se călăuzește doar după simțurile și concepțiile și închipuirile minții lui este nebunie înaintea lui Dumnezeu și a îngerilor Lui; căci ea nu vede omul ca om, adică ființă spirituală în legătură cu Dumnezeu, ci doar ca trup pe dinafară și ca trup pe dinăuntru; ca trup după formă, și ca trup după natură. Îl vede tot așa cum o maimuță privește o locomotivă, și zice: «Aceasta este fier pe dinafară și fier pe dinăuntru; fierul o încălzește și fierul o poartă; fierul îi dă direcție și fierul o oprește».

Fraților, oare cine se va umple de Duhul lui Dumnezeu dacă nu cel care mai întîi se golește mai întîi de nebunia acestei lumi? Cu ajutorul lui Dumnezeu, fiecare din noi poate aceasta. Iar fără ajutorul Lui și fără Credință, ci numai cu eforturile și dorințele noastre, nimeni nu poate aceasta. Căci Dumnezeu singur este înțelepciune și Sfințenie.

O Atotbune Doamne, Atotînțelepte și Atotsfînte, umple-ne pe noi de înțelepciunea Ta cea de Viațăfăcătoare,

Căci a ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

18 Ianuarie

• *Pomenirea Sfîntului Atanasie cel Mare, Arhiepiscopul Alexandriei*

Atanasie s-a născut la Alexandria în anul 296 d. Hr. și din frageda lui copilărie a iubit viața duhovnicească. El a fost diaconul Arhiepiscopului Alexandru, pe care l-a însoțit la Sinodul întîi Ecumenic de la Niceea (325). La acest sinod s-a arătat cunoscut Atanasie pentru învățătura lui, pentru dragostea și rîvna lui pentru Ortodoxie. El a scris Simbolul Credinței cel care a fost adoptat la acel Sinod. După moartea lui Alexandru, Atanasie a fost înscăunat episcop al Alexandriei, în această stare el a rămas timp de patruzeci de ani, deși nu pe toți i-a petrecut pe tronul arhiepiscopal. Cu puține răgazuri, el a fost prigonit de eretici toată viața lui. Dintre împărați, cel mai mult l-au prigonit Constanțius, Iulian și Valens; dintre episcopi, Eusebius al Nicomidiei și mulți alții. Iar dintre eretici, Arie și următorii lui.

Atanasie a fost forțat să se ascundă de la fața prigonitorilor lui, chiar și într-o fîntînă, într-un mormînt, prin casele unor oameni, și în pustie. De două ori a fost forțat să scape la Roma. Numai cu puțin înaintea morții a aflat liniștea un timp, și și-a putut păstori ca un bun păstor turma lui cea bună care l-a iubit cu adevărat.

Puțini sînt sfinții care au fost prigonți cu atîta sălbăticie și duh de ucidere ca Sfîntul Atanasie. Dar sufletul lui măreț le-a îndurat pe toate cu răbdare pentru dragostea lui Hristos iar la sfîrșit a ieșit biruitor din toate chinurile lui îndelungate și teribile. Pentru sfat, mîngîiere și liniștire Sf. Atanasie îl cerceta adesea pe Sf. Antonie, pe care îl respecta ca pe un părinte duhovnicesc. Ca om care a pus în

cuvinte cel mai mare adevăr al lumii și vieții, Sfântul Atanasie a trebuit să sufere pînă la sînge pentru acel adevăr, pînă în anul 373 după Hristos, cînd Domnul i-a dăruit odihna în împărăția Sa, ca unui rob iubit al Său.

• *Pomenirea Sfîntului Maxim, Arhiepiscopul Valahiei*

Maxim a fost fiul despotului sîrb Ștefan și al despinei Angelina. El s-a tuns monah în Mînăstirea Manasia. Forțat de turci, el a scăpat în România, unde a fost sfințit episcop pentru Arhiepiscopia Valahiei, atunci vacantă. El a mijlocit pace între domnii Radu și Bogdan, evitînd războiul dintre ei. În anii dinspre sfîrșitul vieții el s-a întors la Krusedol unde a zidit o mînăstire în care a și răposat, după o viață întregă de nevoințe, la 18 ianuarie 1546. Sfintele sale moaște întregi și făcătoare de minuni se află și acum în această mînăstire.

Cîntare de Laudă lui Hristos înțelepciunea lui Dumnezeu

Prin Atanasie s-a arătat înțelepciunea

Și Adevărul lui Dumnezeu i-a luminat pe oameni.

Ei au văzut că Adevărul este dulce, nicicum amar.

Căci pentru oricine El beapînă la sfîrșit El este dulce,

Și oricui suferă pentru El pînă la sfîrșit, El îi este drag.

Hristos Mîntuitorul, înțelepciunea lui Dumnezeu,

Este măsura veșniciei acelor

Care pășesc prin lume fără nici o nădejde în ea,

Care pășesc prin lume ca printr-un cimitir,

Care văd în om slăbiciunea robiei

Care văd în continentele pămîntului arii de cernere a sufletelor,

Iar în oceanele lui doar niște lacuri vremelnice.

Măsura lui Hristos să o iubim, Credița noastră,

Căci prin Ea Hristos niciodată nu ne va părăsi.

Orice altă măsură va pieri,

Căci cu nici o alta nu putem cunoaște Alfa și Omega Care este Hristos,

Ci toate măsurile omenești înșelătoare sînt

Ca cele ce se văd în lumina lunii cînd ea lunecă pe ape.

Dar măsura lui Hristos străbate oceanele pînă în străfunduri.

Căci dintre toate tainele cea mai mare e El.

De la Sfînta Sa Naștere, și pînă la a Lui Răstignire,

El este măsura întregii zidiri.

Prin El sfinții Lui au îndurat fără să murmure

Chinuri măsurate de lume cu măsuri diavolești,

Ei le-au îndurat pe acestea fără să murmure,

Căci prin El, schingiuirile nu-i puteau dura.

Cugetare

La întrebarea: „De ce a venit Fiul lui Dumnezeu în lume chip de om luînd, iar nu vreun alt fel de înfățișare?”, Sfântul Atanasie a răspuns într-un fel dumnezeiesc: „Dar cum altfel să fi venit în lume Fiul lui Dumnezeu? Ca soarele ori ca luna, ori ca stelele sau focul, sau suflarea vîntului? Nu, El a venit ca om, pentru că nu a dorit uluirea noastră ci vindecarea și povățuirea celor ce se chinuiesc. Nu a venit în chipurile stihilor, pentru că aceasta ar fi însemnat teatru. Căci a trebuit ca Vindecătorul și învățătorul nu doar să vină, ci și să slujească omenirea suferindă și să Se arate cu un chip pe care să îl poată înțelege și urma omenirea. Nimic din zidire nu l-a greșit cu nimic Ziditorului, decît numai omul: nici soarele, nici luna, nici stelele, nici stihiiile. Nici unele dintre acestea nu și-a călcat menirea sa, ci doar

omul. Dimpotrivă, ele singure au rămas credincioase Ziditorului lor, împăratului, Cuvîntului Care le-a adus în ființă. Pe cînd omul s-a rupt de Cauza lui bună și s-a alipit de minciună, punînd înșelăciunea în locul adevărului, iar închinarea cuvenită Făcătorului a dat-o pietrelor și sieși. De ce se miră atunci unii că Dumnezeu a venit în lume chip de om luînd pentru ca să mîntuiască omenirea?" Cu adevărat, așa putem să-i întrebăm și pe necredincioșii zilelor noastre: cum altfel ați fi dorit să vie Dumnezeu în lume, dacă nu în chip de om?

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos care a purtat sarcini și ocări și rușine de la oameni pentru mîntuirea noastră:

- Sarcini, ocări și rușine de la înțelepții și cărturarii evreilor;
- Sarcini, ocări și rușine de la mulți înțelepți și cărturari ai zilelor noastre;
- Sarcini, ocări și rușine de la fiecare dintre noi, care în Numele Lui sîntem botezați iar poruncile Lui nu le împlinim.

Predică Despre mînie

Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile voastre aprinse (Luca 12:35).

Aceasta este porunca Celui Care cunoaște slăbiciunile noastre și Care dorește binele nostru mai mult decît părinții care ne-au născut. Aceasta este porunca iubitorului de oameni Dumnezeu. Cînd omul nu este încins, oare nu este trupul lui un pic lăsat în jos? Dar cînd el se încinge, oare nu se înalță trupul lui, făcîndu-se drept ca luminarea? Drept ca luminarea, așa trebuie să se afle fiecare suflet înaintea lui Dumnezeu. Cum vor sta oare sufletele drept înaintea lui Dumnezeu dacă patimile și poftele trupești le trag trupurile mereu în jos? Căci iată pîntecele este cuibul tuturor patimilor trupești ale omului. De aceea duhovnicește încingerea mijlocului înseamnă că trebui să ne ținem strîns patimile cu stăpînirea de sine, și să nu le lăsăm să umble după bunul lor plac. Pe cînd încingerea mijlocului trupului nu este un scop în sine, ci un mijloc prin care ne încingem mai bine și mintea, și inima, și voința. Căci trebuie să știm că stăpînirea [încingerea] trupului este primul pas la școala făuririi caracterului creștinesc; de abia după aceea facem pașii mai înalți ai stăpînirii minții, ai stăpînirii inimii și stăpînirii voinței. Căci încingîndu-ne mintea, gîndurile de curvie nu vor mai putea să-și afle loc în ea; și încingîndu-ne inima, poftele de curvie nu vor mai putea să-și afle loc în ea; iar încingîndu-ne voința, demonii sălbatici ai tuturor poftelor nu-și vor mai putea afla loc în ea.

Fraților, numai pe calea cea strîmtă se poate călători la împărăția lui Dumnezeu. Numai în strîmtorarea minții, inimii și voinței putem aprinde luminările virtuților a căror lumină se înalță la Dumnezeu. Iar luminările cele aprinse sînt virtuțile creștine.

O Doamne curat și fără de păcat, Lumina de cămin a tuturor virtuților, ajută-ne nouă să ne încingem cu stăpînirea de sine și să umblăm pe calea strîmtă către Tine cu candela inimii noastre aprinse, pe care însuși ne o ai dăruit.

Căci a Ta este mulțumită și slava în veci, Amin.

19 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Macarie cel Mare*

Macarie era egiptean și unul dintre contemporanii mai tineri ai Sfîntului Antonie cel Mare. Din ascultare față de părinții săi, Macarie și-a luat soție. Dar murind soția lui curînd după aceea el se retrase în pustie și acolo petrecu șaiszeci de ani în nevoie și lupte duhovnicești, și lăuntrice și la vedere, pentru împărăția lui

Dumnezeu. Când îl întrebau : «Cum de acesta este atât de slab și când mănâncă și când nu mănâncă?» el le răspundea: «Din cauza fricii de Dumnezeu», într-atît și-a curățit mintea de gîndurile cele rele și inima de poftele cele rele că Dumnezeu i-a dăruit din belșug darul facerii de minuni, încît și un mort din groapă a înviat. Smerenia sa era de mirare și oamenilor și diavolilor. Un drac i-a spus odată: « Cu un singur lucru mă biruiești. Nu cu postul, că nici eu nu mănînc vreodată; nici cu privegherile, pentru că nici eu nu dorm niciodată. » «Cu ce dar ? » a întreat Sfîntul. « Cu smerenia ta », a răspuns dracul. Macarie vorbea ades cu Pafhutie, ucenicul său : « Nu judeca pe nimeni și te vei mîntui. » Macarie a trăit pînă la vîrsta de nouăzeci și șapte de ani. Cu nouă zile înainte de a muri, Sfîntii Antonie și Pahomie i s-au înfățișat din cealaltă lume și i-au spus că peste nouă zile va muri, cum s-a și întîmplat. Înainte de moarte Macarie a văzut în duh și un heruvim care i-a arătat bunătățile cerești, și i-a spus că trimis este să-i ducă sufletul în împărăția cea Fără de Moarte. Sfîntul Macarie cel Mare a adormit la anul 390 d. Hr.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Macarie din Alexandria*

Acest Macarie s-a născut în Alexandria și la început a fost negustor de fructe. El a primit Sfîntul Botez la vîrsta de patruzeci de ani, și de îndată ce s-a botezat s-a și retras în pustie să ducă viața nevoițelor duhovnicești. Mai întîi a fost ucenicul Sfîntului Antonie cel Mare împreună cu Macarie cel Mare. Apoi a ajuns starețul Mînăstirii numite Chiliz, dintre Nitria și Schit. El era ceva mai tînăr decît Macarie cel Mare și a trăit mai mult decît el, ajungînd pînă la vîrsta de o sută de ani. Chinuit de ispitirile diavolului, mai ales de dracul slavei deșarte, el s-a umilit prin cele mai aspre nevoițe și prin rugăciunea neîncetată, ridicîndu-și mereu mintea la Dumnezeu. Odată un frate l-a văzut cum umple un coș cu nisip, îl duce pînă în vîrfurile unui deal, și acolo îl jăstoarnă. Uimit, fratele îl întrebă : « Ce faci ? », iar Macarie îi răspunse : « îl chinui pe chinuitor », adică pe diavolul. Acest Macarie s-a mutat în împărăția Cerurilor la anul 393 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Arsenie, Episcopul Insulei Corfu*

Sfîntul Arsenie a alcătuit Slujba Sfîntului Maslu în forma în care o avem și astăzi. El a trecut la Domnul în anul 959 d. Hr. iar sfintele sale moaște se află în biserica catedralei din Insula Corfu.

- *Pomenirea Sfîntului Marcu, Episcopul Efesului*

Sfîntul Marcu este cunoscut prin marele său curaj cu care a apărat Ortodoxia la Sinodul de la Florența (1439 d. Hr.), în ciuda opoziției împăratului și Papei. El a adormit cu pace la anul 1452. Pe patul de moarte, Marcu l-a rugat cu lacrimi pe Grigorie, ucenicul său, care mai tîrziu avea să fie strălucitul Patriarh Ghenadie, să se păzească de capcanele Apusului și să apere pînă la capăt Ortodoxia.

- *Pomenirea Sfîntului Teodor din Novgorod, cel Nebun pentru Hristos*

Înainte de a muri acest Teodor alerga în susul și în josul drumurilor strigînd: «Rămîneți cu bine, căci plec la mari depărtări! » El a adormit la anul 1392 d. Hr.

Cîntare de laudă la Sfîntul Macarie cel Mare

în pustia Egiptului

Monahii cei simpli

Viețuiau cu o mare iubire,

Ca și în împărăția lui Dumnezeu.

Printre ei Sfîntul Macarie

*Strălucea ca un heruvim.
Tuturor monahilor
O pildă vie era
Prin faptele sale cele bune.
Macarie bolnav căzînd,
Un frate cu multă osteneală fragi căută,
Și aflîndu-i la Macarie i-a adus,
Spre a bolii lui mîngîiere.
Dar Macarie zise:
Un alt frate mai bolnav decît mine este,
Rogu-te, aceluia să-i duci.
însă acela zise și el:
Iartă-mă! Nu mie,
Ci bătrînului din apropiere,
Mai bolnav decît mine,
Aceluia să-i duci!
Dar nici acela nu vru,
Căci mereu
Unul mai în nevoie era.
Și așa fragii
înapoi la Macarie au ajuns;
Văzîndu-l pe fratele cu fragii
La ușa chiliei lui din nou ajuns,
Sfîntul Macarie cu lacrimi de bucurie
lui Dumnezeu mulțumi
Căci pustia
într-un Rai al iubirii
s-a prefăcut.*

Cugetare

Minunată este răbdarea sfinților sub loviturile vrăjmașe ale diavolului, ale lumii, ale trupului! întorcîndu-se odată la chilia lui, Sfîntul Macarie cel Mare văzu cum un hoț îi scoate toate cele din chilie și le pune pe un măgar. Sfîntul Macarie nimic altceva nu făcu decît să îl ajute pe hoț să încarce totul cît mai bine, zicînd întru sine: *Că noi nimic în lume n-am adus* (I Tim 6:7). Alt bătrîn, după ce hoții i-au furat tot din chilie, a văzut că o legătură cu puțini bani rămăsese neluată de dînșii; deci a strigat după ei și le-a dat și acea legătură. Iar un al treilea văzînd cum hoții tocmai îi pradă chilia, le strigă: „Grăbiți, grăbiți! Nu cumva frații mei venind, să mă împiedice să împlinesc porunca lui Hristos!" Căci *De la cel care ia lucrurile tale, să nu ceri înapoi* (Luca 6:30).

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care este Sarea lumii:
Sarea lumii Care dă gust acestei vieți de pe pămînt;
Sarea lumii Care păzește omenirea de descompunere, omenire care fără
El s-ar fi stricat complet cu istoria ei cu tot din cap pînă în picioare;
Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Sarea vieții noastre personale.

Predică Despre biruința asupra lumii

In lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea. (Ioan 16:33).

Unul și Singurul Biruitorul Lumii cu aceste cuvinte îi învață pe ucenicii și

următorii Lui să nu se înfricoșeze de lume.

Cu adevărat, puternică se înfățișează lumea ochilor noștri. Și totuși, Cel Care a creat-o, nu este El oare mult mai puternic decât ea?

Lumea pare înfricoșătoare aceluia care nu știe că Dumnezeu guvernează în ea și că El este autoritatea ultimă care o ține în ființă după bună Voia Sa, putînd-o desființa într-o clipă, dacă așa dorește, însă pe cel care știe aceste lucruri, lumea nu-l poate speria.

Prin comparație cu Stăpînul Hristos lumea pare o pînză țesută numai din slăbiciune; pe cînd în Stăpînul Hristos nu se află absolut nici o slăbiciune. Celui care nu știe aceasta, lumea îi este cu adevărat înspăimîntătoare, pe cînd celui care o știe, cîtuși de puțin.

Lumea ne-a dăruit un trup pieritor și din cauza aceasta ar vrea să ne acapareze și sufletul. Dar cum ar putea-o face, dacă noi ne ținem bine ca niște adevărați ostași ai Biruitorului ei?

Biruitorul asupra Lumii ne înarmează și pe noi cu armele Lui de luptă. Prin exemplul Lui, El ne învață cum să luptăm, ne arată cum și unde se ascunde vrăjmașul, ne arată calea de atac și de retragere, ne ține cu sfîntă și puternică mîna Lui, ne acoperă cu acoperămîntul aripilor Lui, ne hrănește cu scump Trupul și scump Sîngele Lui. Mai mult, ne încurajează puternic strigîndu-ne: *îndrăzniți!* Așa stînd lucrurile, fraților, ce ne-ar mai putea face nouă lumea cînd prăbușirea ei e pecetluită cu biruința lui Hristos?!

O Doamne Biruitorule al Lumii și Dăruitorule al izbînzilor noastre, fii aproape de noi întotdeauna alungînd frica de la noi, călăuzește-ne pe noi întotdeauna ca aproape de Tine pururea cu inima noastră să fim, cu mintea și cu sufletul.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

20 Ianuarie

• *Pomenirea Sfîntului Eftimie cel Mare*

Sfîntul Eftimie s-a născut din părinți slăviți și bogați pe la anul 377 d. Hr., în cetatea armeană a Melitenei, aproape de rîul Eufrat. Era singurul copil al părinților lui, copil născut din rugăciunile maicii sale Dionisia, căreia i se vestise despre nașterea fiului ei prin vedenii cerești. Eftimie a dus o viață ascetică încă din copilărie, mai întîi aproape de cetatea sa Melitene, iar mai apoi, după ce s-a dus la Ierusalim la vîrsta de douăzeci și nouă de ani, în pustia Faran, cea dintre Ierusalim și Ierihon. El își umplea zilele și nopțile cu rugăciunea, cu gîndirea la Dumnezeu, cu luarea aminte și cu lucrul mîinilor. Mulți nevoitori au început să se adune în jurul lui, printre care au fost și sfinți mari ca Sava cel Sfințit, Chiriac Sihastrul, Teotict și alții. Prin darul lui

Dumnezeu, Sfîntul Eftimie a ajuns făcător de minuni. El alunga demonii, vindeca pe cei greu bolnavi, scotea apă din pustiu, înmulțea pîinile și proceea. El îi învăța pe monahi dragostea de muncă, zicînd: „Dacă nu din munca voastră vă mîncăți pîinea, să cunoașteți că ostenele altora mîncăți.” Cînd unii monahi mai tineri voiau să postească mai mult decât alții, el nu-i lăsa, ci le porunca să vină la masa de obște că să nu cadă în mîndrie. El mai spunea că nu-i folosește deloc monahului să meargă din loc în loc, ci zicea: „Pomul răsădit și apoi scos și răsădit mereu nu aduce roadă. Cine vrea fapte bune să aducă trebuie să stea locului.”

Despre dragoste, zicea: „Ce este sarea în bucate, aceea este dragostea între celelalte virtuți.” în prima săptămîină din Sfîntul și Marele Post el ieșea în pustie și rămînea acolo în singurătate, tăcere și rugăciune pînă la Praznicul Sfîntei învieri,

încă din timpul vieții lui aproape de peștera unde locuia s-a zidit Lavra [o mînăstire foarte mare], care în veacurile următoare s-a umplut de monahi precum stupul de albine. Porunca lui pe patul de moarte a fost aceea ca Lavra să păzească întotdeauna primirea de străini și porțile mînăstirii să nu le fie niciodată închise. El a murit în vîrstă de nouăzeci și șapte de ani. La înmormîntarea lui a fost și Patriarhul Ierusalimului, care a așteptat toată ziua pînă cînd mulțimile de pelerini au dat ultima sărutare Sfîntului, și de abia seara a putut să slujească slujba înmormîntării. La șapte zile după fericita sa adormire, Eftimie s-a înfățișat plin de bucurie și de lumină cerească ucenicului său Domentian, care a văzut că bătrînul său cu adevărat fiu al Luminii este. Sfîntul Eftimie s-a săvîrșit la anul 473 după Hristos.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici In, Nir și Pin*

Aceștia sînt socotiți a fi întîii mucenici ai Slavilor pe care îi pomenește Istoria Bisericii, unde sînt numiți sciți și ucenici ai Sfîntului Apostol Andrei. Ei au mărturisit Sfînta Credință fiind uciși de vecinii lor păgîni, pe malul drept al Dunării, aproape de orașul Varna de azi. Ei au fost legați și aruncați pe gheață, și așa, prin îngheț, și-au dat sufletele în mîna lui Dumnezeu.

Cîntare de laudă la Sfîntul Eftimie cel Mare

Ochiul care vede toate, urechea care aude toate, Cu toți și pretutindeni călătorește. Locul niciodată schimbînd, pretutindeni se află. Acolo unde virtutea se plămădește, Dumnezeu însuși este aluatul.

Celui care caută lumina,

Dumnezeu însuși Lumină i se face,

De la cel care Li cere ajutor

Niciodată nu-Și întoarce fața.

Liniștit și tăcut, totdeauna la timp,

El aruncă semințele și El seceră țarina sa.

La vreme potrivită muștră,

La vreme potrivită răsplătește,

La vreme pe tînăr îl face bătrîn

Iar pe bătrîn, tînăr.

El puternic, milostiv și cu deamănuntul

își îngrijește grădina Sa.

El este pretutindeni, cîndși cum voiește.

La gîndul omului, El de față stă,

La orice cuvînt al omului El este martor,

Femeii care își țesepînza

El firele le socotește,

O, cine poate cunoaște pașii și cărările Lui?

O, Veșnice și Fără de moarte, Treime și Unule,

în lumea cea văzută și nevăzută

Tu cărări fiecăruia croiești și descoperi,

Pe toți cu de-amănuntul călăuzind.

In toată zidirea privind,

Tu nici măcar o furnică nu părăsești,

Nu o lași să rătăcească.

La a Ta minunată înțelepciune și Milostivire

Sfîntul Părintele nostru Eftimie

Pururea a cugetat.

Cugetare

Pe cât erau sfinții de milostivi și îngăduitori cu slăbiciunea omenească, pe atât erau ei de neînduplecați când era vorba de apărarea dogmelor creștine. Astfel, Sfântul Nicolae, Episcopul Mirelor Lichiei l-a lovit pe Arie peste față la Sinodul întâi Ecumenic de la Niceea (325 d. Hr.). Sfântul Antonie cel Mare a venit la Alexandria ca să dea pe față înaintea poporului nelegiuirea lui Arie. Sfântul Eftimie cel Mare, fiind silit de împărăteasa Eudochia și de pseudo-patriarhul Teodosie, și neputând să le învingă rătăcirea prin mijloacele vorbirii raționale, a părăsit mânăstirea și a intrat în pustia cea mai dinlăuntru. Alți monahi străluciți au urmat cu toții exemplul lui. Sfântul Eftimie a rămas în

adâncul pustiei pînă când pseudo-patriarhul a fost scos din scaun și Ortodoxia restabilită. Când a izbucnit tulburare la Ierusalim în numele împăratului și împotriva Sinodului al Patrulea Ecumenic de la Calcedon (451 d. Hr.), și când tot poporul era îngrozit de eretici, atunci Sfântul Teodosie cel Mare, deși încărcat de ani, a ieșit la Ierusalim ca un ostaș neînfricat al lui Hristos, a intrat în Biserica cea Mare, a urcat scările amvonului și-a ridicat mâna sa și a strigat înaintea poporului întreg: „Cine nu ține cu sfințenie poruncile Sinodului al Patrulea a toată lumea, întocmai cum îi cinstește pe cei Patru Sfinți Evangheliști, să fie anatema!” Toți s-au înspăimîntat la aceste cuvinte, nici măcar ereticii nemaicutezînd să-și deschidă gurile și să grăiască împotriva.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Lumina lumii:

La Stăpînul Hristos, Lumina vieții mele, a omenirii, și a oricărei rapturi;

La Stăpînul Hristos, Lumina care luminează întunericul suferinței și fricii;

La Stăpînul Hristos, Lumina din ceasul morții mele și de după moarte, la Hristos Lumina veșniciei.

Predică *Despre singura Lumină care luminează în întuneric*

Eu sînt Lumina lumii (Ioan 8:12).

Nimeni niciodată de pe fața pămîntului, dintre cei născuți, nu a îndrăznit vreodată să rostească aceste cuvinte. Au existat și mai există oameni care spun: „Eu aduc lumina,” dar nimeni niciodată nu a cutezat să afirme *Eu sînt lumina*. Numai Mîntuitorul Hristos a putut rosti aceste cuvinte cu îndrăznire, și cu putere, cu puterea de a fi crezut. Scurta Lui viață pe pămînt, și îndelungata Lui istorie de [peste] două mii de ani, au arătat pe deplin adevărul suprem al acestor cuvinte.

Căci El este Lumina Adevărului, El Lumina Dreptății și El Lumina Vieții.

El este Lumina Adevărului pentru că El S-a arătat pe Sine ca Dumnezeu adevărat și ca Om Adevărat. Prin El a arătat care este adevărata legătură dintre om și om și dintre om și Dumnezeu. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Lui nu vor trece, căci și cerul și pămîntul au venit la ființă prin cuvîntul Lui iar cuvîntul Lui cu El este întotdeauna și niciodată nu va trece. Căci *Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece* (Matei 24:35; Marcu 13: 31).

El este Lumina Dreptății căci El a arătat puterea de nebiruit a dreptății și slăbiciunea și neputința nedreptății. El a arătat aceasta în cea mai vie lumină, prin ceea ce a vorbit, prin ceea ce a făcut, și prin ceea ce a pătimit, și astfel a biruit pe toți nedreptii. El a arătat aceasta prin Biserica Lui de-a lungul a două mii de ani, și prin tot șirul lung de sfinți, de drepti și de mucenici pentru dreptate. Dreptatea este de la Dumnezeu, și niciodată de-a lungul istoriei ea nu poate fi înființată. Nedreptatea este de la

neputincioși. Nedreptea se repede în sus cu steagul ei triumfător, dar repede este împinsă în mormânt.

El este Lumina Vieții. Cuvintele Lui luminează viața. Faptele Lui luminează viața. Biruința Lui luminează viața, și mai ales învierea Lui luminează ca cel mai luminos soare toată viața pământului, împrăștiind ca pe niște neputincioase umbrele morții. O Stăpîne Iisuse Hristoase, Lumină Atotluminoasă, Soare al Adevărului, Soare al Dreptății, și Soare al Vieții, luminează-ne pe noi prea-păcătoșii și prea-nevrednicii robii Tăi!

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

21 Ianuarie

• *Pomenirea Sfântului Părintelui nostru Maxim Mărturisitorul*

Sfântul Maxim s-a născut în cetatea Constantinopolului, și a fost unul dintre cei mai înalți demnitari ai împăratului Heraclie. Dar a părăsit viața și grijile curții imperiale pentru a deveni monah, iar mai apoi stareț într-una din mănăstirile metropolei, nu departe de capitoliu. Sfântul Maxim a fost cel mai mare apărător al Ortodoxiei împotriva ereziei numite monotelită, care își afla rădăcinile într-o alta, a lui Eutihie, numită monofizită. Adică: așa cum Eutihie afirma în mod mincinos că în Domnul nostru Iisus Hristos se află o singură natură [monofizitism], așa monoteiștii afirmau că în Mîntuitorul nostru se află o singură voință [monotelism]. Sfântul Maxim'a combătut această eroare, știind că se va afla astfel combatant și al împăratului și al patriarhului. Dar Sfântul Maxim nu era omul temerii ci al adevărului și răbdării, care a luptat pînă la sfîrșit, dovedind că așa cum se află două naturi depline în Hristos, cea dumnezeiască și cea omenească, tot așa se află în El și două voințe, cea dumnezeiască, și cea omenească. Datorită eforturilor lui s-au întrunit două sinoade [nu ecumenice], unul la Cartagina, iar celălalt la Roma. Ambele au dat anatemei învățăturile monoteliste. Martiriul Sfântului Maxim pentru Sfînta Ortodoxie nu poate fi descris în cuvinte: el a fost torturat de mai marii curții imperiale, trădat de prelați, scuipat în obraz de popor, bătut de soldați, exilat, întemnițat, în final - tăindu-se mîna și limba, a fost condamnat la exil pe viață în ținutul Skhemaris [Shimara : la țărmul Mării Negre, lângă Batum], unde a mai trăit trei ani în închisoare, dîndu-și sufletul în mîinile lui Dumnezeu la anul 666 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Maxim Grecul*

Acest Maxim se născuse în Grecia și a fost chemat în Rusia, la curtea Țarului Vasilii Ivanovici, de însuși țarul, pentru a fi bibliotecarul și tălmăciul său. La curtea Rusiei acest Sfînt Maxim a trebuit să depună o muncă uriașă de traducere și îndreptare a textelor vechi sacre, dar pentru aceasta a și suferit pe măsură. El a petrecut zeci de ani în închisoare, acolo alcătuind Canonul către Duhul Sfînt, folosit pînă în ziua de azi în Biserica Ortodoxă. El a trecut la Domnul în anul 1556 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Neofit*

Neofit s-a născut la Niceea. Cu harul îmbelșugat al lui Dumnezeu, el s-a aflat făcător de minuni încă din copilărie. El a scos apă din stîncă și a înviat-o pe mama lui moartă. O porumbiță albă l-a călăuzit la Muntele Olimpului [în Turcia de azi] unde a alungat un leu dintr-o peșteră pentru ca acolo să locuiască el. La vîrsta de cincisprezece ani el a fost torturat la Niceea pentru credința în Hristos, sub împăratul Dioclețian ; dar nicidecum nu s-a lepădat de El. După bătăi și schingiuiiri Neofit a fost aruncat în foc, dar Dumnezeu i-a ținut viața. Apoi l-au așezat în fața unui leu înfometat, dar leul s-a apropiat ca un mieluşel de Neofit. Sfîntul a văzut

că era leul pe care îl scosese din peștera sa din munte; l-a mîngîiat și l-a trimis să locuiască înapoi acolo. Neofit a fost apoi străpuns cu o lance și astfel s-a strămutat la locașurile cerești.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Agnia*

Sfânta Agnia a murit muceniță a lui Hristos la vârsta de treisprezece ani, fiind aruncată în foc și apoi decapitată. Ea a fost făcătoare de minuni și în timpul vieții, și după moarte. Agnia a mărturisit pentru Credință sub împărăția lui Dioclețian, și a trecut la cele veșnice la anul 305 după Hristos.

Cîntare de laudă

*Valurile mării lovesc toate marginile pămîntului;
Alepămîntului, acest trunchi al grădinii cerești.
Pămînt întunecat cu fructe de aur,
Acesta estepămîntul cu luminătorii lui cerești.
Pămîntul își întinde nevăzut ramurile sale,
Pe care stelele stau ca niște mere de aur,
Minunate roade ale tinei celei umile,
O mila lui Dumnezeu față de negrul pămînt!
Pămîntul este omul, omul, trup al pămîntului;
Iar în tărie sînt stelele lui, faptele lui cele bune ;
Gîndurile lui sînt curcubeie care ating marginile lumii,
Ramuri nevăzute, cu stele în vîrf.
Roade, roade dorește Stăpînul de la omul cel de El zidit,
Doar după roadele sale îl va judeca pe el.
Cînd trupul omului, ca și trunchiul, va fi scuturat de roade,
Fie ca din el să se desprindă mere de aur,
Pe care să le cuprindă mîinile lui Dumnezeu.
Atunci vom putea spune că noi înșine
Nu ne-amfost nouă zadarnici,
Că nu în zadar ne-am chinuit
Prin această viață trecătoare
Ca un vis.*

Cugetare

Credința Ortodoxă Creștină este singura credință din lume ale cărei dogme și valori nu se schimbă niciodată. Despre măsura și clasificarea acestor valori ne vorbește Sf. Ioan Gură-de-Aur : « Există trei feluri de lucruri: primul fel este alcătuit din toate lucrurile bune, și care niciodată nu pot fi rele, cum ar fi de pildă înțelepciunea, milostenia, și toate celelalte ; al doilea fel este alcătuit din toate lucrurile rele, care niciodată nu pot fi bune, de exemplu perversitatea, neomenia, cruzimea. Iar al treilea fel este alcătuit din toate lucrurile care pot fi uneori bune, iar alteori rele, în funcție de dispoziția sufletească a celui care le face sau le folosește. » Dumnezeiescul acesta învățător explică mai departe că « felul în care sînt folosite sărăcia și bogăția, libertatea și sclavia, puterea și boala, și chiar moartea însăși, face ca ele să fie bune sau rele, căci ele în sine nu sînt nici bune, nici rele, ci neutre ; ele devin bune sau rele doar potrivit dispoziției omului care le folosește. De exemplu, dacă bogăția ar fi în sine bună iar sărăcia în sine rea, atunci ar însemna că toți bogații sînt buni și toți săracii răi. Dar adevărit este și zilnic vedem cum exită bogați buni și bogați răi, precum există și săraci buni și săraci răi. Același lucru se poate spune și despre cei săraci și cei bolnavi, despre cei liberi și cei robi, despre cei sătui și cei flămînzi, despre

stăpînitori și stăpîniți. Nici chiar moartea nu este rea, căci mucenicilor ea li s-a făcut pricinuitoarea celor mai alese bunătăți."

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos, Care este *cetatea aflată pe vîrf de munte* (Matei 5:14):

- La Mîntuitorul Hristos, Cetatea Sionului ceresc, adică, a împărăției celei cerești;
- La Mîntuitorul Hristos, Cetatea muntelui istoriei omenirii;
- La Mîntuitorul Hristos, Cetatea propriei mele vieți, adică, a înălțimii tuturor idealurilor mele, a zenitului tuturor gîndurilor și doririlor mele.

Predică *Despre cunoașterea care vine prin lucrarea Poruncilor*

De vrea cineva să facă voia Lui, va cunoaște despre învățătura aceasta dacă este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine însumi (Ioan 7:17).

Este nefolositor să încercăm să dovedim prin intermediul logicii că toate cuvintele și toată învățătura Mîntuitorului Hristos vine de la Dumnezeu. Modul cel mai rapid și cel mai sigur de cunoaștere a acestui adevăr este facerea voii lui Dumnezeu, așa cum o propovăduiește și o mărturisește Hristos. Oricine lucrează voia lui Dumnezeu, acela va vedea în mod sigur că învățătura lui Hristos este învățătură dumnezeiască.

Dacă plîngi pentru Dumnezeu, vei cunoaște cu siguranță ce tare Mîngîietor este El. Dacă ești milostiv, vei cunoaște sigur milostivirea Lui. Dacă ești un făcător de pace, vei cunoaște sigur clipa în care vei fi numit fiu al lui Dumnezeu. Dacă ierți greșităților tăi, vei cunoaște sigur și tu că Dumnezeu te-a iertat.

Nimeni nu va putea cunoaște vreodată că învățătura lui Hristos este învățătura lui Dumnezeu, decît acela care va împlini Voia lui Dumnezeu. Căci numai împlinind Voia lui Dumnezeu, adică a Poruncilor Lui, aflăm cheia Raiului în care locuiește Dumnezeu. Aceasta este cheia cunoașterii Sfintelor Scripturi și a tuturor tainelor descoperirii dumnezeiești.

Sfîntul Vasile scrie: «Ca să înțelegem tainele Sfintei Scripturi ne trebuiește curățenia vieții».

Și ce altceva oare dorește Stăpînul de la noi cînd ne învață că doar prin facerea voii Lui putem cunoaște dumnezeirea învățăturii Lui ? Doar aceasta o dorește, ca prin faptele noastre să ne convingem de dumnezeirea învățăturii Lui; căci El nu vrea ca noi să ne convingem de ea într-un fel ușor, ci mai curînd - în unul greu; nu doar auzind, ci mai ales și făcînd, căci oricine se convinge ușor, se va și răzgîndi ușor, pe cînd cel care se convinge mai greu, greu sa va și răzgîndi. Fraților, de aceea trebuie să luptăm ca să împlinim voia lui Dumnezeu, ca să putem și pe Dumnezeu să-L cunoaștem, și sufletele să ne mîntuim.

O Doamne Atotîntelepte, ajută-ne nouă cu puterea Sfîntului Tău Duh, ca să facem voia Ta.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

22 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Apostol Timotei*

Timotei a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli. El s-a născut în Lystra din Licaonia dintr-un tată grec și o mamă evreică. Sfîntul Apostol Pavel le lăuda pe mama și bunica lui Timotei pe socoteala credinței lor celei mari : *Și pentru că îmi aduc aminte de lacrimile tale, doresc mult să te văd, ca să mă umplu de bucurie; îmi aduc iarăși aminte de credința ta neprefăcută, precum s-a sălășluit întîi în bunica ta Loida și în mama ta Eunichi, tot așa, sînt încredințat, că și întru tine* (II Tim. 1 :4-5). Timotei

1-a întâlnit prima oară pe Marele Apostol în Lystra, și a fost martor ocular când Pavel 1-a vindecat pe ologul din naștere. Mai târziu Timotei a fost însoțitorul aproape nedespărțit în călătoriile Sfântului Apostol Pavel, călătorind împreună cu el în Ahaia, în Macedonia, în Italia și în Spania. Având un suflet blând, el avea în același timp o râvnă arzătoare pentru Credință și era un vorbitor neîntrecut. Timotei a fost un mare propovăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu, contribuind mult la răspândirea și zidirea Lui. Pavel îl numește adevăratul său fiu în credință: *Pavel, apostol al lui Iisus Hristos, după porunca lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, și a lui Iisus Hristos, nădejdea noastră, Lui Timotei, adevărat fiu în credință : Har, milă, pace de la Dumnezeu-Tatăl și de la Hristos Iisus, Domnul*

nostru (I Tim. 1 : 1 -2). După martiriul lui Pavel, Timotei 1-a avut ca învățător pe Sf. Ioan Evanghelistul. Dar când împăratul Domentian 1-a surghiunit pe Ioan din Efes în insula Patmos, Timotei a rămas în Efes ca episcop. În timpul unui festival păgînesc numit Katagogium, paginii, din ură și invidie față de creștini, în chip trădător și uneltind pe ascuns, 1-au atacat pe Timotei și 1-au ucis cam pe la anul 93 după Hristos. Mai târziu cinstitele sale moaște au fost mutate la Constantinopol și îngropate în Biserica Sfinților Doisprezece Apostoli, între mormintele Simțului Evanghelist Luca și al Sfântului Apostol Andrei, Cel întâi Chemat.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Anastasie*

Sfântul Anastasie era de neam persan. Numele lui păgîn era Magundat. Când împăratul Heraclie a făcut război cu persanii, Magundat a trecut de partea creștinilor, s-a dus la Ierusalim unde a primit Sfântul Botez și noul său nume, Anastasie. Dar voind și mai deplin să-I slujească lui Dumnezeu el s-a tuns monah. Printre multele lui nevoițe, el o mai avea și pe aceea că citea cu ardoare viețile Sfinților, udînd paginile cărților cu lacrimile lui și dorind fierbinte și el mucenicia pentru Hristos, pe care cunună Domnul i-a și dăruit-o. Fiind întemnițat vreme îndelungată și crunt schingiuit, el a fost mai apoi și condamnat la moarte de împăratul Hosroe. În urma acestei nelegiuite hotărîri Sfântul Anastasie a fost sugrumat sub apă, apoi scos din apă și decapitat, călăul său trimițînd apoi capul împăratului. El a suferit mucenicia la 22 ianuarie din anul 628 de la Hristos, în orașul Bethsaloe de lângă Ninive.

Cîntare de laudă la Sfântul Apostol Timotei

*O Sfinților Apostoli cei arzînd de Duhul,
Atleților duhovnicești, de Duhul luminați,
Cu biruința lui Hristos, voi lumea ați biruit,
Ați biruit lumea și Biserica o ați zidit.
O uriașilor vulturi, voi puternic v-ați înălțat,
Puternic ați alergat, în bătăi, în chinuri și-n moarte ;
De lume ușor v-ați despărțit,
Căci de Hristos nedespărțiți ați fost.
Iubirea lui Hristos pe toate celelalte vi le-a făcut gunoaie.
Iubirea lui Hristos v-a proslăvit în veci.
Pe voi cei batjocoriți de tiranii acestui veac,
Hristos vă cinstește cu cununile strălucitoare
Ale zilei celei ne-nserate.
Pe voi cei batjocoriți de înțelepții acestui veac,
Hristos frați ai îngerilor vă face și căpetenii ale sfinților.
Rugați-vă lui Hristos pentru noi,
O vulturilor ai Săi,*

Ca și pe noi El să ne înnoiască cu Duhul Său Cel Sftnt!

O Sfinte Apostole Timoteie,

Luceafăr mai strălucitor între stele,

Ajută-ne și nouă păcătoșilor

Cu sfinte rugăciunile tale !

Cugetare

Biserica Ortodoxă are o bogăție nesecată de dovezi ale vieții de după moarte. Una dintre aceste nenumărate dovezi se arată și din cele ce urmează. Este un exemplu care mărturisește în același timp și faptul că sufletele oamenilor continuă să trăiască și după moartea trupului și că ascultarea cea de bună voie duce oamenii la raiul cel veșnic. Când Sfntul Teodosie cel Mare a întemeiat o mânăstire, el avea la început în ea doar șapte monahi. Pentru a înrădăcina în acești monahi gândul mântuitor al morții, el le-a poruncit să sape o groapă. După ce au săpat-o, Teodosie a stat deasupra acelei gropi, cu cei șapte monahi în jurul lui, și le-a spus: «Iată, copiii, groapa este gata ! Este vreunul din voi gata de moarte, pentru a se îngropa într-însa?». Unul din cei șapte monahi, cu numele Vasile și cu rangul de preot, a căzut în genunchi în fața lui Teodosie, cerându-i binecuvântarea să poată muri. Atunci Sfntul Teodosie a poruncit slujirea slujbelor de înmormântare și de pomenire a sufletului celui răposat, la soroacele convenite de trei, nouă, și patruzeci de zile. Când s-a încheiat slujba pomenirii de patruzeci de zile, Vasile care în tot acest timp era cu totul sănătos, se așeză în pat și muri. El fu îngropat în groapa cea care fusese săpată la poruncă. La patruzeci de zile după îngroparea lui, Vasile se arătă fraților lui în biserică și cântă împreună cu ei, pe când aceștia cântau într-o dimineață obișnuită slavă. La început, numai Teodosie îl văzu, care se rugă lui Dumnezeu ca să se deschidă și ochii celorlalți și să-l vadă și ei. Așa încît toată frăția stătu și-l văzu pe Vasile. Unul dintre frați, Letius, își întinse brațele cuprins de bucurie, vrînd să-l îmbrățișeze pe Vasile. Dar Vasile se făcu nevăzut și Letius îi auzi glasul care zicea: «Mîntuiți-vă, părinților și fraților, mîntuiți-vă!».

Luare aminte

Să luăm aminte la lipsa de grijă a Mîntuitorului Hristos față de hrană și de îmbrăcăminte:

- La lipsa Lui de grijă față de hrană și îmbrăcăminte cu privire la Sine, pe care a arătat-o prin faptele Sale;
- La lipsa Lui de grijă față de hrană și îmbrăcăminte pe care a propovăduit-o și celorlalți: *Deci, nu duceți grijă, spunînd: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca ?* (Matei 6:31)

Predică Despre mai înainte cunoașterea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu

La voi însă și perii capului, toți sînt numărați (Matei 10:30).

Fraților, dacă și perii capului vostru, toți sînt numărați, cu cît mai mult atunci anii vieții ! Pentru aceea deci nu vă temeți că veți muri înainte de vreme, nici nădăjduiți că veți izbuti cumva să vă prelungiți fie și cu o zi viața peste hotărîrea Celui Care toate le numără și le măsoară. Să vă fie această cunoaștere spre povață întru smerenia și frica de Dumnezeu.

Dacă și perii capului vostru toți sînt numărați, atunci cu cît mai mult suferințele voastre pe pămînt! Nu vă temeți așadar că veți avea prea mulți prieteni, sau prea mulți dușmani. Nu vă temeți că vă va birui mulțimea dușmanilor voștri, nici nădăjduiți că vă va apăra mulțimea prietenilor voștri. Ci grijiiți-vă numai și numai să vi-L faceți pe Dumnezeu prieten, și atunci nu veți mai avea frică de nimic. Căci iată, El este singurul Prieten adevărat, care vă iubește întotdeauna, fără schimbare.

O Stăpîne Doamne, Atotînțelepte Purtătorule de grijă, Care cunoști numărul, măsura și timpul tuturor, alungă de la noi toată spaima, și dă-ne nouă doar frica de Tine. Ca prin frica de Tine să ajungem la dragostea curată și sfântă cea către Tine, Făcătorul și Purtătorul nostru de grijă.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

23 Ianuarie

• *Pomenirea Sfântului Sfințitului Mucenic Clement, Episcopul Ancyrei*

Clement s-a născut în anul 258 d. Hr., în cetatea Ancyrei, dintr-un tată păgîn și o mamă creștină. Bincredincioasa lui maică Eufrosina a prorocit moartea martirică a fiului ei, și a părăsit această lume pe cînd fiul ei avea doar doisprezece ani.

Prietena ei Sofia l-a luat pe Clement la casa ei și l-a crescut ca pe un fiu al ei, în Credința Creștină. Clement era atît de vestit pentru virtuțile lui creștinești, încît la vîrsta de douăzeci de ani fu întronizat episcop al Ancyrei. Deși tînăr cu anii, avea înțelepciunea unui bătrîn încercat, căci prin mari înfrînări își îmblînzise trupul său cel tînăr. Clement nu se hrănea decît cu legume și apă, negustînd niciodată nici un fel de carne, în timpul domniei lui Dioclețian a fost torturat « mai cumplit decît oricine, de la începutul lumii. » Douăzeci și opt de ani a petrecut în prigoane și în temnițe. Odată, pe cînd îl loveau peste față, îl scuipau și îi zdrobeau dinții, el îi striga lui Domentian, torționarul său :

«îmi faci o mare cinste, o Domentiane, căci nu pe mine mă ucizi, căci și fața Domnului meu a fost lovită, batjocorită și scuipată, ci iată, tu pe mine nevrednicul de chinurile Domnului meu mă învrednicești! » Cînd Clement a fost adus la Roma înaintea împăratului Dioclețian, împăratul a așezat toate instrumentele de tortură de o parte, și multe daruri bogate de cealaltă, între care medalii, haine scumpe și aur : adică tot ceea ce putea oferi împăratul, și îl puse pe Clement să aleagă.

Mucenicul lui Hristos privi cu dispreț la toate darurile împăratului și alege instrumentele de tortură, cu care fu chinuit cumplit: îi smulseră carnea pînă cînd i se văzură oasele goale, în sfîrșit un soldat din Ancyra îi tăie capul pe cînd, ca episcop, slujea Dumnezeiasca Liturghie. Aceasta a fost în anul 312 de la Hristos. Minunile pe care lucrează Sfîntul Clement de atunci încoace sînt fără șir.

• *Pomenirea celui de al Șaselea Sobor a toată lumea, de la Constantinopol (680 d. Hr.)*

Prima sesiune a acestui Sinod s-a ținut la Constantinopol în prima jumătate a anului 681, iar a doua în cea de a doua jumătate a aceluiași an. Acest Sinod a dat anatemei erezia monotelistă, care afirma mincinos că în Hristos nu se află decît o singură voință, cea dumnezeiască, în afară de aceasta, Sinodul a mai hotărît un număr de canoane privitoare la rînduielile și disciplina clerului.

• *Pomenirea Sfîntului Paulin cel Milostiv (de Nola)*

La început Paulin a fost senator roman iar mai apoi, episcop de Nola. El a urmat exemplul prietenului său Ambrozie, primind Sfîntul Botez. După botezul său Paulin s-a retras în Spania, în Munții Pirinei, unde a dus o viață de nevoițe ascetice. Dar cum nici o făclie nu este pusă să ardă sub obroc, așa a fost descoperit și Sfîntul Paulin, și pus episcop în Nola. El a fost un păstor bun și milostiv. El a adormit cu pace la anul 431 după Hristos. Sfintele sale moaște se odihnesc în Biserica Sfîntului Bartolomeu cea din Roma.

Cîntare de laudă Făcătorului zidirii

*Cu sufletul meu cad înaintea Ta, O Veșnice Doamne,
Căci iată grăiesc Numele Tău și*

*Graiul meu nu este vrednic de Tine;
Căci iată nici măcar cugetarea mea la Tine
Nu este vrednică de Tine.
Ce minte va putea cugeta oceanul măreției Tale?
Ce limbă va putea grăi,
Cînd mai curînd ea trebuie să tacă
înaintea munților amețitori și adîncurilor Tale grozave?
înaintea lărgimii și adîncimii Tale nemăsurate,
înaintea locurilor drepte, culmilor, adîncurilor și depărtărilor,
Și a apropierii, O Doamne ! Da, a apropierii!
Și mai mult, și mai tainic, înaintea smeririi Tale!
Tu, ca Om, Te-ai coborît pînă la smerenia noastră,
Te-ai coborît și Te-ai smerit în această vale aplîngerii,
Pentru ca pînă la tîria cerului să ne ridici!
Pentru cape zidirea cea veștejită și omorîtă,
Cu totul nouă să o refaci!
Dintre toate însușirile Tale,
Smerenia Ta îmi uimește cugetarea,
îmi pecetluiește buzele.
Căci ce se poate grăi,
Și ce se poate gîndi,
Despre Domnul cel însetat
Și răstignit!
Ce pot eu grăi către Tine,
Care ești Cel mai Bogat,
Și Care pentru mine
Cu adevărat sărac Te-ai făcut?
Să tacă tot trupul,
Doar lacrimile să grăiască;
Mîntuiește Doamne,
Cu milostivirea Ta,
Cele ce cu gîndul și cu cuvîntul Tău
Le-ai zidit.*

Cugetare

Milostivirea a fost întotdeauna semnul unui adevărat păstor al turmei lui Hristos. Sfîntul Ioan Gură-de-Aur în minunatele sale omilii nu lăuda nimic mai mult decît milostivirea. Sfîntul Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei, plîngea în fiecare zi care trecea fără să fi putut face vreo milostenie către vreun sărman. Sfîntul Paulin pe bună dreptate s-a numit Milostiv, căci cu adevărat cu adevărata milostenie creștină era împodobit cu îmbeșugare. Odată pe cînd vandalii prădaseră Nola, ei au luat cu ei și mulțime de oameni în robie. O oarecare văduvă al cărei fiu fusese luat de căpetenia vandală Rig, veni plîngînd la Sfîntul să o ajute cu banii ceruți de vandal spre rîscumpărare. Neavînd nimic să-i dea, Paulin îmbracă niște haine sărace și ceru văduvei să-l conducă la acea căpetenie, spre a se oferi pe sine rîscumpărare pentru fiul ei. Căpetenia eliberă băiatul și-l luă pe episcop în sclavie, ducîndu-l cu el în Africa. Acolo el îl sluji pe vandal ca grădinar, pînă cînd, prin rînduiala și Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, fu eliberat și se întoarse la Nola împreună cu alții care fuseseră și ei în robie.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Vindecătorul tuturor bolilor noastre: Să luăm aminte la El ca la Vindecătorul neputințelor noastre trupești; Să luăm aminte la El ca la Cel Care alungă toate duhurile cele rele din oameni și toată nebunia; Să luăm aminte la El ca Vindecător al duhului și minții noastre prin lumina învățaturii Sale celei sfinte; Să ia aminte fiecare la El ca Vindecător al propriilor sale suferințe, dureri și rele.

Predică Despre starea îngerească a sfinților

Iar cei ce se vor învrednici să dobîndească veacul acela și învierea cea din morți... nici să moară nu mai pot, căci sînt la fel ca îngerii și sînt fii ai lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii (Luca 20:35-36).

Așa grăiește Cel Care toate știe, Care toate le vede, și Care niciodată nu poate fi înșelat. Fraților, unde poate să mai încapă aici loc de îndoială? Acesta mărturie este mai clară decît lumina de la amiază, mai tare ca diamantul și mai scumpă decît toate bogățiile acestei lumi, iar mărturia este aceasta: cei care *se vor învrednici* de acel veac și de acea înviere *nu vor putea muri*, căci sînt la fel ca îngerii lui Dumnezeu.

Cum sînt îngerii lui Dumnezeu ? Ei sînt chiar ca aceia care s-au înfățișat lui Avraam, și ca aceia care le-au ajutat în trecut oamenilor, și care le slujesc chiar și în ziua de azi. Căci sînt aceiași îngeri, care nu sînt morți, ci vii; căci ei nu îmbătrînesc niciodată, fiind veșnic tineri. Ei sînt chiar acei îngeri care au privit la Adam în Rai și care vor privi la învierea cea de Obște a omenirii și la Judecată și la împărăția Sfinților.

Drepții sînt asemenea îngerilor. Apostolii, prorocii, sfinții și mucenicii trăiesc și în ziua de azi și vor trăi veșnic căci ei *să moară nu mai pot*. Treacă sute și chiar mii de ani, căci ei în veci nu vor mai putea îmbătrîni sau muri, *căci ei sînt la fel ca îngerii*.

Aceasta mărturisește Stăpînul nostru Hristos prin cuvintele Lui, și aceasta o dovedește El cu însăși învierea Sa, și cu proslăvirea sfinților Lui: Că drepții toți cu nemurirea se vor încununa.

O fraților, să stăm treji și să lucrăm cît mai avem vreme, ca să ne învrednicim și noi aceluia veac !

O Nemuritorule Doamne, Cel Ce din morți ai înviat, ajută-ne și nouă să ne învrednicim împărăției Tale celei nemuritoare întru care Tu cu sfinții și cu îngerii Tăi împărătești, în veac și în veacul vecilor !

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

24 Ianuarie

• Pomenirea Sfintei Cuvioase Xenia

Xenia s-a născut la Roma, ca unică fiică a unui senator de frunte. Atrasă de dragostea lui Dumnezeu, ea a refuzat căsătoria dorită de părinții ei, a părăsit în taină palatul împreună cu două slujnice și s-a sălășluit în insula Cos, într-un loc numit Mylassa. Acolo ea a întemeiat o mînăstire de fecioare în care însăși a viețuit în nevoințe ascetice pînă la moarte. Deși era cu trupul foarte fragilă, ea avea o minunată tărie în postiri, rugăciuni și privegheri de toată noaptea, pe multe petrecîndu-și-le în rugăciune neîntreruptă; se îmbrăca mai sărăcăcios decît toate surorile din mînăstire; iar pîinea pe care o mîncea o presăra adesea cu cenușă din cădelniță. La ceasul morții ei (care s-a întîmplat în anul 450 d. Hr.), un semn minunat s-a arătat deasupra mînăstirii: o cunună de stele avînd închipuit în mijloc semnul Sfintei Cruci, mai luminos și mai arzător decît soarele. Mulți bolnavi au aflat tămăduire desăvîrșită la sfintele ei moaște. Fostele ei slujnice ei, acum călugărițe, au continuat exemplul stareței lor pînă la moarte, și

după dorințele lor, au fost înmormântate la picioarele Cuvioasei lor starețe, Xenia [Străina].

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Vavila*

Vavila era preot în Sicilia. El a luat mucenicia pentru Hristos împreună cu doi ucenici ai săi, în veacul al treilea.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Macedonie*

Macedonie era un monah de neam sirian. El a început să guste pîine coaptă doar spre bătrînețe, căci mai înainte se hrănea doar cu semințe de orz muiate în apă. El a adormit cu pace la anul 418 d. Hr.

- *Pomenirea Cuviosului Filon, Episcopul Ciprului*

Cînd Sfîntul Epifanie a fost chemat la Roma ca să o ajute pe sora împăratului Honorius cu rugăciunile lui, el l-a sfințit episcop pe acest Filon. Filon a fost mare exeget al Pentateuhului și al Cîntării Cîntărilor. El a adormit cu pace în veacul al cincilea.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Dionisie din Muntele Olimpului*

Acest Sfînt Dionisie era făcător de minuni care trăia în nevoiețe călugărești în Muntele Olimpului [Turcia de azi]. El fusese tuns în chipul îngeresc în Sfîntul Munte Athos, unde fusese stareț al Mînăstirii Filotheu. Către sfîrșitul vieții, el s-a retras să se liniștească în Muntele Olimpului, unde a adormit cu pace în veacul al șaisprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfînta Xenia

Fecioara Xenia, precum și Agnia, Precum și slăvitele Tecla sau Anastasia, Nu a voit un mire pămîntesc, Ci pe Mirele Ceresc, Hristos Cel Fără de Moarte, L-a aflat.

Cu tot sufletul frumusețea Lui a iubit-o, Milostivirea și blîndețea Lui, Și curățenia Lui cea strălucitoare. Ea chiar și palatul senatorial Și bogățiile toate le-a părăsit, Pentru Soarele Dreptății Care în inima ei a strălucit. O doar sufletul, sufletul, sufletul! Sufletul este adevăratul mire, Căci trupul este netrebnic ca iarba ce se arde. Deci sufletul ei, adevărata mireasă, Xenia a început să și-l împodobească, Cu multe rugăciuni să și-l spele Și să-l hrănească, Ca astfel de împărăția Cerurilor Și de Mirele Hristos

Să-l învrednicească.

Nevoințele Sfîntei Xenia

Mirelui Ceresc I-au fost plăcute,

Și El cu multe daruri

Pe a Sa mireasă o a covîrșit.

Iar cîndpe al ei trup sufletul ei curat îl învinse,

Liniștit precum un rege ce privește o cetate cucerită,

Atunci cu cununa nemuririi Stăpînul o încunună

Și o duse în palatele nemuritoare ale bucuriei celei cerești.

Acolo unde puterile cerești imne de laudă Făcătorului aduc,

Acolo Stăpînul o primește pe mireasa Sa.

Cugetare

în zilele noastre adesea părinții de copii spunînd: „Noi dorim neapărat să-i facem o situație în viață copilului nostru.” De aceea îi vedem străduindu-se din răspuțeri să adune averi, adesea cu nedreptate, să le asigure studii înalte exclusiv în meserii care să le aducă copiilor cel mai mare confort trupesc și cele mai mari beneficii. Și asta o fac oameni care își zic Creștini! Dar ei fac așa pentru că ideile lor despre adevăratul confort și adevăratele beneficii sînt complet greșite. Să ascultăm o adevărată Mamă Creștină, și să auzim cu ce cuvinte l-a pregătit ea

pentru adevărata viață pe fiul ei! Iată cum i-a grăit cuvioasa Eufrosina pe cînd se afla pe patul ei de moarte, fiului ei în vîrstă de doisprezece ani: „O fiul meu, cinste voiesc să am de la tine, cînd voi fi trecut din această viață! Fiul meu, cu curaj să trăiești întru apărarea Credinței în Hristos și pentru Sfint Numele Lui să nu pregeți nici viața să-ți dai! Căci nădăjduiesc tare că va înflori cununa biruinței pe creștetul tău, spre cinstea vieții mele și mîntuirea multora. Să nu te înfricoșezi de amenințări, de tăierea cu sabia, de orice schingiuire, de orice răni, de orice foc. Nimic să nu te despartă de Stăpînul Hristos, ci tu ațintit să fii cu toată ființa ta la cer, de unde să aștepți fără rușinare veșnica și bogata răsplată a Dumnezeuului nostru. Teme-te de măreția lui Dumnezeu! Teme-te de înfricoșata Sa Judecată, și cutremură-te de Ochiul Său Atoatevăzător, căci cei care se leapadă de El în lumea aceasta moștenesc veșnica osîndă și viermele neadormit în veacul vecilor! Cu aceasta să răsplătești jertfa maicii tale, o dulcele meu fiu, cu aceasta chinurile în care te-am adus pe lume și cu aceasta toate grijile cele fără număr pe care nu am pregetat a le cheltui pentru creșterea ta aleasă! Cu aceasta să-mi răsplătești, ca să mă învrednicești a mă numi mamă de mucenic! Sîngele pe care din mine l-ai primit, nu pregeta să-1 verși pentru Hristos, pentru ca și eu cinstea lui să primesc! Chinurile cu care pentru Domnul vei fi chinuit, nu pregeta a le primi, pentru ca și eu, maica ta, prin acel sînge să mă mîntuiesc, ca fiind unul care însămi prin tine jertfă Mîntuitorului îl aduc!”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos învățătorul nostru:

- La învățătorul Care ne învață cum trebuie să gîndească omul ca să se mîntuiască;
- La învățătorul Care ne învață cum trebuie să vorbească omul ca să se mîntuiască;
- La învățătorul care ne învață cum trebuie să trăiască omul ca să se mîntuiască.

Predică Despre Prorocul Cel Atoatecunoscător, Hristos

Pentru ce cugetați rele în inimile voastre (Matei 9: 4)?

Cînd Domnul nostru și-a îndreptat privirea rostind aceste cuvinte către farisei și cărturari, ei nu uciseseră pe nimeni, nu înșelaseră pe nimeni, nu jefuiseră pe nimeni, și - mai mult, ei nici măcar nu scosese vreun cuvînt rău asupra cuiva. De ce atunci i-a admonestat Domnul atît de dur, pe cînd ei nici măcar cu cuvîntul nu păcătuiseră? De ce oare? Pentru aceea că deja atunci, gîndurile lor erau rele. Iar gîndul cel rău este păcat! Aceasta este înfricoșata veste pe care Hristos o aduce în lume. Cu adevărat, gîndul cel rău este chiar rădăcina tuturor relelor, căci înainte ca cineva să spună sau și să facă ceva ce este păcat, el mai întîi a gîndit păcatul. Rădăcina tuturor păcatelor este în păcatul din gînd. Toate celelalte păcate nu sînt decît rezultatele celui din gînd. Cine vrea să-și dezhădăcineze păcatele, trebuie mai întîi să-și dezhădăcineze păcatul din gînd. Cine vrea să împiedece curgerea unei ape care inundă totul trebuie să închidă, să oprească mai întîi locul de unde izvorăște. Prin urmare, nimeni să nu încerce să se îndreptățească! Cum că el nu e păcătos, pentru că „nu a omorît pe nimeni,” că nu a „jefuit” pe nimeni sau că nu a necinstit sau că nu a mințit niciodată pe nimeni! Căci iată sîntem cu toții plini de gînduri de ucidere, și de pradă, și de înșelăciune! Că nu am comis niciodată aceste păcate cu fapta a ținut doar de milostivirea lui Dumnezeu și de împrejurările exterioare. Dar dacă Dumnezeu ar fi îngăduit și dacă împrejurările ar fi fost de așa natură, cu siguranță am fi comis acele păcate pe care nu le-am avut „decît” în gînd!

Căci șarpele nu e veninos doar atunci când mușcă, ci și atunci când nu mușcă, căci este purtător de venin în sine.

Prin urmare, nu numai că a gândi răul este păcat, dar este încă și păcatul păcatelor, și originea tuturor păcatelor: este începutul păcatului și sămînța și rădăcina tuturor păcatelor. De aceea i-a muștrat Atoatevăzătorul și Atoatecunoscătorul Domn al nostru pe cei care gîndeau cele rele: *Pentru ce cugetați cele rele în inimile voastre?*

O Doamne Atoatevăzătorule și Atoatecunoscătorule, ajută-ne nouă să ne curățim inimile și mințile de toate gîndurile cele rele și necurate, ca așa să fie curate și cuvintele și faptele noastre.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

25 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Constantinoplelui Grigorie Teologul, Arhiepiscopul*

Sfîntul Grigorie s-a născut la Nazianz, dintr-un tată elin și o mamă creștină, înainte de a primi Sfîntul Botez [la maturitate, cum era obiceiul pe atunci], el a mers la Atena, unde a studiat cu cei mai mari dascăli ai vremii, avîndu-i colegi pe Sfîntul Vasile cel Mare și pe Iulian, care mai tîrziu avea să fie Apostat [nepotul de fiu al Sfîntului Constantin cel Mare], după cum însuși Sfîntul Grigorie de multe ori a prorocit despre el. Cea mai mare înrînire Sfîntul Grigorie a primit-o de la mama lui, Nona. După ce și-a încheiat studiile, Grigorie a primit Sfîntul Botez. Sfîntul Vasile I-a sfințit Episcop de Sasima, iar împăratul Teodosie cel Mare I-a chemat pe scaunul episcopiei Constantinoplelui, atunci vacant. El a scris foarte multe lucrări, faimoase fiind mai ales cele teologice, pentru care s-a și numit Teologul. Mari mai ales între lucrările teologice sînt cele destinate Sfintei Treimi. Grigorie a scris și împotriva ereticului Macedonie care învăța greșit că Duhul Sfînt este creația lui Dumnezeu și împotriva lui Apolinarie care învăța greșit că Hristos nu a avut suflet omenesc, ci că dumnezeirea Lui îi era în loc de suflet. De asemenea Sfîntul Grigorie a scris în contra lui Iulian Apostatul, tovarășul lui de studii de odinioară, în anul 381, cînd a început să-i fie clevetită canonicitatea alegerii sale ca episcop, Sfîntul Grigorie s-a retras singur din scaun, zicînd: «Cei care voiesc să jefuiască scaunul nostru episcopal nu ne pot jefui de Dumnezeu». El a părăsit apoi Constantinopolul și s-a retras la Nazianz, unde a viețuit în singurătate și rugăciune, și unde a scris și minunatele sale cărți. Deși a ajuns pînă la vîrsta de optzeci de ani, Sfîntul Grigorie a fost chinuit de boală toată viața lui. Sfintele sale moaște au fost mai tîrziu mutate la Roma. O raclă purtînd cinstitul său cap se află în Biserica Catedralei Adormirii din Moscova. El a fost și rămîne o făclie strălucitoare și măreață a Bisericii Ortodoxe atît prin marea blîndețe și curățenie a vieții sale, cît și prin covîrșitoarea adîncime, cea neîntrecută, a gîndirii și teologisirii sale. El a adormit în Domnul la anul 390 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Publie*

La început Publie a fost senator, dar cunoscînd lumina lui Hristos, a lăsat toate onorurile lumești, și-a împărțit toate averile săracilor și s-a închinat unei vieți de asceză și rugăciune în apropierea cetății Zeguma de pe rîul Eufrat. El a întemeiat două comunități monahale și s-a odihnit în Domnul la anul 380 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mares*

Mares era nespus de frumos la chip și cînta cu o voce îngerească. El s-a retras din

lume și a viețuit într-o colibă vreme de treizeci și șapte de ani, în post și rugăciune, curățându-și inima și mintea de gândurile cele necurate. Ajungând la vârsta de nouăzeci de ani, Mares a trecut la Domnul, la anul 430 după Hristos.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Felicitas și a celor Șapte Fii ai ei*

Pentru că era creștină Felicitas a fost osîndită la moarte împreună cu cei șapte fii ai ei, în timpul domniei lui Antonin, la anul 164 după Hristos. Singura ei dorință în fața lui Dumnezeu la ceasul osîndei a fost aceea să nu fie omorîta înaintea fiilor ei, ca să-i poată îmbărbăta în timpul schingiuirilor și ca să nu le fie lor să se lepede de Hristos. Și după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, așa s-a și întîmplat. Cu bucurie, viteaza mamă cea cu suflet de diamant a stat tare lîngă toți cei șapte fii ai ei care, unul cîte unul, au fost chinuți și omorîți pentru Hristos. Apoi, plină de recunoștință pentru Dumnezeu, a primit și ea cununa muceniciei, împreună cu fiii ei, Felicitas a primit martiriul la Roma, unde se odihnesc sfintele moaște ale tuturor.

Cîntare de laudă la Sfînta Felicitas

Felicitas pe Domnul a rugat:

«O cunună de șapte mărgăritare am,

Doamne,

în purpură scumpă voiesc să le învelesc,

Și Ție, Dumnezeului meu,

Să o aduc în dar,

O Doamne,

Primește jertfa mea!"

Șapte fii, șapte mărgăritare,

Iar jertfa cea de sînge,

Purpură de mult preț !

Rugăciunea maicii

De Domnul a fost primită,

Ca tămîia, înaintea Lui.

împăratul roman pe fii i-a osîndit

La chinuri cumplite,

La moarte amară,

Pe care maica lor

Cu recunoștință le-a primit,

Spre uluirea tuturor.

Felicitas pe fiii ei îi îmbărbăta:

"Pentru aceasta pe voi v-am născut,

Fiii mei,

Pentru aceasta pe voi v-am alăptat,

Fiii mei,

Ca pe voi Domnului nostru în dar să vă aduc,

Căci voi de la El veniți,

Voi al Său dar către mine sînteți».

Astfel grăind maica,

Călăul uciderea și-a început:

Primul fiu căzu,

Iar maica se plecă lapămînt;

Al doilea fiu căzu,

Iar maica îndoit se plecă lapămînt,

*Al treilea căzu,
Iar maica de trei ori lapămînt căzu;
Iar la al patrulea, de patru, și la al cincilea,
De cinci ori; și de șase la al șaselea;
De șapte ori la pămînt căzu maica,
Domnului mulțumind
La jertfirea și celui de-al șaptelea Jiu.
Iar a opta oară
Ea pentru sine căzu la pămînt,
Pe butuc odihnindu-și grumazul
Sabia luci, capul Sfintei se rostogoli,
Iar maica în Ceruri își îmbrățișează copiii.*

Cugetare

Se înșeală aceia care trufaș se laudă că îi cunosc foarte bine pe oameni și că nimeni nu-i poate înșela. Căci cine poate cunoaște gândurile inimii omului în afară de unul Dumnezeu, Cel Ce scrutează inima și răunchii, pe care însuși le-a zidit ? Pînă și marii Sfinți s-au înșelat în judecățile lor asupra altor oameni. De pildă, însuși Sfântul Vasile cel Mare, timp îndelungat a socotit că un anume eretic este om cinstit și sfint și l-a apărat în fața Bisericii față de mulți învinuitori, pînă cînd s-a convins singur de falsitatea ereticului și a suferit cu amar. Sfântul Grigorie Teologul însuși, îl botezase pe un anumit filozof, Maxim cu numele, și îl cinstea atît de mult încît și în casa lui îl adăpostea și la masă cu el mînca. Și cu toate acestea Maxim era la fel de plin de otravă ca și cel mai otrăvitor și viclean dintre șerpi. După un timp, prin intrigi și cumpărare, el a obținut recunoașterea lui ca patriarh din partea unor cetățeni ai Constantinopolului, în locul Sfântului Grigorie. Cînd după mari neînțelegeri această ispită a fost înlăturată, mulți l-au certat pe Grigorie pentru că singur a locuit cu trădătorul în casă. Iar Sfântul a spus: «Nu sîntem vinovați dacă nu sesizăm răutatea cuiva. Numai unul Dumnezeu știe gândurile oamenilor. Cît despre noi, nouă ni se poruncește prin legea cea dumnezeiească să ne deschidem inimile cu dragoste părintească față de toți cei care vin la noi». Căci omul bun nu va putea înțelege niciodată răutatea celui rău.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos, împăratul Cel veșnic:

La Hristos împăratul întregii zidiri pe care El o împlînzește și o face să-I slujească Lui;

La Hristos împăratul care stăpînește și demonii, și boala și moartea;

La Hristos împăratul Vieții Celei cerești și nemuritoare a îngerilor și sfinților.

Predică Despre Cine este Hristos?

Cine zic oamenii că sînt ? (Marcu 8:27).

Fraților, au trecut aproape două mii de ani de la ziua aceea în care Domnul Iisus le-a pus această întrebare ucenicilor Săi. De atunci și pînă în ziua de azi această întrebare se pune fiecăruia dintre noi, în fiecare zi, și în fiecare noapte - și în fiecare zi, și în fiecare noapte, fiecare dintre noi trebuie să dea răspuns la ea. Această întrebare este o întrebare de viață și de moarte, iar răspunsul la ea este fie de viață făcător, fie de moarte aducător. *Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu (Matei 16 :16),* răspunde la ea Sfântul Apostol Petru.

Unii spun, întocmai ca evreii, că El este distrugătorul Legii lor și că Se numește pe Sine Mesia cu de la sine putere. Alții spun, ca și Pilat atunci, că ei de fapt nu pot

cunoaște adevărul despre acest Om. O a treia seamă de oameni spun, împreună cu Apostolii, că El este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, Mântuitorul rasei umane, care o scapă pe aceasta de păcat și de moarte, că El este înviatul și înviatorul tuturor, că este Cel Viu și Cel Dătător de Viață. Iar noi toți aceștia care sîntem botezați în Sfînt Numele Preasfîntei Treimi sîntem cu toții de acord și cu o gură mărturisim împreună cu Sfînții Apostoli și cu Sfînta Biserică Cea Apostolică și Una, că Hristos este Domnul Dumnezeu.

O Doamne, Unule Născut Fiule al Tatălui, ajută-ne nouă ca să putem și noi, în toate zilele vieții noastre să credem în Tine cu inimile noastre și să Te mărturisim pe Tine cu buzele noastre ca Dumnezeu și Mîntuitor al nostru, pe Tine care ești *Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu* (I Cor 1 :24).

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

26 Ianuarie

- *Pomenirea Sfînților Cuvioși Xenofont și Măria, și a fiilor lor, Ioan și Arcadie*
Aceștia erau cetățeni foarte de vază și slăviți în cetatea Constantinopolului. Xenofont și soția lui Măria duceau o viață plăcută lui Dumnezeu, dedicîndu-și întreaga lor grijă educației creștinești a celor doi fii ai lor, Ioan și Arcadie. Cînd aceștia au ajuns la vîrsta majoratului, părinții lor i-au trimis la Beirut [unde se aflau cele mai bune școli creștine din acea vreme]; dar s-a întîmplat că o furtună năprasnică le-a scufundat corabia pe care călătoreau. Prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, cei doi frați au scăpat totuși cu viață. Ei au fost aruncați la mal de valuri, în locuri diferite, astfel încît fiecare a crezut despre celălalt că s-a înecat. Din durerea sfișietoare a pierderii celuilalt, ambii s-au făcut monahi la mînăstiri diferite. După doi ani, văzînd că nu sosește nici o veste de la fii, părinții cei zdrobiți de durere au ajuns ca pelerini la Ierusalim, să se închine Sfintelor Locuri. Acolo, prin străvederea unuia dintre părinții cei îmbunătățiți de acolo, mai întîi s-au cunoscut frații între ei, iar mai apoi, copiii și cu părinții lor. Dintr-o recunoștință de necuprins către Dumnezeu, Xenofont și Măria au împărțit de îndată săracilor uriașa lor avere, și s-au îmbrăcat amîndoi în chipul cel monahicesc. Povestea vieții acestor patru suflete este cu adevărat copleșitoare, ea arătînd mai ales cît de minunat călăuzește Dumnezeu viețile celor ce cred în El, chiar din mijlocul celor mai fără de ieșire nenorociri; ea arată cum îngăduie El vitregiile vieții, numai pentru a întări și mai mult credința celor ce le poartă și pentru a dăruia, la vreme potrivită, bucurii mai presus de orice nădejde și de orice grai. Această familie de Sfînți a viețuit și s-a săvîrșit cu pace în Domnul în veacul al cincilea.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Simeon cel Bătrîn*

Acest Simeon a fost împreună-viețuitor și prieten al lui Paladie. Din cea mai fragedă tinerețe și pînă la moartea sa, Simeon a dus o viață de nevoițe ascetice într-o peșteră. El a întemeiat două mînăstiri și a adormit cu pace în Domnul în anul 390 d. Hr. I se spune cel Bătrîn pentru a-l deosebi de Sfîntul Simeon Stîlpnicul, care a trăit mult mai tîrziu.

- *Pomenirea Sfîntului David, împăratul Georgiei (1089-1130)*

David a înnoit și a întărit regatul georgian. El a fost un mare rîvnitor pentru credință, construind multe biserici și restaurîndu-le pe cele vechi în întreg cuprinsul Georgiei. Sfîntul David este socotit înnoitorul Credinței Ortodoxe în Georgia.

Cîntare de laudă

în această lume străină trăim ca niște exilați.

*În aceeași temniță fii de împărați se află
Alături de slugi mîrșave
Și de fii risipitori nenorociți ce caută
La tatăl lor să se întoarcă,
In timp ce lumea cea străină îi ademenește
Cu dulceața ei.
Dar cum se vor liniști sufletele eroice
In această lume străină,
A cărei dulceață e dulceața morții?
In această lume străină, care respiră și duhnește întreagă a moarte,
Cele spuse cu hotărîre dimineața
Se dovedesc minciună seara.
Pe cîndfiul de împărat surghiunit în această lume
Suspînă după împărăția moștenirii lui celei nepieritoare,
Celei din ceruri,
Unde domnește Tatăl și nimic nu este străin,
Unde moarte nu este și nici măcar amintirea
Urîtei ei duhori.
O urîță lume, temniță spăimîntătoare!
Cei legați de Hristos legăturile tale le sfărîmă,
Cei legați de Hristos liberi sîntpururi
De toate și de toți,
Ei nici fug de tine nici
Cu tine nu sînt,
Ci în liniște se gătesc cu vrednicie
Din tine să iasă,
Intîmpinați de Brațele Tatălui,
In împărăția veșnicei libertăți.*

Cugetare

Adevărata și mare comoară a lumii sînt sfinții care se află ascunși în ea. Prin comparație cu această bogățiile, toate celelalte bogății sînt pulbere și praf. Împărații creștini cei binecredincioși i-au socotit întotdeauna pe sfinții din împărăția lor cea mai mare binecuvîntare a lui Dumnezeu către ei. Sfîntul împărat Constantin cel Mare a spus: „îi mulțumesc Domnului și Dumnezeului meu Iisus Hristos că mi-a dat să trăiască în zilele vieții mele acești trei luminători cerești: Avva Antonie, Avva Elenie și Avva Evhie." Înaintea bătăliei de la Kulikovo hotărîtoare pentru destinul tuturor rușilor, Cneazul Dmitri al Donului, împreună cu toți mai marii lui, s-a dus în pădurea Radonejului să-l caute pe Cuviosul Serghie și să-l roage în genunchi să se roage pentru ei și pentru sorții bătăliei. Chiar dacă cneazul își pregătise cum se cuvine armatele pentru această confruntare cu tătarii, el se încredea mai mult în ajutorul lui Dumnezeu dat pentru rugăciunile Cuviosului, decît în mulțimea armelor și armatelor sale.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Prorocul Cel din veac:

La Hristos Prorocul Care a prorocit fiecărui om în parte (ca de pildă lui Petru Apostolul, lui Ioan și lui Iuda și celorlalți apostoli) despre cele ce vor fi mai tîrziu în viața fiecăruia;

La Hristos Prorocul Care a prorocit cu putere toate cele despre Ierusalim și celelalte cetăți, despre poporul evreu și despre Biserica lui

Dumnezeu;

La Hristos Prorocul Care a prorocit limpede sfârșitul lumii și a Doua Venire a Sa.

Predică *Despre neînțelegerea celor întunecați de păcat*

Cine este acesta care iartă și păcatele (Luca 7:49)?

Așa se întrebau păcătoșii cei nepocăiți: *Cine este acesta [Iisus Hristos]*? Acesta este Cel Care simte cel mai tare boldul păcatului omenesc; asupra Căruia cad cu loviri sălbatice toate păcatele omenirii tuturor timpurilor. Acesta este Cel Care odată, a privit din Rai cu Ochiul Său asupra omului care era curat tot căci încă nu păcătuiseră. Acesta este Cel Care l-a zidit pe om cu totul fără de păcat, însuși fiind fără de păcat pururi și în vecii vecilor.

Numai Acela are puterea să ierte, Care e și cel mai îndreptățit să caute răzbunare. Cel puternic se răzbună pedepsind. Cel slab se răzbună urînd. Dacă ai puterea să întorci lovitura primită dar nu o faci, nu înseamnă că ai și iertat -trebuie să ajungi pînă acolo încît să dezrădăcinezi mînia din inima ta. Mare este Dumnezeu Cel Unul Care și puterea răzbunării o are și pe cea a iertării. Mare este El în Dreptatea Sa, căci cu adevărat Se va răzbuna asupra păcătosului încremenit în nepocăință. Mare este El în Milostivirea Sa căci pe cel pocăit îl iartă cu desăvîrșire.

O de-ar cunoaște oamenii cu adevărat puterea iertării păcatelor! Căci iată, chiar și păcatele celui orb din naștere s-au șters, căci iată, și-a căpătat întreagă și luminoasă vederea! Cînd s-au iertat păcatele celui surd din naștere el a cunoscut pe dată că este iertat, căci a auzit. Cînd s-au iertat păcatele femeii gîrbove, ea a cunoscut aceasta, căci pe dată s-a îndreptat și a mers dreaptă. Cînd s-au iertat păcatele celei cu scurgere de sînge ea pe dată s-a vindecat, și curgerea a încetat. Cînd s-au iertat păcatele celui chinuit de demoni, acesta pe dată s-a liniștit, demonii au fugit din el. Cînd s-au iertat păcatele femeii desfrînate, și ea s-a curățit de păcat desăvîrșit. Cînd s-au iertat păcatele celui mort, acesta a înviat!

O înfricoșător este lanțul păcatului! Cît de greu atîrnă lanțurilor păcatelor celor multe, adunate mereu și mereu! Aceste lanțuri nu pot fi rupte de mîini păcătoase. Dar la atingerea Preacuratelor Mîini ale Stăpînului Hristos ele cad singure și se sfărîmă. Cînd le atinge glasul vocii Lui preacurate, ele cad și se sfărîmă singure. Ele se sfărîmă singure doar la o privire a Celui Preacurat. Și chiar doar la gîndul Celui Preacurat ele se sfărîmă singure, pînă și ale celor mai cumplite păcate.

Cine este acesta care iartă și păcatele? O păcătoșilor! Acesta este Unul Preacuratul Stăpînul nostru, Atotputernic tocmai pentru că este Preacurat!

O Doamne, Atotcurate și Atotputernice Stăpîne, rupe de pe noi lanțurile cele grele ale păcatelor și liberează trupurile și sufletele noastre.

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

27 Ianuarie

- *Pomenirea Sfîntului Ioan Gură-de-Aur, Trîmbița de Aur a Ortodoxiei*

Pomenirea acestui mare luminător al Bisericii se sărbătorește la 13 noiembrie și la 30 ianuarie, dar în această zi Biserica serbează aducerea cinstitelor sale moaște din satul armean Comane, unde s-a sfârșit în surghiun, la Constantinopol, de unde păstorise Biserica lui Dumnezeu. La treizeci de ani de la adormirea sa, Patriarhul Proculus a ținut o predică întru pomenirea tatălui său duhovnicesc și învățătorului său. Această predică într-atît a aprins dragostea și pocăința poporului și a împăratului Teodosie cel Mic față de acest mare sfînt încît cu toții au dorit aducerea sfintelor sale moaște de la Comana la Constantinopol. Se spune că racla cu sfintele moaște nu a putut fi clintită de la locul ei pînă ce împăratul nu a scris o

scrisoare adresată Sfântului Ioan Gură de Aur însuși în care îl ruga cu lacrimi să o ierte pe mama lui, Eudoxia, cea care îl urise și îl izgonise. Tot în acea scrisoare fiul împărătesei izgonitoare îl ruga pe Sfântul să binevoiască și să se întoarcă la Constantinopol, scaunul său patriarhal. Când această scrisoare de pocăință s-a pus pe raclă, îndată ea s-a făcut foarte ușoară și s-a putut aduce la Constantinopol. În timpul aducerii, mulți dintre cei bolnavi care se atingeau de ea căpătau pe dată vindecare. Când sfintele moaște au intrat în capitală, atunci împăratul, în numele mamei sale, ca și când ea însăși ar fi grăit către moaște, cu voce mare a îngenucheat și a zis: «O Părinte, când am trăit în această viață trecătoare și-am făcut tot răul, iar tu, dintru a ta viață nepieritoare, ajută sufletului meu. Slava mea a trecut ca un vis și la nimic nu mi-a folosit mie. Ajută-mi, părinte ! din slava ta, ajută-mi mie mai înainte ca să ajung la Scaunul Judecății lui Hristos!» Când Sfântul a fost adus în Biserica celor Doisprezece Apostoli și așezat pe scaunul patriarhal, mulțimea poporului ce se afla înăuntru au auzit glasul Sfântului grăind: «Pace tuturor». Aducerea moaștelor Sfântului Ioan Gură-de-Aur la Constantinopol s-a întâmplat în anul 438 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Tit de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

La început, Tit a fost soldat. După ce într-o bătălie a fost rănit la cap, el s-a retras din lume și s-a dus la Mînăstirea Peșterilor din Kiev unde, după ce a fost vindecat, s-a tuns și monah. Tit a petrecut cealaltă vreme a vieții lui în pocăință cu lacrimi, pentru păcatele lui de mai înainte, înainte să moară el a aflat printr-o vedenie minunată că păcatele lui s-au iertat. Moaștele sale se află în Peșterile cuviosului Teodosie.

Cîntare de laudă la Sfântul Ioan Gură de Aur

Sfinte Părinte Ioane, trîmbiță cu aur ferecată,

Tu omenirii milostivirea lui Dumnezeu

O ai vestit.

Milostivire minunată, care și pe cei mai păcătoși îi cuprinde,

Milostivire minunată ce covîrșește lumina

Soarelui, uimindpămîntul, și tot crugul cel ceresc.

O înfricoșată milostivire

Ce pogor i de pe Golgota însîngerată,

De la Mîntuitorul Răstignit Care iartă crimele omenirii

O, cutremurătoare milostivire, iertare și slavă,

Milostivire pe care o cîntă îngerii

Și care întreaga zidire adapă.

Doar Sfinții cu adevărat o slăvesc pe aceasta,

Pe ea care vindecă de toată boala,

Pe ea, bucuria umililor;

Și nebunie tuturor înțelepților acestei lumi.

Ea, vindecarea trușurilor și pedeapsa deșerturilor;

Ea, milostivirea lui Dumnezeu de care se bucură făptura;

Ea care îmbălsămează suflul pămîntului,

Ea care spală toate nelegiuirile lui.

Această milostivire mai înainte de Hristos

Necunoscută,

Această veșnică lumină de la Hristos a răsărit.

O învățătorule a milostivirii lui Dumnezeu,

Sfinte Părinte Ioane Gură de Aur,

*Roagă-te lui Hristos Dumnezeu
Ca să dea iertare păcatelor noastre.*

Cugetare

Postul este o faptă foarte mare, dar iubirea una încă și mai mare. Prin post și prin rugăciune dracii se alungă, patimile se îmblînzesc, puterile trupului se împacă, duhul se adună întru sine, dar prin iubire Dumnezeu însuși se sălășluiește în om. însuși Mîntuitorul a arătat însemnătatea postului, dar El a arătat că iubirea este cea mai dintîi poruncă, în prima jumătate a veacului al XIX-lea în Ohrida stăpînea leladin Bei, un renegat al sultanului care stăpînea Ohrida cu de la sine putere, în acel timp în Biserică era Mitropolit Calinic. Chiar dacă erau de credințe diferite, leladin și Calinic erau prieteni buni care se vedeau deseori. S-a întîmplat că leladin Bei a condamnat la spînzurătoare douăzeci și cinci de creștini, osîndă ce trebuia dusă la îndeplinire chiar în Sfînta și Marea Vineri a Patimilor. Mitropolitul tulburat alergă la leladin și-l rugă cu lacrimi să cruțe viețile acelea și să le dea o pedeapsă mai ușoară. Așa vorbind se apropie vremea prînzului și beiul îl invită pe Mitropolit la masă, pentru care se pregătise miel. Dar Mitropolitul se scuză, zicînd că este post și că nu poate să rămîină; și se pregăti să plece. Beiul se întrista și spuse: „Alege: sau prînzești cu mine și mîntui pe cei douăzeci și cinci de creștini ai tăi de moarte, sau nu prînzești cu mine și vor muri din cauza ta de spînzurătoare". Mitropolitul s-a însemnat cu semnul sfîntei cruci și a rămas la masa lui leladin, iar creștinii condamnați la spînzurătoare au scăpat cu viață.

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos Arhiepiscopul Cel Veșnic:

La Arhiepiscopul Care îi jertfește lui Dumnezeu toată viața Lui trăită pe pămînt;

La Arhiepiscopul Care îi jertfește lui Dumnezeu fiecare cuvînt, fiecare simțire, fiecare gînd, fiecare nevoie, fiecare lacrimă;

La Hristos Arhiepiscopul Cel Veșnic Care Se jertfește pe Sine însuși lui Dumnezeu ca Om, pentru mîntuirea oamenilor.

Predică Despre frica puțin credincioșilor

Cine este Acesta că și vînturile și marea ascultă de El? (Matei 8:27) Cu aceste cuvinte s-au întrebat apostolii care, încă necunoscîndu-L deplin pe Stăpînul Hristos, văzînd cum ceartă El vînturile și marea și face

liniște deplină, au zis: *Cine este Acesta că și vînturile și marea ascultă de El?*

Acesta este chiar Cel Care a făcut vînturile și marea. De aceea, de ce ne-am mira ca de o minune că cele făcute de El Se supun Lui? Oare nu e toporul unealtă supusă în mîinile celui care l-a făcut pe el? Săpînul nostru Hristos a făcut toate numai cu cuvîntul, și de aceea toate se supun cuvîntului Lui.

Fraților, *Cine este Acesta?* Cine este El? El este chiar Acela Care, mai înainte a ridicat vînturile și le-a liniștit și Care a zbuciumat marea și mai apoi a liniștit-o.

Este Același Care și astăzi lucrează acestea. Ca om, El a stat înaintea oamenilor și a certat vîntul cel năprasnic și marea cea înfuriată tocmai ca să alunge frica din mințile confuze ale oamenilor care cred că vîntul și marea se înfurie din întîmplare sau din cauza vreunei puteri rele; pentru ca să dea la iveală adevărul cel veșnic care spune că Stăpînul zidirii este acela care poruncește stihiiilor după sfîntă Purtarea Sa de Grijă.

Apostolii au întrebat: *Cine este Acesta?* O, Sfinților Apostoli, el este Fiul lui Dumnezeu Cel fără de păcat al Cărui Nume voi L-ați propovăduit pînă la

marginile lumii, vărsându-vă sângele pentru El, murind în schingiuri pentru El, și fiind uciși pentru El toată ziua, ca niște miei de către haitele de lupi. Cine sînt haitele de lupi? Lupii sînt aceia care cred că vînturile suflă de la sine pe fața pămîntului, și că marea se înfurie și se liniștește de la sine, iar dacă nu de la sine, atunci de la diavolul. O, Sfinților Apostoli, voi cei care ați întreat și care ați aflat tot adevărul, și tot adevărul lumii l-ați propovăduit, rugați-vă pentru noi ca și pe noi să ne lumineze acest adevăr.

O Săpîne Doamne, Atotînțelepte și Atotputernice, ceartă vînturile păcatelor noastre și furtuna necuratelor și netrebnicelor noastre patimi,
Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

28 Ianuarie

Pomenirea Sfîntului Cuvios Efrem Șirul

Efrem s-a născut în Siria din părinți săraci, pe timpul împărăției lui Constantin cel Mare. După o tinerețe oarecum furtunoasă, Efrem a cunoscut o schimbare radicală a vieții sale, care l-a făcut să ardă de iubire pentru Dumnezeu. Efrem a fost ucenicul Sfîntului Iacob din Nisibe (13 ianuarie). Prin harul covârșitor al lui Dumnezeu Efrem a cunoscut înțelepciunea

dumnezeiească, care se prelingea precum mierea de pe buzele sale, iar ochii săi s-au făcut izvoare nesecate de lacrimi. Harnic precum albina, Efrem scria neconținut cărți pentru zidirea fraților și îi povățuia prin viu grai, nu doar pe ei, ci pe toți cei care veneau la el pentru sfat de prin toate împrejurimile Edesei. De cele mai multe ori Efrem petrecea în retragere și rugăciune. Cărțile lui sînt numeroase, iar rugăciunile lui minunate. Cea mai cunoscută este cea care se rostește mai ales în timpul Sfîntului și Marelui Post:

Doamne și Stăpînul vieții mele, duhul trîndăviei, al grijii de multe, al poștei de stăpînire și al grăirii în deșert, nu mi-l da mie.

Iară duhul curăției, al gîndului smerit, al răbdării și al dragostei, dă-mi-l mie, slugii Tale.

Așa Doamne împărate, dă-mi să-mi văd păcatele mele și să nu osîndes c pe fratele meu, că binecuvîntat ești în vecii vecilor,

Amin.

Cînd au vrut să-l înscăuneze cu sila episcop al Edesei, s-a prefăcut nebun, începînd să fugă pe străzile cetății tîrîndu-și veșmîntul după el. Văzînd așa, oamenii l-au lăsat în pace. Efrem a fost contemporanul și prietenul Sfîntului Vasile cel Mare. Sfîntul Efrem este socotit de Biserică Apostol al Pocăinței. Cărțile lui înmoaie inimile împietrite chiar și ale omenirii de azi, întorcîndu-le la pocăință și la Hristos. Sfîntul Efrem a trecut la Domnul încărcat de zile, în anul 378 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Isaac Șirul*

Isaac s-a născut la Ninive și și-a petrecut tinerețea în nevoițe ascetice, în Mînăstirea Sfîntului [Apostol] Matei din apropierea Ninivei. Cînd Isaac s-a făcut cunoscut oamenilor pentru sfințenia vieții sale și pentru multele sale minuni, el a fost ales episcop în Ninive, cu sila. Dar după numai cinci luni el a părăsit episcopia și s-a tăinuit într-o pustie a Mînăstirii Rabban Șabur. El a scris multe cărți, între care pînă la noi au ajuns cam o sută de predici despre viața duhovnicească și despre nevoiță, scrise în primul rînd din propria lui experiență. A fost un cunoscător fără egal al sufletului omenesc și un îndrumător puternic al vieților celor care veneau la el. Chiar și sfinți cum a fost Sfîntul Simeon de la

Muntele Minunat (Noul Stîlpcnic) de lângă Antiohia veneau la Sfîntul Isaac Şirul pentru îndrumarea vieţii. Sfîntul Isaac Şirul a trecut la Domnul la bătrîneţi înaintate, cam pe la sfîrşitul veacului al şaptelea după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Paladie, sihastrul sirian*

Acest Paladie a fost un mare nevoitor şi făcător de minuni. Odată înaintea uşii chiliei lui a găsit cadavrul unui anume bogat omorît şi jefuit de tîlhari. Pladie a fost tîrît înaintea judecătorului, dar el rugîndu-se cu lacrimi lui Dumnezeu, mortul a înviat. Acest Sfînt Paladie a adormit cu pace în veacul al patrulea.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Efrem de la Mînăstirea Peşterilor din Kiev*

Acest Efrem a trecut la Domnul în 1096 d. Hr. El a înfiinţat Sărbătoarea Mutării Sfîntelor Moaşte ale Sfîntului Ierarh Nicolae la Bari, în Italia, care se ţine în fiecare an, la 9 mai.

Cîntare de laudă la Sfîntul Efrem Şirul

Inima lui Efrem arde de iubire

Pentru Hristos,

Iar limba lui grăieşte

înţelepciunea curată a Sfîntelor Scripturi.

O Sfînte Părinte Efreme,

albină adunătoare de miere duhovnicească!

O Sfînte Părinte Efreme,

izvorîtorule de har ce izbucneşti lumii

Rîuri de cucernicie!

Pocăinţa răsufare şi s-a făcut ţie, Părinte,

Cu lacrimile tale tu pocăinţa o propovăduieşti!

Cu limba ca şi cu un condei tu propovăduieşti

„Pocăiţi-vă! Căci Domnul îi miluieşte

pe cei ce se pocăiesc!”

O minunate învăţătorule şi povăţuitorule al nostru,

Care cu viaţa şi cu scrisul pe noi ne povăţuieşti,

O Sfînte Părinte Efreme, mîngîietorule al nemîngîiaţilor,

Şi bici înfricoşat patimii trîndăviei,

O miere a milostivirii către ceilalţi,

Şi sabie a nevoinţei către tine însuţi!

O Sfînte Părinte Efreme,

Pe tine Biserica te slăveşte

Iar sfinţii îngeri te numesc pe tine frate!

Cu adevărat aşa se cuvine ţie,

Sfînte Părinte Efreme,

Preadulce teologhisitorule al dogmelor,

Cunună a Siriei, de Biserică cîntat şi slăvit!

Pe tine, cel care pe Fiul lui Dumnezeu L-ai preaslăvit,

Pe tine cu dreptate Biserica te slăveşte.

Cu harul ce din gura ta izvorăşte ca o miere,

Cu rugăciunile tale cele ca o ploaie aducătoare de roadă,

Cu acestea tu zi şi noapte mijloceşti pentru noi,

Sfînte Cuvioase Părinte,

Preaputernice monahe!

Către tine însuţi tu sabie a nevoinţelor eşti,

Iar către noi miere a milostivirii!

Biserica pe cununa Siriei o slăveşte,

Pe cel ce-L preaslăvește pe Fiul lui Dumnezeu.

Cugetare

Uimitoare și preaminunată este lipsa oricărei umbre de invidie între Sfinții lui Dumnezeu. Nu numai că ei nu îngăduiau strecurarea în inima lor a nici unui gând de invidie, dar ei încă se nevoiau neîncetat pentru ridicarea fraților și micșorarea loruși. Când odată Sfântul Ilarie al Palestinei l-a cercetat pe Sfântul Antonie cel Mare, Sfântul Antonie l-a întâmpinat cu aceste cuvinte: „Fii binevenit la a mea smerenie, o luceferă ce luminezi dimineța!”. Iar Sf. Ilarie a răspuns: „Sănătate și bucurie ție, stîlpule de aur care sprijinești lumea!” Când au grăit despre monahul Macarie, Sfântul Antonie a spus: „Iertați-mă, fraților, eu monah nu sînt, dar monah am văzut, căci am văzut pe Macarie.” Când unii au grăit către Sfântul Sisoe că a ajuns măsurile Sfântului Antonie cel Mare, Sfântul Sisoe a spus: „O singură cugetare de a lui Antonie de aș avea, cu totul aș arde de lumina cea dumnezeiască.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Care chip de rob a luat:

La cum de bunăvoie a venit în trup ca să slujească tuturor;

La cum niciodată nu S-a întors de către fața nimănui care a venit la El după ajutor;

La cum El și astăzi ca și întotdeauna în chip nevăzut și tăcut slujește întreaga lume.

Predică Despre Omul pe Care nu-L cunoaște nimeni

Deci îi ziceau ei: Cine ești Tu? Și a zis lor Iisus: ceea ce v-am spus de la început (Ioan 8: 25).

Stăpînul Hristos este începutul zidirii, începutul înnoirii zidirii, începutul mîntuirii, începutul învierii, și începutul slavei celei veșnice.

Acolo unde vreun rău din lume trebuie dezrădăcinat, cu El trebuie să se înceapă, căci fără El nimic nu se izbîndește. Oriunde în lume se vrea începerea vreunui lucru bun, cu El trebuie să se înceapă, căci fără El nimic nu folosește. Oricine dorește să dărîme răul din propria familie, sau sat, sau oraș, sau din întreaga lume, cu El trebuie să înceapă, căci El este începutul. Și oricine dorește să zidească buna voire, pacea și dragostea în propria familie, sat, oraș, țară sau întreaga lume, numai cu El trebuie să înceapă, căci El este începutul.

De ce oare nu putem dezrădăcina răul, nici zidi binele, fără Hristos? De aceea, pentru că răul este de la păcate, și numai El poate ierta păcatele. Dacă El și numai El poate ierta păcatele, atunci înțelegem că această iertare este și dezrădăcinarea lor. Nici un fel de bine nu se poate zidi fără El de aceea că doar El este vistierul a tot binele; a însăși seminței oricărui bine. El este singurul Semănător al Binelui în ogorul întregii lumi. Sfântul Apostol Pavel, care a înțeles toate acestea mult mai bine decît noi, zice: *Toate le pot întru Hristos, Cel Care mă întărește* (Filipeni 4:13). Fără Iisus Hristos, cine ar putea oare să scoată răul din sine și din ceilalți, și după aceea să pună în loc binele, mai întîi în sine, și apoi în ceilalți? Nimeni, cu adevărat nimeni.

De aceea fraților, dacă am hotărît neclintit să scoatem afară răul din noi înșine mai întîi, și apoi din ceilalți, iar în locul răului să punem binele în noi, și apoi în ceilalți, atunci să începem cu începutul, Care este Hristos; să începem adică cu Biruitorul răului și Semănătorul binelui, cu Domnul Dumnezeu și Stăpînul nostru Iisus Hristos.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, fă-Te nouă început al luptei contra tuturor păcatelor, și al izbîndirii în toate faptele bune,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

29 Ianuarie

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Ignatie Teoforul*

Sărbătoarea principală a Sfântului Ignatie este cea de pe 20 decembrie, dar astăzi sărbătorim aducerea sfintelor sale moaște de la Roma, unde a suferit mucenicia, la Antiohia, unde mai înainte fusese întăistător. Când Sfântul Ignatie a fost chemat la Roma înaintea împăratului Traian pentru a da socoteală de credința sa, el a fost însoțit în călătorie de un număr de cetățeni din Antiohia care nu au voit să-l lase singur în aceasta pe Arhipăstorul lor iubit. Nevoind cu nici un chip să se lepede de credința sa și socotind toate ofertele și onorurile împăratului ca pe un nimic, Sfântul Ignatie fu aruncat la fiare, în Marele Circ (Circus Maximus) al Romei. Fiarele l-au sfișiat pe Sfântul, care și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Iubiții săi creștini și cetățeni ai Antiohiei au adunat cu grijă sfintele oase ale sfântului și le-au dus la Antiohia unde le-au îngropat cu cinste. Dar când persanii au capturat Antiohia în veacul al șaselea, moaștele Sfântului Ignatie au fost duse din nou la Roma.

- *Pomenirea celor șapte mucenici din Samosata : Roman, Iacob, Pilotei, Iperechie, Aviv, Iulian și Parigorie*

Aceștia cu toții au luat mucenicia în Samosata, sub împăratul Maximilian, în anul 297 după Hristos. Pilotei și Iperechie erau aristocrați, iar ceilalți erau tineri fii de nobili. Păgînii i-au schingiuit sălbatic, zdrobindu-le oasele mari cu ciomege și bătîndu-le piroane în capete. Dar ei au suferit mucenicia cu vitejie și acum se veselesc cu bucurie nepieritoare.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Lavrentie de la Peșterile din Kiev*

Lavrentie și-a ales viața de zăvorit pe viață, urmînd exemplul nevoitorilor de mai înainte sa Isaac și Nichita. Cu harul și cu ajutorul lui Dumnezeu, el s-a luptat cu atenție împotriva atacurilor diavolești care se abătuseră asupra celor doi înaintași ai săi. Prin multe și aspre nevoințe, rugăciuni și cugetări la Dumnezeu, Lavrentie a ajuns la măsuri mari. El a aflat, făcînd silă asupra unui diavol înfricoșat, că dintre cei 118 părinți care locuiau în Lavra Peșterilor doar 30 puteau să alunge afară demoni. Lavrentie a trecut la Domnul în anul 1194 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfântul Ignatie Teoforul

Moartea cea amară a lui Hristos a tocit boldul morții și pe vecie a curmat spaima omului de moarte. Mulțimea sfinților morții lui Hristos i-au urmat Fără teamă, fărăplîngere și fără strigăte. Ci cu bucurie ei la moarte grăbeau Căci înaintea ei vedeau fețe de îngeri și raiul. Sfântul Ignatie la Roma a călătorit, Iar pe drum se ruga Dumnezeului Celui Viu Precum fiul se roagă de părinții săi Ca fiarele cu adevărat să-l sfișie, Să nu-l cruțe. De aceea Dumnezeu ruga I-a îndeplinit-o și iată că deși sfișiat Sfântul rămîne viu, viu cu adevărat ; pînă în ziua de azi el este înaintea Mesei celei Cerești Piinea cea dulce în chinuirile pentru Hristos coaptă. Sfântul Ignatie, viteazul Teofor,

Tuturor chinuiților de-a lungul veacurilor vitejie le aduce. Sînt două suferințe, nu pot fi decît două: Ori pentru păcat, ori pentru dreptate. Suferința din păcat este fără nădejde, Dar suferința pentru dreptate este bucurie fără nici umbră de durere. Ca lumina ce străbate prin rouă curcubeului Așa bucuria, prin lacrimi și suferință liniștită Strălucește de pe fața mucenicului, Ca însuși Raiul lui Hristos ; Căci Hristos însuși întărește sufletele mucenicilor.

Cugetare

Cu cît crește omul în cunoașterea duhovnicească și în curățirea inimii, cu atît vede

mai bine adâncul în care se află, și cu atât îi par mai depărtate înălțimile la care luptă să ajungă. Când un astfel de om, adevărat uriaș duhovnicesc, aflându-se pe patul de moarte, i-a auzit pe ucenicii săi laudându-l pentru nevoințele lui, el a început să plîngă și a zis: «Copii, eu nici măcar nu am pus început nevoințelor». Când Sfântul Ignatie Teoforul zăcea în temniță cu trupul ferecat în lanțuri, el scrisese către efeseni: «Eu nu vă scriu vouă ca și când aș fi ceva, deși zac aici înlănțuit pentru Hristos; căci eu încă nu m-am desăvârșit pe mine. De abia acum încep să mă desăvârșesc, și vă grăiesc vouă ca unor povățuitori ai mei».

30 Ianuarie

- *Pomenirea Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Cuvîntătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de Aur*

Fiecare dintre acești trei mari Sfinți are propria sa Zi de Sărbătoare în Biserică: Sf. Vasile cel Mare este sărbătorit la 1 ianuarie, Sf. Grigorie Teologul la 25 ianuarie, iar Sf. Ioan Gură de Aur la 27 ianuarie. Această sărbătorire a tuturor trei la un loc în ziua de 30 ianuarie a fost însă instituită în veacul al unsprezecelea, în timpul împărăției lui Alexie Comnenul, când se ivise și o neînțelegere în popor. Căci erau unii care socoteau că dintre cei trei, Sfântul Vasile este cel mai mare sfânt datorită curajului și curăției sale, și aceștia se numeau vasilieni. Alții îl cinsteau numai pe Sfântul Grigorie Teologul, datorită adâncimii și sfințeniei teologhisirii sale - aceștia își spuneau gregorienii. Iar alții îl cinsteau numai pe Sfântul Ioan Gură de Aur datorită elocinței și limpezimii cu care explica Sfânta Scriptură către popor - aceștia erau ioaniștii. Dar această ceartă s-a curmat prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, și spre mai marea slavă a Sfintei Sale Biserici. Căci Episcopul Ioan al Evhaitelor (sfânt, sărbătorit la 14 iunie în fiecare an) a avut o vedenie în vis: la început, cei trei Sfinți i s-au înfățișat separat, fiecare în slavă nespusă, iar mai la sfârșit toți trei împreună. Ei i-au spus episcopului Ioan: „Vezi așadar că noi trei sîntem una în Dumnezeu și nici o despărțire sau ceartă nu este între noi; și nici nu se află între noi unul

care să fie mai întâi sau mai pe urmă." Sfinții l-au sfătuit pe Episcopul Ioan să alcătuiască o slujbă deosebită închinată lor împreună, și să rînduiască o singură zi de cinstire a tuturor trei. În urma acestei minunate vedenii, Episcopul a și rînduit ziua de 30 ianuarie pentru cinstirea acestor Trei Mari Dascăli ai Lumii și Ierarhi. Grecii au această zi nu doar ca o mare sărbătoare bisericească, ci și ca pe cea mai mare vacanță școlară a anului.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ipolit, Episcopul Romei*

Ipolit a primit mucenicia pentru credință în timpul domniei lui Claudius. Când fecioara Hrisis, pentru Credința ei în Hristos, era torturată bestial la Roma, Sfântul Ipolit a strigat tare în apărarea ei, înfierîndu-i pe torționari. Din cauza protestului lui, Ipolit a fost adus în fața curții și condamnat și el la chinuri încă și mai cumplite, apoi omorît prin aruncarea în mare, după ce fusese mai întâi legat de mîini și de picioare, împreună cu Hrisis și Ipolit au mai suferit alți douăzeci de mucenici, care cu toții au mărturisit pentru Hristos la anul 269 de la Sfîntă Întruparea Sa.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Teofil cel Nou*

în calitatea lui de general al armatelor împăratului Constantin și împărătesei Irina, Teofil a căzut prizonier la agareni, care l-au ținut în temniță timp de patru ani. Respingînd presiunile musulmanilor să-și abjure Credința lui Creștină, aceștia l-au omorît prin decapitare în anul 784 după Hristos, iar Teofil s-a strămutat la

locașurile cerești, unde este împreună-viețuitor cu Stăpînul Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Petru, Țarul Bulgarilor*

Petru a fost fiul lui Simeon, care era un mare iubitor al Sfîntului Ioan de la Rila. El a cîștigat independența Bisericii Bulgare față de Constantinopol și a apărat și întărit Ortodoxia atacată de Bogomili. În urma unei bătălii pierdute în fața ungarilor și rușilor, Petru a murit la anul 967 d. Hr., în vîrstă de cincizeci și șase de ani.

Cîntare de laudă la Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigorie și Ioan Gură de Aur

O postirea și credința lui Vasile!

O înalta teologhisire a lui Grigorie!

O dumnezeiasca milostivire a lui Ioan!

Aceștia trei guri de aur sînt,

Din care picură miere.

Toți trei, lucrătorii unei singure lucrări;

Fiecare în parte, un înger în trup;

Ei trei împreună una sînt,

Precum Dumnezeu este Unul.

Nici unul nu este mai întîi,

Sau mai pe urmă.

In veșnicie ei sînt într-un gînd,

Chemîndpe unul,

Toți trei îți vin în ajutor,

Cîntîndu-l pe unul,

Toți trei aud,

Slăvindu-l pe unul,

Toți trei împreună se bucură.

Cei trei sfinți bărbați una sînt;

Trei Ierarhi, și o singură lucrare;

Trei nume, și o singură slavă;

Căci celor trei împreună Hristos

Le este Cap.

Cugetare

Au existat vremuri în care diriguitorii căutau cu adevărat sfatul oamenilor sfinți. Așa a fost Țarul Petru al Bulgarilor, un Țar Creștin Ortodox. Dorind cu ardoare sfatul și învățătura Sfîntului Ioan de la Rila, Petru s-a pornit cu toată suita lui într-acolo, trimițînd mai întîi mesageri care să-i anunțe sosirea. Sfîntul însă a refuzat să-l primească pe Țar. Acesta, s-a întristat, dar fără să se mînie și fără să deznădăjduiască a trimis din nou oameni împărătești cu daruri pentru Sfîntul, provizii de hrană și aur, rugîndu-l ca, dacă nu vrea să-l primească, măcar să-i scrie o scrisoare cu sfintele lui povește. Sf. Ioan a acceptat proviziile de hrană, dar nu a vrut să se atingă de aur, și i-a scris Țarului

următoarea scrisoare: „Dacă rîvnești după împărăția Cerurilor, să fii milostiv precum și Tatăl nostru Cel Ceresc milostiv este. Nu nădăjdui în nedreptăți și leapadă lăcomia. Fii blînd și tăcut și primește-i pe toți cei ce te caută. Nu primi lingușiri de la curtea ta. Purpura ta să strălucească de virtuți. Ține pururi în suflet pomenirea morții. Să cazi plin de umilință la picioarele Maicii Biserici. Să te închini în fața întîistătorilor ei astfel încât împăratul împăraților, văzîndu-ți smerenia și inima curată, să te răsplătească cu bunătățile Lui, mai presus decît pe orice om.” Primind această sfîntă scrisoare, Țarul a sărutat-o. El a avut-o pururea

cu dînsul, citind-o deseori și nemaidespărțindu-se de ea pînă la moarte.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Care este Prietenul copiilor:

Să luăm aminte la El, Care este și prietenul îngerilor, celor asemenea copiilor prin curățenie, ascultare și lipsă de patimi;

Să luăm aminte la El, Cel Care este Prietenul celor mai mici de pe pămînt, care simplu și fără întrebări cred cu bucurie în El;

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Prietenul tuturor Sfinților, care prin nevoie și har s-au curățit de păcate și s-au făcut nevinovați precum copiii.

Predică

Despre cum trebuie să ne întoarcem și să fim precum pruncii dacă vrem să dobîndim împărăția Cerurilor

Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția Cerurilor (Matei 18:3).

Așa grăiește Domnul, iar Cuvîntul Lui este sffnt și adevărat. Ce fel de avantaj au copiii față de adulți? Ei au trei avantaje: al credinței, al ascultării și al iertării.

Copilul îl întreabă pe tatăl său despre toate, și orice îi spune tatăl, copilul crede netulburat. Copilul este ascultător față de părintele său și cu ușurință se pleacă voii lui. Copilul iartă, chiar cînd este certat pentru neascultare, el iartă repede și nu ține mînia. Și acestea și sînt cele pe care le cere Domnul de la noi: Credința, Ascultarea și Iertarea. El cere ca oamenii să creadă în El necondiționat, așa cum un copil crede părinților săi. Aceasta ne cere Domnul nouă: să-L ascultăm necondiționat, așa cum un copil mic își ascultă părinții, să ne iertăm unii pe alții, să nu ținem minte răul și să nu răsplătim răului cu rău.

Credința, Ascultarea și Iertarea sînt trăsăturile esențiale ale sufletului de copil. La acestea se adaugă candoarea specifică lor, adică curăția sufletului și bucuria.

Copilul mic nu se lăcomește niciodată; el nu are poftă trupești; el nu știe ce este aceea slava deșartă; privirea lui nu este încețoșată de vicii, iar bucuria lui nu este stricată de griji.

O fraților, cine ne-ar putea întoarce pe noi și face să ne dobîndim curăția prunciei? Nimeni, decît numai Unul Hristos. Numai El ne poate întoarce cu adevărat la curăția de prunc a inimii, numai El ne poate face să ne mai naștem o dată, prin modelul Vieții Lui, prin învățătura sfîntă a Lui, și prin puterea Duhului Lui Celui Sffnt.

O Stăpîne Iisuse Hristoase, Tu desăvîrșirea ascultării și blîndeții, Veșnice Prunc al Tatălui Ceresc, ajută-ne nouă să ne facem precum pruncii în credința în Tine, în ascultarea față de Tine, și în iertarea cea nefățarnică față de toți, Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos și la simplitatea purtării Lui:

La simplitatea purtării lui cu pescarii, dar și cu fariseii și cărturarii;

La simplitatea răspunsurilor Lui către fiecare și a felului în care intră în casele tuturor celor care II cheamă la ei;

La simplitatea purtării Lui din care radiază puternic toată Măreția împărătească a Lui.

Predică *Despre desăvîrșirea care vine prin împlinirea voii lui Dumnezeu*

Mîncarea Mea este să fac voia Celui Ce M-a trimis pe Mine și să săvîrșesc lucrul

Lui (Ioan 4:34).

Ce mîntuitor exemplu de viață ne pun înaintea acestor cuvinte! Cel Care are o astfel de putere, înțelepciune și stăpînire ne spune nouă că nu a venit în lume să facă voia Sa ci voia Tatălui, și că nu a venit să săvîrșească lucrarea Sa, ci lucrarea Tatălui! Pe cînd noi, măcar că sîntem slabi ca niște pînze de păianjen, tot timpul ne scoatem înaintea voia noastră iar unii dintre noi, chiar și lucrarea noastră ! Deși Fiul este întocmai cu Tatăl, precum însuși zice în altă parte: *Tatăl și cu Mine una sîntem* (Ioan 10:30), El totuși spune că a venit în lume să facă voia Tatălui Său și să săvîrșească lucrul Tatălui Său. El spunea aceasta nu ca să arate micimea Lui de Fiu față de Tatăl, căci Ei Doi sînt de o ființă, ci ca să arate iubirea Lui cea mare de Fiu față de Tatăl, și să ne dea nouă

exemplul de cum trebuie să-L iubim și noi pe Tatăl, dacă vrem să ne facem fii ai Lui: trebuie adică să facem și noi voia Lui, și să săvîrșim lucrul Lui.

Toată nenorocirea vieții noastre vine din aceea că nu vrem să facem voia Celui Care ne-a trimis în lume. Iar voia Lui nu o facem pentru că nu-L iubim. Căci oricine iubește pe cineva, vrea să facă voia aceluia, însuși Stăpînul a spus-o: *De Mă iubiți, păziți poruncile Mele* (Ioan 14 :15).

Prin ce altceva își poate arăta Stăpînul Hristos iubirea față de Tatăl Său, dacă nu prin aceea că împlinșete voia Tatălui Său? Și prin ce altceva ne putem arăta noi iubirea față de Stăpînul Hristos Iisus Cel răstignit pe Cruce pentru noi, dacă nu prin împlinirea poruncilor Lui?

Voia noastră, fraților, este înșelătoare ca o umbră. Să nu ne luăm după ea, căci vom pieri. Să ne luăm mai curînd după voia Iubitorului de oameni Dumnezeu, Care știe cel mai bine ce este bine pentru noi.

O Preasmerite și iubitorule de oameni Doamne, învață-ne pe noi să facem voia Ta, Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

31 Ianuarie

• *Pomenirea Sfinților Doctori Fără de Arginți și Făcători de Minuni, Chir și Ioan*

Acești slăviți și multmilostivi sfinți nu erau frați după trup, ci după duh. La început Chir a locuit în Alexandria, unde era medic și vindeca oamenii prin îndoita cunoaștere a artei medicale și a puterii lui Hristos. Aflînd că boala vine asupra omului cel mai mult din cauza păcatului, Chir îi îndruma întotdeauna pe pacienții săi către pocăință, rugăciune și curățirea de păcate, care puteau aduce sănătate și sufletului, și trupului. Cînd au început persecuțiile lui Dioclețian asupra creștinilor Chir s-a retras în Arabia unde s-a tuns în monahism. A devenit la fel de cunoscut în Arabia precum fusese și în Alexandria, așa încît oamenii alergau la el de pretutindeni pentru vindecare. Auzind despre Chir, Ioan, care era ofițer roman la Edessa, a venit să-l vadă. Întîlnindu-se față către față, s-au iubit ca frații și au rămas împreună viețuitori întru nevoițele monahicești, în vremea aceea o femeie creștină pe nume Anastasia a fost chinuită pentru Credință împreună cu cele trei fiice ale ei, în cetatea Canopus. Auzind acestea, Chir și Ioan au venit la Canopus spre a le întări pe mamă și fiice să nu se lepede de Hristos. Și cu adevărat prin ajutorul lor Anastasia nu

s-a lepădat de credință, și a primit cununa muceniciei împreună cu fiicele ei. Fiicele Anastasiei sînt Sfînta Teoctista, în vîrstă de cincisprezece ani; Sfînta Teodota, în vîrstă de treisprezece ani; și Sfînta Eudochia, în vîrstă de unsprezece ani. Chinuitorii atunci i-au prins și pe Chir și Ioan cărora, după întemnițare și

tortură, le-au tăiat capetele la anul 311 după Hristos. Minunile lucrate de acești sfinți atît în timpul vieții, cît și după moarte, sînt nenumărate. Sfintele lor moaște au fost mutate la Roma în timpul împărăției lui Arcadie. Acești Sfinți sînt invocați de preotul slujitor la Slujba Sfințirii Apei, la Taina Sfîntului Maslu, și sînt foarte grabnic ajutători celor care suferă de insomnie.

- *Pomenirea Sfîntei Mucenițe Trifena*

Trifena de bună voia ei și cu vitează inimă a suferit chinuri pentru Hristos. Nevrînd să se lepede de Credința ei, păgînii chinuitori au slobozit asupra ei un bivol sălbatic care a împuns-o de moarte. Aceasta s-a întîmplat în primul veac de la Hristos. Trifena este mai cu seamă folositoare maicilor care nu pot să-și alăpteze pruncii.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Nichița de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Nichita este acel monah care, din neascultare față de starețul lui, s-a dus din mînăstire și s-a închis - fără binecuvîntare, adică - într-o peșteră. Din cauza acestei neascultări, Dumnezeu a îngăduit venirea asupra lui Nichita a unor mari ispite drăcești. Pe cînd sta odată la rugăciune i s-a înfățișat un diavol sub chip de înger de lumină care i-a spus: „Să nu te mai rogi; ci ocupă-te cu cititul cărților, și mă voi ruga eu pentru tine!” Nichita făcu așa. El nu s-a mai rugat, ci a început să se îndeletnicească cu cititul cărților, și acelea numai din Vechiul Testament. El nici măcar nu deschidea Noul Testament, căci diavolul îl împiedica. Cu ajutorul diavolului, Nichita era de acum proroc; dar prorociile lui nu erau decît despre crime, furturi, incendii și alte răutăți pe care le cunosc diavolii și care se întîmplă mai ales cu participarea lor. În sfîrșit, sfințirii părinți de la Peșteri și-au dat seama că Nichita a căzut în înșelare și au început să se roage lui Dumnezeu pentru el. Nichita s-a întors în mînăstire, și-a văzut păcatul, și a pus început de pocăință. După vreme îndelungată de pocăință cu lacrimi, Dumnezeu i-a dăruit iertare și darul facerii de minuni. Sfîntul Nichita a trecut la Domnul la anul 1108 după Hristos.

" Aceste „proorocii” seamănă pînă la identitate cu știrile care se transmit la radio-TV în zilele noastre (n. tr.).

Cîntare de laudă la Cuviosul Nichita de la Lavra Peșterilor Kievene

Nichita Făcătorului s-a rugat

Ca să-l învrednicească Făcătorul a toate

Ca el, Nichita, pe Făcătorul a toate să-L vadă.

„ODOAMNE, arată-mi-Te, arată-mi-Te!”

Nichita, te înșeli de păcat,

Aste cerînd Făcătorului!

Curățește-te de patimi mai întîi,

Ca pe Făcătorul deabia în veșnicie să-L vezi,

Și nu în acest trup păcătos fiind!

Căci El și puterilor cerești

înfricoșată privire este!

Nouă această viață ni s-a dat

Ca în ea Domnului să ne învrednicim

Curățindu-ne trupul și sufletul de păcate.

De văzut însă nu trebuie să cugetăm a-L vedea

Decît în veșnicie.

Dar Nichita de aceste nu știe,

El pe Domnul vrea să-L vadă acum:

„ Arată-mi-Te, o, Preaînalte!"

Atunci diavolul cu adevărat

I s-a înfățișat.

„ Cazi înaintea mea! "porunci necuratul,

Iar Nichita căzu cu grăbire,

Căci înger de lumină vedea că este.

Iar diavolul cel ce înger de lumină

înșelătoare poate să se facă,

Chilia lui Nichita de acea lumină mincinoasă

O umplu.

O, creștine, pe Dumnezeu să nu-L ispitești!

Veacul acesta

Timp al plîngerii și al curățirii este!

Doar veacul cel de veci poate

Vederea lui Dumnezeu să ne-aducă!

Veacul acesta

Timp al credinței în cele nevăzute este!

Și doar veacul de veci

Al vederii celor în care aici am crezut!

Lupta mai întâi, și doar apoi răsplata.

Durerea mai întâi, și doar apoi bucuria. Căci toate tainele Au un timp al lor.

Cugetare

Deși Sfinții Părinți au lăudat călugăria ca pe starea cea cu adevărat îngerească, și deși mulți dintre cei mai mari sfinți au viețuit și au dobândit desăvârșirea ca locuitori ai pustiei, totuși Biserica Ortodoxă nu recomandă monahismul tuturor credincioșilor. Unui locuitor al unui mare oraș, care dorea să intre în viața monahală, Sfântul Nifon i-a spus: „Copile, locul în care se află omul nici nu-l pierde și nici nu-l mîntuiește. Faptele omului îl mîntuie sau îl pierde pe el. Celui care nu împlinește Poruncile Domnului nu-i folosește pustia, chiar dacă ar trăi în ea; și nu-i folosește nici cea mai mare chemare preoțească, chiar dacă ar fi hirotonit în ea. Regele Saul a trăit în mijlocul luxului celui mai strălucitor, și a pierit. Regele David a trăit în aceeași splendoare și s-a încununat cu sfințenia. Lot a trăit în mijlocul tuturor sodomiților și s-a mîntuit. Iuda Iscariot a fost ales de însuși Mîntuitorul, Apostol al lui, și a ales să piară. Cel care spune că nu te poți mîntui cu femeie și copii se înșală amarnic. Avraam a avut femeie și copii, și trei sute optsprezece de robi și roabe, și mult aur și argint, și Prieten al lui Dumnezeu s-a chemat. O, ce mulțime de fii ai Mamei Biserici și-au aflat mîntuirea! Ce mulțime de nobili, dar și de simpli soldați! Ce mulțime de meșteșugari și de plugari! Fii evlavios și iubitor de oameni și te vei mîntui."

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Iisus Stăpînul Lumii:

La cum pășește El în lume, ca un Stăpîn cu putere multă, care poruncește stihiiilor și diavolilor;

La cum lucrează El asupra fiecărui om care îl cheamă, asemenea stăpînului casei care se îngrijește de fiecare slugă a lui.

La cum lucrează El în Casa Tatălui Său, curățind templul de vînzători și de schimbătorii de bani.

Predică

împotriva mediocrității și despre cum trebuie să împlinim Legea lui

Dumnezeu

Pe acestea se cuvenea să le faceți și pe acelea să nu le lăsați (Luca 11: 42).

Aceste cuvinte ale Mîntuitorului se referă la lege și la milă. în sufletele fariseilor și sectarilor legea și mila nu se pot afla împreună, pentru că ei înșiși nu pot să împlinească și legea lui Dumnezeu și să arate și milă, vrînd să se certe tot timpul și să întrebe care din cele două este mai importantă. Adică ei vor de una să se țină iar pe cealaltă să nu o mai facă. Fariseii respectau Legea în litera ei, nevoind nici să știe de milă sau de iubirea de oameni. Sectanții se laudă că respectă dreptatea lui Dumnezeu, și nici nu vor să audă de prescripțiile Bisericii.

Ortodoxia este plinătatea Credenței Creștine. Biserica recomandă ca pe aceasta să o facem și pe aceea să nu o lăsăm. Biserica este forată atentă cu prescripțiile exterioare ale Credenței, întocmai ca omul care pășește cu grijă printre vase de pămînt, atent să nu le spargă. Biserica este încă și mai atentă atunci cînd este vorba de dreptatea și mila lui Dumnezeu, întocmai ca omul care, pășind printre mulțime de vase de lut, le prețuiește și le protejează, nu din cauza lutului din care sînt făcute, ci din cauza băuturii foarte scumpe care se află în ele. Vasele goale care nu conțin nici un fel de băutură sînt la fel de lipsite de importanță ca și prescripțiile legaliste ale fariseilor. Dar o băutură, dacă o depozitezi aiurea, înseamnă că o risipești, pentru că nu o torni în vasele desemnate să o păstreze.

Astfel că în Ortodoxie nu există unilateralism, așa cum nu a existat nici în Mîntuitorul Hristos. Mîntuitorul vorbește cu Ioan Botezătorul, din care răsuflă însăși dreptatea și mila lui Dumnezeu, și îi spune că trebuie împlinită toată Legea; însă fariseilor, împlinători goi ai unei Legi pe care ei înșiși o fac goală, pentru că nu au în vedere dreptatea și mila lui Dumnezeu, El le spune: *Căci milă voiesc, iar nu jertfă!* (Osea, 6: 6) Este vădit că este mai important să faci ceea ce este absolut necesar mai înainte ca să faci ceea ce nu poți lăsa nefăcut. Dar de aici nu urmează că ceea ce este secundar este și inutil, în organismul uman, există multe organe vitale și multe organe care nu sînt vitale, dar care doar împreună fac corpul omului.

O Doamne Necuprinse, nu ne lăsa să fim unilaterali, ci ajută-ne să împlinim Toată voia Ta,

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

I Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Sfînțit Mucenic Trifon*

Tiron s-a născut din părinți săraci în satul Lampsacus din Frigia. El în copilăria lui păștea gîștele. încă din acea copilărie el putea vindeca bolile care îi cuprindeau pe oameni și pe animale și alunga duhurile rele. În acel timp în imperiul roman împărățea Gordian, a cărui fiică, Gordiana, era lovită de nebunie; din cauza bolii fiicei lui împăratul suferea cumplit. Duhul cel rău a vorbit însă prin gura Gordianeii spunînd că nimeni nu-l va putea arunca afară în afară de Trifon. După ce mulți cu numele Trifon au fost chemați din toată împărăția, prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, a fost aflat și acest Trifon, și chemat la împăratul. Ajungînd la Roma, Trifon a vindecat-o pe Gordiana de duhul necurat, împăratul l-a încărcat de daruri, pe care Trifon le-a împărțit pe toate săracilor, cînd a ajuns la locul lui de baștină, în satul său acest tînăr sfînt a continuat să pască gîștele și să se roage lui Dumnezeu. Luînd împărăția Decius și pornind acesta crunta lui prigonire împotriva Creștinilor, a fost prins și Sfîntul Trifon și torturat bestial pentru credința lui în Hristos. El a îndurat toate schingiuirile cu bucurie, zicînd: „O, de m-aș învrednici să mor în aceste chinuri pentru Numele Stăpînului meu, Domnului și Dumnezeului meu Iisus Hristos.” Chinurile însă nu au putut să-l vatăme cu nimic, pentru care chinătorii l-au osîndit la moarte prin tăierea capului. Sfîntul Trifon s-a rugat înaintea morții, și și-a dat sufletul în mîinile lui

Dumnezeu la anul 250 de la Hristos.

• *Pomenirea Sfințelor Mucenițe Perpetua și Felicitas, a Sfințului Mucenic Satirus și a celor împreună cu dînșii*

Fiind creștini, aceștia toți au fost aruncați în temniță în timpul împărăției lui Septimus Severus. Sfinta Perpetua, care era din înalta aristocrație, îi încuraja să nu se teamă a muri pentru Hristos. În vis Perpetua a văzut o scară în care erau înfipite tot felul de instrumente de tortură, care ducea pînă la cer. La piciorul scării se afla un balaur înfricoșător. Ea a văzut cum Satirus a alergat primul pe scară, în sus, fără să se vatăme de nimic, și că odată ajuns sus îi strigă ei: „Perpetua, te aștept! Vino, dar bagă de seamă la șarpe!” Luînd putere de la acest îndemn Perpetua alergă, și calcă pe capul șarpelui ca pe întîia

treaptă a scării, apoi repede ajunse la vîrf. Acolo Perpetua văzu Poarta Raiului, și dincolo de ea, bunătățile cerești, minunatele locașuri cerești, pe care Perpetua le văzu în vedenie. Cînd își povesti visul, toți prizonierii văzură că grabnic vor muri, și că întîiul va fi Satirus, ceea ce se și întîmplă. Satirus a fost ucis mai întîi, apoi Perpetua, apoi toți ceilalți, unul cîte unul. Ca niște miei uciși pentru Hristos, Mielul lui Dumnezeu, ei au primit de la Hristos veșnica răsplată a împărăției Luminii. Ei cu toții au primit mucenicia între anii 202 și 203.

• *Pomenirea Sfințului Cuvios Petru din Galatera*

La vîrsta de șapte ani Petru își lăasă casa părintească pentru dragostea lui Hristos și se duse în pustie. Aici cu postiri și privegheri Petru ajunse la așa desăvîrșire încît prin Duhul Sfînt lucra multe minuni, în al nouăzeci și nouălea an al veștii sale, acest Sfînt Petru s-a mutat la Hristos.

Cîntare de laudă lui Hristos - Pomul Cel de Aur

Un pom de aur a crescut

Purtînd trei ramuri

Iar în ele se află niște păsări albe

Ca zăpada.

Dar păsările au căzut

In adîncul cel mai de desubt,

In întunericul răutății,

Nebuniei, foamei și durerii -

Albele păsări cu totul au fost înghițite

De el,

Fără să mai poată să se înalțe

Vreodată.

Pomul cel de aur, cuprins de milă,

Porni tainic sfat

Al Celor Trei Ramuri de Aur.

Una dintre Ele se aplecă în înfricoșatul adine

Și ridică cuibul căzut al păsărilor albe,

Pe vîrf de munte îl înălță.

Astfel Hristos Ramura Cea de Aur

S-a aplecat în mijlocul pămîntului

Și l-a ridicat pe om

La slava Treimii.

In pomul de aur acum, între Cele Trei Crengi de Aur, Păsările albe ca zăpada Cîntă fericite din nou.

Cugetare

Rugăciunea Sfântului Trifon înaintea morții: „O Doamne, Dumnezeule al dumnezeilor și împărate al împăraților, Sfinte al sfinților, îți mulțumesc Ție că m-ai învrednicit ca alergarea mea pînă la capăt să o săvîrșesc. Și acum mă rog Ție ca mîna necuratului diavol să nu se atingă de mine, să nu fiu tras eu întru acest ceas în întunericul cel mai din afară. Ci pre îngerii Tăi trimite-i să mă poarte întru locașurile Tale și moștenitor al împărăției celei dorite să mă facă. Primește sufletul meu și ascultă rugăciunile tuturor celor care se roagă Ție întru pomenirea mea. Privește către ei din locașul Tău cel sfînt și dăruiește-le milele Tale cele bogate și nepieritoare. Căci Tu ești Unul bun și milostiv și Dătătorul tuturor bunătăților în veacul vecilor, Amin." Pentru că Trifon a luat mucenicia în Niceea și multe minuni s-au săvîrșit acolo după aceea la sfintele sale moaște, cetățenii Niceei au voit să-l îngroape pe Trifon în cimitirul lor. Dar sfîntul li s-a arătat în vis și le-a poruncit să-i împlinescă dorința lui de a fi dus și îngropat în satul lui, Lampsacus, unde păștea gîștele pe cînd era copil.

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos Care este aerul cel proaspăt și sănătos al sufletului:

- La Hristos aerul proaspăt și sănătos pe care îl respiră sufletul și astfel se mîntuiește de orice stricăciune;
- La Hristos aerul proaspăt și sănătos pe care l-au respirat prorocii, apostolii și sfinții, făcîndu-se cu totul sănătoși cu sufletul;
- La Hristos aerul proaspăt și sănătos al sufletului meu care alungă putoarea păcatului din mine și-mi face sufletul curat, sănătos și fericit.

Predică Despre Cuvîntul lui Dumnezeu cel curățător ca focul

Acum sînteți curați, pentru cuvîntulpe care vi l-am spus (Ioan 15:3).

Cu cuvîntul Său Dumnezeu a creat lumea; prin Cuvîntul Său El a reînnoit lumea; cu cuvîntul Său El a iertat păcatele; cu cuvîntul Său El a vindecat bolile; cu cuvîntul Său El a scos afară demonii; cu cuvîntul Său El a potolit mînia furtunii și vîntului. Prin Cuvîntul Său El curățește și acum oamenii ca aceștia să aducă roadă multă. Așa cum sînt vișele, cînd sînt curățite și tăiate, așa este atotputernic cuvîntul lui Dumnezeu căci este rostit de Cel Atotputernic. *Cu cuvîntul Domnului cerurile s-au întărit* (Ps. 32 : 6). Cuvîntul lui Dumnezeu este strălucitor ca soarele dar, atunci cînd trebuie, este și arzător ca razele lui, și îi arde pe toți cei care merg împotriva Lui. Cuvîntul lui Dumnezeu este dulce ca mierea dar, atunci cînd trebuie, este și amar ca leacul cel mai amar. Cuvîntul lui Dumnezeu este binevenit ca un prieten ce bate la ușă atunci cînd este mai mare nevoie de el; dar atunci cînd trebuie cuvîntul lui Dumnezeu este ca un judecător care vădește de păcat și care judecă, fără să te mai poți îndreptăți. Cuvîntul lui Dumnezeu este adevărat, drept, înțelept și milostiv și de aceea este atît de Atotputernic. Nimeni și nimic, în cer sau pe pe pămînt, nu-i pot sta vreodată împotriva. Și cuvîntul omenesc este atotputernic atunci cînd este adevărat, drept, înțelept și milostiv. Dar așa cum boala poate să-l epuizeze și să-l slăbească și pe un uriaș, făcîndu-l să devină mai slab ca un copil, tot așa falsitatea, minciuna, nedreptatea, nebunia și nemilostivirea slăbesc cuvîntul omenesc atît de mult încît el devine un nimic, asemenea scheunatului vulpii la lună. Cuvintele omului care este scump cu cuvintele sînt făurite din argint curat. Cuvîntul Tău, Doamne, este adevărul și viața. Curățește-ne pe noi cu Cuvîntul Tău Atotputernic așa cum i-ai curățit și pe Apostolii tăi, ca să putem și noi să aducem roadă multă și să ne învrednicim împărăției Tale.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

2 Februarie

• *întîmpinarea Domnului*

În ziua a patruzecea de la Nașterea Sa, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu L-a adus pe Pruncul Iisus la Templul din Ierusalim, după Lege, ca să-L închine lui Dumnezeu și ca să se curățească pe sine. „*Să-mi sfințești pe tot întîiul născut, pe tot cel ce se naște întîi la fiii lui Israel, de la om pînă la dobitoc, că este al meu* (Ieșirea 13: 2)“ „

Grăiește fiilor lui Israel și le zi: Dacă femeia va zămisli și va naște prunc de parte bărbătească, necurată va fi șapte zile, cum e necurată și în zilele regulei ei. Iar în ziua a opta se va tăia pruncul împrejur. Femeia să mai șadă treizeci și trei de zile și să se curețe de sîngele său; de nimic sfînt să nu se atingă, și la locașul sfînt să nu meargă, pînă se vor împlini zilele curățirii ei. Iar de va naște fată, necurată va fi două săptămîni, ca și în timpul regulei ei; apoi să mai stea șaiszeci și șase de zile pentru a se curați de sîngele său. După ce se vor împlini zilele curățirii ei pentru fiu sau pentru fiică, să aducă preotului la ușa cortului un miel de un an ardere de tot și un pui de porumbel sau o turturică, jertfa pentru păcat; Preotul va înfățișa acestea înaintea înaintea Domnului și o va curați și curată va fi de curgerea sîngelui ei.

Aceasta e rînduiala pentru ceea ce a născut prunc de parte bărbătească sau de parte femeiască. [...] (Leviticul 12: 2-7) Chiar dacă nici una nici cealaltă nu erau de

trebuință, totuși Dătătorul de Lege nu a voit cîtuși de puțin să calce Legea de El însuși dată prin Moise, sluga și prorocul Său. În această vreme Zaharia, tatăl Botezătorului Ioan, slujea înaintea lui Dumnezeu, în rîndul săptămînii sale (Luca 1: 8). Iar Zaharia, intrînd Maica Domnului să aducă Pruncul la Templu, a rînduit-o pe ea să stea nu în partea femeilor, ci în partea în care stăteau fecioarele. Tot acum au venit la Templu două persoane care demult nu mai obișnuiau să iasă, anume Bătrînul Simeon și Prorocita Ana, fiica lui Fanuil [oameni aflați la bătrîneți adînci]. Dreptul Simeon L-a luat pe Mesia în brațele sale și a spus: *Acum slobozește pe robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău, în pace; Că ochii mei văzură mîntuirea Ta* (Luca 2: 29-30). A mai spus atunci Simeon despre Pruncul Hristos: *Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stîrni împotriviri* (Luca 2: 34).

Apoi Ana, care din tinerețea ei slujea la Templu cu rugăciuni și cu post, îl recunosc pe Mesia și îl preaslăvi pe Dumnezeu și vesti locuitorilor Ierusalimului că a venit Cel mult așteptat. Fariseii care erau atunci

la Templu, și care au auzit toate aceste prorocii, s-au înfuriat că Zaharia a așezat-o pe Fecioara Maică în ceata fecioarelor și s-au dus la Irod și au pîrît minunea.

Convins că Acesta este regele cel nou despre care îi vorbiseră Craii de la Răsărit, Irod a trimis imediat ostași să-l ucidă pe Iisus. Între timp însă Familia Sfîntă deja părăsise orașul și plecase spre Egipt după călăuzirea îngerului lui Dumnezeu.

Sărbătoarea întîmpinării Domnului la Templu s-a ținut de foarte timpuriu în Biserică, dar cinstirea ei mai strălucită s-a poruncit în anul 544 d. Hr., în timpul împăratului Iustinian.

• *Pomenirea Sfîntului Nou Mucenic Iordan*

Iordan, născut la Trapezunda, era meșter iscusit în lucrarea cuprului. Pentru că și-a apărut pe față credința în Hristos și a vădit minciuna credinței islamice, Iordan a fost omorît de turci la Galata din Constantinopol, în anul 1650. Monahul Gabriel, Canonarul Marii Biserici din Constantinopol [Sfîntă Sofia], a fost omorît la fel în anul 1672 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul și Dreptul Simeon

Cînd iarna primăvara o întîlni,

Se revărsă și bucuria peste bătrînul Simeon:

Căci el îl primi pe Cel mult-așteptat,

Despre care au zis prorocii,

Pe chiar El, pe Vistierul bogățiilor cerești.

Văzînd Pruncul, Simeon glăsui:

Iată seara vieții mele a sosit;

Acest Prunc semn spre ridicarea

Și coborîrea multora în Israel a venit.

Așa grăiește Duhul,

Și astfel se împlinesc prorociile:

lisus este măsura plinătății,

El izvorul fericirii, bucuriei și păcii,

Dar și ținta răutății omenești.

Pe unul El îl ridică, iar pe altul îl răstoarnă,

Iar oamenilor și Raiul și Iadul

Li se deschid.

Să aleagă fiecare, după inima sa,

Dar inima creștinească

La cer, către Hristos să năzuiască!

Cugetare

Vorbind despre ținerea Sărbătorii Crăciunului, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Pomii cei de soi bun cînd sînt răsădiți, repede ajung la înălțime și se încarcă de roadă bogată - așa este și această zi.” Și așa este și cu Ziua întîmpinării Domnului nostru la Templu. Această zi a fost însemnată încă din timpul primilor creștini, dar ea s-a instituit ca Sărbătoare împăratească de abia sub împăratul Iustinian. În timpul acestui împărat, o mare molimă a lovit poporul Constantinopolelui și vecinătățile lui, așa încît mureau zilnic pînă la patru-cinci mii de oameni. Tot atunci un cutremur înfricoșător lovi Antiohia. Văzînd slăbiciunea omenească în fața acestor dezastre, împăratul, sfătuindu-se cu patriarhul, porunci o vreme de post și rugăciune în toată împărăția. Apoi, în chiar ziua întîmpinării, porunci ieșirea cu prapori prin toată cetatea Constantinopolelui, și prin toate cetățile și satele împărăției, pentru ca Dumnezeu să Se milostivească către popor și să curme molima. Și cu adevărat Dumnezeu S-a milostivit, căci molima și cutremurul s-au sfîrșit pe loc. Aceasta s-a întîmplat în anul 544 d. Hr. De atunci înainte Sărbătoarea întîmpinării Domnului s-a rînduit în Biserică ca o mare sărbătoare împăratească a Mîntuitorului. Pomul a crescut înalt și a adus roadă bogată.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, sănătatea noastră:

La Stăpînul Hristos, sănătatea minții noastre, căci cu El gîndim sănătos;

La Stăpînul Hristos, sănătatea inimii noastre, căci cu El simțim sănătos;

La Stăpînul Hristos, sănătatea voinței noastre, căci cu El acționăm sănătos

La Stăpînul Hristos, sănătatea familiei, a Bisericii, a școlii, poporului, și oricărei instituții a lui.

Predică Despre povățuirea Duhului lui Dumnezeu

Iar lisus, plin de Duhul Sfînt, S-a întors de la Iordan și a fost dus de Duhul în pustie (Luca 4: 1).

Vedeți, fraților, ce înseamnă să fii plin de Duhul Sfînt al lui Dumnezeu. Fără Duhul lui Dumnezeu, omul se umple de griji: unde se va duce și cum va face. Dar

cu Duhul lui Dumnezeu omul este eliberat de aceste griji. Căci atunci Duhul îl instruește pe om și îi arată unde să meargă și ce să facă iar omul este fără păcat în mergerea și lucrarea lui pentru că însuși Duhul Care îl poartă este fără de păcat. Căci omul nu poate merge nicăieri în mod drept, nici face nimic bun dacă Atotputernicul și Atotvăzătorul Duh al lui Dumnezeu nu-l va călăuzi. Oricine nu se călăuzește după Duhul Sfânt lui Dumnezeu se călăuzește fie de propriul său duh omenesc, fie de duhul cel rău al lui satan. Ca urmare el se face ca un neajutorat, devine trist, plin de remușcări, furios și deprimat. Noi nu putem să avem Duhul Sfânt în plinătatea în care L-a avut Mântuitorul Hristos, dar noi putem primi Duhul lui Dumnezeu pe cât ne este cu putință și necesar nouă, așa ca să știm în orice moment încotro să ne îndreptăm și ce și cum să facem. După curăția inimii fiecăruia, Duhul Sfânt se sălășluiește în ea și îl călăuzește pe acel om. De aceea Rugăciunea către Duhul Sfânt este prima pe care o rostește creștinul, și cel mai des: *împărate Ceresc, Mîngîietorul, Duhul Adevărului, vino și Te sălășluiește întru noi!*

O Doamne, Duhule Sfinte,

A Ta fie slava și mulțumită în veci, Amin.

3 Februarie

- *Pomenirea Sfântului și Dreptului Simeon*

În timpul domniei împăratului Ptolemeu Filadelfus în Egipt, Simeon a fost ales să fie unul dintre cei Șaptezeci cărora li s-a încredințat traducerea Bibliei [Vechiului Testament] din limba ebraică în cea grecească [alcătuirea Septuagintei]. Simeon lucra cu rîvnă, dar cînd a ajuns la locul de la Prorocul Isaia care zice *Iată Fecioara va lua în pîntece și va naște fiu* (Isaia 7: 14), s-a nedumerit și a luat un cuțițaș cu care voia să răzuiască cuvîntul *Fecioara* și să îl înlocuiască cu *tînăra*, ca să-l traducă astfel în limba grecească. Dar îngerul lui Dumnezeu l-a împiedicat să facă aceasta, spunîndu-i că aceasta este prorocie adevărată; și că el, Simeon, după voia lui Dumnezeu, nu va putea muri pînă cînd nu o va vedea cu ochii săi împlinindu-se: că nu va muri pînă cînd nu-l va vedea pe Cel născut din Fecioară. Dreptul Simeon s-a bucurat la glasul îngerului, și l-a mulțumit lui Dumnezeu de învrednicirea aceasta. Cînd Pruncul Iisus a fost adus la Templul din Ierusalim de Fecioara Măria, Duhul lui Dumnezeu i-a poruncit lui Simeon, care era alb de ani [Dreptul Simeon avea deja peste trei sute de ani], să meargă la Templu în întîmpinarea Pruncului. El l-a recunoscut pe Prunc și pe Mama Lui, după lumina negrăită care le înconjură capetele. Bătrînul Simeon l-a luat cu bucurie pe Pruncul Iisus în

brațele sale și s-a rugat lui Dumnezeu să-l elibereze din viața aceasta: *Acum slobozește pe robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău, în pace; Că ochii mei văzură mîntuirea Ta* (Luca 2: 29-30). Prorocită Ana, fiica lui Fanuil, care era și ea acolo, l-a recunoscut pe Mesia în Prunc și l-a vestit poporului.

Și venind și ea în acel ceas, lăuda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mîntuire în Ierusalim (Luca 2: 38). Ana avea atunci optzeci și patru de ani. Sfîntul și Dreptul Simeon a trecut la Domnul imediat după ce l-a întîmpinat pe Pruncul Iisus. El este socotit Protectorul copiilor mici.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Adrian și Evul*

Acele două sfînte suflete erau din cetatea Vaneea și au venit în Cezareea Capadociei ca să-i cerceteze pe mucenicii închiși pentru Hristos, să-i mîngîie și să-i întărească în alergarea lor. Dar și ei au fost prinși și osîndiți la moarte. Lui Adrian i s-a tăiat capul, iar Evul a fost aruncat înaintea unor fiare sălbatice și înfometate, la anul 309 d. Hr. Astfel, nepărîndu-le rău de această viață trecătoare, s-au mutat cu cinste și cu bucurie întru împărăția Cerurilor.

Cîntare de laudă la Dreptul Simeon, apărătorul copiilor mici

*Atotputernice Doamne, miluiește și mîntuiește,
Ține această mică flăcărăuie de viață.
Asemenea luminii unei candelă
Este viața acestui copil,
Iar vînturile lumii cumplite sunt,
Chiar și pentru strălucitoarele stele.
Un foc mic se păstrează sub cenușă,
Iar sub mîna Ta, sufletul omului.
O Doamne, mîntuiește-ne, miluiește-ne și ne ușurează
Trecerea prin această viață.
Așa s-a rugat și Prorocul David,
Deși el era torță strălucitoare.
Păzește sufletul și cugetul copiilor
De toată întinarea cea rea a păcatului.
Sufletul lor ușor ar pieri
Dacă Tu Doamne, nu l-ai apăra ca un Puternic.
O Stăpîne miluiește-ne și ne mîntuiește pe noi și acum,
Ține această mică flăcărăuie în viață!
Pentru rugăciunile Sfîntului Tău, Dreptul Simeon,
Cel care în brațele sale pe Pruncul Iisus L-a primit.*

Cugetare

Ce mare este în ceruri slava Sfîntului și Dreptului Simeon, cel care în brațele sale pe Pruncul Iisus L-a primit! Ea se vede dintr-un eveniment din viața Sfîntului Petru Atonitul, care se sărbătorește la 12 iunie. Fiind comandant de oști, Petru a fost luat prizonier și aruncat în temniță în cetatea Samara de pe malul Rîului Eufrat. Suferind în temniță, Petru se ruga cu lacrimi Sfîntului Nicolae să-l roage pe Dumnezeu să scape de acolo, făgăduind că își va dăruia după aceea toată viața lui Dumnezeu. Sfîntul Nicolae i s-a înfățișat în vedenie și i-a spus că deși el duce rugăciunea lui la Dumnezeu, Dumnezeu nu i-o împlinește, pentru că altă dată la greu a mai făcut această făgăduință și nu și-a ținut-o. Apoi Sfîntul Nicolae l-a sfătuit pe Petru să se roage Sfîntului și Dreptului Simeon care este foarte ascultat înaintea lui Dumnezeu, aflîndu-se aproape de Tronul Lui, împreună cu Preasfînta Fecioară și cu Sfîntul Ioan Botezătorul. Petru a ascultat și a început să se roage Sfîntului și Dreptului Simeon. Atunci din nou i-a apărut Sfîntul Nicolae, împreună cu Dreptul Simeon, dar nu în vedenie, ci aievea. Petru l-a văzut pe Dreptul Simeon în slavă mare, cu fața strălucitoare, și îmbrăcat în hainele preoțești ale Vechiului Testament, purtînd în mîna un toiag de aur. Dreptul Simeon l-a întrebă pe Petru: „Voiești să-ți împlinești făgăduința și să te faci monah?” La aceasta, Petru a răspuns: „Voiesc, Stăpîne, cu ajutorul lui Dumnezeu.” Sfîntul Simeon atunci a atins lanțurile lui Petru cu toiagul său și ele s-au topit ca ceara. Deschizînd ușa temniței, sfîntul l-a scos pe Petru afară.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus, Piatra Cea din capul unghiului:
La Stăpînul Iisus, Piatra Care zidește caracterul omului;
La Stăpînul Iisus, Piatra Care zidește familia și neamul;
La Stăpînul Iisus, Piatra de temelie a oricărei lupte pentru binele social și uman.

Predică Despre Duhul lui Dumnezeu Care grăiește prin Purtătorii de Duh

*Nu vă îngrijiți cum sau ce veți vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți;
Fiindcă nu voi sînteți care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru este care grăiește întru voi*

(Matei 10: 19-20).

Acestea sînt cuvintele Celui Care știe toate și Care a arătat lumii cunoașterea pe care nimeni nu o avea înainte de întruparea Lui. Cînd cineva este plin de Duhul lui Dumnezeu, el nu vorbește din duhul omului, ci Duhul lui Dumnezeu grăiește din el și prin el. Omul plin de Duh este doar instrumentul sau alăuta Duhului lui Dumnezeu prin care Dumnezeu Duhul Sfînt grăiește. Cînd vorbește un astfel de om, el vorbește fără greșeală și nimeni nu-l poate vădi de minciună în afară de aceia care, minți pervertite avînd, iau adevărul ca fiind minciună. Cum grăiesc oamenii care stau direct sub înfrîurirea Duhului Sfînt s-a văzut cu putere la sfinții Proroci și cu și mai mare putere la Sfinții Apostoli. Cuvintele lor păreau de necrezut străinilor, adică acelor care nu aveau Duhul lui Dumnezeu în ei înșiși și care știau să vorbească numai cu duh pămîntesc, și care socoteau că Sfinții Apostoli sînt beți. De fapt ignoranților și astăzi li se pare că vorbesc prostii, precum niște oameni beți, cei care pun în evidență taine ale lumii create cum ar fi puterea aburului, magnetismul, electricitatea, telegrafia fără fir, sau putința convorbirilor la distanță [telefonul]. Cum atunci să nu le fi părut celor ignoranți că Apostolii s-au îmbătat de vin, cînd ei, plini de Duhul lui Dumnezeu, grăiau despre taine înfinit mai mari, despre tainele împărăției cerurilor?! Oricine se smerește înaintea lui Dumnezeu, este dăruit cu putere de către El. Duhul lui Dumnezeu se sălășluiește în inima înfrîntă și smerită și de acolo grăiește prin gura omului. Aceasta a fost nu numai la proroci și la apostoli, ci se vede și la nenumărați credincioși fii și fiice ale Bisericii.

O Stăpîne Atotbune, pe Duhul Tău Cel Sfînt nu-L lua de la noi,
Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

4 Februarie

- *Pomenirea Cuviosului Isidor Pelusiotul*

Isidor era de neam egiptean, fiul unei familii de vază, și rudă a patriarhilor Alexandriei Teofil și Chirii. După săvîrșirea în întregime a celor mai înalte studii [seculare] ale acelor vremi, el nu a mai luat în seamă slava și bogățiile lumesti, ci a ales să se închine total vieții duhovnicești și iubirii lui Hristos. A fost un mare și înflăcărat apărător și tîlcuitor al Credinței Ortodoxe. După afirmațiile istoricului Nichifor, Sfîntul Isidor a scris mai mult de zece mii de scrisori către diverși corespondenți, în care pe unii îi certa, pe alții îi sfătuia, iar pe alții îi mîngîia și îi povățuia în viață, în una din scrisori Sfîntul Isidor scrie: „Este mai important să-i înveți pe alții prin trăirea propriei vieți decît prin multa elocință.” Iar în alta, el spune: „Oricine dorește să-și sporească virtuțile, să le socotească el însuși mici, și atunci ceilalți i le vor vedea cu siguranță mari.” Principiul de aur al Sfîntului Isidor era acesta: „Mai întîi fă, și numai după aceea învață pe alții cum se face, după exemplul Mîntuitorului Hristos.” în vremea sălbaticii prigoniri a Sfîntului Ioan Gură de Aur, cînd tot poporul era împărțit în două tabere, una pentru, iar cealaltă contra Sfîntului Ioan, Sfîntul Isidor, acest mare Stîlp al Ortodoxiei, s-a aflat în întregime de partea Sfîntului Ioan. El i-a scris patriarhului Teofil [rudenia sa], arătîndu-i ce mare luminător al Bisericii este Sfîntul Ioan Gură de Aur, și rugîndu-l să nu-l mai urască pe acesta. Sfîntul Isidor a trăit mult și a lucrat imens, slăvindu-L pe Hristos Dumnezeu cu viața și cu scrierile lui. Sfîntul Isidor s-a mutat la locașurile cerești la anul 436 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Nicolae Mărturisitorul*

Acest Sfînt a fost din insula Creta. El a sosit la Constantinopol să-l viziteze pe

Teodor, ruda sa, care era starețul Mînăstirii Studiiților, și a rămas acolo, făcîndu-se monah. Ca monah, Nicolae s-a luptat cu toate nevoitțele spre mîntuirea sufletului lui. În vremea prigonirilor contra Bisericii din partea împăratului Leon Armeanul, Teodor și Nicolae au fost torturați cu cruzime, umiliți și bătuți cu bice din piele de bivol, iar la urmă aruncați într-o temniță unde au zăcut vreme de trei ani. După moartea Starețului Teodor [Sfîntul Teodor Studitul], Nicolae a fost ales stareț de obștea Mînăstirii din Studion. El era lucrător de minuni încă din viață, cu harul și cu puterea Duhului Sfînt. Nicolae le-a vindecat pe Eudochia, soția împăratului Vasile, și pe Elena, soția marelui patrician Manuel. Lui Teofil Melisenus, un alt aristocrat de seamă de la curtea imperială, căruia îi muriseră toți copiii la naștere, Nicolae îi binecuvîntă pe fiica nou născută, prorocindu-i că va ajunge să trăiască mult și să aibă mulți copii, ceea ce s-a și întîmplat, spre bucuria cea mare a părinților ei. Chiar în ziua morții sale Nicolae i-a adunat pe monahi în jurul lui și i-a întrebat dacă mînăstirea duce lipsă de ceva. „De grîu,” au răspuns monahii. Atunci, aflîndu-se chiar pe patul de moarte, Nicolae a răspuns: „Cel Care l-a hrănit pe Israel în pustie vă va trimite provizii mari de grîu în trei zile.” Cu adevărat, după trei zile, sosi o corabie încărcată cu grîu pentru mînăstire, trimisă de împăratul Vasile. Sfîntul Nicolae s-a mutat la locașurile cerești în ziua de 4 februarie, anul 868 după Hristos, în vîrstă de șaptezeci și cinci de ani.

• *Pomenirea Sfîntului Nou Mucenic Iosif*

Iosif s-a născut la Alep. Turcii îl amenințau și îl presau să treacă la Islam, Iosif nu numai că nu s-a clintit din credința lui, dar a și dat pe față minciuna Islamului, laudînd cu putere Credința în Hristos. Iosif a fost torturat și decapitat în anul 1686 după Hristos.

Cîntare de laudă la jertfa de recunoștință

*Aduceți jertfa Domnului, jertfa de recunoștință,
O bogățiilor, fiecare după cum l-a milostivit Dumnezeu!
Fiecare să jertfească din bogăția cu care a fost dăruit,
Fiecare, din darul său; cu aceea să-și dobîndească fiecare împărăția.
Cei care sînt bogăți în aur, aur să dăruiască săracilor;
Iar cei care în bogăție de hrană și de grîu, cu grîu să miluiască pe săraci;
Fiecare să dăruiască ceea ce Dumnezeu lui i-a sporit,
Cu acea bogăție să slujească.
Fiecare cu ce meșteșug cunoaște; pe acesta cu cinste să-l lucreze,
Cu sîrguință, Domnului, ca un datornic al lui Dumnezeu.
Cel care știe să cînte, pe Domnul cu glasul său să-L slăvească,
Nezicînd că-i sărac,
Căci nici un om nu este mai sărac
decît cel care nu-L cunoaște pe Domnul.
Fiecare să slujească cu ceea ce a primit,
Cu milă față de aproapele, fiecare lui Dumnezeu să-l răsplătească.
Nu toți oamenii sînt la fel, nu toți au aceleași daruri,
Dar o inimă curată fiecare trebuie să-I aducă lui Dumnezeu.
O curăție a inimii, preatainică jertfă,
Tu ești jertfa cea mai scumpă spre dobîndirea mîntuirii!
Tu ca tămîia de pe altarul sufletului omului
Sus către Dumnezeu te îndrepti!*

Cugetare

Să ne luăm asupra noastră o jertfă și pentru păcatele altora. Dacă ai judecat pe

cineva sau 1-ai pedepsit, impune-ți o formă de căință, o jertfă. Căci trebuie și de bunăvoie să ne jertfim pentru păcatele altora. Acesta este un lucru plăcut înaintea lui Dumnezeu. Această taină le era cunoscută sfinților care se prihăneau pe ei înșiși pentru păcatele altora. Chiar și necreștinii ajungeau pînă la taina acestui lucru. Există acest obicei în China: după ce călăul duce la îndeplinire pedeapsa decapitării unui criminal condamnat la moarte, el se prezintă în fața judecătorului și îl anunță că sentința s-a executat. Atunci judecătorul îl plătește cu o monedă de argint pe călău pentru a-și fi dus la îndeplinire sarcina, și poruncește apoi să fie biciuit cu patruzeci de lovituri de bici pentru aceea că a omorît un om. Sfinții creștini au înțeles adînc această taină a păcatului și nedreptății omenești. Pentru sfinți, păcatul omenească are o istorie lungă, căci lung este timpul care s-a scurs de la Adam și pînă la noi.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Bucuria noastră
Bucuria care răcorește și înprospătează întreg duhul omului;
Bucuria care învie și întărește toate puterile sufletului omenească făcîndu-le
să lucreze mereu către mai bine
Bucuria care ne vine de la Numele Lui, de la Cuvintele lui, de la
Lucrările Lui, și de la Duhul Lui.

Predică *Despre mîntuirea lui Zaheu cel mic de statură*

Astăzi s-a făcut mîntuire casei acesteia (Luca 19:9).

Așa s-a grăit de către Cel al Cărui cuvînt este viață și bucurie și izbîndire a dreptilor. Tot așa cum pădurea cea pustie se îmbracă iar în verdeață și flori la răsufierea primăverii, așa și tot omul, oricît de înnegrit și pustiit de păcat, întinereste și se înnoiește la apropierea lui Hristos. Căci apropierea lui Hristos este ca și apropierea unui balsam de viață dătător și înmiresmat care dăruiește sănătatea, sporește viața, dăruiește bună mireasmă sufletului, gîndurilor și cuvintelor omului. Cu alte cuvinte, depărtarea lui Hristos înseamnă descompunere și moarte, iar apropierea Lui înseamnă mîntuire și viață.

Astăzi s-a făcut mîntuire casei acesteia, a spus Stăpînul cînd a intrat în casa lui Zaheu cel păcătos. Hristos este mîntuirea care a intrat iar Zaheu este casa în care El a intrat. Fraților, fiecare din noi sîntem o casă în care locuiește păcatul cîtă vreme Hristos este departe de ea; și este o casă în care intră mîntuirea atunci cînd Hristos se apropie de ea. Dar oare se va apropia Hristos de casa mea și de casa ta? Aceasta depinde de noi. Iată, El nu a intrat la întîmplare în casa păcătosului Zaheu, ci a intrat acolo ca un Oaspete mult dorit. Zaheu cel mic de statură s-a urcat chiar într-un copac ca să-L vadă pe Stăpînul

Hristos cu ochii lui. Zaheu prin urmare L-a căutat neapărat pe Hristos, a dorit neapărat [măcar] să-L vadă. Și noi trebuie să-L căutăm dacă vrem să-L aflăm, și să-L dorim dacă vrem ca El să se apropie de noi; iar cu duhul trebuie să urcăm sus, la înălțime, dacă dorim să întîlnim privirea Lui. Atunci El va intra la noi în casă așa cum a intrat și în casa lui Zaheu, iar cu El va intra mîntuirea.

Apropie-Te de noi, Doamne, apropie-Te de noi și adu-ne nouă mîntuirea Ta cea nepieritoare.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

5 Februarie

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Agata*

Agata, această slăvită fecioară muceniță a lui Hristos s-a născut în orașul sicilian

Palermo din părinți nobili și bogați. Când împăratul Decius a pronit prigoanele contra creștinilor, Sfânta Agata a fost arestată și adusă la judecată înaintea judecătorului Quintian. Acesta, văzînd-o pe Agata frumoasă, a dorit-o de soție. Când i-a făcut cunoscută dorința lui, Agata i-a răspuns că ea deja este mireasa lui Hristos și nu-I poate fi necredincioasă Mirelui ei. Quintian a supus-o atunci la torturi sîngeroase. Agata a fost umilită, biciuită, legată de un copac și flagelată pînă ce din ea curgeau rîuri de sînge. Judecătorul încerca în acest timp să o facă să se lepede de Hristos, promițîndu-i eliberarea din aceste chinuri. Dar mireasa lui Hristos răspundea: „Aceste chinuri îmi sînt mie foarte folositoare; de vreme ce nici grîul nu poate fi strîns în grînar pînă ce nu este bătut și curățat de pleavă; așa nici sufletul meu nu va putea intra în rai pînă cînd nu este smerit de chinuri.” Apoi judecătorul a poruncit ca fecioarei să i se taie sîinii și să fie aruncată în închisoare. Sfîntul Apostol Petru a apărut înaintea Agatei în temniță și a vindecat-o pe ea desăvîrșit, făcînd-o sănătoasă și întregă cu trupul. Și din nou a fost torturată Agata și din nou aruncată în temniță unde și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu în anul 251 după Hristos, în orașul Catania, în timpul împărăției lui Decius. După uciderea ei torționarul Quintian a plecat la Palermo ca să uzurpe averile și domeniile Agatei. Dar pe drum calul lui, și caii însoțitorilor lui s-au sălbăticit fără putință de stăpînire. Pe Quintian calul lui l-a mușcat de față, l-a trîntit la pămînt și l-a omorît călcîndu-l cu copitele. Grabnică a fost pedeapsa lui Dumnezeu asupra lui, din cauza sălbăticiiei cu care a schingiuit-o pe Sfînta Agata.

- *Pomenirea Sfîntei Mucenițe Teodula*

Teodula a suferit pentru Hristos în timpul împărăției împăratului roman Dioclețian cel de tristă amintire, în timp ce era torturată, Teodula l-a făcut pe unul din torționari, Heladius, să-și vină în simțiri, și să se convertească la Credința în Hristos. Când Heladie a mărturisit pe față Credința lui, i s-a tăiat capul. La interogatoriul public la care a fost supusă Teodula a răspuns cu curaj și cu rîvnă, în timp ce judecătorul o numea bolnavă psihic. La aceasta Teodula a răspuns: „Tu, care L-ai uitat pe Unul Adevăratul Dumnezeu și te închini pietrelor nesimțitoare, tu ești bolnav psihic.” Judecătorul a condamnat-o pe Teodula la schingiuiți bestiale, pe care ea le-a îndurat cu eroism, uimindu-i pe mulți cu curajul ei și făcîndu-i să se convertească la Hristos. Printre ei s-au aflat și doi cetățeni de vază: Macarie și Evagrie. Cu aceștia doi și împreună cu alții, Teodula a fost aruncată într-un cuptor de foc, unde cu toții și-au dat cu cinste sufletele în mîinile lui Dumnezeu, făcîndu-se vrednici de împărăția lui Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Polieuct, Patriarhul Constantinopolului*

Datorită minții lui minunate, rîvnei pentru credință și elocinței sale, Sfîntul Polieuct a fost numit un al doilea Gură de Aur. în timpul cît Biserica a fost păstorită de Patriarhul Polieuct iar imperiul de împăratul Constantin Porfirogenetul, Prințesa rusă Olga a călătorit la Constantinopol și a luat acolo Sfîntul Botez la anul 957 după Hristos. Patriarhul a botezat-o, iar împăratul i-a fost naș de botez. Sfîntul Polieuct i-a spus atunci în mod profetic: „Binecuvîntată ești tu între femeile ruse, căci ai iubit lumina și ai aruncat afară întunericul; fiii Rusiei te vor binecuvînta pe tine pînă la ultimele generații.” Monah simplu fiind, Polieuct a fost înălțat la rangul de Patriarh în anul 946 după Hristos, și a rămas pe tronul patriarhal pînă la moartea sa, care s-a întîmplat la anul 970 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfînta Agata

*întunecoasă este temnița, luminoasă mucenița, Sfînta Agata strălucește în întuneric.
De partea cealaltă a curților, inundat de lumină Stă chinuitorul, negru de ură,*

Noi chinuri născocind pentru fecioara Agata.
Pe sine însuși se chinuie cu ăst cuget,
El este un întuneric în mijlocul luminii.
Căci celui logodit cu Hristos temnița îi este luminoasă,
Iar urîtorului de dreptate, palatul îi este tartar.

și la Sfînta Teodula

întunecoasă este temnița, luminoasă mucenița.
Sfînta Teodula, auzind de Hristos,
Pe El L-a urmat, porumbiță curată.
Pentru Hristos, gloata a împins-o în întuneric,
Dar Teodula stă cu bucurie, fără teamă de nimeni.
Cînd urîtorii ei, plini de răutate,
Chinuiți de ură șed în palate bogate
Numai la rău cugetînd; lor totul le este chin,
Lipsă și nemulțumire, căci ei pe Hristos nu-L cunosc
Iar toate tainele vieții ei strîmb le citesc.

Cugetare

Monahii l-au întrebat pe Avva Ishirie: „Noi ce am lucrat?” Iar Avva a răspuns:
„Noi poruncile lui Dumnezeu le-am lucrat.” „Dar cei de după noi, ce vor face?”
„Lucrarea noastră o vor face, dar numai pe jumătate.” „Și cei care vor urma?”
„Aceia de la sfîrșitul timpurilor, lucrarea monahicească nu o vor mai [putea] ține,
ci asupra lor nenorociri și ispite cumplite vor veni pe care ei, îndurîndu-le cu
răbdare și de Credință nelepădîndu-se, mai mari decît noi și decît părinții noștri în
împărăția Cerurilor vor fi.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus singura noastră Luminare:
Luminarea fiecărui om în parte;
Luminarea deci și a societății și a rasei umane;
Luminarea Care luminează mintea, inima și voința omului cu lumina
veșniciei.

Predică Despre moartea ca somn

Lazăr, prietenul nostru a adormit; Mă duc să-l trezesc (Ioan 11: 11).

Domnul Vieții numește moartea „somn”. O cît de mare mîngîiere sînt cuvintele
acestea pentru noi! O ce dulce veste este aceasta lumii! Moartea trupului, prin
urmare, nu înseamnă sfîrșitul omului, ci ea este doar un somn din care El ne poate
trezi; El Care a trezit praful pămîntului la viață prin Cuvîntul Său.

Cînd Domnul a strigat cu glas mare *Lazăre!* (Ioan 11: 43), omul s-a trezit și a trăit.

Domnul cunoaște numele fiecăruia dintre noi. Dacă Adam a cunoscut numele
fiecărei creaturi a lui Dumnezeu, cum atunci să nu ne cunoască Domnul nostru pe
fiecare după nume? El nu numai că ne cunoaște pe fiecare după numele nostru, dar
ne și cheamă pe nume. O, dulce este glasul de viață dătător a Unului Singur
iubitor de oameni! Acest glas poate ridica și din pietre fii ai lui Dumnezeu. Cum
atunci nu ne-ar putea ridica El și pe noi din somnul cel de piatră al păcatului?

S-a povestit că un om a ridicat piatra ca să-l ucidă pe fratele lui. Dar în acea clipă a
auzit glasul mamei lui strigîndu-l pe nume. Doar ce a auzit acel glas și brațul a
început să-i tremure. El a dat drumul pietrei și i-a fost rușine de fapta lui rea.

Glasul mamei lui l-a împiedicat să comită crima, păcatul de moarte. Dacă glasul
unei mame poate mîntui și scăpa de la moarte, cu cît mai mult nu va face-o glasul
lui Dumnezeu, Făcătorul vieții?

Ori de câte ori Domnul a strigat pe cineva pe nume, chiar mort cu trupul fiind acela, el s-a trezit și a înviat. Dar dacă cel mort era mort cu sufletul, el nu s-a trezit și nu a înviat când l-a strigat Dumnezeu. Căci pentru această trezire, și pentru această viață, trebuie ca cel strigat să vrea să audă glasul care-l cheamă. O, Iudă! Tu vinzi cu o sărutare! *Iuda, cu o sărutare vinzi pe Fiul Omului* (Luca, 22: 48)? Iată, așa a strigat Glasul Dătător de viață, dar cel mort cu sufletul nu l-a auzit! *Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești* (Fapte 9: 4)? Același Glas Dătător de Viață a strigat iar cel adormit în somnul păcatului a auzit și s-a trezit și s-a făcut viu. Cu adevărat, mult mai adânc este somnul păcatului decât somnul morții, iar cel căzut în somnul păcatului cu greu se mai poate trezi.

O! Dulce al nostru Doamne, trezește-ne pe noi din somnul păcatului, trezește-ne, Doamne!

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

6 Februarie

- *Pomenirea Sfântului Vucol, Episcopul Smirnei*

Simțul Vucol a fost ucenicul Sfântului Ioan Teologul, care l-a sfințit pe Vucol episcop al Smirnei. Puțini botezați în Sfânta Credință se aflau atunci în Smirna, în acel întuneric al păgânismului, Sfântul Vucol a strălucit ca o candelă strălucitoare. El era împodobit cu toate virtuțile, mai cu seamă cu blîndețea și cu smerenia, înaintea morții lui, Sfântul Vucol l-a sfințit episcop în locul său pe Sfântul Policarp. Sfântul Vucol a adormit cu pace și s-a mutat la locașurile cerești.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Fausta*

Fausta a fost ucisă pentru Hristos în timpul domniei împăratului Maximian dintre anii 305 și 311 după Hristos. Prin vitejia ei Fausta i-a uluit pe chinitorii ei și a reușit să-i convertească pe unii dintre ei la Creștinism: pe preotul idolesc Evilasie în vîrstă de optzeci de ani și pe Maximus, eparhul. Când judecătorul a amenințat-o pe Fausta cu chinuri și mai groaznice, ea i-a cerut să-i facă o icoană reprezentînd aceluri chinuri. Când tabloul a fost gata, judecătorul l-a pus în fața Faustei, care a zis: „Așa cum această închipuire din pînză și vopsele nu poate simți durerea chinurilor tale, așa nici trupul meu nu le va simți, căci sufletul meu este în mîinile lui Dumnezeu." Atunci chinitorul a aruncat-o pe această fecioară de treisprezece ani într-o baie cu apă clocotită, unde tînăra, cu rugăciunea pe buze, cu cinste a răposat, iar sufletul ei s-a mutat la locașurile cele din Rai.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Dorotea*

Dorotea era o fecioară foarte frumoasă și de neam bogat din Cezareea Capadociei. Saprichie, guvernatorul provinciei, a dat-o pe Dorotea în grija a două surori, păgîne cu credința, Christina și Kallista, care s-o convingă să renunțe la credința ei în Hristos. Însă mai curînd contrarul acestui lucru s-a întîmplat. Dorotea a reușit să le convertească pe cele două surori la Hristos. Plin de furie, Saprichie a poruncit ca cele două surori să fie legate spate la spate și aruncate într-o baie de păcură la care să se pună foc. Apoi el o osîndi pe Dorotea la moarte. Ea a primit sentința cu bucurie și a strigat: „Îți mulțumesc Ție, O iubitorule de suflete Hristoase, Cel Care mă duci pe mine la locașurile Tale cerești." Teofil, un oarecare aristocrat acolo de față, a rîs la aceste cuvinte și i-a strigat Doroteei: „Ascultă, o, mireaso a lui Hristos, să-mi trimiți și mie mere și flori din pomii Raiului Mirelui tău!" „Cu adevărat îți voi trimite," i-a răspuns mucenița. Când Dorotea s-a aflat la locul execuției, dintr-o dată a apărut în fața ei un tînăr preafrumos, avînd în mîini trei mere și trei flori roșii din pomii Grădinii

Raiului. Acela era îngerul lui Dumnezeu iar anotimpul era iarna. Dorotea i-a cerut îngerului să ducă merele și florile lui Teofil și să-i spună: „Iată, ia ce ai cerut!” Când Teofil a primit cuvîntul trimis și a văzut darul, s-a cutremurat, iar viața lui s-a răsturnat: căci Teofil păgînul cel convins s-a făcut Creștin. Aunci și el a fost schingiuit și omorît pentru Hristos, iar sufletul lui a intrat în Raiul Stăpînului Iisus, curînd după Sfînta Dorotea.

- *Pomenirea Sfîntului Fotie, Patriarhul Constantinoplei*

Sfîntul Fotie a fost un mare luminător al Bisericii. El era rudă a împăratului și al slăvitului Patriarh Tarasie. El a fost zelos apărător al Bisericii în contra papismului și a altor erezii ale latinilor, în șase zile el a parcurs toate treptele sfînte ale preoției, de la mirean, la patriarh. El a fost întronizat pe scaunul patriarhal în Sfînta Zi de Crăciun a anului 857 după Hristos, și a adormit în Domnul treizeci și patru de ani mai tîrziu, în 891.

- *Pomenirea Sfîntilor Cuvioși Varsanufie și Ioan*

Și Varsanufie și Ioan au fost nevoitori asceți dintre cei mai mari ai lumii, înzestrați cu darul străvederii și facerii de minuni, care au trăit în Gaza. Ei au lăsat niște scrieri minunate și cunoscute în toată lumea creștină sub numele de „Cartea răspunsurilor,”⁶ care conține dezlegări la cele mai variate și grele probleme ale vieții creștine. Sfîntii Varsanufie și Ioan au trăit în secolul al șaselea.

⁶ Vezi Filocalia română, voi. 11, în traducerea Părintelui Dumitru Stăniloae, dedicată în întregime Sfîntilor Varsanufie și Ioan (n. tr.).

- *Pomenirea Sfîntelor Mucenițe Marta și Măria și a fratelui lor Licarion*

Toți acești trei Sfînti au fost răstigniți pentru Hristos și apoi străpunși și uciși cu lancea.

Cîntare de laudă la Sfintele Marta și Măria, și la fratele lor, Licarion

*Sfîntelor Marta și Măria, surori după trup,
împreună și fratelui lor Licarion, cel prunc cu vîrsta,*

Acestora trei a lor bătrînă maică,

învățătura cea bună lor a o dat:

„Iubiți-Lpe Hristos, copiii mei, pentru El,

Chiar și viața să o dați. ”

Iată chinuitorul se apropie: înfricoșat și puternic,

Plin de mînie; el pe iubitorii de Hristos îi ucide.

A casei lor ușă, surorile o deschid,

De fața tiranului, nu se înfricoșează.

„Ascultă-ne bine, sol al împăratului,

Noi sîntem Creștini, cu totul neasemenea ție,

Care diavolului ești vîndut. ”

Pe cruce tiranul i-a înălțat,

Și atunci copilul Licarion Ungă el a venit

Și i-a zis:

„Și eu sînt Creștin, și pe mine să mă răstignești. ”

Chinurile de pe Cruce cumplite sînt,

Maica este înspăimîntată,

Ea picioarele copiilor ei

Le sărută pe rînd.

Cu glasul lor, de pe Cruce, fiicele ei

O îmbărbătează:

„Pentru noi, maica noastră,

de durere să nu tefrîngi,
Căci iubirea de Hristos ne-ai învățat,
Și știm că pentru aste chinuri de nimic,
In Rai ne așteaptă locașurile cerești.
Acolo noi te vom întâmpina pe tine,
Maică,
Noi, fiicele tale,
Și fratele nostru Licarion.
Bucură-te de noi, maica noastră,
Bucură-te de noi, rodulpîntecelui tău!"
Ca și un stîlp de foc chipul maicii s-a luminat:
„ O binecuvîntați fiți voi, copiii mei! O copiii mei,
Fericită sînt eu întru voi!"

Cugetare

Sfîntul Varsanufie, care timp de cincizeci de ani a trăit în zăvorîre, neprimind să vadă pe nimeni, a ajuns la mari înălțimi duhovnicești prin cugetarea de Dumnezeu și prin rugăciune. Iată cîteva gînduri din *Cartea Răspunsurilor* [v. Filocalia română, voi 11]: „Orice gînd care nu are mai înainte tăcerea umilinței, nu vine de la Dumnezeu. Tot ceea ce este de la diavolul vine amestecat și cu tulburare.”
„Atunci cînd te rogi iar Dumnezeu întîrzie să-ți împlinească rugăciunea, El o face în folosul tău, cu scopul de a te învăța răbdarea.” „Hoții cei văzuți sînt slugile hoților celor de gînd, adică ale închipuirilor cu mintea.” „Stăpînul Hristos a îndurat toate iar la sfîrșit S-a înălțat pe Cruce, care este omorîrea trupului și patimilor și odihna cea sfîntă și desăvîrșită.” „Stăpînul nostru voiește ca noi să cinstim pe orice om mai mult decît pe noi înșine.” Atunci cînd Sfîntul Varsanufie a fost întrebare dacă ar trebui să folosească ajutorul unui avocat în rezolvarea unui conflict dintre mînăstire și oarecare cetățeni, Bătrînul a răspuns: „Dacă cumpărați apărarea oamenilor, atunci vă lipsiți de apărarea lui Dumnezeu.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Care este Lucrătorul:
La Stăpînul Hristos, Cel Care a lucrat în trupul Său ani îndelungați;
La Stăpînul Hristos, Cel Care a povățuit pururea oamenii, i-a mîngîiat și i-a vindecat, dîndu-le lor lege și poruncă nouă;
La Stăpînul Hristos, Lucrătorul neobosit care ne-a lăsat nouă porunca:
Trebuie să fac, pînă este ziuă, lucrările Celui Ce M-a trimis pe Mine
(Ioan 9: 4).

Predică Despre cunoașterea reciprocă dintre Tată și Fiu

Eu Îl știu pe El, căci de la El sînt și El M-a trimis pe Mine (Ioan 7: 29).

Nimeni altcineva nu a mai îndrăznit să spună că îl cunoaște pe Dumnezeu. Mulți au putut doar să zică: „Cred în Dumnezeu.” Dar numai Mîntuitorul Hristos a putut să zică: „Eu îl cunosc pe Dumnezeu.” Și a și adăugat, pentru lămurirea noastră, de unde îl cunoaște, zicînd: *Căci de la El sînt și El M-a trimis*. Primul argument: *De la El sînt*, arată ființa Lui co-eternă cu a Tatălui; iar al doilea argument: *Și El M-a trimis pe Mine* arată venirea Fiului în trup și în lumea creată ca emisar al Sfintei Treimi.

Nouă, celor care credem în Hristos, nu ne este dat să-L cunoaștem pe Tatăl așa cum Fiul Său Unul Născut îl cunoaște; ci nouă ne este dat și ne este poruncit ca să credem. Nevoința și virtutea noastră este ca să credem, nu ca să cunoaștem. Căci dacă toți 1-am cunoaște pe Dumnezeu pentru că L-am văzut, atunci loc pentru

nevoia și virtutea noastră nu ar mai fi. Căci ce merit este acolo când crezi ceea ce vezi? Merit este să crezi chiar dacă nu ai văzut; aceasta este nevoia, aici stă mîntuirea. Noi nu sîntem vrednici ca să-L vedem pe Dumnezeu și să-L cunoaștem pentru că L-am văzut, căci noi sîntem slăbănogiți de păcat și înstrăinați de Dumnezeu. Dar milostivirea lui Dumnezeu ne-a dăruit nouă credința cîtă vreme trăim pe pămînt, ca prin ea să ne apropiem tot mai mult de Dumnezeu și pentru ca ea să ne conducă tot mai aproape de împărăția în care vom vedea și vom cunoaște în viața cea veșnică. O fraților, să credem în Hristos Stăpînul pentru că El cunoaște. El nu grăiește din credință, ci din cunoaștere.

O Preamilostive Doamne, întărește-ne nouă credința întru Tine. Tinde marginea veșmîntului Tău către noi, ca să ne putem ține de ea pînă la sfîrșitul vieții noastre. Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

7 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Partenie, Episcopul Lampsacului*

Partenie a fost fiul unui diacon din orașul Melitopolis. încă de copil cunoștea bine cuvintele Scripturii și se străduia să le împlinească cu fapta. El s-a sălășluit pe lîngă un lac în care pescuia. Peștele îl vindea iar banii îi împărțea săracilor. Prin Purtarea de Grija a lui Dumnezeu a fost ales episcop al Lampsacului. El a curățit orașul de păgînism, a închis templele idolești, a zidit multe biserici și a întărit Credința credincioșilor. Cu rugăciunea vindeca pe mulți de bolile lor și avea putere mare asupra duhurilor necurate. Odată, pe cînd voia să scoată duhul cel rău dintr-un om care suferea de nebunie, duhul cel rău s-a rugat de el să nu-l scoată. Sfîntul Partenie i-a zis: „Îți voi arăta un alt om în care să intri, și la acela ai să te duci.” Iar duhul rău a întrebat: „Cine este acel om?” Și Sfîntul i-a zis: „Eu sînt.” Auzind aceasta duhul a fugit ars de foc și strigînd cu țipăt: „Cum voi intra în Casa lui Dumnezeu?!” Sfîntul Partenie a trăit o viață îndelungată în care a săvîrșit bogat lucrările și dragostea lui Dumnezeu față de oameni. Sfîntul Partenie s-a mutat la locașurile cele cerești în veacul al patrulea.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Luca din Hellas*

Luca s-a născut la Castoria. încă de copil el nu gusta carne ci pururea își ducea viața în curățenia trupeză și sufletească și în rugăciune. Odată Luca a intrat în arie ca să semene boabele de grîu, dar de-a lungul drumului a dat cea mai mare parte a semințelor săracilor, iar partea cea mai mică a semănat-o. Din acea parte mică Dumnezeu i-a dat o recoltă mai mare decît mai înainte, cînd semănase toată cantitatea de grîu. După aceea, Luca și-a lăsat pe maica sa, văduvă, și a intrat într-o mînăstire. Maica cea îndurerată s-a rugat cu dinadinsul lui Dumnezeu ca să-i descopere taina locului în care s-a dus fiul ei. Dumnezeu a auzit rugăciunea maicii. Starețul mînăstirii la care scăpase Luca a visat trei nopți la rînd că o maică îl ceartă cu asprime pentru că i-a luat fiul. Starețul i-a poruncit lui Luca să se întoarcă pe dată la maica lui. Luca s-a dus, a cercetat-o pe maica sa, dar încă o dată a plecat de la ea fără să se mai întoarcă. El s-a sălășluit în Muntele Ioanița, lîngă Corint. Noaptea se ruga lui Dumnezeu iar ziua lucra la grădină și la cîmp, nu pentru el ci pentru nevoiași și călători. Dar cu toate acestea el însuși mînca numai pîine de orz. Dumnezeu i-a dăruit lui Luca darul facerii de minuni. Sfîntul Luca a trecut la Domnul cu pace la anul 946 după Hristos. Din timp în timp, de la sfintele lui moaște izvora mir binemirositor.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Masîridia*

Masîridia a locuit la Ierusalim unde ducea o viață aspră de nevoia ascetice. Un

tînăr s-a îndrăgostit de ea și a început să-i facă supărare. Pentru a scăpa, și pentru a-1 scăpa și pe acel tînăr de păcat, Mastridia a luat o sarcină mică de fructe înmuiate și s-a ascuns în pustie. Ea a petrecut acolo șaptesprezece ani, și în tot acest timp, prin puterea lui Dumnezeu, provizia de fructe înmuiate nu i s-a terminat, iar hainele nu i s-au stricat. Sfînta Mastridia a adormit cu pace la anul 580 după Hristos.

• *Pomenirea Sfinților O Mie și Trei Mucenici din Nicomidia*

Aceștia toți moartea pentru Hristos au luat în timpul domniei lui Dioclețian.

Cîntare de laudă la cei O Mie și Trei Sfinți Mucenici din Nicomidia

Cetatea Nicomidiei strălucește încărcată de aur,

Precum Luceafărul împodobește noaptea.

Dar într-o zi prin voia lui Dioclețian

Patru demnitari sînt decapitați,

Eusebius, Vasa, Eutihie cel viteaz

Și minunatul Vasilides cel slăvit.

Ei sînt uciși pentru Credința în Hristos,

Iar uciderea lor a întunecat Nicomidia.

Cele patru ucideri nu au fost decît începutul ororilor;

Arvuna florii alese ce avea să se taie.

Căci o mie de casnici ai acestor Patru slăviți,

Și încă trei, pentru stăpînii lor pe care

Cu credință îi slujiseră,

Vocea au ridicat în cetate, cu strigare mare,

Amețiți de vin spunîndu-li-se că sînt;

Dar nu, nu vinul viței era acela, ci

Vinul Adevărului,

Al Trupului și al Sîngelui Biruitor al lui Hristos.

O împărate nelegiuite! Și noi sîntem Creștini,

Și noi sîntem, ca și stăpînii noștri, Creștini,

Fă și cu noi toți precum voiești!

Și noi acolo voim a călători

Unde Binecuvîntații noștri Stăpîni s-au dus,

Cu dorire și vitejie mare!

O credincioșia preaminunată a robilor!

Pe a tiranului cruzime ea nu a putut s-o abată,

Și mia și trei suflete au părăsit pămîntul,

înainte lor Stăpînul Ceresc

Porțile Raiului deschizînd.

Cugetare

Sfîntul Isidor Pelusiotul interpreta anumite cuvinte ale Sfintei Scripturi în felul următor: *Două se vor afla la moară: una se va lua, iar cealaltă se va lăsa.* Aceasta înseamnă că mulți se vor dedica vieții duhovnicești, dar cu intenții diferite; unii cinstit și cu rîvnă, iar alții neglijent și van. Primii vor fi luați în împărăția lui Dumnezeu iar ceilalți vor fi lăsați în urmă. Căci ce înseamnă Rugăciunea Paharului? Și de ce S-a rugat Domnul ca să treacă acel pahar de la El? *Părintele Meu, dacă nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau, facă-se voia Ta* (Matei 26: 42). Aceasta înseamnă că nu trebuie să căutăm din propria noastră pornire greutățile, dar atunci cînd ele vin, Creștinii trebuie să le întîmpine, să le accepte și să le îndure cu curaj. Despre cele Cinci Fecioare Nebune (Matei cap 25)

Sfântul Isidor zice: „Cu adevărat, toate cinci erau fecioare, dar ele erau lipsite de celelalte virtuți, și mai ales de dragoste [milă față de aproapele]. Fecioria singură nu ajunge ca să intrăm în împărăția lui Dumnezeu. Fecioria nu ajută deloc, dacă fecioara este plină de sine și egoistă.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos Semănătorul cel Bun:

La Semănătorul a Cărui sămînță crește încet și sigur;

La Semănătorul învățaturii celei noi, al puterii și rînduiei celei noi;

La Semănătorul noii hrane duhovnicești cu care se hrănește omenirea pînă la sfîrșitul veacurilor.

Predică

Despre îngustimea minții, pentru care uciderea este mai la îndemînă decît dragostea de Dumnezeu

Dar căutați să Mă omorîți, pentru că cuvîntul Meu nu încapă în voi (Ioan 8: 37).

De ce nu încăpea cuvîntul Mîntuitorului între bătrînii lui Israel? Pentru că ei erau atît de plini de răutate încît nu se afla loc în ei pentru sămînța cea dumnezeiască, penru vestea bună cea dumnezeiască. Toată roadă sufletului lor era din sămînță lui satan, Antihristul. De aceea căutau să-L ucidă pe Hristos. Prin dumnezeiescul psalmist, grăiește Domnul: *Opriți-vă și cunoașteți că Eu sînt Dumnezeu* (Ps. 45: 10). Prin urmare, este necesar să ne oprim de la tot ceea

ce este contra lui Dumnezeu, de la tot ceea ce împiedică lumina cunoștinței de Dumnezeu să ne lumineze și să se sălășluiască întru noi. Cînd omul se golește de aceste răutăți și se oprește de la ele, atunci și numai atunci poate el să înțeleagă că Dumnezeu este Dumnezeu. Cîtă vreme sufletul omului este plin de gînduri necurate, de simțiri necurate și de dorințe necurate, care sînt toate împotriva lui Dumnezeu, este cu neputință ca el să asculte sau să primească cuvîntul lui Dumnezeu. Oricine nu are pe Dumnezeu sălășluindu-se în el, acela va și lupta să deștrădăcineze pe Dumnezeu din sufletele celor care II au pe El. *Căutați să Mă omorîți*. De ce? Pentru că nici măcar un singur cuvînt al lui Dumnezeu nu-și putuse afla loc sau adăpost în inimile lor satanizate. Neavînd nimic în comun cu Hristos Stăpînul, bătrînii lui Israel, încă de la început, nu au putut avea nici un fel de prietenie cu El.

O Stăpîne Doamne, Binecuvîntate Mîntuitorule, ajută-ne nouă să ne oprim din păcatele noastre și să cunoaștem că Tu ești Dumnezeu, ca Cuvîntul Tău să intre și în noi și să ne fie spre luminare, întărire și înviere.

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

8 Februarie

• Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Teodor Stratilat

Toate mucenicile sînt scumpe înaintea lui Dumnezeu, dar există mucenicii mai scumpe decît cele mai scumpe. Valoarea unei mucenicii depinde de mărimea bunurilor pe care le leapădă Creștinul, acceptînd mai bine să moară penru Hristos; și mai departe, depinde și mai mult de mărimea suferinței pe care o îndură creștinul de dragul credinței lui în Hristos. Sfîntul Teodor, care era mare comandant militar în armata romană în timpul împărăției lui Licinius, și guvernator al cetății Heraclea, și-a disprețuit tinerețea, marea frumusețe, înaltul rang militar și onorurile cu care îl înconjura împăratul; toate acestea, de dragul lui Hristos. Teodor a fost mai întîi biciuit, fiind lovit cu șase sute de lovituri de bici peste stomac. După aceea, a fost înălțat pe o cruce și străpuns peste tot cu lăncii.

La sfârșit i s-a tăiat capul. De ce? Pentru că Sfântul Teodor îl iubea pe Hristos mai mult decât orice altceva în această lume. El se scârbea de idolatria prostească de la curtea imperială, dominată de superstițiosul Licinius. El dăruia la pământ idolii de argint și de aur și împărțea bucățile săracilor. El a întors pe mulți la Credința în Hristos și îi striga chiar și lui Licinius să se lepede de idoli și să creadă în Unul adevăratul Dumnezeu Cel Viu. În timp ce era torturat, Sfântul Teodor spunea fără încetare: „Slavă Ție, o Doamne Dumnezeul meu, Slavă Ție!” Sfântul Teodor Stratilat și-a dat duhul în mâinile Domnului nostru la 8 februarie din anul 319 după Hristos, la ceasul al treilea al după amiezii. Sfântul Teodor este socotit apărătorul ostașilor care îl strigă pe el pentru ajutor. Sfintele sale moaște făcătoare de minuni au fost mutate de la Evhaita la Constantinopol și îngropate în Biserica din Vlaherne.

• *Pomenirea Sfântului Proroc Zaharia*

Zaharia a fost al unsprezecelea dintre cei Doisprezece Proroci Mici, care împreună cu Agheu 1-au convins pe împăratul Zorobabel să refacă Templul de la Ierusalim. Zaharia a prorocit intrarea slăvită a lui Hristos în Ierusalim: *Iată împăratul tău vine la tine drept și biruitor; smerit și călare pe asin, pe mînzul asinei* (Zaharia 9: 9). El a mai prorocit și vînzarea lui Iuda, pentru treizeci de arginți: *Și mi-au cîntărit simbria mea, treizeci de arginți* (Zaharia 11: 12); de asemenea, părăsirea lui Hristos de către apostolii Săi la ceasul Pătimirii: *Bate-voipăstorul și se vor risipi oile turmei* (Zaharia 13:7 [?]); (Matei 26: 31; Marcu 14: 27). Prorocul Zaharia mai este numit și *văzătorul secerii*, căci a avut o vedenie în care se pogora o seceră din cer, ca să-i seceră pe păcătoși, mai ales pe hoți și pe hulitorii Numelui lui Dumnezeu. Zaharia a murit în partea a doua a domniei lui Darius Istaspe, cam pe la anul 520 înainte de Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Sava al Doilea, Arhiepiscopul Sîrbilor*

Sava a fost fiul regelui Ștefan celui întâi încoronat și nepotul de frate al Sfântului Sava întâiul. Înainte de tunderea în monahism, Sfântul Sava II s-a numit Predislav. Urmînd exemplul unchiului său, Predislav s-a tuns în monahism și a slujit cu râvnă în viața nevoițelor ascetice. El a fost ales Arhiepiscop al Sîrbilor, urmîndu-i Sfântului Arsenic sub numele de Sava al Doilea. El a păstorit Biserica cu dăruire și cu dragoste. Sava II a trecut la Domnul în anul 1268 după Hristos. Sfintele sale moaște se odihnesc în Mînăstirea de la Peci.

Cîntare de laudă la Sfântul Sava al Doilea, Arhiepiscopul Sîrbilor

Tînărul Predislav neconținut suferea,

Ochii în lacrimi avînd.

Regina Maică îl întreba

De ce suferi, fiul meu?

La ce privesc ochii tăi?

La fața Sfîntului Sava, unchiul meu,

Maică.

Regele Ștefan către fiul său grăi:

Să te însori trebuiește fiule,

Căci este timpul tău,

Și eu am îmbătrînit -

Pe cine voiești? Numele fetei

Să mi-l spui.

Predislav vorbele tatălui le ascultă,

De soție nevrînd să audă.

*Predislav ochii minții cu lacrimi
Spre Unchiul său Sfânt Sava
Și-i întreaptă:
Pe calea lui Hristos
Așează-măpe mine,
Sfinte și Unchiule!
Regele și Regina mor,
Iar Patriarhul Arsenie
De asemenea la cele cerești
Trece,
Biserica văduvă lăsându-o.
De slava lumii al Doilea Sava fuge,
Pentru ca slavă îndoită
Asupra lui să se pogoare:
Cinstea episcopiei
Și cununa sfințeniei.*

Cugetare

Așa scrie Sfântul Serafim de Sarov despre deznădejde: „Așa cum Domnul Hristos pururea se îngrijește de mîntuirea noastră, așa și diavolul, ucigașul de oameni, umblă neconținut să ne arunce în deznădejde. Iuda trădătorul era laș cu inima și nedepins cu lupta duhovnicească, și de aceea diavolul, văzîndu-i deznădejdea, l-a atacat și l-a convins să se spînzure. Petru, piatra cea preatare, căzînd în mare păcat dar încercat în lupte, nu a deznădăjduit și nu și-a pierdut cumpătul, ci mai degrabă a plîns cu amar din inimă înființa și zdrobită pe care văzîndu-o diavolul a fugit fiind ars ca de foc. Așa, fraților, ne învață și Sfântul Antioh să nu cădem sub povara deznădejdiei care vine asupra noastră, ci să ne învelim și să ne întărim cu Simtă Credință, și să-i spunem cu îndrăzneală duhului necurat: „ce este între mine și tine, duhule lepădat de la Dumnezeu, fugarule din rai și slugă a minciunii! Neputincios ești tu, căci Hristos Fiul lui Dumnezeu are putere asupra noastră și a tuturor, înpoia mea, ucigașule! Cu Cinstita Cruce noi capul tău șerpesc îl călcăm.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Arhistrategul:
Care intră în bătălie contra lui Satan;
Care intră în bătălie contra păcatului din om;
Care luptă de partea binelui și contra răului din lumea aceasta;
Care îl răpune pe Satan, păcatul și moartea.

Predică Despre cum trebuie să întîmpine adevăratul creștin ura din această lume

Și veți fi urîți de toți, pentru Numele Meu (Luca 21: 17).

Toți cei care se iubesc pe ei înșiși mai mult decît pe Dumnezeu îi vor urî pe următorii Stăpînului Iisus.

Toți cei care iubesc trupul mai mult decît sufletul îi vor urî pe următorii Stăpînului Iisus.

Toți cei care iubesc această lume mai mult decît împărăția cea Veșnică a lui Dumnezeu îi vor urî pe următorii Stăpînului Iisus.

Toți cei care iubesc păcatul mai mult decît virtutea îi vor urî pe următorii Stăpînului Iisus.

Numărul celor care urăsc Numele lui Iisus este uneori mai mare și alteori mai mic. Dar oricît de mare ar fi numărul lor, fraților, nu vă temeți, căci numărul îngerilor și

sfinților este miriade. Numărul celor din neamurile voastre care se află în ceruri, adică al iubitorilor de Iisus Hristos, este mai mare decât stelele de pe cer și decât nisipul mării. O, nu vă temeți, căci Hristos este cu voi și aceasta înseamnă că sînteți mai tari decât cei care vă urăsc! Atunci cînd Cel Puternic este de partea voastră, voi sînteți întotdeauna cei mai numeroși căci sînteți mai puternici decât oricîte mii de mii ale adversarilor.

O Stăpîne Iisuse, Stăpîne Atotputernice, fii totdeauna cu noi și ne ajută nouă ca să fim pururea cu Tine și toată frica să fugă de la noi,

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

9 Februarie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Nichifor*

Viața acestui mucenic Nichifor arată cu putere cum respinge Dumnezeu mîndria și cum încununează El cu slavă dragostea și smerenia. Trăiau în Antiohia doi prieteni buni, învățatul preot Saprachie și cetățeanul simplu Nichifor. Dar într-un oarecare fel prietenia lor s-a prefăcut în ură neîmpăcată. De Dumnezeu-temătorul Nichifor de multe ori a încercat să se împace cu preotul. Dar Saprachie cu nici un chip nu dorea această împăcare. Cînd au început persecuțiile în contra Creștinilor, presbiterul Saprachie a fost osîndit la moarte și dus la locul de execuție, îndureratul Nichifor fugea pe lîngă car, rugîndu-se cu lacrimi de fostul lui prieten să-l ierte cel puțin înaintea muceniceștii morți, ca sufletele lor să se despartă în pace: «Iartă-mă, mucenice al lui Hristos, iartă-mă căci ți-am greșit ție!». Dar Saprachie nu a voit nici măcar să privească către Nichifor, privind trufaș și liniștit doar înainte. Văzînd învîrtoșarea inimii lui, Dumnezeu nu a voit să primească jertfa lui Saprachie și să-l încununeze cu cununa veșnicei slave, ci în mod tainic și-a retras harul Său de deasupra lui Saprachie. În acea clipă, Saprachie s-a lepădat de Hristos și a declarat în fața judecătorilor că se va închina idolilor. Asta face ura cea oarbă ! Nichifor s-a rugat de Saprachie să nu se lepede de Hristos, zicîndu-i: «O iubite frate, nu face aceasta! nu te lepăda de Stăpînul Hristos Iisus! nu te lipsi de cununile cele nepieritoare!» Dar în zadar. Saprachie era cu totul împietrit. Atunci Nichifor a strigat către chinuitori: «Și eu sînt Creștin! Tăiați-mă pe mine în locul lui Saprachie!». Călăii i-au spus judecătorului despre aceasta, iar judecătorul a poruncit eliberarea lui Saprachie și decapitarea lui Nichifor. Nichifor cu bucurie și-a plecat capul pe buturugă, făcîndu-se astfel părtaș împărăției și fiind încununat cu cununa slavei celei nepieritoare. Acestea s-au petrecut la anul 260 după Hristos, în timpul împărăției lui Galien.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Petru Damaschinul*

Unii zic că Sfîntul acesta Petru Damaschinul a trăit în veacul al optulea, iar alții, că în al doisprezecelea. Această nelămurire vine din aceea că au fost doi Damaschini cu numele de Petru. Cel despre care vorbim acum a fost un mare nevoitor. El era preamilosiv. Petru acesta Damaschinul nu avea nici măcar o carte; ci mai curînd împrumuta cărți ca să le citească. El citea cu rîvnă, strîngînd înțelepciunea precum albina mierea. Un timp, el a fost episcop în Damasc, dar cînd a stat împotriva credinței islamice și a ereziei manihee, arabii i-au tăiat limba și l-au aruncat în surghiun în Arabia cea mai dinăuntru. Dar cu toate acestea Dumnezeu i-a dat darul grăirii, astfel încît și în surghiun el predica Sfînta Evanghelie și îi întorcea pe mulți la Credința în Hristos. El a alcătuit și a lăsat posterității o preascumpă carte de învățatură duhovnicească. El a murit mărturisitor și mucenic și s-a mutat la locașurile cele cerești ale împărăției lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Petru Damaschinul

*Damaschin opt feluri de cunoaștere
înaintea oamenilor duhovnicești așează:*

Intîi

Cunoașterea durerii și oricărei ispite

Al doilea

Cunoașterea din partea sufletului

A tuturor păcatelor sale,

A tuturor călcărilor poruncilor dumnezeiești

Și a iertării lui Dumnezeu.

Al treilea

Cunoașterea groazei, durerii și fricii

Celei de dinaintea morții, și de după

Despărțirea sufletului de trup,

Cînd acesta în fața Judecătorului

Va trebui să stea.

Al patrulea

Cunoașterea Mîntuitorului Hristos,

A vieții Lui și a vieții Sfinților Lui:

A faptelor lor, a răbdării și cuvintelor lor,

Care ca un clpot de argint sună peste veacuri.

Al cincilea

Cunoașterea însușirilor zidirii,

A schimbărilor și felurilor ei.

Al șaselea,

Cunoașterea formei lucrurilor,

Și a tuturor celor care se pot vedea în Zidire

Al șaptelea

Cunoașterea lumii raționale și spirituale,

A lumii îngerești și a celei de sub pămînt;

A binelui și răului.

Al optulea

Cunoașterea lui Dumnezeu,

Unul, Sfînt, Tare, Far 'de moarte.

Aceasta este cunoașterea Teologiei,

La care puțini ajung.

Căci celui numit Teolog

Cea mai mare curăție îi trebuiește,

Căci inima necurată

La ceruri nu ajunge.

Damaschin, cele șapte feluri de cunoaștere

A dobîndit,

Si la a opta, la cunoașterea lui Dumnezeu,

A ajuns.

Căci a opta de însuși Dumnezeu este dăruită în dar,

Ea nu se poate învăța,

Nici merita.

Cugetare

Sfântul Petru Damaschinul scrie despre darurile generale și particulare ale lui Dumnezeu către oameni și zice: «Darurile generale sînt patru, împreună cu toate cele care răsar din ele, ele fiind lucrările minunate și înfricoșate ale lui Dumnezeu, scrise în Sfînta Scriptură. Iar darurile particulare sînt dăruite fiecărui om îndeosebi, fie bogății spre miluirea săracilor, fie sărăcie spre sporirea răbdării și smereniei; fie stăpînire spre împărțirea dreptății și întărirea virtuților, sau a supunerii și robirii de dragul mîntuirii sufletelor; fie sănătate spre ajutarea neputincioșilor, fie boală spre dobîndirea cununii răbdării; fie înțelegere și pricepere la negoțuri spre sporirea virtuții, fie nepricepere și slăbiciune spre supunerea cea smerită. Toate acestea, chiar dacă apar contrare una celeilalte, sînt toate dăruite în scopul sporirii binelui», în concluzie, Sfântul Petru Damaschinul spune că avem datoria să aducem mulțumită pururea lui Dumnezeu pentru toate darurile, și să îndurăm cu nădejde și cu răbdare toate încercările și relele care ne pot veni din acestea. Căci toate cele pe care Dumnezeu ni le dăruiește sau îngăduie să vină asupra noastră, sînt spre a noastră mîntuire.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus Izvorul Bucuriei:

Izvorul Bucuriei în nenorocirile vieții, pe care El singur le poate înlocui cu bucuria;

Izvorul Bucuriei noastre care zăcem în lanțurile păcatelor, pe care doar El ni le poate rupe și reda libertatea;

Izvorul Bucuriei în moartea noastră, din care El singur poate să ne învie.

Predică Despre cuvîntul lui Dumnezeu cel mai tare ca moartea

Dacă cineva va păzi cuvîntul Meu nu va vedea moartea în veac (Ioan 8 : 51).

Cîtă vreme într-o încăpere stă aprinsă o lumînare, întuneric nu poate fi cîtă vreme lumina luminării luminează. Dacă mîncarea este gătită cu sare, ea nu se va strica. Dacă creștinul păzește cuvîntul lui Dumnezeu în sufletul lui, acela are lumină și sare întru sine și viața se sălășluiește în el. Acel suflet nu va cunoaște întunericul în această viață, nici putreziciunea morții nu o va gusta.

Oricine păzește cuvîntul lui Hristos întru sine, Cuvîntul lui Hristos i se face hrană dinlăuntru care îl hrănește și-l luminează și-l învie. Dacă este în trup sau în afară de trup, el se simte la fel de viu pentru că Cuvîntul lui Dumnezeu este în el, adică viața veșnică. Moartea trupului nu-i poate da unui astfel de suflet de Dumnezeu-purtător decît o mai mare libertate și un mai mare entuziasm al iubirii lui Hristos, Dătătorul vieții.

Dar ce înseamnă, fraților, a păzi cuvîntul lui Dumnezeu întru sine? Aceasta înseamnă mai întîi: să ținem cuvîntul lui Dumnezeu în mintea noastră, prin gîndirea la el; al doilea: să ținem cuvîntul lui Dumnezeu în inima noastră, prin iubirea pe care o avem pentru el; al treilea: să ținem cuvîntul lui Dumnezeu cu voința noastră, prin împlinirea lui cu fapta; al patrulea: să ținem cuvîntul lui Dumnezeu cu limba noastră, mărturisindu-l pe față atunci cînd se ivește nevoia să o facem. Astfel, a păzi cuvîntul lui Hristos înseamnă să ne umplem noi înșine de el și să-l împlinim cu fapta. Oricine va păzi astfel cuvîntul lui Hristos, cu adevărat nu va gusta moartea niciodată.

O Stăpîne al nostru, Puternice Doamne, Cel Care ai biruit moartea, dă-ne și nouă

putere și înțelegere să păzim cuvântul Tău cel sfânt pînă la sfîrșit; ca nici noi să nu gustăm moartea în veac și ca moartea niciodată să nu ne biruiască pe noi; și ca stricăciunea să nu mănînce sufletele noastre. O Stăpîne Atotmilostive, milostiv fii nouă, păcătoșilor,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veac, Amin.

10 Februarie

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Haralambie*

Marele Sfînt Mucenic Haralambie a fost Episcop în cetatea Magnesiei și a suferit pentru Hristos în anul o sută treisprezece al vieții sale. Cînd au început sîngeroasele persecuții contra Creștinilor, din timpul împăratului Septimius Severus, Bătrînul Haralambie nu s-a ascuns de ele, ci cu libertate și pe față a predicat tuturor Credința în Hristos. El a îndurat schingiuri cumplite ca și cînd nu ar fi fost el în acel trup. Cînd l-au jupuit de viu, bătrînul iertător le-a zis ostașilor: „Vă mulțumesc, fraților, că scărpinmdu-mi trupul cel vechi mă reînnoiește pe mine cu duhul pentru viața veșnică." El chiar în timpul chinurilor a făcut minuni mari și i-a adus pe mulți la Hristos. Chiar fiica împăratului, Calina, a lăsat închinarea la idoli a tatălui ei și s-a făcut creștină. Osîndit la moartea și adus la locul execuției, Sfîntul Haralambie și-a înălțat mîinile către cer și s-a rugat lui Dumnezeu pentru tot poporul ca Dumnezeu să le dăruiască sănătate trupească și mîntuire sufletească și ca El să le înmulțească roadele pe acest pămînt. „O Doamne, Tu care știi că omul e făcut din trup și sînge; iartă-le lor păcatele lor și varsă Harul Tău peste toți!" După rugăciune, acest sfînt bătrîn și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu încă înainte ca satrapul să-i lovească gîtul cu sabia. Sfîntul Haralambie a luat mucenicia la anul 202 după Hristos. Fiica împăratului, Galina, a luat trupul Sfîntului și l-a îngropat cu cinste.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Prohor*

Acest sfînt Prohor era un făcător de minuni de la Lavra Peșterilor din Kiev, și lui i se mai spune și Mîncătorul de Spanac, deoarece în vremea în care a locuit la Mînăstirea Peșterilor el nu a gustat deloc pîine, ci se hrănea doar cu acest spanac, pe care îl usca și îl amesteca oarecum și făcea din el un fel de pîine. Ori de cîte ori dădea din acest fel de pîine cu binecuvîntare, pîinea avea gust de miere în gura celui care o gusta; dar dacă cineva o fura, ea era amară ca pelinul. Odată pe cînd era lipsă de sare în Rusia, Prohor a împărțit cenușă oamenilor ca și cînd ar fi fost sare. Căci cu adevărat cenușa pe care el o dădea cu binecuvîntare, era ca sarea. Dar dacă cineva voia să-și ia singur, adică dacă fura această cenușă, ea nu le rămînea decît ca cenușă. Cneazul Sviatopolk a poruncit ca cenușa din chilia Sfîntului Prohor să-i fie adusă lui la palat fără permisiunea și binecuvîntarea Sfîntului. Atunci cînd această cenușă s-a adus, cei care au gustat-o au văzut că este cenușă și nicidecum sare. Atunci Prohor le-a spus oamenilor care veneau la el pentru sare să se ducă la palatul cneazului, și cînd vor vedea că el aruncă cenușa afară din palat, să o ia și să o ducă la casele lor, căci ea va fi sare. Poporul a făcut așa, și iată, cenușa era sare. Crezînd aceasta, cneazul însuși s-a făcut respectuos și a început să-l iubească pe Sfîntul Prohor, astfel încît, după ce acesta a trecut la cele veșnice în anul 1107 după Hristos, însuși cneazul l-a așezat pe Sfînt cu mîinile lui în mormînt alături de marii Sfinți ruși Antonie și Teodosie.

Cîntare de laudă la Sfîntul Haralambie

*Sabia cea neștiutoare în zadar se învîrte deasupra capului
Sfîntului Haralambie.*

Sfîntul îngenunchează și lui Dumnezeu se roagă:

Doamne, slobozește pe robul Tău!

*Slobozește poporul Tău de toate păcatele lor;
Arată milostivirea Ta din nou asupra lor;
Bindecuvîntează osteneala lor și înmulțește roadelepămîntului!
Indestulează-i cu de toate; căci trup și sînge sînt ei.
Dăruiește-le mereu să-Ți cînte Ție,
Umple de sănătate și bucurie inimile lor,
Spre aducerea aminte de Tine!
Alungă departe de ei tot răul,
Mîntuiește-i de nevoi și sărăcie,
Milostivește-Te către ei toți,
Iar după moartea lor,
Fă-le parte cu Sfinții Tăi, Doamne!
Doamne, milostivește-Te către poporul Tău!
Oricine lui Haralambie se va ruga,
Și numele meu va pomeni,
Ajută-l, Doamne, din chinurile mele
Pentru Tine!
Atunci din cer un glas a venit:
Primită este rugăciunea ta,
Sufletul tău la Mine să vină!
Sfîntul al său sulfet îl dă;
El către Rai zboară,
înainte ca sabia să cadă.*

Cugetare

Multe din greutățile mari care vin asupra omului își au cauza, cunoscută sau nu, în trecutul lui. Totuși, cauzele acestor mari greutăți, cum ar fi, de exemplu, nebunia, nu sînt nimic altceva decît efectele călcării legii lui Dumnezeu.

Cînd Sfîntul Haralambie era schingiuit mai presus de minte, împăratul a aflat de harul sfîntului în a vindeca nebunia și a poruncit să fie adus acolo un nebun ca să se convingă și împăratul că Haralambie putea vindeca de nebunie. Diavolul îl chinuia de treizeci și cinci de ani pe cel adus, mînîndu-l în pustietăți și în munți și aruncîndu-l în noroaie și în repeziciunile apelor. Cînd acest om suferind s-a apropiat de Sfîntul Haralambie, diavolul a simțit buna mireasmă ce venea de la trupul Sfîntului și a țipat: „Rogu-te, robule al lui Dumnezeu, nu mă chinui înainte de vreme, ci poruncește și voi pleca de bună voie, și de vrei voi spune și cum am intrat în acest om.” Sfîntul i-a poruncit să spună, iar demonul a zis: „Acest om voia să fure de la vecinul lui și s-a gîndit: Dacă nu-l voi ucide mai întîi pe vecin, nu-i voi putea fura ce-i al lui. Și l-a omorît pe vecinul. Prinzîndu-l pe cînd făcea uciderea, am intrat în el și iată treizeci și cinci de ani de cînd locuiesc în el.” Auzind acestea sfîntul lui Dumnezeu a poruncit diavolului să iasă din om îndată și să-l lase în pace. Diavolul a ieșit iar omul nebun s-a vindecat și a stat liniștit.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus, Frumusețea întregă a zidirii: • La Hristos, Frumusețea tuturor celor create; frumusețe umbrită de frică și de tristețea păcatelor;

- La Hristos, Frumusețea omului, făptura cea mai înaltă a zidirii; a cărei frumusețe a pălit de frică și de tristețea păcatelor;
- La Hristos Frumusețea minții curate; a lumii celei fără de trup a îngerilor;
- La Hristos, Frumusețea Sfintei Treimi, descoperite nouă de El și prin El.

Predică Despre păcatul celor care spun: „Noi vedem.”

Dacă ați fi orbi n-ați avea păcat (Ioan 9: 41).

Aceste cuvinte le-au fost spuse evreilor de către Cel Care le dăduse Legea prin proroci, ca Legea să le ajute lor ca niște ochi ai sufletului. Evreii deci primiseră acea vedere, dar ei își închideau ochii cu bună știință și spre a lor pierire. De aceea le-a grăit Mîntuitorul Cel Drept aceste drepte cuvinte.

Aceste cuvinte așadar sînt adevărata dreptate, azi și pururea, căci orbul nu are păcat dacă i se întîmplă să calce cu picioarele ogorul cuiva, sau dacă ia haina altuia în loc de a sa. Dar dacă cel care vede face acestea, el face păcat și este supus pedepsei. Dacă cel care are ochi cu bună știință și-i închide și comite aceste păcate, și el face același păcat și va lua aceeași pedeapsă [și încă și mai mare].

Dar ce se va putea spune despre cei care au primit Sfîntul Botez și Sfînta Mirungere ca pe doi ochi ai sufletului și cu toate acestea păcătuiesc ca și nebotezații? La Judecata de Apoi, lor nu li se va face ca celor orbi din naștere, ci ei vor fi pedepsiți ca niște călcători de lege care de bună voia lor s-au schilodit pe ei înșiși și s-au orbit.

Și încă, ce se va spune despre cei care au primit și celelalte Taine ale Harului în plinătatea Ortodoxiei și care au înaintea lor exemplele luminoase ale Sfinților și învățătura cea de-a pururea din Sfînta Biserică, și cu toate acestea se depărtează de ea și rătăcesc? La Judecata de Apoi, așa unii nu se vor putea îndreptați din pricină de orbire, ci mai curînd vor fi judecați ca niște călcători de lege care de bună voia lor s-au schilodit pe ei înșiși și și pe alții cu orbirea lor.

O înfricoșate Doamne, mîntuiește-ne pe noi de păcat! O Multmilostive Doamne, deschide-ne nouă ochii către calea mîntuirii Tale!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 Februarie

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Vlasie*

Sfîntul Vlasie s-a născut în provincia Capadociei. încă din copilărie el era temător de Dumnezeu și blînd. Pentru aceste virtuți, a fost ales episcop al cetății Sevastia (din Armenia). Vlasie a fost un mare luminător al vieții creștinești în această cetate păgîină. La vremea unor grele prigoniri ale creștinilor, Sfîntul Vlasie a stat în mijlocul turmei sale întărind-o și cercetînd pe toți mucenicii lui Hristos de prin închisori, între care se afla și slăvitul Eustratie. Cînd aproape toți creștinii din Sevastia au fost fie uciși fie s-au ascuns de frica prigoanelor, Bătrînul Vlasie s-a retras în Muntele Argheos și s-a sălășluit acolo într-o peșteră. Fiarele îl simțeau că este sfînt, și se adunau în jurul lui, iar el le mîngîia. Dar prigonitorii l-au aflat pe sfînt în locul lui îndepărtat și l-au tîrît la judecată. Pe drum, Sfîntul Vlasie a vindecat un tînar căruia i se oprise un os în gît. La rugămintea unei văduve care plîngea și-l ruga cu lacrimi să facă rugăciune ca să-și afle porcul ei pe care îl răpise un lup, Sfîntul porunci cu rugăciunea lupului să ducă porcul înapoi ceea ce se și făcu. Siniștrii judecători îl torturau bestial pe Sfîntul Vlasie: cu biciuiri și cu ruperea cărnii trupului cu dinți de fier. Dar prin tăria Credinței lui în Hristos, Sfîntul Vlasie, chiar din mijlocul acestor chinuri, aduse pe mulți păgîini la Hristos. Șapte femei și doi copii fură aruncați după aceea să zacă în temniță alături de el. Femeile au fost ucise mai întîi prin tăierea capului, apoi fură decapitați și Sfîntul Vlasie cu cei doi copii. Sfîntul Vlasie a luat mucenicia pentru Hristos la anul 316. Oamenii se roagă Sfîntului Vlasie pentru sănătatea animalelor din gospodărie și păzirea lor de răpirea de către fiarele sălbatice, în apus el mai este chemat în ajutor

și pentru toate bolile de gât.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Gheorghe din Kratovo*

Gheorghe era de neam sîrb, din orașul Kratovo. El era lucrător în argint de meserie iar în inimă și cuget era Creștin credincios și evlavios. Gheorghe avea optsprezece ani cînd turcii au încercat să-l facă să treacă la islam. Gheorghe a rămas însă tare ca diamantul. Turcii l-au schingiuit în multe feluri iar la sfîrșit l-au ars pe rug. El a murit pentru frumoasa Credință Creștină în ziua de 11 februarie 1515, în orașul Sofia, din Bulgaria, în timpul domniei Sultanului Selim, și s-a mutat la locașurile cerești unde se bucură de slava cea nepieritoare.

- *Pomenirea Sfintei Teodora*

Teodora a fost împărăteasă, soția răului împărat Teofil, luptătorul împotriva icoanelor. După moartea lui Teofil, Teodora a luat comanda Imperiului, domnind împreună cu fiul ei, Mihail III. La Sinodul din Constantinopol din anul 842 după Hristos, ea a restabilit cultul cinstirii sfîntelor icoane. Cu această ocazie s-a instituit Sărbătoarea Duminicii Ortodoxiei, care este prima Duminică din Sfîntul și Marele Post. Această sfîntă și merituosă femeie creștină, cinstitoare a Sfintei Biserici Ortodoxe, și-a dat sufletul în mîna lui Dumnezeu în ziua de 11 februarie a anului 867 după Hristos. Acele zile de izbîndă a Ortodoxiei asupra tuturor ereziilor au fost timpul cînd, prin minunata Purtare de Grijă a lui Dumnezeu, Sfînții Chirii și Metodic au fost trimiși ca misionari creștini la popoarele slave.

Cîntare de laudă la cinstirea sfîntelor icoane

Cui te închini tu Creștine,

Cînd înaintea icoanelor te pleci

Și cu evlavie le săruți?

Înaintea Unului Domn Dumnezeu Făcătorul a toate

Mă închin,

Cu tot sufletul, cu toată inima, și cu tot cugetul meu.

Căci muritor sînt și pe El în această viață

Nu sînt vrednic să-L văd,

De aceea sfintei icoane care pe El îl închipuie

Mă închin.

Pe cine cinstești tu cu atîta evlavie,

Creștine,

Cînd icoana o săruți?

Pe însuși Dumnul și Mîntuitorul meu,

Căruia cu evlavie picioarele, și mîinile I le sărut.

Cum și pe ale sfînților îngeri, și ale Maicii lui Dumnezeu,

Și ale tuturor sfînților.

Căci muritor sînt și cu neputință îmi este în această viață eu aievea să-i văd, De

aceea sfintele lor icoane Eu cu dragoste le cinstesc, Spre mîntuirea sufletului meu.

Cugetare

Materia în sine nu este rea, așa cum cu răutate au cugetat ereticii manihei și unii filozofi. Nu numai că materia nu este rea, dar materia nici nu este singurul canal prin care se propagă răul; ci în măsura în care materia este un canal, adică un mijloc de propagare a binelui sau a răului, așa este și spiritul. Lucrurile materiale sînt triste și uneori chiar înspăimîntătoare doar din cauza păcatelor omului, materia în sine însă nu este păcătoasă. Căci dacă ar fi fost așa, ar mai fi instituit Mîntuitorul Taina Sfintei împărțșiri cu pîine și cu vin? Și ar mai fi numit El pîinea însuși Trupul Său, iar vinul, însuși Sîngele Său? Dacă materia ar fi în sine rea, cum s-ar mai putea boteza atunci oamenii cu apă? Cum ar mai fi poruncit Sfîntul

Apostol Iacov ca bolnavul să fie uns cu untdelemn? Cum ar mai rămâne Sfânta Agheazmă nestricată, și cum și-ar mai păstra ea puterile vindecătoare? Cum ar mai avea atunci putere Sfânta Cruce a lui Hristos? Cum ar mai fi transmis chiar veșmîntul Lui puterea care a vindecat-o pe femeia cu scurgere de sînge? Cum ar mai putea face sfintele moaște ale sfinților și sfintele icoane atîtea minuni nenumărate și atîta bine oamenilor, minuni și bine care vin din chiar împărăția harului? Prin urmare, cum li s-ar putea face atîta bine oamenilor prin ceva rău? Nu, fraților. Materia niciodată nu este rea în sau prin sine.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Bunul Neguțător Care a venit în această lume ca să negustorească, dînd și luînd:

- Ca să-și dea osteneala Sa spre a aduna roadele bogate ale bucuriei acestei osteneți;
- Ca să Se dea pe Sine la umiliri, la scuipări, la loviri, la răniri, la împingeri, la răstignire, spre a deschide larg oștilor credincioșilor Săi ușile slavei celei cerești;
- Ca să-Și dea Trupul, spre a mîntui multe suflete aflate printre mulțimile de popoare.

Predică *Despre judecata după trup și judecata după duh*

Voi judecați după trup (Ioan 8: 15).

Așa le-a spus Atotștiutorul Stăpîn răilor evrei: *Voi judecați după trup*. Căci ei prinseseră o femeie săvîrșind adulter și voiau să o omoare cu pietre din cauza păcatului ei cu trupul. Dar Stăpînul s-a uitat la sufletul femeii, și a văzut că el încă mai poate fi mîntuit și schimbat, și a adus-o la pocăință și apoi i-a dat drumul. Căci și de săvîrșise fapta adulterului, totuși sufletul ei nu era cu totul adulter. Pe cînd fariseii pururea erau adulteri cu inima, și știau cu viclenie să ascundă acest păcat, să nu-l condamne, ci să condamne numai adulterul cu fapta, și numai atunci cînd cei care îl comiteau erau prinși în fapt.

Oamenii duhovnicești judecă după duh, iar oamenii trupești, după trup. Chiar și astăzi, evreii, pedepsiți și împrăstiați printre celelalte neamuri, tot așa judecă, după trup. Căci ei nu vor să fie duhovnicești și să judece duhovnicește, după duh, ci doar exterior, după Legea scrisă pe hîrtie sau în natură. Căci, dacă ei ar fi învățat să judece faptele după duh, ei L-ar fi recunoscut imediat pe Stăpînul Iisus că este Mesia și Mîntuitorul. Să fim deci cu băgare de seamă, frați creștini, să nu judecăm după trup. Să ne păzim a judeca prea degrabă pe acela care din nebăgare de seamă cade în păcat, ori a lauda prea degrabă pe acela care cu fapta îndemînic este să nu păcătuiască înaintea oamenilor, dar care cu inima zace în iadul păcatelor. Să ne păzim de greșală, să nu cumva să judecăm oamenii și lucrurile după impresiile simțurilor noastre, ci să ne străduim a judeca lucrurile duhovnicește, adică prin Duhul. Căci iată sîntem fii ai Duhului și ai Luminii, căci cu toții sîntem botezați.

O Stăpîne Iisuse Hristoase, învață-ne pe noi și călăuzește-ne pe noi să nu judecăm niciodată după trup, ci pururea după duh,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

12 Februarie

- *Pomenirea Sîntului Meletie, Arhiepiscopul Antiohiei*

Acest mare și dumnezeiesc bărbat Meletie a fost un neîntrecut tîlcuitor al Ortodoxiei și un neînfricat apărător al ei. Viața toată și-a închinat-o luptei contra ereziei ariene care nu recunoștea pe Fiul lui Dumnezeu ca Dumnezeu, hulind astfel Sfânta Treime. De trei ori a fost izgonit și exilat Sfîntul Meletie din scaunul său, în Armenia. Lupta ereticilor împotriva Ortodoxiei a fost atît de

sălbatică și de nerușinată, încît odată, pe cînd Sfîntul Meletie predica poporului în biserică despre Sfînta Treime, propriul lui diacon, un eretic, s-a repezit la el și i-a astupat gura cu mîna. Neputînd vorbi cu gura, Sfîntul Meletie atunci a vrobît prin semne. El și-a ridicat pumnul închis în sus, deschizîndu-și apoi doar trei degete și arătîndu-le poporului. Apoi, închizînd iar mîna, a arătat spre popor doar un singur deget. Sfîntul Meletie a participat la cel de al Doilea Sinod Ecumenic de la Constantinopol, din anul 381, la care împăratul Teodosie i-a arătat o cinste aparte. La acest Simt Sinod, Dumnezeu a lucrat minuni prin ierarhul Său. Pe cînd Sfîntul Meletie explica cu amănunțime, și în urechile lui Arie, dogma Sfintei Treimi, slujindu-se de mîna sa, arătînd mai întîi unimea printr-un singur deget, iar treimea, prin trei, înaintea tuturor deodată văpaie luminoasă a ieșit din mîna ierarhului. La acest Sinod Sfîntul Meletie l-a confirmat pe Sfîntul Grigorie Teologul ca patriarh pe scaunul Constantinopolului. Mai înainte de aceasta el l-a hirotonit și pe Sfîntul Vasile cel Mare diacon și l-a botezat pe Sfîntul Ioan Gură de Aur⁷. După închiderea lucrărilor Sinodului, Sfîntul Meletie și-a încheiat această viață pămîntească la Constantinopol. Sfintele lui moaște au fost mutate după aceea la Antiohia.

• *Pomenirea Sfîntului Alexie, Mitropolitul Moscovei*

Sfîntul Alexie a fost un mare ierarh al Bisericii Ruse în vremea cînd poporul se afla sub cumplita robie tătară. Odată, în copilărie, în vreme ce vîna păsări, el a adormit. În vis a auzit un glas: „Alexie, de ce te străduiești în zadar? Eu te voi face pe tine pescar de oameni.” La vîrsta de douăzeci de ani el a fost tuns monah, iar după un timp a fost uns Mitropolit al Moscovei. El a intrat de două ori pînă la „Hoarda de Aur” a tătarilor: prima dată să-l împace pe Hanul Verdevir care se pornise cu mînie asupra poporului rușilor, iar a doua oară la invitația Hanului Amurat, pentru a o vindeca de orbire pe soția hanului. Ea suferea de acea orbire de trei ani, dar și-a recăpătat vederea la rugăciunile Sfîntului Alexie, și după ce el a stropit-o cu apă sfințită. După multe nevoițe și o viață bogată foarte în roade duhovnicești, Sfîntul Alexie a adormit întru Domnul în anul 1378, la vîrsta de optzeci și cinci de ani, strămutîndu-se la locașurile cerești.

⁷ Așa era obiceiul atunci printre creștini, de a primi botezul la vîrsta de treizeci de ani, obicei abolit chiar de Sfîntul Grigorie Teologul - vezi amănunte în cartea dedicată acestui sfînt de către un autor grec contemporan, apărută și în traducerea românească și intitulată *Vulturul rănit*.

• *Pomenirea Sfintei Cuvioase Măria*

Această sfîntă Măria a fost o tînără înzestrată cu o mare tărie sufletească. La moartea mamei ei, tatăl ei a dorit tunderea în monahism. Măria însă nu voia să se despartă de tatăl ei, și amîndoi au hotărît să călătorească la o mînăstire de bărbați. Măria și-a tăiat părul și s-a îmbrăcat în haine bărbătești, astfel încît nu s-a cunoscut că este femeie. Cînd tatăl ei a murit, Măria a fost tunsă monah, primind numele de Marius. În apropierea mînăstirii se afla un han. Fiica hangiului s-a aprins de poftă pentru Marius, părutul monah. Fiind însă respinsă, cu toate insistențele ei, hangița l-a acuzat pe Marius că a necinstit-o, după ce mai întîi se necinstise de către un oarecare altul, dînd mai apoi naștere unui fiu. Măria nu s-a apărut în fața acestei acuze și a fost alungată din mînăstire, împroșcată fiind de toți cu rușine. Cu fiul alteia în brațe, Măria a trăit timp de trei ani într-o dălbăvă a mînăstirii, îndurînd frigul, foamea, și toate silniciile lipsurilor. În acest timp, fiica hangiului a fost lovită de nebunie. Curînd după aceea, a murit și Măria. Doar atunci s-a descoperit că părutul monah Marius a fost de fapt femeie. Fiica de acum îndrăcită a hangiului s-a vindecat de îndată ce s-a atins de trupul adormit al Sfintei Măria, iar după aceea și-a recunoscut crima. Sfîntă Măria s-a

mutat la locașurile cele cerești la anul 508.

- *Pomenirea Sfântului Antonie, Patriarhul Constantinoplei*

Sfântul acesta Antonie a fost la început un mare nevoitor împodobit din belșug cu virtutea milosteniei, iar mai apoi a fost înălțat Patriarh al Constantinopolului în timpul domniei împăratului Leon cel înțelept (889-912). El l-a tuns monah și pe tatăl său și a întemeiat o mânăstire peste moaștele Sfintei Callia.

Pomenirea Sfintei Callia

Sfântă Callia pururea miluia săracii, și ca fecioară, și mai târziu, ca femeie măritată. Soțul Calliei era un bărbat bogat dar foarte zgîrcit. Odată, pe când se întorcea dintr-o călătorie de afaceri, el a văzut-o pe soția lui cum făcea milostenie săracilor, așa că a omorât-o. Dar Dumnezeu a proslăvit-o pe Callia astfel: mulți bolnavi căpătau sănătate deplină la sfintele ei moaște, încredințat de aceasta, Sfântul Patriarh Antonie a întemeiat o sfântă mânăstire peste mormîntul ei.

Cîntare de laudă la Sfînta Treime

Unime și Treime, Una în dumnezeire și Trei în Persoane.

Hristos: El este Dumnezeu și Om, Unul în Persoană avînd Două firi.

Mari și minunate sînt aceste două taine -

Cheia vieții și a firii se ascunde în ele.

Treime Sfînta și Unime Sfînta, foc al veșniciei.

Foc al veșniciei: Trei Torțe într-O singură Flacăară.

Unime și Treime, Una și Trei.

Hristos: El este Dumnezeu și Om, Unul și Două.

Cugetare

Sfântul Ioan Gură de Aur dă un exemplu din viața Sfântului Meletie, care demonstrează extraordinara noblețe a acestui mare ierarh: „Ar fi nedreptate să lăsăm nerostit ceea ce s-a întîmplat în timpul cît Patriarhul Meletie a fost surghiunit din Antiohia. Cînd guvernatorul a șezut în car și l-a făcut să șadă pe sfînt lîngă el, el a mînat tare caii să gonească prin piață. Din toate părțile cetățenii aruncau cu pietre în capul guvernatorului, căci nu puteau suferi să fie lipsiți de ierarhul lor, preferînd mai curînd să moară decît să lase să fie despărțiți de el. Dar acest sfînt și binecuvîntat bărbat, în acest timp, ce făcea? Văzînd cum zboară pietroaiele spre capul guvernatorului, el a acoperit acel cap cu veșmîntul său. Astfel, el și-a rușinat adversarii cu minunata lui blîndețe, și le-a lăsat o pildă urmașilor săi de cam ce fel de iertare ar trebui să dăm dovadă noi față de vrăjmașii noștri. El a arătat că nu este destul să ne abținem de la a face rele, ci că trebuie cu toată puterea chiar să îndepărtăm pericolele care îi amenință pe cei care ne sînt răuvoitori, și care ne urăsc de moarte.” Privitor la înfățișarea exterioară a Sfântului Meletie, Sfântul Gură de Aur ne spune mai departe: „Cu adevărat, era cea mai mare bucurie să ai șansa să vezi fața cea sfîntă a acestui om. Nu doar cînd vorbea sau predica, ci și cînd doar simplu, privea la tine, el transmitea în sufletul omului toate virtuțile, doar cu privirea.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos, Marele Nevoitor:

La cum a postit El, nu pentru a-Și supune Preacuratul Său Trup, care nu avea nevoie de aceasta, ci pentru a ne lăsa nouă pilda viețuirii celei drepte;

- La cum a postit El pentru mine;
- . La cum eu sînt cel care are nevoie de postire pentru mîntuirea sufletului meu și de dragul iubirii Lui.

Predică *Despre minunata venire la noi a Fiului lui Dumnezeu*

leșit-am de la Tatăl și am venit în lume; iarăși las lumea și Mă duc la Tatăl (Ioan 16:28).

Fraților, aceste cuvinte sînt pentru noi de o importanță crucială. Căci dintre toate lucrurile din lumea aceasta, cel mai important de știut este că există Dumnezeu și că există viață după moarte. Aceste cuvinte rostite de Mîntuitorul sînt mai de preț decît toate mărgăritarele și comorile lumii, mai de preț decît soarele și decît stelele, căci ele au fost rostite de Acela Care este Martorul Cel mai credincios. Cu adevărat, aceste cuvinte sînt izvorul celei mai mari bucurii pentru noi cei care sîntem scufundați în deznădejde, iar după deznădejde, nu ne mai rămîne în față decît moartea. Aceste cuvinte stau mărturie că există Dumnezeu și că există viață după moarte. *leșit-am de la Tatăl* - mai înainte de orice, aceste cuvinte înseamnă că există un Dumnezeu de la Care Mîntuitorul Hristos a ieșit. Și *iarăși las lumea și Mă duc la Tatăl* - aceasta înseamnă că Dumnezeu este Tatăl la Care Se întoarce Fiul lui Dumnezeu, în același timp, amîndouă aceste rostiri arată că există viața cea veșnică și că moartea nu mai înseamnă anihilarea noastră. Stăpînul a grăit aceste cuvinte tocmai înaintea morții Lui. O, tu, cea mai minunată dintre cele mai minunate bune vestiri! Pe care inimile tuturor oamenilor și neamurilor din lungul istoriei acestui pămînt de abia te-au ghicit, și despre care Stăpînul Hristos a dat mărturie pe față!

Aceste cuvinte confirmă și unitatea dintre Tată și Fiu, precum și dumnezeirea Sfăpînului și Mîntuitorului Hristos. Fraților, Dumnezeu a venit la noi pe pămînt, însuși El, Dumnul Cel Preaînalt: El, Cel Sfînt, Cel Tare, Cel fără de moarte. Aceasta este cea mai înaltă și mai adevărată bucurie și mîngîiere a vieții noastre pe acest pămînt.

O Stăpîne Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu, Adevărate Martor a tot binele după care tînjește zi și noapte inima noastră, sfințește-ne, întărește-ne și înnemurește-ne pre noi, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

13 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Simeon Izvorîtorul de Mir*

Acesta a fost Ștefan Nemanja, Marele Jupan al Sîrbilor, cel care a întărit orînduirea politică a ținuturilor sîrbești, creatorul statului sîrb independent, apărătorul Ortodoxiei și stîrpiritorul ereziilor. La început el a primit botezul în biserica latinilor [Romano-Catolică], dar pe aceasta el mai tîrziu a părăsit-o și a îmbrățișat cu tot sufletul Biserica Ortodoxă. La început el depindea de greci în oblăduirea statului său, dar mai tîrziu el s-a eliberat de această dependență și s-a făcut de sine stătător. Cînd Ștefan a consolidat statul și Ortodoxia țării lui, atunci, după exemplul fiului său Sava, a primit tunderea în monahism la Mînăstirea Studenița în anul 1195 după Hristos, primind numele de Simeon. Soția lui Anna s-a retras și ea la o mînăstire, a luat și ea cu dragoste voturile monahale și s-a numit Anastasia. După doi ani ca monah în Studenița, Simeon a călătorit la Sfîntul Munte Athos. Acolo el s-a sălășluit în Mînăstirea Vatopedu, lîngă fiul său Sava. Tată și fiu și-au petrecut zilele și nopțile în rugăciune. Acolo, ei au clădit șase paraclise închinare Mîntuitorului, Sfîntilor Doctori Fără de Arginți, Sfîntului Gheorghie, Sfîntului Teodor, Sfîntului Botezător Ioan și Sfîntului Nicolae. Ei au cumpărat ruinele Mînăstirii Hilandar și au ridicat acolo o slăvită mînăstire în care Simeon a mai trăit opt luni de zile, după care a murit. Cînd Simeon era pe patul cel de moarte, Sava, la dorința tatălui său, l-a așezat pe o rogojină săracă. Cu ochii ațintiți la Icoana Maicii Domnului nostru cu Pruncul, binecuvîntatul bătrîn a grăit aceste ultime cuvinte: „Toată suflarea să laude pre Domnul (Ps. 150: 6).” Rostindu-le, și-a dat sufletul său, strămutîndu-se la locașurile cerești, lîngă Stăpînul Hristos, în ziua de 13 februarie a anului 1200.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Martinian*

Slăvită și minunata viață a Cuviosului Martinian merită să fie citită în întregime. Căci ce n-a suferit el numai și numai pentru a împlini cuvântul lui Hristos! La vârsta de optsprezece ani Martinian s-a retras într-un munte din Capadocia numit „Locul Arcăi,” unde a trăit timp de douăzeci și cinci de ani în postiri, privegheri, rugăciune și nevoințe, luptând cu multe ispite. Când o femeie a venit cu viclenie și l-a ispitit, văzînd el că stă în primejdie de a săvîrși păcatul, a sărit cu picioarele goale în foc pînă cînd patima o a biruit. Când noi ispitiri au venit asupra lui, Martinian a fugit pe mare și s-a așezat pe o stîncă din mijlocul ei și acolo a trăit o vreme. Dar și acolo, în urma unui naufragiu, o femeie s-a rugat de el să o scape, ceea ce Sfîntul a și făcut, dar s-a aruncat el imediat după aceea în mare spre a fugi pînă la capăt de ispită. Un delfin însă l-a prins pe spinarea lui, salvîndu-l de la înec, și prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, l-a dus la mal. Martinian a luat atunci hotărîrea în inima lui ca niciodată să nu se mai țină în același loc, ci pururi, pînă la moartea lui, din loc în loc să pribegească. În doi ani, Sfîntul Martinian a călătorit prin una sută și șaiszeci și patru de cetăți, îndreptînd și sfătuiind oamenii. La sfîrșit a ajuns la Atena, unde a murit în anul 422 după Hristos.

• *Pomenirea Sfintelor Zoe și Fotina*

La început Zoe a fost prostituată, cea care l-a ispitit mai întîi pe Sfîntul Martinian. Cînd l-a văzut pe nevoitor sărind în foc și arzîndu-și fără milă picioarele spre a lupta în contra patimii, ea s-a căit cu amar, și s-a retras într-o mînăstire din Betleem unde a dus o viață de nevoință în zăvorîre, luptînd cu vitejie pentru curățirea sufletului ei. Pocăindu-se de toate păcatele ei, Dumnezeu a miluit-o cu darul facerii de minuni. Din cauza vînturilor mării Sfînta Fotina a fost aruncată tocmai la stîncă pe care se refugiase Sfîntul Martinian. Văzîndu-l că după ce a salvat-o s-a aruncat el în mare, Sfînta a hotărît ca acolo să-și petreacă în post și în rugăciune tot restul zilelor ei, pînă la moarte, lucru care s-a și întîmplat.

Cîntare de laudă la Sfînta Zoe

Zoe cu groază privește

La monahul ce pentru întreaga curăție

In foc s-a aruncat.

De groază și rușine Zoe lacrimi varsă

Privind la monahul ce arde,

Sufletul să-și mîntuiască.

Ea cade la picioarele lui, plîngînd,

Strigînd de iertare,

Invață-mă ce să fac,

Li cere,

Sufletul să mi-l scap și eu,

Răului din trup să mă împotrivesc și eu.

Omul lui Dumnezeu văzînd aceasta

Se bucură și saltă cu sufletul,

Și el lacrimînd.

La Betleem, la Cuvioasa Paula,

Pe Zoe o trimite:

Du-te acolo femeie, și sufletul îți mîntuiește.

Du-te acolo, și nu vei pieri.

Du-te și Paula cuvioasa

Toate celelalte te va învăța.

Zoe umilită călătorește pe marea de turcoaz.

Paula o primește cape o surioară umilă,

*Și la calea mântuirii o povățuiește.
Zoeplînge, ascultă și se supune; îndură și tace.
Astfel petrece doisprezece ani. Doisprezece ani
Viețuiește în nevoie, și după aceștia,
Sora Zoe celelalte surori încep a o numi.
Dar Zoe mereu fața cu lacrimi își spală,
Și aproape simțind moartea, pe Dumnezeu cu dinadinsul
îl întrebă: iertate sîntpăcatele ei? Iertate, sau nu?
Atunci înaintea ușii Sorei Zoe o oarbă se aduce,
O oarbă care se roagă de vedere și-i cere ascetei:
Roagă-te pentru mine, roagă-te! Voiesc să văd!
Cu lacrimi Zoe se roagă ca oarba să vadă,
Și oarba văzu. Atunci Zoe cunoscu
Că Dumnezeu a iertat păcatele ei.
Dumnezeu se proslăvește în păcătoșii
Care se pocăiesc.
Atunci eipe pămînt lucrează și minuni,
Și mai mult decît stelele strălucesc.*

Cugetare

Marele Ștefan Nemanian, ale cărui cuvinte pline de putere toți le ascultau, și în fața căruia tremurau oameni și popoare, s-a făcut monah și a fost pildă monahilor din Sfîntul Munte Athos, prin slujirea lui către frați, prin blîndețea, bunătatea și evlavlia lui. Chiar moartea lui a fost aceea a unui drept și a unui povățuitor de suflete. El s-a îmbolnăvit în ziua de 7 februarie. Atunci 1-a chemat pe Sfîntul Sava, fiul lui, și-a pus mîinile peste el, 1-a binecuvîntat și i-a spus: „Fiul meu iubit, lumina ochilor mei, mîngîierea și sprijinul bătrînețelor mele! Iată timpul plecării mele a sosit. Iată Stăpînul mă slobozește cu pace. Iar tu, fiul meu, să nu plîngi la această despărțire a noastră. Căci despărțirea este soarta noastră a tuturor, pe acest pămînt. Căci aici pe pămînt ne despărțim, dar ne vom întîlni în ceruri, unde nu ne vom mai despărți niciodată.” În ziua de 12 februarie Sfîntul Sirneon i-a cerut fiului lui Sava să îl îmbrace în rasa de înmormîntare, să aștearnă pe jos o rogojină, și pe aceea să-1 întindă, iar sub cap să-i pună o piatră. Apoi a cerut să vină frații și le-a cerut iertare, în zorii zilei de 13 februarie, pe cînd obștea cînta Slujba Utreniei în biserică iar cîntarea vocilor ajungea pînă la chilia bătrînului Simeon care murea, fața lui străluci tare încă o dată și Sfîntul își dădu sufletul în mîinile lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Mîlușelul lui Dumnezeu:

- Mielușelul Care S-a născut în ieslea oilor;
- Mielușelul prigonit de oameni cu suflet de lup, așa cum a fost Irod și alții ca el;
- Mielușelul de jertfă Care a răbdat cu îndelungă răbdare durerea și moartea;
- Mielușelul Biruitor al lui Dumnezeu Care Se află pe Tronul Ceresc.

Predică Dspre iubirea cea mai presus de iubire

Cel ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine (Matei 10: 37).

Toată Evanghelia ne învață că trebuie să lăsăm cele mici de dragul celor mai mari decît ele, cele trecătoare pentru cele netrecătoare, cele rele pentru cele bune, cele de mai mic preț pentru cele de mai mare preț. Căci dacă Sfînta Evanghelie nu ne-ar făgădui bunurile de mai mare preț, cine le-ar mai lăsa pe cele de preț mic? Dacă Evanghelia nu ne-ar arăta strălucirea bogățiilor celor nepieritoare, cine ar mai renunța

la cele ce tot strălucesc, dar sînt pieritoare? Cine ar mai renunța la mierea și laptele acesta, dacă nu ar găsi altfel ceva mult mai dulce? Cine ar mai lăsa tată și mamă dacă nu și-ar găsi o rudenie mult mai apropiată și mai scumpă? Cine ar mai lăsa copii și prieteni dacă nu ar recunoaște că are de aflat pe altcineva, mult mai drag? Cine și-ar mai da de bună voie chiar viața, în chinuri și în moarte, dacă nu ar vedea că astfel dobîndește nemurirea? Stăpînul Hristos este mai dulce decît mierea și laptele; El ne este nouă rudenie mult mai apropiată decît chiar părinții noștri cei trupești; mai drag decît chiar copiii și prietenii noștri; mai scump decît toate bogățiile cele văzute; mai de preț decît chiar viața, căci El este dăruitorul nemuririi fericite. Totul în lume, prin comparație cu El, este inferior, vulgar, amar, slab, fără preț și trecător. Oricine îl primește pe Hristos ușor va lăsa toate, pentru că a primit ceea ce este mai bun decît toate, și pe Cel Care este El însuși supremul bine. O Stăpîne lisuse Hristoase, Comoara bunătaților celor veșnice, ajută-ne nouă să ne desfacem de toate și de Tine pururea să ne lipim, Care ești Binele și Viața noastră. Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

14 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Avxentie*

Avxentie era un nobil de frunte de la curtea împăratului Teodosie cel Mic, la Constantinopol. Arzînd de iubirea în Hristos, Avxentie a fost tuns monah, rămînînd încă puțin timp în Constantinopol. Cînd a început să fie slăvit de oameni, el a părăsit Constantinopolul în taină și s-a sălășluit pe un munte numit Skopa, de lîngă Calcedon, care mai tîrziu s-a numit Muntele lui Avxentie. Dorința lui însă de a rămîne ascuns de ochii oamenilor nu s-a împlinit, căci niște păstori i-au descoperit sălașul, și au început să vină la el, ducînd vestea despre el; oamenii au început să-l cerceteze, aducînd bolnavii lor spre vindecare. Sfîntul Avxentie a vindecat pe mulți. Orbilor le-a dăruit vedere, a curățit leproși ungîndu-i cu untdelemn sfințit; a vindecat ologi și demonizați. Toate aceste vindecări erau lucruri de mirare, dar marea lui smerenie era și mai de mirare. Ori de cîte ori era implorat să mai vindece pe cineva, se apăra zicînd că și el este om păcătos. Dar silit de mulți, el făcea vindecările în modul următor: fie le cerea tuturor celor prezenți să se roage lui Dumnezeu împreună cu el pentru bolnav; fie mai întîi întărea credința în cei prezenți, arătîndu-le că Dumnezeu le va face lor după credința lor; fie, se ruga deasupra bolnavului cu cuvintele „Te vindecă pe tine Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos”. El proceda astfel ca nu cumva oamenii, în simplitatea lor, să-i atribuie lui minunile pe care le lucra Dumnezeu prin el. Sfîntul Avxentie a fost unul din Părinții celui de al Patrulea Sinod Ecumenic din Calcedon, din anul 451. Acolo

el a apărat Ortodoxia împotriva ereziilor lui Eutihie și Nestorie. În anul 470 după Hristos, Domnul a luat la Sine sufletul lui cel tînăr, iar trupul încărcat de ani al Sfîntului a fost întors în pămîntul din care a fost luat.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Isaac, zăvorîtul de la Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Sfîntul Isaac a trăit în timpul Sfinților Antonie și Teodosie. El fusese mai înainte de a veni în mînăstire un negustor foarte bogat. Dar împărțind toate ale sale săracilor, s-a dăruit după aceea celei mai stricte vieți de rugăciune și de asceză, zăvorîndu-se într-o chilie. Sfîntul Antonie însuși îi strecura zilnic, cîte o prescură, printr-o deschizătură a chiliei. Isaac a fost însă înșelat de diavolul, care i s-a înfățișat în chipul Mîntuitorului. Crezînd înșelăciunii, Isaac s-a închinat lui Satan, din care cauză s-a îmbolnăvit grav, și a rămas bolnav timp de doi ani. După aceea

și-a redobândit încet sănătatea, făcându-se mult mai smerit, mai prevăzător, și ajungând mai apoi la măsuri mari. De aceea, cu puțin înaintea morții, Dumnezeu l-a învrednicit de har peste har. Sfântul Isaac a adormit cu pace în anul 1090 după Hristos.

Cântare de laudă la vedenia Sfântului Avxentie, despre Sfântul Simeon Stîlpticul

*Avxentie, podoaba Ortodoxiei,
într-o noapte liniștită
Cu lacrimi lui Dumnezeu se ruga.
El se înălța cu duhul spre ceruri,
Ca și un heruv cu aripi de foc.
Intorcându-și fața și privind mulțimea stelelor
Din tăria cerului,
Sfântul a plîns.
Preoții monahi care erau cu el
L-au întrebat, cerîndu-i să le spună,
Ce vede?
Copiii mei, Sufletul lui Simeon l-am văzut,
Pe al Stîlpticului Simeon;
Pe al Stîlpului Ortodoxiei, al Stîlpului Crediinței.
In această noapte, Stîlpticul la Domnul a trecut,
Căci sufletul lui zburînd la ceruri
Ochiul meu l-a văzut:
Mai strălucitor decît orice stea,
Și trecînd, pe mine, păcătosul,
A binevoit a mă saluta.
De la acea noapte
Multe alte nopți au mai trecut
înainte ca vestea să ajungă
Despre cinstita adormire
A Stîlpticului Simeon.
Atunci cu toții au văzut
Adevărul vedeniei
Ce Sfântului Avxentie i s-a arătat.*

Cugetare

De ce părăsesc oamenii un loc pentru a se sălășlui în altul? Cel mai adesea și în primul rînd, pentru că ei cred că în acel alt loc vor fi mai fericiți. Și cu adevărat, din punctul de vedere al lumii și al fericirii vieții acesteia, sînt locuri și locuri: unele mai bune, altele mai rele. Cel care nu crede și nu nădăjduiește într-o viață mai bună după moarte, caută însetat o pășune mai bună pentru viața lui în lumea aceasta. Dar dacă ascultăm inima unor astfel de oameni, care au reușit să-și obțină traiul în locuri din lume de multă lume rîvnite, vedem în ea ascunsă multă amărăciune, tristețe și chiar disperare. Ei s-au îndestulat de roadele fiecărui loc prin care au umblat, și totuși, la urmă, au rămas flămînzi; și flămînzi, privesc acum apropiindu-se moartea.

Pe cînd Sfinții Creștini! Locurile pe care ei le doreau erau cele mai lipsite de pășune; ei doreau locuri pustii, seci, și lipsite de apă; locuri izolate, locuri înfricoșate prin care oameni să nu treacă, pe care nimeni să nu și le dorească. Deși ei considerau fără valoare orice loc de pe pămînt, ei le alegeau totuși, dar nu în

funcție de criteriile lumii, ci ale îndemînării cu care ele îi puteau atrage mai bine către patria cerească, locul mult rîvnit și veșnic, în inimile unora ca aceștia, celui care știe să asculte și să ar descoperi dulcea cîntare a bucuriei și îndestulării.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Părintele Care plînge pentru copiii Lui în pustie, strigîndu-i și chemîndu-i la El:

- pe copiii poporului Israil în mijlocul cărora S-a întrupat;
- pe toate popoarele pămîntului;
- pe toți fiii tuturor timpurilor, de la începutul zidirii, și pînă la sfîrșitul veacurilor.

Predică Despre valorile răsturnate ale împărăției Cerurilor

Și mulți dinții vor fi pe urmă, și cei de pe urmă vor fi întii (Matei 19: 30).

Și iată, sînt unii de pe urmă, care vor fi întii, și-i sînt alții întii, care vor fi pe urmă (Luca, 13: 30).

Cît de Atotîntept este Cel Care grăiește aceste cuvinte! Căci El nu a spus că *toți* cei ce sînt întii vor fi pe urmă, ci a spus: *mulți*. Căci nu există nici cirtă de greșală în Sfînta Evanghelie, și nici urmă de exagerare în ea.

Dar de ce pune Mîntuitorul o limită și nu zice „toți,” ci „mulți”? Însăși experiența ne arată că unii dintre cei care au fost primii în cinste și măriri pe acest pămînt, au rămas astfel și cu Domnul în ceruri. Au fost împărați care, din chiar tronurile lor, i-au fost plăcuți lui Dumnezeu, precum au fost și oameni neînsemnați în societate care pînă la neînsemnata lor moarte nu au făcut altceva decît să-l mînie pururi pe Dumnezeu. Au fost și oameni bogați, dar bogați și în milă și în credință, și care s-au mîntuit, precum au fost și nevoiași care, din cauza necredinței și răutății lor, și-au luat osînda. Au fost oameni învățați care au ținut sus credința și faptele cele bune, precum au fost și oameni fără carte care au disprețuit și credința și faptele bune. Și iată că așa, au existat oameni care au fost cei dintii și aici pe pămînt, și au rămas astfel și la Dumnezeu, în ceruri.

Dar vai! *Mulți* dintre cei care pe pămînt sînt cei dintii, nu mai sînt astfel și în ceruri! Și O, îndurările, O, Dreptatea lui Dumnezeu!: cît de *mulți* sînt cei disprețuiți pe pămînt, dar sînt *cei dintii* în Ceruri!

Domnul nu a lăudat și nici nu a scos în evidență vreo clasă sau categorie socială, ca fiind superioară alteia, ci El în toate timpurile, chiar și în timpurile noastre, Și-a chemat și își cheamă oștirea luminii din toate clasele și categoriile, și din toate ocupațiile și profesiile. Căci criteriul Lui nu este nici coroana împăratului, nici sacul peticit al cerșetorului, ci mai curînd credința -credința și faptele cele bune.

O Atotîntepte Doamne, pomenește-ne cînd vei veni întru împărăția Ta!

Căci Ție se cuvine toată slava, cinstea, închinăciunea și mulțumită în veci, Amin.

15 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Apostol Onisim*

Onisim a fost unul dintre Cei Șaptezeci de Aposoli mai Mici. El a fost robul lui Filimon, dar greșindu-i cu ceva stăpînului său, de frică, a fugit la Roma. Acolo a auzit Evanghelia de la Sfîntul Apostol Pavel și a luat Sfîntul Botez. Pentru că Sfîntul Apostol Pavel îl adusese mai înainte pe Filimon la Sfînta Credință, el a mijlocit împăcarea între stăpîn și rob, între Filimon și Onisim, scriindu-i o epistolă anume în acest scop lui Filimon. Aceasta este una dintre cele mai emoționante epistole din întreaga Sfîntă Scriptură: *Te rog pe tine pentru fiul meu, pe care l-am născut fiind în lanțuri, Onisim. Căci poate pentru aceea a fost despărțit de tine*

cîtva timp, ca veșnic să fie al tău, Dar nu ca un rob, ci mai presus de rob, ca un frate iubit, mai ales pentru mine, dar cu atît mai vîrtos pentru tine, și în trup, și în Domnul (Filimon 1 : 10, 15-16).

Mișcat de această scrisoare, Filimon cu adevărat l-a primit pe Onisim ca pe un frate, eliberîndu-l de robie. Mai tîrziu Onisim a fost sfințit episcop de Apostolii înșiși și a primit tronul episcopal al Efesului după Sfîntul Apostol Timotei. Acest lucru se vede dintr-o Epistolă a Sfîntului Ignatie Teoforul. In vremea persecuțiilor din timpul împăratului Traian, Onisim, deja în vîrstă, a fost arestat și adus la Roma. La Roma Onisim și-a prezentat viața în fața judecătorului Terticus, a fost întemnițat iar la urmă ucis prin decapitare. O femeie bogată i-a luat trupul și l-a așezat într-un sarcofag de argint, înmormîntîndu-l cu cinste la anul 190 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Eusebie, sihastrul cel din Siria*

La început Eusebie a dus o viață de nevoie sub ascultarea unor bătrîni îmbunătățiți, iar mai tîrziu s-a retras în pustie și s-a făcut sihastru. El s-a hrănit pururea numai cu legume, negustînd niciodată nici măcar fructe. Timpul și l-a petrecut în rugăciune, sub cerul liber, îndurînd toate răutățile vremii. Ajungînd pînă la vîrstă de nouăzeci și cinci de ani, și-a dat cu pace sufletul în mîinile lui Dumnezeu, în anul 440 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Onisim, Apostolul

Atotslăvitul Onisim, viața ca rob și-a început,

Dar ca apostol a sfîrșiti-o, și ca mucenic

Al lui Hristos.

Tertilus cel fărădelege pe Onisim l-a întrebat

Din ce neam este.

Creștin este numele meu, iar neamul, Onisim.

Liber sau sclav ești tu?

Sclav lui Filimon am fost, și lui Hristos Dumnezeu sclav credincios

Sînt acum.

Și pe ce preț te-a vîndut Filimon lui Hristos?

Cu al Său Sînge, Domnul Hristos m-a cumpărat.

Vorbește degrabă, dumnezeii împărăției

îi cinstești tu oare?

Dumnezei nici nu văd, ci doar statui -

Chipuri de felurite fiare; toate închipuiri moarte.

Văd un bivol căruia i se aduc jertfe;

Un berbec căruia i se aduc berbeci,

Și păsări ce se aduc jertfa unei bufniți:

Fiare vii ce se aduc jertfă altora moarte,

Cele vii, jertfa celor moarte,

Cele tari, jertfa celor mai slabe!

Nu, așa unora, eu nu pot să mă-nchin.

Ci Dumnezeului Celui Viu, Stăpînului

Și Făcătorului a toate, al tău, ca și al meu,

Doar Lui, O Tertylus,

Doar Lui mă voi închina!

Dar Tertylus își rîse

De omul lui Dumnezeu,

Și porunci să fie tăiat cu sabia.

*Stăpîn peste al său trup,
Capul porunci să i-l taie,
Dar sufletul nu i-l putu lipsi
De slava lui Dumnezeu.
Slăvitul nume al lui Onisim a rămas
Ca cerul și pămîntul pe el
In veci să-l slăvească.*

Cugetare

Fiecărui om îi este scumpă pacea sufletului. Celor care au dobîndit pacea sufletului, trupul le poate fi obosit, chinuit, bolnav, sau în permanent zbucliu sau mișcare, și totuși ei cu sufletul, ancorați în Dumnezeu, se află într-o pace stabilă. Sfîntul Serafim de Sarov ne învață: „Este necesar să ne străduim în fel și chip să ne dobîndim și să ne păstrăm pacea sufletului, și să nu ne tulburăm la insultele celorlalți. De aceea trebuie cu orice preț să ne oprim de la mînie cu ajutorul pazei și privegherii asupra noastră înșine, păzindu-ne mintea și inima de mișcările indecente. Ca să ne putem păstra pacea sufletului, mai trebuie neapărat să evităm și judecarea celorlalți. Prin nejudicare și prin păstrarea tăcerii, ne păstrăm și pacea sufletului. Cînd omul își dobîndește și își păstrează starea aceasta, atunci Dumnezeu îl învrednicește și de descoperiri de sus. Ca să ne putem păzi de judecarea altora, trebuie să fim priveghetori cu noi înșine; nu trebuie să primim de la nimeni cugetele cele lumești și trebuie să fim cu desăvîrșire morți lumii. Neobosit trebuie să luptăm ca să ne păzim inima de gîndurile și influențele indecente: *Păzește-ți inima mai mult decît orice, căci din ea fișnește viața* (Pildele lui Solomon, 4: 23).

Din păzirea cu trezvie a inimii se naște curăția inimii, cea prin care Se vede Dumnezeu, după cuvîntul veșnic al Adevărului Care spune: *Fericiți cei curați cu inima, căci aceia vor vedea pe Dumnezeu* (Matei 5: 8)."

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus, Cel Care este Călătorul:

Călător Ce a obosit mergînd din loc în loc, ostenit, flămînd, și însetat de mîntuirea mea, a ta, și a tuturor oamenilor;

Cel Care și noaptea lucrează la mîntuirea mea, a ta, și a tuturor oamenilor;

Cel Care în fiecare ostenicioasă călătorie a Lui nu cugetă, nu Se îngrijește și nu dorește nimic altceva decît mîntuirea mea, a ta, și a tuturor oamenilor.

Predică Despre poporul cel credincios și bătrînii poporului cei necredincioși

Dar mulți din mulțime au crezut în El și ziceau: Hristosul, cînd va veni, va face El minuni mai multe decît a făcut Acesta (Ioan 7: 31)?

Stăpînul Hristos a făcut minuni înaintea tuturor și toți au văzut, dar nu toți au crezut. Poporul a fost martor la minunile Lui și a crezut în El. Robii au văzut minunile Lui și au crezut în El. Conducătorii poporului și stăpînii de robi au fost și ei martorii minunilor Lui, dar nu au crezut în El. Și așa, s-au împlinit în acele zile cuvintele Mîntuitorului: *Și mulți dinții vor fi pe urmă, și cei de pe urmă vor fi întîi* (Matei 19: 30), și *iată, sînt unii de pe urmă, care vor fi întîi, și sînt alții întîi, care vor fi pe urmă* (Luca 13: 30). Căci cei ce erau mai întîi în rîndurile poporului au fost ultimii care au crezut în El; iar cei care erau cei mai de pe urmă din popor au fost primii care au crezut în El.

Dar de ce poporul și robii au crezut, iar puternicii poporului și cărturarii n-au crezut?

Deoarece poporul și robii se considerau pe ei înșiși niște oameni neînsemnați și umili, și nu erau chinuți de mândrie, și nici de invidie la adresa Mîntuitorului. Poporul și slugile, fără răutate și fără prejudecată, s-au uitat la minunile dumnezeiești și au ascultat cuvintele cele dumnezeiești și s-au uimit și s-au bucurat. Iar puternicii și cărturarii poporului, care se socoteau pe ei înșiși primii în popor și în lume, fiind plini de toată trufia și invidia, n-au putut nici măcar o clipă să privească la minunile care se făceau, nici să asculte cuvintele cele dumnezeiești, fără răutate și fără invidie. Fraților, vedeți cum omul cel lipsit de blîndețe și de smerenie nu poate nici măcar să recunoască, necum să se mai și bucure, la vederea și auzirea adevărului? Vedeți cum cei plini de răutate, de invidie și de trufie, nu pot să-i recunoască nici măcar lui Dumnezeu că este înaintea lor? Aceasta a fost chiar fapta lui Satan, cea de demult! O Doamne Iisuse Hristoase, Adevărul Veșnic, curățește inimile noastre de mândrie, de invidie și de răutate, ca să Te putem vedea pe Tine și să ne bucurăm de Tine, Dumnezeul nostru.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veac, Amin.

16 Februarie

- *Pomenirea Celor Doisprezece Sfinți Mucenici uciși în timpul împărăției lui Dioclețian* Pamfilie, primul dintre aceștia, era presbiter al bisericii din Cezareea Palestinei. El a fost un om învățat și credincios care a îndreptat textul Noului Testament, curățindu-l de greșelile diverșilor copişti. El însuși copia cu mîna lui această Carte Mîntuitoare și o dădea celor care o doreau.

Al doilea a fost diaconul Valentin, bătrîn cu vîrsta și alb de înțelepciune. Acesta era o autoritate recunoscută în Sfintele Scripturi, pe care le cunoștea pe de rost.

Al treilea a fost Pavel, un cetățean de frunte, care în timpul unei persecuții anterioare fusese aruncat în foc pentru credința lui în Hristos.

Pe lîngă aceștia se mai aflau cinci frați după trup și după duh, care se născuseră în Egipt și care se întorceau în patria lor după ce fuseseră siliți să muncească în minele din Cilicia. La porțile Cezareei ei au declarat că sînt creștini și au fost aduși în fața judecării. La întrebarea: „Care sînt numele voastre și din ce neam sînteți?” - ei au răspuns: „Numele păgîne date de maica noastră noi le-am lepădat, și ne-am numit în loc Ilie, Isaia, Ieremia, Samuil și Daniil.” La întrebarea „Care este patria voastră?” - ei au răspuns: „Ierusalimul cel de Sus.” Toți acești opt au fost decapitați, iar după ei a fost ucis încă și tînărul Porfirie, care a căutat trupurile mucenicilor ca să le îngroape. Pe Porfirie l-au îngropat de viu, ca și pe Seleuc, care mai înainte fusese ofițer, și care se apropiase să sărute picioarele mucenicilor înainte să cadă sabia peste capetele lor; de asemenea ucis a fost vîrstnicul Teodul, o slugă a judecătorului roman, care în timpul înmormîntării mucenicilor le-a sărutat sfintele lor moaște; iar la sfîrșit mucenicie a primit și Iulian, care s-a închinat și el și a lăsat sfintele trupuri cele fără de viață ale mucenicilor. Și așa, dînd ceea ce este mic și puțin pentru ceea ce este mult, de mare preț, și veșnic, ei cu toții s-au mutat la Domnul la anul 308 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Măruța*

Măruța a fost episcop în cetatea Tagrit din Mesopotamia. El a fost vestit pentru credința și bunătatea lui. Măruța a înmuiat mînia împăratului persan Yezdegeherd către creștini, i-a cerut să-i dea moaștele celor patru sute de mucenici care fuseseră uciși în Persia și a întemeiat orașul Martiropolis pe sfintele lor moaște. El și-a sfîrșit alergarea pămîntească și s-a strămutat la Domnul la anul 422 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Roman*

Roman a fost un țăran din Carpenesion, simplu și neștiutor de carte. Aflînd despre

vitejia și slava mucenicilor pentru Hristos, tînărul Roman a dorit și el cununa muceniei. El a mers la Tesalonic, unde a început să laude Credința în Hristos cu voce tare, netemîndu-se de lume, și numind Islamul basm. Turcii l-au schingiuit crunt iar apoi l-au vîndut unui corăbier. Creștinii l-au răscumpărat de la acel corăbier și l-au trimis la Sfîntul Munte Athos unde Roman s-a tuns monah de către slăvitul Acachie. Dar Roman pe mai departe dorea mucenicia pentru Hristos. Cu binecuvîntarea Bătrînului Acachie, Roman a călătorit la Constantinopol prefacîndu-se nebun și începu să ducă un cîine de lanț pe străzile turcești. La întrebarea: „Ce faci?” el răspundea că îl hrănește pe cîine așa cum îi hrănesc și Creștinii pe turci. Turcii l-au aruncat într-un puț sec, unde a stat patruzeci de zile fără pîine. Apoi l-au scos din puț și l-au omorît prin tăierea capului. Timp de trei zile, s-a văzut cum o lumină iese din trupul lui. Un englez i-a luat trupul și l-a dus în Anglia. Un anume monah a muiat un ștergar în sîngele mucenicului. Ștergarul se păstrează și astăzi la Mînăstirea Dochiaru din Sfîntul Munte Athos. Slăvitul mucenic al lui Hristos a luat moartea pentru Stăpînul la anul 1694.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici

O Mucenicilor ai lui Hristos,

Flori preafrumoase,

Care de-a pururea nu vă veștejiți.

O Mucenicilor ai lui Hristos,

Verdeață vie din miezul iernii,

Ce către cer, cu purpura sîngelui împodobiți,

Vă înălțați.

O Mucenicilor ai lui Hristos,

O voi, mireasmă curată de tămîie

Și Candelă de Icoană cu lumină dumnezeiască arzînd!

Voi alergarea pentru Hristos Cel Preafrumos

Ați săvîrșit,

Și acum în Rai cu El pururea petreceți.

Lumea va fi și va trece,

Dar voi niciodată nu veți trece,

Ci pururea în ceruri cu Hristos

Vă veseliți.

17 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Mare Mucenic Teodor Tiron*

Cuvîntul tiron înseamnă recrut. De îndată ce Teodor a intrat în armată, în regimentul Marmarit, în orașul Amasia, a și izbucnit persecuția contra Creștinilor, pornită de împărații Maximian și Maximus. Cum Teodor nici nu s-a gîndit să ascundă faptul că este creștin, el a fost tîrît înaintea curții și aruncat în temniță, care a fost încuiată și pecetluită, pentru că ticălosul judecător voia ca Teodor să moară de foame. Mîntuitorul Hristos însuși a venit la Teodor în temniță și l-a întărit pe mucenicul Său, zicîndu-i: *Nu te teme, Theodore, căci Eu sînt cu tine; de hrana cea trupească și de băutura cea pămîntească de acum nici să nu te mai atingi, căci cu Mine vei fi în împărăția Mea cea cerească și veșnică.* Atunci în temniță au venit mulțime de îngeri și temnița a strălucit tare, încît temnicerii s-au umplut de spaimă; căci i-au văzut și ei pe îngeri îmbrăcați în haine albe, strălucitoare. După aceasta Sfîntul Teodor a fost scos afară, schingiuit mult și

osîndit la moarte. El a fost aruncat în foc, și așa și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu Celui Preaînalt. Sfântul Teodor a luat mucenicia pentru Hristos la anul 306.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Teodosie Bulgarul și a Sfântului Roman, ucenicul său*
Ca monah, Sfântul Teodosie s-a așezat nu departe de orașul Tîrnovo din Bulgaria, unde a întemeiat o așezare monahală, care mai târziu a luat numele lui. El s-a arătat mare apărător al Ortodoxiei la un sinod din Bulgaria ținut împotriva bogomililor, la anul 1360 d. Hr., în care i-a rușinat cu desăvîrșire pe bogomili, cu graiurile sale înțelepte. El s-a săvîrșit cu pace la Constantinopol, în anul 1362. Ucenicul său, Roman, a continuat pînă la moarte viața de nevoie a Bătrînului său, în sihăstria de acesta întemeiată, numită „a Sfântului Teodosie.”

- *Pomenirea Sfintei Miriam*

Miriam a fost sora Sfântului Apostol Filip. Ea a călătorit cu fratele ei și împreună cu el a predicat Evanghelia în Hierapolis și în alte locuri. După moartea mucenicească a Apostolului Filip, Miriam și-a continuat viața de misiune în Licaonia, unde a și murit.

**Cîntare de laudă la Sfântul Teodor Tiron
în lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți;**

Eu am biruit lumea (Ioan 16: 33).

Sfinte cuvinte sînt acestea,

Au fost atunci, sînt acum,

Și pururi vor fi.

Ele sînt mîngîierea cea tare

A celor chinuiți,

Și mai ales

A slăviștilor mucenici pentru Hristos.

De ce te-ai teme tu, omule,

De cei care se tem mai mult decît tine?

Căci iată lumea se teme de propria ei umbră.

De ce ne-am teme de cei puternici,

Și de cele pieritoare,

Care pururea pier?

Cel care este cu Stăpînul Casei,

De Casă nu se teme,

Căci Stăpînul vede toate cele din ea,

Și nimic nu se află în ea

Fără îngăduința Lui.

Așadar robul Lui,

Pentru ce s-ar mai teme?

El mă vîrtoș să se bucure,

Cînd îl aude pe Domnul zicînd:

Nu vă temeți de lume, căci iată Eu

Am biruit lumea.

Stăpînul nostru Hristos

Este Stăpînul și împăratul lumii.

De aceea Teodor de focul morții

Celei lumești a rîs,

Căci prin el cununa cea neveștejită

A vieții celei nepieritoare

De-a pururi a dobîndit.

Cugetare

Artist este acela care din blocul de piatră mare și diform scoate măiestre forme vii, întru totul asemenea celor din natură. Artist este acela care țese minunate acoperăminte în felurite culori din lina oilor. Artist este acela care zidește palate minunate din cărămizile cele de pământ. Dar ce artist s-ar putea vreodată compara cu Stăpînul Hristos, Care din analfabeți creează cărturari plini de har, din lași face eroi iar din muritori sfinți? Cu adevărat, tot materialul și toate cele necesare trebuie lăsate pe mîna artistului, pentru ca acesta să creeze ceea ce a gîndit, și pentru a-și arăta întreaga măiestrie. Toate, cu adevărat, trebuie date în mîna artistului. Da, oamenii trebuie să se dea pe ei cu desăvîrșire în mîna lui Hristos, pentru ca El să sculpteze, să țeasă și să zidească ceea ce doar El știe și este capabil a înfăptui. Nouăsprezece veacuri stau mărturie că toți cei care nu s-au ridicat împotriva Lui, ci mai curînd s-au dat pe ei în mîna lui Hristos Creatorul Desăvîrșit, s-au făcut, din ființe grosiere și ignorante, copii ai lui Dumnezeu vrednici să-i vadă pe îngeri.

Luare aminte

Să luăm aminte la Hristos Creatorul desăvîrșit, mai desăvîrșit decît cei mai desăvîrșiți artiști pe care i-a dat lumea, sau îi va da vreodată:

- Care din trupul omenesc, cel sălbăticit cu păcatele, creează organul nobil al lucrării tuturor faptelor bune;
- Care din haosul sufletului omenesc creează un cosmos plin de armonie, oglindă curată și strălucitoare a slavei lui Dumnezeu;
- Care din oamenii cei căzuți și întinați creează împărăția curăției și Statul sfințeniei - artă a artelor mai presus de orice artă și cu neputință de comparat cu vreo alta.

Predică *Despre moartea ca somn*

Și toți plîngeau și se tînguiau pentru ea. Iar El a zis: Nu plîngeți; n-a murit, ci doarme. Și ei rîdeau de El, știind că [fata] a murit. (Luca 8: 52-53).

Aceste cuvinte se referă la fiica lui Iair. Iair însuși a spus că fiica lui a murit, iar slugile lui au confirmat aceasta. Și totuși Domnul, Dătătorul vieții, a spus: *Nu plîngeți, n-a murit*, și ei au rîs de El *pentru că știau că fata a murit*. Ignoranții totdeauna susțin că știu mai bine decît Cel Care știe cu adevărat.

Orbii totdeauna susțin că văd mai bine decît Atotvăzătorul. Dar cînd fata s-a ridicat și s-a arătat vie, ignoranții *s-au mirat îndată cu mirare mare* (Marcu 5: 42).

Chiar și azi ignoranții rîd cînd aud de adevărul dumnezeiesc. Căci adevărul dumnezeiesc spune că există Dumnezeu. Pe cînd ignoranții rîd și spun că nu există Dumnezeu. Adevărul dumnezeiesc spune că există împărăția Cerurilor. Dar ignoranții rîd chiar și de aceasta, ca și cînd ei ar ști că nu există o împărăție a cerurilor. Adevărul cel dumnezeiesc spune că morții vor învia. Dar ignoranții rîd și neagă acest lucru, ca și cînd ei ar ști că el nu există. Și cînd va veni Dumnezeu și cu îngerii Lui, întru împărăția Cerurilor și învierea morților, atunci ignoranții *se vor mira îndată cu mirare mare* (Marcu 5:42).

Oare cine va putea vreodată mîntui lumea de ignoranți? Nimeni pe lume în afară de Hristos, Cel Atotputernic și Știutor. Dar oare cum s-ar putea mîntui ignoranții? Prin nimic altceva decît prin credința în Hristos și față de Hristos. Dar care sînt cei mai ignoranți oameni pe lume? Ei sînt aceia care neagă tot ceea ce a spus Hristos și afirmă ca adevărat tot ceea ce El a numit minciună, într-un cuvînt: sînt aceia care cred că știu ei mai bine ceva ce este contrar cunoașterii lui Hristos. Ei sînt cei

mai răi și mai periculoși dintre ignoranți, atât pentru ei înșiși, cât și pentru alții. Fraților, aflați că orice și oricine este capabil să ne înșele, cu singura excepție a lui Hristos, Care este Domnul, Dumnezeu, dar și Prietenul nostru. El pururea Știe toate, pe când noi nu știm întotdeauna, decît numai atunci cînd privim la El, și ascultăm cuvîntul Lui.

O Preamilostive și Atotmilostive Doamne, ajută tuturor ignoranților, ca măcar înaintea ceasului morții și al judecării să *se mire cu mirare mare*, ca și ei să se mîntuiască în împărăția sfinților Tăi.

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

18 Februarie

• *Pomenirea Sfîntului Leon Intîiul, Papă al Romei*

Leon s-a născut în Italia din părinți bine credincioși. La început, el a slujit ca arhidiacon al Papei Sixt al III-lea, iar după moarea lui Sixt a fost ridicat în contra voinței lui la cinstea de Papă al Romei. Pe cînd Attila și hunii săi s-au apropiat de Roma pregătindu-se să o distrugă cu desăvîrșire și să o incendieze, Leon a venit înaintea lui îmbrăcat în toate veșmintele lui arhieresti și a împăcat mînia lui Attila, salvînd orașul. Cîtă vreme Attila primea sfaturile Papei Leon, el era înfricoșat și de vedenia Apostolilor Petru și Pavel, pe care îi vedea stînd de o parte și de alta a Papei, și amenințîndu-l cu niște săbii de foc. Nu numai că Papa Leon a salvat Roma de la distrugere, dar el a fost și tare apărător al Ortodoxiei împotriva ereziei lui Eutihie și Dioscor. Această erezie consta în aceea că cei doi eretici amestecau într-una singură cele două naturi ale Mîntuitorului Hristos, cea omenească, și cea dumnezeiască, negînd prin urmare și cele două voințe ale Persoanei Mîntuitorului. Din cauza aceasta s-a convocat cel de al Patrulea Sinod Ecumenic (Calcedon, anul 451 d. Hr.), la care a fost citită și epistola Sfîntului Leon. Sfîntul Leon scrisese această epistolă și apoi o așezase pe mormîntul Sfîntului Apostol Petru, care a îndreptat-o. Înaintea sfîrșitului său, Sfîntul Leon a petrecut patruzeci de zile în post și rugăciune la mormîntul Sfîntului Apostol Petru, rugîndu-l cu lacrimi să-l înștiințeze dacă păcatele lui sînt iertate sau nu. Sfîntul Apostol Petru i s-a înfățișat în vedenie și i-a spus că toate păcatele lui sînt iertate, dar nu și acela al hirotonirii de preoți a căror vrednicie nu a fost îndeajuns cercetată. Sfîntul Leon iar a căzut la rugăciune cu lacrimi, pînă cînd s-a învrednicit și de iertarea acestui păcat. El apoi și-a dat cu pace sufletul în mîinile lui Dumnezeu, la anul 461 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Flavian, Patriarhul Constantinopolului*

Sfîntul Flavian a fost Patriarh al Constantinopolului după Sfîntul Proclu. El a fost contemporanul Sfîntului Leon Papa Romei, și a luptat și el cu hotărîre contra ereziei lui Eutihie și Dioscor. Dar el nu a mai trăit să vadă și triumful Ortodoxiei de la Sinodul al Patrulea Ecumenic de la Calcedon din anul 451, pentru că înainte de acela, la sinodul nelegiuit de la Efes din 431, el a fost bătut cu sălbăticie și călcat în picioare, de unde, după trei zile, i s-a tras și moartea. Flavian a fost un mare ostaș al împăratului Hristos, și viteaz apărător și mărturisitor al Ortodoxiei.

Cîntare de laudă la Sfîntul Flavian

înaintea prăbușim merge trufia și semetia înaintea căderii (Pildele lui Solomon 16: 18)

Acesta este cuvîntul lui Dumnezeu, marea lecție a vieții.

Căci ereticii, ce sînt ei oare, dacă nu odrasle ale trufiei?

Și ce doresc ei oare, dacă nu să necinstească adevărul?

Pentru aceasta de necinste s-au acoperit, după dreptate.

Eutihie în ajutorul famenului a nădăjduit.

Flavian însă, numai întru unul Dumnezeu

Nădejdea și-apus.

Cu adevărat trufia duce la cădere,

Căci Eutihie a pierit,

Iar Flavian a biruit.

Dioscor bătăușul,

în puterea pumnului său

S-a încrezut.

De aceea cu dreptate toate neamurile

Pe el îl disprețuiesc.

Pe când Flavian cel lovit și călcat în picioare.

Acum pe întregpământul

De toate neamurile

Este cinstit,

Iar în Ceruri, binecuvîntat cu slavă.

Adevărul pururea stă și de nimic nu se teme.

Sfîntul Leon ca un leu pe el l-a apărât,

Apărînd în aceasta Fața luminoasă

A lui Hristos.

Acești doi mari ierarhi,

Și cu Evloghie care a fost al treilea

Biserica o au călăuzit

La biruință și slavă.

Căcîjară astfel de duhuri viteze

Biserica, ce ar fi?

Ea s-ar asemăna cu o pasăre rănită,

Și cu aripile frînte.

Cugetare

Cu mare dificultate, și cu încă și mai mari ostenele și jertfe s-a cernut grîul adevărului Bisericii, lăsînd în sita focului neghinele și pleava ereziilor. Ereticii întotdeauna au uzat de mijloacele cele mai joase și de persoanele cele mai mediocre cînd au vrut să submineze Ortodoxia. Arhimandritul Eutihie de la Constantinopol și Dioscor, patriarhul Alexandriei, care au răspîndit învățătura cea eretică conform căreia nu s-ar fi aflat două naturi în Hristos, cea dumnezeiască și cea omenească, ci doar una singură într-un fel de amestec, și l-au aflat ca aliat la curtea imperială pe obscurul famen Hrisafie. Cu aceștia în ascuns era aliată și împărăteasa Eudoxia. Patriarhul Flavian a stat ca un leu în apărarea Ortodoxiei, în această sfîntă luptă el fiind sprijinit de Pulheria, sora împăratului. Eunucul Hrisafie a mers la împăratul Teodosie cu cele mai josnice

și mai murdare calomnii la adresa Patriarhului, ca astfel să obțină de la împărat înlăturarea lui din scaun și aducerea în loc a ereticului Eutihie. Cînd această murdară manevră și încă multele altele au eșuat, ereticii au pus la cale nimic mai puțin decît uciderea lui Flavian. La Sinodul ticălos de la Efes din anul 431 Sfîntul Flavian a fost bătut și călcat în picioare atît de sălbatic, încît după trei zile a și murit. Dar criminalii eretici nu au biruit cu aceasta. Căci pînă la urmă, la Sinodul al Patrulea Ecumenic de la Calcedon (451), asupra lui Eutihie și a lui Dioscor s-a aruncat anatema. Famenul a fost alungat de la curte și și-a sfîrșit viața acoperit de

batjocură și de rușine, împărăteasa Eudoxia a fost alungată de la curtea imperială și surghiunită în Palestina. Iar Flavian patriarhul și cinstita Pulheria, sora împăratului, au fost proclamați sfinți de către Sfânta Biserică. Astfel Sfânta Credință Ortodoxă a biruit.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel Care S-a aflat printre farisei și cărturari:

- La cum nu a cruțat nici o osteneală pentru a-i ridica pe farisei și cărturari și a-i mîntui, iar ei nu au cruțat nici o osteneală pentru a-L alunga și a-L ucide;
- La cum a dorit El să le îndrepte toate cugetele și cuvintele, iar ei nu au dorit decît să I le răstălmăcescă cu totul pe ale Lui;
- La cît de trist a fost El că nu-i poate deloc învia și la cît de triști au fost ei că nu-L pot ucide.

Predică *Despre lupta neputincioșilor împotriva Atotputernicului*

Și s-au sfătuit arhierii ca și pe Lazăr să-l omoare (Ioan 12: 10).

Adică, ei s-au sfătuit mai întîi să-L ucidă pe Ziditor, iar apoi să ucidă și zidirea Lui. Căci Lazăr era lucrarea lui Hristos. Căci ce folos vom avea, își ziceau nelegiuții, dacă-L vom ucide pe Făcătorul de minuni, dar vom lăsa să trăiască dovada vie a celor mai mari minuni ale Lui? Se gîndeau că dacă ar lăsa să trăiască dovada, atunci poporul i-ar ucide pe ei ca pe niște răufăcători. Cu toate acestea, s-a întîmplat că și de L-au ucis pe Hristos, pe Lazăr nu l-au mai nimerit. Și apoi?

Apoi ei și cei de un fel cu dînșii au ucis mai departe zeci de Apostoli ai Săi nemămurind să ucidă și multe alte sute. După care au omorît mii de mărturisitori, dar sute de mii de mărturisitori nu au mai reușit să-i ucidă. Nu s-au lăsat, și au omorât pe mai departe sute de mii, dar au ratat milioane. În sfîrșit, au văzut clar că pe la spatele lor, chiar cei uciși înviau ca iarba cosită iar cei făcuți țintele uciderii în fața executorilor creșteau ca iarba semănată. Zadarnic le-a grăit înțeleptul Gămăliei *Dacă este de la Dumnezeu, nu veți putea să-i nimiciți* (Fapte 5: 39). Cei care îndrăznesc să se ridice luptători împotriva lui Dumnezeu de-a lungul veacurilor zadarnic se căznesc să-și încordeze neputința și să seceră la pămînt recolta lui Dumnezeu. Căci cu cît o seceră mai mult, cu atît mai bogată crește ea.

O nebunilor luptători împotriva lui Hristos, cei care ați fost și care sînteți! Satirul vostru se repede din cetatea lui Hristos și nu lovește decît în propriile voastre șoproane, prefăcîndu-le în praf și cenușă! De-a lungul veacurilor, ați avut cu voi mulțime de aliați: în afară de însuși satan, cu voi au fost mulțimi deeretici, închinători la idoli, fanatici, descîntători, vrăjitori, regi depravați, miliardari, tirani și păcătoși înecați în nesimțirea păcatului. Și totuși ați fost bătuți cu desăvîrșire și încă veți mai fi, și aliații și tovarășii voștri împreună cu voi, pînă la sfîrșitul veacurilor.

Pentru aceasta Ție, O Atotputernice Doamne, se cuvine slava, închinăciunea și mulțumită în veci, Amin.

19 Februarie

- *Pomenirea Sfinților Apostoli Arhip, Filimon și Apfia*

Arhip a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli. Sfîntul Apostol Pavel îl pomenește în Epistola sa către Coloseni și în cea către Filimon: *Și spuneți lui Arhip : Vezi de slujba pe care ai primit-o întru Domnul, ca să o îndeplinești* (Coloseni 4 : 17). Iar în Epistola către Filimon îl numește împreună-oștean: *Și lui Arhip, cel împreună-oștean cu noi* (Filimon 1 :2). În orașul Colose, centrul Creștinătății se afla în casa lui Filimon. Aici se adunau creștinii pentru rugăciune. Scriindu-i lui Filimon, Apostolul Pavel numea casa acestuia *Biserica din casa ta* (Filimon 1 : 2). În acel timp, Sfinții Apostoli își hirotoneau ucenicii întru episcopi, pe unii pentru eparhii anume, iar pe alții ca

misionari călători. Filimon era unul dintre aceștia din urmă. Apfia, soția lui, slujea în biserica cea din casa ei! În vremea unui festival păgânesc închinat zeiței Artemida, creștinii, după obicei, s-au adunat în casa lui Filimon pentru rugăciune. Paginii, aflând de locul rugăciunii acesteia, s-au repezit și i-au prins pe toți cei adunați acolo, inclusiv pe Filimon, Apfia și Arhip, întîistătorii lor. La început ei au fost biciuiți, iar apoi au fost îngropați pînă la mijloc și bătuți cu pietre. Astfel pe Filimon și pe Apfia i-au ucis, iar pe Arhip, aproape mort, l-au dezgropat și l-au lăsat de batjocură copiilor. Copiii l-au străpuns cu cuțite. Așa și-a încheiat împreună-oșteanul Sfîntului Apostol Pavel viața pe acest pămînt.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Dositei*

Acest Sfînt Cuvios Dositei a fost ucenicul slăvitului Avvă Dorotei, cel trăitor în marea obște a Cuvioșilor Serdie, Ioan și Varsanufie cel Mare. Dositei era din familia foarte bogată și slăvită a unui general, și a venit odată la Ierusalim, împreună cu ea, să se închine Sfîntului Mormînt. La Ierusalim aflîndu-se, și pe cînd privea la icoana înfricoșatei Judecăți zugrăvită pe peretele unei sfînte biserici, o femeie îmbrăcată în strai de purpură s-a apropiat de el și a început să-i tîlcuiască icoana. La sfîrșit, înainte de a se îndepărta, i-a spus tînărului Dositei, dacă dorești să scapi de aceste munci, să postești și să te rogi deseori, și te vei mîntui. Acea distinsă doamnă era Sfînta Fecioară Măria, de Dumnezeu Născătoarea. Inima tînărului Dositei s-a aprins atunci de focul rîvnei celei dumnezeiești, și a dorit să se facă monah. Cuviosul Dorotei l-a primit ca frate în mînăstire, poruncindu-i să se lepede cu desăvîrșire de voia lui și să se supună părintelui duhovnicesc hărăzit lui. Timp de cîteva zile, l-a lăsat să mănînce cît pofteste, spunîndu-i: «Mănîncă cît pofteste, numai să-mi spui cît măninci», ceea ce Dositei a și făcut. După acele zile, Avva i-a poruncit lui Dositei să-și reducă porția zilnică de hrană cu un sfert. După ce Dositei s-a obișnuit cu porția redusă, Avva i-a poruncit să-și mai reducă hrana zilnică cu încă un sfert, și tot așa, pînă cînd Dositei a ajuns să se mulțumească cu hrană puțină, după măsura călugărilor. Căci zicea Avva Dorotei: «Mîncatul este o obișnuință, iar omul mănîncă atîta cît este obișnuit să mănînce». Cuviosul Dositei s-a mîntuit prin ascultarea cea desăvîrșită pe care a avut-o față de duhovnicul său. El a rămas pentru toate generațiile următoare o pildă de ascultare, devotament și dragoste față de părintele cel duhovnicesc. El s-a mutat la locașurile cele cerești la o vîrstă tînără, în veacul al șaselea.

Cîntare de laudă închinată ascultării

Ascultarea Jară murmur este mîntuire desăvîrșită.

Ea este prima dintre nestemate, mărgăritar de mult preț.

Acest mărgăritar, de la colierul Evei primul s-a pierdut,

Iar după el întregul șirag prețios de virtuți s-a risipit.

Diavolul a amăgit-o atunci, ca și acum, zicîndu-i:

De Dumnezeu nu asculta,

Ci mai bine trăiește după cum pofteste,

După al tău cap!

Așa grăiește diavolul tuturor,

încă din cele mai străvechi timpuri,

Pentru ca astfel pe neascultători

în belciugul lui să-i prindă.

Dar a sosit pe pămînt Mîntuitorul Hristos,

Pe ascultători la El chemînd.

De la chemarea Lui însă

*Cei neascultători s-au întors,
Nevoind să răspundă.
Același lucru și acum se întâmplă,
Cînd cei ascultători pînă la Rai se ridică,
Iar neascultătorii de Dumnezeu se pogoară la iad.
Adevăratul monah părintelui său duhovnicesc
Se supune,
Iar părintele - Bisericii, iar Biserica -,
Domnului Ei.
Ascultarea cale sigură către mîntuire este,
Din colierul cel duhovnicesc -
Prima nestemată,
Mărgăritar strălucitor.*

Cugetare

Sfîntul Antonie ne învață: «Așa precum gol iese omul din pîntecele maicii sale, tot așa gol iese sufletul din trupul omului. Un suflet este curat și luminos, altul este mînjit de păcat, iar altul cu totul înnegrit... Dacă trupul nu iese sănătos din pîntecele maicii sale, el nu poate trăi; așa și sufletul, dacă nu ajunge la cunoștința de Dumnezeu printr-o viețuire curată, el nu se poate mîntui, și nici nu se poate afla în comuniune cu Dumnezeu. Organul vederii celei trupești este ochiul; iar organul vederii celei dumnezeiești este mintea. Așa cum trupul este orb fără ochii cei din cap, așa sufletul este cu desăvîrșire orb fără o minte dreaptă și o viețuire dreaptă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Care stă în mijlocul oamenilor umili:

- La cum îi învață El cu dragoste pe oameni, așa cum un părinte îi învață pe copiii săi;
- La cum oamenii cei simpli îi primesc și îi sorb cuvintele, uimindu-se de minunile Lui și slăvind pe Dumnezeu;
- La cum încă și astăzi, oamenii cei umili și neîntinați îi primesc cuvintele cu bucurie și mulțumire.

Predică Despre punerea la încercare

Cel ce este credincios în foarte puțin și în mult este credincios; și cel ce e nedrept în foarte puțin și în mult este nedrept. Deci dacă n-ați fost credincioși în bogăția nedreaptă, cine vă va încredința pe cea adevărată ? Și dacă în ceea ce este străin nu ați fost credincioși, cine vă va da ceea ce este al vostru? (Luca 16: 10-12)?

Așa grăiește Stăpînul și al lumii materiale, și al celei duhovnicești. Averea materială, adică materialul, El îl numește *foarte puțin*, iar averea spirituală, adică spiritualul, El îl numește *mult*. Oricui îi este dat în viață să aibă avere materială multă, dar se dovedește a fi un egoist, un îmbuibat, un împietrit la inimă, un mîndru, un nemilostiv și un fără de Dumnezeu, aceluia nu-i mai poate fi dată și avere spirituală, deoarece fiind necredincios în cea *foarte puțină*, adică cea materială, lui nu i se mai poate încredința și cea care este *multă*, adică cea spirituală. Căci nu are cum să fie credincios duhului, cîtă vreme a fost necredincios materiei.

Omul este pus la încercare în această lume materială și străină, și dacă trece această încercare cu bine, atunci el și-o dobîndește și patria lui cea adevărată; dar dacă el iese nevrednic după această punere la încercare, cine îl va mai pune pe el

în drepturile lumii lui proprii? Căci lumea proprie omului, patria lui adevărată, este împărăția cerească cea negrăită. Pe cînd lumea de aici îi este lui o patrie grosolană și supusă putreziciunii, descompunerii și morții - o patrie cu desăvîrșire străină.

Totuși, omului îi este dată această lume străină

spre punerea lui la încercare, spre a se vedea dacă este vrednic de traiul în patria lui adevărată, împărăția Cerurilor.

Aceste rostiri ale Mîntuitorului au totuși unul și același înțeles. O cît de adînc și de adevărat este el! Precum lumina împrăștie întunericul, tot așa aceste cuvinte ale Mîntuitorului alungă confuzia care se poate naște din întrebarea: în ce scop a venit omul în lume ? Și: ce este chemat el să facă în ea? Oricine este vrednic să citească cu o înțelegere curată, înțelege deplin răspunsul la aceste întrebări din cuvintele Mîntuitorului despre care ne este acum vorbirea.

Prin urmare, să înțelegem că Dumnezeu nu va dărui darurile cele duhovnicești, adică darul cunoașterii, sau al credinței, sau al dragostei, sau al curăției, sau al prorociei, sau al facerii de minuni, sau al stăpînirii peste duhurile necurate, sau al dreptei socotințe, sau al vederii celor cerești - celui care rău și-a cheltuit darurile mai mici, folosindu-le la rău, și nu spre slava lui Dumnezeu, așa cum a făcut fiul cel risipitor cu moștenirea părintească; iar darurile acestea mai mici sînt: darul sănătății, al averilor pămîntești, sau al prestigiului personal printre oameni sau în societate, sau al cunoașterii lumii, sau orice altă înnăscută îndemînare sau pricepere.

O Stăpîne Doamne Mult Milostive, ajută-ne nouă în credința cea către Tine, ca bine să chivernisim ceea ce Tu ne-ai încredințat,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

20 Februarie

• *Pomenirea Sfîntului Leon, Episcopul Cataniei*

La poalele muntelui vulcanic Etna, ce se află în orașul Catania, a trăit Simțul Leon, păstor bun și milostiv învățător al poporului. El se îngrijea pururea de bolnavi și de săraci. Rîvna lui pentru credință era la fel de mare ca milosteniile lui către năpăstuiții vieții. Dar în Catania și-a făcut la un moment dat apariția vrăjitorul Heliodor, care a început să înșele poporul cu închipuiri, ducînd la pierzanie mai ales mult tineret.

Odată acest Heliodor a intrat în biserică la ceasul săvîrșirii Sfintei Liturghii și a început să lucreze vrăjitorii obscene. Sfîntul Leon s-a apropiat de el, l-a legat cu unul din capetele omoforului său și l-a dus la piața orașului. Acolo a poruncit să se facă un foc mare, și cînd vîlvătaia a fost sus, el a intrat în ea și l-a tras și pe Heliodor după dînsul. Heliodor a fost ars cu desăvîrșire, pe cînd Sfîntul a ieșit din foc nevătămat.

Toți cei care fuseseră mai înainte înșelați și vrăjiți de Heliodor, și care îl aveau ca pe un dumnezeu, au fost rușinați. Milostivul și zelosul Leon a ajuns cunoscut în toată țara ca făcător de minuni, care prin darul lui îi ajută pe oameni și îi scoate din nenorociri. Cînd Sfîntul Leon și-a săvîrșit alergarea cea pămîntească, el s-a strămutat la locașurile cele cerești, iar din sfintele lui moaște a început să curgă mir bineînmiresmat. El s-a săvîrșit în veacul al optulea.

• *Pomenirea Sfîntului Sfînțit Mucenic Sadoc*

Acest Sadoc a fost episcop în Persia, după Sfîntul Simeon. Odată Sfîntul Simeon i s-a înfățișat în vis și i-a spus: „Ieri, eu - astăzi, tu.” Sadoc a înțeles astfel că Sfîntul Simeon îi prorocește felul sfîrșitului său, și așa l-a și adus la cunoștința poporului: Anul trecut, Sfîntul Simeon a luat mucenicia pentru Hristos, iar anul acesta, și eu, Sadoc, o voi lua. Cu adevărat, în acel an, împăratul Sapor l-a arestat, împreună cu mulți alți sfînți părinți și mulți oameni din popor, pe care i-a tîrît pe toți în fața judecății. Sapor mai întîi le-a poruncit să se închine la foc și la soare ca la niște

idoli. Sadoc i-a spus: „Noi toți sîntem gata cu rîvnă să murim pentru Dumnezeu, și deci nu ne putem închina focului și soarelui.” Ei au fost pentru aceasta schingiuiți și osîndiți la moartea prin tăierea capului, înaintea uciderii lui, Sfîntul Sadoc s-a înălțat în rugăciune către Dumnezeu și a zis: „Spală-ne, Doamne, păcatele noastre, în acest sînge al nostru!” Sadoc împreună cu sfințitul și credinciosul său cler și-au dat cu slavă trupurile lor morții, iar sufletele lui Dumnezeu Cel Veșnic. Ei s-au săvîrșit pe la anii 342 sau 344 d. Hr.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sadoc

Ce este soarele? - Un ochi care nu vede. Ce este focul? - un rob lipsit de rațiune, împăratul Sapor lui Sadoc îi poruncește: Soarelui și focului să te închini, Acestor dumnezei care conduc lumea, După cum înțeleptul Zoroastru Ne învață pe noi. Sadoc împăratului cu blîndțe-i răspunde: O împărate, pace, sănătate și bucurie ție! Dar cum se va putea închina vreodată Cel înțelegător, celor ce înțelegere nu au? Și cum vor putea lucrurile Să slăvească cele ce materie nu au? Frumos lucru al lui Dumnezeu este soarele, Iar flacăra, mult slujitoare omului este; Dar putea-vor vreodată ele Pe Creator să-L înlocuiască? Putea-vor morții vreodată Să facă lucrurile celor vii? Este portretul mai mult Decît pictorul care l-a făcut? Sau plugul mai de preț, decît plugarul? In Ceruri, împărate, e doar un singur Dumnezeu, Atotputernic, Atotcunoscător, Frumos, și Bun, Al celor văzute și nevăzute Făcător, Al tuturor Plănuitor, Al tuturor celor bune daruri Dăruitor, Preaputernic este El și iubitor de oameni, Pe El, Unul-Născut Fiu al Său lumii L-a descoperit, Din persieneștile înșelări El Pe noi ne-a mîntuit, Mai de preț decît întreaga lume El pe noi oamenii ne-a învățat că sîntem, Către El Făcătorul nostru ne-a învățat El Să ne întoarcem fața, Către cer să ne întoarcem cu toată ființa noastră, Acolo unde se află patria noastră cerească, A îngerilor și a oamenilor; Patria - A grăit Sadoc - iar Sapor i-a tăiat capul.

Cugetare

Apa este o materie mai fină decît pămîntul, iar focul o materie mai fină decît apa; aerul o materie mai fină decît focul, iar electricitatea o materie mai fină decît aerul. Cu toate acestea, aerul este o materie grosieră prin comparație cu lumea spirituală, și la fel este și electricitatea.

Electricitatea este într-adevăr o materie foarte fină, dar vocea umană este încă și mai fină decît ea; gîndul este mai fin decît vocea, și duhul mai fin decît gîndul. Aerul este o materie fină, capabilă să transmită vocea la mare distanță.

Electricitatea este o materie foarte fină care transmite lumina la mari distanțe. Totuși, mult mai rapid se propagă fiecare faptă, cuvânt sau gând al nostru la toate capetele lumii spirituale. O cât de înfricoșat este să comitem păcatul, și să grăim cuvinte păcătoase, și să gândim gânduri nebunești! La ce înfricoșătoare distanțe se propagă toate acestea care sînt aruncate pe valurile mării celei duhovnicești! Dar să nu credem că putem sonda noi vreodată lumea cea ascunsă a duhului. Destul ne este să ne măsurăm și să cunoaștem cum toate faptele, cuvintele și gândurile noastre sînt purtate cu necesitate și își pun pecetea în toate cele patru zări: a lui Dumnezeu și lumii nevăzute, a zidirii, a oamenilor, și a propriului suflet. Cu cât ne vom exersa mai mult în această cunoaștere, cu atît vom atinge un nivel mai înalt de vigilență mîntuitoare.

încă o cugetare

Partea cea mai importantă a unei pășuni este iarba; a unui ogor, griul; iar a unei grădini, legumele care cresc în ea. Nimeni nu se va lăuda cu gardul pășunii mai mult decît cu calitatea ierbii care crește în ea. Nici mai mult cu șopronul ridicat la marginea ogorului, mai mult decît cu grîul care crește pe el. Și nici mai mult cu șanțurile de irigare ale grădinii, decît cu legumele care se fac în ea. Așadar, de ce oare se laudă unii oameni cu țările lor, adică cu calitatea șoselelor din țara lor, cu buna administrație a granițelor lor, și a orașelor și satelor lor, adică în general cu ceea ce - prin comparație cu însăși recolta, adică omul - nu e mai important decît gardul pășunii, șopronul ogorului, sau șanțulețele de irigare a grădinii? Nu oamenii unei țări există de dragul acelei țări, ci țara trebuie să existe de dragul oamenilor din ea. Hristos nu a venit să mîntuiască diviziuni administrative, ci a venit să mîntuiască oameni. O țară are valoarea pe care o au oamenii ei. Căci ce folos au oamenii cei răi de la țara lor cea mare? Doar mulțimea spinilor din întinsele ogoare.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care a stat de vorbă cu Nicodim (Ioan, cap. 3):

- La cum Nicodim, chiar dacă era învățător în Israil, nu înțelegea deplin adevărurile duhovnicești;
- La cum intenționat Mîntuitorul își începe convorbirea cu el pornind de la problema nașterii duhovnicești - o problemă cu totul de neînțeles pentru mintea lui Nicodim - ca astfel să-l aducă pe Nicodim la smerenie, și apoi să-l cultive mai departe ca pe un ogor bun, desțelenit;

Cum la început Nicodim s-a apropiat de Mîntuitorul cu timiditate și șovăială (așa cum și astăzi mulți cărturari fac), iar mai apoi cu mai multă îndrăzneală.

încă o luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos Care în nopțile întunecoase Se roagă singur în munți, pentru mîntuirea mea, pentru mîntuirea ta, și pentru mîntuirea tuturor oamenilor:

- La cum își ridică mîinile către cer; la cum Se apleacă la pămînt; la cum îngenunchează la rugăciune nopți la rînd: pentru mîntuirea mea, și a ta, și a tuturor oamenilor;
- La cum, rugîndu-Se stăruitor, sudoarea Lui s-a prefăcut în sînge, pentru mîntuirea mea, și a ta, și a tuturor oamenilor;
- La cum nu S-a cruțat pe Sine, ci a privegheat îndelung, în rugăciune și chinurile suferinței, nedînd trupului Său somn sau odihnă - pentru mîntuirea mea, și a ta, și a tuturor oamenilor.

Predică Despre judecată și osîndă

Cel ce crede în El nu este judecat, iar cel ce nu crede a și fost judecat (Ioan3: 18).

Cel care crede în Hristos Domnul nu este judecat, căci el se judecă singur pe sine și își conduce pașii după lumina care este înaintea lui. Asemenea omului care umblă în întuneric mult și se călăuzește numai după lumînarea pe care o ține în mîină - așa este acela care crede în Hristos, adică, care umblă după El precum umblă omul după lumina ce-l călăuzește prin întunericul vieții.

Cel care nu crede *a și fost judecat*. Adică, cel care nu are călăuză pe calea cea necunoscută încă de la primul pas pe care îl face, s-a și rătăcit, a și pierdut drumul.

Cel care nu crede în Hristos se condamnă pe sine la ignoranță, la neputință, la mînie, la mersul slăbănog de-a lungul unui drum întortocheat și fără capăt, la viciu, la disperare, și poate chiar la sinucidere. El merge ca un osîndit la chinul cel veșnic în ambele lumi: și în această lume a simțurilor trupești înșelătoare, și în lumea cealaltă, spirituală. O cît de întunecată este cărarea fiilor și fiicelor necredinței, și cît de adînc este hăul dintre oricare doi pași ai lor!

O Stăpîne Atotmilostive, cu adevărat nu avem pe nimeni în care să credem afară de Tine, căci doar Tu ne mîntuiești pe noi din noaptea păcatului și a morții,

Și numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

încă o predică Despre piatra cea înfricoșată

Oricine va cădea pe această piatră va fi sfârîmat, iar pe cine va cădea ea îl va zdrobi (Luca 20: 18).

Mîntuitorul și Stăpînul Hristos este piatra cea din capul unghiului. Iuda a căzut pe această piatră și s-a sfârîmat. Irod a căzut pe această piatră și s-a sfârîmat. Iulian Apostatul a căzut pe această piatră și s-a sfârîmat. Arie a căzut pe această piatră și s-a sfârîmat. Cei care L-au negat pe Hristos și și-au bătut joc de El, cu toții au căzut pe această piatră și s-au sfârîmat ca vasele olarului.

Această piatră a căzut peste Sodoma și Gomora, iar Sodoma și Gomora au pierit cu desăvârșire. Această piatră a căzut peste Egipt, iar Egiptul s-a zdrobit cu totul. Ea a căzut peste Ierusalim și Ierusalimul s-a zdrobit. A căzut peste poporul evreu și poporul evreu a fost împrăștiat în bucăți. Această piatră a căzut pe multe neamuri de oameni păcătoși și peste imperii, și acele neamuri păcătoase și acele imperii s-au zdrobit și s-au împrăștiat ca praful și ca cenușa.

Dumnezeu i-a iertat pe păcătoși de șaptezeci de ori cîte șapte, dar dacă păcătoșii tot păcătoși voiesc să rămîină, oare îi va mîntui Dumnezeu în ciuda voinței lor?!

Nu, nu o va face, căci nu acesta este principiul mîntuirii oamenilor. Principiul mîntuirii oamenilor este ca oamenii de bună voia și cu toată voia lor să fie de acord ca Dumnezeu să-i mîntuiască. Dar dacă oamenii de șaptezeci de ori cîte șapte și chiar mai mult nu doresc deloc să se mîntuiască, atunci Dumnezeu nu-i mîntuiește. Atunci oamenii se sfarmă, căzînd pe piatra pe care o tot ocolesc, și se zdrobesc de piatra pe care, neputînd-o ocoli, o tot ridică ca să o arunce departe de la ei. Ce om va putea spune că Dumnezeu este nemilostiv, cînd l-a mîntuit pe tîlharul răstignit pe cruce, cel care s-a pocăit? Și cine va putea spune că El este nedrept, cînd l-a lăsat pieirii pe tîlharul celălalt, care nu numai că nu s-a pocăit, dar chiar și în ceasul morții și-a bătut joc de dumnezeirea Lui?

O Atotputernice Doamne, mîntuiește-ne pre noi!

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

21 Februarie

- *Pomenirea Sfintului Zaharia, Patriarhul Ierusalimului*

în timpul domniei împăratului bizantin Heraclie, Hosroe împăratul perșilor a atacat Ierusalimul, în anul 614 după Hristos. Hosroe a vandalizat orașul, a luat Cinstita Cruce a lui Hristos cu sine în Persia și de asemenea mulțime de creștini în sclavie: printre aceștia se afla și Patriarhul Zaharia. Evreii l-au ajutat pe Hosroe să comită toate aceste crime împotriva creștinilor. Printre răutățile diavolești ale evreilor este pomenită și aceasta: evreii au cumpărat de la Hosroe nouăzeci de mii de creștini, doar spre a-i ucide pe toți. Patriarhul Zaharia a rămas în sclavie la perși timp de paisprezece ani. Multe minuni s-au săvârșit acolo prin lemnul Cinstitei Cruci, astfel încât și perșii ziceau: „A venit în Persia Dumnezeu creștinilor.” Mai târziu, împăratul Heraclie l-a silit pe împăratul perșilor să înapoieze Sfânta Cruce la Ierusalim, precum și pe Patriarhul, și pe toți ceilalți captivi creștini care încă nu muriseră, împăratul Heraclie însuși a dus Sfânta Cruce pe umerii săi, intrând în Cetatea Sfântă, desculț și îmbrăcat umil. Sfântul Zaharia a petrecut cealaltă vreme a vieții sale în pace, și s-a strămutat la locașurile cerești în anul 631. Lui i-au urmat în scaun Patriarhul Modest, iar apoi Sfântul Sofronie, care se cinstește la 11 martie.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Timotei*

Sfântul Timotei a trăit în deplină sihăstrie la locul numit Symbola de pe versantul asiatic al Muntelui Olimp. El a intrat în mînăstire încă din tinerețea lui, a fost tuns monah, și pînă la bătrînețe și-a petrecut viața în postiri, rugăciune, privegheri și nevoițe neîntrerupte. El a rămas feciorelnic de-a lungul întregii vieți. Celor feciorelnici Dumnezeu le dă putere asupra duhurilor necurate, și așa i-a dăruit El și Sfântului Timotei. Prin nevoițele întru mîntuirea sufletului, Sfântul Timotei a reușit să-și zidească casa sufletului său sălaș Sfântului Duh. Acest bărbat sfînt a trecut la cele veșnice în anul 795 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Eustatie, Arhiepiscopul Antiohiei*

Eustatie a fost un mare zelot și apărător al Ortodoxiei. Astfel, el s-a arătat puternic întru apărarea Sfintelor Dogme ale Adevărului la Sinodul întîi Ecumenic de la Niceea (din anul 325), unde el a respins, pe baza întregii științe filosofice și teologice, învățătura necuratului Arie. împreună cu ceilalți Sfinți Părinți, Eustatie a mărturisit corect pe Iisus Hristos ca Fiul al lui Dumnezeu, ca fiind deopotrivă cu Tatăl și cu Sfântul Duh după dumnezeire (după ființa lor dumnezeiască). După moartea împăratului Constantin cel Mare arienii oarecum iar au luat putere și au început să-i prigonească mîrșav pe creștini. Sfântul Eustatie a fost scos din scaun și surghiunit, mai întîi în Tracia, apoi în Macedonia. Sfântul Eustatie a suferit mult, iar în cele din urmă și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu la anul 345 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Ioan al Treilea Scolasticul, Patriarhul Constantinoplei*

Avocat fiind, acest Ioan a fost hirotonit preot, apoi a fost uns patriarh în anul 565 după Hristos. El este compilatorul canoanelor ce au fost introduse în Nomo-Canon. în timpul său au fost introduse în Sfînta Liturghie dumnezeiasca cîntare a Heruvicului, precum și Rugăciunea de dinaintea împărtășirii cu Sfintele și Dumnezeieștile Taine ale lui Hristos.

Cîntarea Heruvică

Noi care pre Heruvimi cu taină închipuim

Și întreit sfînta cîntare aducem

De Viață Făcătoarei Treimi,

Toată grija cea lumească acum să o lepădăm.

*Capre împăratul tuturor să primim,
Pre Cel Nevăzut, înconjurat de cetele cerești.
Aliluia, Aliluia, Aliluia.*

Rugăciunea de dinaintea împărtășirii cu Sfintele lui Hristos Taine

Cred Doamne și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, Care ai venit în lume să mîntuiești pre cei păcătoși, dintre care cel dintîi sînt eu. încă cred că acesta este însuși Preacurat Trupul Tău și însuși Preascump Sîngele Tău. De aceea mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvîntul sau cu fapta, cele cu știința și cu neștiința, și mă învrednicește fără de osîndă să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

Cinei Tale celei de taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi taina Ta, nici sărutare îți voi da ca luda; ci ca tîlharul mărturisindu-mă, strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta.

Stăpîne, lubitorule de oameni, Doamne lisuse Hristoase, Dumnezeul meu, să nu-mi fie mie spre osîndă Sfintele acestea, pentru că nu sînt vrednic, ci spre curățirea și sfințirea sufletului și a trupului și spre arvunirea vieții și a împărăției ce va să fie. „Iar mie bine-mi este a mă lipi de Dumnezeu și a pune în Domnul nădejdea mîntuirii mele.”⁸

Sfîntul Ioan Scolasticul a adormit cu pace la anul 577 după Hristos. **Cîntare de laudă la Sfînta Cruce**

*Stropită cu sînge, mîntuitoarea Cruce
în întuneric multă vreme a zăcut,
Ca într-un mormînt.
De pe tine, Sfînta Cruce,
Trei zile Mîntuitorul întru întuneric S-a pogorît,
Iar tu, Sfînta Cruce,
Trei sute de ani întru întunericul de sub pămînt
Ai zăcut.
Cînd dintru întuneric Stăpînulpe strămoși i-a izbăvit,
El apoi S-a înălțat,
Iar tu, cînd Biserica întru libertate a domnit,*

⁸ Textele rugăciunilor după Ceaslovul Mare, tipărit cu binecuvîntarea Prea Sfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, Alexandria: Editura Biserica Ortodoxă, 2003 (n. tr.).

*Te-ai înălțat la rîndu-ți.
Apoi timp de patruzeci de zile Stăpînul pe pămînt a rămas,
Iar tu, Sfîntă Cruce, la fel, cîteva zile de la înălțarea Ta,
Creștinilor ai strălucit;
Pînă cîndpe oameni după cuviință i-ai ajutat
Credința să-și întărească,
Pînă cînd ei cu adevărat au învățat
Cu semnul Sfintei Cruci să se pecetluiască.
Astfel prin puterea conștiinței
Cei botezați puterea Sfintei Cruci o cunosc.
Astfel tu, Cinstită Cruce, cu cinste misiunea
Îți îndeplinești.
Mii de anii de vor trece,
Dar chipul tău întrutotcinstit*

*Și puterea ta
Niciodată nu vor trece.
Credincioșii înaintea Cinstitei și de Viață făcătoarei Cruci
Mîntuitorului Hristos I se închină
Și Lui se roagă,
Și ei toate necazurile și toate greutățile și le alină
înaintea ei.*

Cugetare

Ce este ghicirea norocului? Există trei feluri de credințe, care își au originea în ghicirea norocului: credința în împlinirea orarbă, credința în lucruri și credința în atotputernicia forțelor întunericului, a duhurilor necurate, a diavolilor. Prin ghicirea norocului [sau prezicerea viitorului] se prorocesc evenimente, se fac deosebiri între lucruri și se depune jurământ față de duhurile întunecate. Nici una dintre marile credințe religioase nu au condamnat mai hotărît și mai cu desăvîrșire ghicirea norocului, decît Credința Creștină. Căci nici una dintre ele nu este mai liberă și mai curată de ghicirea norocului decît ea. Ghicirea norocului înseamnă să supui omul lucrurilor și ființelor care îi sînt inferioare. De aici se vede că ghicirea norocului este și se poate numi credință în întuneric. De aceea zice Sfîntul Apostol Pavel: *Iar de basmele cele lumești și băbești, ferește-te și deprinde-te cu dreapta credință* (1 Timotei 4: 7). Credința creștină este o credință a luminii în două sensuri: Intri în acela că îl ridică pe om deasupra împlinirii, deasupra lucrurilor și deasupra duhurilor întunericului; iar al doilea că îl subordonează pe om numai și numai Autorității Dumnezeului Celui Viu, Atotputernic și Atotînțelept. Căci există Atotvăzătorul

Dumnezeu, și de aceea nu există împlinirea oarbă.¹ în duhovnicească unire cu
*

acest Atotvăzător și Atoînțelept și Viu Dumnezeu, omul se poate înălța deasupra tuturor lucrurilor, și se poate face mai puternic decît toate duhurile întunericului.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus Hristos, Cel Care a stat de vorbă cu tînărul cel bogat: *Și L-a întrebat un dregător, zicînd: Bunule învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decît unul Dumnezeu. Știi poruncile: Să nu săvîrșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strîmb, cinstește pe tatăl și pe mama ta. Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele. Auzînd, Iisus i-a zis: încă una îți lipsește: Vinde toate cîte ai și le împarte săracilor, și vei avea comoară în ceruri; și vino de-mi urmează Mie. Iar el, auzînd acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat* (Luca 18: 18-23).

Să luăm aminte la cum

- Tînărul cel bogat a cerut sfat, dar nu s-a pregătit pentru jertfă;
- Mîntuitorul i-a arătat calea jertfei care este de trebuință pentru dobîndirea vieții veșnice;
- Tînărul bogat a plecat întristat pentru că nu se putea despărți de bogățiile lui.

Predică Despre post și rugăciune

Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decît numai cu rugăciune și cu post (Marcu 9: 29).

Aceasta este rețeta mîntuitoare a Celui mai Mare Doctor al sufletului omenesc. Acesta este remediul cel încercat și dovedit cel mai eficace de-a lungul veacurilor. Căci un alt remediu în contra nebuniei, nu există. Căci ce fel de boală este aceasta?

Aceasta este boala în care sufletul omenesc este parazitat și tiranizat de un duh rău, un duh ucigaș care lucrează la distrugerea atât a trupului, cât și a sufletului aceluși om. Băiatul pe care Mîntuitorul l-a vindecat de acest duh rău fusese aruncat de el cînd în foc, cînd în apă, numai și numai în scopul de a-l omorî.

Cîtă vreme omul doar filozofează despre Dumnezeu, el se face pe sine cu desăvîrșire neajutorat în fața duhului rău. Căci duhul rău își bate joc de anemica sofisticărie a filozofiei omenești, însă de îndată ce omul începe să postească și să se roage lui Dumnezeu, duhul cel rău se umple de o spaimă cu neputință de descris. Sub nici un chip nu poate îndura duhul cel rău buna mireasmă a rugăciunii și a postului. Această dulce bună mireasmă îl înăbușă cu totul și îl slăbește cu desăvîrșire, pînă la epuizare, în omul care se mulțumește doar să filozofeze despre Dumnezeu, se află spațiu larg pentru intrarea în el a diavolilor. Dar în omul care se apucă cinstit de rugăciune către Dumnezeu, și cu evlavie și dragoste se pleacă postului, întru nădejde și răbdare, locul devine foarte strîmt și de nesuferit și diavolul trebuie neapărat să fugă de acolo, împotriva anumitor suferințe trupești există doar cîte un singur remediu, împotriva celei mai mari boli a sufletului, care este posedarea demonică, există două remedii, care trebuie utilizate neapărat împreună: postul și rugăciunea. Apostolii și sfinții au postit și s-au rugat lui Dumnezeu. De aceea aveau atîta putere asupra duhurilor necurate. O Preadulce Doamne Iisuse Hristoase, Doctorul și Ajutorul sufletelor noastre în toate nenorocirile care ne cuprind, întărește-ne pre noi cu puterea Duhului Tău Celui Sffnt, ca și noi să putem să urmăm și să împlinim cu fapta dumnezeiasca poruncă a postului și a rugăciunii, pentru mîntuirea sufletelor noastre și mîntuirea aproapelui nostru,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

22 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Mavrachie [Mauriciu] și a celor șaptezeci de ostași împreună cu dînsul*

În timpul domniei împăratului Maximian s-a pornit sălbatica prigoană împotriva creștinilor. Mavrachie era generalul armatei staționate în cetatea siriană Apamea. Paginii l-au pîrît pe acest general împăratului ca pe unul ce era Creștin și propovăduia credința creștină printre soldații săi. Pentru investigații a sosit în cetate însuși împăratul, împreună cu Mavrachie au fost aduși împreună la anchetă și șaptezeci dintre soldații săi. Printre aceștia se afla și Fotinius, fiul lui Mavrachie. Nici lingușirile împăratului și nici amenințările lui nu au putut să-i clintească pe acești adevărați eroi. Amenințărilor împăratului, ei răspundeau: „O împărate, nici urmă de teamă nu se află în sufletele sănătoase și puternice ale celor care îl iubesc pe Dumnezeu!” Cînd la porunca împăratului au fost devesțiți de hainele și centurile lor ostășești, ei au răspuns: „Domnul Dumnezeu nostru ne va îmbrăca în veșminte care niciodată nu se vor mai învechi, și ne va încinge cu brîiele slavei celei veșnice!” Cînd împăratul i-a admonestat că disprețuiesc înaltele insemne ale demnității lor ostășești, ei au răspuns: „Fără cinste îți este cinstea cu care ne-ai cinstit pe noi, împărate, căci pe Dumnezeu L-ai uitat, Cel Care ți-a dat ție împărăție!” Apoi împăratul a poruncit ca mai întîi să fie ucis Fotinius, sub ochii tatălui său, spre a-l înfricoșa, pe el și pe ceilalți ostași. Dar Mavrachie a strigat: „Dorința noastră cea mai fierbinte tu o îndeplinești, O Ucigașule, căci pe ostașul Fotinius la ceruri îl trimiți, înaintea noastră!” Împăratul apoi i-a condamnat la o moarte ce i-a arătat lui întreaga

ticăloșie: ei au fost aduși la un loc mlăștinos, noroios, bîntuit de tot felul de țînțari, viespi, și alte insecte înțepătoare și veninoase. Ostașii împreună cu generalul lor au fost dezbrăcați pînă la piele, unși cu miere de albină și legați de copaci, astfel încît acele viespi să-i înțepe pînă la moarte. După zece zile de chinuri dintre cele mai groaznice, ei și-au dat sufletele în mîinile lui Dumnezeu, strămutîndu-se, după atîta chin, la locașurile cele cerești unde cu îngerii pururea se veselesc. Creștinii au luat în taină trupurile lor și le-au îngropat cu cinste. Acești viteji ostași ai lui Hristos au primit mucenicia la anul 305 de la întruparea Sa.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici din Evghenia, de lângă Constantinopol*
în timpul împăratului bizantin Arcadie s-au dezgropat și s-au dat la iveală multe sfinte moaște, între care și ale Sfintului Apostol Andronic și ale luniei, cei pomeniți de Sfintul Apostol Pavel: *îmbrățișați pe Andronic și pe lunia, cei de un neam cu mine și împreună închiși cu mine, care sînt vestiți între apostoli și care înaintea mea au fost în Hristos* (Romani 16: 7). Aceste sfinte moaște s-au descoperit prin arătarea dumnezeiască ce s-a făcut unui cleric pe nume Nicolae Caligraful. Numele celorlalți mucenici ai lui Hristos cărora le aparțineau acele sfinte moaște sînt cunoscute numai de Unul Dumnezeu, Care le-a trecut numele în Cartea Vieții celei cerești, în veacul al doisprezecelea după Hristos, împăratul bizantin Andronic al II-lea a clădit o slăvită biserică peste moaștele Sfintului Apostol Andronic.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Talasie și Limneu*
Și Talasie și Limneu erau vestiți nevoitori din Siria. O nevoie a lor deosebită a fost aceea a tăcerii. După moartea Sfintului Talasie din anul 440 d. Hr., Limneu s-a alăturat Sfintului Maron (pomenit la 14 februarie), după a cărui pildă a trăit pînă la moarte pe vîrfurile unui munte, sub cerul liber, neavînd niciodată acoperiș deasupra capului. Așa trăind, el făcea mult bine unei mulțimi de oameni sărmani care s-au adunat în jurul lui: orbi fiind aceștia, și siliți să cerșească, el i-a adunat laolaltă și le-a clădit căsuțe cu mîinile lui, ducîndu-le în fiecare zi de mîncare din hrana ce i-o aduceau cei care veneau la dînsul: oameni bolnavi și suferinzi care pururea aveau nevoie de ajutorul lui, căci avea putere și asupra duhurilor necurate, prin harul Duhului Sfînt.

- *Pomenirea Sfîntului Papia din Hierapolis*
Simțul Papia a fost ucenicul Sfinților Apostoli și scriitor bisericesc. Ne-au rămas de la Papia mărturii privitoare la Evangheliile Sfinților Apostoli Matei și Marcu, ale existenței celor patru Marii și ale fraților Mîntuitorului Hristos; de asemenea a ajuns pînă la noi (deși incomplet) un manuscris al său intitulat „O tîlcuire a cuvintelor Domnului”.

Cîntare de laudă la Sfinții Mavrachie și Fotinius, ostașii lui Hristos

O, Sfinte Mavrachie, cel care ești rădăcină sfîntă!

O, mlădiță sfîntă a rădăcinii celei sfinte,

Sfinte tinere Fotinius!

Voi lui Dumnezeu pe voi înșivă

Jertfă plăcută v-ați adus.

Tatăl cel viteaz, Mavrachie,

Martor a fost uciderii fiului lui,

Văzînd cum sînge din sîngele său

înroșește pămîntul.

Inima lui a suferit,

Dar gura lui strigăt nu a dat,

*Părerea de rău nu a reușit să-l muște,
Iar ochii lui lacrimi lumești nu au vărsat.
Tu însuși Doamne, mi l-ai dăruit pe fiul meu;
O Slăvite Doamne, cu ce altceva aş putea vreodată
Iubirea Ta dumnezeiască eu să o răsplătesc?
De moarte pentru Tine, Doamne,
Și pe mine mă învrednicește,
Așa cum l-ai învrednicit pe fiul meu.
Așa Doamnefă-mi mie, Tu care pe Fiul Tău
Cel Unul Născut
Pentru noi Jertfa L-ai trimis.
Mavrichie ostașul slăvit al împărăției celei Cerești
De la împăratul acestei lumi slavă nu primește;
Ci el pe ai săi ostași, legiune slăvită, spre lupta cea bună
îi întărește: Ostașilor mei! Idolilor celor fără suflet nu vă închinați!
Mavrichie pe a sa oștire la moartea cea plină de viață o duce,
La viața a cărei frumusețe
Limba nu o poate povesti.
Hrănească-se viespile
Cu al nostru trup pieritor:
Noi învinși niciodată nu vom fi,
Nu, niciodată,
Oștenii mei!
Hrănească-se lighioane otrăvite
Cu al nostru sânge stricăcios:
Astfel mai grabnic noi în Partea Luminii
Vom trece, frații mei.
Acolo se sălășluiesc toți Luptătorii Crucii
Care pe Tine Doamne, nu Te-au trădat!
Așa grăi-vom noi
Mîntuitorului Hristos.*

Cugetare

Despre starea cea pururea cu Dumnezeu, Sfântul Antonie cel Mare ne învață: „Sufletul tău pururea cu Domnul să se afle, iar trupul tău pe pămînt să se afle ca și o statuie nesimțitoare. Drepti pururea să stai cu sufletul înaintea Feței Domnului. Pururea înaintea ochilor să ai frica de Domnul; tot așa, pururea, pomenirea morții și lepădarea cu scîrbă a tuturor celor lumești. Să mori pururea, și în fiecare zi, așa ca să poți viața veșnică să o dobîndești. Veșnic să priveghezi ca să nu te cuprindă lenea și trmăvia. Scîrbă să-ți fie ție de cele lumești: pe acestea, pururea să le lepezi, căci altfel piedici în calea către Dumnezeu ți se vor face ție. Scîrbește-te și urăște tot ceea ce te desparte de Dumnezeu și îți strică sufletul. Să nu te desparți de Domnul de dragul cîștigurilor celor lumești și pieritoare. Să nu te iei după cel care este mai slab decît tine, ci mai curînd după cel care este mai tare, și mai îmbunătățit. Mai presus de toate, pururea să ai rugăciunea în inimă, pururea să mulțumești Domnului pentru toate cele ce vin asupra ta. Împlinind acestea, poți să nădăjduiești că vei fi moștenitor *Celor ce ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s-au suit* (I Cor. 2: 9).

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos, Cel Care a stat de vorbă cu Marta și cu Măria:

- La căldura dragostei cu care ele L-au întîmpinat și au dorit să asculte cuvintele Lui;

- La cum Măria îl întâmpină pe El cu o mai mare ospitalitate duhovnicească, iar Marta cu o grijă mai mare pentru odihna Lui trupească;
- La cum Domnul Se bucură mai mult de grija cu care un suflet primește hrana Lui duhovnicească decât de cea cu care se pregătește masa pentru hrănirea Lui cea trupească.

Predică Despre nebunii cei care sînt mai înțelepți decât lumea

Noi sîntem nebuni pentru Hristos (I Cor. 4: 10).

Așa grăiește marele Apostol Pavel, cel care la început s-a călăuzit după înțelepciunea acestei lumi, care este împotriva lui Hristos; și cel care, mai apoi, recunoscînd minciuna și putreziciunea înțelepciunii a lumii, a aflat lumina și veșnica stabilitate a înțelepciunii celei după Hristos. Cînd s-a întîmplat astfel, Sfîntul Apostol Pavel nu s-a mîniat pe înțelepciunea lumii care l-a numit *nebun pentru Hristos*, și nu a pregetat, în răspărul lumii, chiar să iubească a se numi pe sine astfel.

Pentru noi creștinii nu e de nici o importanță cum ne privește sau cum ne numește lumea. Este în schimb de cea mai mare importanță, și de supremă importanță, cum ne privesc și cum ne numesc sfinții îngeri, cînd după moartea noastră, ajungem să vedem fețele lor. Aceasta trebuie să fie marea noastră grijă, pe lîngă care, toate grijile acestei vieți trebuie să ne fie ca un nimic.

Căci fie sîntem nebuni pentru lume din pricina lui Hristos, fie nebuni pentru Hristos din pricina lumii. O, cît de scurt este sunetul cuvîntului lumii! Dacă lumea ne numește pe noi creștinii „nebuni”, apoi să știm că lumea nu are mult de trăit și deci nici cuvintele ei! Dar dacă cei cerești și veșnici ne vor numi pe noi „nebuni”, apoi să știm că acea numire este pentru noi osîndă veșnică, neștearsă în veci. Cei care nu cred în Dumnezeu Cel veșnic viu, nici în viața veșnică, nici în întruparea Stăpînului Hristos, nici în învierea Lui, nici în adevărul Evangheliei, nici în veșnica milă și dreptate a lui Dumnezeu, oare este de mirare că unii ca aceștia îi consideră nebuni pe cei care cred în ele?

O, fie ca toți cei care se însemnează cu Semnul Sfintei Cruci nu doar să îndure cu ușurință denumirea de „nebuni” din partea lumii de dragul lui Hristos, dar chiar să o primească cu bucurie și cu mulțumire! Să săltăm și să ne bucurăm cînd necredincioșii astfel ne numesc, căci acesta semn vădit este că aproape ne aflăm de Hristos, și departe de necredincioși! Să ne bucurăm și să săltăm și să strigăm mereu cu ecou puternic în urechile lumii: Da, Da! Cu adevărat nebuni pentru Hristos sîntem noi, și ne bucurăm cu bucurie mare de cinstea aceasta!

O Atotînțelepte Doamne, întărește-ne pe noi cu puterea Ta, ca niciodată să nu ne temem de necredincioasa lume, nici cînd mișelește ne lovește pe noi, nici cînd spurcat ne insultă pe noi, pentru Sfînt Numele Tău.

Căci numai Ție se cuvine slava și mulțumită înveci, Amin.

23 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Policarp, Episcopul Smirnei*
Sfîntul Policarp, acest mare bărbat apostolic, s-a născut păgîn. Sfîntul Ioan Evanghelistul și Teologul l-a adus la Sfînta Credință a lui Hristos și l-a botezat. În copilăria sa, Policarp a rămas orfan și o femeie nobilă văduvă, Calista, în urma unei vedenii, l-a luat la sine și l-a crescut ca pe fiul ei. Încă din copilărie Policarp era pios și milostiv. El voia cu rîvnă să imite viața Sfîntului Vucol, care era pe atunci Episcopul Smirnei, precum și viețile Sfinților Apostoli Ioan și Pavel, pe care îi cunoscuse și cărora le ascultase cuvintele. Sfîntul Vucol l-a hirotonit presbiter,

iar înainte de a muri l-a desemnat ca pe succesorul său la scaunul Episcopal din Smirna. Episcopii cei apostolici, care se strânseseră la înmormântarea Sfântului Vucol, l-au sfințit și pe Policarp întru episcop, încă de la început Sfântul Policarp a primit de la Dumnezeu darul facerii de minuni. El a scos diavolul dintr-un rob al unui prinț și cu rugăciunile a oprit un incendiu groaznic care se pornise în cetatea Smirnei. Văzînd acestea, păgîinii îl socoteau pe Episcopul Policarp ca pe unul dintre zei; căci el a făcut să vină ploaie în vreme de secetă cumplită, el vindeca bolile, avea darul străvederii și al prorociei, pe lîngă multe alte daruri și harisme duhovnicești. El a suferit mucenicia în timpul împărăției lui Marcus Aurelius. Cu trei zile înaintea morții, Sfântul Policarp a prorocit: «în trei zile, voi fi aruncat și ars în foc pentru Numele Domnului și Dumnezeului meu Iisus Hristos». Și cu adevărat, cînd în a treia zi a fost apucat de soldați și tîrît în fața judecății, el a strigat: «Să fie aceasta voia Domnului și Dumnezeului meu!». Cînd judecătorul l-a sfătuit să se lepede de Hristos și să recunoască zeii Romei, Policarp a zis: «Eu nu pot da ceea ce este mai bun, pe ceea ce este mai rău!». Cu deosebire evreii îl urau pe Sfântul Policarp și voiau cu tot chipul să obțină să fie ars de viu. Cînd l-au legat de rug, el s-a rugat lui Dumnezeu multă vreme. El era foarte bătrîn, cu pletele albe ca argintul și fața strălucitoare ca a unui înger. Cei de față au văzut cum limbile de foc îl înconjoară fără să îl atingă, înspăimîntați de aceasta, judecătorii cei păgîni au poruncit gîdelui să-l străpungă cu săgeți, prin limbile cele de foc. Cînd a fost împuns, atît de mult sînge a curs din rănile lui, încît a stins cu desăvîrșire văpaia focului, iar trupul lui a rămas întreg și nears. La rugămințile nelegiuite ale evreilor, judecătorul a poruncit ca trupul cel mort să fie ars după obiceiul paginilor greci. Astfel cei plini de toată răutatea au ars trupul mort al aceluia pe care nu au putut să-l ardă pe cînd era viu. Sfântul Sfințit Episcop Policarp a luat mucenicia în Sfînta și Marea Zi Sîmbătă a anului 167 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Damian*

Sfîntul Damian a fost monah în Mînăstirea Esfigmenu din Sfîntul Munte Athos, și contemporan și împreună-nevoitor al slăvitului monah Cosma din Mînăstria Zografu. El a dus o viață de aspre nevoițe duhovnicești pe Muntele Samaria, cel care se află între Esfigmenu și Hilandar. El a adormit cu pace la anul 1280 după Hristos. La moartea lui, din trup a ieșit un miros de bună mireasmă, lucru care a durat timp de patruzeci de zile.

Cîntare de laudă la Sfîntul Policarp

*Pe cei sfinți ai Lui Dumnezeu îi păzește,
Ca să nu piară înainte de timpul hărăzit lor,
Ca să nu piară înainte ca ei
Chemarea pe acest pămînt
Să-și îplinească.
Sfîntul Policarp, Bătrînul și Sfîntul
Lui Dumnezeu,
Cu diaconul său a călătorit
Iar noaptea au înnoptat la un han
Ce J-au găsit pe cale.
Acolo Bătrînul se roagă
In timp ce diaconul său doarme.
£7 iată că un înger al Domnului
înaintea Bătrînului
Se înfățișează.*

*El îi poruncește ca grabnic să se ridice
Și hanul cu grăbire să-l părăsească,
Căci curînd hanul va fi distrus.
Bătrînul pe diacon îl trezește,
Dar diaconul, obosit, mai departe doarme.
îngerul se înfățișează din nou,
Aceeși poruncă strigînd;
Din nou Bătrînul pe diacon îl trezește,
Dar îngreunat de somn,
Acesta - acum se ridică, acum cade iar.
îngerul și a treia oară vine
Și a treia oară primejdia strigînd.
Aceasta înșelare nu este,
Vede Bătrînul, ci cu adevărat
Vestire de la Dumnezeu.
Sfîntul sare și pe diacon îl apucă,
Din han ieșind cu grăbire mare.
Și cum au ieșit, hanul din temelii s-a distrus,
Iar toți cei aflați înăuntru au pierit,
Din pricini de multe fărădelegi ascunse.
Tînărul diacon de spaimă s-a cuprins
Pe cînd Bătrînul a stat
In rugăciune tăcută.
Celui Preaînalt ei mulțumită au adus
Și calea și-au dus mai departe,
Sub a stelelor lumină.*

Cugetare

Sfîntul Policarp astfel le scrie Filipenilor despre preotul Valentin care căzuse în păcatul iubirii de arginți și care ascundea pentru sine banii cuveniți Bisericii: „întristat este sufletul meu foarte din pricina lui Valentin care, fiind odată presbiter împreună cu noi, și-a uitat rangul [preoțesc] cel dăruit lui de Domnul. De aceea vă rog, feriți-vă de necurata zgîrcenie și rămîneți curați și drepti. Feriți-vă de orice rău. Căci cel care nu se poate stăpîni pe sine, cum va putea învăța pe alții să se stăpînească? Cel care cade în patima iubirii de arginți își întinează sufletul cu fărădelegea închinării la idoli și se numără cu păgîinii.

Cine este cel care nu vede judecata lui Dumnezeu? Așa cum Sfîntul Apostol Pavel ne învață, *Au nu știți că sfinții vor judeca lumea?* (I Cor. 6: 2) Cu alte cuvinte, noi așa ceva nu am mai văzut niciodată printre voi, filipenii, nici am mai auzit; căci printre voi a dus Binecuvîntatul și Marele Pavel o viață de nevoințe, și despre voi grăiește el cu laudă la începutul epistolei celei de el scrise către voi; către voi, care îl cunoșteți pe Dumnezeu pe cînd încă noi, Policarp, încă nu-L cunoșteam, nici noi și nici locuitorii Smirnei. Fraților, de aceea sînt întristat foarte din pricina lui Valentin și a soției lui. Mă rog lui Dumnezeu să le dăruiască pocăință. Dar voi, *să nu-l socotiți ca pe un vrăjmaș, ci povățuiți-l ca pe un frate* (2 Țes. 3: 15), învățîndu-l să se îndrepte, ca pe un fiu risipitor ce se află în suferință, așa încît întreg trupul Bisericii să fie sănătos.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Care a stat de vorbă cu samarineanca:

- La cum mai întîi mintea femeii se afla cu totul în înțelesul cel trupesc al

cuvintelor rostite de El;

- La cum Stăpînul cu blîndețe a călăuzit mintea femeii către înțelesurile cele mai înalte, duhovnicești;
- La cum această grăire a Mîntuitorului cu samarineanca a dus la convertirea multora la Hristos;
- La cum mai întîi, semințele cuvintelor Domnului par că putrezesc în mintea cea trupească, dar mai tîrziu ele învie, cresc, se coc și aduc multă roadă duhovnicească.

Predică *Despre lucrările Mîntuitorului Hristos*

Căci lucrurile pe care Mi le-a dat Tatăl ca să le săvîrșesc, lucrurile acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis (Ioan 5:36).

Fraților, care sînt aceste lucruri ale lui Hristos? Ele sînt lucrările Stăpînului Care Se întoarce din călătoria cea îndepărtată și-Și găsește casa jefuită și pustie. Ele sînt lucrările Doctorului Care a pășit în cel mai infestat spital al zidirii - societatea umană - aducînd cu Sine medicamente și vindecînd cu putere. Mai departe, ele sînt lucrările Regelui Care S-a întors în țara Lui și a găsit-o în ruină și sfîșiată în multe bucăți, iar pe locuitorii cetățeni ca pe niște robi în pămînt străin. Ele sînt lucrările Fratelui mai mare Care a călătorit pînă

departe ca să-Și adune frații mai mici care s-au depărtat ca niște risipitori și s-au sălbăticit. Ele sînt lucrările Vindecătorului, Păstorului, Eroului și Chivernisitorului. Cu adevărat, nu mici sînt lucrările acestea! Omul obișnuit, înzestrat cu cea mai mare știință, cu toată priceperea și cu tot curajul, nu ar putea să le săvîrșească nici dacă ar avea la dispoziție trei mii de ani; el nici nu ar putea să pună început acelor lucrări pe care Mîntuitorul Hristos le-a săvîrșit în trei ani și jumătate ale propovăduirii Sale pe pămînt. Dar nu un singur om, ci nici chiar toți oamenii din toate timpurile adunați la un loc nu ar putea să săvîrșească lucrările lui Hristos, nici dacă ar avea la dispoziție toată veșnicia.

Dar cum a putut Mîntuitorul să săvîrșească atît de multe lucrări? El a reușit cu ajutorul a cinci mari minuni: Smerenia, Cuvîntul, Fapta, Sîngele și Învierea.

Ce mărturie aduc lucrările lui Hristos? Întîi, că nu pămîntul este cel care L-a trimis pe El, ci Cerul; Al doilea, că nu un înger L-a trimis pe El, ci însuși Tatăl Ceresc; Al treilea, că nimeni nu poate săvîrși asemenea lucrări decît dacă este El însuși la fel de mare ca Dumnezeu, la fel de înțelept ca Dumnezeu, la fel de puternic ca Dumnezeu, la fel de milostiv ca Dumnezeu; Da! Cu adevărat nimeni Care nu este El însuși egal cu Dumnezeu!

O, cît de neînsemnate sînt lucrurile noastre pe lîngă ale Mîntuitorului Hristos!

Doar o fărîmă să avem din bunătatea și rîvna lui Hristos, din hărnicia și buna Lui credință, și ne-am putea duce la îndeplinire lucrările noastre proprii în chip desăvîrșit. Dăruiește-ne nouă acea fărîmă, O Stăpîne Iisuse Hristoase, căci nici nu o putem afla pe ea pe acest pămînt, și nici vrednici de ea nu sîntem!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

24 Februarie

- *Aflarea capului Sfîntului Inaintemergător și Botezător Ioan*

Sfîntul și întrutotslăvitul Botezător Ioan a fost decapitat la dorința expresă și la instigarea nelegiuitei Irodiada, soția nelegitimă a ticălosului împărat Irod. Cînd lui Ioan i s-a tăiat capul în închisoare, Irodiada a dat poruncă ca să nu-i fie îngropat capul împreună cu trupul, căci nelegiuita se temea că oarecum, prorocul ar putea astfel învia. De aceea, ea i-a luat capul și l-a îngropat adînc într-un loc ascuns și

spurcat. Dar ea avea o doamnă de companie, pe Ioana, care era soția demnitarului Huza de la curtea lui Irod. Această bună și cu frică de Dumnezeu Ioana nu a putut tolera ca să vadă capul Omului lui Dumnezeu zăcînd în necurăție. De aceea ea l-a dezgropat în ascuns, l-a dus la Ierusalim și l-a îngropat în Muntele Măslinilor. Neștiind de aceasta, cînd Regele Irod a auzit de minunile prea mari pe care le săvîrșește Mîntuitorul, s-a înfricoșat și a spus: *Acesta este Ioan Botezătorul [pe care l-am ucis]; el s-a sculat din morți și de aceea se fac minuni prin El* (Matei 14: 2). După o mare bucată de vreme, un proprietar bogat și slăvit a crezut în Hristos, și lepădînd poziție socială și toată deșertăciunea acestei lumi, s-a făcut monah luînd-și numele de Inochentie. Ca monah, el s-a sălășluit în Muntele Măslinilor, chiar la locul unde se afla îngropat capul Botezătorului Ioan. Dorind să-și zidească o chilie, el a săpat adînc și a descoperit un vas de pămînt în care se afla un cap, ce prin descoperire dumnezeiască a aflat că este al lui Ioan Botezătorul. El a cinstit cu evlavie acele sfinte moaște, apoi le-a îngropat la loc acolo unde le-a găsit. Mai tîrziu, prin Pronia Dumnezeiască, aceste sfinte moaște făcătoare de minuni (adică sfîntul cap al Botezătorului Ioan) au călătorit din loc în loc, cufundate în întunericul uitării, pînă iar au fost descoperite, în sfîrșit, sub domnia cucernicei împărătesc Teodora, mama lui Mihail și soția lui Teofil, și pe timpul Patriarhului Ignatie, acest sfînt cap a fost adus la Constantinopol. Multe vindecări minunate s-au lucrat la moaștele cinstitului cap al înaintemergătorului. Dar este important și interesant de notat că, deși în timpul vieții înaintemergătorul nu a făcut nici o minune, *Ioan nu a făcut nici o minune* (Ioan 10: 41), totuși, sfintele sale moaște s-au aflat lucrătoare de nenumărate și puternice minuni de-a lungul veacurilor, după strămutarea lui la ceruri.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Erasmie*

Sfîntul Erasmie a fost monah la Mînăstirea Peșterilor din Kiev. El a moștenit o mare avere de la părinții lui, pe care a cheltuit-o toată la zidirea și împodobirea sfintelor biserici, și mai cu seamă la îmbrăcarea în aur și argint a sfintelor icoane. Cînd după toate acestea a sărăcit cu totul, a fost disprețuit de toți. Diavolul îi șoptea că și-a risipit toată averea în zadar ; că în loc să o dea săracilor, el a cheltuit-o pe împodobirea bisericilor. Erasmie a căzut victimă acestei înșelări și a început să se disprețuiască pe sine, căzînd într-o deznădejde fără seamă, și începînd să trăiască la întîmplare și fără de rînduială. La ceasul morții lui, frații s-au adunat în jurul lui și au început să vorbească între dînșii despre păcatele lui de care el însuși nu fusese conștient. Deodată el s-a ridicat în capul oaselor și a zis : « Părinților și fraților, așa este, precum spuneți, sînt păcătos și nu am pocăință, dar priviți, Sfîntul Antonie și Sfîntul Teodosie au sosit înaintea mea, iar Maica lui Dumnezeu mi-a zis că Dumnezeu mi-a mai îngăduit timp de pocăință». Maica Domnului a mai grăit către el și aceste cuvinte de întărire: «Pe săraci pururea îi aveți cu voi pretutindeni, dar bisericile mele, nu».

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Botezătorul

Să ne rugăm lui Ioan,

Slăvitului Înaintemergător

Al Domnului,

Trîmbița Ziditorului,

Robul lui Dumnezeu

Trimis spre ajutorul oamenilor.

*Să ne rugăm lui Ioan
Cel înfricoșat și sfânt,
Caprin el Dumnezeu Cel Preaînalt
Să se milostivească spre noi.
De primejdii ascunse și năprasnice
Ferește-nepe noi,
Sfinte Părinte Ioane !
Pentru păstrarea Curată a Credinței
Pe acest pământ,
Ajută-ne nouă,
Sfinte Părinte Ioane!
îndestularea griului pe acest pământ,
Pînă la sfîrșitul veacurilor
Dăruiește-ne-o nouă,
Sfinte Părinte Ioane,
Ca în fiecare snop să vedem
In fiecare snop,
Pașii lui Dumnezeu!
La căderea nopții,
Intărește-ne pre noi întru nădejdea
Răsăritului,
Sfinte Părinte Ioane.
O Sfinte Părinte Ioane,
Ajută-ne nouă ca mai înainte de căderea
Nopții morții noastre
întru pocăință adevărată să ne îmbrăcăm,
Și Răsăritul înfricoșatei Judecăți
Cu nădejde să-l întîmpinăm.*

Cugetare

Nu ne sînt nici învățători buni nici prieteni buni cei care ne fac nouă întotdeauna după vrerile noastre. Sfîntul Cuvios Ioan Moshu scrie despre o femeie slăvită dintr-o familie senatorială care a venit în pelerinaj la Locurile Sfinte. Sosind la Cezareea, ea a hotărît să rămînă o vreme acolo, și s-a adresat cu următoarea rugăminte episcopului locului: «Dă-mi mie o femeie evlavioasă care să mă învețe frica de Dumnezeu». Episcopul i-a recomandat o fecioară smerită. După o bucată de vreme, episcopul a întîlnit-o iar pe femeia cea slăvită și a întrebat-o: «Cum este fecioara pe care ți-am adus-o să te învețe?» «Este bună», a răspuns femeia, «dar nu prea mă ajută pentru că este așa de smerită încît mă lasă să-mi fac voia mea. Dar mie îmi trebuiește cineva care să mă certe, și să nu mă lase să fac ce poftesc». Atunci episcopul i-a adus o altă fecioară, cu un caracter foarte aspru, care a început să o certe pe femeie, numind-o bogătancă lipsită de simțire și milostivire, și așa mai departe. După o vreme, episcopul iar a întrebat-o: «Dar această altă fecioară, cum se poartă ea cu tine?» «O, ea cu adevărat este de folos sufletului meu, înalt Preasfîmțite Părinte», a răspuns soția senatorului. Și așa a dobîndit smerenia această femeie bogată și foarte slăvită.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Piatra de încercare:
a închipuirii de sine celei păcătoase, a minții pervertite a omenirii care
prin gîndirea ei trupească și desfrînată luptă de-a pururi contra minții lui

Hristos;

a iubirii de sine celei păcătoase, a inimii pervertite a omului care, prin ea însăși, nu acceptă nici iubirea lui Dumnezeu, nici pe a aproapelui; a voii proprii celei păcătoase, adică a voinței pervertite a omului care, prin ea însăși, pururea luptă contra voinței lui Dumnezeu.

Predică *Despre pocăință și iertarea păcatelor*

Și să se propovăduiască în numele Său pocăința spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începîndde la Ierusalim (Luca 24: 47).

Aceasta este ultima învățătură pe care Mîntuitorul a dat-o apostolilor Săi. În aceste cuvinte se cuprinde, precum în miezul unei nuci, toată Evanghelia împăcării dintre Dumnezeu și oameni. Căci ce vrea Dumnezeu de la oameni și ce le dăruiește El lor? El caută pocăința lor, și le dăruiește iertarea păcatelor. El cere puțin și dăruiește totul. Să se pocăiască oamenii de toate păcatele și fărădelegile lor, și să înceteze a le mai face, și vor primi totul de la Dumnezeu - nu doar ceea ce dorește cel mai mult inima lor, dar încă și pe deasupra și mult mai mult. Cu adevărat, totul este făgăduit dreptilor. Dreptii vor moșteni împărăția Cerurilor, ei vor fi fiii lui Dumnezeu, ei vor fi copiii luminii, copiii nemuririi, împreună-viețuitori cu îngerii, frații lui Hristos. Dreptii viață vor avea din belșug, belșug de pace, de înțelepciune, de putere și de bucurie. Dreptii vor avea totul, pentru că așa li s-a făgăduit de către Dumnezeu. Să se pocăiască doar oamenii și vor primi totul. Să se curățească cerșetorul, să se îmbăieze și să se îmbrace întru curăție înaintea ușilor împărăției, și imediat va fi primit înăuntru, iar Regele îl va întîmpina și îl va îmbrățișa și îi va dărui totul, îl va lua să viețuiască cu el, va mânca la masa lui, și va avea totul, totul, totul !

O fraților, acestea nu sînt doar vorbe, acesta este adevărul cel pururea viu și sfînt. Căci știm cu siguranță că mulți dintre cei care s-au pocăit, bărbați și femei, au primit toate aceste făgăduințe. Mulți s-au înfățișat din cealaltă lume și au dovedit adevărul acestor cuvinte, arătînd că ei trăiesc acum ca niște fii și fiice de împărați. Dar ei sînt dintre cei care în viața lor pămîntească s-au pocăit grabnic și cu rîvnă de toată vremea. Iată, acesta este timpul pocăinței noastre asemenea, dacă dorim împreună cu ei să ne sălășluim și să fim și noi moștenitori ai împărăției.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Multmilostive, ajută-ne nouă ca să ne pocăim cu adevărat mai înainte de sfîrșit, ca să putem viețui pururea cu Tine, ,
Căți Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 Februarie

• *Pomenirea Sfîntului Tarasie, Patriarhul Constantinopolului*

Cel care a fost mai înainte pe scaunul patriarhal al Constantinopolului, Patriarhul Pavel, părăsind scaunul său în taină și intrînd într-o mînăstire, a primit Sfînta și Marea Schimă. În acea vreme la cîrma împărăției se aflau Irina și Constantin. La sfatul lui Pavel a fost ales patriarh în locul lui Tarasie, în anul

783 după Hristos. Acesta era senator și consilier imperial, și trecînd repede prin toate rangurile eclesiastice a fost uns patriarh. El era un om foarte învățat și foarte rîvnitor pentru Sfînta Credință Ortodoxă, și a acceptat această înaltă chemare foarte cu greu, și numai în scopul de a lupta mai bine pentru Sfînta Ortodoxie în lupta ei contra ereziilor, și mai ales a defăimării sfîntelor icoane (a iconoclastismului), în timpul lui s-a ținut Sinodul al Șaptelea Ecumenic de la Niceea, în 783. La acesta erezia iconoclastă a fost dată anatemei iar cultul sfîntelor icoane reconfirmat și restabilit. Sfîntul Tarasie era foarte milostiv cu orfanii și cu săracii, zidind pentru ei case și îndestulîndu-i cu hrană. Iar cu puternicii Sfîntul Tarasie era hotărît în apărarea credinței și moravurilor sănătoase. Cînd împăratul Constantin a

surghiunit-o pe Măria, soția lui legiuită, luînd o femeie care îi era rudă și trăind cu ea, căutînd și binecuvîntarea patriarhului să se cunune cu ea, Sfîntul Tarasie nu numai că a refuzat să binecuvînteze această nelegiuire, ci mai întîi sfătuindu-l, iar apoi certîndu-l, l-a și îndepărtat de la Sfînta împărtașanie, înaintea morții lui, mulți dintre cei adunați în jur l-au auzit cum dădea răspunsuri diavolilor: „Nu sînt vinovat de acest păcat. Nu, nici de acela nu sînt vinovat!” Cînd limba i-a fost prea slabă ca să mai poată grăi, el a început a se apăra cu mîinile, alungîndu-i pe diavoli. După ce sfîntul său suflet a părăsit trupul, fața lui a strălucit ca soarele. Acest ierarh cu adevărat mare și sfînt a trecut la cele veșnice la anul 806 după Hristos. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu timp de douăzeci și doi de ani și patru luni.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Pafnutie de la Kefala*

Acest slăvit Cuvios Pafnutie a fost contemporanul Sfîntului Antonie cel Mare. Se spune despre el că a purtat aceeași rasă timp de optzeci de ani. Sfîntul Antonie cel Mare îl cinstea foarte mult, și spunea că Pafnutie este cu adevărat un ascet puternic să iasă la popor și să mîntuiască sufletele.

Cîntare de laudă lui Dumnezeu, Făcătorul zidirii

Făcătorul, Părintele Luminii, cu Lumina încununat, Cel de negrăit și de necuprins cu mintea, Ziditori destoinici Bisericii Sale a ridcat, Păstori minunați și zeloși ai turmei Sale. El îngăduie suferința, din cauza păcatelor noastre, El care este însăși Milostivirea și Bunătatea. Așa cum pămîntul cel înțelenit,

Cu geruri mari El îl frăgezește,

Ca moale să se facă și roadă multă să dea,

Tot așa el pămîntul inimilor îl înmoaie

Cu suferințe amare,

Dar Mîna Lui blîndă

Pe toți la bine îi călăuzește.

Prin întunericul păcatului, El privește lumina,

Iar întunericului, după un timp hotărnicit

Nu-i mai îngăduie să mai fie.

Prin lacrimi și durere El vede bucuria

Și sfîrșiturile oricăror începuturi,

Căci El este începutul a toate,

Și pe toate El dorește să le ducă

La bun sfîrșit.

Cine se va împotrivi poruncilor Lui?

Cine îl va numi slab pentru că ochilor noștri

El Se ascunde?

Umbra faptelor noastre ni-L ascunde privirii

Ca și o stîncă.

Dar umbra va trece, iar lumea va ajunge la sfîrșit,

Iar Biserica împodobită ca o mireasă

La cer se va ridica,

Acolo unde Soarele Dreptății

Nu apune niciodată

Și unde El cu Biserica Sa

Ca și cu o porfir ă scumpă

Se va îmbrăca.

Cugetare

Creștinul este asemenea unei fecioare logodite cu mire. Așa cum fecioara nu gîndește zi și noapte decît la mirele ei, așa Creștinul nu cugetă zi și noapte decît la Hristos. Chiar dacă logodnicul ei este peste zece dealuri, pentru ea este totuna, ea se poartă ca și cînd el ar fi de față, lîngă ea și cu ea. Ea gîndește numai la el, în gînd și cu glas îi cîntă lui, vorbește cu ceilalți doar despre el, visează doar la el, doar lui îi pregătește daruri. Asemenea și creștinul cu Hristos. Așa cum fecioara cea logodită știe că mai întîi trebuie să se despartă de casa ei în care s-a născut pentru a se întîlni și a se uni cu logodnicul ei, așa Creștinul știe că nici el nu se poate uni deplin cu Hristos pînă cînd nu se va despărți prin moarte de trupul lui, adică de casa lui cea trupească în care a locuit și a crescut sufletul de la naștere, încă de la zămislirea lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la Săpînul Hristos, Cel care a șezut în corabie, învățînd poporul adunat la țarm: *Și iarăși a început Iisus să învețe, lîngă mare, și s-a adunat la El mulțime foarte multă, încît El a intrat în corabie și ședea pe mare, iar toată mulțimea era lîngă mare, pe uscat* (Marcu 4: 1):

- La cum s-a adunat în jurul Lui să-L asculte o mulțime atît de mare de oameni, încît El a fost nevoit să intre în corabie, spre a-L putea vedea și auzi toți;
- La cum i-a învățat El în parabolele despre semănător și despre sămînța aruncată în pămînt, adică prin comparații și exemple care se repetă de atunci încolo zi și noapte pe pămînt, și se vor repeta pînă la sfîrșitul lumii;
- La cum învață El mulțimile, nu prin cuvinte neobișnuite și exemple rare, ci prin unele simple care au fost cu omul încă de la începutul timpului, și care vor rămîne cu el pînă la sfîrșitul lui.

Predică *Despre descoperirea tuturor tainelor oamenilor*

Căci nu e nimic ascuns ca să nu se dea pe față (Marcu 4: 22).

Toate lucrările tainice ale oamenilor se vor da pe față într-o zi. Nici una dintre tainele, gîndurile și faptele omului nu se poate ține ascunsă. Evreii au crezut că vor putea ține secret faptul că au ucis atît de mulți proroci ai lui Dumnezeu de-a lungul timpurilor, și că sîngele de ei vărsat în contra lui Hristos nu-l vor vedea nici Dumnezeu nici oamenii. Și cu toate acestea, ceea ce ei au crezut că se ține ascuns, s-a făcut de poveste atît în cer, cît și printre toți locuitorii pămîntului, de-a lungul a mii de ani, pînă în zilele noastre.

Iuda a crezut că ține ascună vînzarea lui de către fața Stăpînului, dar Stăpînul i-a văzut-o pe ea, și i-a spus-o în față: *Iar Iisus i-a zis: Iuda, cu o sărutare vinzi pe Fiul Omului* (Luca 22: 48)?

Stăpînul a văzut și inimile fariseilor și le-a citit gîndurile: *Pentru ce cugetați rele în inimile voastre* (Matei 9: 4)? Oare ce lucruri, oare ce fapte, oare ce întîmplări din lumea aceasta vor putea fi vreodată ascunse de la Fața Celui Care vede și dă la iveală chiar și cele mai tainice și mai adînci gînduri din inimile oamenilor?

Căci nu e nimic ascuns ca să nu se dea pe față. De aceea să umblăm cu frică; căci aceasta se face spre bucuria noastră. Să trăim cu frică - căci toate faptele noastre ascunse și păcătoase, toate poftele noastre cele necurate, și toate acele gînduri ale noastre încă și mai necurate se vor aduce într-o zi la lumină. Să ne bucurăm - căci tot binele pe care l-am făcut, sau l-am dorit sau l-am gîndit în ascuns, va fi adus odată și odată la lumină. El nu este dat acum pe față, în ochii oamenilor, dar va fi dat atunci pe față, în ochii și ai oamenilor și ai îngerilor. Cu cît va fi mai mare spaima păcătoșilor, cu atît și mai mare va fi bucuria dreptilor.

O Doamne lubitorule de oameni, iartă-ne nouă păcatele noastre și dă-ne să plîngem pentru ele și ne curățim de ele în această viață, și nu le da pe față spre pieirea noastră și spre plîngerea Sfinților Tăi îngeri.

Căci numai Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

26 Februarie

• *Pomenirea Sfântului Porfirie, Episcopul Gâzei*

Acest mare și slăvit arhipăstor s-a născut din părinți bogați, în cetatea Tesalonicului. De la naștere și pînă la vîrsta de douăzeci și cinci de ani Porfirie a locuit la Tesalonic. După aceea, luîndu-și îngăduință și rămas bun de la părinți, el a lepădat toată grija și viața lumească și s-a retras în pustia Egiptului. Călăuzit de un părinte încercat, tînărul Porfirie a fost tuns monah și a rămas acolo timp de cinci ani. Apoi a mers în pelerinaj la Țara Sfîntă împreună cu monahul Marcu, un frate credincios. În apropiere de Ierusalim, el a dus o viață de nevoițe ascetice și duhovnicești într-o peșteră, timp de încă cinci ani. Dar după aceea picioarele lui Porfirie s-au îmbolnăvit, și el nu mai putea să meargă. Dar cu toate acestea, tîrîndu-se pe genunchi, el continua să meargă la Sfintele Slujbe ale Bisericii, într-o noapte Mîntuitorul Hristos S-a înfățișat lui în vedenie, vindecîndu-l desăvîrșit de boala lui de picioare și făcîndu-l întreg sănătos. Cînd a fost înălțat episcop al Gâzei, Porfirie a luat această cruce cu o inimă grea, căci în Gaza el a aflat doar două sute și optzeci de creștini. Toți ceilalți locuitori erau niște fanatici închinători la idoli. Doar prin marea sa credință și răbdare a reușit Sfîntul Porfirie să-i convertească pe locuitorii Gâzei la Credința în Hristos. El a călătorit personal la Constantinopol ca să-l vadă pe împăratul Arcadie și pe Sfîntul Patriarh Ioan Gură de Aur, și ca să le ceară sprijinul în această luptă inegală cu închinătorii la idoli. El a găsit la aceștia sprijinul pe care îl căuta. Templele păgîne au fost închise, idoli distruși, și Sfîntul Porfirie a purces la zidirea unei minunate biserici, împodobită cu

treizeci de stîlpi de marmură, împărăteasa Eudoxia mai ales a ajutat la zidirea acestei biserici. Sfîntul Porfirie a trăit destui ani încît să vadă întreaga cetate a Gâzei întoarsă la credința în Hristos, dar aceasta a fost numai după mari lupte, suferințe, și lacrimi de durere înălțate către Dumnezeu. Sfîntul Porfirie a adormit cu pace la anul 421 după Hristos. El a fost făcător de minuni atît în timpul vieții cît și după moarte. Sfintele sale moaște se află și astăzi în Gaza.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Ioan Zidarul (Calfa)*

Acest sfînt s-a născut în Galata lîngă Constantinopol. De meserie el era zidar (calfă înseamnă zidar în limba greacă). Din cauza credinței lui în Hristos și a mărturisirii ei înflăcărate, Ioan i-a jignit pe turci, care au început să facă presiuni asupra lui ca să treacă la islam. „Nu-L voi trăda niciodată pe dulcele meu Iisus,” a răspuns Ioan fără să se teamă: „În El cred, Lui îi slujesc, pe El îl mărturisesc.” După schingiurii care nu se pot povesti, turcii l-au decapitat în ziua de 26 februarie a anului 1575, la Constantinopol. El a primit astfel cu cinste mucenicia pentru Hristos și s-a strămutat la locașurile cele cerești.

Cîntare de laudă la Sfîntul Porfirie, Pe care Mîntuitorul de paralizie

1-a vindecat

Monahul Marcu pe Porfirie îl întrebă:

Olog erai ieri, sfințite părinte,

Pe genunchii tăi tu către biserică te tîrîiai.

Cu mine de mîna așa ai fost,

Iar astăzi, Iată! ești vindecat!

Noaptea bolnav ai petrecut-o,

*Și iată zorii te-au găsit sănătos!
Atît de fulgerător, cine te-a vindecat?
Al alesului doctor nume
Spune-mi-l și mie degrabă!
Către Marcu Porfirie astfel grăi:
Vindecătorul meu Ziditorul meu este,
Ier i pe Golgota, eu de durere am adormit,
învins de suferință.
Ca și cînd aș fi fost de față,
Atunci în vis cu ochii mei am văzut
Pe Stăpînul meu pironit pe Cruce,
Iar pe cealaltă, pe bunul tîlhar.
Văzîndu-L, am strigat!:
O Stăpîne și Doamne,
Pomenește-mă,
Pomenește-mă și pe mine
Intru împărăția Ta! -
Stăpînul Cel Bun către tîlharul a grăit:
Coboară și vindecă trupul lui,
Așa cum și Eu pe al tău suflet
L-am vindecat.
Grabnic bunul tîlhar a coborît de pe cruce,
M-a îmbrățișat, m-a sărutat, și m-a ridicat,
Zicîndu-mi: De Mîntuitorul nostru, apropie-te!
în acea clipă Mîntuitorul și El
A pogorît de pe Cruce,
A ridicat-o, și pe umerii mei
O a așezat.
Primește acest sjînt lemn, mi-a zis,
Și pentru mîntuirea cea veșnică,
Poartă-l pe el.
De îndată ce eu, cu mîinile mele,
Sfînta Cruce o am apucat,
Tot atunci eu drept pe picioarele mele am stat,
Și cu desăvîrșire sănătos m-am făcut.
Slavă în veac Ziditorului, Domnului meu!
Slavă în veac lui Hristos, Mîntuitorul meu!*

Cugetare

Sfîntul Ioan Gură de Aur astfel scrie împotriva celor care fac tulburare în biserică în timpul Sfintelor Slujbe și care părăsesc biserica mai înainte de încheierea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii. „Unii nu se apropie de Sfintele Taine cu frică și cu cutremur, ci cu înghesuială și cu tulburare, împingîndu-se unii pe alții, roșii de mînie, cu strigări și cu ceartă, plini de toată tulburarea! Despre acestea eu ades v-am grăit vouă și nu voi înceta niciodată a grăi. Oare nu vedeți cu cîtă rînduială se comportă paginii la Jocurile lor Olimpice atunci cînd trece prin arenă Maestrul jocurilor, purtînd pe cap cunună, îmbrăcat în toga lui strălucitoare, și ținînd în mîini toiagul său? Cîtă tăcere și ordine strictă se face atunci la porunca și strigarea Heraldului, celui care umblă înaintea lui? Oare nu este un lucru obscen acesta care se petrece aici?! Adică, acolo unde petrece diavolul, să fie atîta liniște și ordine, și

aci, unde însuși Stăpînul Hristos ne cheamă la Sine, să fie atîta strigare și tulbruare? Pe stadion să domnească rînduiala, iar în Biserică, gălăgia? Pe mare să domnească liniștea și pacea, iar la liman, furtuna! Cînd sînteți invitați la un ospăț, oare nu rămîneți pe loc, nepărăsind masa, chiar dacă v-ați și săturat înaintea celorlalți? Dar iată aici Ospățul cel Dumnezeiesc este, prezidat de însuși Hristos, și în timp ce Sfinții Preoți încă slujesc la el, voi îndrăzniți să-l părăsiți, ieșind afară din mijlocul lui? Dar oare cum credeți că vi se va ierta aceasta vreodată? Cum oare v-ați putea vreodată îndreptăți? Iuda, după ce a primit Sfînta împărțășire la Cina cea de Taină în acea ultimă noapte, a ieșit afară grăbit în timp ce ceilalți încă mîncau la masă. Iată al cui exemplu îl urmează cei care grăbesc să plece înaintea binecuvîntărilor de la sfîrșit! (Din Predica Sfîntului Ioan Gură de Aur la Praznicul Botezului Domnului.)

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care Se afla în corabie cu ucenicii Săi: *Și iată, furtună mare s-a ridicat pe mare, încît corabia se acoperea de valuri; iar El dormea* (Matei 8: 24):

- La cum furtuna s-a ridicat în timp ce El dormea;
- La cum ucenicii înspăimîntați L-au deșteptat, alergînd la ajutorul Lui;
- La cum Stăpînul i-a muștrat pe ucenici pentru puțina lor credință și a certat marea și vînturile și le-a potolit astfel desăvîrșit;
- La cum nu trebuie să-mi fie frică nici mie de nici o furtună de pe marea acestei vieți dacă îl țin pe Dumnezeu în inimă ca și pe o cîrmă a vieții mele.

Predică Despre milostenia cea lăuntrică

Dați mai întîi milostenie cele ce sînt înlăuntrul vostru și, iată, toate vă vor fi curate (Luca 11:41).

Curățenia cea din afară îi sade bine omului. Dar aceasta este o curățenie mai mică. Curățenia lăuntrică este incomparabil mai importantă decît cea trupească. Aceasta este cea mai mare curățenie. Un blid este mult mai folositor cînd este curat și strălucitor în interior, chiar dacă exteriorul este plin cu funingine. Dar cînd cînd el e strălucitor pe dinafară, dar plin de murdărie în interior cine va îndrăzni să mănînce sau să bea oare de acolo? În lume se află nenumărate exemple de curățenii și de învățători care sînt mai mult ai trupului decît ai sufletului. Căci iată, fraților, cum învățătorul nostru, adevăratul și marele nostru Model de curățenie, pune această curățenie mai mare pe seama milostivirii celei lăuntrice. Milostenia inimii, cea făcută din inimă, este cea care spală sufletul omului. Milostenia făcută din inimă este cea care curățește inima omului. Milostenia făcută din suflet este cea care curățește sufletul omului. Milostenia făcută întru toată cunoștința și cu toată mintea este cea care curățește mintea și cugetul omului, într-un cuvînt, milostenia cea lăuntrică este cea care curățește întreg omul. Dacă milostenia vine doar din mîna, ea nu curățește nici mîna, și cu atît mai puțin inima, sufletul și mintea omului. Milostenia cea făcută cu mîna este indispensabilă, dar ea îl curățește pe omul care o face doar atunci cînd cu mîna este unită și inima. Mai există și alte feluri de milostenie, pe lîngă cea făcută cu mîna. Rugăciunea fierbinte pentru celălalt, este un fel al milosteniei lăuntrice, și de asemenea durerea inimii pentru suferința umană, sau bucuria cea mare la vederea bucuriei celui alt. Aceasta este milostenia cea din inimă, care curățește și inima, și sufletul și mintea, și trupul.

O Atotmilostive și Atotcurate Stăpîne, ajută-ne nouă să ne dobîndim curățenia cea

mai mare, prin milostenia cea adevărată a inimii.
Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

27 Februarie

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Procopie Decapolitul*

Acest sfânt se trăgea din părțile Decapolei, cele Zece Cetăți din jurul Mării Galileii, din care pricină s-a numit Decapolitul. În tinerețe el s-a dăruit vieții de nevoițe ascetice, împlinind toate cele care se cer pentru curățirea inimii și ridicarea sufletului către Dumnezeu. Când au început persecuțiile contra icoanelor, pornite de răul împărat Leon Isaurul, Procopie s-a ridicat în apărarea icoanelor, arătând că ea nu este nicidecum idolatrie ; căci creștinii știu că închinându-se sfintelor icoane ei nu se închină materiei din care sînt făcute ele, ci mai curînd Persoanelor zugrăvite pe ele ; care sînt ale Sfintei Treimi, ale sfinților îngeri, sau ale oamenilor care s-au învrednicit de sfințenie. Din această cauză Procopie a fost arestat, torturat cu sălbăticie, biciuit și sfișiat cu perii de fier. Când necuratul împărat Leon a fost asasinat (căci sufletul lui pierise și mai înainte de aceasta), s-a înfăptuit și restabilirea cultului icoanelor în sfintele biserici, iar Procopie s-a întors la mînăstirea lui, unde a petrecut cu pace cealaltă vreme a vieții, în vîrstă înaintată ajungînd, el s-a strămutat la locașurile cerești, unde se bucură de vederea fețelor îngerilor și sfinților, ale căror icoane cu dragoste le-a cinstit pe pămînt. Sfîntul Procopie a adormit cu pace în veacul al IX-lea.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Talaleu*

Sfîntul Talaleu a fost un mare nevoitor sirian. La început el a viețuit în Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit de lîngă Ierusalim, dar mai apoi el s-a sălășluit într-un cimitir păgînesc, binecunoscut pentru bîntuirile diavolești care se petreceau acolo, și pentru alte lucruri înfricoșătoare. Spre a-și dobîndi frica cea sfîntă prin credința în Dumnezeu, Talaleu s-a sălășluit în acest cimitir, unde timp de mulți ani zi și noapte a îndurat nenumărate atacuri și loviri ale duhurilor necurate. Datorită marii sale credințe și iubiri față de Dumnezeu, El i-a dăruit lui Talaleu harul facerii de minuni, prin care mult i-a folosit pe bolnavi și pe cei aflați în suferință. Sfîntul Talaleu s-a sălășluit în împărăția Cerurilor pe la anul 460 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Tit din Lavra Peșterilor Kieveve*

Acest Tit a fost presbiter și a avut o dragoste creștinească sinceră pentru diaconul Evagrie, așa cum are un frate pentru fratele lui. Dar pe cît se cinsteau ei de mult la început, pe atît au ajuns să se urască, chiar de moarte, din cauza urii semănate de diavolul. Atît de mult se urau, că atunci cînd unul cădea biserica, celălalt se întorcea cu spatele și ieșea afară. Cu toate acestea Tit a încercat de multe ori să se împace cu vrăjmașul său, dar în zadar, vrăjmașul nu voia să asculte. Tit după aceea s-a îmbolnăvit, și toată lumea credea că va muri. El i-a rugat pe frați să-l cheme pe Evagrie la el, pentru a se putea împăca înaintea morții. Ei l-au tras cu sila pe Evagrie la căpățiul muribundului, dar Evagrie s-a smuls din mîinile lor și a fugit, strigînd că nu-l va ierta pe Tit nici în această viață, nici în cealaltă. Cum a rostit aceste cuvinte, a și căzut jos și a murit. Tit atunci s-a ridicat din pat sănătos, povestind fraților cum a văzut că diavolii cei negri au fugit de la el cînd l-a iertat pe Evagrie, și cum ei au năvălit asupra lui Evagrie cînd au auzit cuvintele lui; și cum, după ce au fugit diavolii de la el, l-au înconjurat sfinții îngeri. Cuviosul Tit a adormit cu pace la anul 1190 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Ștefan*

La început Ștefan a fost funcționar imperial al împăratului Mauriciu. El însă mai apoi a demisionat din toate funcțiile sale înalte la palat și, mînat de dragostea lui Dumnezeu, a finanțat zidirea unui așezămînt caritabil pentru bătrînii din Constantinopol. El a adormit cu pace la anul 614 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Iulian*

Acest Sfînt Iulian a fost un om care suferea atît de mult de gută, încît nu putea nici să meargă, nici să se țină pe picioare. De aceea, cînd pentru credința lui în Hristos a fost chemat în fața judecării paginilor împărați, el a fost dus acolo pe targa. El a fost ars de viu pe rug în Alexandria, împreună cu ucenicul său Cronion, în timpul împăratului Decius.

Cîntare de laudă la virtutea iertării

*Ca Dumnezeu să ne ierte greșelile noastre,
Să le iertăm și noi greșiților noștri,
Căci trecători sîntem noi pe acest pămînt.
În zadar lungim ale noastre postiri și rugăciuni,
Dacă în suflete nu purtăm iertarea și milostivirea
Către oameni.
Dumnezeu este adevăratul Doctor al sufletelor noastre,
Iar păcatele noastre sînt ca o lepră.
Pe cine vindecă, Dumnezeu și proslăvește.
Dumnezeu răsplătește cu mila
Orice milă pe care o arătăm față de oameni.
Piere desăvîrșit acela care răspunde la rău cu rău.
Căci puroiul pe puroi nu poate să-l vindece,
Nici poate întunericul lumina întunecimea temniței.
Ci balsamul cel curat poate în adevăr
Ranapuroindă să o vindece
Iar pe întunericul temniței
Doar lumina îl poate împrăști.
Celor grav răniți milostivirea le este ca un balsam,
Ca o torță luminoasă, de care toți se bucură.
Dar nebunul zice: de milă nu am nevoie!
Și chiar după milă strigă
Atunci cînd este înecat de mizerie.
Oamenii toți se scaldă
În milostivirea lui Dumnezeu,
Milostivirea lui Dumnezeu este aceea
Care ne ține în viață.
Dacă vrem ca Dumnezeu să ne ierte greșelile noastre,
Să iertăm și noi greșiților noștri,
Căci trecători sîntem noi
Pe acest pămînt.*

Cugetare

De cîte ori ne aflăm în afara harului lui Dumnezeu, în afară de noi înșine ne aflăm; căci omul de sub Har și omul din afara Harului sînt tot așa cum este omul sănătos la minte, față de nebun. Starea omului în care se află Duhul lui Dumnezeu, trebuie să fie starea naturală a omului, și este chiar starea în care este chemat să se afle omul în toată viața lui. Lipsa Harului din om îl face pe acesta să fie cu adevărat foarte bolnav, așa cum este omul care și-a pierdut mințile față de cel sănătos. Doar omul binecuvîntat cu sălășluirea Harului întru dînsul se află în starea lui naturală,

starea, adică, a omului care este călăuzit în viață după Dumnezeu, al Căru Har se sălășluiește în acel om. Sfântul Simeon Noul Teolog zice: «O lampă, chiar dacă se umple cu ulei și i se pune fitil, rămîne în întuneric desăvîrșit dacă nu se și aprinde de la un foc. Așa este și cu sufletul: în aparență, el poate fi împodobit cu toată fapta cea bună, dar în realitate, dacă nu are aprinsă în el lumina Harului Duhului Sfânt, el este stins și întunecat» (Omilia 59). Așa cum spune și Marele Apostol Pavel: *Dar prin harul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt* (I Cor. 15 :10).

Dar a fi lipsit de Harul lui Dumnezeu înseamnă a fi înstrăinat cu totul de El, și înstrăinat cu totul de propria ta fire omenească, de propria ta persoană. Căci firea noastră, persoana noastră umană, își confirmă esența ei proprie doar în apropiere față de Dumnezeu și prin Dumnezeu. De aceea trebuie să-i privim pe păcătoși ca pe cei mai nenorociți dintre bolnavi: ei sînt ca niște umbre slabe, lipsite de substanță și de rațiune.

Luare aminte

Să luăm aminte la Vița Care este Stăpînul Hristos: *Eu sînt vița cea adevărată* (Ioan 15 : 1):

- La Vița din care au răsărit multe mlădițe roditoare, adică mulțimea sfinților;
- La Vița Care, prin seva Ei, adică Scump Sîngele Mîntuitorului, adapă și hrănește toate mlădițele Sale;
- La Vița din Care a răsărit mlada Sfintei Biserici, întinzîndu-se pe pămînt, și în cer;
- La Vița din Care nici eu nu trebuie să mă rup, dacă voiesc să am viață.

Predică Despre Acela Care are putere să-și învieze trupul

Dărîmați templul acesta și în trei zile îl voi ridica (Ioan 2: 19).

Aici Mîntuitorul vorbește despre templul Trupului Său. *Dărîmați acest templu și în trei zile îl voi ridica!* Așa grăiește Acela Care își cunoaște puterea și Care, potrivit acestei puteri, își împlinește cuvîntul! Căci trupul Lui a fost dărîmat, adică sfărîmat, împuns, îngropat în pămînt și acoperit cu întuneric timp de trei zile. Iar în a treia zi, El l-a înviat. L-a ridicat nu doar din mormînt, pe pămînt, ci și de la pămînt, la cer. Astfel, El a grăit cuvîntul, și cuvîntul Lui l-a împlinit cu fapta.

Dumnezeu le-a dat așa semn evreilor, căci ei îi ceruseră semn. Și cînd le-a dat semnul, semn cum nici mai fusese vreodată dat între ei, și cum numai El putea să dea, ei nu L-au crezut, ci plini de necurăță spaimă și de toată răutatea, au și mituit gărzile ce păziseră pe Golgota ca să jure fals și să mintă cum că această minune nu s-a întîmplat, cum că ucenicii l-au furat trupul mort din peșteră!

Căci nici un semn nu le este de folos celor care nu vor să creadă. Evreii văzuseră cu ochii lor mulțimea minunilor lui Hristos, și totuși nu au vrut să creadă, ba se mai și îndreptățeau pe ei și necredința lor zicînd că El face aceste minuni cu ajutorul diavolului: *Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni* (Matei 9 : 34). Oricine nu voiește să creadă în bunătate nu va crede și de ar vedea nenumărate semne pogorîndu-se din cer. Căci inima plină de răutate este mai nesimțită decît piatra. Mîntea cea întunecată de păcat nu se poate lumina nici cu toată lumina cerurilor, care este mai luminoasă decît o mie de sori.

Dar cînd omul cu ajutorul lui Dumnezeu alungă răul din inima lui și își curățește mîntea de întunericul păcatului, atunci vede nenumărate semne pe care Dumnezeu le dă celor care vor să creadă, să vadă, și să creadă.

O, fraților, să nu păcătuim împotriva milostivirii lui Dumnezeu, și să nu cădem pradă ușoară răutății evreilor! O, fraților, toate semnele deja s-au dat, și ele toate strălucesc precum stelele de pe tăria cerului, luminîndu-i pe toți cei care au o inimă bună și o minte care judecă drept.

O Lucrătorule de Minuni Doamne, Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

28 Februarie

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Proterie*

Acest sfânt a fost presbiter în Alexandria în timpul în care ereticul Dioscor se afla pe scanunul patriarhal al cetății. Dioscor a fost unul din începătorii și propagatorii ereziei monofizite, care învăța în chip mincinos ca se află doar o singură natură în Mîntuitorul Hristos, cea omenească, iar nu două: și omenească și dumnezeiască. Acela a fost timpul cînd pe tronul imperial se aflau Marchian și Pulheria. Acest sfânt și credincios bărbat Proterie a stat împotriva lui Dioscor, drept pentru care a îndurat multe ticăloșii din partea lui. În Sinodul al Patrulea Ecumenic de la Calcedon (anul 451) a fost dată anatemei erezia monofizită, împreună cu cei care au născocit-o, și s-a hotărît și scoaterea din scaun a lui Dioscor și alungarea lui în exil. Proterie, bărbatul cel drept-credincios și adevărat următor lui Hristos, a fost ridicat patriarh în locul lui. Cu toate acestea partida lui Dioscor care rămăsese în Alexandria nu înceta să facă tulburare de moarte în cetate, în timpul unei încăierări sîngeroase, Proterie a părăsit cetatea cu intenția de a rămîne departe de ea o vreme. Pe drum, i-a apărut înaintea prorocul Isaia, în vedenie, și i-a zis: „întoarce-te în cetate, căci te aștept să te iau." Proterie s-a întors la Alexandria și a intrat în biserică. Auzind aceasta, ereticii ucigași au năvălit în biserică, l-au înșfăcat pe patriarh și l-au înjunghiat cu cuțite, încă alți șase creștini au fost înjunghiați tot atunci, împreună cu dînsul. Astfel Proterie, minunatul păstor al turmei lui Hristos, a luat cununa muceniciei pentru apărarea adevărului Ortodoxiei la anul 457 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Vasile Mărturisitorul*

Sfîntul acesta Vasile a fost însoțitorul și împreună-pătimitor cu Sfîntul Procopie Decapolitul. Sfîntul Vasile a stat alături de învățătorul său, Sfîntul Procopie, atît în timpuri de pace cît și în timpuri de prigoană. El a suferit nenumărate chinuri de la iconoclaști, iar cînd iconoclaștii au fost învinși, Sfîntul Vasile, prin Purtarea de Grija a lui Dumnezeu, s-a întors împreună cu Sfîntul Procopie la mînăstirea lui, unde în post, rugăciune și aspre nevoițe a petrecut cealaltă parte a vieții lui, care a fost una îndelungată. El a adormit cu pace la anul 747 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Nestorie*

Sfîntul Nestorie a fost episcop în cetatea Magydos din Pamfilia. El se distingea printr-o mare blîndețe. În timpul împărăției lui Decius el a fost adus la judecată și torturat cu cruzime din pricina credinței lui în Hristos. Înaintea morții lui, el a văzut în vedenie un miel de jertfă, pe care l-a interpretat ca semn al jertfei lui apropiate. El a fost torturat de eparhul Publius, iar la sfîrșit răstignit în Perga, capitala provinciei Pamfilia. Aceasta a fost în anul 250 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Nicolae cel Nebun pentru Hristos, din orașul Pskov*
Sfîntul acesta Nicolae a viețuit ca nebun pentru Hristos în orașul Pskov, în timpul domniei Țarului Ivan cel Groaznic. El s-a săvîrșit în ziua de 28 februarie a anului 1576 după Hristos.

Cîntare de laudă la dubla natură a Mîntuitorului Hristos

Două naturi în Domnul se întrunesc, Pe care El nu le mai separă niciodată: Natura dumnezeiască, Și natura omenească. În Mîntuitorul Hristos Dumnezeu și Omul sînt nedespărțiți, Intr-o singură Persoană. Dumnezeu și Om, Nemicșorat, nici ca Dumnezeu, Nici ca Om.

*Dumnezeu-Om și Mîntuitor,
Pe cele despărțite,
El în Persoana Lui
Le-a unit,
El, Tilcuiitorul tainelor celor de nepătruns,
El, întemeietorul împărăției sfinților.
El ca Dumnezeu
Cel mai aproape de om a venit.
El timpul sus l-a înălțat,
Iar veșnicia pe pămînt a coborît-o.
A Sfintei Treimi trîmbiță
Hristos este.
A celor două naturi taină,
Stăpînul Hristos este.
Dumnezeul Cel adevărat
Om adevărat S-a făcut.
Intru cele de sus a rămas
Și pe pămînt a coborît.
Nici a căzut,
Nici S-a poticnit,
Ci în trup S-a îmbrăcat.
Aceasta este iubirea cea curată și sfîntă,
Iubirea cea veșnică,
Veșnic aceeași:
El pe uriaș l-a ridicat
Cu degetul Său mic,
Și acesta lucru de neînțeles
Pentru noi este.*

Cugetare

Nebunii pentru Hristos au ca trăsătură dominantă un nemaipomenit curaj. Cuviosul Nicolae alerga pe străzile Pskovului prefăcîndu-se nebun, dar mustărîndu-i pe oameni pentru păcatele lor ascunse și prorocînd ceea ce avea să li se întîmple. Cînd Ivan cel Groaznic a intrat în Pskov, tot orașul a fost cuprins de spaima cumplitului țar. Ca semn de bun venit țarului, locuitorii orașului au pus la porțile caselor lor pîine și sare, dar ei înșiși au stat ascunși înăuntru. Cînd primarul orașului l-a întîmpinat pe țar în fața bisericii, ținînd pe mîini un taler pe care se aflau pîine și sare, țarul a lovit talerul cu mîna iar pîinea și sarea s-au răspîndit pe jos. În acel moment în fața Țarului a apărut Cuviosul Nicolae, îmbrăcat într-o cămașă lungă și încins cu o sfoară, țopăind precum un copil în jurul unui băț, și a strigat: „Ivanușca, Ivanușca, pîine și sare să mănînci, iar nu trupuri și sînge de oameni!” Garda țarului s-a repezit să-l prindă pe Cuviosul Nicolae, dar el fugit și a scăpat, ascunzîndu-se. Țarul s-a interesat mai apoi de Cuviosul Nicolae, și aflînd cine este și unde locuiește, l-a vizitat la locuința lui modestă. Aceea era prima săptămîină din Sfîntul și Marele Post al aceluși an. Auzind că Țarul vine la el, Cuviosul Nicolae a găsit o bucată de carne crudă și i-a oferit-o țarului, după ce mai întîi i s-a închinat, zicîndu-i: „Mănîncă, Ivanușca, mănîncă!” Mînios, Țarul cel Groaznic i-a răspuns: „Eu sînt creștin și nu mănînc carne în post!” Atunci omul lui Dumnezeu i-a răspuns pe dată: „Cu adevărat, mult mai rău faci: tu te hrănești cu trupuri și cu sînge de oameni, uitînd nu numai de post, dar și de Dumnezeu!”

Această lecție a atins inima Țarului, care a plecat imediat din orașul Pskov, în care sosise tocami cu intenția de a-l masacra.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Pîinea Vieții: *Eu sînt pîinea vieții* (Ioan 6: 48):

- Să luăm aminte la El ca la Pîinea prin care se hrănește și trăiește sufletul nostru;
- Să luăm aminte la El ca la Pîinea prin care se hrănește și se luminează mintea noastră;
- Să luăm aminte la El ca la Pîinea prin care se hrănește și se înobilează inima noastră.

Predică *Despre hrana sufletului*

Eu sînt Pîinea Vieții (Ioan 6: 48).

Astfel a grăit Stăpînul Hristos neamului omenesc celui flămînd. Acest cuvînt s-a împlinit timp de nenumărate secole după aceea, în viețile nenumăraților următori ai lui Hristos care L-au primit pe Stăpînul ca hrană a sufletelor lor. Un tînăr disperat care era aproape de sinucidere s-a dus să se spovedească la un preot. Preotul l-a ascultat cu atenție și i-a zis: „Fiule, tu însuși trebuie să te învinovățești pentru nenorocirea ta. Sufletul tău flămînzește de moarte. De-a lungul întregii tale vieți, tu nu ai învățat decît să-ți hrănești trupul, și nu te-ai gîndit niciodată că și sufletul are nevoie de hrană; de o hrană mult mai prețioasă și mai pretențioasă decît cea a trupului, și într-o măsură mult mai mare decît are nevoie trupul de a lui. Sufletul tău este acum în primejdie de moarte din cauza foametei la care l-ai supus. Fiule, împărtășește-te de Trupul și Sîngele lui Hristos. Numai aceasta îți poate mîntui sufletul de la pieire. Zilnic și mereu împărtășește-te de Trupul și Sîngele Mîntuitorului Hristos. Căci El este Pîinea de Viață Făcătoare a sufletelor noastre." Tînărul l-a ascultat pe preot și s-a întors la viață.

Fraților, să ne hrănim sufletele cu Hristos ca astfel să le avem mereu vii și sănătoase. Să ne hrănim mereu mintea cu gîndul lui Hristos astfel încît să o avem mereu luminată și limpede. Să ne hrănim mereu inima cu iubirea lui Hristos astfel încît ea să fie mereu plină și fericită. Să ne hrănim mereu voința cu poruncile lui Hristos și cu exemplul vieții Lui, astfel încît în fiecare clipă noi să avem puterea de a face faptele cele bune. Să fie gîndurile lui Hristos gîndurile noastre și iubirea lui Hristos iubirea noastră și buna voire a lui Hristos buna voire a noastră. Mereu și mereu să ne hrănim sufletele cu Stăpînul Hristos; iară întreprind să ne împărtășim sufletele cu Trupul Lui și cu Sîngele Lui. Căci nici o Pîine nu este mai hrănitoare decît El, și nici o băutură nu este mai dulce decît El. La Sfînta împărtășire, El ni Se dăruiește desăvîrșit: cu Trupul și cu Sîngele Lui. Dar Sfînta împărtășire este și o avertizare că sufletele noastre trebuie mereu să se hrănească cu El, mereu să se împărtășească cu El, tot așa cum nu putem să trăim nici o clipă fără să respirăm. O Stăpîne Doamne Dulcele nostru lisuse, mișcă sufletele noastre ca mereu să dorească a se hrăni cu Tine și a rămîne vii, Căci Tu ești Pîinea Vieții, Și Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

29 Februarie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Ioan Casian*

Acest mare Sfînt Ioan s-a născut la Roma din părinți vestiți, în tinerețe el a studiat toate științele seculare, mai cu seamă filosofia și astronomia. Apoi, s-a dăruit în

întregime studiului Sfințelor Scripturi. Străduindu-se să meargă de la bine spre mai bine, și dorind încă și mai mari trepte de desăvârșire, Sfântul Casian a călătorit de la Roma la Constantinopol spre a-l auzi cu urechile lui pe slăvitul Ioan Gură de Aur. Sfântul Gură de Aur l-a învățat din belșug și l-a hirotonit întru diacon. Folosindu-se mult de dumnezeiasca înțelepciune a Sfântului Ioan Gură de Aur, Sfântul Ioan Casian a călătorit încă și mai adânc în părțile Răsăritului, spre a se învăța și mai mult de la marii nevoitori ai acelor locuri și vremuri și pentru a se desăvârși încă și mai mult. El a rămas timp îndelungat în Egipt, cel mai mult în pustia Nitriei, petrecând printre cei mai mari atleți ai duhului trăitori atunci, și învățând de la ei arta întregii virtuți. El s-a întors după aceea în apus, unde s-a sălășluit în cetatea Marsiliei. Aici el a întemeiat două comunități monastice: una pentru bărbați, iar cealaltă pentru femei. La cererea monahilor, Sfântul Casian a scris multe cărți prea folositoare pentru iubitorii vieții duhovnicești: *Opt cărți despre lupta contra patimilor celor de căpetenie* (sau *Regulile Vieții Monahale și Convorbirile cu Părinții din Egipt*). De cea mai mare importanță este scrierea lui împotriva ereticului Nestorie. Aceasta a fost redactată la cererea Arhidiaconului Leon. El l-a slujit cu credință pe Stăpînul nostru Hristos și i-a îmbogățit pe mulți cu înțelepciunea lui, mutându-se la cele veșnice în anul 435 de la întrupare. Moaștele Sfântului Casian se odihnesc la Marsilia (în Franța) pînă în ziua de azi.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Varsanufie*

Sfântul acesta Varsanufie s-a născut din părinți păgîni din Palestina, și după ce a primit botezul la vîrsta de optsprezece ani s-a tuns imediat monah, luînd numele de Ioan. După ce s-a făcut cunoscut pentru viața lui virtuoasă, Sfântul Varsanufie a fost ales episcop al Damascului. Dar în acest scaun el nu a rămas mult timp. Tînjind după viața duhovnicească însingurată și ascetică, el a părăsit în taină Damascul și s-a retras în sălbăticia pustiei Nitriei. Aici el s-a prezentat pe sine ca fiind monahul Varsanufie și îndată a fost trimis la ascultarea de a căra apă pentru mînăstire. Cel care mai înainte fusese arhiepiscop a primit această ascultare cu bucurie. Prin cugetările sale cele înțelepte, prin blîndețe și prin rîvnă, Varsanufie s-a făcut curînd o pildă pentru toți ceilalți monahi. Nu s-a descoperit fraților cine a fost de fapt Varsanufie decît chiar înaintea morții lui. Astfel acest sfînt, prin exemplul lui, a fost ca o muștrare a celor mîndri și iubitori de puterea cea lumească, și ca o mîngîiere pentru cei umili și blînzi. El a adormit cu pace, strămutîndu-se la locașurile cele cerești în anul 457 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Casian

Sfîntul Casian patimi de căpetenie opt

A arătat că sînt.

Și încă o a noua, cea

A gîndurilor necurate.

Lăcomiapîntecelui la mîncare și băutură

Prima patimă este.

Apoi desfrînarea, care și trup și suflet

întinează.

Apoi iubirea de arginți care pe om

De lucruri îl leagă.

Apoi mînia, înghețul din inima omului,

Care pe om întreg îl îngheață ca într-o temniță.

Apoi întristarea, care sufletul îl roade ca și un vierme;

*Apoi trîndăvia, dormitarea sufletului, cea care țese moarte.
Apoi slava deșartă, acest șarpe veninos și cu multe capete,
Care este pretutindeni, și nicăieri, pe care iarba îl ascunde.
Apoi mîndria, cu două tăișuri sabie,
Carejunghie și strîmtorează,
Ucigînd și tineri și bătrîni:
Și pe cei tari, mîndri din cauza tăriei lor;
Și pe bătrîni, care loruși își sînt scumpi.
Contra tuturor acestor patimi
Pavăză Dumnezeu ne este,
Prin ale Sfîntului Ioan Casian
Puternice rugăciuni.*

Cugetare

Sfîntul Ioan Casian scrie despre lupta cu duhul desfrînării în felul următor: „Lupta cu patima desfrînării amarnică este; mai lungă decît toate celelalte lupte; o luptă zilnică, din care învingători cu desăvîrșire ies foarte puțini. Această luptă începe cu prima vîrstă a omului adult și nu încetează decît după învingerea celorlalte patimi, în această luptă avem nevoie de o armă îndoită. Căci pentru a o învinge postul cel aspru al trupului nu este suficient, deși el este în primul rînd de trebuință; pe lîngă el, de neapărată nevoie este blîndețea duhului și rugăciunea neîncetată. Apoi, studiul continuu al Sfintelor

Scripturi, împreună cu cugetări la cele dumnezeiești lucrate cu dreaptă socoteală; apoi, lucrul mîinilor și munca fizică de neapărată trebuință în învingerea acestei patimi este. Toate acestea păzesc inima de patima desfrînării și o redau sieși; dar mai presus de toate și întotdeauna trebuie să avem împreună cu acestea adîncă și adevărata smerenie a cugetului, fără de care nici o victorie, asupra nici unei patimi, nu este posibilă vreodată. Biruința asupra patimii desfrînării depinde și de desăvîrșita curățire a inimii, din care, după cuvintele Domnului, iese toată otrava și boala sufletului, inclusiv patima desfrînării: *Căci din inimă ies: gînduri rele, ucideri, adultere, desfrînări, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule* (Matei 15: 19). Ne trebuie adevărata smerenie cea de toată vremea și răbdarea inimii, precum și paza strașnică dinspre partea mîniei și a celorlalte patimi, de-a lungul întregii zile. Căci cîtă vreme îngăduim focul mîniei în noi, cu ușurință facem cale liberă și tăciunilor aprinși ale celorlalte patimi. Este interesant cum chiar și cei mai mari părinți nevoitori află o legătură causală între patima mîniei și cea a desfrînării, de unde iese că cei mai mînioși sînt și cei mai desfrînați.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Care păzește Biserica Sa: *învățați [toate neamurile] să păzească toate cîte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sflrșitul veacului* (Matei 28: 20):

- La Cel Care păzește toată lumea creată, și mai ales Sfîntă Biserica Sa pe care a cîștigat-o cu Scump Sîngele Său;
- La Cel Care păzește fiecare suflet botezat precum grădinarul dragile lui vlăstare;
- La cum pe vreme bună sau pe furtună, El călăuzește Biserica Lui, ducînd-o la ultima și cea mai mare biruință;
- La cum îmi păzește El chiar și viața mea, ca să crească și ca să se zidească întru împărăția Lui cea cerească.

Predică Despre prezența vie a lui Hristos

Și iată Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului (Matei 28: 20).

Iată aici cu adevărat mîngîiere peste mîngîiere!

Iată cu adevărat aici mîngîierea celor zdrobiți de furtună! O de-ar ține minte aceasta!: că Hristos cu ei este, și că de nimic nu trebuie să se teamă, căci El este la cîrmă.

Iată aici mîngîiere pentru cei care zac în boli. Să cunoască ei că Hristos cu adevărat lîngă patul lor de suferință este! El este Doctorul Cel Mare al sufletelor și al trupurilor noastre.

Iată aici mîngîiere pentru cei aflați la vremea grelelor bătrîneți! Să țină minte ei că Hristos cu ei călătorește prin ani pînă la veșnicie, pînă la tinerețea cea veșnică, și de nimic să nu se teamă.

Iată aici mîngîiere pentru cei pe care oamenii îi chinuiesc! Să nu cumva să creadă aceștia că sînt părăsiți! - Căci Hristos împreună cu ei suferă, cînd sînt în judecăți și prin închisori: aceștia pururea să se bucure, căci Hristos este Judecătorul.

Iată aici mîngîiere pentru cei tulburați de duhurile necurate. Să țină aceștia minte că Hristos este biruitorul diavolilor, că El alături de oamenii chinuți de ei este, și astfel să se întărească: El este Biruitorul.

Iată aici mîngîiere pentru toți cei care caută lumina dreptății și adevărului! Să creadă aceștia că Hristos este mai aproape de sufletele lor decît le sînt ochii lor, și să se lipească cu tot sufletul de El, căci El este Lumina.

O fraților, cu adevărat Hristos este pururea cu noi tot așa cum lumina este pururea cu ochiul cel care are lumină! Dar o, ce nenorocire, dacă ochiul sufletului nostru este închis, căci atunci zadarnic încercă lumina să ajungă la lumina vederii lui! O, nenorocire a nenorocirilor cînd nu sîntem cu Hristos!

El vine mereu în întîmpinarea noastră. Dar noi, vom ieși oare în întîmpinarea Lui? El voiește cu noi să fie. Dar noi, voim să fim cu El? Dacă voim mîngîiere, atunci noi cu El pururea trebuie să rămînem, în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacurilor.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, mîngîierea noastră, nu ne părăsi!

Căci numai Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

I martie

• Pomenirea Sfintei Cuvioasei Mucenițe Evdochia

Această cuvioasă muceniță Evdochia a trăit în cetatea feniciană Heliopolis în timpul domniei împăratului Traian. Evdochia mai înainte de aceasta a fost o desfrînată vestită. Dar apoi ea a plîns cu amar pentru păcatele ei, s-a retras în pustie în asceza cea mai aspră, și mai la urmă a luat cununa muceniei, în timpul vieții ei desfrînate ea adunase averi uriașe. Schimbarea vieții ei a survenit pe neașteptate, prin cea Dumnezeiască Purtare de Grijă a Făcătorului nostru, și printr-un monah, Avva Gherman. Venind cu o ascultare în cetate, el a găzduit în casa unui creștin al cărei zid era lipit de al părții de casă în care se afla iatacul Evdochiei. Serile, potrivit obiceiului călugăresc, monahul citea din Psaltire, și cite un capitol din Sfintele Evanghelii, despre înfricoșata Judecată. Evdochia auzea aceste citiri, și a început să asculte cu atenție, de la început pînă la sfîrșit. Curînd a fost cuprinsă de frică și spaimă, rămînînd trează pînă în zori. Cînd s-a luminat, ea și-a trimis sluga să-l caute pe acel monah și să-l roage să vină la ea. Avva Gherman s-a înfățișat și a stat de vorbă cu ea îndelung, despre credință și mîntuirea sufletului. Ca urmare a acestei convorbiri, Evdochia s-a dus la episcop și i-a cerut să o boteze. După botezul ei, Evdochia a lăsat întreaga uriașă a ei avere

Bisericii, spre a fi împărțită sărmanilor. Ea și-a eliberat toți robii și roabele și s-a retras cu totul într-o mînăstire, unde s-a dăruit celei mai aspre viețuiri, în desăvîrșita ascultare, în posturi, privegheri, și rugăciuni. După treisprezece luni, obștea mînăstirii a cerut-o stareță. Evdochia a trăit timp de patruzeci și șase de ani în mînăstire și a fost aflată vrednică înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu văzînd rîvna ei arzătoare și cinstită, și lacrimile ei nesecate, a învrednicit-o și cu darul învierii morților. Cînd s-a declanșat persecuția împotriva creștinilor sub Cezarul Vincentiu, Sfînta Evdochia a fost decapitată. Sfînta Evdochia este un exemplu glorios a cum vasul cel de stricăciune se poate curăți, sfinți, și umple cu Harul Sfîntului Duh, cu buna mireasmă a cerului.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Agapie*

Acest sflnt a fost frate începător aflat sub îndrumarea duhovnicească a unui sfințit părinte din Mînăstirea Vatopedu din Sfîntul Munte Atos. Prins de pirați, Agapie a fost vîndut ca sclav în Magnezia. După doisprezece ani, el a scăpat prin minune dumnezeiască din sclavie, prin intervenția Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, și dus înapoi în Mînăstirea Vatopedu. În sclavia lui el reușise să-l aducă pe stăpînul lui la Sfîntul Botez, căruia i s-a făcut și îndrumător duhovnicesc. Sfîntul Agapie și-a petrecut cealaltă vreme a vieții lui în nevoițele cele călugărești la Mînăstirea Vatopedu, după care a adormit cu pace în Domnul.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Antonina*

Sfînta Antonina s-a născut la Niceea. Din cauza credinței ei în Hristos, ea a fost arestată și torturată cu sălbăticie. La sfîrșit a fost legată într-un sac și înecată într-un lac la anul 302 după Hristos. Dar Dumnezeu a mîntuit sufletul ei și a preaslăvit-o cu îngerii în ceruri și cu oamenii cei credincioși pe pămînt, pînă în ziua de astăzi.

Cîntare de laudă la Sfînta Evdochia

Cea care femeie a păcatului mai înainte a fost,

Mai apoi cu pocăința s-a îmbrăcat,

Și înaintea lui Dumnezeu

În genunghi pururea a stat,

La rugăciune cu lacrimi.

Satan de furie a urlat

Și către ceruri necuratul glas și-a ridicat:

O Mihaile, cereșcule arhanghel,

Tu care grăiești dreptatea,

Nedrept către mine ești-

Căci staulul meu cu desăvîrșire

Tu mi-l golești!

Și încă și pe ultima oaie mi-o răpești!

Ce-ți trebuie această preadesfrînată?!

Eu în Hades am fost aruncat

Și pentru o mică nesupunere, acolo,

În chinuri veșnice mă perpelesc!

Dar ale acesteia păcate sînt adinei ca marea

Care înghite tot ce se apropie de ea.

Astfel grăiește răutatea veche

Cînd omul de bunătate vrea să se țină,

Ea pe tot omul care se căiește

Îl învăluie în ispită.

Dar Mihail, păzitorul penitentei,

Cu îngerii lui de Evdochia se apropie

*Și sub a sa pază o acoperă.
Cu răsuflarea lui,
Mihail pe demoni departe îi alungă.
O cântare cerească atunci din ceruri se aude:
Așa binevoit-a harul lui Dumnezeu,
Ca fiecare om ce de al său trecut se pocăiește
Să fie primit în brațele Tatălui,
Și iertare să primească.
Pocăința întregii omeniri îi este adusă,
Precum și mântuirea.
Acestea două voința Domnului sînt,
Milostivirea și voia Lui.
A Lui bună voire sfîntă
Pe a lui Satan rea-voire
Cu desăvîrșire o calcă.*

Cugetare

Tot creștinul trebuie să-și împodobească viața cu credința și supunerea față de voia lui Dumnezeu. Așa cum se vede din viața Simțului Agapie, Dumnezeu îi proslăvește pe cei credincioși și ascultători. Tînăr frate de mînăstire fiind, Sfîntul Agapie a căzut totuși în mîinile piraților, dus în Asia și vîndut unui arab. Timp de doisprezece ani Agapie a rămas cu răbdare și liniște în acea sclavie, și timp de doisprezece ani s-a rugat cu osîrdie Maicii Domnului să-l scape din ea și să-l ducă înapoi la mînăstirea lui. Într-o noapte Fecioara de Dumnezeu Născătoare i s-a înfățișat și i-a spus: „Ridică-te și ieși fără teamă la Muntele Athos, la bătrînul tău.” Agapie s-a sculat și a venit la bătrînul său în Athos, Muntele cel Sfînt. Cînd Avva I-a văzut pe Agapie, s-a întristat, crezînd că a fugit de la stăpînul lui. El i-a spus: „Fiule Agapie, ți-ai înșelat stăpînul, dar pe Dumnezeu nu-L poți înșela, în ziua înfricoșatei Judecări tu va trebui să dai socoteală de acei bani pe care stăpînul tău i-a plătit ca să-i slujești lui. Trebuie așadar să te întorci și cu credință să-ți slujești stăpînul mai departe.” Agapie, fiul cel ascultător, cu grăbire s-a întors în Asia, s-a înfățișat stăpînului lui, și i-a povestit totul. Arabul aflînd acestea, a rămas uluit, învins cu totul de înălțimea comportării creștine. El a dorit să-l vadă pe Avva, povățuitorul și părintele fratelui Agapie. Arabul a sosit la Sfîntul Munte însoțit de cei doi fii ai săi. Aici, el și fii lui au luat Sfîntul Botez. Toți trei au primit tainicul cin al călugăriei. Ei au rămas în Sfîntul Munte pînă la moartea lor, ducînd o viață foarte strictă, de post, rugăciune și ascultare, mai întîi sub povățuirea bătrînului Avvă, iar după plecarea acestuia la cele de sus, sub povățuirea lui Agapie. Astfel, cei care mai întîi fuseseră sălbatici proprietari de sclavi s-au tăcut cu dragoste ascultători deplini ai foștilor lor scalvi, credincioși voii lui Dumnezeu și cu totul supuși Sfîntului Agapie.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos la Cina cea de Taină:
La cum a spălat El picioarele ucenicilor, învățîndu-ne astfel pe noi smerenia și dragostea unul față de celălalt;
La cum Petru, cel mai credincios, s-a rușinat și nu a vrut să-L lase pe Stăpînul să-i spele picioarele;
La cum Iuda, necredinciosul și trădătorul, nu s-a rușinat și nu a refuzat ca Stăpînul să-i spele picioarele;
La cum chiar și astăzi, credincioșii primesc nenumăratele daruri de la

Dumnezeu cu sfială și rușine, iar necredincioșii, care și ei primesc aceleași nenumărate daruri de la Dumnezeu, o fac fără sfială, și fără rușine, ba chiar dau și glas nemulțumirii lor față de Dumnezeu.

Predică *Despre știință și lucrarea cu fapta a celor știute*

Cînd știți acestea, fericiți sînteți dacă le veți face (Ioan 13: 17).

Cel mai important aspect al acestor cuvinte, fraților, este că Domnul nu răsplătește știința, ci facerea cu lucrul a celor știute. Căci El nu le spune apostolilor: „Fericiți sînteți că știți toate acestea”. Unii învățători păgîni care concep mîntuirea numai în termeni de știință și cunoaștere au grăit într-adevăr astfel, crezînd și propovăduind că deținerea științei este adevărata fericire. Dar Stăpînul nostru zice altfel: *Fericiți sînteți dacă le veți face*. Știința mîntuirii

ne-a fost dăruită de însuși Stăpînul Hristos, și nimeni nu poate ajunge la ea prin propriile lui eforturi.

Unii dintre vechii filosofi greci au spus că omenirea nu poate ajunge la cunoașterea adevărului, și nici nu poate fi mîntuită, dacă Dumnezeu însuși nu vine să coboare pe pămînt. Domul nostru a venit și a coborît pe pămînt printre oameni și le-a arătat lor această cunoaștere a adevărului. Oricine primește această cunoaștere primește de asemenea și obligația de a o împlini cu fapta. O, cît de mult mai ușor le va fi la înfricoșata Judecată celor care nu au primit această cunoaștere, și deci nu au avut cum să o îplinească, decît celor care au primit-o, dar au fost neglijenți și nu au împlinit-o cu fapta!

O, mult mai ușor le va fi la Judecata de Apoi paginilor celor neînvățați decît creștinilor celor cunoscători!

Stăpînul nostru S-a arătat pe El însuși a fi nu doar Cel Care cunoaște ci de asemenea Cel Care îplinește cu fapta. Cunoașterea Lui desăvîrșită este îngemănată cu a Sa desăvîrșită împlinire cu fapta, înaintea ochilor ucenicilor Săi, El personal Și-a împlinit toate poruncile Sale. Porunca iubirii și smereniei a dat-o cînd a spălat însuși picioarele ucenicilor Săi. El după aceea a poruncit ca astfel să-și spele și ei picioarele unii altora. Stăpînul nostru Hristos nu a locuit între oameni spre a-i murdări pe ei, ci spre a-i curăți și spăla. El nu a murdărit niciodată pe nimeni, ci i-a curățit pe toți cei care au dorit curățirea. Oare cu ce rușine nu ar trebui să ne acoperim văzînd cum ne străduim atît de mult să ne curățim pe noi înșine, dar de două pe atîta ne străduim să-i murdărim pe alții? O fraților, noi îi murdărim chiar pe frații noștri de sînge. Chiar Hristos plînge cînd ne vede cum noi murdărim cu noroiul ponegririi și bîrfei pe cei pe care El i-a spălat cu scump Sîngele Său. O Doamne, iartă-ne! Căci zilnic păcătuim împotriva fraților noștri. Să-i faci pe aceștia, Stpîne, pe care noi îi murdărim, mult mai strălucitori decît noi cînd vei veni întru împărăția Ta, căci Drept ești Tu și vezi toate!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

2 martie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Teodot, Episcopul Kyreniei din Insula Cipru*
Datorită înțelepciunii și bunătății sale, Sfîntul Teodot a fost ales episcop și a păstorit Biserica lui Dumnezeu cu dragoste și rîvnă. Cînd au început persecuțiile împotriva creștinilor sub răul împărat Liciniu, acest bărbat dumnezeiesc a fost tîtît la judecată și supus multor torturi. Cînd torționarul Sabinus l-a sfătuit să se lepede de Hristos și să se închine idolilor, Teodot a răspuns: "Dacă ai ști tu bunătatea Dumnezeului meu, în Care îmi pun eu nădejdea, și Care în urma acestor chinuri mă va încununa pe mine cu fericita nemurire, și tu ai vrea să suferi aceste chinuri

numai să dobândești ceea ce am și eu nădejdea tare că voi dobândi." Când tortionarii au început să-i străpungă trupul cu piroane, el cu recunoștință și-a ridicat mintea la Dumnezeu. Crezându-și sfârșitul aproape, Sfântul Teodot și-a sfătuit și povățuit Creștinii cei care erau adunați acolo, la locul chinurilor. Dar prin Purtarea de Grija a lui Dumnezeu, acela a fost timpul când Marele Constantin a luat conducerea Imperiului, și acela ceasul în care a ajuns și la locul chinurilor Sfântului Teodot porunca de a fi imediat eliberați, de dragul lui Hristos, toți cei care au fost condamnați la moarte pentru El. Așa a fost Deliberat și Sfântul Teodot, care s-a întors la scaunul lui Episcopal din Kyrenia. În pofida cumplitelor schingiuri la care a fost supus, Sfântul Teodot a mai trăit câțiva ani. După aceea el s-a odihnit cu pace în Domnul, pe Care L-a slujit cu credință, și pentru Care nu a pregetat să îndure toate chinurile. El s-a mutat la locașurile cele cerești la anul 302 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Troad*

Troad a luat tînăr fiind mucenicia pentru Hristos. Sfântul Grigorie al Neocezareii a văzut în vedenie cu cît curaj îndură Troad chinurile, și cum este ucis în ele. El i-a mai văzut și sufletul la ieșirea lui din trup, cum se grăbește voios la ceruri. Sfântul Troad a luat mucenicia pentru Hristos în veacul al treilea de la întruparea Sa.

- *Pomenirea celor Patru Sute și Patruzeci de Mucenici*

Aceștia au fost uciși de lombarzi în Italia cam pe la anul 579 după Hristos. Despre ei scrie Sfântul Grigorie Dialogul. Într-un loc au fost decapitați patruzeci dintre ei. Într-un alt loc, au fost decapitați patru sute, toți pentru vina de a fi refuzat să mănînce carne jertfită idolilor. În afară de aceasta, cei patru sute au mai refuzat și să joace în jurul capetelor de capră aduse jertfă dracilor, după cum era obiceiul păgînesc al lombarzilor.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Agaton*

Sfântul Agaton a fost un mare nevoitor egiptean din veacul al cincilea, care a dus o viață extrem de aspră. El a fost contemporanul Sfântului Macarie și ucenic al Sfântului Lot, și el egiptean. El lucra pururea străduindu-se să împlinescă întocmai poruncile Domnului nostru. Unul din frați i-a lăudat odată un cuțitaș pe care îl avea, și pe care îl folosea la tăierea mlădițelor din care împletea coșuri. Auzind aceasta, Sfântul Agathon cu bucurie i-a dat fratelui cuțitașul în dar. Sfântul Agaton a mai zis: «Bucuros aș fi să iau eu asupra mea trupul unui lepros, iar lui, să i-l dau pe al meu». Oare nu este aceasta iubire desăvîrșită ? [în sinaxarul grecesc, Sfântul Agathon este pomenit la 8 ianuarie. - *n. ediției americane*]

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Eutalia*

Această sfîntă Eutalia a fost o fecioară din Sicilia. Ea îi avea pe mama ei de același nume cu ea și pe fratele ei Sermilian. Toți trei erau păgîni, necunoscînd ce este Sfântul Botez. Mama ei Eutalia suferea de o scurgere de sînge. Acesteia odată în vis i s-au înfățișat sfinții mucenici Alfiu, Filadelf și Ciprian (prăznuiți la 10 mai), și i-au spus că se va vindeca numai dacă se va boteza în Numele Domnului Iisus Hristos. Eutalia-mama a mărturisit credința în Hristos, a primit Sfântul Botez, și cu adevărat s-a vindecat. Văzînd această minune, Eutalia-fiica s-a botezat și ea. Dar Sirmilian a început să rîdă de credința mamei și surorii lui. El chiar le-a amenințat. Mama s-a înspăimîntat și a fugit de acasă. Fratele apoi a început să-și chinuie sora. Dar sora nu s-a înspăimîntat, căci Hristos îi era mai drag decît fratele ei. Ea i-a spus lui Sirmilian: «Eu sînt Creștină și deci nu mi-e frică dacă mă omori». Fratele cel necurat atunci a trimis un rob la ea ca să o necinstească. Când slugoiul a

încercat să o agrezeze pe Eutalia, el și-a pierdut vederea. Fratele cel ticălos a văzut minunea, dar tot ticălos a rămas. Așa cum Cain 1-a urmărit pe Abel, așa a urmărit-o Sirmilian pe sora lui, a prins-o, și a omorât-o tăindu-i capul. Așa a primit sfânta fecioară muceniță Eutalia cununa slavei celei veșnice. Așa s-a împlinit cuvântul Mântuitorului Hristos, Care a spus că sabie aduce pe pământ, ca să despartă pe rudeniile cele de sânge, dar nu pe cele după duh: *Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa. Și dușmanii omului vor fi casnicii lui* (Matei 10 : 34-36).

Cântare de laudă la Sfântul Agathon

*Agathon cel tăcut trei ani petrece
Cu o pietricică sub limbă,
Că tăcerea și liniștea să o deprindă.
Ca astfel cu limba păcatului să nu-i slujească
Ci doar cuvinte de mângâiere
Și de întărirea fraților să grăiască,
Și de slava lui Dumnezeu Făcătorul.
Vorbind odată despre minie,
Sfântul a zis: cel pe care minia îl stăpânește
Lui Dumnezeu nu-I este plăcut,
Nici acum, nici în veacul ce va să vie.
Blînzilor și darul învierii morților li se dă,
Dar de la mînioși Dumnezeu nu primește jertfe.
La ceasul morții sale,
Frații în jurul lui Agathon bătrînul s-au strîns.
El rugăciuni cu gura șoptea,
Suspînuri peste suspînuri,
Cu frică.
Atunci frații l-au întrebat:
Oare și ție ți-e frică, Părinte,
Tu cel preabun, cînd înaintea lui Dumnezeu,
In ceasul morții, stai ?
Tu cel cunoscut tuturor prin bunătatea ta,
Care printre noi, cei ca pietrele fără strălucire,
Tu ca aurul ai luminat ?
Atunci bătrînul a răspuns,
Iar fața lui strălucea:
Copii, eu acum înaintea Judecării lui Dumnezeu stau.
Căci una este judecata oamenilor,
Și alta a lui Dumnezeu.
Atunci a suspînat și mai adînc bătrînul.*

Cugetare

Cînd cineva își pierde credința în Dumnezeu răsplată pe care o primește este prostia. Dintre toate marile prostii, cu greu se poate găsi una mai mare decît aceasta: să te numești Creștin iar apoi să purcezi - jalnic lucru ! - la adunarea de dovezi pentru dovedirea existenței lui Dumnezeu și a vieții veșnice din alte religii și din alte filosofii, cu totul străine de creștinism! Cel care nu află aur la cel bogat, cum îl va afla la cel sărac?! Descoperirea vieții veșnice, a faptelor, dovezilor, semnelor, a vederilor celor ce aparțin lumii cerești - toate acestea constituie nu doar temelia Credinței Creștine, ci și zidurile ei, și maiestuoasa ei cupolă, și toate minunatele încăperi, cele

măreț și elegant mobilate și pardosite! Căci una și aceeași este raza duhovnicească ce străluminează fiecare cuvânt al Sfintei Evanghelii, precum și fiecare minune de atunci, din timpul predicării ei, dar și de după aceea, pînă în ziua de azi, una este raza care străbate toată istoria de două mii de ani a Bisericii! Creștinismul a deschis larg porțile lumii într-o așa măsură, încît nici nu ar mai trebui poate să îl numim religie, tocmai spre a nu-l confunda cu cele multe alte religii, credințe și filosofii! Căci Creștinismul este o Descoperire. Este Descoperirea lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos de la Cina cea de Taină:

La cum le-a spus ucenicilor că unul dintre ei îl va vinde;

La cum, chiar după ce i-a spălat picioarele lui Iuda, și i-a arătat că știe de intenția lui trădătoare, Iuda a rămas cu încăpățînire în gîndurile lui de a-L vinde pe învățătorul și propriul lui suflet pe bani;

La cît de trist a fost Mîntuitorul să-l vadă pe Iuda distrugîndu-se și pierind, precum trist a fost să-i vadă pierind și pe alți trădători ai Săi și ai Sfintei Sale Biserici atunci și de-a lungul veacurilor, pe care i-a cunoscut mai dinainte, cu Duhul Său Cel Atoatevăzător.

Predică Despre Tatăl și despre Fiul

Și cel ce Mă vede pe Mine vede pe Cel ce M-a trimis pe Mine (Ioan 12 :45).

Cel care vede lumina vede și soarele care o trimite. Căci cum ar putea vedea cineva soarele fără ca să-i vadă și lumina? Dacă soarele nu ar da lumina lui, nimeni nu putea cunoaște măcar că există soare. Toată cunoașterea noastră despre soare o primim tocmai de la razele care vin de la el. Nimeni nu a văzut vreodată soarele cu ajutorul vreunei alte lumini, alta decît cea a soarelui însuși. Așa stau lucrurile și în ceea ce privește cunoașterea lui Dumnezeu Tatăl, la care nu putem ajunge decît prin Fiul. Cel care nu știe despre Fiul nu poate ști nici despre Tatăl. Cel care îl cunoaște pe Fiul, îl cunoaște și pe Tatăl. Cel care îl vede pe Fiul, îl vede și pe Tatăl. Dumnezeu nu poate fi cunoscut tară Lumina Sa Care a venit printre oameni. Căci Lumina Tatălui este Fiul: *Eu sînt Lumina lumii* (Ioan 8 : 12), a spus Hristos. Și Lumina strălucește în întuneric! Lumea fizică ar zăcea cufundată în cel mai adînc întuneric dacă nu am avea lumina soarelui, tar lumea duhovnicească și morală, adică sufletul uman, zace într-un întuneric și mai adînc dacă nu are Lumina Care este de la Tatăl. Hristos este Lumina Tatălui. Cu adevărat, fraților, nici o Lumină nu luminează mai bine Ființa lui Dumnezeu decît lumina Stăpînului și Domnului Hristos. Cel care îl vede pe Hristos îl vede pe Dumnezeu. Cel care nu-L vede, zace în întuneric.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, ajută pururea sufletelor noastre să Te vadă pe Tine, iar prin Tine, pe Tatăl Cel Ceresc și pe Mîngîietorul, Duhul Adevărului, Treimea Sfîntă Cea Deoființă și Nedespărțită,
Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

3 martie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Entropie, Cleonic și Vasilisc*

Aceștia trei au fost împreună închiși cu Sfîntul Teodor Tiron, și apoi au luat și ei cununa muceniciei. După ce Sfîntul Teodor cu slavă s-a săvîrșit, ei au rămas în continuare în închisoare, și vreme îndelungată nu au fost condamnați deoarece împăratul îl schimbuse pe guvernatorul cetății Amasia. Cînd noul guvernator a sosit, mai sălbatic decît cel dintîi, el a poruncit ca cei trei să fie aduși înaintea lui. Toți trei erau foarte tineri. Eutropie și Cleonic erau frați de sînge, iar Vasilisc era rudă cu Sfîntul Teodor Tiron. Toți trei se aveau însă ca niște frați

de sânge prin iubirea cea frățească. Ca atare, așa au și grăit înaintea guvernatorului: «Precum Sfînta Treime nedespărțită este, așa și noi prin credința noastră în iubire de nedespărțit petrecem». Zadarnice au fost ademenirile guvernatorului, zadarnice încercările de a-l cumpăra pe Eutropie. Mai întîi guvernatorul l-a invitat pe Eutropie la o recepție bogată, pe care Eutropie a refuzat-o, dînd răspunsul Psalmistului: *Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor* (Ps. 1:1). Apoi, guvernatorul i-a oferit o imensă sumă de bani, una sută și cincizeci de litre de argint curat, pe care Eutropie de asemenea a refuzat-o, amintindu-i guvernatorului că din cauza arginților Iuda și-a pierdut sufletul. După nesfîrșite tentative de corupere, în timpul interogatoriilor și torturilor, primii doi au fost osîndiți la răstignire, iar Vasilisc lauciderea prin decapitare. Frații cei răstigniți au dat slavă lui Dumnezeu că i-a învrednicit de moartea Fiului Lui. Toți trei au intrat astfel în împărăția Bucuriei, unde comandantul lor Teodor îi aștepta, înaintea ochilor lor fiind proslăvit de Hristos Stăpînul și Biruitorul. Cei trei tineri au luat cu cinste mucenicia la anul 308 de la întrupare.

- *Pomenirea Sfîntei Cuvioase Piama Egipteanca*

Pentru dragostea lui Hristos Piama nu a voit să se mărite, ci s-a dedicat unei vieți de asceză în casa mamei ei. Ea mîncea foarte puțin, și numai o dată la două zile. Cea mai mare parte a timpului și-o petrecea în rugăciune și cugetări dumnezeiești. Sfînta Piama avea darul deosebirii duhurilor. Ea a adormit cu pace, logodindu-și sufletul Stăpînului Hristos, cam pe la anul 337 de la întrupare.

Pomenirea Sfîntei Necunoscută

Din părinți bogați fiind născută, în cetatea Alexandriei, această sfință a avut un tată bun cu viață sfință dar care a dus un trai de permanentă suferință și a avut o moarte rea, și o mamă rea ca a avut o viață plină de bunătăți și desfătări, dar la sfîrșit o moarte foarte liniștită și o înmormîntare strălucitoare și slăvită. Uimită fiind și neștiind cărui din părinți să-i urmeze, această fecioară a avut o vedenie care i-a dat la iveală locurile în care petrec, pe cealaltă lume, tatăl, respectiv mama ei. Ea și-a văzut tatăl petrecînd în împărăția lui Dumnezeu, iar pe mamă în întunericul chinurilor. Această vedenie a ajutat-o pe fecioară să hotărască pe dată să-și închine toată viața lui Dumnezeu, asemenea tatălui ei, și să se țină strîns de toate dumnezeieștile porunci, pe care să le

împlinească întocmai; și să nu țină seamă de multele nenorociri și suferințe pe care știa că le are de întîmpinat pentru aceasta. Ea a fost credincioasă voii lui Dumnezeu pînă la sfîrșit, făcîndu-se vrednică de împărăția Cerurilor, unde s-a regăsit cu scumpul ei tată cel de Dumnezeu iubitor.

Cîntare de laudă la Sfinții Eutropie, Cleonic și Vasilisc

Avînd mintea ridicată neîmprăștiat la Dumnezeu Cel Preaînalt,

Si inima înflăcărată de iubirea Lui,

Lor nu le pasă de durerile trupului, nici se îngrijesc,

Căci peste unele ca acestea Dumnezeu stăpînește.

De căpetenie lucru este ca mintea să fie la Hristos.

Aceasta a știut-o al lui Hristos mucenic Eutropie,

Pe cînd era torturat;

Fratele lui Cleonic și iubitul Vasilisc,

Cei împreună chinuiți cu dînsul,

Au știut-o și ei.

Toți trei s-au aflat în văpaia chinurilor

Ca și în rouă dimineții.

Minții celei pironite la Hristos

*De chinuri nu-i pasă;
Dacă ele durează,
Rugăciunea durează și mai mult,
Căci la chinuri mintea nu gîndește,
Ci doar în rugăciune fierbinte se-adîncește.
Celui care se teme de Dumnezeu
De chinuri nu-i pasă.
Frații de sînge pe Cruce au fost ridicați.
Trupurile lor se chinuie,
Dar duhul le stă nemișcat.
Pe Dumnezeu ei îl slăvesc,
Pe Cel Care i-a proslăvit
Cu această moarte dumnezeiască.
Veșmîntul trupului se sfîșie și cade
Iar duhul aleargă la cer,
Căci decît trupul
El este mult mai tare.
O Doamne, sufletele noastre primește-le
Căci Ție se cuvine slava în veci,
O, Fiule al lui Dumnezeu!*

Cugetare

Prin *ascultarea* Lui, chiar și omenește vorbind, Hristos S-a ridicat pe Sine Primat al Bisericii, al lumii, și al istoriei omenirii. Căci nimeni nu poate fi un conducător desăvîrșit pînă ce nu a trecut prin școala ascultării. Adam și-a pierdut autoritatea și stăpînirea asupra lumii zidite și asupra elementelor naturii în chiar clipa cînd s-a arătat neascultător față de Dumnezeu. Avva Moise a zis: «Ascultarea naște ascultare: cînd cineva ascultă de Dumnezeu, atunci și Dumnezeu ascultă de el». Vădit este așadar că Dumnezeu îl ascultă pe om mult mai mult decît omul însuși îl ascultă pe Dumnezeu, dacă ne gîndim cît de mult păcătuiește omul față de poruncile lui Dumnezeu în fiecare zi! Trebuie așadar să fie limpede pentru oricine că Dumnezeul Cel Veșnic ne ascultă pe noi, cei atît de stricăcioși, mult mai mult decît îl ascultăm noi pe El! Pe cei care mai avem cît de cît o conștiință acest lucru trebuie să ne umple de rușine și de spaimă. Cînd Sfîntul Eutropie era torturat împreună cu cei doi prieteni ai lui, el se ruga lui Dumnezeu astfel: «Ajută-ne și nouă precum i-ai ajutat robului Tău Teodor Tiron». Deodată pămîntul s-a cutremurat și Domnul Cel ascultător S-a înfățișat înconjurat de îngeri, împreună cu Sfîntul Teodor. Domnul le-a spus celor chinuiți: «Chinuiți fiind voi, Eu de față am fost, văzînd fețele voastre și răbdarea voastră. Numele voastre Eu le scriu în Cartea Vieții».

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos la Cina cea de Taină:
La cum a ales El pîinea și vinul, această hrană obișnuită a omului, și prin ea a instituit legătura Lui cu Biserica pînă la sfîrșitul veacurilor, pe cea văzută și pe cea nevăzută;
La cum Cina cea de Taină se păstrează și pînă acum, și va fi păstrată pînă la sfîrșitul veacurilor în Taina împărtășirii;
La cum în fiecare zi, și în fiecare ceas, undeva în lume, un preot sfințește totdeauna pîinea și vinul și le primește pe ele în însuși Trupul și însuși Sîngele lui Hristos. O, minunată și tainică vedere ochilor noștri

este aceasta!

Predică Despre iubirea aproapelui

Dar este mai de folos pentru voi să zăbovească în trup (Filipeni 1 : 24).

înflăcărat de dragostea lui Dumnezeu, Sfântul Apostol Pavel recunoaște, în Epistola sa către Filipeni, că lui moartea îi este câștig, deoarece viața lui este a lui Hristos. Dragostea lui Pavel pentru Hristos îl atrage către dorirea morții, pentru ca astfel să se afle cât mai aproape de Hristos cât mai curînd posibil, dar, de cealaltă parte, dragostea lui față de credincioși îl obligă să rămînă în trup. Totuși, nu două iubiri sînt acelea care împart inima Apostolului în două direcții diferite; ci una și aceeași iubire este, care deschide înaintea lui două comori de aur și pietre scumpe. Una este viața cea binecuvîntată în împărăția Cerurilor; iar cealaltă este bogăția sufletelor credincioșilor de pe pămînt. Comoara cea cerească sporește prin adăugarea la ea a comorii celei pămîntești; o comoară se revărsă în cealaltă. Ca să grăbească la cer, Apostolul și-o dorește, atras de iubire și de răsplată; ca să rămînă pe pămînt, el vede că este de folos, atras de iubire și de datorie. Cînd omul muritor, fraților, vede că este mai important să rămînă în trup din dragostea pentru frații lui, cum să ne mai mirăm atunci că Dumnezeu Cel veșnic a știut aceasta înaintea apostolilor, vîzînd că este mai important să vină în Trup pentru salvarea omenirii decît să rămînă în afară de el, în împărăția cea duhovnicească? Oare nu ne lămurește pe deplin această mărturisire a lui Pavel către filipeni toată taina întrupării Fiului lui Dumnezeu ? Acolo, în ceruri, se află adevărata împărăție a lui Hristos și adevărata viață a lui Hristos, în care nu are nici o amestecare mizeria și păcatul de pe pămînt. Dar dragostea Fiului lui Dumnezeu pentru oameni a socotit că este absolut necesar să vină în trup pe pămînt cu oamenii. Cu adevărat, mulțumitori să-i fim Apostolului Pavel că arătîndu-ne gîndul sufletului lui, ne-a arătat taina venirii lui Hristos și a locuirii lui în trup, printre oameni, pe pămînt. O Stăpîne, minunat ești Tu între Sfinții Tăi!,
Si numai Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

4 martie

- *Pomenirea Cuviosului Gherasim de la Iordan*

Acest mare și minunat sfînt s-a învățat viața de nevoie mai întîi în Tebaida Egiptului. Apoi s-a dus la Iordan unde a întemeiat un așezămînt monahal ce număra șaptezeci de monahi. Această mînăstire există acolo și astăzi [1928, anul la care scria S f. Nicolae Velimirovici]. El a așezat niște anume rînduiri în mînăstire, potrivit cărora cinci zile din săptămîna monahii trebuiau să șadă în chiliile lor și să împletească coșnițe și preșuri din trestie, în tot acest timp, ei nu trebuiau niciodată să aprindă focul și să se hrănească doar cu puțină pîine uscată și curmale. Ușa chiliei trebuia să rămînă în permanență deschisă, ca oricine ar fi vrut să poată să intre și să ia orice dorește. Sîmbăta și duminica ei trebuiau să se adune în biserica mînăstirii. În aceste zile ei aveau masă de obște cu puține legume și puțin vin spre slava lui Dumnezeu. Fiecare monah aducea la picioarele starețului lucrul lui săvîrșit peste săptămîna. Fiecare monah avea o singură haină. Sfîntul Gherasim însuși se conforma acestor rînduiri cel dintîi, fiind un exemplu pentru toți. În timpul Sfîntului și Marelui Post el nu mîncea nimic, în afară de hrana Sfîntei împărtășanii. Odată el a văzut un leu care răcnea de durere pentru că îi intrase un ghimpe în picior. Sfîntul Gherasim s-a apropiat de leu, și-a făcut sfînta cruce și a scos ghimpele din piciorul animalului. Leul acela s-a îmblînzit atît de mult încît s-a întors cu Sfîntul Gherasim la mînăstire și a rămas acolo pînă la moarte sfîntului.

După ce Sfântul Gherasim a murit, leul a murit și el de durere. Sfântul Gherasim a fost unul din Părinții Sinodului al Patrulea Ecumenic de la Calcedon, din anul 451, sub împărații Marchian și Pulheria. Chiar dacă mai înainte a greșit puțin, înclinând spre cugetarea ereticilor Eutihie și Dioscor, el repede a văzut adevărul și a fost un mare apărător al Ortodoxiei la acel Sinod. Sfântul Eftimie a fost cel care l-a îndepărtat de la cugetările eretice. Dintre toți ucenicii Sfântului Gherasim, cel mai mare a fost Sfântul Chiriac Zăvorîțul. Sfântul Gherasim s-a mutat la cele veșnicie la anul 475 după Hristos, strămutându-se la bucuria locașurilor celor cerești.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Pavel și Iuliana*

Sfinții Pavel și Iuliana erau frați de sînge, din cetatea Ptolemais din Fenicia. Ei au fost torturați cu sălbăticie pentru credința lor în Hristos de către împăratul Aurelius, iar la sfîrșit au fost omorîți prin decapitare, înainte de a fi muceniciți multe minuni s-au arătat prin ei, la care au stat martori mulți păgîni. Datorită acelor minuni, mulți dintre acei păgîni s-au convertit la Hristos. Mai mulți dintre ei chiar au fost și ei omorîți prin decapitare tot atunci, primind și ei cununile muceniciei, împreună cu Pavel și cu Iuliana, la anul 273 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Iacob Postitorul*

Acest sfînt Iacob a trăit în veacul al șaselea. El a fost atît de desăvîrșit în viața cea dumnezeiască, încît Dumnezeu i-a dăruit darul de a vindeca bolile grave ale oamenilor numai cu rugăciunea. Dar urîtorul oamenilor diavol l-a învăluit pe acest plăcut al lui Dumnezeu cu multe și mari ispite. Odată niște oameni ticăloși și destrăbălați au trimis la el o desfrînată. Ea s-a dus sub prefăcătoria lacrimilor la el, dar cu scopul de a-l ademeni la păcat. Văzînd că inima lui începe să slăbească, Sfîntul Iacob și-a ridicat mîna dreaptă și a băgat-o în flacăra focului, țînînd-o acolo pînă cînd a ars cu totul. Văzînd aceasta femeia s-a umplut de groază, s-a pocăit și și-a schimbat viața. Dar altă dată Sfîntul Iacob nu a mai fugit cu aceeași tărie de ispită, și a căzut astfel: niște părinți au adus la el pe fiica lor care era îndrăcită, au lăsat-o la ușa chiliei lui și au plecat. Sfîntul cu adevărat a vindecat-o, dar mai apoi a păcătuit cu ea, apoi ucis-o și a aruncat cadavrul într-un rîu, ca să-și ascundă fapta. Căci știut este că de la adulter și pînă la crimă nu este decît un pas. Lucru de mirare și cutremurător este însă că acest Sfînt Iacob nu și-a pus capăt zilelor de deznădejde, ci mai curînd a vrut să se pocăiască de aceste cumplite crime, lucru pe care l-a făcut astfel: timp de zece ani după aceea el a intrat într-un mormînt deschis, nemaivrînd să iasă de acolo niciodată, în acei ani s-a întîmplat o cumplită secetă prin acele locuri, din care mureau și oamenii și animalele. Cînd a văzut că rugîndu-se fierbinte, Dumnezeu trimite ploaie, a cunoscut că Dumnezeu l-a iertat. Avem aici exemplul unui om ale cărui ispite și cumplite suferințe se aseamănă cu cele ale împăratului și Prorocului David: vedem aici cît de pervers și de spurcat este diavolul. Mai vedem cum Dumnezeu uneori îngăduie unor astfel de uriași ai sfințeniei să cadă, ca mai apoi, prin pocăință adevărată, cu inima cu adevărat umilită și zdrobită, ei să cunoască și mai adînc ce este marea milostivire și iertare a lui Dumnezeu, Care puternic este să ierte orice păcat atunci cînd vede zdrobirea inimii celui care a păcătuit, și că se pedepsește și se osîndește mai întîi el însuși.

Cîntare de laudă la Sfîntul Iacob Postitorul

Cel care de foarte sus cade,

Cumplit se rănește.

Cine la mare înălțime ajunge,

Cu mare băgare de seamă trebuie să se păzească.

Sfântul Apostol zice: cel căruia i separe că stă neclintit,
Să ia seama să nu cadă (I Cor. 10: 12),
și mai virtuos să se teamă
De Dumnezeu.
Iacob Postitorul, după mărimea sfințeniei sufletului,
Un uriaș a fost.
Dar din înalta culme pe el l-a prăbușit
Uneltirea diavolului.
Păcat la păcat a adăugat,
Ucidere la desfrînare.
Dar Iacob cu tărie pe sine se pedepsește,
De viu în mormînt intră,
Iar Dumnezeu nu-l lasă.
Un singur păcat
Toate virtuțile le distruge.
O singură spărtură în hambar
Și tot grîul se pierde.
Buna mireasmă dintr-o încăpere
Se strică
Din duhoarea
Ce vine de la o mică murdărie.
Sute de victorii și sute de izbînzi
Zadarnice sînt
Dacă finala bătălie
E pierdută.
Cu ea se pierde chiar viața.
Viața duhovnicească
Război curat este
împotriva hoardelor întunericului.
În acest război cei mîndri
Sînt bătute chiar de la început.
Doar războinicul
Înarmat cu Numele lui Dumnezeu
În inimă înfrîntă și zdrobită,
Doar el poate cîștiga
Apărare dumnezeiească
În război.

Cugetare

Dacă filosofii cele omenești ar fi fost capabile să-1 satisfacă pe om, oare s-ar mai fi convertit filosofi mari precum Iustin și Origen la Hristos? Oare de ce marii Vasile, Ioan Gură de Aur, și Grigorie, care la Atena au studiat și s-au încununat cu întreaga filosofie a antichității, de ce ei oare au primit după aceea Botezul? Și de ce Fericitul Augustin, retor faimos al timpului și locului său, care cunoștea toată înțelepciunea romană și grecească, a lepădat la urmă toate și și-a căutat mîntuirea și luminarea în Credința în Hristos? Dar Sfântul Clement Romanul, care era aristocrat, putred de bogat, și un intelectual de elită? Dar Sfînta Mare Muceniță Ecaterina, care provenea dintr-o casă regală și avea la degetul cel mic toată cultura antichității greco-latine și toată înțelepciunea egipteană? Dar tînărul prinț moștenitor loasaf al Indiei, care cunoștea adînc toată fiziofîia indiană? Dar mulți,

mulți alții, care după ce au încercat să-și potolească setea de înțelegere a tainelor vieții și ale acestei lumi cufundându-se în filozofia și știința lumii, au văzut la urmă că acestea nimic nu sînt și au aflat răspunsul deplin doar în Propovăduirea Bisericii lui Hristos și în credința în El?

Luare aminte

Să luăm aminte la Taina împărtășirii în Care Se află însuși Hristos, Cel prezent în Biserica Lui de pe pămînt:

- Să luăm aminte la Taina Sfintei împărtășanii ca împlinire a făgăduinței Lui *Și iată Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului* (Matei 28: 20);
- Să luăm aminte la ea ca la cel de toate zilele sprijin și ajutor, pe care însuși l-a arătat, zicînd: *Fără Mine nu puteți face nimic* (Ioan 15: 5).

Predică Despre șovăiala lui Pilat

Pentru aceasta Pilat căuta să-L elibereze; [apoi] L-a predat lor ca să fie răstignit (Ioan 19: 12, 16).

Oare de unde această contradicție la Pilat? De unde această voință îndoită, în una și aceeași persoană? Cîtă vreme s-a aflat sub privirea luminoasă a lui Hristos, Pilat a vrut cu toată inima să-l elibereze pe Cel Drept. Dar cînd l-a învăluit întunericul privirilor evreilor, el a căzut de acord cu lucrările întunericului. Aceasta este sămînța căzută între spini. Cîtă vreme peste sămînța a luminat lumina Feței Domnului, ea a prins rădăcină, dar de îndată ce această lumină s-a luat, și peste ea a căzut umbra spinilor, întunericul lor a înăbușit-o. Cînd Stăpînul Hristos a grăit limpede și cu autoritate înaintea lui Pilat, zicîndu-i: *N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ți-ar fi fost dată ție de sus* (Ioan 19: 11), Pilat s-a simțit covîrșit de frica de Dumnezeu. Dar cînd masele de evrei i-au strigat lui Pilat *Dacă îl eliberezi, nu ești prieten al Cezarului* (Ioan 19: 12), atunci Pilat s-a umplut de frica cezarului pămîntesc. Frica lui de trup a fost mai tare decît frica pentru sufletul lui, așa cum se întîmplă ades cu oamenii și astăzi. Pilat era ucenic al înțelepciunii celei lumești, înțelepciunea acestei lumi nu oferă putere, ea doar inspiră teama, înțelepciunea acestei lumi nu hrănește sufletul, ci doar (cel mult) trupul, înțelepciunea lumii nu inspiră teamă pentru suflet, ci doar pentru trup și pentru ceea ce este trupesc, în Pilat avem un exemplu evident și jalnic a ce fel de caractere produce și educă înțelepciunea lumii, prin aceea că îl ocolesc pe Dumnezeu și merg împotriva lui Hristos. Caracterul slab și șovăitor al lui Pilat este o icoană vie .nu doar pentru păgîni, ci și pentru creștinii cei slabi și șovăitori. Chiar unii creștini, și chiar zilnic, în mod imperceptibil și cel mai adesea inconștient, ar vrea uneori să-L ferească pe Hristos, de ura și întunericul evreiesc dinlăuntru lor, iar alteori ar vrea să-L lase pradă aceluia duh ucigaș al răstignirii. Aceasta se întîmplă întotdeauna cînd creștinul încalcă vreuna din poruncile lui Hristos de dragul plăcerii și confortului trupesc. Pentru moment, acea poruncă luminează inima creștinului celui șovăitor, dar în următorul, întunericul cel trupesc devine mai tare, așa încît creștinul îi cedează cu totul.

O Stăpîne, Indelungrăbdătorule Doamne, nu-Ți lua lumina Ta de la noi nici măcar o clipă, ca să nu ne covîrșească cu desăvîrșire întunericul patimilor noastre. Ci ajută-ne nouă să rămînem copii ai luminii pînă la sfîrșit, Căci numai Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, amin.

5 martie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Conon din Isauria*

Acest sfînt mucenic a fost crescut de mic în Credința în Hristos și botezat în

Numele Preasfintei și de Viațăfăcătoarei Treimi de însuși Arhanghelul Mihail, Voievodul Netrupeștilor Oștiri ale lui Dumnezeu. Pînă la moartea lui, arhanghelul lui Dumnezeu a vegheat, nevăzut, asupra Sfîntului

Conon. Sfîntul Conon era luminat și împluternicit de Harul lui Dumnezeu, astfel încît inima lui nu mai putea fi plecată de nimic lumesc, ci pururea era ridicată la cele de sus. Cînd părinții lui l-au silit să se însoare și s-a aflat cu mireasa lui în cămară după nună, atunci el a luat o luminare pe care a pus-o sub un vas și a întrebato pe mireasă: „Ce e mai bun, lumina, sau întunericul?” Iar ea a răspuns: „Lumina.” Atunci el a început să o învețe despre Credința în Hristos și despre viața veșnică, care sînt mult mai înalte și mai atrăgătoare decît viața trupească, în această faptă a lui, sfîntul Conon a reușit pe deplin, căci și mireasa lui cu părinții ei au venit mai după aceea la credința în Hristos. Conon a trăit o vreme cu soția lui ca frate și soră. Căci nu după mult timp soția lui a murit, precum și părinții lui. Astfel sfîntul Conon s-a retras complet din viața lumii, dăruindu-se deplin vieții de rugăciune, postiri și cugetări dumnezeiești. El a făcut multe minuni, întorcînd mult popor la Hristos. Printre minunile lui este și aceea că avea putere mare asupra duhurilor necurate, pe care le forța să-i slujească lui. În timpul unei prigoane el a fost prins, torturat, și înjunghiat peste tot cu cuțite. Cei bolnavi se ungeau cu sîngele lui și se făceau sănătoși. După această mucenicie Sfîntul Conon a mai trăit doi ani în cetatea lui Isauria și trecînd la cele veșnice, s-a înfățișat înaintea lui Dumnezeu. Acest slăvit sfînt a trăit și a luat mucenicia în veacul al doilea.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Conon Grădinarul*

Acest Sfînt Conon s-a născut în Nazaret. El era blînd și curat cu inima și era peste tot plăcut înaintea lui Dumnezeu. În timpul domniei lui Decius, sfîntul Conon a fost prigonit, chinuit și mucenicit pentru Hristos. întotdeauna el a rămas tare în credință. El i-a certat cu asprime pe judecătorii păgîni, vădînd prostia lor. Călăii i-au bătut cuie în picioare, l-au legat de carul cezarului și l-au silit să alerge în trapul cailor prin cetate pînă cînd acest om nevinovat și sfînt, epuizat de chinuri, a căzut. Atunci el s-a rugat ultima oară pentru lume și și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, la anul 251 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Isihie Postitorul*

Sfîntul Isihie s-a născut lîngă orașul Brusa, în veacul al optulea. El apoi s-a retras în muntele Maion, temut și vestit pentru mulțimea duhurilor necurate care se sălășluiau acolo. Acolo Isihie și-a clădit o colibă și un paraclis închinat Sfîntului Apostol Andrei. El le-a împrejmuțit cu o grădină pe care o cultiva ca să se hrănească din lucrul mîinilor lui. Cu rugăciunea, Sfîntul Isihie făcea multe minuni. El a prorocit că după moartea lui pe acel loc se va ridica o mînăstire. El a știut cu o lună mai înainte ziua și ceasul morții lui. La miezul nopții acelei zile, unii oameni au văzut cum chilia lui s-a umplut de o lumină neobișnuită. Cînd au sosti la colibă, l-au găsit pe sfînt deja mort. Sfîntul Isihie a adormit cu pace, fiind primit în împărăția Cerească a Domnului Său la anul 790 după Hristos. Mai tîrziu, Teofilact, Episcopul Amasiei, a mutat sfintele sale moaște în cetatea Amasia.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Marcu Ascetul*

Sfîntul Marcu a fost mare ascet și făcător de minuni, în cel de al patruzecilea an al vieții lui el a fost tuns monah de povățuitorul lui, Sfîntul Ioan Gură de Aur. După aceasta Sfîntul Marcu a petrecut șaiszeci de ani în pustia sălbatică a Nitriei în postiri, rugăciuni, și scrierea a multe cărți duhovnicești privitoare la mîntuirea sufletului. El cunoștea pe de rost Sfintele Scripturi. El era milostiv și blînd. El

plîngea mult pentru nenorocirea care a căzut peste întregul neam omenesc și peste întreaga zidire a lui Dumnezeu. Odată, pe cînd plîngea, el s-a rugat pentru un pui de hienă care se născuse orb și îndată puiul a văzut. Hiena mamă văzînd aceasta s-a dus și a adus sfîntului o piele de oaie. Sfîntul i-a poruncit atunci hienei să nu maiucidă niciodată oile oamenilor, mai ales săraci. Sfîntul Marcu primea Sfînta împărtășanie din mîinile îngerilor. Omiliile lui duhovnicești, despre pocăință, priveghere, paza minții, sînt socotite printre cele mai mari scrise vreodată în Biserică. Aceste lucrări au fost lăudate mult de marele Sfînt Patriarh Fotie.

Cîntare de laudă la Sfîntul Arhanghel Mihail

îngerii sînt frați ai noștri mai înalți în duh și mai vîrstnici, A căror voință este doar Voința lui Dumnezeu. Mai strălucitori decît lumina sînt ei, Mai ușori și mai repezi, In lumină sînt îmbrăcați, lumina Făcătorului lor, Neobosiți lucrători ai lucrării lui Hristos. Grijă lor cea mare, singura, este neamul omenesc: Cum să-l întoarcă la Dumnezeu, cape Fiul Risipitor. Grijă îngerilor este să-i scoată din pămînt străin Pe frații lor mai mici, oamenii,

Și să-i așeze în curțile împărătești ale Stăpînului Hristos. Arhistrategul Mihail, cel mai dinții dintre cei dinții,

Strălucește printre ostile cerești

Precum Lucea/arul între stele.

Aproape este el de tot omul care sepocăiește,

Ridicîndu-l la Dumnezeu;

Puternic este el să fie aproape de toți,

Oricît de mulți ar fi.

Bucuria lui cea mai mare este slujirea,

Chiar și în cerului slujirea aproapelui

Prima poruncă este.

Slujirea întărește viața și o umple de bucurie pe mamă,

Slujirea împletește cununile cele neveștejite,

Această slujire îngerilor le este bucurie și sărbătoare,

Căci se face spre slava lui Dumnezeu și mîntuirea oamenilor.

Cugetare

Oare de ce unii oameni, educați la școli înalte și botezați în Numele lui Hristos, se îndepărtează de creștinism și se dăruiesc cu totul filozofiei și teoriilor omenești, afirmînd că ele conțin mai mult adevăr decît creștinismul? Din două motive se întîmplă aceasta: fie dintr-o înțelegere cu totul superficială a creștinismului, fie din cauza păcatelor. Mîntuirea superficială nu-L poate primi pe Hristos, ea fuge de El precum criminalul de curtea de justiție. Creștinii păcătoși și superficiali au fost de-a lungul timpurilor tot atît de revoltați împotriva creștinismului ca și păgînii. Celor superficiali și culpabili le-a fost întotdeauna mai comod să se scalde în băltoaca noroioasă a cugetării omenești, decît să se arunce în adîncurile riscante ale lui Hristos. Pe cei care îl urmează cu credință, Hristos îi cheamă mereu la adîncimi tot mai mari, precum i-a spus Sfîntului Apostol Petru: *Mîna la adînc* (Luca 5: 4). Sfîntul Marcu Ascetul zice că legea lui Dumnezeu se pricepe în măsura în care împlinești cu fapta sfintele porunci ale lui Dumnezeu: „Ignoranța îl face pe om să grăiască împotriva a ceea ce îi este de folos, iar obrăznicia înmulțește păcatul.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Taina împărtășirii ca Taină a Iubirii Desăvîrșite, căci: Din partea Mîntuitorului Hristos Ea înseamnă desăvîrșita dăruire a Lui credincioșilor Lui;

Astfel fiind Ea, Hristos este primit cu credință și încredere de credincioși; Astfel fiind ea, duce la unirea mîntuitoare, roditoare și plină de bucurie dintre Dumnezeu și om.

Predică Despre mergerea la adîncuri împreună cu Hristos

Mîna la adînc (Luca 5:4).

Așa i-a poruncit Stăpînul Hristos lui Petru și celorlalți apostoli, *cînd a încetat de a vorbi* (Luca 5: 4). Aceasta înseamnă că mai întîi El i-a învățat, și imediat după aceea i-a chemat la faptă. Acest lucru este important și pentru noi. Căci de îndată ce învățăm ceva din Sfintele Scripturi, avem neapărată nevoie să mergem și să împlinim cu fapta ceea ce am învățat. Nu numai ucenicul este iubit de către Stăpînul Hristos, ci mai ales faptele lui. *Mîna la adînc*. De pe țărîm, de acolo unde apele sînt mici, Stăpînul a grăit poporului care era mai puțin luminat în tainele împărăției lui Dumnezeu. Dar pe Apostoli i-a îndemnat la adînc. Apele mici sînt mai puțin periculoase, dar puțini sînt și peștii pe care îi poți prinde în ele. În apele mici printre pești se mai află și șerpi, broaște, și alte vietăți respingătoare. Acesta este tot pericolul, în apele mici și peștii sînt puțini și mici - aceasta e tot ceea ce poți prinde. Dar la adînc, pericolul e corespunzător mai mare. Acolo există pești mari și furtuni pe măsură. Acolo este pericol de moarte. Dar acolo și peștele este mai mare, și mult mai bun -acesta este cîștigul. O, creștine înțelepte, la adînc așadar trebuie să mîni! *Mîna la adîncul* tainic al mării vieții, dar nu îndrăzni să pornești fără Hristos la cîrmă, nu, niciodată. Căci dacă îndrăznești, s-ar putea să-ți petreci toată noaptea acestei vieți fără să prinzi nimic, așa cum s-a întîmplat în acea noapte cu bătrînul Petru, pescarul cel încercat, cînd a spus: *toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins* (Luca 5: 5). Nu numai că nu vei prinde nimic dacă nu-L ai pe Hristos la cîrmă, dar și mai rău poate să ți se întîmple. Căci pot veni vînturi mari care să te răstoarne în adînc. Căci poți fi sfișiat de fiarele sîngeroase ale adîncului. Iar vînturile, creștine înțelepte, sînt propriile tale patimi care te însoțesc fără să vrei dacă mîni la adînc fără Hristos. Iar fiarele adîncului, creștine înțelepte, sînt diavolii care te pot distruge într-o clipeală de ochi, tot așa cum într-o clipeală de ochi au mînat turma de porci în mare: *Atunci, ieșind, duhurile necurate au intrat în porci și turma s-a aruncat de pe țărîmul înalt în mare. Și erau ca la două mii și s-au aruncat în mare* (Marcu 5: 13).

Dar dacă mîni la adînc cu Hristos la cîrmă, de nimic să nu te temi; ci mergi bucurîndu-te, și cu curaj alipindu-te de Hristos. Așa vei dobîndi prada cea mai bună; așa îți vei umple cu ea amîndouă luntrile, și pe cea a trupului, și pe cea a sufletului tău. Te ve îmbogăți cu cea mai bună pradă, O rîvnitorule creștine, și fără piedici vei sosi la țărîm, la țărîmul împărăției lui Hristos. Căci nicăieri fără Hristos! Nici în locurile joase, nici în cele înalte. Căci în cele joase te vor supăra foametea și multele mizerii omenești, iar în cele înalte încă și mai mari rele pot să te pască.

O Atotputernice și Mîntuitorule Doamne, Tu ești Cîrmaciul, Apărarea și Limanul nostru.

Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

6 martie

• *Pomenirea Sfinților Patruzeci și Doi de Mucenici din Amoreea*

Aceștia au fost cu toții comandanți în armatele împăratului bizantin Teofil. Cînd împăratul Teofil a pierdut bătălia împotriva sarazinilor care s-a întîmplat în cetatea Amoreea, aceștia au capturat orașul și au luat cu ei în sclavie mulți creștini, între care și acești comandanți. Ceilalți creștini din cetate au fost fie uciși fie vînduți ca sclavi. Comandanții au fost aruncați în temniță, unde au fost ținuți timp de șapte ani. Șefii musulmani îi cercetau adesea acolo, sfătuindu-i să îmbrățișeze credința

islamică. Comandanții creștini însă nici nu voiau să-i audă. Când sarazinii le grăiau comandanților, zicînd: „Mohamed este adevăratul proroc iar nu Hristos,” comandanții îi întrebau: „Dacă ați avea doi care se ceartă pentru un câmp, cum că este al lui, unul avînd mulți martori care adevăresc aceasta, iar celălalt nici unul, ce ați zice, că al cui este cîmpul?” Șefii musulmani au răspuns: „Fără îndoială că al celui cu mulți martori.” Comandanții au zis: „Drept ați răspuns. Așa este și cu Hristos și cu Mohamet al vostru. Hristos are mulți martori: Prorocii din vechime, Moise și Ioan Botezătorul, pe care și voi îl recunoașteți și care a dat mărturie pentru El. Mohamet însă nu are ca mărturisitor decît pe el însuși.” Sarazinii au rămas rușinați și au mai încercat să se apere astfel: „Credința noastră e mai bună decît ce creștină pentru că vedeți și voi că Dumnezeu ne-a dat nouă izbîndă asupra voastră, a creștinilor! Vedeți bine că cele mai bogate pămînturi și împărății din lume sînt ale noastre, și că ele sînt și mai numeroase și mai întinse ca ale voastre!” Atunci comandanții au zis: „Dacă așa ar fi, atunci idolatriile egipteană, babiloniană, elenistică, romană, și închinarea la foc a persanilor ar fi adevăratele credințe, căci iată, odată toate aceste neamuri au fost stăpînitorele lumii! Este limpede pentru oricine că victoria, bogăția și puterea voastră nu dovedesc și adevărul credinței voastre. Noi știm că Dumnezeu uneori dă biruința creștinilor, iar alteori îngăduie să fie subjugăți ca să-și vadă mai bine păcatele și să se curățească de ele prin pocăință și credință adevărată.” După șapte ani ei au fost uciși prin decapitare, la anul 845 după Hristos. Trupurile lor au fost aruncate în râul Eufrat, dar ele au plutit de cealaltă parte a râului unde au fost culese și îngropate cu cinste de creștini.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Iov*

Acest Cuvios Iov s-a născut la Moscova în anul 1635 de la Hristos. El a iubit mult cîntările și slujbele sfîntei Bisericii, fiind atras de ele. El a fost duhovnicul Țarului Petru cel Mare, dar din cauza intrigilor s-a retras la Mînăstirea Solovețk [!], unde a dus o viață de aspră asceză și lipsuri. La anul 1720, pe cînd era în vîrstă de optzeci și cinci de ani, el a adormit întru Domnul, înainte de a-și da duhul, el a strigat tare: „Binecuvîntat este Dumnezeul Părinților noștri! De aceea în ceasul acesta eu nu am teamă ci cu bucurie părăsesc această lume.”

- *Sfinții Mucenici Conon tatăl și Cononflul*

Pe cînd tatăl era deja înaintat în vîrstă, fiul era un tînăr de șaptesprezece ani. În timpul domniei lui Domentian, ei au fost tăiați în jumătate cu fierăstrăul pentru credința lor în Hristos și au fost proslăviți de Stăpînul Hristos în cer și pe pămînt. Ei au suferit cu cinste la anul 275 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfinții Conon, tatăl și fiul

împăratul îi șoptește tînărului Conon:

Mintea tatălui tău s-a întunecat de vîrstă,

Deci tu, tinere, cuvîntul să nu i-l iei în seamă.

Ci mai curînd leapădă-te și uită-Lpe Hristos.

Jertfa adu romanilor zei

Și alături de noi vei petrece cu cinste.

Dar tînărul Conon răspunde viteaz:

Scris este, o, călăule-mpărat,

Că fiul cele văzute la tatăl le face,

Iar eu de faptele tatălui meu

Nicicînd mă rușinez.

Căci tatăl meu adevărul Adevăratei Credințe mă-nvață,

Al Adevăratei Crediințe și cunoștințe de Dumnezeu.

Pentru ca eu un Dumnezeu să cunosc,

Pe Făcătorul meu Atotmilostiv.

Pentru ca eu pe Hristos să-L cunosc,

Mîntuitorul meu din moarte.

Orice vei face trupului tatălui meu,

Aceleași să le faci și mie;

Căci tu asupra sufletelor noastre

Nici o stăpînire nu ai.

Ale noastre suflete ale noastre sînt,

Și pe ale noastre noi Stăpînului nostru Hristos

Le dăruim,

Fiului lui Dumnezeu.

Cugetare

Cîtă vreme sîntem pe pămînt, să ne socotim oaspeți în Casa lui Hristos. Tu stai la masă, și El este cel care te servește. Dacă respiri, aerul Lui îl respiri. Dacă te îmbăiezi, în apa Lui te îmbăiezi. Dacă ești călător, pe pămîntul Lui ești călător. Dacă strîngi bogății, ale Lui sînt bogățiile pe care le strîngi. Dacă risipești, ale Lui sînt cele pe care le risipești. Dacă ai putere asupra altora, prin a Lui îngăduință ai primit-o. Dacă ești în strălucită adunare, tu și ceilalți împreună cu tine sînteți oaspeții Lui. Cînd ieși să respiri într-un colț de natură, în grădina Lui petreci. Dacă ești singur, El este de față. Dacă pornești undeva sau te întorci, El vede. Orice faci, El ține minte. El este Gazda cea mai atentă și mai delicată care te-a găzduit vreodată. Fii deci cu băgare de seamă față de El. într-o casă aleasă, oaspeților li se cere să știe să se poarte. Aceste cuvinte sînt simple și știute, dar ele ascund un mare adevăr. Toți sfinții l-au cunoscut și și-au călăuzit viețile după el. De aceea Veșnicul Stăpîn al Casei i-a răsplătit cu veșnica viață în ceruri și cu slavă pe pămînt.

Luare aminte

Să luăm aminte la Taina împărtășirii cea Care este medicament de viață-dătător sufletului și trupului:

- Medicament ce curăță sufletul de bolile păcatelor, redîndu-i sănătatea vieții;
- Medicament care vindecă și curăță trupul de avariție și vicii, redîndu-i sănătatea vieții;
- Medicament care învie și revigorează tot omul, făcîndu-l mădular sănătos al veșnicului Trup al lui Hristos, fără de care el putrezește și în cele din urmă se usucă, se taie și se aruncă în foc.

Predică Despre moștenitor și rob

Cîtă vreme moștenitorul este copil, nu se deosebește cu nimic de rob, deși este stăpîn peste toate (Galateni 4: 1).

Cîtă vreme moștenitorul unei mari averi este copil de leagăn, cu ce se deosebește el de fiul unui rob? Nici trupul nu-i este mai altul, nici gîndurile mai înalte, nici dorințele mai curate. Cum e pruncul de rege, așa este și cel de rob, așa este și cel de cerșetor. Timp de cîțiva ani, fiul de rege deci nu se deosebește cu nimic de cel de rob. Totuși, cînd fiul de rege ajunge la majorat și la deplina conștiință a demnității lui, el primește răspunderea împărăției, iar cînd fiul de rob ajunge la majorat și la deplina cunoștință a maturității, el intră în jugul sclaviei. Atunci se vede enorma diferență dintre cei doi. Atunci este limpede că moștenitorul și robul nu au cum să fie egali. Robul trebuie să robească iar regele trebuie să conducă.

Apostolul vrea să spună prin aceste cuvinte că așa stau lucrurile și cu cei care sînt creștini și ne-creștini. Căci cel care nu este creștin este rob firii, pe cînd Creștinul este stăpîn peste fire. Era ne-creștină a istoriei omenirii ne arată cum omul a fost robul elementelor naturii, sluga trupului și a păcatului, a idolilor și creaturilor egale lui și inferioare lui. În timp ce era Creștină a istoriei omenirii ne arată cum omul a redevenit stăpîn și proprietar, un nobil de rasă împărătească și moștenitor peste toate. Chiar cei care au știut despre Unul Adevăratul Dumnezeu, adică israeliții, nu au fost ca niște copii ai lui Dumnezeu, nici ca niște moștenitori ai tatălui lor, ci ca niște slugi și robi ai lui Dumnezeu și Judecătorul. *Iar cînd a venit plinirea vremii* (Galateni 4: 4), Fiul Unul Născut al lui Dumnezeu a venit pe pămînt. El a făcut posibil *ca să dobîndim înfierea* (Galateni 4: 5), și să ne îndreptăm către Duhul lui Dumnezeu strigînd *Avva, Părinte* (Galateni 4: 6)/ Fraților, de ce a venit Hristos pe pămînt? El a venit pe pămînt ca să ne dea o soartă alta decît a robilor, să ne dea soarta moștenitorilor și responsabilitățile de stăpîni. El a venit să ne dea soarta celui care este fiu, a aceluia, adică, care în Numele lui Hristos poate îndrăzni să-L numească pe Dumnezeu Tată, și să ne arate care este datoria noastră de stăpîni, aceea, adică, de a stăpîni peste noi înșine, peste trupurile noastre, peste gîndurile noastre, peste dorințele noastre, și peste toată zidirea din jurul nostru.

O Unule Născut Fiule al lui Dumnezeu, Tu ne-ai dăruit nouă cinstea înfierii prin milostivirea și jertfa Ta.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, ajută-ne nouă să luptăm pînă la sfîrșit, întru curăție și adevăr,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

7 martie

• *Pomenirea Sfinților Șapte Sfințiți Mucenici din Cherson: Vasile, Efrem, Eugen, Elpidie, Agatodor, Eterie și Capito*

Toți aceștia au fost episcopi ai Chersonului, în ani diferiți. Toți au luat mucenicia din mîinile necredincioșilor, evrei, greci și sciți, cu excepția lui Eterie, care a adormit cu pace. Cu toții au fost trimiși de către Patriarul Ierusalimului ca misionari în aceste ținuturi sălbaticе și păgîne, ca să aducă în ele lumina Evangheliei. Ei au luat în chinuri sîngeroase mucenicia pentru Hristos. În Cherson Sfîntul Vasile episcopul a înviat din morți pe fiul unei căpetenii, lucru care i-a umplut de ură pe evreii care locuiau acolo, și i-a făcut să aducă pîră infamă asupra sfîntului episcop, în vremuri de prigoană. El a fost legat și tîrît pe străzile cetății pînă cînd și-a dat duhul. Efrem a fost omorît prin decapitare. Eugen, Elpidie și Agatodor au fost bătuți cu ciomege și cu pietre și așa și-au dat sufletele în mîinile lui Dumnezeu. Eterie a trăit în vremea împărăției lui Constantin cel Mare. El a păstorit Biserica lui Hristos în libertate și pace, a ridicat o biserică slăvită în Cherson, și a adormit cu pace. Cînd ultimul dintre ei, Sfîntul Capito, a fost uns episcop pentru sciții cei sălbatici și primitivi, ei au cerut un semn de la sfînt ca să-l poată crede. Ei l-au pus să intre într-un cuptor de foc, zicîndu-i că vor crede doar dacă va ieși viu din el. Cu rugăciune fierbinte și credință mare, însemnîndu-se cu Semnul Sfîntei Cruci, sfîntul episcop a intrat în foc, cu inima lipită strîns de Dumnezeu. El a rămas în acel cuptor vreme de un ceas, fără ca să i se ardă nimic, nici măcar straietele. După un ceas sfîntul episcop a ieșit cu bine din cuptorul arzînd. Atunci, cu o singură gură, primitivii sciți au strigat: „Unul este Dumnezeu, Dumnezeuul creștinilor, mare și puternic, Care le apără pe slugile Lui de flăcările

focului!" Atunci toată cetatea și împrejurimile au venit la Sfântul Botez. Despre această minune s-a grăit pe larg la Sinodul întâi Ecumenic de la Niceea (anul 325 d. Hr.). Toți Părinții strînși la Sinod L-au slăvit pe Dumnezeu și au laudat credința tare și de neclintit a Sfântului Capito. S-a întâmplat ca în timpul unei călătorii pe râul Nipru Sfântul Capito să fie prins de sciții păgâni, care l-au înecat. Toți acești sfinți sfințiți mucenici au suferit în primele decenii ale veacului al patrulea.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Emilian*

Sfântul Emilian s-a născut la Roma, ducând în tinerețe o viață plină de mari păcate. Când și-a venit întru sine, el a început să lupte aprig împotriva pornirilor spre păcat, tremurând de spaimă la gândul Judecății lui Dumnezeu. Astfel el s-a grăbit să intre într-o mănăstire, și cu postiri, privegheri și nevoițe trupești și sufletești a început să-și îmblânzească trupul sălbătic de păcat. El s-a făcut pildă vie pentru toți frații mănăstirii aceleia, prin marea lui nevoiță spre dobândirea bunătăților. Noaptea ieșea deseori din chilie și se ducea într-o peșteră ca să se roage. Neștiind unde iese Emilian noaptea, starețul mănăstirii l-a urmărit într-o noapte în taină. El a văzut cum stă Emilian la rugăciune, cu lacrimi multe, cu frică, cu cutremur și cu evlavie mare. A văzut cum deodată o lumină cerească mai strălucitoare decât soarele a învăluit tot muntele, dar mai cu seamă peștera lui Emilian. Un glas s-a auzit de sus, care a zis: „Emiliane, iertate sînt păcatele tale." Plin de spaimă, starețul s-a grăbit înapoi în mănăstire. A doua zi el le-a descoperit fraților ce a văzut și a auzit în timpul nopții. De atunci frații l-au înconjurat pe Emilian cu multă tăcere și evlavie. Sfântul Emilian a trăit ani îndelungați trecînd cu pace la Domnul.

- In această zi, în Sinaxarul cel Mare Grecesc se face pomenirea Sfântului Lavrentie. Acesta a fost un binefăcător al Mănăstirii Faneromeni din Insula Salamis. El a viețuit în Megara, fiind bărbat căsătorit cu doi fii. El era un om drept și evlavios. Preasfînta Născătoare de Dumnezeu i s-a arătat într-un vis și i-a poruncit să meargă în Insula Salamis și să înnoiască biserica de acolo. El a făcut așa și cu adevărat a găsit pe insulă ruinele unele biserici vechi. Acolo el a ridicat o nouă biserică, în acea biserică s-a tuns și monah și a adormit cu pace în ziua de 7 martie a anului 1770 de la Hristos. După sfînta lui adormire, multe minuni s-au făcut în acea mănăstire la moaștele sale.

Cîntare de laudă la Sfântul Emilian

Sufletul lui Emilian celui preapăcătos

Sîngerează de durere.

Deznădăjduind de mîntuirea lui,

Emilian se roagă totuși fierbinte lui Dumnezeu:

O Preainalte și Minunate Doamne,

De la care soarele își ia lumina lui,

O Doamne, de la Care oștirile cerești

Primesc lumina și strălucirea!

O Doamne, primește-mă pe mine,

Căci numai la Tine mai năzuiește sufletul meu.

Mă întorc la Tine, nu mă alunga, Doamne.

Numai Ție voiesc să-Ți mulțumesc,

Celui Care acum îmi dăruiești

înțelegerea vieții.

O, dăruiește-mi să vărs lacrimi de pocăință,

Nesfârșit.

*Dăruiește-mi mie cu postiri să-mi vindec
Trupul și sufletul meu,
Dăruiește-mi mie să mă rup desăvârșit
De vicleniile acestei lumi.
Dăruiește-mi mie iertare,
Iertare, Doamne!
Curățește, Doamne,
Cîmpul înțelenit de spini
al sufletului meu.
Seamănă cu sfințenia Ta
pămîntul inimii mele,
Doamne.
învie sufletul meu
Iar trupul, pentru mîntuirea mea,
dă-l durerilor și suferinței.
Căci iată între pămînteni
Nu este unul mai necurat decît mine.
Iată Doamne, da, eu pe mine mă judec,
Și-mi văd cu adevărat vinovăția mea.
In ceasul Judecării celei Mari,
Să nu mă lepezi, Doamne,
Morții celei veșnice să nu mă dai,
Căci eu întru frica de Tine Unul
M-am îmbrăcat.*

Cugetare

Funia solidă și durabilă se face din multe fuioare subțiri, răsucite, de cînepă. Un singur astfel de fir nu poate să lege, nici să sugrume pe nimeni. Căci ușor poate fi rupt și dat la o parte. Dar cînd ești legat cu o funie groasă, ești captiv, și ea te poate și sugruma. O astfel de funie nu o poți rupe ușor de pe tine. Așa cum funia se împletește din multe fibre bine răsucite, chiar dacă subțiri și slabe, așa patimile cresc din păcatele cele mici și nebăgate în seamă.

Omul ușor se poate elibera de păcatele cele mărunte, cînd ele sînt încă la început. Dar cînd ele sînt lăsate să se adune, și cînd se repetă mereu în timp, atunci ele cresc și devin patimă, precum multele fire subțiri devin funie. Atunci omul se sălbăticește de patimi, așa cum doar patimile îl pot sălbătici. Atunci nu te mai poți scutura ușor de păcatele adunate în ani, în zeci de ani. Nu le mai poți tăia, nu te mai poți îndepărta de ele, nu te mai poți despărți de ele. O, de-ar ști oamenii să fie treji și să se păzească de începuturile păcatelor! Atunci ei ar putea cu ușurință să se țină liberi de ele. Căci a tăia păcatele înrădăcinate este ca și cum ai încerca să-ți tai degetele, zice un mare nevoitor de la Sfîntul Munte. Ca să se elibereze de patimile cele mari și înrădăcinate, Sfîntul Emilian a fost ajutat mult de gîndul morții și desigur de harul lui Dumnezeu, fără de care nimeni nu poate nimic contra patimilor. Deasa cugetare la moartea cea de neocolit, pocăința și ruga fierbinte cu lacrimi către Dumnezeu Cel Atotputernic, acestea îl mîntuiesc pe om din robia patimilor și păcatului. L-au întrebat pe Sfîntul Sisoe: „Cînd pot fi dezrădăcinate patimile?” Iar sfîntul a zis: „De îndată ce vezi patima în tine, dezrădăcineaz-o pe loc.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care S-a rugat în Grădina Ghetsimani:

- La cum a căzut cu Fața la pământ și S-a rugat de trei ori zicînd *Părintele Meu, de este cu puțință, treacă de la Mine paharul acesta!* și zicînd din nou *Părintele Meu, dacă nu este cu puțință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau, făcă-se voia Ta!* (Matei 26: 39, 42);
- La cum sudoarea Lui s-a făcut ca picuri de sînge pe cînd stăruitor Se ruga: *Iar El, fiind în chin de moarte, mai stăruitor Se ruga. Și sudoarea Lui s-a făcut ca picături de sînge care picurau pe pămînt* (Luca 22: 44).
- La cum această grozăvie s-a întîmplat din cauza mea și din cauza ta, din cauza păcatelor mele și alor tale; și de asemenea de dragul mîntuirii mele și mîntuirii tale.

Predică Despre mîna trădătorului

Dar iată mîna celui ce Mă vinde este cu Mine la masă (Luca 22: 21).

Greu îi este unui general să bată război de biruință cînd dușmanul este chiar în tabăra lui, printre ostașii lui, chiar ostașul lui. Iuda era socotit printre marii ostași ai lui Hristos. Cu toate acestea, el era marele dușman, cel dinăuntru. Șiruri întregi de dușmani și urîtori îl încojurau strîgîndu-și rîndurile tot mai aproape, ca să-Lucidă, iar Iuda pregătea trădarea dinăuntru. Mîna lui era la masa pe care Hristos o binecuvîntase, dar gîndurile lui erau împreună voitoare cu ale celor mai negri și mai sălbatici dușmani ai Lui, cu cei care îl urau de moarte, cu cei care ca niște vipere îl înconjurau din toate părțile pe Domnul Cel blînd. Oare nu astfel este și azi, cînd mîinile multor trădători se află la Masa lui Hristos? Dar care masă nu este a lui Hristos? Sau care este masa pe care nu se află totdeauna darurile Lui? Oare nu este el Stăpînul Casei, Care îi hrănește și îi adăpostește pe oaspeți, care sînt toți pămîntenii? Căci nimic nu au al lor acești oaspeți, nimic! Toate bunătățile și tot binele tuturor le vin doar din mîna Unuia Dumnezeu! Așadar, nu este adevărat că Hristos este prezent la fiecare masă, a fiecărui om, ca Stăpîn al Casei și ca Slujitor? Așadar, nu sînt acelea mîinile trădătoare ale tuturor celor care și astăzi îl trădează pe Hristos Cel Care Se află pe masă sub forma hranei, precum și pe El însuși? Căci iată mănîncă pîinea Lui în timp ce grăiesc împotriva Lui, Care le-o dă. Căci iată trăiesc din milostivirea Lui și îl izgonesc din casele lor, din școlile lor, din curțile lor, din cărțile lor, din inimile lor. Ei cu bună știință îi calcă în picioare poruncile, cu răutate și cu rînjete își bat joc de Legea Lui. Oare nu sînt ei trădătorii lui Hristos și următorii lui Iuda? Nu vă temeți de ei! Căci Dumnezeu nu ne-a poruncit să ne temem de ei, ci să așteptăm și să vedem pieirea lor cu sunet! Domnul nostru nu S-a înfricoșat de Iuda nici Se înfricoșează acum de hoardele de trădători care nu lipsesc pînă la sfîrșitul veacurilor. El știe sfîrșitul lor și Biruința Lui este în mîinile Lui. Așadar, nici noi să nu ne înfricoșăm. Să ne ținem strîns de Hristos Stăpînul, și atunci cînd vedem că El izbîndește în lume, și atunci cînd vedem că poruncile Lui sînt călcate în picioare de tot mai multă lume. Să nu ne înfricoșăm! Căci dacă ne înfricoșăm, se poate să ne trezim cu mîna lui Iuda încheștată peste a noastră la masa Stăpînului Hristos.

O Atotbiruitoare Doamne, viază-ne pe noi cu mare puterea și milostivirea Ta, Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

8 martie

- *Pomenirea Sfîntului Teofilact, Episcopul Nicomidiei*

Cînd sfîntuitorul împărațesc Tarasie, care era un laic, a fost ales Patriarh al Constantinoplelui, atunci, împreună cu el și din mîinile lui, mulți prieteni,

persoane din cercul lui și oameni necunoscuți care îl admirau de departe au luat și ei cinul călugăresc. Printre aceștia se afla și Teofilact. Sfântul Tarasie 1-a uns pe Teofilact episcop al Nicomidiei. Ca episcop, Sfântul Teofilact a fost păstor bun al turmei încredințate lui și s-a dovedit a fi binefăcător și scăpare tare al celor aflați în nevoi, în dureri, și în necazuri. După moartea Sfântului Tarasie, pe tronul patriarhal a fost ridicat arhierul Nichifor, iar la scurt timp după aceea la cîrma imperiului a venit Leon Armeanul, care era iconoclast. Acesta a sfîrșit furtuna ucigașă a luptei împotriva sfințelor icoane din Biserica lui Hristos. Nepăsîndu-i că iconoclasmul fusese dat anatemei la cel de al Șaptelea Sinod Ecumenic de la Niceea (783 d.Hr.), împăratul Leon Armeanul a pornit din nou acest război drăcesc împotriva Bisericii, vrînd să răstoarne Ortodoxia. Sfântul Teofilact 1-a înfruntat pe împărat cu îndrăzneală și pe față, dar vazînd că împăratul nesocotește pe mai departe adevărul, i-a prorocit: «O, împărate, vei cădea cu cădere năprasnică și mare, și nu vei găsi pe nimeni care să te scape de ea!». Din cauza acestor cuvinte și la porunca împăratului, Sfântul Teofilact a fost scos cu nelegiuire din scaun și alungat în exil, unde a petrecut timp de treizeci de ani în cele mai mari lipsuri, necazuri și umilințe, și unde în cele din urmă și-a dat sufletul în mîna lui Dumnezeu, la anul 845 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Teodorei*

împăratul Constantin a zidit o prea slăvită biserică-catedrală în Antiohia. Poporul numea această biserică "biserica de aur", din cauza pereților exteriori și interiori placați cu totul în aur, și a sfințelor odoare dinăuntru, făcute cu totul din aur și argint, împăratul a dăruit acestei biserici multe pămînturi care să asigure viața clerului, care slujea în această sfințită biserică în număr mare. Custodele acestui însemnat patrimoniu a fost presbiterul Teodoret,⁹ preot

⁹ în sinaxarul grecesc, Sf. Teodoret este pomenit la 3 martie (n. ed. americane).

înzestrat cu o mare credință și evlavie. Cînd Iulian Apostatul și-a început domnia, el mai întîi s-a lepădat de Hristos, și deși era botezat, a pornit o persecuție sălbatică împotriva creștinilor. Iulian, unchiul cu același nume al Apostatului, a venit la Antiohia și a început să jefuiască biserica zisă "de aur". El l-a chemat pe presbiterul Teodoret, custodele bisericii, în fața judecății sfatuindu-l să se lepede de Hristos. Dar viteazul preot al lui Hristos nu numai că a înfierat cu mînie și dispreț nelegiuirea, dar l-a și înfruntat pe împăratul apostat de la Sfînta Credință Creștină cu cuvinte de ocară, numindu-l cîine care se întoarce la vărsătura sa. Cînd sălbaticul judecător, plin de toată ura și răutatea, a cutezat să-și ușeze udul în sfînta biserică de aur, Sfîntul Teodoret i-a prorocit moarte cumplită, care s-a și întîmplat în scurt timp. Sfîntului Teodoret i s-a tăiat capul cu securea pentru credința lui în Hristos. Din ceasul în care cîinele de judecător a îndrăznit să profaneze sfînta biserică, el a început să aibă dureri în părțile de jos ale necuratului său trup. Astfel, întreaga jumătate de jos a trupului a început să-i fie mîncată de viermi, încît și-a vărsat necuratul său duh cel apostat și hulitor în chinuri oribile, cu neputință de descris. Tot la prorocia Sfîntului Teodoret, Felix, ajutorul întru nelegiuire al apostatului Iulian, a murit vărsînd continuu sînge pe gură imediat după uciderea cu securea a preotului celui sfînt al lui Dumnezeu. Sfîntul Teodoret a fost omorît pentru Domnul în anul 362 după Hristos, iar sufletul lui s-a mutat la locașurile cele cerești ale împărăției veșnice.

Cîntare de laudă: Plîngerea lui Adam

Izgonit din Rai, Adam cel zgribulit

*însingurat suspină de durere.
îngerii cerului, cu care pînă adineaori vorbea
Ca și cu niște prieteni,
s-au risipit de lingă el
Ca o boare de vis.
Ei nu mai pot vorbi cu el,
cel blestemat,
cu el,
cel care pînă ieri
era stăpînul Raiului.
Adam suspină și plînge,
Cu fruntea plecată
Pe piatra cea rece și tare:
Vai urmașilor mei! Vai mie, păcătosului!
O clipă fugară am îndrăznit
Cuvîntul Făcătorului meu să-l disprețuiesc. Cu adevărat mi se cuvine De toată
zidirea să fiu disprețuit. Cu adevărat mi se cuvine Ca multe veacuri de aici înainte, Zi
și noapte, Șarpe să am alături, iar nu pe Dumnezeu! Cu adevărat mi se cuvine mie
Toată zidirea să mă robească, In loc ea să-mi fie mie roabă!: Vînturile și arșița,
stihiiile toate, fiarele și scorpiile, și toate tîrîtoarele de care se îngreșează inima
mea. Cu adevărat mi se cuvine mie Spaima să mă înghețe pînă la os, căci de bună
voie m-am lipsit de libertatea stăpînă ce nu cunoaște frica. Numai Domnul meu Unul
Dumnezeu Mă poate scăpa, Cel pe Care eu L-am nesocotit. O primește plînsul meu Și
îndură-Te de mine, Doamne.*

Cugetare

Creștine, să te încrezi în Dumnezeu mai mult decît în propria mamă. Să-I mărturisești Lui totul, căci El nu te va trăda niciodată. Să-I îmbrățișezi cu dragoste toate Poruncile, căci ele sînt mîntuitoare de suflet. Ele niciodată nu te vor înșela. Pe cît de mult îți pui toată încrederea în Dumnezeu, pe atît să fii treaz și cu mintea, luînd seama la dușmanii tăi, care vin de la trup, de la lume și de la diavoli. Toate acestea au fost minunat rostite de slăvitul sfînt al lui Dumnezeu, Efreem Șirul, care a zis: „îmbrățișînd poruncile lui Dumnezeu, să ai inima curată și plină de simplitate, iar sînd tare împotriva atacurilor drăcești și intrigilor țesute de slugile satanei, să fii înțelept ca șarpele și blînd ca porumbelul.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care S-a rugat în Grădina Ghetsimani:

- La stăruința cu care cere ucenicilor să privegheze și să se roage;
- La cum se ridică de trei ori de la rugăciunea cea făcută cu picături de sînge, se duce la ucenici, și îi găsește de fiecare dată dormind;
- La cum ei pentru aceasta au căzut în ispită, părăsindu-l pe învățătorul, căci nu erau pregătiți să învingă frica de oameni;
- La cum și noi sîntem trîndavi și nevegheți, nerugîndu-ne lui Dumnezeu, căci iată, cînd vine ispita, II părăsim pe Domnul nostru Hristos.

Predică *Despre vederea ochilor și vederea sufletului*

Făcîndu-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflîndu-Se ca un om (Filipeni 2: 7).

Așa grăiește Sfîntul Apostol Pavel, același care a mărturisit despre Stăpînul Iisus: *Acesta este chipul lui Dumnezeu Celui nevăzut, mai întîi născut decît toată făptura (Coloseni 1: 15), și Intru El locuiește, trupește, toată plinătatea dumnezeirii (Coloseni 2: 9). Acesta este Domnul după firea Lui și după dumnezeirea lui, dar la*

înfățișare aflîndu-Se ca un om. Oamenii ale căror inimi sînt împietrite și ale căror minți sînt întunecate nu recunosc obiectele și persoanele din jurul lor decît prin intermediul vederii celei trupești. Acești oameni, contemporani venirii Mîntuitorului în trup, îl priveau cu ochii și nu vedea în Iisus decît un om. Căci lor nu le era dat să știe despre El nimic mai mult decît ceea ce vedeau cu ochii. Omul trupesc se uita la Iisus și nu-I vedea decît trupul, dar în acel trup nu-L vedea nici pe Dumnezeu și nici pe omul desăvîrșit și fără de păcat.

Chiar și astăzi, oricine judecă doar după ceea ce vede cu ochii trupului îi neagă lui Hristos tot ceea ce nu poate vedea în ceilalți oameni. Nimeni nu poate grăi adevărul despre Stăpînul Hristos, judecîndu-L doar după ceea ce vede cu ochii trupești. Ceea ce ochiul vede din El nu este decît parte din vîlul care ascunde taina veșnică a cerului, și cele mai mari taine ale timpului și istoriei pămîntului. Pentru a vedea ceea ce este adînc și ascuns în El, ceea ce se află dincolo de vîl, trebuie să avem vederea duhovnicească, care este Duhul lui Dumnezeu cel din inima omului, Duhul Cel Care dă la o parte vîlul și descoperă tainele.

O Stăpîne Doamne Preadulce, învrednicește-ne pre noi de sălășluirea întru noi a Duhului Tău Celui Sfînt,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

9 martie

• *Pomenirea celor Patruzeci de Mucenici din Sevastia Armeniei*

Toți aceștia au fost soldați în armata romană, și puternic credincioși Mîntuitorului Hristos. Cînd au început prigoanele împotriva creștinilor de sub împăratul Liciniu, ei au fost aduși înaintea comandantului. La amenințarea că vor fi devestiți de onorurile lor militare, unul dintre ei, Sfîntul Candid, a răspuns: „Nu doar onorurile militare, ci chiar și trupurile noastre poți să ni le iei, căci nici o onoare nu este mai înaltă decît aceea de a fi ai lui Hristos Iisus, Dumnezeul nostru.” După aceasta comandantul a poruncit slugilor lui să-i bată cu pietre pe ostași. Dar pietrele pe care slugile le aruncau asupra ostașilor creștini se întorceau și izbeau pe cei care le aruncau, lovindu-i și de moarte. Una dintre ele a izbit capul comandantului, zdrobindu-i toți dinții. Torționarii, înfuriați ca niște fiare sălbatice, i-au legat pe cei patruzeci și i-au băgat pînă la gît într-un lac înghețat, punînd gărzi pe mal care să-i împiedice să fugă. Timpul era cumplit de geros, iar apa lacului a înghețat în jurul trupurilor mucenicilor. Ca să le facă și mai mare chinul, și pentru a-l convinge măcar pe unul să se lepede de Hristos și să se închine idolilor Romei, torționarii au amenajat o baie la marginea lacului, în vederea ochilor mucenicilor. Cu adevărat, unul dintre ei a căzut și s-a lepădat. El a ieșit din iezer și a intrat în baie. Și iată, o lumină minunată a venit din cer și a încălzit apa, împreună cu trupurile mucenicilor. Odată cu lumina, s-au pogorât din cer și treizeci și nouă de cununi peste capetele lor. Văzînd aceasta, una din gărzile de pe mal și-a scos toate hainele de pe el, a mărturisit cu glas mare Numele lui Hristos Dumnezeu și a intrat în lac, ca să se învrednicească el celei de a patruzecea cununi, în locul celui care trădase. Cu adevărat, a patruzecea cunună s-a pogorît pe creștetul lui. A doua zi toți locuitorii orașului au aflat cu uluire și au văzut că mucenicii nu muriseră. Dar necuratul judecător a poruncit să li se zdrobească fluierile picioarelor, iar trupurile lor să se arunce în apă, așa încît creștinii să nu-i mai poată găsi. Dar în a treia zi mucenicii s-au înfățișat în vedenie lui Petru, arhiereul cetății, poruncindu-i să adune moaștele lor și să le scoată din apă. Episcopul împreună cu clerul său au

ieșit chiar atunci, în noaptea întunecoasă, și au văzut trupurile mucenicilor strălucind puternic în apă. Fiecare os care fusese smuls din trup plutea la fața apei, strălucind ca o candelă. Episcopul a adunat cu cinste aceste rămășițe mai scumpe decât orice piatră scumpă și le-a îngropat cu cinste. Sufletele acestor mucenici care s-au jertfit pentru noi toți s-au înălțat la Stăpînul Hristos, înviate în slavă. Ei au luat mucenicia cu cinste, acoperindu-se de slava cea nepieritoare, la anul 320 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Filomor*

Acest sfînt s-a nevoit în Galatia în veacul al patrulea. Se spune despre el că era atît de desăvîrșit în toate virtuțile încît semăna mai curînd cu un înger decât cu un om. El era mai cu seamă cunoscut pentru răbdarea lui. El a fost prigonit de Iulian Apostatul și a suferit mult pentru Hristos. După moartea lui Iulian, prigonitorul de Hristos, Sfîntul Filomor a viețuit în pace, folosindu-i pe mulți. El a adormit întru Domnul în cel de al optzecilea an al vieții lui.

- *Pomenirea Sfîntului Chesarie*

Acest Sfînt Chesarie a fost fratele Sfîntului Grigorie Teologul cel care a murit în anul 369 după Hristos, fiind și el un sfînt părinte și scriitor bisericesc. Printre altele el a încercat să răspundă la întrebarea: cîtă vreme au petrecut în rai Adam și Eva, înainte de a păcătui și a fi izgoniți din el? Unii au spus că timpul acela nu a fost decât de șase ore; alții, că de douăzeci și patru; iar alții spun că acel timp a fost trei zile. Sfîntul Chesarie credea că acel timp a fost de patruzeci de zile. „Căci,” spune el, „Stăpînul nostru Hristos a postit timp de patruzeci de zile în pustie și în această vreme a fost ispitit de diavolul. Dacă vechiul Adam nu a putut rezista ispitei în toată liniștea și abundența care domneau în Rai, atunci noul Adam ne-a arătat că se poate și trebuie să rezistăm ispitei în setea și foamea sălbaticii pustietăți.”

Ontare de laudă la Sfinții Patruzeci de Mucenici

Sfinții mucenici, cu trupurile încătușate de ger,

Puternic credința o au ținut.

Luminați de nădejde,

Ei au strigat către Dumnezeu lor iubit:

O, Tu, Care ai uimit lumea

Cu înfricoșata Ta moarte și înviere,

O Doamne, învie-nepre noi!

Căci tăria cerului și toată zidirea

Pe Tine Te laudă,

Și adîncurile toate, focul, grindina și gheața

Te laudă pe Tine.

Tu pe robul Tău Moise cu tot cu popor

Din robia Egiptului ai scos,

Iar apoi pe Iosua și pe Elisei,

Poruncind firii apele să le liniștească și să le despartă.

Ajută-ne acum și nouă, robilor Tăi,

Care credem întru Tine, precum ai ajutat pururea

Tuturor robilor Tăi celor din veac.

Nu îngădui frigului să fie mai tare ca omul,

Nu îngădui ca noi, cei Patruzeci de Mucenici ai Tăi,

Să fim dați de batjocură nelegiuitorilor.

O Tu poți toate, Stăpîne, Care toate le stăpînești.

Căci Tu prefaci focul în gheață, și gheața, în foc.

*Iată, pentru Numele Tău, gerul ne ucide trupurile
Ca o fiară sălbatică,
O ajută-ne nouă ca Numele Tău Cel Atotputernic
Pretutindeni să fie slăvit!
Mucenicii din lac, încătușați de gheață,
S-au încălzit minunat de la lumina ceapogorită de sus.
Ei au murit cu cinste și au rămas Mucenici Patruzeci
Pînă la sfîrșit,
Spre spaima, groaza și rușinea necredincioșilor
Celor ce zac în întuneric.*

Cugetare

Ascunde-ți bogățiile tale duhovnicești de ochii oamenilor, și nu le da la iveală fără neapărată trebuință. Căci iată, oamenii cei trupești își ascund cu grijă bogățiile lor materiale cele stricacioase, și fiind siliți să declare ce averi au, ei întotdeauna caută să le spună pe cele mai mici, nu pe cele mai mari. Foarte puțini dintre ei dau la iveală tot ceea ce au, și încă și mai puțini sînt aceia care spun că au mai mult decît au de fapt, ceea ce este socotit îndeobște faptă prostească și nesocotită. Toate acestea arată clar cît de mult trebuie mai ales tu, creștine, să ascunzi cu grijă averile tale duhovnicești, adică virtuțile tale, faptele tale cele bune, postirile tale, privegherile tale, rugăciunile tale. Dar oare de ce nu dezvăluie niciodată copiii înțelepți ai acestei lumi averea pe care o au? Din două motive: Ca să nu trezească pofta de jaf a răufăcătorilor, și ca să nu provoace invidia oamenilor. Să știm că există și hoți invidioși și răutăcioși de cele duhovnicești, nu doar de cele materiale. Acești hoți de gînd sînt duhurile necurate ale întunericului. De îndată ce-ți descoperi averile tale duhovnicești, ei se străduiesc să ți le micșoreze și să ți le risipească. De îndată ce le descoperi fără ca să fie neapărată trebuință (să zicem, din vanitate, sau ca să fii lăudat), ei ți-o și apucă și ți-o strică cu totul; iar tu, o bogatul în cele duhovnicești, te vei trezi pe nesimțite și deodată sărac. Mulți bogați în averi duhovnicești, sfinții, s-au făcut nebuni înaintea lumii așa încît prin nebunia lor ei să-și ascundă mai bine întru sine marea lor înțelepciune și putere. Avva Isaia zice: „Acele fapte bune care se lucrează în ascuns sînt mai plăcute înaintea lui Dumnezeu.” Iar Sfîntul Nil Sinaitul zice: „Pielea trupului care este acoperită de haine este albă, pe cînd cea care nu este acoperită este arsă, uscată, și neagră.” Așa stau lucrurile și cu faptele cele bune care se lucrează în ascuns, și care se lucrează în văzul și pentru lauda oamenilor.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos căzut în mîinile dușmanilor lui Dumnezeu, strînși cu toții în casa lui Caiafa:

- La graba și înfrigurarea cu care căutau ei martori mincinoși, căci voiau cu orice preț să-L ucidă pe Hristos;
- La cum L-au scuipat și L-au lovit peste sfînta Lui față;
- La cum Stăpînul a îndurat toate acestea cu liniște și demnitate de negrăit, și cu totul fără de mînie.

Predică Despre răbdarea pînă la sfîrșit

Dar cel ce va răbda pînă la sfîrșit, acela se va mîntui (Matei 24: 13).

O Stăpîne mult îndurător și îndelung răbdător, Tu ai îndurat toate, totul pînă la sfîrșit. De aceea ești Tu nu doar binecuvîntat în vecii vecilor, dar și izvorul tuturor binecuvîntărilor tuturor oamenilor care își doresc binele în vecii vecilor.

Sfinții apostoli au îndurat pînă la sfîrșit și au intrat în veșnicia cea binecuvîntată. Sfinții cuvioși de bună voie au îndurat toate chinurile și suferințele pînă la sfîrșit și s-au preaslăvit și în cer și pe pămînt.

Sfinții mucenici au îndurat de bunăvoie toate schingiuirile trupurilor și sufletelor lor și s-au făcut împreună-moștitori ai împărăției lui Hristos.

Orice întemeietor de vreo nouă organizație sau partid își recrutează următori făgăduindu-le bogății multe și multe plăceri dacă fac aceasta, dar ascunzînd cu bună știință greutățile și chinurile prin care trebuie să treacă spre a ajunge la acele bogății și la acele plăceri. Stăpînul nostru Hristos este singurul Care a grăit adevărul următorilor Săi, arătîndu-le atît partea amară, cît și cea dulce a lui. El nu a făgăduit nicicum și nicicînd roade dulci fără mai întîi slujire, nici slavă fără mai întîi suferință, nici odihnă veșnică fără mai întîi mergerea pe cărarea cea strîmtă și plină de spini, nici biruință fără luptă, nici plăcere fără mai întîi gustul amar al nevoițelor, nici împărăția fără mai întîi plîns cu lacrimi și jertfire de sine.

Deși Stăpînul nostru a înșiruit cu exactitate toate suferințele prin care trebuie să treacă ucenicii Lui, El nu-i lasă fără să-i mîngîie cu descoperirea bunătăților ce vor să fie. El le descoperă înțelesul mai adînc al suferințelor, nelăsîndu-i în întunericul deznădejdiei. El zice: *Dar cel ce va răbda pînă la sfîrșit, acela se va mîntui.* Iar care anume este acea binecuvîntare care îi așteaptă pe cei ce rabdă pînă la sfîrșit, Mîntuitorul însuși a arătat-o cu îndestulare. Această binecuvîntare a fost mărturisită de mulți pînă astăzi și continuă să fie mărturisită de mulți sfinți, fie dintre aceia care s-au înfățișat în slavă din tărîmul celălalt celor dintre cei vii socotiți vrednici de aceasta, fie dintre cei care, încă în trup fiind, s-au învrednicit de vederile cele cerești ale binecuvîntărilor care îi așteaptă pe cei puțini care, cu credință și cu stăruință, bine se nevoieșc și rabdă pînă la sfîrșit.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Tu ești puterea noastră. Ajută-ne nouă să răbdăm pînă la sfîrșit în credința că Tu cu noi ești pînă la sfîrșitul veacurilor. Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

10 martie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Codrat din Corint și celor împreună cu dînsul*
în timpul marilor prigoane împotriva creștinilor, mulți dintre cei credincioși scăpau ascunzîndu-se în munți și în peșteri. Așa s-a întîmplat și cu mama acestui sfînt Codrat. Ea era însărcinată cînd a izbucnit prigoana. Fugind și ascunzîndu-se, 1-a născut pe Codrat într-o pădure și a murit la scurt timp după aceea. Sfîntul Codrat a rămas de copil în grija Sfintei Pronii Dumnezeiești și sfîntului înger păzitor care l-au hrănit și au avut grijă de dînsul, călăuzindu-l la tot pasul. Sfîntul Codrat a crescut în sînul naturii și în deplină singurătate. Cel care i-a hrănit pe israeliți cu mană în pustie picura o rouă dulce și pe buzele copilului Codrat. Cînd a împlinit doisprezece ani, acesta a intrat în cetate și acolo niște oameni buni l-au îndrăgit și l-au luat cu ei, dîndu-l la învățătură. El a studiat știința medicală și a ajuns să vindece bolnavii, cu remedii trupești, dar mai mult cu cele duhovnicești aflate în puterea și duhul rugăciunii îngemănate cu postul, cu care era obișnuit încă din copilărie. Cînd un nou val de persecuții a izbucnit sub împăratul Decius, Sfîntul Codrat a fost adus la judecată și aruncat în temniță. Cu el s-au mai aflat cinci împreună-pătimitori, care au mărturisit și ei Numele lui Hristos. Ei erau Ciprian, Dionisie, Anectus, Pavel și Crescens. Toți șase au fost tîrîți pe străzile cetății de către păgîni, și mai ales de copiii acestora. Ei au fost bătuți cu ciomege iar în cele din urmă tîrîți la eșafod. Aici mucenicii s-au rugat lui Dumnezeu, după care au fost

uciși prin decapitare. Chiar din acel loc a izburit atunci un izvor de apă care se numește și astăzi Codrat, rămânând mărturie de neșters a muceniei acestor șase sfinți nevinovați ai lui Hristos. Ei au luat mucenia cu cinste în Corint, la anul 250 de la întrupare, în timpul nelegiuitului împărat Decius și al guvernatorului său Iason.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Codrat din Nicomidia*

Acest sfânt mucenic a fost un om nobil și bogat, precum și un creștin înflăcărat, neclintit în credință, în timpul persecuțiilor lui Valerian, când în temnițe au fost aruncați mulțime de creștini, Sfântul Codrat acesta i-a mituit pe temniceri ca să poată intra la cei închiși pentru Hristos și să le slujească, aducându-le multe feluri de hrană, îngrijindu-le rănilor și întărindu-i în credință. Când acești întemnițați au fost aduși înaintea judecătorului care a început să-i interogheze despre numele lor, patria lor, și rangul lor, ei au rămas tăcuți, fără să răspundă nimic. Atunci Sfântul Codrat a ieșit pe dată cu îndrăzneală din spatele lor și a strigat: „După nume, sîntem Creștini; după naștere și după rang, sîntem robi ai Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos; iar cetatea și patria noastră este împărăția Cerurilor.” După această declarație, Sfântul Codrat a fost și el arestat și decapitat împreună cu ceilalți, după îndelungate și sălbatiche torturi.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioasei Maicii noastre Anastasia*

Această sfântă cuvioasă a fost mare patriciană la curtea imperială de la Constantinopol, în timpul împăratului Iustinian. Rămânând văduvă și văzînd că împărăteasa Teodora o privește cu ochi răi, ea a părăsit în taină și fără să mai stea pe gînduri Constantinopolul, și s-a retras departe, ascunzîndu-se în pustia egipteană. Acolo l-a aflat pe vestitul nevoitor Avva Daniel, care a tuns-o în cinul monahal și a făcut-o cunoscută fraților sub numele de monahul famen Anastasie, așa cum ea însăși a dorit și a cerut de la Avva Daniel, Avva binecuvîntînd-o aceasta. Căci ascunzîndu-se sub chipul de bărbat, ea putea fi mai bine apărută de cercetările împăratului, care trimisese ștafete în toată lumea, pe pămînt și pe apă, ca să o afle. În acea pustie Sfântă cuvioasă Anastasia, părutul monah Anastasie, a dus o viață de zăvorîtă într-o chilie strîmtă, timp de douăzeci și opt de ani. Ea a trecut la cele veșnice la anul 563. Înaintea morții ei, Avva Daniel a văzut fața ei strălucind ca soarele.

Cîntare de laudă la Sfîntă Anastasia

Anastasia patriciană

Slava, bogăția, și toată deșertăciunea

Acestei lumi

Pentru Hristos Dumnezeu

Le-a lepădat.

A ei viață întreagă

Lui Hristos Dumnezeu

O a închinat.

Hristos S-a făcut ei pîine și apă,

Bucurie și libertate,

înviere a sufletului,

Pod peste moarte.

Prin trupul ascet al Anastasiei

Sufletul ei strălucește puternic.

Duhul o ridică tot mai sus

La Dumnezeu.

Ea prin Duhul suflă,

Și de El luminată

*Și de puterea lui Dumnezeu
întărită
Se numără cu viii împreună.
Anastasia acum
Pentru întreaga lume se roagă.
Ca un înger, în adevăr,
Cu toate puterile ei
La Hristos se ridică.
Puterea lui Hristos
Pre Anastasia puternică o face.
Iar bogăția lui Hristos
Pre Anastasia mai bogată o face
Decît pe Teodora împărăteasa,
Cea înconjurată de bogăția
Acestei lumi.*

Cugetare

Cînd cei patruzeci și doi de comandanți au căzut prizonieri în bătălia de la Amoria, și au fost aruncați de învingătorii islamici în temnița Agăi, ei au fost vizitați acolo în repetate rînduri de șefii spirituali musulmani în scopul de fi determinați să se lepede de creștinism și să adere la islam, promițîndu-li-se astfel libertatea. Acești conducători islamici aduceau două argumente principale prin care voiau să demonstreze superioritatea islamului față de creștinism: Mai întîi, că Mohamet este un proroc mai apropiat în timp decît Hristos, și apoi, că musulmanilor li s-a dat victoria asupra majorității popoarelor creștine, de unde chipurile reieșea deci că adevărul religios stă de partea musulmanilor. La primul punct comandanții au răspuns: „Au fost odată doi oameni care se certau pentru proprietatea aceleiași țarini. Unul dintre ei avea mulți martori care știau și mărturiseau că țarina este a lui, iar celălalt nu avea pe nimeni care să-i afirme proprietatea, ci se avea doar pe el însuși: el spunea că este a lui pentru că așa zice el. A cui deci este țarina?” Șefii musulmani au zis: „Fără îndoială, a celui care are martori mulți.” Comandanții au răspuns: „Drept ați grăit. Voi înșivă mărturisiți așadar că Mohamet al vostru este mincinos, și că Hristos este Prorocul cel adevărat, căci Hristos a avut mulți martori dreپți, proroci și apostoli, pe cînd Mohamet nu s-a avut decît pe sine însuși.” La cel de al doilea punct, comandanții au răspuns: „Dacă vreți să judecați adevărul unei credințe după izînda militară pe care o are în lume, atunci ar trebui să afirmați că adevărat nu este doar islamul vostru, ci și idolatria romană a romanilor, sau a persanilor, sau a grecilor, sau a tuturor celorlalți în afară de voi care în alte timpuri au stăpînit vreme îndelungată lumea. Or acest lucru chiar voi înșivă îl socotiți fals. Vedeți deci bine că victoria voastră militară asupra majorității popoarelor creștine nu demonstrează și că religia voastră este adevărată; ci ea arată mai curînd pedeapsa lui Dumnezeu asupra noastră, din cauza păcatelor noastre, pentru care ne pedepsește spre a noastră mîntuire, prin voi, cei păgîni.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus stînd la judecată înaintea lui Caiafa:
La cum bătrînii evreilor căutau cu orice preț să afle martori mincinoși;
La cum martorii mărturiseau dimpotrivă;
La cum Stăpînul nostru tăcea în fața tuturor insultelor, fiind fără de mînie.

Predică *Despre descoperirea lucrurilor ascunse*

Nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut (Matei 10: 26).

Există un ochi mereu treaz, fraților, care niciodată nu doarme. Acesta este ochiul lui Dumnezeu. Există mai mulți ochi în ceruri, fraților, decât sînt stele în tîria cerului. Aceștia sînt ochii îngerilor. Totul este descoperit și la iveală înaintea ochilor lui Dumnezeu Celui Atotvăzător și ai Sfinților Săi îngeri. Omul care crede că toate lucrurile lui pot rămîne ascunse devine întotdeauna un criminal. Așa au crezut bătrîni evreilor care au pus la cale nelegiuirea uciderii lui Hristos Dumnezeu. Ei L-au prigonit ca niște vipere, în ascuns; ei L-au judecat ca niște criminali, la adăpostul întunecos al nopții, adunînd în ascuns martori mincinoși cumpărați cu bani. Ei, ca și Iuda, L-au osîndit în ascuns. Și azi, unde sînt cele ascunse ale lor, cele pe care ei le credeau pe veci ascunse?! O, toate s-au dat la iveală pe față înaintea ochilor întregii lumi. Căci îi este mai ușor omului să se ascundă în aerul străbătut de lumina zilei decât de la fața lui Dumnezeu. Toate tainele omenirii, și cele rele, și cele bune, sînt date pe față înaintea lui Dumnezeu. Nenumărate taine ale

omenirii sînt date pe față de către Dumnezeu după a Sa socotință proniatoare. Cei care pot să priceapă acest mare adevăr, anume că Dumnezeu vede toate și cunoaște toate, se păzesc cu grijă de gîndurile murdare cele cugetate în taina inimii lor, și cu o grijă și mai mare de comiterea faptelor celor murdare. O, omule, ori de cîte ori simți gîndul cel spurcat că-ți dă tîrcoale, amintește-ți aceste cuvinte care sînt rostite nu de om ci de Dumnezeu: *Nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut*. La fel, nu slăbi la gîndul că faptele tale cele bune și le lucrezi în taină. Căci ele toate sînt scrise în ceruri și se vor da la iveală și vor ajunge cunoscute la timpul lor.

O Stăpîne Doamne Atotvăzătorule, ajută-ne nouă și ne mîntuiește pre noi!
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 martie

- *Pomenirea Sfîntului Sofronie, Patriarhul Ierusalimului*

Sfîntul Sofronie s-a născut la Damasc din părinți slăviți. Dobîndind toată înțelepciunea științei omenești, el a rămas nemulțumit de ea și a dorit mai mult, a dorit înțelepciunea cea dumnezeiască a mîntuirii sufletului, în lavra Sfîntului Teodosie el și-a ales ca învățător pe un monah foarte îmbunătățit, Sfîntul Ioan Moschu. Împreună cu el a călătorit în pelerinaje pe la toate mînaștirile și nevoitorii din Egipt care puneau în practica vieții înțelepciunea cea duhovnicească. Dorința și cuvîntul după care își călăuzea viața era: În fiecare zi învață tot mai mult despre înțelepciunea cea duhovnicească. Toate cele învățate cei doi pelerini le-au scris pe hîrtie și mai pe urmă le-au dat la iveală într-o carte numită *Livada duhovnicească*. Ei după aceea au călătorit la Roma, unde Sfîntul Ioan Moschu a și murit, lăsînd în testament lui Sofronie ca să fie luat de acolo și dus fie în Muntele Sinai, fie la Lavra Sfîntului Teodosie. Sfîntul Sofronie a împlinit dorința învățătorului său și i-a mutat sfîntele moaște la Mînaștirea Sfîntului Teodosie, iar el însuși a rămas la Ierusalim care în acea vreme nu mai era sub stăpînirea persanilor. El a fost de față la Aducerea din exilul persan a Cinstitei Cruci, pe care împăratul Heraclie a purtat-o pe umerii săi, desculț și în haine sărăcicioase, în Cetatea Sfîntă a Ierusalimului. Vîrstnicul patriarh Zaharia, întors și el din același exil, s-a mutat la scurt timp după aceea la locașurile cele cerești, în locul Patriarhului Zaharia a venit în scaunul patriarhal al Ierusalimului Arhiereul Modest, care a murit în anul 634, iar

după el a fost ales patriarh acest Binecuvântat Sofronie. El a păstorit Biserica lui Hristos timp de zece ani, cu multă râvnă și minunată înțelepciune. El s-a ridicat în apărarea Ortodoxiei pe atunci atacată de erezia monotelită, erezie pe care a dat-o anatemei la un Sinod convocat la Ierusalim, înaintea anatemizării ei mai răsunătoare de la Sinodul al Șaselea Ecumenic de la Constantinopol (din anul 680 d. Hr.). Acest Sfânt Patriarh a scris *Viața Sfintei Măria Egipteanca*, și a alcătuit *Rînduiala Sfințirii Apei Celei Mari*; el a pus de asemenea multe imne și cântări în diferitele slujbe ale Bisericii. Când califul arabilor a cucerit Ierusalimul, Sfântul Sofronie l-a rugat să cruțe viețile creștinilor luați captivi, ceea ce Califul Omar a făgăduit în mod fățarnic. Căci el după aceea a început îndată un jaf sălbatic al Cetății Ierusalimului, împreună cu uciderea creștinilor ce trăiau în ea. Sfântul Sofronie s-a rugat atunci cu lacrimi lui Dumnezeu ca să-l ia dintre cei vii, ca să nu vadă profanarea Mormântului Sfânt. Dumnezeu a ascultat ruga alesului Său și l-a luat la Sine în locașurile cele cerești la anul 644 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Pion și a celor împreună cu dînsul*
Sfântul Pion a fost preot în biserica Siriei. El a luat mucenicia la Smirna, în timpul prigoanelor lui Decius. El a fost osîndit la răstignire pe cruce, lucru care pe mucenicul lui Hristos l-a umplut de bucurie. De îndată ce soldații au făcut crucea și au înfîpt-o în pămînt, Sfântul Pion s-a urcat singur pe ea, și-a întins mîinile și le-a poruncit ostașilor să-i bată cuiele în palme și în picioare. Dar crucea fiind înfîptă în pămînt cu capul în jos, călăii au aprins un foc la picioarele ei, sub capul mucenicului. Mulți s-au adunat atunci în jurul lui, ca la priveriște. Sfântul Sfințit Pion și-a închis ochii și s-a rugat lui Dumnezeu în inimă. Flăcările focului nu s-au atins măcar de perii capului lui. Când la sfîrșit focul s-a stins și toți credeau că Pion a murit, el a deschis ochii și a strigat cu bucurie: „O Doamne, primește sufletul meu!” - și și-a dat sfîntul lui suflet. Acest Sfânt Sfințit Mucenic Pion a scris viața Sfântului Policarp al Smirnei, împreună cu care acum se veselește în locașurile cerești. El a luat mucenicia pentru Hristos și s-a preaslăvit la anul 250 de la întrupare.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Grigorie Sinaitul*
Acest Sfânt Grigorie a fost starețul Muntelui Sinai, un mare nevoitor și un bărbat drept. Odată, la Slujba Prăznuirii învierii Domnului nostru Iisus Hristos, un înger al Domnului l-a dus la Ierusalim ca să slujească acolo, apoi l-a întors înapoi în Muntele Sinai, în aceeași zi. Sfântul Grigorie a adormit cu pace în veacul al șaselea.

Cîntare de laudă la Sfântul Sfințit Mucenic Pionie

Pionie le grăiește schingiuitorilor săi:

O cetățeni ai slăvite! Smirne,

împreună-locuitori cu Omar

Cel de toți cunoscut,

Aflați că toate cele cunoscute vouă

Eu le cunosc,

Dar voi nu cunoașteți

Ceea ce îmi este cunoscut doar mie:

Voi nu cunoașteți ce este

Bucuria de a muri,

Bucuria cea mare de a muri

Pentru dulcea nădejde în Hristos.

O moarte este aceasta

*Care să omoare nu poate,
Căci ea doar asupra trupului are putere
Și doar pentru puțin timp.
Eu știu că îngerii
în ceruri pe mine mă așteaptă
în locașurile împăratului Ceresc.
Eu știu că îngerii împreună
Cu prorocii și sfinții mă așteaptă
Cu oștirile cele far ă număr
Ale aleșilor lui Dumnezeu,
Ale mucenicilor lui Hristos.
Eu știu că în patria mea
Acum mă întorc,
In patria mea,
Din care călător pe acest pământ am venit.
Eu știu pentru ce sufăr,
Pe când voi nu știți de ce mă chinuiți.
O, da, fierbe, răutate!
împotriva mea împrășcă-ți otrava!
Ce-mi poți face tu mie,
Cînd cu brațele larg deschise
Mîntuitorul meu pe mine mă așteaptă!
Loviți-mă, torționari, toți deodată!
Căci cu atît mai curînd
Zorii vieții pentru mine vor străluci.
Cu cit mai grabnică moartea,
Cu atît mai repede viu sufletul meu va fi.*

Cugetare

„Nici o faptă bună nu poate lucra omul prin propriile lui strădanii, și puterea și voința lui Dumnezeu sînt cele care le lucrează. Și totuși, nici o faptă bună nu lucrează Dumnezeu în noi, pînă cînd noi de la noi nu ne străduim pururea ca să împlinim sfîntă voia Lui.” Acestea sînt cuvintele marilor sfinți Varsanufie și Ioan. Puține cuvinte, adînc adevăr. Avem obligația să ne nevoim, să cultivăm și să pregătim fiecare faptă bună, iar dacă vreuna din ele prinde rădăcină, crește și aduce roadă, aceasta este numai de la puterea și voia lui Dumnezeu. Noi sîntem cei care trebuie să ostenim să tăiem brazda, Dumnezeu este Cel Care seamănă, dacă binevoiește. Noi trebuie să curățim vasele Duhului lui Dumnezeu, iar Dumnezeu toarnă în aceste vase, dacă binevoiește. El poate toate și orice, dacă binevoiește. Iar El face toate cele de trebuință împlinirii celei mai mari înțelepciuni și celui mai înalt bine, adică, planului Lui de mîntuire a oamenilor. Interpretînd cuvintele Mîntuitorului care spun *Fiți înțelepți ca șerpii și blînzi ca porumbeii* (Matei 10: 16), Sfîntul Ioan Gură de Aur zice că Stăpînul le-a dat această poruncă ucenicilor Săi „așa ca și ei să lucreze în vreun fel la mîntuirea lor și a oamenilor, așa ca ei să nu lase totul pe seama Harului, și să creadă că vor primi cununile biruinței nefăcînd nimic.” Așadar, amîndouă lucrările sînt de neapărată trebuință pentru mîntuirea noastră: strădaniile noastre proprii, și puterea Harului lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos stînd la judecată înaintea lui Caiafa:

- La cum Marele Arhiepiscop îl ține arestat pe Mîntuitorul nostru în casa lui, printre

oameni aproape la fel de jalnici și de nenorociți ca și el, Marele Preot;
La cum Petru, stînd afară în curte lîngă foc, se leapădă de trei ori de El în fața slugilor arhierelui;

La cum chiar și astăzi se întîmplă că unii creștini, de frica lumii, se leapădă de Mîntuitorul în același fel; căci și ei, cînd vine vremea să sufere ceva pentru credință, zic că nu sînt creștini; și ei zic că nu cunosc poruncile Lui, și că ele de fapt nici nu-i interesează.

Predică *Despre a doua venire a lui Hristos*

Cînd va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va șede pe tronul slavei Sale (Matei 25: 31).

Așa a grăit Stăpînul Hristos cu puțin înainte de cumplita Lui patimă, cu puțin înainte de a fi legat, scuipat, lovit și batjocorit înainte de Răstignire, în ceasul Lui cel mai întunecat, El grăiește de ceasul Lui cel mai slăvit care va să vie. Înaintea despărțirii Lui de acest pămînt prin moartea cea mai cumplită, El grăiește de a Doua Lui Venire în slavă. Prima oară El a venit umil și necunoscut, în peștera Btleemului; a doua oară, El va veni în slavă și cu putere, pe norii cerului, înconjurat de îngerii Lui. Întîia oară El a venit ca și cum ar fi odrăslit din pămînt, dar a doua oară va veni de sus, din ceruri. Prima oară El a stat și a îngenuncheat pe pămînt, dar a doua oară va sta pe tronul Slavei Sale.

Cînd va veni din nou, pe tronul slavei Sale, nimeni nu va mai putea să nu-L vadă. Nimeni nu va mai întreba, precum Craii de la Răsărit odinioară, *Unde este regele iudeilor* (Matei 2: 2)? Căci atunci cu toții îl vor vedea pe Regele și îl vor recunoaște în El pre împăratul. Dar această vedere și această recunoaștere le va fi unora spre bucurie, iar altora spre spaimă și groază de moarte. Căci gîndiți-vă, fraților, la bucuria celor care I-au împlinit poruncile și mai ales la aceia care au suferit pentru Numele Lui! Gîndiți-vă la spaima și groaza tuturor celor care au scuipat în Fața Lui, L-au lovit și L-au răstignit la Ierusalim!

O Preamilostive Doamne, iartă-ne nouă toate, celor care chemăm Numele Tău și care, din slăbiciuni omenești, păcătuim împotriva Ta! Iartă-ne nouă înainte de venirea ceasului aceluia minunat și înfricoșat, cînd vei veni în Slava Ta înconjurat de sfinții Tăi îngeri!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

12 martie

• Pomenirea Sfîntului Cuvios Teofan Mărturisitorul

Sfîntul acesta Teofan se mai numește Singrianul, deoarece Singriana a fost locul nașterii sale. El era rudă a împăratului Leon Isaurul și a fiului acestuia, Copronimul. El era înconjurat de spleandoarea și bogăția rasei lui imperiale. Dar toate acestea nu au mai avut pentru Teofan nici o valoare de îndată ce Hristos S-a făcut stăpîn peste inima lui. El multă vreme s-a împotrivit căsătoriei, dar cînd în cele din urmă a fost silit la aceasta, el a reușit să o convingă pe mireasa lui să viețuiască împreună cu el ca frate și soră. Imediat după moartea părinților lui, atît el cît și soția lui au intrat fiecare în cîte o mînăstire. Mînăstirea în care a intrat Sfîntul Teofan se afla în Munții Singrianiei din provincia Cizicului. Teofan cel odată bogat și slăvit a trăit în mînăstire ca unul din frații cei mai de pe urmă, în desăvîrșită sărăcie. Toți se uimeau de schimbarea lui. Cunoscut fiind pentru viața lui cea îmbunătățită, pentru credința lui cea tare și pentru înțelepciunea lui, el a fost chemat la Sinodul al Șaptelea Ecumenic (de la Niceea, din anul 783 d. Hr.), care a întărit cinstirea sfintelor icoane. Pentru marea lui curăție și feciorelnicie

Dumnezeu i-a dăruit harul facerii de miuni, prin care vindeca toate bolile, și mai cu seamă toate formele de nebunie. El se ruga lui Dumnezeu pentru toți bolnavii și năpăstuiții, și cu rugăciunile lui le ajuta hotărîtor. Doar cînd el însuși s-a îmbolnăvit, și a rămas bolnav pentru o vreme, nu a voit să se roage pentru redobîndirea sănătății lui, ci a suferit boala cu recunoștință. Cînd erezia iconoclastă a izbucnit iar sub împăratul Leon Armeanul, Sfîntul Teofan a fost adus la Constantinopol și aruncat în temniță, unde a zăcut timp de doi ani în lipsuri, suferință și umilințe. Apoi împăratul l-a surghiunit în insula Samotrace, lucru pe care îl prorocise mai înainte cu duhul și despre care vorbise temnicerilor lui. După sosirea lui la Samotrace el a mai trăit douăzeci și trei de zile și s-a înfățișat înaintea Domnului și Făcătorului său, ca să primească dela El binemeritata cunună a biruinței.

- *Pomenirea Sfîntului Simeon Noul Teolog*

Acest de Dumnezeu-purtător și mare Sfînt Părinte al Bisericii s-a născut în Galatia din Paflagonia. Sfîntul Simeon a primit educație aleasă și înaltă la Constantinopol, iar apoi a fost curtean imperial, din suita împăraților Vasile și Constantin Porfirogenetul. Dar Sfîntul Simeon a părăsit toate pentru Hristos și s-a retras într-o mînăstire. El a dus o viață de aspre nevoițe sub îndrumarea Bătrînului Simeon, după care a ajuns să fie starețul Mînăstirii Sfîntului Mamas, iar la sfîrșit, zăvorît. El este cel mai mare teolog al Bisericii de după Sfîntul Grigorie Teologul. Sfîntul Simeon simțea Harul lui Dumnezeu în inimă. Cuvintele lui sînt descoperiri dumnezeiești și duhovnicești adevărate, cu adevărat teologice. El a murit la anul 1032 după Hristos, iar sfîntele lui moaște sînt făcătoare de minuni.

- *Pomenirea Sfîntului Grigorie Dialogul [cel Mare], Papă al Romei*

Sfîntul Grigorie a fost fiul Senatorului Gordian, și mai apoi el însuși senator și prefect al vechii cetăți a Romei. Imediat după moartea părintelui său, Sfîntul Grigorie s-a dăruit în întregime vieții duhovnicești de nevoițe ascetice. Din imensele sale averi el a ridicat șase mînăstiri în Sicilia și pe a șaptea în cetatea Romei, în cinstea Sfîntului Apostol Andrei Cel întîi Chemat, în care a și fost tuns în cinul monahal. Mama lui, Silvia, a intrat și ea într-o mînăstire, fiind tunsă și ea în monahism. După moartea Papei Pelaghie al Doilea, Sfîntul Grigorie a fost ales Papă în locul lui. Dar el a fugit de această cinste și înaltă responsabilitate a Bisericii și s-a ascuns în munți și în peșteri. Dumnezeu însă l-a descoperit ochilor celor care îl căutau în felul următor: un stîlp de foc le-a apărut în fața ochilor, înălțîndu-se de la pămînt la cer, pe locul unde se afla ascuns Sfîntul Grigorie. Sfîntul Grigorie era de o milostenie nemaiîntînită. Toate veniturile imensei lui averi erau folosite la zidirea de așezăminte și spitale pentru cei nevoiași. Adesea el însuși îi invita pe sărmani la masă și le slujea cu mîna lui. El a scris multe și mari cărți de folos duhovnicesc, de învățătură, și de exegeză biblică. El este supranumit Dialogul pentru că una din aceste cărți poartă acest nume, în care Sfîntul Grigorie preaslăvește viețile, nevoițele și minunile sfinților italieni. Sfîntul Grigorie este de asemenea alcătuitorul slujbei Sfintei Liturghii a Darurilor Mai înainte Sfințite, care se slujește în Biserică în miercurile și vinerile Sfîntului și Marelui Post.

Arhidiaconul său Petru vedea o porumbiță zburînd deasupra capului Sfîntului Grigorie pe cînd acesta ședea la scrisul cărților lui. Sfîntul Grigorie Dialogul, Papă al Romei, s-a înfățișat înaintea Tronului Dumnezeiesc la anul 604 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Teofan

Leon Armeanul pe Teofan îl îndeamnă

*La bogății multe, cîte va voi,
Pentru un lucru doar:
Al său nume să-șipună
Legămînt pentru necurata erezie
Iconoclastă.
Din temniță Teofan împăratului îi scrie:
O, împărate, ție să-ți plac nu pot,
Căci nu pot și ție și lui Dumnezeu să Li plac.
Mai mari bogății eu în tinerețe am lepădat
Pentru Numele Domnului meu Hristos.
Pe ele toate sărmanilor le-am dat,
Si pustia mi s-a făcut mie avere.
Acolo în pustie mie nimic nu mi-a lipsit,
Căci Domnul însuși mi-a slujit mie.
Acum la bătrînețele mele adînci,
Tu, împărate, ce mi-ai mai putea oferi?
Doar praful pe care și tînăr fiind l-am disprețuit.
Nimic, împărate, nimic nu poți tu să-mi dai,
Pe care însutit să nu le fi primit de la Domnul meu.
Tu poți doar schingiuirile să mi le dăruiești,
Pe care le aștept demult.
Schingiuirile, ele, de lumea aceasta putredă mă vor despărți,
Și mă vor uni cu Stăpînul și Domnul meu Hristos,
Inimii mele Atotscump.
O împărate,
sfintelor icoane,
de ce le bați război?
Au nufost-a Domnul nostru Iisus
Printre noi ca o icoană vie,
Icoană vie a Ipostasului Său
Celui din veac,
Au nufost-a ca o Icoană
A Sfintei Treimi Atotputernice,
Ca o icoană a lui Dumnezeu Celui Nevăzut,
Și neapropiat ?
El ne va judeca pe noi amîndoi, împărate.
împărătește, împărate, dar vezi, altul curînd îți va urma.
Această lume trece, împărate,
Dar Dumnezeu rămîne în veac.
Cunoaște, împărate,
Că ai lui Dumnezeu de lume nu au frică,
In veac.*

Cugetare

Nimeni, nici chiar Domnul însuși, nu îi poate învăța cu ușurință pe cei mîndri.
Căci nimeni nu va sta să învețe pe cei care strigă mereu sus și tare că știu totul.
Căci mulți oameni mari și slăviți sînt, dar tainele se descopăr celor smeriți, spune
înțeleptul fiu al lui Sirah (înțelepciunea lui Isus Sirah 3 : 19). Și Sfîntul împărat și
Proroc David grăiește la fel: *Domnul îndrepta-va pe cei blînzi la judecată, învăța-
va pe cei blînzi căile Sale* (Ps. 24 : 10). Mîndrul totdeauna voiește să-i învețe pe
toți, dar el însuși nu suferă să fie învățat de nimeni. Pe cînd blîndul și smeritul nu

voiește niciodată să învețe ceva pe nimeni, ci pururea voiește să învețe, de la oricine poate. Căci spicul gol de boabe pururea își ridică capul deasupra celorlalte spice, pe când cel greu de rod pururea este aplecat la pământ de greutatea bogăției. O, omule mîndru, de-ar putea cumva îngerul tău Păzitor să-ți ridice de pe ochi vâlul ignoranței tale, ca să poți vedea nesfîrșirea lucrurilor pe care nu le știi! Atunci ai îngenunchea înaintea fiecărui om pe care l-ai copleșit cu trufia ta, și înaintea fiecăruia pe care l-ai insultat, calomniat și umilit. Ai cere în gura mare iertare, ai striga în gura mare că într-adevăr nu știi nimic! Adesea celor smeriți și evlavioși li se descoperă ceasul morții lor, dar mîndrilor moartea le vine năprasnic și pe neașteptate. Sfîntul Grigorie Dialogul povestește despre Arhiepiscopul Carp cum acesta în toate zilele aducea sfînta Jertfă fără de Sînge la Altarul Domnului și cum deodată într-o zi, pe când slujea Sfînta Liturghie, Cineva i-a apărut înaintea din cealaltă lume și i-a zis: «Ceea ce faci acum să faci mereu în slujirea Mea, iar picioarele tale niciodată să nu ostenească, nici mîinile tale să slăbească. Iar la Prăznuirea Adormirii Maicii lui Dumnezeu, tu vei veni la Mine iar Eu îți voi da răsplata cea veșnică în împărăția Mea Cerească, precum și tuturor celor pentru care te-ai rugat și pe care i-ai pomenit la Dumnezeiasca Liturghie». După un an, la Prăznicul Adormirii, Episcopul Carp a slujit Dumnezeiasca Liturghie, a cerut iertare de la clerul său, și și-a dat binecuvîntatul său suflet în mîinile lui Dumnezeu. Atunci fata lui a strălucit ca soarele.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care a stat înaintea lui Pilat:

La cum evreii îl pîrau lui Pilat înaintea ochilor Lui, iar El nu zicea nimic;

La cum El nu a zis nimic, nici măcar atunci cînd Pilat a început să-L întrebe;

La cum Domnul nostru grăiește numai atunci cînd trebuie să-i apere pe oameni de diavol, de păcat, de boală și de moarte, dar tace atunci cînd I se cere lui, Apărătorului Oamenilor, să Se apere pe Sine însuși în fața lor.

Predică Din nou despre A Doua Venire a lui Hristos

Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile (Matei 25 : 32).

Toate neamurile se vor aduna înaintea Lui, a Domnului Hristos, atunci cînd va veni în slavă cu sfinții săi îngeri, șezînd pe tronul Său de judecată, de unde va judeca viii și morții. *Se vor aduna toate neamurile*, toate, fără nici o excepție. Nu doar evreii cei care L-au chinuit și L-au dat morții, nu doar Creștinii care L-au preaslăvit, ci și păgînii care nu L-au cunoscut, sau care, mai degrabă, nu L-au recunoscut. Căci dacă nu a mers El însuși la toate neamurile, a trimis în schimb mesageri credincioși la toate neamurile, sau le-a dăruit El însuși ceva spre cunoașterea voii lui Dumnezeu și spre mîntuirea sufletelor lor. De aceea se vor înfățișa la judecată înaintea Lui toate neamurile. O, înfricoșată și măreață priveliște, cînd toate neamurile și toate triburile pămîntului vor sta adunate înaintea Stăpînului Celui mai strălucitor decît mulți sori! O, bucuria cea mare a sfinților mucenici și mărturisitori care vor vedea că din această mare a neamurilor și triburilor pămîntului din toate timpurile, nici măcar o singură limbă nu se va putea ridica care să nege dumnezeirea Domnului Hristos! Dar nimic nu le va folosi să recunoască atunci, în acel ceas al Judecării, dumnezeirea Lui, acelora care nu au recunoscut-o mai întîi cînt El a trăit printre oameni pe pămînt. Căci atunci va fi vremea socotelilor, în care nimic nu se va mai putea neguța. Cu ce s-a înfățișat fiecare înaintea scaunului de judecată, cu aceea se va și mîntui, sau va și

pieri.

Căci acum este timpul să recunoaștem dumnezeirea Lui, fraților, Dumnezeirea Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos, acum, când mulți îl neagă și mulți se îndoiesc de El în inimile lor mândre, superficiale, ignorante și slabe! Dar cei care îl iubesc pe Dumnezeu și cred în El și în toate cuvintele și poruncile Lui vor recunoaște totdeauna ușor dumnezeirea Lui, și nu se vor îndoii niciodată, și nu-L vor nega niciodată pe El! Căci când Domnul zice, ei nu mai au a se teme de nimic, nici a se mai îndoii, și nici o șovăială nu se mai află întru dânșii! O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pre noi ! Căci Ție se cuvine toată slava și lauda în veci, Amin.

13 martie

• *Pomenirea Sfântului Nichifor, Patriarhul Constantinopolului*

Sfântul Nichifor a păstorit Biserica lui Hristos cu mare râvnă și înțelepciune, fiind unul dintre cei mai mari Arhipăstori ce au stat vreodată pe scaunul patriarhal al Constantinopolului. Când Leon Armeanul s-a ridicat împotriva icoanelor, singur Sfântul Nichifor a stat pe față împotriva împăratului. El mai întâi l-a sfătuit în taină și cu blîndețe pe împărat, dar mai pe urmă l-a dat fără teamă pe față. De aceea depravatul împărat l-a surghiunit în insula Prokenesis. Pe această insulă se afla o mînăstire pe care Sfântul Nichifor o ridicase în cinstea Sfântului Teodor.

Mărturisitorul Ortodoxiei, Sfântul Nichifor, a rămas în această mînăstrie timp de treisprezece ani, unde a și murit. Trecerea lui la cele veșnice s-a întîmplat la anul 827 după Hristos. După aceea, pierind toți împărații iconoclaști iar la cîrma imperiului aflîndu-se Mihail cu maica lui Teodora, pe scaunul patriarhal al slăvitului Constantinopole s-a reîntors Patriarhul Metodie. Acesta a mutat sfințele moaște ale Sfântului Nichifor de la Prokenesis la Constantinopole la anul 846, așezîndu-le mai întâi Biserica Sfintei înțelepciuni a lui Dumnezeu (Sfînta Sofia) - de unde Sfântul Nichifor și fusese surghiunit - iar mai apoi în Biserica celor Doisprezece Apostoli. Praznicul cel mai important al Sfântului Nichifor este în ziua de 2 iunie, și apoi iar în ziua de 13 martie, cînd se prăznuiește descoperirea și mutarea sfințelor lui moaște nestricăcioase. Tot pe 13 martie Sfântul Nichifor fusese izgonit din scaunul său, dar după 19 ani în aceeași zi sfințele lui rămășițe au fost readuse în Capitoliu.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Cristina cea din Persia*

Pentru mărturisirea neclintită a credinței ei în Hristos ea a fost torturată cu cruzime în Persia, în veacul al patrulea. De la aceste schingiuri și biciuiri neîncetate ea a slăbit atît de mult, încît a murit. Sufletul ei, lăsînd în urmă trupul ei torturat, a intrat în bucuria lui Hristos, împăratul și Stăpînul.

• *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Publiu*

Acest sfînt sfințit mucenic a fost succesorul Sfântului Dionisie Areopagitul la scaunul episcopal al Atenei. Episcop fiind, el a fost prins, torturat și decapitat de pagini, în veacul al doilea. Dar după aceste chinuri de puțină vreme, el a moștenit viața veșnică.

Cîntare de laudă la Cetatea Constantinopolului

Constantinopol, slăvită cetate,

Lîngă malul Bosforului albastru

Se înalță.

Cu slava ta, care alta se va putea asemăna vreodată?

Tu ai fost înfricoșat cîmp de bătălie

Pe care au luptat oștirile Duhului,
Mulțimea sfinților lui Dumnezeu,
Contra ereticilor hulitori.
Tu ca un ciur i-ai cernut
Veacuri la rînd,
Vădindu-ipe apostafi,
Dar și pe Sfinții lui Dumnezeu.
Dar și tu însăși, slăvită cetate,
Cu multe păcate te-ai întinat.
Da, te-ai întinat,
Tu, cea sfințită de valuri de sînge martir ic,
Căci cine ți-ar putea număra vreodată
Numărul nesfîrști de eroi ai duhului,
Cine ar putea număra vreodată
Mulțimea tainelor și vederilor dumnezeiești
Care s-au descoperit întru tine?
în tine se pogorau îngerii lui Dumnezeu,
Iar oameni sfinți precum îngerii,
Din tine la cer se înălțau.
Maica Domnului nostru însăși,
De multe ori în tinepogora,
Pe bolnavi să-i vindece,
Pe cei în primejdii să-i ferească.
Da, mulțimea sfinților încă
Deasupra cerului tău se adună
Ducînd la Cel Preaînalt
Rugăciunile copiilor tăi.
O, mulțimea sfinților care s-au ales
Dintre Jiii tăi!
Atît de mulți sînt ei,
Precum sînt crinii Ungă crini și sfinții Ungă sfinți!
Tu ai scris istorie cu roșu în calendar,
în tine Simbolul Crediței noastre s-a alcătuit.
Despre tine așa se poate spune:
Că între multele cetăți tu ești
Ca o literă de foc.
Tu lumea o ai luminat
Cu Credița cea Sfîntă.
Tu lumea o ai vindecat
De păgînatate și erezie.
Mult chinuită, dar nu ucisă,
Tu încă nu ai murit.
Da, pentru aceasta te voiprăznui,
Cetate Sfîntă!
Mărturisitoare ești tu,
Cu devărat!
Slava ta o întrece pe a tuturor cetăților lumii,
Care au fost, sînt, și vor fi;
Slava ta umple pămîntul și cerul;
Căci fiecare suflet botezat

Ție recunoștință mare veșnic îți datorează.

Cugetare

Mari sînt creștinii în ale căror suflete arde o mare iubire pentru Hristos. O, cu adevărat, mari au fost acei creștini, acei de Dumnezeu-purtători Părinți și Mucenici! Pentru mulți dintre contemporanii noștri, lucrul acesta cu greu se poate măcar imagina. Iată ce a mărturisit odată un astfel de mare sfînt, Sfîntul Simeon Noul Teolog, înaintea obștii mînăstirii sale: Că în propria lui viață și trăire s-au adevărit și s-au împlinit cuvintele Mîntuitorului *Căci jugul Meu este blînd, iar sarcina Mea ușoară* (Matei 11: 29). Sfîntul Simeon a zis: „Credeti-mă, fraților, cînd am scăpat la Dumnezeu, Mîntuitorul meu, nu am înfîlnit în cale nimic întristător, greu sau de nesuportat. Singura mea durere și tristețe de nesuportat a fost că nu puteam găsi destule motive mulțumitoare ca să mor cît mai repede de dragul iubirii Hristosului meu.” Oare nu sînt astfel de suflete ca niște focuri închise în vase de lut? Flacăra focului arde întotdeauna drept, cu vîrfurile spre cer. Să dăm doar la o parte capacul vasului de lut, și flacăra va țîșni în înălțime.

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos stînd la judecată înaintea lui Irod: La cum Irod la început fusese foarte blînd, deoarece a vrut să-L vadă pe Hristos nu dintr-o necesitate duhovnicească, ci din curiozitate omenească;

La cum Irod sperase să-L vadă pe Iisus făcînd vreo minune, dar a rămas înșelat văzîndu-L pe Stăpînul că nu răspunde nimic celor care îl interogau;

La cum Irod l-a batjocorit pe Mîntuitorul, îmbrăcîndu-L într-o mantie lucitoare.

Predică *Despre reconcilierea celor răi, de dragul împlinirii răului*

Și în ziua aceea Irod și Pilat s-au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau în dușmănie între ei (Luca 23: 12).

Din mijlocul batjocurii cu care îl împrășcă nelegiuții, Cel Drept face bine dușmanilor Săi, împăcîndu-i între ei. Este adevărat, această reconciliere nu este spre facerea vreunei fapte bune, ci spre unirea puterilor pînă atunci învrăjbite, întru prigonirea Celui Drept. Iată că astfel limba urii dintre ei s-a stins și a murit: Aceasta a fost răsplata Dreptului către ei. Pilat și Irod pînă în acea zi trăiseră în dușmănie. Dar în ceasul în care Mîntuitorul a fost adus pentru judecată, atît înaintea unuia, cît și înaintea celuilalt, ei, Irod și Pilat, s-au împăcat. Domnul Păcii a adus pace între cei care se urau; pacea care i-a ajutat să-I pregătească Crucea. Căci El este Cel Care vine să Se aducă de bunăvoie jertfă pentru mulți.

Chiar și astăzi inși care se urăsc între ei, fac îndată pace cînd e vorba să-L prigonească împreună pe Domnul. Mulți sînt care seucid între ei plini de ură, pînă cînd pomenești în mijlocul lor Numele Domnului. De îndată ce aud în urechile lor acest Nume, ei treptat fac pace deplină între ei, doar pentru a se arunca cu ură dezlănțuită împotriva acestui Sfînt Nume. Este mai ușor nelegiuitorului să-l tolereze pe alt nelegiuitor, decît le este tuturor nelegiuitorilor împreună să-i tolereze pe drepti. Le este mai ușor păcătoșilor să ajungă la înțelegere și reconciliere cu alți păcătoși ca și ei, decît să ajungă la înțelegere și împăcare cu dreptii.

Chiar și la nivelul țărilor, între partide adesea se ridică aceeași problemă: indiferent cît de murdar se atacă reciproc, ele vor face de îndată pace

dacă este vorba să decidă: ce loc să acorde Stăpînului Iisus Hristos în politica de stat? Să-I acorde oare locul întîi, așa cum I se cuvine, sau mai degrabă să-I acorde

ultimul loc, sau poate chiar nici unul? În astfel de probleme, cei care sînt dușmani de o viață vor face pace pe loc, numai și numai în scopul ca Mîntuitorului să nu I se dea decît cel mult ultimul loc în diriguirea trebilor statului. Așa a fost și cu cearta dintre partidele fariseilor și saducheilor, care îndată s-au împăcat între ei cînd a fost vorba să-L prigonească pe Mîntuitorul.

Dar oare de unde înverșunarea aceasta a lor de a nu-I da Celui Care este cel mai nevinovat și cel mai Necesari vieții noastre - decît ultimul loc? De acolo, că pofta lor cea mai arzătoare este aceea de a-și rezerva primele locuri lor. Aceasta au dorit-o și fariseii și saducheii, cînd fără să clipească s-au învoit la uciderea lui Hristos. Aceasta au dorit-o și Pilat cu Irod, aceasta a fost pofta comună care i-a determinat să se împăce, aceasta a fost pofta care le-a arătat că este necesar să-L judece și să-L omoare pe Hristos.

O, fraților, niciodată, să nu ne fie niciodată nouă a ne uni cu păcătoșii împotriva dreptilor! Ci mai curînd să căutăm noi în tot chipul pacea cu Dumnezeu, și aceasta, cu o conștiință nepătată!

O Doamne, ajută-ne nouă să dobîndim pacea aceasta,
Căci Ție se cuvine toată slava și lauda în veci, Amin.

14 martie

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Benedict de Nursia*

Sfîntul Benedict s-a născut la Nursia, o provincie a Italiei, la anul 480 după Hristos, din părinți slăviți și foarte bogați, în școala laică a timpului nu a petrecut mult, deoarece singur și-a dat seama că lipsa științei duhovnicești îl poate lipsi pe om de „înalta cunoaștere a sufletului". El a părăsit studiile laice fiind la nivelul „unui înțelept neînvățat și unui nebun plin de cunoștință". El s-a retras într-o mînăstire unde a primit tunderea în monahism din mîinile monahului Roman, după care s-a retras într-un munte stîncos unde a rămas într-o peșteră timp de peste trei ani, luptînd cu sudoare pentru curățirea sufletului. Părintele său monahul Roman îi aducea pîine, pe care o cobora pe o sfoară la gura peșterii. Cînd Sfîntul Benedict s-a făcut cunoscut oamenilor din vecinătate, și vrînd el să fugă de slava lumii, s-a retras din peștera sa. El nu avea nici o milă cu sine. Odată, pe cînd l-au atacat fără veste necuratele poftă ale trupului, el și-a dezbrăcat hainele și s-a rostogolit gol printre spinii aceluia

loc stîncos, pînă cînd cu harul lui Dumnezeu a alungat cu desăvîrșire de la el gîndul la femeie. Văzînd lupta lui, Dumnezeu s-a milostivit și l-a hărăzit cu multe daruri duhovnicești: el avea duhul înainte vederii și discernămîntului, al vindecărilor, al scoaterii demonilor, al învierii morților; el se înfățișa unora, la mari distanțe, pe față; iar altora le apărea în vis. Odată Sfîntul Benedict a văzut cu duhul că paharul cu vin care i se pusese înainte este otrăvit. Cînd l-a însemnat deasupra cu semnul sfîntei cruci, paharul s-a spart în bucăți, încă de la început el a întemeiat douăsprezece mînăstiri, în care a așezat cîte doisprezece monahi în fiecare. Mai tîrziu, el a întemeiat rînduiala monahală a Benedictinilor, ordin care există și astăzi în Biserica Romano-Catolică. În ziua a șasea înainte de morții lui, el a poruncit să i se deschidă groapa pe care și-o pregătise încă de mai înainte, văzînd și cunoscînd că i se apropie sfîrșitul. El și-a chemat atunci obștea, a sfătuit-o din destul și și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, pe Care L-a slujit cu dragoste și cu credință toată viața, în sărăcie și curățenie. Scholastica, sora lui după trup, a viețuit și ea ca monahie într-o mînăstire, și după pilda fratelui ei și-a omorît și ea trupul cu patimile și cu poftele ajungînd la o mare înălțime duhovnicească. Cînd Sfîntul

Benedict a adormit întru Domnul, doi monahi, unul care călătorea pe drum iar altul care stătea în alt loc la rugăciune, au avut amîndoi aceeași vedenie. Ei au văzut o cărare care se înălța de la pămînt la cer, acoperită cu o țesătură scumpă de lînă și luminată de ambele părți de șiruri de bărbați. La capătul cărării stătea un bărbat de o frumusețe nespusă, înconjurat de o lumină negrăită, care le spunea că pentru Benedict este pregătită cărarea, plăcutul lui Dumnezeu, în urma acestei vedenii, cei doi frați au aflat că iubitul lor stareț a părăsit această lume. Sfîntul Benedict a adormit cu pace la anul 543 după Hristos, intrînd în bucuria slavei celei cerești din împărăția Stăpînului Hristos.

- *Pomenirea Sfîniului Eushimon, Episcopul Lampsacului*

Sfîntul Eushimon a îndurat prigoniri și temniță pe timpul luptei împotriva sfîntelor icoane. El a murit pe cînd la cîrma Imperiului Bizantin se afla împăratul Teofil, iconoclastul, care a domnit între anii 829 și 842 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Teognost*

Sfîntul Teognost a fost Mitropolit al Kievului. El era grec de neam și i-a urmat în scaun Sfîntului Petru de Kiev. El a suferit mult de pe urma hoardelor mongole, mai ales din cauza sîngerosului Janibeg Han. Acest Sfînt Teognost a fost batjocorit chiar și de păstoriții lui ruși, și chiar înaintea căpeteniei mongole, pentru că a refuzat să-și plătească cu bani demnitatea lui episcopală. Cînd căpetenia mongolă l-a chemat și l-a chestionat cu privire la aceasta, Sfîntul Teognost a răspus: „Hristos Dumnezeu a izbăvit această Biserică a Lui de păgînatate cu Scump Sîngele Său. Cum dar și după care lege ar trebui eu pentru aceasta să plătesc tribut paginilor?!”, în cele din urmă a fost eliberat, și s-a întors la turma sa, pe care a păstorit-o timp de douăzeci și cinci de ani. Sfîntul Tegnost a trecut la locașurile cele cerești la anul 1353 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Benedict de Nursia

Făcător de minuni a fost Benedict,

Plin de evlavie și iubitor de frați.

El în Duhul cunoștea toate fără greșeală,

Iar obștea sa cu dragoste, putere și smerenie

O păstoria.

Placidus în acea mînăstire era frate

începător.

Tocmai atunci Benedict lui Dumnezeu

Se ruga,

Și deodată cu duhul a văzut pînă departe:

Cum râul s-a umflat,

Cum pietre se rostogolesc la vale,

Pe fratele cel mic Placidus

Prinzîndu-l și ducîndu-l cu totul.

Sfîntul a auzit un strigăt,

Pe nume s-a auzit chemat.

Credința cea mare a fost atunci de trebuință,

Dar si ajutorul cel grabnic, omenesc:

Grabnic bătrînul Benedict pe monahul Maurus

L-a trimis,

Iar Maurus viteaz a alergat, sărînd fără frică în apă.

Pe apă ca pe uscat, la Placidus îndată a ajuns.

Căci Maurus seama nu și-a dat

*Că merge cu picioarele pe apă.
Pe Maurus rugăciunile starețului sfânt
La suprafața apei l-au ținut.
Maurus cu Placidus împreună
In fața starețului s-au înfățișat,
Și i-au sărutat sfânta lui mină.
Placidus plîngea suspinînd:
Te-am văzut, Părinte, deasupra capului meu,
Cînd inima mea desăvîrșit
De deznădejde era cuprinsă.
Te-am văzut cum de perii capului
M-ai apucat,
Scoțîndu-mă din apă.
Și atunci pe Maurus l-am văzut
Cum vine în ajutorul meu.
Cu rugăciunile Sfîntului Părinte Benedict,
Dumnezeu și pe Maurus
Făcător de minuni l-ajacut.*

Cugetare

Cu greu am putea găsi un exemplu mai bun de cum să ne ferim de lene și să nu amînăm cu nici un chip pe mîine faptele cele bune și rugăciunea, decît acesta dăruit nouă de Sfîntul Efrem Șirul: „Odată dracul i-a pus unui frate în minte să gîndească așa: odihnește-te astăzi, și vei sta la priveghere mîine". Dar fratele i-a zis gîndului: „Dar cine știe dacă mai ajung pînă mîine? Așadar, mai bine stau la priveghere acum." Iar înainte de a se așeza la lucru i-a zis lui gîndul: „Odihnește-te acum, și-ți vei sfîrși lucrarea mîine". Iar el iar a răspuns: „Nu, nu, acum este al meu să-mi sffrșesc lucrul, iar ce va fi mîine, știe Domnul." Sfîntul Antonie cel Mare ne învață: „Așa să-ți rînduiești zilele, încît la căderea serii să socotești că aceasta este ultima ta zi pe pămînt, și niciodată nu vei păcătui."

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus stînd înaintea lui Pilat:

- La tăcerea lui înaintea lui Pilat;
- La cum, în același ceas, Iuda arunca argintii în templu și mergea să se sinucidă;
- La cum din nou Pilat îl interoghează pe Domnul, iar Domnul tace.

Predică Despre Hristos Prorocul slavei Sale

De acum veți vedea pe Fiul Omului șezînd de-a dreapta puterii și venind pe norii cerului (Matei 26: 64).

Acela care nu îl vede pe Domnul ca pe Samarineanul Milostiv, îl va vedea pe El ca Judecător înfricoșat în Ceruri. Atît de orbiți de ură și de invidie erau căpeteniile lui Israel, încît nu erau în stare să vadă în Hristos nici Stăpîn, nici Dumnezeu, nici Mesia, nici Proroc, nici măcar un om drept și fără păcat. Ei chiar L-au socotit mai jos decît pe oamenii buni de rînd. Și nu numai atît, dar L-au socotit mai jos chiar decît tîlharii. Ei l-au eliberat pe criminalul Barabas și L-au condamnat pe Hristos! Dar în general vorbind ei nici nu-L socoteau pe Hristos persoană umană. Ei L-au scuipat, L-au batjocorit, au făcut din El mascaradă, L-au tratat ca pe un lucru ieftin și nefolositor. Dar chiar în ceasul în care evreii își băteau cu răutate joc de Hristos, ca de ceva ieftin și fără importanță, Stăpînul își deschide deodată gura Sa și grăiește: *De acum veți vedea pe Fiul Omului șezînd de-a dreapta puterii și venind pe norii cerului.* Cît adînc de prăpastie între ceea ce este Hristos Domnul cu

adevărat și ceea ce socot evreii despre El!

Fiul Omului, Cel Care sade de-a dreapta Puterii, este Fiul lui Dumnezeu, Stăpînul și Domnul nostru Iisus Hristos, Care a și fost văzut șezînd astfel de către întîiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan, pe cînd era omorît cu pietre de aceeași evrei. Astfel L-au văzut și mulți alți mărturisitori și mucenici. Fiul Omului Care vine pe nori înconjurat de îngeri și mii de puteri cerești este același Fiu al lui Dumnezeu, Stăpînul nostru Iisus Hristos, așa cum a fost văzut El în descoperirea ce s-a făcut Evanghelistului Ioan în insula Patmos, cea de același scrisă în cartea Apocalipsei din Sfînta Evanghelie.

O, fraților, nu vă lăsați înșelați de basmele înșelătoare ale celor care zic „Cînd îl vom vedea pe Hristos în ceruri ca Dumnezeu, atunci vom crede în El.” Acea credință va fi atunci deja prea tîrzie, iar acea vedere va fi în van. Prin ochiul credinței, noi trebuie să-L vedem pe Hristos Dumnezeu în acel om umilit și scuipat, bătut, însîngerat, batjocorit; pe El trebuie să-L vedem în Acel Om tăcut și osîndit din curtea lui Caiafa, pe Care evreii îl socoteau ceva ieftin și inutil și pe Care ei L-au batjocorit. Aceasta este Credința care are valoare în ceruri. Aceasta este Credința răsplătită prin înviere și nemurire. Aceasta este Credința care, pînă azi, a dus și a sădit în ceruri oștiri de suflete sfînte, caractere puternice, pe cei mai mari și mai viteji eroi și mințile cele mai ilustre. O umilite Doamne, ridică-ne pe noi la Credința aceasta,

Căci Ție se cuvine toată slava și lauda în veci, Amin.

15 martie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Agapie și a celor șapte împreună cu dînsul: Publius, Timolau, Romulus, Alexandru, Alexandru, Dionisie și Dionisie*

Toți acești sfinți au luat mucenicia în Cezareea Palestinei, suferind la mîna cezarului Urban, în timpul domniei împăratului Dioclețian. Toți șapte erau extrem de tineri, și nici unul nu era botezat creștin, cu excepția lui Agapie. Nici cu apă nu fuseseră botezați, ci al lor a fost botezul sîngelui. Li s-a întîmplat într-o zi acestor tineri să vadă cum sînt torturați Creștinii pentru credința lor: unii în foc, alții în spînzurători, alții la fiare. Văzîndu-le inexplicabila tărie, liniște și răbdare cu care sufereau aceste chinuri, inimile tinerilor s-au înflăcărat de rîvnă pentru Hristos. Ei singuri și-au legat mîinile la spate și s-au înfățișat înaintea lui Urban zicîndu-i: „Și noi sîntem Creștini.” Făgăduințele, ca și amenințările lui Urban, au rămas zadarnice. Acestor tineri li s-a alăturat atunci un cetățean de vază al cetății, Agapie, care suferise și pînă atunci mult pentru Hristos. Ei cu toții ardeau de credință și de dragostea lui Hristos. Cu toții au fost uciși prin decapitare la anul 303, strămutîndu-se în locașurile cele cerești ale împăratului Ceresc.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Alexandru*

Sfîntul Alexandru era din cetatea Side din Pamfilia. Un reprezentant al împăratului Aurelius l-a întrebat pe Alexandru: „Cine ești și din ce ținut te tragi?” La această întrebare Alexandru a răspuns că el este păstor al turmei lui Hristos. „Și unde se află această turmă a lui Hristos?” a întrebat mai departe, bănuitor și rău, reprezentantul împăratului. Sfîntul Alexandru a răspuns: „Ea se află împrăștiată în întreaga lume în care trăiesc oamenii făcuți de Dumnezeu, și printre aceștia, cei care cred în El sînt oile Lui. Iară cei care s-au despărțit de Făcătorul lor, făcîndu-se slugi zidirii, lucrurilor făcute de mîini omenești și idolilor morți, așa ca tine, sînt străini de turma Lui. Aceștia la înfricoșata Judecată a lui Dumnezeu se vor afla de-a stînga Lui, împreună cu caprele, iară nu de-a dreapta Lui, împreună cu oile”.

Judecătorul plin de ură a poruncit atunci ca Alexandru să fie bătut mai întâi cu vine de bou, iar apoi aruncat într-un cuptor. Focul însă nu s-a atins de el. După aceea, el a fost jupuit de viu și aruncat la fiare, dar fiarele nu s-au atins de el. La urmă judecătorul a poruncit ca Alexandru să fie ucis prin decapitare. De îndată însă ce a pronunțat această sentință, el a înnebunit, fiind posedat în acea clipă de duhurile necurate. El a fost scos din sala de judecată în timp ce grohăia și zbiera ca animalele, cei care îl duceau grăbindu-se să ajungă la templul idolesc. Dar pe drum torționarul și-a lepădat în chinuri groaznice necuratul lui suflet. Sfântul sfințit mucenic Alexandru a luat mucenicia între anii 270 și 275 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Nicandru, cel din Egipt*

Sfântul Nicandru a fost jupuit de viu iar apoi decapitat pentru credința lui în Hristos. Crima lui era aceea că, medic fiind, el îngrijea pe mucenicii cei închiși și schingiuiți pentru Hristos, și că le îngropa cu cinste trupurile lor sfinte. Pentru aceasta el a luat cu mare cinste mucenicia pentru Hristos la anul 302 de la întrupare.

Cântare de laudă la Sfinții Mucenici Agapie, Alexandru și Nicandru

A Sa oștire Domnul Și-o alege Din orișice loc de sub soare. Ostaș al său se face Orice suflet care arde De credință și iubire pentru El. Ostașii săi sînt medici, înțelepți, țărani sau muncitori, împărați sau pescari; Cinul lor lumesc este fără importanță, Căci oștire de mucenici sînt ei! Sabia capul l-a tăiat,

Iar Stăpînul l-a primit pe înțeleptul Alexandru. Sabia capul l-a tăiat,

Iar Stăpînul l-a primit pe milostivul Nicandru, Sabia capetele lor frumoase le-a tăiat

Cape niște mere proaspete, Dar sub sabie S-a aflat Mina Cea Sfîntă Și hrănitoare a

Culegătorului. Căci cei pe care lumea îi respinge și-i aruncă

Scumpi muguri, și cele mai frumoase flori

Sînt pentru Domnul,

Și Mina Lui le culege.

Tăiat ca o buruiană,

Pe întiul cetățean al cetății,

Pe Agapie,

Domnul îl primește cape Fiul Său.

Aceștia sînt mucenicii care acum

în veșnicie împreună cu-al îngerilor cor

Se veselesc.

Căci să mori nu e destul:

Unii mor binecuvîntați și binecuvîntînd,

Iar alții blestemați, blestemînd.

Pentru Hristos să mori e lucrul cel mare:

Murind pentru El, binecuvîntat ești tu,

Și blestemat este acela ce moare

Luptînd împotriva Lui.

Cugetare

Iubirea pentru orice și oricine, chiar pentru sine, se poate răci în timp, se poate chiar pierde cu totul și se poate chiar prefăce în ură. Dar iubirea omului pentru Dumnezeu odată dobîndită și înrădăcinată în sufletul lui, mult mai greu se răcește, și doar atunci cînd omul își pierde mințile, în primul caz iubirea pămîntească a omului se șterge fie din schimbările ce au loc în el, fie din cauza schimbării iubirii. Dar în al doilea caz iubirea omului pentru Dumnezeu nu se poate micșora decît din cauza nestatorniciei propriului lui suflet, și nicidecum din cauza vreunei schimbări în Dumnezeu. Toate acestea Sfîntul Isac Șirul le arată minunat de limpede: „Există

un fel de iubire care se aseamănă cu pîrîiașele de după ploaie, care repede se usucă după ce ploaia a trecut. Dar mai există o iubire care seamănă cu izvorul cel ce izbucnește din pămînt, și niciodată nu seacă. Prima iubire este iubirea omenească, a omului pentru om și pentru lucrurile din această lume. Pe cînd cea de a doua este iubirea dumnezeiască." Sfîntul Simeon Noul Teolog grăiește despre iubirea dumnezeiască astfel: „O Iubire Sfîntă! Tu ești capătul Legii. Tu m-ai cucerit! Tu mă încălzești, tu îmi înflăcărezi inima pînă la iubirea cea nemăsurată pentru Dumnezeu și pentru frații mei. Din dragoste Dumnezeu S-a făcut om. Din dragoste El a îndurat cumplita Lui patimă ca să-l scoată pe om din cleștele iadului și morții și să-l urce la Rai. Din dragoste sfinții apostoli au alergat alergarea lor cea grea. Din dragoste sfinții mucenici și-au vărsat sîngele: numai în scopul de a nu-L pierde pe Hristos."

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos cînd L-a adus Pilat înaintea evreilor:

La cum a fost biciuit Stăpînul de către soldații romani;

La cum, după ce L-au biciuit, și-au bătut joc de El, punîndu-l pe cap cunună de spini și îmbrăcîndu-L într-o mantie purpurie.

La cum Pilat îl înfățișează înaintea evreilor zicînd: *Iată omul!* (Ioan 19: 5).

Predică Despre prorocia casei pustiite

Iată, casa voastră vi se lasă pustie (Matei 23:38).

De ce a tăcut Domnul la judecată înaintea evreilor și înaintea lui Pilat? El a rămas tăcut pentru că El deja spusese tot ceea ce trebuise să fie spus. El a spus și a prorocit cu glas tare de mai înainte cum căpeteniile evreilor aveau să-L dea în mîna necredincioșilor ca să-L omoare. De multe ori prorocise El de mai înainte cele ce aveau să I Se întîmple. Acestea toate ucenicii le-au auzit cu urechile lor și le-au ținut minte cu grijă. Dar El a mai prorocit și teribilele pedepse pe care evreii și le luau pe capetele lor, și ale urmașilor lor peste veacuri, pentru abominațiunea uciderii de Fiului lui Dumnezeu. Evreii au auzit și ei cu urechile lor această cumplită prorocie, dar au uitat-o. Mult mai tîrziu însă ei și-au amintit de ea, căci se aflau printre cei din Ierusalim cînd romanii au distrus cu desăvîrșire cetatea, au jefuit-o, au incendiat-o, au nimicit-o cu desăvîrșire și i-au împrăștiat locuitorii în cele patru colțuri ale lumii, în timpul acestei urgii prorocite de Mîntuitorul, mulți au fost omorîți prin sugrumare și sufocare, mulți prin înfometare, mulți prin răstignire pe cruce. Evreii, din frică și din plictiseală, l-au obligat pe Pilat să-și ridice mîna împotriva Domnului Hristos. Mai tîrziu, Imperiul Roman și-a ridicat mîna împotriva evreilor, în ziua în care prorocia Mîntuitorului s-a împlinit, Imperiul Roman, odinioară reprezentat la Ierusalim de Pilat, și-a ridicat mîna împotriva Ierusalimului și copiilor ei cu o sabie ascuțită, cu două tăișuri. Cînd împăratul Hadrian a refăcut cetatea Ierusalimului el nu a mai îngăduit să se numească Ierusalim, ci Aelia¹⁰ Capitolina și le-a interzis evreilor să se stabilească în ea, sub pedeapsa cu moartea. *Iată, casa voastră vi se lasă pustie*. De atunci înainte, pînă în ziua de azi, Ierusalimul este părăsit de evrei, care nu mai locuiesc în el ca popor.¹¹ Copiii ticăloșilor strămoși ucigași de Dumnezeu au fost împrăștiți prin toată lumea, și rămîn împrăștiți pînă în ziua de azi, chiar în casele lor aflîndu-se. O Doamne Atotputernice și Atotvăzătorule, iartă-ne nouă păcatele noastre, Căci Ție se cuvine slava și lauda în veci, Amin.

După numele lui, Aelius (n. ed. americane).

" Sfîntul Nicolae Velimirovici alcătuia aceste proloage la anul 1928, înainte deci cu 20 de ani de înființarea statului Israel, petrecută după al Doilea Război Mondial (la 14 mai 1948).

16 martie

- *Pomenirea Sfântului Apostol Aristobul, unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici*

Născut în Insula Cipru, Sfântul Apostol Aristobul a fost fratele Sfântului Apostol Barnaba. El i-a urmat Sfântului Apostol Pavel, care îl pomenește în Epistola sa către Romani, zicînd : *îmbrățișați pe cei ce sînt din casa lui Aristobul* (Romani 16 : 10). Cînd marele Pavel a pus mulți episcopi prin toate cetățile lumii, el l-a uns pe Aristobul episcop al britanilor, în Anglia de azi. În Britania oamenii erau foarte cruzi, sălbatici, răi și vicleni. Aristobul a îndurat suferințe și torturi de nedescris, multe chinuri și răutăți din mîinile lor. Ei l-au lovit și l-au bătut fără milă, l-au tîrît pe drumuri, au rîs și și-au bătut joc de el. Dar la sfîrșit acest bărbat sfînt a învins, prin mila și prin harul Duhului lui Dumnezeu. El pînă la urmă a izbutit să lumineze poporul, să-i boteze pe mulți în Numele Stăpînului Hristos, să zidească sfînte biserici, să sfințească preoți și diaconi, iar la sfîrșit a adormit cu pace intrînd în odihna împărăției celei de sus a Domnului Hristos pe Care toată viața L-a slujit cu credință.¹²

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Sabin*

Sfântul Sabin era de neam sirian, fiind un înalt funcționar din orașul Hermopolis. În timpul unui val de persecuții împotriva creștinilor, el s-a retras în munți împreună cu un număr mare de alți creștini și s-a închis într-o colibă, petrecînd în post aspru și rugăciune. Un anume cerceștor, care îi aducea de mîncare din timp în timp și căruia sfîntul îi făcuse mult bine, l-a trădat, pîrîndu-l autorităților păgîne. Precum Iuda pe Hristos, așa l-a vîndut acest nenorocit pe binefăcătorul său, pentru doi galbeni. Sabin împreună cu șase alții au fost prinși, legați și aduși înaintea tribunalului nelegiurii. După torturi de nedescris el a fost aruncat în Nil, de unde și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu, la anul 287 după Hristos.

¹² în această zi Sinaxarul Mare Grecesc mai face pomenire și de Cuviosul Hristodul. Acesta a dus o viață de mari nevoițe ascetice în Insula Patmos, unde a zidit o sfîntă mînăstire închinată Sfîntului Apostol și Evanghelist Ioan. Cuviosul Hristodul a trecut la Domnul în anul 1111 după Hristos. La sfîntele lui moaște s-au lucrat nenumărate minuni, (n. ed. americane)

- *Pomenirea Sfinților Sfințiți Mucenici Trofim și Talus*

Aceștia s-au născut în Siria și erau frați după trup. Ei îi predicau pe Hristos pe față, dînd la iveală nebunia idolatriilor elină și romană. Paginii i-au urît de moarte pentru aceasta și au hotărît să-i omoare cu pietre, dar cînd au început să arunce cu bolovani în ei, bolovani se întorceau și-i izbeau, în timp ce mucenicii rămîneau neatînși. În cele de urmă cei doi frați după trup și după duh au fost răstigniți pe cruce. Pe cruce țintuiți fiind, ei nu încetau a-i învăța pe creștinii din popor strînși acolo, care plîngeau după povățuitorii lor. După agonie prelungită ei s-au înfățișat cu sufletul înaintea lui Hristos, el Căruia I-au rămas credincioși pînă la sfîrșit. Ei au luat mucenicia cu cinste la anul 300 după Hristos, în cetatea Bofor [sic].

Cîntare de laudă la Sfinții Trofim și Talus

Cei doi frați de sînge,

Pătrunși de Duhul,

De Credință înnoiți și luminați

Pe Cruce sînt ținuți.

Ei de pe Cruce povățuiesc poporul

Cel bincredincios:

O fraților, ce stați privind la noi?

De chinurile noastre nu plîngeți.

Cu astfel de chinuri Mîntuitorul

*Mîntuitor S-a făcut
Al chinurilor noastre
Și al întregii omeniri.
Urmîndu-l Lui noi ne mîntuim.
Căci și El Tatălui I-a urmat,
Intrupîndu-Se pe pămînt,
A pătimit și a-nviat, și S-a înălțat la ceruri.
Privind la El noi suferințele bucurăși le îndurăm,
Căci prin ele intrăm în împărăția Lui.
De foc nu vă temeți, fraților,
Nici de sabie,
Căci dreptatea lui Hristos mai tare e
Decît lumea.
Nu vă temeți, fraților,
Nici vă fie milă de voi,
Jertfiți-vă cu plăcere
Pentru mîntuirea sufletelor voastre.
Căci aste suferințe - oricît de mari -
Nimic nu sînt
Pe lîngă bucuria ce va să fie
Ce din Ceruri,
Pururi neștearsă.
Lumea este o mască,
Nebunie deșartă.
Pe cînd veșnicia
Adevărata noastră patrie este.
Lăsați lumea celor
Care iubesc minciuna ei
Minciună căreia îi sacrifică
Adevărul vieții.
Ci voi aflați și rîvniți
Perla cea de mult preț,
Cea care stă
Deasupra noroiului lumii.
Ascultați, o, ascultați-i fraților,
Pe Trofîm și Talus,
Părinții voștri!*

Cugetare

Dacă împlinim legea lui Dumnezeu în gîndurile noastre, oare cu cît nu ne va fi mai ușor să o împlinim și cu fapta? Adică, dacă nu păcătuim împotriva legii lui Dumnezeu cu gîndul nu ne va fi mai ușor să nu păcătuim nici cu fapta? Sau altfel spus, dacă inimile, limbile, mîinile și picioarele noastre sînt cu Dumnezeu, atunci de bună seamă că întregul nostru trup este cu Dumnezeu, și nu-I poate fi împotrivă. Inima, inima noastră să I-o pregătim Domnului, fraților, să i-o afierosim Lui. Lui să ne închinăm; pe a Lui lege să o împlinim în ea; și toate celelalte vor urma inimii și vor fi călăuzite de ea. Nu cel care se ține de spița roții este cel care învîrte roata, ci cel care îi stăpînește axul. Inima este axul ființei noastre. Grăind despre poruncile dumnezeiești, Sfîntul Isihie zice: « Dacă te lupți să îplinești aceste porunci mai întîi în gîndul tău, atunci nu va fi prea des nevoie de silă ca să le îplinești și cu fapta.» Adică, dacă îți fixezi inima la Dumnezeu, ca și în jurul unui ax, atunci roata ființei tale toate ușor și

lin îi va urma Lui. Cu alte cuvinte, întregul om va urma inimii lui. *Legea Ta înlăuntrul inimii mele [este]* (Ps. 39 : 11), zice Sfântul Proroc și împărat David, cel atotînțelept.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus Hristos Care pășește sub greutatea Crucii, spre Golgota:

- La cum își duce El Crucea în liniște și cu răbdare;
- La cum I-au luat Crucea din spate, silindu-l pe Simon Cireneul să I-o ducă ; la cum acesta a dus Crucea, pășind în urma lui Hristos;
- La cum El, privind la femeile Ierusalimului care plîngeau, le-a zis: *Fiice ale Ierusalimului, nu Mă plîngeți pe Mine, ci pe voi plîngeți-vă și pe copiii voștri* (Luca 23 :28).

Predică *Despre bogăția batjocoririi pentru Hristos*

Prin credință Moise...Socotind că batjocorirea pentru Hristos este mai mare bogăție decît comorile Egiptului... s e uita la răsplătire (Evrei 11 : 24-26).

Moise nu a voit să rămînă în palatele lui Faraon, nici să fie numit fiu adoptiv al lui. Dorind mai mult, el *a ales mai bine să pătîmască cu poporul lui Dumnezeu, decît să aibă dulceața cea trecătoare a păcatului* (Evrei 11 :25). Cît de diferit este Moise de urmașii lui peste veacuri, care plini de gînduri faraonice, L-au osîndit la moarte pe împăratul Slavei! Oricare dintre ei ar fi fost gata la orice omor numai să mai petreacă măcar un an la curtea cea putredă a lui faraon, mai curînd decît să călătorească împreună cu Dumnezeu patruzeci de ani prin pustie! Pe cînd Moise a părăsit totul, onoruri, luxuri de neînchipuit și toată deșartă splendoare pe care numai Egiptul o știa oferi. La porunca lui Dumnezeu Moise a pornit la drum înspre pustia foamei și a setei cu credința că dincolo de ea se află Pămîntul Făgăduinței. Toate acestea înseamnă că el *a socotit batjocorirea pentru Hristos mai mare bogăție decît comorile Egiptului.*

Batjocorirea lui Hristos, a Unsului lui Dumnezeu, este ceea ce nu pot suferi puternicii lumii la Hristos, 'căci ei duhnesc de duhul acestei lumi. Nu numai că nu o pot suferi, dar le este rușine cu ea. Mai concret, ei nu pot suferi sărăcia care a fost a lui Hristos pe pămînt, postirile Lui, privegherile Lui, rugăciunea Lui, pribegirea Lui de om care nu are unde să-Și plece capul, osîndirea Lui, batjocorirea Lui, și moartea Lui de rușine. Dar această *batjocorire pentru Hristos* Aposolilor le-a fost la mare cinste, și mai scumpă decît viața. De asemenea și miilor de mucenici și mărturisitori de după ei, care au socotit această batjocorire mai scumpă decît multe comori de aur și argint și chiar decît lumea toată. Căci în urma acestei batjocoriri Domnul nostru a înviat și a deschis porțile cerului și a descoperit Raiul Făgăduit în care El a condus omenirea, pe calea batjocoririi Sale, și prin pustia suferințelor Sale.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cel Preaslăvit și înviat, ajută-ne nouă ca fără șovăială să ținem cu scumpătate fiecare strop al sfintei Tale sudori și al Sfîntului Tău Sînge ca pe o comoară mai prețioasă decît toate comorile pămîntești, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

17 martie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Alexie, Omul lui Dumnezeu*

Nepătrunse sînt căile pe care îi poartă Dumnezeu pe cei care doresc din tot sufletul să-I placă Lui și să împlinescă Legea Lui cea sfîntă. În timpul împăratului Honorius a trăit la Roma Eufimian, un demnitar de rang foarte înalt, respectat de

întreaga cetate, și foarte bogat, împreună cu soția lui Aglae, duceau amîndoi o viață plăcută lui Dumnezeu. Deși foarte bogat, Eufimian și soția lui luau masa o singură dată pe zi, după apusul soarelui. Această binecuvîntată familie aveau un unic fiu, pe Alexie. Cînd a ajuns la vîrsta cuvenită, Eufimian l-a cununat pe Alexie cu o fecioară încuviințată, dar împotriva voinței tînărului. De aceea, chiar din seara nunții, Alexie a părăsit în taină nu doar legătura pe care nu a dorit-o, ci și casa părinților săi. El s-a îmbarcat într-o corabie cu care a plutit pînă în cetatea Edessei din Mesopotamia, unde se afla minunata icoană, cunoscută în toată creștinătatea, a chipului Mîntuitorului, trimisă acolo de Mîntuitorul însuși, la dorința Regelui Abgar. Închinîndu-se înaintea acestei minunate icoane, Alexie s-a înveștmîntat în straie de cerșetor și astfel a viețuit el în acea cetate timp de șaptesprezece ani, neîncetat rugîndu-se lui Dumnezeu din pridvorul Bisericii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Cînd li s-a făcut cunoscut celorlalți că acesta este un om al lui Dumnezeu, el s-a înspăimîntat de lauda oamenilor ca de o primejdie de moarte, și în taină a plecat și de acolo, îmbarcîndu-se în corabie, sfîntul a voit să ajungă în Laodiceea. Dar potrivit Minunatei Purtări de Grijă a lui Dumnezeu, corabia a fost luată de vînturi și purtată pe ape chiar pînă la Roma. Văzînd în această întîmplare degetul lui Dumnezeu, Alexie a hotărît să meargă la casa tatălui său și acolo, sub chip de străin, să-și petreacă în continuare cu pocăință cealaltă vreme a vieții sale. Tatăl lui nu l-a recunoscut, dar milostiv fiind, i-a îngăduit să locuiască în curțile sale, într-o mică colibă. Sfîntul Alexie a rămas în această colibă timp de alți șaptesprezece ani, hrănindu-se numai cu pîine și cu apă. Batjocorit de slugi în nenumărate feluri, el a îndurat toate pînă

la sfîrșit. Cînd i s-a apropiat sfîrșitul, el a alcătuit o scrisoare, a strîns-o în mînă, și întinzîndu-se, și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu în ziua de 17 martie a anului 411 după Hristos. În același moment, de față fiind împăratul și patriarhul, o vedenie s-a arătat în Biserica celor Doisprezece Apostoli, ca un glas mare care a grăit și a zis: „Căutați-l pe Omul lui Dumnezeu.” La scurt timp după aceea s-a descoperit că acest Om al lui Dumnezeu locuia în casa lui Eufimian. Împăratul, împreună cu patriarhul și cu tot clerul și curtea imperială au sosit la casa lui Eufimian, și discutînd din destul, au înțeles că acel Om al lui Dumnezeu este cerșetorul pe care îl primise Eufimian în curțile sale cu șaptesprezece ani în urmă. Cînd au intrat în colibă, ei l-au aflat pe Alexie răposat, dar fața lui strălucea ca soarele. Au aflat în mîinile lui și scrisoarea, și așa l-au cunoscut părinții pe fiul lor Alexie. Așa și mireasa lui, care a trăit timp de treizeci și patru de ani fără el, în deplina curăție, l-au aflat pe soțul ei. Toți se aflau în uimire și durere de nedescris. Dar după aceea s-au mîngîiat, văzînd cum Dumnezeu îi preaslăvește pe aleșii lui. La atingerea de sfintele sale moaște bolnavii se vindecau, căci din trupul lui izvora un mir bine-mirositor. Trupul său a fost înmormîntat într-un sarcofag din piatră de marmură și iasp. Sfîntul său cap se odihnește în Biserica Sfîntului Lavru din Peloponez.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Marin*

Sfîntul Marin a fost soldat. Aprins de focul rîvnei dumnezeiești, el nu numai că nu voia să aducă jertfe idolilor, dar și pe ale altora le arunca și le călca în picioare. Din această cauză Marin a fost tîrît în fața tribunalelor, torturat și ucis prin decapitare. Un anume senator, Astirius, îmbarcat într-o togă albă nespus de scumpă, a fost martor la chinurile lui Marin, pe care văzîndu-le, a fost cuprins și el de focul dragostei dumnezeiești al Credinței în Hristos, Cel Care dăruiește robilor

săi atîta minunat curaj și tărie; de aceea el chiar tunci a luat pe umerii săi pe mucenicul, l-a dus și l-a îngropat cu cinste. Văzînd aceasta, păgîinii l-au ucis și pe el, văzînd că este Creștin.

Cîntare de laudă la Sfîntul Alexie, Omul lui Dumnezeu

*Toate cele pe care lumea le iubește
Alexie desăvîrșit le-a lepădat.
Spre Dumnezeu, pe calea cea strîmtă,
In luntrea vieții el a plutit.
Mai întîi de dragul lui Hristos
El a dorit ca să fie sărac;
Apoi și casa bogată a părinților săi
El o a părăsit.
Plecînd în pămînt străin,
Apoi iar întorcîndu-se,
Lui nici bogăția
Și nici sărăcia
Prilej spre păcat nu i s-au făcut.
Ci el pururea mintea la Dumnezeu
O a ridicat,
Cu rugăciune, postiri,
Și credință tare
Care mișcă munții din loc.
Maica lui Aglae,
Și bătrînul tată Eufimian
Și mireasa cea credincioasă,
De durere, vîrstă și postiri topită,
Cu durere l-au plîns.
Slugile la acest cerșetor strigă
Și-l lovesc,
Dar cine este cerșetorul, ei nici nu bănuiesc.
Ei nici bănuiesc că acesta este
însuși moștenitorul stăpînului lor.
Însă despre acestea, moștenitorul, stăpîn, tace.
Căci el încă din tinerețe bogățiile lui cele mari
Le-a disprețuit,
Pentru ca moștenitor cereștii veșnicii
Să fie.
Sfîntul însă și după a lui moarte
nu poate să se mai ascundă,
Căci Domnul însuși
Il face cunoscut.
Căci cel care prin viața lui
Pre Domnul îl slăvește,
Slăvit este la rîndul lui
De Dumnezeu.
Alexie pre Domnul îl slăvește
Și de aceea preaslăvit sfînt este el.
Cu adevărat Om al lui Dumnezeu este el,
Acum șipînă în veac.*

Cugetare

De ce am venit noi pe acest pământ și care este scopul vieții noastre în el? Scopul vieții noastre pe pământ este acela de a-L iubi pe Dumnezeu. El este acela de a ne strădui din răputeri să-L iubim pe el, mai mult decât păcatul. El este acela ca, prin dragostea noastră mică și nestatornică, să ne străduim măcar să răspundem marii și statorniceii Lui iubiri. Doar iubirea lui Dumnezeu este întotdeauna mare, pe când a noastră este întotdeauna șovăitoare. Dumnezeu își arată întotdeauna din belșug iubirea Lui, atât în ceruri, cât și pe pământ. Căci această viață scurtă ne este dată nouă ca o școală, iar ca examen ne este dat să ne punem întrebarea dacă vrem sau nu să răspundem cu iubire la marea iubire a lui Dumnezeu față de noi. „În fiecare ceas și în fiecare zi a vieții noastre, ni se cere să ne dovedim iubirea noastră față de Dumnezeu,” zice Sfântul Isac Șirul. Căci în fiecare ceas și în fiecare zi își arată Dumnezeu marea Sa iubire față de noi. Da, în fiecare zi și în fiecare ceas noi stăm la mijloc între Dumnezeu și păcat. Ori ne înălțăm pînă la îngeri dăruindu-I lui Dumnezeu iubirea noastră, ori ne pogorîm pînă la iad nedîndu-I-o, și făcînd voia diavolului. Sfântul Alexie, Omul lui Dumnezeu, L-a iubit pe Dumnezeu mai mult decât i-a iubit pe aleșii lui părinți, pe aleasa lui mireasă, și toate bogățiile în care se născuse. El a petrecut șaptesprezece ani ca un cerșetor departe de casa lui părintească și de părinții lui, și alți șaptesprezece ani i-a petrecut ca un sârman și necunoscut în curțile părinților săi, și ca un disprețuit și batjocorit de toate slugile părinților lui. El toate acestea le-a făcut pentru iubirea lui Dumnezeu. Milostivul Dumnezeu a răspuns cu îmbelșugată iubire la iubirea acestor treizeci și patru de ani de suferințe. El i-a dăruit robului Său Alexie veșnica răsplată și bucurie, primindu-l în slava îngerilor săi celor din ceruri, dar răsplătindu-l și cu slava facerii de minuni printre oamenii cei credincioși, pe pământ.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos de pe Golgota:

La cum soldații îi scot hainele Sale, iar El rămîne tăcut, fără să Se apere;

La cum L-au țintuit în piroane de fier de lemnul crucii, iar El a rămas tăcut, fără să Se apere;

La cum, cu zarvă mare și cu gălăgie, au ridicat în picioare lemnul crucii și l-au țintuit în pământ, iar Domnul a rămas tăcut.

Predică Despre a Doua Venire a lui Hristos

Căci precum fulgerul iese de la răsărit și se arată pînă la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului (Matei 24: 27).

A doua venire a Domnului nostru Hristos va fi o venire în toată puterea slavei.

Domnul nostru a arătat și a repetat aceasta de multe ori. Aici El ne spune mai amănunțit cu ce se va asemăna a doua Lui venire. El ne spune că ea va fi asemenea fulgerului. Prin această asemănare, El ne arată care sînt cele cinci caracteristici ale Slăvitei Sale a Doua Veniri:

Prima este aceea că a Doua Venire va fi neașteptată precum fulgerul. Căci ne mai zice Domnul și în altă parte: Drept aceea privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul cînd vine Fiul Omului (Matei 25: 13).

A doua caracteristică a celei de a Doua Veniri este că ea va fi strălucitoare precum fulgerul. De strălucirea aceea stelele și soarele se vor întuneca, întregul univers își va pierde strălucirea și va pieri sub lumina mai puternică a Feței Lui. Fața păcătosului chiar și acum, în această lume, este urîță, întunecată și respingătoare; cu atât mai mult vor păli preaurît fețele păcătoșilor atunci, cînd vor fi izbite de lumina cea cerească! De aceea ne povățuiește El stăruitor să ne ținem candelile sufletelor noastre mereu

aprinse și împodobite cu untuldelemn al iubirii și milosteniei. O, fraților, să nu ne fie nouă a ne afla întru întuneric în acel înfricoșat ceas!

A treia caracteristică a celei de a Doua Veniri este că ea va veni *întru putere*, aidoma fulgerului. Căci însuși Domnul arată aceasta, zicînd că *Fiul Omului va veni pe nori, cu putere multă și cu slavă* (Marcu 13: 26).

A patra este aceea că ea se va face deodată *înaintea ochilor întregii lumi*, de la toate marginile pămîntului. Adică, El nu va mai veni, precum întîia oară, doar înaintea ochilor ucenicilor lui, sau poporului lui, sau patriei sau orașului lui, ci va apărea precum fulgerul năprasnic și uriaș înaintea tuturor popoarelor, și întregului pămînt în aceeași clipă. Ochii întregii omeniri îl vor vedea în același timp.

A cincea caracteristică a celei de a Doua Veniri este aceea că, precum fulgerul premerge furtunii năpraznice și grindinei, așa și Venirea Sa a Doua va preceda *înfricoșata Judecată* care pentru drepti și credincioși va fi ca ploaia bună și mult dorită peste pămîntul însetat; iar pentru cei necredincioși și nedrepți, ea va fi ca o grindină pierzătoare.

De aceea să ne pregătim, fraților, căci norii mîniei se adună deasupra noastră din ce în ce mai deși, iar fulgerul dumnezeiesc de acum ne poate trăzni cu adevărat în fiecare clipă.

O Doamne, Preaslăvite și înfricoșate, dăruiește untdelemn în candelile sufletelor noastre, ca nu cumva să ne aflăm întru întunericul cel mai dinafară la venirea veșniciei Tale lumini,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

18 martie

- *Pomenirea Sfîntului Chirii, Arhiepiscopul Ierusalimului*

Sfîntul Chirii s-a născut la Ierusalim în anul 315 după Hristos, în timpul domniei împăratului Constantin cel Mare, și a murit în anul 386 după Hristos, în timpul domniei împăratului Teodosie cel Mare. El a fost hirotonit preot în la vîrsta de treizeci și unu de ani, la anul 346, fiind uns patriarh al Ierusalimului după adormirea fericitului întru pomenire Maxim patru ani mai tîrziu, în 350. El a fost de trei ori scos din scaunul său și alungat în exil pînă cînd, la sfîrșit, sub domnia lui Teodosie, el a fost repus la cîrma Bisericii Ierusalimului și a mai trăit opt ani cu pace înainte de a se înfățișa înaintea împăratului Hristos. El a avut de dus două lupte grele în viața lui: una împotriva ereticilor arieni care deveniseră foarte puternici în timpul domniei lui Constanțius, fiul Marelui Constantin, iar cealaltă împotriva evreilor care, în timpul lui Iulian Apostatul, nepotul Marelui Constantin, aveau mari privilegii și puteri, în timpul dominației ariene și în Ziua Sfintei Cincizecimi, deasupra Ierusalimului și Muntelui Măslinilor a apărut pe cer semnul Sfintei Cruci, mai stăluitor decît soarele, în ceasul al nouălea al dimineții, și a rămas așa preț de mai multe ceasuri, în legătură cu această minune, văzută cu ochii lor de toți locuitorii Ierusalimului, s-a făcut o scrisoare către împăratul Constanțius, care a ajutat mult la restabilirea Ortodoxiei și învingerea ereticilor. În timpul domniei Apostatului a mai apărut și alt semn. Ca să-i umilească pe creștini Iulian i-a convins pe evrei să înceapă să-și clădească Templul lui Solomon. Sfîntul Chirii s-a rugat lui Dumnezeu ca un așa lucru să nu se întîmple. Astfel un cutremur înfricoșat a distrus cu desăvîrșire tot ceea ce tocmai se apucaseră să zidească evreii. Dar ei au început din nou construcția. Și iarăși un cutremur și mai înfricoșat a dărîmat nu doar ceea se ridicase de la suprafața pămîntului în sus, dar chiar și străvechile ziduri de sub pămînt, care slujeau ca temelie noilor zidiri. Așa s-au

împlinit cuvintele Mîntuitorului Care a zis : *Nu va rămîne piatră pe piatră care să nu se risipească* (Marcu 13 : 2), și *Vor veni zile cînd din cele ce vedeți nu va rămîne piatră pe piatră care să nu se risipească* (Luca 21 : 6). Printre multele scrieri ale acestui Sfînt Părinte se numără *Cuvîntăriile*

catehetice, o lucrare de prim ordin care pînă în ziua de astăzi confirmă credința și practica Sfintei noastre Ortodoxii. Sfîntul Chirii a fost un arhieru fără seamăn și un mare ascet. El era blînd și smerit, cu trupul uscat de postiri, cu chipul palid. După o viață de mari, înalte și sfinte nevoițe întru apărarea Credinței Ortodoxe, Sfîntul Arhipăstor al Ierusalimului, Chirii, s-a strămutat la locașurile cele cerești, în curțile veșnice ale împăratului Slavei.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Anania, Făcătorul de Minuni*

Sfîntul Anania s-a născut la Calcedon. El era un om mic de statură, precum și odinioară Zaheu, dar mare cu duhul și cu credința. El s-a retras din lume la vîrsta de cincisprezece ani și s-a sălășluit într-o colibă lîngă rîul Eufrat, rugîndu-se lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor lui, mai întîi împreună cu sfîntul său povățuitor Mayum, iar după moartea acestuia, singur. Cu harul lui Dumnezeu și prin arzătoare rugăciune, el a făcut să se umple cu ape un puț uscat, a vindecat felurite boli ale oamenilor și a îmblînzit fiare sălbatice. Un leu astfel domesticit îl însoțea oriunde mergea, slujindu-l mereu și în multe feluri. Sfîntul Cuvios Anania vedea cele viitoare. Cînd stîlpnicul Pion a fost atacat și bătut fără milă de tîlhari, lucru care s-a întîmplat la distanță mare față de locul unde se afla Cuviosul Anania, el s-a hotărît să coboare de pe stîlpul său și să meargă să se plîngă judecătorilor. Cuviosul Anania însă a deslușit cu duhul, de departe, starea sufletească a nevoitorului Pion și intenția lui și i-a trimis o scrisoare prin leul lui care îi slujea în toate, în acea scrisoare sfîntul îi scria nevoitorului să renunțe la ceea ce voia să facă, să-i ierte pe răufăcători și să-și continue mai departe nevoița. Blîndețea și dragostea cuviosului nu se pot descrie în cuvinte. Episcopul Neo-Cezareii i-a trimis în dar un măgăruș care să-l ajute la căratul apei, pe care sfîntul bătrîn și-o căra de la rîul care se afla departe, dar sfîntul a dăruit mai departe măgărușul unui om sărman care i s-a plîns de sărăcia lui. Arhierul cînd a auzit aceasta i-a trimis alt măgăruș, dar și pe acesta sfîntul l-a dăruit în același fel. Atunci arhierul i-a trimis al treilea măgăruș, dar i-a poruncit bătrînului că pe acesta trebuia nu numai să-l folosească la căratul apei, dar și să vadă de el să nu se piardă, spre a-l putea întoarce înapoi la un timp anume, înaintea ceasului morții sale Sfîntul Anania i-a văzut apropiindu-se de el pe Moise, pe Aaron și pe Cuviosul Or, care i-au zis: „Anania, Domnul te cheamă, ridică-te și vino cu noi.” El a descoperit aceasta ucenicilor săi și s-a înfățișat cu sufletul înaintea lui Dumnezeu, pe Care L-a slujit cu credință. Sfîntul Cuvios Anania a părăsit această lume pe cînd era în vîrsta de una sută și zece ani.

Cîntare de laudă la Sfîntul Chirii al Ierusalimului

în fața Sfîntului Altar

Ard candelile mici și mari,

Dar înaintea lui Dumnezeu

Lumina lor este una.

Sfinții mari

Precum și cei mici

De același foc dumnezeiesc

Au fost cuprinși.

*înaintea Feței Celui Preaînalt
Sfântul Chirii
Arde ca o candelă mare,
Prealuminoasă,
Și stîlp de foc
în Presfînta Biserică a lui Hristos
El este.
El Sfînta Credință o a tilcuit și întărit,
Iar învățătura cea cu cuvîntul
Cu fapta vieții lui o a pecetluit.
Cuvîntul său plin de Duhul era,
Iar viețuirea,
Lumină a focului celui de sus.
Pe Arie l-a rușinat
Și pe Iulian l-a sfărîmat,
Și multor suflete zăcînd de boală
Balsam pe rană le-afost.
în tot Cuvîntul Domnului el
Tare și neclintit a crezut,
De aceea cuvîntul lui era
Ca aurul cel mai curat,
Și astfel rămîne pînă azi.
El pe cei slabi și puțini la suflet
îi întărește,
Umplînd de bucurie inimile
Drept-credincioșilor creștini.
De aceea Biserica pe Sfîntul Arhiereu Chirii
II preaslăvește,
Și pomenește numele lui
Din veac pînă în veac.*

Cugetare

Există oameni răi și pizmași care cred că Hristos este mare doar datorită trecerii timpului, că adică în timpul vieții Lui El nu ar fi fost mare, ci măreția Și-a cîștigat-o de abia în veacurile mai tîrzii. Dar această idee falsă poate fi spulberată ușor. Iată ce scrie Sfîntul Chirii al Ierusalimului despre Mîntuitorul Hristos: „Acesta este Cel Care este și Cel Care a fost, El este deoființă cu Tatăl, El este Unul Născut, El este împreunășezător pe Tronul Slavei, El este egal în putere cu Tatăl și cu Duhul, El este Atotputernic, El este fără de început, El este necreat, neschimbat, negrăit, nevăzut, necuprins, nemăsurat, de neînțeles cu mintea. El este *Strălucirea slavei Tatălui* (Evrei 1:3). El este Făcătorul ființei tuturor celor create. El este Lumină din Lumină, Care strălucește din sînul Tatălui. El este Domnul domnilor și Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Care ne dă nouă cunoștință despre Sine, *Că acesta este Dumnezeu, Dumnezeul nostru în veac și în veacul veacului* (Ps. 47: 13). El este *izvorul vieții* (Ps. 35: 9) ce izvorăște de Tatăl, Izvorul vieții. El este *Rîul lui Dumnezeu* (Ps. 45: 4), Carele de la Tatăl Cel nemărginit pornește dar de El nîcînd nu Se desparte. El este Vistieria bunătăților veșnice și nesfîrșite ale Tatălui. El este *Apa cea Vie* (Ioan 4: 14) care dă viață lumii. El este Lumina Necreată născută dar nedespărțită de întîiul Soare. El este *Dumnezeu Cuvîntul* (Ioan 1:1), Care cu cuvîntul a adus din neființă la ființă toate cîte sînt. Acesta este

Cel Care ne-a făcut pe noi după chipul și asemănarea Sa, iar mai apoi S-a făcut însuși Om asemenea nouă; om, dar în același timp și Dumnezeu." Chiar și astăzi, după șaisprezece veacuri de la alcătuirea acestei Mărturisiri de Credință, Biserica Sfântă Ortodoxă crede la fel, cuvînt cu cuvînt, și literă cu literă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Care a fost batjocorit pe cruce:

La cum au scris în bătaie de joc deasupra Crucii cuvintele: *Regele iudeilor* (Matei 27: 37; Marcu 15: 27; Luca 23: 38).

La cum cei care treceau pe acolo își băteau joc de El cu cuvinte de ocară, clătînînd din capete;

La cum chiar și tâlharul cel de-a stînga îl insultă cu cuvintele lui;

La cum de-a lungul veacurilor pînă astăzi prigonitorii Creștinilor pururea îl disprețuiesc.

Predică Despre împăratul Care nu dorește să Se apere cu puterea oștirilor Lui

Sau ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri? (Matei 26: 53).

Astfel grăit-a Domnul ucenicului care scosese sabia să-L apere pe Domnul și învățătorul său în Grădina Ghetsimani. Vădit este din aceste cuvinte că Domnul ar fi putut ușor să Se apere, dacă El ar fi dorit aceasta, nu doar de Iuda și gărzile care îl însoțeau, ci și de Pilat și de căpeteniile evreilor. Căci puterea unui singur înger este mai mare decît cea mai puternică armată, necum cea a douăsprezece legiuni de îngeri!

Domnul nu a voit să uzeze de ajutorul pe care îl avea la Tatăl, în rugăciunea Lui din Grădina Ghetsimani, El a zis către Tatăl Său: *Facă-se voia Ta* (Matei 26: 42). Astfel, El a cunoscut într-o clipă Voia Tatălui, că este necesar ca El să fie dat morții, crucii și batjocurii. El a fost de acord pe deplin cu Voia Tatălui Său și a pășit cu liniște și curaj pe calea suferinței. Căci a fost de trebuință acest întuneric al suferinței, pentru ca oamenii să poată vedea mai bine stăluirea învierii. A fost necesar ca răul să se umfle și să se desfășoare pînă la orice capăt, neîmpiedicat, în toată răutatea lui, pentru ca astfel mai desăvîrșit să i se vadă desăvîrșita nimicire. A fost necesar ca răul să răcnească triumfător mai întîi, pentru ca mai pe urmă el să amuțească cu atît mai neputincios în fața tainei nemaiîntîlnite a învierii. A fost necesar ca toate faptele cele rele ale oamenilor împotriva lui Dumnezeu să se arate pe față pînă la capăt, neîmpiedicat, pentru ca la urmă cu atît mai desăvîrșit să se vadă dragostea și milostivirea nesfîrșită a lui Dumnezeu către oameni, îngerii nu au fost trimiși de Dumnezeu ca să-L apere pe Domnul Hristos de răutatea ucigașă a evreilor; ei au fost trimiși în schimb, trei zile mai tîrziu, ca să le vestească oamenilor Sfînta înviere a lui Hristos.

O Stăpîne Doamne, Atotputernice și Atotmilostive, miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi!

Căci Ție se cuvîntă toată slava și lauda în veci, Amin.

19 martie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Hrisant și Daria și a celor împreună cu dînșii*

Sfîntul Hrisant a fost fiul lui Polemius, distins patrician care se stabilise la Roma venind din Alexandria. Fiu al unor părinți ce aparțineau marii aristocrații, Hrisant a studiat la cele mai înalte școli, cu preceptorii și profesorii cei mai învățați și mai celebri. Dar înțelepciunea lumii nu a avut darul să convingă mintea lui de adevărul mai adînc al vieții după care înseta sufletul său. Din cauza aceasta, el suferea, fiind

profund nefericit. Dar Dumnezeu, Proniatorul a tot și a toate, a cunoscut inima lui Hrisant și a mîngîiat-o. Intr-o bună zi i-a căzut în mîini un exemplar al Sfințelor Evanghelii care includea și Faptele Apostolilor. Citindu-le, în inima lui Hrisant a strălucit adevărul, și el a dorit de îndată un învățător, pe care l-a găsit în persoana lui Carpor, care l-a învățat cu pricepere și l-a botezat. Acest lucru nu a fost pe placul lui Polemius, tatăl tînărului, care a făcut tot posibilul să-l îndepărteze pe fiul lui de la credința în Hristos. Nereușind, întunecatul tată a încercat mai întîi să-l corupă, aducîndu-i alături o femeie desfrînată. Dar Hrisant a fost mai tare și a biruit, păstrîndu-și castitatea. Atunci tatăl l-a silit să o ia în căsătorie pe Daria, o tînără păgînă. Dar Hrisant a sfătuit-o pe Daria să îmbrățișeze Credința în Hristos, și să fie de acord să trăiască împreună cu el ca frate și soră, afișînd în afară viața obișnuită a căsătoriților. După moartea tatălui său Hrisant a început să-L mărturisească pe Hristos pe față și să viețuiască în văzul lumii așa cum se cuvine unui creștin, așa făcînd și întreagă casa lui, soția lui Daria, și toate slugile. În timpul domniei lui Numerian au venit și prigonirile, iar Hrisant și Daria au fost cumplit chinuți pentru credința lor în Hristos. Chiar toționarul Claudius, văzînd puterea și răbdarea acestor nobili mucenici precum și minunile care se întîmplau în timpul agoniei lor, a îmbrățișat credința în Hristos împreună cu toată casa lui. Pentru aceasta Claudiu a fost omorît prin înecare. Amîndoi fiii lui au fost de asemenea omorîți prin decapitare. Soția lui, după ce și-a rostit rugăciunile, a fost omorîtă prin spînzurare. Daria a rămas atît de neclintită în toriturile sălbatice la care a fost supusă, încît păgînii au început să strige: „Daria este zeiță!” La urmă torționarii au hotărît ca Hrisant și soția lui Daria să fie îngropați de vii în gropi adînci, astupate cu pietre: așa s-au înfățișat înaintea lui Dumnezeu aceste suflete nobile, mai tari decît diamantul. Mai tîrziu, deasupra acestei gropi s-a înălțat o biserică. Dar pînă atunci, creștinii obișnuiau să se strîngă într-o peșteră situată lîngă această groapă, unde făceau rugăciuni întru pomenirea Mucenicilor Hrisant și Daria. Auzind aceasta, paginii au atacat obștea creștinilor, i-au omorît pe toți, și au astupat peștera. Omorîndu-i, păgînii nu au făcut decît să trimită în împărăția Cerurilor pe această sfîntă obște a creștinilor iubitori de Hristos și de Mucenicii Lui. Slăviții mucenici Hrisant și Daria, precum și obștea creștinilor cea împreună cu dînșii, printre care Diodor preotul și Marian diaconul, au luat mucenicia pentru Hristos la Roma, la anul 284 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Panharius*

Simțul Panharius s-a născut în locul numit Villach, din Germania [Austria, astăzi]. El a fost un ofițer de rang înalt la curtea lui Dioclețian și Maximian. Inițial el nu a crezut în Hristos, dar mai pe urmă, la sfaturile mamei și surorii lui, el s-a întors la Credința în Hristos și a luat mucenicia pentru aceasta la anul 302 de la întruparea Mîntuitorului pe pămînt.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Hrisant și Daria

Sfîntul Hrisant pe soția lui Daria o sfătuește: Minciuna la spate departe arunc-o, Fecioară,

Și chipul cioplit Dumnezeu Nu-l socoti; Lumea adevărul Nu-l va putea grăi niciodată. Hristos Dumnezeu singur, El este adevărul,

Unul Dumnezeu nevăzut este adevărul, Adevărul Preasfîntei Treimi. El a făcut toate cîte sînt și se văd, Și oștirile celor fără de trup. Iar peste toată zidirea Pe om l-a creat și stăpîn l-a făcut. Cel Unul, Viu și Nemuritor; Din pămînt dă viață spre folosința oamenilor. El pe ei îi îmbracă bogat cu duh puternic.

Bogăție duhovnicească îmbelșugată
Ne este nouă sufletul nostru,
îmbrăcat în țărîna
Acestui trup.
De suflet să grijim cu dragoste,
Iubită Daria,
Precum Hristos a griji t
De Mireasa Lui, Biserica.
O, fecioară, disprețuiește trupul,
Căci el nu duce decît
La durere și la suspin.
Dumnezeu la vasul gol al trupului
Nu cată,
Ci El voiește floarea cea scumpă
Ce crește din el.
O, fecioară, iată noi
Cu moartea sîntem înveșmîntați,
Iată moartea mîine ne culege:
Să ne împodobim așadar sufletele
Cu floarea scumpă a virtuților,
Să semănăm sămînța scumpă
A fiorii virtuților
Cu credință în Hristos,
Să o acoperim cu nădejde
Și cu dragoste,
Să o udăm cu Duhul de Viață Dătător,
Să o plivim de buruienile păcatului,
Și să o lăsăm să crească frumos,
Floare a evlaviei,
Floare a milostivirii,
Floare a pocăinței,
Floare a răbdării,
Floare a înfrînării,
Floare a ascultării.
Cîntare a cerului este sufletul tău,
Fecioară.
Fie sufletul tău,
Fecioară,
Grădină înflorită de mai,
îmbălsămată.
In ea Dumnezeu locuiește,
Cel Care Sieși a zidit-o.
Fecioara Daria
Pe logodnicul ei soț
Hrisant îl ascultă,
Și cu dragoste sufletul
Prin el lui Hristos și-l cunună.
Ea trupul la chinuri și-l dă,
Cu Hrisant împreună,
Soțul ei, duhovnicescul ei frate iubit.

*Pe ei Dumnezeu în Rai îi sădește
In Grădina cea scumpă,
Raiul mult iubit.*

Cugetare

„Acea milă a lui Dumnezeu care ne învie pe noi și împotriva căreia noi mai după aceea păcătuim, este mult mai mare decât mila cea dintâi, pe care El ne-a arătat-o încă mai înainte ca noi să fim zidiți, înainte ca noi să fim. O, slavă milostivirii Tale, iubitorule de Oameni!” Așa grăiește Sfântul Isaac Șirul. Prin aceste cuvinte el voiește să spună că mila pe care a arătat-o Dumnezeu oamenilor prin Hristos Cel Care ne-a mântuit din moartea păcatului și a trupului este mai mare decât aceea prin care ne-a zidit la început, din nimic. Cu adevărat, așa este. Căci oare nu așa se întâmplă și pe pământ, cu oamenii? Mai mare este milostivirea părintelui care îl primește înapoi pe fiul cel preapăcătos care se pocăiește, iertându-l, spălându-l, curățându-l, și făcându-l din nou moștenitor al averilor părințești, decât dragostea cea dintâi, pe care a avut-o pe când fiul de abia se născuse.

Cînd tînărul Panharius, înconjurat de slava și onorurile imperiale, s-a lepădat de Hristos, maica lui i-a scris o scrisoare plină de durere. „De ce să te temi de oameni?”, îi scria mama lui; „Ci teme-te mai curînd de înfricoșata Judecată a lui Dumnezeu. Mai bine ți-ar fi fost ție să mărturisești înaintea tuturor puternicilor lumii printre care trăiești credința în Unul Dumnezeu, Unul Domn Iisus Hristos, decât înaintea lumii să te lezezi de El. Au nu ții minte cuvintele Lui care zic: *Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, și Eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri* (Matei 10: 33)?” Citind scrisoarea mamei lui, lui Panharius i-a fost rușine, și-a venit întru sine, și s-a dus și l-a mărturisit pe Hristos înaintea împăratului și a întregii curți luînd moarte de mucenic și învrednicindu-se de slava lui Hristos în veci. Astfel a născut încă o dată maica cea sfîntă pe fiul ei iubit, Panharius, făcîndu-i-se ei nașterea de a doua bucurie nemăsurat mai mare decât cea dintâi.

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos țintuit pe Cruce:

- La cum a suferit El agonia Crucii;
- La cum l-au dat oțet și fiere atunci cînd a zis că îi este sete;
- La cum acei sălbatici oameni de la piciorul Crucii nici nu se gîndeau la suferința Lui, ci aruncau sorți pentru hainele Lui.

Predică Despre Semnul Fiului Omului

Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului (Matei 24: 30).

Dar ce fel de semn va fi semnul Fiului Omului, care odată s-a arătat doar pentru puțină vreme? Acest semn este Sfînta Cruce, care se va arăta mai strălucitoare decât soarele, așa cum s-a înfățișat ea și asupra Ierusalimului, preț de cîteva ceasuri, înainte de venirea la putere a unui mai înainte Antihrist - în persoana lui Iulian Apostatul. Dar în loc de orice predică, să cităm aici pe larg din scrisoarea adresată de Sfîntul Chirii al Ierusalimului împăratului Constantin, fiul Marelui Constantin și predecesorul lui Iulian Apostatul, în legătură cu acest Sfînt Semn care tocmai atunci se înfățișase înaintea ochilor tuturor și în plină zi pe cerul Ierusalimului: „Căci în chiar aceste zile, O, împărate, la Sfînta Duminică a Cincizecimii ce s-a întîmplat la Nonele din Mai, pe la ceasul al treilea, o cruce uriașă de lumină a apărut pe cer deasupra Golgotei, întînzîndu-se pînă la Muntele Măslinilor. Minunatul acesta semn nu a fost văzut doar de unul sau doi, ci pe ea au

văzut-o cu ochii lor toți locuitorii Ierusalimului. Nici a trecut repede ca o nălucă, așa cum și-au închipuit oamenii că se va întâmpla, ci a rămas aceeași, strălucind limpede și tare pe cer preț de câteva ceasuri, întunecînd cu desăvîrșire lumina soarelui. Căci fără îndoială razele soarelui ar fi biruit strălucirea ei, dacă această strălucire ar fi fost mică; dar nu, strălucirea Semnului a fost atît de mare, ea a întrecut-o atît de mult pe a soarelui, încît poporul de spaimă a năvălit în sfînta biserică, de spaimă, dar și de bucurie la vederea Slăvitului Semn. Ei au curs înăuntru Bisericii, tineri și bătrîni, bărbați și femei de toată vîrsta, și nu doar Creștini, ci chiar și păgîni dintre cei care au fost călători în Ierusalim, toți cîntînd cu o singură gură cîntare de laudă lui Dumnezeu Făcătorul minunilor, lui Hristos Stăpînul nostru, Fiul Unul Născut al lui Dumnezeu; acești păgîni au aflat cu adevărat prin trăirea vieții și au mărturisit cu un suflet și ca și cu o gură că Sfînta învățătură Creștină *nu stă în cuvinte de înduplecare ale înțelepciunii omenești, ci în adevărarea Duhului și a puterii* (I Cor 2: 4); că ea cu adevărat nu se predică doar de către om, ci este mărturisită și de sus din ceruri, de către Dumnezeu însuși, căci, *luînd obîrșie din propvăduirea Domnului, ne-a fost adevărită de cei care au asculta-o, împreună mărturisind și Dumnezeu cu semne și cu minuni și cu multe feluri de puteri și cu darurile Duhului Sfînt, împărțite după a Sa voință* (Evrei 2: 3-4). Așa să știe Luminata ta împărăție, împărate, că noi nu am voit să tăcem despre această mare minune, ci am voit să o aducem îndată în auzul Puterniciei tale, prin această scrisoare."

O, fraților, nimic nu este cu neputință la Dumnezeu: nici a descoperi cele create în fața ochilor oamenilor, nici a crea din nimic! Dar pentru noi de cea mai mare însemnătate este că El voiește să răscumpere din păcat și din moarte sufletele noastre, și să ne dăruiască viața veșnică. Pentru aceasta se cuvine să ne rugăm înaintea Feței Lui, fără încetare, zi și noapte.

O Atotputernice și Atotmilostive Doamne,

Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

20 martie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Ioan și a celor împreună cu dînsul, de la Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit de Ungă Ierusalim*

Această slăvită mînăstire care se mai află și astăzi a fost cercetată la vremea lui și de al nostru părinte sîrb Sfîntul Sava, fiind înzestrată de mulți domnitori sîrbi de-a lungul vremurilor. Ea a fost în multe rînduri atacată cu sălbăticie de arabi, jefuită și pustiită. Dar Pronia dumnezeiască a vrut ca de fiecare dată ea să se refacă deplin, și așa dăinuie și astăzi, în timpul împărăției lui Constantin și a Irinei a avut loc un astfel de atac al arabilor. Monahii văzînd aceasta nu au voit să fugă ca să-și scape viețile ci mai curînd, la sfatul Starețului lor Toma, ei au zis: „Noi din lume am fugit în această pustie pentru dragostea lui Hristos, și prearușinos lucru ar fi să fugim din pustie de frica oamenilor. De ar fi să fim cu toții junghiați aici, junghiați vom fi pentru dragostea noastră penru Hristos pentru Care am și venit să locuim aici." Astfel hotărînd, ei au așteptat liniștiți năvălirea hoardei arabe, ca niște miei nevinovați înaintea haitelor de lupi. Pe unii dintre ei arabii i-au ucis cu săgeți, iar pe alții i-au închis de vii în peștera Sfîntului Sava. La ușa peșterii au pus apoi foc, astfel încît monahii dinăuntru au murit cu toții sufocați de fum. Așa și-au dat sfintele lor suflete muceniciei lui Hristos, înfățișîndu-se înaintea Lui, și fiind așezați în locașurile veșnice ale împărăției Lui, a Mîntuitorului pentru Care și-au dat viața. Mucenicia lor preaslăvită a fost înaintea Praznicul Luminat al

învierii Domnului din anul 796 după Hristos, când pe scaunul împărăției Răsăritului se aflau Constantin și Irina, iar Patriarh al Ierusalimului era Arhiereul Ilie. Pedepsa năprasnică a lui Dumnezeu nu a întârziat să cadă asupra acelor sălbatici păgâni. Căci după măcelărirea monahilor, înorcându-se la corturile lor, ei au început să se certe între dânșii, după care s-au și ucis cu desăvârșire între ei. Acestea s-au întâmplat în aceleași zile ale anului 796 după Hristos.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Fotinia*

Aceasta a fost femeia samarineancă care a fost învrednicită de șansa rară de a sta de vorbă cu Domnul Hristos la Fântâna lui Iacov de lângă Sihar (Ioan 4: 4-31). Crezând în Hristos, Fotinia mai apoi a predicat Evanghelia împreună cu Victor și Iosua, cei doi fii ai ei, și cu cele cinci surori ale ei, Anatolia, Fota, Fotida, Parascheva și Chiriaca. Ele au mers în Africa, în cetatea Cartagina. Acolo ele au fost arestate și duse la Roma, împărat fiind Nero, unde au fost aruncate în temniță. Prin Pronia dumnezeiască Domnina, fiica lui Nero, a intrat în legătură cu Sfânta Fotinia, prin care s-a convertit la Hristos. După întemnițare Sfânta Fotinia și surorile ei au luat toate mucenicia pentru Hristos. Sfânta Fotinia, care luminată a fost de însuși Mîntuitorul la Fântâna lui Iacov de lângă Sihar, a luat mucenicia fiind aruncată într-o fântînă, și așa s-a strămutat la locașurile cele veșnice ale împăratului Hristos.

Cîntare de laudă la Sfânta Fotinia, Femeia Samarineancă

Samarineancă la fîntînă

Pe Hristos îl află,

Și El însuși o luminează

Cu lumina Adevărului Său.

Sub Nero ea mucenicia primește

Prin aruncarea într-o fîntînă,

Și astfel sufletul și-l dă

Lui Hristos Dumnezeu, Stăpînul.

Fiii ei slăviți sînt Victor și Iosua,

Pe ei maica lor

Cu sfințenia i-a luminat.

Cinci surori ale ei mucenicia au primit

Pentru Numele lui Hristos,

Și acum împreună cu ea

în Ceruri se veselesc.

O, Fotinio, femeie a pocăinței,

Femeie a suferinței,

Chipul tău acum

cu veșnică lumină strălucește.

Odinioară ai pregetat chiar apă

Mîntuitorului să-I dai.

Dar mai la sflrșit nu ai pregetat

Chiar sîngele să ți-l verși pentru EL

Sufletul tău, odinioară întunecat,

Pe cînd încă samarineancă erai

Mai strălucitor decît razele soarelui l-ai arătat

Cînd Creștină te-ai făcut.

în Sihar pe Hristos L-ai propovăduit cu frică,

Dar la Roma slăvită pe El

*L-ai mărturisit cu viața.
Iubirea omoară frica
Și pe om îl face erou.
O, Fotinia, iubirea pe tine
Te-a preaslăvit în veci.
Incendieze Nero oricâte Rome,
Pe sufletul creștinesc să-l ardă
El nu va putea nicicând.
Trupurile Nero poate să le ucidă
Precum pe niște vase de lut,
Dar asupra sufletului Fotiniei
El nici o putere n-a avut.
O, sfântă nemuritoare,
Ajută-ne nouă acum
Cu rugăciunile tale sfinte
înaintea Tronului Mântuitorului
Hristos.*

Cugetare

Dumnezeu nu-i pedepsește pe păcătoși pentru că I-ar plăcea ca să-i vadă chinându-se. Dacă ar fi fost așa, El încă de la început nu ar mai fi stat să-i creeze din nimic. El îi pedepsește pe păcătoși din motive mult mai înalte și mai constructive, dintre care mai cu seamă două ies în evidență. Mai întâi, prin pedeapsă El îi corectează și îi conduce pe calea adevărată a mântuirii. Al doilea, el îi înfricoșează astfel și pe alții de consecințele păcatului, îndepărtându-i de la păcat. Așa crede și Sfântul Isaac Șirul când zice: „Omul înțelept și drept este asemenea lui Dumnezeu, căci îl pedepsește pe om nu de plăcerea de a-l pedepsi sau de a-i reproșa astfel păcatul lui, ci fie spre a-l corecta pe cel pedepsit, fie spre a-i înfricoșa pe ceilalți și a-i îndepărta astfel de la păcat.” Un tânăr recalcitrant, care își bătea joc de Dumnezeu și de părinții lui, a înnebunit, pierzându-și mințile. Toată cetatea a văzut în aceasta pedeapsa lui Dumnezeu, s-au înspăimântat și s-au umplut de frica de Domnul. Tânărul a fost legat și ținut departe de oameni timp de trei ani de zile. Mama lui a plîns cu amar, rugîndu-se lui Dumnezeu pentru fiul ei. Într-un an, în timpul Praznicului Cincizecimii, mama l-a adus pe fiul ei nebun la Mînăstirea Sfîntului Vasile din Ostrog. După multe rugăciuni, tânărul cel nebun s-a vindecat și și-a venit din nou întru sine. El s-a făcut după această cumplită încercare pildă de viețuire creștină înaintea ochilor întregii cetăți.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos răstignit pe Cruce:

- La Scumpul Lui Sînge care curge din ranele Mîinilor Lui, picurînd pe pămînt;
- La Scumpul Lui Sînge care curge din ranele Picioarelor Lui, picurînd pe pămînt;
- La Scumpul Sînge care curge din Coasta Lui și picură pe pămînt.

Predică Despre răboiul Mielului cu fiarele

Ei vor porni război împotriva Mielului, dar Mielul îi va birui, pentru că este Domnul domnilor și împăratul împăraților și vor birui și cei împreună cu El - chemați și aleși și credincioși (Apocalipsa 17: 14).

Cine grăiește aceste minunate cuvinte? Ioan le grăiește, cel care L-a văzut pe Dumnezeu. Cine este Mielul? Hristos Domnul este Mielul. Cine este Domnul Domnilor și împăratul împăraților? Hristos Domnul este. Cu cine se va război El și

pe cine va birui El? El va birui fiara cea care are șapte capete și pe toți cei care primesc stăpînirea, cinstea și onorurile acestei necurate fiare. *Mielul printre fiare!* Da, căci Sfîntul Ioan Teologul L-a văzut pe Miel și ca pe Biruitorul asupra tuturor fiarelor. *Hristos printre demonii* S-ar putea spune, „Vai, îl vor mânca de viu!” Dar nu, căci diavolii sînt cei înfricoșați, ei îl cheamă cu disperare, implorîndu-l mila, și fugind iute, fără să mai privească înapoi. *Hristos printre chinătorii Lui!* S-ar putea spune „îl vor omorî definitiv, pentru totdeauna!” Dar nu, căci El învie și biruiește iar ei fug de la fața Lui deznădăjduiți, și pier. *Hristos printre păgîni!* S-ar putea spune „Aceștia vor scufunda Biserica, așa cum valurile oceanului îneacă o insulă mică.” Și totuși, insula mică a biruit, a crescut și a înflorit, și marile imperii păgîne au fost acelea care s-au risipit precum valurile oceanului care nu se înalță decît spre a se prăbuși iar. *Credința lui Hristos printre zgomotoasele filosofii și teorii ale acestei lumi!* S-ar putea spune, „Acestea se vor dovedi superioare Credinței, și o vor dezrădăcina o dată și pentru totdeauna dintre oameni.” Și totuși, filozofiile și teoriile lumii nu fac decît să-și vădească una alteleia minciuna, prigonindu-se între ele, pe cînd Credința lui Hristos mîntuiește oamenii. *Cuvioșia între hulitorii de Dumnezeu și între apostazi!* S-ar putea spune: „Hulind-o, batjocorind-o și calomniind-o, cu siguranță vom murdări cuvioșia și o vom compromite definitiv.” Și cu toate acestea, calomniatorii nu fac decît să se înece în propria lor murdărie, pe cînd cuvioșia se păstrează pe sine neatinsă. *Blîndețea și plînsul creștin printre tiranii și răpitorii acestei lumi!* S-ar putea spune: „Vor pieri de foame aceștia, cu plînsul și cu blîndețea lor!” Dar nu, ei trăiesc și se satură și umblă sănătoși, și tiranii și răpitorii acestei lumi sînt cei care se perpelesc mereu de foame și nemulțumire. *Mielul printre fiare!* Da, și asupra lor, Mielul iese Biruitor!

O Stăpîne și Multmilostive Doamne, Mielușelul Tatălui, Atotmîngîietorul, întărește-ne pre noi cu blîndețea și bunătatea Ta, ca și noi părtași biruinței Tale să ne facem,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

21 martie

- *Pomenirea Sfîntului Iacov, Episcopul și Mărturisorul*

Nu se cunoaște locul unde s-a născut Sfîntul Iacov, nici cel al eparhiei pe care a păstorit-o. Despre el se știe doar că a împlinit legea lui Hristos și că a petrecut vreme îndelungată curățindu-și sufletul și trupul cu post și cu rugăciune. În timpul împărăției Copronimului, Iacov a îndurat mari prigoniri și chinuri din partea luptătorilor contra sfîntelor icoane, precum foamea, temnița și batjocura de toate felurile. La urmă el și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, pe Care L-a slujit cu credință toată viața. Sfîntul sfințit Iacov a suferit și s-a săvîrșit în veacul al optulea după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Chirii din Sicilia, Episcopul Cataniei*

Sfîntul Chirii se născuse în Antiohia și fusese ucenic al Sfîntului Apostol Petru. El a fost păstor minunat al turmei sale. El primise darul să lucreze minuni mari cu rugăciunea. Așa a fost minunea cu apa cea amară, care nu se putea bea. În acel loc, vara, nu curgea nici un fel de altă apă, dar prin rugăciuni el a preschimbat această apă amară în apă dulce, bună de băut. Sfîntul Chirii a adormit cu pace.

- *Pomenirea Sfîntului Toma, Episcopul Constantinoplei*

Toma a trăit în timpul împăraților Mauriciu și Foca, pe cînd patriarhi au fost Sfinții Ioan Postitorul și Chiriac. Marea lui rîvnă și evlavie pentru cele sfinte au atras

atenția Sfântului Patriarh Ioan, care l-a rânduit vicar patriarhal. După moartea lui Chiriac, Toma a fost ridicat patriarh în locul lui. Acest timp a fost marcat de un eveniment tainic, minunat: în timpul unei procesiuni cu cruci, acestea au început să se miște de la sine și să se lovească una pe cealaltă. Poporul a rămas uimit și înspăimântat. Când semnul acesta a ajuns la urechile Patriarhului, el l-a chemat de față pe Teodor Sicheotul, sihastru vestit înzestrat cu darul discernământului duhovnicesc, spre a tâlcui poporului înțelesul acestui semn. Patriarhul l-a rugat cu lacrimi pe sihastru să-i tâlcuiască care este voia lui Dumnezeu prin acest semn. Cuviosul Teodor s-a rugat lui Dumnezeu și i-a descoperit patriarhului că acest semn vestește mari nenorociri, atât pentru Biserică, cât și pentru împărăția Grecească, care vor veni peste cei mari și popor din cauza luptelor de credință și a celor interne, politice. Acest semn prevestea că creștinii vor lupta și se vor ucide între ei, ceea ce a și ajuns să se întâmple în scurt timp. Sfântul Patriarh Toma l-a rugat pe Cuviosul Teodor să se roage ca Dumnezeu să-l ia la Sine pe el, Toma, ca să nu trăiască și să vadă toată această urgie. „Voiești să vin eu însumi la tine, sau voiești mai degrabă să ne întâlnim amândoi înaintea Scaunului lui Dumnezeu?” Așa a răspuns Teodor rugămintii Patriarhului, ceea ce însemna că Patriarhul va muri curînd. Cu adevărat, chiar în ziua în care a primit cuvîntul Cuviosului, Patriarhul s-a îmbolnăvit și a murit. La scurt timp după aceea, Cuviosul Teodor a murit și el. Sfântul Toma s-a strămutat la locașurile cele cerești la anul 610 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Serapion*

Sfântul Serapion a fost împreună-viețuitor cu Sfântul Antonie cel Mare. El era starețul Mănăstirii Arsina din pustia Nitriei, în care trăiau peste unsprezece mii de monahi. Paladie și Sozomen îl numeau pe Sfântul Serapion „cel Mare.” El a murit la anul 366 după Hristos. Sfântul Serapion zicea: „Să nu cugetați că boala este grea, ci să știți că doar păcatul este greu. Căci boala nu durează decît pînă la mormînt, pe cînd păcatul îl urmărește pe păcătosul care nu s-a pocăit și dincolo de el.”

Cîntare de laudă la Sfântul Serapion

*Voindpre păcătoasă să o vindece,
Serapion pre sine păcătos s-a făcut a fi.
El în cămara păcătoasei a intrat,
Ca și cînd păcatul venise a-l săvîrși.
Dar mai înainte de aceasta el astfel
i-a grăit:
„ Ci așteaptă puțin - căci noaptea întreagă
înainte o avem — rugăciunea să-mi săvîrșesc.
După aceea doar vom merge să păcătuim. ”
Serapion rugăciunile aprins a le rosti,
La Dumnezeu mintea ridicînd,
Fără împrăștiere.
Rugăciunea picura neîncetat,
Suspîn după suspîn.
Apoi el Psaltirea începu a rosti,
Și rugăciuni îndelungi
Pentru păcătoasă.
Erau rugăciuni cu lacrimi și suspine,
Care pe păcătoasă însăși
La inimă o au străpuns.*

Viața-i necurată ea-și văzu cu groază.

Pe dată înțelese că Sfântul

Nu spre păcătuire la ea a venit,

Ci spre mîntuirea sufletului ei,

Ca la Dumnezeu să se întoarcă

Și să fie vie.

Femeia plînge, cu inima străpunsă.

Și strigă:

„Ce voi face, omule al lui Dumnezeu?

Căci iată zac în noroiul rușinii, și în sus nu pot să privesc!”

Serapion cu tărie o povățuiește,

Și în grija unor înțelepte femei o așează.

Apoi în pustia lui se întoarce

Cu bucurie de sufletul mîntuit.

Cugetare

Pe cei care în viață nu urmăresc decît îmbogățirea cu orice preț îi veți auzi adesea justificîndu-se astfel: „Cum voi putea face milostenii dacă nu am mulți bani?” Să nu-i credeți pe ei, căci ei se mint în primul rînd pe ei înșiși. Sfîntul Ioan Scărarul cunoștea în profunzime rădăcinile acțiunilor oamenilor cînd zicea: „începutul iubirii de arginți este pretextul de a face mai apoi milostenie cu ei, iar sfîrșitul ei este ura față de săraci. (Treapta a Șaisprezecea).” Acest adevăr îl confirmă toți bogații, și cei mari, și cei mai mici, cu chiar exemplul vieților lor. Omul mijlociu zice: „Ah, dacă aș avea bani, aș face cutare și cutare faptă bună!” Să nu-l crezi pe el. Lasă-l, căci el pe sine nu se crede. Lasă-l să se privească ca într-o oglindă în cel care este mai bogat decît el, și să vadă că mai bogații nici nu vor să audă de lucrarea cutărei sau cutărei fapte bune. Să vadă deci că așa ar fi și el dacă ar avea mai mulți bani. Zice iar Sfîntul Ioan Scărarul: „Să nu zici că trebuie să strîngi bani pentru săraci, ca prin această milostenie să cîștigi împărăția. Au nu ții minte că văduva Raiul și-a cîștigat doar cu doi gologani? (Treapta a Șaisprezecea)” Cu adevărat ea Raiul a luat numai cu doi gologani, pe cînd bogatul în farța porților căruia zăcea săracul Lazăr nu a putut să-și dobîndească acest Rai cu toate nenumăratele comori pe care le avea. Dacă nu ai bani ca să faci milostenie cu ei, atunci roagă-te lui Dumnezeu ca să-i îndestuleze El precum știe, și-ți vei face astfel și milostenia ta, și Raiul îl vei dobîndi. Cînd Sfîntul Vasile cel Nou i-a prorocit împărătesei, soției împăratului Constantin Porfirogenetul, că mai întîi va aduce pe lume o fiică iar mai după aceea unui fiu, împărăteasa i-a oferit aur mult, pe care Sfîntul l-a refuzat, împărăteasa l-a rugat cu lacrimi ca să ia aurul, întru Numele Sfintei Treimi. Văzînd aceasta Sfîntul a luat doar trei galbeni pe care i-a dat celui care îl slujise, pentru că era om sărman, și a zis: „Doar puțini dintre acești spini să folosim, căci ei mult înțeapă.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos răstignit pe Cruce:

- La Capul Lui, cel rănit cumplit de cununa de spini;
- La Ochii Lui, cei închiși de durere;
- La Gura Lui, cea uscată de sete.

Predică *Despre Cel dinții și Cel de pe urmă, și Cel Care este veșnic viu*

Nu te teme! Eu sînt Cel dinții și Cel de pe urmă și Cel ce sînt veșnic viu (Apocalipsa 1: 17-18).

Astfel grăiește Stăpînul Hristos către ucenicul Lui iubit Ioan, în vedenia pe care a

avut-o acesta în Insula Patmos. Dar de ce să nu se teamă ucenicul? Să nu se teamă, adică, de prigoana care va veni asupra Bisericii din partea paginilor idolatri. Nu te teme de tortionarii care se ridică și-mi schingiuiesc ucenicii din toate părțile. Nu te teme de împărații care se ridică și-i prigonesc și-iucid pe creștini. Nu te teme de cei puternici și sîngeroși ai acestei lumi care batjocoresc și rîd de moartea Mea și de smerenia Mea. Nu te teme de mulțimea demonilor care îi orbesc pe oameni cu patimile așa încît ei să nu poată vedea adevărul pe care Eu l-am adus lumii. Nu te teme de nimic!

O, cum nu să nu ne temem, Doamne? Cum să nu ne temem, cînd vedem nelegiuirea înarmată pînă în dinți împotriva noastră, care sîntem puțini, și mici, și neînarmați!

Nu te teme, căci Eu sînt Cel dinfii și Cel de pe urmă, Eu sînt Alfa și Omega. Nu te teme, căci mulțimea diavolilor nu este decît ca un vîrtej de frunze moarte. Eu sînt înainte de timp și după timp; înainte de începutul a toate și după sfîrșitul a toate cîte sînt zidite sînt Eu! Eu sînt Cel Care am pus hotar în timp și ființă tuturor cîte sînt, și dincolo de acest hotar ele nu se pot întinde. Nu te teme, căci Eu Cel Răstignit, iată, Viu sînt. Nu te teme nici măcar de moarte, căci Eu sînt înainte de moarte și după moarte. Moartea este sluga mea căreia Eu îi îngădui să Mă slujească în lume. Eu în mîna slugii mele M-am dat timp de trei zile, și după aceea i-am poruncit să se depărteze, și iată, acum Eu sînt viu. Eu sînt Stăpînul morții și al vieții. Eu sînt Stăpînul timpului și al veșniciei. Nu te teme! *Viu sînt Eu în veacul vecilor*. Iar tu împreună viu cu Mine vei fi. Toți cei care îmi rămîn credincioși Mie și nu se tem vii vor fi și vor trăi alături de Mine în veac. Nu te teme, *Eu sînt Alfa și Omega* (Apocalipsa I: 8).

O Stăpîne Doamne Veșnic și Nemuritor, dă-ne nouă ca aceste cuvinte ale Tale pururi să sune în sufletele noastre, ale credincioșilor Tăi, ori de cîte ori ni se întîmplă să fim prigoniiți în Sfîntă Biserica Ta, ca ținîndu-ne Tu cu Dreapta Ta noi să nu ne temem nicicînd,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

22 martie

- *Pomenirea Sfîntului Sfîntit Mucenic Vasile, Presbiterul Andrei*

Acest Sfînt Vasile a luat mucenicia de la arieni, în timpul împărăției lui Constanțius. El era un om cunoscut tuturor pentru rîvna cu care apăra Ortodoxia și cu care își punea viața pentru turma cea cuvîntătoare lui încredințată, în cetatea Ancirei. Suindu-se apoi la rîndul lui pe tronul imperial, urmașul lui Constanțius, Iulian Apostatul, a început să-i prigonească sălbatic pe creștinii ortodocși. Cum Sfîntul Sfîntit Vasile muștra ticăloșia lui pe față și își întărea turma și poporul în sfînta credință, el a fost aruncat în temniță. Venind Iulian la Ancira, Sfîntul Vasile a fost adus în fața lui. Împăratul a încercat să-l convingă pe sfînt să se lepede de credința lui în Hristos, ademenindu-l cu onoruri și bogății. Sfîntul Vasile însă i-a răspuns: „Eu în Hristos al meu cred, pe Care tu îl lepezi pe cînd El ți-a încredințat ție împărăția aceasta pămîntească; de aceea va fi luată ea de la tine, foarte curînd. Au nu ai rușine de Sfîntul Altar sub care ți-ai scăpat viața din mîinile celor care voiau să te omoare, pe cînd erai copil de opt ani? De aceea iată, îndată îți va fi ție răpită această împărăție lumească iar trupul tău nu va cunoaște îngropare după ce vei fi pierit cu sunet, căci în chinuri mari vei avea să-ți lepezi necuratul tău suflet.” Iulian s-a umplut de furie și de ură mai mare la auzul acestor cuvinte și a poruncit ca în fiecare zi să se jupuiască de pe trupul sfîntului cîte șapte fișii de piele. Așa au

făcut chinuitorii timp de mai multe zile. Fiind din nou adus înaintea împăratului, Sfântul Vasile a apucat cu mâinile lui una din aceste fișii și a aruncat-o în fața păgînului împărat, strigîndu-i: „Apucă și mănîncă, Iuliane, căci dulce îți este ție acest fel de hrană, iar mie Hristos îmi este Viața!" Vestea acestei fapte a mucenicului a răsunat în toate cetățile împărăției. Văzînd aceasta Iulian de rușine a părăsit Ancira și a plecat la Antiohia. Torționarii au continuat mai departe să-l chinuiască pe mucenic cu fiare înroșite în foc, pînă cînd el și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, pentru Care a luat mucenicia la anul 363 după Hristos.

- *Pomenirea Sfintei Drosida*

Drosida a fost fiica împăratului Traian. Ea a fost prinsă noaptea, împreună cu alte cinci femei, pe cînd adunau trupurile mucenicilor celor chinuiți și omorîți pentru Hristos. Pentru aceasta ea a fost bătută sălbatic și desfigurată chiar de tatăl ei, împăratul. Cele cinci femei au fost torturate cumplit iar la urmă aruncate într-o baie de cupru topit, unde și-au dat sufletele în mîna lui Dumnezeu. Drosida însă a rămas sub paza strictă a gărzilor împăratului. Ea însă a reușit să scape de la palat și s-a botezat singură într-un rîu. După opt zile și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Eftimie*

Acest Sfînt Eftimie s-a născut în satul Dimițana din Peloponez. Copil fiind, el a dus viața creștină în care fusese botezat și crescut, dar mai tîrziu a trecut în România unde s-a dedat unei vieți de mari desfrînări. În acest trai desfrînat petrecînd, duhul necurat i-a pus în gînd să se facă musulman, ceea ce Eftimie a și făcut. Dar imediat după aceea o cumplită muștrare de conștiință a pus stăpînire pe el. El s-a întors iar la Sfînta Credință și a plecat la Sfîntul Munte Athos, unde s-a tuns monah. Cu binecuvîntarea părintelui lui duhovnicesc el a călătorit la Constantinopol unde a reușit să pătrundă pînă la Marele Vizir. Ajungînd în fața lui, Eftimie a început să-și facă semnul Sfintei Cruci, să-L laude pe Hristos și să lepede credința musulmană înaintea feței Vizirului. După chinuri și torturi prelungite el a fost omorît prin decapitare la Duminica Floriilor, în ziua de 22 martie a anului 1814. La moaștele lui nu au întîrziat să se facă minuni. Sfîntul lui cap se păstrează în Mînăstirea rusească a Sfîntului Pantelimon din Sfîntul Munte Athos. Așa a luat mucenicia acest tînăr de douăzeci de ani care, murind mai întîi lui Hristos, a murit mai apoi pentru El.

Cîntare de laudă la Stăpînul Hristos, Pescarul de oameni

*Pescar minunat ești Tu, Stăpîne Hristoase, și în toate lumea năvoadele Tale întinzi,
Perle curate pescuind din adîncuri. Tainic este năvodul Tău, împletit de Duhul,
Țesut cu iubire crescută din lacrimi,
De către mîini îngerești,
Pururea și pretutindeni spre Tine ridicate.
Toți aceia pe care mame i-au născut și crescut în Duhul,
Toate sufletele curate din toate cotloanele lumii,
Toate pescuite sînt de sfîntul Tău năvod,
Toate în mătasea lui se regăsesc.
Cînd pe el din marea vieții îl vei ridica,
La fund nimic nu va mai rămîne,
Decît noroiul.
O Pescar e Minunate Doamne, de perle de mult preț,
Și noi păcătoșii odată perle curate am fost!
Și iată, acum sîntem căzuți de la Scaunul*

*Dumnezeirii Tale.
Pe fundul mării zăcem,
Acoperiți de noroi.
Ție ne rugăm, sfântul Tău năvod să ne cuprindă,
Și astfel și noi, de la strălucirea Feței Tale,
Vom lumina ca stelele.*

Cugetare

Chinuit pe Cruce fiind, Mîntuitorul Hristos pe chinuitorii Lui cei preapăcătoși nu-i osîndea, ci iertare pentru ei cerea înaintea Tatălui Celui ceresc, zicînd: *Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac* (Luca 23: 34). Să nu osîndim așadar nici noi pe nimeni, așa ca nici noi să nu cădem sub osîndă. Căci nimeni nu poate fi sigur că nu i se va întîmpla să păcătuiască chiar înaintea morții în același fel pe care l-a osîndit odată la fratele lui. Sfîntul Atanasie din Sinai zice: „Chiar dacă vezi pe cineva păcătuind, nu-l osîndi, căci nu știi ce sfîrșit va avea viața lui. Tîlharul răstignit la dreapta Mîntuitorului, care adînc păcătuise, a intrat în Rai, pe cînd Iuda cel care fusese apostol ales, a intrat în iad. Chiar dacă și vezi pe cineva păcătuind, ține minte că faptele lui bune nu i le poți vedea. Căci mulți sînt aceia care au păcătuit pe față și s-au pocăit în ascuns; păcatele lor noi le-am putut vedea, căci vădite au fost, dar faptele lor bune nu, căci s-au făcut în ascuns. De aceea, fraților, să nu judecăm pe nimeni, ca nici noi să nu fim judecați.”

Cugetare

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel răstignit pe Cruce:

La nesfîrșita Lui întristare pentru neamul omenesc cel orbit de păcat;
La cum, pe Cruce fiind răstignit, gîndul lui merge mai mult la Tatăl cel Ceresc decît la Sine;
La cum, pe Cruce fiind răstignit, gîndul lui merge mai mult la omenire decît la Sine;
La cum, pe Cruce fiind răstignit, El are certitudinea Biruinței și învierii Sale.

Predică Despre maiestatea lui Hristos Biruitorul

Capul Lui și părul Lui erau albe ca lîna albă și ca zăpada, și ochii Lui, ca para focului (Apocalipsa, 1: 14).

Așa l-a văzut Sfîntul Ioan Teologul pe Mîntuitorul, după slăvită Lui Biruință și înviere, el care îl văzuse și mai înainte cu ochii cei trupești, el care a fost mereu văzător de Dumnezeu. El l-a văzut ca pe Fiul Omului, îmbrăcat într-un strai lung, încins cu un brîu de aur, avînd șapte stele în mîna Lui dreaptă, iar Fața Lui strălucind *ca soarele cînd strălucește în puterea lui* (Apocalipsa, 1: 16). Iată puterea și slava cu care i s-a înfățișat Domnul în vedenie lui Ioan, El Care pe Cruce era fără strălucire și fără chip, și Care părea cel mai neputincios dintre toți fiii oamenilor tuturor celor care treceau pe acolo și clătinau din capete. Dar de ce era părul capului lui alb ca lîna albă și ca zăpada? Au nu de abia împlinise Domnul treizeci și trei de ani cînd a fost răstignit de oameni? De unde dar părul cel alb? Au nu arată acesta vîrsta bătrînețelor? Cu adevărat aceasta arată, dar atunci cînd este vorba de oameni muritori; dar atunci cînd este vorba de Hristos în Slavă, capul cel alb cu pletele albe ca zăpada arată mai mult decît vîrsta bătrînețelor: el arată veșnicia, și anume, veșnicia tinereții! Căci bătrînețea este a trecutului, pe cînd tinerețea, a viitorului care va să fie. Mai mult, au nu este El oare atît bătrînețea încuviințată a înțelepciunii cît și tinerețea cea veșnică? Căci mai mult decît tot

cea ce a fost în timp și este de-a lungul timpului, Hristos este mai ales veșnicia cea în afară de orice timp. Dar de ce erau ochii Lui ca para focului? Pentru că El este Atotvăzător. De lumina soarelui multe feluri de lucruri se pot ascunde, dar nimic nu poate sta ascuns Ochilor Lui, fie din ceruri, sau de pe pământ, sau dedesubt. Firele zidirii toate sînt limpezi înaintea Ochilor Lui; El vede atomii pietrei, și fiecare picătură de apă din mare; el vede atomii aerului și toate dorințele și doririle fiecărui suflet de El zidit. El este Unul și același și ca nimeni altul; El este Cel Care din iubire pentru rasa omenească a venit pe pământ, S-a îmbrăcat în trup muritor și a suferit cu el, a fost batjocorit și scuipat de necredincioși. El este nimeni altul decît Chiar Acela Care a stat spînzurat pe Cruce, fără frumusețe și fără chip, a stat spînzurat împreună cu cei fără de lege, și a fost îngropat ca un mort de Iosif și Nicodim. O fraților, cît de înfricoșător lucru este să gîndim la ce Oaspete măreț și maiestuos a avut pămîntul! Dar și mai înspăimîntător lucru este să ne gîndim împotriva Cui și-a ridicat mîinile ei ucigașe o omenire bolnavă mintal!

O Preaslăvite Doamne, iartă-ne nouă păcatele noastre și pomenește-ne pre noi cînd vei veni întru împărăția Ta!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

23 martie

• *Pomenirea Sfîntului Sfînt Mucenic Nikon*

Sfîntul Nikon s-a născut la Napoli dintr-un tată păgîn și o mamă creștină. El a fost ofițer roman la Napoli, fără a fi primit Sfîntul Botez, deși mama lui îl învățase în taină credința creștină, fără știrea tatălui. Cînd odată Nikon a fost trimis într-o campanie dificilă cu trupele lui, mama lui l-a sfătuit să-și facă semnul Sfîntei Cruci dacă va vedea că este la strîmtoare, și să Cheme Numele lui Hristos cînd viața îi va fi în pericol. Cu adevărat, ajungînd pe frontul de bătălie, trupele lui au fost complet încercuite. Către sfîrșitul bătăliei, vîzîndu-se pierdut, Nikon și-a făcut în inimă semnul Sfîntei Cruci și a strigat tare Numele lui Hristos. Pe dată a simțit în el o putere neobișnuită cu care i-a pus pe fugă pe dușmanii care îl înconjuraseră, pe unii ucigîndu-i, pe alții înspăimîntîndu-i de moarte. Intrînd apoi în cortul său, Nikon striga neîncetat, în uimire fiind: « Mare este Dumnezeu Creștinilor. » Trimițînd mamei lui fericita veste a biruinței în împrejurări fără scăpare, în care numai Semnul Sfîntei Cruci a ajutat și Numele lui Hristos, el a plutit în taină către Asia și, ajungînd la Cizic, a primit botezul din mîna Arhiereul Teodosie, episcopul locului. După botez, Nikon s-a retras într-o mînăstire unde s-a dăruit studiului și ascezei, înainte de a muri, Episcopului Teodosie i s-a poruncit în vedenie să-l sfințească pe Nikon urmaș al lui. Pe dată bătrînul Teodosie l-a chemat pe Nikon la sine și l-a sfințit diacon; după aceea preot, și apoi curînd, episcop. La scurtă vreme după aceea, prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, Nikon a revenit la Napoli unde a aflat-o pe mama lui încă în viață. După moartea mamei, împreună cu nouă ucenici, foști camarazi de arme, el s-a retras în Sicilia unde s-a dăruit predicării Evangheliei. Acela a fost timpul uneia dintre cumplitele prigoane împotriva creștinilor. Prințul Quintianus l-a prins pe Nikon împreună cu ucenicii lui și i-a supus la mari chinuri. Cei o sută și nouăzeci de ucenici pe care îi avea atunci Sfîntul Nikon au fost cu toții omorîți prin decapitare. Pe Sfîntul Nikon chinuitorul l-a legat de coada unui cal căruia i-a dat drumul în galop în josul unui defileu abrupt, apoi l-a bătut cumplit și l-a jupuit de viu; dar Sfîntul a supraviețuit tuturor acestor schingiuri. La sfîrșit i s-a tăiat și lui capul, așa strămutîndu-se la locașurile cerești. Trupul lui a fost lăsat în cîmp deschis, pradă păsărilor răpitoare. Un anume păzitor de turme, care avea duh necurat, s-a împiedicat de trupul mort al Sfîntului Nikon mucenicul și pe dată s-a vindecat. Vestind în împrejurimi despre aceasta, au aflat și unii creștini care au venit și au îngropat cu

cinste acele sfinte moaște. Sfântul Nikon a luat mucenicia în timpul împărăției lui Deciu.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Nikon de la Mînăstirea Peșterilor Kieveve*
Acest Sfânt Nikon a fost împreună-viețuitor cu Sfântul Antonie de la Peșterile din Kiev, și părinte duhovnicesc al Cuviosului Teodosie. Pentru că i-a tuns în monahism pe boierul Barlaam și pe famenul Efrem, Nikon a fost amenințat de Cneazul Iziaslav; însă soția cneazului a întors mînia soțului ei în frică de Dumnezeu. Așa a fost lăsat în pace Nikon, sfântul lui Dumnezeu. Vrînd să împodobească biserica cu sfinte icoane, Nikon s-a rugat cu lacrimi lui Dumnezeu să-l învrednicească de aceasta. În urma acestor rugăciuni, oarecari iconari greci au sosit fără veste la Kiev, de la Constantinopol. Sfinții Antonie și Teodosie au apărut în vedenie acestor iconari și i-au călăuzit la chilia Sfântului Nikon din Kiev. Sfântul Nikon era cunoscut ca un mare postitor și om de mare înțelepciune. La adînci bătrînețe el a fost chemat, fără voința lui, să păstorească ca stareț Lavra Pecerska. El a trecut la cele veșnice la anul 1066 după Hristos. Sfintele sale moaște se păstrează nestrucate în Mînăstirea Peșterilor din Kiev.

- în această zi Sinaxarul grecesc și Patericul Athonit mai fac pomenire de Noul Mucenic Luca, care s-a născut la Jedren. Copil fiind el a fost prins de turci în Constantinopol și tăiat împrejur. Din cauza aceasta el avea cumplite muștrări de conștiință, căci socotea această tăiere împrejur ca pe un semn al diavolului pe trupul lui, care nu putea fi șters decît prin mucenicie pentru Hristos. Tunzîndu-se monah în Sfântul Munte Athos, el a mers împreună cu Bătrînul său, Visarion, la Mitilene, și acolo a fost spînzurat de turci în ziua de 23 martie a anului 1802. Așa cum spînzura în aer, din trupul mucenicului se prelingea un mir bineînțmiresmat.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Nikon

*Nicon mucenicul episcop în temniță zace,
Neîncetat rugîndu-se lui Dumnezeu.
El nu se roagă pentru viața lui,
Nici răzbunare asupra lui Quintian să dobîndească,
Ci se roagă lui Dumnezeu
Ca să-i dea putere în îndurarea chinurilor.
Ale lui Nikon suspine
Dumnezeu le aude.
Si la timp de rugăciune în duh vede
Cum la el Fecioara vine în lumină,
O lumină mai minunată și mai strălucitoare
Decît a soarelui.
Ea este mai albă și mai blînda
Decît o mieluşea,
Și doi arhangheli de-a dreapta și de-a stînga ei sînt.
Fețele lor radiază bucurie,
Si înălțimea lor estepîna la cer.
Ei unul către altul apele unui rîu arată, zicînd:
Iată valurile furiosului Psimif!
Apoi un arhanghel Fecioarei îi spune:
Trimîși am fost pe Quintian să-l ucidem
În apele furiosului rîu Psimif.
Dar iată, rîul este aici,
Pe cîndpe Quintian nu-l vedem nicăieri.
Fecioara grăi, ca și picurii de miere cuvintele ei curgînd:*

*El la rîu curînd va sosi;
Prin valuri va încerca să treacă,
Dar calul de sub el va înnebuni
Si-i va sluji fața cu dinții.
Apele rîului îl vor îneca,
Si astfel sarcina voastră se va împlini.
Așa va sfîrși acest sălbatic chinuitor
Al sfîntului meu, Nikon.
Toate aceste așa se întîmplară,
Precum a zis Fecioara.
Așa vedenia lui Nikon
Aidoma se împlini.*

Cugetare

Sfîntul Pafhutie lui Dumnezeu s-a rugat ca să-i descopere cu cine se aseamnă el. Atunci un glas a auzit de sus, care i-a zis: «Asemenea ești tu cu un negustor de perle de mare preț; ridică-te așadar, și nu te lenevi!» Dar oare de ce nu ne spune Dumnezeu fiecăruia dintre noi că sîntem negustori de mărgăritare scumpe? De aceea, pentru că mulți dintre noi nici nu vrem să aflăm mărgăritare de mult preț, ci mai curînd vrem să ne îndopăm cît mai bine stomacurile și să îngrămădim asupra noastră lucruri ieftine. Nu tot ceea ce scoate năvodul de pe fundul adînc al mării este mărgăritar de preț. De cele mai multe ori nu este decît noroi și nisip. Dar ignoranții se bat pentru acest noroi ca și cînd ar fi mărgăritar de mult preț. Doar negustorul cel care se pricepe să recunoască mărgăritarul de mult preț atunci cînd îl vede, doar el știe să arunce de multe ori năvodul. El ridică de multe ori din greu năvodul, îl cerne de noroi și de nisip, pînă cînd găsește sămînța cea adevărată de mărgăritar! Dar de ce îl compară Dumnezeu pe Pafhutie cu un negustor de mărgăritare scumpe? De aceea, că Pafhutie pe toate cele din lume le-a lepădat, și dăruindu-și toată energia și tot timpul vieții lui Dumnezeu, nu a mai voit decît să afle sămînța mărgăritarului celui adevărat și scump. Acel mărgăritar este inima curățită de toate patimile și gîndurile rele, încălzită la focul iubirii dumnezeiești. Ridică-te și tu, omule, și nu te lenevi! Căci iată timpul negustoriei se apropie de asfințit.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos răstignit pe Cruce:

La cum dragostea Lui pentru omenire nu s-a micșorat din cauza chinurilor L-a care L-a dat omenirea;

La cum mîngîie cu dragoste durerea Maicii Sale, dînd-o pe ea în grija lui Ioan, pe care îl numește fiu al ei, în locul Lui;

La cum Se roagă cu dragoste Tatălui pentru omenire: *Părinte, iartă-le lor, căci nu știu ce fac* (Luca, 23 : 24).

Predică Despre slăbiciunea omului în fața maiestății lui Dumnezeu

Și cînd L-am văzut, am căzut la picioarele Lui ca un mort (Apocalipsa 1 : 17).

Sfîntul Ioan Teologul a fost acela care a căzut ca un mort la pămînt cînd L-a văzut pe Domnul Hristos în slavă. Sfîntul Ioan, ucenicul cel iubit al Domnului, Evanghelistul, feciorelnicul, cel pe care îl iubea Hristos, și rîvnitor năvalnic al sfințeniei - acesta nu a putut să îndure vederea învățătorului Care Se înfățișase înaintea lui în toată puterea slavei Sale! Ci el *a căzut ca un mort*.

Dar cei care păcătuiesc împotriva Lui, care se ridică și luptă împotriva Lui, a Celui cu *ochii ca para focului*, cum își vor putea ei vreodată ridica fața înaintea Lui ?

Cum vor putea îndura vederea slavei Lui cei care fără încetare își bat joc de El, de jertfa Lui, de Numele Lui, de dragostea Lui, de Crucea Lui, cei care zi și noapte calcă în picioare poruncile Lui, care îi prigonesc Biserica, care îi necinstesc preoții, care îiucid credincioșii? Cu aceștia oare ce se va întâmpla înaintea Feței Lui, dacă însuși Sfântul Ioan a căzut la pământ ca un mort la vederea Slavei Lui? Dar cu intelectualii și artiștii care strică sufletele oamenilor oare ce se va întâmpla? Ce va fi oare cu toți învățătorii și profesorii care strică Credința din mintea și inima copiilor și tinerilor? Ce se va întâmpla cu toți scepticii care prin filozofia lor putredă strică mințile oamenilor? Ce se va întâmpla cu hoții și cu tâlharii și cu ucigașii de copii? Ce se va întâmpla cu dușmanii lui Hristos când ucenicul Lui iubit cade ca mort înaintea Slavei Lui indicibile? Da, căci așa este puterea slava, stăpînia, frumusețea, lumina și maiestatea Domnului Hristos Iisus, Cel înviat și înălțat, încît ucenicii Lui cei mai apropiați și iubiți care timp de trei ani au privit fără teamă la Fața Lui, acum cad ca morți înaintea picioarelor Lui când Li văd Fața Lui cea din Ceruri, cea de după Patimă, moarte și biruință!

O Atotputernice și Atotslăvite Doamne, luminează-ne pre noi și înviază-ne pre noi cu puterea și cu slava Ta,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

24 martie

- *Pomenirea Sfântului Artemon, Episcopul Seleuciei*

Sfântul Artemon s-a născut și a crescut în Seleucia. Când Sfântul Apostol Pavel a sosit în această cetate, el l-a cunoscut pe Artemon, l-a întărit încă și mai mult în sfânta credință creștină și l-a uns episcop acelei cetăți. Artemon și-a păstorit turma cu râvnă și cu dragoste. El era doctor și al sufletelor, dar și al trupurilor omenești. El a trecut la Domnul încărcat de înțelepciune, la adînci bătrînețe.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Iacov Mărturisorul*

Iacov a suferit mult pentru apărarea sfintelor icoane, sub Leon Armeanul. El era monah din obștea Mînăstirii Studiiților din Constantinopol. Când Teodor cel Mare Studitul a fost alungat în exil, pe Iacov l-au torturat cumplit în scopul de a-l face să se lepede de cinstirea icoanelor. Iacov a rămas însă pînă la sfîrșit neclintit în credința lui. Bătut și torturat, el a fost în final trimis înapoi la mînăstirea lui, după ce răul împărat Leon Armeanul rău a pierit. Sfântul Teodor a și murit la scurt timp după întoarcerea lui la mînăstire, din cauza bătăilor și torturilor suferite. Așa s-a mutat acest sfînt la locașurile cele cerești, ajungînd împreună locuitor cu cetățenii cerului.

- *Sfîntul Sfințit Mucenic Partenie, Patriarhul Constantinoplei*

Sfîntul Partenie s-a născut în Insula Mtilene. El a fost timp îndelungat episcopul Insulei Chios. După aceea, el a fost ridicat Patriarh al Constantinoplei. În urma unor bîrfe cum că Patriarhul ar fi complotat împotriva statului musulman, turcii mai întîi i-au propus să se lepede de creștinism, și să se facă musulman, chipurile ca astfel să-și dovedească nevinovăția. Dar Sfîntul a respins cu dispreț această propunere și a fost spînzurat în anul 1657 după Hristos.

- *Pomenirea minunii ce s-a întîmplat în Mînăstirea Peșterilor din Kiev*

Doi prieteni, Ioan și Serghie, s-au legat amîndoi cu frăția de cruce înaintea unei Icoane a Maicii Domnului din această mînăstire. Ioan era un om foarte bogat și avea un fiu, Zaharia, în vîrstă de cinci ani. S-a întîmplat însă că Ioan s-a îmbolnăvit de moarte, înainte de a muri, el l-a încredințat pe fiul lui Zaharia în grija fratelui lui de cruce, Serghie, lăsîndu-i pentru aceasta și o mare cantitate de

aur și argint, pe care Serghie să o păstreze spre a i-o înmîna tînărului la împlinirea majoratului. Dar cînd Zaharia a ajuns la vîrstă cuvenită, tutorele lui, Serghie, adică fratele de cruce al tatălui lui mort, a negat cum că ar fi primit în grijă moștenirea lui. Zaharia atunci a zis: „Să jure că nu a primit în grijă moștenirea mea chiar înaintea Icoanei Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu în fața căreia s-a legat odinioară prin frăție de cruce cu tatăl meu. Și dacă înaintea acelei icoane el se jură că nu a primit nimic în grijă de la tatăl meu loan pentru mine, atunci nici eu nu voi mai cere nimic de la el.” Serghie s-a învoit. Dar jurîndu-se în fața acelei icoane și vrînd apoi să se apropie și să o sărute, o putere îl ținea departe, nedîndu-i voie să vină la icoană. Serghie a început atunci să strige ca un nebun către Sfinții Părinții Antonie și Teodosie care erau de față acolo, zicînd: „Nu-l lăsați pe acest înger nemilostiv să mă omoare!” Acel înger era un diavol înfricoșător care îl chinuia prin îngăduința lui Dumnezeu. Așa a dat Serghie la iveală comoara pe care loan i-o încredințase demult. Cînd au deschis cufărașul, s-a văzut că aurul și argintul închis acolo se dublase în cantitate. Aceasta se întîmplase prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Primind banii, Zaharia i-a încredințat Mînăstirii Pecerska, iar el s-a tuns monah. Zaharia a trăit vreme îndelungată, învrednicindu-se de mari daruri de la Dumnezeu. El a adormit cu pace, strămutîndu-se plin de bucurie la locașurile cele cerești.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Zaharia*

Sfîntul Zaharia a fost fiul lui Carion egipteanul. El și-a lăsat copii și nevastă și s-a făcut monah. El l-a luat pe tatăl său cu sine, căci maica lui nu putea purta grijă de el. Deși Zaharia era mai tînăr decît cei mai mulți frați de la Schit, el era plin de darurile Duhului Sfînt, mai mult decît mulți alții mai vîrstnici. El își simțea întreaga ființă înflăcărată de dragostea Harului lui Dumnezeu. L-a întreat Sfîntul Macarie: „Cine este adevărat monah?” Sfîntul Zaharia a răspuns: „Acela care se luptă zilnic să împlinească Poruncile Dumnezeiești.” L-a întreat Avva Moise: „Ce înseamnă să fii monah?” iar Sfîntul Zaharia a răspuns, scoțîndu-și camilafca și călcînd-o în picioare: „Aceasta înseamnă să fii monah. Nimeni nu poate fi monah care nu se lasă zdrobit ca această camilafca.” El a fost un mare luminător al pustiei egiptene, care a trecut la Domnul încă tînăr fiind cu anii.

Cîntare de laudă

*Ce folos are omul că dobîndește lumea toată Dacă peste puțin va pieri? Ce folos are omul de coroana împărătească Ce-i sade pe cap
Dacă peste puțin va trebui să o lase Și în pămînt să putrezească? Ce-i folosesc omului grămezile adunate De aur și argint
Dacă peste puțin din ale lui coaste Va crește iarba? Ce folos de toate comorile lui De mătase, perle și hrană scumpă Dacă peste el soarele mîine nu va mai străluci? Iată, trupul mort, gol de suflet, se pogoară în groapă. Unora ca aceștia,
Ce comori pămîntești în viață și-au grămădit
Moarte le sînt și sufletul și trupul,
Iar cei ce rămîn în urmă pe amîndouă le îngroapă.
Dar ei pentru nici unul nu plîng.
Cel care are înțelegere, să înțeleagă.
O Doamne, Tu tuturor povața le-ai dat:
Sufletul, sufletul este cel
Care trebuie îmbogățit, păzit,
Mîntuit.
Toate celelalte din lume împreună cu lumea*

Vor pieri.

Porunca Ta noi o cunoaștem, Doamne.

Dă-ne nouă putere să o împlinim pe ea.

Ajută păcătoaselor noastre suflete,

Bunule Doamne,

Ca fumul deșertăciunii să nu ne înece pe noi.

Cugetare

Avva Daniel călătorea odată împreună cu Avva Amona. Avva Amona a întrebat: „Părinte, când vom ajunge la chilie, rugăciunile noastre să putem săvârși?” Iar Avva Daniel a zis: „Și cine ni-L ia nouă pe Dumnezeu de dinainte acum? Au nu este El și în chilie, și în afara ei, și pretutindeni?” Aceste cuvinte ne învață pe noi rugăciunea cea neîncetată, cugetarea la Dumnezeu, la Purtarea Lui de grijă față de noi și față de zidire. Da, sfântul locaș al bisericii ne ajută, ușurându-ne și întărindu-ne starea de rugăciune, și așa face și retragerea în singurătate. Dar cel care nu vrea să se roage, nu o va putea face nici în biserică, și nici în chilie. Precum, cel care vrea să se roage, o va putea face pretutindeni, și în biserică, și în chilie, și pe cale, căci nimic nu-L poate despărți pe el de dragostea lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel Răstignit pe Cruce:

- Să numărăm picurii de sînge care curg din Sfînt Sîngele Lui, și să ne numărăm și păcatele noastre;
- Să numărăm suspinurile Lui de durere și să numărăm și zilele noastre pierdute în rîsete deșarte.

Predică Despre netemerea în pătimire și despre cununa vieții

Nu te teme de cele ce ai să pătimești. Fii credincios pînă la moarte și îți voi da cununa vieții (Apocalipsa 2: 10).

Prin patima Lui Domnul a ușurat pătimirea noastră. El a îndurat cea mai mare durere și a ieșit Biruitor. De aceea poate El să ne întărească pe noi în pătimirile noastre, care sînt mai mici decît ale Lui. El a pătimit și a îndurat drept fiind, pe cînd noi pătimim și trebuie să răbdăm pentru păcatele noastre. De aceea poate El îndoit să ne predice răbdarea și îndurarea durerilor pînă la sfîrșit, pentru că El Cel Dintîi a făcut-o, nevinovat fiind, înaintea noastră. Căci nici un muritor nu a stat aproape la ceasul Patimii Lui, ca să I-o ușureze, pe cînd El aproape de noi este la ceasul pătimirii și nenorocirii noastre. De aceea are El dreptul să ne spună fiecăruia dintre noi, care suferim pentru Sfînt Numele Lui: *Nu te teme! Nu te teme de cele ce ai să pătimești*, zice Domnul, pentru că Eu însumi Singur am pătimit tot ceea ce tu vei să pătimești și mult mai mult, și cunosc această pătimire. Iată Eu nu m-am temut de suferința Mea. Eu am luat-o asupra Mea, iar la sfîrșit am biruit-o. Nu am biruit-o fugind de ea, ci luînd-o asupra Mea de bună voia Mea și îndurînd-o pînă la sfîrșit. Așa și tu trebuie să faci, de bună voie să iei această suferință asupra ta, căci Eu însumi văd și cunosc hotarul timpului cît poți tu să înduri și hotarul durerii tale.

Chiar dacă acest hotar este hotarul morții nu te teme, *căci Eu îți voi da cununa vieții.*

Eu te voi încununa cu viața nemuritoare în care Eu domnesc veșnic împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh. Dumnezeu nu te-a trimis pe pămînt să trăiești în confort, în relaxare și plăceri, ci te-a trimis mai curînd să-ți gătești încă de acum viața veșnică. Ce tragedie să-I refuzi Creatorului tău darul, ce tragedie să nu-L lași să-ți dăruiască o viață mai lungă și mai strălucitoare decît cea de pe pămînt, care miroase greu a putreziciune și a moarte și este mai scurtă decît viața unui corb.

O, fraților, să ascultăm cuvîntul Domnului și toate pătimirile noastre se vor alina. Și

dacă vînturile lumii ne-ar izbi din toate părțile, ele ca spuma se vor face dacă ne supunem Cuvîntului Domnului nostru.

O biruitoare Doamne, învață-ne pre noi mereu despre Patima Ta, ca și noi să putem răbda patimile noastre. Iar cînd ne vezi istoviți și căzînd, tînde-ne nouă Mîna Ta mîntuitoare și ne scapă pre noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 martie

• *Bunăvestirea Preasfintei Stăpînei noastre, de Dumnezeu Născătoarei și pururea Fecioarei Măria*

Cînd Preasfînta Fecioară a încheiat cel de al paisprezecelea an al vieții ei pe pămînt și a intrat în al cincisprezecelea, după ce a petrecut deci unsprezece ani deplini în Templul de la Ierusalim slujind Domnului, preoții i-au spus că, după Lege, ea nu mai poate rămîne în Templu, ci trebuie să se logodească cu bărbat și să intre în viața căsătorită. Mare le-a fost mirarea preoților să o audă pe Fecioară zicîndu-le că inima ei și viața ei și-a dăruit cu desăvîrșire lui Dumnezeu și că dorește să rămîna fecioară pînă la moarte, nevoind să se mărite cu nimeni! Atunci, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, marele preot Zaharia, tatăl înaintemergătorului, plin fiind de Duhul Sfînt, și în acord cu ceilalți preoți, a adunat laolaltă doisprezece bărbați necăsătoriți din Tribul lui David, spre a alege dintre ei pe unul care să voiască să o ia pe Măria de soție, ținînd-o la casa lui și purtînd grijă de ea, fără ca să-i strice fecioria. Așa a fost ea logodită cu bătrînul Iosif din Nazaret, cu care se și înrudea. În casa lui Iosif Preasfînta Fecioară a continuat să trăiască precum o făcuse și în Templul lui Solomon, petrecîndu-și timpul în citirea Sfințelor Scripturi, în rugăciune, în cugetări dumnezeiești, în postiri și în lucrul mîinilor. Ea rareori ieșea din casă, și era cu desăvîrșire înstrăinată de lucrurile și evenimentele lumești. Ea vorbea foarte puțin cu oricine ar fi fost, și niciodată fără să fie neapărată nevoie. Cel mai des grația cu cele două fiice ale lui Iosif. La plinirea vremii, după prorocia lui Daniil, și cînd lui Dumnezeu bine I-a plăcut să împlinească făgăduința Lui făcută lui Adam și Prorocilor, marele Arhanghel Gavriil a venit înaintea Fecioarei în camera ei și, așa cum scriu unii scriitori bisericești, chiar la momentul în care ea ținea deschisă Cartea Prorocului Isaia și cugeta la cuvintele lui *iată, Fecioara va lua în pîntece, și va naște fiu, și vor chema numele lui Emanuel* (Isaia 7 : 14). Arhanghelul Gavriil i-a apărut în toată strălucirea lui îngerească și a salutat-o astfel: *Bucură-te cea plină de har! Domnul este cu tine!*, și toate celelalte care se află scrise în Evanghelia Simțului Apostol și Evanghelist Luca (1 : 28). Cu această Vestire, și cu umbrirea Fecioarei de către Duhul Sfînt a început restaurarea și mîntuirea tot neamului omenesc și a întregii zidiri. Istoria Noului Testament cu aceste cuvinte îngerești începe, care au fost rostite către Fecioara Măria: *Bucură-te, cea plină de har!* Aceasta vrea să arate că Noul Testament cu adevărat bucurie aduce omenirii și întregii zidiri. De aceea acest luminat Praznic al Bunevestiri se numără nu doar printre cele mari ale bisericii, ci este și unul al marii bucurii.

• *Pomenirea Sfințelor Mucenițe Pelaghia, Teodosia și Dula*

Aceste trei sfinte femei au suferit mult pentru Domnul Hristos. După întemnițări și suferințe îndelungate Pelaghia și Teodosia au fost omorîte prin tăierea capului.

Sfînta Dula, care era o copilă roabă a suferit singură în cetatea Nicomidiei. Aceste suflete nobile ca trei trandafiri albi au fost răsădite de Stpînul Hristos în grădina Raiului.

Cântare de laudă către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu

O, minunată veste!- Bucură-te, Preacurată,
Căci tu nouă pe Hristos ne-ai născut!
O, de bucurie veste! — Bucură-te, Fecioară,
Porumbiță prealuminată!
Bucură-te Mărie, bucură-te ceea ce ești plină de har,
Bucură-te, poartă de aur!
Tu ești rugul cel născut din pustie,
Vestind zorii unei noi frumuseți!
Gavriil cuvinte de bucurie a alcătuit,
Cu bucurie ție le-a adus,
Și Buna Vestire o a vestit!
El Buna Vestire ție, Fecioară, o a vestit:
Pe ea cerurile o ascultă,
De ea sufletul tău se cutremură!
În Templul sfânt tu ai slujit,
Și lui Dumnezeu sfințindu-te,
Templu al Lui în trupul tău te-ai făcut!
Bucură-te, Preacurată, cerească mireasă,
Tu ești tronul împăratului Ceresc!
Bucură-te, mielușea, cea care ai născut
Pre Mielușelul lui Dumnezeu
Care ridică păcatul lumii!
Bucură-te, roabă smerită,
Că ți-a făcut ție mărire Dumnezeu,
Și te-a încununat cu slavă și cu putere
Printre toate neamurile lumii!
Bucură-te, lacrimă neseacă,
Străluminată de Duhul!
Bucură-te, neagonisitoare desăvârșită,
Căci Dumnezeu de bogății te-a covârșit, Mai strălucitoare decât soarele! O
Preacurată Fecioară, Roagă-te lui Hristos, Fiul tău, Pentru ca să se mîntuiască
Sufletele noastre!

Cugetare

Avva Athanasie a fost întrebat odată: „Cum să înțelegem că Fiul este egal cu Tatăl?” Iar el a răspuns: „Așa cum un ochi este egal cu celălalt, dar vederea este una.” Ce răspuns admirabil! La el putem adăuga: tot așa cum sînt două urechi, dar un singur auz. Sau cele Trei Persoane Dumnezeiești sînt una tot așa cum trei lumînări aidoma stau aprinse în sfeșnic, dar dau o singură lumină.

Luare aminte

Să luăm aminte la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu:
La cum a slujit ea Domnului timp de unsprezece ani la Templu, întru smerenie, ascultare și dăruire;
La cum a slujit ea Domnului în camera ei din Nazaret, întru smerenie, ascultare și dăruire;
La cum întru smerenie, ascultare și dăruire a primit Dumnezeiasca Bunavestire din gura Arhanghelului Gavriil.

Predică Despre Cuvîntul lui Dumnezeu cel atotputernic

Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință (Luca 1: 37).

Și a zis Dumnezeu: „ Să fie lumină!” Și a fost lumină (Facerea, 1: 3). Pînă ce nu a zis Dumnezeu, lumină nu a fost. Nici nu era cineva care să știe ce este măcar lumina, pînă cînd nu a zis Dumnezeu să fie, și a fost lumină. Tot așa și apa s-a făcut pe pămînt, care a dat la iveală uscatul, tot așa și țăriile, și vegetația cu animalele de pe pămînt, iar la urmă, omul.

Pînă ce nu a zis Dumnezeu, nimic din acestea nu a existat și nimeni în afară de El nu a știut că asemenea lucruri pot măcar exista. Prin puterea Cuvîntului Său, Domnul Dumnezeu a creat toate cîte sînt făcute pe pămînt și în ceruri. Tot ce a voit Dumnezeu să fie și a zis să fie neapărat a fost, și nu s-a putut să nu fie, căci cuvîntul lui Dumnezeu este irezistibil și creator. Facerea lumii este o minune mare a cuvîntului lui Dumnezeu.

Făcînd toate cîte sînt, Dumnezeu a rînduit tot prin cuvîntul Său și ierarhiile în creație și modalitatea existenței și comportamentul tuturor creaturilor față de zidire și între ele. Această ordine și modalitate pe care Dumnezeu le-a întemeiat este o minune mare a cuvîntului lui Dumnezeu. Căci există ordine și o rînduială a existenței printre lucrurile create, care este vizibilă și comprehensibilă pentru noi oamenii; și mai există o ordine și o rînduială, care nu este nici vizibilă și nici înțeleasă de către noi, oamenii. Potrivit acestei ordini și rînduiei de noi nevăzute și neînțelese, care este o taină a Sfintei Treimi, printre oameni au avut și au loc fenomene pe care, atunci cînd le văd, ei le numesc minuni. O asemenea minune, o asemenea faptă minunată în toată zidirea este zămislirea fără de bărbat a Stăpînului nostru Iisus Hristos Dumnezeu în pîntecele Fecioarei Măria. Această minune arată o suspendare a legilor firii celor văzute și înțelese nouă, sau, cum spun sfintele texte liturgice, „o biruire a legilor firii.” Această minune însă este întru totul conformă ordinii și rînduiei celor care rămîn pururi neînțelese de mintea omenească. Această naștere, cu adevărat, este poate cea mai mare minune care s-a arătat vreodată ochilor noștri muritori. Totuși, și întreaga lume zidită este un miracol, și întreaga ordine și rînduială a firii de noi văzute și înțelese este un miracol, care miracole toate au luat ființă prin cuvîntul lui Dumnezeu. Tot astfel, prin cuvîntul lui Dumnezeu, S-a zămislit și Pruncul Dumnezeiesc în pîntecele Fecioarei. Ambele ordini ale firii, și cea de noi înțeleasă, și cea de noi în veci neînțeleasă, au fost înființate prin puterea și cuvîntul lui Dumnezeu. De aceea la întrebarea *Cum va fi aceasta?* (Luca 1: 34) minunatul Gavriil îi răspunde Fecioarei astfel: *La Dumnezeu nimic nu este cu neputință* (Luca 1: 37). O Stăpîne Doamne Dumnezeul nostru, Făcător, Nemuritor, și de minuni Lucrător, luminează mințile noastre ca nicicînd să ne îndoim, ci pururea să credem, și luminează limbile noastre ca nicicînd pre Tine să Te iscodim, ci pre Tine pururea să Te laudăm, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

26 martie

• Prăznuirea Soborului Sfîntului Arhanghel Gavriil

Sfîntul Arhanghel Gavriil este vestitorul întrupării Fiului lui Dumnezeu. El este unul dintre cei șapte arhangheli care stau înaintea Tronului Celui Preaînalt. El s-a înfățișat lui Zaharia și i-a vestit nașterea fiului lui, a lui Ioan, care avea să fie Botezătorul Domnului. Despre sine Sfîntul Arhanghel Gavriil zice: *Eu sînt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu* (Luca, 1: 19). Numele Gavriil însemnează „Dumnezeu-Om”. Cugetînd la taina Bunevestiri, Sfînții Părinți arată cum cu dreptate a trimis Dumnezeu un arhanghel cu un asemenea nume să vestească Fecioarei taina începutului mîntuirii omenești: prin chiar numele lui, Arhanghelul Gavriil arată Fecioarei cine va fi și cum va fi Cel Care Se va naște

din ea: El va fi Dumnezeu și Om, Dumnezeu Atotputernic. Unii Sfinți Părinți cred că tot Arhanghelul Gavriil le-a vestit și Părinților Fecioarei, Ioachim și Ana, nașterea fiicei lor; că tot el l-a călăuzit pe Moise în pustie să scrie Cartea Facerii. Sfinții Părinți mai cred că Gavriil este cel mai dinții din cel mai mare cin îngeresc al celor fără de trup puteri, adică din cinul Serafimilor, deoarece aceștia stau cel mai aproape de Dumnezeu. El este, prin urmare, unul dintre cei șapte Serafimi care stau în cea mai mare apropiere față de Dumnezeu. Numele celor șapte serafimi sînt Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil, Salatiil, legudiil, Varahiil. Acestor nume unii Sfinți Părinți îl mai adaugă și pe acela al lui Ieremiil. Fiecare dintre ei are slujirea lui anume, iar între ei toți sînt întocmai în cinste. Dar de ce nu l-a trimis Dumnezeu pe Mihail ca să-i Binevestească Fecioarei întruparea? De aceea, pentru că slujirea lui Mihail este alta în frumusețea dumnezeieștii rînduiei: al lui este să nimicească pe dușmanii Credinței în Dumnezeu, pe cînd al lui Gavriil este să vestească mîntuirea omenirii.

- *Sfîntul Sfîntit Mucenic Irineu din Srem*

Se crede că Sfîntul Irineu era de neam slav. El a fost bărbat căsătorit care a avut femeie și copii înainte de a fi înălțat la episcopie. El a luat mucenicia pentru Hristos în timpul prigoanelor lui Maximian. Pe cînd era chinuit, rudele lui stăteau în jurul lui și îl rugau să aibă milă de el și de ele, și să se lepede de Credință. Dar minunatul ierarh al lui Dumnezeu a iubit mai mult rănile lui

Hristos decît toate bogățiile lumii. În aceeași vreme Seren, un anume grădinar din Srem, a suferit și el chinuri de la Cezarul Probus, precum s-a întîmplat și cu Afrius la Regia. Pentru că Irineu nu a voit să se lepede de credință, Cezarul Probus a poruncit să fie aruncat de pe un pod în râul Sava, și așa și-a săvîrșit alergarea acest păstor al turmei celei cuvîntătoare a lui Hristos. Pentru aceea Domnul l-a strămutat pe el în locașurile cele de sus, printre cetățenii cerului. Sfîntul Sfîntit Mucenic Irineu a luat mucenicia cu cinste la anul 304 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Malhu*

Sfîntul Cuvios Malhu s-a născut lîngă Antiohia, într-o familie de lucrători ai pămîntului. El încă din cea mai fragedă tinerețe și-a închinat viața lui Hristos. Dar s-a întîmplat că într-o împrejurare a căzut pradă în mîinile arabilor, care l-au luat în sclavie, și l-au însurat cu forța, sub amenințarea cu moartea, cu o femeie de rasă neagră. Prin marea și fierbîntea credință a lui

Malhu, precum și prin lucrarea lui Dumnezeu și prin întreaga înțelepciune a acelei femei, ei doar s-au prefăcut față de acei păgîni stăpîni de sclavi că sînt soț și soție, în taină ei viețuind numai ca frate și soră. După mulți ani de robie la acei păgîni, Malhu și femeia s-au sfătuit în taină să scape cu fuga din acea sclavie, și și-au dus la îndeplinire planul, căci după atîta vreme arabii aveau încredere în ei, și puteau lipsi și cîte o lună de la peștera lor, la lucrul păstoririi turmelor de oi și capre. Cu toate acestea, după puține zile, arabii au prins de veste și au trimis un om plin de sălbăticie să alerge pe urmele lor și să-i prindă. Ei s-au adăpostit atunci, de frică, într-o peșteră adîncă și întunecoasă. Dar intrînd au văzut înăuntru o leoaică cu puii ei, și s-au lipit înspăimîntați de perete. Dumnezeu însă a păzit pe cei care au păzit în pustie poruncile Lui. Căci leoaica lor nu le-a făcut nimic, dar a ucis pe arabul care intrase în gura peșterii, răcnind la ei să iasă, căci în întunericul peșterii el nu-i vedea, fiind orbit de lumina de afară. Pînă la apusul soarelui au rămas Malhu cu femeia în peșteră, de frica să nu se reîntoarcă leoaica cu puii. Dar venind asfințitul, ei au ieșit din peșteră și au văzut cele două cămile ale arabului, încărcate cu multe

bunătăți. Mulțumind lui Dumnezeu, cei mult osteniți robi ai Lui au șezut și au ospătat, apoi au mers la ducele Alexandriei, care i-a primit cu cinste, cumpărând de la ei cămilele lor. Apoi Malhu a mers la mînăstirea lui, iar pe femeie, la dorința ei, a așezat-o într-o mînăstire de femei. Malhu a trăit pînă la adînci bătrîneți, în nevoie neîncetate, și s-a strămutat cu cinste la locașurile cerești în veacul al patrulea, împreună viețuitor făcîndu-se cu cetățenii cerului.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Vasile cel Nou*

La început Sfîntul Vasile s-a nevoit într-o pădure, unde nu avea nici colibă nici foc. Cînd s-a aflat de el, a fost bănuie că este iscoadă, și fiind adus în fața judecării l-au întreat: „Cine ești?” Iar el a zis: „Unul din cei ce viețuiesc pe pămînt.” Pentru aceasta judecătorul, crezînd mai mult că este iscoadă, l-a bătut și l-a chinuit mult. În cele din urmă însă i s-a dat drumul, și Cuviosul a trăit timp de mulți ani în libertate în Constantinopol. El vedea toate tainele oamenilor, avea darul prorociei și lucra minuni mari. Lui îi slujea bătrîna Teodora. După moartea ei, aceasta a apărut în vedenie lui Grigorie, ucenicul Cuviosului Vasile, și i-a descris cu amănunțime cele douăzeci de vămi ale văzduhului prin care are de trecut tot sufletul după moarte. Sfîntul Cuvios Vasile cel Nou a adormit cu pace în ziua de 25 martie a anului 944 după Hristos. El s-a strămutat la locașurile cele cerești, în minunata familie de cetățeni ai raiului. După moartea lui, un cetățean al Constantinoplei i-a văzut chipul încojurat de mare slavă.

Cîntare de laudă la Sfinții Arhangheli

Cei șapte cu plete de aur, din cinul netrupeștilor îngeri,

Șapte Arhangheli sînt, între cereștile oștiri cei dinții:

Mihail, purtătorul săbiei dreptății, este îniiul.

Cu ea el nimicește pe dușmanii lui Dumnezeu.

Gavriil vestitor este al întrupării lui Dumnezeu,

Cel ce vestește lumii taina mîntuirii încă din veac.

Rafail soare strălucitor este, slujitor al Sfintei Treimi;

Al suferințelor omenești el este doctor iscusit.

Uriil lumina strălucitoare a lui Dumnezeu este,

Luminătorul gîndurilor sufletelor omenești.

Salatiil mijlocitor este, ducînd rugăciunile oamenilor

La Tronul lui Dumnezeu.

legudiil lăudător neîncetat al Celui Atotputernic este,

Pe oamenii credincioși îndemnînd și sprijinind

La rugăciune neîncetată.

Varahiil împărțitor al binecuvîntărilor celor cerești este

El oamenilor cele de trebuință fiecărui aduce,

La porunca lui Dumnezeu.

Cugetare

Cînd vei vedea vreo minune, să nu te sperii sau să te nedumerești la vederea ei, ci să te bucuri. Căci degetul lui Dumnezeu se află în ea, fie ca să răsplătească, fie ca să pedepsească, fie ca să-i întărească sau să-i mîngîie pe credincioșii Lui; sau fie ca să-i aducă pe păcătoși la calea mîntuirii.

Oamenii uneori compară această lume cu o locomotivă, zicînd: „locomotiva lumii...” Dar cînd noi vedem vreo locomotivă sau vreun alt vehicul, noi știm că înăuntru se află neapărat și inginerul, cel care o pune în mișcare și o conduce.

Nimic surprinzător să gîndim astfel, nu este așa? Noi știm că dacă cel care se află la cîrma scoate capul pe fereastră și face unui cunoscut cu mîna, sau dacă flutură o

batistă, sau aruncă o scrisoare, sau face orice alt mic gest vizibil din afară, locomotiva nu este în pericol să se oprească, ci își urmează cursul ei, fără nici o stricăciune sau deviere. De ce spun atunci unii necredincioși că Dumnezeu impietează, cu minunile Lui, asupra mersului mașinilor pămîntești? Răspunsul este: pentru că ochiul minții lor este orb. Credincioșii, dimpotrivă, se bucură de minunile lui Dumnezeu. Copilul se sperie cînd vede o locomotivă pentru întîia oară, dar se bucură imediat ce vede un chip uman ca și al lui apărînd la o fereastră a ei. O, cît ne este de drag să vedem că din imensitatea mută a universului care ne înconjoară, și care pare să-și urmeze cursul indiferent la viețile noastre, un chip asemenea nouă ne apare în fața ochilor, și că acela este chipul cuiva care ne cunoaște și ne iubește! Atunci cînd vedem vreo minune, să știm că Cel Care ne seamănă ne salută și ne spune: *Nu vă temeți, Eu sînt în spatele acestor minuni!* Sfîntul Vasile cel Nou a lucrat multe și mari minuni. Cu rugăciunea el a vindecat bolnavi incurabili și a văzut mai înainte soarta oamenilor, ca și cînd ar fi citit-o dintr-o carte. Prin aleșii Lui Dumnezeu întotdeauna ne arată dragostea Lui și puterea Lui tocmai ca să ne întărească și mai mult pe cei credincioși întru credința în El, și ca să-i rușineze pe cei care sînt necredincioși, dîndu-le șanse înelșugate ca să se întoarcă la credință.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos răstignit pe Cruce:

La cum ultima Lui răsufare o dă spre mîntuirea tîlharului celui de-a dreapta;

La cum își încredințează sufletul în mîinile Tatălui: *Părinte, în mîinile Tale încredințez duhul Meu* (Luca, 23: 46).

Predică Despre cea de neînlăturat a Doua Venire a Domnului

Iată vin curînd (Apocalipsa 22: 7).

Necredincioșii și ucigașii duhului vor spune: „De două mii de ani tot făgăduiește că vine și uite că nu a venit nici pînă acum!” Așa bîrfesc cei care îl batjocoresc pe El de atunci și pînă în ziua de azi, și așa vor continua să bîrfească și cînd se vor afla în chinurile iadului! Căci El cu adevărat va veni, va veni în slavă și cu putere multă, așa cum a făgăduit. Noi știm că El a și venit de nenumărate ori și S-a arătat aievea celor credincioși și smeriți ai Lui. Au nu a venit la Ioan Evanghelistul, față de care a și grăit cuvintele *Jată, vin curînd*”? Sfîntul Ioan a văzut slava Lui și puterea Lui și a simțit mîna Lui asupra sa cînd a fost înspăimîntat și a căzut ca un mort la picioarele Lui, căci zice: *Și El a pus mîna dreaptă peste mine* (Apocalipsa 1: 17). Au nu a venit la Saul care la început îi prigonea pe creștini răsufînd ură asupra lor? Cu adevărat a venit, pe cînd Saul mergea pe drumul Damascului, și Saul L-a văzut și L-a auzit întrebîndu-l: *Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești* (Faptele Apostolilor, 9: 4)? Au nu S-a înfățișat Domnul însuși la nenumărații mucenici și mucenițe care au

luat schingiuri și moarte pentru Numele Lui, întărindu-i, tămăduindu-i, și avînd milă față de ei? Au nu S-a înfățișat El înaintea Sfinților Antonie cel Mare, Teodor Stratilat, Haralambie, Marina, Silvestru și atîția nenumărați alții? Dar ce spunem noi? Au nu S-a întors El de pe însuși Tărîmul Morții în a treia zi înfățișîndu-Se înaintea apostolilor? Au nu a venit El de nenumărate ori în scăparea Bisericii, scoțînd-o ca din moarte din toate prigonirile și ereziile, pe cînd dușmanii ei de moartea jucau de bucurie văzînd-o agonizînd, și crezînd că au dat-o morții pentru totdeauna? Au nu a venit El în toată puterea Lui în Biserică pe vremea lui Nero, precum și a Marelui Constantin? Pe

vremea Apostatului Iulian precum și a lui Iustinian? Pe vremea prigoanei arabe precum și a prigoanelor turcilor și mongolilor împotriva creștinilor?

O, credincioșilor mei frați, să nu ne lăsăm înșelați! El a venit cu adevărat de nenumărate ori la noi, și mai vine și astăzi. El vine în fiecare suflet care îl primește cu dragoste, indiferent de cât de neîngrijit sau de murdar este locașul aceluia suflet. Dar va și veni, și noi toți îl așteptăm să vină, pentru ultima oară îmbrăcat în toată putere și slava Lui. Noi știm că venirea Lui este sigură. O Stăpîne Mult Milostive, învrednicește-ne pre noi să recunoaștem Sfântă Fața Ta încă de pe acum, mai înainte de a Doua Ta înfricoșată Venire, și ajută-ne nouă să ne rușinăm de fețele noastre cele întunecate de păcat,

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

27 martie

• Pomenirea Sfintei Mucenițe Matrona

Sfântă Matrona a fost o copilă săracă și orfană, roabă în casa unei evreice cu rău suflet, din Tesalonic. Aceasta neîncetat își bătea joc de credința Matronei, și neîncetat căuta toate mijloacele pentru a o face să se lepede de Hristos și să meargă împreună cu ea la sinagogă. Dar blînda și tăcuta Matrona la toată această prigoană nu zicea nimic, ci o sluja mai departe pe stăpîna ei fără greșală, în taină însă ea se ruga lui Hristos Dumnezeu. Odată evreica a descoperit că Matrona merge la Biserica lui Hristos în taină și fără știrea ei. Ea a început să o întrebe cu sălbăticie pe Matrona cum a îndrăznit să meargă la Biserică iar nu la sinagogă? La aceasta Matrona a răspuns, Pentru că Dumnezeu trăiește în Biserica Creștină, iar de sinagoga evreilor, El S-a depărtat. Scoasă din minți de furie la acest răspuns curajos, evreica a încuiat-o pe Matrona într-un loc întunecos, a legat-o de mîini și a lăsat-o fără mîncare. Șezînd în genunchi la rugăciune și slăvind pe Dumnezeu, legăturile au căzut de la mîinile ei prin puterea lui Dumnezeu. După aceasta Matrona a mai fost încuiată și înfometată încă de două ori. A doua oară, de foame, ea a și murit. Această rea evreică a luat trupul roabei ce o omorîse cu foamea și l-a aruncat în prăpastie, de la un loc înalt al casei ei. Creștinii au luat trupul fetei mucenițe și l-au îngropat cu cinste. Episcopul cetății, Alexandru, aflînd că la mormîntul muceniței Matrona se fac mari minuni, a ridicat o sfîntă biserică deasupra lui. Evreica cea rea și-a primit răsplata cuvenită de la Dumnezeu, căci ea a alunecat, a căzut și s-a zdrobit de moarte din chiar locul casei ei din care a aruncat în prăpastie trupul Matronei.

• Pomenirea Sfîntului Cuvios Ioan cel Văzător cu Duhul

Sfîntul Cuvios Ioan pînă la vîrsta de douăzeci și cinci de ani a fost tăietor de lemne. După aceea, mînat de setea neostoită de rugăciune, el s-a retras în putie unde a trăit pînă la sfîrșitul vieții, care i-a venit la vîrsta de nouăzeci de ani. Acest cuvios a trăit ca un înger în trup. El cunoștea inimile oamenilor care veneau la el pentru sfat, știindu-le mai dinainte numele, dorințele și gîndurile. El i-a prorocit împăratului Teodosie în ce fel vor sfîrși războaiele lui. El a prorocit generalilor, monahilor, și tuturor celor cărora le era de trebuință să știe cele ascunse din întunericul viitorului lor. Un mare prinț l-a rugat odată să primească să stea de vorbă cu soția lui, care dorea cu ardoare să-l vadă. Dar sfîntul nu dorea întîlnirile cele din dorință deșartă ale oamenilor. Și atunci, ca mîngîiere, s-a înfățișat în vis femeii, arătîndu-i chipul în care este. Femeia atunci a descris înfățișarea sfîntului bărbatului ei, care i-a confirmat că într-adevăr așa este chipul sfîntului. Pe toți cei care îl cercetau fără vicleșug la inimă el îi învăța că începutul vieții celei fericite este dobîndirea smereniei, dîndu-le din belșug pilde a cât de pierzătoare de suflet este trufia și slava deșartă, cea care pe mulți i-a prăbușit de la mari înălțimi

duhovnicești, în mari păcate și chiar în moarte. Acest sfânt a îndurat mari războaie din partea diavolilor. Satan i s-a înfățișat ca înger de lumină, înconjurat de miriade de diavoli la fel de strălucitori, care îl sileau să se închine lui Satan, înfățișându-i-l ca pe Hristos. Dar Ioan a răspuns cu înțelepciune: „Eu Domnului meu Hristos mă închin în fiecare zi. Dacă acesta ar fi El, nu mi-ar cere să cad și să mă închin lui, când eu deja mă închin Lui.” În urma acestor cuvinte puterile satanice s-au risipit ca un fum puturos. Sfântul Cuvios Ioan a adormit cu pace, îngenuncheat la rugăciune, în anul al nouăzecilea al vieții sale.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Pafnutie*

Sfântul Pafnutie a fost ucenic al Sfântului Atanasie cel Mare. Prin sfințenia vieții lui Sfântul Pafnutie a întors pre mulți păcătoși la calea pocăinței și a mântuirii. Așa a fost Sfânta Taisia, care se pomenește la 8 octombrie, și care mai înainte a fost desfrînată. Sfântul Cuvios Pafnutie a fost înger pămîntesc și om ceresc. El a adormit cu pace la sfîrșitul veacului al patrulea.

Cîntare de laudă la Sfântul Cuvios Ioan cel văzător cu duhul

Al smereniei dascăl, Sfântul Ioan

Cel cu duhul văzător,

Cu lacrimi de bucurie despre smerenie învăță:

Copiilor ai mei iubiți, și drept-credincioși,

Cu cit mai mult smerenia dobîndiți

Cu atît mai plăcuți lui Dumnezeu îi sînteți.

Fără smerenie nevoița

Nimic nu este.

Căci nevoitorul trufaș

Diavolului dă sufletul său.

Să ne golim sufletul de mîndrie

Și atunci Dumnezeu va locui în el.

Decît Domnul cine poate fi mai smerit?

Iată El în inima nimănui nu Se impune cu sila.

El tainic și smerit, nevăzut, fără zgomot,

însuși conduce lumea.

De aceea cei slabi la minte cred

Că El nici nu există.

La fel ar crede ei și despre vînt,

De n-ar sufla cu putere, de n-ar mătura totul în cale.

Cel smerit pre sine pururi se ceartă,

Și se prihănește.

Unuia ca acesta să dobîndească virtuți

Nu-i este greu.

Smerenia mai mare este decît sărăcia cu duhul.

Aceasta este a Mîntuitorului învățătură:

In voi nu vă încredeți,

Ci toată nădejdea

Să o aveți la Dumnezeu.

Aceasta este sfînta smerenie.

Oricine o calcă

întuneric își grămădește sufletului lui.

Și pierire.

Sfinții cu toții într-un gînd mărturisesc:

*Fără smerenie mare, nici un suflet nu este mîntuit!
Voios este pururi smeritul, căci Domnul întru el domnește.
O copii ai mei iubiți,
Fiți smeriți și mîntuiți veți fi!*

Cugetare

Curăție nu se află în cel care gîndește răul, zice Sfintul Simeon Noul Teolog, și adaugă: „Cum s-ar afla o inimă curată în acela care pururi o murdărește cu gînduri necurate, precum praful murdărește oglinda?” Vedem noi oare așadar marea înălțime a creștinismului care stă atît de sus față de toate credințele și sofisticările filozofilor lumesti? Căci iată, creștinismul ne învață că fie numai dacă am gîndit răul, chiar dacă nu l-am și făcut, vinovați sîntem față de poruncile Domnului Dumnezeuului nostru Iisus Hristos și față de sufletul nostru. Căci pe Domnul îl întristăm și pe sufletul nostru îl pierdem. A fi Creștin în adevăratul înțeles al cuvîntului înseamnă să investești enorm în lupta permanentă de curățire a sinelui de gîndurile cele necurate ale inimii și minții. Dar oare ce fel de efort, ce fel de luptă este aceasta? Există studii scrise și amănunțite despre această mare luptă, adevărat război, care în zilele noastre le rămîn total necunoscute din nefericire, chiar creștinilor. Ele conțin însăși experiența vieții mulțimilor de sfinți și sfinte care s-au nevoit și au biruit în acest război nevăzut al vieții. Căci acesta a fost scopul mulțimii de sfinți nevoitori, sihastri și zăvoriți, bărbați și femei, de-a lungul veacurilor: curățirea sinelui de patimi, care-și au începutul în gîndurile necurate ale inimii și minții.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel omorît prin răstignire:

La cum Cel Care a înviat oameni din morți zace mort, spînzurat pe lemnul Crucii;

La cum El a murit pentru noi, astfel încît să cîștige pentru noi viața, și din belșug să o cîștige, și astfel încît să ne arate nouă adevărul despre nemurire, și îmbelșugat să ni-l arate.

Predică Despre Creștini, care sînt preoți și împărați

Și i-ai făcut Dumnezeuului nostru împărăție și preoți, și vor împărați pe (Apocalipsa 5: 10).

Stăpînul Hristos Iisus voiește ca pe toți oamenii să-i facă asemenea Sieși. Ca Fiu al lui Dumnezeu, El voiește ca toți oamenii să devină prin înfierea harului fii ai lui Dumnezeu. Ca împărat, El voiește ca ei să fie împreună-împărați cu El. Ca Mare Arhieru, El dorește ca ei să fie împreună-ierei [preoți] cu El. Ca Atotputernic, El dorește să-și împărtășească cu ei puterea. Ca Veșnic, El dorește să împărtășească cu ei veșnicia nemuririi. Ca Sffnt, El dorește să împărtășească împreună cu ei sfințenia. Ca înviat din morți, el dorește ca toți să fie copii ai învierii. Acestea le-a dorit și le dorește Domnul, și pentru acestea S-a coborît El pe pămînt: ca să despartă pe omul cel de El zidit după Chipul Lui de animalele necuvîntătoare, și să-l înalțe deasupra vieții animale, la demnitatea de împărat peste zidirea Lui văzută, demnitate pe care Adam a avut-o mai întîi în Rai, înainte de Cădere. Pentru acest plan al Lui, pentru dragostea Lui pentru neamul omenesc cel nenorocit, bătrînii evreilor L-au dat morții prin răstignirea pe cruce. Dar El chiar și de la numiți creștini culege pînă astăzi spinii nerecunoștinței și strîmbei lor înțelegeri. Căci nerecunoscători față de El ne arătăm și lipsiți de înțelegere ori de cîte ori călcăm în picioare, cu știință și fără știință, poruncile Lui. Cu fiecare păcat al lui,

păcătosul îi împletește Mîntuitorului noi și noi cununi de spini pe care le îndeasă pe Sfîntul Lui Cap. Dar oare cînd ne-a făcut El nouă vreun rău, ca să-I îndesăm noi mereu pe Cap cununile spinilor păcatelor noastre?! Oare cînd a gîndit El vreodată rău despre noi, de-I răsplătim cu răul păcatelor noastre? Iată El S-a pogorît pînă în groapa fetidă în care ne-am obișnuit să trăim împreună cu șerpilor și cu scorpionii, și pe care uneori în nebunia noastră o numim cu mulțumire confort, nevăzînd că e putredă și de puțină vreme; și ne-a smuls din ea, ducîndu-ne la înălțimea luminii și a nemuririi împărăției Sale. El voiește să ne facă pe noi preoți și împărați în veac, iar noi lovim Mîna Lui și ne întoarcem în groapa noastră puturoasă, plină de șerpi și de scorpioni.

O, fraților, destul, destul și preadestul cu această umilire a Lui și omorîre desăvîrșită a noastră! Să nu mai lovim, ci să apucăm cu nădejde și cu dragoste Mîna Lui mîntuitoare și să-L urmăm pre El oriunde va merge, căci El binele nostru cel mai mare îl voiește. El binele nostru cel mai mare îl lucrează. Pentru binele nostru cel mai mare El, Nemuritorul, morții S-a dat. El este Singurul nostru Prieten niciodată schimbător.

Lui I se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

28 martie

- *Pomenirea Sfiniului Cuvios Mucenic Eustratie din Lavra Peșterilor kievene*
Înainte de a se face monah, Sfîntul Eustratie fusese un om foarte bogat care, atins de dragostea lui Hristos, și-a împărțit toate averile după cuvîntul Lui și a intrat în Lavra Pecerska, luînd chipul monahicesc. Dar în timpul sălbaticelor atacuri ale polovților asupra cetății Kievului din anul 1097 după Hristos, mînăstirea a fost jefuită și mulți creștini și monahi au fost omorîți. Sfîntul Eustratie împreună cu alți cîțiva credincioși au fost vînduți ca robi unui evreu din Cherson. Acesta își bătea joc de credința creștină a robilor lui și încerca prin toate mijloacele să-i facă să se lepede de ea și să treacă la religia mozaică. Văzînd că nu au nici o scăpare decît moartea, ei toți s-au sfătuit să nu mai mănînce nimic și mai degrabă să moară așa decît să se lepede de Hristos. Sfîntul Eustratie i-a încurajat, i-a întărit și i-a binecuvîntat pe credincioșii cei împreună cu dînsul pe această cale pe care cu toții, inclusiv el, hotărîseră să meargă. Astfel, ei cu toții au murit de foame, unii după trei zile, alții după patru, iar alții după șapte. Fiind obișnuit cu postirile, Sfîntul Eustratie singur a supraviețuit, fiind încă viu după paisprezece zile de postire totală. Sîngerosul evreu, văzînd că pierduse și banii pe care îi cheltuise cumpărînd robii, s-a răzbunat pe Sfîntul Eustratie, pe care l-a răstignit pe o cruce. Sfîntul Eustratie s-a rugat lui Dumnezeu de pe acea Cruce, prorocind și evreului năpraznică și apropiată moarte. Evreul, înnebunit de ură, a străpuns cu o sulită trupul simțului celui pironit pe cruce, și așa Sfîntul Eustratie și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu. Aruncîndu-i-se trupul în mare, el nu s-a dus la fund, ci a plutit la suprafața apei. Minuni mari au început să se facă apoi la sfintele lui moaște. La puțin timp după martirizarea acestor creștini din Cherson, între care și Sfîntul Eustratie, împăratul de la Constantinopol a poruncit ca toți evreii din Cherson care s-au aflat schingiuitori și ucigași ai creștinilor să fie dați morții fără milă. Așa și evreul ucigaș al Sfîntului Eustratie a fost executat prin spânzurătoare, luînd răsplata lui Iuda.

- *Sfîntul Cuvios Ilarie, Noul Mucenic*

Cuviosul Ilarie a fost starețul mînăstirii Pelekit din Helespont. Plin fiind de Duhul Sfînt, el a strălucit ca un soare printre oameni, vindecîndu-i pe ei de boli și

curățindu-i de duhurile cele necurate. Acest bărbat dumnezeiesc a luat mai apoi mucenicia în timpul lui Leon Armeanul care pornise din nou prigonirile contra apărătorilor sfințelor icoane, împreună cu alți patruzeci de monahi Cuviosul Ilarie a fost alungat în surghiun la Efes, și acolo a pierit în temniță, strămutându-se la locașurile cerești din împărăția lui Hristos la anul 754 de la întrupare.

- *Sfântul Cuvios Isihie din Ierusalim*

Acest Sfânt Isihie a fost ucenic al Sfântului Grigorie Teologul, contemporan al Sfântului Eftimie cel Mare, și un mare teolog el însuși. Minunata cartea de dînsul alcătuită, *Despre trezvia în rugăciune*, ar trebui să fie bine cunoscută oricărui creștin. Sfântul Isihie a adormit cu pace la anul 434 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Boyan, Domnul Bulgarilor*

Boyan a fost fiul lui Krutogan și nepotul de frate al lui Grubaș. Boyan L-a mărturisit pe Hristos în timp ce fratele lui Milomir a rămas pe mai departe păgîn. La porunca lui Milomir Boyan a fost omorît prin decapitare pentru Sfînta Credință Ortodoxă la anul 827 după Hristos.

- *Pomenirea minunatei întîmplări a ostașului Taxiotis*

Taxiotis a fost un soldat din Cartagina. Toată viața lui și-a petrecut-o în mari și cumplite păcate, dar în cele din urmă Dumnezeu i-a rînduit mîntuirea, căci el a părăsit viața ostășească și a început să ducă o viață plăcută Lui. Totuși mai la urmă, aflîndu-se împreună cu soția lui la proprietatea lor de la marginea orașului, Taxiotis a căzut în preadesfrînare cu soția unui țaran de la moșie. Imediat după aceea el a fost mușcat de un șarpe și a murit. Dar după șase ceasuri s-a ridicat viu. De abia în a patra zi de la învierea lui el a putut să vorbească, și să povestească totul despre vămile văzduhului: cum la vama preacurviei el a fost aruncat într-un hău demonic, și cum un înger l-a scăpat de acolo, depunînd mărturie bună pentru el. Atunci el a fost trimis înapoi în trup, spre a se mai pocăi un scurt timp pentru acest ultim păcat al lui. Taxiotis s-a pocăit timp de patruzeci de zile, mergînd din biserică în biserică, îngenunchind, rugîndu-se, făcînd metanii, plîngînd și strigînd cu glas mare către oameni păcatul lui și chinurile care îi așteaptă în viața cealaltă pe păcătoșii care nu s-au pocăit pe pămînt. El îi ruga cu lacrimi pe oameni să se lase de păcatele lor cît mai au încă timp, și să plîngă ca să le șteargă Dumnezeu pe cele de ei făcute în trecut, în ziua a patruzecoa, cu bucurie, Taxiotis s-a mutat în împărăția cea cerească a Dumnului Celui îndelungmilostiv.

Cîntare de laudă lui Taxiotis ostașul

în toată Cartagina se auzea

Plînsul de pocăință al lui Taxiotis.

*„ O chinurile cele cumplite pe care le-a văzut sufletul meu,
Fraților!*

O, rău mirositorul hău în care m-am pogorît

Eu, păcătosul!

O cumplitele fiare ale adîncului,

Noroiul și urlatele chinuiților!

O, plînsul cel fără lacrimi, vaietele și țipetele!

Căci nu șase ceasuri, ci un veac întreg

*Mi-a părut mie că locuiesc în duhoarea și spaima
închisorii morții!*

Dar un înger luminos m-a scăpat de acolo.

El m-a ridicat și m-a dus în apropiere de Cartagina,

Ca întors în trup,

*Să-mi pot plînge ultimul meu păcat.
Văzîndu-mi trupul, hoit rău mirositor;
Puterea m-a părăsit, la fel și bucuria:
O, cum voi intra în această stricăciune!
Cum mă voi îmbrăca din nou
în această coajă putredă - trupul meu cel mort?
Dar oare cum am putut
Atîta vreme, să locuiesc în el,
Sufletul pierzîndu-mi pentru plăcerile
Acestui gunoi?
O îngere luminos, izbăvește-mă de astă durere,
Nu mă sili să mă-ntorc
în această carcasă fetidă!
Plînsul meu pe înger l-a mîniat:
Cel ce în trup păcătuiește
în trup să se șipocăiască!
Astfel grăi cu asprime îngerul,
Apoi mă întrebă, poruncitor:
Intra-vei în trupul tău din nou,
Sau mai bine-n Iad vrei a te-ntoarce? Alege!
Auzind iar de groaznicul iad,
In trupul meu cel puturos din nou
Cu silă, dar grabnic, am hotărît să mă-ntorc.
Căci zile patruzeci mi se dăduseră
Spre a mă pocăi,
Și pildă să le fiu tuturor
Celor ce vor voi s-asculte.
Pocăiți-vă, fraților, pocăiți-vă!
Nu vă mai împleticiți mereu către iad!
Pocăiți-vă grabnic, pocăiți-vă!
Căci acolo nimeni nu va mai putea!
Eu, Taxiotis, cele ce am văzut vă vestesc,
Cumplită-i duhoarea morții
In care s-a pogorît sufletul meu!"*

Cugetare

Grăind despre Ghorghie, frumosul tînr de douăzeci de ani care, în pofida frumuseții și tinereții lui și a traiului desfătat în slava cea deșartă a lumii - a lăsat toate și a început să alerge pe calea mîntuirii, Sfîntul Simeon Noul Teolog zicea: „Vezi cum nici tinerețea și frumusețea nu împiedică mîntuirea, precum nici bătrînețea nu o ajută atunci cînd lipsește rațiunea și frica de Dumnezeu?” Căci ce l-a împiedicat pe tînrul Apostol Ioan, Ucenicul cel iubit, să-L urmeze pe Hristos? Și ce le-a folosit bătrînețea lor căpeteniilor lui Israil celor cu minți oarbe, care din pricina orbirii lor pline de ură L-au osîndit pe Făcătorul lumii și omului la moarte, pe însuși Dumnezeu? Tinerețea niciodată nu va putea împiedica nici în zilele noastre pe tineri să-L iubească pe Hristos, Cel Care l-a făcut pe om din iubire. Iar vîrsta nu le este de folos sufletelor celor otrăvite de ura față de Dumnezeu. Căci tinerețea sau bătrînețea trupului nu este decît ca o haină pentru suflet, care poate fi nouă sau veche. Oricare din aceste haine poate îmbrăca un suflet care este fie sănătos, fie bolnav. Iar scopul nostru este ca sufletul să fie sănătos și curat.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care moare:

Să luăm aminte la cum toată zidirea s-a cutremurat cînd El Și-a dat duhul Său, parcă strigînd cu glas mare nedreptatea ucigașă a neamului omenesc;

Să luăm aminte la cutremurul mare de pămînt, la întunecarea soarelui, la spargerea stîncilor, la ruperea catapetesmei templului, și la deschiderea mormintelor din care au ieșit vii cei cunoscuți că muriseră demult.

Predică *Despre îngrozirea zidirii la moartea lui Hristos*

Și iată, catapeteasma templului s-a sfișiat în două de sus pînă jos, și pămîntul s-a cutremurat și pietrele s-au despicat; Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți s-au sculat (Matei 27: 51-52).

O grozavă muștrare a viilor! Căci pînă și zidirea cea nesimțitoare L-a cunoscut și recunoscut pe El ca Dumnezeu, în timp ce oamenii nu au voit să-L cunoască!

Toate cele fără grai au strigat cu glas tare, fiecare în modul ei, și pe limba sa! Căci pămîntul se cutremură - iată graiul lui! Soarele își acoperă lumina - iată graiul și al lui. Toată zidirea strigă de mînie în graiul fiecărui element al ei. Toată zidirea se supune Lui, precum oarecînd lui Adam în Rai, căci toată zidirea îl recunoaște pe El drept Stăpîn, așa cum l-a recunoscut odinioară pe Adam în Rai. Cum anume L-a cunoscut zidirea, și cum anume s-a făcut că I s-a supus, nu știm, căci aceasta este o taină de nepătruns pentru noi. Credem că este vreun instinct interior al zidirii necugetătoare, care se află în ea de la Cuvîntul lui Dumnezeu Care a creat-o. Căci iată, acest instinct al zidirii irațională este de mii de ori mai rațional decît rațiunea omului cînd aceasta este întunecată de păcat! Căci dintre toate lucrurile care există nimic nu este mai orb decît mîntea omului care este întunecată de păcat. Căci nu numai că omul nu vede lucrurile care au fost create anume ca el să le vadă, dar în mod pervers, el vede tocmai ceea ce este contrar firii, contrar lui Dumnezeu, contrar adevărului. Acestea se pot numi trepte ale orbirii de dincolo de orbire; acestea sînt numerele de sub nivelul lui zero. Acesta este omul care se află mai jos decît zidirea, mai jos decît regnurile animal, vegetal sau mineral. Căci atunci cînd mai marii preoților din Israil nu L-au recunoscut pe El ca Dumnezeu, furtunile și vînturile L-au recunoscut; plantele și animalele L-au recunoscut; mările, rîurile, pămîntul, pietrele, stelele, soarele, și chiar diavolii din iad L-au recunoscut pe El! O cu cîtă rușine se acoperă omenirea!

Pămîntul s-a cutremurat, stîncile s-au despicat, soarele și-a oprit razele lui, toate arătîndu-și prin aceasta și tristețea, și mînia. Toată zidirea a plîns de durerea Fiului lui Dumnezeu, de ale Căruia dureri bătrîni, căpeteniile lui Israil, se bucurau. Mînie, durere și spaimă! întreaga zidire s-a înspăimîntat să vadă moartea Celui Care i-a zis: *Ridică-te din nimic, trăiește, și te bucură!* Parcă ar fi voit să zică această zidire, cu plînsul ei: „Cu cine vom mai rămîne noi acum, cine ne va mai susține, dacă Ziditorul nostru Și-a dat Sfîntul Lui suflet?”

O, fraților, să ne rușinăm de muștrarea zidirii, de durerea ei și de spaima ei cînd a văzut moartea Mîntuitorului! Cu pocăință să strigăm înaintea Domnului, a Biruitorului: Iartă-ne Doamne, Dumnezeul nostru Multmilostive, căci în adevăr pururi păcătuim înaintea Ta și Te mîniem pe Tine, niciodată cunoscînd ceea ce facem!

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

29 martie

- *Pomenirea Sfântului Marcu Mărturisitorul, Episcopul Aretusei din Siria*

Despre suferințele Sfântului Marcu pentru credință ne scriu Sfântul Grigorie Teologul și Fericitul Teodorit. După cum ne spun acești minunați sfinți, în timpul împăratului Constantin cel Mare acest Marcu a dăruit la pământ un templu idolesc și a adus pe mulți la Sfânta Credință a lui Hristos. Când pe tronul imperial de la Constantinopol a urcat răul Iulian, nepotul Marelui Constantin, care după puțină vreme de la investitura lui s-a și lepădat de Sfânta Credință și s-a numit Apostat, s-a întâmplat ca și unii din Aretusele Siriei să se lepde de Hristos și să se întoarcă la păgânism. Acela a fost momentul când s-au ridicat împotriva cetățeanului Marcu, care distrusese acel templu, pretinzându-i ca fie să reclădească templul, fie să plătească cetății o sumă mare de bani. Cum bătrînul Marcu a respins ambele pretenții, el a fost biciuit, batjocorit, defăimat, și tîrît pe străzile cetății. După aceea i-au tăiat urechile cu un fir de ață tare. Apoi l-au despuiat de haine, l-au uns cu miere, și l-au lăstat legat de un copac în arșița verii astfel încît să fie omorît de veninul tuturor insectelor înțepătoare și otrăvicioase. Mucenicul lui Hristos a îndurat toate fără jeluire. Marcu era foarte înaintat în vîrstă, dar chipul lui strălucea asemenea celui al unui înger. Idolatrii păgîni în cele din urmă și-au redus din ce

în ce mai mult pretențiile lor bănești față de Marcu, la o sumă atît de mică, încît și cel mai sărac ar fi putut-o da, dar Marcu a refuzat să acorde chiar cel mai neînsemnat gologan scopului celui drăcesc. Răbdarea lui i-a impresionat puternic pe cetățenii orașului, care au început să-l admire și pe care a început să-i doară pentru el. Acești cetățeni, care provocaseră de fapt martiriul bătrînului Marcu, în cele din urmă și-au redus la zero pretențiile lor bănești, numai și numai în scopul de a i se lăsa lui Marcu viața, în cele din urmă, ei l-au eliberat, și unul cîte unul s-a pocăit, a luat sfaturile lui, și s-a întors la Credința lui Hristos. În același timp, în cetatea Heliopolis de la picioarele Muntelui Liban, Chirii diaconul a suferit la fel pentru aceleași pricini, în vremea în care creștinismul s-a bucurat de libertate, diaconul Chirii a distrus unele temple păgînești, lucru pentru care a fost torturat cu sălbăcie mai tîrziu, sub Iulian Apostatul. Atît de sălbăciți în lucrarea diavolului au fost torționarii lui cei păgîni, încît atunci cînd l-au ucis, i-au sfîșiat măruntaiele cu dinții, în aceleași zile ale muceniei Sfîntului Chirii au mai luat mucenicia și alții. Au fost din aceia ale căror trupuri păgînii le-au tăiat mădular cu mădular, le-au amestecat cu ovăz și le-au dat spre mîncare porcilor. Dar pe aceștia pedeapsa năprasnică a lui Dumnezeu nu a întîrziat să-i lovească: căci toți dinții le-au căzut, și în văzul și înaintea tuturor celor care le-au văzut sălbăciea din gura lor ieșea o duhoare grea și urîtă, cu neputință de suportat, ca o pedeapsă pentru toți cei din jur.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Ioan Sihastrul*

Ioan a fost fiul Iulianei, o femeie creștină din părțile Armeniei. Tînăr fiind, el și-a lăsat casa părintească și s-a retras în pustie, arzînd de focul iubirii dumnezeiești. Acolo el mai întîi s-a dat pe sine cu totul în grija unui povățuitor îmbunătățit, cuviosul Farmutie, un plăcut al lui Dumnezeu de El învrednicit să-și primească pîinea zilnică din mîinile unui înger. Mult viețuind în preajma bătrînului și mult fiind povățuit de el, tînărul Ioan s-a retras mai apoi în pustia cea mai dinlăuntru. El s-a pogorît într-un puț secăt unde a petrecut zece ani în postiri, privegheri și rugăciune. Sfîntul Farmutie venea la dînsul și îi aducea din pîinea pe care el o primea de la înger. Așa ca să nu se mîndrească, sfîntul înger nu a voit să îi aducă el

însuși pâinea tînărului Ioan, ci a voit mai bine să i-o dea prin mîna bătrînului său, Farmutie. După zece ani de viețuire prea aspră în acel puț secăt, Sfîntul Ioan a trecut la Domnul, înfățișîndu-se cu sufletul înaintea Lui. Sfintele lui moaște curînd s-au dovedit a fi lucrătoare de minuni. El a trăit și s-a proslăvit înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor în veacul al patrulea.

Cîntare de laudă Mîntuitorului Hristos Domn al Domnilor și Căpetenie a Biruitorilor

*Domnul nostru Hristos, Căpetenia biruitorilor,
Pre toți biruitorii cei din veac la Sine îi adună,
Pre toți biruitorii luptători ai Sfintei Credințe,
Și credincioși Lui, pînă la moarte.*

*Pre toți cei care, schingiuiți fiind,
Cu mulțumire laudă lui Dumnezeu li aduc.*

*Pre toți cei care, scuipați fiind,
Cu mulțumire laudă lui Dumnezeu li aduc,
Socotind scuiparea cunună de laudă.*

*Pre toți cei care, huliți și schingiuiți fiind,
în chinuri putere află încă, plini de milă,
Să-i povățuiască pe alții,*

De la calea păcatului, la calea vieții.

*Pre toți cei care, în chinuri pironiți fiind,
Putere au de milă,*

*Și de bucurie, la bucuria aproapelui,
Și de plîns, la durerea celui necăjit.*

*Pre toți cei care, de-a lungul vieții pururi
Chinuiți fiind,*

Putere la El găsesc

Pre ei înșiși de la orice rău

Să se oprească.

De la orice faptă, sau cuvînt, sau gînd,

De la orice lăcomie,

A minții sau a pîntecelui.

Pre toți cei care trupului lor

Nu voiesc a-i face pe plac,

Ci cape o căruță vremelnică îl au

În alergarea către războiul

A cărui biruință e Cerul;

Căruță ce duce sufletul de Dumnezeu dăruit

Întru păstrarea Credinței,

Către Cer.

Căruță ce duce Pre biruitor La Cer,

În împărăția Domnului biruitorilor

Acolo unde împreună cu ai Săi biruitori

Care nu sînt din această lume Biruitorul Dumnezeu Domnul împărătește în veac.

Cugetare

Spiritștii zilelor noastre acceptă orice manifestare a duhului malefic ca venind de la Dumnezeu, și ca pe o probă zdrobitoare că Dumnezeu „li s-a arătat.” Am cunoscut odată un monah în vîrstă de optzeci de ani pe care toți îl respectau ca pe un mare povățuitor duhovnicesc. Cînd i-am pus întrebarea: „Ați văzut vreodată în viața dumneavoastră vreo probă, vreun obiect care să puteți afirma că vine din

viața cealaltă?" - monahul mi-a răspuns: „Nu, niciodată în zilele mele, slavă veșnică fie mării milostiviri a Domnului în veac." Văzîndu-mă uimit de cuvintele lui, bătrînul cuvios a adăugat: „M-am rugat cu stăruință lui Dumnezeu ca nimic de acest fel să nu mi se înfățișeze vreodată, așa încît să nu existe nici cel mai mic pericol să cad în înșelare, și să-l primesc pe satan ca și cînd ar fi înger de lumină. Pînă acum S-a îndurat Dumnezeu de mine și mi-a ascultat rugăciunea."

Mai este un exemplu care arată cît de smeriți și de prudenți erau bătrînii îmbunătățiți cei de demult. Odată un diavol îmbrăcat ca un înger de lumină s-a înfățișat unui nevoitor monah și i-a zis: „Eu sînt Arhanghelul Gavriil, și am fost trimis la tine." La aceasta fratele a răspuns: „Vezi dacă nu cumva ai fost trimis la altul. Căci eu nu sînt vrednic să văd chip de înger." La aceste cuvinte diavolul s-a topit ca un fum, nemairămînd nimic.

Luare aminte

Să luăm aminte la Mîntuitorul Hristos Care moare:

La cum întinericul în acel ceas a cuprins totul;

La cum toți cei de la piciorul Crucii au rămas înghețați de spaimă;

La cum centurionul cuprins de groază a strigat: *Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!* (Matei 27: 54).

La cum s-a împlinit prorocia Domnului privitoare la moartea Lui.

Predică La deschiderea minunată a mormintelor

Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți s-au sculat (Matei 27: 52).

O, năpraznic semn! Căci iată, trupurile cele moarte de demult ale sfinților bărbați și femei L-au recunoscut pe Cel Care a murit în chinuri pe Cruce - dar sufletele cele moarte ale bătrînilor iudei nu L-au recunoscut! Zidirea în întregul ei s-a cutremurat, dar numai sufletele criminale ale lui Anania, Caiafa și Irod nu s-au cutremurat! Iată că dreptii cei morți de demult s-au arătat mai simțitori decît viii cei păcătoși. Căci cum ar fi putut rămîne nesimțitori sfinții cei de demult adormiți cînd pietrele înseși nu au putut rămîne nesimțitoare? Cum s-ar fi putut ca, în timpul acestui eveniment care a cauzat pămîntului să se cutremure și soarelui să-și ascundă razele lui, trupurile oamenilor să doarmă în morminte - să doarmă în morminte ele, care împliniseră Legea Veche, care nădăjduiseră în El pentru viață, care prorociseră despre El și închiseseră ochii în nădejdea venirii Lui?

O, cumplit păcat! O, mare este nădejdea noastră, a celor care nădăjduim în înviere! Căci, de ar fi să ne luăm după credința noastră cea puțină și după slăbiciunea noastră, ne-am putea spune: „Cu adevărat, Hristos Domnul nostru a înviat, dar oare noi, vom putea oare învia și noi? Căci Hristos a înviat prin propria Lui putere, dar noi, ce putere avem noi ca să putem învia? Căci cine poate spune dacă Hristos va voi să ne învieze și pe noi cu puterea Lui?" Dar iată aici mîngîierea, iată aici dovada: *Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți s-au sculat*. Iată că moartea nu a putut să nimicească nici pe oamenii cei obișnuiți. Iată aici dovada că cei aflați mult mai jos decît Mîntuitorul Hristos nu au rămas morți precum pietrele, ci s-au sculat vii precum îngerii. Aceasta înseamnă că pînă și trupurile noastre se vor ridica odată vii din mormintele lor; aceasta înseamnă că și noi odată vom fi vii, inclusiv cu trupurile. Căci toate cele zise de Mîntuitorul sînt confirmate de un șuvoi de nenumărate dovezi. Cunoscînd slăbiciunea credinței noastre, El a dovedit ca adevărată prorocia învierii nu doar prin propria Sa înviere, ci și prin învierea multor trupuri din mormintele lor, la vremea Răstignirii Sale.

O, fraților, vine curînd vremea cînd nici unul dintre noi nu va mai putea afla nici cea mia mică scuză pentru că nu a crezut în viața după moarte! O Atotmilostive și Stăpîne Doamne, întărește pre credincioșii Tăi întru Dreapta Credință și adu-i la credință pe cei necredincioși,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin!

30 martie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Ioan Scărarul*

Numele acestui mare și slăvit sfînt vine de la titlul faimoasei cărți de el scrisă, *Scara dumnezeiescului urcuș*, sau simplu, *Scara*. Ioan a sosit la muntele Sinai pe cînd avea vîrsta de șaisprezece ani și a rămas acolo, mai întîi ca frate începător sub ascultare, apoi ca sihastru, iar în cele din urmă ca stareț al Sinaiului pînă la înaintata vîrsta de optzeci de ani. Sfîntul Ioan a trecut la Domnul cam pe la anul 563 după Hristos. Despre el biograful lui, monahul Daniil, zice: „Trupul său s-a urcat la înălțimile Sinaiului, în vreme ce sufletul său s-a înălțat la înălțimile cele cerești.” Sfîntul Ioan Scărarul a stat în ascultare față de părintele său duhovnicesc, Martirie, timp de nouăsprezece ani. Sfîntul Anastasie de la muntele Sinai, văzîndu-l pe tînărul Ioan, a prorocit despre el că va fi stareț al Sinaiului. După moartea duhovnicescului său părinte, Sfîntul Ioan s-a retras într-o peșteră unde a dus viețuire aspră timp de douăzeci de ani. Ucenicul său Moise a adormit odată sub umbra unei stînci mari. Ioan, care ședea în chilie la rugăciune, l-a văzut în duh pe ucenicul că stă în primejdie de moarte din cauza prăbușirii stîncii și s-a rugat fierbinte lui Dumnezeu pentru el. Mai tîrziu, cînd Moise s-a întors din acea călătorie, el a căzut la picioarele părintelui său și i-a mulțumit cu lacrimi pentru că l-a scăpat de la moarte sigură. El i-a povestit cum a adormit la umbra stîncii și cum în vis l-a auzit pe el, părintele lui Ioan, cum îl strigă și a sărit imediat în picioare plecînd de acolo tocmai înainte de a se prăbuși stîncă. Dacă nu ar fi sărit repede, prăbușirea stîncii cu siguranță l-ar fi omorît. La rugămintile stăruitoare ale obștii de monahi Sfîntul Ioan a primit să ia păstoria fraților ca stareț; el i-a dus pe calea mîntuirii sufletului cu rîvnă și cu dragoste fierbinte. De la unii au ajuns pînă la urechile sfîntului muștrări ca vorbește prea mult. Fără ca să se mînie, Sfîntul Ioan a ales să tacă desăvîrșit timp de un an de zile, pînă cînd frații l-au rugat cu lacrimi să înceteze, și să înceapă din nou să le vorbească și să-i învețe înțelepciunea cea dumnezeiască. Odată, pe cînd la mînăstirea Muntelui Sinai au venit în pelerinaj șase sute de pelerini, aceștia cu toții au văzut în timpul servirii mesei un tînăr ager și îndemînat foarte, îmbrăcat în haine evreiești, cum diriguiește prompt și cu înțelepciune slugile care serveau la masă. Dar la

¹³ Tradusă de Părintele Dumitra Stăniloae în volumul 9 al Filocaliei române - n. tr.

un moment dat acest tînăr a dispărut brusc. Cînd frații toți au văzut aceasta și au început să întrebe unde este, Sfîntul Ioan Scărarul le-a spus: „Nu-l căutați în zadar, căci acela a fost Moise Prorocul care a condus în locul meu slujirea mesei.” În timpul nevoinței lui celei îndelungate în peșteră, petrecută în liniște și tăcere, Sfîntul Ioan Scărarul a scris multe cărți, dintre care cea mai slăvită este *Scara*. Această carte este citită de către mulți, chiar și astăzi. În această carte Sfîntul Ioan Scărarul descrie metoda de ridicare a sufletului la Dumnezeu, așa cum s-ar sui un om pe o scară, înaintea morții lui, Sfîntul Ioan l-a desemnat pe Gheorghie, fratele lui după trup, ca să fie stareț fraților în locul lui. Dar Gheorghie a suferit mult auzind că trebuie să se despartă de fratele lui. Atunci Sfîntul Ioan i-a zis că dacă va afla îndrăznire la Scaunul lui Dumnezeu îi va cere ca și el,

Gheorghie, să fie luat la ceruri în același an, și așa a și fost. După zece luni Gheorghie s-a sălășluit și el printre cetățenii cerului, alături de marele și iubitul lui frate, Sfântul Ioan Scărarul.

• *Pomenirea fratelui celui leneș care a murit voios și liniștit, pentru că nu a judecat niciodată în viața lui pe nimeni*

Acest monah în viața lui fusese leneș la viețuirea cea monahicească, la postiri, nevoițe și rugăciune; dar de-a lungul întregii lui vieți el nu a judecat niciodată pe nimeni. Astfel, apropierea ceasului morții l-a găsit vesel și liniștit. Când frații cei strânși în jurul lui l-au întrebat cum se face că este atât de liniștit când și-a adunat în viața lui atîta mulțime de păcate, el le-a zis: „Credeți-mă, fraților, iată acum îi văd pe îngeri cum țin scrisoarea pe care stau scrise multele mele păcate. Dar eu le zic lor, așa zice Domnul: *Nu judecați și nu veți fi judecați; nu osîndiți și nu veți fi osîndiți; iertați și veți fi iertați* (Luca, 6: 37). Și iată eu în zilele mele niciodată nu am judecat pe nimeni, și cred milei și cuvîntului Domnului meu că nici eu nu voi fi judecat. Și atunci îi văd pe îngeri cum rup scrisoarea.” Auzind aceasta, frații s-au minunat, mult folosindu-se.

Cîntare de laudă la Sfântul Ioan Scărarul

Făclie luminoasă pe Muntele Sinai

Strălucind cu dumnezeiască lumină

Este Ioan Scărarul, sfântul stareț al Muntelui.

El trupul desăvîrșit și-a supus, asemenea

și gîndurile.

Către desăvîrșita biruință

El treizeci de trepte a aflat că sînt.

O, minunată strategie,

Tactică desăvîrșită!

El moștenire obștii monahicești a lăsat

Tactica de aur a războiului duhovnicesc.

El tuturor o a lăsat,

Celor ce în războiul duhovnicesc

De suflet mîntuitor

Voiesc să pășească

Și să învingă.

Tainica Scară prin Duhul Sfînt scrisă

Ioan a alcătuit-o

După ce însuși din acest cumplit război

Biruitor a ieșit.

Cînd Sfîntul Ioan din această lume a ieșit,

El moștenire a lăsat-o fraților săi,

Dar neprețuit.

Un mare poem epic - acesta este sufletul omenesc,

Cînd din praful tinei către cer voiește să se înalțe;

Un poem epic răscolitor al luptei și suferinței;

Un poem epic strălucitor al credinței și speranței.

Pe acesta Sfîntul Ioan de Dumnezeu înțelepțitul

Nouă ni l-a dăruit,

Ni l-a dăruit ca o armă de foc a biruinței,

Și mie, și ție.

Iar acum Ioan Sfîntul înaintea Domnului se roagă,

*Ca El să binevoiască nouă a ne trimite ajutor
în urcușul nostru către El
Pe această Scară;
Ca El către noi Brațele Sale să le întindă,
Și să ne prindă pe noi,
Cei cei urcăm întins către El.*

Cugetare

Dacă ne este de trebuință smerenia înaintea oamenilor dacă voim să aflăm slavă de la Dumnezeu, și dacă efortul nostru duhovnicesc susținut din această viață este indispensabil în obținerea veșniciei fericirii, de ce să-ți mai pese atunci că unul și altul clatină din cap, râde trufaș și își bate joc de smerenia ta? Ioan Isihastul a fost episcop al Ascalonului timp de zece ani. Văzînd că slava de la oameni i se face lui piedică, el s-a îmbrăcat ca un monah simplu și a intrat în Mînăstirea Simțului Sava cel Sfînit, unde a primit ascultarea aducerii lemnelor și fierberii linte pentru lucrători. Cînd însă l-au cunoscut că este episcop, el s-a închis într-o chilie și acolo a petrecut timp de patruzeci și șapte de ani, vreme în care nu s-a hrănit decît cu legume. Iată cum fugeau Părinții din vechime de onorurile cele lumești, după care atît de mulți dintre noi în zilele noastre aleargă neobosiți, irosindu-și nebunește viața și pierzîndu-și sufletele de dragul prafului și al cenușei.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care Și-a dat sufletul pe Cruce:
La cum Sfîntul Lui Trup cel mort a fost coborît de pe Cruce și luat pe brațe de Iosif din Arimateea;
La cum Iosif și Nicodim au înfășurat Scumpul Trup al Domnului în pînză de in curat, L-au uns cu aromate și L-au așezat într-un mormînt nou;
La cît de credincioși și neînfricați au fost acești nobili bărbați și cetățeni de seamă, în mijlocul dușmanilor de moarte ai lui Hristos, și în mijlocul tuturor celor care de frica morții dinspre partea iudeilor fugeau, se ascundeau și se lepădau de El.

Predică Despre recunoașterea Fiului lui Dumnezeu în plin întuneric

Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta! (Matei 27: 54) Așa a strigat sutașul, cel care a păzit conștiincios crucea, după porunca comandantului său. Căci avea ordin de la superiorii lui să păzească Trupul lui Hristos pe Golgota. La vedere el nu și-a făcut decît stricta datorie, acționînd aproape ca o mașină, dar cu acest strigăt sufletul lui s-a trezit. El, un soldat roman, un păgîn și un idolatru, a văzut deodată pe deplin tot adevărul care s-a petrecut în timpul morții lui Hristos Dumnezeu, atunci cînd a strigat: *Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta!* Necunoscînd nimic despre Unul Dumnezeu, necunoscînd nimic despre Lege sau Proroci, el a înțeles, a cuprins pe dată într-o fulgerare a inimii și minții ceea ce înșiși preoții Celui Preaînalt și învățătorii de Lege nu au voit să înțeleagă. Cu strigătul sutașului s-au împlinit Scripturile de Domnul rostite: *Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei care nu văd să vadă, iar cei care văd să fie orbi* (Ioan 9: 39). Cu adevărat, iată că cel care era orb cu duhul a văzut, pe cînd cei care credeau că văd au fost complet orbiți.

Dar oare a fost cu puțință ca bătrînii evreilor să nu vadă întunecarea soarelui, nici să simtă cumplitul cutremur de pămînt, nici să vadă cum se despică pietrele, nici

cum se sfișie vălul catapetesmei Templului, nici să recunoască mulții sfinți care s-au sculat din morminte și au intrat în Ierusalim în văzul tuturor? Ba nu, căci ei au văzut cu adevărat toate acestea, pe toate, cu de-amănuntul. Și totuși duhurile lor au rămas surde, iar inimile lor încremenite ca piatra. Toate aceste întâmplări cutremurătoare și nemaîntîlnite ei le-au interpretat probabil așa cum le-ar interpreta și în ziua de azi necredincioșii: ca pe niște iluzii sau coincidențe. Căci neopăgînii zilelor noastre socotesc drept coincidență sau iluzie tot ceea ce lucrează degetul lui Dumnezeu spre certarea, călăuzirea, sau învățătura oamenilor.

Sutașul roman Longin, cel căruia i se poruncise de către superiorii lui să păzească Trupul de pe Golgota, a văzut și a stat martor tuturor acestor colosale întâmplări fără prejudecăți, pe care văzîndu-le și de care cutremurîndu-se, a strigat fără teamă credința în Fiul lui Dumnezeu de la piciorul Crucii. Aceasta nu a fost o exclamare nereflectată a unei inimi înspăimîntate; ci ea a fost o mărturisire de credință, pentru care sutașul Longin mai tîrziu și-a dat și viața, spre a cîștiga viața cea veșnică în împărăția Cerurilor.

O fraților, ce mare este acest bărbat, acest centurion roman care, văzînd trupul mort al Domnului răstignit între cei doi tîlhari, pe muntele acela de necurații care era Golgota, L-a recunoscut în el pe Dumnezeu și L-a mărturisit ca Dumnezeu! O, fraților, cît de netrebnici sînt acei creștini care, recunoscînd că Domnul a înviat, S-a proslăvit, că este Biruitorul și de biruință Purtătorul prin miile lui de sfinți, mai țin cu toate acestea în inimile lor șarpele otrăvitor al îndoielii care le ucide zilele și îi îngroapă de vii în întunericul cel mai dinafară! O, Răstignite și înviate Doamne, milostivește-Te și ne mîntuiește pre noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

31 martie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ipatie, Episcopul Gangrelor*

Sfîntul Ipatie s-a născut în Cilicia și a fost episcop în cetatea Gangrelor. El a fost unul din Părinții de la întîiul Sinod Ecumenic, ținut la Niceea, în anul 325 după Hristos, fiind cunoscut tuturor drept un om plin de evlavie și de sfințenie, și ca un făcător de minuni, împăratul Constanțius a poruncit chiar să se facă de către artiști chipul Sfîntului Ipatie, chiar din timpul vieții lui. El păstra acest chip în palatul lui, ca armă împotriva puterilor întunericului. Pe

cînd se întorcea odată de la Constantinopole Sfîntul Ipatie a fost atacat într-o strîmtoare de eretici novațieni și a fost aruncat, împreună cu alții, la pămînt, în noroi, în acel moment o femeie din grupul ereticilor l-a lovit pe sfînt în cap cu o piatră și așa l-a omorît. În aceeași clipă însă femeia a înnebunit, a luat aceeași piatră și s-a lovit și pe sine cu ea. Ceva mai tîrziu femeia aceasta a fost dusă la mormîntul Sfîntului, care s-a rugat lui Dumnezeu pentru ea. Așa a luat femeia iertare, prin mijlocirea sfîntului de ea ucis, de la Dumnezeu. Căci ea și-a venit în simțiri și tot restul vieții ei și l-a petrecut în pocăință amară, lacrimi și rugăciune. Sfîntul Ipatie s-a strămutat la locașurile cele cerești ale lui Hristos Dumnezeu la anul 326 de la întrupare.

- *Pomenirea Sfîntului Iona, Mitropolitul Moscovei*

Sfîntul Iona s-a născut în provincia Kostroma. La vîrsta de doisprezece ani el a fost tuns monah și a viețuit multă vreme ca monah în Mînăstirea Simonov de lîngă Moscova, în timpul Mitropolitului Fotie, Iona a fost uns Episcop de Riazan. După moartea mitropolitului Fotie Sfîntul Iona a fost ridicat în scaunul mitropolitan și trimis la Patriarhul Constantinoplei pentru confirmarea hirotonirii. Dar în

același timp Isidor, care era de neam bulgar, reușind să ajungă el înaintea lui Iona la Constantinople, a fost uns el Mitropolit al tuturor rușilor. Văzînd acestea Sfîntul Iona s-a întors liniștit la Mînăstirea lui din Riazan. Răutatea lui Isidor însă s-a dat pe față către toți, cu prilejul Sinodului celui eretic de la Florența, din anul 1439 după Hristos. Cînd Isidor s-a întors, după trei ani, de la acel sinod, moscoviții și toți ortodocșii creștini l-au atacat pe Isidor ca pe un apostat de la Ortodoxie și l-au alungat din scaunul mitropolitan. Nu se cunoaște cum și-a sfîrșit zilele acest Isidor. Iona însă, sfîntul și bunul păstor, a fost ridicat după dreptate în scaunul mitropolitan cel gol. El a fost un mare lucrător de minuni, un văzător cu duhul, și un minunat păstor de suflete. Cînd agarenii au împrejmuț Moscova, Sfîntul mitropolit Iona i-a alungat numai cu rugăciunea. În anii de mai tîrziu el și-a dorit ca Dumnezeu să-i trimită vreo boală care prin durere să-l curățească desăvîrșit, mai înainte de a părăsi această lume. După dorirea lui, Dumnezeu i-a îngăduit o rană la picior, care a fost vestită în vedenie unui anume preot pe nume Iacov. Sfîntul a murit din cauza acestor răni la picioare și s-a strămutat la locașurile cele de sus, printre cetățenii împărăției, în ziua de 31 martie a anului 1461 după Hristos. La moaștele lui au avut loc mari și minunate minuni. Un mut pe nume Ioan a fost adus la moaștele sfîntului. El a sărutat mîna sfîntului și, cum a povestit însuși mutul mai tîrziu, acea mîna l-a apucat de limbă și el a simțit o durere ascuțită. Cînd mîna a dat drumul limbii lui, Ioan s-a întors către cei care îl aduseseră și a început să grăiască limpede, ca și cînd nu ar fi fost niciodată mut.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Avdas*

Sfîntul Avdas a fost episcop în cetatea Suzei. El a fost omorît pentru Hristos în anul 418 de la întrupare, prin tăierea capului în timp ce în Persia împărătea Izdigherd. Diaconul lui, Sfîntul Veniamin, a fost eliberat de torționari cu înțelegerea ca să nu mai predice niciodată Evanghelia. La început diaconul a încuviințat, dar mai apoi inima lui nu l-a lăsat să facă aceasta și el a început cu și mai multă rîvnă să predice din nou Evanghelia lui Hristos în popor. Pentru aceasta diaconul Veniamin a fost prins și omorît la trei ani după uciderea Sfîntului Avdas, în anul 421 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Apolonie*

Acest cuvios a fost un mare nevoitor egiptean, cunoscut multora. Pe cînd era în vîrstă de cincisprezece ani el s-a lepădat de lume și s-a retras în pustietatea unui munte, unde a viețuit timp de patruzeci de ani hrănindu-se numai cu verdețurile ce se puteau găsi acolo. După aceea, el a întemeiat o mînăstire unde s-au adunat cinci sute de monahi. Sfîntul Cuvios Apolonie s-a mutat la Domnul cu pace, în anul 395 după Hristos.

Cîntare de laudă în cinstea adevărului

Cunoașteți adevărul, ne poruncește Domnul;

Căci cel care adevărul cunoaște robit nu va putea fi niciodată.

Celor credincioși, adevărul libertate le este;

Și prin adevăr, credincioșii stăpînesc lumea.

Căci robirea curge din minciună

Precum rîul din izvor.

Minciuna veșnic îl ține pe mincinos

În lanțurile robiei.

Minciuna este întunericul cel de la amiază

Care duce veșnic în rătăcire,

*Și prin această rătăcire îi pogoară pe oameni
în gheena.*

Minciuna îl încătușează pe om cu spaimă,

Spaimă de toți și de toate:

De oameni, de lume, și de diavoli.

Dar adevărul este lumina ce risipește întunericul,

Și dăruiește libertate sclavului disperat:

Libertate față de oameni, față de lume,

Față de spaimă și față de blestemații demoni.

Cel care recunoaște adevărul devine liber.

Prin libertate se câștigă stăpânire asupra tuturor dușmanilor.

Leagănul libertății îl pregătește adevărul,

Căci fără adevăr, libertatea nu există niciodată.

Cugetare

Sfântul Ioan Scărarul zice: „Cel care se mîndrește în sineși cu darul lacrimilor de la Dumnezeu primit, și în sineși osîndește pe cel care nu îl are, este ca omul care cere de la împăratul o armă ascuțită pentru război, iar primind-o se omoară singur cu ea" (Treapta a Șaptea). Dacă ți s-a înmuiat inima, atunci să fie aceasta întru pocăință înaintea lui Dumnezeu, sau întru cunoașterea mării Lui milostiviri mării lui iubiri față de tine - iar nu întru mîndrie către frații tăi care darul înmuierii inimii cu lacrimi încă nu l-au primit. Ține minte cît amar de ani și a ta inimă a fost învîrtoșată și nesimțitoare. Iată, odată erau șapte frați care sufereau de boală într-un spital. Unul dintre el s-a însănătoșit și s-a ridicat pe picioare. Așa făcînd, s-a grăbit să le slujească, cu dragoste frățească, celorlalți șase care rămăseseră în continuare bolnavi. Așa ca fratele acela trebuie să faci și tu. Să-i ai pe ceilalți oameni ca pe niște frați, niște frați aflați în suferință. Dacă simți că Dumnezeu te-a miluit cu însănătoșirea mai curînd decît pe ei, cunoaște că însănătoșirea ai primit-o în dar, din marea milostivire a lui Dumnezeu, așa încît cu sănătatea ta să le poți sluji mai bine fraților tăi care sînt mai departe bolnavi. Căci ce putem avea noi oare cu care să ne mîndrim, în condițiile în care sănătatea nu ne-o dăm noi, ci Dumnezeu? Oare se va putea curați groapa de gunoi prin ea însăși? Nicidecum, ci ea se va curați numai de la un izvor curat, care vine mai din adînc, și o curățește.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care a murit Răstignit pe Cruce:

- Să luăm aminte la Trupul Lui, Care S-a odihnit în mormînt;
- Să luăm aminte la Duhul Lui, Care S-a pogorît la iad și a eliberat toate sufletele strămoșilor celor drepți din vechime.

Predică Despre bucuria cea de după întristare

Deci și voi acum sînteți triști, dar iarăși vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi (Ioan 16: 22).

Căci iată, tatăl urcă pe crucea răstignirii iar fiii lui în jur plîng cu amar. Dar în loc ca fiii să-l mîngîie pe el, el, tatăl, este cel care puternic este să-i mîngîie pe fiii lui. Cam așa s-au întîmplat lucrurile și cu Mîntuitorul și cu ucenicii Lui. Mergînd către moartea Lui cea amară, pe Stăpînul îl îndurerează mai mult durerea ucenicilor Lui decît suferința pe care știa că avea să o îndure. El îi mîngîie cu nădejde nemincinoasă și îi întărește cu prorocia unei noi și minunate fapte, ce avea să se întîmple neapărat: *Dar iarăși vă voi vedea.* Aceasta este prorocia învierii Lui celei preaslăvite. Căci Lui nu i S-a întîmplat niciodată ceva care să nu fi fost prorocit. Căci El nu a prorocit doar despre Sine însuși, ci și despre ucenicii Lui. A prorocit

că ei se vor afla în strîmtorări mari, ca acelea ale femeii care naște în cumplite dureri; dar că așa cum femeia uită de durerile ei insuportabile după ce a dat naștere pruncului, căci se bucură *că s-a născut om în lume* (Ioan 16: 21), așa va fi și cu ei. Căci în conștiința ucenicilor încă nu era cu totul limpede că Stăpînul Hristos este cu desăvîrșire Dumnezeu-om. Căci cîtă vreme îl cunoscuseră ca pe un om supus suferinței și durerii obișnuite muritorilor, ei L-au cunoscut doar în parte; căci inimile lor se aflau încă în durerile nașterii. Dar cînd L-au văzut din nou - ridicat din morți și înviat, lucrînd cu putere minuni mari, Stăpîn atotputernic asupra pămîntului și cerului, durerea și întristarea s-a risipit din inimile lor și în loc a răsărit biruitoare bucuria. Căci atunci Hristos a luat desăvîrșitul și adevăratul Lui Chip în inimile lor ca Dumnezeu-Om, și atunci ei L-au cunoscut în plinătatea și deplinătatea Lui. Doar atunci cu adevărat S-a născut Hristos în inimile lor. Așa este și cu noi, fraților: cîtă vreme îl cunoaștem pe Mîntuitorul doar ca pe Cel care S-a născut la Betleem și a murit pe Golgota, noi nu-L cunoaștem decît în parte pe Mîntuitorul Hristos, Stăpînul nostru. Noi îl vom cunoaște pe deplin doar atunci cînd îl vom cunoaște și ca pe Cel înviat, ca pe Biruitorul asupra morții. O Atotbiruitorule Stăpîne Doamne, milostivește-Te spre noi și dă-ne nouă bucuria credinței învierii Tale, cu care și pre ucenicii Tăi i-ai bucurat, Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci, Amin.

I Aprilie

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Măria Egipteanca*

Biografia acestei preaminate sfinte femei a fost scrisă de Sfîntul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului. Odată, în timpul Sfîntului și Marelui Post, un anume ieromonah, Avva Zosima, s-a retras în pustia cea mai dinlăuntru, cea de dincolo de Iordan, cale de douăzeci de zile de mers. Deodată el a zărit silueta unei ființe omenești, goală, cu pielea trupului zbîrcită foarte și cu părul alb strălucitor, ca lîna; aceasta zărindu-l și ea de departe, a început să fugă de la fața părintelui, repede. Bătrînul însă a alergat și el după acea ființă cît a putut și el de repede, pînă cînd aceea, oprindu-se la un rîu, a strigat tare: „Avva Zosima, iartă-mă pentru Domnul! Dar nu pot vedea fața ta căci femeie sînt, și sînt goală!” Atunci bătrînul Zosima și-a scos straiul de pe deasupra și l-a aruncat femeii care, înfășurîndu-se cu el, a ieșit din ascunzișul în care intrase. Bătrînul s-a înspăimîntat văzînd că acea femeie necunoscută din pustie îl strigă pe nume. Rugîndu-se de ea cu lacrimi să nu-i ascundă nimic din istoria ei, căci Dumnezeu îl trimisese spre povățuire și înțelepțire în pustia aceea, femeia i-a povestit care a fost viața ei. Ea se născuse în Egipt, și începuse să ducă o viață plină de desfrînări în Alexandria încă de la vîrsta de doisprezece ani, în astfel de necurată viață a trăit ea timp de șaptesprezece ani. Mînată de poftele nestăpînite ale trupului ei, ea s-a îmbarcat odată într-o corabie care avea destinația Ierusalim. Ajungînd în Sfînta Cetate, a voit să meargă și să se închine și ea Lemnului Sfintei de viațăfăcătoarei și Cinstitei Cruci, dar o putere nevăzută o împiedica pe ea ca să intre în biserică. Cuprinsă de spaimă, ea a privit către icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din naos și năpădită de silă și de rușine față de toată ticăloasa și necurata ei viață, s-a rugat Maicii Domnului să o lase să se apropie și ea de Lemnul Sfintei Cruci și să i se închine, făgăduind Maicii Domnului că de aici înainte va face cum îi va porunci ea, și se va duce oriunde Preacurata îi va spune. Atunci puterea nu a mai împiedicat-o să intre în biserică și să își îplinească dorința, închinîndu-se Cinstitului Lemn, Măria s-a întors în naos și a mulțumit cu lacrimi Maicii Domnului că a ascultat ruga ei, a preapăcătoarei. în

acel moment a auzit un glas care i-a zis: „Du-te dincolo de Iordan și vei afla acolo adevărata pace.” Ea pe dată și-a cumpărat trei pâini și a pornit spre Iordan, unde a ajuns în aceeași

seară. În ziua următoare ea a primit Sfînta împărtășanie în Mînăstirea Sfîntului Ioan, după care a trecut de cealaltă parte a Rîului Iordan. Ea a rămas în acea pustie timp de patruzeci și șapte de ani, fără să iasă de acolo niciodată, pentru nici o trebuință, chinuindu-se de mari și multe spaime, și de gîndurile cele de desfrînare, ca și de niște fiare sălbatice. Ea se hrănea cu ce verdețuri putea găsi în acea pustie. Terminîndu-și de istorisit viața către Avva Zosima, ea s-a dus puțin mai încolo, stînd la rugăciune; bătrînul a văzut atunci cum femeia se înalță ușor în văzduh. După rugăciune, femeia l-a rugat să vină din nou în anul următor la același loc al țărmlui Iordanului și să aducă cu el și Sfînta împărtășanie; căci ea va fi acolo, dorind să se cuminece cu Sfintele lui Hristos Taine, după patruzeci și opt de ani. Bătrînul a venit negreșit în următorul an cu Sfînta împărtășanie și cu un coș de merinde pentru Sfînta, la același loc de pe malul Iordanului, întrebîndu-se cum va face să-i ducă Sfînta împărtășanie, căci iată, nu este luntre; căci ajunsese acolo și spre seară. Atunci, în lumina lunii, Avva Zosima a văzut-o pe pustnica apropiindu-se de țărml, de cealaltă parte a apei, a văzut-o însemnînd apa cu semnul sfintei cruci și venind către el, pășind pe apă ca pe uscat. După ce s-a împărtășit, Sfînta l-a rugat pe Avva să vină și în următorul an, la izvorășul la care a văzut-o prima oară, cel care se afla la douăzeci de zile de mers în pustia mai dinlăuntru, de dincolo de Iordan. Așa facînd și în următorul an, precum îi poruncise sfînta, Avva Zosima a găsit trupul Sfintei mort în acel loc. Deasupra capului Sfintei, stăteau scrise cu litere pe nisip următoarele cuvinte: „Avva Zosima, îngroapă trupul smeritei Măria chiar în locul în care îl găsești. Dă țărîna țărînei. Am murit pe 1 aprilie, în chiar noaptea mîntuitoarei Patimi a Domnului nostru Iisus, după ce am primit din mîinile Preacuvioșiei tale Sfintele și Nemuritoarele lui Dumnezeu taine.” Așa a aflat Avva Zosima și numele femeii, pe care nu îl știuse nici cînd a auzit istoria ei, nici cînd i-a adus un an după aceea Sfintele Taine. Și încă altă minune l-a mai umplut pe Bătrînul Zosima de spaimă, și anume, că luînd și împărtășindu-se cu Sfintele Taine la malul Iordanului, ea a ajuns tot în aceeași seară la pîrîiașul la care Avvei Zosima îi trebuiseră atunci douăzeci de zile ca să ajungă pînă la el. Astfel, preasfîntitul bătrîn a îngropat trupul minunatei Sfinte a lui Dumnezeu, Măria Egipteanca. Ajungînd la mînăstirea lui, Cuviosul Zosima a povestit înaintea întregii obști povestea vieții acestei preaminunate femei, împreună cu toate minunile ei la care a fost însuși martor. Așa știe Dumnezeu să proslăvească pe acei mari păcătoși care cu adevărat se pocăiesc în toate zilele vieții lor. Sfînta Măria Egipteanca se mai prăznuiește de către Biserică și în Duminica a Cincea din Sfîntul și Marele Post. În aceste sfînte zile de post, Biserica oferă viața acestei sfînte ca pildă vie de pocăință adevărată pentru toți creștinii. Sfînta Măria Egipteanca a trecut la locașurile cele cerești cam pe la anul 530 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Meletie, Episcopul Sardelor din Asia Mică*

Sfîntul Meletie a fost minunat arhipăstor de suflete în Biserica Creștină a veacului al doilea. Lucrînd cu dumnezeiască îndemînare, el s-a străduit să adune toate cărțile Sfintelor Scripturi într-un singur codex. Cu blîndețea, evlavia și sfîntenia vieții lui, el s-a nevoit să restaureze pacea și liniștea în Biserica din Laodicea, care era tulburată de problema datei la care trebuie prăznuită Slăvită înviere a lui

Hristos. În afară de aceasta, al a fost zid de apărare a Creștinismului contra tuturor idolatriilor păgâne. El a călătorit la Roma cam pe la anul 170, spre a-i înmîna împăratului Marc Aureliu o Aplogie scrisă a Bisericii Creștine. Sfântul Meletie, acest bărbat învățat, evlavios și arzînd de focul rîvnei dumnezeiești, a adormit cu pace în Domnul la anul 177 după Hristos.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Procopie Cehul*

Cuviosul Procopie s-a născut în orașul Hotiș din ceea ce astăzi reprezintă Republica Cehă. El a fost hirotonit preot și apoi s-a retras într-un munte spre a trăi după modelul sihastrilor răsăriteni din vechime. Herzog Ulrich 1-a aflat din întîmplare pe sihastrul Procopie, și văzînd unde trăiește și se nevoiește, l-a ajutat să întemeieze acolo o mînăstire cu praznicul Sfântului Ioan Botezătorul Domnului, pe malul rîului Sazava. Acest sfînt bărbat a trecut la cele veșnice la anul 1053.

Cîntare de laudă la Sfînta Măria Egipteanca

Femeie a pocăinței, a sinelui ei

Aspră judecătoare,

Măria a hotărît de față omenească

Pururi Să se ascundă.

Da, o, vai mie păcătoasei, Cea de păcat înnegrită!

Patimile ca niște fiare mușcă

Din carnea inimii;

Ca șerpi veninoși colcăie înlăuntrul

Sufletului.

Da, o, vai mie păcătoasei,

Cea care de patimi sînt sfîșiată! Dar Tu pentru păcătoși ai venit să Te jertfești,

Domnul meu, și Dumnezeuul meu! Nu Te scîrbi de mine, mult necurata!

O, ascultă plînsul și jalea ticăloasei Măria

Al celei mai păcătoase dintre pămînteni! Domnul S-a milostivit, El pe Măria a vindecat-o; înnegritul ei suflet mai alb decît zăpada l-a făcut.

Slavă Ție, Domnul meu și Dumnezeuul meu,

Slavă Ție!

Căci iată Tu vasul necurăției de nerecunoscut l-ai înnoit, Și cu aur curat l-ai împodobit; Tu harul Tău întru dînsul ai turnat, Și din belșug ai turnat.

O, milostivirea Ta cea mare, Doamne,

O, Slavă Ție,

Domnul meu și Dumnezeuul meu! Măria s-a împodobit cu Duhul Ca și cu un strai de lumină, Ea s-a încins cu putere Ca și un înger al lui Dumnezeu,

Prin puterea Duhului Tău,

Domnul meu și Dumnezeuul meu,

Prin marea ta milostivire,

Maica Domnului meu! Dar ce este această minunată mireasmă Ce din această pustie respiră? Ea este asemenea miresmei curate de tămîie Din Casa lui Dumnezeu.

Este sfințenia Măriei

Cea care binemiresmează pustia!

Cugetare

Oare cum se face că avem atîta bogăție de mărturii scrise despre marile suferințe și despre sfințenia bărbaților și femeilor creștine celor de demult, dar și de aproape? Aceasta se întîmplă deoarece chiar și în conștiința oamenilor doar sfinții sînt cu adevărat mari biruitori, adevărați învingători. Căci cum va fi cineva victorios fără conflict, fără durere, și fără suferință? Chiar și în

războaiele omenești, nimeni nu se socotește erou fără să fi trecut prin focul luptelor, fără să fi suferit cumplit, fără să fi fost rănit, fiecare rană socotindu-i-se ca o medalie. Cu atât mai mult este așa în războiul duhovnicesc, cel care se duce pentru un adevăr suprem, cunoscut și învederat, și în care nu poate să încapă lauda de sine și preamărirea propriilor isprăvi, căci ele în războiul duhovnicesc nu ajută la nimic, dimpotrivă, îl duc pe războinic la pierzanie. Cel care nu se angajează în luptă pentru dragostea lui Hristos, fie cu lumea, fie cu diavolul, fie cu propriul sine, cum va putea fi el socotit printre ostașii lui Hristos? Așadar, cum se va număra cineva printre împreună-biruitoarii cu Hristos? Despre acest cumplit război duhovnicesc i-a grăit Măria Egipteanca Bătrînului Zosima: „în primii șaptesprezece ani pe care i-am petrecut în pustie m-am luptat cu poftele cele nebunești ale trupului meu mai cumplit decît cu niște fiare sălbatice. Căci pofteam să mănînc carne și pește, din care aveam cu îmbelșugare în Egipt. Mai pofteam să beau vin ales, pe cînd în pustie nu găseam nici măcar apă ca să-mi potolesc ticăloasa mea sete. Pofteam să aud cîntece de desfrînare. Plîngeam de durere, strigam, și îmi băteam pieptul. Strigam și mă rugam în genunchi către Maica lui Dumnezeu să mă izbăvească de aceste cumplite fiare ale gîndului, să mă izbăvească de acest chin. După ce am plîns și m-am zbuciumat ani îndelungați fără să abandonez lupta, am văzut deodată o lumină care m-a înconjurat din toate părțile, și o anume pace minunată, niciodată cunoscută mie, mi-a inundat sufletul.”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus, la Trupul Lui Cel neînsuflețit:

Să luăm aminte la Trupul Lui cel neînsuflețit care zace în mormînt fără viață, Cel Care în viață fiind a înviat și morții din morminte;

Să luăm aminte la cum și mort fiind, iudeii fierbeau de ură pentru El;

Să luăm aminte la cum chiar ucenicii Lui s-au încuiat prin casele lor *de frica iudeilor* (Ioan 20: 19).

Predică Despre împlinirea marii prorocii

Ca un miel spre junghiere S-a adus (Isaia 53: 7). Văzînd cu ochiul duhului său prorocesc prin secolele viitoare, slăvitul Proroc Isaia a strigat tare prorocia minunii ce avea să vie, înfricoșata Jertfă de pe Golgota. De departe în timp el L-a văzut pe Stăpînul Iisus Hristos ducîndu-Se la jertfă precum un miel fără de glas ce este dus la junghiere. Căci mielul merge la junghiere să ca și cum ar merge la pășunea din care își ia hrană: fără să se apere, fără să se teamă, fără răutate. Astfel a mers și Domnul nostru la Jertfa Sa: fără să Se apere, fără să Se teamă, fără răutate. El nu a strigat: „Oamenilor, nu faceți aceasta!” El nu a întrebat: „Oamenilor, pentru ce îmi faceți aceasta?” El nu a osîndit pe nici unul dintre ucigașii Lui. El nu S-a revoltat, nu a protestat, nu S-a împotrivit uciderii Lui. El nu S-a mîniat. El nu a gîndit răul despre ucigașii Lui, despre cei care au cutezat să se facă Lui judecători. Cînd din fruntea Lui înconjurată de spini a început să curgă sîngele, El a stat tăcut. Cînd Fața Lui a fost murdărită de scuipatul nelegiuitorilor, El a rămas tăcut. Cînd Lemnul Crucii pe care o ducea în spate s-a îngreunat asupra Lui, El a îndurat și a mers mai departe. Cînd durerea L-a covîrșit pe cînd stătea răstignit pe Cruce, El a plîns, dar nu către oameni, ci către Tatăl Lui Cel din Ceruri. Cînd Și-a dat Duhul Său, Ochii Lui S-au îndreptat către cer, iar nu către pămînt. Căci izvorul puterii Lui este în cer, iar nu pe pămînt. Iar izvorul mîngîierii Lui este Dumnezeu Tatăl, iar nu oamenii. Căci Patria Lui cea adevărată este împărăția Cerurilor, iar nu cea a pămîntului.

Iată Mielul lui Dumnezeu Cel Ce ridică păcatul lumii (Ioan 1: 19). Așa a strigat Sfântul Ioan Botezătorul când L-a văzut pe Stăpînul Iisus Hristos. Și iată, acum se împlinește această prorocie pe Muntele Golgota. Iată acum Se jertfește și Se omoară Mielul lui Dumnezeu, pentru păcatele lumii, ale întregii omeniri celei din veac și pînă în veac.

O, fraților, această preacostisitoare jertfă s-a făcut și pentru păcatele noastre, ale celor de acum, ale mele, și ale voastre. Sîngele Mielului Celui blînd și fără de pată S-a adus pentru toate timpurile și pentru toate generațiile, de la întîiul și pînă la cel din urmă om de pe pămînt. Plînsul Lui din Grădina Ghetsimani a fost și pentru noi, și pentru răutatea noastră, și pentru slăbiciunea noastră, și pentru păcătoșenia noastră. Și pentru noi cei de acum S-a vărsat acel sînge. Fraților, să nu disprețuim cea de nedescris și preacostisitoare jertfă cu care noi am fost răscumpărați. Doar în baza ei avem noi vreo valoare ca oameni, în absența ei, sau în condițiile în care noi ne lepădăm de ea, atunci noi ca oameni nu mai valorăm nimic. Nu sîntem decît un fum fără foc și niște nori cenușii fără de ploaie.

O Stăpîne Preamilostive Doamne, miluiește-ne și Te milostivește și spre noi, Căci numai Ție se cuvine toată cinstea și mulțumită în veci, Amin!

2 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Tit, Făcătorul de Minuni*

Încă din tinerețe Tit L-a iubit pe Hristos și a urît deșertăciunile lumii. De aceea el s-a lepădat de lume, a intrat într-o mînăstire, și s-a îmbrăcat în chipul îngeresc. Fără nici un fel de păreri de rău el a început să pășească hotărît pe calea mîhnicioasă și strîmtă a viețuirii monahale, înarmîndu-se cu sfînta răbdare, el a dobîndit două mari virtuți: smerenia și ascultarea, în acestea el i-a întrecut « nu doar pe toți frații din mînăstire, dar și pe toți oamenii ». El încă din tinerețe și-a păzit cu strășnicie curăția inimii și a trupului, în vremurile prigoanelor împotriva sfinelor icoane și a cinstitorilor lor, Cuviosul Tit a stat tare și neclintit ca un adevărat Stîlp al Ortodoxiei și al Bisericii lui Hristos. Pentru marea sa dragoste, smerenie și curăție, Dumnezeu i-a dăruit darul facerii de minuni, atît în timpul vieții, cît și după cinstita sa adormire. Plecînd la Domnul, el a lăsat în urma lui mulțime nenumărată de ucenici. Sfîntul Cuvios Tit a adormit cu pace în veacul al nouălea.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Amfian și Edesie*

Acești doi tineri erau frați de sînge din cetatea Patarelor, provenind din părinți foarte nobili, dar păgîni. Pe cînd studiau științele seculare în vestitele universități ale cetății Beirutului, ei s-au luminat cu Duhul lui Dumnezeu și dîndu-și seama de minciuna credinței păgîne, au văzut limpede cu discernămîntul ochiului duhului adevărul Creștin. Cînd s-au întors la casa și în cetatea lor ei au văzut că nu mai pot să locuiască împreună cu părinții lor și cu rudele lor, lucru pentru care au hotărît amîndoi să plece în taină către Cezareea Palestinei, la preotul Pamfilie, bărbat vestit pentru marea învățătură și sfințenia vieții. Sub îndrumarea marelui Pamfilie ei au studiat cu plăcere și cu rîvnă legea lui Dumnezeu ziua și noaptea, dîndu-se pe dînșii cu dragoste și ascezei celei trupești. Se spune despre Amfian că era în vîrstă de douăzeci de ani după vîrsta trupului, dar de o sută de ani după puterea înțelegerii și generozitatea și căldura duhului, în timpul izbucnirii persecuțiilor lui Maximian mulți creștini au părăsit cetatea și s-au ascuns în pustie de frica chinurilor și a lepădării. Alții

însă s-au dat cu bucurie la chinuri pentru mărturisirea publică a Mîntuitorului

Hristos, a Celui Care S-a jertfit pentru ei. Printre aceștia s-a numărat și Amfian. Fără să se teamă, el a intrat în templul păgânesc unde cezarul Urban aducea jertfe necuraților draci, a apucat mâna cezarului și i-a ținut-o, ca să nu poată aduce jertfa cea spurcată, strigându-i că necurați sînt idolii pe care vrea să-i cinstească și că unul este Dumnezeu, Care locuiește în inimi. Unii dintre păgînii care erau acolo, care au văzut nemaipomenitul curaj al lui Amfian și au auzit cuvintele lui, s-au pocăit întru acel ceas și au îmbrățișat credința Creștină. Dar cezarul cel înnebunit de ură l-a dat pe Amfian la chinuri. Printre ele s-a numărat și acela că a înfășurat picioarele tînărului în bumbac și a pus foc dedesubt. Văzînd că nimic nu i se întîmplă și că a rămas viu, l-a aruncat în mare, după ce i-a legat o piatră de gît. Dar marea s-a mîniat și a aruncat trupul mucenicului înapoi în cetate. Cu prilejul acelorași prigoane, Edesie a fost aruncat în niște mine de cupru din Palestina, iar mai tîrziu, dus în Egipt, în Alexandria Edesie s-a aprins de focul mîniei celei dumnezeiești cînd a văzut cum necuratul cezar Hierocle adună la un loc în piața cetății monahii, fecioare creștine și femei virtuozose și le pregătește spre batjocura desfrînaților în casele cele de pierzanie. Văzînd acestea și plin de dumnezeiască mînie, Edesie a alergat în piață și l-a lovit cu putere pe ticălosul cezar. Pentru aceasta a fost torturat și aruncat în mare ca și fratele lui Amfian. Așa s-au adus cei doi frați jertfă Stăpînului Hristos, ca și niște miei nevinovați, pe la anul 306 după întrupare, strămutîndu-se la locașurile cele cerești ale Stăpînului lor.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Amfian și Edesie

*Cei doi frați jertfă pe ei s-au adus
Lui Hristos Dumnezeu,
Desăvîrșit disprețuind trupul mort al lumii,
Cel rău mirositor.
Amfian și Edesie se numesc ei,
Frați din pîntece, frați minunați,
In chinuri asemenea lui Hristos.
Cei care în Dumnezeu credință au
Lumea o socotesc ca pe un nimic;
Pe cînd unui suflet mort,
Aceasta mai de preț îi este
Decît Dumnezeu.
Cui pe Hristos îl iubește
De moarte nu îi este frică;
Căci înaintea morții stînd,
El se numără cu nemuritorii.
Oricine crede că moartea e adevăratul,
Sinistrul sfîrșit a toate,
O viață duce de disperare sumbră,
Căreia îi este sclav.
Pe cînd mucenicii văd că moartea
Un vâl doar este, al cerului.
Cu pilda lor ei arată
Că de moarte nu trebuie să ne temem.
Nu te spăimînta zadarnic, omule, ci cunoaște
Că Raiul există,
Ci spăimîntă-te mai degrabă de Ziua Judecării
Raiului înaintemergătoare.*

Păcătoșilor le place mai mult să creadă

Că nu există Rai.

De aceea întreabă ei nervoși:

„Dar unde este Raiul? Arată-mi-l!”

Păcătoșule, cunoaște că Raiul

Este acolo unde tu nu poți fi,

Cunoate că tu și Raiul

In veci nu veți fi împreună.

Cugetare

„Este mai bine să fii un om simplu și neînvățat și să te apropii de Dumnezeu cu dragoste, decât să fii un om învățat și cu multă carte și să fii un dușman al lui Dumnezeu.” Acestea sînt cuvintele Sfîntului Sfințit Mucenic Irineu din Lyon.

Adevărul acestor cuvinte s-a confirmat de nenumărate ori în istorie și se confirmă și în zilele noastre. La aceste cuvinte trebuie să le mai adăugăm și pe următoarele: anume, că iubitorii de Dumnezeu nu sînt niciodată simpli și neînvățați, dimpotrivă, sînt cei mai învățați, pentru că știu destul încît să vadă că pot și trebuie să Îi iubească pe Dumnezeu. Din întreaga cunoaștere umană aceasta și este cea mai importantă și cea mai înaltă. Putem și chiar trebuie să adăugăm că cei care nu Îl iubesc pe Dumnezeu, ba chiar Îl urăsc și Îi sînt dușmani pe față nu pot fi oameni învățați - chiar atunci cînd ei se consideră astfel - deoarece învățătura lor este inevitabil haotică, fără principiu și fără coerență. Principiul și coerența oricărei învățături este Dumnezeu. Unii sfinți, ca de pildă Sfîntul Pavel cel Simplu, nici nu știau măcar să citească sau să scrie, dar cu puterea duhului lor și a iubirii dumnezeiești care Îi însuflețea ei

s-au făcut mai înalți în cunoaștere decât întreaga lume. Mai mult, oricine se apropie de Dumnezeu cu dragoste în veci nu va fi capabil de crimă. Căci cunoașterea care nu este îngemănată cu iubirea față de Dumnezeu în veci este motivată de duhul criminalității și al războiului. Sfîntul Eftimie cel Mare zice: „Să aveți dragoste; căci ceea ce este sarea pentru orice hrană, aceea este dragostea pentru orice virtute.” Orice virtute este fadă, fără gust și rece dacă nu este condimentată cu focul iubirii celei dumnezeiești.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care S-a pogorît la iad:

La bogăția minunată a planului Lui de mîntuire a lumii, care cuprinde toate generațiile de oameni de pe pămînt, din începuturi, și pînă la sfîrșit;

La cum a venit El pe pămînt nu doar pentru cei care atunci trăiau pe pămînt și care aveau să trăiască în viitor pînă la sfîrșitul lumii, dar și pentru cei care deja trăiseră și erau deja morți la venirea Lui;

La cum El, zăcînd în mormînt cu trupul, S-a pogorît la iad cu duhul, vestind celor din iad mîntuirea și rupînd lanțurile celor ferecați.

Predică Despre Dumnezeul Cel viu și despre copiii Lui cei vii

Că dacă trăim, pentru Domnul trăim, și dacă murim, pentru Domnul murim. Deci și dacă trăim, și dacă murim, ai Domnului suntem (Romani 14:8).

Ai cui sîntem noi cîtă vreme sîntem vii în această viață? Ai Domnului sîntem. Și ai cui sîntem noi după ce murim, și plecăm din această viață? Ai Domnului, negreșit.

Ai cu sînt dreptii acestui pămînt? Ai Domnului. Dar păcătoșii? Tot ai Domnului.

Domnul îmbrățișează toate și pe toți, vii și morți, pe cei din trecut, prezent și

viitor. Căci nimeni nu este mai atot și atoate în ale Sale brațe cuprinzător decât Domnul nostru Iisus Hristos. Oare care dintre așa-numiții binefăcători și filantropi ai omenirii, învățători, conducători și oameni luminați, au încercat măcar vreodată să facă vreun bine celor deja morți? La această întrebare răspundem clar imediat: Nici unul! Chiar ideea este ridicolă în ochii lumii - auzi, să faci bine celor morți! Lucrul este amuzant la culme pentru toți cei care cred că moartea este mai tare decât Dumnezeu, și că ceea ce apucă să înghită moartea este înghițit și mort pentru totdeauna. Dar preocuparea pentru cei morți, de a face bine celor morți și adormiți, a încetat a mai fi un lucru de amuzament de la venirea în trup a Domnului nostru Hristos,

Care ne-a descoperit că El este Dumnezeu, Dumnezeul celor vii, și Care ne-a arătat aceasta prin acțiunile Sale, prin aceea că S-a pogorât la iad ca să mîntuiască sufletele dreptilor celor din veac adormiți, începînd cu Adam, și pînă la moartea Sa pe Cruce.

Domnul nostru este Atoatecuprinzător și Atotslăvit, mai întîi prin aceea că discerne toate cu Gîndul Său Atoatevăzător (căci El Se gîndește la fiecare om de pe pămînt născut din femeie, fie el mort, sau viu); apoi prin faptul mării Lui iubiri (căci El îmbrățișează toate sufletele dreptilor, indiferent de timpul sau de locul în care stau ascunse); și în sfîrșit prin neîncetata Sa lucrare (căci El lucrează veșnic în folosul fiecăruia) de călăuzire, de mîntuire, de ducere a fiecărui suflet în împărăție, de proslăvire a lui înaintea Feței Tatălui Ceresc, a Duhului de Viațăfăcător și a miradelor de sfinți îngeri.

O, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

3 Aprilie

• Pomenirea Sfîntului Nichita Mărturisitorul

Sfîntul Nichita s-a născut în Bitinia, în cetatea Cezareei. Tatăl lui, Filaret, s-a tuns monah după moartea soției lui, dîndu-1 pe copilul Nichita în grija bunicii, mama sa. Ajungînd la vîrstă desăvîrșită și terminîndu-și toate studiile, tînărul Nichita a intrat în Mînăstirea Medikion, unde Starețul Nichifor 1-a tuns monah. După șapte ani de aspre nevoițe monahicești, Patriarhul Tarasie 1-a hirotonit întru diacon. După moartea Starețului Nichifor și a monahului Athanasie, fratele lui bun întru luptele monahicești, obștea mînăstirii 1-a ales într-un glas egumen pe Nichita, împotriva voinței lui. Timp de mulți ani Sfîntul Nichita a fost pildă vie de nevoițe și sfințenie a vieții pentru frații lui. Venind la cîrma împărăției Leon al V-lea Armeanul, după evlavioasa împărăteasă Irina și dreptcredincioșii împărați Nichifor și Mihail, s-a aprins din nou erezia luptelor împotriva sfințelor iconane (iconoclasmul). Ereticul împărat 1-a scos din scaun pe Patriarhul Nichifor și 1-a alungat în exil, iar în locul lui 1-a ridicat pe ereticul Teodot Cassiteras, om cu viață necurată. Sfîntul Nichita și el a fost întemnițat și torturat, fără însă a putea fi clintit din Sfînta Ortodoxie. El a fost tîrît din temniță în temniță, fiind chinuit și cu foamea, cu setea, cu frigul, cu marea arșiță și cu neîncetată batjocură, în toate aceste chinuri însă Sfîntul Nichita a rămas drept și neclintit în credința lui. Mai cu seamă un anume Nicolae îl batjocorea pe sfîntul, făcîndu-1 țintă de rîs și dispreț. Dar într-o noapte lui Nicolae i s-a înfățișat în vis tatăl lui care murise, spunîndu-i cu asprime: „Să-1 lași în pace pe robul lui Dumnezeu!" Din acel moment Nicolae s-a pătruns de frică, de rușine și de pocăință, și nu numai că nu 1-a mai chinuit pe sfînt, dar i-a împiedicat și pe alții de la aceasta. Cînd răul împărat

Leon Armeanul a pierit cu sunet de rea moarte, cîrma împărăției a fost luată de binecredinciosul împărat Mihail Balbus (Gîngavul), care i-a eliberat din temnițe pe toți cei chinuiți pentru Credința Ortodoxă. Sfîntul Nichita atunci s-a retras într-un loc pustiu de lîngă Constantinopole, unde în rugăciune și mulțumind lui Dumnezeu pentru toate și-a petrecut ultimele zile ale vieții lui pămîntești. În timpul vieții lui el a făcut multe minuni cu rugăciunea. După adormirea sa, trupul lui a fost adus în mînăstirea pe care a păstorit-o. În timpul slujbei de îngropare, mulți bolnavi au ajuns și s-au atins de trupul lui, căpătînd astfel vindecare. Sfintele sale moaște au fost așezate lîngă acelea ale părintelui lui duhovnicesc, sfîntul patriarh Nichifor, și lîngă ale fratelui lui întru nevoie, sfîntul Atanasie. Acest mare ierarh a trecut la cele veșnice în anul 824 după Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Pavel cel întristat*

Acesta a fost rus de neam. În tinerețele lui el a fost prins rob de către turci. Nevoind să se lepede de Credința lui Ortodoxă și să treacă la Islam, el a fost torturat și mai apoi omorît cu sabia la Constantinopol, în anul 1683.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Ulfian*

Acesta a fost un tînăr din cetatea Tirului, care a luat mucenicia din partea chinitorului Urban, guvernatorul Tirului, cel care îl omorîse printre mulți alții și pe mucenicul lui Hristos Amfian (cel pomenit la 2 aprilie). Sfîntul mucenic Ulfian a fost băgat într-un sac împreună cu un cîine și un șarpe, apoi aruncat în mare, așa luîndu-și mucenicescul sfîrșit. Mucenicia și proslăvirea lui s-au întîmplat la anul 306 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Apostol Pavel și la Sfîntul Nichita Mărturisorul

*Pe trupul meu eu rănile lui Hristos le port
Și lauda mea doar întru Crucea Domnului meu este.*

Așa grăit-a Pavel, Apostolul alegerii.

*După el mulțimi de mărturisitori au urmat,
întru aceeași mare pocăință;*

*Mulțimi de mucenici, care ranele Domnului
Intru ale lor trupuri au primit,
în vieți lungi de suferință.*

*Ei precum Sfîntul Pavel, Apostolul neamurilor,
Pentru Hristos Cel Viu, Mîntuitorul lumii și Stăpînul
Sîngele și-au vărsat fără preget.*

*Astfel întru totul și Mărturisorul Nichita
Greaua aceasta cruce*

O a purtat.

*El chinuri și batjocuri ani îndelungați
Pentru Hristos cu bucurie*

A îndurat.

*Suflet de diamant într-un trup fragil,
Acesta a fost Sfîntul Nichita, viteazul mucenic.*

*El pe împăratul a biruit,
împărății au trecut peste el,*

Dar el a rămas.

*De aceea cerurile și pămîntul se uimesc de el.
încununat cu slavă stă el acum printre îngeri,*

*Pe cei prizonieri pentru Cruce
El de sus îi ajută, puternic.
Rugăciunile lui înaintea lui Dumnezeu se înalță,
Ajutorul lui pre pământ se pogoară.*

Cugetare

„Și iată eu gata sînt pentru miile de morți care mă așteaptă," scria Sfîntul Atanasie cel Mare turmei sale cuvîntătoare care se afla în Egipt în vremea cumplită a ereziei ariene. Dar așa poate spune și orice om duhovnicesc care vede cu duhul plasa lumii care cuprinde sălbatic și pe nesimțite pe fiecare om. Cu cît un om este mai duhovnicesc, cu atît mai bine vede el ce deasă este această plasă. Căci așa este voia lui Dumnezeu: ce cei mai duhovnicești să se mîntuiască și pe cea mai strîmtă cale. Psalmistul spune și el: *Multe sînt necazurile dreptilor* (Ps. 33:18). Dar la sfîrșit a lor este slava și biruința. Lor nu le trebuie decît să se înarmeze tare cu credință și cu răbdare. Căci oricine este credincios le înțelege suferința. Cercare se îmbracă întru răbdare va vedea la sfîrșit biruința și slava. Celui care II iubește pe Domnul cea mai strîmtă cărare îi este suficient de largă, cea mai cumplită durere un jug blînd, și cea mai năpraznică moarte un ospăț de nuntă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos coborît la Iad:
La pogorîrea Lui acolo întru putere mare, încît Iadul s-a cutremurat;
La cum duhurile necurate, care pînă în acea clipă erau stăpîni absoluți ai iadului, la apariția Lui au fugit cu groază de la Fața Lui;
La marea bucurie de Venirea Lui care a cuprins sufletele tuturor dreptilor strămoși și proroci din vechime.

Predică Despre cea mai mare dorire a lui Dumnezeu

Care voiește ca tot omul să se mîntuiască (I Timotei 2:4).

Dumnezeu dorește ca toți oamenii să se mîntuiască; de aceea S-a pogorît El la Iad, pentru ca să îi scoată de acolo pe cei care au trăit și au murit pe pământ întainte de întruparea Lui. Căci dacă nu S-ar fi pogorît la Iad, un număr imens de suflete ale dreptilor ar fi pierit pentru totdeauna. Mai mult, dacă El nu S-ar fi pogorît la Iad, centrul răului și a întregii răutăți împotriva lui Dumnezeu și a rasei umane ar fi rămas în picioare, dar așa Domnul cu desăvîrșire l-a distrus. Două motive au fost acelea pentru care Domnul a vrut ca să Se pogoare la Iad: mai întîi, ca să distrugă cuibul și cetatea întărită a puterilor întunericului, și al doilea, ca să scoată la lumină de acolo pe sufletele strămoșilor, prorocilor și dreptilor bărbați și femei care împliniseră Legea Veche a lui Dumnezeu și îi plăcuseră astfel Lui. Căci iată: nu bine apucase Satan să se bucure vîzîndu-L pe Domnul însîngerat și mort pe Cruce, că El S-a și înfățișat viu, puternic și strălucitor în mijlocul Iadului, casa exclusivă a lui Satan. O cumplită vedere, cumplită vizită a fost pentru el aceasta! Căci iată trei ani întregi țesuse el intrigi pe pământ împotriva lui Hristos Dumnezeu, și acum, în doar trei zile, Hristos Se pogoară întru putere la Iad jefuindu-l pe el de prada lui cea grasă, sufletele tuturor dreptilor celor din vechime!

O Doamne Care dorești ca tot omul să se mîntuiască și la cunoștința adevărului să vină, Ție ne rugăm: mîntuiește-ne și pre noi! Căci nu avem altă mîntuire afară de Tine, și în Tine singur nădăjduim, Ție unuia ne închinăm, Tatălui, Fiului și Sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Căci a Ta este Slava și Mulțumită în Veci, Amin.

4 aprilie

- *Pomenirea Sfântului Precuviosului părintelui nostru Iosif, Scriitorul de Cântări*
Sfântul cuvios Iosif s-a născut în Sicilia, din părinți evlavioși și plini de toată virtutea. După moartea lor, Iosif s-a strămutat în Tesalonic, unde a primit și tunderea în cinul monahal. Ca monah, el s-a făcut pildă tuturor prin postiri, înfrînări mari, rugăciunea neîncetată, cântări de psalmi, privegheri și multe feluri de nevoițe. Episcopul Tesalonicului l-a hirotonit preot. Pe când a venit la Tesalonic, marele Grigorie Decapolitul a fost atât de impresionat de Iosif, de caracterul lui minunat, încât l-a invitat să vină la mănăstirea lui din Constantinopol. Când focul limbilor otrăvite au izbuncnit iar împotriva sfințelor icoane, pe vremea lui Leon Armeanul, Iosif a fost trimis la Roma ca să ceară Papei și Bisericii din Roma să lupte pentru Sfânta Ortodoxie. Aflându-se în această călătorie, el a fost răpit de pirați și dus în insula Creta, unde ereticii l-au ținut în închisoare timp de șase ani. Iosif s-a bucurat pentru a fi fost învrednicit să primească chinuri pentru Hristos, și de aceea aducea neîncetată laudă lui Dumnezeu, socotindu-și cătușele ca și niște podoabe de aur. Dis de dimineață, în ziua slăvitei prăznuiri a Nașterii Domnului, întru al șaselea an al întemnițării lui Iosif, răul împărat Leon Armeanul a fost asasinat în biserică în timp ce asculta Utrenia, în același moment Sfântul Nicolae s-a înfățișat înaintea lui Iosif în închisoarea din Creta și i-a zis: „Ridică-te și urmează-mi!” Iosif s-a simțit ridicat în văzduh, și s-a aflat deodată înaintea porților cetății Constantinopol. Toți dreptmăritorii creștini s-au bucurat cu bucurie mare la vederea lui. El a alcătuit canoane și imne pentru slujbele multor sfinți. El avea darul înaintevererii, drept pentru care Patriarhul Fotie l-a rânduit duhovnic cinului preoțesc, arătându-l lor ca pe un „om al lui Dumnezeu, un înger în trup și un părinte al părinților”. La adâncile sale bătrânețe el s-a mutat la Domnul Cel Căruia l-a slujit cu credință, cu lucrul și cu minunatele cântări de el scrise. El a adormit cu pace în ajunul Sfintei și Marii Zi Joi, din anul 883 după Hristos.
- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Fervuta, a surorii ei văduve și a slujnicei lor*
În timpul împăratului persan Sapor a fost asasinat Sfântul Episcop Simeon. Fervuta, sora Episcopului Simeon, fusese luată la palatul împărătesc din dorința împărătesei. Fervuta era extraordinar de frumoasă, și mulți pretendenți doreau căsătoria cu ea, printre care se aflau și anumiți preoți păgâni și vrăjitori. Fervuta însă i-a respins pe toți, atrăgând astfel asupra ei multă ură. În acel timp împărăteasa s-a îmbolnăvit, prilej cu care toți păgânii respinși de Fervuta i-au strecurat împăratului că aceasta ar fi otrăvit-o pe împărăteasă, și că dacă voia să o scape, atunci să o ucidă pe Fervuta, pe sora ei văduvă și pe slujnica lor prin tăiere în două cu fierăstrăul, trei părți ale trupurilor lor așezându-le de o parte, trei părți de cealaltă, iar împărăteasa să fie purtată prin mijloc, și astfel se va vindeca, împăratul a ascultat sfatul păgânilor băutori de sînge. Fervuta împreună cu sora și ei și cu slujnica lor au luat mucenicia pentru Hristos la anul 343, dobîndind astfel cununile cele veșnice ale Veșnicei împărății a Stăpînului lor Hristos.
- *Pomenirea Sfântului Cuvios Zosima din Palestina*
Cuviosul Zosima a fost monah în mănăstirea de la Iordan în timpul împărăției lui Teodosie cel Mic. El este acel Cuvios Zosima care a aflat-o pe Sfânta Măria Egipteanca care se nevoia dincolo de Iordan, căreia i-a dus Sfânta împărtașanie o dată iar în următorul an a îngropat-o. Sfântul Cuvios Zosima a trecut la Domnul la

vârsta de o sută de ani, în veacul al șaselea.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Nichita*

Sfântul Nichita a fost de loc din Albania, dar de neam slav. Monah la Sfântul Munte fiind, el s-a dus la Serres, unde a intrat în dispută cu mullahii pe teme de credință. Neputînd să-l biruiască cu cuvîntul, turcii l-au supus torturii, și așa și-a dat Sfântul Cuvios Nichita sufletul lui Dumnezeu, la anul 1808.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Fervuta

Roaba Domnului, fecioara Fervuta,

Precum mieluşelul cel dus la tăiere a tăcut,

Nezicînd: „, Vai mie!”

Ci cu bucurie jertfa și-a primit

Pînă la capăt.

Pămînteasca înşelăciune a acestei lumi

Cu desăvîrşire a dispreţuit

Căci mai mult decît pe întreaga lume

Pe Domnul ei L-a iubit.

în regalul palat domnea deşertăciunea și boala,

Din el credința minunată în Fiul lui Dumnezeu lipsea;

Printre descîntători domnea blestemul întunericului,

Dintre ei lipsea cunoașterea Făcătorului și a lumii

Celei cerești.

Frumusețea cea trupească

Piatră de poticnire este,

Acolo unde nu-i iubirea lui Dumnezeu,

Credința și nădejdea.

Astfel Fervuta fecioara jertfa întreagă

Lui Hristos pe sine s-a adus,

Ea pe lume a lăsat-o toate să-i jefuiască,

Dar nu și sufletul ei.

Chinuitorul i-a omorît trupul,

Dar sufletul ei viu nu i l-a putut înrobi.

Colivia trupului i-a spart-o:

Din ea sufletul a zburat voios către Rai,

Din părelnica libertate a vieții trupești,

La adevărata libertate veșnică.

Sîngele ei a curs pe pămînt,

Trupul ei a devenit pămînt,

Dar Fervuta este vie în veci.

Cugetare

Dumnezeu proslăvește pe cei care El proslăvesc pe El. Aceasta se vede cu putere și din belșug în viețile sfinților. Sfinrul Iosif Scriitorul de Cîntări cu adevărat L-a slăvit pe Dumnezeu prin cîntările și toate celelalte lucrări ale sale, între care și chinurile închisorii. Și pe el Dumnezeu l-a proslăvit și în viața aceasta, și în cealaltă, în timpul vieții, prin aceea că însuși Sfîntul Nicolae i s-a înfățișat în închioarea din Creta, l-a eliberat și l-a adus într-o clipeală la Constantinopol. Cînd Cuviosul Iosif se nedumerea întru sine dacă să compună un canon de rugăciune pentru Sfîntul Apostol Vartolomeu, apostolul însuși i-a apărut în fața ochilor în strai luminos și i-a spus lui Iosif că bineplăcută Ii este lui Dumnezeu alcătuirea acestui canon. Cînd a murit Sfîntul Iosif, un cetățean al

Constantinopleului a aflat de slava pe care o are sfântul înaintea lui Dumnezeu. Acest cetățean se duse la Biserica Sfântului Teodor Fanariotul spre a-l ruga să-i dezvăluie unde se ascunde un rob al său fugit. (Pentru că acest sfânt Teodor era cunoscut printre credincioși că descoperă cele pierdute sau furate, el era numit de popor Fanariotul, care înseamnă: „cel care descoperă cele ascunse”.) Acest cetățean s-a rugat trei zile și trei nopți, și văzînd că nu primește nici un răspuns de la sfânt era gata să plece din biserică. Dar chiar atunci Sfântul Teodor i s-a înfățișat în vedenie și i-a zis: „De ce te mîinii, omule? Iosif Scriitorul de Cîntări a ieșit din trup, și iată, noi am fost cu el. El a murit în această noapte, și noi toți cei cărora el le-a compus preafrumoase cîntări i-am dus sufletul la ceruri și l-am înfățișat înaintea lui Dumnezeu. De aceea am întîrziat în răspunsul către tine.”

Luare aminte

Să luăm aminte la învierea din morți a Domnului nostru Iisus Hristos:

- La cum sufletul Său S-a întors de la iad și a locuit iarăși în al Său trup;
- La cum, după ce a înviat cu puterea Sa dumnezeiască și alte trupuri care muriseră, L-a înviat și pe al Său.

Predică Despre Biserica care este Trupul lui Hristos

Dărîmați templul acesta și în trei zile îl voi ridica (Ioan 2: 19).

Așa le-a grăit Domnul iudeilor celor vicleni despre *templul trupului Său* (Ioan 2: 21). Dar cum viclenilor nu le e dat niciodată să înțeleagă nimic, așa nici iudeii nu au înțeles, ci mai vîrtos și-au bătut joc de El. Dar Domnul nu i-a certat pentru aceasta; totuși cele spuse de El s-au împlinit. Iudeii l-au ucis trupul, dar El l-a ridicat din nou, și l-a ridicat întru putere și întru slavă. Cei vicleni l-au pedepsit pe Dumnezeu cu uciderea, iar Domnul i-a certat pe vicleni cu învierea. Căci pe vicleni îi satisface foarte să-și poată arăta puterea asupra altora, ucigîndu-i. Pentru Domnul însă este o bucurie ca să-și arate puterea prin aceea că aduce din nou la viață și ceea ce era mort. Căci nimic nu este mai trecător decît triumful răului, și nimic mai veșnic decît triumful adevărului.

Dărîmați templul acesta. Domnul a numit Trupul Său Biserica. Ucisă, acea biserică a fost îngrămădită într-un mormînt întunecos, peste a cărui ușă s-a prăvălit o piatră mare și grea, care să împiedice lumina să intre. Acelei Biserici însă nu-i trebuia lumina soarelui. Căci ea avea propria ei lumină, lumina Soarelui Dreptății, Care strălucea dinlăuntru. O mînă blîndă și dumnezeiască a dat la o parte piatra de pe mormînt și S-a înfățișat Domnul înviat, întru slavă și întru putere. Cele ce s-au petrecut cu Trupul Preacurat al Domnului, s-au petrecut de nenumărate ori, mai tîrziu, cu Biserica sfinților de pe tot pămîntul. Dușmanii Bisericii au prigonit-o pe ea cu sălbăticie, au schingiuit-o, au dărîmat-o și au îngropat-o în întuneric. Dar Biserica, după fiecare astfel de omorîre și îngropare a înviat mai slăvită și mai puternică. Așa cum a înviat Biserica Trupului Domnului nostru, așa la sfîrșitul veacurilor va învia Biserica Sfinților Lui întru plinătate și desăvîrșire.

O Doamne al nostru Cel Care ai înviat a treia zi din morți, nu ne lăsa pe noi pradă stricăciunii și morții celei veșnice, ci ne învie pre noi întru veșnica viață, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

5 aprilie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Agatopod și Teodul*

Agatopod era diacon iar Teodul era citeț în Biserica din Tesalonic. Agatopod era împodobit cu bătrînețile cele cinstite iar Teodul cu tinerețea cea plină de întreaga

înțelepciune [fecioria trupească și sufletească], în timpul prigoanelor lui Dioclețian împotriva creștinilor aceștia doi au fost chemați la curtea împăratului. Ei au răspuns cu bucurie și, ținându-se de mână, au pășit împreună la judecată și au strigat: «Creștini sîntem!». Toate îndemnurile judecătorilor să se lepede de Hristos și să se închine la idoli au rămas zadarnice. După ce au fost aruncați în temniță și înfomețați lungă vreme, ei au fost osîndiți la moarte prin înecarea în mare. Li s-au legat mîinile la spate, li s-au legat pietre grele la gît, și au fost duși la locul de unde aveau să fie aruncați în mare. Cînd se pregăteau să îl arunce pe Agatopod în adîncuri, acesta a strigat: «Iată botezul nostru cel de al doilea, cel care spală toate păcatele noastre, așa încît curați să ne înfățișăm noi înaintea Domnului nostru Iisus Hristos. » La scurtă vreme după uciderea mucenicilor, trupurile lor au fost duse de valuri la mal, iar credincioșii le-au luat și le-au îngropat cu cinste. Sfîntul Teodul le-a apărut cunoscuților săi ca un înger de lumină îmbrăcat în strai luminos, poruncindu-le să împartă ce mai rămăsese din averile sale săracilor. Acești slăviți și minunați ostași ai lui Hristos au suferit mucenicia cu cinste în timpul împărăției lui Dioclețian, în timp la Tesalonic stăpînea cezarul Faustin, în anul 303.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Marcu din muntele Trahe*

Acesta mai este cunoscut și sub numele de Marcu Atenianul, căci Atena fusese locul nașterii sale. Părinții lui trecuseră la cele veșnice după ce Marcu și-a săvîrșit cea mai înaltă învățătură la Atena. Atunci el a cugetat întru sine, că nici el nu va putea ocoli moartea, și atunci lucrul cel mai de dorit este acela de a se pregăti cum se cuvine mai înainte pentru o plecare cuviincioasă din această viață, împărțind toate averile sale săracilor, el a ieșit în largul mării pe o plută, cu credința nestrămutată în ajutorul lui Dumnezeu, pe care îl ruga să-l îndrepte încotro îi este sfîntă voia Sa. Dumnezeu, prin a Sa purtare de grijă, l-a păzit pe robul Său Marcu și a adus pluta în Libia (sau Etiopia), la un munte ce se numea Trahe. Marcu a viețuit ca un pustnic pe acest munte timp de nouăzeci și cinci de ani, nevăzînd înaintea ochilor săi în tot acest timp nici om, nici fiară sălbatică. Timp de treizeci de ani însă el s-a luptat cumplit cu duhurile cele necurate și a suferit cumplit de foame, de sete, de geruri mari, și de căldură peste măsură. El mînca pămînt și bea apă din mare. După treizeci de ani de chinuri dintre cele mai cumplite el i-a bătut pe demoni, care au fugit de la el; apoi robului lui Hristos i s-a trimis de către Stăpînul său un înger, care îi slujea lui, aducîndu-i zilnic hrană de pîine, pește și fructe. Pe acest cuvios Marcu l-a cercetat, cu puțin mai înainte de sfîrșitul său, Simțul Serapion, care mai apoi a făcut cunoscută viața cea plină de minuni a pustnicului Marcu. L-a întrebat Marcu pe Serapion: "Mai sînt oare creștini în lume ^ care, zicînd muntelui: 'Du-te și te aruncă în mare', muntele să facă așa?" în clipa aceea muntele pe care cei doi ședeau a început să se miște către mare. Marcu și-a ridicat mîinile către cer și l-a oprit. Astfel era puterea de minuni făcătoare a acestui mare nevoitor al lui Hristos. Mai înainte de sfîrșitul său el s-a rugat pentru mîntuirea întregului neam omenesc și și-a dat sulfetul în mîinile lui Dumnezeu. Sfîntul Serapion a văzut cum sufletul lui Marcu este dus către ceruri de îngeri, și a mai văzut cum o mînă se întinde din cer și primește sufletul lui Marcu. Sfîntul Marcu a trăit pe pămînt una sută și treizeci de ani, adormind cu pace cam pe la anul 400.

Cîntare de laudă la Sfîntul cuvios Marcu din muntele Trahe

Iată ceasul meu bate, ultimul pe acest pămînt.

Eu merg acolo unde în loc de soare
Strălucește mai puternic Lumina Domnului meu.
Eu praful trupului meu îl lepăd, acest veșmînt trupesc,
Și călătoresc spre Tine, către a Ta Față,
O Hristoase al meu.
O singură dorire mai tind fierbinte către Tine,
Pe fața acestui pămînt:
Cu rugăciunea aceasta înaintea Tronului Tău
Mă înfățișez:
Mîntuiește, Doamne, neamul omenesc,
Cea mai adîncă dorire a sufletului meu
Întru acest ceas
este mîntuirea lor.
Rupe lanțurile păcatelor lor,
Fiecăruia dintre ei, și tuturor.
Doresc să se mîntuiască toți postitorii cei virtuoși,
Și toți cei ce lucrează cu rîvnă ogorul Tău.
Doresc să se mîntuiască toți cei care
Pentru Tine pătimesc în închisori,
Toți cei care pentru dragostea Ta se jertfesc
Noapte și zi.
Doresc să se mîntuiască și păcătoșii
Care cumplit păcătuiesc, Doamne,
Chinuindu-i pe robii Tăi;
Doresc să se mîntuiască și aceia
Care pentru Tine îndură aceste chinuri.
Doresc mîntuire lavrelor, celor pline de monahi;
Doresc mîntuire credincioșilor,
Celor plini de lacrimi și sărăcie;
Doresc mîntuire bisericilor, din toată lumea Ta;
Doresc mîntuire păstorilor Bisericii,
Mîntuire tuturor, și mie, smeritului;
Doresc mîntuirea tuturor robilor și roabelor lui Dumnezeu,
A celor cunoscuți lumii,
Și a celor care viețuiesc ascunși de ochii ei.
Doresc mîntuirea celor botezați și a celor înfiați,
A celor ce sînt vii prin darul de viață-făcător
Al Sfîntului Duh Dătătorul de Viață.
Doresc mîntuirea smeriților și milostivilor,
A împăraților credincioși
și a dregătorilor credincioși,
a fiecărei inimi omenești,
a celor infirmi și a sănătoșilor.
Doresc, Doamne, mîntuirea fratelui meu Serapion, acesta.
O Atotputernice Doamne, aceasta este dorirea mea
întru acest ceas al ieșirii mele -
Facă-se voia Ta!

Cugetare

„Sa viețuiți ca și când nu ați fi din această lume - și veți afla pacea," îi povățuia Sfântul Antonie cel Mare pe ucenicii săi. Uimitoare povață, dar cit de adevărată! Căci cele mai mari neplăceri și chiar nenorociri survin tocmai atunci când dorim cu tot dinadinsul să ne asociem și să ne identificăm cu oameni și lucruri care aparțin lumii acesteia. Cu cât o persoană se retrage mai mult din lume, cu atât mai mult o contemplă pe aceasta ca existând și fără ea, și cu cât se adâncește omul mai mult în cugetarea la nemernicia lui în această lume, cu atât mai mult se apropie de Dumnezeu și cu atât mai adâncă este pacea duhovnicească pe care o dobândește. *Mor în fiecare zi!* (I Cor 15:31) - strigă Sfântul Apostol Pavel, adică, în fiecare zi simt că eu nu sînt din această lume. De aceea în duh se și simțea un cetățean al cerului, în fiecare zi. Când torționarul Faustin 1-a întrebat pe Sfântul Teodul: „Oare nu este viața mai bună decît o moarte violentă?", acesta i-a răspuns: „Cu adevărat cred că viața este mai bună decît moartea. Tocmai de aceea am hotărît eu să mă îngrețoșez de această viață trecătoare pe pămînt: ca să dobîndesc viața, dar pe cea veșnică."

Luare aminte

Să luăm aminte la învierea Domnului nostru Iisus Hristos:

- La cum s-a cutremurat tot pămîntul la întoarcerea Sa în trup, tot așa cum se întîmplase și la Răstignirea Lui;
- La cum îngerii s-au pogorît în mormînt ca să-I slujească Lui, așa cum totdeauna ei îi slujeau Lui, cînd El le îngăduia aceasta.

Predică Despre împlinirea prorociilor

Că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici nu vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciune (Ps. 15: 10).

Acestea sînt cuvintele celui plin de duh văzător al tainelor cerești, cuvinte strălucitoare, profetice, împăratul Proroc David grăiește aceste cuvinte despre Hristos Domnul, despre Sufletul și Trupul Domnului, adică despre cele ce sînt omenești în El. Că aceste cuvinte au fost rostite de Sfântul Proroc David cu privire la Mîntuitorul Hristos Cel înviat, stă mărturie însuși Sfântul Apostol Petru în înția lui predică, imediat după Pogorîrea Duhului Sfînt în Ziua Cincizecimii (Fapte 2:27). Căci, zice sfîntul apostol, *strămoșul David... a murit și s-a îngropat, iar mormîntul lui este la noi, pînă în ziua aceasta* (Fapte 2: 29). Deci nu la David însuși se referă cuvintele psalmului de el alcătuite prin Duhul, deși așa s-ar putea părea unora; ci ele se referă la Urmașul lui David după trup, adică la însuși Domnul Hristos. Trupul împăratului David a suferit stricăciune, așa cum s-a întîmplat și cu trupurile celorlalți descendenți ai săi. Prin urmare Hristos este acel urmaș al lui David după trup Care nu a rămas în locuința morților și al Căruia trup nu a cunoscut stricăciune. *Mai înainte văzînd el [David] aceasta, a vorbit despre învierea lui Hristos: că n-a fost lăsat în iad sufletul Lui și nici trupul Lui n-a văzut putreziciune* (Fapte 2: 31). Cu adevărat, prea luminoasă prorocie! Cu adevărat, minunată înainte-vedere! Înainte de învierea Domnului, aceste cuvinte trebuie să fi părut cu totul de neînțeles și chiar iraționale tuturor interpreților iudei ai Psalmilor! Dar cînd se dă la o parte pecetea de pe mormînt, atunci se dă la o parte și pecetea tuturor prorociilor lor care multora le-au părut obscure și de neînțeles. Căci Hristos a înviat din morți iar prorociile tainelor viitoare s-au făcut realitate vizibilă tuturor. Iată pecetea s-a dat la o parte nu numai de pe mormîntul lui Hristos, ci și de pe nenumăratele cuvinte și mai înainte vederi ale prorociilor. Iată Hristos învie, iar cuvintele procești despre El învie și ele. Pogorîndu-Se la iad, Domnul duce

lumina cerească a vieții și învierii și dreptilor strămoși și proroci. Cu a Sa înviere, Domnul a adus cuvintele și străvederile lor la lumina înțelegerii și a adevărului. Hristos învie și toate cele câte sînt bune, drepte și adevărate, și de dinainte și de după Dimineața învierii, învie și ele.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Cel Care ai înviat a treia zi din morți, așează-ne și pre noi între cetățenii cei înviați ai împărăției Tale,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

6 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Eutihie, Patriarhul Constantinoplei*

Sfîntul Eutihie s-a născut în Frigia din părinți evlavioși și rîvnitori pentru credință. Tatăl său era ofițer. Odată, pe cînd Eutihie era copil și se juca cu alții de vîrsta lui, jocul lor a fost acela de a scrie fiecare pe un zid numele lui iar alături ceea ce vor fi ei în viață. Cînd a venit rîndul lui, Eutihie a scris: „Eutihie - Patriarh”! în anul al treizecilea al vieții lui Eutihie a fost ales stareț al unei

mînăstiri din Amasia. La vîrsta de patruzeci de ani a fost trimis de Mitropolitul Amasiei ca delegat al său la Sinodul al Cincilea a toată lumea, ce s-a ținut în Constantinopol la anul 553. La acel Sinod, Eutihie a strălucit ca un soare printre Părinții Sinodului, și prin a sa mare învățătură, și prin rîvna pentru cele sfînte. Cînd s-a adus în dezbaterea Sinodului dacă ereticii puteau fi dați anatemei după moartea lor, Eutihie a arătat că da, acest lucru se poate, în baza cuvintelor dumnezeiești de la Cartea a Treia a Regilor [sau Prima, după alte cronologii], 13: 1-8, și de la Cartea a Patra a Regilor [sau a Doua, după alte cronologii], 23:16. Cu prilejul aceluia sinod împăratul Iustinian și Patriarhul Mina I-au îndrăgit mult pe Eutihie. Împăratul căuta sfatul lui în multe împrejurări, iar Patriarhul Mina I-a desemnat pe Eutihie ca succesori al său, implorîndu-l pe împărat cu limbă de moarte să împlinească neapărat această rugă a lui. Precum s-a și întîmplat. Sfîntul Eutihie a păstorit Biserica lui Hristos în pace timp de doisprezece ani. După acești ani diavolul a ridicat un război cumplit împotriva lui. Furtuna acestui război I-a ajuns și pe împăratul Iustinian însuși. Din înșelarea diavolului, împăratul a căzut în erezia monofizită, care învăța mincinos cum că în Domnul nostru, mai înainte de învierea Lui, s-ar fi aflat deja un trup incoruptibil căruia nu-i era cu puțință să simtă foamea, setea, durerea sau oboseala. Patriarhul Eutihie s-a împotrivit cu autoritate acestei erezii, din care cauză împăratul I-a exilat la mînăstirea lui cea dintîi. Acolo Patriarhul Eutihie a rămas timp de alți doisprezece ani, și opt luni. El s-a arătat a fi făcător de minuni, căci îi vindeca pe oameni de felurite boli doar cu rugăciunea, și prin ungerea cu untdelemn sfînțit, împăratul Iustinian s-a pocăit de greșeala lui și a murit, iar după el a urmat Iustin care I-a rechemat pe Patriarh în scaunul lui de la Constantinopol, în care Sfîntul a și rămas pînă la moartea lui, păstorind Biserica lui Dumnezeu cu pace. Sfîntul Patriarh Eutihie s-a strămutat la locașurile cele cerești în anul 582, aflîndu-se în al șaptezecilea an al vieții sale. El s-a făcut cetățean al împărăției celei veșnice a Stăpînului Hristos, pe Care L-a slujit cu cinste, cu credință și cu curaj de-a lungul întregii sale vieți.

- *Pomenirea celor 120 de Mucenici care au pătimit în Persia*

Cînd persanul rege Sapor a jefuit ținuturile Bizanțului, al a luat cu sine una sută și douăzeci de robi dintre creștini. Cum încercările lui de a-i face pe aceștia să se lepede de credința lor în Hristos și să se închine focului au eșuat, regele I-a aruncat în cuptoare de foc și I-a ars de vii. Printre cei o sută și douăzeci de mucenici se

aflau și nouă fecioare afierosite Domnului. Aceștia cu toții -au luat mucenicia cu cinste între anii 344 și 347, strămutându-se la locașurile cele cerești din împărăția cea veșnică a Domnului Hristos.

Cântare de laudă la Sfântul Eutihie

Eutihiefață de împăratul

Pre Hristos L-a mărturisit:

*„Hristos, ” a zis el, „trupatimilor avea,
m stare a simți foamea și setea.*

El asemenea era, iar nu același,

Cu trupul de pe Tron.

împăratul Slavei pe pământ a luat

Trup umil, omenesc.

Dar pe acesta l-a proslăvit,

Ridicînd trup omenesc la ceruri.

Oare un trup iluzoriu lacrimi ar vărsa?

Cum ar putea, O, împărate, o părelnică frunte

Să transpire cu picături de sânge?

„Flămînzesc! însetez!” a rostit Adevărul.

Oare numi-vei pre Fiul lui Dumnezeu mincinos?!

Cînd El înaintea lumii

își mărturisește setea

Tu-l zici: „ De sete nu poți suferi!” - oare cutezi aceasta?!

Insetînd, El își strigă setea de pe Cruce,

Iar tu-I răspunzi „Nu-i adevărat ceea ce zici ”!

O împărate, pre Domnul să nu hulești!

Sub ale tale cuvinte însuși satana jubilează!

Zadarnic biserici slăvite zidești,

Dacă Credința o datini!

Zadarnice jertfele tale cînd cu mîinile tale

Tu Focul cel sfînt ce le arde îl stingi!

Cunoaște, O împărate,

Că ale Domnului nostru trupești pătimiri

Fost-au mai cumplite decît a toată lumea;

Cunoaște că axul istoriei lumii

Doar în jurul Crucii se învîrtește.

Crucea cea Sfîntă cinstită este, înfricoșată

Și de minuni lucrătoare,

Puternică este să vindece,

Căci pe ea Hristos din preaplin

Chinuri și dureri de om necuprinse

a pat imit.

Pe Cruce Hristos a fost țintuit

Din al Său adevărat trup sânge adevărat și sudoare și jale au curs,

Iar nu iluzii ale unui vis. ”

Cugetare

Se spune despre un orator din vechime că a muncit zi și noapte pentru a-și însuși marele dar al elocinței. Cineva i-a zis: „Demostene nu-ți va îngădui să fii cel dintîi dintre retori.” La care acesta imediat a replicat: „Nici eu nu-i voi îngădui lui ca să rămîină singurul.” Deci, dacă nu poți ca să fii un sfînt dintre cei mari, așa cum a fost Marele Antonie, nu scutura din umeri, nu te dezvinovăți și nu spune: „Atunci

eu nu voi putea nimic." Ci mai vîrtos sîrguiește-te și sporește-ți talanții. Căci *în casa Tatălui Meu multe locașuri sînt*, zice Domnul (Ioan 14: 2). Căci fie și cel mai de pe urmă locșor de-1 vei dobîndi acolo în împărăția Cerurilor, să știi că te vei afla în el mult mai slăvit, mai norocos și mai fericit decît cei mai avuți regi sau dregători care au locuit vreodată pe pămînt. Fiecăruia după al său talant! Nu vei fi la fel de mare ca Marele Antonie, dar nici Sfîntul Antonie nu va locui singur în împărăția lui Dumnezeu!

Luare aminte

Să luăm aminte la învierea Domnului nostru Iisus Hristos:

1. La cum piatra prăvălită pe mormînt nu s-a spart, nici s-a stricat pecetea romanilor;
2. La cum Atotputernicul și Blîndul nostru Stăpîn nu a stricat interiorul sau pecetea mormîntului, tot așa cum nu s-a stricat nici pîntecele Fecioarei dintru care a ieșit.

Predică *Despre nimicirea ultimului vrăjmaș*

Vrăjmașul cel din urmă, care va fi nimicit, este moartea (I Corinteni 15: 26).

Cel mai cumplit vrăjmaș al omului este diavolul, al doilea este păcatul, iar al treilea moartea. Stăpînul nostru Iisus Hristos i-a biruit pe toți acești trei dușmani ai neamului omenesc. Prin smerenia Lui El l-a bătut pe diavolul cel plin de mîndrie; prin moartea Lui El a biruit păcatul; iar prin a Sa înviere El a biruit moartea, învingîndu-i pe toți acești trei dușmani ai noștri, El ne cheamă pe noi să fim părtași ai slăvitei Lui victorii. Căci într-adevăr, nu noi sîntem cei care biruim, dar sîntem însă legați de Biruitor. Doar a Sa putere învinge, doar ale Sale arme sînt puternice. Noi nu avem de la noi și prin noi nici arme, nici putere, și cu toate acestea ne confruntăm cu cei mai cumpliți dușmani. Iată însă că întru El, împreună cu El și alături de El, noi biruim niște vrăjmași care sînt mai tari decît noi. Dar ce preț cere Domnul de la noi spre a ne face părtași biruinței Sale? Unul foarte mic și foarte neînsemnat, frații mei! Anume, Domnul ne cere ca să fim smeriți cu inima și blînzi, și să ne supunem voii lui Dumnezeu Celui Care ne-a făcut pe noi - iată prețul care ni-l cere pentru a ne dărui nouă întreagă biruința Lui asupra diavolului. El ne cere ca să ne murim nouă, să murim patimilor și dorințelor noastre păcătoase - iată prețul pe care ni-l cere pentru biruința păcatului. El ne cere să viem Lui și nu nouă, să-L primim pe El în inimile noastre - iată prețul pe care ni-l cere pentru biruința morții. El i-a biruit pe toți vrăjmașii noștri desăvîrșit și pînă la capăt, pe față. Dar El cere de la noi acest mic preț, spre a ne face pe fiecare din noi desăvîrșiți părtași ai biruinței Sale. Sfîntul Apostol Pavel zice: *Să dăm mulțumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos!* (I Cor 15: 57).

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cel Care ai înviat întru a treia zi din morți,

luminează-ne, împuternicește-ne și vindecă-ne pre noi cu Biruința Ta, pre noi ce care pururi Îți sîntem recunoscători Ție,
Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

7 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Gheorghie Mărturisorul*

Acest Gheorghie a fost ales de obște și întronizat Episcop al Mitilenei pentru marile sale virtuți ce și le cîștigase după îndelungi nevoițe ascetice. Sfîntul și-a păstorit turma cu multă înțelepciune și rîvnă pînă la adîncile sale bătrîneți. Cînd au început prigonirile împotriva sfîntelor icoane de sub Leon Armeanul, bătrînul sfînt a fost chemat la Constantinopol, într-o adunare a episcopilor a căror intenție, la dorința împăratului, era să-l determine pe Gheorghie să pună capăt cinstirii sfîntelor icoane și în eparhia lui. Dar Gheorghie a refuzat această nelegiuire, opunîndu-se cu îndrăznire dorinței împăratului, împreună și cu alți episcopi binecredincioși. Dar pentru aceasta nu numai că a primit batjocură, dar a fost și surghiunit în sălbaticul ținut al Chersonului. Acolo, pentru toți anii care îi mai rămăseseră de trăit, el a suferit chinuri cumplite și toate felurile de lipsuri. Sfîntul Gheorghie Mărturisorul a trecut la Domnul său în împărăția cea veșnică pe la anul 816. Din marea lui sfințenie și dragoste către Dumnezeu acest Sfînt Gheorghie s-a aflat lucrător de minuni, și în timpul vieții, și după moartea lui.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Nil Sorski*

Sfîntul Nil a fost unul din marii părinți ai Bisericii Ruse. El a fost întemeietorul vieții monahale de schit în Rusia. El a adormit cu pace la anul 1508. Sfintele lui moaște odihnesc în Mînăstirea Sora. *Pravila* sa pentru viața monahilor trăitori în schituri este o lucrare de ordin practic și contemplativ de prim rang în cadrul tezaurului scrierilor patristice din toate timpurile.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Caliopie*

Caliopie a fost unicul fiu a unui părinte de rang senatorial din Perga Pamfiliei, care îndelung se rugase cu lacrimi lui Dumnezeu să-i dăruiască un copil. Din cea mai fragedă pruncie el a fost învățat și educat de mama sa, mult credincioasa Teoclia, să-L cinstească pe Dumnezeu și să ducă o viață castă. Caliopie era încă foarte tînră cînd a izbucnit o cumplită prigoană sub împăratul Maximian. Ca să-l salveze de la moarte, mama lui l-a așezat într-o corabie, i-a dat aur din destul și l-a trimis în cetatea Pompeiopolis. Dumnezeu însă în a Sa tainică rînduială și purtare de grijă a plănuit altfel pentru tînrul Caliopie. Coborînd în Pompeiopolis, el s-a aflat în mijlocul unei mulțimi gălăgioase care sărbătorea cinstirea zeilor păgîni. Cum Caliopie a refuzat să ia parte la această sărbătoare prostească, el a fost tîrît de mulțimea înnebunită la comandantul Maximus, înaintea căruia Caliopie a mărturisit că el este Creștin. Comandantul a poruncit ca să fie bătut Caliopie cu vergi de plumb și să fie ars cu foc. Plin de răni și de loviri, tînrul a fost aruncat după aceea în temniță. Aflînd că fiul ei este torturat, Teoclia și-a împărțit toate averile ei săracilor, și doar cu o sumă mică de bani s-a grăbit către fiul ei care se afla în închisoare. Intrînd în ea, ea s-a închinat în fața fiului ei și i-a îngrijit rănile. La sfîrșit, comandantul a rostit osînda : Caliopie avea să fie răstignit pe o cruce. Inima mamei s-a umplut de spaimă și de bucurie. Cînd i-au luat fiul și i l-au dus la locul răstignirii, ea a strecurat cinci bani mari de aur în mîna călăului, spunîndu-i să-l așeze pe tînră nu în felul în care a stat Mîntuitorul, ci cu capul în jos. Din smerenie față de Stăpînul a cerut Teoclia aceasta. Caliopie a fost răstignit cu capul în jos în Sfînta și Marea Zi Joi. Maica lui stătea la piciorul crucii, aducînd jertfa de

recunoștință lui Dumnezeu. A doua zi, când au coborât de pe cruce trupul neînsuflețit al fiului ei, ea a căzut îmbrățișându-l, și a murit. Așa s-au înfățișat înaintea tronului lui Dumnezeu, mucenicul și cu maica sa. Ei au luat mucenicia cu cinste la anul 304.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Daniel de la Pereyaslavl*

Nevoința acestui cuvios Daniel a fost una neobișnuită: aceea de a îngriji de cei morți. De câte ori auzea că cineva a murit înghețat, sau în vreun alt fel de moarte năpraznică, neavînd pe nimeni alături, Daniel se grăbea să îl îngroape cu cinste și să aducă rugăciuni lui Dumnezeu pentru el. Cuviosul Daniel a adormit cu pace la anul 1540, iar trupul lui a fost aflat întreg, neputrezit pînă în ziua de azi.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Grigorie Sinaitul*

Acesta a fost un mare nevoitor la Muntele Sinai și la Muntele Athos (vezi luna august, în 8 zile).

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Caliopie

«O, fiul meu Caliopie, departe să pleci,

Departe de primejdia de moarte!»

Astfel grăiește maica, îmbrățișîndu-și fiul de despărțire ;

Ea visează la o soartă bună pentru fiul ei.

Caliopie, tînărul cel frumos,

Credința lui comandantului i-o mărturisește:

«Hristos este viața mea, calea și adevărul;

Hristos singura mea dorire.»

Ei pe Caliopie la crucea răstignirii îl duc ;

Iar după el mulțimile urmează, vrînd să vadă.

El este palid și drept, cetluit în lanțuri,

Pășește liniștit, deși plin de răni.

Maica lui îi șoptește: «O Caliopie, fiul meu!»

«Călătoresc, o maică, departe de moarte,
de primejdia ei.»

Mucenicul lui Hristos, slăvitul mucenic,

Pe cruce cu bucurie urcă, cu capul în jos.

Asupra trupului mort maica se apleacă.

Pe fiul cu lacrimi îl scaldă

Șoptind liniștit: "Caliopie, fiul meu!"

«Aici sînt, maica mea iubită,

Departe de primejdia de moarte.»

Cugetare

«Părinții duhovnicești să se deosebească de păstoriții lor, tot așa cum păstorul deosebit este de oile sale. » Așa interpretează Sfîntul Isidor Pelusiotul Intîia Epistolă a Sfîntului Apostol Pavel către Timotei. Viața preotului este întotdeauna un model pentru păstoriții lui, fie în bine, fie în rău. Ducînd o viață exemplară preotul se conformează poruncilor evanghelice, iar neducînd-o, el se leapădă de însăși Evanghelia lui Hristos. Nimeni între oameni nu se mai află într-o astfel de poziție precum preotul dreptmăritor: fie să confirme adevărul Sfîntei Evanghelii ducînd o viață conformă ei întru totul, fie să-l nege, prin modelul unei vieți rele. Preotul cel bun se distinge prin lucrările sale cele bune tot așa cum păstorul cel bun se distinge de lup. De aceea se va afla ceata preoților buni împreună cu fiii lui Dumnezeu, iar cea a preoților răi împreună cu fiarele întunericului. Păstorii cei

buni ai Bisericii, chiar la cea mai de pe urmă suflare a vieții lor, nu au altă grijă decât cum să chivernisească mai bine turma cuvântătoare care rămânea în urma lor. Pe patul său de moarte, Sfântul Iosif Scriitorul de Cântări astfel se ruga lui Dumnezeu: «Păzește turma Ta, Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, pre care au zidit-o dreapta Ta, și o desăvârșește pre ea pînă la sfîrșitul veacurilor. Ajută pe iubiții mei copii ai Bisericii Tale, Doamne. Dăruiește Bisericii, Miresei Tale de Tine alese, viață cu pace și fără de furtună.» Sfântul Antipa, aruncat să ardă de viu într-un vițel de aramă, astfel se ruga lui Dumnezeu: «Nu numai pe mine, dar și pe cei ce vor veni după mine, învrednicește-ne, Doamne, veșnicelor Tale milostiviri și bunătăți.»

Luare aminte

Să luăm aminte la învierea Domnului nostru Iisus Hristos :

La cum mironosițele femeii se duc cu mir și cu aloe la mormînt ca să-L ungă pe acela Care este bunămireasma cerului și a pămîntului;

La cum îngerul le vestește lor învierea Domnului nostru prin cuvintele :

De ce căutați pe Cel viu printre cei morți ? (Luca 24 :5).

Predică Despre căutarea celor vii printre cei morți

De ce căutați pe Cel viu printre cei morți (Luca 24 :5)?

îngerul lui Dumnezeu le întrebă pe femeile mironosițe ca și întru o mare mirare:

De ce căutați pe Cel viu printre cei morți? Este ca și cînd văzătorul tainelor lui Dumnezeu și al puterii lui Dumnezeu ar întreba: «Cum puteți crede pînă și numai timp de o clipă că El ar putea fi ostatec al morții? Oare nu cunoașteți că El este însuși Izvorul Vieții? Oare nu cunoașteți că viața toată nu este decât de la El și că nici o ființă nu poate să capete^ nici măcar un mic strop de viață din altă parte? Oare nu v-a descoperit El însuși desăvârșit că este Stăpînul vieții și al morții? Cine l-a înviat pe Lazăr cel mort de patru zile? Cine a uscat desăvârșit smochinul cel neroditor?»

O, fraților, să încetăm și noi așadar să mai căutăm pe cei vii printre cei morți! Iar dacă printre noi se mai află dintre aceia care încă îl mai caută pe Hristos printre cei morți, îi îndemnăm acum să înceteze din această corvoadă pierzătoare de suflet. Căci acesta este efortul zadarnic al iudeilor, al paginilor, și al ne-creștinilor. Noi știm că Stăpînul și Dătătorul Vieții nu se află în mormînt ci pe Tronul Slavei cel din Ceruri. Duhul omenesc cel neîntunecat de păcat privește la ceruri, unde nici un mormînt nu se află; pe cînd duhul cel întunecat de păcat privește în mormînt și nu vede în el cerul. Păcatul și virtutea, aflate mereu în veșnică luptă, guvernează vederea duhovnicească a omului -fiecare din ele dezvăluindu-i omului propria viziune. Păcatul îi arată duhului omului vederea terestră, și stricăciunea lumii. Virtutea înalță duhul omului la cer și îi arată viața fericită și veșnică, alături de Hristos Cel înviat, împăratul ei.

O fraților, să nu căutăm viața în zidire, ci numai în Ziditor. Să nu comitem un păcat încă și mai groaznic: să nu-L căutăm pe Ziditor printre mormintele zidirii nici pe Cel Care este Nemuritor și Lumina lumii în întunericul pămîntului.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Biruitoarele al morții, către Tine strigăm:

ridică-ne și pre noi din stricăciunea și întunericul morții,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

8 aprilie

• *Pomenirea Sfinților Apostoli dintre cei Șaptezeci Irodion, Agav, Ruf, Asincrit, Flegon și Ermis*

Aceștia cu toții, apostoli din numărul celor Șaptezeci aleși de Domnul, sînt pomeniți de Sfîntul Apostol Pavel în diferite locuri în epistolele sale. Irodion era o rudă a Sfîntului Apostol Pavel, după cum însuși ne arată cînd zice în Epistola către Romani: *îmbrățișați pe Irodion, cel de un neam cu mine* (Rom 16: 11). Ca episcop al Neopartiei, Irodion a suferit mult din cauza iudeilor. Ei l-au bătut peste cap cu ciomege, la-au lovit peste gură cu pietre și l-au înjunghiat cu cuțite. Și după ce l-au lăsat socotindu-l mort, Sfîntul Irodion s-a ridicat și a continuat să le slujească apostolilor. El l-a însoțit pe Sfîntul Apostol

Petru la Roma și a fost decapitat, împreună cu alți mulți creștini, în aceeași zi în care a fost răstignit Sfîntul Apostol Petru.

Sfîntul Agav avea duh prorocesc. Două dintre prorociile lui sînt pomenite în Faptele Apostolilor. Mai întîi, el a prorocit o foamete mare în întreaga lume, care s-a împlinit în vremea împăratului Cezar Claudius (cf. Fapte 11: 28). Al doilea, pe cînd l-a întîlnit pe Sfîntul Apostol Pavel în Cezareea (Pavel se afla pe drumul spre Ierusalim), Agav a luat brîul lui Pavel, și l-a legat în jurul mîinilor și picioarelor și a zis: *Acestea zice Duhul Sfînt: Pe bărbatul al căruia este acest brîu, așa îl vor lega iudeii la Ierusalim și-l vor da în mîinile neamurilor* (Fapte 21: 11).

Sfîntul Ruf a fost Episcop în cetatea Tebei din Grecia. Sfîntul Pavel îl pomeneste, zicînd: *îmbrățișați pe Ruf, cel ales întru Domnul* (Romani 16: 13).

Sfîntul Asincrit a fost Episcop în cetatea Hircania din Asia, și este pomenit împreună cu alții în Epistola către Romani 16: 13.

Sfîntul Flegon, care este pomenit în același loc, a fost episcop în [vestita] cetate Marathon din Tracia.

Sfîntul Ermis [Herma], pomenit împreună cu ceilalți, a fost episcop în Dalmația. Toți aceștia, întocmai ca și niște albine ale lui Hristos, au dus mierea Sfintelor Evanghelii de-a lungul și de-a latul lumii, suferind cele mai mari chinuri pentru dragostea lui Hristos. Ei cu toții s-au strămutat cu cinste la locașurile cerești din Veșnica împărăție a lui Hristos Cel Iubit.

- *Pomenirea Sfîntului Nifon, Episcopul Novgorodului*

Sfîntul Nifon a fost un mare rîvnitor al zidirii și înnoirii sfîntelor biserici ale lui Dumnezeu, și al luptei curajoase împotriva domnitorilor și dregătorilor tirani. Cu treisprezece zile mai înainte de moartea lui, i s-a înfățișat în vedenie Sfîntul Teodosie, vestindu-i trecerea la cele veșnice. Sfîntul Nifon a adormit cu pace în anul 1156.

- *Pomenirea Sfîntului Celestin, Papă al Romei*

Sfîntul Celestin a fost un mare apărător al Credinței Ortodoxe. În vremea celui de al Treilea Sinod Ecumenic de la Efes (din anul 431), Sfîntul Celestin a alcătuit o epistolă împotriva ereticului Nestorie. El a adormit cu pace la anul 432.

Cîntare de laudă la Sfinții Apostoli

Sfinții Apostoli ai lui Dumnezeu

Cu sîrguință au alergat, dorirea și-au dobîndit.

Deșertăciunea lumii o au lepădat; pe Dumnezeu au dorit.

Cele lumești le-au aruncat, cu cele cerești s-au îmbogățit.

Dragostea lui Hristos dintru ei a strălucit

Prin întunericul păgînatății,

Mai tare decît toate puterile.

Alergarea și-au săvîrșit,

Războiul l-au cîștigat,

Oștirea biruitorilor se aduce

înainte a lui Hristos.

Multe sînt cununile biruinței Domnului:

*Dacă voiești, și tu poți fi încununat.
Sfinților ai lui Dumnezeu Apostoli,
Rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi,
Ca nici noi să nu ne lipsim
De împărăția Cerurilor.*

Cugetare

Există eroism mai presus de orice eroism, și nevoință mai presus de orice nevoință. Sfântul Epifanie al Ciprului l-a invitat la masă pe Ilarion cel Mare și, spre a-i arăta cea mai mare ospitalitate distinsului său oaspete, a pregătit un frumos pui fript și l-a invitat să mănânce. Dar Ilarion a spus: „Te rog să mă ierți, frate, dar de când sînt monah eu nu m-am mai atins de carne.” Iar Epifanie a răspuns: „Și eu la fel, fratele meu, de când sînt monah, către somn nu m-am dus mai înainte de a-l fi iertat din tot sufletul pe dușmanul meu.” Uimit, Sfântul Ilarion a zis: „Cu adevărat, Sfințite Părinte al meu, nevoință ta decît a mea mult mai mare este!” Aceasta este o lecție pentru noi toți. Postirea cu adevărat lucru mare este, dar și mai mare lucru este să voiești și să dobîndești iertarea insultelor nemeritate cu care te acoperă cei care te urăsc. Prin postiri omul se face mai gata de a primi milostenia lui Dumnezeu, dar iertîndu-le greșităților noștri noi înșine arătăm milostenia. Postirea merge înaintea iertării, dar ea singură nu mîntuiește dacă nu dovedim milostenie.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Cel înviat:

Carele S-a aflat în trup pămîntesc înainte de înviere, ce simțea foamea, durerea și moartea;

Carele S-a aflat în trup ceresc după Slăvită înviere, într-un trup care nu mai era supus foamei, durerii și morții.

Predică Despre învierea morților

Dar va zice cineva: Cum înviază morții? Și cu ce trup au să vină? (I Corinteni 15: 35).

Sfântul Apostol Pavel cunoaște mai dinainte obiecțiile necredincioșilor la învierea morților, și le respinge încă de la început. Chiar și astăzi, cei necredincioși, cei care nu au văzut cu ochii lor miracolul învierii în natură, și cu atît mai puțin învierea duhovnicească, întrebă: „Dar cum adică învie morții?!” *Nebun ce ești!* le răspunde unora ca aceștia Apostolul, și le zice mai departe: *Tu, ce semeni nu dă viață, dacă nu va fi murit* (I Corinteni 15: 36). Dacă sămînța nu moare după ce s-a îngropat în pămînt, planta nu va încolți; cu alte cuvinte, ceea ce va încolți este cu totul diferit, deci altceva decît ceea ce a fost îngropat. Dar necredincioșii, deși văd mai departe cu ochii, tot nu văd că așa este, ci întrebă mai departe: „Dar omul, oare cum să învie omul tot așa!?” întrebi cum? Tot așa cum a înviat și Domnul! El a pogorît mort în mormînt, și S-a ridicat de acolo viu! Oare nu vezi că și natura arată învierea celor moarte!? Dar mult mai puternic decît natura o arată aceasta învierea Domnului nostru! Căci acesta a fost scopul Lui: ca să ne facă nouă mai ușoară credința și nădejdea în înviere, adică credința în înviere în general și nădejdea în învierea noastră proprie, a fiecăruia dintre noi, de aceea S-a dat El pe Sine morții și însuși a înviat din morți dînd mai înainte de aceasta pildă puternică prin învierea lui Lazăr - cel care murise de patru zile și deja se descompunea! Și dînd de asemena pildă prin învierea fiului văduvei din Nain, și a fiicei lui Iair! Dar necredinciosul tot mai întrebă: „Dar, în ce fel de trup vor învia morții?”

Răspundem: în oricare fel de trup binevoiește Domnul. Căci la Dumnezeu sînt multe feluri de trupuri. Sfîntul Apostol Pavel clasifică trupurile în două categorii: trupuri cerești și trupuri pămîntești. Prin urmare, cei care au murit în trupuri pămîntești vor învia în trupuri cerești: cel nesticăcios va înlocui pe cel stricăcios, cel nemuritor se va ridica în locul celui muritor, cel frumos în locul celui urît. În trupurile lor cerești, oamenii se vor cunoaște și recunoaște pe ei înșiși și între ei, tot așa cum pe pămînt omul se recunoaște pe sine sau pe altul și atunci cînd este îmbrăcat în zdrențele mizerabile ale unui cerșetor și atunci cînd este îmbrăcat în purpura regală.

O Doamne Atotbogate și Atotmilostive, nu ne lăsa pe noi pradă stricăciunii, ci îmbracă-ne pre noi întru veșmîntul nemuririi ca fii ai Tăi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci.

Amin.

9 aprilie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Eupsihie*

Eupsihie s-a născut într-o familie nobilă și a fost crescut de mic în credința creștină, cu toată evlavie. În timpul împărăției lui Iulian Apostatul, pe cînd întîistătător al Bisericii lui Dumnezeu din Cezareea se afla Sfîntul Vasile cel Mare, Eupsihie s-a căsătorit cu o fecioară de neam mare. Cu toate acestea, el nu a viețuit nici măcar o singură zi în această căsătorie. La chiar vremea cununiei lui, s-a întîmplat un cortegiu păgînesc care aducea jertfe idolului Fortunei. Eupsihie împreună cu tovarășii lui au intrat în acel templu, au dărîmat idolii la pămînt și chiar și templul. Auzind acestea, Iulian s-a umplut de furie și a poruncit ca vinovații să fie decapitați, ca mulți creștini să fie recrutați în armată, și ca toți să plătească tributuri exorbitante față de împărăție; de asemenea, el a mai dispus reconstruirea imediată a templului păgînesc pe cheltuiala tuturor creștinilor, interzicerea ca orașul să mai aibă onoarea de a purta numele slăvit de Cezareea conferit lui de împăratul Cezar Claudius, și revenirea lui la denumirea veche de Maza. Eupsihie a fost mai întîi legat de un copac și torturat cu sălbăticie, iar mai tîrziu decapitat, ceea ce s-a întîmplat în anul 362. La scurtă vreme după această ucidere împăratul Iulian a vizitat acest oraș în drumul lui spre Persia, cu care se afla în război. Sfîntul Vasile cel Mare a ieșit ca să îl întîmpine, purtînd cu el trei pîini de orz, în semn de respect și ospitalitate. Iar împăratul a poruncit ca Sfîntului Episcop să i se înmîneze un braț de fin din mîncarea vitelor ca dar în schimb. Atunci Sfîntul Vasile cel Mare i-a zis împăratului: „Vedem că ne batjocorești, împărate. Noi îți dăruim pîinea cu care noi înșine ne hrănim, iar tu ca răspuns la aceasta ne dai din hrana cu care se hrănesc vitele, hrană pe care tu, prin puterea ta, nu o poți preface în mîncare bună pentru oameni.” La acestea împăratul a răspuns: „Află atunci că acest fel de hrană l-am pregătit pentru voi, cînd mă voi întoarce din războiul cu Persia.” Dar răul apostat nu s-a mai întors din războiul cu Persia, pe al cărei cîmp de bătaie și-a aflat un fel de moarte cumplit, dar binemeritat.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Vădim*

În timpul împărăției persanului împărat Sapor, Vădim era starețul unei anumite mînăstiri, fiind vestit și pentru marea lui milostenie. La porunca lui Sapor acesta a fost aruncat într-o închisoare împreună cu șapte dintre ucenicii săi. De asemenea închis în acea închisoare se afla și un prinț pe nume Nirsan, și el creștin. Ei zilnic erau scoși afară și bătuți cumplit. Prințul Nirsan mai cu seamă era la capătul puterilor; el se gîndea să se lepede de credință și să se închine soarelui, așa cum voiau persanii.

Lucrul a fost cum nu se poate mai pe placul lui Sapor, care îi promitea printre altele lui Nirsan și împrumutarea cu toate domeniile și cu toată zestrea Mînăstirii stărețite de Vădim, dacă însuși Nirsan cu mîna lui îi va tăia capul starețului. Nirsan a făcut aceasta. El s-a aplecat ca un laș asupra capului lui Vădim, lovindu-l de mai multe ori pînă cînd a reușit să-lucidă; dar imediat după aceea, cuprins de disperare, s-a sinucis cu aceeași sabie. Așa și-a aplicat nenorocitul trădător cu mîna lui pedeapsa pentru omorîrea celui drept. Sfîntul Vădim a luat mucenicia la anul 376.

Cîntare de laudă la Sfîntul Vădim

*Viteazul Vădim privește moartea în față,
Plîngîndu-l pe Nirsan, cel cuprins de nenorocire.
Nirsan sabia își întinde asupra lui Vădim,
Nu de Dumnezeu temîndu-se, ci de Sfînt.
El sabia își răsuțește, asupra capului o abate!
Dar întaintea cavalerului cerului, el stă ca un laș.
O, Nirsane! - îi strigă Vădim.
Eu Vădim, către tine grăiesc, în drumul spre veșnicie:
De Hristos te-ai lepădat; minciuna o ai iubit.
Tu cu mîinile tale sufletul îți ucizi.
Eu cu fiecare ceas de Dumnezeu dăruit,
Moartea îmi aștept;
Eu cu dorire aștept ca Domnul meu
Ușile împărăției Sale
mie smeritului să-mi deschidă.
Dar jale îmi este de mîna ta să mor,
Prințe,
Și acolo sus, cu tine să nu mă întîlnesc.
Oare nu știi că întunericul înghite
Pe vînzătorii lui Hristos,
Și cu atît mai mult pe ucigașii de creștini? "
Acestea grăi Sfîntul și apoi tăcu,
Și Nirsan îl ucise cu mîna tremurîndă:
Leul primi moartea de la un iepure fricos.
Dar Nirsan nu pe sfînt îl ucise,
Ci însuși pe sine.
Căci al Domnului Sfînt nici un rău nu păți.*

Cugetare

Se spune despre Pericle că era un bărbat de o frumusețe aproape perfectă, cu excepția formei alungite a capului său, ce făcea să se asemene cu un dovleac: pentru aceasta mulți rîdeau de el cînd apărea descoperit în public. Ca să ascundă cumva acest defect al marelui bărbat, sculptorii greci îl reprezentau întotdeauna în operele lor purtînd coif pe cap. Cînd vedem cum păgînii se străduiesc să ascundă defectele prietenilor lor, oare nu cu atît mai mult ar trebui noi, creștinii, să facem la fel? *In iubire frățească, unii pe alții iubiți-vă; în cinste, unii altora dați-vă întîietate*, îi îndeamnă Sfîntul Apostol Pavel (Romani 12: 10) pe cei care cred în Hristos. Cum mai putem susține că ne lipim cu tot sufletul de Hristos Cel pururea blînd și curat, cînd noi zilnic otrăvim aerul împrăștiind bîrfe despre defectele și păcatele altora? Să înțelegem că cea mai de căpetenie virtute duhovnicească este aceea de a ascunde propria noastră vrednicie și păcatele și defectele altora.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Cel înviat:

La cum S-a înfățișat înaintea Mariei-Magdalena în Grădină și cum, văzîndu-l, Măria mai întîi nu L-a cunoscut;

La cum i s-a adresat El cu blîndețe, și cum așa Măria L-a recunoscut cu bucurie și a alergat ducînd vestea Bucuriei ucenicilor.

Predică *Despre trebuința de a muri în scopul de a aduce multă roadă*

Adevărat, adevărat zic vouă că dacă grăunțele de grîu, cînd cade în pămînt nu va muri, rămîne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă (Ioan 12: 24).

De ce aruncă semănătorul sămînța pe pămînt? Oare face el acest lucru spre a o risipi, spre a vedea cum moare și se usucă? Nu, el face aceasta tocmai spre a o face să încolțească și să aducă roadă multă. Semănînd, semănătorul nu se gîndește că ceea ce aruncă va putrezi și va muri, (deși lucrul acesta se întîmplă), ci mai curînd el se gîndește la cum va încolți sămînța lui și va aduce mult rod. Cu adevărat, semănătorii seamănă cu bucurie, negîndindu-se nicicum la moartea semințelor, ci la roadele și bogăția pe care o vor recolta.

Semănătorul este Stăpînul Hristos, iar grăunțele de grîu sîntem noi, oamenii. Lui I-a plăcut să ne numească pe noi grîu. Există multe feluri de semințe pe lume, dar între ele nici una nu este mai scumpă decît grîul. De ce ne-a semănat Domnul pe noi în lume? Oare ca să putrezim și să murim? Nu, ci mai vîrtos ca să trăim și să aducem roadă multă. El doar incidental se referă la moarte. El vorbește de moarte doar ca de o condiție a vieții și a rodirii din belșug. Căci scopul semănatului nu este moartea, ci viața. Mai întîi sămînța putrezește și moare, cu adevărat, dar El face aluzie la aceasta doar în trecere, deoarece știe că noi sîntem conștienți de această realitate. El menționează moartea doar în trecere pentru că Evanghelia Lui este în primul rînd o istorie a vieții - a vieții și a rodirii din belșug. Despre acest ultim lucru ne vorbește El mult, tocmai pentru că știe că îl cunoaștem atît de puțin, și ne sufocăm de îndoieli și ignoranță cu privire la el. Nu doar că El ne vorbește din belșug despre viață, dar El ne arată chiar viața. Prin învierea Sa, El ne-o arată și ne-o dovedește cu o limpezime mai mare decît lumina soarelui și a abundenței ciclului vieții din natura vegetală, întreaga istorie a Bisericii Sale nu este altceva decît o hartă exactă a vieții.

O Atotputernice Doamne lisuse Hristoase, mîntuiește-ne pre noi de păcătoasa moarte. Izbăvește-ne pre noi de moartea cea duhovnicească,

Căci Ție îți mulțumim, și pre Tine Te slăvim în veci,

Amin.

10 aprilie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Terentie, African, Maxim, Pompie, și a celor treizeci și șase împreună cu dînșii*

Aceștia toți au luat mucenicia pentru Hristos și s-au încununat cu slava cea nepieritoare sub domnia împăratului Decius. La porunca împăratului, cezarul Africii a vestit poporului că toată suflarea trebuia să iasă și să aducă jertfe idolilor. Cei care se opuneau erau amenințați cu torturi înfricoșătoare. Auzind de aceste amenințări, mulți au căzut de la credință și au început să se închine idolilor. Dar aceștia patruzeci despre care ne este acum vorbirea au rămas neclintiți în mărturisirea lui Hristos, zicînd: „Fraților, să ne păzim a ne lepăda de Stăpînul nostru Hristos, ca nu cumva și El să Se lepede de noi înaintea Tatălui Său Celui din ceruri și înaintea a mii de îngeri!” Cezarul i-a împărțit pe mucenici în două cete. Treizeci și șase dintre ei, după ce au fost bătuți

crunt, scrijeliti și răniți, după ce pe răni li s-a turnat sare, au fost omorâți prin tăierea capului. Primii patru însă au fost aruncați în închisoare legați în lanțuri grele de fier în jurul gâtului, mâinilor și picioarelor. Dar un înger al Domnului s-a pogorât în acea închisoare, s-a atins de obezile în care erau încuiați, iar lanțurile au căzut. După aceea, îngerul a gătit o masă aleasă pe care le-a întins-o înainte, și mucenicii au ospătat. Ei au fost apoi iar scoși la priveriște și torturați, apoi iar aruncați în închisoare. Cezarul a poruncit apoi vrăjitorilor și descântătorilor să adune tot felul de jivine scârboase, de șerpi otrăvitori și de scorpioni, pe care le-a închis în celula mucenicilor, ca aceștia să fie mușcați și să moară în chinuri. Dar scârboasele tîrîtoare nu s-au atins de plăcuții lui Dumnezeu, ci s-au strîns într-un ungher, unde au rămas nemișcate timp de trei zile. În a treia zi, când ușa închisorii s-a deschis, jivinele s-au repezit și i-au mușcat de moarte pe vrăjitorii și descântătorii care apăruseră în pragul ei, ițindu-și capetele. Neputînd deci nimic împotriva celor patru mucenici, cezarul a poruncit în cele din urmă uciderea lor prin decapitare. Fiind aduși la locul execuției, ei au cîntat în toată vremea psalmi și laude Domnului Dumnezeu, Care i-a învrednicit de moarte mucenicească. Ei au luat cu cinste cununa biruinței la anul 250, aflîndu-se vrednici de împărăția Cerurilor.

• *Pomenirea Celor Șase Mii de Sfinți Mucenici din Georgia*

În pustia Sfîntului David din Garesia, Georgia, s-au aflat odinioară douăsprezece mînăstiri, în care timp de secole mulțime mare de monahi au petrecut în mari nevoițe pustnicești, în anul 1615, Șahul Iranului Abbas întîiul a atacat Georgia, devastînd-o și omorînd prin decapitare mulțime de creștini. Odată, pe cînd se afla la vînătoare în dimineața Sfintei Zile a învierii, Șahul Abbas a observat o mulțime de lumini pe un munte. Aceia erau monahii celor douăsprezece mînăstiri care înconjurau în procesiune biserica Sfintei învieri, purînd în mâini făclii aprinse. Aflînd că aceia erau monahi, Șahul Abbas a întrebat uluit: „Dar oare nu am dat morții întreaga Georgie, trecînd-o prin ascuțișul săbiei?!” El atunci a dat poruncă soldaților săi să-i ucidă imediat prin tăierea capului pe toți acei monahi, în momentul acela un înger al Domnului s-a înfățișat înaintea Avei Arsenic și i-a vestit moartea lor imediată, de neînlăturat. Cuviosul Arsenie a dus vestea fraților lui. Ei atunci cu toți s-au împărtășit cu Preacuratele lui Hristos Taine, pregătindu-se de moarte. Năpraznic după aceea au apărut persanii, care mai întîi 1-au tăiat în bucăți pe stareț, care le-a iașit primul în întîmpinare, iar apoi pe toți ceilalți. Această mulțime de monahi a luat cununa muceniei cu cinste, la anul 1615. Așa au

fost distruse aceste străvechi și faimoase mînăstiri care, timp de mai bine de o mie de ani au fost sfîntă vatră de duhovnicie care a luminat și a încălzit întreaga Georgie. Doar două dintre mînăstiri au fost reînviolate, existînd și astăzi: Mînăstirea Sfîntului David, și Mînăstirea Sfîntului Botezător și înaintemergător Ioan. La vremea muceniei celor șase mii de monahi, Regele georgian Arhil a luat moaștele sfinților și le-a îngropat cu cinste. Pînă în ziua de astăzi aceste sfînte moaște împrăștie bună mireasmă și au putere vindecătoare.

Cîntare de laudă la cei Șase Mii de Sfinți Mucenici din Georgia

Șase mii de bineplăcuți Domnului

De Slăvită înviere a lui Hristos

Se veselesc.

Șase mii de inimi creștinești

O turmă bogată de mielusei nevinovați.
Ținîndfăclii aprinse în ale lor mîini,
Cîntări de laudă cu dulceață aduc Domnului,
Sfîntă Biserică în procesiune
Inconjurînd;
Pînă ce lup s îngerăș din negura nopții ieșit,
Cu a sa haită de lupi băutoare de sînge,
Năvăli și ucise
Pre mieluseii lui Hristos.
Dar nu mielusei erau aceștia,
Ci adevărați păstori
Ai neamului georgian cel multpătimitor.
Ei erau sfinți și luminători,
Cu toții monahi,
Nevoitori minunați.
Arsenie de sus tainic primi
Vestea muceniei lor,
Și grabnic vesti fraților lui:
„ Fraților mei, ai Georgieifli,
Ceasul nostru a sosit
De a bea paharul
Domnului nostru,
Cel blînd; este paharul dulce
Al jertfei pentru El.
Iată lupi sîngeroși năvălesc în munte.
Să grăbim fraților,
Din Paharul Vieții mai înainte
Să ne împărtășim.
Apoi să grăbim spre botezul nostru
Cel s înger os.
Să nepocăim de ale noastre păcate,
Și de ale poporului,
Nădejdea și tot gîndul nostru
La Domnul să le-avem.
Să iertăm greșiților noștri,
Căci iată înaintea noastră
Porțile Cerului se deschid.
Frate pe frate să ne iertăm,
Ca și noi cu adevărat
De învierea Domnului să ne împărtășim!
Hristos a înviat!
Pînă la moarte pre El
Noi II propovăduim!

Cugetare

Cînd omul se desprinde cu mintea de pămînt și o deschide către Dumnezeu cu dorința de a îi place Lui, Dumnezeu îi arată unuia ca acesta sfînta Lui voie într-o felurime de moduri. Sfîntul Petru Damaschinul scrie: „Dacă omul are dorire întregă și statornică de a se face plăcut Domnului, atunci Domnul îi arată acestuia sfînta Lui voie fie prin gîndurile ce-i vin, fie prin vreo altă persoană, fie prin Sfintele Scripturi.” Un astfel de om capătă într-adevăr o sensibilitate ascuțită și

neînșelătoare, capabilă să distingă voia lui Dumnezeu și din cele dinlăuntru și din cele din afară, întreaga lume se face pentru unul ca acesta ca o harpă cu zece strune bine acordate, din care nici un sunet nu este care să nu fie produs de degetul lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Cel înviat:

La cum S-a înfățișat El înaintea celor doi ucenici care mergeau pe drumul către Emaus, și cum ei nu L-au recunoscut;

La cum inimile lor ardeau în piepturile lor pe când El le vorbea pe cale, și cum L-au recunoscut numai când El a binecuvîntat și a frînt pîinea înaintea lor;

La cum Domnul S-a făcut apoi nevăzut.

Predică *Despre nădejdea cea vie*

Binecuvîntat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Care, după mare mila Sa, prin învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut din nou, spre nădejde vie (I Petru 1: 3).

Fraților, cine este cel care are o nădejde moartă și cine acela care are o nădejde vie? Cel care nădăjduiește în lucruri moarte are o nădejde moartă. Iar cel care nădăjduiește în Dumnezeu Cel viu are o nădejde vie.

Mai departe: cel care nădăjduiește în sine însuși și în ajutorul omenească are o nădejde moartă. Pe când cel care nădăjduiește în Dumnezeu Cel viu are o nădejde vie.

Și mai departe: cel care nădăjduiește în noroc și bunăstarea vieții acesteia pămîntești și scurte, și care nu mai speră nimic dincolo de groapă, are o nădejde moartă. Pe când cel care nădăjduiește în înviere și în viața veșnică a împărăției celei Cerești are o nădejde vie.

Adevărat grăiesc vouă, nădejdea vie este mult mai bună decît nădejdea cea moartă; tot așa cum viața este mult mai bună decît moartea, cum lumina este mai bună decît întunericul, cum sănătatea este mai bună decît boala iar înțelegerea și priceperea mai bune decît ignoranța și prostia.

Dar Cine este Cel Care a arătat oamenilor nădejdea cea vie, Cine este El și cum a arătat aceasta? Sfîntul Apostol Petru ne răspunde la întrebare: Domnul nostru Iisus Hristos ne-a arătat-o, prin Slăvită lui înviere cea din morți, cea de a treia zi.

Nimeni altul nu ne-a arătat-o decît Domnul Hristos, și prin nimic altceva decît învierea Sa din morți. Prin învierea Sa Domnul a dat aripi nădejdilor slabe ale omului, care au luat putere și s-au întins dincolo de mormînt, arătîndu-i omului scopul, țelul și roadă vieții lui, care merge mult mai departe decît groapa mormîntului.

Acestea toate ne sînt adevărate nouă nu de vreun om credul, ci de însuși apostolul cel care multă vreme a șovăit în credință și care chiar s-a și lepădat de Domnul de trei ori. De aceea tocmai el este cel care ne adevărește nouă nădejdea învierii Domnului, iar o adevărire a Slăvitei învierii care vine tocmai de la el nouă ne este scumpă foarte.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cel Care ai înviat a treia zi din morți, dezrădăcinează nădejdea cea moartă din inimile noastre, și sădește în ele nădejdea cea vie, pentru rugăciunile Simțului Apostol Petru, cel mai dintîi al Tău!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 aprilie

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Antipa, Episcopul Pergamului din Asia Mică*
Sfântul Antipa este pomenit în Cartea Apocalipsei astfel: *Antipa, martorul Meu cel credincios, care a fost ucis la voi, unde locuiește satana* (Apocalipsa 2: 13), adică în cetatea Pergamului. Locuitorii acestei cetăți trăiau întru întunericul închinării la idoli și întru tot desfrîul și necurăția. Ei erau robii necuratelor patimi. Ei erau batjocoritori, tirani și incestuoși. Cu alte cuvinte, ei erau cu adevărat slugi ale satanei, între aceștia trăia și strălucea Sfântul Antipa, precum lumina în mijlocul întunericului, precum trandafirul între spini și precum aurul în noroi. În această cetate, cel care ucidea vreun creștin era cinstit ca un om foarte drept. Suma credințelor lor păgânești stătea în vrăjitorie, interpretarea viselor, suljirea dracilor și perversitatea extremă. Cum de Antipa diavolilor le era groază ca de foc, ei s-au înfățișat în vis acestor vrăjitori și desfrînați și le-au mărturisit cât le e de frică de Antipa și cum de răul lui vor trebui să părăsească cetatea. Slujitorii idolilor au adunat un mare număr de popor împotriva lui Antipa, luându-l pe Sffnt și interogându-l despre credința lui, nădăjduind că îl vor forța cumva să se lepede de Hristos și să slujească și el idolilor. Dar Antipa le-a zis: „Cînd așa-zișilor voștri stăpîni, așa-zișilor stăpîni ai universului, le este atît de frică de mine - care sînt un om muritor - încît se simt forțați să părăsească cetatea, oare nu vă dați seama cît de amarnic vă înșelați crezînd în ei?" Și Sfîntul începu să le grăiască mai departe despre Credința Creștină ca fiind Una, Adevărată, și Mîntuitoare. Dar acel necurat popor s-a umplut de furie animalică și l-au tîrît pe Sfîntul Antipa care era un om în vîrstă la templul Artemidei, unde se afla un vițel turnat din bronz. Ei au înfierbîntat tare acel vițel de bronz și l-au aruncat pe robul lui Dumnezeu înăuntru. Din interiorul vițelului, Sfîntul Antipa aducea slavă lui Dumnezeu și cînta cîntare de laudă, precum odinioară Iona din pîntecele chitului și precum cei Trei Tineri din Cuptorul de Foc. Sfîntul Antipa s-a rugat pentru turma sa și pentru întreaga lume, pînă cînd sufletul lui a părăsit trupul lui bătrîn și obosit și s-a înălțat la ceruri, între îngerii din împărăția lui Hristos. Sfîntul și-a săvîrșit viața în chinuri și s-a încununat cu cununile veșnicei slave la anul 92 de la întrupare.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Processus și Martinian*

Aceștia au fost temnicheri ai închisorii din Roma pe vremea cînd Sfinții Apostoli Petru și Pavel erau închiși acolo. Auzind cuvintele și fiind martori ai minunilor săvîrșite de ei, cei doi temnicheri au primit Sfîntul Botez și au deschis porțile închisorii, lăsîndu-i liberi pe Sfinți. Apostolii au părăsit Roma, dar Mîntuitorul i s-a înfățișat lui Petru, care l-a întrebat: „Doamne, unde mergi?" Iar Domnul i-a zis: „Mă duc la Roma, ca să Mă mai răstignesc o dată." Rușinați, Sfinții s-au întors la Roma, unde au fost prinși și omorîți. Uciși împreună cu dînșii au fost și cei doi viteji temnicheri, Processus și Martinian.

Cîntare de laudă la Sfîntul Antipa

Aflîndu-se înlăuntrul vițelului de bronz

Ca și într-un templu luminat,

Creștinul Antipa nu este singur:

în inima lui curată locuiește Domnul.

Focul nu-l arde, lui Antipa de foc nu-i e frică.

Pentru Domnul Hristos sfîntul îndură

Cu răbdare toate,

Și către Domnul se înalță din foc

Rugăciunile lui:

„ O Atotputernice Doamne Iisuse Hristoase,
împărate al veacurilor,
Eu pentru aceste chinuri Ție
De mii de ori îți mulțumesc!
Piară întru acest foc toate păcatele mele,
Ca la cer eu curat să mă ridic.
Rogu-mă Ție, Stăpîne Doamne,
Intru această cetate a stricăciunii
Pre turma mea smerită
Curată să o păzești!
Mă rog ție inimile lor să păzești,
Ca întru Tine și cu Tine
pururea ele să petreacă.
Mă rog Ție și pentru acești păgîni, Doamne:
Desparte-ipe ei de minciunile diavolești.
Mă rog și pentru toți păcătoșii
Care a Ta lege o disprețuiesc:
învață-ipe ei să-Ți slujească Ție.
Căci toate întru a Ta putere sfîntă sînt.
Acum la sfîrșit mă mai rog ție,
Ca Sfîntă Biserica Ta să propășească, Doamne,
De sub prigoana cea sîngeroasă să iasă!

Cugetare

„Nu pot avea odihnă pe pămînt cei care doresc cu sete mîntuirea sufletelor lor," zice Sfîntul Efrem Șirul. Căci fără răgaz este lupta, fie din afară, fie dinlăuntru. Vrăjmașul uneori ne luptă pe față el însuși, alteori prin oameni și prin lucruri, și încă alteori nevăzut, prin gânduri. Uneori el vine însuși cu multă cruzime ca un dușman, iar alteori sub față de prieten lingușitor și viclean. Ceea ce se întîmplă pe cîmpul de bătaie între două oștiri dușmane se întîmplă și în viața fiecărui creștin care se află în veșnic război cu patimile acestei lumi. Cu adevărat, „nu pot avea odihnă pe pămînt cei care doresc cu sete mîntuirea sufletelor lor." Odihna nu vine decît la ceasul deplinei mîntuiri.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus Cel înviat:
La cum Simon Petru și celălalt ucenic au alergat repede la mormînt
ca să vadă cu ochii lor vestea învierii;
La cum, unul după altul, au intrat în mormînt și au văzut giulgiul
într-un colț, și de asemenea năframa;
La cum ei amîndoi au văzut și au crezut, iar apoi au dat mărturie; și
cum pentru mărturia lor, ei au plătit cu viața.

Predică Despre cei doi Adami: cel de moarte-aducător, și Cel de Viață-Dătător

Căci, precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia (I Corinteni 15:22).
În Adam, viața este semănată întru rușine; iar în Hristos, viața se ridică în slavă.
Păcatul este de la Adam, iar dreptatea este de la Hristos. Slăbiciunea și moartea vin de la Adam, iar puterea și viața vin de la Hristos. Astfel, în Adam noi cu toții murim. Și astfel, în Hristos noi toți vom învia. Acela este omul cel pămîntesc; pe cînd acesta este Omul Cel Ceresc. Acela este omul trupesc, pe cînd Acesta, Cel duhovnicesc.

Hristos nu de dragul Său a înviat, ci de dragul nostru, precum nu de dragul Său S-a

răstignit, ci de dragul nostru. Căci dacă învierea Sa nu înseamnă și învierea noastră, atunci a Sa înviere nu este dulceată, ci amăreală. Unde ar fi atunci dragostea lui Dumnezeu? În ce ar mai consta atunci sensul mizerabilei noastre vieți pe pământ? Care ar mai fi atunci scopul venirii lui Hristos pe acest pământ?

Acolo unde sfârșește Adam, începe Hristos. Adam sfârșește în mormânt, iar Hristos începe cu învierea din mormânt. Neamul lui Adam este cea sămânță care se aruncă în pământ, putrezește și moare, cea sămânță care nu vede soarele. Este cea sămânță care nu crede că ea poate încolți și scoate capul de sub pământ, spre a înflori într-o tulpină verde care să facă frunze, flori și fructe. Pe când neamul lui Hristos este un câmp verde pe care a încolțit grâul, a crescut și a înverzit, a făcut frunze, muguri și spice care aduc roadă multă.

„În Adam” nu înseamnă doar că vom muri într-o zi; ci mai curînd înseamnă că deja sîntem morți - morți pînă la unul. „În Hristos” nu înseamnă doar că vom învia într-o zi, ci mai curînd că deja de pe acum sîntem vii - că de pe acum sămînță îngropată în noi a început să germineze și să răsară în lumina soarelui. Exprimarea cea mai totală a morții se vede în mormînt, iar exprimarea completă a vieții nu se va vedea decît în împărăția cea veșnică a lui Dumnezeu, în Ceruri.

Mintea fiilor lui Adam este conformă cu moartea, împăcată cu ideea că totul se supune inexorabil morții, și se afundă ca atare mereu mai mult în pământ. Pe când mintea fiilor lui Dumnezeu se revoltă împotriva morții și putreziciunii, și luptă tot mai mult ca omul să scoată capul la lumină, cu ajutorul harului Domnului nostru Iisus Hristos.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, luminează mințile noastre, ale tuturor pămîntenilor, ca să fugim de întuneric și pieire și să tindem pururi către lumina și viața veșnică ce se află numai întru Tine, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

12 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Isaac Șirul al Doilea*

(întîiul Sfînt Cuvios Isaac Șirul se pomenește la 28 ianuarie.) Despre acest sfînt cuvios Isaac Sfîntul Grigorie Dialogul ne dă unele amănunte. El a sosit în Italia la vremea stăpînirii goșilor, și a intrat într-o biserică din Spoleto ca să se roage. El l-a rugat pe paracliser să-i dea voie să rămînă închis în biserică peste noapte. Așa a stat el întreaga noapte la rugăciune, în același loc. Lucrul s-a întîmplat și în a doua, și în a treia zi. Dar paracliserul l-a numit prefăcut și l-a lovit cu pumnul. Pe dată însă paracliserul a

înebunit. Văzîndu-l cum se chinuie, Isaac a îngenunchiat asupra lui, duhul necurat a ieșit din paracliser și acesta s-a ridicat sănătos. Auzind de această nemaipomenită întîmplare întreaga populație a orașului s-a îngrămădit să-l vadă pe acest străin uimitor. Ei i-au oferit averi și domenii, dar Sfîntul nu a acceptat nimic, a refuzat toate ofertele și s-a retras într-o pădure, unde și-a construit o colibă. Acea colibă repede a devenit centrul unei mari mînăstiri. Odată, el a cerut fraților să ducă toate săpăligile în vie și să le lase acolo, în următoarea zi, cuviosul împreună cu frații au ieșit la vie luînd cu ei de mîncare. Frații erau uimiți. Pentru cine putea fi mîncarea, din moment ce la vie nu trimseseră lucrători? Dar sosind acolo, ei au văzut că lucrau de zor tot atîția lucrători cîte săpăligi lăsaseră ei în vie cu o zi înainte. Căci iată ce se întîmplase: acei oameni erau hoți, al căror gînd

fusese să vină și să fure săpăligile, dar prin puterea lui Dumnezeu ei au rămas locului și s-au simțit forțați și obligați să sape cu râvnă la acea vie, toată noaptea, într-o altă împrejurare, doi oameni pe jumătate goi au venit la cuviosul Isaac și i-au cerut haine să se acopere. Sfântul a trimis un frate la un copac scorburos ce se afla pe marginea drumului, ca să scoată din acea scorbură orice va găsi în ea. Fratele a mers, a găsit straie în scorbură și le-a adus la starețul său. El le-a luat și le-a dăruit cerșetorilor. Cerșetorii au rămas cu totul rușinați când și-au recunoscut propriile lor haine, pe care le ascuseseră în acea scorbură. Altă dată, un om a trimis în dar la mînăstire printr-un monah doi stupi de albine. Dar monahul l-a ascuns pe unul din ele undeva pe drum, și a intrat în mînăstire cu un singur stup, pe care l-a adus în fața starețului. Sfântul i-a zis: „Bagă de seamă la drumul de întoarcere, căci în stupul pe care l-ai lăstat pe cale s-a strecurat un șarpe. Bagă de seamă să nu te muște când vei ajunge la el.”

- *Pomenirea Sfînlului Vasile Mărturisorul*

În timpul luptei împotriva sfîntelor icoane (iconoclasmului), acest sfînt bărbat era episcop în cetatea Parus din Asia Mică. El a refuzat să semneze un anume document imperial care prevedea interzicerea cinstirii sfîntelor icoane. Pentru aceasta Vasile a suferit prigoane mari și tortură. Dar el a rămas pururi tare ca diamantul în Credința Ortodoxă. El a trecut la cele veșnice la începutul veacului al optulea, înfățișîndu-și sufletul înaintea Domnului.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Acachie*

Acesta se trăgea din părțile Epirului, dintr-un sat pe nume Golita. El a fost un mare nevoitor athonit, un mare îndrumător de suflete și un înaintevăzător. Dumnezeu l-a învrednicit pe cuviosul Acachie de multe vederi cerești. El a binecuvîntat mai mulți monahi care la acea vreme alegeau nevoița muceniei. Sfîntul cuvios Acachie a trecut la Domnul în vîrstă de nouăzeci și opt de ani, în 1730.

- *Pomenirea Sfîntei Cuvioase Athanasia*

Această cuvioasă s-a născut în insula Eghina, din părinți bogați și generoși. Ea și-a împărțit toată averea săracilor și s-a retras într-o mînăstire. Acolo ea a luat asupra-și nevoițe din ce în ce mai aspre. Cuvioasa Athanasia mînca puțin o dată la două zile. Ea gusta pește și untdelemn doar la Slăvitele Praznice ale Nașterii și învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Chiar fiind ea stareța mînăstirii, ea era cea care pururea le slujea surorilor, și nu voia să primească să-i slujească ei cineva. Cuvioasa Athanasia s-a învrednicit și de darul facerii de minuni, atît în timpul vieții ei, cît și după moarte. Ea a adormit în Domnul la anul 860.

Cîntare de laudă la Sfînta Athanasia

Athanasia sfatul cel bun l-a împlinit,

Pe pămînt strălucind ca o stea.

Ea cu duhul trupestile slăbiciuni le-a învins,

Din tînără vîrstă venind ca să slujească Domnului.

Ea trupul și-a veștejit cu postiri și privegheri,

Din dorirea fierbinte a mîntuirii sufletului.

Averi bogate săracilor a împărțit,

Pe sine deplin voii lui Dumnezeu dăruindu-se.

În sfînta biserică tainic Domnul odată-i grăi,

Căci printr-o lumină mare ce tăie întunericul

Un glas auzi: „Athanasia,

Domnul blîndețea și smerenia iubește,

Pe acestea pururi mai presus de toate

*Să lucrezi,
Cită vreme inima ta bate,
Și duhul suflă în tine. "*
*Athanasia, suflet minunat,
Șarpele mândriei întru sine l-a ucis.
Ea desăvârșit voia proprie lui Dumnezeu
A supus,
Ascultătoare Lui precum soarele pe cer.
Domnul dragostea ei a răsplătit,
Cu har peste har.
Iar când ceasul ieșirii ei a sosit,
El o a așezat
Intru ale Sale Locașuri Cerești.*

Cugetare

Răul împărat Constantin Copronim avea o fiică foarte virtuoasă, pe fecioara Antuza, care era ramura frumoasă a unei rădăcini rele. În ciuda presiunilor pe care tatăl le făcea asupra ei ca să se mărite, Antuza a rămas de neclintit, căci ea hotărâse nestrămutat, din dragoste curată, să se închine cu desăvârșire Stăpînului Hristos. După ce tatăl ei a murit, Antuza și-a împărțit toate imensele sale averi săracilor, a intrat într-o mînăstire și s-a îmbrăcat în îngerescul chip. Uluiitor lucru este că cineva să-și împartă toată averile săracilor, dar și mai uluitor este cînd cei ce fac aceasta sînt dintre mai marii lumii, tineri și frumoși, care, disprețuindu-și rangul, calitățile, frumusețea, tinerețea și toate bogățiile lor sau ale lumii, se închină cu dragoste întru totul lui Hristos Dumnezeu. Domnul însuși a zis că greu îi este unui bogat să intre întru împărăția Cerurilor (vezi Matei: 19: 23). Da, cu adevărat greu este, dar iată că nu imposibil. Căci celui care se disprețuiește pe sine îi este foarte ușor să disprețuiască și cele ce sînt mai jos de sine: bogățiile întregii lumi și însăși lumea.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Cel înviat:

La cum a intrat la ucenicii Săi prin ușile încuiate și le-a dăruit pacea Lui;

La cum nici un zid, nici o piedică materială nu îl puteau împiedica să apară acolo unde El voia, cu trupul Lui transfigurat.

Predică Despre cetatea care se zidește

Căci nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie (Evrei 13: 14).

Fraților, unde mai vedem noi acum slvitele cetăți cele din vechime, Ninive și marele Babilon? Astăzi doar șopîrlele mai mișună în praful ce s-a ales din acele colosale turnuri. Memfis și Teba, oare nu erau ele mîndria faraonilor egipteni, stăpînitorii pămîntului? Dar astăzi iată că oamenii de știință întîmpină dificultăți în a determina cu exactitate locul pe care se vor fi ridicat aceste celebre cetăți. Totuși să lăsăm acum la o parte aceste cetăți din cărămizi și piatră. Să luăm în considerare cetățile din sînge, carne și oase. Căci oamenii își zidesc cetățile trupurilor lor mult mai încet și mult mai anevoios decît fortărețele și catedralele. Oamenii cheltuie uneori cîte nouăzeci și o sută de ani ca să-și zidească cetățile trupurilor lor, iar la urmă văd că toate strădaniile lor dureroase au fost zadarnice. Ceea ce le-a luat zeci de ani de grijă și frică de toată vremea se prăbușește în țarina mormîntului într-o clipeală de ochi. Dar oare a cui cetatea trupeză ar putea fi scutită vreodată de un asemenea dezastru? A nimănu.

Dar să lăsăm și cetățile trupurilor noastre. Să ne gândim acum la cetățile fericirii, pe care oamenii și le durează din generație în generație. Materialele din care se durează aceste cetăți sînt: veselia, plăcerea, averile, posturile înalte, onorurile și gloria. Și unde se află aceste cetăți? Ca o pînză de păianjen se țes ele în jurul omului uneori într-o clipă, și tot ca o pînză de păianjen se rup și se împrăștie, făcîndu-1 pe acel odată fericit mai nefericit decît toți nefericiții.

Cu adevărat noi oamenii nu putem avea aici cetate stătătoare. De aceea o căutăm noi pe cea care va să fie. Această cetate se zidește din duh, viață și adevăr. Aceasta este cetatea al cărej unic Arhitect este Stăpînul nostru Iisus Hristos. Această cetate se numește împărăția Cerurilor, viața veșnică, sălașul îngerilor, limanul sfinților și scăparea mucenicilor, în această cetate nu mai există nici un fel de dualism al binelui și al răului, ci toate sînt curate și neamestecate, zidite întru armonia fericită și frumoasă a binelui. Toate cele zidite în această cetate sînt menite să dureze veșnic. Fiecare cărămidă a acestei cetăți va dura în eternitate, căci cărămizile toate sînt oamenii și îngerii cei vii. În această cetate domnește Stăpînul Domn Iisus Hristos cel înviat.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cel Care ai înviat a treia zi din mormînt, izbăvește-ne pre noi dintre ruinele vremelniceia acesteia, și du-ne cu milostivire către a Ta veșnică cetate a cerului,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

13 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Artemon*

Sfîntul Artemon a fost preot în cetatea Laodiceei în timpul împăratului Dioclețian. Aflîndu-se înaintea chinuitorilor, el a grăit despre sine astfel: „Artemon este numele meu, rob al lui Hristos, Domnul meu. Timp de șaisprezece ani am fost citeț, deci am citit din sfintele cărți în Biserica Domnului Dumnezeuului meu. Timp de douăzeci și opt de ani am fost diacon și am citit Sfînta Evanghelie. Prin urmare, cu ajutorul lui Dumnezeu, am petrecut treizeci și trei de ani ai vieții mele ca presbiter al lui Hristos, învățînd oamenii și povățuindu-i pe calea mîntuirii." Judecătorul l-a dus la templul lui Esculap, acolo unde preoții vrăjitori ai idolului țineau niște șerpi mari închinați acestui „dumnezeu." Ei cu toții erau convinși că șerpii îl vor mușca pe Artemon. Dar Artemon s-a însemnat cu semnul Sfîntei Cruci și, prin puterea lui Dumnezeu, i-a țintuit pe șerpi la pămînt, făcîndu-i nemișcați. Apoi i-a scos pe toți afară, a suflat asupra lor și astfel i-a omorît pe loc pe toți. Toți descîntătorii templului s-au aflat atunci în frică mare. Văzînd această minune, Vitalis, întîiul dintre vrăjitorii templului, a căzut în genunchi înaintea lui Artemon și a strigat: „Mare este Dumnezeul Creștinilor!" Sfîntul Artemon apoi l-a botezat pe acesta, împreună cu mai mulți prieteni ai lui. Dar răul judecător a continuat să-l tortureze pe bătrînul Artemon cu tot felul de chinuri. La un moment dat, el a pregătit o groapă cu păcură încinsă, în care plănuia să-l arunce pe robul lui Dumnezeu și astfel să-lucidă. Dar așa a vrut Dumnezeu ca judecătorul însuși să fie aruncat în acea groapă, unde a pierit cu sunet. Căci s-a văzut cum doi vulturi l-au înhățat pe judecător de pe cal și l-au purtat deasupra gropii, i-au dat drumul în ea și astfel judecătorul și-a aflat năpraznica moarte. Sfîntul Artemon a rămas după aceea liber o vreme. El a călătorit neobosit, întotdeauna însoțit de cei doi cerbi ai lui, și a povățuit poporul. El a fost însă prins din nou de prigonitorii creștinilor și omorît prin decapitare în

anul 303. Sufletul său s-a sălășluit astfel la locașurile cele cerești din Veșnica împărăție a Domnului nostru Iisus Hristos pe Care cu credință Sfântul Artemon l-a slujit întreaga lui viață.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Crescens*

Acest Crescens era din cetatea Mirelor Lichiei. El era un cetățean de vază al orașului, respectat de toată lumea. El și-a mărturisit pe față credința lui în Hristos și a batjocorit cu îndrăzneală idolii cei închipuiți de mâini omenești. Pentru aceasta păgînii l-au omorât, arzîndu-l de viu.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Tomaida*

Tomaida s-a născut în Alexandria Egiptului din părinți cu bun nume. Ea de mică a fost crescută cu toată cuviința, întru dreapta credință. La vârsta de cincisprezece ani, ea a fost însoțită după rînduială cu un bărbat de o cinste cu ea. Dar în absența soțului ei de acasă, socrul ei, un bătrîn necurat și desfrînat, a voit să o necinstească pe Tomaida, nora lui. Înspăimîntată, Tomaida a încercat să își lămurească socrul că ceea ce voiește să facă este împotriva Legii lui Dumnezeu, și a luptat să scape din mâinile lui. După împotrivire îndelungată din partea tinerei, socrul a scos junghierul, a omorât-o pe Tomaida, apoi a despîcat-o în două. Atunci pedeapsa lui Dumnezeu l-a ajuns, căci necuratul bătrîn și-a pierdut vederea, nemaiputînd găsi ușa prin care să fugă din casă. Așa a fost găsit el și dat judecătorului, care l-a condamnat la moarte. Tomaida a luat astfel mucenicie pentru a-și fi păzit cu strășnicie curățenia vieții, după cuvîntul Domnului Care poruncește ca nunta să fie cinstită întru toate iar patul nespurcat. Ea a murit pentru credința ce a purtat-o lui Dumnezeu și soțului ei. După moartea ei, mulți oameni luptați de dracul desfrînării și-au aflat ajutor puternic și grabnic la moaștele Sfintei Tomaida. Marele pustnic Daniil a adus sfintele ei moaște la Schit și le-a îngropat în cimitirul monahilor. Sfînta Tomaida a luat cununa muceniei la anul 476 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfînta Tomaida

Oricine care pentru ale sale păcate suferă

Cu sfinții îngeri împărtășire nu are.

Dar oricine care pentru împlinirea vooi lui Dumnezeu suferă,

Și de dragul lui Hristos de nenorociri nu fuge,

Acela vede Fața lui Dumnezeu.

Tomaida, roaba Domnului,

Purta în inimă credință adevărată.

Dar de dragul lui Dumnezeu ea a suferit

satanica mîndrie a socrului ei.

„Părăsește, o socrule, pofta pentru bietul meu trup!

Au de Dumnezeu Cel din ceruri nu ți-e frică?

Trupul nostru — deși nimic alt decît praf-

De Dumnezeu ne e dat doar pentru suflet.

De-l vom mînji cu păcatul,

Ale sufletului aripi lefrîngem,

De Dumnezeu Cel Viu pe suflet îl despărțim,

Și ne dăm legați pe mîna satanei. ”

Orbit de a necuratei poște nebunie,

socrul pe noră morții o dă;

„ Doamne miluiește!” rostește dreapta.

Dar ucigașul orbește -

*Și cel de două ori orb
Se târîie astfel bîjbîind la iad.*

Cugetare

Cînd sfîntul mucenic Crescens (un nobil din cetatea Mirelor Lichiei) a fost adus înaintea judecătorului, acesta multă vreme a încercat să-l convingă să se închine la idoli. Nereușind, i-a spus într-un final lui Crescens: „închină-te doar cu trupul, cu duhul nu ai decît să te închini Dumnezeuului tău!” La acestea nobilul Crescens a răspuns: „Trupul independent de suflet nimic nu poate face, căci sufletul este forța, conducătorul, și cel care pune în mișcare trupul.” Din cauza acestui răspuns a fost ucis Crescens - iar el trebuie să ne fie nouă o pildă despre aceea că un creștin nu poate fi niciodată duplicitar. Iată încă o lecție care se vede de aici: Creștinul dator este să-I slujească lui Dumnezeu nu doar cu sufletul, ci și cu trupul său. Această lecție respinge falsa poziție a anumitor creștini, care trupește viețuiesc precum păgînii, iar cu gura se laudă că sînt credincioși și că îl iubesc pe Dumnezeu din tot sufletul. Aceștia trăiesc tăiați în două, fiind slugă la doi stăpîni, negîndindu-se că cele mai sfînte buze din istoria omenirii au proclamat sus și tare că nimeni nu poate sluji la doi stăpîni.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Iisus Cel înviat:

La cum El, din cauza lui Toma care la un moment dat a fost singurul necredincios dintre ucenici, S-a înfățișat iar ucenicilor, doar pentru Toma, în trupul Său transfigurat;

La cum Toma și-a adus degetul și l-a pus în ranele preacuratului trup al Stăpînului și a crezut.

Predică Despre încercarea lui Toma

Domnul meu și Dumnezeuul meu (Ioan 20: 28)/

Cînd Măria Magdalena a auzit glasul Celui înviat cu inima ei, ea a strigat: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!*

Cînd Saul a văzut lumina orbitoare de pe drumul Damascului și a auzit cuvintele Celui înviat, el a adevărit: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!*

Cînd păgînii, uluiți, vedeau cum mii de nenumărate mii de mucenici merg cu bucurie la chinuri, și îi întrebau Cine este Acest Hristos pentru care sînt fericiți să moară, ei răspundeau într-un glas: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!*

Cînd înțelepții lumii acesteia ridiculizau oștirile de nevoitori ai pustiei văzute sau gîndite întrebîndu-i Cine este Acela pentru care iau asupra lor o viață atît de groaznică, ei cu toții răspundeau cu acest răspuns: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!*

Cînd batjocoritorii își rîdeau de fecioarele care se închinaseră lui Dumnezeu, întrebîndu-le Cine este Acela pentru care au renunțat ele la căsătorie, ele toate răspundeau la fel: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!*

Cînd zgîrciții, uluiți, îi întrebau pe cei bogați pentru Cine și-au împărțit ei toate averile săracilor facîndu-se ei înșiși mai săraci decît toți, aceștia răspundeau întotdeauna la fel: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!*

Unii L-au văzut și au zis: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!* Alții doar L-au auzit și au zis: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!* Alții numai L-au simțit și au zis: *Domnul meu și Dumnezeuul meu!* Alții I-au văzut prezența doar din țesătura evenimentelor și destinele personale ale oamenilor și popoarelor și au zis: *Domnul meu și*

Dumnezeul meu! Alții I-au simțit prezența în propriile lor vieți și au strigat: *Domnul meu și Dumnezeul meu!* Unii doar L-au recunoscut după vreun singur semn, în viețile lor sau ale altora, și au strigat: *Domnul meu și Dumnezeul meu!* Iar unii au auzit doar despre El de la alții și au strigat: *Domnul meu și Dumnezeul meu!* Cu adevărat, aceștia din urmă sînt cei mai binecuvîntați!

Să strigăm și noi fraților, din toată inima, indiferent pe ce cale am ajuns să recunoaștem prezența Lui în viețile noastre, sau cum am ajuns să aflăm despre El: *Domnul meu și Dumnezeul meu!*

Căci Domnului Dumnezeului nostru se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

14 aprilie .

• *Pomenirea Sfântului Martin Mărturisorul, Papă al Romei*

Martin a fost intronizat Papă al Romei în ziua de 5 iulie a anului 649, pe vremea cînd Ortodoxia lupta cu ereticii monoteiști, care susțineau că în Domnul nostru întrupat acționează o singură voință, în imperiul roman în acea vreme împărătea Constans al Doilea, nepotul de fiu al împăratului Heraclie. La Constantinople patriarh era Pavel. Spre a potoli furia monoteiștilor, împăratul compuse un volumaș intitulat „Typos”, care era foarte favorabil ereticilor.

Papa Martin a convocat un Sinod format din 105 episcopi, care au dat anatemei „Typos-ului” împăratului, în aceeași vreme, Papa Martin a scris o scrisoare Patriarhului Pavel, implorîndu-l să se țină de curățenia Mărturisirii Ortodoxe și să-l sfătuiască pe împărat să renunțe la sofisticăria lui eretică. Această scrisoare i-a mîniat și pe împăratul Constans și pe Patriarh, împăratul l-a trimis pe comandantul Olimpius la Roma spre a-l aduce legat pe Papă la Constantinopol. Comandantul nu a avut îndrăzneala să-l lege pe Papă, dar a mituit un soldat să-l omoare în biserică cu sabia, la vremea săvîrșirii Sfintei Liturghii. Cînd soldatul a intrat în biserică cu sabia ascunsă sub haină, el a orbit pe dată. Astfel s-a izbăvit atunci de moarte Papa Martin al Romei, prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu. Tot în acele zile sarazinii atacau Sicilia: comandantul Olimpius a trebuit să meargă într-acolo, unde și-a aflat imediat moartea. Apoi, prin intrigile ereticului patriarh Pavel, împăratul a trimis alt comandant la Roma, pe Theodor, care avea sarcina să-l aducă legat la Constantinopol pe Papa Martin, sub acuzația că a complotat cu sarazinii pentru răsturnarea puterii imperiale și că nu o cinstește pe Maica Domnului. Cînd comandantul a sosit la Roma și a citit acuzațiile în auzul Papei și întregii sale suite, Papa Martin le-a înfierat ca pe niște insulte, zicînd: „Cu sarazinii, dușmanii lui Hristos, nu avem nici o părtășie. Cît despre Preacurata Maică a Dumnezeului nostru Iisus Hristos, cei care nu o cinstesc, nu o mărturisesc și nu i se închină ei, anatema să fie asupra lor și în viața aceasta și în cea care va să fie.” Dar comandantul nu a fost impresionat de mărturia Papei, pe care l-a legat în lanțuri și l-a adus la Constantinopol, unde multă vreme a zăcut în închisoare, foarte bolnav, suferind de înfometări și de durerea inimii, pînă cînd a fost izgonit în surghiun în sălbaticul ținut al Chersonului. În acel cumplit exil Papa Martin a supraviețuit timp de doi ani. El a murit în anul 655, înfățișîndu-și sufletul lui curat înaintea Domnului, Căruia îi închinase toată viața lui. Patriarhul Pavel, care se pocăise de ereziile lui, murise cu doi ani mai înainte. Cînd împăratul a venit la el pe cînd se afla pe patul de moare, Patriarhul Pavel și-a întors capul către perete și a plîns, mărturisind că a păcătuit cumplit împotriva Papei Martin, și rugîndu-l pe împărat să-l elibereze din surghiun.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Antonie, Ioan și Eustatie*

Toți aceștia au fost la început păgâni, dintre aceia care se închinau focului. Toți trei au fost slujitori la palatul prințului lituanian Olgard, din Vilnius. Pe când erau încă păgâni ei se numeau Krugleț, Kumeț și Nejilo. Cu toții au primit mai apoi Sfântul Botez Ortodox din mîna preotului Nestor. Toți trei au fost de aceea spînzurați, unul după altul, de același stejar, la anul 1347. Creștinii după aceea au tăiat acel stejar și au ridicat cu el o sfințită biserică în cinstea Sfintei și de Viațăfacătoarei Treimi. Cinstitele moaște ale acestor trei mucenici au fost așezate în această biserică, iar din cioata și rădăcina stejarului s-a dăltuit și sfințita masă a Altarului acestei biserici. Sfintele moaște ale celor trei mucenici lituanieni se odihnesc și astăzi la Vilnius.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Ardalion Măscăriciul [sau Glumețul]*

La început acest Ardalion a fost un actor-comedian. Ca să-și distreze auditoriul, el mima chinurile mucenicilor care nu voiau să se lepede de credința lor creștină, reușind prin mascările sale să provoace hohotele de rîs ale publicului la adresa mucenicilor creștini. Dar când persecuțiile au reînceput sub împăratul Maximian, atitudinea lui s-a schimbat radical, în fața mulțimilor care se înghesuiau la spectacolele sale, el a strigat că este Creștin și că teatrul s-au terminat. Pentru aceea Ardalion a fost osîndit la moarte prin torturare: el a fost legat de un cadru de vergi metalice înroșite în foc, împlinind astfel cel mai mare și mai autentic rol al vieții lui: acela de Sfânt Mucenic.

Cîntare de laudă la Sfântul Martin

Așa grăiește în Senat

Sfântul Papă Martin:

„ Zdorbească-se trupul meu, ardă-se.

Cu bucurie orice schingiuire primesc —

Dar Credința mea nu o voi abjura nicicînd.

Mîntuitorul nostru în al Său trup

Dumnezeu a fost, și Om.

Două naturi și două voințe deci El a avut,

De Dumnezeu, și de Om.

Acestea două însă, într-o Singură Persoană,

Naturile amîndouă,

Și ambele voințe.

Aceasta este Credința ce de la Părinți am moștenit-o.

Pentru ea mulți viața și-au dat.

Pentru ea viața mi-o dau și eu, cel mai mic dintre toți,

Robul Domnului meu, și între păcătoși, întîiul. ”

Astfel Papa Martin

Credința Ortodoxă neclintit

înaintea tuturor mărturisi,

Și în fața ereticilor

Grăind adevărul.

Măreț este omul ce se teme de Domnul!

Intaintea celor mărunți el stă ca un munte.

Cugetare

„Se cuvine monahului să se teamă de Domnul precum un rob și să-L iubească pe El precum un fiu,” zice Evagrie. Desigur, lucrul acesta se cuvine și fiecărui creștin, chiar și celui care nu este monah. Este mare arta de a uni întru una și aceeași trăire

frica de Dumnezeu și dragostea față de El. Mulți Sfinți Părinți, vorbind despre frica de Dumnezeu, o unesc întotdeauna cu dragostea față de El, și invers, în omilia sa *Despre dragostea desăvârșită*, Sfințul Ioan Gură de Aur vorbește despre suferințele și chinurile iadului. De ce? Pentru că în lipsa fricii de Domnul, dragostea față de El trece pe nesimțite în mândrie; iar fără dragostea față de Dumnezeu, frica de El poate duce la deznădejde.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum S-a înfățișat El ucenicilor la marginea Mării Tiberiadei și i-a numit: *Copiilor* (Ioan 21:5);

La cum le-a umplut din nou mrejele cu pește, iar ei

L-au recunoscut, dar nici unul nu a îndrăznit să întrebe: *Cine ești Tu?*

(Ioan 21: 12)

Predică *Despre experiența personală a Sfinților Apostoli*

Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și mâinile noastre au pipăit despre Cuvîntul vieții, - Și Viața s-a arătat și am văzut-o și mărturisim și vă vestim Viața de veci, care era la Tatăl și s-a arătat nouă -, Ce am văzut și am auzit, vă vestim și vouă (I Ioan 1: 1-3).

Iată, aceasta este predicarea apostolică! Apostolii nu grăiesc ca înțelepții acestei lumi sau ca filozofii, și și mai puțin ca teoreticienii care fac supoziții despre lucruri în scopul de a afla ceva. Apostolii grăiesc despre acelea pe care nu le-au căutat, dar care pe neașteptate i-a înconjurat, despre lucruri pe care nu le-au descoperit ei ci care, așa zicînd, i-au descoperit ele pe apostoli, și i-au cucerit! Apostolii nu erau oameni care să se fi ocupat cu investigări spirituale, sau psihologice, și cu atît mai puțin de spiritism. Ei erau oameni simpli, în cea mai mare măsură ocupația lor era pescuitul - o ocupație cît se poate de practică, de experiențială. Pe cînd pescuiau, de ei S-a apropiat Dumnezeu-Omul Care treptat și cu grijă i-a atras spre o nouă chemare în slujba Lui. La început ei

nu au crezut în El, dar treptat și cu grijă, întrebîndu-se mult, ezitînd și chiar îndoindu-se, ei au venit către El și L-au recunoscut. Doar după ce L-au văzut de multe ori cu proprii lor ochi, și numai după ce L-au examinat și L-au simțit cu propriile lor mâini, au crezut Apostolii în Hristos Domnul, Om și Dumnezeu. Ceea ce ei au trăit era suprafiresc, dar metoda lor de recunoaștere a acestui suprafiresc a fost cu totul senzorială, învățată prin vederea nemijlocită, materială, pozitivă. Nici un învățat contemporan nu ar putea folosi o metodă mai pozitivă de cunoaștere a lui Hristos. Apostolii au fost martorii nemijlociți nu doar ai unei singure minuni, ci a nenumărate minuni. Ei au auzit cu urechile lor nu doar o singură învățătură, ci atît de multe, încît *lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris* (Ioan 21: 25) despre ele. Timp de patruzeci de zile după înviere, ei L-au văzut cu ochii lor pe Domnul înviat: ei au umblat pe cale împreună cu El, au vorbit cu El, au mîncat cu El, și I-au pipăit coasta și L-au atins cu mâinile lor. Într-un cuvînt, ei L-au cunoscut prin mii de împrejurări și experiențe minunate de prima mînă, prin care ei au învățat și au adevărat un fapt mare și suprem, anume că Hristos este Dumnezeu și Omul, Fiul Dumnezeului Celui Viu, Mîntuitorul omenirii Cel iubitor de oameni, și Judecătorul Atotputernic al viilor și al morților.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, întărește în noi credința și focul iubirii de Tine, precum și întru Sfinții Apostoli acestea ai binevoit,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci,
Amin.

15 aprilie

- *Pomenirea Sfinților Apostoli Aristarh, Pud și Trofim*

Aceștia erau din numărul celor Șaptezeci aleși de Domnul. Aristarh a fost episcop al Apameei din Siria. Sfântul Apostol Pavel îl pomenește de mai multe ori (vezi Fapte 19: 29, Coloseni 4: 10, Filimon 1: 24). Aristarh a fost arestat în Efes, împreună cu Gaius, de mulțimea care se ridicase împotriva lui Pavel. Sfântul Apostol Pavel le scrie colosenilor: *Vă îmbrățișează Aristarh, cel întemnițat împreună cu mine* (Coloseni 4: 10). În Epistola către Filimon, Pavel îl numește pe Aristarh *împreună-lucrător cu mine*, așa cum îi numește și pe Marcu, Dimas și Luca.

Pud era cetățean de frunte al Romei. Sfântul Apostol Pavel îl pomenește o dată (la II Timotei 4: 21). La început, casa lui Pud a fost un liman al celor mai de frunte apostoli, iar mai târziu ea a devenit un locaș de închinare, numită Biserica Păstorilor.

Trofim era din Asia (vezi Fapte 20: 4); el l-a însoțit pe Apostol în călătoriile lui. Într-un loc sfântul Apostol Pavel zice: *Pe Trofim l-am lăsat în Milet, fiind bolnav* (II Timotei 4: 20).

În timpul persecuției lui Nero, pe când Sfântul Apostol Pavel era decapitat, toți acești apostoli mai mici erau decapitați împreună cu el.

- *Pomenirea Sfântului Sfințit Mucenic Sava Gotul*

O cumplită persecuție împotriva creștinilor a avut loc și în teritoriile locuite de goți. Un anume prinț al goților a intrat în satul în care locuia acest credincios bărbat Sava și i-a întrebat pe locuitori: „Există creștini printre voi?” Ei l-au convins cu jurămintele că nu se află nici unul. Atunci Sava a stat înaintea acelei căpetenii și a poporului și a zis: „Nimeni să nu se jure în numele meu. Eu sînt Creștin.” Văzînd că Sava este un nenorocit îmbrăcat în zdrențe, l-a lăsat să meargă în pace, zicînd: „Acesta nu poate să aibă nici o influență asupra nimănui, fie ea bună sau rea.” În următorul an, în jurul Sărbătorii Paștilor, un anume preot Sarsala a venit în acest sat și a slujit Luminatul Praznic al învierii împreună cu Sava. Auzind de aceasta, păgînii deodată au năvălit în casa lui Sava și au început să-l lovească cu ciomege pe acest bărbat sfînt. În afară de aceasta, ei l-au tîrît pe Sava gol pe ulițele satului, printre pietre și mărăcini, și l-au legat, împreună cu Sarsala, de un copac, silindu-i să înghită spre mîncare din cărnuri jertfite idolilor. Acești bărbați ai lui Dumnezeu au rememorat cuvintele Apostolilor și au refuzat să mănînce din necuratele și diavoleștile jertfe. La urmă căpetenia gotă l-a osîndit pe Sava la moarte și l-a dat pe mîna soldaților. Sava a pășit cu bucurie la locul execuției, lăudînd pe Dumnezeu. Dîndu-și seama că este un om bun, pe cînd mergeau pe cale, soldații au vrut să-l elibereze pe Sava. Pentru aceasta Sava s-a întristat și le-a cerut soldaților să împlinescă ceea ce erau datori să facă la porunca căpeteniei lor. Soldații atunci l-au dus la un rîu, i-au legat o piatră grea de gît, și l-au aruncat în ape. Trupul lui a fost adus de apele rîului la mal. Mai târziu, în timpul împărăției lui Valens, pe cînd comandantul grec Ioannis Soranos lupta în război contra goților, el a descoperit trupul lui Sava și l-a adus în Capadocia. Sfîntul Sava a luat mucenicia pentru Hristos la anul 372, în al treizeci și unulea an al vieții sale.

- *Pomenirea Sfințelor Mucenițe Vasilisa și Anastasia*

Vasilisa și Anastasia erau din Roma, împodobite cu toată evlavia și rîvna pentru Sfînta Credință, în timpul împărăției lui Nero, ele adunau trupurile ucise ale mucenicilor și ucenicilor apostolilor și le îngropau cu cinste. Pentru aceasta ele au fost denunțate, arestate și aruncate în închisoare. După torturi prelungite, în care li s-au tăiat sîinii și limba, ele au fost decapitate.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici

*Luminoșii mucenici sîngele și-au vărsat
Acoperîndpămîntul cel negru cu purpura sîngelui lor.
Puternic a fost focul în care ei ardeau,
Dar mai puternică dragostei lor de Hristos.
Ce bine mai mare-i decît a fi mucenic?
Ce nestemate mai scumpe decît el?
Atotbiruitorul Hristos, împăratul veacurilor,
Ale mucenicilor suflete viteze în ceruri primește.
El le primește din mîinile îngerilor,
Primește și binecuvîntează chinurile lor.*

Cugetare

Așa scrie Sfîntul Grigorie Sinaitul despre vederea de Dumnezeu: „Adeverim că există opt teme principale ale vederii de Dumnezeu [rugăciunii contemplative, theoria]: mai întîi, Dumnezeu Cel nevăzut și necuprins cu mintea, fără început și fără sfîrșit, Prima Cauză a tot ceea ce este, Treimic, unul și singurul existent Dumnezeu; al doilea, ordinea și rangul puterilor ^cerești; al treilea, structura lumii văzute; al patrulea, Dumnezeiasca Pronie și întruparea Cuvîntului; al cincilea, învierea cea de Obște; al ^șaselea, înfricoșata a Doua Venire; al șaptelea, veșnicele chinuri; al optulea, împărăția Cerurilor. Primele patru deja s-au descoperit omenirii și aparțin trecutului. Celelalte patru încă nu au fost descoperite omenirii și aparțin viitorului, deși ele sînt cu adevărat contemplate [cunoscute prin rugăciune contemplativă] de către cei care, prin mila harului dumnezeiesc, și-au curățit cu desăvîrșire mintea de toată întinăciunea. Oricine îndrăznește să se apropie de această nevoiță a contemplării fără luminarea harului, să știe că zidește închipuiri și nu cunoaște arta contemplării.” Așa grăit-a marele Sfînt Grigorie Sinaitul, cel plin de duhul străvederii, a cărui cunoaștere venea din cercare [din propria lui trăire, experiență a rugăciunii].

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum El Se gîndește cu milostivire și la hrana trupească a ucenicilor:

la cum a frînt pîinea pentru ucenicii Săi la Emaus;

La cum, la marginea Mării Tiberiada, El i-a întrebat pe ucenicii Săi:

Fiiilor, nu cumva aveți ceva de mîncare? (Ioan 21: 5) La cum, atunci

cînd ei au zis că nu au, însuși le-a pregătit pește fript și pîine și le-a dat să mănînce.

Predică Despre cum vom semăna cu Cel pe Care II iubim

Iubiților, acum sîntemfii ai lui Dumnezeu, și ce vom fi nu s-a arătat pînă acum. Știm că dacă El Se va arăta, noi vom fi asemenea Lui, fiindcă îl vom vedea cum este (I Ioan 3: 2).

Mai demult eram robi, dar acum sîntem copii ai lui Dumnezeu. Eram robi păcatului, dar acum sîntem slujitori ai binelui - al celui mai mare bine de pe pămînt și din ceruri. Noi eram sclavi ai celor ce sînt cele mai de jos și mai rele ale omului, dar acum slujim Celor de sus și Atotbune. Noi eram împilați de întuneric,

dar acum slujim în lumină. Pînă acum eram ținuți în sclavia spaimei de diavol, de păcat și de moarte, dar acum trăim aproape de Dumnezeu cu frică și cu dragoste. Dar care este acest „acum”? *Acum* este cînd Domnul a venit pe pămînt în trup, și ne-a adus cunoștința luminii, a libertății și a vieții; *acum* este cînd a înviat cu slavă și ni S-a arătat în trupul Său slăvit cel înviat; este cînd a împlinit toate prorociile tuturor prorocilor și toate făgăduințele Sale. *Acum* este timpul cînd și noi sîntem fii ai lui Dumnezeu, socotiți de El ca fii și *moștenitori ai împărăției* (Iacov 2: 5). *Vom fi asemenea Lui*. Cu adevărat, acest minunat fapt încă nu a venit, dar El a venit în trupul Lui transfigurat care va fi și al nostru, și aceasta acum ne este de ajuns. El însuși ne-a arătat întru Sine splendoarea trupului omenesc înviat, pe care știm că și noi îl vom avea într-o zi. Sfîntul Apostol Ioan zice: *Știm că vom fi asemenea Lui*. Căci El nu de dragul Său a înviat, ci de al nostru. El nu a înviat din mormînt doar pentru a arăta celor adormiți puterea Lui, căci aceia nădejde nu mai aveau; ci pentru a le arăta morților că și ei vor învia într-o zi, și ca să le arate cum vor arăta atunci cînd se va întîmpla aceasta. Nici nu a zis Apostolul: *Știm*, pentru ca să se laude înaintea celor necunoscători, ci a zis-o din dragoste frățească de oameni, pentru ca toți să cunoască aceasta - și și noi cei de astăzi să cunoaștem aceasta.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele Te-ai ridicat din morți, întărește-ne pe noi întru această mîntuitoare cunoaștere, pentru rugăciunile Sfinților Apostolilor Tăi,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci,
Amin.

16 aprilie

- *Pomenirea Sfințelor Mucenițe Agapi, Hionia și Irina*

Acestea trei erau surori după trup, ce locuiau în apropiere de cetatea Aquileia. Cînd împăratul Dioclețian s-a aflat un timp în Aquileia, el a poruncit uciderea marelui părinte duhovnicesc Hrisogon. După aceasta, unui presbiter foarte bătrîn, Zoi, i s-a descoperit în vedenie locul în care zace trupul neînmormîntat al lui Hrisogon. Bătrînul s-a grăbit într-acolo, a aflat trupul sfîntului, l-a pus într-un sicriu și l-a așezat în locuința sa. Treizeci de zile mai tîrziu, Sfîntul Hrisogon i s-a înfățișat în vedenie și i-a dezvăluit că în răstimp de nouă zile aceste trei fecioare aveau să sufere mucenicia și că și el, Zoi, va muri tot atunci. Aceeași vedenie întocmai a avut-o și Sfînta Anastasia Izbăvitoarea din Legături [le Inghisorilor] (care se prăznuiește la 22 decembrie), care fusese ucenița Sfîntului Hrisogon. Cu adevărat, după nouă zile, Bătrînul Zoi a trecut la cele veșnice, iar cele trei surori au fost aduse înaintea nelegiuitului împărat. Acesta le-a zorit pe fecioare să se închine idolilor, ceea ce ele au refuzat, mărturisind cu tărie credința lor în Hristos. Irina i-a zis împăratului că prostesc lucru este să te închini unor obiecte făcute din lemn și din piatră, comandate la preț de tîrguială și făcute de mîini omenești muritoare, înfuriat, împăratul le-a aruncat pe toate trei în închisoare. Cînd împăratul a plecat în Macedonia, toți sclavii și prizonierii au fost duși împreună cu el, între care se aflau și aceste trei sfinte fecioare, împăratul le-a dat pe mîna unui anume comandant Dulcitiu, ca să fie torturate. Acesta, umplîndu-se de necurata patimă, a voit să le necinstească pe fecioare; dar cînd a intrat în închisoare ca să-și împlinească pofta, el a înnebunit pe loc. El a căzut printre niște cazane și vase de aramă în care se fierbea păcura, și care se aflau la intrarea închisorii: pe acelea a început să le îmbrățișeze și să le sărute, plecînd de acolo înnegrit cu totul de

păcură. Auzind de acestea, împăratul a poruncit altui comandant, Sisinius, să se ocupe de judecarea acestor fecioare. După ce l-a torturat îndelung, judecătorul le-a osîndit la moarte pe cele două surori mai mari, pe care le-a ars de vii; pe Irina însă a ținut-o vie, cu gândul să o necinstească. Dar cînd a dus-o pe Irina la casa de desfrîu a soldaților, un înger al lui Dumnezeu a păzit-o pe fecioară, neîngăduind soldaților să se apropie de ea, și ducînd-o pe Irina pe un deal. În următoarea zi comandantul și soldații lui s-au dus la acel deal, dar nu au putut să-l escaladeze. El atunci a poruncit ca Irina să fie omorîță cu săgeți trase din arc. Sfînta Anastasia a adunat trupurile tuturor acestor trei fecioare la un singur loc și le-a îngropat cu cinste. Ele cîteșitrele au luat cu cinste cununa muceniei pentru Stăpînul Hristos cam pe la anul 304.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Leonid și a Sfintelor Mucenițe celor împreună cu dînsul: Harisa, Nichi, Galini, Calista, Nunechia, Vasilisa și Teodora*

Aceștia cu toții au fost aruncați în mare, dar marea nu i-a primit: căci ei au mers pe apă ca pe uscat și au cîntat Domnului: „O milă am alergat, Doamne, și oaste m-a gonit, Doamne și de Tine nu m-am lepădat! O Doamne, mîntuiește sufletul meu!” Văzîndu-i, păgînii au rămas la început înspăimîntați și fără grai, dar apoi au legat pietre grele de gîturile lor și i-au aruncat din nou în adîncurile mării, unde s-au înecat. Ei cu toții au luat cu cinste mucenia pentru Hristos la anul 281 de la întrupare.

Cîntare de laudă la Sfintele Mucenițe Agapi, Hionia și Irina

Suflete fecioare în trupuri de fecioare,

Ele sînt trei crini albi, strălucitori.

Trei surori, trei viteze,

Comoară de aur curat a Duhului Sfînt.

Sîngele lor a curs, ele viața ș i-au dat.

Cununi pe-ale lor capete s-aupogorît.

Agapi — dragostea curată,

Hionia — diamantul zăpezii,

Și Irina - numele păcii.

întru chinuri ca și la o prăznuire,

Ele pe Dumnezeu Cel Vîu L-au slăvit,

Pre Domnul înviat:

„Atotputernice Doamne dintru cele de sus,

noi toate ale noastre Ție închinăm:

Trupurile, sufletele și durerea —

în Mîinile Tale primește-ne pre noi!

De nul cel de foc izbăvește-ne pre noi!

De veșnica mînie păzește sufletele noastre!

Slavă Ție, Dumnezeul nostru, Slavă Ție, Făcătorul nostru!

Slavă milostivirii Tale, Care jertfirii pentru Tine

Ne-ai învrednicit!”

Cele trei surori fecioare,

Mucenițe s-au făcut Sfintei Treimi.

Cugetare

Iată aici o istorisire a Avvei Varlaam: Un om avea trei prieteni. Pe doi dintre ei îi iubea sincer, dar pe al treilea îl evita cu indiferență. S-a întîmplat că împăratul aceluia loc l-a chemat la sine pe acest om, spre a-i cere socoteală de niște datorii.

El s-a îndreptat către prietenii săi spre a le cere ajutorul, mai întâi la primul, care l-a refuzat și a plecat. Apoi la al doilea, care așijderi l-a lăsat fără nici un ajutor. Rușinat, el s-a dus la sffrșit la al treilea, care l-a primit cu bucurie, și care cu bucurie a mers împreună cu dînsul la rege, ca să-i apere cauza. Iată și morala: Primul prieten este bogăția; al doilea este familia, adică rudele de sînge; iar al treilea Drieten sînt faptele cele bune ale omului pe care le-a lucrat în această viață, împăratul este Dumnezeu, care la ceasul morții omului cheamă sufletul lui la sine, spre a-I da socoteală Lui, ca unui Dumnezeu și Făcător. Omul care moare crede că află scăpare la averea lui, din care însă nu-i mai rămîne nici un folos, căci trece la altul. Apoi la rude, dar nici acestea nu-i pot ajuta, căci el moare iar ele mai continuă să trăiască. Iar la urmă își amintește de faptele bune din viața lui, pe care le-a lucrat fără să pună vreun preț pe ele, chiar cu indiferență, dar care cu toate acestea îl însoțesc cu bucurie pe drumul lui cel greu către împăratul și Judecătorul. Cine are urechi de auzit, să audă: singurul însoțitor de încredere al omului pe drumul cel fără de întoarcere pe cealaltă lume sînt faptele omului, fie ele rele sau bune. Toate cele dulci pe care omul le-a iubit în viața lui, lipindu-se de ele, îl vor părăsi în ceasul morții. Doar faptele lui, pînă și cea mai neînsemnată dintre ele, îl vor însoți după moarte. Cel care are pricepere, să priceapă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos, Cel înviat:

La cum, după mărturisirea Sfîntului Apostol Pavel, El S-a înfățișat după învierea înaintea a cinci sute de oameni strînși în același loc, care L-au văzut cu toții (I Corinteni 15: 6);

La cum i-a apărut Apostolului Iacov, tot după mărturia Sfîntului Pavel (I Corinteni 15: 7);

La cum, în vremea Sfîntului Apostol Pavel, chiar și din afara cercului apostolilor, mai trăiau încă mulți oameni care îl văzuseră pe Mîntuitorul înviat.

Predică *Despre trezirea din somnul păcatului*

Treziți-vă cum se cuvine și nu păcătuiți (I Corinteni 15: 34).

Sfîntul Apostol Pavel dă această poruncă cînd vorbește de învierea lui Hristos.

Aducînd el multe dovezi ale învierii Domnului nostru Iisus Hristos, el îi îndeamnă cu putere pe credincioși să se trezească la faptele dreptății și să nu mai păcătuiască.

Dar de ce pune Sfîntul Apostol trezirea noastră din păcat în legătură cu învierea Domnului? Pentru că învierea din morți a Domnului este cea mai puternică muștrare a păcatului. Și pentru că, nimic altceva în această lume nu ne poate întoarce de la păcat cu mai multă putere și siguranță decît o face conștiința că Domnul nostru Iisus Hristos a înviat din morți, că Se află acum viu pe Tronul slavei celei cerești, așteptîndu-ne și pe noi acolo la înfricoșata Zi a Judecății. Dobîndind această credință și conștiință, această cunoaștere de neclintit, continuarea păcătuirii în viața noastră ar deveni într-adevăr absurdă. Dobîndirea acestei conștiințe în ființa noastră se vede în aceea că noi, cît se poate de firești și de raționali, ne trezim din somnul păcatului.

Treziți-vă cum se cuvine! Adică, nu pe jumătate, ci pe deplin. Scoateți afară din inimile voastre pînă și amintirea păcatului. Căci păcatul este ca buruiana care poate să crească pînă și în cele mai secetoase locuri! Cu un singur strop de umezeală, pînă și cea mai uscată rădăcină începe să scoată viguros capul. O

singură aducere aminte a unui păcat aparent uitat demult îl face să învie, mai puternic și mai cumplit decât prima oară.

Păgînii cei care au păcătuit fără să cunoască pilda învierii din morți vor fi oarecum mai îndreptățiți la Judecata de Apoi. Ei vor spune: „Nimic nu am avut în viețile noastre care să ne scuture cu putere din păcatele noastre. Noi am crezut că toate sfîrșesc odată cu mormîntul, că mormîntul este gura de vărsare a fluviului vieții noastre, căci nici o dovadă nu am văzut cu ochii noștri cum că ar exista viață după moarte.” Așa vor zice păgînii. Dar noi, Creștinii, noi ce vom zice?! Ce îndreptățire vom găsi noi, care am știut de învierea lui Hristos și neam trezit din somnul ignoranței? Noi care am primit atîtea dovezi ale învierii și Judecării de Apoi a tuturor trupurilor, dar cu toate acestea, am continuat să păcătuim în viața noastră? Noi ce cuvînt de îndreptățire vom afla întru acel cumplit ceas?

Fraților, *să ne trezim cum se cuvine și să nu păcătuim*, căci cu adevărat, Hristos a înviat din morți.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, trezește-ne și pre noi păcătoșii cum se cuvine, o dată pentru totdeauna,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

17 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Sfînt Mucenic Simian, Episcopul Persiei*

În timpul împărăției răului împărat Sapor, acest Simeon a fost schingiuit pentru Hristos împreună cu încă alți doi presbiteri, Audel și Anania. Eunucul împăratului, Ustazan, cel care mai întîi se lepădase de Hristos dar mai apoi, la musturarea lui Simeon, se pocăise cu amar, fusese executat înaintea lor. Împreună cu Simeon la locul de ucidere au mai fost duși încă o mie de creștini. Simeon în mod intenționat a rămas la urmă, ca să fie el cel din urmă dat morții. El a făcut aceasta ca să-i întărească pe creștini, ca nu cumva aceștia de frica morții să se lepede de Hristos. Cînd presbiterul Anania și-a plecat capul pe butuc, tot trupul lui a tremurat. Fusik, un funcționar imperial, care în ascuns era și el creștin, a început să-l întărească pe Anania, zicîndu-i: „Nu te teme, părinte, ci închide doar ochii și fii tare, și Domnul te va binecuvînta cu vedera Luminii celei cerești.” Zicînd acestea, Fusik a fost imediat depistat ca fiind creștin și acuzat atunci pe loc în fața împăratului. Și Fusik și fiica lui, fecioara Askitria au fost munciți și omorîți în chinuri cumplite de însuși împăratul. După ce Sfîntul Simeon și-a văzut turma încheindu-și cu cinste viața pe acest pămînt, i s-a tăiat și lui capul. În următorul an, în Sfînta Vineri a Patimilor, a fost omorît pentru Hristos și eunucul iubit al împăratului, Azat, iar împreună cu dînsul, încă o mie de alți creștini. După aceste ucideri împăratului i-a părut rău de eunucul lui iubit și a încetat să-i mai omoare pe Creștini. Toți acești mucenici și-au luat cu cinste cununa vieții între anii 341 și 344.

- *Pomenirea Sfîntului Acachie, Episcopul Melitinei*

Acest sfînt Acachie a dus o viață de mari nevoințe monahicești în locul nașterii sale, adică în cetatea Melitina din Armenia. Veșnicul întru pomenire Otrie, episcopul aceluia loc, care fusese unul din Părinții de la Soborul al Doilea a toată lumea de la Constantinopol (din anul 381), l-a hirotonit preot pe Acachie. După moartea lui Otrie, Acachie a fost ridicat de obște, cu o gură și cu un glas, episcop în locul lui. El a participat la rîndul lui la Sinodul al Treilea a toată lumea (de la Efes, din anul 431), cel în care a fost dat anatemei Nestorie, care hulea pe Maica lui Dumnezeu, în acest sinod, Sfîntul Acachie împreună cu Sfîntul

Chirii al Ierusalimului au luptat cu râvnă pentru păstrarea purității Ortodoxiei. Sfântul Acachie era plin de darul Duhului Sfânt și era făcător de minuni. După o viață plină de faptele râvnei pentru Sfânta Credință, Sfântul Acachie a adormit cu pace în anul 435.

- *Pomenirea Sfântului Agapit, Papă al Romei*

Sfântul Agapit a fost trimis la Constantinopol, la împăratul Iustinian, de către Teodot, regele Goților, spre a-l convinge pe împărat să nu mai pornească campanie militară împotriva goților. Pe drum, Sfântul Agapit a vindecat complet un om care era și mut și olog. La Constantinopol, Sfântul Agapit a fost părtaș la întărirea Ortodoxiei. El a adormit cu pace la anul 536.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Savatie și Zosima*

Acești sfinți cuvioși Savatie și Zosima au fost împreună întemeietorii obștii de nevoitori din Insula Solovki din Marea Albă. Mulți sfinți s-au proslăvit în Mînăstirea Solovki. Sfântul Savatie a trecut la cele veșnice la anul 1435, iar Sfântul Zosima, la 1478.

Cîntare de laudă la Sfântul Zosima

Pe o insulă pustie din mijlocul mării furtunoase

Departate de toată deșertăciunea și zgomotul lumii,

Sufletul lui cu sfinte rugăciuni

Cuviosul Zosima își hrănește:

El astfel de demoni și-l apără, rostind Numele lui Dumnezeu.

Diavoli împotriva-i zbiară cu sălbăticie,

Asupra lui puterile lor necurate abat.

Zosima le grăiește: „In van vă chinuiți,

Căci Domnul Apărătorul meu este.

De este voia Lui, atunci loviți, ucideți degrabă.

Ce vă preschimbați în șerpi și jivine,

In lupi flămînzi, tigri și scorpioni,

Cînd mai slabi decît umbra sînteți,

Și nici un rău nu-mi puteți face?

Voi cumplăți sînteți doar fiilor păcatului

Și iubitorilor de plăcere și rîs.

Dar celor care iubesc jugul lui Hristos,

Pe Sfînta Lui Maică și pustniceștile nevoiți,

Voi sînteți doar o negură purtată de vînt,

încoace și-ncolo.

De poate o negură stîncă să prăvale,

Veniți dar și peste mine, păcătosul!

Insă neputincioși voi sînteți;

depărtați-vă-n grabă:

Pe mine nu mă puteți înfricoșa.

Al lui Hristos rob smerit sînt eu.

Privirea sufletului meu la El pururea așintită este.

Cugetare

După Sinodul al Patrulea Ecumenic (de la Calcedon, din anul 451), ereticul împărat Anastasie i-a alungat în surghiun pe Patriarhii ortodocși Ilie al Ierusalimului și Flavian al Antiohiei. Într-o zi cei doi patriarhi au avut în duh aceeași vedenie, în care li s-a descoperit moartea împăratului eretic. Atunci ei și-au trimis unul altuia cuvînt despre vestea aceasta, zicînd: „Anastasie a murit! Să

mergem dar să stăm la judecată cu el înaintea Tronului Dumnezeiesc!" împăratul a murit, iar după două zile, și cei doi patriarhi, în același timp. Cîtă rîvnă pentru Sfînta Credință! Cîtă smerită nădejde în judecata lui Dumnezeu! Acești sfinți nici nu-și puneau problema vieții lor pe pămînt, pe ei nu-i interesa decît izbîndirea Sfîntei Credințe, a adevărului lui Dumnezeu! Nici nu au zis: „L-am judecat pe împăratul," ci au zis: „Să-l judece Dumnezeu!" Căci șederea noastră pe acest pămînt nu se face de dragul șederii, ci ea este doar răstimpul dat nouă spre a face alegerea între bine și rău, între adevăr și minciună. Bindecuvîntați vom fi dacă ne vom supune în toate voii Lui Dumnezeu și vom nădăjdui în El și în dreptatea Judecării Lui! Căci omul în tot ceea ce face trebuie să aibă credință puternică. Aceșit ortodocși arhipăstori au avut o credință puternică. Sfîntul Acachie a avut o credință puternică. Odată, în timpul unei secete cumplite, cînd pe oameni îi cuprinsese disperarea, acest minunat Acachie a ieșit cu procesiune de icoane și cu popor prin cetate, pînă la marginea ei. El a poruncit săvîrșirea Sfîntei Liturghii în afara cetății, la Biserica Sfîntului Eustachie. După sfințirea Sfîntelor Daruri, Acachie nu a voit să toarne apă în potir după cum cere rînduiala, ci s-a rugat lui Dumnezeu ca El însuși să picure apă din nori în Sfîntul Potir. Dumnezeu a ascultat ruga robului Său credincios și a trimis ploaie bogată peste cîmpurile uscate, precum și în cinstitul potir.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum timp de patruzeci de zile după înviere a rămas pe pămînt, arătîndu-Se credincioșilor și întărîndu-i în Sfînta Credință;

La cum prin arătările Sale cele de timp de patruzeci de zile El a adeverit că nu pentru Sine a înviat, ci pentru omenire.

Predică *Despre minunata făgăduință a lui Hristos*

Celui ce biruiește U voi da să șadă cu Mine pe scaunul Meu (Apocalipsa 3:21).

Aceasta este, fraților, făgăduința lui Hristos, Biruitorul asupra diavolului, păcatului și morții.

Dar diavolul, păcatul și moartea sînt mai tari decît omul. Cine le poate birui?

Nimeni în afară de Hristos și de cel care rămîne tare în credința întru El, intrînd în războiul contra satanei cu armele lui Hristos.

Diavolul este la fel de vechi ca pămîntul, și chiar mai vechi. Cum ar putea omul, a cărui măsură a vieții se măsoară cu pendulul, să-l învingă pe cel care de mii de ani dă război veșnic omului? Cum ar putea omul muritor să fie mai tare decît ispitele diavolești, al căror număr egalează păcatele pămîntului? El nu ar putea nicicum, fără numai dacă știe că Stăpînul Hristos a biruit cele trei tipuri mari de ispite diavolești pe muntele cel înalt. El nu va putea nicicum, fără numai dacă rămîne tare și neclintit în credința lui Hristos, și alături de El, Care este din afara timpului și mai puternic decît toți îngerii, răi sau buni.

Păcatul este la fel de vechi ca și diavolul. Cum ar putea atunci omul, a cărui viață se măsoară cu pendulul, să ocolească păcatul ce ne vine din generații ca o miasmă, transmițîndu-ni-se ca un morb contagios, încă de cînd e omul pe pămînt? El nu va putea nicicum, fără numai dacă știe că există un Om, Unul și Singur, Care a fost liber de păcat, și înainte de naștere, și după ea: Acela este Hristos Iisus, Dumnezeu și Omul Care, prin smerenia deșertării Sale întru chip de rob și prin focul Dumnezeirii Sale, a zdrobit păcatul pe Cruce. El nu va putea în nici un fel, fără numai dacă stă tare în credință împreună cu Hristos, Care este de pe cînd păcatul

nu era, și Care este mai puternic decât toți semănătorii și colportorii păcatului. Moartea este tot atât de veche pe cât este și omul cel izgonit din Rai. Cum ar putea deci omul, a cărui viață se măsoară cu bătaile unui pendul, să biruiască moartea în această groapă a lumii? El nu va putea nicicum, fără numai dacă recunoaște puterea Crucii, a suferinței lui Hristos, și adevărul învierii Lui din mormânt. În nici un fel, fără numai dacă va sta puternic întru credința în Hristos, Atotputernicul Biruitor al morții.

O, negrăita răsplată a celor ce biruiesc! Ei vor ședea încununăți cu cununile slavei pe tronul Biruitorului Celui mai mareț, de pe pământ și din ceruri!

Lui se cuvine slava și mulțumită în veci,

Amin.

18 aprilie

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Ioan, ucenicul Sfântului Grigorie Decapolitul*

În timpul ereziei iconoclaste [a luptei împotriva sfințelor icoane], împăratul Leon Armeanul i-a torturat bestial pe acest Ioan, pe duhovnicul și învățătorul său, Sfântul Grigorie, și pe Sfântul Iosif Scriitorul de Cântări. Când Sfântul Grigorie a părăsit această viață, Cuviosul Ioan a devenit la rîndul lui stareț al Mînăstirii Decapole din Constantinopol. De la înălțimea acestei chemări, el și-a înmulțit nevoițele pentru împărăția lui Dumnezeu. El a adormit cu pace la anul 820. După moarte, Cuviosul Iosif l-a îngropat cu cinste lîngă mormîntul Sfântului Grigorie.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Ioan cel Nou din Ioannina*

Ioan s-a născut la Ioannina, care odinioară fusese capitala Regelui Pyrrhus. Când părinții lui cei sărăciți au murit, tînărul Ioan s-a strămutat în Constantinopol și acolo și-a dus mai departe traiul din munca sa, căci era meșteșugar iscusit. Dar nu cu multă vreme mai înainte turcii înconjuraseră Constantinopolul și mulți creștini, de frica lor, se lepădaseră de Hristos și trecuseră la Islam. Sfântul Ioan își avea atelierul în chiar mijlocul unei astfel de comunități de creștini turciți. Cu cât mai mult ardea tînărul Ioan pentru dragostea lui Hristos, cu atât mai pe față se expunea el ca trăitor autentic creștin, în fața ochilor celor care din oportunistă îl trădaseră pe Mîntuitorul. Căci el nu se ferea să discute cu ei despre credința creștină care odată fusese și a lor, și chiar să-i certe pentru lepădarea lor. De aceea acești renegați l-au tîrît

pe Ioan înaintea judecătorului sub acuzații false, zicîndu-i că Ioan mai de demult fusese musulman, dar că a trădat Islamul și s-a convertit la Creștinism. După ce a fost bătut și torturat cu sălbăticie, Ioan a fost aruncat în închisoare, în ziua următoare era chiar Slăvitul Praznic al învierii Domnului, și atunci l-au scos iar la judecată spre a-l tortura și mai sinistru. Ieșit din închisoare, Ioan a cîntat: „Hristos a înviat din Morți!” Iar schingiuitorilor lui le-a spus cu vitejie: „Faceți ce poftiți! Cu cât mai repede mă veți scoate din această viață ticăloasă cu atât mai curînd voi vedea Fața Domnului meu și mă voi strămuta în veșnicie, căci eu sînt robul Lui! Lui îi urmez, pentru El mor, și alături de El veșnic voiesc să trăiesc!” După aceasta Ioan a fost legat în lanțuri și dus la locul unde urma să fie ars de viu. Văzînd focul uriaș care îl aștepta, Ioan a sărit și s-a aruncat singur în flăcări. Chinuitorii, văzînd că Ioan nu se teme, l-au scos repede din foc și l-au osîndit lauciderea prin tăierea capului. După ce l-au decapitat, i-au aruncat și capul și trupul în foc. Mai tîrziu, creștinii au căutat prin cenușă și au aflat rămășițe ale sfințelor și de minuni făcătoarelor sale moaște; pe acestea ei le-au îngropat cu cinste în Biserica cea

Mare (Sfânta Sofia) din Constantinopol. Așa a luat cununa muceniciei Sfântul Ioan din Ioanina, luând cununa neveștejită a veșnicei slave, în ziua de 18 aprilie a anului 1526.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Victor, Zotic, Zeno, Achindin și Severian*

Toți cinci au fost muceniciți în timpul împărăției lui Decius. Ei cu toții au fost păgâni, pînă cînd au văzut cu ochii lor martiriul Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe Purtătorul de Biruință. Văzînd chinurile și vitejia acestuia, precum și nenumăratele și marile minuni care se lucrau prin el, ei au îmbrățișat fără șovăială Credința Creștină. De aceea au fost și ei omorîți la rîndul lor, primind și ei, după vrednicie, veșnicile cununi ale slavei.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Ioan cel Nou din Ioannina

Ioan Meșteșugarul, cu cinste meșteșugu-și lucrează: Al său suflet strălucitor este ca aurul cel mai curat. Lumina lui de la învățătura lui Hristos o primește, Căruia Ioan I se roagă, de mucenicie a-l învrednici: „ O Biruitorule Stăpîne, Care pentru mine Te-ai răstignit, Pre mine prin suferinți curățește-mă de întunericul păcatelor mele! O, rușinii trădării de Tine să nu mă dai, Ci mai virtos încununează-mă cu chinurile mucenicilor Tăi. Prgătește-mă pre mine de mucenicie prin Darul Sfântului Tău Duh, Dăruiește-mi mie suferința cea pentru Tine, calea către ea artată-mi-o!

*Și tu, Preasfîntă Născătoare de Dumnezeu mult milostivă,
Care lîngă Fiul tău iubit la piciorul Cinstitei Cruci ai stat,
Roagă-te și pentru mine la vremea muceniciei mele,
Ca tare să stau ca un zid neclintit.*

*Și voi, Sfinților Apostoli, de mine să aveți milă,
Ca dușmanul neamului omenesc asupra mea să nu poată nimic.
O, Sfinților Mucenici, ce pentru mine sînteți bucuria vieții mele,
în rîndurile voastre viteze, și pe mine primiți-mă!*

Și acum, o voi trădătorilor de Dumnezeu

A voastră e sabia uciderii și focul -

Iată trupul meu!"

Cugetare

în unul din martirologiile care descriu chinurile mucenicilor din vremea împăratului persan Sapor stă scris după cum urmează: „Săbiile își pierdeau ascuțișul, cei care loveau cădeau oboșiți, precum sleiți de puteri erau și meșteșugarii făcători de săbii; Crucea lui Hristos însă se înălța cu atît mai puternică, strălucind de sîngele mucenicilor lui Hristos." Dar de cîte nenumărate mii de ori nu au crezut - cu multă infatuare - prigonitorii creștinilor că au terminat-o o dată și pentru totdeauna cu creștinismul! Dar de fapt, ale lor vieți au trecut ca o umbră, pe cînd Creștinismul s-a regenerat întotdeauna, înflorind și mai puternic. Cu toate acestea, chiar și în vremurile noastre unii dintre contemporanii noștri cred că pot dezrădăcina cu forța Credința Creștină din sufletele oamenilor. Ei însă nu spun prin ce mijloace. Ei par să nu țină cont de faptul că toate mijloacele, fără excepție, au fost puse în lucru de-a lungul veacurilor, și toate, fără nici un succes. Dreptate avea Tertulian cînd le striga păgînilor: „Zadarnic vărsați șuvoaie de sînge creștinesc! Căci sîngele mucenicilor se face sămînța vie a Bisericii!"

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

- La cum Slăvită învierea Lui a adus bucurie de nedescris celor care îl iubeau pe El;
- La cum aceeași înviere a Lui a adus ură și invidie de nedescris celor care îl

urau pe El;

La cum și înfricoșata Lui a Doua Venire, întru putere și slavă, va da naștere la aceleași sentimente: de ură la cei care II urăsc, și de bucurie negrăită la cei care îl iubesc.

Predică *Despre mărturia celor vrednici de crezare*

Pentru că noi...am văzut slava Lui cu ochii noștri (II Petru 1: 16).

Cînd Sfinții Apostoli vorbesc despre Slăvită înviere a Domnului nostru ei vorbesc întotdeauna la plural. Căci fiecare dintre ei, dînd mărturia lui, o dă și pe a tuturor celorlalți. Astfel, Apostolul Petru scrie: *Pentru că noi v-am adus la cunoștință puterea Domnului nostru Iisus Hristos și venirea Lui nu luîndu-ne după basme meșteșugite, ci fiindcă am văzut salva Lui cu ochii noștri* (II Petru 1:16).

Natanail nu a voit să creadă doar din auzite. De aceea Apostolul Filip 1-a invitat pe Natanail *să vină și să vadă* (Ioan 1: 46). Natanail a venit, a văzut și a crezut. Așa a fost și cu ceilalți apostoli: pînă ce nu s-au apropiat de Hristos, pînă ce nu au auzit, și pînă ce nu au văzut, ei nu au voit să creadă. Miturile și basmele cele istețe și meșteșugite în mod clar nu aveau nici un fel de trecere la Sfinții Apostoli. Căci mințile lor sănătoase și ancorate în realitate voiau fapte palpabile, iar nu povești. O, fraților, Credința noastră este realitate solidă și dovedită mereu și mereu, de-a lungul veacurilor. Urmele pașilor lui Dumnezeu sînt vii în istoria lumii. Nimeni nu are nevoie să se îndoiască. Dovezile învierii lui Hristos sînt de neînlăturat. Nimeni nu are nevoie să deznădăjduiască de ea. Căci îndoiala și deznădejdea sînt viermii ce se nasc din țesătura neconținută a păcatului. Cel care luptă să nu mai păcătuiască vede limpede urmele vii ale lui Dumnezeu în lume și recunoaște clar învierea lui Hristos.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, întărește-ne pre noi cu puterea Duhului Tău Celui Sfînt, ca să nu mai păcătuim și orbi să nu mai fim Prezenței Tale celei vii din lume, iar Sfîntă învierea Ta să o vedem și să o slăvim!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

19 aprilie

- *Pomenirea Sfințului Cuvios Ioan de la Peșterile Vechi [de la Lavra cea Veche, sau Paleolavritul]*

Acest Ioan a dus viața monahiceștilor nevoițe la așa-numita Lavră Veche a lui Hariton cel Mare, din Palestina. Iubindu-l pe Hristos din fragedă vîrstă din toată inima sa, din tot cugetul său și din toată virtutea sa, el a început de tînăr a călători pe la sfintele locuri, ascultînd învățăturile și sfaturile bătrînilor îmbunătățiți. La sfîrșit s-a sălășluit la Peșterile cele Vechi, sau Lavra Veche din Palestina, numită și Peșterile lui Hariton. Acolo el s-a dăruit deplin tuturor nevoițelor, petrecînd zile și ani de postiri aspre, rugăciune și priveghere, cugetînd pururea la ceasul morții, și învățîndu-se la deplina smerenie. Pre el 1-a cules ca pe un rod copt Domnul, la ceasul sfîntei sale ieșiri, răsădindu-l pe el în locașurile Sale cele cerești. Cuviosul Ioan a trăit și s-a săvîrșit cu pace în veacul al optulea.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Cristofor, Teona și Antonie*

Cristofor, Teona și Antonie erau trei tineri ofițeri din armata împăratului Dioclețian. Cînd Sfîntul Mare Mucenic Gheorghie era torturat, aceștia tref"ău fost martorii chinurilor lui și ai marilor minuni care se lucrau prin el înaintea poporului. Pe acestea văzîndu-le, ei s-au înfățișat înaintea împăratului, s-au dezbrăcat de armele lor, și-au scos centurile militare care însemnau rangul lor și au

mărturisit cu curaj Numele Stăpînului Hristos. Pentru aceasta ei au fost supuși la rîndul lor chinurilor celor mai cumplite, fiind în cele din urmă arși de vii. Trupurile lor au ars, iar sufletele lor au zburat fericite la ceruri, intrînd în bucuria veșnică a Domnului Iisus Hristos. Acești trei sfinți mucenici au luat cu cinste mucenicia în Nicomidia, la anul 303.

- *Pomenirea Sfîntului Trifon, Patriarhul Constantinoplei*

împăratul Roman, care a domnit în Bizanț la începutul veacului al zecelea, 1-a avut fiu pe Teofilact, care era în vîrstă de șaisprezece ani atunci cînd Patriarhul Ștefan a murit, împăratul a voit ca fiul lui să urce pe scaunul patriarhal, căci acestei chemări îl menise el încă de cînd se născuse. Totuși, avînd în vedere frageda vîrstă a băiatului, împăratul se rușina să ceară aceasta. Tronul patriarhal i-a revenit lui Trifon, un bătrîn simplu dar plin de credință și cu suflet curat. Trifon a rămas în scaunul patriarhal timp de trei ani. Cînd fiul împăratului a ajuns la vîrstă de douăzeci de ani, împăratul s-a gîndit să-l înlătore cu orice preț pe Trifon și să-l așeze în locul lui pe Teofilact. Dar sfîntul lui Dumnezeu, Trifon, nu a voit să lepede de bună voie tronul patriarhal, din motivul că i se părea scandalos ca un copil să fie ridicat la o asemenea greutate a responsabilității, care era aceea de patriarh. Prin intrigile unui ticălos episcop, simplul bătrîn Trifon a fost determinat să dea o semnătură în alb. Mai tîrziu, la cancelaria imperială, deasupra acelei semnături a fost înscrisă așa-zisa cerere de demisie a patriarhului Trifon, care apărea semnată chiar de el. Urmarea acestei nelegiuiri a fost un mare scandal și o mare confuzie în popor, căci tot clerul și poporul erau de partea bătrînului Trifon, omul lui Dumnezeu. Dar împăratul l-a trimis cu forța la o mînăstire pe bătrînul patriarh, urcîndu-l în scaunul arhieresc pe fiul său. Sfîntul Trifon a viețuit pustnicește în acea mînăstire încă doi ani și cinci luni, muțindu-se la Domnul în anul 933.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Agatanghel*

Cuviosul Agatanghel era din Tracia. Numele lui din lume fusese Atanasie. Fiind rob la turci, el a fost trecut cu forța la Islam, în orașul Smirna. Pentru pocăință, el s-a tuns monah în Sfîntul Munte Athos, la Mînăstirea Esfigmenu. Chinuit în continuare de conștiința sa, el a dorit să-și spele păcatul turcirii cu propriul lui sînge. El a plecat la Smirna, unde s-a arătat înaintea turcilor, purtînd o cruce și o icoană a Răstignirii lui Hristos. El a fost omorît prin tăierea capului, în ziua de 19 aprilie a anului 1819, pe cînd era în vîrstă de nouăsprezece ani. După moartea lui, el a apărut viu înaintea lui Ghermano, părintele lui duhovnicesc din Sfîntul Munte.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Simeon cel Desculț*

Acest cuvios Simeon a dus o viață de pustnicești nevoițe la Sfîntul Munte Athos, iar pentru o perioadă scurtă de timp a fost și starețul Mînăstirii Filotheu. El i-a întărit în Sfînta Credință pe locuitorii multor ținuturi balcanice, lucrînd în acest timp și multe minuni. El umbla desculț, și de aceea a și primit numele «cel Desculț». Sfîntul cuvios Simeon a trecut la cele veșnice la Constantinopol.

Cîntare de laudă la Sfîntul Trifon

Trifon cel nevinovat, vîrstnicul păstor,

Prin a sa nevinovăție de cununa cea neveștejită

S-a învrednicit.

împăratul, din goala deșertăciune, cele rele le-a dorit,

Netemîndu-se de Dumnezeu și de pedeapsa Lui.

A fi patriarh cinste este înaintea oamenilor

Dar cumplită greutate este înaintea lui Dumnezeu

Si a îngerilor:

Un băiețandru poate păstori

Doar oi necuvîntătoare,

Dar înțelepciune el nu are să păstorească

Cuvîntătoarea turmă.

Trifon cel blînd cu inima dreptatea lui Dumnezeu

O a păzit:

"Aceasta nu poate fi, împărate, " a grăit el.

"Cu adevărat, arhierescul tron poți să-l iei de la mine,

dar în el se cuvine să urci un bărbat desăvîrșit,

decît noi mai cercat, și mai înțelept,

Care destoinic să ducă Corabia lui Dumnezeu

Printre stînci;

Iar nu un copil, fie el chiar fiul tău,

Care nu va face decît să zdrobească Corabia

De stînci!»

Dar împăratul Roman a făcut cum a vrut,

Intristîndu-l pe Trifon cuviosul,

Si poporul.

însă Ochiul lui Dumnezeu privește de deasupra lumii,

Văzînd unde se cuvine să așeze cununa,

Si unde să arunce pedeapsa.

Cugetare

Un bătrîn și duhovnicesc părinte a zis: «Trezește-te dimineța, grăiește cu tine, și-ți zi: Trupule, ridică-te și te hrănește; suflete, veghează ca să te mîntuiești și să moștenești împărăția!» Acestea nu sînt cuvinte goale, ci ele au fost lege multor mii de monahi de-a lungul veacurilor - ele au fost legea lor zilnică. Căci ei se hrăneau din lucrul propriilor lor mîini; iar prin rugăciune ei se țineau pururea veghetori. Dar de ce doar pentru monahi să poată fi aceste cuvinte lege? Oare nu pot fi ele lege și pentru orice următor al lui Hristos ? Oare nu ne-a dat însuși Hristos exemplul propriei Sale vieți pentru aceasta, muncind cu mîinile Sale și rugîndu-Se neîncetat?

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

Cum El, în trupul Său proslăvit, este atît de aproape de ucenicii Săi:

aproape de cei care II caută (de exemplu, de Măria Magdalena, în Grădină); aproape de cei cărora le este frică (de exemplu, de ucenicii care stăteau încuiați de frica iudeilor); aproape de cei care sînt flămînzi (de exemplu, de cei care ieșiseră la pescuit fără să prindă nimic, la Marea Biberiadei);

Cum El este aproape chiar și astăzi de fiecare dintre noi cei care II căutăm, cărora ne este frică, și care flămînzim.

Predică Despre băgarea de seamă față de tot ceea ce nu este după Hristos

Luați aminte să nu vă fure mințile cineva cu filozofia și cu deșartă înșelăciune din predania omenească, după înțelesurile cele slabe ale lumii și nu după Hristos (Coloseni 2 : 8).

Fraților, să nu ne lăsăm robiți de filozofie, care prin presupuneri trage concluzia că nu se află viață veșnică sau înviere din morți. Căci noi nu ajungem la adevăr după

presupunerile și raționamentele omenești, ci prin Dumnezeiasca Descoperire. Cele ce le cunoaștem despre adevăr, noi le cunoaștem de la însuși Adevărul, Carele ni S-a descoperit însuși nouă în Domnul nostru Iisus Hristos, și care ni s-a transmis de-a lungul veacurilor prin toți înțelepții martori ai Lui, și oameni care au crezut în El: adică prin Sfinții Apostoli și prin toți sfinții din toate vremurile. Dacă noi, din cauza păcatelor noastre, respingem aceste mărturii și acceptăm presupunerile și raționamentele omenești, atunci vom cădea în neagra și amara robie a lumii, a trupului, a păcatului și a morții.

Fraților, să nu ne înșelăm cu basmele și ideologiile omenești, cele făcute de om după chipul și asemănarea omului celui căzut, care spun că nu mai există nici o altă lume și nici o altă viață, sau dacă există, atunci noi nu știm și nu putem ști nimic despre ea. Căci iată, noi știm cu tărie că cealaltă lume cu adevărat există. Noi știm aceasta nu din oarece presupuneri și închipuiri ale unor înșelători, ci de la însuși Domnul nostru Iisus Hristos însuși, Care S-a

arătat ucenicilor Săi pe Muntele Thavorului, între Moise și Ilie, care de mii de ani pleaseră de pe pământ, și Care însuși S-a înfățișat viu ucenicilor Săi, după moartea Sa pe Cruce. Noi mai cunoaștem aceasta și de la Apostolii Săi, de la sfinți și de la nenumărați văzători cărora, din pricina curăției inimii lor, Domnul le-a înfățișat adevărul ultim al vieții veșnice din cealaltă lume. Dacă, din cauza păcatelor noastre, nu nu dăm crezare mărturiilor acestor sfinți și adevărați robi ai lui Dumnezeu, atunci noi va trebui să dăm crezare oamenilor celor mincinoși și lipsiți de sfințenie, care sînt robi întunericului, păcatului și morții.

Fraților, să nu ne fure nimeni mințile cu filozofia deșartă a acestei lumi, care examinează animalele, plantele și pietrele, și spune că Dumnezeu nu se află acolo, trăgînd de aici încheierea disprețuitoare că nu există Dumnezeu. Căci iată, noi știm că Făcătorul și Ziditorul nu poate să fie un lucru printre lucrurile zidite de El; ci noi știm că mai curînd El este mai presus de toate lucrurile și toate felurile de lucruri. Noi știm acestea și din priceperea și conștiința noastră duhovnicească, și din limpedea descoperire pe care ne-a făcut-o nouă însuși Stăpînul Hristos, Care S-a înfățișat printre noi în trup omenesc și ca Stăpîn al lumii zidite; și de asemenea și din mărturia Apostolilor și a multor alți bărbați sfinți și înainte văzători. Noi mai curînd să-L slăvim pururea pe Stăpînul Hristos Cel Carele a înviat din morți. O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

20 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Teodor Trihina*

Teodor era cetățean al Constantinoplei și fiu al unor părinți ce aparțineau aristocrației capitalei imperiale. El a părăsit de tînr casa părinților săi cu toate bogățiile ei și a intrat într-o mînăstire eremitică din Tracia. El dormea pe pietre spre a-și scurta somnul. El călătorea pretutindeni cu capul descoperit și își acoperea trupul cu un singur veșmînt aspru făcut din păr de capră, din care pricină s-a și numit „Trihina.” Din cauza marilor sale nevoițe ascetice făcute din dorirea mîntuirii sufletului, Dumnezeu i-a dăruit marele har al facerii de minuni, atît în timpul vieții, cît și după moarte. El a adormit cu pace cam pe la anul 400. Trupul său a fost aflat izvorîtor de mir.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Anastasie de la Muntele Sinai*

Acest cuvios Anastasie a fost starețul Muntelui Sinai. La început el a fost multă

vreme simplu monah aflat în ascultarea slăvitului sfânt Ioan Scărarul. După moartea marelui Ioan, cuviosul Anastasie a preluat stăreția Muntelui, în afară de faptul că era un mare nevoitor, Anastasie mai era dăruit și cu darul elocvenței și scrierii de cărți aghiografice și de învățătură practică. El a dus mari lupte împotriva ereticilor, a așa-numiților akefaliți [„fără cap”], care lepădau hotărârile Sfinților Părinți de la Sinodul al Patrulea a toată lumea (de la Calcedon, din anul 451). Sfântul cuvios Anastasie a adormit cu pace la adânci bătrâneți, în anul 685, strămutându-se la locașurile cerești ale Domnului Dumnezeu, Căruia 1-a slujit cu cinste întreaga lui viață.

- *Pomenirea Sfântului Preafericitului Anastasie Sinaitul, Patriarhul Antiohiei*
Pe când era monah în Muntele Sinai, Anastasie a fost ales Patriarh al Antiohiei, în timpul domniei împăratului Iustinian. El a fost ridicat de obștea credincioșilor la acest înalt rang datorită marilor sale virtuți personale: curățenia vieții, marea învățătură duhovnicească și credința lui puternică ce nu se pleca nici unui compromis. Dar după ridicarea lui în scaunul patriarhal însuși împăratul Iustinian a căzut pradă ereziei dochetiste.¹⁴ Eutihie, Patriarhul Constantinopolului, împreună cu Preafericitul Anastasie, au protestat puternic împotriva acestei erori a împăratului, împăratul 1-a alungat în surghiun pe Eutihie, și a voit să-l alunge și pe Anastasie, dar nu i-a putut găsi acestuia nici cea mai mică pată de comportament sau caracter. Totuși, după ce Iustinian a murit, pocăindu-se mai înainte de aceasta de rătăcirea lui și rechemându-l pe Eutihie din surghiun și reinstalându-l în tronul lui patriarhal, succesorul său, Iustin, a pus în aplicare infamul plan de surghiunire a lui Anastasie pe baza unor calomnii grosolane. Anastasie a rămas în surghiun timp de douăzeci și trei de ani, dar a fost reinstalat în scaunul său patriarhal din Antiohia în timpul împăratului Mauriciu. El a păstorit Biserica lui Dumnezeu timp de încă șase ani și și-a încheiat viața pămîntească în anul 599.

¹⁴ Erezia dochetistă afirmă mincinos că suferințele Mîntuitorului Hristos pe Cruce ar fi fost doar aparente, iar nu reale în planul fizic al Trupului Său (n. trad. american).

- *Pomenirea Sfântului Preafericit Grigorie, Patriarhul Antiohiei*
Acest sfânt Grigorie a fost de neam armean. El a fost starețul Mînăstirii Faranite de sub Muntele Sinai. Când Preafericitul Anastasie a fost surghiunit din tronul său patriarhal, acest Grigorie, în pofida voinței lui, a fost instalat Patriarh al Antiohiei. Preafericitul Patriarh Sofronie [și Sfântul Ioan Moshu] povestesc și ei cu multă dragoste despre acest Grigorie în scrierea *Livada Darurilor*. Sfântul Grigorie făcea mari și minunate milostenii față de săraci, și mai ales față de cei păcătoși. El a adormit cu pace la anul 593.

- *Pomenirea Sfântului Apostol Zaheu*

La început Zaheu era un vameș păcătos. Când Domnul nostru 1-a văzut cățarat în copac pe când trecea prin Ierihon și i-a spus că va cina în casa lui, Zaheu a venit la pocăință și la schimbarea totală a vieții (Luca 19: 1-10). Mai târziu, Zaheu i-a urmat Sfântului Apostol Petru, care 1-a uns episcop în Cezareea Palesinei, unde Zaheu a predicat cu râvnă Evanghelia Domnului și a adormit cu pace.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Atanasie de la Meteora*

Acest cuvios Atanasie s-a născut în anul 1310. El a dus o viață de nevoințe monahicești la Sfântul Munte Athos. El a întemeiat faimoasa Mînăstire Meteora din Thessalia. El era hărăzit de Dumnezeu cu marile daruri ale maiînaintevederii și facerii de minuni.¹⁵

Cântare de laudă ia Sfântul Anastasie

Anastasie, Părintele de Dumnezeu purtător, Asupra sa a luat postiri, nevoițe și rugăciune. Nevoința lui pururi el cu scumpătate și-a ținut,

¹⁵ Arhiepiscopul Filaret al Cernigovului îl mai pomenește în această zi în ale sale *Vieți ale Sfinților* și pe Copilul Gabriel, pe care un anume iudeu, Șutko, l-a ademenit într-un loc pustiu și l-a răstignit acolo. Acest copil Gabriel se născuse în satul Zverka de lângă orașul Zabludovo din partea de răsărit a Poloniei. El era în vîrstă de doar șase ani. În acea zi părinții lui, Peter și Anastasia Gavdjel lipseau de acasă. După treizeci de ani, trupul copilului Gabriel a fost descoperit întreg și neputrezit. Copilul acesta a luat mucenicia la anul 1684 (nota ed. americane).

*Pînă cînd de la Duhul povățuindu-se,
Duhul său a învățat tainele dumnezeiești.*

Deschisu-și-a apoi sfîntul

Către popor gura sa:

„Hristos, ” a zis el, „piatra mîntuirii este.

Nu grăiți nebunește, cum că El demult a trăit.

Nu ispitiți nebunește zicînd, că de ce nu vă grăiește

Și vouă acum.

Căci iată de față stă Scriptura,

Sfîntul Lui Legămînt,

Căruia cine-i va putea sta împotriva?

Ea ne grăiește nouă acum,

din însăși Gura lui Hristos, Cea Preacurată!

Dar voi tot ispitiți, zicînd, dorim să-L vedem!

Luați aminte cu duhul și cu trupul vostru

La împărtășania Sîntă, ce însuși al Său Trup și Sînge este.

Pîinea și vinul, sînt însuși întreg Trupul Lui,

Ce alt mai doriți!?

Cipocăiți-vă cu adevărat, fraților,

Pentru păcatele voastre plîngeți,

Căci iată cu aste cugetări vă faceți

Vinovați de moarte de mii și mii de ori!

Către părinți duhovnici mărturisiți cu lacrimi

Păcatele voastre,

Și numai apoi, cu binecuvîntare,

Trupului și Sîngelui vă împărtășiți.

O, pocăiți-vă, nu întîrziați!

Început bun pocăinței puneți,

Și lumina nădejzii și dreptății va lumina peste voi.

Pocăiți-vă, fraților, pocăiți-vă de păcate!

Căci iatăpîndiți sîntem pe pămînt

De mii de morți!"

Cugetare

Sfîntul Anastasie Sinaitul ne învață: „Fiecărui creștin i se dăruiește la al său Sfînt Botez un înger care să-l păzească de-a lungul întregii vieți (în afară de faptul în care prin păcate, respectivul îl alungă singur pe înger de la el). Dar așa cum fumul alungă albinele iar mirosul greu alungă departe porumbii, tot astfel îngerul păzitor al vieții noastre este alungat departe de propriile noastre păcate: beția, adulterul, mînia, și așa mai departe. Pe fiecare om, îngerul său îl conduce la toată fapta bună, cîtă vreme dracii neobosit acționează să-i smintească pe credincioși și să-i lipsească de împărăția Cerurilor." Faptul că îngerii păzitori sînt mereu lîngă oamenii credincioși ajutîndu-i și purtîndu-le de grijă este mărturisit de

toată Sfînta Scriptură, și mai ales de Noul Testament. Pe lîngă acestea, în Biserica Ortodoxă există nenumărate mărturii ale sfinților, bărbați și femei, care au trăit și au văzut cu ochii lor faptele despre care vorbește Sfîntul Anastasie, și anume că fiecare dintre noi este însoțit în această viață de un mesager al lui Dumnezeu nespus de puternic și blînd, oștean al împăratului Cerurilor, înger al luminii. Cum să poată atunci omul, afară dacă este nebun, să-1 alunge de la sine pe un astfel de dumnezeiesc prieten?! Cu adevărat, doar cel ce bolește de ignoranța și nebunia cea mai de pe urmă este în stare, cu păcatele, să-1 alunge de la sine pe cel mai bun și mai puternic prieten al său de pe pămînt.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum El, Atotputernic Biruitor asupra morții fiind, nu se îngrijește să se răzbune pe cei care L-au torturat și L-au răstignit ci, lăsîndu-i pe aceștia în ale lor, Se grăbește să-i întîlnească și să-i întărească pe prietenii Lui cei înspăimîntați;

La cum chiar și astăzi, ca și pururea, El Cel Atotbun și Blînd, nu Se grăbește să Se răzbune pe cei care nu cred în El, ci mai vîrtos Se grăbește în ajutorul celor care cred în El pururea.

Predică *Despre cea una și singura temelie a mîntuirii*

Căci nimeni nu poate pune altă temelie, decît cea pusă, care este Iisus Hristos (I Corinteni 3: 11).

Iudeii zic: „Moise este temelia.” Musulmanii zic: „Mohammed este temelia.” Naturaliștii miopi zic: „Natura este temelia.” Iar noi întrebăm: Au sculatu-sa Moise din morți? Înălțatu-sa Mohamed la ceruri? Purcede vreodată Duhul Sfînt, Mîngîietorul, din mediul înconjurător? Moise nu a înviat din morți. Mohammed nu s-a înălțat la ceruri. Iar mediul și natura înconjurătoare nu numai că nu este în stare să trimită pe Duhul Sfînt asupra oamenilor, ci ea mai vîrtos suflă asupra lor suflarea urii și a morții, urlînd la ei și arătîndu-le ghearele ei sinistre.

Temelia lumii nu poate consta în cineva care s-a născut în păcat, și însuși a păcătuit după aceea; care a fost de multe ori nedumerit și a căutat sfat din gura femeilor; care, prin puterea altcuiva, a lucrat anumite minuni; al cărui trup s-a risipit în mormînt; și al cărui nume nu face altceva decît să semene confuzie atunci cînd este vorba despre adevăr, despre viață, și despre calea de urmat. Mohamed și Moise s-au născut în păcat și au fost supuși păcatelor în viețile lor; ei au căutat sfaturi de la femei; cu ajutorul altora ei au lucrat anumite minuni; trupurile lor s-au risipit în mormînturi; iar numele lor i-au lăsat nelămuriți pe oamenii căutători de adevăr, de viață și de calea de urmat.

De aceea, fraților, nicăieri în lume nu putem afla temelie alta decît cea a Stăpînului Iisus Hristos, Cel Care S-a născut fără de păcat; Cel Care păcat nu a cunoscut în toată viața Lui; Cel Care nu a fost nedumerit nicicînd, nici a căutat vreodată sfat de la cineva; Cel Care prin propria Lui putere a lucrat puternice și preaminate minuni; Cel Care nu a cunoscut putreziciunea morții; Cel al Cărui Nume nu i-a lăsat nicicum și niciodată nelămuriți pe oamenii care au voit să alfe adevărul, viața, și calea de urmat.

Apostolul nu ne zice că Hristos ar fi așezat vreo temelie, ci că Hristos însuși este acea Temelie. Căci El este toată dreptatea: de aceea și este El temelia oricărei dreptăți; El este tot adevărul: de aceea și este El temelia oricărui adevăr; El este toată înțelepciunea: de aceea este și temelia oricărei înțelepciuni; El este toată

puterea: de aceea este și temelia oricărei puteri; El este tot binele: de aceea și este El temelia oricărui bine; El este toată viața: de aceea și este El temelia vieții ambelor lumi, și a acesteia, și a celei care va veni.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, Tu ești Temelia mîntuirii și a fericitei noastre veșnicii
Și Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

21 aprilie

Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Ianuarie și a celor împreună cu dînsul

Acest sfînt a fost Episcopul orașului Benevento din Italia, în timpul persecuțiilor lui Maximian, Ianuarie a fost adus înaintea curții de judecată și torturat în nenumărate feluri, chinuri pe care el le-a îndurat blînd și fără să păcătuiască cu gîndul sau cu cuvîntul său. Cînd l-au aruncat în foc, focul s-a răcorit printr-o nevăzută rouă, mucenicul stînd în mijocul lui fără să ardă, cîntînd cîntare de laudă lui Dumnezeu. El a îndurat toate cu nevinovăție și cu răbdare și atunci cînd au început să-i sfîșie carnea cu unghii de fier, pînă ce toți puteau să privească la oasele lui albe. La aceste chinuri ale mucenicului erau de față diaconul său, Festus, și citețul său, Desiderie, care plîngeau cu amar pentru părintele lor duhovnicesc. De aceea și ei au fost legați și duși, împreună cu părintele lor Ianuarie, la Pozzuoli, lîngă Napoli, și aruncați în închisoare. Diaconii din Pozzuoli, Proclu și Sussos, împreună cu alți doi creștini mireni, Eutihie și Acutius, se aflau și ei aruncați în aceeași închisoare, pentru mărturia lor în Hristos. În următoarea zi toți șapte au fost aruncați la fiare, dar fiarele nu s-au atins de ei. Ei atunci au fost cu toții omorîți prin tăierea capului, iar creștinii din orașul Napoli le-au luat trupurile în ascuns, ducînd trupul lui Ianuarie în cetatea lor de baștină [Napoli] și îngroîndu-l cu cinste în biserică. Pînă în ziua de astăzi se lucrează nenumărate minuni la mormîntul Sfîntului Ianuarie. Printre cele multe, se află și aceasta: O văduvă săracă, al cărei singur fiu murise, a luat icoana Sfîntului Ianuarie de la biserică și a așezat-o pe trupul fiului ei mort, plîngînd și rugîndu-l pe sfîntul, și așa fiul ei a înviat. Sfîntul Sfințit Ianuarie a luat cu cinste mucenicia la anul 305 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Teodor și a celor împreună cu dînsul*

Acest Sfînt Teodor a luat mucenicia pentru Hristos în Perga Pamfiliei, în timpul domniei împăratului Antoninus. Teodor era tînr și foarte frumos la îngățșare. Dar cînd din această pricină Teodor a fost ales de guvernatorul acelei cetăți, împreună cu alți asemenea tineri, să fie trimiși spre a sluji la curtea imperială, Teodor s-a împotrivit, declarînd că este Creștin. Pentru aceasta el a fost supus unor torturi cumplite, iar la urmă aruncat în foc. Dar atunci a izvorît apă din pămînt, istovind cu desăvîrșire focul. Guvernatorul a atribuit această minune magiei negre pe care ar fi practicat-o Teodor, dar mucenicul i-a zis: „Nu prin puterea vreunei vrăjitorii lucrate de mine a izvorît această apă care a stins focul, cezare, ci prin puterea lui Hristos, Dumnezeul meu. Dacă vrei să cunoști și tu puterea zeilor tăi, mai aprinde un foc la fel de puternic și aruncă în el un soldat de al tău. Atunci nădăjduiesc că vei vedea puterea zeilor tăi, pe lîngă puterea Dumnezeului meu.” într-adevăr guvernatorul a făcut așa, voind apoi să arunce în acel foc un soldat, dar toți oștenii, cuprinși de spaimă, l-au rugat să nu arunce în foc pe nici unul dintre ei, ci mai curînd pe Dioscor, preotul cel păgînesc. Dar preotul idolească la rîndul lui l-a rugat pe guvernator ca nu pe el să-l arunce în foc, ci mai curînd idolul lui Zeus

împreună cu alți idoli, căci dacă ei erau zei, zicea Dioscor, atunci cu ușurință se vor putea scăpa de la moarte pe ei înșiși. Dar Dioscor zicea acestea pentru că în taina inimii lui a crezut și el în Hristos, văzînd mucenicia Sfîntului Teodor. Aflînd de credința lui, guvernatorul l-a condamnat pe Dioscor la moartea prin ardere de viu. Osîndiți morții au mai fost Teodor împreună cu doi soldați, Socrate și Dionisie, și de asemenea mama lui Teodor, Filipa. Teodor a fost răstignit pe o cruce, pe care a murit de abia a treia zi. Socrate și Dionisie au fost străpunși cu lăncii, iar Filipei i s-a tăiat capul. Ei toți au luat cu cinste cununa veșnicei slave a muceniei, trecînd biruitori în împărăția lui Hristos Dumnezeu.

Cîntare de laudă la Sfîntul Teodor Mucenicul

*„Unuia Dumnezeu eu îi slujesc, altuia nicicum plecîndu-mă,
lui Hristos Dumnezeu Celui viu, Stăpînul meu și Domnul!”*

Astfel grăi Teodor cezarului roman.

Cezarul îl privi ca pe un portret de preț,

Și încercă să-l plece, mai întîi cu pace,

Dar strădaniile lui au fost în zadar.

In cuptorul de foc, cu doi tovarăși,

Teodor cînta Psalmii lui Dumnezeu.

Peste focul sălbatic Domnul rouă a picurat,

Din mijlocul lui Teodor II ruga,

Pe mama lui o clipă înaintea morții

Să-l lase s-o mai vadă:

„După mila Ta, Doamne, dăruiește-mi aceasta mie!”

Iată maica îi apără înainte în cuptorul cel de foc;

Unul altuia își grăiră cele care de trebuință au fost.

Guvernatorul la sine chemă pe vîrstnica Filipa;

Bătrîna cu ascultare veni.

„Te chem pe fiul tău să-l convingi

De Nazarinean să se lepede fățiș,

Iar pe zeii Imperiului nostru Roman să-i cinstească —

De nu vrei mort să-l vezi. ”

Filipa cezarului răspunde: „Pe fiul meu,

Mai înainte de a-l naște,

Lui Dumnezeu m-am rugat: Doamne, ai milă!

Iar Domnul îndurat mi-a răspuns

Că voi trăi să-l văd

Pe fiul meu răstignit pentru El.

Iată de ce acum mie de moarte nu-mipasă;

Pentru moartea lui, și a mea,

Eu Domnului nostru Ii mulțumesc. ”

Cugetare

„Păzește-ți inima, creștine!” Așa grăiau în trecut duhovnicii cei mari și încercați. Părintele Ioan din Kronștat îndeamnă la fel în zilele noastre: „Inima este fină și subtilă, ea este duhovnicească și cerească prin natura ei. Păziți-o bine pe ea. Nu o împovărați; nu o faceți trupească; fiți cumpătați pînă la extremă în mîncare și în băutură, precum și în tot confortul trupesc în general. Căci inima este templul lui Dumnezeu. Căci *De va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica Dumnezeu pe el* (I Corinteni 3: 17). Să cunoaștem că trăirea și experiența duhovnicească cea din timpurile vechi identică este cu trăirea și experiența duhovnicească din zilele

noastre, cu condiția ca și mărturisirea credinței să fie identică. Cunoașterea dumnezeiască la care au ajuns nevoitorii cei de demult nu diferă de cunoașterea dumnezeiască pe care, cu harul Aceluiași Dumnezeu, o ating și nevoitorii de astăzi. Căci așa cum Hristos Același a fost, atunci ca și astăzi și în veac, așa și natura omenească aceeași este în toate timpurile. Principalul este că inima omului aceeași este și neschimbată de-a lungul mileniilor, ea resimțind la fel setea, foamea și toate celelalte patimi și afecte; și că nimic nu poate mulțumi veșnic inima omului decât salva, bogățiile și puterea lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum, înfățișîndu-Se înaintea Apostolilor Săi, El

S-a înfățișat totodată și nouă tuturor;

La cum învierea Sa este dovada vieții veșnice și vestirea vieții veșnice a întregii omeniri.

Predică Despre Hristos Cel din inimile credincioșilor

Și Hristos să Se sălășuiască, prin credință, în inimile voastre (Efeseni 3: 17)-

Nimeni nu-L are pe Hristos, dacă El are doar pe buzele sale. Precum nimeni nu îl are pe Hristos, care îl are doar pe hîrtie [în certificatul de Botez]. Și nimeni, care El are doar pe perete. Nimeni jiu îl are pe Hristos, care îl are doar într-un muzeu al trecutului. Cu adevărat îl are pe Hristos acel om care îl are pe Hristos în inima lui. Căci Hristos este iubire, iar tronul Iubirii este inima omului.

Dacă în inima ta Se află Hristos, atunci cu adevărat El îți este Ție Domn. Dar dacă El se află doar pe buzele tale, sau pe o hîrtie, sau pe perete, sau într-un muzeu al trecutului vieții tale - atunci, chiar dacă tu El numești Dumnezeu - pentru tine El nu rămîne decît un fel de jucărie. Fii atent, omule, că nimeni nu se poate juca cu Dumnezeu fără să rămînă nepedepsit.

Inima este un organ relativ mic, dar Dumnezeu Se poate sălășlui în el. Cînd Dumnezeu Se sălășluieste în el, atunci inima este plină, plină cu îmbelșugare, și nimic altceva nu mai poate să încapă în ea. Căci, chiar dacă și toată lumea s-ar sălășlui în ea, dar Dumnezeu nu S-ar afla acolo, atunci ea cu adevărat tot pustie ar fi.

Fraților, să-L lăsăm pe Hristos Cel Care a înviat din morți și Domnul Cel pururea viu - să toarne credință în inimile noastre, astfel încît să le umple pe ele, și să le umple cu îmbelșugare. Căci El nu poate veni să Se sălășluiască în inimile noastre decît prin credință. Dacă nu ai credință, atunci Hristos rămîne doar pe buze, pe hîrtie, pe perete, și într-un muzeu al trecutului. Și ce folos poți avea din asta? Ce folos poți avea din aceea că ții pe Hristos pe buze, iar în inimă ții moartea? Căci dacă în inimă ții lumea iar pe Hristos doar pe buze, atunci moartea o ții în inimă iar viața doar pe buze. Apa nu ajută la nimic dacă rămîne doar pe buzele celui însetat. Lasă-L pe Hristos să pătrundă și să Se sălășluiască în inima ta, iar tu vei rămîne întru adevăr și vei simți pururi o dulceață negrăită.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, curățește inimile noastre de toți oaspeții prefăcuți și ucigași care s-au sălășluit întru ea, și vino Inușți și locuiește în ele, ca totdeauna să Te slăvim și să trăim întru Tine,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

22 aprilie

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Teodor Sicheotul*

Acest cuvios Teodor s-a născut în satul Sicheon din Galatia, pentru care pricină s-a numit Sicheotul. Copil de zece ani fiind, el s-a dat pe sine celor mai aspre postiri și privegheri, stînd treaz la rugăciune în toate nopțile, după cum văzuse la bătrînul Ștefan, cel care locuia în casa părinților lui. Maica lui, Măria, era o văduvă bogată care intenționa să-și dea fiul la învățătura armelor. Dar Sfântul Gheorghie i-a apărut odată în vis și i-a zis că Teodor era chemat la slujirea împăratului Cerurilor, iar nu la aceea a împăratului pămîntesc. Sfântul Gheorghie i s-a înfățișat de multe ori și tînărului Teodor, fie ca să-l povățuiască, fie ca să-l salveze și să-l apere de anumite pericole înspre care

diavoliu deja îl împingeau. La Teodor de asemenea însăși Stăpîna Cerurilor, Preacurata de Dumnezeu Născătoarea, nu de puține ori a venit. Căci nevoințele foarte tînărului Teodor întreceau și pe cele ale nevoitorilor din pustie, care se nevoiau pe atunci în părțile Galatiei. Căci el își omora patimile trupului cu foamea, setea, lanțurile, și privegherea de toată noaptea. El lucra toate acestea spre a-și lega puternic sufletul de dragostea lui Dumnezeu și spre a-l face stăpîn desăvîrșit al trupului lui. La dragostea lui Teodor Dumnezeu a răspuns cu dumnezeiasca Lui dragoste: El i-a dăruit putere mare asupra duhurilor rele și asupra bolilor și suferințelor omenirii. El a devenit astfel cunoscut în toate părțile ca vindecător minunat al bolilor. Din pricina mării sale curățenii, smerenii și rîvne pentru Dumnezeu, el a fost ridicat Episcop în Anastasiopolis, în pofida voinței lui. El a rămas timp de unsprezece ani în scaunul de arhipăstor, după care l-a rugat pe Dumnezeu să îl elibereze din această slujire spre a se întoarce din nou la nevoințele dragi lui. Cu adevărat, după aceea, el s-a întors la mînăstirea lui unde, la bătrmeți adînci, el și-a dat sufletul în mîna lui Dumnezeu pentru Care cu bucurie și-a jertfit toată viața. Sfântul Cuvios Teodor Sicheotul a adormit cu pace la începutul împărăției lui Heraclie, pe la anul 613 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Leonida*

Acesta a fost tatăl marelui cărturar bisericesc Origen. El a luat mucenicia pentru Hristos în cetatea Alexandriei, cam pe la anul 202. Mai întîi, cunoscut ca fiind creștin, i s-a confiscat toată averea în baza unui edict al împăratului, apoi a fost osîndit la moarte. Origen i-a scris tatălui lui în închisoare: „Tată, să nu fii îngrijorat pentru noi [copiii tăi], și să nu te temi să mori pentru Hristos din pricina noastră.”

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Monah Vitalie*

În timpul arhipăstoririi Sfântului Ioan cel Milostiv, se înfățișă în eparhie un monah care, încă de la sosirea lui, începu să scrie pe o hîrtie numele tuturor prostituatelor din Alexandria. Nevoințele acestui tînăr monah erau mari și cu totul ieșite din comun, în timpul zilei el se angaja la muncile cele mai istovitoare, iar noaptea intra în casele de desfînare, dădea cîștigul lui de peste zi vreunei prostituate, și se încuia cu ea în cameră toată noaptea. Odată ușa încuiată, Vitalie îi zicea femeii să se ducă la culcare, iar el într-un colț al încăperii își petrecea toată noaptea în rugăciuni înaintea lui Dumnezeu pentru sufletul ei nenorocit. Astfel, el mîntuia pe respectiva sărmană de la păcat măcar în o singură noapte, în a doua noapte el mergea la o a doua femeie, în a treia la o a treia, și tot așa pînă cînd le cerceta pe toate, după care o lua de la început, în urma unei astfel de nemaipomenite și aspre nevoințe, nu puține din femeile nenorocite care se dăduseră acestei murdare îndeletniciri se lepădau de viața lor

stricată, la sfaturile și îndemnurile Sfintului. Unele dintre ele se măritau, altele intrau la mînăstire, iar altele începeau să-și cîștige pîinea din ocupații cinstite. Sfîntul Viatlie însă le porunca sub aspre jurăminte acestor femei să nu dezvăluie niciodată nimănui motivul adevărat al mergerii lui la ele. Din această cauză, Vitalie devenise un adevărat scandal în Alexandria. Bărbații îl ocărau, îl scuipau, și îl luau fără rușine la bătaie pe străzi. Dar el îndura toate aceste josnicii cu răbdare, bucuros că faptele lui bune le vede doar Dumnezeu și că ele le rămîn necunoscute oamenilor. După moartea lui toată viața lui sfîntă s-a descoperit, și s-a dat pe față înaintea tuturor. La mormîntul lui se lucrau minuni puternice de vindecare a bolilor celor grele, și popor din zonele cele mai îndepărtate își aduceau acolo pe bolnavii lor incurabili. Acela era mormîntul Sfintului care în viața lui fusese scuipat și bătut de oameni, dar care a fost și este pururi slăvit de Dumnezeu Cunoscătorul inimilor.

Cîntare de laudă la Sfîntul Vitalie

*Vitalie, nevoitor în pustia marelui oraș,
Se grăbește la nevoie cu a rugăciunii armă în inimă.
Dar păcătosul popor sfînt se crede a fi;
Ei pe monahul îl scuipă și îl lovesc, nerușinați.
Monahul fața își șterge, îndură și tace;
înapoi nu răspunde, nici se mînie duhul lui.
Apoi un anume tînăr (dar cu desfrîul bătrîn)
La Vitalie vine și sălbatic îl bate;
Apoi cu ură-i urlă: „Nerușinate călugăr,
Pînă cînd ne vei pune răbdarea la grea încercare?!“
„Pentru ce mă lovești?“ întrebă monahul;
„ Să cunoști tinere, că însuși vei fi bătut,
și cetatea întreagă va alrega să te vadă. ”
Nu după mult desfrînatul cel bătăuș înnebuni,
Căci fără Dumnezeu fiind, pe robul lui Dumnezeu îl osîndise.
Necuratul tînăr, de diavoli cu sălbăticie bătut,
începu să urle, și întreaga cetate cu spaimă
Alergă să-l vadă;
Iar Vitalie cu pace spre Domnul plecă.
Ei pe nebun apoi la mormîntul Sfîntului l-au dus,
Și acolo cu a Sfîntului milă tînărul află vindecare.
însuși el amara lui istorie cunoscută o/acu,
Sfîntului slăvitului Vitalie pururi mulțumit-aducînd.*

Cugetare

în timpul Primului Sinod Ecumenic (de la Niceea, d.in anul 325), clerici care nu se puteau înțelege între ei scriau acuzații unii contra celorlalți și le aduceau împăratului. Iar împăratul Constantin, primindu-le pe acestea toate, le ardea cu mîna lui la flacăra unei luminări, înaintea tuturor celor de față care priveau uimiți. La această uimire împăratul răspundea: „Dacă aş vedea vreodată cu ochii mei pe vreun episcop, preot sau monah păcătuind, eu l-a aşcoperi cu mantia mea, astfel încît nimeni să nu poată vedea vreodată păcatul lui.“ Astfel, Marele împărat Constantin a închis desăvîrșit gura căutătorilor de scandal. Credința noastră ne oprește de la a spiona cu nerușinare păcatele altora, ea învățîndu-ne să ne cunoaștem în amănunțime doar propriile noastre păcate. Tot așa precum bolnavul din patul de spital se îngrijește și suferă din pricina propriei lui boli, căutînd să

facă totul spre a se vindeca, și nemaiavînd nici dorința nici puterea să scoată la iveală sau să rîdă de bolile altuia. Oare nu sîntem noi toți oamenii niște bolnavi pe patul de spital? Oare nu ne arată însuși bunul simț că se cuvine să ne îngrijim de propria noastră boală, mai curînd decît să dăm la iveală sau să rîdem de bolile altora? Să nu creadă nimeni că în viața cealaltă va mai apuca să se vindece de boala lui. Căci timpul și locul vindecării - spitalul - se află exclusiv în viața aceasta, în viața ce va să fie spital nu va mai fi: acolo va fi ori închisoarea, ori camera cea de nuntă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

- La cum, prin învierea Sa, El a îndreptățit nădejdea oamenilor în nemurire;
- La cum, prin învierea Sa, El a desființat frica de moarte în inimile celor credincioși.

Predică *Despre puterea lui Dumnezeu care întru slăbiciunile oamenilor se împlinește*

Cînd sînt slab, atunci sînt mai tare (II Coloseni 12: 10).

Nu se află contradicții în Sfînta Scriptură, după cum nici în aceste cuvinte contradicție nu este, deși s-ar părea să fie. Cele trupești sînt guvernate de sunetul cel din afară, cîtă vreme cele duhovnicești sînt guvernate de înțelesul cel dinlăuntru. Pentru omul trupesc contradicțiile se află la tot pasul, căci lui îi este frică de obstacole, și fuge chiar și de umbre cînd ele i se înfățișează ca obstacole sau piedici. Dar pentru omul cel duhovnicesc, toată știința mîntuirii se ascunde în înțelesul acestor cuvinte ale Sfîntei Scripturi.

Căci cînd sînt slab, atunci sînt mai tare. Adică, cînd îmi cunosc precis propria mea nimicnicie, atunci de abia îmi este dat să cunosc atotputerea lui Dumnezeu, și deci devin cel mai puternic. Cînd știu că de la mine însumi nu pot face nici cel mai mic bine, fie pentru mine, fie pentru alții, și cînd mă încredințez cu totul puterii și milostivirii lui Dumnezeu, atunci eu sînt cel mai puternic. Cînd îmi dau seama bine că în această lume eu nu sînt decît un veșnic naufragiat în pericol să se încece, care nici măcar nu poate să întindă mîna și să apuce Mîna lui Dumnezeu Care pururi i se oferă spre ajutor, dar în schimb cu glas și cu lacrimi strigă către Dumnezeu să vină și să-l smulgă cu putere din adîncul fără fund al păcatelor, atunci eu sînt cel mai puternic. Cînd văd că sînt slab ca o trestie uscată bătută de vîntul tuturor furtunilor, dar o trestie pe care Domnul Atotputernic o poate covîrși de viață și de har, și cînd mă rog cu credință să primesc și eu Harul Lui, atunci sînt cel mai puternic.

O fraților ai mei întru slăbiciune, să ne încredințăm pe noi înșine și toată viața noastră puterii lui Dumnezeu, ca și noi cei slabi și nimicnici să primim puterea Lui. Căci dacă ne vom încredința ajutorului omenesc, vom fi slabi, dar dacă ne vom încredința puterii lui Dumnezeu, vom fi foarte puternici. Să ne lipim cu tot sufletul de Dumnezeu, și toată puterea lui Dumnezeu va fi cu noi. Să ne mărturisim neputințele în fața lui Dumnezeu, și El ne va trimite nouă atotputernicul Său har. însuși Apostolul ne încredințează de aceasta prin cuvintele lui, cele ieșite din însăși experiența și exemplul vieții lui: *Cînd sînt slab, atunci sînt mai tare.* Cu adevărat contradicție nu se află nicicînd în Sfînta Scriptură. Căci omul trupesc vede contradicții din cauza sunetului cuvintelor, pe cînd omul duhovnicesc, intrînd în înțelesul lor, le dă la o parte părelnicile contradicții cele din

afară și se bucură, prin trăire și experiență, de înțelesul lor tainic și de viață făcător. O Stăpîne Doamne iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormânt, milostivește-Te de noi cei preaslabi și ne dăruiește nouă atotputerea Sfântului Tău har,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

23 aprilie

• *Pomenirea Sfântului Marelui Mucenic Gheorghie, Purtătorul de Biruință*
Acest mare și preaminunat sfânt s-a născut în Capadocia, ca fiu al unor părinți foarte bogați, împodobiți cu toată virtutea. Tatăl lui a fost chinuit pentru Hristos, după care maica lui s-a strămutat în Palestina. Când Gheorghie a crescut la vârsta trebuincioasă, el a îmbrățișat cariera militară, unde la vârsta de douăzeci de ani a ajuns la rangul de tribun, în care a și intrat în garda imperială a împăratului Dioclețian. Când Dioclețian și-a început cumplitele persecuții împotriva creștinilor, Gheorghie s-a înfățișat înaintea lui și i-a mărturisit cu curaj că și el este creștin, împăratul atunci a poruncit să fie aruncat în închisoare, să i se ferece picioarele în butuci, iar pe piept să i se pună o piatră grea. Apoi împăratul a poruncit ca Gheorghie să fie legat de o roată sub care s-a așezat o scîndură cu unghii de fier, astfel încît la fiecare rotire a roții trupul lui Gheorghie să fie astfel scrijelit, încît să se facă în întregime o rană sîngeroasă. După aceasta l-au îngropat într-o groapă săpată în pămînt, lăsîndu-i afară doar capul, și acolo mucenicul a rămas trei zile și și trei nopți. După aceasta lui Gheorghie i s-a dat să bea otravă pregătită de un vrăjitor, în toate aceste chinuri însă Gheorghie se ruga neîncetat lui Dumnezeu, iar Dumnezeu îl vindeca pe el de toate rănilor cumplitelor chinuri, salvîndu-l de la moarte spre uluirea tuturor. Când însă a și înviat un mort cu rugăciunile lui, atunci mulți au trecut la Credința în Hristos. Printre aceștia s-a aflat și Alexandra, soția împăratului Dioclețian, mai marele preoților idolești, plugarul Glicherie, și Valerius, Donatus și Therinus. În cele din urmă Dioclețian a poruncit uciderea prin tăierea capului și a lui Gheorghie, și a propriei lui soții, împărăteasa Alexandra. Fericita Alexandra a murit pe eșafod mai înainte ca să i se taie capul, iar apoi a fost decapitat Gheorghie. Acestea s-au întîmplat în anul 303. Minunile care s-au lucrat la mormîntul Sfântului Mucenic Gheorghie sînt nenumărate. Nenumărate sînt și aparițiile lui, atît în vis cît și aievea, în fața ochilor celor credincioși care, atunci ca și astăzi, l-au chemat pe el cu credință și i-au cerut grabnic ajutor. Arzînd de dragostea lui Hristos Dumnezeu, acestui sfânt Gheorghie nu i-a fost greu ca pentru dragostea lui el să lepede cu dispreț toate: rang militar, bogății mari, onoruri imperiale, prieteni și chiar lumea întreagă. Pentru această dragoste a lui Domnul l-a răsplătit cu nepieritoarea cunună a slavei celei cerești și pămîntești, și cu veșnica și fericita viață a împărăției. Pe lîngă aceasta, Dumnezeu i-a dat puterea de a le sta în ajutor tuturor celor ce se află în dureri și chinuri mari, și care cheamă cu evlavie și cu credință numele Sfântului Marelui Mucenic Gheorghie, Purtătorul de Biruință.

• *Pomenirea Sfântului Nou Mucenic Lazăr*

Acest nou sfânt mucenic Lazăr era de neam bulgar, din ținutul Gabrovo. El de tînăr și-a părăsit locul natal și s-a strămutat în Anatolia. Acolo el s-a făcut păstor de oi în satul Soma. Creștin fiind, Lazăr a stîrnit ura turcilor împotriva sa, fiind aruncat în închisoare de un anume aghă. După torturi prelungite și sălbatice din partea unor oameni care erau mai mult fiare decît oameni, chinuri pe care Lazăr le-a îndurat cu eroism datorită iubirii lui fierbinți pentru Stăpînul Hristos, acest tînăr

mucenic a fost omorât în ziua de 23 aprilie a anului 1802, pe când era în vîrstă de douăzeci și opt de ani. Dumnezeu l-a primit pe noul mucenic Lazăr în locașurile Sale cele cerești, proslăvindu-l și în ceruri și pe pămînt, căci la sfințele lui moaște au avut loc nenumărate minuni.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mare Mucenic Gheorghie

Sfîntul Gheorghie, de pe un cal înalt,

Pe fecioara de dinții balaurului o a mîntuit.

Lancia sa Semnul Crucii poartă:

Ea este armă sflntă, de neînvis.

Cu astă sflntă armă Sfîntul a răpus balaurul,

Dînd-o vie pe fecioară în mîna tatălui ei.

Cu bunătatea lui el pe însuși Domnul L-a îndatorat,

Iar Domnul pe sfînt cu cununa slavei l-a răsplătit.

Sfîntul Gheorghie, cel cu inima vitează, Averile sale toate săracilor le-a dat,

Onorurile toate și-a acestei lumi slavă Lepădatu-le-a pentru dragostea lui Hristos,

Marele Biruitor.

Chinurile le-a îmbrățișat, el lor le-a zis „Da. " Trupul său s-a zdrobit ca sufletul să se mîntuiască. Cu a sa bunătate pe însuși Domnul L-a îndatorat, Iar Domnul pe sfînt cu cununa slavei l-a răsplătit.

Gheorghie, bărbat Sfînt și de Biruință Purtător

Și astăzi pășește cu-a sa lande cruciformă.

Dreptatea el păzește, pe nedrepti nu îi cruță.

Oricine îl cheamă cu lacrimi și credință

Oricine i se roagă din inimă zdrobită,

Găsește la Sfîntul grabnic ajutor.

Cu bunătatea sa Gheorghie pe însuși Domnul L-a îndatorat,

Iar Domnul pre el l-a răsplătit cu cununa slavei.

Cugetare

în timpul unei răscoale la Constantinopole în timpul domniei Marelui împărat Constantin, niște furioși au desfigurat statuia împăratului ce se afla într-o piață importantă a metropolei, stricîndu-i nasul și urechile. Unii vicleni lingușitori atunci au alergat la împărat și i-au povestit cu mare dezgust și lux de amănunte cum îi distruseseră anumiți statuia, stricîndu-i nasul și urechile, cerîndu-i împăratului aspră pedeapsă pentru ei. Dar Marele împărat și-a pipăit atunci nasul și urechile, și le-a răspuns lingușitorilor care îl priveau: „Precum văd, nasul și urechile noastre sînt la locul lor, nevătămate." Lingușitorii s-au retras atunci repede, acoperiți de rușine. Cu aceeași împărătească generozitate ar trebui să îndurăm și noi insultele care ni se aduc. De aceea și noi să ascultăm întotdeauna cu imparțialitate acuzațiile împotriva altora pe care ni le înfățișează lingușitorii noștri. Iar înaintea Domnului și a noastră înșine să mărturisim întotdeauna că, din cauza păcatelor noastre, noi merităm insulte chiar mai mari decît acelea care ni se aduc împotriva.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum învierea Lui este începutul unei zile noi și strălucite în istoria omenirii;

La cum învierea Lui este pacea și tăria mea, și învierea sufletului meu, cîtă vreme eu sînt încă în trup.

Predică *Despre trezirea dreptei noastre judecăți*

Iubiților, aceasta este acum a doua epistolă pe care v-o scriu. In ele caut să trezesc, în amintirea voastră, dreapta judecată (II Petru 3:1).

Vedeți, fraților, scopul pe care îl are Apostolul Petru atunci când își scrie epistola? El voiește să trezească în oameni dreapta judecată! Apostolul socotește acesta țelul principal al scrisorii lui. Și cu adevărat, el acesta și este. Căci dacă în sufletul fiecărui om s-ar trezi la viață judecata cea dreaptă care dormitează în inima lui, atunci nu ar mai exista nici un om pe pământ care să nu creadă în Hristos Domnul, care să nu-L mărturisească ca fiind Stăpînul Cel Răstignit și înviat și Mîntuitorul lumii, și care să nu se întoarcă plin de zdrobire la pocăința de toate păcatele cele comise din impulsul judecăților celor nedrepte.

Căci nimic nu ne desparte mai mult de Dumnezeu decît judecata cea nedreaptă. Și ce face ca judecata omului să fie nedreaptă? Păcatul. Așa cum laptele, atunci cînd în el se picură doar o picătură de otravă, se strică cu totul, așa și mintea omului, cînd ea este viciată fie și de un singur păcat, devine complet necurată și nedreaptă.

Căci orice păcat este necurat; orice păcat întinează mintea și judecata omului, făcînd-o otrăvitoare și murdară. Toată cunoașterea unei astfel de minți se face necurată, precum murdar va fi tot chipul ce se va oglindi într-o oglindă murdară.

Ci *toate sînt curate pentru cei curați* (Tit 1: 15), zice Pavel, cealaltă căpetenie a Apostolilor, în Paradis, cîta vreme Adam a avut mintea lui curată, toată cunoașterea lui despre Dumnezeu Făcătorul și toate cele făcute era limpede și adevărată. Dar păcatul i-a întunecat mintea, pe a lui și pe a tuturor urmașilor lui.

Cu toate acestea, acea minte paradisiacă și curată a omului de dinainte de păcat nu este acum cu totul moartă; ci ea mai curînd dormitează în sufletele oamenilor celor ce sînt mereu născuți în păcat. Nu trebuie decît ca această judecată dreaptă să fie trezită la viață, și atunci ea îl va conduce pe om fără greș înapoi la Hristos. De aceea își asumă Apostolul responsabilitatea de a trezi în oameni judecata lor dreaptă, cea pe care dintru început Dumnezeu le-a dăruit-o printr-o minte curată, limpede și străvăzătoare.

O fraților, să-i venim și noi în ajutor sfîntului apostol, celui care pentru dragostea Lui s-a răstignit cu capul în jos, în sfînta lui luptă de trezire a dreptei judecăți în sufletele noastre. Să-l ajutăm și noi, cel puțin în cele privitoare la noi înșine, și să contribuim fiecare la trezirea propriei noastre judecăți drepte! Dacă fiecare din noi vom face aceasta, atunci vom vedea cum noi cu toții avem o singură minte. Căci mințile cele curate luate la un loc una sînt, pe cînd cele necurate sînt legiune!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cel Care ai înviat a treia zi din mormînt, trezește și întru noi judecata cea dreaptă, pentru rugăciunile Sfîntului Tău Apostol Petru,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

24 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Sava Stratilat [Generalul]*

Acest slăvit Sava a trăit la Roma în timpul domniei împăratului Aurelian, deținînd rangul de general. El era descendentul unui trib gotic. El adesea îi cerceta pe creștini în închisorile lor, ajutîndu-le lor din averile lui. Din cauza mării sale curății și a multelor sale postiri, Dumnezeu i-a dăruit putere asupra duhurilor necurate. Cînd Sava a fost acuzat că este creștin, el a stat cu curaj în fața împăratului, și-a lepădat de la sine centura militară, semnul înaltului său rang, și L-a mărturisit pe față pe Hristos Dumnezeu. Sava a fost torturat în nenumărate feluri:

a fost biciuit, sfișiat cu unghii de fier, ars cu flacăra luminării. Dar în ciuda cruzimii și sălbăticiiei acestor torturi el nu murea, ci dimpotrivă, chinuit fiind și aruncat înapoi în celulă, era scos mereu de acolo viu și sănătos. Mare parte din corpul său de armată, văzînd cele ce se petreceau cu generalul lor, au îmbrățișat fără șovăire Credința Creștină, și șaptezeci dintre ei au fost imediat decapitați pentru aceasta, din ordinul împăratului. Hristos Mîntuitorul i-a apărut înconjurat de lumină mare Sfîntului Sava în închisoare și l-a întărit pe mucenicul Lui. După aceasta, Sfîntul Sava a fost osîndit la moarte prin înecare. El a fost aruncat în apele unui rîu adînc, unde și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, la anul 272. Sufletul lui viteaz s-a înfățișat înaintea lui Dumnezeu, Căruia i-a rămas credincios în mijlocul tuturor și celor mai mari chinuri.

- *Pomenirea Sfintei Preacuvioase Elisabeta*

Încă din frageda ei tinerețe această Elisabeta a intrat în cinul monahal, în Mînăstirea Sfîntilor Cosma și Damian din Constantinople, luînd asupra sa mari și aspre nevoițe ascetice, din dragoste pentru Hristos și pentru mîntuirea sufletului ei. Ea se socotea pe sine mireasa lui Hristos, socotind întreaga lume ca și cînd nu ar fi fost. Marea ei milostivire către oameni, mai ales către cei bolnavi și suferinți, venea din marea ei dragoste de Dumnezeu. Prin darul Sfîntului Duh, preacuvioasei Elisabeta i s-a dat putere asupra bolilor, și ea vindeca mult popor de suferințele lor. Ea a fost văzută sfînd la rugăciune toată noaptea, înconjurată în întregime de lumina nezidită. După moartea ei, sfintele ei moaște aveau și ele puterea facerii de minuni, mulți bolnavi și suferinzi aflîndu-și la ele vindecare desăvîrșită, de-a lungul tuturor veacurilor de la moartea ei înoace. Sfînta Preacuvioasă Elisabeta a adormit cu pace și a intrat în bucuria locașurilor celor cerești ale Stăpînului Hristos la anul 540.

- *Pomenirea Sfîntilor Mucenici Eusebie, Neon, Leontie și Longhin*

Aceștia patru au fost cu toții militari, împreună pătimitori cu Sfîntul Marele Mucenic Gheorghie Purtătorul de Biruință. Martori fiind ai marilor lui chinuri și minuni, acești minunați oșteni s-au făcut și ei Creștini, din care pricină au fost cu toții omorîți prin tăierea capului.

- *Pomenirea Sfîntilor Mucenici Pasistrate și Valentin*

Cînd judecătorul îl silea pe Pasistrate să ajucă jertfe idolilor (așa cum îl silise și pe fratele mucenicului, Papianus, care căzuse de la Hristos din pricina gorazei de chinuri), Pasistrate și-a pus mîna în foc și a strigat: „Trupul muritor este și se arde de foc, dar sufletul nemuritor este și focul acesta nu-l simte!” Maica lui era lîngă el și îl întărea, susținîndu-l să îndure pînă la sfîrșit. El a fost omorît prin tăierea capului împreună cu Valentin, amîndoi strămutîndu-se la locașurile cele cerești la anul 228.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Toma, cel Nebun pentru Hristos*

Ori de cîte ori se afla în cetatea Antiohiei cu treburile mînăstirii, Toma se prefăcea întotdeauna nebun pentru dragostea lui Hristos. Un anume Anastasie nu a voit să-i dea lui Toma milostenia pe care o cerea pentru mînăstirea lui, ci în loc de aceasta l-a lovit cu pumnul. Toma atunci a prorocit: „De aici înainte, nici eu nu voi mai primi nimic de la Anastasie, nici Anastasie nu va mai putea să-mi dăruiască vreodată ceva.” După o zi Anastasie a murit, iar Toma, mai înainte de a se întoarce la mînăstirea lui, a murit și el. Astfel prorocia acestui bărbat sfînt s-a împlinit. Sfîntul Toma s-a săvîrșit la Dafni, lîngă Antiohia, în vremea Patriarhului Domnus (546-560).

- *Pomenirea Sfinților Noi Mucenici Luca și Nicolae*

Minunatul tânăr Luca, croitor cu meșteșugul, a luat mucenicia pentru Hristos la anul 1564. Iar Nicolae s-a încununat și el cu mucenicie pentru Hristos la anul 1776.

Cântare de laudă la Sfântul Toma cel Nebun pentru Hristos

Sfântul Toma nebun se preface

Pentru dragostea lui Hristos.

In inima lui însă el pe Hristos îl slăvește,

Pe Unul Ziditorul, Făcătorul lumii.

In inima lui stă Numele lui Hristos:

„Stăpîne Doamne, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”

Și Numele lui Hristos hrana sufletului lui este:

„ Stăpîne Doamne, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”

Sfântului Toma nu-ipasă

Lumea ce va zice de el.

„Lumea ura își verse, amenințe-ntr-una;

Judecata a lui Dumnezeu este.

Căci cine lumii plăcea-va,

Mincinos înaintea lui Dumnezeu se va afla. "

Toma zîmbește

Cînd vede lumea umflîndu-se în măririle ei.

„ O, tu, lume, umbră deasupra apei,

Ce te umfli întru ale tale deșertăciuni?

Adevăr doar la Domnul este.

Doar cunoscînd că tu om ești nimic,

Putea-vei cu adevărat

Să slăvești pe Dumnezeu. "

Cugetare

Indemnîndu-i pe creștini să se adune în biserică pentru sfintele rugăciuni, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Cînd cetățenilor împilați ai unui oraș li se aduce la cunoștință o lege împărătească, cetățenii nu stau să se întrebe ce fel de viață duce mesagerul, dacă e bogat sau sărac, drept sau păcătos: ci ei ascultă cu atenție și chiar cu sufletul la gură ce citește el. Dacă vreunul nu a auzit bine ce s-a citit, el întreabă pe cineva care a auzit bine. Deci, cînd avem asemenea frică de domnitorul pămîntesc, oare cu cît mai mult nu ar trebui să ne fie frică de cele ce se citesc de către preoți, avînd în vedere că însuși Stăpînul Cerurilor grăiește prin cele propvăduite de ei, măcar că sînt și ei oameni păcătoși." Cu adevărat, ce altceva este Sfînta Scriptură decît înscrisul lăsat nouă de însuși împăratul Cel Ceresc? De ce se face că acest document unic și mîntuitor nu constituie preocuparea noastră de fiecare ceas și de fiecare zi, cîtă vreme știrile triviale ale ziarelor și hotărîrile tuturor mărunțelilor primari ne interesează atît de mult? Sfîntul Antonie a zis: „Fie ca toate cele pe care le faceți să-și afle temeinicia în Sfînta Scriptură." Dar cum să așezăm noi temeiul tuturor acțiunilor vieții noastre în Sfînta Scriptură cînd noi nu o citim, deci nu o cunoaștem?

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

- La cum învierea Lui alungă de la noi orice nedumerire, apăsare ori tristețe;
- La cum învierea Lui seamănă în sufletul omului liniștea, curajul și buna voire.

Predică *Despre deșertăciunea a toate pe lângă Hristos*

Eu... m-am lipsit de toate și le privesc drept gunoaie, ca pe Hristos să dobîndesc (Filipeni 3: 8).

Apostolul care a scris aceste cuvinte avea cunoașterea lumii acesteia; el avea avere multă și prieteni; el era tînăr și bogat; el avea toate avantajele unei cariere bogate și pline de succes printre conașionalii săi. Dar el zice: *M-am lipsit de toate*. Pentru dragostea lui Hristos Iisus Domnul, el s-a lipsit de toate, înaintea înțelepților acestei lumi, el s-a făcut nebun; înaintea bogaților lumii, el s-a făcut ca un cerșetor; înaintea prietenilor lui, el s-a făcut ca un dușman. El și-a risipit tinerețea și sănătatea prin suferințe și chinuri pe care și le-a asumat pe deplin, cu bună știință și cu bucurie. Cu un singur gest el și-a închis definitiv toate porțile succesului în această lume. Dar de ce faci tu acestea, O Sfinte Slăvite Apostole Pavele? Pentru că, *Eu pe toate le privesc drept gunoaie, ca pe Hristos să dobîndesc*.

Fraților, oare s-a înșelat Apostolul, privindu-le pe toate drept gunoaie, și oare cu adevărat a dobîndit el ceva mult mai bun, dobîndindu-L pe Hristos? Douăzeci de veacuri stau mărturie că Sfîntul Apostol deloc nu s-a înșelat pe el și că, dobîndindu-L pe Hristos, el a dobîndit ceva cu mult mai înalt și mai bun decît cele privite ca niște gunoaie și lepădate. El s-a învrednicit de înțelepciune mai înaltă decît înțelepciunea întregii lumi; de bogății nepieritoare și incoruptibile; de prieteni mari: pe sfinții îngeri ai lui Dumnezeu; și de tinerețe veșnică, lipsită de orice boală sau pericol de îmbătrînire; el a mai dobîndit succesul cel veșnic care crește mereu în viața cea veșnică a împărăției. Toate acestea le-a dobîndit Apostolul dobîndindu-L pe Hristos. Toate acestea le-a dobîndit el lepădîndu-se de bogățiile pe care lumea le oferă favoriților ei. Cu adevărat, fraților, Hristos mai înalt și mai bun este decît întreaga lume. Cuvinte nu sînt care pot să exprime superioritatea Lui față de lume. Căci lumea îi înșală pe favoriții ei, dar Hristos îi răsplătește din belșug pe ai Lui. Lumea dă puțin și cere totul. Lumea oferă stricăciune și cere sîngele prețios al vieții. Dar Hristos cere puțin și oferă totul. El caută ca noi să lepădăm stricăciunea, tocmai ca să ne poată dărui viața veșnică. Fraților, Hristos este singurul, marele și adevăratul nostru prieten.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, ajută-ne nouă să ne lepădăm de toate mojițiile și trivialitățile stricăciunii lumii acesteia, ca să putem primi de la Tine viața veșnică singura adevărată, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

25 aprilie

• *Pomenirea Sfîntuhii Apostol și Evanghelist Marcu*

Sfîntul Marcu a fost cel care a călătorit mereu și 1-a slujit pe Sfîntul Apostol Petru, Corifeul Apostolilor, în prima lui Epistolă, acesta îl numește pe Marcu fiul său - nu fiu după trup, ci fiu după duh (I Petru 5: 13). Pe cînd Marcu se afla la Roma împreună cu Apostolul Petru, credincioșii 1-au rugat să scrie pe hîrtie învățăturile mîntuitoare ale Stăpînului Hristos, minunile Lui și viața Lui, ca să le aibă pe acestea pururea cu dînșii. Astfel Marcu a scris Sfînta Evanghelie, pe care Sfîntul Apostol Petru a văzutu-o și citit-o cu ochii lui și a dat mărturie despre ea că este adevărată. Marcu a fost hirotonit episcop de Sfîntul Petru și trimis să predice în Egipt. Și așa s-a făcut Sfîntul Evanghelist Marcu întîiul predicator al Cuvîntului și

întâiul Episcop în Egipt. Egiptul se afla atunci într-un cel mai adânc întuneric al păgânismului, idolatriei, vrăjitoriei și răutății celei drăcești. Cu ajutorul lui Dumnezeu, Sfântul Marcu a izbutit să semene sămânța învățaturii lui Hristos prin toată Libia, Ammonichia și Pentapolis. Din Pentapolis Sfântul Marcu a coborât la Alexandria, unde l-a purtat Duhul lui Dumnezeu. În Alexandria el a izbutit să întemeieze Biserica lui Dumnezeu, să hirotonească episcopi, preoți și diaconi, și să-i întărească pe toți într-o Sfântă și Dreaptă Credință. Sfântul Marcu își întărea învățătura prin

multe și mari minuni. Când păgânii au început să îl acuze pe Marcu că le distruge credința lor idolească, și când guvernatorul cetății a pornit să-l vâneze, Sfântul Marcu s-a întors la Pentapolis, unde a continuat să întărească lucrarea care o începuse acolo. După doi ani Sfântul Marcu s-a întors la Alexandria, spre bucuria mare a credincioșilor, al căror număr sporise minunat. Aceasta a fost împrejurarea în care păgânii l-au prins pe Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu, l-au legat în lanț tare și au început să-l tîrîie peste pietrele ascuțite ale drumului, strigînd tare: „Să-l tîrîm pe bour în staul!” Rănit și însîngerat în tot trupul, Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu a fost aruncat în temniță unde mai întîi a venit la el un înger ceresc care l-a mîngîiat și l-a întărit. După aceea S-a pogorît la el însuși Domnul nostru Iisus Hristos, și i-a zis: „Pace ție, Maree, Evangheliste al Meu!” La aceste cuvinte Marcu a răspuns: „Pace și Duhului Tău, O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase al meu!” în ziua următoare idolatrii cei sălbatici l-au scos pe Marcu din închisoare și iar au început să-l tîrască peste bolovanii ulițelor Alexandriei, cu același urlet: „Să-l tîrîm pe bour în staul!” Sfișiat și sfișit de chinuri, Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu a murmurat: „întru mîinile Tale, Doamne, dau sufletul meu.” Astfel Marcu a murit iar sufletul lui s-a înălțat la lumea cealaltă, mai bună. Sfintele lui rămășițe au fost înmormîntate cu cinste de către Creștini, la ele lucrîndu-se de-a lungul veacurilor mari minuni de vindecare a tuturor bolilor, neputințelor și durerilor sufletești și trupești

- *Pomenirea Sfîntului Anian, cel de al Doilea Episcop al Alexandriei*

Cînd Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu a coborât din corabia sa, pășind pe uscatul Alexandriei, una din sandalele ce încălțau picioarele sale s-a rupt. El a întîlnit atunci un cizmar căruia i-a dat sandalele, rugîndu-l să i le repare. Reparîndu-i-le, cizmarul s-a înțepat cu acul de cizmărie la mîna stîngă, și sîngele curgînd din abundență, cizmarul a început să strige de durere. Atunci Apostolul lui Dumnezeu Marcu a amestecat tînă cu scuipatul său și a uns rana cizmarului, care de îndată s-a făcut sănătoasă ca și cînd nu ar fi fost niciodată rănită. Uimit peste măsură de această minune, cizmarul l-a invitat pe Sfântul Marcu la sălașul său. Ascultîndu-i învățătura, cizmarul Anian a luat Sfântul Botez, împreună cu toți casnicii săi. Anian a dat dovadă de atîta înaltă virtute și rîvnă pentru lucrarea lui Dumnezeu încît Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu l-a hirotonit într-un episcop. Acest bărbat sfînt a fost cel de al doilea episcop al Bisericii Alexandriei.

Cîntare de laudă la Sfîntul Apostol și Evanghelist Marcu

Sfîntul Marcu Evanghelistul la Egipt s-a grăbit,

Precum albina în zbor purtînd mierea ei.

Egiptul atunci dulceața învățaturii lui Hristos a cunoscut,

Dulceața cunoașterii celei vii.

Poporul s-a uimit de Hristos:

De venirea Lui în trup, de grija Lui pentru lume,

*De smerenia și smerirea Lui ca să o mîntuiască pre ea,
De învierea Lui întru putere și slavă.
„Intru întuneric cu adevărat umblat-ampînă acum. ”
Mai zis-au egiptenii: „Iată acum soare ne-a răsărit nouă.
Să ne bucurăm, popor, de astă zi luminoasă!”
Marcu pre duhovnicescul său ogor cu al său sînge l-a udat,
Din care pricină toți idolii s-au dărîmat,
Iar Eghiptul la Sfîntul Botez a venit:
P am întul faraon Hor
Ogorul lui Dumnezeu s-a făcut,
A Sa Apostolească Biserică.*

Cugetare

Diavolul rapid află lucrare pentru mîinile cele trîndave, iar îngerul Domnului repede află îndeletnicirea potrivită mîinilor celor harnice, în această lume în permanentă mișcare și neîncetată schimbare și prefacere, omul trebuie să fie mereu ocupat, fie că vrea fie că nu, ori cu lucruri bune, ori cu lucruri rele. Căci trîndavul de fapt nu stă niciodată degeaba. El este un harnic lucrător în slujba diavolului. Trupul și sufletul trîndave sînt ogorul cel mai potrivit pentru semănăturile și recoltele dracilor. Sfîntul Antonie cel Mare zice: „Trupul are nevoie ca să fie supus lucrului, fără preget.” Sfîntul Efrem Șirul zice: „Să ne învățăm cu munca, așa ca să nu fie nevoie să ne învățăm cu cerșitul.” Toți ceilalți Sfîinți Părinți, fără nici o excepție, ne învață mereu despre necesitatea muncii în scopul mîntuirii sufletului omului. Sfîinții Apostoli împreună cu toți sfîinții sînt pentru noi pilde vii de muncă continuă și concentrată, atît fizică, cît și duhovnicească. Că omul trîndav pe pămînt, prin trîndăvia lui, nu numai că nu-și lungeste viața, dar chiar și-o scurtează - se vede limpede din marea longevitate a multor sfîinți, care au fost întotdeauna cei mai mari muncitori dintre toți muncitorii de pe pămînt.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus Hristos, Cel înviat:

La cum învierea Lui ne îndeamnă și ne întărește spre lucrarea tuturor lucrurilor bune, atît trupești, cît și duhovnicești

La cum învierea Lui luminează fiecare lucrare bună a noastră cu lumina nădejzii în Dumnezeu Cel viu, Care numără lucrările noastre, le măsoară și le păzește pentru Ziua Judecării.

Predică Despre dragostea Apostolilor față de muncă:

Nici n-am mîncat de la cineva pîine în dar, ci cu muncă și cu trudă am lucrat noaptea și ziua, ca să nu împovărăm pe nimeni dintre voi (II Tesaloniceni 3:8).

Mai întîi împlinește, și numai după aceea învață pe altul. Toți Apostolii și toți sfîinții lui Dumnezeu au îmbrățișat acest dicton ca filosofia lor de viață. Astfel, Sfîntul Apostol Pavel, chiar mai înainte ca să rostească porunca: *dacă cineva nu vrea să lucreze, acela nici să nu mănînce* (II Tesaloniceni 3: 10) a spus răsPICAT despre sine, precum și despre împreună-lucrătorii Evangheliei, că ei nu au mîncat de la nimeni pîine în dar, ci că prin sudoarea lor de noapte și de zi își cîștigă cele necesare traiului, pentru care *cu trudă au lucrat noaptea și ziua!* Iată adevărații lucrători! Iată albinele de miere purtătoare ale lui Hristos! Muncă trudnică noaptea și ziua - unde mai este atunci timp de păcătuit?! Muncă trudnică noaptea și ziua - unde să-și mai încuibie atunci dracii loc pentru patimi? Muncă trudnică noaptea și ziua - unde să se mai afle atunci loc pentru sminteală?

în unele mînăstiri din Egipt și Palestina viețuiau odată și pînă la zece mii de

monahi. Ei cu toții acolo se hrăneau și trăiau din lucrul mâinilor lor: din alcătuitul stupilor, coșnițelor și covorașelor de trestie, și din alte feluri de lucru al mâinilor. Trudă grea de zi și de noapte, și rugăciune neîncetată, noaptea și ziua. Dacă monahul cugeta să-și vîndă stupul la oraș pe un preț mai mare decît cel poruncit de stareț, el era pedepsit pentru aceasta. Căci la nevoitori nu se punea problema îmbogățirii din lucrul mâinilor lor, ci de trebuință le era doar acoperirea hranei și strictelor necesități de îmbrăcăminte, în acestea, nevoitorii monahi din toate timpurile au fost și sînt cei mai fideli urmași ai marilor apostoli.

O fraților, să fugim de trîndăvie ca de o peșteră plină de dihăanii sălbatice și șerpi veninoși! Dacă cumva ni se întîmplă totuși să cădem întru o astfel de peșteră, atunci să facem bine și să scăpăm din ea, mai înainte ca jivinele să astupe cu desăvîrșire gura peșterii. Căci peștera este sălașul unde omul trîndav caută să se odihnească. Jivinele sînt duhurile satanice, care se simt mai la ele acasă într-un astfel de sălaș decît lîngă căpetenia lor Satan cea din iad!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cel minunat întru lucrurile zidrii Tale, trezește-ne pre noi din trîndăvie și întărește-ne spre trudă grea de zi și de noapte, prin Duhul Tău Cel Sfînt,

Căci Ție se cuvine toată cinstea și mulțumită în veci, Amin.

26 aprilie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Vasile, Episcopul Amasiei*

Liciniu, cumnatul Marelui Constantin, soțul surorii împăratului, se prefăcea înaintea feței lui a fi mare creștin. Dar cînd a luat putere de la împărat să stăpînească întregul Răsărit, el a început, mai întîi în ascuns, dar mai apoi pe față, să-i prigonească pe creștini și să înalțe închinarea la idoli. Soția lui suferea cumplit pentru aceasta, dar nu putea nicicum să-și convingă soțul să se îndepărteze de la rușinea acestei nelegiuiri. Dîndu-se însuși pe sine idolatriei, Liciniu s-a dedat pe lîngă aceasta și la toate patimile cele necurate ale desfrînărilor, dar mai cu seamă la brutalitatea împotriva femeilor. Bîntuit fiind de duhurile necurate, Liciniu voia să o necinstească pe fecioara Glafira, care se afla în serviciul împărătesei, soția lui. Glafira atunci a alergat și i-a spus totul împărătesei, care văzînd acestea, a trimis-o în taină departe de curtea imperială de la Nicomidia, în provincia Pontus. Glafira a sosit în cetatea Amasia, unde a fost întîmpinată și primită cu bunătate de Episcopul Vasile, împreună cu alți creștini. Glafira, fericită că a fost salvată de la întinăciune, i-a scris împărătesei despre toate acestea, împărăteasa s-a bucurat și ea cu inima și a trimis bani către biserica din Amasia. Cu toate acestea, una din scrisorile Glafirei către împărăteasă a căzut în mâinile eunucului împăratului, care i-a arătat-o lui Liciniu. Împăratul, aflînd unde este ascunsă Glafira, a poruncit ca numaidecît să fie adusă la Nicomidia, împreună cu Episcopul Vasile. Între timp Glafira însă a murit, iar soldații 1-au adus pe Episcopul Vasile la Nicomidia, singur și legat. După torturi și închisoare, acest binecuvîntat bărbat a fost omorît prin tăierea capului și aruncat în mare, la anul 322. Prin vedenia unui înger al Domnului, clerul lui au aflat trupul păstorului lor lîngă cetatea Sinope. Ei au scos trupul din apă cu ajutorul unui năvod pescăresc și 1-au adus la Amasia, unde 1-au îngropat cu cinste în biserica ce se zidise prin truda lui. Împăratul Constantin a ridicat oștire împotriva lui Liciniu, 1-a învins, 1-a capturat și 1-a aruncat în exil în Galia, unde acest urîtor de Dumnezeu și-a sfîrșit viața cu necinste.

- *Pomenirea Sfîntului Ianchie din Devici*

Ianichie era sîrb din localitatea Jicea. Încă de tînr pe el l-a covîrșit dragostea lui Hristos. El și-a părăsit casa și familia și s-a retras în regiunea Ibar de la gura Rîului Negru, într-o peșteră îngustă în care, după tradiție, Simțul Petru din Koriș viețuiește în nevoițe pustnicești înainte de el. Cînd faima lui a început să se întindă în popor, el a plecat în taină la Drenița și s-a ascuns în pădurea deasă de la Devici. Aici Sfîntul Ianichie a petrecut ani îndelungați în singurătate, tăcere și rugăciune. După tradiție, Marele Jupan sîrb Gheorghe Brancovici a adus-o la el pe fiica lui ce suferea de nebunie, iar sfîntul a vindecat-o. De bucurie și spre mulțumire, Gheorghe a înălțat o mînaștire în acel loc, cunoscută și astăzi pe numele de Devici. Aici odihnesc și sfintele moaște făcătoare de minuni ale Sfîntului Ianichie. În această mînaștere, în anii mai din urmă, s-a nevoit în monahism și faimoasa plăcută a lui Dumnezeu sihastră monahia Eufimia, mai cunoscută în ținutul Kossovo sub numele de „Fericita Stoina.” Ea a adormit întru Domnul la anul 1895.

- Pomenirea Sfîntului Ștefan, Episcopul Fermului
Acest Ștefan era de neam rus. Din fragedă vîrstă el s-a dăruit pe sine rugăciunii și cugetărilor dumnezeiești. Tînr fiind, el a plecat la Rostov, unde a fost tuns monah în Mînaștirea Sfîntul Grigorie Teologul. Aflînd despre ținutul Fermului, care era cu totul înăbușit de buruienile idolatriei păgîne, Ștefan a dorit să fie misionar în acel ținut. El îndată a început să învețe cu rîvnă limba locuitorilor din Ferm pe care, stăpînind-o, i-a alcătuit alfabetul și a tălmăcit apoi în ea sfintele cărți bisericești. Cu binecuvîntarea mitropolitului Moscovei, presbiterul Ștefan a pornit în călătoria lui apostolică și misionară, începînd să predice Evanghelia cu rîvnă apostolică în întunericul gros al idolatriei care domnea în Ferm. Botezînd cîteva suflete, el s-a străduit să ridice în Ferm o sfîntă biserică închinată Sfîntului Praznic al Bunevestiri. Cînd în Ferm a început să înflorească Biserica lui Dumnezeu, presbiterul Ștefan a fost sfințit Episcop al ei. Suferind toate neajunsurile, greutățile, durerile, umilirile și răutățile, el a reușit să împrăștie întunericul idolatriei ce domnea între păgînii locuitori ai Fermului și să îi lumineze pe aceștia cu Lumina lui Hristos. La adînci bătrînețe el s-a reîntors din nou la Moscova, încheindu-și aici viața pămîntească și strămutîndu-se la locașurile cele cerești, lângă Stăpînul Hristos, la anul 1396.

Cîntare de laudă la Sfîntul Vasile, Episcopul Amasiei

Sfîntul Vasile în temniță zace,

Pentru Cinstita Cruce și Sfînta Credință în Hristos

Chinuri suferind.

El în Psalmi aduce cîntare de laudă Domnului,

Care pentru dragostea dreptății să sufere l-a învrednicit.

Tribunul împăratului către Vasile zice:

„Ascultă, bătrîne, împăratul Liciniu, al zeilor protector,

Ție îți poruncește ca zeilor să jertfești,

Iar de Hristos să te lepezi.

De nu, te-așteaptă amara moarte. ”

Sfîntul Vasile, de bucurie cu totul luminat,

Tribunului i-aduce minunat răspuns:

„Astfel să zici răului împărat:

împărăția ta toată la picioare de mi-aipune-o,

Dar mi-ai lua pe Hristos al meu Cel înviat,

Mi-ai oferi mult mai puțin

Decît mi-ai lua.

Tu, vînzător de Hristos Dumnezeu,

Voiești și pe mine scîrnav trădător să mă faci?!

O, dătătorule de moarte, mie de moarte nu mi-e frică!

Căci rob sînt al Domnului meu Hristos, Dătătorul Vieții!"

Cugetare

Sfinții sînt vii, iar puterea lor dăruită de Dumnezeu nu se împrușcă cu trecerea vremii. Sfîntul Ianichie de la Devici lucrează și astăzi minuni, așa cum a făcut-o și în timpul vieții lui pe pămînt, acum cinci sute de ani. Un anume Milos din Herțegovina se pregătea să călătorească la Ierusalim, într-un pelerinaj la Sfintele Locuri. Pe cînd se pregătea să pornească pe cale, Sfîntul Ianichie i-a apărut înainte în vis și i-a zis să nu meargă la Ierusalim: „Decît să mergi la Ierusalim, mai bine du-te la Devici," i-a grăit sfîntul, „iar acolo pune toate în rînduială și reclădește biserica mea!" Milos s-a supus sfîntului și s-a dus la Devici care căzuse deja în ruină, a curățat biserica și locul, le-a pus în rînduială, și așa a făcut să se poată aduce din nou acolo cîntare de laudă Domnului. Milos acolo s-a făcut monah și a rămas pînă la sfîrșitul zilelor lui. În timpul Primului Război Mondial și al ocupației austriece, un ofițer maghiar a sosit la Devici, împreună cu detașamentul său militar. Ofițerul l-a luat pe

Damaschin, starețul mînăstirii, l-a dus la racla Simțului Ianichie, și i-a cerut să-i spună ce se află acolo. „Obiecte sfinte," a răspuns starețul. „Ce fel de obiecte sfinte?" a rînjit ofițerul. „Voi țineți ceva ascuns acolo." Ofițerul a ordonat apoi soldaților să lovească racla cu topoare și să o răstoarne. Cînd se făceau acestea, deodată pe ofițer l-a tăiat o durere ascuțită în abdomen. El s-a întins în pat și mai înainte de căderea serii și-a lepădat necuratul lui suflet. Văzînd aceasta, soldații au fugit înapăimîntați din mînăstire lăsînt neterminat ceea ce începuseră să facă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum învierea Lui este o lumină mare care împrăștie întunericul îndoielilor, ignoranței și disperării noastre privitoare la viața după moarte;

La cum învierea Lui este o lumină mare care luminează calea pe care trebuie să mergem în această lume, și să sosim în lumea cealaltă.

Predică Despre Hristos, Care este afirmarea oricărui bine

Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Cel propovăduit vouă - prin noi, prin mine, prin Silvan și prin Timotei - nu a fost da și nu, ci da a fost întru El (II Corinteni 1: 19).

Hristos nu este întuneric și lumină, ci pururi numai lumină. Hristos nu este adevăr și neadevăr, ci pururi numai adevăr. Nici nu este El și putere și slăbiciune, ci El pururea numai putere este. Nici iubire și ură, ci pururea doar iubire. El este da-ul oricărui bine, și nu se află întru El șovăire între „da" și „nu;" învățătura Lui este atotcurată, atotadevărată, atotluminoasă și atotiubitoare de oameni. Calea Lui este tăiată drept, căci El nu îngăduie șovăială nici la stînga, nici la dreapta. Nici umbră de păcat nu poate să se întindă peste învățătura Lui sau să-și afle locul pe calea Lui. Persoana Lui este întruparea a tot binele; tot binele întru El se află, și nimic nu se află în El din păcat, falsitate, răutate și nedreptate: acestea toate mereu în afara Lui se află.

Aceasta este învățătura, aceasta calea, aceasta Persoana lui Hristos, pe care le-au predicat Apostolii: o învățătură care este afirmarea binelui și descoperirea veșnicei

vistierii a binelui; o cale care duce la împlinirea și veșnica bucurie a aceluiași bine; o Persoană Care conține în Sine tot binele și deplina afirmare a binelui.

Fraților, să ne lipim și noi de această Persoană fără seamăn, de această cale fără seamăn, de această învățătură fără seamăn.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, ajută-ne nouă cu puterea Duhului Tău Celui Sfânt, ca și viețile noastre cele neînsemnate pe acest pământ să se facă o afirmare a binelui, iar nu o negare a lui.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

27 aprilie

- *Pomenirea Sfântului Apostol Simeon*

Acesta a fost fiul lui Cleopa, care a fost fratele lui Iosif, logodnicul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Văzînd minunile Domnului nostru și Mîntuitorului Iisus Hristos, Simeon a crezut, și s-a numărat printre cei Șaptezeci de Apostoli. Cu mare rîvnă și curaj el a predicat Evanghelia lui Hristos în toată Iudeea. După ce necurații iudei l-au omorît pe Iacob, fratele Domnului și Primul Episcop al Bisericii Ierusalimului, aruncîndu-l de pe aripa Templului și bătîndu-l peste cap cu ciomege, atunci acest Simeon, vărul lui Iacob, a fost ridicat episcop în locul lui în Biserica din Ierusalim. Simeon, ca al Doilea Episcop al Ierusalimului, Cetății celei Sfinte, a păstorit Biserica lui Dumnezeu cu înțelepciune și cu putere pînă la bătrînețe adîncă și încuviințată. El era în vîrstă de peste una sută ani cînd a luat mucenicia, care s-a întîmplat în acest fel: în timpul domniei lui Traian împăratul Romei a izbucnit în Palestina o dublă persecuție: împotriva urmașilor casei lui David și împotriva Creștinilor. Cei plini de toată răutatea l-au acuzat pe bătrînul Episcop Simeon că este amîndouă lucrurile. De aceea Sfîntul Simeon a îndurat torturi cumplite, fiind mai după aceea omorît prin răstignire, asemenea Domnului, Căruia i-a slujit cu credință în toată viața lui de pe pământ.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Ștefan, Episcopul Vladimirlui*

Acest Ștefan a fost ucenicul Sfîntului Teodosie de la Mînăstirea Lavrei Peșterilor din Kiev. El a fost un timp Stareț al Lavrei Peșterilor, nevoindu-se mult cu organizarea și așezarea în bună rînduială a vieții și pravilelor monahale, și cu împodobirea sfintelor locașuri. După acestea, dracii i-au instigat pe frații mînăstirii să-i facă multe răutăți acestui sfînt Ștefan; nu numai că l-au alungat din stăreție, dar l-au alungat și din mînăstire. Dar Domnul Cel Carele nu dă sufletele dreptilor multă vreme spre batjocura nelegiuitorilor ci le izbăvește din gheara cîinilor, astfel a călăuzit viața acestui sfînt și cuvios Ștefan, încît l-a ridicat pe el Episcop în Vladimir. Ca ierarh al lui Dumnezeu, Ștefan a păstorit Biserica Lui pînă la bătrînețe adîncă, odihnindu-se cu pace în Domnul la anul 1094.

- *Pomenirea Arderii Sfintelor Moaște ale Sfîntului Sava, Arhiepiscopul Sîrbilor*

Trupul Sfîntului Sava a fost îngropat cu cinste la Mînăstirea Mileșevo. Sub timpul împilării turcești poporul sîrb s-a strîns în jurul sfintelor moaște ale sfîntului lor, la care aflau ajutor, mîngîiere și vindecare. Temîndu-se că de la asemenea adunări la acel loc s-ar putea porni o insurecție împotriva stăpînirii turcești, Sinan Pașa care își afla sediul la Belgrad a poruncit ca sfintele moaște ale lui Sava să fie aduse la Belgrad și arse. Ceea ce s-a și întîmplat pe dealul Vraccar, în ziua de 27 aprilie 1594. Dar cu această nelegiuire, pașa cel demonizat nu a reușit să ardă și duhul viu al sfîntului, adică pe Sfîntul însuși, care rămîne pururea viu și nevătămat înaintea tronului lui Dumnezeu în ceruri, și în inimile oamenilor pe pământ.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Ioan Mărturisitorul*

Acest Ioan a fost starețul Mănăstirii Cathares, care se întemeiase lângă Niceea în timpul domniei împăratului Iustin, în veacul al șaselea. Din pricina faptului că cinstea sfintele icoane și apăra cinstirea sfintelor icoane, Ioan a luat chinuri cumplite din porunca împăraților Leon și Teofil, și a murit în exil, în anul 832.

Cântare de laudă la Sfântul Apostol Simeon

*Simeon strălucește cu tinerețea și cu puterea,
Când blîndului învățător el îi urmează.
În El nu vede pe ruda cea de un trup cu el,
Ci pe Dumnezeu Cel de necuprins, întrupat printre oameni.
Această lumină mare întreaga lume întunecată i-o a arătat.
Venindu-și în sine el de lume s-a lepădat,
Și precum vulturul puternic care se înalță în zbor,
El cu duhul s-a înălțat către ceruri și cele cerești.
Prin Hristos el bunătatea lui Dumnezeu a cunoscut,
Viața cea nemuritoare și frumusețea.
Prin Hristos el încă și pe adevăratul Om L-a cunoscut.
Astfel disprețuit-a slava și onorurile vremii lui,
Și precum albina tuturor nevoițelor pe sine s-a dăruit,
De tinerețea lui nefiindu-i milă, nici de al său trup,
Ci Legea lui Hristos pînă la sfîrșit împlinind,
Și împărăției celei veșnice învrednicindu-se.
Răstignit pe cruce, bătrînul cel de una sută ani
Boldul morții nu-l simte,
Căci el în duhul înviase demult;
Acum el așteaptă
Slăvită înviere
Și a trupului.*

Cugetare

Adevărata credință în această lume întotdeauna va fi prigonită. Mîntuitorul însuși a spus-o aceasta pe față Apostolilor Lui. Sfîntul Apolinarie din Hierapolis, scriind împotriva ereticilor montaniști, a zis: „Să ne zică nouă aceștia înaintea lui Dumnezeu: care, dintre toți prorocii lor, începînd cu Montanus și nevestele lui, a mai fost persecutat de iudei și omorît de cei nelegiuîți? Nimeni! Care dintre ei vreodată a fost înșfăcat pentru Numele lui Hristos și răstignit pe cruce? Din nou, nimeni! Au fost vreodată femeile lor luate și biciuite în sinagogile evreiești? Niciodată, și nicăieri!” Acest Sfînt Ortodox spune că adevărata Credință, pe de altă parte, pururea va fi prigonită în această lume. Ereziile sînt în general mult mai apropiate duhului lumii cel diavolesc, astfel că lumea și dracii nu prigonesc ceea ce este al lor. A trăi veci și pururi numai în prigoane, doar cu puține și scurte răstimpuri de răsufare, este caracteristica distinctivă a Credinței și Bisericii Ortodoxe. Această prigoană împotriva Ortodoxiei, lucrată dinlăuntru și din afara ei, a existat de-a lungul întregii istorii: căci ea veșnic a fost prigonită din afară de către necredincioși, iar dinlăuntru de cătreeretici.

Luare aminte:

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel înviat:

La cum a poruncit ca întru Numele Lui să se vestească peste tot pocăința și iertarea păcatelor;

La cum a poruncit ucenicilor Lui să aștepte făgăduința Tatălui că le va trimite de sus puterea Duhului Sfânt.

Predică Despre prigonirile dreptilor

Prin multe suferințe trebuie să intrăm în împărăția lui Dumnezeu (Fapte 14: 22). *Și toți care voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prigoniți* (II Timotei 3: 12). Stăpînul Hristos a și prorocit aceste adevăruri, și le-a și adevărit prin exemplul propriei Sale vieți. Apostolii și ei au spus acestea și le-au adevărit prin exemplul propriilor lor vieți. Toți de Dumnezeu-purtătorii Sfinți Părinți ai Bisericii, toți mărturisitorii și mucenicii au spus acestea și le-au adevărit cu exemplul propriilor lor vieți și mucenicii. Prin urmare, mai este nevoie să ne îndoim că doar prin poarta cea strîmtă intra-va cineva în împărăția Cerurilor? Oare mai este cazul să avem vreo îndoială că *prin multe suferințe trebuie să intrăm în împărăția lui Dumnezeu*? Nu, nici o justificare nu există pentru o astfel de îndoială. Oare puteau-oile să trăiască în mijlocul lupilor și să nu fie veșnică vînare dinților lor? Poate oare făclia să ardă la răsîntii și să nu-i fie bătută flacăra de vînt înapoi și încolo? Poate oare pomul roditor să crească lîngă drum și să nu fie prădat mereu de trecători? Astfel Biserica sufletelor dreptilor nu va putea decît să fie prigonită mereu și mereu, de păgîni, de idolatri, de eretici, de apostatați, de patimi și de vicii, de păcate și fărădelegi, de lume, de demoni. Astfel, nici măcar un singur suflet drept nu va putea trăi liber de prigoane, dinlăuntru, sau din afară, pînă în clipa cînd va ieși din acest trup și din această lume. Dar cineva va putea să nu fie de acord cu aceasta, și să înceapă să demonstreze, după propria sa logică și propriul său calcul, că lucrurile nu stau deloc așa. Dar aici nici mintea și nici logica cuiva nu pot să fie de vreun folos. Căci miile de răstigniți pentru dreptate de-a lungul veacurilor grăiesc tocmai împotriva unora ca aceștia, miile care au fost arși de vii strigă tocmai împotriva unora ca aceștia, miile cărora li s-a tăiat capul pentru Credință adevăresc împotriva unora ca aceștia, și miile care au fost omorîți prin înecare mărturisesc împotriva unora ca aceștia. O fraților, Credința Creștină puternică este nu doar atunci cînd merge în sensul logicii și gîndirii noastre pămîntești, ci și atunci, și mai cu seamă atunci, cînd ea vine în rîspărul logicii și gîndirii noastre omenești.

Cei care voiesc să trăiască cucernic întru Hristos Iisus vor fi prigoniți. Aceasta a prorocit-o Apostolul la începutul erei creștine, și douăzeci de veacuri de viațuire creștină nu fac decît să trimită ecoul miilor de voci care confirmă adevărul acestei prorocii.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ai înviat a treia zi din mormînt, luminează-ne pre noi ca să rămînem credincioși pînă la sfîrșit, și dă-ne nouă puterea ca să îndurăm prigoanele pînă la sfîrșit,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

28 aprilie

Pomenirea Sfinților Apostoli Iason și Sosipatru, și a Fecioarei Cherchira
Sfinții apostoli Iason și Sosipatru erau din numărul celor Șaptezeci, iar Fecioara Cherchira era fiica unui rege din Insula Corfu. Iason și Sosipatru sînt pomeniți de Sfîntul Apostol Pavel, el numindu-i pe aceștia de un neam cu el (Romani 16: 21). Iason se născuse în Tars, precum și Apostolul Pavel, iar Sosipatru se născuse în Ahaia. Primul a fost uns Episcop al Tarsului de însuși Pavel, iar celălalt fusese hirotonit Episcop în Iconium. Călătorind și predicînd Evanghelia, aceștia doi apostoli au sosit la Insula Corfu, unde au izbutit să zidească biserică în cinstea Sfîntului Ștefan

Arhidiaconul și întâiul Mucenic, și să aducă câteva suflete păgânești la Sfânta Credință. Regele insulei i-a aruncat pentru aceasta pe amândoi în închisoare, unde se mai aflau închiși și șapte tâlhari. Numele lor sînt: Saturnin, Iakșolus, Faustian, Ianuarie, Marsalie, Eufrație și Mammius. Apostolii i-au adus pe aceștia șapte la Credința în Hristos, prefăcîndu-i pe lupi întru mielușei buni. Auzind acestea, regele a poruncit ca cei șapte să fie dați morții prin aruncarea în păcură clocotită. Așa au luat cei șapte cununile muceniciei. Mai tîrziu, pe cînd regele îi tortura pe mucenicii apostoli, fiica lui, fecioara Cherchira, privea de la o fereastră mucenicia lor. Aflînd pricina pentru care erau torturați acei oameni, ea s-a declarat pe dată Creștină și a împărțit săracilor toate bijuteriile ei. Regele, furios pe fiica lui, a închis-o într-o temniță deosebită. Neputînd să o silească să se lepede de Creștinism prin întemnițarea la care o supusese, el a poruncit să se

dea foc temniței în care o închisese. Temnița a ars, dar fecioara a rămas vie. Văzînd minunea, mult popor s-a botezat. Regele înnebunit de ură a poruncit ca fiica lui să fie legată de un copac și ucisă cu săgeți trase din arc. Cei care au crezut în Hristos au fugit și s-au ascuns atunci din Insula Corfu într-o alta din apropiere, ca să-și salveze viețile. Dar regele i-a urmărit într-o corabie ca să-i prindă și să-i omoare, însă corabia s-a scufundat în mare, și astfel nelegiuitul rege a pierit precum odinioară faraon. Noul rege a îmbrățișat credința creștină și a primit Sfîntul Botez, primind numele de Sebastian. Iason și Sosipatru au predicat apoi liber Evanghelia și au întărit Biserica lui Dumnezeu din Insula Corfu păstorindu-o pînă la adîncă lor bătrînețe. Ei și-au săvîrșit în acea insulă alergarea lor pămîntească și s-au strămutat cu cinste și cu slavă la locașurile cele cerești ale Domnului.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Maxim, Dada și Cvintilian*

Maxim, Dada și Cvintilian au luat mucenicia în timpul domniei lui Dioclețian. Ei au fost judecați și torturați de comandantul Tarcvinius. După ce au fost torturați și ținuți în închisoare multă vreme, ei au fost toți trei omorîți prin tăierea capului.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Tibald*

Acesta era de neam slav din cîmpia Panoniei. În timpul domniei împăratului Dioclețian el a fost torturat cu sălbăticie pentru Credința lui Creștină, luînd mucenicia la locul numit Țibal.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță fecioară Cherchira

Fecioara Cherchira, mugur curat,

Din cămara împărătescă a tatălui ei

De Numele lui Hristos a auzit.

Sfîntul Nume inima i-a covîrșit,

Și ea gata a fost să sufere pentru El.

Tatăl pe fiică o povățuiește - dar cum? Și spre ce?

„Dumnezeu Unul este, tată. Lui să te închini!

Prin Hristos iubirea Lui oamenilor se arată;

Această iubire acum pe mine m-a cuprins.

Nu plîng pentru mine, de chinuri nu mi-e frică.

Fă ce voiești; eu înaintea Domnului meu stau. ”

Cherchira fecioara în mijlocul focului a stat,

Liniștită, blînda, luminoasă ca o porumbiță.

Ale focului limbi roșii totul au mistuit înjur,

temnița în cenușă s-a prăbușit.

Dar inima Cherchirei bătea fără frică:

*în ea se aflau nădejdea și rugăciunea.
Cu acestea ea focul l-a biruit, iar focul pe ea
Nu a putut să o mistuie.
Fecioara, de săgeți străpunsă, cu ușurință s-a desprins
De toată deșertăciunea lumii, prin dragostea divină.
Trupul ei s-a ucis de săgeți ucigașe,
Dar Stăpînul al fecioarei suflet
Primitu-la întreg.*

Cugetare

Taina mîntuirii noastre se săvîrșește și desăvîrșește cu venirea lui Dumnezeu în trup printre oameni. Sfîntul Meliton al Sardelor zice: „Lucrările lui Hristos care urmează Botezului Său au arătat înaintea tuturor și au dovedit lumii că dumnezeirea Lui se ascundea în trupul Său. Fiind Dumnezeu, El a fost totodată și om deplin. El ne-a descoperit nouă cele două naturi ale Sale: cea dumnezeiască, prin facerea de minuni pe care le-a lucrat în timpul tuturor celor trei ani ce au urmat Botezului Său; și cea omenească, pe care în toți acești trei ani a arătat-o prin aceea că slăbiciunile omenești ale trupului său ascundeau semnele dumnezeirii Sale, chiar fiind El cu devărat Dumnezeu Cel Veșnic.” Nu ne este cu putință nouă oamenilor să înțelegem taina unirii celor două naturi, dumnezeiască și omenească, a Mîntuitorului nostru, dar evenimentul pogorîrii lui Dumnezeu în trup printre oameni este cît se poate de pe înțelesul nostru, din punctul de vedere al iubirii lui Dumnezeu pentru om. Nici măcar evenimentul facerii lumii nu poate avea un înțeles mai mare decît acesta; facerea lumii am putea spune chiar că este mai puțin de înțeles decît acest eveniment al tuturor evenimentelor care au avut loc sub timp: întruparea lui Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos:

La cum i-a condus El pe ucenicii Săi, pentru aceasta, la un deal de lîngă Betania;

La cum cu brațele ridicate, El i-a binecuvîntat pe ucenici.

Predică Despre căutarea Feței Domnului

Fața Ta, Doamne, voi căuta (Psalmul 26: 13). Arată fața Ta peste robul Tău! (Psalmul 30: 16).

împăratul David a căutat ceea ce pescarii cei simpli au aflat fără să caute, împăratul David se afla într-o stare de întuneric al necunoașterii și dorea să vadă fața luminoasă a Domnului, Care S-a descoperit pescarilor în strălucirea ei mare și minunată, împăratul David a trăit într-un timp al așteptării, dar ucenicii au trăit timpul împlinirii celor așteptate. Atunci, în vremea împăratului David, exista doar prorocia venirii Domnului, dar acum, în vremea Apostolilor, se descoperă deja venirea Lui. Atunci era un presentiment și un dor după fața Domnului; dar aici se descoperă însăși Fața, în toată strălucirea și frumusețea ei. Fața Domnului era strălucitoare și înainte de înviere, dar cu cît mai strălucitoare nu a fost ea după înviere! Focul nestins al dumnezeirii s-a ascuns după icoana trupului Său și a strălucit prin acea icoană trupească. Ucenicii au privit cu nesaț fața Lui și s-au bucurat cu duhul. Timp de patruzeci de zile ai au privit ei trupul Lui cel înviat și proslăvit al Domnului și s-au bucurat cu duhul!

O fraților, să căutăm și noi fața luminoasă a Domnului, ca să putem simți și noi bucuria pe care o simt îngerii lui Dumnezeu. De vom căuta cu dor fața Lui în

această viață, atunci o vom vedea pe Ea măcar în viața viitoare. Dar dacă nu vom căuta Fața Lui încă din această viață, atunci nu o vom vedea pe ea nici în viața aceasta, și nici în viața viitoare. Fraților, să dorim cu dorire mare să vedem fața Domnului nostru Iisus Hristos! Fiecare cuvânt al Său ne arată o trăsătură a Feței Lui. Fiecare Apostol al Său ne arată câte o caracteristică a Feței Lui. Fiecare faptă a Sa ne arată încă o trăsătură a Feței Lui. Fiecare dintre sfinții Lui ne arată câte o rază ce izvorăște din lumina Feței Lui. Cu dor adânc, fraților, și cu nesaț să privim Fața Domnului nostru. Să adunăm din Ea rază cu rază, pînă cînd dobîndim tot soarele strălucitor al Feței Lui. Să așezăm acel soare în adîncurile inimii noastre, ca El să lumineze curțile palatului trupului nostru dinlăuntru. Să sădim această vie negrăită în inimile noastre, astfel încît să gustăm băutura nemuritoare și nouă pe care o gustă și de care se desfată îngerii.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Purtătorule de Lumină, strălucește Fața Ta preste noi, robii Tăi,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

29 aprilie

• *Pomenirea Sfântului Vasile al Ostrogului*

Sfântul Vasile s-a născut la Popova, un sat din Herțegovina, din părinți simpli și temători de Dumnezeu, încă din tinerețe el era plin de dragostea de biserică și de Dumnezeu, și ajungînd la vîrsta adultă el a intrat călugăr în Mînăstirea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Trebinie. Ca monah el s-a făcut repede cunoscut pentru viața lui plină de rîvna tuturor neovințelor monahicești. Căci Sfântul Vasile lua asupra-și nevoiță peste nevoiță, fiecare tot mai grea față de cea pe care o avusese mai înainte. După o vreme, el a fost ridicat, în pofida voinței lui, Episcop de Zahum și Skenderia. Ca ierarh el a locuit mai întîi la Mînăstirea Tvrdoș, iar de acolo, ca un bun păstor, și-a întărit toată turma în Credința Ortodoxă, păzind-o de cruzimile turcilor și de viclenia latinilor [romano-catolicilor]. Dar cînd sfințitul Vasile a fost împresurat din toate părțile de dușmanii lui care voiau să-i scoată sufletul, pe al lui și pe al turmei, și cînd Tvrdoș a fost devastată de turci, el a hotărît să plece la Ostrog, unde a dus o viață de încă și mai aspre nevoițe, păzindu-și de acum turma sa cu rugăciunea cea cu picuri de sînge, făcută noaptea și ziua. ⁶ El a adormit în Domnul cu pace, în veacul al șaisprezecelea, lăsînd în urmă sfințele sale moaște întregi și făcătoare de minuni, pînă în ziua de astăzi. Minunile care se lucrează la racla Sfântului Vasile din Ostrog sînt nenumărate. Creștini, dar și musulmani vin la sfințele acestea moaște și își află vindecarea celor mai grele și mai cumplite boli. La aceste sfinte moaște are loc un mare pelerinaj anual, la Sfântul Praznic al Pogorîrii Sfântului Duh.

• *Pomenirea celor Nouă Sfinți Mucenici din Cizic*

Acești nouă mucenici viteji, arzînd de dragostea lui Hristos, au refuzat să aducă jertfă idolilor și să se lepede de Hristos Dumnezeu, pentru care pricină au fost torturați cu bestialitate iar la urmă omorîți prin tăierea capului, în timpul împăratului Constantin cel Mare la Cizic s-a ridicat o sfîntă mînăstire în cinstea ¹⁶ în zilele noastre [i. e., ale Sf. Nicolae Velimirovici], pe ruinele Mînăstirii Tvrdoș s-a ridicat o biserică nouă, de către creștinul Nikola Runievaci din satul Polița de lîngă Trebinie. Acesta este un monument slăvit și minunat al evlaviei - în ochii lui Dumnezeu, și în ochii poporului Său. și pe locul martiriului acestor nouă mucenici, în care au fost așezate sfințele lor moaște. Nenumărate minuni s-au lucrat la sfințele moaște ale acestor sfinți.

Numele lor sînt: Teognis, Ruf, Antipatru, Teostih, Artemas, Magnon, Teodot, Tavmasie și Filimon. Dorind veșnica fericire, ei au disprețuit toată deșertăciunea acestei lumi, și dorind nestrîcăriunea, ei toată strîcăriunea o au lepădat. De aceea Domnul i-a așezat pe ei în locașurile veșnicei Sale slave, încununându-i cu cununa nemuririi. Ei au luat cu cinste mucenicia și s-au proslăvit în veacul al treilea.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Memnon, Făcătorul de Minuni*

Memnon s-a dăruit încă din tinerețe postului și rugăciunii, curățîndu-și sufletul de patimi pînă la o asemenea măsură încît inima lui s-a făcut sălașul Duhului S fînt. El a vindecat boli incurabile și a făcut nenumărate alte feluri de minuni. El apărea pe mare în mijlocul furtunilor și mîntuia corăbieri de la moarte, cu tot cu corăbiile lor. El a adormit cu pace în Domnul în veacul al doilea, strămutîndu-se la cereștile curți ale Stăpînului Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Vasile de Ostrog

O Sfînte Părinte Vasile,

Plăcutule al lui Dumnezeu,

Minunatul vindecător a toată neputința!

Tu cu puterea lui Hristos, pre Carele L-ai iubit,

Bolile cele grele ale oamnilor le ai vindecat!

Și întru această zi tu vindeci pe cei ce te cinstesc,

Pre cei ce fierbinte cred în Dumnezeul Cel Viu.

Nu pregeta de la a noastră-ajutorare,

O tu ce ești slava poporului sîrb!

Nu pregeta rugă s-aduci pentru noi păcătoșii

înaintea Tronului lui Dumnezeu.

Tu ești sfîntul lui Dumnezeu, de El încununat

Cu veșnica slavă.

Iar sfinții cei mai adevărați oameni sînt,

Cu duhul viu, puternic.

In tine noi un om adevărat vedem,

Liber de păcat, și plin de darul vindecării,

Din belșug.

în tine focul harului Duhului S_jînt pururea este,

Statornic.

în tine sălășluiește dragostea lui Hristos

Cel înviat.

Noi ție îți mulțumim și lui Dumnezeu Cel Atotputernic,

Căci prin tine către noi Domnul își varsă

Mare milostivirea Sa:

Prin tine, sfîntul Lui, cel cu chip minunat de înger;

Prin tine, Vasile al neamului nostru sîrb,

Plăcutul lui Dumnezeu!

Cugetare

Nimic nu se poate ascunde de la fața Atotcunoscătorului Dumnezeu. El în fiecare clipă cunoaște cele ce se lucrează pe pămînt, atît în afara, cît și înlăuntrul sufletelor oamenilor. Nici o singură intenție, nici o singură dorință, nici un singur gînd nu poate ascunde omul de Dumnezeu. Căci cum ai putea să ascunzi de Dumnezeu ceea ce nu poți ascunde nici de oameni, atunci cînd ei sînt sfinții lui Dumnezeu? într-o zi Țarul Ivan cel Groaznic a venit la biserică să se roage lui

Dumnezeu. In aceeași biserică stătea la rugăciune și Fericitul Vasile cel Nebun pentru Hristos. Este adevărat că Țarul venise să se închine, dar el în biserică se afla doar cu trupul, căci cu inima se afla pe Dealul Rîndunicii, unde la ora aceea își zidea un palat, în tot timpul Sfintei Liturghii Țarul nu s-a gândit la nimic altceva decât cum să-și lărgescă și să-și zidească mai bine acel palat. După încheierea sfintei slujbe Țarul l-a remarcat pe Vasile și l-a întrebat: „Unde ai stat pînă acum?” Vasile a răspuns: „în biserică.” După care îndată Vasile l-a întrebat el pe Țar: „Dar tu, Țarule, unde ai stat pînă acum?” „Și eu am fost aici, în biserică,” a răspuns Țarul. Dar la aceste cuvinte sfântul cel mai înainte văzător a zis: „Nu grăiești adevărul, Ivanușca, căci eu te-am văzut cum în gând te învîrteai încoace și încolo pe Dealul Rîndunicii, ca să îți zidești palat!”

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Cel Care S-a înălțat la cer:

La cum El, după ce i-a binecuvîntat pe ucenicii Săi, a fost înălțat deasupra pămîntului și purtat la cer;

La cum ucenicii au privit la El cum se înalță, pînă cînd un nor L-a ascuns vederii lor.

Predică Despre iubirea lui Hristos cea mai presus de cunoștință

Și să cunoașteți iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunoștință, ca să vă umpleți de toată plinătatea lui Dumnezeu (Efeseni 3, 19).

Iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunoștință! Mai presus, nu de cunoștința lui Dumnezeu, ci de cunoștința omului celui întunecat și otrăvit de păcat. Cunoștința lui Dumnezeu este egală cu iubirea lui Dumnezeu, nici una dintre acestea două nefiind mai mare decât cealaltă. Dar cunoștința omului celui înstrăinat de Dumnezeu nu are cum să cuprindă dragostea Lui, dată la iveală prin Stăpînul Iisus Hristos. Dumnezeu îl cunoaște pe om, dar omul nu-L cunoaște pe Dumnezeu. Dumnezeu l-a hărăzit pe om cu facultatea cunoașterii tocmai ca, din contemplarea zidirii și din descoperirile și prorociile Legii Vechi, omul să poată să vină pînă la cunoașterea lui Dumnezeu însuși. Dar omul nu a voit să se plece urcării acestor trepte către El. Dumnezeu a binevoit apoi să învingă răul din om prin arătarea iubirii, prin care să-l tragă pe om către Sine. De aceea Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat, S-a răstignit și a suferit pentru oameni pînă la moarte. Asemenea iubire negrăită a lui Dumnezeu față de oameni, care covîrșește toată mintea, a rodit în mulți și i-a întors pre mulți la Dumnezeu, adică i-a făcut să cunoască pe Dumnezeu, căci prin această iubire primiseră deja o cunoaștere nouă, curată și luminată. Dar pe mulți i-a și nedumerit iubirea lui Dumnezeu, căci ea nu se potrivea cu înțelegerea lor întunecată și otrăvită de păcat.

Ca să cunoașteți, zice Apostolul. Dar cum putem noi, fraților, să cunoaștem ceea ce este dincolo de cunoaștere și dincolo de înțelegere? Noi nu vom putea cunoaște altfel decât prin schimbarea minții noastre, printr-o trezire și ascuțire a minții noastre, printr-o iluminare și privire în sus a minții noastre, pe scurt: prin dobîndirea unei noi minți, care să aibă puțința de a cunoaște iubirea lui Hristos, cea care este mai presus și dincolo de mintea păcătoasă cea de obște a omului. O adîncimea înțelepciunii și cunoașterii lui Dumnezeu! Oricine se apropie măcar un pic de tine simte că tu ești totodată și adîncimea iubirii lui Dumnezeu. O Stăpîne Iisuse Hristoase Carele Te-ai înălțat la ceruri, luminează mintea noastră cu lumina înțelegerii Tale, ca să putem și noi dobîndi iubirea Ta de oameni cea necuprinsă, și ca să putem să ne plîngem cu amar inimile noastre împietrite și

întunecate de păcat și răutate, și ca apoi Ție să-Ți mulțumim cu lacrimi de bucurie pentru iubirea Ta cea mare către noi păcătoșii,
Căci Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

30 aprilie

- *Pomenirea Sfântului Apostol Iacov*

Iacov a fost feciorul lui Zevedei, fratele lui Ioan și unul dintre cei Doisprezece Apostoli. La chemarea Stăpînului Hristos Iacov a părăsit mreaja lui de pescar și pe tatăl său și, împreună cu fratele lui Ioan au urmat fără preget chemării Mîntuitorului. El era unul din acea treime de apostoli în fața cărora Domnul a descoperit cele mai mari minuni, căci în fața lor S-a schimbat la față pe Muntele Thavor, și lor le-a fost dat să fie martorii agoniei Lui din Grădina Ghetsimani, mai înainte de Patima Lui. După Pogorîrea Sfântului Duh, Sfântul Apostol Iacov a predicat Evanghelia în mai multe locuri, călătorind pînă în Spania. După ce s-a întors din Spania, iudeii au început să se certe cu el din pricina interpretării Sfintei Scripturi, dar nici unul dintre ei nu a putut să-i stea împotriva, nici măcar un anume vrăjitor, Hermoghenes. Hermoghenes și discipolul lui, Filip, au fost învinși de puterea adevărului predicării lui Iacov, și binevoind Domnul, amîndoi au venit la Sfântul Botez. Dar iudeii nu s-au lăsat, ci l-au clevetit pe apostol înaintea lui Irod, înduplecîndu-l pe un anume Iosia să îl atace pe față pe Iacov. Dar Iosia, văzînd purtarea nobilă și curajoasă a apostolului, și ascultînd predica lui cea limpede care arăta fără putință de tăgadă adevărul, s-a pocăit și a crezut în Hristos. Cînd Iacov a fost osîndit la moarte, acest Iosia a fost osîndit și el împreună cu apostolul. Pe drum înspre locul de ucidere, Iosia îl ruga cu lacrimi pe Apostolul Iacov să îl ierte pentru atacurile lui josnice și mîrșave la care îl înduplecaseră iudeii. Apostolul l-a îmbrățișat și l-a sărutat și i-a zis: „Pace ție și deplină iertare!” Amîndoi și-au plecat capetele sub sabie, și murind s-au înălțat la Domnul, pe Carele L-au iubit și Căruia I-au slujit. Sfântul Apostol Iacov a luat cununa muceniciei la Ierusalim, în anul 45. Trupul lui a fost mutat în Spania, unde la sfintele lui moaște se lucrează minuni pînă în ziua de astăzi.

- *Pomenirea celui între sfinți părintelui nostru Donat, Episcopul Evirei*

Acest sfînt părinte a fost Episcop în orașul Evira din Albania. El a fost hărăzit de Domnul cu marele dar al făcerii de minuni, cu care el lucra mari și minunate lucrări spre folosul oamenilor. Sfântul Donat a preschimbat apa amară în apă dulce, a adus ploaie în timp de secetă, a vindecat-o pe fiica regelui de nebunie, a înviat un om din morți. Mortul cel înviat își plătise, înainte de a muri, datoria pe care o avea către oarecine. Dar acel ticălos creditor voia să mai capete de la acel om banii o dată, și așa, auzind că a murit, s-a dus la văduva lui și a cerut cu glas mare și ticălos să i se dea înapoi păruta datorie. Văduva a plîns și a alergat la episcop. Sfântul Donat l-a sfătuit pe ticălosul creditor să aștepte cel puțin pînă cînd se îngroapă mortul, și numai după aceea să aducă vorba de datorie. Dar creditorul a bătut din picior cu obrăznicie. Atunci Sfântul Donat a venit lîngă mort și a strigat: „Scoală-te, frate, și vezi-l pe creditorul tău!” Atunci mortul s-a ridicat din cosciug și cu privire mînioasă a căutat către ticălosul creditor și i-a spus răspicat unde și cînd i-a întors toată datoria. I-a cerut și hîrtia cea scrisă și semnată care arăta împrumutul banilor. Creditorul înfricoșat a scos tremurînd chitanța, pe care omul înviat a rupt-o în bucăți, după care s-a întins înapoi în cosciug și a murit. Sfântul Donat a adormit cu pace la bătrînețe adîncă strămutîndu-se la locașurile cele cerești, la anul 387. Sfintele sale moaște se

odihnesc la Evira, în Albania, fiind de ajutor minunat credincioșilor, pînă în ziua de astăzi.

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Arghira*

Această Nouă Muceniță s-a născut la Brusa, din părinți binecredincioși. De îndată ce Arghira s-a cununat după rînduială cu un bărbat creștin, un anume turc din vecinătate s-a aprins de necurata poftă față de ea și a chemat-o cu nerușinare să trăiască cu el. De Hristos iubitoarea Arghira a respins cu hotărîre murdara îndrăzneală a necuratului turc. Acesta, turbat de ură, s-a dus și a clevetit-o la judecător, cum că mai întîi ar fi vrut să treacă la Islam dar mai apoi s-a răzgîndit. Această Sfîntă Arghira a petrecut începînd cu acel ceas cincisprezece ani de temniță grea, fiind tîrîtită din tribunal în tribunal, și din oraș în oraș, pentru că nu a voit să se lepede de credința ei în Hristos, pre Carele L-a iubit mai presus decît orice pe pămînt. Ea la sfîrșit a murit într-una din închisoarile din Constantinopol, la anul 1725.

Cîntare de laudă Ia Sfîntul Apostol Iacov

Iacov al lui Zevedei unul dintre cei trei ucenici a fost

Care de vederea tainelor Domnului s-au învrednicit.

El pre Domnul a văzut Carele schimbatu-Sa la față,

In veșmînt alb ca lumina, Fața Lui ca soarele strălucind.

El pre Domnul a văzut rugîndu-Se cu picuri de sînge,

In Grădina Ghetsimani,

Ca un prizonier

In temnița lumii.

De această nepotrivire

Iacov s-a tulburat,

Pînă cînd însuși Domnul cu Lumina învierii

Pre Apostolul Său l-a luminat.

Domnul înviind, Iacov a crezut;

Tulburarea lui grea s-a risipit ca un fum.

Iar cînd Duhul S-a pogorît pre Apostoli luminînd,

Iacov de nebiruită putere s-a covîrșit.

El războiul în contra a demonilor stăpînire

Cu putere, zi și noapte, a purtat.

El cu minuni mari, de Hristos hărăzitul,

Numele lui Dumnezeu către popor și popoare,

Spre a Domnului slavă, a purtat:

Pînă cînd Numele lui Hristos Dumnezeu

In întreaga lume a stălicit.

Zadarnic Irod sîngerosul

Capul Apostolului

L-a tăiat;

Căci pe al viteazului său cap Domnul

Cununa biruinței

A așezat.

Cugetare

Un bătrîn și plin de cucernicie monah se afla pe patul de moarte. Frații și prietenii lui s-au strîns în jurul lui să-l plîngă. Din această pricină, bătrînul a rîs de trei ori. Frații l-au întreat: „De ce rîzi?” Iar bătrînul a zis: „Am rîs prima oară pentru că vouă tuturor vă este frică de moarte, a doua oară pentru că nici unul dintre voi nu

este gata de moarte, și a treia oară pentru că eu plec de la muncă la odihnă." Iată, aceasta este moartea dreptului! Anume, că lui nu îi este frică de moarte. El este pregătit pentru moarte și gata de ea. El vede că prin moarte trece de la viața cea grea și împovărătoare la veșnica odihnă. Când natura omului contemplă starea care era a sa dintru început în Grădina Raiului, atunci el vede moartea ca fiind ceea ce și este: ceva cu totul nefiresc, precum nefiresc este și păcatul. Căci moartea își are izvorul în păcat. Pocăindu-se în timpul vieții și curățindu-se prin lacrimi de păcat, omul vede că moartea nu mai este ultima anihilare, ci dimpotrivă, poarta spre veșnicie. Dacă uneori dreptii se roagă lui Dumnezeu pentru prelungirea vieții lor pe pământ, atunci ei nu fac aceasta pentru că ar iubi viața lumească sau pentru că le-ar fi frică de moarte, ci numai și numai spre a mai câștiga timp de pocăință și de curățire a păcatelor, astfel încât să se înfățișeze înaintea lui Dumnezeu mai vrednici și mai curați. Iar

dacă unii drepti arată frică în ceasul morții, frica lor nu este frica de moarte, ci de Dreapta Judecată a lui Dumnezeu. Oare, văzînd o astfel de frică a dreptilor, ce fel de spaimă nu ar trebui să-i cuprindă pe cei care trăiesc și mor veșnic nepocățiți?!

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Iisus Hristos Cel Care S-a înălțat la ceruri: La cum toată forța gravitațională a pământului nu a putut să împiedice înălțarea Trupului Domnului la cer;

La cum, prin Sfîntă înălțarea Lui, Domnul S-a arătat pe Sine deasupra legilor fizice ale firii.

Predică Despre luminarea lui Hristos

Deșteaptă-te, cel ce dormi, și te scoală din morți, și te va lumina Hristos (Efeseni 5: 14).

Sfîntul Apostol Pavel, ca și toți ceilalți apostoli și sfinți ai lui Dumnc/cu, învață tot ceea ce învață întotdeauna din propria lor trăire și experiență, căci Credința în Hristos este trăire, iar nu teorie și sofisticărie omenească, însuși Pavel fusese mai înainte ca și unul ce duhovnicește dormea somnul necunoașterii, fiind duhovnicește ca și mort, atîta vreme cît îi prigonea sîngeros pe Creștini și Credința Creștină. Dar Sfîntul Apostol Pavel s-a deșteptat, s-a ridicat, s-a sculat din moartea duhovnicească și atunci l-a luminat pre el Hristos. Sfîntul Apostol Pavel se cunoaște pe sine încă din timpul în care duhovnicește dormea somnul morții, el cunoscînd și ținînd pururea minte cum s-a deșteptat, s-a ridicat, a înviat și l-a luminat Hristos. Iar ceea ce el însuși cunoaște despre sine în calitate de creștin, acelea le recomandă și credincioșilor. Ca apostol, el se vede pe sine în acea lumină mare care l-a luminat, și crede că toți oamenii, dacă doresc, pot să o cunoască și ei. Căci lumina nu este a lui sau doar a lui, ci ea este Lumina lui Hristos. A lui este doar dragostea pentru acea Lumină, Care este Hristos.

Dar lumina lui Hristos trebuie să fie chiar de la început, așa cum ea trebuie să fie și la sfîrșit. Căci, fără lumina lui Hristos, omul nu se poate deștepta, ridica, și învia din morți, tot așa cum nici după această deșteptare și înviere nu poate singur, prin singurele lui eforturi, să viețuiască mereu și mereu mai mult în credință, sau să moară cu nădejdea învierii. Hristos este de trebuință și la început, și la sfîrșit. Așa cum brațul și mîna părintelui îi

trebuiește copilului care este în pericol să se încece, ca să se prindă de ea și să iasă la uscat, ca să se țină strîns de ea spre a nu fi în pericolul de a se îneca din nou, așa și Hristos le trebuiește celor care stau mereu în pericolul înneccării în marea

păcatelor. Apostolul Pavel însuși a primit lumina lui Hristos pe drumul Damascului, încă de mai înainte de a fi creștin, și apoi a primit-o din nou, mai târziu. Prima luminare a fost convertirea sufletului lui la Hristos, iar a doua luminare a fost consfințirea lui în Hristos. Prima luminare o primim și noi toți prin Sfântul Botez, iar a doua prin credința vieții noastre conștiente și păzirea poruncilor Domnului. Toți cei care nu au această luminare a lui Hristos, sau care primind-o, au pierdut-o, sînt ca și unii ce dorm somnul morții.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Atotmilostive, deșteaptă-ne pre noi, ridică-ne pre noi și ne învie pre noi, căci acestea toate noi singuri nicicînd nu le putem fără Tine,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

I mai

• Pomenirea Sfîntului Proroc Ieremia

Sfîntul Proroc Ieremia a trăit cu aproximativ șase sute de ani mai înainte de Mîntuitorul Hristos, în satul Anathoth, nu departe de Ierusalim. El a început să procească de la vîrsta de cincisprezece ani, în timpul împăratului Iosia. El predica pocăința către rege și către nobilii săi, către prorocii cei mincinoși și către preoții templului, în timpul domniei regelui Iosia, Prorocul Ieremia a scăpat ca prin urechile acului de moartea pe care i-o doreau mîinile ucigașe ale nobililor înnebuniți de ură împotriva lui. Privitor la regele Ioiachim, el a prorocit că înmormîntarea acestuia va fi ca îngroparea unui măgar, adică, că după ce va muri trupul lui va fi aruncat în afara zidurilor Ierusalimului, apoi tîrît pe pămînt, fără cinstea unei îngropări omenești. Din pricina acestei prorocii marele proroc a fost aruncat în temniță. Neputînd să scrie în temniță, prorocul Ieremia l-a chemat pe Baruh, fiul lui Neria, care, sînd la fereastra închisorii, scria ceea ce dicta marele proroc. Cînd această prorocie a fost citită în urechile regelui acesta a smuls furios hîrtia din mîinile cititorului și a aruncat-o în foc. Dar Pronia Dumnezeiască l-a mîntuit pe Ieremia de închisoare, iar cuvîntul lui prorocesc s-a împlinit întocmai cu regele Ioiachim. Despre regele Ieconia, fiul lui Ioiachim, regele din Iuda, Ieremia a prorocit că va fi luat rob în Babilon împreună cu toată casa lui și că va muri acolo. Toate acestea s-au împlinit la scurt timp după ce prorocul și-a rostit cuvîntul. În timpul regelui Zedechia, Ieremia și-a luat un jug în jurul gîntului și a umblat prin Ierusalim, prorocind căderea lui și robia babiloniană. Ieremia le-a scris după aceea captivilor din Babilon, vestindu-le să nu nădăjduiască întoarcere grabnică acasă, la Ierusalim, căci captivitatea lor se va prelungi pînă la șaptezeci de ani, ceea ce s-a întîmplat întocmai. În valea Tofeth de lîngă Ierusalim [Valea Măcelului], unde iudeii își aduceau proprii lor copii jertfe idolilor, Ieremia a luat un vas de lut în mîinile lui și l-a spart la pămînt înaintea poporului, prorocind prin aceasta curînda zdrobire și umilire a regatului Iudeei. Babilonienii au capturat la scurt timp după aceea Ierusalimul, l-au ucis pe regele Zedechia, au jefuit și au trecut cetatea prin ascuțișul săbiei, și au tăiat capetele unei mari mulțimi de iudei în Valea Tofeth, chiar pe locul în care aceștia își omorîseră copiii ca jertfe criminale aduse idolilor, și chiar la locul unde Ieremia sfârîmase vasul olarului. Ieremia împreună cu leviții, au luat Chivotul Legămîntului din Templu și l-au dus la Muntele Nebo, acolo unde murise Moise, și l-au ascuns într-o peșteră. Dar focul Templului Ieremia l-a ascuns într-o fîntînă adîncă. Ieremia după aceea a fost silit de niște iudei să meargă cu ei în Egipt, unde prorocul a trăit timp de patru ani, ca după aceea să fie omorît

cu pietre de conaționalii lui. Egiptenilor Ieremia le-a prorocit căderea idolilor lor și sosirea Fecioarei împreună cu Pruncul ei în Egipt. Există o tradiție după care însuși împăratul Alexandru cel Mare a cercetat mormântul Prorocului Ieremia¹⁷, după care a dat porunca strămutării moaștelor Prorocului și a îngropării lor la Alexandria.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Mucenic Acachie Pantofarul*

Acest sfânt Acachie era din satul Neohorion de lângă Tesalonic. Maltratat cumplit de către stăpînul lui la Serres, Acachie a trecut la mahomedanism. Mai tîrziu, pocăindu-se cu amar și luînd asupra-și chipul monahicesc, al a viețuit la Muntele Athos la Mîntăstirea Hilandar. Biata lui maică, o femeie săracă și iubitoare de Hristos, l-a povățuit astfel: „Așa cum de bună voia ta te-ai lepădat de Domnul, așa acum trebuie tot de bună voia ta să ieși asupra-ți cu curaj mucenicia pentru El." Fiul a urmat sfatul maicii lui. Cu binecuvîntarea Părniților de la Sfîntul Munte, Acachie a călătorit la Constantinopole, unde turcii l-au prins și i-au tăiat capul în ziua întîia a lunii mai, în anul 1816. Sfîntul cap al acestui cuvios mucenic se păzește în Mînăstirea Sfîntul Pantelimon din Sfîntul Munte Athos.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Pafnutie din Borovsk*

Pafnutie fusese fiul unei mari căpetenii tătare, care mai tîrziu a trecut cu toată inima la credința creștină. La vîrsta de douăzeci de ani el a fost tuns monah, trînd în acest chip într-o mînăstire pînă la vîrsta de nouăzeci și patru de ani, cînd a răposat întru Domnul. Pafnutie a fost în tot timpul vieții lui feciorelnic și mare nevoitor, din care pricină a fost învrednicită de Dumnezeu cu darul facerii de minuni și al străvederii. Sfîntul Cuvios Pafnutie a trecut la Domnul la anul 1478.

¹⁷ Egiptenii aproape că l-au zeificat pe Sfîntul Proroc Ieremia. De aceea ei l-au îngropat ca pe un rege. Chiar după moartea lui, ei l-au socotit făcător de minuni. Ei luau praful de pe piatra lui de mormînt ca să se vindece cu el împotriva mușcăturilor de șarpe. Chiar și astăzi mulți Creștini îl cheamă pe Sfîntul Proroc Ieremia în ajutor pentru vindecarea rănilor ce provin de la mușcăturile de șarpe, și împotriva șerpilor.

Cîntare de laudă la Sfîntul Proroc Ieremia

Sfîntul Proroc Ieremia cel feciorelnic

Descoperă poporului tainele lui Dumnezeu.

Poporului ce se înstrăinează de la a LUI lege

Ieremia îi strigă cu lacrimi și cuvinte aspre

Cuvinte ca o flamură de foc;

Cuvintele Prorocului ard pe cei păcătoși,

Iar pe drepti îi luminează.

Lacrimile lui lacrimi de maică sînt,

Cu care maica își plînge pruncii ce-i mor.

Prorocul vede de mai înainte toate:

Pedeapsa Domnului vine peste popor.

Pedeapsa Domnului este însutit meritată,

Mila Domnului în dreptate plină de urgie se preface.

Prorocul strigă cu lacrimi și cuvinte aspre,

Chemîndu-ipe păcătoși la pocăință.

Dar poporului îi place după căpeteniile cele fărădelege

Să umble,

Căpetenii care de prorocul Domnului își bat joc,

Iar cuvintele lui le numesc minciună.

Dar prorocul fără ostenire strigă,

El cuvintele sale cu suferințe le pecetluiește.

Ucișașii pe Proroc îl omoară

*Dar numele lui cu atît mai vestit îl fac.
Cuvintele Prorocului se împlinesc toate,
Căci împărăția nelegiurii piere,
Iar Prorocul este proslăvit.*

Cugetare

Cuviosul Pafnutie din Borovsk a zis ucenicilor săi că sufletul omului și lucrările lui ascunse se cunosc limpede din ochii și privirea lui. Acest lucru a părut de mirare ucenicilor, pînă cînd Cuviosul le-a arătat din belșug, cu fapta, adevărul cuvintelor lui. Văzînd mai dinainte soarta oamenilor, Cuviosul Pafnutie a văzut-o mai dinainte și pe a lui însuși. Cu o săptămînă mai înainte de sfîrșitul lui, încă în deplină sănătate aflîndu-se el, Cuviosul a prorocit că în următoarea joi el va pleca din această lume. Sosind acea zi de joi, Cuviosul a strigat cu bucurie: „Iată ziua Domnului, bucurați-vă, popoare! Iată ziua cea mult așteptată a sosit!” Iată ce fel este moartea dreptilor, a oamenilor sfinți! A oamenilor care, în toată viața lor, cugetă neîncetat la ceasul despărțirii sufletului de trup și al șederii înaintea Judecării Domnului!

Luare aminte

Să luăm aminte la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos:

- La cum înaintea ucenicilor care încă priveau la cer, au apărut doi îngeri;
- La cum acești îngeri au vestit că Domnul va veni din nou în același fel în care ucenicii L-au văzut înălțîndu-Se.

Predică Despre puterea cuvîntului lui Dumnezeu

Cuvîntul Meu nu este el, oare, ca un foc, zice Domnul, ca un ciocan care sfărîmă stîncă? (Ieremia 23: 29).

Da, Doamne, cuvîntul Tău cu adevărat foc este; el este foc care îi încălzește pe cei drepti și îi arde pe cei păcătoși. Cu adevărat, cuvîntul Tău ca un ciocan este: ca un ciocan ce înmoaie împietrirea inimii celui credincios și sfărîmă în pulbere inima păcătosului care nu vrea să se pocăiască.

Oare, nu ardea în noi inima noastră cînd ne vorbea pe cale și cînd ne tîlcuia Scripturile? (Luca 24: 32), au întrebat apostolii după ce au grăit cu Domnul înviat. Cînd inima omului are o așezare bună, ea arde la cuvîntul Domnului; ea se topește de bunătate și crește de bucurie și de iubire. Dar cînd inima omului are o așezare rea, fiind împietrită de păcat, atunci ea se arde la cuvîntul Domnului, și se face și mai împietrită. Dar inima lui Faraon s-a învîrtoșat (Ieșirea 8: 19).

Zadarnic li se pare răilor că se întăresc în spatele inimilor lor împietrite, în spatele împrejurărilor lor de fier, în întăriturile lor de aur și de argint, crezînd că zdrobesc armura dreptății lui Dumnezeu. Cuvîntul Domnului este puternic ca un ciocan de fier de a cărui zdrobire nu poți scăpa, atunci cînd El dă sentința pieirii cetăților împietrite în spatele cărora se ascund păcătoșii.

Zadarnic se ascund necredincioșii în spatele fortărețelor și întăriturilor lor din piatră, zadarnic întăresc șefii de state statele lor, cele împietrite în înțelepciunea deșartă a acestei lumi care îl alungă departe pe Dumnezeu Cel Viu. Cuvîntul Domnului se abate de sus ca o lovitură de trăznet, ca un ciocan care sfărîmă desăvîrșit toate turnurile cele înălțate fără El sau împotriva Lui, ca un ciocan de a cărui zdrobire nimeni nu va putea scăpa.

O fraților, să nu ne punem nădejdea în alcătuirile noastre din piatră, marmură, aur sau argint, în pietrele cele fără Dumnezeu ale propriilor noastre cugete. Toate acestea mai slabe sînt înaintea puterii lui Dumnezeu decît praful ulițelor pe care îl

sufală vîntul.

O Stăpîne și Atotputernice Doamne, ajută-ne nouă să primim cuvîntul Tău, ca pe piatra cuvîntului Tău să ne clădim viețile noastre și în lumea aceasta și în cea care va să fie,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

2 mai

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Hesperus, Zoi, Chiriac și Teodul*

în timpul domniei împăratului Adrian, care a fost între anii 117 și 138 după Hristos, un păgîn pe nume Catullus i-a cumpărat ca sclavi pe Hesperus, pe soția lui Zoi, și pe fiii lor Chiriac și Teodul. Cum ei erau creștini neclintiți în credință, ei nu voiau niciodată să guste nimic din cele jertfite idolilor, iar cînd li se dădea mîncare din aceasta, ei o aruncau cîinilor și preferau să îndure de foame. Aflînd despre acestea, Catullus s-a umplut de furie și a început să îi tortureze cu cruzime. Mai întîi a luat la schingiuit copiii, dar aceștia au rămas neclintiți în Credința lor cea de la minunații lor părinți primită, și ce e mai mult, îl provocau chiar pe torționar să îi supună la și mai mari chinuri. La sfîrșit toți patru au fost aruncați într-un cuptor în care, mulțumind Domnului, și-au dat sufletele în mîna Lui. Trupurile lor au rămas întregi, nearse de flăcările focului.

- *Pomenirea Sfîntului Atanasie cel Mare, Arhiepiscopul Alexandriei*

în această zi se pomeneste mutarea sfintelor moaște de minuni făcătoare ale Sfîntului Atanasie, precum și minunile care au avut loc în această zi, la mutarea lor. Viața și faptele minunate ale acestui sfînt sînt pomenite în optsprezece zile ale lunii ianuarie.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Boris și Gleb*

Aceștia au fost fiii marelui Cneaz Vladimir, creștinătorul poporului rus: mai înainte de botezul lui, acest mare cneaz a avut mai multe soții și mulți copii de la ele. Boris și Gleb erau frați și după mamă. Înainte de moartea lui Vladimir și-a împărțit statul între toți fiii lui. Dar Sviatopolk, fiul cel mai mare, Cneazul Kievului, voia pentru sine și părțile desemnate de către tatăl său pentru Boris și Gleb. El de aceea a trimis niște ucigași plătiți care să-i omoare pe Boris, care se afla într-un loc, și pe Gleb, care se afla într-un altul. Dar ambii frați erau foarte credincioși și plăcuți în toate cele lui Dumnezeu. Ei și-au întîmpinat moarte cu rugăciune, înălțîndu-și inimile către El. Trupurile lor după moartea au rămas nestricate și pline de bună mireasmă. Boris și Gleb au fost îngropați la Vișgorod unde, pînă în ziua de astăzi, iese din ele o putere minunată care vindecă oamenii de multe boli și suferințe.

- *Pomenirea Sfîntului Mihail [Boris], Țarul Bulgarilor*

Boris s-a născut și a crescut în păgînism, dar s-a botezat sub influența unchiului său Boian, și a surorii lui. La Sfîntul Botez el a primit numele de Mihail. Patriarhul Fotie i-a trimis preoți care încetul cu încetul au adus la Sfîntul Botez tot poporul bulgar. Multe căpetenii bulgare s-au opus acestei noi Credințe, dar Noua Credință a cucerit pînă la urmă poporul iar Crucea a strălucit desupra turlelor multor biserici ridicate de piosul Țar Mihail. În mijlocul poporului bulgar, ca și al celui sîrb, sfînta credință creștină a fost mai cu seamă întărită de cei Cinci Următori, cum erau numiți cinci dintre ucenicii Sfinților Chirii și Melodie, cei care au adus și au predicat pe Hristos și creștinismul în limbile popoarelor slave.

La bătrînețele sale, Mihail s-a retras într-o mînăstire, unde a fost tuns în monahism. Cînd fiul lui Vladimir a început să distrugă munca tatălui lui și să-i

extermine pe creștini, Mihail a îmbrăcat din nou haina lui militară, s-a încins cu paloșul și l-a dat la o parte pe Vladimir de pe tron, instalându-l ca Țar în locul lui pe fiul lui mai mic, Simeon. După aceea, Mihail s-a întors înapoi în mînăstirea lui, la nevoie, post și rugăciune, încheindu-și viața pămîntească «în dreapta credință, în dreapta mărturisire a Domnului nostru Iisus Hristos, cu măreție, evlavie și multă cinste, » strămutîndu-se la locașurile cele cerești în ziua a doua a lunii mai, anul 906 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Mihail, țarul bulgarilor

Mihail Bulgarul cu Sfînta Cruce

Pre poporul său în Botezul lui Hristos

A botezat.

Pre pagini, oi ale sfîntei turme a lui Hristos

Le-ajacut.

Iar prin a vieții sale pildă

Inimile oamenilor cu bună rănire

A rănit,

Aducîndu-le pe ele la dragostea Credinței

Celei mîntuitoare.

El a zidit biserici, păgînismul l-a nimicit,

Si întru el Sfîntul Duh al Domnului

S-a proslăvit.

El deșartă slav-a lumii-a lepădat,

Pre oameni învățînd adevărul și dreptatea.

El față de sine nici o milă a avut,

Pentru dragostea Numelui Domnului

Si a mîntuirii poporului bulgar.

Pe pămînt coroana de țar a purtat,

Iar în Ceruri acum poartă cununa

Veșnicei bucurii.

Cugetare

Fericitul Maxim Cel Nebun pentru Hristos umbla gol, iarna, pe străzile Moscovei. Ca răspuns la îndemnurile oamenilor de a se îmbrăca ca să se apere de frig, Maxim zicea: "Da, crudă e iarna, dar dulce este Raiul!" Și mai zicea: "în schimbul răbdării Domnul dă mîntuirea!" Cînd Domnul nostru Iisus Hristos nu a ezitat nici o clipă să Se dea pe Sine celor mai cumplite chinuri și celei mai cumplite morți pentru noi, cum să ne mai pară nouă rău de noi înșine? Mîntuitorul Hristos ne-a prescris nouă o rețetă: o dietă pentru însănătoșirea noastră duhovnicească, pe care El a numit-o "*sarcina cea ușoară* " și "*jugul cel blînd.*" Căci mult mai grele sînt jugurile pe care noi înșine ni le punem pe grumajii noștri, juguri care pururea ne apleacă în jos, înfundîndu-ne din ce în ce mai adînc în boala sufletului. Căci cele pămîntești pretind de la noi mult mai multe sacrificii, nefăgăduindu-ne în schimb nici un bine după moarte, care este veșnică. Cele pămîntești ne pretind să-L sacrificăm pentru ele chiar pe Dumnezeu și sufletul nostru, conștiința și mintea noastră, și toată demnitatea noastră umană și dumnezeiască. Iar la sfîrșit nu ne arată, decît groapa cea întunecoasă și plină de gunoaie, drept răsplătă suferințelor îndurate de noi toată viața de dragul celor lumești și pămîntești. Hristos însă nu ne cere să sacrificăm altceva decît cele pămîntești, adică gunoiul: ticăloșia noastră de fiară și păcatele noastre, viciile și răutatea. Iar în schimb ne făgăduiește învierea și fericirea cea nemuritoare în Rai.

Cu adevărat, «Crudă e iarna, dar dulce este Raiul!»

Luare aminte

Să luăm aminte la înălțarea Stăpînului nostru Iisus Hristos:

La cum I se închină Lui ucenicii;

La cum se întorc ei la Ierusalim după aceea cu bucurie mare.

Predică *Despre izvorul apei celei vii și fîntînile cele sparte*

Mirați-vă de acestea, ceruri; cutremurați-vă, îngroziți-vă, zice Domnul! Că două rele a făcut poporul Meu: pe Mine, izvorul apei celei vii, M-au părăsit, și și-au săpat fîntîni sparte, care nu pot ține apă (Ieremia 2 : 12-13).

Oare grăitu-s-au aceste cuvinte doar pentru vremurile acelea, sau și pentru ale noastre, ale celor de azi ? Cu siguranță ele s-au grăit și pentru vremurile noastre, ale celor de azi! Oare s-au rostit aceste cuvinte doar pentru poporul iudeu, sau și pentru poporul nostru ? Cu siguranță, ele s-au rostit și pentru poporul nostru, și pentru toate popoarele care trăiesc în ziua de azi! Cînd s-a zis : *să nu ucizi, să nu furi, să nu dai mărturie mincinoasă*, acestea nu au fost porunci date doar oamenilor acelor timpuri, ci și oamenilor tuturor timpurilor, și nu doar poporului evreu, și tuturor popoarelor. Aceste cuvinte valabile sînt și astăzi, și în toate timpurile, pentru toate popoarele, și pentru fiecare om care se întoarce cu spatele la Izvorul apei celei vii care curge chiar în ograda lui și începe să-și sape fîntîni sparte, care nu pot ține apa.

Izvorul apei celei vii este Stăpînul Hristos însuși, nesecată, îmbelșugată, și dulce. Iar fîntîna cea spartă este făcută din lucrările omului pe care le lucrează el în pofida lui Dumnezeu și a Legii Lui, lucrări de la care el așteaptă progresul, fericirea și satisfacerea foamei și setei lui. Aceasta este fîntîna celor fără de Dumnezeu, a celor stăpîniți de toată avariția, zgîrcenia, lăcomia, imoralitatea, pofta de stăpînire și de putere, vanitatea, idolatria, vrăjitoria, și toate celelalte lucrări drăcești ce au pe diavolul ca inspirator al lor, păcatul ca lucrător al lor, și nădejdea cea mincinoasă ca sacagiu¹⁸ al lor. *Mirați-vă de acestea, ceruri; și cutremurați-vă, îngroziți-vă, zice Domnul. Mirați-vă de cumplita nesimțire a omului care părăsind apa cea vie, a început să-și sape fîntînă în cărbuni aprinși spre însetoșarea și mai cumplită a gîtlejului lui!*

O fraților, poporul nostru aceste două rele le-a făcut: ei au lepădat pre Stăpînul, Izvorul oricărei fapte bune, și s-au dus să-și caute cele bune ale lor în cele rele și prin cele rele. Oare găsi-se-va apă în foc ?! Sau grîu bun crescînd în nisipuri?! Nu, fraților, acestea niciodată nu vor putea fi. Cu atît mai puțin se va putea vreodată afla pace, fericire, bucurie, viață sau oricare alt bine în fîntînile cele pustii ale păcatului și fărădelegii.

O Stăpîne Doamne Fără de moarte, Izvorul a tot binele pe care și-l dorește mintea și sufletul omenesc, milostiv fii nouă păcătoșilor și netrebnicilor. Cu puterea Dreptei Tale întoarce-ne pre noi de la calea fărădelegilor și deșertăciunii, și potolește setea noastră la izvoarele apei Tale celei vii,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

3 mai

• Pomenirea Sfinților Mucenici Timotei și Mavra

Viața și destinul acestor doi mari și minunați mucenici, soț și soție, este cu adevărat uimitoare. Din cauza Credinței lor Creștine ei au fost aduși înaintea lui Arrianus, guvernatorul Thebaidei, în timpul împărăției lui Dioclețian. Aceasta s-a întîmplat la douăzeci de zile după cununia lor. Timotei era citeț la biserica locului în care trăiau. Guvernatorul l-a întrebat: „Cine ești, care îți este numele, cetatea.” La acestea

Timotei a răspuns: „Eu sînt creștin și sînt citeț în Biserica lui Dumnezeu.”

Guvernatorul a continuat: „Oare nu vezi aceste instrumente de tortură așezate în jurul tău, și care te așteaptă?” Timotei a răspuns: „Dar tu, nu vezi toți îngerii lui Dumnezeu care în jurul meu sînt și mă întăresc?” Guvernatorul a poruncit unui chinuitor să-i străpungă capul prin urechi cu o vergea de fier, iar de durere, ochii mucenicului au ieșit în afară.

¹⁸ Persoană care transporta (și vindea) apă cu sacaua [butoiul], Ex: *argatul se făcu sacagiul curții*, (P. Ispirescu). [după Lazăr Șăineanu, *Dicționar Universal al Limbii Române*, Chișinău: Ed. Litera, 1998, n. tr.}

După aceea l-au spînzurat cu capul în jos, băgîndu-i în gură un căluș de lemn. Mavra, care se afla lîngă el, era aproape ca leșinată de spaima torturilor lui, dar văzîndu-l pe soțul ei că nu se sperie, ci chiar el o încurajează, ea a pășit înaintea judecătorului mărturisindu-și cu glas mare credința. Guvernatorul a pus să i se smulgă femeii perii capului, iar apoi degetele mîinilor. După multe alte torturi bestiale, din care ar fi pierit chiar de la început dacă nu i-ar fi apărut harul lui Dumnezeu, ei au fost răstigniți față în față. Ei au stat astfel răstigniți, păstrîndu-și viața, timp de nouă zile. În tot acest timp au grăit unul cu altul, întărindu-se. În ziua a zecea a răstignirii lor ei și-au dat sufletele în mîinile Stăpînului lor, pentru Care pînă la capăt moartea pe cruce o au îndurat, făcîndu-se vrednici împărăției Lui. Ei au luat cu cinste mucenicia pentru Hristos la anul 286.¹⁹

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Teodosie de la Lavra Peșterilor din Kiev* încă din tinerele lui Teodosie a urît rîsul și ușurătatea, și a iubit mult singurătatea, rugăciunea și cugetările dumnezeiești. Pentru aceasta el era de multe ori ocărit de maica lui, și mai mult decît oricînd într-o zi, cînd a băgat de seamă că fiul ei este încins cu un lanț în jurul mijlocului, pe sub haine, care de la rană îi pătase cu sînge cămașa. Citind într-o bună zi în Sfînta Scriptură cuvintele: *Cela ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine* (Matei 10: 37), Teodosie a părăsit casa părinților lui și a scăpat la Mînăstirea Peșterilor din Kiev ca să afle sfat de la Preacuviosul Antonie. Preacuviosul l-a primit, și la scurt timp după aceea l-a tuns monah. Cînd maica lui l-a aflat și i-a cerut să se întoarcă acasă, el a sfătuit-o mult, și a convins-o să primească călugăria, lucru pe care maica l-a și făcut, intrînd într-o mînăstire de femei. Teodosie repede a ajuns pildă tuturor fraților întru toate nevoițele: postiri, blîndețe, bunătate, făcîndu-se pentru aceasta foarte iubit de starețul Antonie, care l-a și așezat egumen mînăstirii. În timpul egumeniei lui Teodosie frăția mînăstirii a sporit foarte mult, astfel încît s-au zidit multe chilii și mai multe biserici, în Mînăstirea Pecerska introducîndu-se pe de-a întregul Pravila Mînăstirii Studiților din Constantinopol. Dumnezeu a vărsat asupra lui Teodosie har din belșug datorită marii lui feciorelnicii curate și jertfitoare, marii lui rîvne pentru rugăciune, marii lui iubirii pentru toți frații și tot omul. Astfel, acest bărbat al lui Dumnezeu a luat putere asupra duhurilor necurate și a început să vindece bolile oamenilor, prorocind despre mulți, împreună cu

¹⁹ Numele Mavra (Maura) înseamnă "negru". De aceea în Macedonia sărbătoarea acestor sfinți este cunoscută sub numele de Ziua Neagră, în insula Zakynthos există o sflntă biserică închinată Sfinților Mucenici Timotei și Mavra, în care au avut loc multe vindecări minunate.

Sfîntul Antonie, Sfîntul acesta Preacuvios Teodosie este considerat întemeietorul și organizatorul vieții monahale în Rusia. Sfîntul Teodosie a adormit cu pace la anul 1074. Sfintele lui moaște făcătoare de minuni se odihnesc alături de cele ale părintelui lui duhovnicesc, Antonie.

Cântare de laudă la Sfinții Mucenici Timotei și Mavra

*Timotei și Mavra pe cruce stau răstigniți,
Față în față. Chipurile lor albe
De suferință, prin Domnul Hristos
Unul pe celălalt se privesc,
Mai bine decît prin ochii trupești.
Căci suferința lor pre ei i-a înălțat
Mai presus de toate.
Timotei grăiește: „, Mavra iubită, scumpa mea,
Sora mea, trupul tău fragil mai tare ca al meu doare!
Dar să nu te lași, scumpa mea, sora mea, ci cu mine să stai
în rugăciune! Către Hristos al nostru
Gîndurile noastre să le țintuim. ”
Mavra răspunde: „, Timoteie iubit, dragul meu,
Fratele meu, cu adevărat Duhul Domnului
Pe mine mă-ntărește. Stăpînul Hristos durerea îmi alină,
Dar pe mine acum mă dor rănilile tale cumplite,
O slava mea, soțul meu iubit.
Dar încă puțin, dragul meu, dulcele meu frate,
încă puțin, să îndurăm, să îndurăm pînă la capăt.
Din ghimpii suferințelor noastre vor înflori trandafiri,
Iar pe tine te voi vedea binecuvîntat și plin de slavă
Între oștirile cerești.
O, să îndurăm, să îndurăm cu bucurie, fără strigăt.
Să nu adormim de durere, scumpul meu,
Ci treji să fim; Domnul poate veni în orice clipă -
Să nu fim rușinați, în mijlocul chinului nostru.
Iată văd cerurile deschizîndu-se,
Iată văd comorile negrăite pregătite nouă. ”
Timotei către Mavra grăiește: „, O sora mea preaminunată,
O Mireasa Domnului meu Hristos, muceniță slăvită!
Pre Hristos Domnul îl slăvesc! Pre El să-L slăvim
Pentru marea Sa milă!
Iată El pe noi ne-a învrednicit
de această moarte decît toate mai înaltă.
O Slavă Ție Dumnezeuul nostru, Slavă Ție!
Celui Care pentru noi Te ai jertfit,
Slavă Ție!
Noi acum Sufletele noastre
Între ale Tale mîini le așezăm. ”*

Cugetare

Avva Ioan cel Pitic i-a întrebat pe frați: „Cine l-a vîndut pre Iosif?” Și un frate a răspuns și a zis: „Frații lui.” Iar bătrînul a zis: „Nu frații lui, ci smerenia lui. Căci Iosif ar fi putut zice că fratele lor este, ar fi putut să strige, să se împotrivescă, dar el a rămas tăcut. Deci cu adevărat smerenia lui l-a vîndut. Iar după aceea, smerenia lui stăpîn al Egiptului l-a făcut.” Pe cînd noi ne apărăm tot timpul de greutățile cele exterioare, trimise nouă de către Dumnezeu, sau de El îngăduite, cărora ar trebui de fapt ne predăm, adică să le îndurăm cu mulțumire și fără murmur, supunîndu-ne voii Domnului. De aceea și pierdem roadele bogate pe care le-am putea cîștiga dacă am îndura greutățile cu smerenie și pînă la capăt. Avva

Pimen zice cu mare înțelepciune: „Noi am lepădat jugul cel blînd și sarcina cea ușoară, adică, certarea de sine; și ne-am luat asupra-ne jugul cel greu și sarcina cea greu de purtat a îndreptăririi de sine." Dar Creștinul cel adevărat știe să accepte orice greutate sau dificultate a vieții ca plată pentru păcatele de acum sau de demult, căutînd în toate să împlinescă cu credință voia Domnului și așteptînd cu nădejde răsplătirile cele de la sfîrșit.

Luare aminte

Să luăm aminte la Domnul Hristos Cel Care S-a înălțat la cer:

La cum El Și-a început lucrarea Sa mîntuitoare pe pămînt ca un lucrător obișnuit și smerit;

La cum El Și-a desăvîrșit lucrarea Sa mîntuitoare pe pămînt prin slăvită și minunata Sa înălțare la ceruri.

Predică *Despre cum se vor rușina închinătorii la idoli*

Cum furul cînd este prins se rușinează, așa se va rușina și casa lui Israil și poporul și regii lui și căpeteniile lui și prorocii lui și preoții lui, căci au zis lemnului: „ Tu ești tatăl meu!" Și pietrei i-au grăit: „ Tu m-ai născut", și nu și-au întors spre Mine fața, ci spatele, iar la vreme de nevoie vor zice: „Scoală-te și ne izbăvește!" (Ieremia 2: 26-27).

Cu adevărat cu toții se vor rușina, fraților, cei care nu văd dincolo de lemn și de piatră și care în ignoranța lor spun că omul este tăcut numai din materii vegetale și minerale și deci împărtășește soarta vegetalelor și mineralelor. Ei stau întorși cu spatele la Ziditor și nu sînt în stare să vadă nimic altceva decît zidirea, uitîndu-L pe Ziditorul, și zicînd că nici nu există nimic decît zidirea, că eventual ea e ziditorul. Ei zic că natura a creat și a dat naștere omului, și că de aceea omul trebuie să i se supună ei, fiind mai mic decît ea, un sclav care se ține de poalele naturii, o verigă oarecare, sclavă lanțului naturii, și un mort în groapa tuturor morților naturii. Toți aceștia care vorbesc și gîndesc astfel sînt dați de rușine atunci cînd în ceasul de cumpănă al necazurilor vieții încep să strige către Dumnezeu: *Scoală-te și ne izbăvește!*

Dar de ce strigă ei către Dumnezeu *Scoală-te!* ca și cînd Dumnezeu ar dormi? Căci Dumnezeu nu stă nicicînd lungit, ci veșnic în picioare: veșnic în picioare și gata să vină în ajutorul orișicui îl cheamă, cu umilință și cu credință, în ajutorul lui. Dar cei care sînt înamorați de lemn și de piatră și care nu nădăjduiesc niciodată decît în propriile lor forțe, în propriul lor ajutor, aceștia L-au alungat din viețile lor, dărîmînd locul de cinste din inimile lor pe care trebuia să șadă El. Și aceștia mai îndrăznesc totuși să strige la vremea necazului *Scoală-te!*

Dar Domnul este blînd, El se scoală și vine în ajutorul oricărui om care se pocăiește. Să se pocăiască păcătosul cu adevărat și, aruncînd departe dragostea lui de păcate să se întoarcă la Dumnezeu cu iubire, iar Domnul îi va ajuta lui. Să se întoarcă cu spatele la lemnul cel mort și la piatra cea nesimțitoare, iar cu fața să se întoarcă către Dumnezeul Cel Viu, iar Domnul Cel pururea viu îl va mîntui. Căci Atotputernicul nu este răzbunător, nici a zidit El vreodată omul pentru moarte, ci l-a zidit pentru viață.

O fraților, să nu căutăm prostește ajutorul la cele neajurate, și nici viața la cele neînsuflețite. Ci să ne întoarcem cu capetele către Făcătorul Cel Viu, Carele ne-a dăruit nouă o față mult mai strălucitoare decît a dăruit feței pămîntului. Să ne întoarcem de la întunericul soarelui apune către lumina soarelui răsare, căci aceasta este calea mîntuirii. Dar să ne grăbim, fraților, mai

înainte ca să ne-ajurtgă ceasul când lumina ultimei noastre zile pe acest pământ se va cufunda în întunericul apusului.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Carele Te-ai înălțat la ceruri, înalță într-acolo și mințile noastre, și le curățește pre ele și le despovărează pre ele de greutatea pământului, O, Purtătorule de Lumină, Doamne!

Căci Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin.

4 mai

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Pelaghia din Tars*

Pelaghia s-a născut în cetatea Tarsului din părinți păgâni, dar bogați și slăviți. Auzind despre Hristos și despre mântuirea sufletului de la alți creștini, ea a ars de iubire penru Mîntuitorul și s-a făcut creștină cu de-amănuntul. Dar acelea erau și timpurile cumplitelor prigoane contra creștinilor. S-a întîmplat că împăratul Dioclețian însuși a sosit la Tars. În timpul șederii împăratului acolo, fiul împăratului și moștenitorul tronului imperial s-a îndrăgostit fără întoarcere de Pelaghia și a voit să o ia de soție. Pelaghia i-a răspuns prințului prin maica ei, care era o femeie rea, că ea deja este logodită cu Mirele Ceresc, Hristos Domnul. Apoi, fugind și de mama ei cea rea, și de lumescul moștenitor al tronului imperial, Pelaghia l-a căutat și l-a aflat pe înaltpreasfințitul Linus, bărbat recunoscut pentru sfințenia vieții lui. Acesta a povățuit-o bine pe fecioara Pelaghia în Credința Creștină și a botezat-o. Apoi Pelaghia a împărțit săracilor toate marile ei comori și toate hainele cele scumpe și s-a întors la maica ei căreia i-a mărturisit că de acum este botezată. Aflînd despre acestea și pierzînd cu desăvîrșire orice nădejde de a o vedea pe sfînta fecioară soție a lui, moștenitorul imperial s-a străpuns cu o sabie, sinucigîndu-se. Maica cea rea și-a denunțat fiica la împăratul, predîndu-i-o lui pentru judecată, împăratul a rămas fără grai văzînd frumuseța fecioarei și uitînd cu totul despre fiul lui, s-a aprins cu totul de necurata patimă pentru ea. Dar de vreme ce Pelaghia nu putea fi clintită din credința ei, împăratul a osîndit-o să fie arsă de vie în văpaia focului aprins într-un vițel de metal. Cînd torționarii au sfîșiat hainele de pe ea, Pelaghia s-a însemnat cu seninul Sfintei Cruci, și rostind rugăciuni de laudă și slavă lui Dumnezeu, a intrat în vițelul de metal încins pînă la roșu de foc. Ea s-a topit acolo într-o clipeală de ochi, precum ceara. Astfel a luat cu cinste mucenicia fecioara Pelaghia, la anul 287. Rămășițele oaselor ei le-a dobîndit arhiepiscopul Linus, și le-a îngropat pe un deal, sub o piatră, în timpul împăratului Constantin Copronimul (741-775), în chiar același loc s-a ridicat o preafrumoasă biserică în cinstea sfintei fecioare și mucenițe Pelaghia, care s-a jertfit pentru Hristos spre a fi veșnic alături de El în ceruri.

• *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Silvan, Episcopul Gâzei*

Silvan a fost mai întîi militar, dar mai tîrziu, mînat de dragostea credinței lui creștine, el a intrat în oștirea împăratului Cerurilor. Acuzat de convertirea paginilor la creștinism, el a fost torturat cu bestialitate iar mai apoi omorît prin tăierea capului împreună cu alți patruzeci de soldați, la anul 311. Astfel s-au făcut aceștia cu toții cetățeni ai cerului.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Nichifor*

La început Nichifor a fost romano-catolic, dar mai tîrziu el a îmbrățișat Ortodoxia. El a dus o viață de aspre nevoițe ca monah la Muntele Athos, împreună cu înțeleptul Theolept. El a fost dascălul marelui Sfînt Grigorie Palamas și a scris o lucrare despre rugăciunea minții. El s-a înfățișat cu pace înaintea Domnului în veacul al paisprezecelea. Sfîntul preacuvios Nichifor zicea: „Adună-ți mintea și

silește-o să intre în inimă și să rămână acolo. Când mintea ta s-a întărit în inimă, ea nu trebuie să rămână goală, ci trebuie să rostească neîncetat rugăciunea: *Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pre mine păcătosul!* Niciodată să nu îngădui ca ea să se oprească din această lucrare. Făcînd astfel, tot lanțul virtuților se va sălășlui întru tine: dragostea, bucuria, pacea și toate celelalte. Și așa toate cererile tale care le vei aduce Domnului se vor împlini."

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Pelaghia

Pelaghia înaintea necuratului împărat

Stă la judecată ca un înger de lumină.

împăratul cel cu chip de fiară către ea cată

Și-i grăiește:

„Diademă-mpărătească pe fruntea ta voi pune,

dacă tu între femei îmi vei fi soție. ”

Pelaghia vitează răspunde:

„ Ingreșător lucru îmi este a mă-nsoți cu un păgîn.

Nicicînd, împărate, nu voi fi a ta.

Ce-mi oferi? Coroană de țărînă?

Eu trei cununii de la Domnul meu am,

De la Hristos, veșnicul meu Mire.

Prima cunună-i a credinței ce-am păzit;

A doua, a fecioriei ce-am păzit;

Și-a treia a muceniei mele este.

Nu mai zăbovi, hulitor împărat;

Zdorbește mai degrab' ăst trup de țărînă;

Zdorbește-l, taie-l, arde-l și îl macină,

Ca sufletul meu mai curînd la nunta-mi s-ajungă.

Ca sufletul meu mai curînd fața Mirelui meu să O vadă,

Fața nemuritoare a Mirelui meu,

Mîntuitorului meu, Domnul. ”

Cugetare

Tînărul lipsit de experiență în războiul duhovnicesc lasă pe fundul fiecărei lui fapte bune să se strecoare slava deșartă și părerea de sine. Dar soldatul încercat în acest cumplit război, în mijlocul vîltoirii luptei contra patimilor aflîndu-se, nici o nădejde în sine nu-și pune, ori în faptele lui bune, ci mai vîrtos sporește rugăciunea cu lacrimi, strigînd întru ajutorul lui Dumnezeu. Avva Matoes zicea: „Cu cît stă omul mai aproape de Dumnezeu, cu atît se vede mai păcătos.” El mai zicea: „Cînd eram tînăr, gîndeam cîteodată că am făcut vreun bine; acum că sînt bătrîn, văd că nici măcar un bine nu am lucrat cu adevărat vreodată.” Dar oare nu zis-a însuși Domnul nostru: *Nimeni nu este bun decît numai Unul Dumnezeu* (Matei 19: 17). Deci dacă bun nu este nimeni decît numai Unul Dumnezeu, izvorul a tot binele, atunci cum ar putea fi bună vreo faptă care nu vine chiar de la Dumnezeu? Și cum ar putea cineva care lucrează vreo faptă bună să și-o atribuie sieși, iar nu lui Dumnezeu? Și dacă așa stau lucrurile, atunci în ce se va putea lăuda vreodată omul cel muritor? în nimic, decît numai în Domnul și în bunătatea Lui!

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Care S-a înălțat la ceruri:

- La cum, prin sfîntă înălțarea Lui, El Și-a arătat Firea Sa Dumnezeiască și Puterea;
- La cum, prin sfîntă înălțarea Lui la ceruri, El îi descoperă omului că mai există

și o altă lume, și o altă viață: o lume a celor cerești și o viață a celor cerești.

Predică Despre idolatrie și adulter

Și deși am lăsat pe fiica lui Israel cea necredincioasă pentru atâtea fapte de desfrînare și i-am dat carte de despărțire, am văzut că necredincioasa ei soră, Iuda, nu s-a temut, ci, s-a dus și ea să se desfrîneze. Și prin nerușinarea desfrînărilor ei a pîngărit țara și s-a desfrînat cu pietrele și cu lemnele (Ieremia 3: 8-9).

Dar ce fel de adulter au comis poporul lui Israel și al lui Iuda cu lemnele și cu pietrele? Ei au comis adulterul închinării la idoli făcuți din lemn și din piatră. Dar mai înainte de acest păcat, ei au comis altul: ei s-au întors cu spatele la închinarea Adevăratului Dumnezeu, a Dumnezeului Celui Viu, a Dumnezeului Unul. Dar de ce se numește această idolatrie desfrînare, adică adulter? Pentru că mai întâi ei fuseseră legați cu dragoste de Dumnezeul Cel Viu și Adevărat, de Dumnezeul Cel Unul, dar mai după aceea ei au trădat această legătură a iubirii și și-au dat inimile după dumnezei străini făcuți din piatră și din lemn. De aceea numește Dumnezeu desfrînarea lor adulter.

Dar oare această învinuire a Domnului este valabilă doar pentru timpurile acelea, sau și pentru ale noastre? Și oare numai pentru poporul lui Israel și al lui Iuda și nu și pentru poporul nostru, al Creștinilor? Din nefericire, chiar și în ziua de astăzi mulți creștini merită deplin această învinuire a lui Dumnezeu. Căci oricine și-a lăsat inima rece la Adevăratul Dumnezeu, la Domnul Cel Viu și Cel Unul, și și-a aprins dragostea pentru cele mai de jos, pentru lucruri făcute din lemn și din piatră și făpturi muritoare și putrezitoare, oricine a decăzut astfel comite adulter și își atrage asupra sa meritata învinuire a lui Dumnezeu. Astfel, această învinuire a Domnului este la fel de valabilă astăzi precum a fost atunci, și cu mult mai grea, căci atunci oamenii păcătuiau fără să îl fi cunoscut pe Hristos, pe când oamenii cei de acum după ce L-au cunoscut pe El.

O, fraților, pînă cînd vom mai lăsa această necurată desfrînare să se tîrîie pe pămînt? Pînă cînd va mai puți pămîntul de la această desfrînare a omenirii care se desfrînează cu idoli de lemn și de piatră, de argint și de aur, de carne și de sînge? Oare nu prefăcut-a Atotputernicul Hristos toți acești idoli în praf și în cenușă? De ce se mai pleacă unii dintre creștini astăzi să-și facă iar idoli din acest praf și cenușă? Aceasta din pricina minciunii diavolești și a propriei lor înșelări de sine. O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, Carele Te-ai înălțat la ceruri, apără-ne pre noi de împresurarea minciunii diavolești și a înșelării cu care ne înșelăm noi singuri. Păzește-ne pre noi cu Sfîntă Crucea Ta de necuratele și cele de rușine desfrînări cu idoli cei căzuți. Ajută-ne, ajută-ne nouă, Doamne lisuse Hristoase să ne închinăm numai Unuia Ție, Domnului Celui Viu, Unul și Adevărat,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

5 mai

- *Pomenirea Sfintei Mari Mucenițe Irina*

Irina era din cetatea Magedon din regiunea Balcanilor și a trăit în vremurile apostolice. Tatăl ei, Licinius, făcea parte din mica nobilime. Unii cred că el era slav. Irina s-a născut pagină, din părnți păgîni. Penelopa - căci acesta era numele cu care se născuse - a aflat despre Credința Creștină de la profesorul ei Appelianus. Sfîntul Timotei, ucenicul Sfîntului Apostol Pavel, a botezat-o pe ea și pe toți slujitorii curții ei, și i-a dăruit spre lectură Epistolele Sfîntului Apostol Pavel. Refuzînd căsătoria, ea l-a înfuriat pe tatăl ei, care a vrut să o tortureze din

cauza aceasta. Dar la urmă ea însăși l-a convertit pe tatăl ei la creștinism în chip minunat. Irina a fost dată la chinuri cumplite sub patru împărați (între care tatăl ei nu se numără), dar Dumnezeu a apărut-o în tot acest timp prin sfinții Lui îngeri. Regele Sedechia a îngropat-o pînă la gît într-o groapă umplută cu șerpi și cu scorpioni, dar îngerul Domnului a omorît toate scîrboasele jivine și a păzit-o pe sfînta fecioară muceniță întregă. Apoi regele a încercat să o taie în două cu fierăstrăul, dar fierăstrăul s-a frînt de trupul ei ca și cînd trupul ar fi fost de marmură. Apoi același rege a legat-o de o roată de moară sub o moară de apă și a dat drumul șuvoiului de apă, nădăjduind că așa fecioara muceniță se va îneca. Dar apa nu a curs, ci a stat pe loc, iar fecioara a rămas vie și nevătămată. Regele Sapor, fiul regelui Sedechia i-a pus în picioare încălțăminte de fier, i-a încărcat în spate un sac de nisip, a înhămat-o la o căruță și a pus să fie mînată ca un animal cale lungă dincolo de cetate. „Cu adevărat sînt ca o vită înaintea Ta, O Doamne!” a rosti muceniță, alergînd legată în urma torționarilor ei. Dar îngerul Domnului a cutremurat pămîntul, iar pămîntul s-a deschis și i-a înghițit pe chinuitori. Supraviețuind tuturor torturilor celor bestiale de minte diavolească născocite, prin care minuni mii de păgîni au lepădat păgînismul și au alergat la Hristos crezînd și botezîndu-se, Irina a intrat în cetatea lui Callinicus, pentru predicarea Evangheliei. Regele de atunci al cetății, Numerian, a voit să o omoare în acest fel: el a aruncat-o consecutiv în trei tauri din metal încins. Dar ea nu a murit, ci păzită de Dumnezeu fiind, a rămas de fiecare dată vie și nevătămată. Mulți au văzut aceste minuni și au crezut în Unul Dumnezeu. Eparhul Vavdonos a luat-o în cetatea Constantina, unde gîndea să o omoare punînd-o pe grătare încinse de fier. Dar nici aceasta nu a reușit să pună capăt vieții Sfîntei Irina, care și de această dată a adus popor nenumărat la Hristos. La sfîrșit Irina a sosit la cetatea Mesembria, unde a fost omorîtă de regele Șapur, dar Dumnezeu a înviat-o de la moarte la viață. Regele și mulți din popor, văzînd aceasta, au crezut în Hristos și s-au botezat. Așa, prin suferințele ei sîngeroase și minuni peste minuni lucrate de Dumnezeu prin viteaza muceniță, au ajuns la Hristos prin ea peste o sută de mii de păgîni. În cele din urmă Sfînta Muceniță Irina s-a întins într-un sicriu și i-a poruncit lui Appelianus să-l închidă. După patru zile, cînd au deschis sicriul, au văzut că trupul Irinei nu mai era în el. Așa a proslăvit-o Dumnezeu în veci pe Sfînta, preaminunata, Mare Muceniță Irina, care a jertfit tot și a îndurat toate ca Dumnezeu să Se preaslăvească între oameni.²⁰

• *Pomenirea Sfinților Martin și Heraclius*

Martin și Heraclius erau amîndoi slavi. Ei au fost prizonieri de ereticii arieni în Iliria. Aruncați în exil, acești doi cavaleri ai Ortodoxiei și-au încheiat cu cinste viețile lor pămîntești în veacul al patrulea, strămutîndu-se la curțile veșnice ale împăratului Hristos.

Cîntare de laudă la Sfînta Mare Muceniță Irina

Penelopa fiica regelui sade la fereastră,

Cînd trei păsări în șir zboară repede spre ea.

Prima este o porumbiță ca laptele de albă,

In cioc cu o ramură de măslin;

A doua este un vultur, purtînd într-al său ciont

Cunună aleasă de flori.

Iar a treia un corb este, cu o viperă rea

Țintuită în ciocu-i.

Penelopa pe slujnice-ntreabă ce semn va fi fiind acesta.

*Dar slujnicele tac; nici una nu poate răspunde;
Ele însele nedumerite sînt de uimire.
Dar bătrînul Appelian spune: „Noi toți
oameni muritori sîntem,
Insă către bătrînul tău dascăl
~° Arhiepiscopul Filaret al Cernigovului credea că Sfinta Irina avea o ascendență sîrbească. Vezi *Viețile Sfinților* scrise de el. (n. a.)
Pleacă-ți urechea, Penelopo,
Frumoasă copilă:
Prin aste semne, cu limpede slovă
Duhul Domnului însuși către tine grăiește:
Pace arată porumbița, seninătatea ta,
Căci tu te vei numi Irina';
Rămurica de măslin este harul Domnului
ce se varsă peste tine;
Vulturul biruitor este -precum tu ca un vultur
Patimile-ți vei birui;
Iar cununa de flori e slava și dulceața cerească;
Corbul cu viperă-n cioc întunecatul duh este
Și a lui răutate,
Pe care tu prin răbdare tare îl vei birui. "
Irina ascultă și inima-i tresară.
Ea hotărăște pe sine să de dea
Pentru mîntuitoare Credință,
cu jertfire întreagă.
Ea făgăduința nestrămutat pînă la capăt își duce,
Iar Dumnezeu ajutîndu-i, însuși i-o împlinește.
O Stpîne Doamne, pentru rugăciunile ei sfinte,
Miluiește-ne pre noi, păcătoșii.*

Cugetare

Rugăciunea care este doar din cuvinte nu ajută dacă ei nu i se va alătura și inima. Dumnezeu nu ascultă decât rugăciunile fierbinți, care sînt doar cele din inimă. Odată Avva Zoi din Thebaida se întorcea de la Muntele Sinai și a întîlnit un monah care i s-a jeluț de marea secetă pe care o suferea el împreună cu frații lui la a lor mînăstire. Avva Zoi i-a întrebat: „Dar de ce nu vă rugați pentru aceasta lui Dumnezeu?" Iar monahul a zis: „Noi ne-am rugat și am cerut, dar tot nu a plouat." Iar bătrmul Zoi a zis: „Vădit este că nu vă rugați din inimă. Oare vreți să vă arăt că așa este?" Și atunci Avva a ridicat mîinile la ceruri și s-a rugat. Atunci a început să curgă pe pămînt ploaie din belșug. Văzînd acestea, monahul înspăimîntat de uimire căzu cu fața la pămînt și se închină înaintea Avvei, dar Avva, temîndu-se de slava cea de la oameni, fugi de acolo. Domnul însuși grăiește: *Cereți, și vi se va da vouă* (Luca 11: 9). Insă buzele cele pline de rugăciune nu ajută dacă în ele nu se află și inima. Inima să se umple de rugăciune, chiar dacă buzele vor fi tăcute. Și atunci Dumnezeu va auzi și va împlini degrabă. Căci Domnul iubește rugăciunile cele din inimă ale oamenilor.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpînul Hristos Carele S-a înălțat la ceruri:
La cum, prin înălțarea Lui, El a arătat slăvită desăvîrșire a tuturor lucrărilor Lui pe pămînt, de-a lungul celor treizeci și trei de ani;
La cum, prin îlălțarea Lui, El ne învață și pe noi cum să ne direcționăm sensul tuturor faptelor și lucrărilor vieții noastre către cer, iar nu către pămînt.

Predică *Despre cereasca nuntă a sufletelor oamenilor*

Întoarceți-vă, voi copii căzuți de la credință, zice Domnul, că M-am unit cu voi (Ieremia 3: 14).

Sufletul omului este mireasa, iar Domnul Cel Viu și Atotputernic este mirele sufletului omenesc. Domnul o îmbracă pe mireasa Lui, sufletul omenesc, cu lumina, și o hrănește cu Harul Lui. Iar sufletul, al cărui mire este Dumnezeu, dă naștere la copii mulți în forma celor multe și frumoase lucrări ale virtuții. Căci sufletul singur nu poate da naștere nici măcar unei singure fapte virtuoză. Faptele virtuoză nu se pot naște decât în sufletul cel făcut roditor de Dumnezeu. Pe de altă parte, sufletul însămânțat de cele lumești fie rămîne sterp fie dă naștere la păcate și la vicii. De aceea le zice Domnul oamenilor

M-am unit cu voi. Dacă sufletul omenesc ar cunoaște cine este Acela cu care s-a unit, el nu ar mai rătăci și nu s-ar mai omorî pururea cu desfrînările, prefăcîndu-se în noroi. Dumnezeu este Mirele Cel credincios al sufletului omenesc. El nu-Și trădează niciodată mireasa, care este sufletul omenesc. Dragostea lui pentru el niciodată nu se răcește, cîtă vreme sufletul însuși nu se întoarce de la El, aruncîndu-se în desfrînări, în adulter. Dar chiar și atunci Dumnezeu nu părăsește sufletul cu totul, ci îl caută și îl întoarce de la căile pierzării. *Întoarceți-vă, zice Domnul sufletelor omenesci, întoarceți-vă și vă voi ierta, întoarceți-vă și vă voi primi pre voi, ne zice mereu Domnul.* Cei care s-au pocăit cu amar pot să dea mărturie de cît de mare este milostivirea lui Dumnezeu. Ei pot să dea mărturie de cît de răbdătoare este dragostea lui Dumnezeu către păcătoși, chiar și în ultimul ceas al vieții lor. Dumnezeu este credincios în iubirea Lui, El nu se grăbește la răzbunare împotriva sufletului celui adulter. El pururi luptă să refacă în om sentimentul rușinii pe care sufletul adulter al omului l-a pierdut din cauza nesimțirii păcatului. Rușinea aceasta sfîntă duce la pocăință, pocăința duce la dobîndirea stării celei dintîi, care la rîndul ei reface unirea cea dintîi a dragostei și fidelității față de Dumnezeu. O Stăpîne Doamne Atotputernice lisuse Hristoase, dă-ne nouă rodirea sufletelor noastre spre toată roadă cea bună și îmbelșugată prin dragostea Ta, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

6 mai

- *Pomenirea sfîntului, dreptului și mult-pătimitorului Proroc Iov*

Sfîntul și dreptul Iov era din fiii lui Isav, a cincea generație după Avraam. El a trăit la marginea dintre Arabia și Idumea, cu aproape două mii de ani înainte de Mîntuitorul Hristos. Numele tatălui lui era Zaret, iar al maicii sale Vosora. Numele lui mai întreg era însă Iovav. Iov a fost un bărbat cinstit, drept și temător de Dumnezeu, și de asemenea foarte bogat, în anul al șaptezeci și nouălea al vieții sale Dumnezeu a îngăduit să cadă asupra lui cumplite ispite aduse de Satan, așa cum ni se spune în amănunțime în Cartea Iov din Sfîntă Scriptură a Vechiului Testament. Într-o singură zi, Iov și-a pierdut toată uriașa sa avere, și în aceeași zi i-au murit toți fiii și fiicele. După aceea el însuși a căzut în niște boli cumplite, trupul lui prefăcîndu-se tot într-o rană din cap pînă în picioare. El, odinioară cetățeanul cel slăvit, zăcea acum pe grămada de gunoi din afara cetății, curățîndu-și cu un bețigaș puroiul ce supura mereu din ranele lui. Dar Iov nu a murmurat împotriva lui Dumnezeu, nu a păcătuit nici cu inima și nici cu buzele sale, ci a îndurat tot chinul cu răbdare pînă la sfîrșit. De aceea i-a răsplătit lui Dumnezeu dar peste dar, căci i-a întors deplin sănătatea, și i-a dat bogății încă și mai mari decît avusese înainte, dăruindu-i chiar să i se nască alți șapte fii și trei fiice, adică tot atîția copii cîți îi muriseră. Sfîntul și dreptul Iov a trăit încă 170 după această mare

încercare, ajungând pînă la vîrsta de 248 de ani. În toți anii vieții lui pe pămînt dreptul Iov a adus neîncetată slavă lui Dumnezeu. Sfîntul și Dreptul Proroc Iov este socotit de toată creștinătatea a fi ca pilda omenească supremă de suferință și răbdare în încercările de Dumnezeu trimise sau îngăduite asupra oamenilor. Chinurile Dreptului Iov prefigurează Patima Mîntuitorului.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Varvar*

Acest Varvar a fost soldat în armata romană, în vremea lui Iulian Apostatul. Cînd Bacchus, comandantul împăratului, a pornit cu armata romană împotriva francilor, în ea se afla și acest soldat Varvar, care în ascuns era creștin, în bătălie, din armata francilor s-a ridicat un oarcare viteaz, asemenea lui Goliat cel din vechime, care i-a provocat pe romani să scoată și ei un viteaz de al lor cu care acesta să lupte și, învingînd unul, să se pună astfel capăt bătăliei. Comandantul Bacchus l-a ales pe Varvar. Varvar a făcut rugăciune fierbinte în inimă către Domnul Dumnezeu, a ieșit, și l-a răpus pe uriaș. De aceea armata francă, care nu se aștepta la înfrîngere, s-a înspăimîntat și s-a risipit, fugind în dezordine. Comandantul apoi a poruncit pregătirea unei sărbători mari, și de asemenea aducerea de jertfe idolilor. Dar în timpul aducerii acestor necurate jertfe, Bacchus a aflat că Varvar se ține departe. Fiind întrebat de ce, Varvar a declarat, pentru că este Creștin. Comandantul a adus toate acestea la cunoștința împăratului, iar împăratul a trimis poruncă ca Varvar să fie dat la chinurile cele cumplite. Varvar le-a îndurat pe toate cu o vitejie nemaîntîlnită, și cu o liniște mai presus de înțelegere. În timpul torturilor lui s-au făcut minuni mari, și mulți ostași care au fost martori la ele au trecut la Credința Creștină. Printre ei s-a numărat însuși Comandantul Bacchus, cu Callimachus și cu Dionisie. Toți trei aceștia au fost decapitați pentru Numele lui Hristos, iar după ei a fost omorît și Varvar, tot prin decapitare, la anul 362. Sufletele lor s-au înălțat la ceruri și s-au sălășluit la curțile cele veșnice ale lui Hristos, împăratul Nemuririi.

- *Pomenirea Sfîntului Varvar Tîlharul*

După ce a comis nenumărate nelegiuiri și crime Varvar acesta a venit întru pocăință cu plîns mult, și în primii trei ani ai pocăinței sale și-a luat asupra sa să meargă numai pe brînci, în patru labe, și să mănînce cu cîinii. Apoi, în următorii doisprezece ani el și-a luată asupra-și să viețuiască singur în adîncul pădurii gol de haine, fără acoperiș și fără nici o hrană, afară de iarbă și frunze. Sfinții îngeri ai lui Dumnezeu i-au vestit atunci că iertate au fost păcatele lui în ceruri. Unii neguțători, călătorind prin acea pădure, l-au văzut pe Varvar de departe, și crezînd că este animal, iar nu om, l-au săgetat cu arcul. Murind, Varvar i-a rugat mult să vestească primului preot al lui Dumnezeu ce le va ieși în cale, cele despre el. Preotul a sosit și l-a îngropat pe Varvar cu cinste. Din trupul lui a început să curgă mir binemiresmat, care vindeca felurite boli și dureri ale oamenilor.

Cîntare de laudă la Dreptul Iov, Multpătimitorul rob al Domnului

*Să-mi spui mie, frate, cîtă suferință poți îndura,
Iar eu te voi înștiința în ce măsură ești om adevărat.
Pe Dreptul Iov, bogat și plin de slavă,
Satan l-a aruncat pe o grămadă de gunoi,
Acoperindu-l cu bube din cappînă-n picioare.
El cumplită priveliște era și clinilor și oamenilor.
Toate avuțiile lui într-o singură zi au pierit,
Afară de a sa credință și răbdare.
Cu aste două arme însă*

*el cu adevărat pe hidosul Satan l-a nimicit.
Dumnezeu din cer a privit la inegala bătălie,
Iar la urmă celui drept victoria i-a dăruit.
Cu victoria El i-a dăruit și toate celelalte
Multe bogății mai întii pierdute,
Și din belșug i-a dăruit,
Pe invidiosul satan crăpîndu-l astfel desăvîrșit.*

Cugetare

Avva Isaia zicea despre sine: „Mă văd pe mine ca un cal ce umblă fără călăreț. Oricine îl află, îl încalecă și îl mîină unde poștește. Cînd descăleca unul și pleacă, un altul vine și face asemenea, și tot așa." Acest mare nevoitor, despre care toți spuneau cu uimire că a atins desăvîrșirea, grăia acesteia despre sine ori din marea smerenie, ori din aducerea aminteia timpului din viața lui în care fusese nedesăvîrșit. Principalul este că aceste cuvinte sînt adevărate raportate la fiecare creștin care umblă, duhovnicește vorbind, fără frîu și la voia întîmplării. De îndată ce o patimă îl descăleca pe un astfel de om, o alta îi ia locul. De îndată ce vreuna îl plectisește și îl obosește, lăsîndu-l deznădăjduit, o alta îl încalecă cu speranța deșartă că aceasta îi va aduce fericirea. Un astfel de om duce lipsă de călăreț care să îl ducă pe calea cea dreaptă a adevăratei destinații, fără nici o abatere la dreapta sau la stînga. Iar călărețul care trebuiește unui astfel de „cal," singurul prietenos și binevoitor ce trebuie întîmpinat cu bucurie nu este altul decît duhul creștinesc cel sfînt și puternic.

Luare aminte

Să luăm aminte la înălțarea la ceruri a Domnului nostru Iisus Hristos: La cum mai întii El a înviat cu trupul, iar apoi S-a și înălțat cu trupul; La cum după moartea oamenilor drepti mai întii sufletele lor se înălță la ceruri, cîta vreme trupurile lor rămîn în pămînt și așteaptă învierea cea de obște, prefacerea lor întru duhovnicești cea de obște, și înălțarea cea de obște.

Predică Despre puterea pe care Dumnezeu a dat-o cuvintelor prorocilor

De aceea, așa zice Domnul Dumnezeu puterilor: „, Pentru că voi grăii asemenea vorbe, iată voi face cuvintele Mele foc în gura ta, iar pe poporul acesta îl voi face lemne și-l va mistui focul acesta (Ieremia 5: 14).

Vedeți, fraților, că efectul cuvintelor lui Dumnezeu este diferit, în funcție de cît de diferiți sînt și oamenii care îl ascultă. Cuvîntul lui Dumnezeu este ca focul de care se bucură omul cel ce a obosit de înghețul și frigul acestei lumi; dar cuvîntul lui Dumnezeu este și ca focul cel care îl arde pe păcătosul care s-a prea încălzit de această lume stricăcioasă și deșartă. Sfinții noștri Părinți cei încercați ne-au lăsat dovezi tari că numai Numele lui Hristos, Cel Care aduce bucuria, puterea și răcorirea credicioșilor, poate să ardă duhurile necurate ca și un foc viu. Așa stau lucrurile și cu orice cuvînt rostit de Dumnezeu. Pentru unii el aduce alinare, pentru alții, nervozitate; unora le potolește mînia, pe cînd altora le-o sporește; pe unii îi face să se umple de uimire plină de reverență, iar pe alții de obrăznicie și dispreț. Celor sănătoși cuvîntul lui Dumnezeu le este ca mierea; iar celor cu duh nesănătos, le este ca pelinul.

Dar de ce să fie făcuți oamenii ca niște lemne pe care să le mistuie focul? Oare sînt oamenii vinovați dacă bătrînii cei fără de Dumnezeu și prorocii mincinoși îi înșeală și îi duc la pierzare? Răspuns: cu adevărat, oamenii nu sînt la fel de vinovați precum sînt bătrînii poporului și prorocii, cu toate acestea și ei sînt vinovați într-o măsură nu mică. Căci poporul cel simplu nu este niciodată lipsit de către Dumnezeu de lumina conștiinței, de puțința de a distinge limpede între bine și rău; această lumină vine la popor prin intermediul propriei lor conștiințe, și prin predicarea Cuvîntului lui Dumnezeu. Astfel, poporul are puțința să vadă, și să nu urmeze cu orbire

povățuitorilor celor orbi, care îi duc pe cărări străine, înstrăinându-i de Dumnezeu și de Legea Lui. Fraților, Dumnezeu drept este, El cunoaște măsura greșelilor fiecăruia, El nu

îngăduie ca cel ignorant și foarte mic să ia aceeași pedeapsă ca cel foarte mare și foarte învățat.

O Atotvăzătorule Sfinte Doamne, Ceta Ce cunoști inimile și rărunchii, ajută-ne nouă și nu ne lăsa pe noi să fim povățuitori orbi altora, sau următori orbi orbilor, ci ne întărește inimile ca, de sîntem povățuitori sau povățuiți, doar Ție și numai Ție să-Ți urmăm ca robi credincioși pururea,

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

7 mai

- *Pomenirea semnelui Cinstitei Cruci, care s-a arătat pe cer la Ierusalim, în zilele împăratului Constantin, fiul Marelui Constantin*

în timpul împăratului Constantin, fiul Sfîntului Constantin cel Mare, și al Patriarhului Chirii al Ierusalimului, Cinstita Cruce s-a arătat pe cer la Ierusalim începînd de la ora 9 dimineața, întinzîndu-se de la Golgotha și pînă la Muntele Măslinilor. Această Cruce era mai strălucitoare decît razele soarelui, și mai frumoasă decît orice curcubeu. Toate popoarele din Ierusalim, credincioși și necredincioși, și-au lăsat lucrul lor și au privit la această minune cerească și dumnezeiască cu frică și uimire mare. Mulți necredincioși s-au convertit la Credința Creștină și mulți arieni au lepădat necurata lor erezie, întorcîndu-se la Biserica Ortodoxă. Despre acest semn Patriarhul Chirii i-a scris în scrisoare împăratului Constantin, care avea înclinații către arianism. Arătarea acestui semn s-a întmplat în ziua de 7 mai a anului 357. Astfel, această minune a arătat că Ortodoxia și credința creștină nu sînt teoretizări lumești ale minții celei omenești, ci ele sînt puterea lui Dumnezeu, arătată prin semne mari și prin minuni.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Acachie*

Sfîntul Acachie a fost ofițer în armata romană în timpul împărăției lui Maximian. Răspunzînd înaintea chinuitorilor pentru nădejdea lui în Hristos, el a zis că a primit-o de la scumpii și credincioșii lui părinți, și de asemenea de la vederea aievea a celor multe minuni petrecute la moaștele sfinților Lui. îndurînd cu vitejie uimitoare chinuri mari, la care a fost dat în cetatea Pyrrinthus din Tracia, mucenicul Acachie a fost adus la Bizanț. Aici el a fost schingiuit și mai bestial, fiind la urmă ucis prin tăierea capului. El a luat cu cinste cununa muceniciei și s-a strămutat la locașurile cele cerești ale împăratului slavei la anul 303.

- *Pomenirea Preacuvioșilor Sfinți Părinți din Georgia*

în veacul al șaselea, la două sute de ani după ce Sfînta Nina luminătoarea Armeniei predicase Evanghelia în Georgia, s-a arătat lui Ioan, nevoitorului din Antiohia, însăși Sfînta, Precurata de Dumnezeu Născătoarea și Pururea Fecioara Măria: ea i-a poruncit să își aleagă doisprezece ucenici și să meargă în Georgia spre a întări acolo poporul în Credința Creștină. Nevoitorul Ioan antiohianul a pornit imediat la faptă, după această dumnezeiască arătare. Sosind în Georgia, acești sfinți părinți misionari au fost întîmpinați cu cinste de regele Georgiei și de Catholicosul Eulalie, ei începînd imediat cu multă dumnezeiască rînvă predicarea lor. Poporul se aduna în jurul lor cu sutele, iar sfinții îi povățuiau în Sfînta Credință cu înțelepciune mare și cu mari minuni. Căpetenia acestor iubitori de

Hristos părinți era Sfântul Ioan Zedazeni, iar numele ucenicilor lor sînt: Aviv, Antonie, David, Zenon, Tadeu, Iesei, Isidor, Iosif, Mihail, Pyrrhus, Ștefan și Șio. Cu rîvnă apostolică aceștia cu toții au întărit credința creștină în Georgia, au întemeiat mînaștiri, și au lăsat după ei mulțime de fii duhovnicești care să ducă mai departe făclia credinței și lumina învățăturii. Ei s-au învrednicit astfel de slavă mare în ceruri și putere pe pămînt.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Acachie

Acachie, oșteanul Celui Preaînalt, se pregătește de moarte,

Cu sufletul binemiresmat de tămîia rugăciunii.

Păgînul judecător îl întrebă:

*„De ce nu-i mîntuie Hristos
pre credincioși de aste chinuri?*

De ce nu-i trăznește pe chinuitori,

Din moment ce îl numiți Atotputernic? ”

Mucenicul îi răspunde liniștit:

*„Deoarece mult milostiv Stăpînul Hristos este,
mult îndurat și mult milosîrd.*

El cu răbdare așteaptă întoarcerea păcătosului,

Iar de la credincioși, răbdare întru suferință.

Cum s-ar mai vedea milostivirea Lui,

Dacă îndată pe păcătoși i-ar pedepsi?

Iar credincioșii cum ar mai da pe față puterea Lui

Dacă întru răbdare chinurile pentru El nu le-ar suferi?

Făclie luminoasă a răbdării-ntru chinuri cum ar mai străluci ei lumii? ”

Zicînd acestea Acachie tăiat este,

Iar sufletul lui se sălășluiește în Rai.

Cugetare

„Recunosc că datoria mea este mai mare, pentru că mie mi s-a iertat mai mult. Am fost chemat la preoție din lumea magistraturii și funcțiilor publice; de aceea mă arăt nerecunoscător dacă iubesc într-o măsură mai mică decît aceea în care am fost iertat.” Acestea sînt cuvintele Sfântului Ambrozie, care a fost chemat de Dumnezeu pe neașteptate să-și schimbe vocația și, din judecător în tribunalele acestei lumi, să se facă arhiepiscop al Bisericii lui Hristos. Prin aceste cuvinte sfântul arată cu cît mai mare este vocația preoțească față de chemările cele lumești, cum a venit el la vocația preoțească prin chemarea lui Dumnezeu, și cum el, cel chemat, datorează mulțumită veșnică lui Dumnezeu. Toți sfinții au socotit datoria lor de mulțumire lui Dumnezeu ca fiind datoria lor principală. Neîncetata mulțumire lui Dumnezeu este sămînța nobilă din care, în condițiile în care este udată de lacrimile pocăinței neîncetate, rodește cea mai frumoasă roadă: dragostea față de Dumnezeu.

Luare aminte

Să luăm aminte la Pogorîrea Sfântului Duh asupra Sfinților Apostoli:

- La cum Apostolii ședeau la rugăciune, cu toții în același duh;
- La cum deodată s-a făcut sunet mare din ceruri ca un vînt care suflă cu putere.

Predică *La cum binele se ia de la oameni din cauza păcatelor*

Fărădelegile voastre au schimbat aceasta și păcatele voastre au depărtat acest bine de la voi (Ieremia 5: 25).

Dacă nu prisosește între voi binele, o oamenilor, înțelegeți atunci că între voi prisosește din belșug păcatul! Căci iată păcatele voastre au depărtat binele de la voi. O oamenilor, dacă doriți bine pentru voi, atunci lepădați păcatul și nu

mai păcătuți! Atunci de abia veți începe să vă mișcați spre binele pe care îl doriți, iar binele va veni înspre voi, și nu va mai pleca de la voi niciodată.

O omule, dacă nu ai binele, înseamnă că ai din belșug păcatul! Căci binele nu se poate sălășlui laolaltă cu păcătuirea, tot așa cum întunericul și lumina nu pot sta împreună la un același loc și în același timp. Când pleacă lumina, atunci întunericul se împuternicește înăuntru, iar dacă va pleca întunericul, atunci va străluci lumina. Astfel, păcatul și binele se pot înlocui unul pe celălalt, dar ele nu pot locui niciodată împreună.

O fraților, *pcatele voastre au depărtat acest bine de la voi*. Aceste cuvinte nu s-au grăit doar de către un singur proroc către doar un singur popor; ci mai curînd toți prorocii cei adevărați au grăit aceste cuvinte către popoarele lor. Prorocii mincinoși gîdilă conștiințele poporului celui păcătos cu păcatele, contribuind și mai mult la îndepărtarea binelui din rîndurile lui. Dar adevărații proroci osîndesc păcatele poporului, căci ei înșiși, fiind în bine, nu pot tolera răul pe care îl văd în popor ci strigă împotriva lui, astfel încît binele cel de la Dumnezeu să ajungă și în inimile poporului. Căci dacă stupul începe să se impută, cum se vor mai înghesui albinele în el ca să-și depună mierea lor? Ele nu vor mai intra! Și dacă albinele care sînt niște biete insecte lipsite de rațiunea omenească refuză să intre într-un stup putred, plin de fum, atunci cum va accepta Duhul Domnului, Raționalitatea cea dumnezeiască, să se sălășluiască în sufletul cel infect al omului, plin de tot fumul necurăției? Iar Duhul Adevărului este Vistiernicul și Dătătorul singurului bine adevărat.

O Stăpîne Doamne Duhule Adevărate, ajută poporului Tău cu puterea Ta nebiruită, ca să scoată afară tot păcatul de la sufletele lor; ca să se sălășluiască întru ele puterea Ta de viață făcătoare și toată vistieria bunătăților, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

8 mai

- *Pomenirea Sfîntului Apostol și Evanghelist Ioan*

Sărbătorirea principală a acestui mare Apostol și Evanghelist este la 26 septembrie. Astăzi însă, în 8 mai, se prăznuiește minunea ce s-a lucrat la sfîntul său mormînt. Cînd Ioan era în vîrstă de peste una sută ani, el și-a luat cu sine șapte dintre ucenicii săi, a ieșit afară din cetatea Efesului, și le-a poruncit celor șapte să sape o groapă în formă de cruce. Apoi bătrînul și sfîntul Apostol s-a întins în acea groapă în formă de cruce și a poruncit să fie acoperit cu pămînt.

Mai tîrziu, cînd credincioșii au deschis mormîntul Sfîntului Ioan, ei nu au mai găsit acolo trupul lui. În ziua de 8 mai a fiecărui an, din acest mormînt se ridică o pulbere care vindecă pe bolnavi de feluritele lor boli.

Pomenirea Sfîntului Cuvios Arsenie cel Mare

Acest slăvit sfînt s-a născut într-o familie de mari patricieni din Roma cea veche. El primise cea mai aleasă educație, făcînd în continuare cele mai strălucite studii de filosofie și toate științele seculare din vremea lui, îmbunătățindu-se de asemenea și în cunoașterea cea duhovnicească. La urmă, lepădînd toată deșertăciunea lumii, el s-a închinat pe sine cu desăvîrșire slujbei Bisericii, fiind hirotonit diacon în una din bisericile mari din Roma. Celibatar, retras, liniștit și extraordinar de evlavios, el a gîndit să viețuiască astfel întreaga lui viață. Dar Pronia cerească a lui Dumnezeu i-a îndreptat pașii vieții în alt fel. Împăratul Teodosie I-a luat pe acest mare Arsenie ca să fie tutorele și învățătorul fiilor lui, Arcadie și Honorie, și l-a numit de asemenea în rangul cel înalt de senator la

Constantinopole, înconjurându-l de toate bogățiile, onorurile, și luxul. Toate acestea însă mai mult îngreunau inima lui Arsenie decât să i-o bucure. S-a întâmplat odată că tânărul Arcadie a comis o faptă rea, pentru care Arsenie, în calitate de preceptor al său, a trebuit să-l pedepsească după gravitatea faptei. Tânărul cel jignit a plănuit atunci un plan diabolic de răzbunare. Când Arsenie a aflat despre acest plan murdar, el s-a îmbrăcat în haine de cerșetor și a ieșit la marginea mării. Acolo a aflat o corabie în care îmbarcându-se, a plutit către Egipt. Când a sosit la vestitul Skit, el s-a făcut ucenicul faimosului Avvă Ioan cel Pitic, dedicându-se cu asprime la toată nevoia. El se socotea pe sine ca un mort, și când a fost încunoștiințat că murise o rudă a lui foarte bogată care îl lăsase pe el unic moștenitor, Arsenie a răspuns: „Dar eu am murit înaintea lui: cum voi putea deci eu să mai fiu moștenitorul său?” închis într-o chilie călugărească asemenea unui mormânt, el toată ziua împlotea coșuri din ramuri de palmier, iar noaptea se ruga lui Dumnezeu. El evita cu dinadinsul oamenii și orice convorbiri cu ei. Doar la sărbători își părăsea chilia spre a merge la slujba Sfintei Liturghii din Biserică și a se împărtăși cu Preacuratele Taine. Ca să se apere de duhul lenevirii, el adesea își punea întrebarea: „Arsenie, de ce ai venit tu la pustie?” Sfântul Arsenie a rămas la pustie timp de cincizeci și cinci de ani, nevoindu-se în cea mai aspră pustnicie și fiind un model pentru toți monahii și în același timp slava lor. Viața Sfântului Arsenie a fost de una sută ani. El a adormit cu pace la anul 448, după multe nevoițe aspre și greutatea luate asupra-și de bună voie. El s-a strămutat la locașurile cele cerești ale Stăpînului Hristos, pe Care L-a iubit din tot cugetul său, din toată inima sa, și din toată virtutea sa.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Emilia*

Emilia a fost maica Sfântului Vasile cel Mare. Ea în tinerețile ei a dorit să se afierosească Domnului, dar părinții au stăruit ca ea să se mărite. Emilia a adus pe lume nouă copii, iar ea le-a insuflat tuturor copiilor ei într-o asemenea măsură Duhul lui Hristos, încît cinci dintre ei au devenit sfinți mari ai Bisericii: Vasile cel Mare, Grigorie de Nyssa, Petru Episcopul Sevastelor, Macrina și Teosevia. La adînci bătrînețe Emilia a întemeiat o mînăstire de femei, întru care a viețuit pînă la sfîrșitul vieții, alături de fiica ei, Macrina. Preacuvioasa Emilia s-a săvîrșit în Domnul la anul 375, în opt zile ale lunii mai.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Arsenie, Iubitorul de Nevoițe*

Acest Arsenie a fost monah în Lavra Peșterilor din Kiev. El nu și-a îngăduit niciodată nici un fel de odihnă, ci pururea s-a nevoit. Hrana lui era doar o dată pe zi, după apusul soarelui. El a dus o viață de aspre nevoițe, săvîrșindu-se cu pace în veacul al paisprezecelea.

Cîntare de laudă la Sfîntul Arsenie

Slăvitul Arsenie, cel de lume slăvit,

De slavă fugind, își zise-ntru sine:

„Lumii și oamenilor mort socotește-te.

Lucruri nici înțelepte, nici nebunești nu grăi.

Căci pentru vreun cuvînt nesocotit

s-a întîmplat rău să-țipară, Arsenie;

pentru tăcere însă, niciodată.

Inima de nu mi-o voi lega de Domnul,

De astă viață de patimi nu mă voi putea dezlega.

Gîndul doar la Domnul de mi-l voi țintui,

*Patimile lumii-atunci, părăsi-mă-vor
Clipele timpului ție lăsat
Cu rugă și lucrare umple-le;
Somnul fie puțin, iar lucrarea, sporită.
O, păcătoase Arsenie, nu mai lincezi!
La pustie-atunci, pentru ce-ai mai ieșit?!
Hotărît lucru, nu spre trîndăvie, ci spre mîntuirea
Sufletului tău;
Hotărît lucru, nu spre multa dormire,
ci spre plîngerea păcatelor
sufelfului tău!
Pe care grabnic, o, vindecă-l, Arsenie,
Grăind către Domnul mereu:
Doamne, Milostiv fii mie, păcătosul!"*

Cugetare

Un monah odată a mers la Sfîntul Arsenie și i-a mărturisit că el la citirea Sfintelor Scripturi niciodată nu simte puterea cuvintelor citite, și nici o dulceață în inimă. Marele sfînt i-a zis: „Fiul meu, nu te tulbura de acestea, ci doar citește înainte! Am auzit grăindu-se că atunci cînd descîntătorii de șerpi își rostesc vrăjile lor, ei înșiși nu înțeleg nimic din cuvintele pe care le rostesc, dar șerpii, auzind acele rostiri, le simt puterea și se îmblînzesc. Așa este și cu noi, oamenii, atunci cînd neîncetat avem pe buze cuvintele Sfîntei Scripturi: deși nu simțim cu inima puterea cuvintelor, duhurile necurate tremură și fug, căci nu pot suferi cuvintele Duhului Sfînt." Da, fiule, nu te tulbura, ci doar citește înainte! Duhul Cel Sfînt, Care a scris aceste dumnezeiești cuvinte prin bărbați de El insuflați, va auzi acele cuvinte, le va înțelege și va grăbi în ajutorul tău. Adică: Cel pe Care tu îl chemi în ajutor va înțelege, iar cei pe care voiești să-i alungi de la tine vor înțelege și ei. Și amîndouă țintele ți le vei atinge.

Luare aminte

Să luăm aminte la pogorîrea Sfîntului Duh Dumnezeu asupra apostolilor:

- La cum s-au pogorît limbi de foc asupra Apostolilor, cîte una asupra fiecăruia;
- La cum sfinții Apostoli s-au umplut de Duhul Sfînt și au început să grăiască în felurite limbi, după cum le dădea Duhul Sfînt să grăiască.

Predică Despre rău ca rod al cugetelor oamenilor

Ascultă, pămîntule: Iată voi aduce asupra acestui popor o nenorocire, rodul cugetelor lor, că n-au ascultat cuvintele Mele și legea Mea au lepădat-o (Ieremia6: 19).

Fraților, vedem noi oare de unde crește și se coace răul? Iată, nu din sînul lui Dumnezeu, ci din cugetele oamenilor. Răul se seamnă în cugetele oamenilor de către puterile cele diavolești sau de către patimile trupești. Răul crește în cugetele oamenilor, se întinde și se înmulțește, înflorește și înfrunzește, iar la urmă își arată roadele cele otrăvicioase. Dumnezeu îi avertizează întotdeauna prompt pe oameni să se lepede de cugetele lor cele rele așa încît ele să nu apuce să se coacă în sufletele lor și să-și dea pe față roadele lor amare și aducătoare de moarte. Dumnezeu îndată l-a cercetat și pe Cain, dar Cain nu a voit să asculte cercetarea Domnului și a îngăduit cugetelor celor rele să se ridice împotriva fratelui lui și să rodească rodul morții: uciderea de frate.

Dar care sînt cugetele cele rele? Ele sînt toate acele cugete care sînt împotriva

Legii lui Dumnezeu și a cuvântului lui Dumnezeu. Cugetele cele rele sînt legile pe care și le face omul sieși, pe care și le prescrie omul sieși în pofida și în răspărul Legii lui Dumnezeu. Prin urmare, de îndată ce omul hotărăște să se lipească cu tot sufletul și cu toată inima și voința lui de Legea lui Dumnezeu, cugetele cele rele devin neputincioase ca niște umbre, întocmai ca ele repede apărînd și dispărînd din inima aceluia om. Atunci omul se face cu adevărat stăpîn pe gîndurile și cugetele lui, căci simte că Domnul însuși este Stăpîn peste sufletul lui. Atunci legea lui este chiar Legea lui Dumnezeu, iar cugetele cele rele ale oamenilor nu mai sînt nimic. *Iată, voi aduce asupra acestui popor o nenorocire, zice Domnul. Dar ce fel de nenorocire? Rodul cugetelor lor. Adică: Voi îngădui ca ei să secere ceea ce au semănat și au udat, căci răul nu este sămînța Mea, nici secerișul Meu. Răul care voi îngădui să se abată asupra oamenilor celor fără de lege este rodul propriilor lor cugete. După însuși felul cugetelor lor ar fi trebuit ei să vadă ce fel de rău se va abate asupra lor, tot așa cum semănătorul vede, după cele pe care le seamănă, ce fel de roade va secera.*

O Doamne Sfinte și fără de pată, mîntuiește-ne pre noi de relele pe care singuri le aducem asupra noastră, pe care singuri le lăsăm să se înmulțească în noi. Ție ne rugăm: scoate afară rodul cel rău al semănăturii celei rele, și ajută-ne nouă să smulgem afară răul din sufletele noastre, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

9 mai

• Pomenirea Sfîntului Proroc Isaia

Acest mare și slăvit proroc pogora dintr-o stirpe împărătească. Isaia s-a născut la Ierusalim din tatăl cu numele Amos, carele era fratele lui Amazia, Regele Iudeei. Prin harul covîrșitor al lui Dumnezeu, Isaia a fost vrednic să vadă pre Domnul Savaot așezat pe tronul slavei celei cerești, înconjurat de serafimii ci cu șase aripi care cîntau cîntarea neîncetată : *Sfînt, Sfînt, Sfînt, este Domnul Savaot* (Isaia 6 : 3). Isaia a prorocit multe lucruri către unii oameni aparte, precum și către tot poporul. Odată el a umblat timp de trei zile gol pe străzile Ierusalimului, în semn de prorocie a iminentei căderi a Ierusalimului în mîna regelui asirian Sennaherib, și ca semn regelui și căpeteniilor poporului ca să nu se încreadă în ajutorul egiptenilor sau etiopienilor care aveau să cadă și ei în mîinile aceluiași Sennaherib, ci mai vîrtos să se încreadă numai în Dumnezeu Cel Preaînalt. Această prorocie, precum și altele, s-a împlinit pînă în cele mai mici amănunte. Dar marile prorocii ale lui Isaia se referă la întruparea Domnului, la Nașterea Lui din Pururea Fecioara, la Ioan Botezătorul și la multe evenimente din viața Mîntuitorului Hristos. Acest proroc, din pricina mării curății a inimii lui și a rîvnei pentru Dumnezeu, a primit și darul facerii de minuni. Astfel, cînd Ierusalimul era asediat de dușmani și era o secetă cumplită, Isaia s-a rugat lui Dumnezeu și a curs apă de sub Muntele Sion. Această apă s-a numit Siloam, care înseamnă «trimis». Mai tîrziu, Domnul avea să îndrepte pașii celui orb din naștere către această apă, în care să se scalde și astfel să-și recapete vederea, în timpul domniei Regelui Mânase, cînd Isaia tuna și fulgera împotriva obiceiurilor păgînești la care se dedase poporul evreu, în frunte cu regele și cu căpeteniile lui, pe cînd Isaia le arăta lor că au căzut la fel de jos ca Sodoma și Gomora cea din vechime, atunci el a ridicat ura înverșunată a regelui și căpeteniilor împotriva luiși. De aceea nelegiuții conducători ai poporului l-au prins pe marele proroc, l-au scos afară din cetate și l-au tăiat în două cu fierăstrăul. Isaia a trăit și a prorocit cu șapte sute de ai înaintea venirii

Mîntuitorului Hristos.

- *Pomenirea Aducerii cinstitelor moaște ale Sfîntului Nicolae Făcătorul de Minuni, Episcopul Mirelor Lichiei*

În anul 1087, în timpul domniei împăratului Alexie Comnenul, și cînd pe scaunul patriarhal se afla Nicolae Gramaticul, trupul acestui minunat sfînt a fost adus din Cetatea Mirelor din Lichia în orașul Bari din Italia. Acestea s-au întîmplat din cauza atacurilor musulmane asupra cetății Mirelor Lichiei. Sfîntul s-a înfățișat în vis înaintea unui cinstit preot din Bari și i-a poruncit ca sfintele sale moaște să fie aduse în acest oraș. La acea vreme Bari era un oraș Ortodox ce avea un Patriarh Ortodox, în timpul mutării cinstitelor moaște multe minuni s-au lucrat, fie prin atingerea lor, fie de la mirul care ieșea cu îmbelșugare din ele. Tot în această zi se mai pomenește și minunea pe care a lucrat-o Sfîntul Nicolae cu regele sîrb Ștefan din Deceani. Aceasta a fost cînd Sfîntul Nicolae i-a dat înapoi vederea Regelui Ștefan.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Hristofor*

Acest Sfînt Hristofor a fost un mare făcător de minuni. El este cu deosebire cinstit în Spania. Poporul se roagă lui pentru păzirea de diferite boli molipsitoare și de toate felurile de ciume și molime grele. Sfîntul Hristofor a luat mucenicia pentru Hristos și s-a preaslăvit de către El la anul 249.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ștefan din Deceani

Ștefan cel orb pe Cîmpul Oilor doarme,

Și în vis el este chinuit fără-ncetare.

Ochii lui sînt însîngerăți, el tremură cu trupul:

Cu adevărat moartea este mai bună

Decît o asemenea viață.

Tot atunci însă un om îi apare în față,

îmbrăcat cu slavă, cu lumină cerească.

'Nicolae al Mirelor Lichiei sînt,

iar pe tine te-a ales Domnul.

Privește la mîna dreaptă-a mea, Ștefane,

Iată l ochii tăi eu îi țin în ea.

Ochii pe care tu nu-i ai

La mine se află.

Eu ție ți-i voi da cînd Domnul mi-o va porunci. »

Cinci ani s-au scurs, cinci ani de întuneric

Pentru Regele sîrb Ștefan.

Dar el credea fierbinte în Sfîntul ce i se arătase:

„Nicolae Sfîntul la mine va veni,

el va mai veni o dată

și cu-a Domnului voie,

mă va ajuta. »

Astfel cugeta Ștefan, rugîndu-se-n biserică,

Cu lacrimi rugîndu-se Sfîntului lui iubit.

Astfel șezînd în a sa strană,

lată Nicolae Sfîntul i se arată din nou!

Sfîntul în dreapta sa ține cei doi ochi ai săi.

« lată, o rege, ceasul bucuriei tale a sosit!

In Numele Domnului, Cel Care dă orbilor vedere,

Cu ai tăi ochi vezi acum și strigă : Slavă lui Dumnezeu!»

*Sfântul rege Ștefan ochii își atinge,
Dînd ca pe un vâl de pe ei la o parte
întunericul care îi acoperea.*

Cugetare

Orice creștin poate să se facă mucenic pentru Credință, în timpuri de prigoană, dar și în timpuri de pace. Avva Atanasie zice: «Chinuiește-te de către conștiința ta, mori păcatului, omoară-ți mădularele cele pămîntești, și vei fi mucenic după dorința ta. Mucenicii cei din vechime au stat împotriva împăraților și cezarilor celor păgîni; tu însă stai împotriva împăratului păcatelor - adică a diavolului și a cezarilor lui diavolești. Atunci erau temple păgîne și idoli, împreună cu cei care le aduceau jertfe lor. Dar acum sînt cugetele cele idolești din inimi. Cel care este rob patimei curviei cu adevărat se închină idolului Afroditei. Cel care se mînie și se înfurie se închină idolului lui Ares. Cel care este avar și nu-i pasă de durerile și nevoile celui de aproape se închină idolului lui Hermes. Dar dacă tu te înfrînezi de la toate aceste patimi, atunci tu i-ai răsturnat pe idoli, ai respins cugetele cele rele și te-ai făcut mucenic pentru Dreapta Credință. » Așadar, creștinului celui rîvnitor de astăzi nu trebuie să-i pară rău că nu trăiește în timpuri de prigoană a Creștinismului. Căci fiecui creștin, indiferent de epoca în care trăiește, poate să se facă mucenic pentru Hristos și pentru Evanghelia Lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la Pogorîrea Duhului Sfînt Dumnezeu peste sfinții apostoli:

- La cum toți oamenii se minunau și se mirau cînd priveau la Apostoli și îi auzeau grăind în multe limbi;
- La cum unii rîdeau pe socoteala lor, zicînd: *Iar alții, batjocorindu-i, ziceau că sîntplini de must* (Fapte 2 : 13).

Predică Despre blestemul omului care se încrede în om

Așa zice Domnul: *Blestemat fie omul care se încrede în om și își face sprijin din trup omenesc și a cărui inimă se depărtează de Domnul* (Ieremia 17:5).

Cînd omul se înstrăinează în inima lui de Dumnezeu, el atunci începe de obicei să se încreadă în oameni și în sine însuși, căci în cine altcineva să se încreadă din moment ce și-a tăiat funia micii lui bărcuțe de corabia lui Dumnezeu care pînă atunci îl ducea? Din moment ce s-a tăiat de la corabia lui Dumnezeu nu-i mai rămîne nimic de făcut decît să se încreadă în tăria propriei lui ambarcațiuni sau în bărcile vecinilor. Slabă nădejde, dar singura care se pare că i-a mai rămas!

Dar, o cerule și pămîntule, de ce și-a tăiat omul bărcuța lui de la Corabia lui Dumnezeu?! De ce oare se taie omul mereu de la singura și marea lui nădejde ? Oare ce cugete l-au îndemnat pe om atunci cînd a hotărît el că este mai bine să navigheze singur pe valurile sălbatice ale mării decît să rămîna în siguranța Corăbiei lui Dumnezeu, aproape de Marginea Veșmîntului Lui? Oare cu cine s-a unit el, cu cine a făcut legămînt cînd s-a rupt de Dumnezeu și a rupt legămîntul lui cu El? Oare cu cineva mai puternic decît Dumnezeu? O nebunie a nebuniilor și rătăcire a rătăcirilor! *Blestemat fie omul care se încrede în om.* Dumnezeu a zis acestea o dată, iar oamenii le-au repetat pe acestea de mii și zeci de mii de ori. Fiind dezamăgiți de încrederea lor în oameni, ei au blestemat de zeci de mii de ori pe toți cei care s-au încrezut în oameni. Dumnezeu a zis doar ceea ce oamenii înșiși au încercat pe pielea lor de-a lungul veacurilor și ceea ce au mărturisit apoi neîncetat prin propria lor experiență: cu adevărat, blestemat este omul care se încrede în om!

Fraților, de aceea să nu ne mai încredem decît în Dumnezeu, Care are corabie tare în

furtună și Care nu ne lasă niciodată la greu. Să ne încredem numai și numai în El, căci orice alt fel de încredere nu este decît înșelare drăcească.

În Tine ne încredem noi, Doamne, în Tine Cetatea noastră de apărare și Scăparea noastră. Leagă-ne pre noi de Tine și nu ne lăsa să ne rupem de Tine niciodată, chiar dacă noi, în nebunia noastră, am încerca să o facem.

Căci numai Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

10 mai

- *Pomenirea Sfântului Apostol Simon Zilotul*

Acest Simon a fost unul dintre cei Doisprezece Apostoli Mari. El s-a născut în Cana Galileii. Stăpînul Hristos, împreună cu Maica și cu ucenicii Săi au venit la prăznuirea cununiei lui. Cînd vinul s-a terminat, Domnul a preschimbato apa în vin (Ioan 2: 1-11). Văzînd această minune, mirele Simon și-a lăsat casă, părinți și mireasă și a urmat lui Hristos. Acest Simon s-a numit Zilotul din cauza mării lui rîvne pentru Mîntuitorul și pentru Sfînta Evanghelie. După ce a primit de sus harul Duhului Sfînt, Simon a mers să vestească Scriptura în Mauritania și în Africa. Avînd în vedere roadele minunate pe care predicarea lui le aducea, căci prin cuvîntul lui mulți veneau la Sfînta Credință, el a fost prins de păgîni, chinuit, iar în final răstignit precum Domnul, Care în ceruri a primit sufletul lui de mucenic și l-a încununat cu cununa slavei Nemuritoarei Lui împărății.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici și frați după trup Alfeu, Filadelf și Ciprian*

Acești trei frați erau fiii lui Vitalie, Prințul cetății Vascanilor care se afla în sudul Italiei. Ei erau bărbați din înalta nobilime, și foarte tari în credință. Osîndiți pentru credința lor în Hristos, ei au fost tîrîți din judecător în judecător, trecînd prin schingiuirile tuturor torționarilor. Ei la urmă au fost duși în Sicilia și înjunghiați acolo, în timpul împărăției lui Liciniu. Lui Alfeu i s-a tăiat limba, și pierzînd din această cauză mult sînge, a murit. Filadelf a fost ars pe un grătar de fier, iar Ciprian aruncat în foc. Sfintele lor moaște neputrezite s-au descoperit în 1517. Acești trei frați au apărut în vedenie Sfintei Euthalia care se pomenește la 2 martie.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Isidora cea Nebună pentru Hristos*

Această sfîntă a trăit în veacul al patrulea, fiind călugăriță într-o mînăstire de femei tabenisiotă. Ea se prefăcea nebună ca să-și ascundă virtuțile și nevoințele. Isidora făcea treburile cele mai grele și mai neplăcute din mînăstire, mîncă doar resturile de la masa surorilor, le slujea totuora și fiecăreia în parte, fiind de către toate disprețuită, în acea vreme, un înger al Domnului a descoperit cele despre taina vieții Isidorei marelui ascet monah Pitirim. Cuviosul Pitirim a venit atunci să cerceteze mînăstirea în care locuia Isidora, căreia, cînd aceasta a venit la urma tuturor surorilor ca să ia binecuvîntare, marele Părinte i s-a închinat pînă la pămînt, iar ea i s-a închinat apoi lui la fel. După acestea surorile l-au informat pe Cuviosul că Isidora este nebună. „Voi toate sînteți nebune,” le-a răspuns înapoi Pitirim, „iar aceasta este mai marea înaintea lui Dumnezeu decît voi, și decît mine; eu numai mă rog lui Dumnezeu ca să-mi dăruiască și mie darurile pe care i le-a pregătit din belșug ei, la ziua înfricoșată a Marii Judecăți.” Atunci surorile s-au rușinat foarte și au căzut înaintea lui Pitirim și Isidorei pentru iertare. De atunci înainte toate surorile au înconjurat-o cu un deosebit respect pe Isidora. Iar ea, ca să fugă de cinstiri, a plecat în taină din mînăstire într-un loc necunoscut, și s-a odihnit în Domnul pe la anul 365.

- *Pomenirea Fericitei Taisia*

Taisia era o fecioară din Egipt, creștină și foarte bogată. Ea a hotărât să nu se căsătorească niciodată, drept pentru care și-a împărțit toată imensa avere monahilor din pustia egipteană. Dar după aceste fapte minunate Taisia a căzut într-o viață plină de destrăbălări și desfrâu. Aflînd acestea monahii egipteni s-au înspăimîntat, și s-au dus ca unul la marele Avvă Ioan cel Pitic ca să-l roage cu lacrimi să meargă la Alexandria și să mîntuiască pe Taisia. Avva a făcut acestea, a ajuns la Alexandria, a muștrat pe Taisia, stînd cu lacrimi înaintea ei. Văzîndu-l pe marele Avvă plîngînd din cauza păcatelor ei, Taisia a căzut la pămînt cu pocăință, a lăsat toate și l-a urmat pe Avva Ioan în pustie, într-o noapte a călătoriei lor, pe cînd Taisia dormea iar Avva stătea la rugăciune, el a văzut îngeri luminoși pogorîndu-se deasupra trupului Taisiei și luînd sufletul ei la ceruri. Lui Avva Ioan i s-a descoperit că pocăința scurtă, dar ca de foc a Taisiei a fost mai bineplăcută înaintea lui Dumnezeu decît anii cei lungi de nevoiețe trupești ai multor monahi.

Cîntare de laudă la Sfînta Isidora

Avva Pitirim se nevoiește în pustie

Și pre Domnul întrebă:

„Au în lume decît mine mai mult se nevoiește cineva? ”

Îngerul Domnului la Pitirim vine

Și-l muștră cu blîndețe:

„ Te înalți în cugetul tău, Bătrîne,

Ca și cînd în lume decît tine

nimeni nu s-ar nevoi mai mult!

Vino de-mi urmează, Bătrîne Pitirime,

Vino de vezi o vîrstnică femeie.

Iată-i Isidora, ce Nebună pentru Domnul

S-a făcut:

Vino și vezi, și minunează-te!

Inima ei pururea la Domnul este,

Gîndurile ei, pururea la Domnul țintesc;

Iar nu ca ale tale, care cu trupul ești aici,

Iar cu gîndurile la celălalt capăt al lumii!

Atunci vei vedea toate marile ei nevoiețe

Atunci spre-a ta rușine, rușinat de femeie vei fi!

Iar aceasta numai ca să slăvești a Domnului înțelepciune,

Care-ntre spini și buruinei

Face să crească trandafiri!"

Cugetare

În una din rugăciunile lui, Sfîntul Efrem Șirul se îndreaptă către Dumnezeu cu aceste cuvinte: „O Doamne, întru acea înfricoșată zi vei zice către noi, păcătoșii: „Voi știți foarte bine, oamenilor, ce am îndurat Eu pentru voi. Dar voi, ce ați îndurat pentru Mine?” Și atunci ce voi răspunde eu, păcătosul, vicleanul, nenorocitul și murdarul? Mucenicii vor arăta către sîngele muceniei lor, către mădularele tăiate și către răbdarea ce au avut-o pînă la sfîrșit. Nevoitorii vor arăta către nevoiețele lor, lungile lor postiri, lungile privegheri, milostenii și lacrimi, și către răbdarea lor ce au avut-o pînă la sfîrșit. Dar eu preatrîndavul, păcătosul, și nelegiuitul, către ce voi arăta? O Doamne îndură-Te de mine! O Multîndurate îndură-Te de mine păcătosul! O lubitorule de oameni nu mă osîndi pe mine ticălosul!"

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfînt Dumnezeu asupra Apostolilor:

- La cum cei mici sînt făcuți mari de către Dumnezeu, prin Duhul Sfînt;
- La cum cei fricoși sînt făcuți neînfricați de către El.

Predică

Despre cum dreptii îndură ocară și batjocură din pricina cuvîntului

Domnului

Cuvîntul Domnului s-a prefăcut în ocară pentru mine și în batjocură zilnică (Ieremia 19: 20).

Dar cine sînt cei care își permit să-1 critice pe prorocul lui Dumnezeu, pe purtătorul cuvîntului lui Dumnezeu, pe purtătorul înțelepciunii lui Dumnezeu? Chiar poporul lui își permite să-1 critice pe Prorocul, și să-i zică: „Ne predici o cărare prea abruptă. Chiar dacă această cărare este de la Dumnezeu, noi nu putem merge pe ea pentru că este prea pieptișă pentru noi.”

Dar cine sînt cei care aduc reproșuri trâmbiței glasului Domnului, care sună alarma la focul ce fumegă în depărtare, și care se apropie vertiginos de cetate? Bătrînii poporului îi aduc reproșuri și îi zic: „De ce nu-ți ții gura? Ar fi mai bine pentru tine iar noi am sta liniștiți și fericiți. Ceea ce ție îți pare a fi un foc de fapt nu este; nu este decît ceața ce se coboară din rouă muntelui!”

Dar cine sînt cei care încă îl batjocoresc pe omul lui Dumnezeu, cînd el vine de la Dumnezeu și proclamă legea lui Dumnezeu? Ei sînt chiar casnicii omului, soția și frații lui, care îi zic: „Tu îți lași la o parte munca din care îți câștigi pîinea și te apuci de lucrul altuia, ceea ce nu-ți aduce decît ocară și batjocură.”

Cuvîntul Domnului s-a prefăcut în ocară pentru mine și în batjocură toată ziua.

Așa a ajuns să zică Prorocul, și așa au ajuns să zică și apostolii, și mucenicii, și toți cei care au ars de rîvna Cuvîntului și Legii Domnului, toată ziua. Dar nici unul dintre ei nu s-a înfricoșat de ocară și batjocura lumii, nici s-a îndepărtat de la mărturia lui sfîntă, nici s-a abătut de la calea cea strîmtă și pieptișă a adevărului, spre potecile cele lăturalnice ale infamiei și trădării. Căci iată, întreaga lume îi lua în ocară și batjocură; Domnul însă îi întărea și le înmulțea bucuria inimii. Căci Domnul a biruit lumea, iar sfinții Domnului au biruit pe cei ce pururea au rîs și i-au batjocorit pe ei.

O Atotbunule Doamne, întărește inimile noastre așa încît ocările să nu le tulbure pre ele iar batjocurile să nu ne fie nouă împiedicare din pricina Numelui Tău, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

11 mai

- *Pomenirea Sfinților Chirii și Metodiu, cei întocmai cu Apostolii*

Sfinții Chirii și Metodiu erau doi frați după trup din Tesalonic, fii ai unor părinți slăviți și bogați, Leon și Măria. Fratele mai mare, Metodie, a petrecut timp de zece ani ca ofițer printre macedonenii slavi și a putut astfel să învețe limba lor. După aceea Metodie s-a retras în Muntele Olimp [din Asia Mică, al Bitiniei] și s-a închinat cu desăvîrșire nevoințelor monahicești. Aici i s-a alăturat mai tîrziu și fratele lui, Chirii [în viața laică, Constantin]. Cînd regele Kagan al hazarilor a cerut predicatori creștini pentru țara lui de la împăratul Bizanțului Mihail al III-lea, au fost aleși pentru această misiune, din porunca împăratului, cei doi frați Metodiu și Chirii. Aceștia au izbutit, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-1 aducă la dreapta credință pe Regele Kagan împreună cu suita lui, și un număr mare de popor. După un oarecare timp ei s-au întors la Constantinopol, unde au alcătuit alfabetul slavon, compus din treizeci și opt de litere. Ei apoi au trecut la tălmăcirea cărților bisericesti din limba greacă în limba slavonă. La cerința Prințului Rastislav ei au

călătorit în Moravia, unde au vestit și au întărit Sfânta Credință, alcătuiind multe cărți pe care le împărțeau apoi clerului, spre a-i învăța și instrui pe tineri. La cererea Papei, Chirii a călătorit la Roma. El acolo s-a îmbolnăvit și acolo a și murit, la 14 februarie 867. Metodie atunci s-a întors în Moravia, nevoindu-se întru întărirea Sfintei Credințe la acel popor pînă la moartea lui. După moartea lui, care s-a întîmplat la 6 aprilie 885, ucenicii lui, cei Cinci Următori, avîndu-l drept căpetenie pe Sfîntul Clement episcopul, au traversat Dunărea și au călătorit spre sud spre Macedonia. Acolo, de la Ohrida, ei și-au continuat nevoițele de vestire și întărire a Cuvîntului printre Salvii din sud, nevoițe pe care Chirii și Metodie le începuseră între cei din nord.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Mochie*

Sfîntul Mochie era de neam din Roma, și presbiter în Amfipolis, o cetate a Macedoniei. El a suferit mucenicia în timpul împărăției lui Dioclețian. El a dărîmat cu rugăciunea idolul zeului Dionisos. Aceasta i-a asmuțit pe anumiți păgîni împotriva lui, în timp ce pe alții i-a adus la Sfînta Credință. El a fost omorît pentru Hristos prin tăierea capului, la anul 295.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Nicodim, Arhiepiscopul de Peci*

Acest mare ierarh a fost de neam sîrb. El a dus o viață a tuturor nevoițelor la Sfîntul Munte, fiind stareț al Mînăstirii Hilandar. După moartea lui Sava al III-lea, el a fost ridicat arhiepiscop „al tuturor Sîrbilor și al ținuturilor de la mare,” la anul 1317. Nicodim l-a uns rege pe Milutin în anul 1321. El a tradus Tipicul de la Ierusalim în limba sîrbă. În introducerea la această carte, Sfîntul Nicodim scrie: „Domnul Cel Atotputernic, Cea Ce cunoaște slăbiciunile noastre, ne va da nouă tărie duhovnicească, dar numai dacă venim și noi mai întîi cu ale noastre nevoițe.” El a iubit cu sinceritate nevoițele monahale, sîrguindu-se întru ele și întru întărirea lor în toate ținuturile sîrbești. El a lucrat fără încetare pentru stîrpirea ereziei bogomile și pentru întărirea Ortodoxiei. El s-a odihnit întru Domnul la anul 1325. Sfintele sale moaște făcătoare de minuni odihnesc în mînăstirea de la Peci.

Cîntare de laudă la Sfîntul Chirii

Căpeteniile musulmane pre Chirii au întrebat:

„Cum trei fețe în Dumnezeu să se afle?

Dacă Dumnezeu este unul, de unde atuncea sînt trei?

Noi un Dumnezeu avem, iar voi aveți trei!”

Chirii le răspunde: „Nu așa este, nu așa.

Ci este ca soarele de amiază, cu lumina, căldura

Și discul său rotund.

Dar neputincioasă icoană este aceasta

întru arătarea adevărului Dumnezeieștii Treimi,

A Celor Trei Persoane, dar de o Singură Ființă.

Prin Hristos adevărul acesta s-a arătat.

Muritorii nicicînd vor înțelege acestea;

Dumnezeu însuși în trup acestea a arătat;

Astfel ne învață Biserica. ”

Cugetare

în tabăra saracinilor l-au întrebat pe Chirii: „Cum pot creștinii să se bată în război și în același timp să se roage lui Dumnezeu pentru dușmanii lor?” Iar Chirii a răspuns: „Dar dacă s-ar scrie două porunci într-o singură lege și s-ar da oamenilor spre împlinire, care om ar fi mai bun împlinitor al acelei legi: cel

care ar respecta doar o singură poruncă sau cel care le-ar respecta întocmai pe amîndouă?" La care saracinii au zis: „Desigur, cel care le-ar respecta întocmai pe amîndouă." Atunci Sfîntu] Chirii a zis mai departe: „Hristos Domnul nostru ne poruncește să ne rugăm lui Dumnezeu pentru cei care ne prigonesc, și chiar să le facem bine, dar El mai zice: *Mai mare dragoste decît aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi* (Ioan 15: 14). Iată de ce îndurăm noi toate ocările și batjocurile dușmanilor noștri care cad asupra fiecăruia dintre noi, și ne rugăm pentru cei care ne fac răul nouă, ca persoane luate individual; dar cînd este vorba de rele care se abat asupra fraților noștri mai slabi și obștii noastre celei largi [societății noastre], atunci ne batem pentru frații noștri și ne apărăm unii pe alții, punîndu-ne viața unii pentru alții, așa încît voi să nu puteți lua în robie sufletele și trupurile fraților noștri, ca să se piardă în gheena și sufletele și trupurile lor."

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfînt Dumnezeu asupra Sfinților Apostoli:

- La cum a făcut El pe cei simpli plini de înțelepciune și cunoaștere;
- La cum i-a făcut El pe cei ce nu știau să grăiască mulțimilor plini de harul puterii în cuvînt.

Predică *Despre irezistibila putere a lui Dumnezeu*

De aceea mi-am zis: „Nu voi mai pomeni de El și nu voi mai grăi, în numele Lui!” Dar iată era în inima mea ceva, ca un fel de foc aprins, închis în oasele mele, și eu mă sileam să-l înfrînez și n-am putut (Ieremia 20: 9).

Dacă se mai îndoiește încă cineva că Dumnezeu grăiește prin proroci, să citească această mărturie a marelui Proroc Ieremia, și să înceteze din îndoielile lui. Prorocul mărturisește că el luase hotărîrea să nu mai grăiască în Numele Domnului. De ce? Pentru că prea puțini luau aminte la cuvintele lui. Iar dacă cineva stătea totuși să asculte cuvîntul lui, atunci el era împrorcat pentru aceasta cu *batjocură toată ziua* (Ieremia 20: 8). Dar, luînd hotărîrea să tacă, oare a putut el tăcea? Nu, nu a putut: *și eu mă sileam să-l înfrînez* [Cuvîntul Domnului], *și n-am putut!* Căci el era împins de irezistibila putere a Duhului lui Dumnezeu să grăiască, și deci trebuia să o facă. Prin urmare nu ține de proroc dacă el va grăi sau nu: ci ține de puterea Atotputernicului Duh Dumnezeiesc. Prorocul nu este decît vasul ales al Atotputernicului Duh Dumnezeiesc, întreaga Sfîntă Scriptură astfel s-a și scris: nu potrivit voințelor oamenilor, ci potrivit voinței lui Dumnezeu, și nu după mintea oamenilor, ci după mintea lui Dumnezeu.

Dar cum se simte cuvîntul lui Dumnezeu atunci cînd intră în Prorocul, trimis fiind de Duhul lui Dumnezeu? Acest lucru mărețul Ieremia îl explică din propria lui experiență: el se simte *ca un foc aprins în inimă, închis în oasele mele*. El este adică o insuflare a Duhului Sfînt al lui Dumnezeu, Cel Atotputernic. Sub o asemenea insuflare interioară căreia este cu neputință să i te împotrivești - căci ea este ca un foc închis în oase - sub o asemenea insuflare au scris bărbații sfinți ai lui Dumnezeu scrierile lor sfinte. Și mulți dintre ei au strigat: *și eu mă sileam să le înfrînez, și nu am puiut*. Căci cine va putea sta vreodată împotriva Duhului, și să rămînă nepedepsit, chiar și cu moarte? Cine îi va sta împotriva, cînd El voiește să lucreze, și să grăiască?

O fraților, lucrării Duhului Sfînt Dumnezeu este cu neputință să i te împotrivești, căci ea este irezistibilă!

O Atotputernice Duhule Sfînte, îndrumă cu putere calea mîntuirii vieților noastre, Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin!

12 mai

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Epifanie, Episcopul Ciprului*

Acest sfânt Epifanie a fost din naștere evreu, dar văzînd puterea Credinței Creștine, el a luat Sfântul Botez împreună cu sora lui Calitropia. La vîrsta de douăzeci și șase de ani el a fost tuns în monahism în Mînăstirea Sfântului Ilarion. Mai tîrziu el a întemeiat însuși o mînăstire, în care viețuind cu rîvnă, s-a făcut vestit în toată Palestina și părțile Egiptului: căci era mare nevoitor, plin de minunată înțelepciune și făcător de minuni. Fugind de slava oamenilor, Sfântul Epifanie s-a retras în pustia egipteană. Pe drum, el l-a întîlnit pe marele Pafnutie, care i-a prorocit că va ajunge episcop în Insula Ciprului. Cu adevărat, prin dumnezeiasca purtare de grijă, și după mulți ani, Epifanie a sosit în Cipru. Acolo, pe neașteptate, el a fost ridicat și uns episcop, în vîrsta fiind de șaiszeci de ani, el a fost hirotonit arhieru în Salamis, și din acest scaun a păstorit Biserica lui Dumnezeu timp de cincizeci și cinci de ani. Sfântul Epifanie a trăit una sută și cincisprezece ani pe acest pămînt, după care s-a odihnit de viața aceasta, strămutîndu-se în împărăția Veșnică a Domnului Hristos. Cu oarecare timp înainte de a muri, el a fost chemat la Constantinopole de către împăratul

Arcadie și soția lui Eudoxia la o adunare a episcopilor care, la dorința lor, trebuia să-l condamne pe Sfântul Ioan Gură de Aur. Sosind la Constantinopol, bătrînul Epifanie a mers direct la Palatul Imperial, împăratul și împărăteasa l-au reținut multă vreme, încercînd să îl convingă să treacă împotriva Sfântului Ioan Gură de Aur. La urechile cetățenilor orașului și ale Sfântului Ioan Gură de Aur au ajuns zvonurile că Sfântul Epifanie s-ar fi pronunțat împotriva Sfântului Ioan Gură de Aur. De aceea Sfântul Ioan Gură de Aur a scris următoarea scrisoare bătrînului Episcop al Ciprului: „Frate Epifanie, aud că sfatuiești pe împăratul ca eu să fiu exilat. Cunoaște că nu vei mai ajunge viu în scaunul tău.” Acestor rînduri, bătrînul Epifanie le-a răspuns: „O multpătimitorule Ioane, îndură clevetirile; și cunoaște că nu vei ajunge niciodată la locul în care vei fi exilat.” Amîndouă aceste prorocii ale acestor mari sfinți s-au împlinit degrabă. Nevoind cu nici un chip să se învoiască cu exilul lui Ioan, Sfântul Epifanie a plecat în ascuns din Constantinopole, îmbarcîndu-se pentru Cipru, dar a murit în corabie înainte ca să ajungă la destinație, împăratul Arcadie l-a surghiunit pe Sfântul Ioan Gură de Aur în îndepărtata Armenie, dar sfântul a murit pe drum. Sfântul Epifanie a răposat întru Domnul la anul 403. Dintre multele lui cărți, cea mai celebră este *Scrinul cu medicamente [Panarium]*, în care se descriu și se resping pe rînd un număr de optzeci de erezii.

- *Pomenirea Sfântului Gherman, Patriarhul Constantinoplei*

Acest Gherman a fost fiul unui mare senator imperial, care a fost ucis de împăratul Constantin Pogonatul. Același rău împărat l-a castrat pe Gherman, aruncîndu-l în exil forțat la o mînăstire. Ca monah, Gherman a strălucit ca o stea luminoasă prin curățenia și nevoințele vieții și prin lucrările sale cele bune. Din această pricină, el a fost ales ca întîiul episcop al Cizicului. Cînd Anastasie al II-lea a fost încununat împărat, Gherman acesta a fost ales Patriarh al Constantinoplei. Ca patriarh, l-a botezat pe pruncul cu rău nume Copronim, care la vremea botezului a spurcat apele sfinte cu necurăție, scăpîndu-se. Atunci patriarhul a prorocit că acest copil, cînd va ajunge împărat, va introduce erezie necurată în Sfînta Biserică, după cum s-a și întîmplat. Cînd Copronimul [cel cu nume de excremente] a ajuns pe tronul imperial, el a redeschis erezia iconoclastă. Leon Isaurul, tatăl Copronimului, a fost

cel care a inițiat prigonirea cinstirii sfințelor icoane [erezia iconoclastă], iar când Sfântul Gherman acesta i s-a împotrivit, împăratul a strigat cu obrăznicie: „Eu sînt împărat și preot!”, și l-a scos pe Sfântul Gherman din scaunul său patriarhal, surghiunindu-l la o mînăstire îndepărtată. Acolo Sfântul Gherman a mai trăit timp de zece ani pînă cînd, la anul 740, Domnul l-a chemat la Sine pe acest mare nevoitor și apărător al Bisericii, în locașurile Sale cerești.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Pancras*

Pancras a sosit din Frigia la Roma, unde, tînăr de paisprezece ani fiind el, a fost prins și chinuit pentru Hristos, la anul 304. Acest sfînt cunoaște o mare cinstire în Apus. La Roma există o biserică închinată lui, iar în ea se află sfințele lui moaște.

Cîntare de laudă la Sfîntul Epifanie

Hrana lui Epifanie, ucenicul lui Hristos,

Este pîine și apă.

Cu al lui Hristos har, el

Făcător de mari minuni este.

El este tunet nimicitor de erezii.

El este Oșteanul Adevărului, Stîlpul și Temelia.

El înainte de moarte

cuvînt lasă ucenicilor săi:

„In inimile voastre fără milă ucideri

șarpele iubirii de arginți;

Pe bogați nu-i pizmuiți,

Pe nimeni nu urîți,

Pe nimeni cu cuvîntul loviți,

Fugiți de erezie.

Alungați cape șerpi veninoși

Cugetele rele,

Căci acestea necredincioși îi fac

Pe oamenii credincioși.

Mintea vă fie veșnic trează,

De Domnul legată -

Căci cel împrăștiat este prada diavolului.

Rugați-vă lui Dumnezeu

pentru mine, păcătosul.

Cu toată viața voastră pre Domnul proslăviți. ”

Cugetare

Sfîntul Clement din Alexandria ne lasă o mărturie despre un cumplit obicei al barbarilor. El ne spune că atunci cînd aceștia prind vreun dușman, ei îl leagă strîns de un om mort, astfel încît cele două trupuri, cadavrul și omul cel viu, să putrezească împreună. Dar oare putem noi spune acum: „Slavă Domnului că nu se mai pomenește de asemenea obicei sălbatic astăzi”? Nu, pentru că în esență acest cumplit obicei nu a dispărut, ci domnește atotputernic. Căci oricine își leagă sufletul de cele pămîntești, care sînt omorîte de patimile cele barbare, este asemenea omului viu legat de cadavru, care se descompun urît mirositor amîndouă.

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Sfîntului Duh Dumnezeu asupra Apostolilor:

- La cum, din pescari, El i-a făcut pescari de oameni pentru împărăția Cerurilor;
- La cum, din păstori ai turmelor celor necuvîntătoare, El i-a făcut păstori ai

turmei Sale celei cuvântătoare.

Predică

Despre cum oamenii nu ascultă de Legea lui Dumnezeu în vremea propășirii lor [când se află în îndestulare]

în vremea propășirii tale Eu ți-am grăit, iar tu ai zis: „Nu ascult!” (Ieremia 22:21).

Domnul Puterilor a ridicat această plîngere împotriva lui Iehoiachim, Regele din Iuda, și împotriva întregului popor din Iudeea. Dar oare nu sînt aceste cuvinte valabile și în ziua de azi, cînd ele parcă se grăiesc către noi toți, și fiecăruia dintre noi? Cînd ne simțim prosperi, îl lăsăm pe Dumnezeu în umbră, iar cuvintele Lui le dăm uitării. Dar de îndată ce nenorocirile ne învăluie în aripile lor negre ne întoarcem către Dumnezeu și strigăm după ajutor, în mijlocul nenorocirilor cuvintele lui Dumnezeu sînt în cerul gurii noastre ca o miere dulce, dar atunci cînd prosperăm și propășim ele ni se par amare ea leacul cel mai amar. Atunci, oare nu ne este nouă mai bună nenorocirea decît îndestularea? Oare nu ne este nouă nenorocirea în care ne amintim de Dumnezeu mai mîntuitoare decît prosperitatea în care uităm de El?

O, țară, țară, țară, ascultă cuvîntul Domnului! (Ieremia 22: 29), strigă prorocul cel nemincinos al Domnului. Omul este țara; iar cuvîntul Domnului este viața plantată în el. Oare va prefera pămîntul acestei țări, omul, să rămîna fără răsădirile și recoltele cele vii și să fie blestemat pentru această sterpiciune, sau va voi mai bine să ocrotească răsădirile încredințate lui și astfel să fie binecuvîntat? O fraților, urît e pămîntul cel sterp, sau mlăștinos, și lipsit de roade, și frumos este pămîntul cultivat, acoperit de holdele cele bogate! Iar tu

ești și una și cealaltă, O, Omule! Alege, sau viața - sau moartea! Căci nici un cultivator nu pune preț pe vreun cîmp dacă nu aduce roade. Oare am putea crede atunci că Dumnezeu este mai puțin inteligent sau rațional decît un cultivator de pămînt, putem crede că pune El preț pe țara care nu aduce cu rîvnă toate roadele semințelor celor răsădite în ea?

Oare ce se va întîmpla cu omul care, în mijlocul îndestulărilor lui aflîndu-se, nu ascuțită cuvintele lui Dumnezeu? *Ci el va fi îngropat ca un asin (Ieremia 22: 19).*

Așa grăit-a prorocul către Regele Iehoiachim, iar cuvintele lui s-au împlinit întocmai. Cînd caldeii au năpădit Ierusalimul, ei l-au ucis pe Iehoiachim. Ei i-au tîrît trupul dincolo de porțile cetății și l-au aruncat cîinilor. Așa s-a făcut soarta regelui celui neascultător asemenea celei unui măgar mort. O omule, o, țară!

Ascultă cuvîntul Domnului, cel care vine atît de potrivit la vreme potrivită, așa ca să nu se abată asupra ta mînia Stăpînului Casei precum asupra ogorului celui sterp, și ca să nu se facă soarta ta asemenea celei a măgarului!

O Mulfîndurate și Mulpătimitorule Doamne, izbăvește-ne pre noi de îmbolovănirea inimii și de întunecimea minții - două cumplite și amare boli! -care sînt urmările ticăloase ale acelor ceasuri ale vieții noastre pe care oamenii le numesc prospere. Miluiește-ne și ne mîntuiește pre noi, o Doamne al Puterilor! Căci Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci, Amin!

13 mai

• Pomenirea Sfintei Mucenițe Glicheria

Glicheria a fost fiica unui guvernator roman. Ajungînd săracă după moartea tatălui ei, Glicheria s-a stabilit în cetatea Traianopolis din Tracia. Sub domnia răului împărat Antoninus, Glicheria a fost pusă să aducă jertfe înaintea idolului lui Zeus. Glicheria și-a desenat semnul Sfintei Cruci pe frunte, și atunci cînd prefectul

Sabinus a întrebat-o unde îi este candela (căci cei care aduceau jertfă idolului trebuiau să poarte candelă în mâini), Glicheria a arătat cu degetul spre fruntea ei și a zis: „Aceasta este candela mea.” La rugăciunile ei un fulger a lovit statuia lui Zeus și a sfărâmat-o la pământ. Prefectul, înfuriat, a poruncit să fie biciuită și aruncată în temniță. El a pecetluit ușile temniței, în scopul ca nimeni să nu poată pătrunde la ea și de a o omorî pe fecioara Glicheria prin înfometare. Dar îngerul Domnului s-a pogorât în temniță și i-a adus ei hrană din cer. După oarecare timp, când prefectul a socotit că Glicheria trebuie deja să fi murit de foame, el a deschis ușile temniței și a rămas uluit să o vadă pe fecioara vie, sănătoasă, luminoasă și fericită. Martor al acestei minuni, temnicerul Laodicius L-a mărturisit cu glas mare înaintea prefectului pe Hristos Dumnezeu, lucru pentru care a fost omorât imediat, prin tăierea capului. După aceasta Glicheria a fost aruncată într-un cuptor de foc, dar a rămas nevătămată de el. Stînd în mijlocul focului și aducîndu-și aminte de cei Trei Tineri din Cuptorul de Foc din Babilon, Glicheria a lăudat pre Domnul. Dar ieșind vie de acolo, ea a fost în cele din urmă aruncată la lei. Rugîndu-se lui Dumnezeu, această sfință muceniță fecioară și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, pentru Care a îndurat cu vitejie multe chinuri. Ea a luat mucenicia cu cinste la anul 177. Din sfintele ei moaște curgea mir înmiresmat, care vindeca tot felul de bolnavi ce sufereau de boli grele.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Alexandru*

Acest sfînt Alexandru a fost de neam slav. Tînăr de optsprezece ani fiind și soldat în armata imperială a lui Maximilian, el a refuzat să execute porunca împăratului de a da onorul statuiilor Romane. De aceea el a fost predat Căpitanului Tiberian, care avea sarcina fie de a-l convinge pe Alexandru să se lepede de Hristos, fie să-l tortureze pentru aceasta, și chiar să-l omoare. Cum toată munca de convingere a lui Tiberian a fost zadarnică, Tiberian l-a luat pe Alexandru cu sine prin Macedonia, cu destinația Constantinopole, unde avea de îndeplinit o misiune. Alexandru a fost torturat cu curzime prin fiecare cetate prin care au trecut, dar tot în fiecare cetate veneau la acel loc unde era el chinuit mulțime de creștini, cerîndu-i binecuvîntarea și întărindu-l în mucenicia lui. Pimenia, maica lui, l-a urmat de-a lungul întregului calvar, în timpul acestui cumplit periplu, lui Alexandru de mai multe ori i s-a înfățișat un înger al Domnului, care îi vindeca rănile și îl întărea. La locul numit Carasura, mucenicul a făcut o minune cu rugăciunea: biruindu-se de sete, atît el cît și escorta lui, el a făcut să curgă fîntîna de apă rece în pămînt uscat. Pe malul Rîului Erghina, Tiberian a poruncit călăului să-l decapeteze pe Alexandru și să-i arunce trupul în apă. Cînd acesta a ridicat securea deasupra capului lui Alexandru, a văzut îngerii luminoși care îl înconjurau pe mucenicul. De spaimă călăului i-a căzut mîna în jos. Alexandru l-a întrebat pe călău de ce i-a căzut mîna în jos, iar călăul a răspuns că deoarece a văzut niște tineri luminoși stînd în jurul lui. Dorind cu sete moartea și mergerea la Hristos, Alexandru s-a rugat lui Dumnezeu ca să-i îndepărteze pe îngerii din jurul lui, astfel încît călăul să nu se mai sperie, și să-l poată omorî. Așa și-a îndeplinit acel călău misiunea, la anul 298. Pimenia a scos din ape trupul fiului ei și l-a îngropat cu cinste. La mormîntul acestui tînăr mucenic s-au lucrat multe vindecări. La scurt timp după martiriul lui, Alexandru s-a înfățișat în vedenie maicii sale și i-a vestit că în scurt timp Domnul o va chema și pe ea la Sine.

- *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Ioan, Eftimie, Gheorghie și Gabriel din*

Mînăstirea Ivirul din Muntele Athos

Acești patru Sfinți Părinți au fost întemeietorii faimoasei Mînăstiri Ivirul din Muntele Athos. La început Sfîntul Ioan s-a nevoit în Lavra Sfîntului Athanasie, iar după aceea a întemeiat această sfîntă Mînăstire, adică Ivirul. Ioan a trecut la cele veșnice la anul 998. Eftimie și Gheorghie sînt cei care au tradus Sfintele Scripturi în limba georgiană. Eftimie s-a odihnit în Domnul la anul 1029, iar Gheorghie la anul 1066. Gabriel a fost găsit vrednic de primi Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii lui Dumnezeu, care a sosit în această mînăstire purtată de apele mării.

Cîntare de laudă la Sfîntă Muceniță Glicheria

„Jertfește idolilor, Glicheria!”

Poruncește judele nebun.

„Altminteri arsă vei fi cu foc!”

Glicheriei dejude-i e milă:

„Unul este Dumnezeu; iar aceștia

pe care tu-i cinstești

în mintea-ți rătăcită,

sînd diavoli,

biete judecător!

De ce jertfe grăiești, omule fără minte?!

Au nufost-a Jertfa cea de pe Golgotha,

Nufost-a ea Jertfa înfricoșată,

Dumnezeiască și sîngeroasă,

Ce toate sîngeroasele de după ea

Le-a abolit?

Ci după acea înfricoșată Jertfa

O singură jertfa mai trebuiește,

Pre care Domnul o cere de la noi:

Jertfa rugăciunii curate,

Pre altarul inimii jertfită;

Jertfa milostivirii, întru lucrul mîinilor nevinovate;

Jertfa credinței, a nădejdiei, a iubirii, a evlaviei.

Aceasta-i jertfa mea, o jude,

Pe care eu mă sîrguiesc

înaintea Domnului Dumnezeului meu Celui Viu,

Făcătorului meu, să o aduc.

Domnul Atotsfînt astfel de jertfă dorește,

Iar nu leșuri de animale însîngerate și moarte.”

Cugetare

Despre puterea morții și puterea Crucii lui Hristos, Sfîntul Athanasie zice: „A cui moarte a mai scos vreodată afară diavoli? A cui altuia moarte a mai băgat spaimă în diavoli dacă nu moartea lui Hristos? Unde se cheamă Numele lui Hristos, diavolii sînt scoși afară. Oare cine a mai vindecat patimile cele sufletești ale oamenilor pînă într-acolo încît femeile desfrîmate au ajuns să ducă viață sfîntă, criminalii de meserie să arunce junghierele lor, iar fricoșii să se facă viteji ca niște lei? Oare nu le-a lucrat toate acestea Credința în Hristos? Oare nu Semnul Sfîntei Crucii Sale? Și care alt semn i-a mai încredințat atît de tare pe oameni despre nemurire dacă nu Crucea lui Hristos și învierea Trupului Lui?! Moartea Celui Nevinovat și Crucea Iubitorului de oameni au adus o biruință mai mare și mai durabilă decît toate împărățiile cele pămîntești cu milioanele lor de soldați. Căci dintre aceste armate pămîntești, care a

fost în stare, de-a lungul istoriei, să biruiască măcar un singur diavol?! Nici una, căci singură pomenirea Numelui Celui Răstignit este puternică să pună pe fugă legiuni întregi de diavoli! O de-ar ști toți creștinii ce comoară au în Numele lui Hristos, și ce armă puternică au ei în S flata Crucea Lui!"

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrearea Sffntului Duh Dumnezeu asupra Sfinților Apostoli:

- La cum Apostolii călăuziți de Duhul Sffnt, au călătorit în toată lumea neavînd nici mijloace, nici prieteni;
- La cum ei i-au convertit și pe bogați și pe săraci la Credința Creștină numai cu cuvîntul, cu pilda vieții, și cu minunile lor.

Predică

Despre cum Dumnezeu se slujește de cei necredincioși spre a-i pedepsi pe cei credincioși

Nabucodonosor, regele Babilonului, robul Meu (Ieremia 25: 9).

Oare nu este greu cuvîntul acesta? Cine oare putea-se-va zidi cu el? Iată rege păgîn și idolatru, pe care Domnul îl numește *robul Meu*. Dacă numim rob al lui Dumnezeu pe acela care îl cunoaște pe adevăratul Dumnezeu și se lipește cu toată puterea de Legile Lui, cum mai putem numi atunci cu același nume de rob al lui Dumnezeu și pe cel care nici nu-l cunoaște pe El Cel Adevărat, nici se lipește de Legile Lui? Cu adevărat, rob adevărat al lui Dumnezeu e numai acela care cunoaște pe adevăratul Dumnezeu și păzește Poruncile Lui. Dar cu toate acestea, cînd cei cărora Domnul le-a dăruit să-l cunoască pe El și să păzească Poruncile Lui, îi întorc spatele, prefăcînd cunoașterea de El întru neștiință iar legea în fărădelege, aunci Dumnezeu își ia robi dintre cei care nu îl cunosc pe El, spre a-i biciui pe apostatați. Căci apostatul, căzutul de la Dumnezeu este mai rău decît păgînul care nîcîcînd l-a cunoscut, iar căzutul de la Legea lui Dumnezeu este mai prejos decît cel născut închinător la idoli.

Așadar, cînd Israil, chipul Bisericii lui Dumnezeu, s-a înstrăinat de Domnul și de Legea Lui, Dumnezeu l-a ales pe Nabucodonosor ca rob al Lui spre a-l pedepsi pe Israil cel apostat.

Prin urmare, cînd popoarele creștine din Asia și Africa s-au înstrăinat de Dumnezeu, prin nenumărate rătăciri eretice, Dumnezeu și-a ales robi arabii, spre a-i pedepsi pe creștini și a-i face să-și vină în simțiri.

Iar cînd popoarele creștine din Balcani s-au înstrăinat de Dumnezeu și de Legea Lui, Dumnezeu i-a invitat pe robii Lui turcii să-i pedepsească pe apostatați, astfel încît prin această certare să-i facă să-și vină în simțiri.

Ori de cîte ori credincioșii se înstrăinează de Dumnezeu, Dumnezeu își face bici tăios din cei necredincioși, spre a-i face pe cei credincioși să-și vină în simțiri. Și așa cum cei credincioși cu bună știință lor și de bună voia lor se înstrăinează de Dumnezeu și îi întorc spatele, așa și cei necredincioși, fără știință și fără voință, se fac robi ai lui Dumnezeu: adică sfîntul Lui bici.

Dar Dumnezeu îi numește doar pentru o vreme pe cei necredincioși robi ai Săi. Căci tot Dumnezeu zice despre pămîntul lui Nabucodonosor că îl va cerceta pentru fărădelegile lui și *îl va face pustiu pentru totdeauna* (Ieremia 25: 12). El atunci își va afla rob împotriva robului Lui. Căci Domnul nu i-a numit pe babilonieni robi ai Săi de buni și credincioși ce erau ei, ci El i-a numit astfel de răi și necredincioși ce erau iudeii.

O Atotdrepte Doamne, ajută-ne nouă prin Duhul Tău Cel Preaînalt ca să ne lipim cu toată inima de Tine, Unul Adevăratul Dumnezeu, și de Una scumpă și mîntuitoare Legea Ta,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veci,

Amin.

14 mai

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Isidor*

În timpul domniei lui Decius, acest Isidor a fost luat cu sila, din Insula Chios, în armatele împăratului. Isidor se lipise încă din copilărie de credința creștină, și își petrecuse întreaga viață în postiri, rugăciuni și fapte bune. Dar în armată aflându-se și declarându-se el creștin, comandantul l-a înșfăcat, i-a cerut explicații și i-a poruncit să se lepede de Hristos și să aducă jertfe idolilor. Sfântul atunci a zis: „Chiar și dacă îmi vei ucide trupul, dar asupra sufletului meu nu ai nici o putere. Cu mine este Adevăratul Dumnezeu Cel Viu, Iisus Hristos, Carele întru mine trăiește acum și după moartea mea. El este cu mine, iar eu întru Dînsul și cu Dînsul rămîn, și nu voi înceta nicicînd să mărturisesc Sfînt Numele Lui atîta vreme cît voi avea în mine suflare de viață.” Mai întîi comandantul a poruncit ca Isidor să fie biciuit cu vine de bou, iar după aceea a pus să i se taie limba. Dar chiar fără limbă, Isidor, prin Duhul lui Dumnezeu, grația limpede și mărturisirea Numele lui Hristos. Între timp a căzut pedeapsa lui Dumnezeu și asupra comandantului, care deodată a amuțit cu desăvîrșire. La sfîrșit, comandantul cel mut a făcut semn ca lui Isidor să i se taie capul. Isidor s-a bucurat auzind osînda. Lăudînd pre Dumnezeu, el a urcat eșafodul pe care i s-a tăiat capul la anul 251. Însoțitorul lui, Ammuna, i-a îngropat trupul cu cinste, apoi s-a încununat și el cu cununa muceniciei.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Serapion Sindonitul*

Sindon însemnează „strai de bumbac.” Serapion acesta s-a numit „Sindonitul” deoarece nu îmbrăca peste trupul lui decît un singur strai de bumbac. El cu sine avea pururea Sfintele Scripturi. Serapion viețuia ca o pasăre a cerului, neavînd nici acoperiș, nici griji, și mergea din loc în loc. Pînă și singurul lui strai de bumbac l-a dăruit unui nevoiaș care îngheța de frig, astfel încît Serapion a rămas complet gol. Cînd cineva l-a întrebat: „Serapioane, cine te-a dezbrăcat?” el a arătat către Simtă Scriptură ce o avea cu sine și a zis: „Aceasta!” Pînă la urmă pînă și Sfînta sa Scriptură a dăruit-o ca preț de răscumpărare pentru un datornic, al cărui creditor îl amenința cu închiderea în temniță din pricina datoriei. Odată, pe cînd se afla la Atena, el nu a gustat nimic timp de patru zile, căci nu putuse găsi nimic de mîncare, și atunci a început să plîngă de foame. Cînd filozofii atenieni l-au întrebat de ce plînge, Serapion a răspuns: „La trei am fost dator, pe doi i-am despăgubit, dar al treilea încă mă chinuiește. Primul a fost pofta desfrînării, care m-a chinuit pe mine din tinerețele mele. Al doilea a fost iubirea de argint, iar al treilea este stomacul. Primii doi m-au lăsat în pace, dar acest al treilea încă mă chinuie.” Filozofii i-au dat un ban de aur cu care să se ducă și să-și cumpere pîine. Serapion s-a dus la un brutar, a luat de la el doar o singură pîine, i-a lăsat banul de aur și a plecat. La vîrstă înaintată fiind, Serapion s-a înfățișat cu pace înaintea Domnului Dumnezeu, în veacul al cincilea.

- *Pomenirea Fericitului Isidor cel Nebun pentru Hristos*

Acest Isidor a fost de neam germanic. Venind la Rostov, el a iubit din tot sufletul Credința Ortodoxă. El nu numai că s-a îmbrăcat cu Sfîntul Botez al Dreptei Credinței mergînd la biserică și împărtășindu-se cu Sfintele Taine, dar încă a luat asupra lui aspre nevoințe monahicești, făcîndu-se nebun pentru Hristos. El mergea îmbrăcat numai în zdrențe. Prefăcîndu-se nebun, el își petrecea ziua propovăduind oamenilor, iar noaptea rugîndu-se. El nopțile și le trecea într-o colibă făcută din nuiele, pe care și-o durase într-un teren mlăștinos. Mari și minunate au fost

minunile pe care acest sfânt al lui Dumnezeu le-a lucrat atât în timpul vieții lui cât și după moarte. Unui negustor, care fusese aruncat dintr-o corabie și se îneca în mare, Isidor i s-a înfățișat mergînd pe apă ca pe uscat, apucîndu-l de mîna și ducîndu-l la uscat. Cînd slugile Cneazului de Rostov nu au voit să-i dea lui Isidor un pahar cu apă rece, așa cum el ceruse, ci îl alungaseră de la ușă, atunci toate butiile de vin ale cneazului au secat pe dată. În ceasul în care Isidor a adormit somnul de veci în coliba lui, în paisprezece zile ale lunii mai din anul 1484, tot Rostovul s-a umplut de miros de bună mireasmă. Negustorul pe care Isidor îl scăpase de la moartea prin înec a ridicat în cinstea Fericitului Isidor o slăvită biserică, chiar pe locul în care el își clădise coliba lui.

Cîntare de laudă la Fericitul Isidor cel Nebun pentru Hristos

Fericitul Isidor cu sine s-a luptat

Pînă cînd patimile i s-au făcut ca și crengile

Unui copac uscat.

Dar chiar și un copac uscat sălaș se face

Albinelor ce își aduc acolo mierea.

Și chiar și din stîncă uscată izbucnește cîteodată apă.

Trupul fericitului de Duhul s-a covîrșit;

Iar inima lui îndulcitu-sa de mierea harului;

Trupul unui „nebun” fîntîna s-a făcut

Puterii lui Dumnezeu;

Iar în zdrențe se ascundea comoară neprețuită.

Marele Isidor zăcea pe gunoaie.

Pe străzi el strigase, sărind și fugind,

Neavînd nici acoperiș, nici hrană, nici prieteni,

Ci pururi deasupra-i ochiul Făcătorului său.

El o pildă vie a fost oamenilor celor deșerți;

Iar celor precum vitele de pămînt legați,

Le-a fost ca o muștrare.

Cuvîntul pildei vieții lui a fost:

„Oamenilor, grijile voastre vă duc lapieire.

Omul fericit nu e cel care pe ale lui Dumnezeu le fură,

Ci e cel care pe însuși Dumnezeu

înlăuntru îl are sălășluit.”

Cugetare

Păcatul prin care smintim pe alții este dublu păcat. Omul înțelept se străduiește ca nici să nu scandalizeze pe cei din jur, nici să-i ducă la păcat prin exemplul lui păcătos. Sfîntul Ambrozie a laudat această înțelepciune pe care a văzut-o la împăratul Valentian, cel care a murit la o vîrstă tînră, dînd următoarele exemple din viața lui: „Auzind că se vorbește despre el în cetatea Romei că e vînător pasionat și iubitor de animale sălbatice - cum în realitate nu era - și auzind cum că această (așa-zisă) patimă a lui îl distrăgea de la problemele statului, împăratul a poruncit îndată ca toate animalele de pe domeniile lui imperiale să fie ucise. Apoi, auzind cum anumiți oameni răutăcioși împrăștiaseră zvonul cum că împăratul prînzește foarte devreme - vrînd prin aceasta să-l facă în ochii poporului un lacom la mîncare - împăratul luă cu strictețe asupra lui regimul celei mai aspre postiri, atât în particular cât și

la mesele oficiale. La mesele oficiale, rareori îl vedea cineva gustînd ceva. Și iară, cînd surorile lui s-au aflat nevoite să-și apere pricina unei anumite proprietăți față

de un oarecare cetățean, împăratul, deși avea el însuși prerogativa de a judeca acea cauză, a preferat să o trimită înaintea unui tribunal public, astfel încât să nu poată fi acuzat de părtinire față de surorile lui. „Cu adevărat a păzit acest împărat cu mare frică cuvântul Domnului: Vai celui care *va sminti pe vreunul dintre aceștia mici care cred în Mine* (Matei 16: 6).

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfânt Dumnezeu asupra Sfinților Apostoli:

- La cum Duhul Sfânt i-a călăuzit pe Apostoli prin toate necazurile și cumpenele vieții lor, umplând inimile lor de bucurie și de mângâiere;
- La cum Duhul Sfânt a făcut ca acea sămânță a Evangheliei pe care Apostolii au semănat-o în treaga lume să crească și să rodească, chiar și acolo unde ea părea că s-a risipit în zadar.

Predică Despre Hristos Odrasla lui David

In zilele acelea și în vremea aceea voi ridica lui David Odraslă dreaptă și aceea va face judecată și dreptate pe pământ (Ieremia 33: 15).

Cu aceste cuvinte, Sfântul Proroc Ieremia a prorocit venirea în lume a Sfântului Mîntuitor, din spița lui David. Odrasla Dreaptă este Mîntuitorul Hristos însuși. Aceste cuvinte nu se pot referi la nimeni altcineva, deoarece, la vremea venirii Mîntuitorului Hristos, pe tronul lui Iuda nu se mai afla demult nici un descendent al lui David ci, dimpotrivă, pe tronul de la Ierusalim se afla un rege de neam străin, Irod Idumeul. Nici de atunci și pînă zilele noastre nu s-a mai aflat vreun conducător din sămînță lui David, nici la nivel politic, nici la nivel spiritual. La vremea Nașterii Mîntuitorului, nu se mai aflau decît puțini oameni din sămînță lui David, iar ei trăiau sărăciți și necunoscuți, între aceștia se număra Preasfînta Fecioară și dreptul bătrîn Iosif teslarul. Este deci limpede că, timp de o mie de ani după ce s-a rostit această prorocie, nici o altă ramură demnă de pomenit nu s-a ivit din rădăcina lui David, afară de Mîntuitorul Hristos. Acest lucru se vede și mai limpede din următoarele cuvinte: *Precum e nenumărată oștirea cerească și nenumărat nisipul mării, așa voi înmulți neamul lui David, robul Meu, și al leviților celor ce-Mi slujesc Mie* (Ieremia 33: 22). Căci aceste cuvinte nu se pot aplica decît într-un sens duhovnicesc,

adică urmașilor duhovnicești ai lui David prin și întru Hristos Domnul, adică creștinilor. Căci numai numărul creștinilor (iar nu al descendenților după trup ai lui David, din care am văzut că nu mai rămăseseră pînă atunci decît prea puțini), numărați de-a lungul acestor douăzeci de veacuri de creștinism, poate fi socotit a fi cît nisipul mării și cît stelele cerului.

O fraților, să ne bucurăm că noi creștinii sîntem în acest popor nenumărat al lui Dumnezeu, printre popoarele cele mai slăvite din istoria lumii, atît ca număr, cît și ca tărie sufletească. Să ne bucurăm încă și mai mult că aparținem acelei Odrasle Drepte a lui David, Carele prin Sîngele Său ne-a răscumpărat și ne-a smuls din ghearele celui străin, ne-a înfiat și ne-a făcut pe noi împreună-moștenitori ai împărăției celei Veșnice. O Atotbune Doamne, Tu ne-ai răscumpărat pe noi fiii cei risipitori și desfrînați din adîncul decăderii, umilințelor și foametei, și ne-ai făcut pre noi fii moștenitori ai împărăției Tale.

Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

15 mai

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Pahomie cel Mare*

Sfântul Pahomie s-a născut în Egipt, și în tinerețele lui a fost păgîn. Ca soldat el a luptat în armata împăratului Constantin, în faimoasa bătălie împotriva lui Maxențiu. După aceea, al a aflat de la creștini despre Unul Dumnezeu și, văzînd viața lor sfîntă, a dorit și a primit Sfântul Botez. El apoi s-a retras în Pustia Tebaidei, căutîndu-l pe marele pustnic Palamon, de la care s-a învățat timp de zece ani petrecerea întru sfintele nevoițe. Apoi, la locul numit Tabennisi, un înger i s-a înfățișat înainte îmbrăcat în rasă de schimonah, care i-a dat o tăbliță pe care se afla înscrisă pravila unei mînăstiri cu viață de obște, îngerul i-a poruncit să întemeieze el o astfel de mînăstire în chiar acel loc, prorocindu-i că în ea mulți monahi vor veni pentru mîntuirea sufletelor lor. Băgînd în inimă cuvintele îngerului, Pahomie a început să zidească multe chilii, măcar că nimeni nu se afla acolo, în afară de el însuși și de fratele lui Ioan. Cînd fratele l-a muștrat pentru că zidește chilii de care nimeni nu are nevoie, Pahomie i-a răspuns simplu că el nu face altceva decît să urmeze porunca lui Dumnezeu, fără să-l preocupe cine va veni să locuiască acolo și cînd. Curînd însă mulți bărbați, mișcați de Duhul lui Dumnezeu, s-au strîns la acel loc și au început să viețuiască după pravila pe care Sfântul Pahomie o primise înscrisă pe tăblița dată de înger. Cum numărul monahilor sporea

mereu, Pahomie a mai întemeiat, în timp, încă șase mînăstiri. Numărul ucenicilor lui a ajuns la cam șapte mii. Sfântul Antonie cel Mare este socotit a fi întemeietorul vieții pustnicești, iar Sfântul Pahomie cel al vieții mînăstirești de obște. Smerenia, dragostea de nevoițe, și înfrînarea acestui Sfînt Părinte au fost și rămîn pînă astăzi pilde minunate de urmat de către mulțimile de monahi. Sfântul Pahomie a făcut multe minuni, dar a îndurat și mari ispite de la vrăjmașul neamului omenesc, diavolul. El i-a slujit pe monahii cei împreună cu dînsul și ca frate și ca părinte duhovnicesc. El a insuflat pre mulți să urmeze calea mîntuirii și i-a îndrumat pre mulți la calea strîmă a adevărului. El a fost și rămîne pînă astăzi un mare luminător al Bisericii și un mare mărturisitor al adevărului și dreptății lui Hristos. El a adormit cu pace la anul 348, în anul al șaptezeci și patruilea al vieții sale. Biserica i-a înscris pre mulți dintre ucenicii săi în rîndurile sfinților. Printre aceștia se află Teodor, Iov, Pafnutie, Pecusius, Athenodorus, Eponichus, Sorus, Psois, Dionisie, Psentaesis, și alții.

• *Pomenirea Sfîntului Părintelui nostru Ahilie, Episcopul Larisiei*

Ahilie acesta, mare ierarh și făcător de minuni, s-a născut în Capadocia. El a fost unul din Părinții Primului Sinod Ecumenic, la care i-a rușinat pe eretici și i-a uimit pre toți cu învățătura și cu sfințenia vieții lui. Luînd o piatră, el i-a strigat lui Arie: «De este Hristos o facere a lui Dumnezeu, atunci zi pietrei acesteia să sloboade untdelemn!» Ereticii au rămas muți și uluiți auzind această poruncă dată lor de Ahilie. Atunci sfîntul a zis: «Iar dacă Fiul lui Dumnezeu este de o Ființă cu Tatăl, așa cum credem noi, atunci să iasă untdelemn dintru această piatră! ». Și cu adevărat a curs untdelemn din acea piatră, spre marea spaimă și mirare a tuturor. Sfîntul Ahilie a adormit cu pace în cetatea Larisiei la anul 330. Cînd Regele macedonean Samuel a cucerit Tesalia, el a mutat moaștele Sfîntului Ahilie la Prespa, care este o insuliță într-un lac, și care pînă astăzi se cheamă Achilles sau Ailus.

• *Pomenirea Sfîntului Cuviosului Părintelui nostru Silvan*

Acest Silvan la început a fost comedian, priceput să imite aievea pe oricine și orice. Dar mai pe urmă în el s-a aprins focul dragostei dumnezeiești pentru

Hristos, și s-a făcut ucenic al Sfântului Pahomie. "Gata sînt viața să mi-o dau," zicea Sfîntul Silvan, "ca să primesc îndurare și să-mi spăl cu sîngele meu păcatele mele."

Cîntare de laudă la Sfîntul Pahomie cel Mare

Pahomie arde cu-al Domnului Duh;

Pahomie cu îngerii grăiește.

Monahi mulți în jurul lui se strîng;

înaintea Domnului ei stau ca luminări aprinse.

Portarul vestește într-o zi

Că sora starețului pre starețul voiește să-l vadă.

De a lui față ei de mulți ani îi e dor.

De ce nu vine ? Oare de a lui soră se ascunde?

Portarul acesteia Avvei le vestește,

Iar Avva sorei lui îi trimite cuvînt:

« Eu, soră, cele bune îți doresc,

Dar a mea față nu o vei putea vedea.

Căci eu lumea am lepădat demult,

cu toate cele ce în ea se află.

Sora mea dragă, și tu poți să faci la fel.

Grăbește, viața lui Dumnezeu închină-ți!

Căci ce-ți va da lumea, afară de o groapă?

Pe cînd aici Hristos te încununează cu viață.

Ale lumii plăceri sînt ca niște vise deșarte;

Dormind întru ele, omul se îngroașă;

Dar dintru ele sculîndu-se, el vaprinde-a slăbi,

Si într-o altă-nșelare dușmanul îl atrage:

Atunci omul zbiară după tain ca o fiară.

Ci tu plînge și strigă ca Pîinea cea din cer să primești.

Hristos îi aude pe cei ce către El strigă.

El înfomețaților Pîine Vie le dă.

El este adevărata Pîine - restul în lume-i înșelare.

Afară de Hristos, nădejde în lume nu-i. "

Sora aude și începe săplîngă,

Si sfatul fratelui îl urmează degrab'.

Cugetare

Cînd vreun tiran din lăcomie îi năpăstuiește sălbatic pe drepti, atunci sălbăticia lui aduce și pierdere și cîștig; adică, ea aduce pierdere tiranului și cîștig mare năpăstuiților. Boris Godunov 1-a ucis pe Dimitri, prințul moștenitor cel în vîrstă de opt ani, spre a nu mai avea nici un rival legitim la tron. Dar zilele imperiale ale lui Boris au sîrșit repede, iar tiranul a cunoscut putreziciunea și disprețul posterității - pe cînd micuțul Dimitri a cunoscut cununa muceniei și a sfințeniei. Căci după cincisprezece ani de la uciderea lui, Dimitri a fost dezgropat iar sfîntul lui trup s-a aflat neputrezit și lucrător de minuni. La sfintele lui moaște au avut loc patruzeci și cinci de vindecări minunate. Prin urmare cine este cel care pierde cu adevărat, și cine cel care cîștigă, de pe urma tiraniei? Dacă tiranul ar ști că prin tirania lui îl ajută pe cel pe care îl urăște și-l ucide să intre în rîndul sfinților, pe cînd sieși își pregătește condamnare și osîndă eternă și pe pămînt și în cer, el nu și-ar mai pune în aplicare planurile lui criminale. Dar gîndirea cea întortocheată și strîmbă a fost întotdeauna înaintemergătoarea și însoțitoarea

tiraniei.

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfânt Dumnezeu asupra Sfinților Apostoli:

- La cum, întru Duhul Sfânt, ei au primit vederi cerești ale lumii ce va să fie;
- La cum, întru Duhul Sfânt, ei au văzut tainele din inimile oamenilor.

Predică *Despre prorocirea distrugerii idolilor egipteni și împlinirea ei*

El capiștile dumnezeilor Egiptului le va arde cu foc (Ieremia 43 : 13).

Cine le va arde cu foc? *Nabucodonosor, regele Babilonului, robul Meu*, zice Domnul (Ieremia 25 : 9). Si s-a împlinit prorocia aceasta. Căci Nabucodonosor a cucerit Egiptul și a distrus cu foc toate casele dumnezeilor celor mincinoși, ale dumnezeilor egiptenilor. El le-a ars cu foc, dar cu toate acestea nu le-a distrus pentru totdeauna. Căci după aceea a venit și a Babilonului pieire, tot potrivit prorociei Sfântului Proroc Ieremia, Babilonul devenind și rămânând pînă în ziua de astăzi *o movilă de dărîmături, adăpost pentru șacali, groază și batjocură fără locuitori* (Ieremia 53 : 37). Există însă o tradiție, însemnată la Sfântul Epifanie al Ciprului, că se mai afla și o altă prorocie a lui Ieremia despre distrugerea finală a idolilor Egiptului: «Toți idoli vor pieri, » zice această prorocie, « și toate cele făcute de mîini omenești vor pieri la ceasul venirii aici a Maicii Fecioare și a Pruncului ei, Cea Ce S-a născut în peșteră și S-a sălășluit în iesle. » Această prorocie s-a păstrat de către preoții egipteni înșiși, care încă de pe vremea lui Ieremia au luat obiceiul de a o reprezenta iconic pe Fecioara șezînd întinsă pe un pat, iar Pruncul înfășat așezat în iesle.

Nabucodonosor, robul, a avut puterea, cu îngăduința lui Dumnezeu, să taie răul, dar nu și să-l smulgă din rădăcini. Răul tăiat, ca și iarba cosită, crește din nou. Cînd Domnul vine pe pămînt, El smulge răul din rădăcină. Nabucodonosor, robul, a ars capiștile și dumnezeii, dar capiștile s-au construit din nou și așijderi s-au ridicat înapoi idoli, căci ei nu fuseseră smulși cu totul din sufletele oamenilor. Dar cînd a venit Domnul și a început să împăratească și în sufletele egiptenilor, capiștile și cu idoli lor s-au prăbușit la pămînt pentru totdeauna. Așa s-a întîmplat și cu iudeii cei neascultători care s-au războit cu Domnul. Nabucodonosor, robul, i-a luat pre ei în robie vreme de șaptezeci de ani, iar Domnul mîniat i-a împrăștiat în întreaga lume, unde mulți se află împrăștiați și pînă în ziua de azi, după aproape două mii de ani. Această împrăștiere a poporului evreu în întreaga lume a fost prorocită limpede de Ieremia. Astfel, trecerea timpului a dovedit adevărul cuvintelor rostite de prorocul lui Dumnezeu.

O Atoatevăzătorule Doamne, dăruiește-ne nouă să ne lipim din tot sufletul de cuvintele nemincinoase ale Prorocului Tău,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

16 mai

- *Pomenirea Sfântului Părintelui nostru Teodor cel Sfințit*

Sfântul Teodor acesta a fost ucenic al Sfântului Pahomie cel Mare. El s-a născut și a crescut pămînt, dar tînăr fiind a ajuns la cunoștința cea adevărată a Sfintei Credințe și a primit Sfântul Botez. Aflînd despre Sfântul Pahomie, Teodor a părăsit în taină casa părinților săi și a mers la mînăstirea Sfântului Pahomie. Acesta l-a tuns monah și l-a iubit foarte pentru marea lui rîvnă și desăvîrșita lui ascultare. Cînd la mînăstire a sosit maica lui ca să-l cheme înapoi acasă, Teodor nici nu s-a

învoit să o vadă. Ci mai vîrtos el a făcut rugăciune ca Dumnezeu să o lumineze și pe maica lui cu lumina cunoștinței. Cu adevărat, nu numai că fiul nu s-a mai întors nicicum acasă, dar nici maica nu s-a mai întors acasă. Văzînd că în apropiere se afla o mînăstire de femei sub purtarea de grijă a surorii Sfîntului Pahomie, ea a mers acolo și a luat chipul creștinesc și monahicesc. După un oarece timp Pafnutie, fratele lui Teodor, a venit și el la mînăstirea Sfîntului Pahomie și a luat și el chipul cel monahicesc.

Apoi, episcopul de Panopolis l-a chemat pe Sfîntul Pahomie ca să întemeieze în eparhia lui o mînăstire pentru cei care doreau viața călugărească. Pahomie l-a luat pe Teodor cu el și i-a încredințat toată grija întemeierii noii mînăstiri. După moartea Sfîntului Pahomie, Teodor a fost ridicat de către obște stareț al tuturor sfîntelor mînăstiri întemeiate de starețul său și a trăit pînă la bătrîneți adînci și încuviințate. El viața toată și-a trăit-o ca un plăcut al lui Dumnezeu, povățuind mulțime de monahi pe drumul mîntuirii. El s-a odihnit cu pace și s-a strămutat la locașurile cele cerești ale împărăției Veșnicei Lumini la anul 368.

- *Pomenirea Sfîntei Fecioare Musa*

Sfîntul Grigorie Dialogul povestește despre această fecioară că avea doar nouă ani cînd, în două împrejurări diferite, a venit la ea Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, înconjurată de un alai de tinere luminoase. Cînd Musa a zis că și ea voiește să facă parte din acea sfîntă suită a împărătesei Cerurilor, Născătoare de Dumnezeu i-a zis că se va întoarce și cu adevărat îi va împlini dorirea, peste un timp de o lună. Ea a mai învățat-o pe Musa cum să viețuiască în răstimpul de treizeci de zile pînă atunci. În ziua a douăzeci și cincea a intervalului, Musa a căzut bolnavă la pat. În ziua a treizecea, Preacurata a venit din nou, chemînd-o pe nume cu voce blîndă, căreia Musa i-a răspuns, „Iată, vin. O Doamna mea, iată, vin!” și și-a dat sufletul. Musa a trecut din viața aceasta la viața cea adevărată în veacul al cincilea.

- *Pomenirea Sfîntului Nicolae Misticul [Aulicul], Patriarhul Constantinoplei*

Acest sfînt patriarh Nicolae a fost vestit pentru asprimea vieții lui. Cînd împăratul Leon cel înțelept și-a luat soție pentru a patra oară, patriarhul nu l-a mai primit pe acesta în Sfîntă Biserică și l-a caterisit pe preotul care oficiase cununia. Ca urmare, împăratul l-a scos din scaun pe patriarhul Constantinoplei și l-a surghiunit într-o mînăstire. Delegații Papei Serghie al II-lea de la Roma au aprobat cea de a patra căsătorie a împăratului Leon. Cînd împăratul a murit, Nicolae a fost rechemat în scaunul său patriarhal, din care a convocat un sinod local la anul 925, în cadrul căruia s-a hotărît că a patra cununie a creștinilor este de obște oprită. Numele „Misticul” semnifică faptul că Sfîntul Nicolae fusese unul din membrii de rang înalt al Consiliului de taină al împăratului. Mai înainte de a fi monah și cleric, Sfîntul Nicolae fusese unul dintre primii curteni ai curții imperiale, dar lepădînd deșertăciunea lumii, el s-a făcut monah. Sfîntul Nicolae acesta s-a odihnit cu pace la anul 930.

- *Pomenirea Sfîntului Nicolae Noul Mucenic*

Nicolae acesta s-a născut în Epira. El a fost schingiuit cu sălbăcie de către turci pentru credința lui în Hristos, și omorît la Trikkala prin tăierea capului, la anul 1617. O răcliță cu sfîntul cap al acestui mucenic se păstrează pînă astăzi în una din mînăstirile Meteorei, din Tesalia. La sfintele lui moaște se lucrează minuni mari și

se vindecă boli grele. El mai ales este chemat de credincioși ca să le alunge insectele dăunătoare de pe ogoare.

- *Pomenirea Sfinților Preacuvioși Părinți uciși în Minăstirea Sfântului Sava cel Sfințit*

În timpul împăratului Heraclie, cam pe la anul 610, patruzeci și patru de părinți din Minăstirea Sfântului Sava cel Sfințit de lângă Ierusalim au luat mucenicia pentru Credința Creștină. Vitejia și jertfa lor a fost așternută pe hîrtie de Sfântul Antioh, care a fost un martor ocular (sfînt care se pomenește la 24 decembrie).

Cîntare de laudă la Sfîntul Nicolae Noul Mucenic

Nicolae mucenicul pentru Hristos se jertfește,

Și cu dureri sîngeroase îl biruie pe satan.

Viteazul de Hristos nu a voit să se lepede,

Ci pre El l-a lăudat cît a mai avut glas;

Iar cînd glasul a pierit, lauda în inimă a săvîrșit-o.

El chiar mai mari chinuri cerea de la călăii lui.

Sălbatici precum lupii, turcii-l lovesc cu cruzime;

Ei îl torturează bestial.

La sfîrșit îlucid tăindu-i sfîntul cap.

Capul sfîntului se rostogolește pe covorul de iarbă;

Și acolo strălucește minunat.

Un creștin îl înfășoară în ștergar de mătase,

Și-l duce în biserică, spre vindecare pentru mulți:

Spre vindecarea strîmbilor, orbilor, și-a celor

Ce mințile și le-au pierdut.

Din toate părțile Domnul pe necredincioși pedepsește,

Dar pe credinciosul Nicolae El pururea l-a preaslăvit.

Cugetare

Cînd Sfîntul Teodor cel Sfințit a fost la Panopolis împreună cu părintele lui duhovnicesc Sfîntul Pahomie, a venit la el un filozof și i-a cerut să intre într-o dispută pe teme de credință. Filozoful i-a pus Sfîntului Teodor aceste trei întrebări: „Cine nu s-a născut, dar a murit? Cine s-a născut, dar nu a murit? Cine a murit, dar nu a putrezit?” La aceste întrebări, Sfîntul Teodor a răspuns: „Adam nu s-a născut, dar a murit. Enoh s-a născut, dar nu a murit. Soția lui Lot a murit, dar nu a putrezit.” Și sfîntul a mai adăugat și un sfat pentru filozof: „Bagă în urechi sfatul nostru sănătos; leapădă-te de aceste întrebări fără rost și de aceste chițibușerii scolastice; apropie-te de Hristos, Cel Căruia noi îi slujim, și vei primi iertarea păcatelor.” Filozoful a rămas cu gura închisă în fața unui astfel de răspuns precis, și a plecat plin de rușine. Se vede limpede de aici enorma diferență dintre un filozof păgîn și un sfînt creștin. Primul se pierde în abstracții, în cuvinte isteț învîrtite, în concursuri de logică și alte gimnastici mintale, cîtă vreme cel de al doilea își concentrează întreaga minte și ființă la Dumnezeu Cel Viu și la mîntuirea sufletului lui. Primul este abstract și mort, iar al doilea este practic și viu.

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfînt Dumnezeu asupra Sfinților Apostoli:

- La cum Duhul Sfînt a călăuzit tainic pașii Sfinților Apostoli către cele mai îndepărtate țări;
- La cum Duhul Sfînt i-a adunat pe Sfinții Apostoli la Ierusalim, din cele mai îndepărtate țări, ca să fie de față la înmormîntarea Preasfintei Născătoare de

Dumnezeu.

Predică Despre arătarea din cealaltă lume a Prorocului Ieremia

După aceasta s-a arătat un bărbat cu căruntele și cu slavă minunată și preacuvioasă mărire era împrejurul lui. Și a grăit Onia, zicând către Iuda: Acesta este iubitorul de frați, prorocul lui Dumnezeu Ieremia, care mult se roagă pentru popor și pentru sfința cetate (II Macabei 15: 13-14).

Aceasta a fost vedenia pe care a avu-o viteazul Iuda Macabeul. Primul care i s-a înfățișat din cealaltă lume a fost Onia marele preot, iar după aceea Sfântul Proroc Ieremia. Așa cum Apostolii i-au văzut pe Moise și pe Ilie în slavă pe Muntele Thabor, tot așa odată Iuda Macabeul l-a văzut în slavă pe Sfântul Proroc Ieremia. Deci iată, chiar înainte de nașterea lui Hristos, Domnul Cel Multmilostiv nu i-a lăsat pe oameni fără încredințare despre existența vieții de după moarte. Deci după toate acestea, oricine mai cutează a se îndoii de viața după moarte, se condamnă pe sine la blestemul propriilor păcate și la moartea veșnică sub piatra de mormânt. Așa cum lucrurile moarte nu pot vedea lumina zilei, așa nici cei care se îndoiesc de acest adevăr al vieții după moarte nu pot vedea viața cea veșnică care este, și care nu are sfârșit.

Dar priviți slava care îl înconjoară pe Sfântul Proroc Ieremia în cealaltă lume!: *căruntele și slavă minunată și preacuvioasă mărire era împrejurul lui!* El iradia deci o anume măreție ce nu se poate descrie în cuvinte, o aureolă strălucitoare, o inexprimabilă bucurie și frumusețe. El este prorocul care în timpul vieții a fost tras și bătut de către cei cărora le comunicase cuvântul și voia lui Dumnezeu, el este acela care a stat captiv în temniță și a fost mucenic într-o groapă adâncă și pestilențială, cel de care și-au bătut joc ca de un mincinos, care a fost judecat ca un vânzător, și care în final a fost omorât cu pietre ca unul fărădelege. Dar judecata păcătoșilor pe acest pământ este una, iar judecata lui Dumnezeu Celui din ceruri este cu totul altceva. Cei mai umiliți dintre oameni au fost încununăți cu slavă îngerească înaintea lui Dumnezeu.

Și totuși, să luăm aminte cum numșete cerul pe cel care pe pământ a fost injuriat cu numele de mincinos, trădător și om fărădelege: *Acesta este iubitorul de frați -iată cum îl recomandă cerul! Acesta este iubitorul de frați, prorocul lui Dumnezeu Ieremia, care mult se roagă pentru popor.* Mai departe, să luăm aminte fraților, la aceea că sfinții lui Dumnezeu se roagă deci în ceruri pentru noi! Ei deci acolo nu dorm, ci se roagă pentru noi în timp ce noi înșine dormim; nemîncînd, ei se roagă acolo pentru noi, cei care mîncăm și prea mîncăm; nepăcătuiind, ei se roagă pentru noi în timp ce noi păcătuiim. O fraților, să ne rușinăm de fețele atîtor prieteni mari și adevărați ce avem în ceruri! Să ne rușinăm, să ne rușinăm de noianul de rugăciuni pe care le fac sfinții în ceruri pentru noi și să ne alăturăm și noi măcar rugăciunilor lor! O Atotminunate Doamne, iartă-ne nouă păcătoșilor ticăloasa noastră trîndăvie și păcătoasa grosime a minții noastre!

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

17 mai

• Pomenirea Sfântului Apostol Andronic

Sfântul Andronic a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli. El era rudenie a Sfântului Apostol Pavel, după cum Pavel însuși spune în Epistola sa către Romani (16 :7). Sfântul Pavel o pomenește și pe Sfânta Iunia cea împreună lucrătoare cu Sfântul Andronic. Andronic a fost hirotonit episcop al Panoniei, fără a avea tronul episcopal într-un loc anume; ci el călătorea și predica Cuvântul în întreg cuprinsul Panoniei. Împreună cu Sfânta Iunia, el a izbutit să aducă pe mulți la Hristos, și să distrugă multe

capiști idolești. Ei amîndoi aveau de la Duhul Sffnt darul de a lucra minuni, prin care scoteau afară demonii din oameni și vindecau toate bolile și suferințele din popor. Ei amîndoi au luat cununa muceniciei, și îndoit au luat-o: ca apostoli și ca mucenici. Sfintele lor moaște s-au descoperit în regiunea Evgheniei, iar Sinaxarul face pomenire de ele la ziua de 22 februarie.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Solochon*

Solochon a fost egiptean de neam și soldat roman sub comanda lui Campanus, în timpul domniei răului împărat Maximian. Cînd a ieșit porunca în rîndurile armatei ca tot soldatul să aducă jertfe idolilor, Solochon a declarat pe față că el este creștin. Așa au făcut și doi dintre camarazii lui: Pamfimir și Pamfilon. Campanus a poruncit ca toți trei să fie biciuiți și torturați cu curzime, torturi în timpul cărora Pamfimir și Pamfilon au și murit. Dar Solochon a supraviețuit, și de aceea Campanus a poruncit ca el să fie torturat cu și mai mare sălbăticie. El a poruncit să i se deschidă gura cu un jungher și să i se toarne pe gît jertfele idolilor. Dar mucenicul a rupt lama jungherului cu dinții lui neînghițind necuratele și scîrboasele jertfe. La urmă ei i-au străpuns capul prin urechi cu o pană și l-au lăsat să moară în chinuri. Creștinii l-au luat pe mucenic și l-au adus la casa unei văduve. El acolo încet-încet a început să se vindece oarecum, putînd să guste și mîncare și apă. El a continuat să-i povățuiască pe creștini să stea tari în mărturisirea credinței și în jertfirea pentru ea, chiar cu prețul vieții. După acestea, mulțumind lui Dumnezeu, el și-a încheiat alergarea pămîntească și s-a înfățișat înaintea Domnului în împărăția Cerurilor la anul 298.

- *Pomenirea Sfîntului Ștefan, Patriarhul Constantinoplei*

Acest sfînt Ștefan a fost fiul împăratului Vasile Macedon și fratele împăratului Leon cel înțelept. El a urcat pe tronul patriarhiei de Constantinople după Patriarhul Fotie și a păstorit Biserica lui Dumnezeu între anii 889 și 893. El a adormit cu pace și s-a înfățișat înaintea Domnului, pe Care mult l-a iubit.

Cîntare de laudă la Sfinții Apostoli Andronic și Iunia

Apostolul Andronic, a Sfîntului Pavel rudă,

Predică sănătatea sufletului și pacea,

Arzînd cu dragoste mare de Hristos,

A Cărui învățătură ca pe o lumină în întreaga lume o poartă;

Fără multe haine, fără plată și fără griji,

El bogat este în puterea Duhului Sfînt.

El suferințele toate cu Sfînta Iunia le împărtășește

Pînă ce Crucea se înalță în largul întregii Panonii.

Acolo întunericul piere de razele Crucii alungat,

Acolo pleava se desparte de griul cel bun.

Acolo oamenii din somnul animalic se scoală

Și îmbrățișează darul înfierii de către Dumnezeu.

Ei idolii îi dărîmă ca pe niște trestii uscate,

Ei dușmănia o leapădă, cu patimile cele de rușine.

Cînd inima le plînge, buzele lor cîntă:

« Copii ai Tăi sîntem, Doamne, o, Tată Ceresc!

Iată noi acum lumina Apostolilor Tăi primim.

Iartă-ne nouă desfrînările noastre,

Robia diavolilor

In care am trăit.»

Cugetare

în urma unui cumplit cutremur de pămînt ce avusese loc la Antiohia, Sfîntul Ioan Gură de Aur a grăit astfel: "Mari sînt roadele cutremurului! Iată pre Iubitorul de oameni Dumnezeu, cum zguduie El orașul spre a întări sufletele, cum clatină temeliile și

întărește gândurile, cum dă la iveală șubrezenia cetății și face tari voințele oamenilor !
Luați aminte la marea Lui iubire de oameni! El ne clatină acum și aici pentru puțină vreme, dar ne întărește pentru veșnicie; ne clatină cu un cutremur ce ține doar două zile, dar ne întărește cu o tărie ce ține veșnic. Mama, atunci când vrea să-și lecuiască pruncul care plînge des, îl leagă puțin mai tare nu ca să-i facă rău, ci doar ca sperându-l, să îl învețe să fie liniștit. In tot același mod Domnul nostru al tuturor, Care ține universul cu mîna, îl scutură din cînd în cînd, nu spre a-l distruge, ci spre a aduce înapoi la calea cea dreaptă a mîntuirii pe acei oameni care trăiesc în fărădelegi.»
Iată cum știau să explice Sfinții Părinți, acești Stîlpi și Temelii ale Adevărului, lucrările lui Dumnezeu și iubirea Lui față de oameni, și în mijlocul nenorocirilor, și al binecuvîntărilor, și în bogăție, și în sărăcie. Să ne rușinăm așadar de încetineala cu care mulțumim lui Dumnezeu atunci cînd El ne dăruiește, și de graba cu care cîrtim atunci cînd tot El ne ia.

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfînt Dumnezeu asupra sfinților mucenici omorîți pentru credință:

- La cum Duhul Sfînt le dă înțelepciune să grăiască cu putere înaintea judecătorilor;
- La cum Duhul Sfînt le dă curaj ca să urce și să moară pe eșafod.

Predică Despre Duhul Sfînt, Mîngîietorul

Dar Mîngîietorul, Duhul Sfînt, pe Care-L va trimite Tatăl, în numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu (Ioan 14: 26).
Care să fie înțelesul practic al acestor cuvinte, dacă nu acela că ne este de absolută trebuință să ne rugăm zilnic ca să ni se trimită zilnic Duhul Sfînt, tot așa cum zilnic ne rugăm ca să primim pîinea cea de toate zilele? Dumnezeu cu adevărat voiește ca să ne trimită pre Duhul Sfînt în fiecare zi, dar El voiește ca noi să ne rugăm zilnic pentru aceasta. Căci așa cum este cu pîinea, care cîteodată ne prisosește iar altădată ne lipsește, așa este și cu Duhul Sfînt. Duhul Sfînt vine și pleacă de la noi după cum este și rîvna sau trîndăvia noastră la rugăciune, după cum sînt și faptele noastre bune sau răbdarea noastră. De aceea a rînduit Biserica ca Sfintele Slujbe ale dimineții să înceapă cu chemarea Duhului Sfînt: *împărate Ceresc, Mîngîietorule, Duhul Adevărului, vino și Te sălășluiește întru noi! Și numai după aceea este rînduită cererea: Pîinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi!* De ce? Pentru că, fără Duhul Sfînt, noi nici măcar nu am ști cum să folosim pîinea cea de toate zilele cum se cuvine, adică în scopul mîntuirii.

Acela vă va învăța toate. Adică, ziua și noaptea, în orice împrejurare s-ar afla omul, El îl călăuzește, îl sfătuiește, îl învață ce și cum să gîndească, ce trebuie să spună, și ce trebuie să facă. Pentru aceasta să-l implorăm pe Dumnezeu ca să ne trimită Duhul Sfînt și pentru nimic altceva, și El însuși, Duhul, ne va aduce nouă tot ceea ce ne lipsește la orice moment dat. Cînd Duhul Sfînt Se pogoară asupra noastră, noi atunci cunoaștem toate, înțelegem toate, și sîntem în stare să lucrăm toate cele cîte ne sînt de folos, nouă și altora.

Și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu. Adică: «Să nu vă fie teamă că ați putea uita învățătura Mea și cuvintele Mele către voi. Duhul Sfînt știe toate cîte sînt ale Mele, și atunci cînd Se va pogori în voi, toată învățătura Mea întru voi va fi, împreună cu El.»

O Stăpîne Doamne Duhule Sfînte, îndură-TE și Te pogoară peste noi, nu după

vrednicia noastră, ci după vrednicia Stăpînului și Domnului nostru Iisus Hristos, și După marea Ta iubire de oameni,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

18 mai

Pomenirea Sfântului Mucenic Teodot și a celor Șapte Mucenițe Fecioare: Tecusa, Alexandra, Claudia, Falina, Eufrazia, Matroana și Iulia

Teodot a fost hangiu în Anchira în timpul domniei împăratului Dioclețian. Deși bărbat căsătorit, el viețuia împreună cu soția lui după cuvîntul Apostolului: *cei ce au femei să fie ca și cum nu ar avea* (I Corinteni 7: 29). El își ținea hanul în mare rînduială ca să poată să-i adăpostească pe creștini fără să stîrnească suspiciunile autorităților celor păgîne. Hanul lui era un liman pentru creștinii prizoniți. Teodot ajuta în taină cu toate cele de trebuință pe creștinii care scăpaseră în peșteri și în munți, și aduna în taină trupurile creștinilor omorîți și le îngropa. La acea vreme, șapte fecioare au fost aduse la judecată, torturate pentru credința lor în Hristos, iar la urmă înecate într-un lac. Una dintre ele, Sfînta Tecusa, i-a apărut în vis lui Teodot și i-a cerut să scoată trupurile lor din lac și să le îngroape, într-o noapte întunecoasă Teodot a ieșit împreună cu un însoțitor credincios să împlinescă dorința muceniței. Conduși de un înger al Domnului, el a izbutit să afle trupurile fecioarelor și să le îngroape. Dar acest însoțitor pînă la urmă l-a trădat pe Teodot judecătorului, iar judecătorul l-a supus pe Teodot unor chinuri cumplite. Teodot a îndurat toate ca și cînd altcineva ar fi fost troturat în locul lui, țînîndu-și mintea cufundată în Dumnezeu. După ce tot trupul mucenicului a devenit o rană înreagă, iar dinții i-au fost sfărîmați cu un bolovan, necuratul judecător a poruncit omorîrea lui prin tăierea capului. Dus fiind la locul de tăiere, creștinii de pe cale plîngeau pentru el, dar Sfîntul Teodot le-a strigat: „Fraților, nu mă plîngeți pe mine, ci mai vîrtos lăudați pe Domnul Iisus Hristos, Cel Care mi-a dat mie să sfîrșesc alergarea mea și să biruiesc vrăjmașul.” Zicînd acestea, el și-a pus capul pe butuc și a fost tăiat la anul 303. Un preot al lui Hristos a îngropat cu cinste trupul mucenicului pe un deal din afara orașului. Mai tîrziu pe acel loc s-a ridicat o sfînta biserică închinată Mucenicului Teodot.

• *Pomenirea Sfînților Mucenici Petru, Dionisie, Andrei, Pavel și Cristina*

Un tînăr foarte frumos, pe nume Petru, un bărbat foarte distins, Dionisie, doi soldați, Andrei și Pavel, și o fată în vîrstă de șaisprezece ani pe nume Cristina, L-au mărturisit cu toții plini de curaj pe Hristos Stăpînului și au luat moarte pentru mărturisirea Numelui Lui. împreună cu dînșii a fost chinuit și Nicomah, dar acesta în mijlocul chinurilor s-a lepădat de Hristos și a imediat a înnebunit. Nebun fiind, el a început să-și muște propriul trup, vîrsînd cele dinlăuntru lui, pînă cînd a murit. Acestea s-au întîmplat la anul 250.

• *Pomenirea Sfînților Mucenici Iraclie, Paulin și Venedim*

Aceștia trei au fost toți atenieni. Ei au luat mucenicia pentru Credința în Hristos sub împăratul Decius. Ei au fost arși de vii într-un cuptor de foc pentru numele lui Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul Teodot

Lîngă Anchira, pe un deal înverzit,

O obște mică de prizoniți creștini

Cu binecuvîntare își mînîncă pîinea.

Cu cît este soarele mai luminos decît stelele,

Cu atît mai tare strălucește și Teodot între ei.

Lîngă el sade presbiterul Fronto.
Către Fronto Teodot grăiește:
„Potrivit pentru zidirea unei biserici
locul acesta este,
peste moaște de sfinți mucenici!"
Iar Fronto zice către Teodot:
„Sîrguiește-te, minunate om al lui Dumnezeu,
să ne afli moaște de sfinți mucenici,
și ușor apoi clădi-vom biserică aici. "
Teodot atotminunatul a zîmbit.
Din dreapta lui el a scos un inel,
Pe care presbiterului întinzîndu-l,
Grăi aceste cuvinte:
„Iată cuvîntul meu îți dau și inelul
drept zălog:
curînd sfinte moaște găsi-voi
și la acest loc le voi aduce!"
Teodot astfel prorocie grăi:
Pe-a lui proprie mucenicie,
A lui moarte pentru Hristos.
După cum a spus,
Așa s-a și-ntîmplat.
Sfintele lui moaște la acel loc
Au fost aduse,
Iar peste ele frumoasă biserică s-a clădit:
Semn sfînt al mării biruințe,
Semn veșnic al mării biruințe,
Lîngă Anchira, pe dealul înverzit.

Cugetare

Ascunderea virtuților proprii și a nevoițelor duhovnicești a fost întotdeauna un obicei al tuturor asceților creștini, atît bărbați, cît și femei, nu numai în zorii erei creștine, dar de-a lungul tuturor timpurilor de atunci și pînă în zilele noastre. Eudochia, soția slăvitului Prinț Dimitri Donskoy, cel care a eliberat Rusia de tătari, a rămas văduvă la anul 1389, pe cînd era încă foarte tînără. Plină de credință și de evlavie, această prințesă a zidit multe biserici, a împărțit milostenii, și în taină se nevoia în aspre nevoițe trupești, cu postiri și privegheri lungi, în jurul trupului ei ea avea înfășurat un lanț de fier. Dar la arătare întotdeauna apărea senină celor din jur, îmbrăcată cu rochii scumpe împodobite cu mărgăritare. Cei care o vedeau ziceau multe rele despre ea, împrăștiind zvonuri cum că ar duce o viață imorală. Fiii ei au auzit și ei despre aceasta și, umiliți și revoltați, i-au grăit deschis mamei lor despre cele ce se spun despre ea. Atunci maica și-a deschis rochia cea luxoasă iar fiii au văzut cu groază trupul uscat și înfășurat în lanțuri al mamei lor.

Luare aminte

Să luăm aminte la lucrarea Duhului Sfînt Dumnezeu asupra sfinților mucenici:

- La cum Duhul Sfînt îi mîngîia pre ei, în mijocul chinurilor lor;
- La cum uneori, după sflntă voia Lui, El făcea ca trupurile lor să nu simtă deloc văpaia sau arderea focului.

Predică Despre mărturia Duhului Sfînt

Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine(Ioan 15: 26).

Dumnezeu Fiul L-a trimis pe Dumnezeu Duhul Sfânt în lume ca să mărturisească despre El pînă la sfîrșitul veacurilor. *Acela va mărturisi despre Mine*. Dar cum va mărturisi Dumnezeu Duhul despre Dumnezeu Fiul? Dumnezeu Duhul va mărturisi despre El în multe feluri:

Prin atragerea sufletelor oamenilor către Biserica lui Hristos;

Prin descoperirea față de oameni a înțelesului Sfințelor Scripturi;

Prin conducerea minților oamenilor la Sfintele Porunci ale lui Hristos și la împlinirea lor cu fapta;

Prin dăruirea de căldură, prospețime, putere și blîndețe rostirii cuvintelor lui Hristos;

Prin convertirea celor ce se pocăiesc la calea dreptății;

Prin împlinirea tuturor făgăduințelor și prorociilor făcute de Hristos oamenilor, neamurilor, și Bisericii lui Dumnezeu;

Prin întărirea Bisericii lui Hristos și păstrarea ei tare împotriva tuturor furtunilor timpului și tuturor relelor aduse de demoni și slugile lor de-a lungul timpurilor.

Duhul, Cel Care lucrează în felurile înșiruite mai sus și în multe nenumărate altele, este Duhul lui Dumnezeu, Duhul Adevărului, blînd, de viață-facător și atotputernic.

Nici unul dintre cuvintele Mîntuitorului nu merge în pofida Duhului lui

Dumnezeu, iar Duhul lui Dumnezeu nu merge niciodată și nicicum în pofida

măcar a unui singur cuvînt al lui Hristos. De aceea, cînd Duhul lui Dumnezeu binevoiește să se sălășluiască în inima vreunui om, acel om se înviorează și se face martor adevărat a toate cele pe care Stăpînul Hristos le-a grăit și le-a lucrat. Atunci acel om are o credință plină de bucurie și de neclintit. Căci cum ar putea el să nu-L creadă pe cel mai mare și mai statornic Martor și împreună Lucrător în toate cuvintele, minunile și lucrările lui Hristos?

Astfel, fraților, să ne rugăm mai înainte și mai presus de toate ca acest Martor și împreună Lucrător, adică Sfîntul și Atotputernicul Duh al Domnului, să vină și să se sălășluiască în inimile noastre, astfel încît credința noastră să se facă și ea vie, fericită, și de neclintit. O Doamne Duhule Sfinte, Duhul Adevărului, vino și Te sălășluiește întru noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

19 mai

• *Pomenirea Sfîntului Sfînțit Mucenic Patrachie, Episcopul Prusei, și a celor trei preșbiteri împreună cu dînsul: Acachie, Menandru și Polien*

Aceștia toți au luat mucenicia pentru Hristos în cetatea Prusei din Asia, în timpul împărăției lui Iulian Apostatul. Iunius, trimisul imperial, i-a adus pe acești sfinți la un izvor de apă fierbinte și l-a întrebat pe Patrachie: „Cine a creat aceste ape termale și vindecătoare, dacă nu zeul nostru Esculap și ceilalți cărora noi ne închinăm?” Sfîntul Patrachie a zis: „Zeii voștri demoni sînt iar aceste ape, precum și toate celelalte lucruri din zidire, Hristos Domnul Dumnezeu nostru le-a creat, Căruia singur noi cu evlavie ne închinăm.” Atunci trimisul a întrebat iar: „Și vă va scăpa pe voi Hristos al vostru, dacă vă voi arunca eu în această apă clocotită?” Sfîntul a zis: „Dacă El voiește, puternic este El să ne păzească nevătămați și întregi, măcar că eu doresc ca în aceste ape să mi se despartă sufletul de trup și veșnic lîngă Hristos al meu să fiu. Ci facă-se Sfîntă Voia Lui, fără de care nici un fir de păr nu se clintește din capul nici unui om.” Auzind acestea, trimisul a poruncit ca Patrachie să fie aruncat în apele clocotinde.

Stropii ei au sărit în toate părțile, răbindu-i și opărindu-i pe mulți din cei de față, dar sfântul, ale cărui buze se mișcau neîncetat la rugăciune, se afla nevătămat, ca și cum s-ar fi aflat într-o baie de apă bună. Văzînd acestea, trimisul, puternic tulburat, s-a înfuriat sălbatic și a poruncit ca lui Patrachie și celor trei presbiteri împreună cu dînsul să li se taie capetele cu un topor. Nevinovații următori ai lui Hristos au mers la tăiere cu rugăciunea pe buze. Tăindu-li-se capetele pe butuc, sufletele lor s-au înălțat la ceruri, în împărăția Luminii lui Hristos, unde domnesc veșnic.

• *Pomenirea Sfîntului Ioan, Episcopul Goșilor*

Ioan a fost episcop în Georgia, dar atunci cînd Hanul tătar al Georgiei a început să-i schingiuiască pe creștini, timp de patru ani el a plecat ca să locuiască printre goșii din Basarabia de astăzi. Dioceza goșilor se întemeiase în timpul împăratului Constantin cel Mare. Auzind de moartea Hanului, Ioan s-a reîntors în Georgia și și-a păstorit turma cu rîvnă și cu dragoste de Dumnezeu, înaintea morții, el a spus: „Peste patruzeci de zile voi sta la judecată cu hanul tătar,” adică, murind, Ioan va ajunge înaintea tronului lui Dumnezeu. Așa s-a și întîmplat: în a patruzecia zi episcopul Ioan a murit și s-a înfățișat înaintea Domnului. El a adormit cu pace în veacul al optulea.

• *Pomenirea Sfîntului Ioan, Cneazul Vologdei*

Ioan acesta a fost făcător de minuni, temător de Dumnezeu și om al tuturor virtuților încă din tinerele lui. El a fost aruncat în temniță de unchiul lui, Cneazul Ivan Vasilevici, împreună cu fratele lui Dimitri, și acolo a rămas timp de treizeci și doi de ani. Înainte de a muri, Ioan a fost tuns monah primind numele de Ignatie.

Cîntare de laudă la Sfinții Ioan și Dimitri Cnejii Vologdei

*Cneazul Ivan zace în temnița neagră,
împreună cu fratele lui Dimitri, pe care îl sfătuiește:*

*„ O frate, păreri de rău să nu ai;
inima cu ele nu-ți obosi.*

*Căci credincioșilor creștini temnița
Palat împărătesc trebuie să le fie.*

*De rău pe-al nostru unchi să nu-l vorbim,
Pe cel care ne-a aruncat, nevinovați fiind,
In închisoare.*

*Făr-a lui Dumnezeu îngăduință,
Cum crezi că așa ceva ar fi putut să se întîmple
Ca două făpturi ale Lui
Să fie-aruncate-n întuneric?*

*Dacă unchiului nostru îi pasă doar de el,
Lui Dumnezeu însă de noi doi îi pasă,
De mîntuirea sufletelor noastre.
Omul irațional caut-avantaj doar pentru el,
Dar Dumnezeu îi mîngîie cu daruri
Pe cei disprețuiți.*

*Domnului nostru milostiv
De întunericul temniței nu-I este frică —
Căci El preferă să petreacă mai curînd
Cu captivii,*

*Decît cu cei care se țin puternici.
Să nu te mîinii, fratele meu iubit,
Iar unchiului nostru să nu-i aduci reproșuri.*

*Dumnezeu Unul cunoaște adevărul
Și va judeca între noi.
Unchiul nostru are calea lui,
Iar a noastră e alta,
și întru aceea ne vom mîntui.
Lui Dumnezeu să ne închinăm,
Lui să-I aducem laudă!"*

Cugetare

Marii ierarhi, Stîlpi ai Bisericii Ortodoxe, știau cum să îmbine blîndețea și fermitatea în caracterul lor: ei erau blînzi față de cei drepti și penitenți, și fermi față de criminalii care nu se pocăiau. Într-o duminică, după Sfînta Liturghie, Țarul Ivan cel Groaznic s-a apropiat de Mitropolitul Filip ca să capete binecuvîntare. Mitropolitul s-a prefăcut că nu-l vede pe Țar și a privit la Icoana Mîntuitorului. Aghiotantul Țarului l-a muștrat pe mitropolit și i-a zis: „Preafericirea ta, Țarul îți stă înaintea, binecuvîntază-1!” Mitropolitul a privit la Țar și a zis: „O Țăre, teme-te de Judecata lui Dumnezeu. Iată aici noi aducem Domnului Jertra Nesîngeroasă, iar în afara zidurilor bisericii se varsă valuri de sînge creștinesc! Au cîți nevinovați nu suferă? Tu stai pe tron, dar nu uita că și tu ești om.” Țarul înfuriat i-a poruncit mitropolitului să-și țină gura, dar mitropolitul a continuat: „Și unde-mi mai este credința, dacă voi tăcea?” Atunci cînd Țarul a început să-l amenințe pe mitropolit, acesta a zis liniștit: „Călător sînt eu și oaspete pe acest pămînt, iar pentru adevăr viața mi-o pun în orice clipă.” După un oarecare timp ticălosul țar a pus ca mitropolitul să fie sugrumat, dar pe sfînt el nu a putut să-l sugrume.

Luare aminte

Să luăm aminte la Duhul Sfînt Dumnezeu, Cel Care insuflă înțelepciunea și adevărul:

- La cum le-a inspirat El înțelepciune și adevăr prorocilor, evangheliștilor și apostolilor, care au scris Sfintele Scripturi sub insuflarea Lui;
- La cum le-a inspirat El înțelepciune și adevăr Sfîntilor Părinți, care au interpretat Sfintele Scripturi sub insuflarea și călăuzirea Lui.

Predică Despre oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu

Pentru că niciodată prorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au grăit, purtați fiind de Duhul Sfînt (II Petru 1:21).

Acest fapt este mărturisit de Sfîntul Apostol Petru, el însuși un om sfînt al lui Dumnezeu, piatră a credinței și cavalier al Crucii. Ca om sfînt al lui Dumnezeu el a explicat, din experiența propriei lui vieți, cum au vorbit în vechime oamenii lui Dumnezeu, și cum vorbesc ei și astăzi: ei au vorbit și vorbesc *purtați fiind de Duhul Sfînt*. Ei nu vorbeau niciodată din voia lor, sau după mintea lor, sau din amintirile lor, sau după speculațiile minții lor, sau din darul elocinței pe care l-ar fi avut; ci ei *vorbeau purtați fiind de Duhul Sfînt*, de la El și prin El. înțelepciunea lui Dumnezeu curgea prin ei, iar adevărul lui Dumnezeu se dădea la iveală prin ei. Căci Sfintele Scripturi nu s-au scris cu *pana cea mincinoasă a cărturarilor* (Ieremia 8: 8), ci s-au scris de către robii și aleșii Duhului Sfînt al lui Dumnezeu. Nici nu s-au scris Sfintele Scripturi de către scriitori profesioniști; ci ele s-au scris de către sfinții lui Dumnezeu, care au fost călăuziți și împinși de Duhul lui Dumnezeu ca să scrie. Deși de multe ori ei nu voiau să scrie, chiar revoltîndu-se împotriva scrisului uneori, ei totuși trebuiau să scrie, după cum ne mărturisește însuși Sfîntul Proroc Ieremia: *De aceea mi-am zis: „Nu voi mai pomeni de El și nu*

voi mai grăi, în numele Lui!" Dar iată era în inima mea ceva, ca un fel de foc aprins, închis în oasele mele, și eu mă sileam să-l înfrînez și n-am putut (Ieremia 20: 9).

O fraților, Sfintele Scripturi nu de la oameni sînt, ci de la Dumnezeu. Ele nu sînt de pe pămînt, ci din cer. Nici de la trup nu sînt, ci sînt de la Duhul. Cu adevărat de la Duhul Sfînt al lui Dumnezeu sînt ele. Insuflați de înțelepciunea și adevărul Duhului Sfînt, acești oameni sfinți ai lui Dumnezeu au scris sfintele cărți. Ei au fost proroci, evangheliști, apostoli, părinți, dascăli și păstori.

O Stăpîne Doamne Duhule Sfinte, Duhul înțelepciunii și al Adevărului, insuflă și în noi suflarea Ta de viață-făcătoare, ca să putem și noi recunoaște înțelepciunea și adevărul și să le împlinim pre ele cu ajutorul Tău,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

20 mai

• Pomenirea Sfîntului Mucenic Talaleu

Talaleu s-a născut în Liban. Tatăl lui se numea Veruchie iar maica lui Romilia. El era un tînăr în vîrstă de optsprezece ani înalt, blond-roșcat, de o frumusețe izbitoare. Profesia în care se pregătea era medicina. El a luat mucenicia pentru Hristos sub domnia lui Numerian. Cînd el l-a mărturisit cu curaj pe Hristos Domnul înaintea judecătorului, acesta a hotărît ca doi torționari, pe nume Alexandru și Asterius, să-i perforeze genunchii cu un sfredel, să treacă prin perforații o funie și astfel să-l atîrne pe tînăr de un copac. Dar Dumnezeu cu a Sa nevăzută putere i-a orbit pe torționari, în loc să-l muteze pe Talaleu ei au găurit în loc o scîndură și au atîrnat-o în copac. Cînd judele-torționar a văzut acestea, el a crezut că Alexandru și Asterius le-au făcut intenționat, și a poruncit ca ambii să fie biciuiți. Atunci, din mijlocul biciuirilor lor, amîndoi au strigat: „Viu ne este nouă Domnul Dumnezeu, și creștini sîntem noi de acum înainte! Credem în El și Lui Ii jertfim această mucenicie!" Auzind acestea, judecătorul a poruncit ca amîndoi să fie omorîți imediat, prin tăierea capului. Apoi judecătorul s-a apucat să spargă genunchii lui Talaleu cu mîinile lui, care i-au paralizat însă pe dată; de aceea el a început să strige către Talaleu să-l vindece. Ceea ce Talaleu, nevinovatul mucenic al lui Hristos a făcut, cu rugăciunea. După aceea Talaleu a fost aruncat în apă dar a ieșit de acolo înaintea chinuitorului lui viu și nevătămat, căci se rugase lui Dumnezeu să-i prelungească chinurile, și să nu-l lase să moară imediat. Cînd a fost aruncat la fiare, acestea i-au lins picioarele și s-au gudurat pe lîngă el ca niște animale domestice. La urmă, anul fiind 284, lui Talaleu i s-a tăiat capul și așa s-a strămutat mucenicul la viața cea neîmbătrînită.

• Pomenirea Sfîntului Mucenic Asclas

Asclas a luat mucenicia în orașul Antinoe din Egipt, în timpul domniei lui Dioclețian. El a fost biciuit, zgîriat cu unghii de fier și ars cu făclii, dar a ținut cu tărie sfînta credință pînă la sfîrșit. Cînd chinuitorul Aman traversa Nilul într-o luntre, Asclas, cu rugăciunea, a oprit luntrea în mijlocul fluviului și nu i-a îngăduit să se miște pînă ce Aman nu a scris pe hîrtie că crede în Hristos ca întru Unul și Atotputernic Dumnezeu. Dar zicînd duă aceea că minunea opririi luntrei s-a datorat puterilor vrăjitoarești ale lui Asclas, chinuitorul a uitat ce a scris pe hîrtie și a continuat să-l schingiuiască pe omul lui Dumnezeu. La urmă el a legat o piatră de gîtul lui și l-a aruncat în apele Nilului, în a treia zi creștinii au aflat trupul lui Asclas la țarm, cu piatra legată în jurul gîtului, așa cum chiar mucenicul mai dinainte prorocise, și l-au îngropat cu cinste, la anul 287. Leonidas, sfîntul mucenic, a

suferit împreună cu dînsul. Arrian, chinuitorul lor, mai tîrziu s-a pocăit cu amar pentru crimele lui, a crezut în Hristos cu toată inima și a început să-și strige cu glas mare credința înaintea păgînilor. Aceștia l-au omorît și pe el, și astfel Arrian - cel care mai înainte fusese ucigaș de creștini - s-a făcut el însuși vrednic de cununa muceniciei pentru Hristos.

- *Pomenirea Sfîntului Ștefan din Piperi*

Acest sfînt s-a născut în clanul Nikșici din satul Jupa, din părinți săraci dar foarte credincioși, Radoie și Iacima. După tradiție, el mai întîi a dus o viață de nevoie în Mînăstirea Moracea, căreia i-a fost și stareț. Dar turcii l-au alungat de la Moracea, astfel încît el s-a sălășluit la Rovaciki, în Turmani, în locul numit Celiște. Mai tîrziu el a intrat într-o chilie la Piperi, unde a rămas întru nevoie aspre și plăcute lui Dumnezeu pînă la moartea lui. El a adormit în Domnul cu pace, în douăzeci de zile ale lunii mai, din anul 1697. Sfintele lui moaște se odihnesc acolo și în ziua de astăzi, proslăvind cu multe faceri de minuni pe Hristos Dumnezeu și pe Ștefan, sfîntul Lui.

Cîntare de laudă la Sfîntul Talaleu

Luați aminte, o, oamenilor și îngerilor -

Cum Talaleu în ceasul morții

Lui Dumnezeu înalță rugă:

„ O Doamne Făcătorule al lumii,

A Ta este mila și a Ta răzbunarea!

Ție mă rog: lungește-mi zilele,

Ca pe Tine prin ale mele chinuri să Te mărturisesc.

Cu adevărat prea puțin am chinuit eu păcătosul

Pentru Sfînt Numele Tău.

Prea puțin ca împărăției Cerurilor

Să mă învrednicesc.

Cum plite pe Golgotha au fost chinurile Tale,

Cum plite suferințele Tale, Cel Nevinovat!

Dar păcătoșilor se cuvine ca ele

Mai amare să le fie.

Astfel prin chinuri amare ei se curățesc

Și împărăției Cerurilor un pic mai mult se învrednicesc. ”

A minunatului Talaleu rugă

Domnul o îplinește.

Scumpă este ochilor Lui ruga sfîntului;

Domnul lui Talaleu îi îngăduie

Suferință din belșug.

Pînă la sfîrșit Talaleu

îndură toate cu bucurie și mulțumire,

Mergînd din suferință în suferință

Ca din sărbătoare în sărbătoare.

Astfel proslăvește Sfîntul

A Ortodoxiei putere.

Cugetare

Cînd omul dobîndește o conștiință creștină, el lucrează cu rîvnă să-și îndrepte viața și să placă lui Dumnezeu. Pentru el, orice altceva devine de importanță secundară. Exemple de astfel de oameni găsim nu doar printre marii nevoitori și părinți duhovnicești din vechime sau de astăzi, ci și printre puternicii acestei lumi. Împăratul Teodosie cel Mare ne oferă un astfel de exemplu. Pentru o perioadă foarte scurtă de timp el a căzut în erezie, dar după aceea s-a pocăit cu amar. Sfîntul

Ambrozie, cel care mai întâi l-a muștră aspru pe împărat, a grăit astfel atunci când l-a îngropat: „L-am iubit pe acest bărbat care, dând jos de pe el toate însemnele imperiale, și-a plîns păcatul pe față înaintea întregii Biserici, și cu suspine adevărate din inimă a cerut iertarea păcatelor. Ceea ce oamenilor obișnuiți le este rușine să facă, acestui mare imperator nu i-a fost. După slăvită lui biruință asupra dușmanilor imperiului, el a hotărît să nu se apropie de Sfînta împărtășanie decît după întoarcerea fiilor lui, căci dușmanii lui fuseseră uciși în război.”

Cugetare

Să luăm aminte la Sfîntul Duh Dumnezeu, Insuflătorul smereniei și blîndeței:

- La cum le-a insuflat El smerenie și blîndețe nevoitorilor și sihaștrilor tuturor timpurilor;
- La cum le-a insuflat El - și încă le mai insuflă - smerenie și blîndețe tuturor sufletelor care se pocăiesc cu adevărat.

Predică Despre duhul lumii și Duhul lui Dumnezeu

Iar noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul cel de la Dumnezeu (I Corinteni 2: 12).

Fraților, duhul acestei lumi este duhul mîndriei și cruzimii, iar Duhul cel de la Dumnezeu este Duhul smereniei și blîndeței. Apostolul lui Dumnezeu afirmă că următorii lui Hristos au primit nu duhul acestei lumi ci *Duhul cel care este de la Dumnezeu*, adică, Carele porcede de la Dumnezeu Tatăl precum mireasma cea delicată din flori, precum mireasma cea bună din sufletul omului, făcîndu-l puternic, strălucitor, pașnic, mulțumitor și plăcut.

Din firea lor oamenii sînt smeriți și blînzi. Sfîntul Tertulian zice: „Sufletul omului este din fire creștin,” dar el se face iritabil și mînios din cauza duhului acestei lumi. Duhul acestei lumi face lupi din mielușei, cîtă vreme Duhul lui Dumnezeu face din lupi miei blînzi.

Apostolul mai spune că noi am primit Duhul cel de la Dumnezeu în scopul *ca să cunoaștem cele dăruite nouă de Dumnezeu (I Corinteni 2: 12)*, așadar, ca să cunoaștem ce este în noi de la Dumnezeu și ce nu este, și ca să simțim dulceața celor care sînt de la Dumnezeu și amărăciunea celor care nu sînt în noi de la El, ci de la duhul acestei lumi. Cîtă vreme omul este în afara firii lui sau mai prejos de ea, el socotește amarul dulce iar dulcele amar. Dar cînd Duhul cel de la Dumnezeu se întoarce în firea lui cea adevărată, atunci el recunoaște dulcele ca dulce iar amarul ca amar.

Dar cine îl va putea întoarce pe om la Dumnezeu? Cine îl va putea vindeca pe om de amăreala cea otrăvitoare și păcătoasă? Cine îl va învăța prin cercare să deosebească între amăreala și dulceața cea adevărată? Nimeni, afară numai de *Duhul cel de la Dumnezeu*.

Așadar, fraților, să ne rugăm Domnului ca să ne dăruiască nouă Duhul Său Cel Sfînt, așa cum L-a dăruit și Sfinților Săi Apostoli și tuturor sfinților. Iar cînd Duhul Cel de la Dumnezeu se va sălășlui întru noi, vom avea întru noi și împărăția lui Dumnezeu, întru care se află dulceață, bunătate, lumină, blîndețe și har.

O Stăpîne Doamne Duhule Sfinte, Duhule al smereniei și blîndeței, vino și Te sălășluiește întru noi,

Căci Ție Ți aducem slavă și mulțumită în veci,

Amin.

21 mai

- *Pomenirea Sfinților, Măriților, de Dumnezeu încoronaților și întocmai cu Apostolii, marilor împărați Constantin și maica sa Elena*

Părinții Simțului Constantin cel Mare au fost împăratul Constanțius Chlorus și împărăteasa Elena. Constanțius Chlorus a mai avut și alți copii de la alte soții, dar din împărăteasa Elena 1-a născut doar pe Constantin. După încoronarea sa, Constantin a dat trei mari bătălii: cea împotriva lui Maxențiu, tiranul roman; a doua contra sciților de la Dunăre; iar a treia împotriva bizantinilor [popoare instalate în aria pustiitei cetăți Byzantion]. Înaintea bătăliei cu Maxențiu, în timp ce împăratul Constantin se frământa cumplit văzînd avantajele militare disproportionale pe care le avea Maxențiu, o Cruce strălucitoare s-a înfățișat pe cer în plină zi în ochii săi și ai întregii armate care era cu el, Cruce împodobită cu stele. Pe Cruce stăteau scrise cuvintele: „învinge întru acest Semn.” Uimit la culme de cele ce vedea, împăratul a poruncit turnarea unei cruci mari, întocmai cu aceea văzută pe cer, pe care a dat-o stegarilor să o poarte ca pe un stindard în fruntea armatei. Prin puterea acestei Sfinte Crucii lui i s-a dat biruința în cumplita bătălie împotriva lui Maxențiu, cel care avea efective militare net superioare. Maxențiu a murit înecat în râul Tibru. Imediat după această bătălie, Constantin a dat Edictul de la Milano care punea capăt persecuțiilor împotriva creștinilor, învingîndu-i pe bizantini, Constantin a ridicat o metropolă strălucitoare pe râul Bosfor, care de atunci s-a numit Constantinopol. Dar mai înainte de aceasta el s-a îmbolnăvit de cumplita boală a leprei. Drept cură împotriva acestei boli, preoții păgîni și doctorii [Constantin la acea dată nu era încă creștin] l-au sfătuit pe împărat să se îmbăieze în sînge de prunci uciși. Dar împăratul a respins acest sfat. Acesta a fost momentul după care lui i s-au înfățișat în vedenie Sfinții Apostoli Petru și Pavel, care i-au poruncit să meargă și să-l caute pe Episcopul Silvestru, care îl va vindeca pe el de boala lui. Acest mare episcop, Papă al Romei, l-a învățat pe Marele Constantin întru credința creștină și i-a dat Sfîntul Botez, care l-a curățit pe împărat cu desăvîrșire de greaua boală a leprei. Cînd în Biserică s-au ivit tulburările cauzate de necuratul Arie și ereziile lui, împăratul Constantin a convocat Primul Sinod Creștin a toată lumea [Ecumenic] de la Niceea, din anul 325. La acesta s-a dat anatemei erezia lui Arie și s-a stabilit Ortodoxia Credinței Creștine. Sfînta Elena, evlavioasa maică a împăratului, era plină de rîvnă pentru Credința lui Hristos. Ea a mers la Ierusalim, a descoperit Cinstita Cruce a Domnului, și a zidit Biserica învierii de pe Golgotha, precum și încă multe altele în toate Ținuturile Snte. Această sfîntă femeie s-a înfățișat înaintea Domnului în al optzecilea an al vieții ei, la 327. Împăratul Constantin a supraviețuit timp de zece ani maicii lui. El s-a odihnit întru Domnul în cetatea Nicomidiei, la anul 337, fiind în al șaiszeci și cincilea an al vieții lui. Trupul său se află înmormîntat în Biserica Sfinților Doisprezece Apostoli din Constantinopole.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Pahomie*

Acest Pahomie s-a născut în Rusia Mică. Tătarii l-au luat rob în tinerețele lui și l-au vîndut ca sclav unui tăbăcar turc. El a petrecut astfel ca rob timp de douăzeci și șapte de ani, în orașul Usaki din Asia Mică. El a fost silit să se facă musulman. Apoi, s-a dus la Sfîntul Munte Athos, s-a tuns monah, și a petrecut timp de doisprezece ani în Mînăstirea Sfîntului Pavel. Apoi a hotărît să meargă și să ia mucenicia pentru Hristos. Părintele său duhovnicesc, Bătrînul Iosif, a mers împreună cu ucenicul său la Usaki, unde Pahomie s-a înfățișat înaintea fostului său stăpîn în calitate de creștin și îmbrăcat în rasa monahală. Turcii l-au supus tuturor torturilor, l-au aruncat în temniță și l-au omorît prin tăierea capului în ziua de înălțarea Domnului, la 8 mai 1730. Multe minuni s-au lucrat prin sfîntul său sînge curs atunci și prin sfintele sale moaște. Pahomie a fost înmormîntat în Insula Patmos, în Biserica Sfîntului Ioan Teologul. Astfel acest țaran simplu din Rusia Mică s-a făcut mucenic și purtător de cunună în împărăția lui Hristos.

Cântare de laudă la Sfântul Constantin cel Mare

Stălucoarea Cruce lui Constantin i se arată; Constantin o vede și slăvește pe Dumnezeu. Un semn era ea de la Fiul lui Dumnezeu; Nimic decât el nu este mai frumos: El este semnul suferințelor și tulburării din viață, Dar și semnul biruinței finale. Prin acest semn lucrător de minuni Constantin a pornit și-a învins pretutindeni. In inima Romei păgîne ce Crucea prigonea, Constantin a înălțat a Domnului Cruce, Stindard slăvit.

Semnul ce trei veacuri sfărmat la pământ și necinstit fusese,

A devenit acum al Romei stindard sfânt!

Scuipat fusese el timp de trei sute de ani;

Pământul se săturase de sânge mucenic.

Dar trușaii regi și siniștrii împărați

Căzut-au la pământ, unul câte unul,

Precum trestii uscate.

Sfânta Cruce însă, cea odinioară scuipată

Rămas-a dreaptă, încununată cu slavă,

Tainic și măreț strălucind în lume.

A ei putere Marele Constantin recunoscut-a,

Și a înălțat-o încă și mai sus.

De aceea sfântul său nume

In calendare este trecut și cinstit.

Cugetare

Vedem că viciul este rușinos și păcătos tocmai în aceea că el întotdeauna vrea să treacă ca ceva ireproșabil și chiar firesc. Sfântul Ioan Gură de Aur zice minunat: „Viciul nu are un chip al său specific, ci ia întotdeauna asupra-și masca faptelor bune.” De aceea și Mîntuitorul zice: *Ei vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sînt lupi răpitori* (Matei 7: 15). De-1 vei numi pe mincinos mincinos, pe hoț hoț, pe criminal criminal, pe adulter adulter, pe batjocoritor batjocoritor, aceștia toți îndată se vor înfuria la culme. Iar dacă vei voi să numești pe vreun om cinstit, onorabil, generos, nefațarnic, drept, conștiincios, el îndată se va bucura de aceasta. Iată din nou cuvintele Marelui Gură de Aur: „Faptele bune sînt ceva natural omului, pe cînd viciul îi este ceva nenatural și fals.” Dacă un om va fi prins în vreun viciu, el îndată și-1 va justifica zicînd că urmărește vreo faptă bună; el își îmbracă viciul în hainele faptelor bune. Cu adevărat viciul nu are o înfățișare a sa proprie. Același lucru este adevărat și despre diavolul, tatăl tuturor viciilor!

Luare aminte

Să luăm aminte la Duhul Sfînt Dumnezeu Insuflătorul dreptății, păcii și bucuriei:

- La cum El le-a inspirat dreptate, pace și bucurie tuturor iubitorilor dreptății lui Hristos;

La cum El le-a inspirat - și încă le mai inspiră - dreptate, pace și bucurie, tuturor celor care au suferit și suferă pentru dreptatea lui Hristos.

Predică Despre fiii lui Dumnezeu

Duhul însuși mărturisește împreună cu duhul nostru că sîntem fii ai lui Dumnezeu (Romani 8: 16).

Numai cel care are Duhul lui Dumnezeu înlăuntrul său are mărturie că este fiu al lui Dumnezeu, Fără prezența Duhului Sfînt întru sine o astfel de mărturie nu există. Căci o asemenea mărturie nu o poate da nici înreaga lume. Universul întreg, fără Duhul lui Dumnezeu, ce altceva va mărturisi despre noi dacă nu că îi sîntem sclavi și victime pe care el le înghite fără milă? în esență, aceasta și este

gîndirea păgînă. Dar oare nu gîndesc dușmanii lui Dumnezeu chiar și astăzi la fel? Cu adevărat, ei așa gîndesc și astăzi. Căci într-adevăr anevoie este să smulgi o astfel de gîndire din mințile celor care nu recunosc duhul lui Hristos, Duhul lui Dumnezeu, Martorul Cel Ceresc. Același Apostol zice: *Pentru că n-ați primit un duh al robiei* (Romani 8: 15). Dar care este acest duh al robiei? El este orice duh care nu este Duhul lui Dumnezeu, pe Care Hristos Domnul îl trimite celor care îl iubesc pre El. Duhul robiei este duhul materialismului, duhul ghicirii sorții, duhul naturalismului, duhul pesimismului, duhul deznădejdiei, duhul viciului. Doar Duhul lui Dumnezeu este Duhul Atotsfînt al înfierii și al libertății.

Ah ce fericire! O, negrăita pace! O bucuria omului atunci cînd Duhul Sfînt vine precum o rîndunică și își face cuib în inima curățită a omului! Atunci nădejdea noastră deschide larg sutele de uși ale temniței universului; iar îmbrățișarea noastră, mai largă decît universul, se întinde pînă la Cel Care este mai mare și mai milostiv decît el. Pînă la Cine? Pînă la Tatăl! Și atunci inima noastră strigă *Avva, Părinte!* (Romani 8: 15).

Martorul lui Dumnezeu care vine la noi prin vază poate să ne ducă la îndoială cum că am fi fii ai lui Dumnezeu. Dar martorul cel care vine la noi din inimă, de la Duhul lui Dumnezeu, nu ne poate lăsa nici cea mai mică îndoială. Dumnezeu dă mărturie despre Dumnezeu. Și atunci, ce îndoială ar mai putea încăpea? Nici una, pentru că atunci noi cunoaștem și sîntem deplin încredințați că Dumnezeu este Tatăl și că noi sîntem fiii Lui. Slugile nimănui pe pămînt, sclavii nimănui pe pămînt, ci mai degrabă fiii lui Dumnezeu.

O Stăpîne Doamne Duhule Sfînte vino și Te sălășluiește întru noi și rămîi cu noi ca Martor al Treimii și al împărăției, ca Martor al raiului celui veșnic, Căci Ție îți aducem toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

22 mai

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Vasilisc*

Sfîntul Vasilisc era rudenie de sînge cu Sfîntul Mucenic Teodor Tiron. El a fost torturat împreună cu mucenicii Eutropie și Cleonic. După ce aceștia doi au fost răstigniți și după ce au murit, Vasilisc a fost aruncat din nou în temniță, în timpul acela tocmai se făcea înlocuirea trimisul împărătesc însărcinat cu anchetarea și torturarea creștinilor, de aceea Sfîntul Vasilisc a rămas în temniță foarte multă vreme. El se ruga cu lacrimi lui Dumnezeu ca să nu-l lipsească de moarte mucenicească. După ce s-a rugat îndelung, însuși Mîntuitorul Iisus Hristos a venit la el, i-a făgăduit să-i împlinească dorirea, și l-a trimis în satul lui spre a-și lua rămas bun de la mama și frații lui. Cînd a sosit noul trimis împărătesc, Agrippa, el a poruncit ca Vasilisc să fie rechemat din satul lui de îndată. Pe cînd Vasilisc se afla pe cale dinspre satul lui spre cetatea Amasiei, Stăpînul Hristos a lucrat o minune mare prin mucenicul Său, în urma căreia mulțime mare de oameni au crezut în Hristos. Agrippa i-a poruncit lui Vasilisc să ducă jertfe înaintea idolului lui Apollyon. „'Apollyon' însemnează ‚distrugător,‘” a zis Vasilisc, și, cu rugăciunea săvîrșită cu ardoare în inimă a sfărîmat idolul la pămînt, și a făcut să se pogoare foc din cer care a ars cu desăvîrșire capîștea în care se afla. Înspăimîntat, Agrippa a atribuit această minune unor puteri vrăjitoarești pe care le-ar fi avut Vasilisc, și a poruncit ca mucenicul să fie omorît prin decapitare, în chiar acea clipă el a înnebunit, în nebunia lui, el a s-a dus la eșafodul pe care fusese tăiat Vasilisc, a găsit în țărînă sînge închegat de al mucenicului, l-a luat, și l-a pus sub

centura cu care era încins și s-a vindecat pe loc. Venindu-și în simțiri, el a luat Sfântul Botez. Marinus, un cetățean din Comana, a ridicat după oarecare vreme o sfântă biserică deasupra moaștelor sfântului mucenic Vasilisc, așezate chiar pe locul execuției lui, și mulți suferinzi de boli cumplite și-au aflat vindecarea la ele.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Iovan Vladimir, Regele Serbiei*

Iovan Vladimir cobora dintr-o spiță princiară din Zahumlie. Bunicul lui se numise Hvalimir, iar tatăl lui Petrislav. Ca rege, el a fost înțelept, milostiv, blând, feciorelnic și viteaz. El s-a rugat cu fervoare lui Dumnezeu și a zidit multe biserici pe care le-a înzestrat din belșug. Cu toate acestea, el a avut de înfruntat necazuri grele, atât dinăuntru, cât și din afara regatului: dinăuntru de la eretici și de la bogomili, iar din afară de la Țarul Samuil și Țarul Vasile care voiau să-l cucerească. Prin intrigă și trădare Țarul Vasile I-a prin pe Iovan Vladimir și I-a aruncat în temniță. Cum zăcea acolo, s-a înfățișat înaintea lui un înger al Domnului care i-a vestit că în scurtă vreme își va recăpăta libertatea, dar că va muri moarte de mucenic. Ajungând să îl cunoască mai bine, Țarul Samuil I-a îndrăgît pe Iovan și i-a dăruit pe fiica lui, Kosara, de soție. După ce Samuil a murit, pe tronul lui a urcat fiul său Radomir. Dar el a fost omorât de către Vladislav, fratele lui geamăn, care I-a chemat cu vicleșug la curte și pe cumnatul lui, Iovan Vladimir, spre a-l ucide și pe el prin tăierea capului în anul 1015. Sfintele moaște ale lui Iovan Vladimir se păstrează nestrucate la mînăstirea lui de lîngă Elbasan. De atunci și pînă în vremea noastră *la* ele s-au lucrat nenumărate minuni, în 1925 s-a ridicat o biserică închinată acestui rege sfînt lîngă Mînăstirea Sfîntului Nahum, căreia în timpul vieții regele Iovan Vladimir îi fusese un mare binefăcător.

• *Pomenirea Sfîntului Sinod al Doilea cel a toată lumea*

Acest sfînt sinod ecumenic a fost convocat în timpul domniei împăratului Teodosie cel Mare la Constantinopole, la anul 381. Scopul lui principal a fost anatematizarea lui Macedon, ereticul luptător împotriva Duhului Sfînt. Macedon, Patriarh al Constantinopolei, învăța mincinos că Duhul Sfînt este o creație a lui Dumnezeu iar nu Persoană Dumnezeiască (Ipostas Dumnezeiesc), și prin urmare nu este de o ființă și de o închinare cu Tatăl și cu Fiul, Unul din Sfînta Treime. Macedon a fost dat anatemei la acest sfînt sinod, și astfel învățătura despre Duhul Sfînt a fost adăugată Simbolului de credință niceean.

• *Pomenirea Sfîntului și Dreptului Melchisedec, Regele Salemului*

Acest mare Melchisedec a fost contemporanul strămoșului nostru Avraam. După cuvintele Sfîntului Apostol Pavel, el a fost rege, preot, și preînchipuire a Domnului nostru Iisus Hristos.

Cîntare de laudă la Sfîntul și Dreptul Melchisedec, Regele Salemului

Lui Melchisedec, Regele Salemului,

Care îi este neamul?

El rege și preot a fost

Al Celui Preaînalt.

El mai mare decît Avraam a fost;

El a fost și rămîne o taină.

El pre Avraam a binecuvîntat;

Lui Melchisedec, Avraam

i-a dat zecimală din toate.

El a fost rege și preot în timp,

A Domnului Hristos întainte închipuire.

*El pacea și dreptatea a propovăduit;
El a fost și rămîne o taină.
Neamul lui și sfîrșitul lui
Nimeni le știe,
Nimeni nu știe lungimea
zilelor lui pe pămînt.
Dar știut este că el pe pămînt a trăit
Pildă de urmat oamenilor.
Rege, sfînt și drept
Acesta a fost Melchisedec:
Proroc și tip al lui Hristos.
Proroc a fost, fără cuvinte,
Ci cu pilda vieții lui pe pămînt.
Proroc a fost, fără cuvinte,
Proroc - întru dreptate și milă.*

Cugetare

Cum de a putut să postească Moise timp de patruzeci de zile? Cum au putut nevoitorii din mînăstiri și pustiuri să trăiască pînă la adînci bătrîneți înfrînîndu-se pururi de la mîncare și băutură? Omului trupesc care nu cunoaște nimic din viața duhovnicească, aceste lucruri îi rămîn cu neputință și de necrezut. Lucrurile acestea nici nu i se pot demonstra, pentru că ele pot fi înțelese doar prin experiența vieții. Cînd chinătorii 1-au lipsit pe Sfîntul Mucenic Vasilisc timp de trei zile întregi de mîncare și de băutură, iar în a patra i-au oferit să mănînce, el a refuzat, zicînd că nu îi este foame. „Eu m-am îndestulat cu hrană cerească," a zis el, „iar din aceasta pămîntească acum nu mai voiesc. Voi vă hrăniți cu pîine stricăcioasă, dar mie pîine cerească îmi este cuvîntul lui Dumnezeu, care mă hrănește; pe voi vă bucură băutura de vin, pe cînd pe mine harul Duhului Sfînt; pe voi vă satură cărnurile, iar pe mine postirea; pe voi aurul vă îmbogățește, iar pe mine dragostea lui Hristos; pe voi vă împodobesc hainele, iar pe mine faptele bune; voi sînteți fericiți cînd rîdeți mult, iar eu cînd vine la mine Duhul, în rugăciune." Iată fraților, bărbat întru care se adeverește cuvîntul Domnului: *Nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu* (Matei 4: 4).

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Sfîntului Duh Dumnezeu de la Taina Sfîntului Botez:

- La cum curățește El omul de păcatul strămoșesc;
- La cum aduce El omul în comuniune cu libertatea lui Hristos.

Predică Despre trupurile oamenilor ca temple

Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfînt, Care este în voi, pe Care-L aveți de la Dumnezeu și că voi nu sînteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu preț! (I Corinteni 6: 19-20).

Dar cum adică, fraților, sînt trupurile noastre temple ale Duhului Sfînt? Ele sînt astfel deoarece am fost cumpărați cu preț. Stăpînul Iisus ne-a cumpărat cu prețul grijilor Sale, chinurilor și suferințelor Sale, cu prețul morții Sale. Din cauza acestui preț noi am fost făcuți vrednici ca să fim temple ale Duhului Sfînt.

Dar, va zice cineva: „Acest preț s-a plătit demult, iar noi acum trăim cu atîtea zeci de veacuri mai tîrziu!" Nu are nici o importanță aceasta, căci prețul nu s-a plătit doar pentru un timp sau o generație de oameni, ci pentru toate timpurile și pentru toate generațiile de pămînteni, de la Adam și pînă la înfricoșata Judecată. Și oricîte

bilioane de bilioane de oameni s-au născut sau se vor mai naște de aici înainte pe pământ, prețul este plătit pentru toți și pentru fiecare dintre ei. Prețul este atât de mare și de bogat încât, dacă toate firele de nisip din toate mările și oceanele s-ar face oameni, prețul acesta ar fi de ajuns.

Fraților, dar din ce moment anume începe trupul nostru să fie templu al Duhului Sfânt? El începe să fie Templu al Duhului Sfânt din ceasul Botezului

nostru. Căci deși prețul este plătit pentru toți oamenii de pe pământ, numai trupurile celor botezați se fac din această cauză și temple ale Duhului Sfânt.

Fraților, dar care este urmarea faptului că Duhul Sfânt se sălășluiește în templul trupului nostru? Urmarea aceasta este: că noi de acum înainte nu mai sîntem ai noștri. Cînd Duhul Sfânt vine și Se sălășluiește întru trupurile și sufletele noastre, atunci El devine Stăpînul nostru, și nu mai sîntem noi stăpîni peste trupul nostru sau peste noi înșine. De aceea, fraților, noi sîntem în stăpînirea Duhului Sfânt.

Fraților, dar ce a fost aceea, cînd la Cina cea de Taină, Mîntuitorul a spălat picioarele chiar și ale lui Iuda, și Iuda a primit bucățica de pîine de la Stăpînul, cînd Scriptura zice: *A intrat atunci satana în el* (Ioan 13: 27)? O, cumplite cuvinte!

O, cumplita pedeapsă a vînzătorului de Dumnezeu! Fraților, oare nu înseamnă aceasta că, atunci cînd El respingem pe Dumnezeu, Care ne spală pe noi și ne hrănește pe noi, Duhul lui Dumnezeu pleacă de la noi iar Satan îi ia locul? O, cumplit este înțelesul acestor fapte! O, cumplit avertisment către noi toți cei botezați! Duhul Sfânt S-a sălășluit întru noi din ceasul Botezului nostru și Și-a făcut Luiși templu din trupul nostru. Dar fraților, Duhul Sfânt nu vrea să locuiască în noi cu forța, ci numai și numai cu acordul buneii noastre voiri. Dacă păcătuim împotriva Lui, El pleacă de la noi; plecînd El de la noi, locul Lui este îndată apucat de Satan, iar templul trupului nostru se transformă într-o cocină de porci.

O Atotsfinte Duhule Sfinte, nu ne părăsi pre noi. Miluiește-ne și ne iartă pre noi, Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci,
Amin.

23 mai

• *Pomenirea Sfîntului Mihail, Episcopul Sinadelor*

Mihail, acest ierarh sfînt și foarte învățat, s-a închinat pe sine slujirii lui Hristos încă din fragedă copilărie, împreună cu Sfîntul Teofilact al Nicomidiei, al a dus o viață de mari nevoințe. Odată, în timpul unei secete, acești doi sfinți au adus ploaie bogată peste pământ cu rugăciunile lor. Datorită vieții curate și feciorelnice pe care a dus-o din fragedă copilărie, el a fost ales de obște și sfințit episcop al Sinadelor de către Patriarhul Tarasie. Sfîntul Mihail a participat la Sfîntul Sobor al Șaptelea a toată lumea de la Niceea, din anul 783. La cererea împăratului, el a mers al Califul Harun-al-Rașid spre a purta cu el

negocieri de pace. În timpul nenorocitei domnii a împăratului Leon Armeanul, Mihail a fost scos din scaunul său episcopal și aruncat în exil, deoarece nu a voit să se lepede de cinstirea sfîntelor icoane. Acolo, în cumplită mizerie și sărăcie, dar întru toată deplina Dreaptă Credință, el s-a odihnit de viața în această lume deșartă la anul 818, și s-a strămutat la locașurile împărăției celei veșnice a lui Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Mihail*

După moartea părinților lui, acest Mihail și-a împărțit toate bunurile săracilor și a mers în pelerinaj la Ierusalim. După aceea el a intrat în Mînăstirea Sfîntului Sava cel Sfințit, în care a fost tuns monah. Mihail era foarte tînăr și foarte frumos, dar după multele postiri trupul lui s-a uscat iar chipul s-a făcut palid, în acel timp

stăpîni la Ierusalim erau arabii, într-o zi Mihail a fost trimis de către părintele lui duhovnicesc la oraș, ca să vîndă rucodelia [lucrul mîinilor]. Pe cale l-a întîlnit eunucul reginei din Arabia, care l-a dus pe Mihail la regina lui spre a-i arăta acesteia rucodelia lui Mihail. Cînd regina l-a văzut pe acest monah frumos ea s-a umplut de toată necurata patimă față de el, și grăindu-i lui rușinoase graiuri, s-a făcut precum altădată soția lui Putifar față de virtuosul Iosif cel Preafrumos. Cînd Mihail a respins-o pe regina cea mult necurată și a căutat să fugă, regina mînioasă a poruncit să fie bătut cu trestii și să fie adus în fața regelui Arabiei sub acuza că a hulit credința mahomedană. Regele i-a propus lui Mihail să îmbrățișeze islamul, dar Mihail a refuzat. Pentru aceasta a fost silit să bea o otravă puternică. Mihail a băut otrava, dar a rămas cu desăvîrșire nevătămat. Atunci regele a poruncit ca Mihail să fie omorît prin tăierea capului în centrul Ierusalimului. Monahii au aflat trupul lui și l-au adus în Mînăstirea Sfîntului Sava, unde l-au îngropat cu cinste. Mihail a luat mucenicia pentru Hristos și s-a preaslăvit în veacul al nouălea.

• *Pomenirea Cuvioasei Eufrosina, Cneaghina din Polotsk*

Eufrosina a fost fiica Cneazului Vseslav din Polotsk. Cînd părinții ei au voit să o logodească, ea a fugit la o mînăstire și s-a tuns în îngerescul chip. Un înger al Domnului i s-a înfățișat de trei ori și i-a descoperit locul în care trebuia să întemeieze o nouă mînăstire pentru fecioare. Ea a atras-o chiar și pe sora ei Eudochia la viața călugărească, împreună cu multe alte fecioare de neam bun, din rîndurile aristocrației. Verișoara ei, Zvenislava, născută Prințesă Borisov, și-a adus toate bogățiile ei, toate hainele ei scumpe și toate bijuteriile și a zis:

„Toate cele lumești le lepăd, iar această zestre ce s-a pregătit pentru cununia mea o aduc și o dăruiesc Bisericii Mântuitorului. Iar eu pe mine însămîi Lui mă logodesc întru cununie duhovnicească și capul mi-l pun în jugul Său blînd, și asupra mea iau sarcina Lui ușoară.” Eufrosina a tuns-o pe aceasta monahie și i-a dat numele de Eupraxia. La vîrstă înaintată ajungînd, Eufrosina a dorit să moară la Ierusalim, și l-a rugat pe Dumnezeu cu dinadinsul pentru aceasta. Dumnezeu a ascultat ruga ei și cu adevărat, cînd Eufrosina a mers la Ierusalim, ea a murit acolo. Eufrosina a fost înmormîntată în Mînăstirea Sfîntului Teodosie în douăzeci și trei de zile ale lunii mai din anul 1173.

Cîntare de laudă la Sfîntul Cuvios Mucenic Mihail

Reaua regină pe Mihail îl acuză

Că mahomedana credință a lepădat.

Monahului regele străină propunere-iface:

Cum că fiu al său îl va numi,

De islamul va îmbrățișa,

Și capul precum musulmanii-și va rade.

Monahului inima îi arde în rugăciune

Iar sultanului îi zîmbește liniștit:

*„ Oare crezi, împărate, că decît mine
mai tare ești?*

Află că moartea mie o nouă viață îmi este.

Sufletului meu de-astă lume nu-ipasă.

Iată, eu ție trei lucruri îți propun:

Fie te botează cu Crucea adevăraților credincioși,

Ori ucide-mă cu sabia ta setoasă de sînge,

Ori slobozește-mă către al meu părinte duhovnicesc,

La mînăstirea mea să mă pot întoarce. ”

*Regele precum fiara se-nfurie:
El capul sfintului îl taie
Cu o lovitură de iatagan.
îngerii sfintul său suflet îl iau
Și către împărția lui Hirstos îl poartă.*

Cugetare

Omul duhovnicesc interpretează toate lucrurile și toate fenomenele naturale într-un mod duhovnicesc și simbolic, trăgînd învățăminte duhovnicești pentru sufletul său din toate lucrurile și întîmplările. Odată au venit niște frați la Sfîntul Ioan cel Pitic și au început să-i povestească cum o ploaie grozavă a udat palmierii lor, care au început să dea mlădițe noi spre bucuria lor, căci de acum vor avea din belșug pentru lucrul mîinilor. Sfîntul Ioan s-a gîndit un pic și a zis: „Așa și Duhul Sfînt intră în inimile sfinților, astfel încît ei să se înnoiască și să rodească mlădițele noi ale fricii de Domnul.”

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfînt Dumnezeu de la Sfînta Taină a Botezului:

- La cum harul dă putere sufletului să-I urmeze lui Hristos Domnul;
- La cum el este o cheazășie a înfierii de către Dumnezeu a omului celui botezat.

Predică Despre aceea că nu trebuie să întristăm Duhul Cel Sfînt al lui

Dumnezeu

Să nu întristați Duhul Cel Sfînt al lui Dumnezeu, întru Care ați fost pecetluiți pentru ziua răscumpărării (Efeseni 4: 30).

Fraților, cuvintele *Pecetea Harului Duhului Sfînt* sînt cuvinte sfinte ce s-au rostit deasupra noastră a tuturor, celor care sîntem botezați din apă și din Duh. Duhul lui Dumnezeu ni s-a dăruit nouă nu pe socoteala vreunui merit personal al nostru - nimeni să nu cugete așa ceva - ci pe socoteala mării milostiviri a Dumnezeului Celui Viu. Chiar între relațiile obișnuite dintre oameni, fericit este cel care dăruiește ceva, și fericit de asemenea cel care primește darul. A dăruii este o bucurie din ambele părți. Cu cît mai mare e darul, cu atît mai mare este și bucuria. Dumnezeu Se bucură atunci cînd dăruiește harul Duhului Său Celui Sfînt; atunci, de ce să nu se bucure pentru aceasta și oamenii? Căci săracul care primește, de obicei se bucură mult mai tare decît bogatul care dăruiește; de ce atunci să nu se bucure și nenorociții de oameni atunci cînd primesc acest covîrșitor dar de la Dumnezeu Cel Atotbogat?

Deci cum reușesc oamenii să întristeze pe Duhul Sfînt? Apostolul, care ne-a poruncit nouă să nu întristăm pe Duhul Cel Sfînt al lui Dumnezeu, adaugă imediat și ce anume provoacă această întristare: *Orice amărăciune și supărare și mînie și izbucnire și defăimare să piară de la voi, împreună cu orice răutate* (Efeseni 4: 31), zice Apostolul. Cu alte cuvinte, Duhul lui Dumnezeu Se întristează de fiecare păcat al nostru. Să îndepărtăm de la noi tot păcatul, iar Duhul lui Dumnezeu Se va bucura iar prin El ne vom bucura și noi. Atunci cînd în casele noastre adăpostim vreun oaspete important noi ne străduim să facem toate cele care îi sînt plăcute oaspetelui nostru. Dar ce oaspete poate fi oare mai mare decît Duhul Sfînt al lui Dumnezeu? Deci, dacă El este cel mai mare și mai dorit Oaspete al casei sufletului nostru, atunci eforturile cele mai mari ale vieții noastre trebuie să fie investite în a-I plăcea Lui. Și știm cu ce ne facem plăcuți Duhului lui Dumnezeu: cu aceleași lucruri cu care ne facem plăcuți Stăpînului Hristos însuși: *De Mă iubiți, păziți poruncile Mele* (Ioan 14: 15). Prin urmare, cel

care păzește poruncile lui Hristos are dragoste față de Fiul și față de Duhul Sfânt. Cel care place Fiului, păzindu-I poruncile, acela place și Tatălui și Duhului Sfânt. Apostolul recomandă cu insistență: *Ci fiți buni între voi și milostivi, iertând unul altuia, precum și Dumnezeu v-a iertat vouă, în Hristos* (Efeseni 14: 32). Dacă sîntem buni, dacă sîntem milostivi, dacă iertăm unul altuia, prin acestea plăcem Duhului lui Dumnezeu, pre Carele II avem Oaspete în casa inimilor noastre. Atunci Duhul lui Dumnezeu Se bucură întru noi, și întreaga noastră faptură se cutremură cu o anume bucurie negrăită.

O fraților, să avem grijă ca nu cumva să-1 întristăm pe Oaspetele nostru Cel Preaînalt, Carele a venit la noi cu cele mai mari daruri.

O Stăpîne Doamne Duhule Sfninte, iartă-ne nouă negrija noastră față de înălțimea Ta Nemuritoare și nu ne lăsa fără Tine, deșești și nevrednici.

Căci Ție îți aducem slavă și mulțumită în veci,

Amin.

24 mai

- *Pomenirea Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Simeon Stîlpcul din Muntele Minunat*

Acest minunat sfînt s-a născut la Antiohia la anul 522, în timpul domniei împăratului Iustin cel Bătrîn. Tatăl lui a pierit într-un cutremur iar el a rămas singur cu maica lui Marta. În vîrstă de șase ani fiind, el a intrat în pustie la un părinte îmbunătățit pe nume Ioan, sub a cărui grijă s-a dat celor mai aspre nevoițe de postiri, privegheri și rugăciune, spre uimirea tuturor celor care îl vedeau. Stînd tare împotriva celor mai cumplite ispitiri diavolești, el a luat mîngîiere și har mare de la Domnul nostru și de la îngerii Lui. Stăpînul Hristos însuși a venit la el în forma unui tînăr preafrumos. După această vedenie, marea dragoste de Hristos a început să ardă în inima lui Simeon. El a petrecut mulți ani pe stîlp rugîndu-se lui Dumnezeu și cîntînd psalmi. Sub călăuzirea lui Dumnezeu, el s-a retras într-un munte numit *Minunat* de către însuși Domnul.

Din cauza numelui acestui munte, Simeon s-a numit și el „cel din Muntele Minunat.” Din cauza mării lui iubiri față de Dumnezeu, lui i s-au dăruit de către El daruri duhovnicești mari și minunate, cu care vindeca cele mai cumplite boli, îmblînzea fiarele sălbatice, vedea la mari depărtări de loc, și pătrundea în inimile oamenilor. El, ieșindu-și din trup, a suit la ceruri și a grăit cu îngerii; el a înspăimîntat și a scos afară demonii; el a prorocit; uneori trecea fără somn și cîte treizeci de zile; iar alteori trăia chiar și mai mult decît atît fără hrană, căci primea hrană cerească din mîinile îngerilor, întru el s-au împlinit deplin cuvintele Domnului: *Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu și mai mari decît acestea va face* (Ioan 14: 12). La anul Domnului 596, în vîrstă fiind de șaptezeci și cinci de ani, Sfîntul Simeon s-a înfățișat înaintea Stăpînului, spre a se bucura veșnic de vederea feței lui Dumnezeu împreună cu îngerii.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Meletie Stratilatul și a celor 1218 de oșteni care cu femeile și cu pruncii lor împreună cu dînsul au mărturisit*

Meletie a fost acuzat că a dărîmat o capiște idolească în timpul domniei împăratului Antonin. Țintuit de un copac, Meletie și-a dat sfîntul lui suflet. Mulți dintre soldații de sub comanda lui, care refuzaseră să se lepede de Hristos Domnul, au luat aceeași mucenicie ca și el. Ei toți au luat mucenicia cu cinste în veacul al unsprezecelea, strămutîndu-se la locașurile cele cerești ale împărăției lui Hristos

Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Nichita Stîlpticul*

Tînăr fiind, Nichita a dus o viață plină de păcate și destrăbălări. Dar intrînd odată într-o biserică din întîmplare, el a auzit cuvintele Prorocului Isaia: *Spălați-vă de păcatele voastre și vă curățiți!* (Isaia 1: 16) ¹. Aceste cuvinte s-au înfipt adînc în inima lui Nichita și au determinat schimbarea radicală a vieții lui. Astfel, Nichita și-a lăsat casa, nevasta și toate averile, și a intrat într-o mînăstire de lîngă Pereiaslavl, unde a dus o viață grea de nevoițe pînă la moartea lui. El și-a înfășurat lanțuri în jurul trupului și s-a închis într-o colibă de pe vîrfurile unui stîlp, din care pricină s-a numit Stîlpticul. Dumnezeu i-a trimis lui har peste har, și l-a făcut puternic să vindece oamenii care se aflau în

²¹ în textul românesc al Bibliei (București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982) la acest loc apare: *Nu mai faceți rău înaintea ochilor Mei. încetați odată!* (n. trad.)

tulburări și în primejdii mari. El l-a vindecat pe Cneazul Mihail Cernigov de paralizie. Niște răufăcători au observat lucrarea lanțurilor de pe trupul lui și, crezînd că sînt de argint, l-au pîndit, l-au ucis într-o noapte, i-au luat lanțurile și l-au dus cu ei. Aceasta s-a întîmplat în ziua a șaisprezecea a lunii mai, în anul 1186. După moartea lui el s-a înfățișat în vis Bătrînului Simeon și i-a poruncit ca lanțurile lui, care între timp se aflaseră, să fie puse alături de trupului lui, în mormînt.

Cîntare de laudă la Sfîntul Simeon Stîlpticul din Muntele Minunat

Să-l slăvim pre Sfîntul Simeon cel din Muntele Minunat,

Căci el este slava Celui Preaînalt!

Cu rugăciunea, postirea și de toată noaptea priveghere

El viata și-a sfințit și s-a umplut de har,

De har din harul Duhului lui Dumnezeu.

Stăpînul cu har truda lui a răsplătit din belșug,

Cu har peste har în fapte și cuvînt -

Cu har curățitor de diavoli

Și de boli vindecător,

Cu har al străvederii adevărului tuturor inimilor,

Al străvederii tainelor din ceruri și din oameni.

Din vîrsta copilăriei și pînă la al vieții capăt

El o jertfă a fost, plăcută și binemiresmată.

Inima lui altar sfînt a fost

Al Domnului Dumnezeuului Celui Viu,

Sanctuar de lumină al Duhului Sfînt.

Mintea lui puternic se ridica pînă la cele de sus,

Unde lucrurile credinței aieva se văd.

Voia lui nebiruită către bine pleca,

Puternic întărită în Legea lui Dumnezeu.

Bogățiile toate și împărățiile, ce sînt?

Scînteie fugară, ce se aprinde și stinge!

întreaga lume, pe lîngă sfințenia unui om, ce este?

O repede pieire, iar sfîntul este veșnic.

De vreun sfînt nu naște, lumea-i ca și smochinul

Cel neroditor,

De nici un folos, mort și inutil!

Să-l slăvim pre Sfîntul Simeon cel din Muntele Minunat,

Căci el este slava Celui Preaînalt!

Cugetare

Sfântul Apostol Pavel a zis: *Toate sînt curate pentru cei curați* (Tit 1: 15). Hrana omului nu poate fi necurată prin sine, deși există feluri de hrană care strînesc în om gînduri și dorințe necurate. Minunatul sfînt Simeon Stîlpcul s-a gîndit la aceste lucruri într-o convorbire cu Bătrînul Ioan. Bătrînul Ioan a zis: „Omul nu poate ca să facă hrana și băutura necurate, căci Domnul zice în Sfînta Scriptură: *Toate vi le-am dat ca și iarba verde* (Facerea 9: 3). La acestea Sfîntul Simeon a zis: „Chiar dacă omul nu poate să facă necurată hrana sau băutura, totuși ele pot da naștere în el la gînduri necurate care întunecă mintea; ele pot da rădăcină patimilor, care prind a se îngrașa, prefăcîndu-l pe omul cel duhovnicesc întru unul trupesc, și țintuindu-i gîndurile de poftele cele materialnice.” Oare nu este curată apa norilor ce curge prin ploaie? Dar cînd cade prea multă ploaie, lanurile putrezesc. Tot așa, mîncărurile tari și grase pot aduce destrămarea ființei duhovnicești și morale a omului.

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfînt Dumnezeu de la Taina Sfîntei Mirungeri:

- La cum acel har mirunge întreg sufletul celui curățit prin apele botezului de păcatul strămoșesc, cu bucuria înfierii;
- La cum acel har consfințește omul în Credința lui Hristos și îl pecetluiește pentru împărăția lui Dumnezeu.

Predică Despre iubirea lui Dumnezeu care s-a vărsat în inimile oamenilor

Iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfînt, Cel dăruit nouă (Romani 5: 5).

Iubirea înseamnă bucurie, și ea mirunge inima omului cu bucurie. Fraților, iubirea înseamnă și putere, care mirunge inima omului cu putere mare. Iubirea înseamnă pace, și ea mirunge inima omului cu pace adîncă. Iar din putere, din bucurie și din pace se naște vitejia, căci iubirea mirunge inima omului întru vitejie nebiruită. Iubirea lui Dumnezeu, precum mirul cel înmiresmat, se varsă în inimile noastre nu altcumva decît prin Duhul Sfînt, prin Duhul Cel Atotblînd și Atotputernic. Deși noi nu merităm cîtuși de puțin aceasta, Duhul lui Dumnezeu se varsă peste noi: iubirea lui Dumnezeu se varsă în inimile noastre prin Sfînta Taină a Ungerii cu Sfîntul și Marele Mir. Totuși, noi cu trecerea timpului începem să neglijăm și să nesocotim această iubire, iar prin păcatele noastre începem să ne înstrăinăm de Dumnezeu și să cădem în boala paraliziei sufletești. Iar Duhul Sfînt, nevoind să locuiască într-un vas spurcat, Se îndepărtează din inimile noastre. Cînd Duhul Sfînt Se îndepărtează din inimile noastre, atunci bucuria, puterea, pacea și curajul, îndată se îndepărtează și ele din inimile noastre. Așa se face că devenim triști, slăbiți, tulburați și fricoși. Dar Duhul Cel Atotbun al lui Dumnezeu se îndepărtează doar de la noi, el nu pleacă cu totul. El nu ne părăsește cu totul, ci mai degrabă ne oferă, ca unor bolnavi pe care îi îngrijește, medicamente mîntuitoare, care sînt Taina Spovedaniei și Taina Sfîntei împărtășiri. Cînd noi ne curățim astfel prin Tainele Spovedaniei și împărtășaniei, atunci și El, Duhul Cel Sfînt al lui Dumnezeu vine din nou și Se sălășluiește întru noi, iar iubirea lui Dumnezeu se varsă iar în inimile noastre. Iată cum cădem, și ne ridicăm, și iar cădem, și iar ne ridicăm! Cînd cădem, Duhul lui Dumnezeu stă lîngă noi și ne ridică, dacă noi dorim aceasta. Iar cînd ne ridicăm, Duhul lui Dumnezeu se sălășluiește întru noi din nou pînă cînd, din păcătoșenia și nesocotința noastră, iar cădem. Astfel, întru această viață, noi ne facem pe rînd, iar și iar, din cîmpuri

mănoase - sălbăticiii înțelenite, din fii ai pocăinței - fii risipitori și curvari, mereu din plinătate - goliciune, și din lumină - întuneric.

O Stăpîne Doamne Duhule Atotsfinte al lui Dumnezeu, nu te îndepărta de la noi, nici atunci când Te voim pre Tine, nici atunci când Te uităm pre Tine. Rămii cu noi pururi, pînă la ultima noastră suflare, și mîntuiește-ne pre noi întru veșnica viață, Căci pre Tine Te laudăm și Ție Ți mulțumim în veci,

Amin.

25 mai

- *Pomenirea celei de a Treia Aflări a Capului Sfîntului Ioan Botezătorul*

În veacul al optulea, în timpul sîngeroasei prigoane împotriva sfințelor icoane, sfințul Cap al Sfîntului Ioan Botezătorul a fost adus la Comane, locul de surghiun al Sfîntului Ioan Gură de Aur. Cînd la anul 850 luptele împotriva cinstirii sfințelor icoane au încetat, în timpul domniei împăratului Mihail și pe cînd Patriarh la Constantinopol era arhierul Ignatie, cinstitul Cap al Sfîntului Ioan Botezătorul a fost adus în Cetatea lui Constantin și așezat cu cinste în Paraclisul Curții Imperiale.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Terapont, Episcopul Ciprului*

Terapont a fost un monah foarte nevoitor din Insula Cipru. El a fost aflat vrednic de rangul de episcop, dar în timpul prigoanelor împotriva creștinilor el s-a aflat vrednic de o cunună încă și mai mare, și anume de cununa muceniei. Trupul lui se odihnea în una din bisericile din Insula Cipru. În timpul domniei împăratului Nichifor, la anul 806, cînd Insula Cipru a fost atacată de agareni, sfințul i-a apărut în vedenie paracliserului biericii aceleia, i-a vestit că necredincioșii vor ataca Ciprul și i-a poruncit să-i ducă sfințele moaște în cetatea Constantinoplei. Paracliserul s-a supus îndată poruncii sfințului. Pe cînd corabia cu sfința raclă plutea pe mare, s-a iscat o furtună înfricoșată, dar în jurul corăbiei, prin minune de sus, marea era liniștită iar din sfința raclă ieșea o mireasmă dulce de jur împrejurul corăbiei. Paracliserul a deschis sfința raclă și toți cei din corabie au văzut că ea era plină de sfințul mir care curgea din sfințele moaște ce se aflau în ea. Ungîndu-se cu acest sfinț mir, bolile multora dintre ei s-au vindecat fără urmă. La Constantinople peste sfințele moaște făcătoare de minuni ale Sfîntului Terapont s-a înălțat o biserică, în care Sfîntul a continuat să vindece minunat pre toți cei care cu credință și cu evlavie se atingeau de ele. Prin harul lui Dumnezeu, boli groaznice precum posedările demonice, cancerul, scurgerile de sînge, nebunia, orbirea, sterpiciunea precum și multe altele se vindecau desăvîrșit la moaștele Sfîntului Terapont.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Pasicrat, Valentian, Iulius și a celor împreună cu dînșii*
- Aceștia toți au fost soldați romani. Ei toți au luat mucenia pentru Hristos în Dorostolul macedonean, cam pe la anul 302. Cînd fratele lui Pasicrate, Papian, care de frica chinurilor s-a lepădat de Hristos, a început să-l îndemne pe Pasicrate să se lepede și el și să rămînă viu, Sfîntul Pasicrate i-a răspuns: „Depărtează-te de la mine; tu fratele meu nu ești!” Pasicrate și Valentian au fost amîndoi omorîți, împreună, prin tăierea capetelor. La judecată, Sfîntul Iulius a zis: „Eu veteran roman sînt; timp de douăzeci și șase de ani mi-am slujit împăratul cu credință și deci, dacă i-am fost credincios celui mai mic, cum dar acum nu-i voi fi credincios Celui mai mare?” - adică împăratului Ceresc, Hristos Dumnezeu. După aceasta, Nicandru a fost adus înaintea prefectului Maximus. Soția lui Nicandru îl întărea, îl încuraja și îl sprijinea pe soțul ei să moară pentru Hristos. „Babo nebună!” i-a

strigat ei ca o

fiară Maximus: „Zici asta ca să-ți iei alt bărbat!” Atunci femeia i-a răspuns: „Atunci poruncește slugilor tale să măucidă pe mine mai înainte decât pe bărbatul meu!” Marchian a fost și el omorât împreună cu Nicandru. Soția lui Marchian s-a apropiat de eșafod, plângînd și cu pruncul în brațe. Marchian și-a sărutat fiul și s-a rugat lui Dumnezeu: „O Atotputernice Doamne, Ție îți încredințez pe fiul meu!” După aceasta, ei au fost decapitați, iar sufletele lor s-au strămutat în împărăția Cerească a lui Hristos

Cîntare de laudă la Sfîntul Terapont

Fericitul Terapont pentru Hristos a murit,

Și a luat îndoită cunună:

Cunună de al Bisericii ierarh, și de mucenic cunună.

Trupul său, ca o floare proaspătă nevestejit a rămas,

El bolnavi vindeca, și înmiresma lumea.

El pe nenorociți mîngîia, și bucura credincioșii:

Astfel a proslăvit Dumnezeu pre cel

Care L-a proslăvit,

Pre cel care a fost al turmei Sale cuvîntătoare

Păstor minunat.

Astfel vestit-a Domnul

De la un cap al lumii la altul,

Că năpraznica moarte pe-un sfînt

Niciodată-l ucide,

Ci îl încununează cu slavă și vestește numele său

Veșnic, în Bisericile-amîndouă:

A celor Biruitori din Ceruri,

Și a celor Luptători de pe pămînt.

O slăvitorule al lui Dumnezeu, Teraponte Sfînte,

Mucenice slăvit al Credinței Creștine,

Ajută-ne și nouă, pentru dragostea lui Dumnezeu,

Cu rugăciunile tale înaintea tronului Său!

~ Arhiepiscopul Filaret al Cernigovului crede că toți acești martiri au fost de neam slav. Vezi Sfinții pămînturilor slave.

Cugetare

Unii oameni prost călăuziți se gîndesc mai mult la sfîrșitul lumii decât la sfîrșitul propriilor lor-vieți, deși vădit este că odată cu sfîrșitul vieții omului, care este oricum mult mai previzibil, atunci pentru el se sfîrșește cu adevărat și lumea. Un frate care se afla în prezența Sfîntului Serafim de Sarov se tot frămînta în mintea lui cum să facă și să-l întrebe pe Sfîntul Serafim despre sfîrșitul lumii. Citindu-i gîndurile, Sfîntul Serafim i-a zis: „Bucuria mea! Gîndești prea înalt despre sărmanul Serafim! De unde vrei să știu eu cînd va fi sfîrșitul lumii, și acea măreață zi în care Domnul va judeca viii și morții și va da fiecăruia după faptele lui? Nu, nu, acestea sărmanul Serafim nu are cum să le cunoască!” Iar dacă sfinții mari nu puteau cunoaște acestea, atunci cum le-ar putea fi ele deschise păcătoșilor?! Și de ce ne-am dori să cunoaștem ceea ce însuși Mîntuitorul a socotit că nu ne este nouă de folos să ne descopere? Pentru noi este mult mai bine să ne gîndim că propria noastră moarte va veni mai înaintea sfîrșitului lumii, mai curînd decât că sfîrșitul lumii va fi înainte ca să murim noi.

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfînt Dumnezeu de la Sfînta Taină a Pocăinței și

Mărturisirii:

- La cum, atunci cînd harul se atinge de inima celui care se pocăiește, el vede toată urîțenia păcatelor lui și și le spală cu lacrimi;
- La cum harul pătrunde în cel care s-a pocăit, precum bucuria întru cel care suferă, și nădejdea în cel deznădăjduit.

Predică Despre aceea că Judecătorul stă înaintea ușilor

Iată, Judecătorul stă înaintea ușilor (Iacob 5: 9).

Într-o singură zi, fraților, noi toți putem cîștiga nemurirea. Și într-o singură zi, fraților, noi toți putem să o pierdem. Nouă ni se pun la dispoziție mii de zile pe pămînt, ca timp în care să ne hotărîm fie mîntuirea personală a vieții fiecăruia dintre noi, fie pieirea personală veșnică a vieții noastre a fiecăruia. Dar de sute de ori fericită fie acea zi în care ne pocăim de toate faptele noastre necurate, de toate gîndurile și cuvintele noastre necurate și putrede, și ne întoarcem la Dumnezeu cerînd cu lacrimi milostivirea! Acea zi este mai prețioasă omului decît o mie de zile trăite de el pe pămînt.

Dar ce fel de zi este acea minunată zi? Ea este ziua osîndirii de sine. Cînd mijesc zorile unei astfel de zile, atunci omul care pînă atunci judeca întreaga lume va privi la sine și se va vedea deodată ca cea mai mare pată de pe zidirea lui Dumnezeu. El se va rușina de sine înaintea lui Dumnezeu, se va rușina înaintea oricărui om, și înaintea fiecărui lucru din zidirea lui Dumnezeu! Cu adevărat, zice el, oricare om de sub soare este mai bun decît mine! Cu adevărat, toate lucrurile de pe pămînt sînt mai curate decît mine! Eu sînt mai negru chiar decît funinginea, eu, care pînă acum mă credeam alb! Eu sînt mai urît și mai respingător decît broscii, eu, care pînă acum mă credeam frumos ca un înger! O Doamne, Doamne, Doamne, milostivește-Te către mine, păcătosul, și mă curățește pre mine de noroiul păcatului, ca să încep și eu cît de cît să mă asemăn frumuseților din zidirea Ta!

Nu aștepta, frate, nu aștepta ca ziua fericită a pocăinței tale să vină de la sine. Apucă hotărît și degrabă prima zi care răsare peste tine și zi așa: „Tu ești binecuvîntata zi în care eu îmi voi cîștiga mîntuirea!” Nu aștepta, frate, nu aștepta, căci iată, *Judecătorul stă înaintea ușilor!* Acest Judecător este Domnul Dumnezeu Cel Viu Care te-a zidit pe tine și ți-a văzut mai dinainte și ți-a măsurat toate păcătuirile tale de pînă acum. Într-o zi sau alta, El te poate chema la judecată, acolo unde nu vei putea găsi nici măcar un singur cuvînt întru apărarea ta! Prinde ziua! Apucă ziua pocăinței! Apucă ziua mai înainte ca să te apuce pe tine moartea! Căci *Iată, Judecătorul stă înaintea ușilor!*

O Stăpîne Doamne înfricoșate și Drepte, lungește zilele noastre ale păcătoșilor pînă cînd apucăm să ne pocăim,

Căci noi Ție îți aducem mulțumită și slavă în veci,

Amin!

26 mai

- *Pomenirea Sfințului Apostol și mucenic Carp*

Carp a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli. El i-a urmat Apostolului Pavel și a fost ucenic al său. Sfințului Apostol Pavel l-a hirtotonit pe Carp Episcop al Varnei, din Tracia. Sfințului Apostol Carp a mai predicat Evanghelia și în Creta, unde l-a primit pe Sfințului Dionisie Areopagitul în casa lui. Sfințului Dionisie dă mărturie că Apostolul Carp era un om de o mare curăție a minții, foarte blînd, nevinovat și smerit; că lui însuși Domnul i S-a înfățișat înainte, înconjurat de îngerii Lui; și că

el niciodată nu începea să slujească

Sfânta Liturghie pînă ce nu era încredințat mai întîi de o vedere de sus. Suportînd multe prigoane și chinuri pentru numele lui Hristos, el la urmă a luat bătăi sălbătice de la iudei, și a fost omorît. Sufletul lui s-a strămutat la împărăția lui Dumnezeu, spre a se bucura acolo veșnic, bucurîndu-se de slava cea cerească a Stăpînului.

- *Pomenirea Sfîntului Apostol Alfeu*

Alfeu a fost tatăl a doi dintre cei Doisprezece Apostoli Mari: al lui Iacov fiul lui Alfeu și al lui Matei Evanghelistul. El și-a încheiat cu pace alergarea pămîntească.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Ioan din Psihaita*

În vîrstă tînăra fiind, el s-a retras din lume și a mers la Lavra Psihaita din Constantinopole. Acolo, timp de mulți ani, el a viețuit întru toate nevoițele monahicești pentru dragostea lui Hristos. Datorită mării cinstiri pe care o aducea sfintelor icoane, el a luat surghiun în veacul al optulea.

- *Pomenirea Sfîntului Alexandru din Tesalonic, Noul Mucenic*

Acest mucenic al lui Hristos s-a născut la Tesalonic în vremea cînd orașul se afla sub sălbatica tiranie turcească. Tînăr fiind el, turcii l-au înșelat și Alexandru s-a făcut musulman. La început pe el nu-l muștra deloc conștiința din această pricină, și de aceea el mergea adesea în pelerinaje cu alți musulmani, făcîndu-se derviș. Dar, trăind ca un derviș la Tesalonic, el a început să se pocăiască cu amar. În timpul pocăinței lui, îi veni gîndul că nu-și va putea cu nimic spăla păcatul căderii de la Hristos decît cu însuși sîngele lui. De aceea, întru pocăința și hotărîrea lui de a muri pentru Hristos, el a ieșit și a mărturisit cu glas mare înaintea turcilor că este creștin. Aceștia l-au aruncat în temniță și l-au supus la tot felul de chinuri, dar Alexandru nu făcea decît să strige tare, mereu: „Creștin m-am născut, Creștin voi muri!” La urmă turcii l-au osîndit la moarte, lucru pe care auzindu-l Alexandru în pocăința lui, s-a bucurat cu bucurie mare. El a cunoscut din venirea acestei osînde că Dumnezeu i-a iertat păcatul, și că îi primește jertfa. Alexandru a fost decapitat la Smirna, în anul 1794, și s-a proslăvit și în Biserica cea cerească, și în cea de pe pămînt.

Cîntare de laudă la Sfinții Apostoli

Sfinții Apostoli, obștea cea mică,

Cu lumină cerească toată lumea

O au luminat.

De ale Duhului aripi purtați ei au cutreierat lumea,

Pre lume cu-ale Duhului aripi înaripînd.

Ei au mers în palate, în colibe, în munți și în peșteri,

Ei s-au nevoit pe cale și au străbătut mări.

Lor fiecă zi le era o nouă suferință și luptă.

Dînd război lumii, cu ea se războiau

Fără să se plîngă, fără părere de rău.

Fiecă zi era mereu o alta,

Ei însă mereu aceiași:

La Hristos le era gîndul, la Hristos privirea.

Ce zi aveau să aibă pe ei nu-i tulbura,

De-și vor petrece noaptea în temniță sau palat.

Sîrguința lor era pre Hristos în ei înșiși să poarte,

Și-ntr-al Lui ajutor pămîntului să vestească.

De hrană aveau sau nu, lor le era tot una;

*Sîrguința lor era Credința să străluce
Peste fața întregului pămînt.
Cinstiri sau loviri, lor le erau tot una;
Ei numai sîrguiau pre Hristos a-L proslăvi în lume.
îngeri cu aripi deasupra capetelor lor mergeau,
Și se bucurau întru ei
Ca întru ai lor frați.
Sfinții Apostoli, fii ai lui Dumnezeu,
Ai Bisericii Stîlpi și Temelie,
Ei chiar și azi lucrează și Biserica zidesc,
Deși ca sorii strălucesc în Ceruri.*

Cugetare

Nu trebuie să dorim moartea păcătosului ci întoarcerea lui. Nimic nu-L întristează mai mult pre Domnul, Care pe Cruce a luat moarte pentru păcătoși, decît să ne rugăm Lui ca să moară păcătoșii, ca să-i ia dintre noi pe cei care ne smintesc și ne fac tulburare de moarte. S-a întîmplat odată că Apostolul Carp și-a pierdut răbdarea și a început să se roage lui Dumnezeu ca să-i ia de pe pămînt pe doi păcătoși: unul păgîn, iar celălalt un creștin căzut de la dreapta credință. Atunci Domnul Hristos însuși a venit înaintea lui Carp și i-a zis: „Lovește-Mă; căci gata sînt Eu să Mă răstignesc din nou pentru mîntuirea lumii.” Sfințul Carp a descoperit acestea Sfințului Dionisie Areopagitul, care le-a scris pe hîrtie drept aducere aminte pentru toți cei din Biserică, și spre povățuire a lor să se roage spre iertarea, întoarcerea și mîntuirea păcătoșilor, iar nu spre pieirea lor, căci Domnul *nu vrea să piară cineva, ci toți să vină la pocăință* (II Petru 3: 9).

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfînt Dumnezeu de la Sfînta Taină a împărtășirii:

- La cum harul dă viață pînii și vinului;
- La cum el le preface pe ele în însuși Trupul și însuși Sîngele Domnului.

Predică Despre harul lui Dumnezeu

îți este de ajuns harul Meu (II Corinteni 12: 9).

Domnul nu i-a scutit nici măcar pe Apostolii lui de ispitiri și scîrbe. De aceea le-a și dat harul! Cînd însuși Satan a început să-1 tulbure și să-1 necăjească pe Apostolul Pavel, Pavel s-a rugat lui Dumnezeu ca să-1 depărteze pe Satan de la el. Dar la acestea Domnul i-a răspuns: *îți este de ajuns harul Meu!* Adică, de vrei să i te împotrivești lui Satan, harul Meu îți este de ajuns ca să rabzi războiul acesta. Dacă vrei să te bați cu Satan, din nou harul Meu îți ajunge ție pentru aceasta. Dacă vrei să birui pe Satan, iară și iară îți este de ajuns ție harul Meu pentru aceasta. Harul este arma armelor care cuprinde toate armele. Harul este mai tare decît orice împotrivire, decît toate asalturile, decît toate puterile întunericului. Harul este de nebiruit și biruitor.

Fraților, de aceea trebuie să ne rugăm noi Domnului ca să ne dea harul Lui Atotputernic. Harul înseamnă Dumnezeu înlăuntrul nostru. Harul înseamnă împărăția lui Dumnezeu înlăuntrul nostru. Cînd harul lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru, aunci înlăuntrul nostru strălucește lumina zilei. Iar ziua înseamnă lumină, cunoaștere și neînfricare.

Fraților, aici pe pămînt noi nici nu avem cum să cerem o binefacere mai mare de la Dumnezeu decît harul Lui. Căci și de am primi întreaga lume în dar, darul acesta ar fi mai puțin decît harul lui Dumnezeu.

O Vistieriile al tuturor bunătăților Doamne, Izvor nesecat al atotputernicului har,

strobește în inimile noastre rouă harului Tău, ca să putem plînge oribila noastră nerekunoștința înaintea bunătății Tale celei fără de sfîrșit,
Căci noi Ție îți mulțumim și pre Tine Te slăvim în veci,
Amin.

27 mai

- *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Terapont, Episcopul Sardelor*

Acest sfînt ierarh Terapont a adus pre mulți elini la Credința în Hristos, din care pricină a fost chinuit sălbatic cu înfometarea, întemnițarea și biciuirea. Chinuitorii l-au întins pe sfințitul bărbat gol la pămînt, l-au legat de patru cioate uscate, și l-au biciuit cu cruzime pînă cînd carnea trupului se desprindea de oase. Dar cu toate acestea mucenicul lui Hristos nu a murit, iar cele patru cioate uscate au înverzit din ele crescînd patru arbori falnici de la care mulți bolnavi își luau vindecarea. La urmă sfințitul Terapont a fost junghiat și hăcuit ca un miel fără de glas, iar sfînt-sfințitul său suflet s-a strămutat întru cereasca împărăție spre a privi veșnic slava lui Dumnezeu. Sfîntul Sfințit Mucenic Terapont a luat cu cinste mucenicia cam pe la anul 259, în timpul lui Valerian.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Teodora și Didim*

în timpul împărăției nelegiuitului Maximilian locuia în Alexandria fecioara Teodora, o tînără aristocrată ce primise educație aleasă. Creștină fiind, Teodora a fost adusă la judecata tribunalelor păgînești. Fiind dată multă vreme la torturi sălbatice pentru Credința ei, cezarul-torționar a poruncit ca Teodora să fie dusă la casa de desfinări spre batjocura soldățeilor lui. Sfînta Teodora s-a rugat fierbinte lui Dumnezeu să o păzească de profanare, în această vreme de ea s-a apropiat soldatul Didim, care i-a spus că și el este rob al lui Hristos. Acest soldat i-a dat Teodorei hainele lui soldățești și a eliberat-o, iar el luîndu-și asupra strai de femeie a rămas la casa de desfrîu, în locul Teodorei. Dar descoperit fiind, el a fost arestat și adus la rîndul lui la păgîneasca judecată. El a recunoscut fără teamă că este creștin și că el a salvat-o pe Teodora, și de asemenea că este gata să moară pentru Hristos. Didim a fost osîndit la moarte și era dus către eșafod. Dar din mulțime Teodora a alergat în urma carului lui și a strigat: „Măcar că tu cinstea mea ai salvat, totuși de moartea mucenicească nu ți-am cerut să mă scapi! Lasă-mi mie cununa aceasta!" Iar Sfîntul Didim i-a zis: „Scumpa mea soră, nu mă împiedica să mor pentru Hristos, și să-mi spăl păcatele mele cu sîngele meu!" Văzînd și auzînd convorbirea aceasta, paginii i-au osîndit pe amîndoi la moarte, iar după ce au fost decapitați în același timp și în același loc, trupurile lor au fost arse. Ei au luat cu cinste mucenicia și s-au încununat cu cununa veșnicei slave la anul 304, în cetatea Alexandriei.

- *Pomenirea Sfîntului David din Garesia*

Acest David este unul dintre cei treisprezece Sfinți Părinți ai Georgiei ce se pomenesc la 7 mai. El s-a numit „din Garesia" pentru că așa se numea pustia de lîngă Tbilisi în care Sfîntul David s-a nevoit întru viața pustnicească. La vîrstă înaintată ajungînd, David a voit să meargă la Locurile Sfinte împreună cu puțini ucenici ai săi. El a încredințat grija mînăstirii Bătrînilor Luchian și Dodo, și și-a început călătoria. Cînd au ajuns la un deal de pe care se vedea Ierusalimul, David a început să plîngă și a zis: „Oare cum voi îndrăzni a umbla pe urmele pașilor Domnului meu cu picioarele mele necurate?" David atunci a cerut ucenicilor săi să meargă ei, ca unii mai vrednici, să se închine la Sfintele Locuri, iar el luînd cu sine trei pietre, a început a se întoarce acasă. Dar Domnul nu a voit să îngăduie ca

această adîncă smerire să rămîna ascunsă lumii, și de aceea a trimis pre un înger al Său care Ilie, Patriarhul Ierusalimului, ca să-i zică: „Trimite îndată după bătrînul care acum se întoarce către Siria. El duce cu sine trei pietre. El a luat și duce cu el tot harul Pămîntului Sfînt. Ci lui o piatră singură îi ajunge pentru binecuvîntare, iar celelalte două să se aducă la Ierusalim. Acel bătrîn este Avva David din Garesia." La auzul graiurilor îngerului, Patriarhul a trimis îndată alai care l-a ajuns pe Avva David din urmă, au luat două pietre de la el și l-au slobozit să plece. Cea de a treia piatră stă pe lespedea lui de mormînt pînă astăzi, avînd puterea de a vindeca minunat bolile oamenilor.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Didim și Teodora

Frumosul Didim la moarte s-a dus

Psalmii lui David cîntînd cu bucurie.

Aste cîntări Teodora auzind,

Grăbita-n cetate după Didimus.

Cu Didim ea se ceartă,

Pentru mucenicie luptă:

„ O Didime, salvatorule al meu,

Pe mine, pe mine mai întîi să măucidă!

Tu cinstea mea ai apărât,

Dar de-a muceniei cunună

Vrei să mă lipsești!

O Didime, slava și biruința ale tale sînt,

Dar moartea, lasă-mi-o mie!

Ieși de acolo, iar sabia cadă

Doar peste-al meu cap!"

Didim mucenicul către Teodora grăiește:

„Iubita mea soră, fecioară Teodora,

Dar această moarte-i fericirea

Ce eu mi-am dorit.

Eu pentru Domnul Hristos ca să mor

Am voit.

De ajuns fie ție curată

Fecioria ta.

Ci lasă lui Didim cape-a lui viață

Răsplată să l-o aducă

Lui Dumnezeu!"

Dar Teodora să asculte nu voiește;

înaîntea lui Didim la moarte grăbește ea.

„ Ci și eu am un cap,

și eu un suflet căruia-i trebuiește

Mîntuire!"

O minunată ceartă!

O fericită întrecere

a muceniceștii morți!

Ci cu-adevărat o singură sabie

Putut-a două capete-a tăia.

Didim și Teodora acum

Cu oștirile cerești se numără,

Iar nouă prepămînt

Ale lor rugăciuni mîntuitoare ne sînt.

Cugetare

Sănătatea trupească, fără nici o îndoială, este un mare dar de la Dumnezeu. Dar ea nu este nici pe departe cel mai mare bine pe pământ, după cum mărturisesc despre aceasta mulți oameni, prin viu grai și prin scris. Căci oricât de scumpă ar fi sănătatea omului, ea este doar trecătoare; iar ceea ce este trecător nu poate fi numit cea mai mare binecuvântare a omului. Mai scumpe decît cele trecătoare și trupești sînt valorile cele neschimbate, veșnice și nepieritoare, tot așa cum veșnicia este mult mai înaltă decît curgerea timpului. Valorile cele neschimbate și nepieritoare intră în alcătuirea sănătății sufletului. Părintele Ioan din Kronștat zice: „O, eu însumi simt cum, atunci cînd mă aflu complet sănătos și nu mă ostenesc întru nevoie, atunci mor cu duhul; atunci împărăția lui Dumnezeu nu este întru mine; atunci trupul mă stăpînește pe mine, iar odată cu trupul, diavolul.”

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Sfintului Duh Dumnezeu de la Sfinta Taină a împărtășaniei:

- La cum harul preface pînea și vinul sfințite întru jertfa vie a lui Hristos;
- La cum harul lucrează în pîine și în vin în același chip în care a lucrat în trupul celei Sfinte și Preacurate Fecioare Măria, la vremea întrupării Domnului nostru.

Predică

Despre covîrșitoarea bogăție a Harului lui Dumnezeu arătată de-a lungul veacurilor

Ca să arate în veacurile viitoare covîrșitoarea bogăție a harului Său (Efeseni 2: 7).

Cu darul lui prorocesc, Sfîntul Apostol Pavel a grăit de mai înainte despre bogățiile harului care, de-a lungul tuturor veacurilor, se vor revărsa peste generațiile de oameni de pe pământ. Noi cei care trăim la aproape douăzeci de veacuri depărtare de vremurile Sfinților Apostoli, putem da mărturie despre adevărul cuvintelor rostite atunci de către Sfîntul Apostol Pavel. Așa cum sînt stupii plini de mierea prețioasă a albinelor celor pline de har, așa și toate veacurile de la Hristos și pînă astăzi sînt pline de oameni plini de har, bărbați, feciorelnici, și femei.

O, covîrșirea bogățiilor harului lui Dumnezeu care s-a arătat în nenumărate suflete care mai întîi au fost păcătoase, dar după aceea sînt sfînte!

O, covîrșirea bogățiilor harului lui Dumnezeu care se arată în bărbații și femeile care la început erau slabi și fricoși iar după aceea, plini de curaj, îl mărturiseau pe Hristos Domnul și se jertfeau cu bucurie pentru El!

O, covîrșirea bogățiilor harului lui Dumnezeu care se arată de-a lungul veacurilor întru cei simpli și neștiutori de carte, care se fac prin el cu adevărat bărbați înțelepți și generali duhovnicești ai oștirilor credincioase ale lui Hristos!

Fraților, gîndiți-vă numai la cît de multă sfințenie, la cîte nedescoperite jertfe, la cît neînregistrat în cronici eroism, la cîte virtuți necîntate de nici o cîntare, zac ascunse în adîncurile celor douăzeci de veacuri de creștinism! Cînd toate aceste comori face-se-vor cunoscute, toate cele din veacurile cele mai îndepărtate, și pînă în veacurile ce vor mai veni pînă la sfîrșitul lumii, atunci îngerii și oamenii vor vedea și se vor uimi înaintea negrăitelor bogății ale harului lui Dumnezeu. Atunci însuși Sfîntul Apostol Pavel va trebui să strige: „Chiar de și Apostol am fost, cu toate acestea cuvintele mele au fost prea slabe în a arăta toată covîrșitoarea bogăție a harului lui Dumnezeu, pe care, din marea Sa iubire de oameni, el a lăsat-o ca să

răsară în lume!"

O Preasfântă Treime, O iubitorule de oameni Doamne, ridică inimile noastre ca să slăvim și să laudăm neîncetat covârșitoarea bogăție a harului Tău,

Căci pre Tine Te laudăm și Ție Ți mulțumim în veac,

Amin.

28 mai

- *Pomenirea Sfântului Nichita Mărturisitorul, Episcopul Calcedonului*

Acesta încă din tinerețile lui s-a lepădat de toată deșertăciunea lumii și s-a retras în viața cea monahicească plină de nevoițe duhovnicești și trupești. Strălucind precum soarele în virtuți, el a fost ridicat pe tronul de arhipăstor al Calcedonului. Ca episcop, mare a fost milostenia lui față de necăjiții vieții, și mare grija lui pentru soarta orfanilor, a văduvelor, și a săracilor. Când răul Leon Armeanul a urcat pe tronul imperial de la Constantinopole și a început prigoana împotriva cinstirii sfințelor icoane, Nichita a stat cu curaj împotriva lui, vădindu-l de păcat, explicînd ce înseamnă sfințele icoane și arătînd cît de mare 'și de'sfîntă este cinstirea lor. Pentru aceasta el a îndurat toate umilirile, toate calomniile și falsele incriminări, și temniță grea. El la urmă a fost aruncat în surghiun pentru mărturisirea Credinței lui, unde prin multe chinuri și nevoițe s-a înfățișat înaintea lui Dumnezeu spre a primi cununa slavei în împărăția Lui cea Sfîntă.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Heliconia*

Heliconia s-a născut la Tesalonic și a primit o aleasă educație creștinească, întru toată evlavia, în timpul domniei lui Gordian și a lui Filip, ea s-a strămutat în Corint unde i-a înfierat pe toți cei care aduceau necuratele jertfe idolilor. Când guvernatorul Perinus a silit-o să jertfească idolului lui Esculap, această muceniță a lui Hristos i-a zis: „Ascultă-mă bine, guvernatorul! Roabă a lui Hristos sînt eu, iar pe acest Esculap al tău, eu nu-l cunosc. Așadar, poruncește pentru mine ce poțfești." Pentru aceasta ea a fost adusă la judecată și torturată cu sălbăticie. Ea a fost aruncată în foc, dar din trupul ei a început să curgă pîrîu de sînge, care a stins focul, iar ea a rămas vie. Ea a fost aruncată la lei, dar leii nu s-au atins de trupul ei, ci mai curînd s-au gudurat în jurul ei. Fiind dusă la templu cu gîndul că va jertfi idolilor, ea i-a sfărîmat pe idoli la pămînt, și prin aceasta l-a făcut pe torționar să fie și mai sălbatic. Pe cînd zăcea acoperită de răni în temniță, Mîntuitorul însuși a venit la muceniță Lui, înconjurat de Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil. Stăpînul i-a vindecat ranele, a mîngîiat duhul ei și a întărit-o. După aceea ea a fost dusă la eșafod spre a fi omorîtă prin tăierea capului. Mai înainte de a fi decapitată, Heliconia și-a ridicat în sus mîinile și s-a rugat lui Dumnezeu ca să o primească pe ea în turma mieluşeilor celor cerești ai Săi. Când și-a săvîrșit rugăciunea, s-a auzit un glas din cer: „Vino, fiică, și primește cununa și tronul tău!" Ea după aceasta a fost decapitată și așa a primit cununa slavei de la Stăpînul, pentru Care cu dragoste s-a jertfit ca un mieluşel curat și nevinovat.

- *Pomenirea Sfîntului Ignatie de Rostov*

Ca ierarh, el a păstorit turma lui Hristos timp de douăzeci și șase de ani, cu mare dragoste și milostivire de oameni. După ce a murit, și pe cînd puneau trupul lui în biserică, unii dintre cei de față l-au văzut cum se înalță din sicriu în văzduh, pe deasupra bisericii, și cum binecuvîntează poporul și orașul de la acea înălțime. După aceea au văzut cum trupul lui se reîntoarce în sicriu. Multe alte minuni s-au petrecut la mormîntul lui. El s-a înfățișat înaintea Domnului la anul 1288, în douăzeci și opt de zile ale lunii mai.

Cîntare de laudă la Sfînta Muceniță Heliconia

*Heliconia, viteaza muceniță,
Cu sufletul curat și la chip frumoasă,
Cuvîntul Unuia Dumnezeu vestește
în idoleasca cetate Corint:
„ O corintenilor înșelați de întuneric,
cu legături drăcești legați,
voi la lucruri vă închinați
iar nu Unuia Singurului Celui Preaînalt!
Unul este Dumnezeu, iar idolii sînt legiune;
Unul este Dumnezeu, iar legiune sînt și dracii.
Unul Dumnezeu este Făcătorul Cel Atotputernic;
El Chivernisitorul Cel Bun este al întregii zidiri.
El toate le-ajacut cu cuvîntul
Și susține toate;
Fiecărei făpturi ce suflă pe pămînt
El i-a dat suflare de viață.
El mișcă toate cu înțelepciune și putere;
El mîngîie toate cu dumnezeiască milă.
El Domn este al cerului și alpămîntului;
Numai El singur vrednic este de închinare.
O Corintenilor bogați și trufași!
De ce sînteți atît de necredincioși?!”*

Cugetare

Doar omul cel plin de trufie are îndrăzneala să traseze semnul egal între Hristos și alți oameni mari care au trăit pe pămînt. Cu toate acestea, vădit este că oamenii mari ai lumii sînt una, iar Hristos Domnul cu totul altceva, tot așa cum creația este una, iar Creatorul ei cu totul și cu totul altceva. Hristos nu este doar mare, ci El este Făcătorul și Izvorul și Inspiratorul oricăror lucruri cu adevărat mari din istoria omenirii. Pe cînd își trăia ultimii ani de viață în insula Sfînta Elena, în mizerie și în umilințe, Napoleon, acest om de o măreție trecătoare, a rostit următoarele cuvinte: „Alexndru, Cezar, Hannibal, Ludovic al XIV-lea, cu tot geniul lor, nu sînt nimic. Ei au cucerit lumea, dar nu au putut să-și cucerească măcar un singur prieten. Și iată, Hristos strigă și îndată generații întregi de oameni vin laolaltă legați printr-o dragoste frățească mai puternică decît orice rudenie de sînge. Hristos aprinde flacăra iubirii care arde tot egoismul și depășește orice fel de dragoste de pe pămînt.”

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfînt Dumnezeu de la Sfînta Taină a Cununiei:

- La cum harul, în timpul cununiei, cu dreptate sfințește legătura fizică dintre două ființe umane, de dragul nașterii de prunci;
- La cum harul unește, luminează și întărește, prin iubire, unirea a două suflete: pe soțul cu soția lui.

Predică Despre puterea Tainei Cununiei

De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amîndoi un trup (Facerea 2: 24).

Este voia lui Dumnezeu ca neamul omenesc să crească și să se înmulțească. Mijloacele prin care se lucrează acestea au fost create de Domnul, întru a Sa dumnezeiască măiestrie. Este taină dumnezeiască aceea că omul își lasă pe tatăl și pe mama sa și se unește cu femeia sa. Dar a-și lăsa tată și mamă nu înseamnă a-și

abandona tată și mamă, ci înseamnă a deveni la rîndul său părinte. Atunci cînd copiii devin părinți, ei deja nu mai sînt doar copiii, ci ei devin și prietenii părinților lor. Atunci cînd fiii cei uniți prin sfînta taină a cununiei ajung să simtă la rîndul lor durerile nașterii de fii, ei își respectă și mai mult părinții. Legătura cununiei nu îi scutește pe oameni de respectul și ascultarea pe care o datorează în continuare părinților lor. Porunca dintru început a lui Dumnezeu de a-ți cinsti părinții trebuie respectată întru totul. Dar, potrivit ciclului firesc al vieții, omul își lasă pe tatăl și pe mama sa și devine părinte el însuși; el devine întemeietorul unui nou viitor în timp ce părinții lui pleacă, împlinindu-și chemarea lor în lume. Totuși „lăsarea” părinților nu constă numai din aceasta. Prin o anume taină nepătrunsă, omul se lipește de femeia lui și se desprinde de părinții care i-au dat viață. Sfîntul Teodoret zice: „Hristos însuși L-a lăsat pre Tatăl Său Cel din ceruri și S-a lipit de Biserica Lui.”

Fraților, cununia este o taină mare și minunată, una dintre cele mai mari taine ale planului lui Dumnezeu. O nuntă cinstită și neîntinată este covîrșită de sublim. O nuntă cinstită și neîntinată, întru frica de Dumnezeu, este vas al harului Duhului Sfînt. Oricine spurcă nunta cu necurăție hulește împotriva Duhului Sfînt. Oricine renunță la nuntă pentru dragostea împărăției lui Dumnezeu trebuie, într-un mod diferit, să se pregătească a fi vas al Duhului Sfînt și trebuie să se facă pe sine roditor în tărîmul duhovnicesc, spre a nu fi tăiat și aruncat în foc precum smochinul neroditor.

O Stăpîne Doamne Duhule Sfînte, ajută celor cununați ca întru curățenie, frică și dragoste unul față de celălalt să se facă asemenea Bisericii lui Dumnezeu, întru Care Tu cu bucurie împărătești și călăuzești toate spre binele tuturor,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

29 mai

- *Pomenirea Sfîntului Intîi Sobor a toată lumea*

Pomenirea și lauda Sfîinților Părinți de la întîiul Sinod Ecumenic se face în Duminica premergătoare Duminicii Pogorîrii Duhului Sfînt, adică în a Șaptea Duminică de la Praznicul Sfîntelor Paști. Acest Sinod s-a ținut la Niceea în anul 325, în timpul domniei sfîntului împărat Constantin cel Mare. Sinodul acesta s-a convocat din pricina tulburărilor și confuziei semănate în Biserică de către Arie, un preot din Alexandria, prin învățătura lui mincinoasă. El învăța că Hristos este o făptură creată în timp de Dumnezeu, că nu este de mai înainte de toți vecii ca și Tatăl și Fiu al Lui, de o ființă cu El. Trei sute și optsprezece Sfîinți Părinți din toată lumea s-au adunat din această pricină la Niceea, la acest Prim Sinod al Bisericii Creștine. Sinodul a dat anatemei învățătura ariană, și de asemenea pe Arie, care a refuzat să se pocăiască. Sinodul la urmă a confirmat Crezul (Simbolul Crediței), care s-a lărgit cu ocazia și celui de al Doilea Sinod Ecumenic, cu articolul despre Duhul Sfînt. Mulți Sfîinți mari s-au aflat între participanții la Primul Sinod Ecumenic, între care trebuie să-i pomenim pe următorii : Sfîntul Nicolae al Mirelor Lichiei, Sfîntul Spiridon al Trimitundeii, Sfîntul Atanasie, Sfîntul Ahilie, Sfîntul Pafnutie, Sfîntul Iacov din Nisibe, Sfîntul Macarie de la Ierusalim, Sfîntul Alexandru din Alexandria, Sfîntul Eustatie al Antiohiei, Sfîntul Eusebie de Cezareea, Sfîntul Mitrofan al Constantinopolei, Sfîntul Ioan din Persia, Sfîntul Aristarh din Armenia, și mulți alți sfinți din răsărit. Din apus, următorii mari sfinți au fost prezenți la acest Prim Sfînt Sinod Ecumenic : Sfîntul Hosius de Cordoba,

Sfântul Teofil Gotul, Sfântul Cecilian al Cartaginei, și alții. Cea mai importantă lucrare a acestui Sinod a fost consfințirea Simbolului Credinței. Acest Sfânt Sinod a mai hotărât și data prăznuirii Sfintelor Paști și a promulgat douăzeci de sfinte canoane pe teme diferite.

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Teodosia din Tir*

Odată sub împărăția lui Maximian mulți creștini stăteau legați înaintea pretorului din Cezareea Palestinei. De ei s-a apropiat credincioasa fecioară Teodosia, care i-a mîngîiat și i-a întărit în mucenicia lor. Auzind ce grăia cu prizonierii, soldații de pază au prins-o și pe ea și au dus-o înaintea judecătorului. Acesta, sălbăticiindu-se ca o fiară, a poruncit să se lege o piatră grea de gîtul ei și să fie aruncată în mare. Dar îngerii lui Dumnezeu au dus-o pe ea la mal vie și nevătămată. Cînd ea s-a înfățișat înaintea judecătorului din nou, el a poruncit ca să i se taie capul. În următoarea noapte, Teodosia s-a înfățișat părinților ei înconjurată de o lumină cerească negrăită, și de multe alte fecioare, și ele mîntuite, și le-a zis: „Vedeți voi ce mare este slava și harul Hristosului meu, de care voi ați să mă lipsiți?” Ea le-a zis acestea părinților ei pentru că aceștia o opriseră să-și mărturisească pe față Credința în Hristos și să se facă mucenică. Teodosia a luat cu cinste cununa mărturisirii prin sînge și s-a proslăvit la anul 308.

- *Pomenirea Sfintei Cuvioase Mucenițe Teodosia*

Această sfîntă muceniță Teodosia s-a născut ca rod al rugăciunilor maicii ei către Sfînta Muceniță Anastasia, care i-a apărut în vedenie și i-a vestit că va naște prunc. Părinții ei au închinat-o lui Dumnezeu de la o vîrstă foarte fragedă și au dus-o la o mînăstire de fecioare. După moartea părinților ei Teodosia a moștenit o avere enormă, din care ea a poruncit unui aurar să-i facă trei icoane: una a Mîntuitorului, una a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, și una a Sfintei Mucenițe Anastasia. Cealaltă parte a imensei ei averi a dăruit-o toată săracilor. Ea a luat mucenicia la anul 730, în timpul domniei nelegiuitului împărat Leon Isaurul, luptătorul împotriva sfintelor icoane. Ea s-a încununat cu îndoită cunună: a întregii feciorii și a muceniei.

- *Pomenirea Sfîntului Alexandru, Patriarhul Alexandriei*

Acest Sfînt Alexandru a fost cel dintîi care s-a ridicat la luptă împotriva lui Arie. El s-a odihnit la anul 326.

- *Pomenirea Sfîntului Ioan din Ustiug Cel Nebun pentru Hristos și făcătorul de Minuni*

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Nan (Ioan) din Tesalonic*

Acest Ioan a luat mucenicia pentru mărturisirea Credinței lui în Hristos la Smirna în anul 1802, omorît fiind de turci.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Andrei din Chios*

Andrei acesta a luat mucenicie pentru mărturisirea Credinței lui în Hristos la Constantinople, în anul 1465, omorît fiind de turci.

- *Pomenirea căderii Cetății Constantinopolului*

Din cauza păcatelor oamenilor, Dumnezeu a îngăduit această cumplită urgie asupra Capitalei Creștinătății, în anul 1453, în douăzeci și nouă de zile ale lunii mai, Sultanul Mohammed al II-lea a cucerit Constantinopolul și l-a executat pe împăratul Constantin al XI-lea.

Cîntare de laudă pentru împăratul Constantin al XI-lea, la Căderea Constantinopolului

Constantin împăratul Cetatea Constantinopolului

O apără,
Și cu liniște-ntru sine se roagă lui Dumnezeu:
„ O Preînalte Doamne, Cela ce din ceruri către noi privești,
Tu nelegiuirii nu îngădui să biruie dreptatea.
Creștinii împotriva Ta au păcătuit amarnic,
Și precum fiarele Leagea TA în picioare au călcat.
Această urgie, da, Tu cu dreptate o îngădui;
Din cauza păcatelor oamenilor, sîngele curge rîu.
De este voia Ta ca cetatea să cadă,
întărește poporul ca să nu se predea,
Ca să nu predea Sfînta Cruce spre a fi călcată în picioare,
Ca să nu se lepede și la Islam să se dea.
Ci mai bine, Doamne, să îndure robie,
Pînă cînd libertatea le-o vei dărui iar.
Să fie robi, să fie sclavi,
Să cad-asupra lor ura și batjocura turcă;
Dar nu-i lepăda pre ei întru credința lor,
Ajută-i să și-o țină,
întru pocăință și nădejde,
Și cu lacrimi amare păcatele trecute să-și spele,
Pînă cînd mai vîrtos decît zăpada
Albi-vei sufletele lor,
Pînă cînd la Tine desăvîrșit
Intoarce-se-vor sufletele lor.
Dacă pre Tine Te vor avea, vor avea toate,
Bogați cu adevărat vor fi.
Căci tu vei întoarce toate bogățiile jefuite.
Constantinopolul acest' de pe pămînt,
Poate să fie, sau să nu fie;
Ci Tu un slăvit Constantinopol
întărit-ai în ceruri,
Unde cu-ai Tăi slujitori întru slavă domnești.
Iată, înaintea pămîntescului Constantinopol eu stau,
Doamne,
O Stăpîne Doamne, de-ale noastre suflete ai milă.
Cînd pre el din nou îl vei zidi,
Atunci, vechiul acesta, piară. ”

Cugetare

O, măreață a fost neînfricarea sfinților și sfințelor, bărbați și femei! Cînd citim viețile lor, în inimile noastre se nasc fără să vrem sentimente și de rușine și de mîndrie: rușine la cît de mult ne vedem fiind în urma lor, și mîndrie că ei sînt din neamul nostru creștinesc. Nici boala, nici temnița, nici surghiunul, nici suferința, nici umilirile, nici sabia, nici întunericul, nici focul, nici spînzurătoarea nu au fost în stare să zdruncine pacea înaltă și de nebiruit a sufletelor lor, puternic ancorate în Hristos, Cîrmaciul universului și al istoriei omenești. Cînd împăratul Iulian a apostaziat de la Sfînta Credință și a început să pustiască creștinătatea de-a lungul și de-a latul imperiului, Sfîntul Atanasie cel Mare liniștit a grăit credincioșilor despre el astfel: „Nu este decît un mic nor de ploaie; va trece!” (*Nibicula est, transibit.*) Și cu adevărat, acel nor negru a trecut repede, iar Creștinismul și-a

adâncit încă și mai mult rădăcinile și și-a întins încă și mai mult ramurile în întreaga lume. Furia neputincioasă a lui Iulian împotriva lui Hristos a încetat câțiva ani mai târziu, odată cu strigătul muribund al lui Iulian: „M-ai învins, Nazarinene!” O fiilor ai lui Dumnezeu, de ce ne-am teme noi de ceva, când Domnului Dumnezeu, Tatălui nostru Celui din ceruri nu Li este teamă de nimic?

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Sfântului Duh Dumnezeu de la Sfânta Taină a Cununii:

- La cum harul conferă o măreție anume felului de a se naște în lume al oamenilor;
- La cum harul conferă cununii o noblețe și o cinste aparte, prin aceea că o aseamănă unirii dintre Hristos și Biserica Lui.

Predică Despre îndoita Taină a Cununii

Taina aceasta mare este; iar eu zic în Hristos și în Biserică (Efeseni 5: 32).

Mare este taina aceea când omul lasă pre tatăl și pre maica lui și se lipește de femeia lui. Apostolul însuși, care a urcat pînă la cel de al treilea cer și care a văzut cereștile taine dumnezeiești, numește unirea fizică dintre bărbat și femeie din sfînta cununie pămîntească *taină mare*. Ea este taina iubirii și a vieții, decît care mai mare este doar unirea dintre Hristos și Biserica Lui. Hristos este Mirele, iar Biserica este Mireasa Lui. El S-a jertfit pentru ea astfel încît, prin Sîngele Lui, El să o curățească pre ea de tot păcatul și de toată întinarea, și să o facă vrednică să se numească Mireasa Lui. El cu dragostea Lui încălzește Biserica, El cu Sîngele Lui hrănește Biserica, El cu Duhul Lui cel Sfînt viază Biserica, o sfințește și o împodobește. Ceea ce soțul este pentru soție, aceea este Hristos pentru Biserică. Bărbatul este capul femeii, precum Hristos este Capul Bisericii. Femeia se supune bărbatului ei, precum Biserica se supune lui Hristos. Soțul o iubește pe soția lui așa cum își iubește propriul trup, iar Hristos își iubește Biserica Lui ca Trup al Său. Soțul își iubește soția ca pe sine însuși, iar soția îl cinstește pe soțul ei; așa Hristos își iubește Biserica Lui ca pe Trup al Său iar Biserica îl cinstește și I se închină lui Hristos. Așa cum nimeni nu își urăște propriul trup, ci îl încălzește și îl hrănește, așa Hristos încălzește și hrănește Biserica ca pe Trupul Său. Fiecare suflet omenesc este mireasa Mirelui Hristos, iar adunarea tuturor credincioșilor este mireasa Mirelui Hristos. Relația dintre omul credincios și Hristos este relația dintre întreaga Biserică și Hristos. Hristos este Capul acestui mare Trup care se numește Biserică, și care în parte este văzută, iar în parte nevăzută.

O fraților, taina aceasta mare este! Ea ni se descoperă nouă după măsura iubirii noastre pentru Hristos și după măsura fricii noastre de înfricoșata Judecată a lui Hristos.

O Stăpîne Atotmilostive Doamne, curățește-ne pre noi și împodobește sufletele noastre, ca să ne învrednicim acelei negrăite uniri veșnice cu Tine, atît în timp cît și în eternitate,

Căci Ție îți aducem slavă și mulțumită în veci, Amin.

30 mai

Pomenirea Sfîntului Preacuviosului Părintelui nostru Isaachie Mărturisitorul în timpul domniei împăratului Valens, arienii, cu ajutorul împăratului, prigoneau sălbatic Ortodoxia. Auzind de aceste progoniri, un pustnic care se nevoia în părțile răsăritului și-a părăsit pustia și a venit la Constantinopole ca să-i întărească pe creștini în a-i înfiera și a-i vădi pe eretici cu vitejie, în același timp, împăratul Valens se îndrepta către nord cu armate împotriva goților, care trecuseră dincoace

de Dunăre, în Tracia. Isaachie a ieșit înaintea împăratului și i-a zis: „O împărate, deschide bisericile Ortodocșilor și-ți va binecuvînta ție Dumnezeu calea!” Dar împăratul l-a disprețuit pre Bătrînul și cuvintele lui și și-a continuat calea, în următoarea zi Isaachie iar a alergat înaintea împăratului, și iar i-a zis aceleași cuvinte, arătîndu-i procește că altfel rău va fi de el la acel război, împăratul era să dea ascultare cuvintelor Bătrînului, dar un anume sfătuitor al împăratului, următor al necuratei erezii a necuratului Arie, l-a împiedicat pe împărat de la aceasta. De aceea bătrînul Isaachie a fost lovit de gărzi și aruncat în mărăcini. Dar Sfîntul Isaachie și în a treia zi a alergat înaintea împăratului și, apucîndu-i calul de căpăstru, i-a strigat tare împăratului ruga de a lăsa libertate Bisericii lui Dumnezeu, arătîndu-i cu de-amănuntul pieirea lui dacă nu va asculta, împăratul înfuriat a poruncit ca bătrînul să fie bătut și aruncat într-o groapă plină de noroi și spini. Dar trei îngerii ai Domnului l-au scos pre sfîntul din acea groapă, în a patra zi Bătrînul Isaachie a venit înaintea împăratului și i-a prorocit moartea groaznică care îl așteaptă dacă nu va da libertate Ortodoxiei: „Ție îți grăiesc, împărate! Tu te duci cu oștire împotriva barbarilor, dar nu vei face față în război! Tu vei da dosul și vei fugi dinaintea dușmanilor tăi, dar ei te vor prinde și te vor arde de viu!” Prorocie care s-a întîmplat întocmai. Barbarii au secerat armata lui Valens ca pe pleavă, iar împăratul, împreună cu acel sfătuitor necurat al lui, au scăpat ascunși într-un coș de nuiele. Barbarii au aflat unde se ascunde împăratul și, înconjurînd locul acela, i-au dat foc. Atît împăratul cît și acel sfătuitor blestemat al lui au pierit arși de vii. În urma lui Valens pe tronul imperial de la Constantinopole a urcat împăratul Teodosie cel Mare. Teodosie, auzind de prorocia Sfîntului Isaachie și de împlinirea ei, a poruncit ca Sfîntul Isaachie să fie adus cu cinste la Curtea Imperială și s-a închinat pînă la pămînt înaintea lui. Dat fiind că pacea se întorsese peste Biserica lui Dumnezeu iar arienii fuseră alungați în surghiun, Sfîntul Isaachie a voit să se întoarcă la pustia lui. Împăratul însă l-a rugat și l-a înduplecat să rămîna în Constantinopole. De aceea aristocratul Saturnin a zidit o sfîntă mînăstire pentru Avva Isaachie, unde el a viețuit întru nevoințe pustnicești pînă la moartea lui, săvîrșind multe minuni. Acea mînăstire s-a umplut de monahi mulți și rîvnitori și s-a făcut vestită prin sfințenie, înaintea morții lui, Sfîntul Isaachie l-a numit pre ucenicul său Dalmatus stareț în locul lui, de la care mai tîrziu și-a luat numele și mînăstirea [a Dalmaților]. Plăcutul lui Dumnezeu Sfîntul Isaachie a trecut la veșnicie în anul 383, spre a se bucura pururea de vederea feței Domnului.

- *Pomenirea Sfîntei Cuvioase Macrina*

Această Sfîntă Macrina a fost bunica Sfîntului Vasile cel Mare. Ea era vestită pentru marea ei înțelepciune, credință și evlavie. Ea a fost ucenița Sfîntului Grigorie Făcătorul de Minuni din Neocezarea. În timpul domniei lui Dioclețian, Macrina și-a lăsat casa, și împreună cu bărbatul ei Vasile s-au dus și s-au ascuns în pustietăți și în codri. Proprietățile lor au fost confiscate de păgîneasca stăpînire, dar Macrina și cu bărbatul ei nu au regretat nimic. Lipsiți de toate în afară de dragostea lor pentru Dumnezeu, ei și-au făcut casă din pustietatea codrului, unde au viețuit timp de șapte ani. Prin dumnezeiasca purtare de grijă, din munte se pogorau la ei capre, care le asigurau lor hrana zilelor. Ei amîndoi au adormit cu pace în veacul al patrulea, după ce au trecut prin suferințe mari pentru Credința lor.

Cîntare de laudă la Sfîntul Isaachie Mărturisitorul

Isaachie, ca și un alt Proroc Ilie,

Precum soarele strălucește în virtuți.

*El pre împăratul imploră, pre el povățuiește,
Căci împăratul luptă contra lui Dumnezeu.
„împărate, cu Cine vrei să lupți?
Iată împărăția ta se va pustii,
Căci tu vrei să te lupți cu Cel Preaînalt,
Tu care ești praf și cenușă
Sub Picioarele Lui.
Tu cu armată pornești contra barbarilor sălbatici;
Tu în tine însuși îți pui nădejdea,
Sărmane împărat!
Dar iatăputera ta este ca și-a furniciei;
Iar tare cu-adevărat este doar cel
Cu care este Dumnezeu.
Picioarele tale către două războaie-au pornit:
împotriva oamenilor, și împotriva lui Dumnezeu.
Cu bieții oameni poate că vei izbîndi,
Dar cu Dumnezeu te sfătuiesc
Degrab' să te împaci.
Ține Ortodoxia, erezia stîrpește,
Căci altfel muri-vei ars de viu.
Ars și aici, ars și-n cealaltă lume!
Tu vei pierde astfel amîndouă lumi!"
Dar împăratul de-ale sîntului rugi nu ascultă.
El în război se-aruncă, la Domnul nu gîndește.
El în război se-aruncă, și din acel război
Nu se mai întoarce.
Ca o putoare piere a lui Valens viață.
Domnul Biericii Lui libertatea-i redă,
Iar pre Isaachie Sfîntul
Raiului îl învrednicește.*

Cugetare

Cuvîntul lui Dumnezeu este hrană sufletului. Cuvîntul lui Dumnezeu este și puterea și lumina sufletului. Cel care se îndeletnicește cu citirea cuvîntului Domnului dă hrană, putere și lumină sufletului său. Celui care poate i se cuvine să citească cuvîntul Domnului din Sfintele Scripturi, iar celui care nu poate i se cuvine să-l asculte pre cel care îi vestește lui Sfintele Scripturi. Toți sfinții au arătat marea binefacere care se ascunde în citirea cu luare aminte a Sfintelor Scripturi. Sfîntul Serafim de Sarov zice: „Sufletului trebuie să i se dea hrana cuvintelor Sfintelor Scripturi. Căci cuvîntul lui Dumnezeu, după cum ne învață Sfîntul Grigorie Teologul, este pîinea îngerilor, care hrănește sufletul cel care însetează de Domnul. Dar, mai presus de toate, creștinul trebuie să citească Noul Testament și Sfînta Psaltire. De aici vine luminarea minții....De mare și negrăit folos este să citești cuvîntul lui Dumnezeu în singurătate și liniște și să citești întreaga Sfînta Scriptură întru înțelegere. Domnul dăruiește mila Lui cea îmbelșugată omului care se străduiește să facă aceasta, mai mult decît pentru oricare altă nevoie sau fapte bune, și îi dăruiește unuia ca acesta darul înțelegerii. Cînd omul își hrănește sufletul cu cuvîntul lui Dumnezeu, atunci el se umple de înțelegere, și începe să deosebească limpede binele și răul.

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfânt Dumnezeu de la Sftnta Taină a Preoției:

- La cum harul sfințește, luminează și îl împuternicește pe om să slujească ca păstor și ca învățător;
- La cum harul îl împuternicește pe preot să slujească celelalte Sfinte Taine.

Predică *Despre Sfinta Taină a Preoției*

Și ei, rugându-se, și-au pus mâinilepeste ei (Fapte 6: 6).

Punându-și mâinile peste cei aleși dintre credincioși, apostolii au hirotonit episcopi, preoți și diaconi. Este limpede din aceasta că Credința Creștină nu înseamnă doar învățătura și predicarea cuvântului, ci înseamnă și putere. Căci nu ajunge doar să cunoști; este de trebuință ca să ai și putere. Căci nu ajunge doar să fii ales de oameni; este de trebuință ca să fii consfințit și de Dumnezeu. Dacă nu ar fi de trebuință de putere pentru chemarea preoțească, atunci nu ar fi de trebuință nici punerea mâinilor; ci ar fi suficientă doar predicarea cuvântului, din gura celui care învață, către urechea celui care ascultă. Punerea mâinilor însă semnifică transferul de autoritate și pogorîrea puterii de sus asupra celui ales. Puterea se află în harul lui Dumnezeu, Care îl întărește pe om, îl sfințește și îl luminează. Cu adevărat, harul Domnului este cel care învață, conduce, păstorește, iar prin Sfintele Taine, întărește turma lui Hristos. Preotul este vasul acestei negrăite, înfricoșate și atotîndestulătoare puteri a harului. Bindecuvîntat este preotul care înțelege comoara cea care s-a dăruit întru dînsul! Bindecuvîntat este el cînd frica de Domnul nu-l părăsește nici zi, nici noapte, pînă la ultima lui suflare! Căci pe pămînt cinste mai mare nu se află, nici responsabilitate mai mare, decît cea a chemării preoției. Prin punerea mâinilor de către Episcop, preotul a intrat în comuniune cu izvorul cel ceresc și veșnic al harului și cu puterea sfinților apostoli. Prin aceasta, preotul s-a făcut conlucrător al harului și împreună slujitor cu toți preoții ortodocși din timpurile apostolice și pînă în ziua de astăzi, cu marii ierarhi, cu nenumăratele șiruri de sfinți, mărturisitori, făcători de minuni, nevoitori și mucenici. Asupra lui se răsfrînge și podoaba demnității lor, dar el poartă și povara vredniciei lor, a exemplului lor, și a muștrărilor lor.

O fraților, mare și covârșitoare este slujirea păstorului turmei celei cuvîntătoare a lui Hristos. El dator este a se ruga Domnului pentru toți, și toți credincioșii au datoria să se roage înaintea lui Dumnezeu pentru el.

O Stăpîne Doamne Arhiercule Ceresc, dăruiește tuturor Ortodocșilor preoți putere, înțelepciune, curăție, rîvnă, blîndețe, și toate virtuțile apostolice, prin harul Duhului Tău Celui Sfînt,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

31 mai

- *Pomenirea Sîntului Apostol Hermas*

Acest sfînt apostol a fost unul dintre Cei Șaptezeci Apostoli mai mici. El este pomenit în Epistola către Romani a Sfîntului Apostol Pavel (16 : 14). Hermas era elin de neam dar a trăit mult timp la Roma. El a fost episcopul cetății Filipopolis și și-a sfîrșit alergarea pămîntească cu mucenicie. El a alcătuit o carte foarte folositoare intitulată *Păstorul*, potrivit descoperirilor făcute lui de către un înger al Domnului. Hermas fusese un om foarte bogat dar, din pricina păcatelor lui și păcatelor fiilor lui el a ajuns în cea mai neagră sărăcie. Odată, pe cînd sta la rugăciune, un bărbat îmbrăcat în strai alb strălucitor a venit înaintea lui și i-a zis că

el este îngerul pocăinței, trimis la el ca să stea cu el pînă la sfîrșitul zilelor lui.

îngerul i-a dat și douăsprezece porunci:

1. Să crezi în Domnul Dumnezeu;
2. Să trăiești în simplitate și nevinovăție; să nu grăiești cele rele; să dai milostenii tuturor celor care cer;
3. Să iubești adevărul și să fugi de minciună;
4. Să păzești curăția gîndurilor;
5. Să înveți răbdarea și generozitatea;
6. Să cunoști că un duh bun și altul rău îl însoțesc pe om pururea de-a lungul vieții lui pe pămînt;
7. Să ai frică de Dumnezeu și nici o frică de diavol;
8. Să lucrezi toată fapta bună, și niciodată nici o faptă rea;
9. Să te rogi lui Dumnezeu din adîncul inimii tale, cu credința că rugăciunea ta se va împlini;
10. Să te păzești de întristare, sora bună a îndoielii și a mîniei;
11. Să deosebești prin cercare prorociile mincinoase de cele adevărate;
12. Să te păzești de toată dorința rea.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Ermie*

Ermie a slujit ca soldat în armata imperială pînă la adîncă sa bătrînețe, cînd s-a încununat și cu mucenicie pentru Hristos împăratul Dumnezeu. Cum răul judecător a încercat în van să-l înduplece pe Ermie să se lepede de Sfînta Credință și să jertfească idolilor, el a poruncit să se zdrobească dinții lui Ermie cu o piatră și să i se jupuiască pielea feței cu un cuțit. După acestea l-au aruncat într-un cuptor de foc, dar harul lui Dumnezeu l-a păzit, și Ermie a ieșit de acolo. Apoi, la porunca judecătorului, el a fost silit să bea otrava pregătită de un vrăjitor, dar ea nu i-a putut face mucenicului nici un rău. Văzînd aceasta, vrăjitorul a rămas uluit și pe dată l-a mărturisit și el cu glas mare pe Hristos, din care pricină a fost decapitat pe loc. După aceea torționarii i-au scos mucenicului ochii, iar el a răbdat fără plîngere; în loc de aceasta, el i-a strigat judecătorului: «la-ți ochii aceștia ai mei trupești, judecătorule, care mie nu-mi mai trebuie; ci ochii mei cei adevărați sînt în inimă, și cu ei văd lumina adevărului.» Ermie atunci a fost spînzurat de picioare dar toți cei din jurul lui care au făcut aceasta au orbit și au început să umble împiedicîndu-se și căzînd. Sfîntul Ermie le-a strigat ca să se apropie de el, și-a pus mîinile peste ei și le-a redat vederea, cu rugăciunile către Dumnezeu. Văzînd acestea, judecătorul s-a sălbăticit ca o fiară turbată, a scos junghierul și i-a tăiat capul omului lui Dumnezeu. Creștinii au luat în taină trupul Mucenicului Ermie și l-au îngropat cu cinste. Sfintele lui moaște vindecă minunat pe toți bolnavii de toate bolile lor grele și de toate nenorocirile. Sfîntul Ermie a luat mucenicia la anul 166, în timpul domniei împăratului Antonin.

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Filosofus*

Acest mucenic al lui Hristos s-a născut în apropiere de cetatea Alexandriei. În timpul prigoanelor împotriva creștinilor, Sfîntul Filosofus nu a voit să se lepede de Hristos Domnul înaintea dregătorilor lumești și ai judecătorilor. Pentru aceasta, păgînii l-au supus pe mucenic unor torturi sălbătice. După ce l-au schingiuit în nenumărate feluri, ei l-au mai și legat de mîini și de picioare de un pat moale și au adus acolo o desfrînată care să-l incite la păcat. Cînd Sfîntul Filosofus a simțit ridicîndu-se în el patima stîrnită de atingerile desfrînatei, el și-a mușcat atît puternic limba cu dinții încît și-a tăiat-o, și apoi a scuipat-o cu putere în figura

desfrînații. Astfel patima lui a pierit, iar desfrînata schimonosită de spaimă a fugit de acolo degrabă. El după aceea a fost omorât prin tăierea capului, cam pe la anul 252, pe cînd era un om încă tînăr, și s-a strămutat la locașurile cele cerești ale împărăției veșnicei tinereți

23

Cîntare de laudă la Sfîntul Mucenic Ermie și la vrăjitorul cel pocăit

Răul vrăjitor, îmbătrînit în rele, Mincinos și ucigaș, În toate e mic, dar în frică e mare — El sfîntului Ermie-i dă otravă să bea. De astfel de-otravă se ascund chiar și șerpii! Ermie otrava o bea: moartea nu-l atinge, Si amarnic tremurînd de spaimă vrăjitorul Privește uluit.

«O ce minune-i aceasta!», strigă el cu glas mare. "Otrava s-omoare nu poate pe-al Domnului oștean! Ci-atunci piară ale vieții mele negre zile, Steargă-se pe veci anii mei Cei de rușine plini.

Eu viața mea întregă petrecut-am deci în minciună Viața mea întregă, în slujba ăstor draci. Si iată astăzi eu văd cutremurat de spaimă Că al lui Ermie Domn este Unul, Adevăratul, Domnul Dumnezeu. Hristos Răstignit, al cerurilor Domn, Ale lui minuni singure sînt mari și-adevărate. Al lui Hristos sînt eu acum: nu mă lepăda, Doamne ! Iartă-mi mie ticălosului negerele mele păcate, Căci iată eu pentru Tine ca să mor Voiesc.»

Bătrînul astfel grăiește, El se pocăiește cu amar. Si pe dată el de minciună și frică întreg se curățește. El pe față a strigat că este creștin. Ca fulgerul sabia-l izbi și-ntr-al lui sînge El se botează.

In Proloagele grecești, Sfîntul Mucenic Filosofus se prăznuiește la 1 mai.

Cugetare

Viața noastră întregă este un neînterupt război duhovnicesc. Biruim sau sîntem biruiți! Dacă biruim, ne bucurăm de roadele biruinței noastre în veșnicie. Dacă sîntem biruiți, îndurăm urgia pieirii în veacul veacului. Această viață este un continuu duel între om și toate cele care I se opun lui Dumnezeu. Dumnezeu un măreț Aliat este al tuturor celor care II cheamă pre El întru ajutor cu adevărat. «Viața această nu este nici jucărie, nici distracție», a zis Părintele Ioan din Kronștat, «dar oamenii tocmai aceasta fac din ea. Ei se distrează, se amuză, și-și fac toate capriciile în timpul unei vieți care ne-a fost dată numai și numai pentru ca să ne cîștigăm în el mîntuirea; ei se distrează în chip imbecil cu jocuri de cuvinte goale. Oamenii își pierd timpul flecărind în vizitele pe care și le fac unii altora, iar după ce flecăresc, se așează la masă și joacă cărți. Ei se duc la teatru ca să se distreze. Ei toată viața, și cea mai reușită viață, o văd ca pe o distracție. Dar vai celor care toată viața nu fac altceva decît să se distreze!»

Luare aminte

Să luăm aminte la harul Duhului Sfînt Dumnezeu de la Taina Sfîntului Maslu:

- La cum lucrează harul prin intermediul untdelemnului sfințit;
- La cum, după măsura rugăciunii și a credinței, el vindecă toată boala și toată infirmitatea.

Predică Despre Taina Sfîntului Maslu

...și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i vindecau (Marcu 6:13).

Sfînții Apostoli făceau aceasta, iar nouă ni se poruncește să facem la fel. Sfîntul Apostol Iacov ne zice : *Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungîndu-l cu untdelemn, în numele Domnului, Și rugăciunea credinței va mîntui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și, de va fi Jacut păcate, se vor ierta lui (Iacov 5 : 14-15).* Nimeni altineva nu trebuie chemat decît numai

preoții, păstorii bisericii. Bolnavul nu trebuie uns decît numai în Numele Domnului, altfel este vrăjitorie. Căci nimeni nu-l va putea ridica pe bolnav decît numai însuși Domnul, și nimeni nu-i poate ierta păcatele decît numai Unul Domnul. Dar de ce se face ungerea cu untdelemn și nu cu altceva? Pentru că așa ne poruncește Domnul, iar noi sîntem datori ascultare și credință. Si de ce s-a poruncit ca noi să ne botezăm cu apă, și să fim mirunși cu Sfîntul și Marele Mir, și împărtășiți cu pîine și cu vin? Pentru că așa a voit Domnul și a Lui dumnezeiască Purtare de Grija, iar al nostru este numai a crede și a asculta. Multe materii se folosesc în Sfintele Taine, dar harul Domnului unul este precum Unul este Domnul, și totul de la Domnul este. Dar de ce are Dumnezeu nevoie de materii din lumea noastră ca să verse peste noi harul Său ? Nu Domnul are nevoie de materii din lumea noastră pentru aceasta, ci noi; căci din materii din lumea aceasta fiind alcătuiți, avem nevoie de ele. Aplecîndu-se cu milă asupra slăbiciunilor noastre, Domnul folosește materii pentru a noastră vindecare, îngerilor celor fără de trup El le dăruiește harul într-un mod netrupesc. Uleiul cel simplu în sine nu are nici un efect, tot așa cum nici un efect nu au prin ele însele nici celelalte materii; harul lui Dumnezeu în schimb este atotputernic. Prin intermediul uleiului *sfînțit* însă, Domnul ne dă nouă harul Duhului Său Celui Sfînt, și acel har este medicamentul care vindecă bolnavii, ridică de la pămînt infirmii, și redă sănătatea mintală celor nebuni.

O fraților, cît de negrăită este bunătatea lui Dumnezeu! Ce nu a făcut Dumnezeu pentru noi? El a cunoscut mai dinainte toate nevoile noastre, și a văzut mai dinainte toate leacurile pentru fiecare din ele. El nouă nu ne cere decît să credem în El și să împlinim și să luăm ca pe niște leacuri Poruncile Sale. Oare nu este cea mai mare obrăznicie și rușine ca noi să luăm cu conștiinciozitate medicamentele și rețetele prescrise de doctori, care sînt oameni muritori ca și noi, și să nesocotim prescripțiile Domnului Celui Care este Nemuritor?

O Atotbune Doamne, topește inimile noastre împietrite cu puterea Duhului Tău, așa încît mai înainte de sfîrșitul nostru să arătăm roadele recunoștinței celei către Tine, Atotbune și Atotînțelepte Doamne!

Căci noi Ție ne închinăm, Ție îți mulțumim și pre Tine Te laudăm în veci, Amin.

Iunie

• Pomenirea Sfîntului Iustin Martirul și Filosoful

Iustin s-a născut din părinți elini în orașul samaritean Sichem, care mai tîrziu s-a numit Nablus [numindu-se așa și pînă în ziua de astăzi]. El s-a născut la una sută cinci ani după întruparea Mîntuitorului. El a căutat cu rîvnă înțelepciunea printre filosofi, mai întîi printre stoici, mai tîrziu printre peripatetici, apoi printre pitagoreici, iar la urmă printre platonicieni. Chiar dacă filosofia lui Platon nu-l satisfăcea deloc, el totuși a aderat la ea timpul cel mai îndelungat, negăsind nimic mai bun care să-l atragă. Dar prin Pronia dumnezeiască Iustin a întîlnit un bătrîn încuviințat și îmbunătățit care a clătinat din temelii convingerile lui platoniciene și i-a arătat cu putere că omul nu-l va putea cunoaște niciodată pe Dumnezeu Cel de necuprins dacă Dumnezeu însuși nu Se va coborî pînă la om și i Se va descoperi Singur. Bătrînul i-a mai arătat lui Iustin că Dumnezeu S-a și descoperit oamenilor, arătînd adevărul cel despre El în Cărțile Sfintei Scripturi. Iustin începu să citească Sfintele Scripturi și se făcu un creștin din ce în ce mai convins. Cu toate acestea, el nu voit să primească îndată Sfîntul Botez sau să fie numit de alții Creștin, pînă ce nu s-a convins personal de falsitatea acuzațiilor pe care păgînii le aduceau

creștinilor. Sosind la Roma îmbrăcat în mantia de filosof, el și-a atras îndată respectul celor de acolo, câștigînd de asemenea și mulți aderenți. El a fost martor la martiriile sfinților Ptolemeu și Luchian. Văzînd cu ochii lui torturile la care erau supuși oameni nevinovați doar pentru că erau și se numeau creștini, el a scris o *Apologie* a creștinilor și învățăturilor creștine pe care a prezentat-o împăratului Antonin și Senatului roman, împăratul a citit cu atenție *Apologia* și a poruncit oprirea persecuțiilor împotriva creștinilor. Iustin a luat cu sine un exemplar al acestui decret semnat de împărat și a pornit cu el spre Asia unde, cu ajutorul lui, a salvat mulți creștini de la torturi și de la moarte. După aceea el a revenit la Roma. Cînd persecuțiile au reînceput sub împăratul Marc Aureliu, el a scris altă *Apologie* și a trimis-o și acestui împărat. Dar un filosof șarlatan, cinicul Crescens, din invidie l-a denunțat pe Iustin că este creștin, invidie stîrnită de aceea că Iustin întotdeauna era mai tare decît el în disputele filosofice. Astfel Iustin a fost aruncat în închisoare. Dorind moartea lui Iustin și temîndu-se ca nu cumva pînă la urmă el să-și poată dovedi nevinovăția înaintea curții, Crescens a prins o ocazie și l-a otrăvit pe Iustin în închisoare. Așa s-a sfîrșit alergarea acestui mare apărător al Credinței Creștine, care s-a strămutat la locașurile cele cerești și veșnic binecuvîntate la anul 166.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Iustin, Hariton, Harita, Evelpist, Ierax, Peon, Valerian și Iulius*

Aceștia cu toții au luat mucenicia la Roma, în timpul împăratului Marc Aureliu și al prefectului Rusticus. Cînd Rusticus a întrebat: «Credeți voi că dacă veți muri pentru Hristos veți primi vreun avantaj în ceruri?» Sfîntul Iustin i-a zis: «Noi nu credem, noi știm cu siguranță». Lor atunci li s-au tăiat capetele, iar anul era 163. Ei astfel s-au strămutat în locașurile cerești ale veșnicei împărății a lui Hristos Domnul.

- *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Agapit de la Peșterile Kieveve*

Agapit a fost un doctor fără de arginți. El a fost ucenicul Sfîntului Antonie de la Lavra Peșterilor. El a vindecat oameni cu rugăciunea și cu leacuri din ierburi, din care însuși pregătea un fel de pîine. În acest fel el l-a vindecat pe cneazul Vladimir Monotnahul, din care pricină Agapit s-a făcut vestit pretutindeni. Din invidie față de el, medical personal al cneazului, un armean, a început să-l jignească pe Agapit. Cînd însuși Agapit a căzut bolnav, armeanul a venit la el și, examinîndu-l, i-a zis că nu mai avea decît trei zile de trăit, și că dacă totuși nu va muri, atunci el, armeanul, se va face monah. Agapit atunci i-a zis că Domnul i-a descoperit lui că va muri nu în trei zile, ci în trei luni. După cum s-a și întîmplat. După moartea lui Agapit, armeanul a venit la Lavra Peșterilor din Kiev și l-a rugat stăruitor pe stareț să-l tundă monah, deoarece, a zis el, Agapit i s-a înfățișat în vis și i-a amintit de făgăduința lui. Așa s-a pocăit fostul invidios, făcîndu-se monah smerit prin Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, Care dorește ca toți oamenii să se mîntuiască și la cunoștința adevărului să vină. Sfîntul Agapit s-a odihnit în Domnul cam pe la anul 1095.

Cîntare de laudă la Sfîntul Iustin Martirul și Filosoful

Cel care este al lui Hristos,

Pentru Hristos moare.

Sfîntul Iustin, apărătorul adevărului,

Puterea lui Hristos a recunoscut-o

Și în scris a mărturisit-o.

*El fără teamă tot imperiul l-a cutreierat
Apărîndu-ipe drepti, pe pagini înfierîndu-i.
El cu adevărul a strălucit în întreaga lume.
El din cetate păgînească era,
Chiar din cetatea celor zece leproși
Vindecați de Hristos Domnul,
Leproși pe care El, Mîntuitorul,
i-a vindecat doar cu cuvîntul.
Acum a lui Iustin lepr-a minciunii
Vindecatu-sa desăvîrșit
Prin puterea credinței lui în Hristos.
El pe creștini i-a apărat ca un tată.
El nebunia păgînă puternic o a vădit.
împăraților el le-a grăit adevărul,
El sfeșnic luminos a fost,
pînă ce flacăra l-a mistuit,
Pînă ce vicleanul confrate
Trupul i l-a ucis.
Dar îngerii sufletul lui
Purtatu-l-au la ceruri,
In Raiul de unde ca un soare străluce,
întocmai ca și-a lui Apologie,
Proslăvind pînă azi numele lui Iustin,
Si învățînd lumea ce înseamnă adevărul.*

Cugetare

Nimeni pe pămînt nu l-au calomniat cu mai multă nerușinare pe Stăpînul Hristos decît evreii. Talmudul lor colcăie de răutate și otravă la adresa Domnului. Dar toate acele calomnii sînt respinse chiar de cel mai proeminent istoric al evreilor, Iosif Flaviu, un rabin și un învățat care a trăit la sfîrșitul veacului întîi după Hristos. Iosif scrie: «în acel timp trăia Hristos, un bărbat înțelept, dacă ne este legiuit a-L numi ființă omenească; căci El lucra minuni colosale, și era învățator celor care iubeau să primească învățătură. El a atras la Sine pe mulți dintre evrei, dar și pe mulți dintre neamuri. El a fost Hristosul. Iar cînd Pilat, din pricina învinuirilor aduse de bătrînii poporului nostru, a fost nevoit să-L condamne la răstignire, mulți dintre cei care L-au iubit de la început nu L-au părăsit nici pînă în ultima clipă. El S-a înfățișat a treia zi înaintea lor înviat în carne și oase, așa cum au prorocit prorocii noștri din vechime, care de asemenea multe alte lucruri despre El au prorocit. Iar secta Creștinilor, care se numește astfel după Numele Lui, există pînă în ziua de astăzi. » Iată cum a scris un bărbat evreu care nu a crezut în Hristos, dar a fost în schimb un intelectual și un învățat neaservit prejudecăților și răutății.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a soacrei lui Petru:

La cum Domnul a luat-o de mîină pe femeia cuprinsă de figuri, iar frigurile au lăsat-o, și femeia s-a ridicat și le-a slujit celor din casă;
La cum Domnul poate să mă vindece chiar și pe mine de frigurile patimilor, astfel încît să mă pot ridica și eu imediat și să-I slujesc Lui din tot duhul meu.

Predică Despre care este începutul înțelepciunii

Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii (Pildele lui Solomon 1 :7).

De ar ști cineva numărul întreg al stelelor de pe cer, și numele toate ale peștilor din mare, și numărul fierlor de iarbă din câmpii și obiceiurile toate ale tuturor fiarelor pădurii, dar nu ar avea frica de Dumnezeu, atunci cunoașterea lui ar fi asemenea apei dintr-un ciur. Iar cunoașterea aceasta l-ar face pe acel om mai laș și mai înspăimântat în fața morții decât cel mai ignorant dintre oameni.

De ar putea cineva să ghicească toate gândurile oamenilor și să prezică soarta omenirii și să dea pefață toate tainele pe care pământul le ascunde în măruntaiele lui, dar nu ar avea frica de Dumnezeu, atunci cunoașterea lui ar fi precum laptele vărsat într-un vas spurcat, pe care nimeni nu-l poate bea. Iar în ceasul morții lui, înțelepciunea unui astfel de om nu ar străluci nici măcar cât un cărbune aprins fără flacără, ci i-ar face noaptea morții lui încă și mai întunecoasă.

Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii. Căci cum ar putea vreodată să sfârșe bine cel care nici nu a început vreodată bine? Căci oricine a luat-o din capul locului pe o cărare greșită trebuie mai întâi să se întoarcă înapoi de unde a pornit, și să pășească din nou, dar pe cărarea dreaptă. Cel care nu are frica de Dumnezeu nu poate avea dragoste față de Dumnezeu. Dar ce spunem noi? Mai bine să zicem că cel care nu are frică de Dumnezeu nu poate avea nici credință în Dumnezeu. Cei mai mari nevoitori, cei care își omorau patimile și care trăiau în înfrînare zi și noapte timp de câte patruzeci și cincizeci de ani, erau pînă la moarte plini de frica de Dumnezeu, și aceștia, cei mai sfinți dintre oamenii muritori, strigau din adîncul sufletului lor în ceasul morții: «Doamne, milostiv fii mie, păcătosului!»

Frica de Dumnezeu este sarea oricărei evlavii. Dacă nu avem sarea aceasta, atunci toată evlavia noastră este tară vlagă și insipidă. Frica de Dumnezeu încinge mijloacele noastre, înfrânează stomacurile noastre, ne face inima să fie mereu trează, ne disciplinează mintea, și ne biciuiește mereu voința. Căci unde s-ar mai afla pocăința fără frica de Dumnezeu? Unde smerenia? Unde înfrînarea? Unde curăția? Unde răbdarea? Unde slujirea aproapelui și ascultarea?

O fraților, să îmbrățișăm și noi acest cuvînt al sfîntului adevăr: *Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii.* O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, sădește frica Ta în inimile noastre,

Căci noi pre Tine Te slăvim și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

2 iunie

Pomenirea celui între sfinți Părintelui nostru Nichifor Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului

Acest sfînt Nichifor a aparținut mării aristocrației constantinopolitane. Tatăl lui, Teodor, a fost unul dinre cei mai înalți funcționari ai curții imperiale, bogat și foarte credincios. Nichifor a servit timp de mai mulți curtea imperială de la Constantinopol, în aceleași oficii pe care le îndeplinise tatăl lui. Dar văzînd deșertăciunea cea greu de suportat a lumii, el s-a retras la malurile Bosforului unde a întemeiat o sfîntă mînaștere. Mînaștirea s-a umplut repede de mulțime de monahi foarte rîvnitori. Cu toate acestea, Nichifor s-a sfiit să primească îngerescul chip, socotindu-se nevrednic pentru aceasta. Mai înainte încă de întemeierea mînaștirii, Nichifor, din pricina înaltei sale cunoașteri a Sfîntelor Scripturi, a fost chemat special de către împărat și patriarh la cel de al Șaptelea Sinod a toată lumea (din anul 783, de la Niceea), deși era doar laic. Prezența lui la acel Sinod a slujit mult întru apărarea Ortodoxiei. După ce a murit Patriarhul Tarasie, Nichifor a fost ales patriarh al Constantinopolului în pofida voinței lui. Imediat după această alegere care a avut loc în anul 806, el a primit tunderea în îngerescul chip și a urcat apoi în toate treptele preoțești, pînă la treapta de episcop. El a fost intronizat la Constantinopol, în slăvită biserică Sfîntă Sofia. Aceasta s-a

întâmpiat în timpul împăratului Nichifor, care la scurt timp după înscăunare a plecat la război cu bulgarii și a pierit pe câmpul de bătaie. Fiul lui, Stavrachie, a domnit doar timp două luni și a murit. După aceea la tronul imperial a venit blîndul împărat Mihail, supranumit Rangabe. Dar și pe acesta, după doar doi ani de domnie, l-a răsturnat de la tron Leon Isaurul. Pe

cînd se negocia urcarea pe tronul imperial a lui Leon Isaurul, Patriarhul i-a trimis acestuia o carte cu mărturisirea Dreptei Credințe spre a fi scrisă prin semnătură de cel care urma să urce pe tron. (Acesta era obiceiul cu toți împărații bizantini, care trebuiau să arate astfel poporului că vor fi apărători ai Sfintei Credințe Ortodoxe.) Dar Isaurul a tergiversat semnarea acestui document pînă după încoronarea lui. După ce Patriarhul l-a încoronat, el a refuzat să semneze cartea de Credință Ortodoxă, dovedindu-se astfel repede a fi eretic și iconoclast. Patriarhul a încercat stăruitor să-l convingă pe împărat să se lepede de ereziile lui și să se întoarcă la Ortodoxie, dar în zadar, împăratul l-a alungat pe patriarh în exil în insula Proconnesus, unde Sfîntul Nichifor a rămas timp de treisprezece ani, pînă la moartea lui, în lipsuri și în suferințe cumplite. El s-a strămutat la locașurile cele cerești la anul 827. El a pistorit Biserica lui Dumnezeu timp de nouă ani.

- *Pomenirea Sfîntului Constantin Noul Mucenic*

Acest Constantin s-a născut din părinți musulmani în Insula Mitilene. Vindecîndu-se de o boală grea cu ajutorul apei sfințite dintr-o biserică creștină, și fiind martor ocular și al altor minuni lucrute de Credința Creștină, el a primit Sfîntul Botez la Muntele Athos, în Schitul Kapsokalivia. Mai tîrziu însă Constantin a căzut în mîinile turcilor, care l-au spînzurat în cetatea Constantinopolului la anul 1819, în a doua zi a lunii iunie, după ce mai întîi timp de patruzeci de zile l-au torturat bestial.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava*

Ioan a fost un nobil din Trapezunt. Din invidie și răutate el a fost clevetit la stăpînirea păgînă de către un latin [romano-catolic], și nevoind el să se lepede de Hristos a luat pentru aceasta mucenicia la anul 1492.²⁴ Nevoind să treacă la religia persană și fiind torturat crunt pentru aceasta (guvernatorul cetății Akerman practicînd idolatria persană), Sfîntul Ioan a fost legat de picioarele din spate ale unui cal și tîrît pe trăzile pietruite cu pietre ascuțite ale cetății. Trecînd și prin fața casei unui iudeu, acesta s-a repezit la el și l-a înjunghiat peste tot cu un cuțit. În noaptea următoare uciderii lui, mulți au văzut un stîlp de foc ridicîndu-se pînă la cer deasupra rămășițelor lui pămîntești, iar în jurul lor stînd trei bărbați luminoși. Comandantul moldovean

²⁴ Data este eronată, avînd în vedere că moaștele Sfîntului Ioan au fost aduse la Suceava de către Domnul Moldovei Alexandru cel Bun la anul 1402 (n. tr.).

Ioalexandru [adică Domnul Moldovei Alexandru cel Bun] a adus cu mare cinste sfintele moaște ale Sfîntului Ioan în cetatea Sucevei și le-a așezat în catedrala mitropolitană, unde se odihnesc pînă astăzi, mîntuind pre mulți de boli și suferințe grele. Sfîntul Ioan a luat mucenicia cu cinste și s-a proslăvit la anul 1392.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Erasm de la Ohrida*

Acest sfînt s-a născut la Antiohia și a trăit în timpul domniei împăraților Dioclețian și Maximian. El a dus o viață de novînțe aspre în Muntele Libanului, fiind dăruit de Dumnezeu cu marele har al facerii de minuni. Ca episcop el a predicat cuvîntul Evangheliei. Sosind în cetatea Ohridei [Ahridului, în limba română mai veche], Erasm l-a înviat cu rugăciunea pe fiul unui om pe nume Anastasie, și l-a botezat, în împrejurarea aflării lui în această cetate Erasm a botezat mulțime de păgîni, și a distrus capiștile idolești de la Ohrida. Din această pricină el a fost pîrît înaintea împăratului Maximian, care la acea vreme își avea rezidența în Iliria. Împăratul a pus înainte un idol al lui Zeus făcut din aramă și i-a poruncit lui Erasm să-i aducă

jertfe și să i se închine lui. Sfântul Erasm a arătat o asemenea putere, încînd din acel idol a ieșit afară un șarpe uriaș și sinistru care a înspăimîntat poporul. Sfântul apoi și-a manifestat din nou puterea lui de Dumnezeu dăruită, ucigînd balaurul cu rugăciunea. Atunci Sfântul a predicat cuvîntul lui Dumnezeu poporului, botezînd ca la douăzeci de mii dintre ei. Împăratul turbat de furie a poruncit ca toți cei douăzeci de mii să fie decapitați, iar Sfântul Erasm torturat crunt și aruncat în închisoare. Un înger al Domnului s-a pogorît în închisoare la mucenicul lui Hristos, precum altădată la Apostolul Petru, și l-a scos de acolo. După aceasta robul lui Dumnezeu Sfântul Erasm a plecat în Campania, unde a predicat Evanghelia poporului, apoi s-a întors în cetatea Hermelia [din părțile Ohridei], retrăgîndu-se într-o peșteră spre a trăi în ea întru nevoie aspre pînă la sfîrșitul vieții. Mai înainte de ieșirea lui, el s-a închinat de trei ori către răsărit și, ridicîndu-și barbele la rugăciune, a rugat pe Dumnezeu ca să ierte păcatele și să dăruiască viață veșnică tuturor celor care vor chema cu credință numele lui. Sfîrșindu-și rugăciunea, s-a auzit glas din cer care a zis: „Fie ție după ruga ta, fiule Erasmus, vindecătorule de boli!” Plin de duhovnicească bucurie, sfîntul a privit în sus și a văzut cunua slavei pogorîndu-se asupra lui și coruri de îngeri, proroci, apostoli și mucenici venind spre el spre a primi sfîntul lui suflet. La urmă el a strigat: „O Doamne, primește duhul meu!” - și a adormit întru cele veșnice, cam pe la anul 303. Acea peșteră, lîngă care se află o mică biserică închinată Sfîntului Erasm, se află pînă în ziua de astăzi nu departe de Ohrida, iar din ea se arată pînă acum marea putere a Sfîntului Sfințitului Erasm, plăcutul lui Dumnezeu.

Cîntare de laudă la Sfîntul Nichifor

*Marefost-a Nichifor, mare între sfinți;
Marefost-a Nichifor, un uriaș între oameni.
Dar împăratul cel cu nume de leu fost-a foarte mic,
Slava lui fiind doar în dispreț și răutate.
Împăratul ale statului trebi a rîndui are,
Iar nu a judeca sfintele și bisericestile dogme.
Dar cel trufaș și mărunt împărat se ține înțelept.
El deși împărat, tot șudra² a rămas,
In stare nefiind sfaturi bune s-asculte.
Împăratul l-a alungat în țară depărtată și rea
Pe Nichifor Patriarhul,
Apucîndu-se el, măruntul, să tîlcuiască
Dumnezeiescul adevăr.
Mare a fost Nichifor întru al său exil,
Măreț precum și pe al său tron fusese.
Toată măreția lui era dinlăuntru,
Iar nu întîmplătoare, nici mincinoasă,
Astăzi fiind iar mîine nemaifind.
Nichifor s-a sfințit prin curăție și credință,
Prin credință tare, postiri și viața simplă.
Pe cînd măruntul Leon împărat asasinat a pierit,
El a pierit cu sunet.
Poate să se pocăiască la urm-arfi voit,
Dar fost-a prea tîrziu.*

Cugetare

Cinstirea sfintelor icoane este o parte integrantă a Ortodoxiei, de care ea nu poate fi despărțită niciodată. Faptul că unii ignoranți consideră cinstirea sfintelor icoane închinare la idoli nu constituie probă împotriva ei. Căci și iudeilor contemporani Domnului li se părea că El cu Beelzebul scoate pe

²⁵ în proloagele slavonești și în Minele, Sfântul Erasm se pomenește în ziua de 4 mai, câtă vreme în Sinaxarele grecești în ziua de 2 iunie. Dar această dată a doua este cea corectă, deoarece Sfântul Erasm este prăznuit în Ohrida în ziua de 2 iunie a fiecărui an, din timpurile cele mai vechi.

²⁶ Șudra: una dintre cele patru caste din India, ai cărei membri nu puteau avea decât ocupații foarte mărunte, (nota ed. americane)

Beelzebul, iar nu cu puterea cea de la Dumnezeu, iar romanilor li se părea că mucenicii creștini sînt vrăjitori și descîntători obișnuiți. Sfântul Nichifor i-a zis împăratului Leon Armeanul, luptătorul împotriva sfintelor icoane: „Icoana dumnezeiesc lucru este, dar nu ei ne închinăm noi. Noi Persoanei închipuite în ea I ne închinăm, icoana însă o cinstim.” Apoi Sfântul a explicat cum Dumnezeu i-a poruncit lui Moise să facă șarpele de aramă și să-l înalțe din loc în loc în pustie, cînd cu puțin mai înainte de aceasta El îi poruncise: *Să nu-ți faci chip cioplit* (Ieșirea 20: 4). Cea de a doua poruncă El a dat-o în scopul de a mîntui poporul ales de închinarea la idoli cea egiptienească, iar pe cea dintîi El a dat-o așa încît El, Unul Dumnezeu Cel Preînalt, să-și descopere puterea Sa și printr-un semn văzut, în același fel El își arată puterea Sa prin intermediul sfintelor icoane. Aceasta este voirea Lui și aceasta într-ajutor mîntuirii noastre este. Dacă cinstirea sfintelor icoane ar fi un lucru mic sau chiar idolatrie, atunci cum se face că unii dintre cei mai mari sfinți și sfinte din istoria Bisericii au suferit pînă la sînge și pînă la moarte pentru apărarea lor?

Luare aminte

Să luăm aminte la minunea vindecării leprosului (Matei 8: 2):

La cum leprosul L-a rugat pe Domnul să-l vindece și cum Domnul S-a atins de el cu mîna Lui, iar el s-a vindecat;

La cum și eu sînt plin de lepra păcatului, iar Domnul și pe mine poate să mă vindece atingîndu-SE de sufletul meu, numai de mă voi ruga Lui.

Predică Despre cum înțelepciunea strigă pretutîndeni

înțelepciunea strigă pe uliță și în piețe își ridică glasul său. Ea propovăduiește la răspîntiile zgomotoase; înaintea porților cetății își spune cuvîntul (Pildele lui Solomon 1: 20-21).

înțelepciunea lui Dumnezeu este Stăpînul nostru Iisus Hristos însuși, prin Care s-au zidit toate cele cîte sînt. Toate cele create îl vestesc pe Atotînțeleptul Creator, atît cele din cîmpii cît și cele din cetate, în cîmpii se arată natura cea curată și strălucitoare, câtă vreme în cetate omul cu priceperile și meșteșugurile lui.

înțelepciunea lui Dumnezeu strigă - ea nu vorbește în șoaptă - în toată zidirea, și prin intermediul naturii, și prin intermediul priceperilor și meșteșugurilor oamenilor, care sînt oamenilor folositoare. Ea a împînzit toate cîmpiile; ea a umplut cetatea; ea este deasupra pămîntului și sub pămînt, în tîria înstelată și în adîncurile mărilor. Cel care vrea să o asculte îi poate auzi glasul în orice loc; cel care vrea să învețe de la ea poate fi învățat și

se poate astfel bucura în orice loc; cel care vrea să fie îndreptat de către ea și să-și zidească viața pe temelie ei, se poate îndrepta și poate zidi în orice loc.

Astfel înțelepciunea lui Dumnezeu este limpede și vădită tuturor în întreaga zidire, încă de la începutul lumii. Dar înțelepciunea lui Dumnezeu este cel mai limpede vădită în cărțile prorocilor și ale celorlalți oameni ai lui Dumnezeu care s-au

învrednicit să se apropie de ea și altfel decât prin intermediul lumii create. Prin gurile lor, înțelepciunea lui Dumnezeu s-a vestit din câmpii, din cetăți, de pe străzile orașelor, și la ușile oamenilor.

Dar înțelepciunea lui Dumnezeu se aude cel mai tare și cel mai limpede chiar din Gura Domnului nostru Iisus Hristos. În Persoana Stăpînului nostru Iisus Hristos, înțelepciunea lui Dumnezeu s-a arătat în trup și a descoperit oamenilor puterea ei minunată și frumusețea. Această înțelepciune a lui Dumnezeu nu mai vorbește prin lucruri sau prin oameni aleși, ci Ea vorbește personal și direct, prin Sine și de la Sine. Cu înțelepciunea Lui Domnul a umplut întreaga lume prin Sfântă Biserica Lui, astfel încît și astăzi se poate spune, ca și acum douăzeci de veacuri în Palestina, că El strigă din câmpii, de pe străzile orașelor, din mijlocul celor mai mari aglomerări umane, din mijlocul celor mai mari metropole, și înaintea tuturor ușilor, prin gurile slujitorilor Cuvîntului.

O fraților, să deschidem larg ușile sufletelor noastre înțelepciunii lui Dumnezeu, întrupate în Domnul nostru Iisus Hristos!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Carele ești Puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu, deschide sufletele noastre și locuiește întru ele,

Căci noi Ție ne închinăm, Ție îți mulțumim și pre Tine Te laudăm în veci, Amin.

3 iunie

• *Pomenirea Sfîntului Mucenic Luchilian și a celor patru tineri împreună cu dînsul: Claudie, Ipatie, Paul, Dionisie, și Paula, fecioara și mucenița*

Luchilian a îmbătrînit ca preot al slujirii idolești, dar om cu părul alb fiind el a recunoscut adevărul Creștinismului și s-a botezat. Convertirea lui la creștinism a creat mare îngrijorare și tulburare printre păgînii din Nicomidia, și bătrînul Luchilian a fost adus înaintea judecății. Nevoind să-și lepede credința lui nou cîștigată, bătrînul a fost bătut cu sălbăticie, și tot numai o rană fiind, a fost aruncat în temniță, în temniță a găsit patru tineri, Claudie, Ipatie, Paul și Dionisie, care erau închiși acolo din aceeași pricină ca și el: refuzul lor de a se lepăda de Hristos. Bătrînul s-a bucurat cu duhul de acei tineri, și tinerii asemenea de el. Ei împreună s-au unit în rugăciune tot timpul petrecut în temniță, și și-au întărit sufletele lor cu cîntări de Psalmi și cuvinte duhovnicești. Cînd au fost scoși afară, ei au fost iar schingiuiți cu sălbăticie, iar apoi trimiși la Bizanț. Aici soldații le-au tăiat capetele lui Claudie, Ipatie, Paul și Dionisie, iar pe Luchilian l-au răstignit evreii. Ticăloșii evrei au străpuns tot trupul lui Luchilian cu piroane. O fecioară pe nume Paula a adunat fără să se ascundă trupurile mucenicilor și le-a îngropat cu cinste. Pentru aceasta ea a fost acuzată și adusă în fața nelegiuitei judecăți de la care a primit torturi și moartea prin tăierea capului. Astfel fecioara Paula a primit îndoită cunună: pe cea a fecioriei și pe cea a martiriului sîngeros. Mucenicia sfinților acestora s-a petrecut sub domnia împăratului Marc Aureliu, între anii 270 și 275.

• *Sfîntul Sfințit Mucenic Lucian*

Lucian a fost cetățean roman dintr-o familie vestită pentru noblețea și bogăția și de asemena pentru înalta învățătură și cunoaștere a membrilor ei. O vreme Lucian a fost ucenicul Sfîntului Apostol Pavel. Mai după aceea, Papa Clement 1-a trims să predice cuvîntul lui Dumnezeu în Galia, împreună cu Sfîntul Dionisie Areopagitul, după ce mai întîi l-a hirotonit întru episcop. Cu rîvnă mare Lucian a semănat cuvîntul lui Dumnezeu, mai întîi în Galia, iar apoi în Belgia. Cînd răul împărat Dometian a început prigoanele împotriva creștinilor, el a trimis o misiune specială

de la Roma în Galia, spre a-i prinde și a-i aduce legați pe misionarii creștini. Ei mai întâi l-au prins pe Sfântul Dionisie, iar apoi au pornit în urmărirea lui Lucian. Aflându-l pe Lucian în Belgia împreună cu ucenicii săi presbiterul Maxianus și diaconul Iulian, soldații i-au ucis pe aceștia doi din urmă la un anumit loc, iar pe Lucian l-au decapitat la un altul. După ce Lucian a fost omorât, trupul lui cel fără cap s-a ridicat în picioare, și-a luat capul în mâini (ca Sfântul Dionisie și ca Sfântul Iovan Vladimir), și așa a mers pînă la locul în care a voit ca să fie îngropat. Acolo a căzut și a fost îngropat acolo. Mai târziu deasupra sfintelor lui moaște s-a înălțat o biserică.

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Dimitri, Țareviciul Rusiei*

Însetatul de nelegiuire Boris Godunov l-a omorât cu perfidie și prin trădare pe copilul Dimitri cel în vîrstă de opt ani, în cetatea Uglich, la anul 1591. După moartea lui, Dimitri i-a apărut unui monah în vedenie și a prorocit că un fals Dimitri se va ridica și va aduce pieirea ucigașului, Boris Godunov, ceea ce s-a și împlinit. Mulțime de minuni s-au lucrat la sfintele moaște ale Țareviciului Dimitri. După cincisprezece ani sfintele moaște s-au aflat întregi și neputrezite. Ele au fost aduse cu slavă și evlavie la Moscova și îngropate în Biserica Simțului Arhanghel Mihail.

Cîntare de laudă la Sfântul Mucenic Dimitri, Țareviciul Rusiei

*Dimitri prunc cu anii, sfînt mare s-a făcut,
Iar Godunov, ucigaș mare, blestemat rămîne în veci.
Însetatul de putere în veci nu se va putea sătura;
Pofta de stăpînire foc cumplit și nestins este
în ambele lumi.
Boris din al său pocal pe oameni otrăvește,
Din care și însuși bînd la osîndă se dă.
La tron el a ajuns pe fluvii de sînge,
Și-aste fluvii se varsă în mlaștina cu viermi.
Pe-al ucigașului cap
Coroana tremură de spaimă.
Cu groaza în oase, Godunov privește spre cer.
Oricine sînge nevinovat varsă, gata fie
Să piară în același fel:
Lege dumnezeiască este aceasta, care nu va pieri.
Pofta de stăpînire - cal înaripat, cu aripi de ceară.
Ajungînd pe culmi, aripile se topesc.
Atunci de pe culmi el în hău se prăbușește,
Mai adînc decît ultimul cerșetor.
Satan atunci dracilor săi zice: „Iată, al sutălea nebun!”
Dimitri, micul țarevici, precum un mielușel
Este ucis.
Prinț moștenitor era el atunci,
Și-așa este și-acum.*

Cugetare

O de-am putea pătrunde în taina Purtării de Grijă a lui Dumnezeu pentru viața fiecărui om! Ne-am umple de spaimă și am tremura înaintea fiecărei nelegiuiri și fiecărui păcat al oamenilor. *Doamne, auzit-am de faima Ta și m-am temut* (Avacum 3: 2). În anumite evenimente mari, taina Providenței lui Dumnezeu defîne evidentă chiar și pentru oamenii mai puțin duhovnicești, cum stau lucrurile

de exemplu atunci cînd ne gîndim la soarta Țareviciului Dimitri și la cea a lui Boris Godunov, cel însetat de putere și vărsător de sînge nevinovat. Spre a-și cîștiga întîiul loc printre nobilii de la Curtea Țarului Teodor, Godunov a otrăvit mulți aristocrați. Cînd a ajuns în poziția de a fi omul cel mai apropiat al țarului, el a plănuit chiar să-1 otrăvească și pe micul Dimitri cel în vîrstă de opt ani, fratele țarului. În mai multe rînduri, prin criminali plătiți, el a administrat cele mai ucigătoare otrăvuri tînărului prinț moștenitor, dar otrava nu a avut nici un efect. Dar Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu a îngăduit ca el să îl ucidă pe țarevici, însă nu în ascuns, ci pe față și în mod public. Godunov a trimis ucigași plătiți care să-1 asasineze pe Dimitri ziua în amiaza mare. Astfel Țareviciul Dimitri s-a făcut mucenic înaintea ochilor poporului, iar Godunov un criminal public înaintea ochilor întregii Rusii. După aceasta, s-a ridicat un anume Dimitri care a zis că el este prințul moștenitor legitim (ca și cum cel care fusese ucis nu era țareviciul cel adevărat). El l-a biruit pe Godunov, care, ajuns la disperare, s-a sinucis bînd o otravă potentă pe care și-a prgătit-o el însuși. Căci așa sfîrșește cel care îi otrăvește pe alții: moare el însuși otrăvit! Cel care l-a ucis pe Dimitri de mîna unui Dimitri a pierit! Cel care ochi duhovnicești să vadă, să vadă atunci taina Proniei Dumnezeiești!

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata potolire a furtunii pe mare (Matei 8: 24): La cum ucenicii au strigat: *Doamne, mîntuiește-ne, că pierim!* (Matei 8: 25), și la cum Domnul doar cu un singur cuvînt a certat vînturile și marea și s-a făcut liniște deplină;

La cum Domnul așteaptă ca și eu să strig către El cu frică și cu cutremur ca să-mi certe furtuna ce-mi vine pe marea vieții mele de la ale mele patimi, de la lume, și de la diavoli.

Predică Despre pacea celor putini la minte și despre bogăția nebunilor

*Căci îndărătnicia omoară pe cei proști și bogăția pe nebuni îi va distruge*²⁷ (Pildele lui Solomon I: 32).

Oare ucide pacea și netulburarea sufletului? Da, atunci cînd ea este fără Dumnezeu. Oare omoară bogățiile materiale? Da, atunci cînd ele sînt fără

²⁷ în Biblia română (Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1988): *...și nepăsarea pierde pe cei fără de minte.*

Dumnezeu, și împotriva Legilor lui Dumnezeu. Căci lipsiți de minte sînt cei care caută o astfel de pace, iar cei care aleargă după astfel de bogății sînt nebuni. Căci în esență ei nici nu caută pacea, ci mai curînd sabia, și nu aleargă după bogății, ci după pieire. Dar care este pacea celor proști, și care este bogăția nebunilor? Pacea celor proști este pacea trupească, iar bogăția nebunilor este benchetuirea întru cele trupești. Irod regele voia o astfel de pace, și l-au năpădit viermii; Izabela a voit o astfel de bogăție și au mîncat-o cîinii.

Dar oare cu ce nume l-am putea numi pe omul care, vrînd să zidească o casă, va gîndi să facă mai întîi acoperișul în aer și numai după aceea să înalțe zidurile și să pună temelia? Noi îl vom numi un puțin la minte și un nebun. Așa sînt și cei care încearcă să-și dobîndească în lume o pace fără ca mai întîi să-și fi dobîndit pacea interioară, și să zidească în lume o bogăție în beneficiul oamenilor fără ca însuși să-și fi dobîndit bogăția interioară. Singură Credița Creștină poate zidi de la temelie, iar Temelia este Hristos, Piatra Cea tare și indestructibilă. Astfel, Credița Creștină clădește pacea și prosperitatea oamenilor pe temelia Hristos. Bindecuvîntată

și plină de bucurie este pacea interioară care se clădește pe Hristos Domnul, și avînd-o pe ea, se poate zidi deasupra și pacea cea din afară. Așa stau lucrurile și cu bogăția cea adevărată și nepieritoare. Este încă și mai bine să spunem că adevărata pace și adevărata prosperitate sînt precum o casă bine zidită, iar pacea cea din afară și bogățiile cele materiale sînt ca niște oarecari brizbrizuri cu care o împodobim pe ea. De se vor desprinde ornamentele, casa va rămîne solidă și în picioare; dar dacă va cădea casa, oare mai sta-vor în picioare brizbrizurile? O fraților, învățătura Creștină este singura învățătură realistă și adevărată despre pace și prosperitate. Toate celelalte sînt prostie și nebunie. Căci cum vor putea vreodată slugile să zidească o casă pe domeniile Stăpînului, fără permisiunea Stăpînului mai întîi și fără ajutorul Lui?!

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Cea Ce ești izvorul adevăratei păci și al adevăratei prosperități, mîntuiește-ne pre noi de pacea proștilor și de prosperitatea nebunilor,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

4 iunie

- *Pomenirea celui între sfinți Părintelui nostru Mitrofan, Patriarhul Constantinopolului*

Tatăl lui, Dometie, fratele împăratului roman Probus, în timpul prigoanelor și-a scăpat viața fugind de la Roma, deoarece era creștin. El s-a refugiat la Bizanț. Titus, Episcopul Bizanțului, l-a hirotonit întru presbiter (preot). Urmînd morții lui Titus, Dometie a fost ridicat pe tronul episcopal din Bizanț. După moartea și a lui, fiul lui cel mai vîrstnic, Probus, a fost ridicat pe scaunul episcopal, iar după moartea lui Probus, sceptrul păstoririi i-a revenit lui Mitrofan. Cînd împăratul Constantin cel Mare l-a văzut pentru întîia oară pe Mitrofan el l-a iubit ca pe un tată. În timpul Primului Sinod Ecumenic de la Niceea (din anul 325), Mitrofan era deja în vîrstă de una sută și șaptesprezece ani. Neputînd deci participa el însuși la lucrările Sinodului, l-a ales pe vicarul lui, Alexandru, ca să meargă în locul lui. Împăratul a cerut Sinodului să-i confere lui Mitrofan titlul de Patriarh. Astfel, Mitrofan a fost cel dintîi Patriarh al Constantinopolului. După aceea împăratul a invitat întregul Sinod să meargă și să cerceteze pe bătrînul arhipăstor, care fiind atît de vîrstnic și de slăbit era întru cele mai de pe urmă ale lui. Cînd împăratul l-a întrebat pe cine ar dori să lase păstor în locul său, Mitrofan l-a numit pe Alexandru din Alexandria. Apoi i-a zis lui Alexandru: „O frate, eu pe tine te las ca pe cel mai vrednic următor al meu!” Apoi Mitrofan a luat mîna Arhidiaconului Atanasie [cel care avea să fie Sfîntul Atanasie cel Mare, Patriarhul Alexandriei] și l-a lăudat înaintea tuturor. După această prorocie, Mitrofan și-a cerut iertare de la toți, iar în următoarele zece zile s-a petrecut ieșirea sufletului său care Domnul, la anul 325.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Concordie*

În timpul vieții lui pămîntești Concordie a fost mare nevoitor și făcător de minuni. Sub împăratul Antoninus el a fost arestat pentru marea lui credință în Hristos. După întemnițări și torturi, el a fost dus înaintea idolului din piatră al lui Zeus și silit să-i jertfească lui. Dar pentru că a scuipat asupra idolului în loc să-i jertfească, Concordie a fost omorît pe loc, prin tăierea capului.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Frontasius, Severinus, Severian și Silanus*

Aceștia au fost muceniciți în Franța sub domnia împăratului Claudius. După ce au fost decapitați, ei s-au ridicat pe picioarele lor, și-au luat capetele în mâini, au traversat râul Ile, și au sosit la Biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, unde Episcopul Fontanus stătea la rugăciune. Intrând în sfânta biserică, ei și-au pus capetele la picioarele episcopului și s-au întins pe pământ, așezându-și mâinile pe piept în semnul crucii. Ei au fost îngropați cu cinste în acea biserică, în timpul înmormântării lor s-au auzit cântînd nevăzute coruri de îngeri.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Zosima, Episcopul Noului Babilon, cetate a Egiptului*
Zosima bine s-a nevoit mulți ani din viață pe Muntele Sinai. Venind la Alexandria cu oarece ascultare el a fost luat și înălțat Episcop al Noului Babilon de către Fericitul Patriarh Apolinarie. El a fost păstor minunat al turmei lui Hristos. Biruindu-se de bătrîneți adînci și de osteneală, el iarăși s-a întors în Muntele Sinai și acolo și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, primind cununa slavei între ierarhii cei mari. El a trăit și a trecut la cele veșnicie în veacul al șaselea.

- *Sfințiți Sfințit Mucenic Astius, Episcopul din Dyrrachium*
Astius a luat mucenicia în timpul împăratului Traian. Mai întîi a fost bătut cu toiege de plumb, apoi despuiat de haine și răstignit de un copac. Trupul lui gol a fost dat cu miere astfel încît viespile și țîntării otrăvitori să-1 muște, și astfel să moară în chinuri. Din mijlocul chinurilor lui, Sfîntul Astius l-a slăvit pe Dumnezeu și s-a odihnit, primind îndoită cunună: a muceniei și a celei mai înalte preoții.

- *Pomenirea Sfintelor Marta și Măria, Surorile lui Lazăr*
După înălțarea Domnului, Lazăr a pornit la vestirea Evangheliei. Cele două Surori ale lui l-au însoțit, fiind pururea cu dînsul. Nu se știe în ce loc au trecut la veșnicie cele două Surori ale lui Lazăr.

Cîntare de laudă la Marta și Măria

Primirea de străini virtute poruncită de Domnul este.

Cu eapînă azi multe suflete au intrat în Rai.

Minunatul Avraam al ospitalității dar

l-a arătat fără măsură:

fără măsură și din inimă, nicidecum ipocrit.

Regele David iară primirea de străini mult o a cinstit;

De aceea cu strășnicie viața Regelui Saul a păzit.

Și cînd Cel Care mai înainte de Avraam a fost

A pășit pe pământ,

Din casa lui David răsărit, silind

întunericul să piară,

Atunci Marta și Măria binecuvîntate

Lucrătoare ale acestui dar s-au arătat.

Surorile lui Lazăr erau ele,

Pentru odihna necăjiților

Neprecupețind nimic.

Lor le-a revenit pe Cel mai mare de sub soare

In casa lor să-L primească.

Primindu-L și odihnindu-L fiecare din el Cerul a cîștigat;

Slujindu-L desăvîrșit cu suflet curat și cu hrană;

Slujindu-L desăvîrșit cu bună grăire și faptă.

Iar Cel Preaînalt le-a răsplătit lor

Desăvîrșit.

*Cînd moartea a-ntristat această iubită casă,
Pentru Surori, lisus pre Lazăr a înviat,
Iară vestirea lor și slava s-a întins pînă
La marginile pămîntului.
Aceasta este răsplata de la însuși Domnul
Pentru-al ospitalității minunat dar,
Căci Domnul iubește ospitalitatea
Cea lucrată din inimă.
Sfînta Biserică cu Marta și Măria se laudă,
Și ne învață pre noi că sîntem
Oaspeți la masa lui Dumnezeu.*

Cugetare

Cumplit lucru este să ucizi un om. Groaza care se pogoară în adîncul rărunchilor ucigașului nu se poate exprima în cuvinte. Cînd o ființă umană se pregătește să oucidă pe o alta, el crede că este ca și cum ar ucide o vită. Dar cînd își duce la îndeplinire planul diavolesc, atunci, deodată, își dă seama că a pornit la război cu cerul și cu pămîntul, și că s-a înstrăinat și s-a rupt pe vecie și de pămînt și de cer. Victima îi terorizează conștiința și somnul zi și noapte. Un cunoscut ucigaș a venit la Avva Zosima de la Muntele Sinai și l-a rugat cu lacrimi să-l tundă monah. Zosima l-a îmbrăcat în îngerescul chip și l-a trimis la Mînăstirea Preacuviosului Dorotei de lîngă Gaza, ca să se nevoiască acolo într-o viață de obște. După nouă ani ucigașul tuns monah s-a întors la Sfîntul Zosima, a dat înapoi straiul monahal și și-a luat vechile lui haine cele de ucigaș în lume. întrebîndu-l bătrînul pentru ce face aceasta, ucigașul i-a zis că timp de nouă ani s-a dat la toate nevoițele ascultării, postirilor, rugăciunii cu lacrimi, privegherilor, și a simțit cu adevărat cum Dumnezeu îi iartă mulțime de păcate; cu toate acestea, o singură crimă simțea că nu i se iartă, deoarece amintirea ei îl chinuia cumplit. El odată ucisese un prunc nevinovat care acum, în pocăința lui, i se arăta în somn neîncetat și îl întreba: „Pentru ce m-ai ucis?” Din această pricină ucigașul hotărîse să înapoieze straiul monahal și să și-l ia înapoi pe cel vechi, și așa să meargă în cetate și să se predea autorităților spre a-și lua osînda plătirii sîngelui cu sînge. Făcînd așa, el a mers în cetatea Diospolis, unde și-a recunoscut crima și a fost executat prin decapitare. Astfel, cu sîngele lui, el și-a spălat păcatul uciderii de oameni.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a demonizaților din ținutul Gherghesenilor [al Gadarei] (Matei 8: 28):

- La cum Domnul a alungat pe demoni afară din acei doi oameni, iar ei au stat blînzi și liniștiți;
- La cum Domnul și lîngă mine stă și așteaptă să-L chem să mă ajute și să mă curățească de toate duhurile necurate care mă stăpînesc pe mine și mă despart de Dumnezeu.

Predică Despre punerea nădejzii în Dumnezeu iar nu în forțele proprii

Pune-ți nădejdea în Domnul din toată inima ta și nu te bizui pe priceperea ta (Pildele lui Solomon 3: 5).

Oare dacă toți munții s-ar porni asupra ta, te vei opinti să-i oprești cu mîna? Desigur, nu. Dacă întunericul tuturor tainelor din cer și de pe pămînt ar înconjura deodată mica luminare a priceperii tale, oare cu acea mică pricepere a ta putea-vei tu să străbați pînă la capătul aceluia întuneric? încă și mai puțin. Nu te bizui pe

priceperea ta, căci cea mai mare parte materiei stricăcioase pe care tu o numești intelect nu valorează mai mult decât un pumn de cenușă. O, omule, nu te bizui pe priceperea ta, căci ea nu este decât un drum pe care se năpustește mulțimea - o mulțime flămîndă, însetată, pestriță și curioasă, mulțimea senzațiilor tale trupești. O, omule, pune-ți nădejdea în Domnul din toată inima ta. La El este priceperea cea fără de sfîrșit și atotvăzătoare. Domnul zice: *Al Meu este sfatul și buna chibzuială, Eu sînt priceperea, a Mea este puterea* (Pildele lui Solomon 8: 14). El privește la cărările pe care aleargă poftetele tale și la toate răspîntiile prin care rătăcesc gîndurile tale. Cu milă și cu dragoste El ți Se oferă ție Călăuză, Povățuitor și Cîrmaci iar tu preferi să te bizui pe priceperea ta întunecată și pieritoare. Dar mai înainte ca să te naști tu, unde era priceperea ta? Unde era priceperea ta atunci cînd a luat formă trupul tău, cînd inima ta a început să bată iar sîngele să-ți curgă prin vene, cînd ochii tăi au început să se deschidă iar iar gura ta să dea prima oară glas? Din a cui pricepere se întîmplau toate acestea, pe cînd mintea ta dormea precum zăcămintele de minereu încă nescoase din mină? Dar chiar și din vremea în care priceperea ta a început să se trezească, poți oare să numeri cu cîte iluzii nu te-a învăluit, poți să numeri toate minciunile în care te-ai încurcat luîndu-le drept adevăr, sau toate pericolele de care nu s-a priceput să te apere? O frate, pune-ți nădejdea numai în Domnul din toată inima ta! El te-a salvat pe tine de nenumărate ori de pacostea propriei tale priceperi, de propriile tale iluzii și minciuni, și de pericolele în care era să cazi din cauza lor. Precum orbul pe lîngă cel care poate să vadă, așa este priceperea ta pe lîngă priceperea lui Dumnezeu. O orbule, pune-ți nădejdea în Cel Care vede! O frate, pune-ți nădejdea numai în Domnul, din toată inima ta!

O Atotvăzătorule Doamne, Carele ești priceperea cea veșnică și fără de greșală, mai adîncă decât universul și mai strălucitoare decât soarele, mîntuiește-ne pre noi și acum de greșelile priceperii noastre,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

5 iunie

- *Pomenirea Sfîntului Sfînt Mucenic Dorotei, Episcopul Tirului*

Dorotei a fost Episcop al Tirului din timpul lui Dioclețian și pînă în vremea împăratului Iulian Apostatul, sub care a suferit torturi și chinuri pentru mărturisirea Credenței Ortodoxe. El a trăit timp de una sută șapte ani pe pămînt și, plăcîndu-I lui Dumnezeu, s-a strămutat la cereștile locașuri ale vieții veșnice la anul 361.

Dorotei a fost un bărbat ce beneficiase în tinerețe de o educație aleasă, iar de-a lungul vieții marea sa învățătură a fost pusă în slujba Bisericii. El a scris foarte multe cărți în greacă și în latină. Cea mai cunoscută scriere a lui este *Syntagma* greco-latină.

- *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Teodor Sihastrul*

Preacuviosul Teodor acesta era făcător de minuni. Curățîndu-și sufletul printr-o viață de lungi nevoințe în pustia Iordanului, Teodor a primit de la Dumnezeu darul facerii de minuni. Călătorind în corabie pînă la Constantinopol, s-a întîmplat că traseul ei a deviat, iar cei din ea se aflau în mare nevoie de apă. Toți călătorii din corabie erau aproape de sfîrșitul vieții din cauza setei. Teodor Sihastrul și-a ridicat mîinile la ceruri, s-a rugat lui Dumnezeu, și a însemnat marea cu semnul crucii. După aceea, el a spus corăbierilor să scoată apă din mare și să bea. Cînd au băut, ei au văzut că este dulce. Cînd au început să se închine înaintea Preacuviosului Avvă, el s-a aplecat la pămînt și le-a cerut cu putere să nu se închine lui, ci să se închine

cu fața la pământ înaintea lui Dumnezeu și să-I mulțumească Lui cu lacrimi, Cel Care a lucrat minunea din dragoste de oameni. Teodor a adormit cu pace la anul 583.

• *Pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Anoub*

Anoub a fost unul dintre marii nevoitori Egipteni. El a luat multe chinuri pentru mărturisirea Credinței. Mai înainte de moartea lui, trei monahi bătrâni au venit la el ca să-l cerceteze și el, văzător cu duhul fiind, le-a arătat lor toate tainele inimii lor. Anoub s-a odihnit cu pace în cea de a doua jumătate a veacului al cincilea.

• *Pomenirea Fericitului Igor*

Igor a fost cneazul Cernigovului și al Kievului. Prigonit de rudeniile lui, el s-a retras din lume și s-a îmbrăcat în sfântul și îngerescul chip. Locuitorii Kievului, nemulțumiți de dinastia Ogovici, voiau să-i extermine pe toți membrii ei. De aceea, ei au atacat mînăstirea în care se afla Igor, l-au prins pe tînărul și nevinovatul schimonah Igor și l-au ucis. Muie au fost după aceea urgiile care au căzut asupra locuitorilor Kievului din pricina acestei crime. Dar deasupra mormîntului acestui fericit monah se vedeau adesea lumînări care se aprindeau singure, iar deasupra bisericii în care era înmormîntat s-a văzut un stîlp de foc care urca pînă la cer. Acestea s-au întîplat în anul 1147.

• *Pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Petru din Koriș*

Acest sfînt Petru s-a născut în satul Koriș, dincolo de Mînăstirea Sfîntului Marcu de lîngă Prizren. (După o altă relatare el s-a născut într-un sat din apropiere de Peci.) Tînăr fiind, el ara pămîntul cu un bou chior. Petru era neobișnuit de blînd și smerit. El s-a retras de foarte timpuriu în viața călugărească a tuturor nevoițelor, precum a făcut și sora lui Elena. El era foarte strict și rîvnitor întru nevoițele cele monahicești. Aflîndu-se în război greu cu ispitirile diavolești, Petru a ieșit din ele biruitor. El de aceea a putut și pe ceilalți frați să îi ajute întru ale lor nevoițe, care venind în număr mare pe lîngă el, l-au avut învățător. Dar fugind de slava cea de la oameni, el s-a ascuns o perioadă de vreme într-o pustietate de pe malurile Rîului Negru, în care mai tîrziu avea să se nevoiască și Sfîntul Ioanichie din Devici. Petru a trecut la cele veșnice aflîndu-se în peștera lui de la Koriș. în noaptea în care s-a odihnit întru Domnul, lumina multor lumînări se vedea arzînd în peștera lui, și se auzeau din ea mulțime de cîntări îngerești. Acest minunat sfînt a trăit, se pare, prin veacul al treisprezecelea. La sfîntele lui moaște făcătoare de minuni, Țarul Dușan a ridicat o sfîntă biserică, care era metoc al Mînăstirii Hilandar. în vremurile mai din urmă rămășițele sfîntelor moaște ale Sfîntului Petru din Koriș au fost duse în taină la locul nevoiței lui de la Rîul Negru, unde se odihnesc și astăzi.

• *Pomenirea Fericitului Constantin, Mitropolitul Kievului*

în zilele Fericitului Cneaz Igor, pe cînd între familiile domnitoare rusești era tulburare și ceartă de moarte, aceeași confuzie și dezordine domnea și în Biserică, în care aveau loc dese schimbări de ierarhi. Astfel, după moartea Mitropolitului Mihail de Kiev, Prințul Izyaslav l-a ridicat pe scaunul mitropolitan pe cunoscutul și învățatul monah Klim, dar fără să ceară binecuvîntarea Patriarhului Constantinopolului, așa cum cerea rînduiala seculară. Patriarhul de aceea l-a trimis pe Mitropolitul Constantin să cerceteze situația. Constantin l-a scos pe Klim din scaun și pe toți clericii pe care acesta îi hirotonise. Din această pricină s-a făcut tulburare în popor: unii țineau partea lui Klim, alții a lui Constantin. Apoi, la dorința cnejilor ruși, Patriarhul a trimis un al treilea, pe Teodor, și astfel atît Klim cît și Constantin au fost înlăturați. După ce Constantin a

murit, la anul 1159, s-a deschis testamentul său care conținea un lucru de mirare: în el, cel ce murise cerea ca trupul lui să nu fie îngropat după datina creștină, ci să fie zvîrlit spre mîncarea cîinilor, întrucît se socotea vinovat și responsabil pentru tulburarea produsă în Biserică. Neîndrăznind să calce dorința cea mai de pe urmă a celui care fusese Mitropolitul Constantin, dar și cu mare spaimă, oamenii au luat trupul mitropolitului și l-au aruncat pe un cîmp, unde a rămas timp de trei zile. În acele trei zile deasupra Kievului au fost tunete și fulgere înfricoșătoare, iar pămîntul s-a cutremurat. Trei stîlpi de foc s-au arătat deasupra trupului lui Constantin. Văzînd toate acestea, cneazul Kievului a poruncit ca trupul Mitropolitului Constantin să fie luat și înmormîntat cu cinste, în biserica în care se afla îngropat și trupul Fericitului cneaz-monah Igor. Imediat după aceea în natură s-a reinstalat pacea. Astfel a îndreptățit Dumnezeu pe robul Său smerit.

Cîntare de laudă la Sfîntul Anoub

*„Anoube, peste doar trei nopți,
înaintea Domnului vei merge,
de viața ta să dai seamă;
deci întru acest ceas,
nu ne lipsi pe noi
de ultimul tău cuvînt de-nvățătură!”*
*Trei bătrîni grăit-au acestea,
Cu totul ninși de ani.*
*„ Pentru Cinstita Cruce a lui Hristos
și i pentru Credința Sfîntă,
la schingiuri am fost dat.
Eu am voit capul să-mi dau
Pentru Domnul,
Dar El m-a întors de la aceasta;
El nu a binevoit să mă încununune
Cu a muceniei slavă.
Nu cereți niciodată de la Domnul
Cele pămîntești.
Pe mine Domnul m-a odihnit
Cu tot binele.
El îngerii la mine a trimis,
Și hrană cerească.
Orice am mai cerut de la El
El cu îmbelșugare mi-a dăruit.
El mi-a dăruit să văd și să pricep
Mulțime de taine.
El cerurile mi-a dat să văd
Și mulțime de îngeri,
Apostoli, sfinți și mucenici.
Eu văzut-am fețele lor,
Și ce înseamnă bucuria, fericirea,
Dulceața cerească
A Raiului.
Eu iadul l-am văzut
Și chinurile păcătoșilor;
Văzut-am hoardele de diavoli.*

*Minciună buzele mele nu au grăit nicicînd,
Iar pămînteştile plăceri
Desăvîrşit am lepădat.
Mie Faţa Domnului meu îmi străluceşte
Mai tare decît soarele.
Aşa, fraţilor,
Iertaţi pre Anoub, păcătosul. "*

Cugetare

Să nu încălcaţi vreodată sfîntul post de miercurea şi vinerea. Acest post este poruncit de Biserică şi are temelii adînci. Dacă vreodată l-aţi încălcat, cereţi iertare cu lacrimi de la Dumnezeu, şi nu mai păcătuiţi. Creştinii evlavioşi nu se socotesc scutiţi de acest post nici cînd călătoresc, nici cînd sînt bolnavi. Sfîntul Pahomie a văzut nişte oameni care duceau un mort la groapă şi a mai văzut şi doi îngerî în cortegiul de îngropăciune. El s-a rugat lui Dumnezeu ca sâ-i descopere taina prezenţei celor doi îngerî în cortegiul de îngropăciune al aceluî om. Ce bine a făcut acest om astfel încît chiar îngerîii lui Dumnezeu sâ-1 însoţească pe ultimul lui drum? După Purtarea de Grijă a lui Dumnezeu, amîndoi îngerîii s-au apropiat de Pahomie şi i-au zis: „Unul dintre noi este îngerul Sfintei Miercuri, iar celălalt este îngerul Sfintei Vineri. Văzînd cum acest om purea, chiar pînă la ultima lui suflare, a păzit cu sfîntenie postul de miercurea şi vinerea, noi cu cinste îl ducem pe el la groapă. Aşa cum el a păzit postul pînă la moarte, aşa şi noi îl slăvim pre el.”

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a slăbănogului (Matei 9: 2-6): La cum Stăpînul cel bun i-a dat sănătatea slăbănogului, zicînd: *Scoală-te şi umblă!* La cum şi Sfînta Biserică aduce înaintea lui Dumnezeu sufletul meu slăbănog, ca Domnul sâ-1 vindece pre el, numai de şi eu voi voi cu adevărat aceasta.

Predică *Despre binele milosteniei*

Nu zăbovi a face bine celui ce are nevoie, cînd ai putinţa sâ-l ajuţi (Pildele lui Solomon 3: 27).

Domnul ţie nu-ţi refuză cele de care ai nevoie, deci nici tu nu refuza pe omul pe care Domnul l-a trimis la tine ca sâ-ţi cerce inima. Dacă o dată în viaţă îţi întinde un cerşetor mîna ca sâ-i dai ajutor, dâ-i şi nu-1 refuza. Adu-ţi aminte de toţi anii vieţii tale, şi de toate ceasurile dintr-o zi, şi toate minutele unui ceas, minute din atîtea mii de zile în care şi tu îţi întinzi mîna către Dumnezeu cerînd ajutor, iar Dumnezeu îţi dâ şi nu te refuză niciodată. Adu-ţi aminte de milostivirea lui Dumnezeu, şi atunci lipsa ta de milostivire te va arde ca un cărbune aprins, şi nu-ţi va da pace pînă cînd nu te vei pocăi şi nu-ţi vei muia inima.

Să nu zici: „Cerşetorii mă enervează!” Pe pămînt trăiesc atîtea milioane de oameni, şi ei toţi cerşetorii sînt înaintea lui Dumnezeu! Împăraţii ca şi lucrătorii cu palmele, cei bogaţi ca şi cei care slujesc, ei toţi sînt cerşetorii înaintea lui Dumnezeu. Şi Domnul niciodată nu zice: „Cerşetorii Mă enervează!” O, omule, dâ mulţumită lui Dumnezeu cînd vine cineva sâ ceară ceva de la tine, de ordin sufletesc sau material! Aceasta înseamnă că eşti un om în care Dumnezeu are încredere. Aceasta înseamnă că Dumnezeu ţi-a încredinţat ţie unele dintre cele bune ale Lui, căci toate cele bune de pe pămînt şi din ceruri ale Lui sînt. Arată-te vrednic de această dumnezeiască încredere; arată-te vrednic în acestea mai mici, aşa încît sâ fii aflat vrednic şi de încredinţarea celor mai mari!

O, Stăpîne Doamne Cel bogat întru toate, înmoaie inimile noastre și luminează înțelegerea noastră, ca fim milostivi întru bunurile pe care Tu, în atotmilostivirea Ta, ni le-ai încredințat nouă,
Căci a ta este toată slava și mulțumită în veci, Amin.

6 iunie

• *Pomenirea Sfântului Cuvios Visarion*

Visarioan s-a născut și a fost educat în Egipt. El s-a închinat vieții duhovnicești de la o vîrstă foarte timpurie și nicicînd „nu și-a întinat veșmîntul primit la Botez”. El l-a cercetat pe Sfîntul Gherasim de la Iordan și a învățat mult de la Sfîntul Isidor Pelusiotul. El și-a supus trupul cu postiri și privegheri aspre, dar și-a ascuns cu grijă nevoițele de ochii omenești. El odată a stat la rugăciune timp de patruzeci de zile încheiate, fără ca să guste nici hrană, nici apă, nici somn. El purta o singură haină și vara, și iarna. El avea marele har al facerii de minuni. El nu avea un colț al lui unde să-și plece capul, ci a viețuit în munți și în crăpăturile pămîntului pînă la bătrînețele sale adînci. El cu darul facerii de minuni vindeca bolile oamenilor și multe alte minuni făcea, spre folosul poporului și spre slava lui Dumnezeu. El a adormit cu pace la anul 466 după Hristos.²⁸

• *Pomenirea Cuviosului Părintelui nostru Ilarion cel Nou*

Ilarion a fost starețul Mînăstirii Dalmaților din Constantinopol. El a fost ucenicul Sfîntului Grigorie Decapolitul și următorul vieții Sfîntului Ilarion cel Mare, al cărui nume cu cinste l-a purtat. Ilarion era puternic în rugăciune, neînfricat și stăruitor în nevoițe de tot felul. El a fost chinuit mult pentru cinstirea sfîntelor icoane de către răii împărați iconoclaști, între care Leon Armeanul. Dar Leon Armeanul a fost omorît cu sabia de propriile lui gărzi, întru același loc dintru aceeași biserică în care nelegiutul smulse și aruncase la pămînt Icoana Mîntuitorului, prima icoană profanată din prigoanele pornite de el. Sfîntul Ilarion atunci a fost scos din închisoare, dar numai pentru scurt timp. El din nou a fost torturat și ținut în carcerile temnițelor, pînă ce la putere a venit binecredincioasa împărăteasă Teodora. Ilarion era văzător cu duhul și avea și darul străvederii. El a văzut îngerii care au ridicat la cer trupul Sfîntului

în Proloagele grecești, Sfîntul Visarion este pomenit la 20 februarie.

Teodor Studitul, care murise. Plăcîndu-i lui Dumnezeu, Sfîntul Ilarion cel Nou a adormit cu pace și s-a strămutat la împărăția Cerurilor la anul 845, pe cînd se afla întru al șaptezecilea an al vieții sale.

• *Pomenirea Sfîntelor Cuvioase Mucenițe Arhelais, Tecla și Susanna*

Fecioare călugărițe fiind ele, Arhelais, Tecla și Susanna se nevoiau într-o mînăstire necunoscută de lîngă Roma. Cînd a izbucnit prigoana împotriva creștinilor sub Dioclețian, ele s-au refugiat în Campania, stabilindu-se în cetatea Nolei. Dar ele nu și-au putut tăinui viețile lor sfinte, iar oamenii de prin împrejurimi au început să vină la ele, căutînd sfat pentru viață, povățuire și ajutor în necazurile și infirmitățile lor. De aceea, în cele din urmă, călugărițele fecioare au fost prinse și aduse în fața nelegiuitei judecări păgînești. Ele liber și pe față au mărturisit credința lor în Hristos. Cînd judecătorul Leontie a întrebat-o pe Sfînta Arhelais despre Credința Creștină, ea a zis: „Prin puterea lui Hristos eu calc în picioare puterea diavolului, și prin a Lui putere eu povățuiesc poporul cu pricepere, ca și ei să cunoască pre Unul și Adevăratul Dumnezeu. Și întru Numele Domnului meu Iisus Hristos, Fiul Unul Născut al Tatălui, prin mîinile mele, ale roabei Sale, se dă sănătate celor bolnavi din popor.” Toate cele trei fecioare au fost biciuite, asupra

lor s-a aruncat cu păcură încinsă, și au fost chinuite cu foamea în temniță. La urmă ele au fost omorâte prin tăierea capetelor. Pe când erau duse la eșafod, înaintea lor s-a înfățișat un înger al Domnului, pe care l-au văzut și unii dintre torționari; ei s-au înspăimântat atât de tare, încît nu au putut să-și ridice securile și să taie capetele fecioarelor. Dar feciarele însele i-au întărit pe aceștia, cerîndu-le să-și facă grabnic datoria. Și astfel, ele au fost tăiate ca niște milușele, iar anul era 293 după Hristos. Ele astfel s-au strămutat întru împărăția lui Hristos, spre a se odihni și a se bucura de fața Domnului în veșnicie.

Cîntare de laudă la Sfîntul Visarion

*Visarion Sfîntul, de acoperiș și hrană lipsit,
Fecioria-și păzește din leagăn pîn' la moarte:
Fecioria trupului și curăția minții.
De aceea plin de darul priceperii este el,
Al priceperii dumnezeiești și puterii.
El darul bucuriei și al păcii are,
Nu cunoaște tristețea și apăsarea.
El nu cunoaște tristețea, nici întristarea,
Avîndgîndul curat și mintea curată,
Străvăzătoare, limpede precum cristalul.
Cîndflacăra dumnezeieștii iubiri
în inima lui s-a aprins,
El a-nceput să lucreze multe și mari minuni.
El a umblat precum pe pămînt și pe ape,
Iar necuratele duhuri de spaima lui tremurau.
El soarele a oprit și a lungit ziua,
Și tot ce cu gura rostea se făcea faptă.
Întru el Dumnezeu cu putere lucra,
Căci lui Dumnezeu i se supunea pururea-n toate.
O, de minunișăcătorule Părinte,
Roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să ne miluiască pre noi
Prin rugăciunile tale!*

Cugetare

Bucuria răutăcioasă este o haină murdară și răumiroitoare pe care uneori duhul nostru o îmbracă cu mare satisfacție. Căci în chiar momentul în care te bucuri de căderea în păcat a fratelui tău, cazi și tu, spre marea satisfacție a diavolului, care cu un singur cîrlig prinde astfel doi pești. Frăția cea după trup este cu adevărat o legătură foarte puternică, dar frăția cea după duh este cu mult mai tare. Dacă te întristezi de păcatul fratelui tău celui după trup, de ce nu te întristezi și de păcatul fratelui tău celui după duh? Dacă tu ascunzi păcatul fratelui tău celui după trup, de ce trîmbițezi cu satisfacție păcatul fratelui tău celui după duh? întrebi cine sînt frații tăi cei după duh? Ei sînt toți creștinii -toți cei care împreună cu tine se împărtășesc dintru Același Sfînt Potir și dintru Aceeași Viață. O, cît de mari erau sfinții în dragostea lor frățească! O cît de departe era de ei bucuria cea răutăcioasă! Despre Sfîntul Visarion s-a zis: Odată toți frații erau strînși în biserică la rugăciune. Starețul s-a apropiat de unul dintre ei care păcătuse și i-a poruncit să iasă din biserică. Monahul s-a îndreptat supus și umilit către ieșire, iar Visarion i-a urmat lui zicînd: „Păcatul lui l-am făcut și eu!”

Cugetare

Să luăm aminte la minunata înviere a fiicei lui Iair:

La cum Stăpînul a liniștit mulțimea, zicîndu-le că fecioara nu a murit, ci doarme;

La cum El a luat-o de mînă iar copila s-a ridicat vie;

La cum Stăpînul poate învia și sufletul meu, cel omorît cu păcatele, printr-o singură atingere a Duhului Lui de Viațadătător.

Predică Despre paza inimii

Păzește-ți inima mai mult decît orice, căci din ea țîșnește viața (Pildele lui Solomon 4: 23).

Inima este sediul voinței, al iubirii, al priceperii, în ea se află fața Presfintei și Dumnezeieștii Treimi. Inima este casa Tatălui, altarul Fiului și atelierul Duhului Sfînt. Domnul inima omului o voiește: *Dă-mi mie, fiule, inima ta* (Pildele lui Solomon 23: 26). O fraților, mai presus de toate cele pe care le păziți cu strășnicie, păziți-vă inima! De s-ar și răsturna munții, de-ar și seca toate apele pămîntului, de v-ar și părăsi toți prietenii și de v-ați pierde toate averile, de chiar tot trupul vostru s-ar umple de viermi, nu vă înfricați, măcar de și întreaga lume v-ar împroșca cu batjocura ei! Ci voi păziți-vă doar inima, păziți-o în orice urgie s-ar întîmpla să cadă asupra voastră, și lipiți-o strîns de Domnul. Căci din inimă țîșnește viața; și cum ar mai putea ea țîșni dacă în ea nu se sălășluiește suflarea Domnului și Izvorul Vieții - suflarea lui Dumnezeu?

Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe cînd omul cel rău din comoara lui cea rea scoate afară cele rele (Matei 12: 35). Acestea sînt cuvintele rostite de Domnul, Cel Care umple vistieria inimii tale cu bogățiile Lui. Dar cine e *omul cel bun* El este cel care are comoara cea bună în inima lui. Și cine este *omul cel rău* Este cel care are comoara cea rea în inima lui. *Căci din inimă* [a omului celui rău] *ies: gînduri rele, ucideri, adultere, desfrînări, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule* (Matei 15: 19), și din inima cea bună *ies dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blîndețea, înfrînarea, curăția* (Galateni 5: 22-23). Vedem noi oare ce mare vistierie este inima omului? Oare vedem noianul pe care poate să-l încapă inima omului? O, frate, însuși Duhul Sfînt Dumnezeu, dacă binevoiește, poate să încapă în inima omului. Nu numai că poate, dar El și vrea. El doar așteaptă ca tu să-ți pregătești inima pentru El, și să o prefaci în biserică sfîntă, căci Duhul Sfînt Dumnezeu nu Se poate sălășlui decît într-un templu. Așa precum șarpele își păzește pururea capul, așa și tu, fiule, păzește-ți pururea inima. Mai presus decît toate cele pe care le păzești cu strășnicie, fiule, păzește-ți inima! Căci în inimă intră viața, și din ea iarăși viață iese, viața de la Dumnezeu cel Viu.

O Stăpîne Doamne de Viață dătătorule, ajută-ne nouă să ne păzim inima pururea pentru Tine, Domnul și Dumnezeul nostru,

Căci noi pre Tine Te lăudăm, Ție îți mulțumim și pre Tine Te slăvim în veci, Amin.

7 iunie

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Teodot din Ankira*

Acest mucenic al lui Hristos a fost creștin în taină și din această poziție a ajutat puternic Biserica, adunînd și îngropînd cu cinste trupurile mucenicilor lui Hristos. Astfel, el a îngropat trupurile a șapte fecioare care fuseseră omorîte pentru mărturisirea Sfintei Credințe. Dar cînd păgînii au prins de veste, ei l-au supus la aceleași torturi și la urmă l-au omorît. (Vezi și ziua de 18 mai, pentru mai multe detalii din viața Sfîntului Teodot.)

- *Pomenirea Sfîntelor Mucenițe Chiriaca, Valeria și Măria*

Aceste mucenițe au fost toate trei din Cezareea Palestinei. Când a început prigonirea creștinilor, ele s-au retras din cetate și s-au ascuns la o colibă, unde au petrecut în rugăciune neîncetate către Dumnezeu, postind și rugându-se ca să se răspîndească în întreaga lume credința creștină și ca prigonirea Sfintei Biserici a lui Hristos să înceteze. Fiind birfite la stăpînire, ele au fost aduse înaintea judecării, torturate, și ucise în chinuri la anul 304. Astfel s-au încununat aceste sfinte mucenițe cu slăvitele cununi ale martiriului.

- *Pomenirea Sfîntului Sfințitului Mucenic Marchellus, Papă al Romei*
în timpul domniei lui Maximian, Marchellus, Papă al Romei fiind, a fost osîndit să pască vitele la un oarecare loc. Spre a-i plăcea lui Dioclețian, care îl făcuse al doilea împărat, Maximian a început să construiască băi publice la Roma, așa-numitele Thermae, și i-a silit pe creștini să lucreze la ele, precum faraon îi silise odinioară pe evrei să frămînte cărămidă în Egipt și să facă cele mai chinuitoare și periculoase munci. Mulți creștini au pierit muceniciți astfel. Printre ei s-au numărat diaconul Chiriac, care avea mare putere asupra diavolilor și o vindecase pe Artemia, fiica posedată a lui Dioclețian, și pe Jovia, fiica împăratului persan, și le botezase pe amîndouă; de asemenea printre aceștia s-a numărat Artemia însăși; apoi diaconii Sisinie, Smaragdus și Largius, cei care au fost împreună cu diaconul Chiriac; diaconul Afronianus; doi soldați romani proaspăt botezați, Papius și Maurus; bătrînul Saturnin; Crescentianus; și vericitele fecioare Priscilla și Lucina, care din averile lor făcuseră cimitirul pentru creștinii uciși. Sfîntul Papă Marchellus a păzit vitele vreme îndelungată, iar la urmă, din pricina înfometării, umilințelor și torturilor din partea soldaților, s-a odihnit și și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu.

- *Sfîntul Sfințit Mucenic Marchellinus, Papă al Romei*
Marchellinus a fost predecesorul Papei Marchellus pe tronul patriarhal de la Roma. Când împăratul Dioclețian l-a chemat la ordine și l-a amenințat cu torturile, Marchellinus a jertfit idolilor, drept pentru care împăratul i-a dăruit un strai scump. Dar după aceasta Marchellinus s-a pocăit cu amar pentru lepădarea lui de Hristos, ca altădată Apostolul Petru. La vremea aceea se ținea un sinod al episcopilor în regiunea Campania. Papa Marchellinus s-a îmbrăcat în sac, și-a turnat cenușă pe cap și a intrat astfel în sfînta adunare, mărturisindu-și păcatul înaintea tuturor și cerînd judecată. Părinții i-au zis că el singur trebuie să se judece. Atunci Marchellinus a zis: „Eu vrednic de rangul preoțesc nu mă mai socotesc a fi; iar trupul meu îngropare să nu aibă după moartea mea, ci la cîini să fie aruncat.” Zicînd acestea, el a legat cu blestem pe oricine i-ar călca dorința după moarte. După acestea Marchellinus s-a dus înaintea lui Dioclețian, i-a aruncat cu dispreț înaintea straiului cel scump, l-a mărturisit pe Hristos și i-a blestemat pe idoli, împăratul turbat a poruncit ca Marchellinus să fie torturat și apoi omorît în afara cetății, împreună cu trei bărbați aleși și făcători de bine: Claudie, Cyrinus și Antoninus. Trupurile acestor trei bărbați au fost îngropate imediat, dar trupul Papei Marchellinus a zăcut neîngropat vreme de treizeci și șase de zile. Sfîntul Apostol Petru însă i-a apărut noului Papă, Marchellus, și i-a poruncit ca să ia trupul lui Marchellinus și să-l îngroape, zicîndu-i: *Cel ce se smerește pe sine se va înălța* (Luca 18: 14).

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Danul din Pustia Sketică*
Acest Daniil a fost starețul vestitului Schit din Egipt. El a fost ucenicul Sfîntului Arsenic și povățuitor al multor sfinți mari. Multe din cuvintele și învățăturile lui

sînt cuvinte vii și faruri călăuzitoare pentru monahi și astăzi. Odată, pe cînd barbarii au atacat Schitul, frații l-au chemat îngroziți ca să fugă împreună cu ei. El le-a zis: „Dacă Domnul însuși nu mă va păzi, atunci la bun mi-ar fi să trăiesc?” Daniil a mai zis: „Cu cît ți se îngrașă trupul mai tare, cu atît mai mult îți slăbește sufletul.” El a viețuit împreună cu fații în obște timp de patruzeci de ani, dar după aceea s-a retras în pustie, la anul 420 după Hristos. El s-a întîmplat la Alexandria cînd un bătrîn desfrînat și rău și-a ucis pe nora lui, Sfînta Tomaida (vezi aprilie, în 13 zile), pentru că și-a păzit întreagă fecioria ei împotriva desfrînatului ei socru. Daniil și ucenicul lui au luat trupul sfîntei și l-au îngropat.

Cîntare de laudă la Sfîntul Marchellinus

*O păcătosule, alungă deznădejdea,
Șifă pocăință înaintea lui Dumnezeu,
Căci deznădejdea este bucuria diavolilor.
Iată Marchellinus ierarhul lui Dumnezeu a fost,
Iar cînd fiarele schingiurilor a văzut,
De Domnul înaintea împăratului pămîntesc
s-a lepădat.*

*Dar pe el deznădejdea nu l-a biruit,
Ci el mai înainte a alergat
Și păcatul și-a mărturisit pe față.
Apoi cu vitejie el păcatul și-a spălat
Intru al lui sînge.*

*O păcătosule, nu te omorî de întristare,
Nu ține înăuntru șerpilor păcatului.
Căci păcatul ascuns este ca un șarpe în inimă,
Care inima păcătosului ce se tînuiește roade.
Petru Apsotolul a păcătuit, dar îndată ieșind,
A plîns cu amar.*

*Așa fac cei care se pocăiesc întru adevăr.
Cînd un mare Apostol și un mare ierarh au păcătuit,
Dar pocăindu-se cu amar, i-a iertat Dumnezeu,
Oare crezi că El
nu te va ierta și pe tine?
Ci doar pocăiește-te cu amar,
Fără să-ntîrzi.*

*Căci moartea păzește la uși,
Ea vine cînd nici gîndești,
Ea te poate despărți de Domnul pe vecie
Dacă tu îți amînipocăința.
Grăbește, scutură deznădăjduirea!
Grăbește la pocăință cu amar!*

Cugetare

Sfînții au un acut sentiment al conștiinței. Ceea ce omul obișnuit consideră doar o scăpare, sfînții socotesc o mare călcare a Legii lui Dumnezeu. S-a povestit despre Avva Daniel că de trei ori l-au luat rob tîlharii, ducîndu-l în adîncul pădurii. Din fericire, el de două ori a scăpat din acea sclavie, iar a treia oară, vrînd să scape, el l-a lovit pe un tîlhar cu o piatră, l-a ucis și a fugit. Această crimă a apăsat ca plumbul inima bătrînului. Neștiind cum să facă, el a mers atunci la Patriarhul Alexandriei, Timotei, i-a mărturisit păcatul lui și a cerut sfat. Patriarhul l-a

mîngîiat și l-a slobozit fără nici un canon. Dar conștiința continuînd să-l tulbure, el s-a dus și la Papa de la Roma. Papa i-a zis aceleași lucruri ca Timotei al Alexandriei. În continuare tulburat și nemulțumit, Daniel a mers pe rînd la Patriarhii ceilalți, ai Constantinopolului, Antiohiei și Ierusalimului, mărturisindu-le tulburarea inimii lui și cerînd sfat. Dar sfaturile primite nu-i împrăștia tulburarea inimii. Atunci el s-a întors la Alexandria și s-a predat autorităților explicîndu-le crima lui. Autoritățile l-au arestat, și l-au dus înaintea Ducelui Alexandriei la judecată. Avva Daniil a arătat în amănunte înaintea tribunalului crima lui, cerînd să fie omorît pentru aceasta, cum cerea legea, spre a-și mîntui sufletul de chinurile cele veșnice. Ducele s-a minunat și s-a uimit de povestea și cererea bătrînului și la urmă i-a zis: „Du-te, Părinte, și roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, chiar de vei mai și ucide încă șapte din aceștia!” Văzînd așa și inima lui neaflînd cu nici un chip alinare, Avva Daniil a hotărît să ia la chilia lui un lepros și să-l îngrijească pînă la moartea lui, iar cînd acel lepros va muri, să ia altul. Așa a și făcut, și a aflat liniștea conștiinței lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a femeii cu curgerea de sînge:

La cum, avînd credință mare, femeia cu scurgere de sînge s-a atins de poala hainei Domnului Iisus și s-a vindecat îndată;

La cum și sufletul meu este asemenea femeii cu scurgere de sînge, cîtă vreme este rob păcatului trupului și sîngelui;

La cum, printr-o singură atingere a Stăpînului Hristos, sufletul meu poate primi vindecare și însuflare dumnezeiască.

Predică *Despre imitarea furnicii*

Du-te, leneșule, la furnică, și vezi munca ei și prinde minte! (Pildele lui Solomon 6: 6).

Este voia lui Dumnezeu, a Aceluia Care ne-a trimis în lume, ca să lucrăm cîtă vreme ne aflăm în lume. Stăpînul Hristos însuși ne poruncește: *Lucrează! Priveghează!* El îi laudă pe cei care își înmulțesc talanții primiți și îi osîndește pe cei care își îngroapă talanții. El numește timpul petrecut de El pe pămînt slujire și zice că El nu a venit în lume ca să fie slujit, ci ca să slujească. El folosește ca exemplu pe Tatăl Său Cel Ceresc și zice: *Tatăl Meu pînă acum lucrează; și Eu lucrez* (Ioan 5: 17). El le poruncește ucenicilor Lui: *Lucrați cîtă vreme aveți lumină.*

O ce cumplită rușine este pentru om cînd furnica, această făptură mică și lipsită de rațiune, este dată ca pildă a sîrguinței, demnă de urmat! Dar, atunci cînd omul nu este în stare să imite sîrguința lui Dumnezeu, este nevoie să fie trimis cel puțin la exemplul furnicii, pe care să-l urmeze! Furnica lucrează vara întregă și își pregătește hrana ei pentru iarnă. Fraților, oare noi ne pregătim hambarele noastre de iarnă, pe care să le deschidem și să ne înfruptăm din ele după moarte? O, să nu ne fie nouă a ne înfățișa cu mîinile goale înaintea Celui Care ne dă nouă cu mînă largă de toate, și din belșug, tot timpul cît ne aflăm în viața aceasta!

Lenea este unul dintre păcatele de moarte, căci ea ucide sufletul omului. Sufletul trîndav este peștera tuturor viciilor; sufletul trîndav este locuința diavolului.

O Stăpîne Atotputernice Doamne, Tu Care ești pururea însăși pacea și însăși lucrarea, izbăvește-ne pre noi de ucigătoarea trîndăvie și mișcă-ne pre noi spre lucrarea faptelor celor bune cu puterea Duhului Tău Celui Sfînt, spre mîntuirea sufletelor noastre.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci.

Amin.

8 iunie

• *Pomenirea Sfântului Efrem, Patriarhul Alexandriei*

În timpul domniei împăratului Bizantin Anastasie, Efrem era guvernatorul părților răsăritului. El era vestit tuturor pentru marea lui pietate și milostivire, lucruri pentru care era pretutindeni cinsit de către toți. Când a trebuit ca să se rezidească Antiohia, care fusese distrusă de cutremur și de incendiu, împăratul 1-a desemnat pe Efrem să conducă și să organizeze această muncă. Efrem s-a achitat de această misiune vastă și dificilă cu râvnă și cu dragoste. Printre tăietorii de piatră care lucrau la acel vast șantier se afla și un episcop care, din motive necunoscute, își lăsase dioceza lui și se coborîse să muncească la tăierea pietrei, fără ca nimeni să știe că el de fapt era episcop, într-o zi el s-a așezat să se odihnească alături de ceilalți lucrători, după niște ceasuri extenuante de muncă, și a adormit.

Guvernatorul Efrem a privit la acest om și a văzut un stîlp de foc înălțîntu-se de la trupul lui pînă la cer. Uluit și înspăimîntat, Efrem 1-a chemat la el pe acel bărbat și 1-a jurat să îi spună cine este. Bărbatul a șovăit, dar în cele din urmă i-a mărturisit lui Efrem că este episcop, și i-a prorocit că el, Efrem, va fi hirotonit Patriarh al Antiohiei. (Tronul Patriarhiei de Antiohia fiind atunci vacant, deoarece bătrînul Patriarh Eufrație pierise în cutremur.) Cu adevărat, Efrem a fost ales și sfințit episcop și patriarh. Din pricina marii lui bunătăți, curații și râvne pentru Sfînta Ortodoxie, Dumnezeu i-a dăruit marele har al facerii de minuni. Odată, în scopul de a-l convinge pe un eretic că Ortodoxia este adevărată, el și-a așezat felonul în mijlocul unui foc și s-a rugat lui Dumnezeu. Felonul a rămas în foc timp de trei ceasuri fără ca să ardă. Văzînd aceasta, ereticul a rămas uimit și înspăimîntat și s-a lepădat de erezia lui. Sfîntul Efrem s-a odihnit cu pace la anul 546 după Hristos, strămutîndu-se la locașurile împărăției lui Dumnezeu.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Zosima din Fenicia*

Sfîntul Zosima s-a născut în satul Synada, în apropiere de Tir. Acolo el a viețuit într-o mînăstire, întru toate nevoințele călugărești. Avînd conștiința nepătată, el vedea lucrurile de la depărtare, în duh, și cunoștea ce se întîmplă în lume. Astfel, el a prezis și a văzut distrugerea Antiohiei prin cutremur și, plîngînd cu amar, s-a închinat la pămînt și s-a rugat lui Dumnezeu ca această cetate să nu se distrugă cu desăvîrșire. S-a întîmplat odată că un leu care bîntuia prin acele locuri i-a prins și i-a ucis catîrul care îi aducea apă. Sfîntul i-a poruncit atunci leului ca să slujească el în locul catîrului, ducînd sarcina. Leul s-a făcut blînd ca un miel înaintea bătrînului și a dus acea sarcină pînă la porțile Cezareei, unde Avva Zosima i-a dat drumul să plece. Sfîntul Zosima a adormit cu pace în veacul al șaselea.

• *Pomenirea Sfîntului Marelui Mucenic Teodor Stratilat*

Acest Sfînt se prăznuiește la 8 februarie, cînd se povestește viața lui. Totuși, Biserica îl pomenește și la 8 iunie, cînd se face prăznuirea mutării sfintelor lui moaște de la Heraklion la Evhaita. Înaintea muceniei sale, Sfîntul Teodor a lăsat următoarele porunci în testamentul pe care i 1-a lăsat lui Varus, robul lui: „În Evhaita să îngropi trupul meu, în pămîntul strămoșilor mei.” Sfîntul Anastasie din Sinai a scris despre o minune a icoanei Sfîntului Teodor: în orașul Karast de lîngă Damasc se afla o biserică închinată Sfîntului Teodor Stratilat. Cînd Saracini au cucerit Damascul, un grup de saracini s-au instalat în biserică cu nevestele și copiii lor. Acolo în frescă pe un perete se afla pictat chipul Sfîntului Teodor. Unul dintre

saracini a tras cu o săgeată și a lovit chipul Sfintului în față. Pe dată din fața Sfintului a început să curgă sânge. Curînd după aceea, toți saracinii aceia au pierit în acea biserică. Sfîntul Anastasie zice că el însuși a fost în acea biserică și a văzut chipul sfîntului și urmele de sânge închegat de pe fața lui.

Cîntare de laudă la Sfîntul Efrem, Patriarhul Antiohiei

*Sfîntul Efrem, bărbatul evlaviei,
împotriva făcătorilor de rele
s-a oștit.*

*Oștean al Bisericii a fost el,
Ce contra păcatului nebunesc al ereziei
A luptat.*

*Oștean al Bisericii a fost el,
Al Bisericii de Hristos răscumpărate
Și pururea proslăvite
Prin Scumpul Său Sânge pe Cruce vărsat.
Efrem pe a lui Hristos turmă
De lupi o păzește,*

*Cuiburile păianjenilor
Nimicînd.*

*Sfîntul Efrem, alesul lui Dumnezeu,
A luminat în Antiohia.*

*Prin a lui sfîntă gură Biserica a strălucit
Ca în vremurile slăvitului Hrisostom.*

*Cu darul minunat al vindecărilor,
Dumnezeu a proslăvit pre cel ce L-a proslăvit.*

*Efrem este steaua unui trecut slăvit,
Efrem este slava Ortodoxiei.*

Cugetare

Teama în suferințe, și teama lipsei de suferințe, iată o una și aceeași teamă, care este aceea resimțită de omul duhovnicesc atunci cînd se întrebă dacă nu cumva Dumnezeu s-a depărtat de el. Cînd Sfînta Ecaterina suferea în torturi, Mîntuitorul S-a înfățișat înaintea ei, iar ea L-a întreat: „Unde ai fost pînă acum Doamne, de nu m-ai mîngîiat în chinurile mele?” Iar Domnul i-a zis: „Am fost chiar aici, în inima ta.” Dar o frică la fel de mare cade asupra omului duhovnicesc și atunci cînd suferințele nu se apropie de el vreme îndelungată. Un monah a intrat odată într-o biserică din Alexandria și a văzut o femeie îngenuncheată înaintea icoanei Mîntuitorului, vrărsînd lacrimi amare și strigînd către Domnul: „Tu m-ai părăsit, Domnul meu și Dumnezeul meu, o mîntuiește-mă, Multmilostive!” După rugăciunea ei, monahul a întreat-o pe femeie: „Cine te-a supărat pe tine de plîngi atît de tare înaintea lui Dumnezeu?” Iar femeia i-a zis: „Pînă acum nimeni nu m-a supărat pe mine, și de aceea plîng, pentru că Dumnezeu m-a părăsit și timp de trei ani nu mi-a trimis nici o suferință, în tot acest timp nu am fost nici bolnavă nici eu, nici fiul meu, și nici un animal din gospodărie nu mi-a pierit.”

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a celor doi orbi (Matei 9: 27): La cum cei doi orbi strigau rugîndu-L pe Mîntuitorul ca să deschidă ochii lor;
La cum Mîntuitorul S-a atins de ochii lor și le-a făcut după credința lor, iar ei au văzut;

- La cum Domnul Se poate atinge și de al meu suflet orb și îmi poate reda și mie

vederea duhovnicească, numai dacă voi striga și eu, rugându-L pe El cu credință.

Predică Despre împăratul împăraților

Prin mine împărătesc împărății și principii rînduiesc dreptatea. Prin mine cîrmuiesc dregătorii și mai-marii sînt judecătorii pămîntului. Eu iubesc pe cei ce mă iubesc și cei ce mă caută mă găsesc (Pildele lui Solomon 8: 15-17).

Să nu cugete vreun împărat că el domnește prin a sa putere și înțelepciune, căci el va fi rușinat de cei slabi și de cei nebuni. Să nu cugete vreun dregător că el face dreptate între oameni prin a sa proprie pricepere și putere, căci nebunie s-ar chema aceasta, absurdă pînă și în ochii copiilor. Să nu cugete împărații, dregătorii și judecătorii acestei lumi că ei stăpînesc după voia cuiva care este contra voii și milostivirii lui Dumnezeu, căci toți cei care îl uită pe Dumnezeu se vor răni amarnic pe gheața pe care alunecă în viețile lor.

Eu iubesc pe cei ce Mă iubesc, zice Domnul. Domnul grăiește acestea mai întîi împăraților, dregătorilor și judecătorilor acestei lumi și popoarelor din ea. Căci dacă ei îl iubesc pe Domnul, atunci și ei sînt foarte dragi Domnului. Dacă ei îl iubesc pe Domnul, atunci și popoarele peste care ei stăpînesc și fac judecată îl vor iubi și ele pe Domnul. Iar dacă popoarele îl iubesc pe Domnul, atunci ele vor iubi și pe împărații, dregătorii și judecătorii lor.

Cu cît este un om mai sus pe scara puterii și stăpînirii peste oameni, cu atît mai aproape ar trebui să fie el de Dumnezeu, mult mai aproape prin comparație cu oamenii peste care stăpînește.

O fraților, Domnul S-a răstignit pe Cruce pentru noi, și prin aceasta a arătat dragostea Lui pentru noi. Cel Care Se răstignește pentru noi, cu adevărat ne iubește mult mai mult decît cel care se veselește cu noi la masă. Și deci, cînd avem atîta dragoste față de prietenii care se veselesc cu noi la masă, oare cu cît mai multă dragoste nu ar trebui să avem pentru Cel Care, din dragoste pentru noi S-a răstignit pe Cruce?

O Stăpîne Binecuvîntate Doamne, deschide-ne nouă vederea cea duhovnicească, ca să putem vedea tot adîncul iubirii Tale pentru noi și ca să ne umplem și noi de dragostea cea către Tine,

Căci noi pre Tine Te lăudăm, și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

9 iunie

• *Pomenirea celui între sfinți Părintelui nostru Chirii, patriarh al Alexandriei*
Sfîntul Chirii acesta a fost de neam nobil, și rudenie apropiată a lui Teofil, Patriarhul Alexandriei, căruia i-a și urmat în scaun. În timpul vieții lui el a avut de dus trei amarnice lupte: împotriva ereticilor novațieni, împotriva ereticului Nestorie, și împotriva evreilor din Alexandria. Novațienii își aveau sorgintea la Roma, și se numeau așa după presbiterul Novațian, căpetenia ereziei. Ei se mîndreau cu virtuțile lor, umblau îmbrăcați numai în alb, opreau cu strășnicie cununia a doua, și susțineau că nu trebuie să se facă rugăciuni pentru cei căzuți în păcate de moarte, și de asemenea că aceia căzuți de la dreapta credință nu mai au voie să fie reprimiți în Biseică, chiar dacă se pocăiesc pururea cu amar. Chirii i-a spulberat pe aceștia cu cuvîntul și i-a alungat astfel din Alexandria, împreună cu episcopul lor. Lupta cu evreii a fost mult mai grea, și ea a fost sîngeroasă. Încă din timpurile în care Alexandru cel Mare întemeiasc cetatea, evreii fuseseră foarte puternici în ea. Ura lor împotriva creștinilor era drăcească și dementă. Ei îi ucideau pe creștini prin toate mijloacele: prin trădare, prin otrăvire, prin răstignirea pe cruce. După o luptă cumplită și tenace, Chiril a reușit, în timpul împărăției lui

Teodosie cel Mic, să-i alunge pe evrei din Alexandria. Lupta împotriva lui Nestorie însă, care era Patriarhul Constatinopolului, nu s-a rezolvat decât la cel de al Treilea Sinod Ecumenic (care a avut loc la Efes, în anul 431). Chirii însuși a condus lucrările acestui Sinod, reprezentându-l în același timp și pe Papa Celestin al Romei la cererea acestuia din urmă, căci Papa Celestin nu putea să călătorească, fiind foarte înaintat în vîrstă. Nestorie a fost condamnat, anatematizat și surghiunit de împărat către granița cea mai de răsărit a imperiului, unde rău a pierit de o boală cumplită: limba lui, cea cu care a hulit pre Pururea Fecioara Măria, Maica lui Dumnezeu, pe care el o numea doar Născătoare de Hristos, a fost năpădită și mîncată de viermi puturoși. După încheierea acestei lupte, Chirii a trăit restul scurt al vieții lui cu pace, păstorind bine și cu rîvnă turma lui Hristos. El s-a strămutat la Domnul la anul 444. Sfînta Tradiție zice că el a alcătuit rugăciunea « Născătoare de Dumnezeu Fecioară, Bucură-te!...»

• *Pomenirea Sfîntului Chirii de la Lacul Alb*

Acest Chirii s-a născut într-o familie aristocrată, fiind crescut și educat la Moscova. El s-a tuns monah în Mînăstirea Simonov, unde a dus o viață de nevoie care i-a uimit pe ceilalți monahi. Ca să-și ascundă virtuțile, Chirii s-a prefăcut nebun. El a grăit față către față cu Sfîntul Serghei de Radonej, și a primit multe sfaturi mîntuitoare de la el. Împotriva voinței lui, el a fost ales să fie stareț al mînăstirii. El se ruga pururea cu stăruință la Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, ca să-i arate calea prin care ar putea să ducă o viață de nevoie sihăstrești, în liniște. Într-o noapte el a văzut o lumină mare și a auzit un glas: « Chirile, ieși de aici și du-te la Lacul Alb! » Și cu adevărat, Chirii a ieșit din Mînăstirea Simonov împreună cu un frate însoțitor, a mers în apropiere de Lacul Alb, iar acolo, în desimea pădurii de pin, a început să ducă viața de sihăstrie după care atît de mult a însetat. Cu trecerea anilor, această sihăstrie s-a transformat într-o mînăstire mare. Cuviosul Chirii a primit de la Dumnezeu și marele har al facerii de minuni; el vindeca bolnavii și lucra multe alte minuni. El a adormit la anul 1429, în anul al nouăzecilea al vieții lui, strămutîndu-se la locașurile cerești ale Stăpînului Hristos, pe care L-a iubit cu înflăcărare întreaga lui viață.

Cîntare de laudă la Sfîntul Chirii al Alexandriei

Sfîntul Chirii cel neclintit

Zidirea uimește cu credința lui.

Vitezul se înconjoară cu Sfînta Cruce,

Arma lui tare de apărare.

El împotriva dușmanilor Bisericii se înarmează:

împotriva evreilor, ai Crucii dușmani.

El pe Novațieni i-a vădit fără milă,

Cei care cu ei înșiși se mîndreau,

Cei care hotar puneau milostivirii,

Cei care mai înainte de Judecată

Pre păcătoși osîndeau,

Cei care îndrăzneau a huli

Puterea lui Dumnezeu,

Cum că ea nu ar putea face minuni.

Dar cel mai tare Chirii strălucit-a

În bătălia contra răului Nestorie,

Al Ortodoxiei dărîmător,

Al Maicii Domnului nostru hulitor.

*Stăpîna de Dumnezeu Născătoarea lui Chirii
In ajutor i-a stat,
Cînd marele patriarh pre drăcescul Nestorie
l-a biruit
și de neghinele lui a curățit Biserica.
Toate aceste biruințe fost-au
Cu al Maicii lui Dumnezeu Pururea Fecioara
puternic ajutor.
Chirii a fost al Ortodoxiei cavalier;
De aceea pre El Biserica pururea îl slăvește
Si lui i se roagă neîncetat,
De năvălirile drăcești să ne păzească
Cu ale sale sfînte rugăciuni.
O Sfînte Părinte Chirile,
Stea prealuminoasă între stele,
Roagă-te lui Hristos Dumnezeu,
Ca să mîntuiască sufletele noastre!*

Cugetare

Păcătuiam dacă socotim de datoria noastră ca să îi urîm pe cei pe care îi urăște familia noastră. Această ură ni se transmite ca o boală de familie. Căci adoptînd iubirea familiei noastre, îi adoptăm de asemenea și ura. Uneori chiar și oameni de uriașe staturi duhovnicești au căzut pradă slăbiciunii acesteia. Patriarhul Teofil l-a urît pe Sfîntul Ioan Gură de Aur și a fost dușmanul lui pînă la moarte. Sfîntul Chirii, rudenia lui și urmaș în scaunul său, a moștenit această ură împotriva Sfîntului Ioan Gură de Aur și a purtat această ură în lăuntru lui multă vreme. Zadarnic a încercat Sfîntul Isidor Pelusiotul să-l sfătuiască pe Chirii să-și schimbe părerea despre Sfîntul Ioan Gură de Aur și să-i înscrie numele în Dipticul Sfîntilor, căci Chirii nu a voit deloc să-și schimbe părerea. Atunci, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, pentru a cărei slavă și cinste Chirii luptase atît de înverșunat împotriva lui Nestorie, i s-a înfățișat lui Chirii în vedenie înconjurată de mulțime de îngerii, între care se afla Sfîntul Ioan Gură de Aur, covîrșindu-i pe sfînții îngeri cu strălucirea. Preasfînta și Preacurata l-a implorat atunci pe Gură de Aur să-l ierte pe Chirii. Atunci Marele Hrisostom s-a apropiat de Chirii, și ei s-au îmbrățișat și s-au sărutat întru iertare și dragoste desăvîrșită. Această vedenie a schimbat din temelie inima lui Chirii la adresa Sfîntului Gură de Aur, iar el s-a pocăit cu amar și cu rușine pentru ura pe care atît de nesocotit o nutrise atîta lungime de vreme. De aceea, la moartea lui, Chirii a făcut totul ca să-l proslăvească pe Marele Gură de Aur ca pe unul dintre cei mai mari Sfînți ai Bisericii.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a omului mut, ce avea demon:
La cum Domnul a scos demonul afară din el și mutul a grăit;
La cum diavolul, cu toată puterea lui, încearcă să facă mut sufletul meu
așa ca eu să nu-L pot slăvi pe Dumnezeu;
La cum Stăpînul, dacă și eu doresc, poate ca să scoată duhul necurat din mine cu un singur cuvînt, și să mă prefacă în psaltire cu strune a slavei lui Dumnezeu.

Predică Despre cei care iubesc moartea

Toți cei ce mă urăsc pe mine iubesc moartea (Pildele lui Solomon 8: 36).

Așa grăiește Domnul, Făcătorul cerului și al pământului, prin gura prorocului Său. Cel care urăște înțelepciunea lui Dumnezeu, îl urăște pe Dumnezeu, iar cel care îl urăște pe Dumnezeu - ce altceva îi mai rămîne de iubit dacă nu moartea?! Oare nu este cu adevărat moarte tot ceea ce se află în afară de Dumnezeu? Soarele și stelele, marea și munții, animalele și plantele -ce sînt toate acestea dacă nu praf mort adus la o formă și la o viață de puterea lui Dumnezeu, de cuvîntul lui Dumnezeu, de înțelepciunea lui Dumnezeu? Cel care nu îl iubește pe Dumnezeu nu numai că nu îl iubește pe Dumnezeu, dar el nu iubește nimic nici din cele create de Dumnezeu: nici frumusețea stelelor, nici ordinea mărilor și munților, nici puterea vie care se află în viața animalelor și a plantelor. Cel care nu îl iubește pe Dumnezeu îl scoate afară și îl îndepărtează pe Dumnezeu din zidire. Si ce mai rămîne după aceasta? Doar țărîna cea lipsită de formă, moartă și întunecată, doar moartea. Căci pînă și cea țărîna este creată de Dumnezeu, iar hulitorul lui Dumnezeu trebuie să întoarcă pînă și cea țărîna lui Dumnezeu, și atunci nu are decît să iubească ce mai rămîne după aceasta. Si ce mai rămîne? Numai aceea care nu are absolut nici o legătură cu Dumnezeu, adică moartea, păcatul și diavolul. Cel care nu îl iubește pe Dumnezeu, în esență iubește moartea, păcatul și pe diavolul. Orice hulitor de Dumnezeu este jucăria diavolului, rodul păcatului, pionul morții. Disprețuindu-Te pre Tine, O Stăpîne mult lubitorule de oameni, oamenilor nu le mai rămîne nimic de iubit. Căci toate cele pe care noi le iubim pe pământ le iubim din pricina Ta, căci puterea noastră de a iubi o avem de la Tine. Nebun este acela care iubește razele soarelui dar disprețuiește soarele, care iubește picătura de apă dar disprețuiește izvorul.

O Stăpîne Doamne Atotiubitorule, insuflă-ne nouă dragostea cea pentru Tine și de viațadătătoare,

Căci noi Ție ne închinăm, Ție îți mulțumim și pre Tine Te laudăm în veci, Amin.

10 iunie

- *Pomenirea Sfîntului Sfințit Mucenic Timotei, Episcopul Brusei*

Din pricina marii curății a lui Timotei, Domnul i-a dăruit lui harul facerii de minuni, cu care vindeca bolile cele multe și grele ale poporului, în timpul împărăției răului Iulian cel care s-a lepădat de Hristos [Apostatul], Sfîntul Timotei a fost aruncat în temniță. Chiar și în temniță fiind, credincioșii veneau la el ca să asculte învățămintele cele mîntuitoare ale păstorului lor. Aflînd de acestea, Iulian a poruncit călăului să taie capul lui Timotei în temniță, la anul 362. Sufletul bunului păstor s-a înălțat la ceruri, iar sfintele lui moaște au rămas de minuni făcătoare, ca să ajute poporului celui sărman și să slăvească astfel pe Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Alexandru și Antonina*

Alexandru și Antonina erau amîndoi din Alexandria. Antonina era o cinstită fecioară, iar Alexandru, soldat imperial. Ei erau amîndoi creștini. Antonina a fost adusă la judecată și torturată. Cînd au aruncat-o în temniță, Alexandru, la porunca unui înger al lui Dumnezeu, s-a dus la cea temniță (deși el pînă atunci nu o cunoștea pe Antonina), a acoperit-o cu mantia lui militară și i-a zis să-și plece capul ca astfel să poată ieși printre gărzile închisorii. Așa a scăpat fecioara, iar Alexandru a rămas în temniță în locul ei. După aceea l-au scos pe Alexandru înaintea judecătorului și l-au torturat pentru credința lui în Hristos. Auzind acestea, Antonina a alergat înaintea judecătorului, care i-a torturat pe amîndoi cu chinurile cele mai cumplite. El le-a tăiat mîinile, i-a biciuit goi, le-a ars rănile la flacăra luminărilor, iar la urmă le-a uns trupurile cu catran și le-a dat

brîncă într-o groapă în care ardea foc mare, acoperindu-i după aceea cu pămînt. Ei au luat cu cinste mucenicia pentru Hristos și s-au strămutat la locașurile cele cerești ale împăratului Veșnic la anul 313, în trei zile ale lunii mai. Festus, judele cel rău, a amuțit cu totul în ceasul morții mucenicilor, și tot în aceal ceas în el a intrat diavolul care, chinuindu-l timp de șapte zile, la urmă l-a omorît.

• *Pomenirea Sfîntului Vassian, Episcopul cetății Lodi*

Vassian s-a născut la Siracuza, păgîn din părinți păgîni, dar dintr-o familie de neam înalt. El a studiat înaltă filosofie la Roma. La dorința lui sinceră, el a primit Sfîntul Botez din mîinile binecredinciosului Bătrîn Gordian. Acest fapt i-a ofensat adînc pe părinții lui; ca să scape de mînia lor, și la porunca Sfîntului Ioan Teologul, care i-a apărut în vedenie, Vassian a călătorit la Ravenna și l-a vizitat pe Episcopul Ursus, rudenia lui. La sfatul episcopului, Vassian s-a instalat în Biserica Sfîntului Mucenic Apolinarie din afara orașului. Acolo el s-a nevoit întru multe nevoințe, postiri aspre, și rugăciune. Cînd episcopul orașului Lodi din Liguria a murit, Vassian a fost înălțat episcop în chip minunat, în urma unei vedenii, chiar și nevrînd el. El a fost hriotonit întru episcop de Ambrozie din Milan și de Ursus din Ravenna. Vassian avea marele dar al vindecărilor și putea învia și morții. Vassian a fost de față la ceasul ieșirii Sfîntului Ambrozie din această viață și a auzit cuvintele lui cele mai de pe urmă, care arătau că de față la ieșirea lui a venit însuși Mîntuitorul Iisus Hristos. Vassian a petrecut întru postiri și nevoințe ascetice neîncetate pînă la vîrstă adîncă, iar în anul a nouăzecilea al vieții lui el s-a odihnit și s-a strămutat la împărăția lui Dumnezeu, cam pe la anul 420. Sfintele moaște ale Sfîntului Vassian au rămas făcătoare de minuni, spre a da mărturie de puterea lui Dumnezeu și de măreția sfinților Lui.

Cîntare de laudă la Sfîntul Vassian

Sfîntul Vassian pre Domnul a iubit; Sfîntul Vassian Lui pururea s-a rugat. Domnul Multmilostiv harul Său l-a dat lui: Vassian toate lucrările oamenilor vedea, Dansul drăcesc al hidoșilor diavoli,

Pururea împingînd oamenii la rele.

Odată Vas s ian umbla prin cetate

Și a văzut un negustor folosind

Mincinoase măsuri.

Pe unul din taleri un drac negru ședea,

Cîntărind mincinos și furînd la cîntar.

Negustorul era fericit că înșeală lumea,

Bucuros că scoate din puțin bogăție multă.

Sfîntul Vassian a mers la negustor

Și i-a strigat în față: „Deschide-ți ochii!

Nu te bucura de furt!

Deschide-ți ochii! Vezi cine-ți este tovarăș!”

La strigătul sfîntului ochii negustorului s-au deschis

El l-a văzut pe diavol și s-a prăbușit pe spate,

Cuprins de spaimă, tremurînd din rărunchi.

El a văzut că tot cîștigul lui blestemat este,

Și aprins aplînge genunchii sfîntului cuprinzînd,

Și către Vassian strigînd: „Roagă-te pentru mine,

Părinte, roagă-te!” Vassian i-a zis:

„Pocăiește-te! Pocăiește-te, ca să nu pieri veșnic!”

De la tovarășul lui de tîlhărit, diavolul,

*El a cãpãtat aur,
Pe cînd diavolul chiar pe-al lui suflet
Astfel îl cumpãra.*

Cugetare

Nu este același lucru dacã îți mãmînci pîinea cu binecuvîntare sau dacã nu ți-o mãmînci așã. De fiecare datã cînd mãmînci, tu la masa lui Dumnezeu mãmînci, pe care Domnul însuși a întins-o pentru tine. De aceea este de neapãratã trebuințã sã mulțumim lui Dumnezeu ca unei Gazde a noastre și sã cerem binecuvîntarea Lui. Mîncarea binecuvîntatã este mai gustoasã și mai sãțioasã, citã vreme mîncarea fãrã binecuvîntare este fãrã gust, nesãțioasã și nesãnãtoasã, într-o împrejurare, împãratul Teodosie cel Mic a ieșit sã se preumbe în împrejurimile Constantinopolului și vãzînd o colibã de monahi, a intrat la ei. Bãtrînul l-a întrebat pe împãrat dacã nu dorește sã mãmînce ceva. „Ba aș dori,” a zis împãratul. Bãtrînul a adus pîine, untdelemn, sare și apã înaintea împãratului, împãratul a șezut și a mîncat și a bãut și apoi l-a întrebat pe Bãtrînul colibei: „Oare știi cine sînt eu?” „Știe Dumnezeu cine ești,” a zis Bãtrînul. „Eu sînt împãratul Teodosie.” Bãtrînul s-a înclinat înaintea

împãratului în tãcere. Atunci împãratul i-a zis: „împãrat sînt eu și fiu de împãrat, dar, crede-mã, Pãrinte, niciodatã în viața mea nu am gustat mîncare mai bunã și mai gustoasã decît astãzi, în aceastã colibã a ta.” „Dar oare știi de ce?” a întrebat Bãtrînul. Și tot el a continuat: „Pentru cã noi monahii pururi ne pregãtim mîncarea cu rugãciune și cu binecuvîntare, ceea ce face ca hrana, chiar și cea amarã, sã se facã dulce și bunã. Pe cînd la voi la împãrãție hrana se pregãtește cu multã ostenealã și cu strigare multã, iar voi nu cereți cînd o faceți și cînd o mîncãți binecuvîntarea lui Dumnezeu, și de aceea mîncarea voastrã se face fãrã gust.”

Luare aminte

Sã luãm aminte la minunata vindecare a omului cu mîna uscatã:

- La cum Domnul i-a zis lui: *întinde mîna ta!* iar el a întins-o;
- La cum și mîinile mele sînt uscate cînd nu fac cu ele milostenie, pe cînd Domnul îmi zice mie pururea: *întinde mîna ta!*

Predicã *La cum pãcãtosul de ce se teme de aceea nu scapã*

De ceea ce se teme cel nelegiuit nu scapã, iar cererea celor drepti [Dumnezeu] o împlinește (Pildele lui Solomon 10: 24).

Nelegiuitul se teme de moartea nãprasnicã cea de neocolit, hoțul se teme de tîlhar, criminalul se teme de sabie, trufașul se teme de rușine, rãpitorul se teme de foamete, lacomul se teme de boalã, iar calomniatorul se teme de judecata adevãrului. Cele de care se tem cei rãi sînt tocmai cele care neapãrat li se întîmplã. Dreptul nu-și dorește decît o conștiințã care sã nu-l mustre, gînduri bune, pace, dragoste, milostenie, adevãr, dreptate și blîndețe. Iar Dumnezeu îi dãruiește acestea chiar începînd de acum, din aceastã viațã. Dreptul își dorește și suspinã pururea dupã împãrãția lui Dumnezeu, dupã Rai, dupã tovãrãșia îngerilor și sfinților, și dupã vederea feței Domnului în viața cea fãrã de sfîrșit. Iar Dumnezeu îi dãruiește lui toate acestea atunci cînd îl cheamã pe drept la El.

O, cît de drept este Dumnezeu cu cel rãu și cît de binefãcãtor îi este El celui drept! Cãci Dumnezeu îngãduie ca sã i se întîmple nelegiuitului tocmai cele de care lui îi este fricã; iar cele de care se teme dreptul, Domnul le înlãturã din calea lui. Dar care sînt lucrurile de care se teme dreptul? Doar pãcatul. Iar Dumnezeu

îndepărtează păcatul de la cel drept și îi duce pașii pe cărările dreptății; Dumnezeu păzește pe cel drept de duhurile necurate care sînt semănătorii păcatului, și cu Harul Său udă semințele virtuții din inima dreptului.

O Atotvăzătorule Doamne, păzește-ne pre noi de cărările nelegiuitorilor, și păzește-ne pre noi de fricile lor! Ajută inimile noastre cele șovăielnice să se întărească în a dori numai ceea ce îți este plăcut Ție. Căci astfel ceea ce Ție îți este plăcut va birui pînă la urmă și va predomini în inimile noastre, iar toate celelalte se vor usca și vor pieri în uitare.

Căci Ție se cuvine toată salva și mulțumită în veci,
Amin.

11 iunie

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Vartolomeu*

Vartolomeu a fost unul dintre cei Doisprezece Apostoli Mari. Se pare că Vartolomeu și Natanael sînt una și aceeași persoană, împreună cu Apostolul Filip și cu sora lui Filip, fecioara Mariamna, și o vreme împreună și cu Sfîntul Ioan Teologul, Vartolomeu a predicat Evanghelia mai întîi prin Asia, apoi în Inida și la urmă în Armenia, unde a luat și moartea mucenicească. La Hierapolis, acești sfinți apostoli au omorît cu rugăciunea un șarpe uriaș pe care paginii îl țineau într-o capiște și se închinau la el. În același oraș, ei tot cu rugăciunea i-au redat vederea lui Stahius, care fusese orb timp de patruzeci de ani. Aceasta a fost cetatea în care Filip și Vartolomeu au fost răstigniți de o gloată care se pornise cu ură dementă asupra lor. Pe Vartolomeu l-au răstignit cu capul în jos. În exact acele zile în care sfinții piereau pe cruce, a avut loc în cetate un cutremur de pămînt în care au pierit juzii cei mîrșavi și mulțime dintre gloatele care îi răstigniseră pe sfinți. Crezînd că aceasta este pedeapsa lui Dumnezeu, mulți au alergat să îi dea pe sfinți jos de pe cruce, dar Filip deja murise. Vartolomeu însă era încă viu, și după aceea el a plecat în India, unde a predicat și a tradus Evanghelia după Matei în limba poporului de acolo. Apoi Vartolomeu a trecut în Armenia, unde a vindecat-o pe fiica regelui de nebunie. Dar fratele cel invidios al Regelui Astyages l-a apucat pe apostolul lui Dumnezeu, l-a răstignit pe cruce, l-a jupuit, iar la urmă l-a omorît prin tăierea capului în Albanopolisul Armeniei. Creștinii au luat trupul sfîntului și l-au îngropat cu cinste într-un sicriu de plumb. Pentru că la sfintele lui moaște se lucrau mulțime de minuni, păgînii au luat sicriul și l-au aruncat în mare. Dar apa mării l-a purtat pînă în Insula Lipara, unde Episcopul Agathon, după o descoperire făcută lui în vis, a mers și l-a întîmpinat la marginea mării, apoi l-a luat și l-a înmormîntat cu cinste în biserică. Sfîntul Bartolomeu, îmbrăcat în strai alb, s-a înfățișat în biserică înaintea cuviosului Ioan Scriitorul de Cîntări și l-a binecuvîntat cu Sfînta Evanghelie ca să poată alcătui cîntări duhovnicești și i-a zis: „Izvorască din gura ta rîurile cerești ale înțelepciunii!” El s-a înfățișat de asemenea înaintea împăratului Anastasius (491-518) și i-a zis că va apăra nou întemeiata cetate Dara. După vreme, sfintele moaște ale acestui mare apostol s-au strămutat la Benevento, iar de acolo, la Roma. Mari și cutremurătoare minuni s-au lucrat la sfintele moaște ale acestui Sfînt Apostol.

• *Pomenirea Sfîntului Apostol Varnava*

Sfîntul Varnava a fost unul dintre cei Șaptezeci de Apostoli mai Mici. El s-a născut în Insula Cipru din părinți bogați ce pogorau din tribul lui Levi, și a studiat împreună cu Saul sub marele și învățatul dascăl Gămăliei. La început el s-a numit Iosif, dar apostolii l-au numit pe el Varnava, adică „fiul mîngîierii”, pentru că el

avea marele har de a mîngîia sufletele întristate ale oamenilor. După convertirea lui Saul, Varnava a fost cel care l-a prezentat pe fostul prigonitor apostolilor; Varnava a predicat mai tîrziu Evanghelia împreună cu Pavel și cu Marcu în Antiohia și în alte locuri. Există multe indicații cum că el ar fi fost cel dintîi care a vestit cuvîntul lui Dumnezeu la Roma și la Milano. El a luat mucenicia în Insula Cipru, din mîinile neamului lui evreiesc, și a fost îngropat de către Marcu în afara porții celei de apus a cetății Salamis. Pe pieptul lui, înainte de a fi pogorît în groapă, s-a așezat Sfînta Evanghelie după Matei pe care o copiase cu mîna lui. Mormîntul lui a rămas necunoscut timp de mai multe sute de ani, dar cum nenumărate vindecări minunate se petreceau deasupra aceluia loc, el s-a numit „locul vindecărilor.” Sub împăratul Zeno și în timpul Sinodului de la Calcedon (din anul 451 după Hristos), Apostolul Varnava s-a înfățișat în vis înaintea Arhiepiscopului Anthemius al Ciprului de trei ori consecutiv, și i-a descoperit locul unde se află tainuite moaștele sale. Aparițiile apostolului au coincis cu timpul în care Petru, Patriarhul Antiohiei cel însetat de putere, căuta să aducă Biserica Ciprului sub jurisdicția Scaunului de la Antiohia. După aparițiile și descoperirea minunată a mormîntului Apostolului Varnava, s-a adevărit că Biserica Ciprului este Biserică Apostolică și deci independentă. Astfel autocefalia Bisericii Ciprului nu a mai fost contestată niciodată de nimeni.

• *Pomenirea Sfîntei Icoane a Născătoarei de Dumnezeu „Axion Estin” (Cuvine-se cu Adevărat) și a minunii care s-a lucrat înaintea ei în timpul arhipăstoririi Patriarhului Nicolae Hrisoverghes (983-996)*

Minunea a fost aceasta: într-o noapte un monah citea Canonul Născătoarei de Dumnezeu și cînta „Ceea ce ești mai cinstită decît Heruvimii” în chilia lui de la Mînăstirea Pantocrator, numită acum „Axion Estin”, după numele icoanei. Monahul își zicea singur rugăciunile, deoarece Bătrînul lui era plecat la Karyes. Deodată în biserică a apărut un bărbat care a început să cînte „Cuvine-se cu Adevărat.” Pînă atunci acea cîntare era necunoscută în Biserică. Auzind cîntarea, monahul a rămas cuprins de bucurie, atît la auzul cuvintelor, cît și la cîntarea îngerească. „Așa se cîntă printre noi slava Maicii Domnului”, a zis străinul către monah. Monahul a voitsă-și copie cuvintele, și de aceea a adus o tăbliță de piatră. Dar străinul a scris el însuși pe ea cu degetul, ca și cînd tăblița ar fi fost de ceară. După aceea el fără veste s-a făcut nevăzut. Bărbatul cel străin era Sfîntul Arhanghel Gavriil. Tăblița a fost dusă la Constantinopol, iar cîntarea aceasta a Maicii Domnului a rămas pretutindeni în Ortodoxie pînă în ziua de azi.

Cîntare de laudă la Icoana „Axion Estin”

Monahul în singurătatea bisericii

Cu căldură se roagă

și întunericul sufletului lui

Astfel îl alungă.

Deodată în biserică apare un monah străin -

Nimic nu este ciudat în aceasta.

Străinul începe să cînte ca un cîntăreț măiestru,

Și monahul începe și el: Ceea ce ești mai cinstită...

In cinstea Maicii lui Dumnezeu, Maica noastră slăvită.

Dar minunatul străin îl întrerupe și-i zice:

„Intre noi altfel această cîntare se cîntă.

Noi altfel începem, și iată:

Cuvine-se cu adevărat, Părinte!”

*Cuvine-se cu adevărat atunci cîntă străinul,
Pînă la sfîrșit.
Monahul sorbi totul, nevrînd să piardă nici un cuvînt.
„ O preacinstite frate, ce ușor suflu eu acum!
Dăruiește-mi, rogu-te, și mie cîntarea!
Ingăduie-mi să mi-o copii în slove!”
Dar el condei și hîrtie la îndemînă nu avea:
Biserica loc de rugăciune este,
Iar nu de scris!
Atunci al sfințeniei nopții oaspete
Semnul Crucii peste biserică făcu,
Și scrise cu degetul pe o piatră.
El scrise cu degetul precum în ceară moale;
Acest frate străin pe monah cu adevărat îl uimi.
„Au cine ești tu? ” îl întrebă pe străin monahul.
„ Gavriil sînt eu. Ajungă-ți ție răspunsul. ”
Și nevăzut se făcu. Cu frică mare monahul
Pre Arhanghel recunoscu sub monahicescul strai.
Cele scrise de el scrise-au rămas pe vecie.
Sfînta biserică de bună mireasmă s-a cuprins.*

Cugetare

Adevăratul prieten se roagă lui Dumnezeu pentru prietenul lui. Adevăratul prieten se preocupă de mîntuirea sufletului prietenului lui. A-l abate pe prieten de la cărările cele rele și a-l aduce cu ajutorul lui Dumnezeu la calea adevărului - iată adevărata și neprețuita prietenie. Sfinții lui Dumnezeu sînt cei mai mari prieteni ai omenirii. Doi tineri, Varnava și Pavel, au fost prieteni pe cînd mergeau împreună la școala lui Gămăliei. Cînd Varnava s-a făcut creștin, el s-a rugat lui Dumnezeu cu stăruință și cu lacrimi ca El să lumineze și mintea lui Pavel și să-i întoarcă inima, ca și el să vină la Hristos. Varnava i-a vorbit adesea lui Pavel despre Hristos Domnul, dar Pavel îl nesocotea și îl socotea rătăcit. Dar Domnul Cel Atotbun nu a lăsat neroditoare rugăciunile lui Varnava. Domnul Cel Atotbun a venit înaintea lui Pavel și l-a întors de la calea rătăcirii și a minciunii, punîndu-i picioarele pe calea adevărului. Pavel cel întors la Hristos a căzut la picioarele prietenului lui și a strigat: „O Varnava, învățătorule al adevărului, eu acum văd că toate cele ce mi-ai zis mie despre Hristos adevărate sînt!” Varnava a plîns de bucurie și l-a îmbrățișat pe prietenul lui. Prietenul a salvat sufletul prietenului lui cu rugăciunea cea fierbinte. Dacă Varnava ar fi fost ridicat împărat al Romei, el nu i-ar fi putut face lui Pavel un bine mai mare decît acela pe care i l-a făcut cînd l-a adus la adevăr cu rugăciunea.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a celui orb și mut (Matei 12: 22):

- La cum Domnul l-a vindecat pe demonizatul care era orb și mut;
- La cum Domnul poate vindeca pe loc și sufletul meu cel orb și mut din pricina îndepărtării mele de Hristos, numai de îmi voi aduce și eu sufletul la El.

Predică *Despre stăpîn și rob*

Cine cruță toiagul său își urăște copilul, iar cel care îl iubește îl ceartă la vreme (Pildele lui Solomon 13: 24).

Dragostea lui Dumnezeu pentru oameni depășește dragostea omului pentru om tot așa cum cerul depășește pămîntul, și cu toate acestea, Dumnezeul Cel Iubitor de

oameni nu îl cruță pe om. Dumnezeu îl pedepsește pe om, nu spre a-l distruge, ci spre a-l îndrepta și a-l mîntui. O, binecuvîntată este certarea care izvorăște din iubire! *Căci pe cine îl iubește Domnul îl ceartă, și biciuiește pe tot fiul pe care îl primește* (Evrei 12: 6). Dar cu ce ceartă Domnul? Cu toiagul! Dar ce fel de toiag? Toiagul bolilor, toiagul nenorocirilor, toiagul pierderilor, toiagul foamei, toiagul recoltelor pierdute, toiagul secetei, toiagul inundațiilor, toiagul morții celor dragi și apropiați nouă, toiagul duhurilor necurate cărora el le îngăduie să ia oarecare stăpînire asupra omului. Acestea sînt toiagele lui Dumnezeu prin care Dumnezeu îi ceartă pe copiii Lui în scopul de a-i îndrepta, de a-i face să-și vină în simțiri, de a-i lumina, de a-i mîntui.

De ce să nu-și pedepsească părintele copilul dacă îl iubește cu adevărat? Căci toiagul este tocmai instrumentul unei iubiri adevărate și a adevăratei doriri a binelui. Dacă fiul nu este sensibil la certarea duhovnicească, atunci neapărat el va trebui să fie sensibil la certarea vergii. Căci cu cît copilul este mai insensibil la vorba bună și la musturarea conștiinței, cu atît este el mai sensibil la bătaia trupului. Căci trupul nu i-a fost dat omului ca pe un bine în sine; ci mai curînd trupul trebuie să fie sluga duhului pe care îl poartă întru sine, spre a-i ajuta duhului și a-i fi de folos lui. Dacă pedeapsa corporală trezește duhul din om, iar duhul își trezește conștiința, atunci trupul își îndeplinește în întregime datoria lui față de duh, stăpînul lui. Dacă stăpînul doarme, atunci sînt bătute slugile, ca să alerge și să-l trezească pe stăpînul degrabă. Iar stăpînul trezit și astfel mîntuit va ști cum să-și răsplătească slugile. Prin urmare, cu adevărat, *Cine cruță toiagul său își urăște copilul*. Cine cruță sluga, urăște stăpînul.

O Atotînțelepte Doamne, deschide inimile părinților spre a putea primi învățătura Ta cea sfîntă și de suflet mîntuitoare,

Căci a Ta este slava și mulțumită în veci, Amin.

12 iunie

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Onufrie cel Mare*

Acest sfînt sihastru trăise timp de șaizeci de ani în pustie, mai înainte ca Sfîntul Pafnutie să vină la el pentru cunoaștere și cuvînt duhovnicesc. Pletele și barba îi ajunseseră pînă la pămînt, iar trupul lui, din cauza atîtor zeci de ani cît petrecuse gol în pustie se acoperise cu peri lungi. Tot părul trupului său era alb și strălucitor ca zăpada, iar întreaga lui înfățișare era plină de strălucire, de sublim, și de măreție. Văzîndu-l pe Pafnutie pentru întîia oară, Onufrie l-a chemat pe nume și și-a povestit lui viața cea petrecută în sălbăticia pustiei. La acel loc din pustie îl adusesese îngerul lui păzitor, care îi apăruse în față aievea. Vreme îndelungată el nu a mîncat decît ce legume a putut găsi, și aceea foarte rar. După lupte amarnice purtate cu demonii tuturor ispitelor, și după ce inima lui s-a întărit desăvîrșit în dragostea pentru Dumnezeu, un înger al Domnului a început să-i aducă pîine pentru hrana lui. În afară de aceasta, prin marea Purtare de Grijă a lui Dumnezeu, lîngă chilia lui a crescut un palmier care rodea curmale din belșug, și a început să izvoarscă și un fir bun de apă dulce, din care își putea astîmpăra setea. «Dar cu toate acestea,» a zis Marele Onufrie, «eu cel mai mult mă hrănesc și îmi astîmpăr setea cu cuvintele cele dulci ale lui Dumnezeu.» Intrebîndu-l Pafnutie cum făcea să primească Sfîntă împărtășanie, sihastrul a răspuns că un înger al lui Dumnezeu îi aduce Sfîntă împărtășanie în fiecare Duminică. Sfîntul Onufrie i-a zis apoi Avvei Pafnutie că în ziua următoare avea să fie ieșirea lui din trup. Așa, mai înainte de ceasul ieșirii lui, el a îngenunchat, s-a rugat lui Dumnezeu, și și-a dat în mîinile

Lui sfântul lui suflet. În acea clipă Avva Pafnutie a văzut cum întreg trupul sfântului se cuprinde de o lumină cerească, și a auzit cântări de multe coruri îngerești, nevăzute. Îngropînd cu cinste trupul Marelui Sfânt Onufrie, Avva Pafnutie s-a întors la Mînăstirea lui, spre a spune și fraților, spre mare folos sufletesc, cele pe care le văzuse cu ochii și le auzise cu urechile, și cu mîinile lui atinsese. Așa s-a făcut cunoscută, printr-un singur martor, viața minunată a acestui mare sfânt, și măreția Purtării de Grija a lui Dumnezeu către cei care se dăruiesc cu totul slujirii Lui. Sfântul Onufrie cel Mare a trecut la veșnicie în anul 400 după Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Petru Atonitul*

Petru a fost de neam grec și de meserie soldat. Odată, într-o bătălie contra arabilor, Petru a fost prins, legat în lanțuri, și aruncat în temniță. Petru a rămas multă vreme închis în acea temniță ce se afla în cetatea Samarei de pe malurile râului Eufrat, și s-a rugat cu stăruință lui Dumnezeu ca să-l elibereze și să-l ducă într-o pustie, unde să se închine cu desăvîrșire unei vieți de nevoițe pustnicești. Sfântul și Bătrînul Simeon, cel care în brațele lui a primit pre Mîntuitorul, însoțit de Sfântul Nicolae, s-a înfățișat înaintea lui în temnița în care era închis, i-a atins lanțurile cu care era legat cu toieagul, iar acestea s-au topit precum ceara. Astfel Petru s-a aflat deodată într-un câmp din afara cetății. El imediat a pornit spre Roma, unde a fost tuns monah de însuși Papa lîngă racla Sfântului Apostol Petru. El apoi iar s-a urcat în luntre, pornind înapoi spre Răsărit. Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, împreună cu Sfântul Nicolae, i s-au înfățișat în vis, în care Fecioara i-a zis Sfântului Nicolae că ea a ales ca monahul Petru să meargă să se nevoiască la Muntele Atos. Pînă atunc Petru nu auzise niciodată de Muntele Atos. Ieșind deci din corabie la Sfîntul Munte, Petru s-a sălășluit într-o peșteră în care a rămas timp de cincizeci și trei de ani în nevoițe aspre și neîntrerupte, în luptă cu foamea și cu setea, cu frigul și cu arșița, și mai ales în luptă cu puterile diavolești, pe care toate întru sfirșit le-a biruit, cu ajutorul lui Dumnezeu. După ce a îndurat multe și cumplite ispite și s-a arătat bun nevoitor și biruitor înaintea lui Dumnezeu în ele, pînă la cele mai grele, un înger al Domnului a început să-i aducă lui pîine o dată la fiecare patruzeci de zile. De mai multe ori diavolul îndrăznește să vină la el fățărindu-se ca înger de lumină, dar Sfîntul Petru Atonitul îl recunoștea pe dată și îl alunga cu semnul Sfîntei Cruci și cu numele Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Cam cu un an înainte de moartea lui, el a fost descoperit de un vînător de căprioare de prin acele părți, și acel vînător a aflat din chiar gura sfîntului minunata și sfînta lui viață. Sfîntul Petru Atonitul a trecut la cereștile locașuri în anul 734 după Hristos, iar sfîntele lui moaște au fost mutate în Macedonia.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Timotei, sihastrul egiptean*

Cuviosul Timotei a viețuit mai întîi într-o nevoițe în Pustia Tebaidei, iar după aceea a intrat în pustia cea mai dinlăuntru, unde a stat timp de treizeci de ani. Așa, plăcîndu-I lui Dumnezeu, el s-a odihnit cu pace.

- *Pomenirea Sfînților Cuvioși Vassian și Iona*

Vassian și Iona au fost monahi în Mînăstirea Solovki. Ei s-au înecat și au fost aduși de ape la țarm în anul 1651. La mormintele lor au început să apară semne mari, și din această pricină, acolo s-a înălțat o sfîntă biserică. Pe acel loc după vreme s-a întemeiat Mînăstirea Pertominsk. Odată, cînd Țarul Petru cel Mare a fost salvat dintr-o furtună la locul unde fuseseră sfînții aduși de ape la țarm, el a rămas în acel loc timp de trei zile, a făcut o cruce și a înălțat-o acolo, pe mal.

Cîntare de laudă la Sfîntul Petru Atonitul

*Sfîntul cuvios Petru în sălbăticia înfricoșată
Lipsit era de bogății pămîntești,
Iar prin rugăciunea cu lacrimi el a învins
Toate bogățiile de înșelăciuni ale dracilor.
El inima și-a înfrînat și la Dumnezeu a înălțat-o;
El mintea dreaptă și-o a făcut și a înălțat-o la cer.
Neclintit precum stîncă cea mare-ntre stînci,
Ostenindu-se-n foame și privegheri de noapte,
El tot binele lucra,
Ca unul ceresc în trup.
O jumătate de secol întregă la Muntele Sfînt
El grăit-a doar cu Dumnezeu, în rugăciune.
De ani el s-a făcut alb precum zăpada,
Față omenească în ăst' timp n-a văzut,
Nici și-a dorit să vadă.
Dumnezeu lui i-a descoperit
A cerului fereastră;
El taine mari a văzut, nenumărate.
Pre Maica lui Dumnezeu, înconjurată de-ai Domnului îngeri,
Sipre minunați ai Domnului sfinți.
Domnul un înger și lui i-a trimis
Care Sfînta împărtășire îi aducea din cer.
Astfel al Athonului Petru un uriaș al duhului s-a făcut,
Spre a fi dascăl peste veacuri,
Si pildă vie monahilor de urmat.*

Cugetare

Mare și înfricoșată este Taina Sfîntei împărtășiri. Chiar și pustnicii și sihastrii care se nevoiau în pustiiile cele mai neumbrate nu își doreau nimic mai mult decît să aibă măcar din cînd în cînd posibilitatea de a primi Sfînta împărtășanie. Sfînta Măria Egipteanca l-a rugat și i-a cerut Sfîntului Zosima să îi aducă Sfîntele Taine la malul Iordanului și să o împărtășească. Intorcîndu-se la mînăstirea lui, după minunata cercetare a Sfîntului Onufrie, Cuviosul Pafnutie a întîlnit în cale o obște umilă formată din patru monahi asceți, tineri. Cînd Avva Pafnutie i-a întrebat dacă primesc Sfînta împărtășanie și cum, ei i-au zis că un înger al Domnului vine la ei în fiecare Sîmbătă și Duminică și le aduce Sfînta împărtășire. Avva a rămas cu această mică obște pînă în săptămîna următoare, ca să se încrednțeze cu ochii lui. Cînd au strălucit zorii acelei Sîmbete, întreaga obște s-a pătruns de o bună mireasmă de negrăit, și cum stăteau ei la rugăciune, un înger al Domnului, în chipul unui tînăr foarte frumos, strălucitor ca fulgerul, s-a înfățișat înaintea lor purtînd în mîini Sfîntele și Preacuratele Taine. Pafnutie s-a înspăimîntat și a căzut cu fața la pămînt. Dar cei patru frați l-au ridicat și l-au dus înaintea îngerului, ca și el, împreună cu ei, să primească Sfînta Cuminecătură din mîinile lui. După mărturia dată de el însuși, Marele Onufrie primea și el Sfînta împărtășanie din mîinile unui înger al Domnului, precum mărturisit este că primeau și alți mulți pustnici și zăvorîți. Prin urmare, este complet greșit să credem că marii nevoitori din pustii, din peșteri și din crăpăturile pămîntului nu primeau niciodată Sfînta împărtășanie. Dumnezeu, Cel Care se îngrijește de hrana trupurilor lor, nu îi lasă pe ei lipsiți de hrana cea de viață dătătoare a Trupului și Sîngelui Domnului Iisus

Hristos.

15):

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata înmulțire a pâinilor în pustie (Matei 14 :

- La cum Domnul a hrănit cinci mii de bărbați cu cele cinci pâini de El binecuvântate ;
- La cum El este cea Pîine Vie Care singură poate să hrănească tainic sufletul meu flămînzit, a cărui foame lumea nu o poate potoli.

Predică *Despre colibă și palat*

Casa celor fără de lege va fi distrusă, iar cortul celor drepti va înflori (Pildele lui Solomon 14 : 11).

Palatul lui Irod zace în ruine, dar Peștera Copilului de la Betleem rămîne și astăzi. Coroanele cezarilor s-au pierdut, dar oasele mucenicilor sînt și astăzi. Palatele păgînilor regi s-au prefăcut în mormane de dărîmături și zgură, dar peșterile nevoitorilor s-au făcut întru Sfinte Mînăstiri pline de frumusețe. Idolii cei de aur s-au împrăștiat întru nimicnicie, dar lanțurile Simțului Apostol Petru se păstrează ca sfînte moaște pînă astăzi. Puternicul Imperiu Roman de odinioară este acum o legendă a morților, cîtă vreme coliba Creștinătății, Sfînta Biserică, este astăzi cel mai puternic regat de pe pămînt. Unde sînt iudeii, ucigașii lui Dumnezeu? Ei sînt împrăștiați în întreaga lume. Unde sînt puternicii Romei? Ei zac în groapă. Unde este puterea sîngerosului Nero? Unde este puterea urîtorului Dioclețian și a depravatului Maximian? Unde este slava lui Iulian Apostatul ? Unde sînt acum toate aceste piscuri ale istoriei ? Ele se află acolo unde zace și Turnul Babei - sub praf și sub cenușă, sub rușine și sub blestem.

Mergi prin orașul tău și află cîte case ale celor nelegiuiți nu sînt acum excavate cu buldozerul. Si află, oare cîte colibe ale dreptilor nu s-au făcut apoi căsuțe înfloritoare? Fraților, cerul și pămîntul se întemeiază pe dreptate, pe dreptatea cea neclintită a lui Dumnezeu. De aceea sînt ca și niște trufașe beșici umplute cu aer toate marile creații păgînești, pe care le crapă trecătorii, călcîndu-le în picioare. Palatele faraonilor și babilonienilor sînt ca niște beșici călcate în picioare, cîtă vreme cortul dreptului Avraam crește și înflorește în veșnicie. O fraților, cît de atotputernică și durabilă este dreptatea, și cît de zgomotoasă și trecătoare nedreptatea, la fel ca și ploaia de vară! O Atotdrepte Stăpîne, cît de minunat și neschimbat ești Tu întru toate dreptățile Tale! Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veac, Amin.

13 iunie

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Achilina*

Achilina s-a născut în orașul palestinian Biblos din cinstiți și dreptmăritori părinți creștini. Deși în vîrstă de doar șapte ani fiind, Achilina cunoștea toate tainele credinței creștine, iar la vîrstă de zece ani ea a fost atît de plină de Duhul Sfînt încît a putut să predice pre Hristos femeilor ei însoțitoare cu mare putere și rîvnă. Cînd au izbucnit persecuțiile de sub împăratul Dioclețian cineva a pîrît-o pe Achilina înaintea trimisului împărătesc Volusian, care era mai curînd fiară decît om. Volusian a poruncit mai întîi ca fecioara să fie biciuită, apoi să i se înfigă o vergea încinsă în foc prin urechi și prin creier. Dar pînă la ultima ei suflare fecioara Achilina L-a mărturisit pe Hristos Domnul pe față și cu libertate, iar cînd din cap a început să-i curgă sînge și creier, ea ca căzut jos, moartă. Trimisul, văzînd aceasta, și socotind cu adevărat că Achilina este moartă, a poruncit ca trupul ei să fie scos în afara cetății și aruncat pe groapa de necurații și gunoaie, spre mîncare cîinilor. Dar un înger al Domnului s-a pogorît din cer și s-a înfățișat

noaptea înaintea fecioarei și i-a zis: „Ridică-te și primește sănătate!” Fecioara s-a ridicat și s-a făcut desăvârșit sănătoasă, și multă vreme a adus mulțumită cu lacrimi lui Dumnezeu, rugându-L pe El să nu o lipsească de muceniceasca moarte. Atunci s-a auzit un glas din cer care a zis: „Mergi, și fie ție după cum voiești!” Așa, Achilina s-a îndreptat și a intrat în cetate. Porțile cele încuiate ale cetății s-au deschis singure înaintea ei, și ea a intrat în palatul trimisului împărătesc ca un duh și s-a dus la patul lui. Trimisul s-a cuprins de groază de moarte, văzînd-o vie pe fecioara pe care el o omorîse în chinuri groaznice, în ziua următoare, la porunca lui, călăii au dus-o pe Achilina la eșafod, spre a fi omorîta prin tăierea capului. Mai înainte de aceasta, fecioara Achilina s-a rugat în genunchi lui Dumnezeu, și și-a dat sfîntul ei suflet. Călăul a tăiat capul Achilinei care deja murise. Sfintele ei moaște dau tămăduire multor bolnavi. Achilina era în vîrstă de doisprezece ani cînd L-a mărturisit pre Hristos cu sîngele ei. Ea a luat cu cinste cununa muceniciei la anul 293.

• *Pomenirea Sfîntului Trifilie, Episcopul Lefcoșei [Nicosiei] Ciprului*

Trifilie a fost ucenicul Sfîntului Spiridon al Trimitundeii Făcătorul de Minuni, iar mai după aceea împreună lucrător cu el în insula Ciprului. El era un bărbat milostiv, cu mintea curată și avînd întreaga feciorie de-a lungul întregii lui vieți. El era „fîntînă de lacrimi” și mare nevoitor. El bine a păstorit turma lui Hristos, iar cînd s-a odihnit a primit cununa celor mai mari ierarhi din ceruri. Sfîntul Trifilie Episcopul Nicosiei din Cipru a adormit cu pace la anul 370 după Hristos.

• *Pomenirea Sfintei Anna și a fiului ei Ioan*

Fiind orfană, Anna a fost luată într-o casă de nobili și crescută și educată ca o fiică adoptivă. Fecioară vrednică fiind, acel nobil i-a dat-o pe Anna de soție fiului lui. Cînd bătrînul nobil a murit, rudele l-au silit pe fiul să se lepede de soția lui, din cauza originii ei joase, și să se însoare cu o alta, nobilă și bogată ca și el. Dar fiul de nobil era om drept și temător de Dumnezeu, și nu a voit să facă aceasta. Văzîndu-l pe soțul ei în război cu familia lui din pricina ei, Anna a părăsit palatul în taină și a scăpat la o insulă îndepărtată, unde nu se afla nici un suflet omenesc. Dar ea a ajuns la acea insulă însărcinată fiind, și acolo a dat naștere unui prunc de parte bărbătească. Ea a viețuit în acea insulă timp de treizeci de ani, în post și în rugăciune. Apoi, după tainica Purtare de Grija a lui Dumnezeu, la insulă a sosit un ieromonah care l-a botezat pe fiul Annei, dîndu-i numele de Ioan. Acest suflet sfînt, această Anna, a dus viața tuturor nevoiților în veacul al cincilea și a adormit cu pace.

Cîntare de laudă la Sfîntul Trifilie

*Pe cînd Sfîntul Trifilie încă diacon era,
El Sfintele Evanghelii citea, și Psaltirea.
El citea către popor cu glas smerit și dulce.
Sfîntul Spiridon însuși cu luare aminte asculta.
Odată într-o biserică de popor plină,
El frumos a citit a Slăbănogului pericopă,
Și cum Domnul Cel Blîndpre el a vindecat.
„la-ți patul și umblă!” a zis Domnul,
Și cel greu bolnav la dumnezeiască poruncă
sănătos s-a făcut.
Dar Trifilie o greșeală-a făcut:
Cuvîntul însemnînd „pat” el altfel l-a zis,
înțelesul schimbînd.
Sfîntul Spiridon la sine-l cheamă și-i zice:*

*„Fiule, diaconul meu drag, de ce schimbi tu
ale Sfintei Scripturi cuvinte sfinte?
Au nu știi că ele de Domnul sînt rostite?
Din a Sa gură însuși cuvîntul „pat” a ieșit,
Iar tu zici „ culcuș ”, schimbînd cuvîntul Lui!
Fiule, Sfînta Scriptură insuflată de Sus este;
Deci ale ei cuvinte să le citim cum se cuvine.
Ale Scripturii cuvinte de putere sînt pline,
Iar omeneștile cuvinte sînt putrede și slabe.
Patul omenesc același lucru nu-i
Cu culcușul unui cline;
Deci fiule, zi, „Doamne, iartă-mă!”
Smeritul diacon Trifilie greșeala își vede,
Și se pocăiește cu rușine și cu amar.
Trifilie iertare a aflat cu ale Părintelui lui rugăciuni,
Cu rugăciunile puternice ale lui Spiridon,
De Minuni Făcătorul.*

Cugetare

Blîndețea și bunătatea au împodobit pe sfinții noștri și le-au dat putere și pricepere în a nu răsplăti răului cu rău. Cînd împăratul Constanțius, fiul împăratului Constantin cel Mare, s-a îmbolnăvit la Antiohia, el l-a chemat pe Sfîntul Spiridon ca să se roage pentru el. Sfîntul Spiridon, însoțit de diaconul lui, Trifilie, au plecat din Cipru și au sosit la Antiohia, înaintea palatului imperial. Spiridon era îmbrăcat în straie sărăcăcioase. El purta pe cap un fes simplu de lînă, în mîini un toiag din lemn de palmier, iar la piept un vășișor de lut conținînd untdelemn sfințit de la candela ce ardea pururea înaintea Sfintei Cruci (după cum obișnuiau în acea vreme să poarte creștinii de la Ierusalim). Astfel îmbrăcat și pe de asupra ostenit de postiri, privegheri, și lunga călătorie, acest mare sfînt nu-și trăda prin nimic marele rang și marea demnitate de episcop. Cînd a voit să pășească în palatul imperial, una din gărzile împăratului, crezînd că este un cerșetor obișnuit, l-a lovit cu pumnul peste un obraz. Iar blîndul și bunul ierarh i l-a întors și pe celălalt. Cînd, ajungînd în cele din urmă la împărat, Sfîntul Ierarh și-a pus sfintele lui mîini peste capul lui, împăratul s-a însănătoșit din boala care îl chinuia.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata umblare pe apă ca pe uscat a Domnului (Matei 14: 26):

- La cum luntrea cu ucenicii se afla în larg cuprinsă de furtună, și cum Domnul, văzînd aceasta, S-a grăbit în ajutorul lor;
- La cum și eu ades sînt cuprins de tulburarea întunericului și valurilor patimilor, și cum Domnul Cel milostiv grăbește în ajutorul meu, ca să calc peste ale mele patimi ca peste un drum bătătorit.

Predică Despre calea vieții și calea morții

Unele căi par drepte în ochii omului, dar sfîrșitul lor sînt căile morții (Pildele lui Solomon 14: 12).

Oamenilor uneori li se pare că viețile celor nelegiuți sînt drepte, pentru că ei, fără de Dumnezeu fiind, reușesc în toate și sînt mereu bogați. O, de-ar vedea ei care sînt și sfîrșiturile unor astfel de vieți! Ei ar fi îngroziți și ar fugi ca de foc să calce pe urmele lor!

Dacă sfîrșitul unei căi este pieirea, atunci cum ar putea fi bună acea cale? Prin urmare,

o, omule, să nu mai zici că este dreaptă calea căreia tu nu îi vezi și capătul. Tu întrebi: dar cum aş putea eu, om limitat și slab, să văd sfârșitul cel nevăzut al unei căi lungi? Tu poți vedea acel sfârșit în două moduri: citind Sfintele Scripturi sub oblăduirea și în lumina trăirii Ortodoxiei, și observând sfârșitul căii vieții celor din jurul tău care mor înaintea ta. Chiar și așa, tot primul mod este cel mai de încredere, și dacă te lipești cu toată puterea ta de el, atunci cunoaște că nu te vei împiedica niciodată în noaptea morții celei veșnice.

Doar acea cale și acea viață este dreaptă care este arătată de Domnul dreptă. Toate celelalte căi, care pot părea drepte minții tale, dar care nu sînt și calea arătată de Domnul, sînt rele și fatale. Iată, pînă și fiarele cele sălbatice au căile lor, dar oare vei merge pe ele dacă ți se par ție adevărate? Nu, tu nu trebuie să mergi pe ele, afară doar dacă vrei să cazi în falcile acelor fiare sălbatice. Ci tu să umbli doar pe căile lui Dumnezeu, chiar dacă ție nu-ți par bune, căci ele drepte sînt. Căile lui Dumnezeu ni se par din cînd în cînd rele numai din pricina păcatelor noastre. Dacă am fi fără de păcat, dacă mințile

noastre nu ar fi strîmbate de păcat, nouă nu ne-ar mai putea părea nici măcar o clipă că mai există și alte căi drepte în afară de căile Domnului. Dar minții celei strîmbate de păcat multe din căile morții îi par căi ale vieții, și singura care este adevărată îi pare falsă.

O Atotvăzătorule Doamne, Călăuzitorule al nostru, îndreptează mințile noastre ca pe căile cele rele noi să nu umblăm. O Stăpîne Iisuse Hristoase Tu ești singura Cale, Adevărul și Viața, iar cele căi pe care noi ni le născocim în afară de Tine rele sînt, minciună și moarte.

Ci numai Ție în veac se cuvine mulțumită și slava, Amin.

14 iunie

• *Pomenirea Sfîntului Proroc Elisei*

Prorocul Elisei a trăit cu nouă sute de ani mai înainte de Mîrituitorul. Cînd Dumnezeu bine a voit a lua la El pe vîrstnicul Proroc Ilie, El i-a descoperit lui Ilie că l-a ales pe Elisei, fiul lui Șafat, din seminția lui Ruben, din cetatea Abelmeholah, ca următor lui în slujirea procească. Ilie i-a descoperit apoi lui Elisei ce îi descoperise lui Domnul și l-a îmbrăcat în mantia lui, cerînd cu lacrimi de la Dumnezeu ca îndoit să-i dea lui Elisei harul. Elisei îndată și-a părăsit casa și familia și a urmat lui Ilie. Cînd Domnul l-a răpit pe Ilie în carul cel de foc, Elisei a rămas să ducă mai departe slujirea preotească cu o putere încă și mai mare decît a lui Ilie. Prin marea sa curățenie și marea sa rîvnă, el a fost întocmai cu cei mai mari dintre proroci, iar prin puterea covîrșitoare și tainică pe care i-a dat-o lui Dumnezeu el i-a întrecut pe toți. El a despărțit apele Iordanului precum odinioară Moise despărțise apele Mării Roșii; el a făcut dulci apele amare de la Ierihon; el umplut cu apă tranșeele de apărare excavate în războiul cu Moabitenii; el a înmulțit untdelemnul din vasele văduvei celei sărace; el l-a înviat pe fiul femeii șunamite; el a hrănit o sută de oameni cu douăzeci de pîini mici el l-a vindecat pe Neeman căpetenia de oști de boala leprei; el a lovit cu lepră pe sluga lui Gehazi din pricină că acesta s-a mîndrit; el a orbit toată oștirea siriană, iar altă oștire a pus-o pe fugă; el a prorocit multe care aveau să se întîmple poporului și unor oameni îndeosebi. El s-a odhinit la adîncile sale bătrîneti.

• *Pomenirea Sfîntului Metodie, Patriarhul Constantinopolului*

Metodie s-a născut în cetatea Siracuzei din Sicilia. După ce și-a încheiat strălucit studiile seculare, el a fost tuns monah și a început să ducă viața tuturor nevoințelor

într-o mînăstire. Patriarhul Nichifor 1-a luat pe Metodie în slujba lui. În timpul domniei împăraților iconoclaști, Metodie s-a făcut cunoscut pretutindeni ca apărător neclintit al cinstirii sfințelor icoane. Pentru aceasta, răul împărat Teofil 1-a surghiunit într-o insulă în care se aflau și doi criminali de drept comun, zăcînd în temnița umedă de acolo timp de șapte ani, fără lumină și fără hrană suficientă, ca într-un mormînt. În timpul împărăției dreptcredincioasei împărătesc Teodora și a fiului ei Mihail, Metodie a fost eliberat și ridicat patriarh, după cum îi prorocise mai înainte Sfîntul Ioanichie cel Mare. În prima Duminică din Sfîntul și Marele Post, Metodie a intrat solemn cu icoanele în sfînta biserică, și de asemenea a alcătuit un canon la cinstirea lor. Neputincioși întru a-1 birui pe Metodie, ticăloșii și necurații eretici au plătit o desfrînată care a ieșit și 1-a clețit pe Metodie, cum că Patriarhul ar fi avut necurate legături cu ea. Întregul Constantinopol s-a ridicat cu mînie împotriva acestei murdare calomnii. Cu toate acestea, neștiind cum alt să arate poporului înșelăciunea, Patriarhul și-a învins pudoarea, și-a desfăcut hainele și a stat gol înaintea curții care se întrunise pentru anchetă și astfel toți au putut vedea trupul uscat și topit de postiri aspre și privegheri al Patriarhului. Atunci curtea a văzut în întregime calomnia aruncată asupra lui. Auzind acestea, poporul a strigat de bucurie iar mîrșavii eretici au fost dați de rușine înaintea tuturor. Apoi acea nenorocită femeie a recunoscut că a fost plătită să rostească murdara acuzație și să grăiască cele rele asupra sfîntului lui Dumnezeu. Astfel, cei care au voit să ucidă bunul nume al Patriarhului, nu au făcut altceva decît să îi sporească faima. Acest mare apărător al Credinței s-a odihnit cu pace la anul 846 și s-a strămutat la locașurile cele cerești ale împărăției lui Dumnezeu.

- *Pomenirea Sfîntului Ioan, Mitropolitul Evhaitelor*

Acest Ioan era supranumit Mavron [Negrul]. El a fost un bărbat foarte învățat în științele cele din afară, și de asemenea a fost un bărbat foarte duhovnicesc. La bătrînețile sale, sub împărăția lui Alexios Comnenul, Ioan a fost înălțat Mitropolit al Evhaitelor. El este mai cu seamă cunoscut pentru vedeniile pe care le-a avut cu sfinții Ioan Gură de Aur, Grigorie de Dumnezeu Cuvîntătorul și Vasile cel Mare (vezi ziua de 30 ianuarie), care i-au arătat că slava lor în ceruri una, împreună și aceeași este, și i-au cerut să rînduiască o zi de prăznuire anume pentru toți trei. După vedeniile avute de Mitropolitul Ioan certurile în popor au încetat, căci pînă atunci poporul era despărțit, socotind unii pe Ioan, alții pe Grigorie, iar alții pe Vasile ca fiind cel mai mare. Sfîntul Ioan acesta a mai alcătuit minunatele canoane către Preadulcele Iisus și către Îngerul Păzitor al vieții omului, precum și alte scrieri de suflet mîntuitoare. El a adormit cu pace la anul 1100.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Nifon*

Acest Sfînt Nifon s-a născut în ținutul Arghirokastron, în satul Likov și a fost fiu de preot, încă din tinerețile lui el a iubit singurătatea și rugăciunea. Această dragoste a lui 1-a atras în cele din urmă la Sfîntul Munte Athos, unde a dus viața nevoițelor mai întîi la peștera Sfîntului Petru Athonitul, iar mai tîrziu în pustia de la Sfînta Ana. El nici măcar nu voia să guste pîine, ci se hrănea doar cu ierburi și rădăcini. Unii invidioși 1-au acuzat că urăște pîinea, dar el repede și ușor a scuturat de la sine această acuză. În cele din urmă el s-a făcut împreună nevoitor cu Sfîntul Maxim Capsokalivitul. Din pricina mării lui iubiri pentru Dumnezeu, Nifon a fost dăruit de El cu darul facerii de minuni și al străvederii. El a vindecat bolnavii cu rugăciunea și cu ungerea cu untdelemn sfințit, și vedea limpede evenimente din

trecut și din viitor. Despre sine el a prorocit că va muri în Postul Sfinților Apostoli. Când a răsărit ziua adormirii lui, el le-a zis fraților strînși în jurul lui: «Să nu plîngeți, ci mai vîrtos să vă bucurați, căci în mine un mijlocitor înaintea lui Dumnezeu veți avea, întru mîntuirea voastră.» Iar la urmă a zis: «Acum este timpul să plec.» și și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu, la anul 1330, în paisprezece zile ale lunii iunie.

Cîntare de laudă la Prorocul Elisei și la Neeman căpetenia de oștiri (IV Regi, 5)

*La ce bun bogățiile și frumusețile lumii,
La ce bun puterea și stăpînirea,
Cînd omul este lepros?
Neeman căpetenie de oștiri este, dar boală de lepră.
El alb este de lepră, ca și cînd ar fi
îmbrăcat în puroi.
Dar căpetenia către omul lui Dumnezeu grăbește,
Nădăjduind în scăpare de la el.
El către omul lui Dumnezeu cu caravana lui gonește,
încărcată de veșminte scumpe și aur.
Plată bogată vrea să ducă el
Omului lui Dumnezeu.
Elisei pre căpetenie la Iordan trimite,
De șapte ori să se sclade în ale Iordanului ape.
Neeman se mînie, văzînd îndemnul
Ca pe un refuz al Omului lui Dumnezeu :
« Au nu avem noi în țara noastră
rîuri mai limpezi și mai mari!?»
Și-adînc rănit cale-ntoarsă vru să facă degrabă,
Dar sluga lui, om înțelept, îl opri.
«O stăpîne,» a zis el, «așa ușor bătut să nu te dai.
Ci iată Iordanul, lîngă noi este! du-te și te scaldă,
Iute, precum a zis Omul lui Dumnezeu!»
Neeman pre sluga ascultă și-n unda Iordanului intră,
El intră în apele sfînte de șapte ori.
Si iată Neeman cu desăvîrșire sănătos este,
Nici urmă de lepră pe trupul lui!
Trupul lui Neeman proaspăt și nou este,
Ca trupul unui copil.
El strigă atunci cu putere: «Unul este Domnul!
Unul este Domnul Dumnezeu lui Israil!
Slăvite și minunate sînt lucrările Lui!»*

Cugetare

Marele Sfînt Ioan Gură de Aur a zis cu sfînta sa înțelepciune: „Locul nu ne va mîntui, dacă nu împlinim cu scumpătate voia lui Dumnezeu.” Există o istorie a unui monah care viețuia odată într-o mîntăstire în care cinci frați îl iubeau iar unul îi grăia împotriva. Din cauza acestui singur frate care îi făcea supărare, monahul a plecat la altă mîntăstire. Dar și aici, erau opt frați care îl iubeau, dar doi care îi grăiau împotriva. Și atunci el a fugit într-o a treia. Dar aici, dacă șapte îl iubeau, se aflau cinci care nu-l aveau la inimă. Pornindu-se el acum spre a patra mîntăstire, a cugetat pe cînd mergea pe cale: „Pînă cînd voi tot fugi din mîntăstire în mîntăstire?”

Pacea nu o voi afla nicăieri în lume. Mai bine mi-ar fi mie să câștig sfînta răbdare." El a luat atunci o bucată de hîrtie și a scris cu litere mari: „Voi îndura toate pentru dragostea Domnului și Dumnezeuului meu Iisus Hristos." Cînd a intrat în cea de a patra mînăstire, a văzut că acolo doar unul îl iubește, pe cînd toți ceilalți îi sînt împotriva. Dar cu răbdare el a îndurat toate jignirile. De cîte ori cineva îl ocăra, el scotea acea bucată de hîrtie și

citea: „Voi îndura toate pentru dragostea Domnului și Dumnezeuului meu Iisus Hristos." Și așa, cu răbdare el a îndurat toate insutele în acea a patra mînăstire, pînă cînd toți frații au început să-l iubească, iar el a rămas acolo pînă la moartea lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata umblare pe apă ca pe uscat a Domnului (Matei 14: 25):

- La cum Domnul, umblînd pe mare, i-a strigat lui Petru: *Vino!* Iar Petru a pornit a merge pe apă ca pe uscat, dar din pricina credinței lui slabe, a început să se scufunde;
- La cum Domnul mă cheamă și pe mine să calc pe apele și furtunile patimilor, dar eu, deși pornesc, mă scufund în ele din pricina credinței mele slabe.

Predică *Despre smerenia care vine înaintea măririi*

... iar smerenia trece înaintea măririi (Pildele lui Solomon 15: 33).

Aici mărirea care se are în vedere este cea adevărată, iar nu cea falsă, ea este mărirea cea veșnică, iar nu cea care piere. Mărirea care este de la oameni este o mărirea care piere, pe cînd mărirea care este de la Dumnezeu este veșnică. Cei pe care îi slăvesc oamenii de fapt sînt lipsiți de slavă, pe cînd cei pe care îi proslăvește Dumnezeu sînt cu adevărat slăviți. Domnul nostru le-a zis cărturarilor iudei: *Cum puteți voi să credeți, cînd primiți slavă unii de la alții, și slava care vine de la unul Dumnezeu nu o căutați?* (Ioan 5: 44). Vedeți cum deosebește Domnul între slava de la oameni și cea de la Dumnezeu? Iar despre Sine, El a zis: *Slavă de la oameni nu primesc* (Ioan 5: 41).

Căci cel care primește slavă de la oameni călătorește pe calea trufiei, pe cînd cel care primește slavă de la Dumnezeu merge pe calea smereniei. Sfinții lui Dumnezeu erau cei mai smeriți robi ai lui Dumnezeu. Preasfînta Născătoare de Dumnezeu era împodobită cu cea mai adîncă smerenie. *Căci a căutat spre smerenia roabei Sale* (Luca 1: 48). Dar cel mai smerit dintre cei smeriți a fost Domnul însuși, începătorul acestei înreceri întru smerenie, în timpul vieții Lui pămîntești, smerenia a trecut întotdeauna înaintea măririi. Fraților, așa trebuie să fie și în viețile noastre dacă dorim cu adevărat adevărata mărirea. Căci dacă smerenia nu va fi înaintea măririi, atunci mărirea niciodată nu va veni.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, învățătorule al nostru și Pildă supremă a vieții noastre, Cea Ce ești singura noastră mărirea și Măritorul tuturor celor blînzi și smeriți, insuflă-ne nouă smerenia Ta cea tainică și negrăită,

Căci noi pre Tine Te lăudăm, Ție ne închinăm și Ție îți mulțumim în veci, Amin.

15 iunie

- *Pomenirea Sfîntului Proroc Amos*

Amos s-a născut în satul Thecua de lîngă Betleem. Fiind născut într-o familie de origine modestă, Amos a muncit la păzit turmele de porci ale unui om bogat din Ierusalim. Dar Dumnezeu Cel Care nu caută la fața omului ci la curăția inimii lui, și Care i-a scos pe Moise și pe David de la turmele de oi și i-a ridicat căpetenii ale

poporului, 1-a ales și pe acest Amos ca să fie unul dintre prorocii Lui. Amos 1-a certat pe Regele Uzziah și pe preoții lui păgâni pentru idolatria lor și a întors poporul de la închinarea la vițeei de aur din Bethel, învățându-i să se închine mai degrabă la Dumnezeu Cel Unul și Viu. Când căpetenia preoților păgâni, Amaziah, 1-a prigonit pe Amos, Amos a prorocit că asirienii îl vor cuceri pe Israil, că îl vor ucide pe regele lor și pe fiii lui Amaziah, și că soldații asirieni o vor necinsti pe soția lui Amaziah înaintea ochilor lui din pricină că și el a îmbrâncit poporul la adulter cu necurații idoli. Toate acestea așa s-au și întâmplat. Fiul preotului idolesc 1-a lovit atât de tare pe Amos în frunte cu toiagul lui, încât prorocul a căzut la pământ. Abia viu, Amos a fost dus la Thecua, satul lui, unde și-a dat sfântul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu. Amos a trăit în veacul al optulea înainte de Hristos.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Vitus, Modestus și Crescentia*

Sfântul Vitus s-a născut în Sicilia din părinți renumiți dar necredincioși. Modestus a fost preceptorul lui, iar Crescentia a fost guvernanta lui. Sfântul Vitus a primit Sfântul Botez la o vîrstă fragedă, iar la doisprezece ani el deja s-a retras în viața de mare asceză creștină. La el veneau îngeri care îl întăreau întru nevoințele lui și îl povățuiau neîncetat, și Vitus însuși radia de o frumusețe îngerească. Mîna judecătorului care 1-a bătut s-a uscat, dar Vitus i-a vindecat-o cu rugăciunea. Tatăl lui a orbit când a văzut în camera fiului lui doisprezece îngeri luminoși „ai căror ochi erau ca stelele și ale căror fețe erau ca ale fulgerului.” Dar Vitus a vindecat ochii tatălui lui cu rugăciunea. Când tatăl lui a voit să îlucidă, un înger s-a pogorît la Vitus și 1-a răpit, împreună cu Modestus și cu Crescentia, la Lucania, pe malul râului Silaris. Aici Vitus a făcut multe minuni, vindecînd cu rugăciunea mulțime de infirmi și de nebuni. La cererea împăratului Dioclețian, Vitus a călătorit la Roma, unde 1-a curățit pe fiul lui Dioclețian de un duh necurat. Dar împăratul nu 1-a răsplătit pentru aceasta cu cele bune, ci dimpotrivă. El 1-a torturat cu sălbăcie pentru că Vitus nu a voit să se închine idolilor celor făcuți de mîini omenești. Dar Domnul 1-a izbăvit pe Vitus din chinurile aduse asupra lui de torționari, luîndu-l cu mîna Lui nevăzută și ducîndu-l înapoi în Lucania, unde el, Modestus și Crescentia s-au odihnit cîteșitrei în Domnul. Sfintele moaște ale Sfîntului Vitus se află la Praga.

- *Pomenirea Sfîntului Cuvios Mucenic Dula*

Sfîntul Dula a dus o sfîntă viață de nevoie într-o mînaștire egipteană. Din invidie, unul din frații \ui 1-a acuzat de furtul de cele sfinte: cum că ar fi luat pentru sine sfinte odoare bisericești. Atunci cuviosul Dula a fost dezbrăcat de rasa lui și predat autorităților lumești pentru judecată. Ducele a poruncit ca Dula să fie biciuit și a voit să-i taie mîinile, după cum cerea legea în cazul celor care comiteau furt. Dar în acel ceas fratele cel invidios care pîrîse s-a pocăit și a strigat că Dula este nevinovat. După douăzeci de ani de exil și umilințe amarnice, Sfîntul și Cuviosul Dula a fost reprimat în mînaștirea lui, iar după trei zile, a murit. Trupul lui însă a dispărut într-un mod tainic.

- *Pomenirea Sfîntului Mucenic Lazăr, Cneazul Sîrbilor*

Lazăr a fost un membru al mării nobilimi sîrbești care, după moartea Țarului Dușan, a condus țările sîrbești. După moartea Țarului Uroș, Patriarhul Efreem 1-a uns pe Lazăr Țar al Sîrbilor. Lazăr a trimis o solie la Constantinopol, condusă de Monahul Isaia, cu misiunea de a ruga cu lacrimi pe Patriarh să ridice anatema de peste poporul sîrb. Lazăr s-a luptat în mai multe rînduri cu puterile turcești. La sfîrșit, în ziua de 15 iunie a anului 1389, în sîngeroasele lupte cu trupele Sultanului

Amurat de la Kosovo Poliie [Cîmpia Mierlei], Țarul Lazăr a fost decapitat. Trupul lui a fost dus și îngropat la Ravanița, lângă Cupriia, în mînăstirea întemeiată de el; mai după aceea moaștele lui au fost mutate la Noua Ravanița din Șrem, iar de acolo, în timpul celui de al Doilea

Război Mondial [în 1942], el a fost mutat la Belgrad și așezat în Biserica Catedrală a Sfîntului Arhanghel Mihail, unde se odihnește și astăzi nestricat, dăruind mîngîiere și vindecări tuturor celor care vin la el cu credință și cu rugăciune.²⁹ în timpul vieții lui pămîntești, Sfîntul Lazăr a reînnoit mînăstirile Hilandar [din Sfîntul Munte Athos] și Gorniaak. El a ctitorit mînăstirile Ravanița și Lazarița [în Krușevaci] și a fost binefăcătorul Mînăstirii Sfîntul Panteleimon din Sfîntul Munte Athos, precum și al multor altor biserici și mînăstiri.

• *Pomenirea Sfîntului Efrem, Patriarhul Sirbilor*

Ca fiu de preot, Efrem a dorit după viața duhovnicească și de nevoițe călugărești, încă din copilăria lui. El a scăpat la Sfîntul Munte Athos, cînd a văzut că părinții lui vor să-l însoare. El mai după aceea s-a reîntors în Serbia și a dus o viață de mari nevoițe în defileul Ibar și în Mînăstirea Deceani [din Kosovo]. Cînd au izbucnit luptele interne și războiul pentru putere, care din păcate a cuprins și ierarhia bisericii, în 1375 Sinodul l-a ales pe Efrem ca patriarh în locul lui Sava, care murise. Cînd i s-a vestit alegerea lui, Efrem a plîns cu amar, văzînd că nu este nici un chip să refuze. El l-a uns Țar pe Cneazul Lazăr în 1382, apoi a lăsat tronul mitropolitan și s-a întors la pustia lui, punîndu-l în locul lui pe Spiridon. După moartea lui Spiridon din 1388, Țarul Lazăr l-a rugat iar pe Efrem să vină și să ia scaunul mitropolitan. Efrem a păstorit Biserica lui Hristos în vremurile cumplite care au urmat teribilei mfrîngerii de la Cîmpia Mierlei [Kosovo], pînă în anul 1400, cînd a trecut la Domnul pe Care atît de mult l-a iubit, în anul al optzeci și optulea al vieții lui. Sfintele lui moaște se odihnesc în Mînăstirea din Peci [Kosovo].

• *Pomenirea Fericitului Augustin, Episcopul Hipponei*

Augustin a lepădat păgînismul și s-a făcut Creștin, datorită multelor rugăminți, sfaturi, lacrimi și rugăciuni ale sfîntei lui maici, Monica. El a fost un mare dascăl al Bisericii și un scriitor bisericesc de mare anvergură, dar care a căzut și în unele extreme doctrinare pe care Biserica le respinge. Dar el l-a slăvit și l-a iubit din inimă pe Hristos, în tot timpul celor treizeci și cinci de ani ai vieții lui de Episcop al Hipponei, întru care a și trecut la cele veșnice. Fericitul Augustin a murit în vîrstă fiind de șaptezeci și șase de ani [354 - 430].

²⁹ în 1989, cu ocazia a 600 de ani de la mucenicia sa, moaștele Sfîntului Lazăr au fost din nou mutate la Mînăstirea Ravanița de lângă Cupriia. - n. ed. americane.

Cîntare de laudă la Sfîntul Vitus

Preaminunatul Vitus, de mierea cerească plin,

Pre Hristos mărturisește înaintea păgînescului popor:

El de idolii morți rîde

Și de întunecații lor vrăjitori.

El pre Hristos preaslăvește, pre Puterea lui Dumnezeu;

El adevărul propovăduiește către al său pămîntesc tată

Și către judecător -

Dar amîndoi împotriva lui luptă

Și chinuri pregătesc tînărului Vitus.

Dumnezeu însă apără pe ai Săi mucenici

Și preaslăvește pe cei care îl preaslăvesc.

De trebuință a fost ca Vitus

*Pre Hristos să mărturisească
înaintea împăratului,
Și chinuri să ia înaintea poporului,
La Roma,
Ca numele lui să fie preaslăvit.
Pe tânărul Vitus îngerii îl întăreau,
Pre el îngerii îlpovățuiau.
Sfinții îngeri al lui suflet
La ceruri l-au dus,
La Ceruri l-au înălțat,
Și înaintea Feței Domnului l-au așezat.*

Cugetare

Nu este ușor să omori întru sine-ți duhul slavei deșarte și al închipuirii. Doar marii îndrumători duhovnicești au izbutit aceasta, și întotdeauna, doar cu ajutorul harului lui Dumnezeu, al privegherii de toată vremea, al trezviei și al discernământului. Avva Nisteroes umbla odată pe cale cu unul din frații lui. Ei deodată au văzut în drumul lor un șarpe. Fratele îndată s-a ferit, iar marele Nisteroes a făcut și el îndată la fel. „Au și ție ți-e frică, Părinte?” 1-a întrebat monahul pe Avva Nisteroes. Iar Bătrînul a zis: „Nu, fiule, mie nu mi-e frică, dar a trebuit musai să te urmez, altfel nu aș fi scăpat de duhul slavei deșarte.” Adică, a vrut să zică Părintele: „Dacă nu m-aș fi ferit și eu, atunci tu te-ai fi uimit de curajul meu, și eu nu aș mai fi scăpat de ispitirile dracului mândriei.”

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecările minunate ale celor mulți care se atingeau de Mîntuitorul (Matei 14: 36):

- La cum toți bolnavii care se atingeau de poala hainei Lui se vindeau și se făceau întregi;
- La cum și sufletul meu se poate vindeca, de mă voi împărtăși cu Sfînt Trupul și Pracurat Sîngele Lui, care sînt haina trupească a Dumnezeirii Lui.

Predică Despre sărac și Ziditorul lui

Cel ce își bate joc de sărac defăima pe Ziditorul lui (Pildele lui Solomon 17:5).
Dacă ești bogat, oare în ce ești bogat, dacă nu în proprietăți pe care le deții de la Dumnezeu? Cele pe care tu le ai, ale cui sînt, dacă nu ale lui Dumnezeu? De aceea, dacă te mîndrești cu bogățiile tale, tu te mîndrești cu bogățiile altuia; tu te mîndrești cu cele pe care Dumnezeu ți le-a împrumutat. Atunci de ce îți bați tu joc de sărac, care are mai puține bogății încredințate lui de Cel Bogat? De ce îți bați joc de el, care a împrumutat mai puține de la Dumnezeu decît tine? Căci dacă a împrumutat mai puține, înseamnă că îi și datorează mai puțin; iar tu, care ai împrumutat mai mult, mult mai multe îi datorezi. Nu numai că nu ai voie să-ți bați joc de sărac, dar trebuie chiar să-1 și admiri! Căci iată el se bate pe cîmpul de bătălie al acestei lumi cu mult mai puține mijloace decît tine! Căci voi amîndoi războinici sînteți, numai că tu ești pe deplin înarmat, pe cînd el luptă gol și flămînd. Iar dacă se va întîmpla ca amîndoi să cădeți biruiți pe cîmpul de bătaie, el va fi judecat mai blînd decît tine. Dar dacă totuși amîndoi biruiți, biruința lui va fi mai mare decît a ta, și mai strălucitoare.

Cel care își bate joc de cel gol și flămînd, își bate joc de Ziditorul lui. Cei care îi batjocoresc pe săraci batjocoresc pe Dumnezeu. Dacă vei ști că Făcătorul săracului este și Făcătorul tău, unul și același, atunci nu-ți vei mai bate joc de el. Și dacă vei cunoaște că săracul luptă în același regiment cu tine, atunci îl vei acoperi, îl vei

hrăni, și îl vei aduce mai aproape de tine.

O Stăpîne Atotputernice Doamne, fără hotar este înțelepciunea Ta și Purtarea Ta de Grija pentru zidire. Luminează-ne pre noi cu Duhul Tău Cel Sfânt, ca să ne minunăm de Rînduielile Tale și să privim întru Tine toate făpturile Tale, cu respect și cu dragoste.

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

16 iunie

- *Pomenirea celui între sfinți Părintelui nostru Tihon, făcătorul de minuni, Episcopul Amatundei, cetate a Insulei Cipru*

Sfântul Părintele nostru Tihon cu adevărat mare făcător de minuni a fost. După moartea fericitului Mnemonius, fiind Tihon curat cu viața și însuflețit de mare rîvnă pentru Ortodoxie, el a fost ales de către obște cu un suflet și cu o gură spre a le fi lor arhipăstor, lucru care s-a și întâmplat, căci Tihon a fost sfințit episcop și ridicat în scaunul Amatundei de către marele Epifanie. În Insula Cipru se aflau pe atunci mulțime de păgîni. Cu apostolicească rîvnă Sfântul Tihon a pornit a face credincioși din cei necredincioși, lucare întru care a izbutit în chip minunat și răsunător. După nevoie îndelungi în via Domnului, cam pe la anul 425, Sfântul Tihon s-a strămutat la cereștile locașuri. El se numește făcător de minuni pentru multe și mari minuni ce a lucrat, atît în timpul vieții, cît și după moartea lui. Tatăl lui Tihon era brutar. Iar cînd tatăl îl lăsa pe fiu singur în brutărie, acesta împărțea mulțime de pîini săracilor fără să ia bani, ca milostenie. Tatăl a prins de veste și și-a certat amarnic fiul. Dar Tihon i-a răspuns că pe Dumnezeu a împrumutat dînd pîinea săracilor. De aceea, rugîndu-se Tihon lui Dumnezeu, a aflat tatăl hambarele acasă atît de pline de grîu, încît nu a putut deschide ușile hambarelor ca să intre înlăuntru. Altă dată el a semănat butuc de viță uscată, iar via a înflorit și a dat rod minunat și dulce.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Tigrius și Europie*

Tigrius și Eutropius au fost clerici ai marelui Sfânt Ioan Gură de Aur, de el aleși spre hirotonie și hirotoniți, și devotați Marelui Sfânt trup și suflet. Cînd răii 1-au surghiunit pe Gură de Aur din Cetatea Constantinopolului, scoțîndu-l în chip nelegiuit din scaunul lui, în biserica catedrală a izbucnit un incendiu

³⁰ "...și mai înainte de vreme. Iar vița aceea gătindu-și roadele, de cum se începea dumnezeiasca laudă a Sfintei Liturghii, arăta strugurii pîrguiți, iar cînd se săvîrșea dumnezeiasca jertfa, strugurii erau copti și gata de mîncat întru slava Tatălui și a Fiului și a Sfîntului Duh. » - după *Viețile Sfinților de peste tot anul*, cu *Sinaxarele din Triod și Penticostar*, tipărită cu binecuvîntarea I.P.S. Galaction al Alexandriei și Teleormanului, Alexandria : Editura Biserica Ortodoxă, 2002, p. 413 (n. tr.)

devastator care și-a întins limbile și a ars cu desăvîrșire tocmai casele nelegiuiților care îl surghiuniseră pre acest Luminător și Dascăl al Bisericii. De aceea nelegiuiții au zis că apropiații Simțului Ioan Gură de Aur au dat foc bisericii și mai ales palatelor lor. Ei nu au văzut, precum a văzut întreg poporul Constantinopolului, că aici se află degetul lui Dumnezeu. Ei i-au luat pe cei mai apropiați clerici ai Sfîntului, pe diaconul Tigris și pe tînărul citeț Eutropius, și i-au ucis prin torturi sălbatice. Acestea au fost conduse de Optatus, guvernatorul orașului, un grec nebotezat, care și-a pus toată drăceasca lui răutate în a-i urmări pînă la moarte pe apropiații lui Gură de Aur, Atletul lui Hristos. Tigrius toată viața lui tînără fusese sclavul unui om bogat. El toată viața a muncit și strîns ban cu ban ca să ajungă să-și poată cumpăra libertatea. Cumpărîndu-și-o, el a venit la Sfîntul Ioan Gură de Aur, care văzînd rîvna, dragostea, credința și puterea sufletului lui, 1-

a hirotonit întru diacon. Ca diacon, Tigrius a strălucit în Biserică ca o rază luminoasă. Optatus l-a supus pe „bărbatul acesta blînd, smerit, milostiv și primitor de săraci” la cele mai bestiale torturi, după care l-a aruncat într-o temniță din Mesopotamia, unde Tigris a și murit. Eutropie era de abia un adolescent, feciorelnic, curat și fără prihană. Și el a fost bătut bestial cu vine de bou și cu vergele de oțel, iar la urmă spînzurat. Cînd creștinii i-au luat trupul spre a-l îngropa cu cinste, ei au auzit din văzduh nevăzute cîntări îngerești. '

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Tigrius și Eutropius

Mărețul Hrisostom vultur dumnezeiesc este,

Ce se-avîntă spre înălțimi.

Lîngă el pururea stau Tigrius și Eutropius,

Puternici și credincioși,

Doi vulturi mai mici,

Fără de răutate și blînzi.

Dar răutatea neputincioasă întotdeauna

Cu josnicia se-njugă.

Diavolul iute îi unește

pe cei neputincioși cu cei răi.

Răutatea drăcească astfel s-a oștit

Și-asupra nevinovaților a vărsat oceane

De batjocură și calomnie murdară.

³¹ Vezi descrierea detaliată a martiriului lui Tigrius și Eutropius, precum și al altora din anturajul Sfîntului Ioan Gură de Aur, ca și al Sfîntului Ioan Gură de Aur însuși, în minunata carte a marelui scriitor român și preot ortodox din exil VIRGIL GHEORGHIU, intitulată *Gură de Aur, Atletul lui Hristos* (Deisis, 2004) - n. tr.

Oamenii Bisericii învinuiți au fost

Că biserica au ars,

Ei la chinuri au fost dați,

Dumnezeieștii mucenici.

Dar suferința întotdeauna a eroilor este,

Și ea pururi de sus privește

Pre cei neputincioși și răi.

Tigris diaconul și citețul Entropie

Cu al lor sînge Adevărul

Il au pecetluit.

Dumnezeieștii viteji muceniciți au fost

Acuzați de crimă,

Ei, Sfinții lui Dumnezeu!

In țării pe urmele

Mărețului Vultur,

Vulturii mai mici s-au într-aripat,

Și odihnă aflat-au în mult doritul Rai.

Pe urmele lor zadarnic latră

Răutatea dintr-al ei noroi;

Ea din mlaștină naște,

Și în mlaștină piere.

Cugetare

Enumerînd minunile Credinței Creștine, nu trebuie să uităm niciodată nenumăratele și marile minuni ale schimbării inimii și dispoziției sufletului care se întîmplă la cei care îmbrățișează cu credință și cu dragoste Ortodoxia. O, cît de

mulți sînt criminalii periculoși care prin Ea și-au transformat sufletul cu totul! O, cîți tîlhari sîngeroși nu s-au prefăcut prin Ea în mielusei nevinovați ce pururea și-au plîns păcatele după aceea! O, cîți desfrînați nu și-au dobîndit întreaga curăție prin lacrimile pocăinței celei dintru Credință! O, cîți prigonitori nu s-au prefăcut în propovăduitori înflăcărați ai credinței, chiar pînă la sînge! O, cîți egoiști, zgîrciți și avari nu au învățat milostenia de la Sfînta Credință! O, cîți fricoși nu s-au transformat în viteji de temut pe calea jertfirii de sine! Iată ce scrie Mitropolitul sfînt Filaret al Moscovei despre Cneazul rus Vladimir: „Iubitor de desfrînări cum nu a mai fost nimeni altul, păgînul Vladimir, luminîndu-se cu Sfîntul Botez, s-a făcut pildă de viețuire creștinească pentru toți; căci el și-a slobozit toate țiutoarele și concubinele păstrînd-o doar pe soția lui legiuită, dreptcredincioasa Anna. Păgînul însetat de vărsare de sînge omenesc și grabnic la răzbunarea cea fratricidă s-a făcut după primirea

Sfîntului Botez cel mai milostiv prieten al necăjiților și oropsiților. Săracii pururea aveau intrare la el, iar el le împărțea fără socoteală bani și mîncare." Mai mult decît atît, Vladimir cel Botezat zicea: „Dar bolnavii? Ei nu vor putea nicicînd veni la mine!" și de aceea porunca ca pe ulițe să umble pururea căruțe pline cu hrană de carne, pește, pîine, kvas și miere de albi. Da, iată cu adevărat împlinirea cuvîntului Scripturii: *Fericiți cei milostivi* (Matei 5: 7), care s-a înfipt adînc ca un cuțit în inima aleasă a acestui fost păgîn și străpun-gînd-o, a înviat-o pe ea, și s-a făcut lege vieții lui.

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a fiicei femeii cananeence (Matei 15:22):

- La cum femeia cananeeancă stăruia cu lacrimi și se ruga Domnului să-i mîntuiască pe fiica ei cea rău chinuită de un demon;
- La cum Domnul a lăudat credința femeii și i-a vindecat-o pe fiica ei;
- La cum Domnul poate să îl curățească de demon și pe al meu suflet carele s-a înstrăinat de El, numai de îl voi ruga și eu pe Domnul cu credință, cu stăruință și cu lacrimi.

Predică *Despre cum de limbă atîrnă și moartea, și viața*

în puterea limbii este viața și moartea (Pildele lui Solomon 18: 21).

Oare nu ne-a arătat însuși Domnul aceasta atunci cînd a zis că oamenii vor da socoteală înaintea lui Dumnezeu, la înfricoșata Lui Judecată, de tot cuvîntul cel deșert pe care l-a rostit sau chiar gîndit în viață? Oare nu a zis El limpede: *Căci din cuvintele tale vei fi găsit drept și din cuvintele tale vei fi osîndit* (Matei 12: 37)? Cel care va fi găsit drept se va mîntui. Cel care va fi osîndit va pieri veșnic. Prin urmare, vedem noi oare cum viața sau moartea noastră veșnică atîrnă de propria noastră limbă? Sfîntul Apostol Iacov zice: *Dacă nu greșește cineva în cuvînt acela este bărbat desăvîrșit, în stare să înfrîneze și tot trupul* (Iacov 2: 3). Taina cea nepătrunsă a cuvintelor pe care le rostește omul mare este cu adevărat, iar influența lor scapă oricărei măsurători sau estimări. Astăzi prin intermediul tehnicii cuvintele oamenilor străbat pe loc pămîntul, de la un capăt la celălalt al lui. Cuvîntul pe care limba îl rostește în America, îl aude urechea în Europa. Oare nu este acesta un fel de chip al lui Dumnezeu Cel Care aude toate? O fraților, noi nimic nu putem rosti în șoaptă pe pămînt care să nu se audă răsunător în ceruri! Căci fiecare cuvînt al nostru se aude în plenum soboarelor celor îngerești din ceruri! Iadul însuși aude fiecare cuvîntul rău al nostru și îl înscrie spre acuză a vieții noastre în veac. Cu adevărat, preaînțelept grăiește

înțeleptul Solomon când ne zice mereu: *în puterea limbii este viața și moartea.*
O Stăpîne Doamne Mîntuitorul nostru, Cela Ce ești Cuvîntul Cel Veșnic al Tatălui
Celui fără de ani, păzește limba noastră ca să nu grăim cu ea spre a noastră pieire.
Ajută-ne nouă ca să grăim cu ea pururea numai după a Ta sfîntă voie, și numai cele
ce sînt spre mîntuirea noastră cea din veci,
Căci noi Ție Unuia ne închinăm și pre Tine Unul Te slăvim în veac, Amin.

17 iunie

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Manuel, Savel și Ișmael*

Manuel, Sabel și Ișmael au fost trei frați persani, născuți din tată păgîn și din mamă creștină. Ei au fost crescuți de mama lor și botezați întru credința creștină. Creștini fiind, ei erau și ofițeri de rang înalt la curtea Regelui Alamundar. Ei au fost trimiși la împăratul Iulian Apostatul spre a negocia și consfinți tratat de pace între imperiile persan și greco-roman. Apostatul însă în acea vreme făcea pregătiri pentru un necurat festival păgînesc la Calcedon. În cadrul lui împăratul însuși, împreună cu nobilii săi, aduceau necuratele jertfe idolilor. Emisarii persani însă au lipsit de la această „festivitate”. Dar împăratul i-a somat să se prezinte imediat și să aducă jertfe necuraților zei. Ei au declarat că sînt cetățeni străini, supuși ai Regelui Persiei și aflați la Calcedon în misiune diplomatică în scopul obținerii păcii între cele două țări, iar nu în scopul aducerii de jertfe idolești; de asemenea, că ei sînt creștini și că socotesc închinarea și aducere de jertfe la obiecte ca fiind nedemne de ființa umană, împăratul schimonosit de ură a poruncit atunci ca cei trei emisari ai păcii să fie arunțați în temniță, în următoarea zi ei au fost scoși afară și siliți să intre în dispută cu împăratul pe teme de credință, în aceste dispute, cei trei frați sfinți au fost de neclintit. Ei atunci au fost despuiți de haine și legați goi de trunchiuri de copac. Ei au fost bătuți, zgîriați cu unghii de fier, torturați cu bestialitate, în timp ce erau schingiuiți ei se rugau lui Dumnezeu mulțumind pentru chinurile lor: „Iisuse preadulce, scumpe ne sînt nouă aceste chinuri, pentru Dragostea Numelui Tău!” înaintea lor s-a pogorît un înger al Domnului, care i-a întărit și a luat de la ei durerea, în pofida tuturor legilor internaționale și obiceiurilor care erau în vigoare și respectate de către toți, păgîni sau creștini, blestematul Apostat a pronunțat sentință de moarte asupra celor trei frați emisari, spre a fi executată prin tăierea capului. Când aceștia au fost decapitați s-a întîmplat un cumplit cutremur de pămînt. Pămîntul s-a deschis și a înghițit trupurile mucenicilor, ca să nu poată fi arse, așa cum poruncise necuratul împărat. Pămîntul mai după aceea a scos, din sînurile sale, trupurile mucenicilor, pe care creștinii le-au luat și le-au îngropat cu cinste. La moaștele lor s-au lucrat mulțime de minuni mari, pe care văzîndu-le, mulți păgîni se întorceau la Hristos. Când Regele Persan a auzit cum a fost tratată de către Iulian ambasada de el trimisă, cum membrii ei au fost schingiuiți bestial și dați morții, el s-a ridicat cu arme puternice împotriva lui. Iulian însă a pornit împotriva persanilor convins fiind că îi va învinge. El însă a suferit o înfrîngere zdrobitoare, cea mai de pe urmă a lui, căci acesta a fost războiul întru care pînă și el a pierit cu sunet, spre bucuria și rîsul întregii lumi.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Pior*

Pior a fost un sihastru din Pustia Nitrică. înflăcărat cu focul dragostei dumnezeiești, Pior a lepădat de foarte tînăr lumea și s-a retras în pustia egipteană, unde s-a dăruit pe sine cu totul celor mai mari nevoițe. Se povestește despre el că niciodată nu a șezut la masă ca să mănînce, ci pururea doar stînd în picioare sau lucrînd. Când l-au întrebat de ce face așa, Sfîntul Pior a zis: „Pentru că nu voiesc să-mi fie mie mîncarea o lucrare anume, ci una neînsemnată.” Când a fost chemat la un județ spre judecarea

unui frate ce făcuse un păcat, Pior a sosit purtînd pe umăr un sac mare cu nisip atîrnat în spate și un săculeț mic cu nisip atîrnat în față. Întrebat ce însemnează acestea, el a zis: „Sacul cel mare cu nisip pe care îl duc la spate sînt păcatele mele cele grele și multe pe care nu le văd, iar săculețul mic ce-l port în față este păcatul fratelui meu ce îl am a judeca.” Atunci toți frații s-au rușinat și au strigat: „Iată calea mîntuirii!” Pior a trăit pînă la vîrsta de una sută ani și s-a odihnit în Domnul cu pace, în veacul al patrulea.

Cîntare de laudă la Sfinții Mucenici Manuel, Sabel și Ișmael

Cei din creștină maică născuți și dintr-un păgîn tată, Cei ce de un sînge au fost, și minunați făcători de pace, Manuel, Sabel și Ișmael cel tînăr Murit-au plăcerilor deșertăciunilor lumești Pentru a lui Hristos dragoste.

Ei de bună voie au pornit pacea să cîștige,

Pre greci și persani întru legătura păcii să-i aducă.

Dar sluga diavolului, Iulian cel blestemat,

Cu nobilii frați început-a

Prentu Credința lor să se certe.

El fraților celor întru Hristos botezați

Cu obrăznicie le-a poruncit idolilor să jertfească.

Fiarei încoronate frații atunci i-au zis:

„ Misiunea noastră la tine, O, împărate al grecilor, nu este

A noastră Credință să o lepădăm,

Ci mai degrabă pacea să negociem

între ale noastre Imperii.

Cît despre a noastră credință,

Noi credem întru Fiul lui Dumnezeu.

Căci cele mai rele se cuvine

Lepădate a fi

Pentru cele mai bune,

Și vădit este că doar un nebun

Cele bune cu cele rele

Este în stare să schimbe. ”

Nebunul împărat, locaș necurat iadului,

în chinuri sălbatice i-a ucis

Pe nobilii trimiși.

Dar Domnul Cel Atotvăzătorul, Care cunoaște

Al fiecăruia preț,

Cu mînie a cătat către nelegiuitul

Purtător de coroană.

Răul Iulian, înaintea Domnului slab,

De moarte de rușine-a pierit spre rîsul

Și bucuria tuturor.

Poporul a rîs aminte aducîndu-și

De semeață lui mîndrie,

Iar în a lui pedeapsă a văzut

Ce slabă-i nedreptatea.

Cugetare

Dușmanii lui Hristos întotdeauna au obținut tocmai opusul a ceea ce au urmărit cînd au pornit la luptă contra Lui. Căci în loc să facă să sece apele bogate și rezezi curgătoare ale Creștinismului, ei mai curînd i-au adîncit albia, și 1-au făcut mai năvalnic, în loc să ucidă și să usuce pentru totdeauna

Creștinismul, ei dimpotrivă, au făcut ca el să inunde, așa zicînd, întreaga lume. Acolo unde a curs sîngele unui mucenic, a răsărit o întreagă oștire de noi mucenici creștini. Acolo unde s-au comis cele strigătoare la cer și de rușine, a înmugurit și a crescut repede slava; acolo unde se zicea că s-a terminat cu Creștinismul pe vecie, acolo au rodit cele mai îmbelșugate recolte duhovnicești. În pofida tuturor legilor și cutumelor internaționale în vigoare, Iulian Apostatul, din pricina demenței lui idolatre și fanatismului, i-a ucis pe emisarii persani care veneau cu negocieri de pace, pe Manuel, Sabel și Ișmael. Și ce a izbîndit Iulian cu aceasta? El a izbutit doar să multiplice încă și mai mult numărul creștinilor, al mucenicilor, și să grăbească orbște spre propriul lui oribil sfîrșit, și de asemenea al păgînismului. Indirect și în pofida dorinței și voinței lui, Apostatul a contribuit la propovăduirea și adîncirea credinței Creștine, nu doar prin nelegiuirile lui prigoane ci și prin afirmațiile lui nesocotite, căci el a zis: „Hristos în viața Lui nu a făcut nimic glorios, afară numai dacă socotim fapte glorioase acelea că a vindecat slăbănogii, orbii și demonizații!" O nebunule Iuliane! Grăiești nebunește, ca și cum vindecarea fie și a unui singur orb doar cu cuvîntul nu ar fi o faptă de vitejie mult mai glorioasă decît subjugarea a zeci de imperii! Dar cu adevărat mare lucru este că pînă și Apostatul Iulian, cel mai mare vînzător de Hristos din istoria omenirii de după Iuda, a recunoscut puterea de minuni făcătoare a lui Hristos.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata Schimbare la Față a Stăpînului Iisus (Matei 17: 1-2):

- La cum fața Domnului a strălucit atunci ca soarele;
- La cum pînă și eu, care sînt întunecat de păcat, pot să strălucesc cu frumusețea cea dintîi și fără de păcat, prin puterea și harul lui Hristos.

Predică *Despre pedeapsa celor depun mărturie mincinoasă*

Martorul mincinos nu rămîne nepedepsit și cel care spune lucruri neadevărate se va prăbuși (Pildele lui Solomon 19: 9).

Dumnezeu și oștirile celor fără de trup puteri văd toate care se petrec în lume. Prin urmare cum ar putea omul să ascundă adevărul de la fața atîtor și atîtor dumnezeiești martori oculari ai lui? Căci nu numai că oștirile cerești văd adevărul, dar ele și rîvnesc cu rîvnă de foc după adevăr. Prin urmare, cum ar putea omul cel muritor să meargă în răspărul adevărului, adică, în pofida atîtor miriade de oștiri de zeloți ai lui?! Cu adevărat, întunecată este mintea omului celui ce cugetă că va putea ascunde adevărul și proclama minciuna în locul lui. Cînd milioanele de îngeri străvăzători cunosc adevărul, oare va mai putea omul să îl ascundă? Oare se va mai putea ridica cineva împotriva adevărului și să rămînă nepedepsit? O fraților, nimic nu este mai mincinos decît minciuna! Nimic mai pieritor! Nimic mai plin de prostia aroganței! Nimic mai bolnav!

Dumnezeu și oștirile cele cerești văd ce se petrece în inima omului. Mai cu seamă vede acestea îngerul lui păzitor. Și acest înger păzitor nu tolerează ca omul să scoată din sine și să se înconjoare de cele care îi sînt străine lui. Pentru aceasta dacă omul persistă în minciuna lui, îngerul lui îl părăsește pe om și îl lasă cu totul pe mîna duhurilor necurate care atunci se sălășluiesc cu desăvîrșire în el. Atunci este vai aceluia om! Căci la ce îi va folosi dacă va depune mărturie mincinoasă înaintea întregii lumi, dacă îngerul lui păzitor îl va vădi pe el de minciună înaintea lui Dumnezeu și a tuturor puterilor cerești? Cu adevărat, mai bine i-ar fi fost aceluia om să nu se fi născut. Căci acela care minte, Duhului lui Dumnezeu li minte, iar Duhul lui Dumnezeu atunci îl lasă pe mincinos să piară în focul cel mai din afară

și în moartea pe care singur și-o a pregătit.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Doamne al Adevărului, viază-ne pre noi cu puterea Duhului Tău Celui Sfânt, ca niciodată să cutezăm a mărturisi mincinos. Fă-ne nouă dulce al Tău sfânt adevăr și scoate de pe limba noastră cuvintele cele mincinoase,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

18 iunie

• *Pomenirea Sfântului Mucenic Leontie*

Leontie a fost comandant roman din timpul împăratului Vespasian, care era instalat cu trupele sale în orașul Tripoli din Fenicia. El se născuse în Grecia și «era foarte mare la stat, puternic, neînfricat și de temut în războaie.» Dar cezarul Hadrian, cumplit prigonitor al creștinilor, a trimis un detașament militar care să îl aresteze pe Leontie, care era creștin. Ipatie, conducătorul acestui detașament, s-a îmbolnăvit pe drum de o febră gravă, pricină pentru care echipa a trebuit să-și încetinească mersul. Într-o noapte s-a pogorât din cer la Ipatie un înger al Domnului și i-a zis: «Dacă vrei să te faci bine, atunci strigă de trei ori cu glas mare, ridicându-ți privirea spre cer: 'Dumnezeule al lui Leontie, ajută-mi mie!'» Ipatie a descoperit oștenilor lui vedenia și toți într-un singur glas au strigat la cer precum îi arătase îngerul comandantului lor. Atunci pe loc Ipatie s-a însănătoșit. Minunea i-a lăsat pe toți uimiți, dar mai cu seamă pe un anume Teodul. Ipatie și Teodul atunci au luat-o înaintea celorlalți spre a-l găsi ei primii pe Comandantul Leontie. Găsindu-l, acesta i-a primit cu ospitalitate și le-a slujit lor, odihnindu-i după greutatea călătoriei. Când le-a grăit lor despre credința lui în Hristos, inimile lui Ipatie și Teodul au ars în piepturile lor de dragoste pentru Dumnezeu, și un nor i-a umbrit din care s-a pogorât asupra lui Ipatie și Teodul o rouă minunată. Acesta a fost Duhul Sfânt al lui Dumnezeu Care a botezat sufletele lor întoarse la Domnul, și tot atunci Leontie a grăit către ei astfel: "Întru Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh." Răul Hadrian, aflând că Ipatie și Teodul s-au făcut creștini în loc să-i prigonească pe ei, a poruncit să fie bătuți fără milă cu bice iar apoi decapitați cu securea. Așa au luat cununa martiriului acești doi fii duhovnicești ai lui Leontie. Apoi Hadrian a poruncit ca Leontie, care a rămas neclintit în Credința lui, să fie torturat bestial. Cu trupul transformat cu totul într-o rană de sânge, Leontie se ruga stăruitor lui Dumnezeu, rugîntu-L să nu-l părăsească. În mijlocul celor mai mari chinuri ale lui, înainte i-a apărut un înger al Domnului, care l-a întărit și l-a mîngîiat. La urmă torționarii au izbit trupul lui Leontie la pămînt și l-au bătut pînă cînd mucenicul și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu. Martiriul Sfîntului Leontie a fost văzut de un anume Notarius, care a scris tot ce a văzut și auzit ca martor ocular pe tăblițe pe care le-a așezat în mormîntul mucenicului. Sfîntul Leontie a luat mucenicia cu cinste la anul 73 după Hristos.

• *Pomenirea Sfîntului Leontie înaintevăzătorul*

Leontie era de neam grec, din Peloponez. El a dus timp de șaiszeci de ani o viață de nevoițe aspre în Mînăstirea Dionisiu și s-a odihnit întru Domnul la anul 1605, în vîrstă fiind de optzeci și cinci de ani. Despre acest sfînt s-a zis că doar o dată a intrat în Sfînta Mînăstire Dionisiu, și doar o dată a ieșit din ea, în cei șaiszeci de ani întru care s-a nevoit acolo. Adică, el a intrat în ea cînd a ajuns prima oară acolo ca să se facă monah, și a ieșit din ea doar cînd a fost dus la groapă. Sfîntul Leontie acesta avea harul străvederii și prorociei, iar după moarte din trupul lui a izvorînt mir înmiresmat.

Cântare de laudă la Sfântul Leontie Mucenicul

*Leontie are inimă de leu,
Vitejie de leu, precum și numele-i arată.
El de Hristos Domnul nu se rușinează,
Cipre El II mărturisește cu vitejie de leu,
înaintea tuturor:
Hristos Domnul Dumnezeu este.
Și Mântuitorul lumii.
Leontie ca pe nimic socotește
A lui putere, stăpînire și tinerețe -
Pe acestea el pe cruce le țintuiește,
Pentru dragostea Domnului Celui Răstignit
Și din moarte cu slavă înviat.
Leontie de Domnul nu se leapădă,
Iar lingușirile le scuiă, împreună
Cu lumeasca bogăție și slavă.
Biciuit, schingiuit, răstignit,
El de Domnul nicicînd se leapădă,
Ci cu cît se sălbăticește tortura,
Cu atît mai sus se înalță flacăra
Credinței lui.
Romanul imperiu și ale iadului puteri toate
împotriva lui Leontie s-au întors.
El însă știe că nu este singur,
Că la dreapta lui se află Hristos.
Domnul stîlp de piatră este
Intre buruienile otrăvicioase,
El stîlp de foc este
Intre-ale satanei slugi.
Leontie cu-a lui neclintită credință
Uimește popoare;
Căci el la viață nu a cătat,
Și de aceea a dobîndit-o în veșnicie.*

Cugetare

Așa cum omul de știință analizează cu minuțioasă atenție fenomenele din natură, așa și noi creștinii ar trebui să analizăm cu și mai mare atenție fenomenele și lucrările Harului lui Dumnezeu. Iată ce mărturisește unul din Părinții cei mari, adică Sfântul Ioan din Kronștat, despre fapta Sfintei împărășiri: „Rămîn uimit înaintea măreției și puterii de viață făcătoare a împărășirii cu Sfintele Taine. O femeie vîrstnică, care scuipa sînge și era atît de epuizată încît nu mai putea nici să mănînce, a început să se însănătoșească din ziua în care am împărășit-o cu Sfintele Taine. O tînără care se afla deja în gura morții a început să se însănătoșească, să mînănce, să bea și să schimbe cîteva cuvinte cu cei ai casei, începînd din ceasul în care a primit Sfînta împărășanie; de unde nu pînă atunci zăcea chinuită de spasme în cea mai totală inconștientă, nemaiputînd nici să mănînce, nici să bea de mai multe zile." O, dacă ar face fiecare preot așa precum Părintele Ioan din Kronștat, însemnîndu-și cu atenția unui om de știință și cu dragostea unui om de rugăciune toate tainicele fapte ale Duhului Sfînt pe care El le lucrează vădit și cu putere prin Sfînta împărășire a credincioșilor!

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a tînărului lunatic pe care îl chinuia diavolul aruncîndu-l în foc și adesea în apă (Matei 17: 15):

- La cum Domnul a certat diavolul, și tînărul s-a făcut întreg;
- La cum diavolul adesea și pe mine mă aruncă în focul patimilor și adesea în apa cugetărilor celor trupești;
- La cum Domnul și pe mine poate să mă mîntuiască din acestea, numai de mă voi ruga Lui cu lacrimi.

Predică *Despre îndatorarea lui Dumnezeu*

Cel care are milă de sărman împrumută Domnului și El îi va răsplăti fapta lui cea bună (Pildele lui Solomon 19: 17).

Amîndoi, și săracul care cerșește și bogatul care miluiește, îl fac pe Dumnezeu datornicul lor, dar numai cu condiția ca săracul să cerșească întru Numele Domnului și cu smerenie, iar bogatul să dea în Numele Domnului și cu milostivire. Oricine primește trebuie să cunoască că ceea ce primește aparține Domnului, și oricine dăruiește trebuie să cunoască că dăruiește ceea ce este al Domnului. Numai o astfel de dăruire are preț, și numai o astfel de primire are preț. Căci cu toții goi intrăm în lume, și goi o vom părăsi pe ea. Căci noi cu toții cerșetori sîntem înaintea Domnului în această lume, căci nimic nu avem pre care nu le-am primit mai înainte de la El. De aceea, dă și tu săracului cum ți-a dat și Dumnezeu ție. Căci tu cînd dai ceea ce este al altuia dai, și cel căruia îi dai atunci cînd faci milostenie este propriul tău neam. Căci săracul îți este ție mai înrudit decît îți sînt bogățiile, tot așa cum și lui Dumnezeu îi este mai scump omul decît toate bogățiile de pe el. Dacă ai fost hărăzit cu averi, atunci cunoaște că ele spre ispitirea inimii tale ți s-au dat! Ți s-au dat ca să vadă și Domnul din ceruri și toate puterile cerești dacă înțelegi tu, omule, de unde ți-au venit ție toate bogățiile și pentru ce ți-au venit. Fericit ești tu cînd vei ști că ele de la Domnul ți-au venit și ale Domnului sînt! Fericit ești tu cînd vei socoti pre săraci ca pe niște casnici ai tăi, rudenii ale tale, și vei împărți cu ei toate cele pe care ți le încredințează ție Dumnezeu!

O cît de necuprinsă este dragostea de oameni a lui Dumnezeu! Căci iată, toate cîte le ai sînt în fapt și în drept ale lui Dumnezeu, și cu toate acestea El Se socotește pe Sine dator ție, dacă tu iei dintre ale Lui și miluiești săracii, și te răsplătește pe tine din belșug cînd faci aceasta, și în viața de aici și în cea viitoare! Oare ce fel de milostivire sub soare se poate vreodată compara cu aceasta?

O Stăpîne lubitorule de oamnei Doamne, deschide mințile noastre ca să putem cuprinde taina milostivirii Tale, și înmoaie inimile noastre precum ceara, ca precum ceara să poată arde și lumina și ele cu lumina negrăită a milostivirii Tale! Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin!

19 iunie

- *Pomenirea Sfînlului Apostol Iuda*

Sfîntul Iuda a fost unul dintre cei Doisprezece Apostoli Mari. El era fiul lui Iosif și al Salomeei,³² și fratele lui Iacov, Ruda Domnului. Iosif teslarul a avut cu Salomeea patru fii: Iacov, Osia, Simon și Iuda. Acest Iuda este uneori numit în Scriptura Noul Testament *Iuda, fratele lui Iacov*, din pricină că Iacov era mai bine cunoscut de către toți (Luca 6: 16, Fapte 1: 13). Sfîntul Iuda își începe astfel epistola sa: *Iuda, rob al lui Iisus Hristos și frate al lui Iacov* (Iuda 1: 1). Chiar dacă s-ar fi putut numi pe sine frate al Domnului cu aceeași îndreptățire ca și Iacov, el

nu o face, din smerenie și din rușine, căci el nu uită că nu a crezut în El de la început. Când Bătrînul Iosif, mai înainte de moartea lui, a voit să facă parte după dreptate și lui Iisus, ca și celorlalți fii ai lui, toți fiii lui după trup au protestat și s-au împotrivit, inclusiv Iuda. Doar Iacov a fost cel care, de bună voie lui, i-a făcut parte lui Iisus din porția lui de moștenire. Iuda mai este cunoscut și ca Levi sau Tadeus. Mai este un Tadeus, între cei

³² Nu Salomeea din Betleem, ci o alta.

Șaptezeci de Apostoli mai Mici (prăznuit la 21 august), dar acest Tadeus, sau Iuda, a fost unul dintre Apostolii Cei Mari. Iuda a predicat Evanghelia prin toată Iudeea, Samaria, Galileea, Idumeea, Siria, Arabia, Mesopotamia și Armenia. La Edessa, cetatea Regelui Avgar, el a sosit predicarea celui alt Tadeu, care fusese acolo mai înainte de el. Când Iuda a ajuns cu predicarea în ținutul Muntelui Ararat, el a fost prins de păgâni, răstignit, și omorât cu săgeți. Așa a luat Sfântul Apostol Iuda și cununa muceniciei.

- *Pomenirea Sfântului Preacuvios Paisie cel Mare*

Sfântul Paisie a fost egiptean de neam, și născut în Egipt. În urma unei vedenii ce a avut-o, maica lui l-a închinat slujirii lui Dumnezeu. Tânăr fiind, Paisie a sosit la Avva Pamvo, care l-a primit ca ucenic și ca împreună următor marelui Avvă Ioan cel Pitic, care mai târziu a și scris viața Sfântului Paisie. Spre marea bucurie a părintelui lui duhovnicesc, Paisie a adăugat pururea nevoiță peste nevoiță și înfrînare peste înfrînare. La el de multe ori venea Sfântul Proroc Ieremia, pe care Sfântul Paisie îl iubea mult, și din ale cărui cărți procești citea mereu. La el veneau și îngerii lui Dumnezeu și a venit însuși Domnul Hristos, Care i-a zis: *Pace ție, nevoitorule al Meu ales!* Prin harul covârșitor al lui Dumnezeu, Sfântul Paisie postea zile și chiar săptămâni în șir. Adesea el nu gusta nimic timp de câte cincisprezece zile, și mai adesea câte o săptămână, iar odată, după mărturia Sfântului Ioan cel Pitic, el nu a gustat nimic timp de șaptezeci de zile. El bătea război greu cu duhurile iadului, care veneau uneori la el cu chipul lor adevărat, iar alteori ca îngeri de lumină. Dar fericitul rob al lui Dumnezeu nu se lăsa înșelat și dus în ispită. Sfântul Paisie s-a făcut vestit în tot Egiptul pentru străvederea lui și pentru puterea facerii de minuni. El s-a stărnutat la veșnica împărăție la anul 400. Sfântul Preacuvios Isidor Pelusiotul a mutat sfintele moaște ale lui Paisie cel Mare la mânăstirea lui, și le-a îngropat acolo cu cinste.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Zosima*

Sfântul Zosima acesta a fost soldat în armata romană în timpul împărăției lui Traian. El a mărturisit cu curaj Credința lui Creștină în Hristos Domnul, faptă pentru care a fost dat la schingiuri bestiale. Din mijlocul chinurilor lui, el a auzit un glas din cer care îi zice: *împuternicește-te, Zosime, cu semnul Sfintei Cruci, căci iată Eu cu tine sînt!* La el în temniță pogorau îngerii lui Dumnezeu. După multe chinuri de nedescris, Sfântul Zosima a fost decapitat la anul 116 după Hristos.

- *Sfântului Ioan din Singurătate*

Acest Sfânt Ioan a dus o viață de mari nevoițe, în veacul al șaselea, în apropiere de Ierusalim. Curățindu-și sufletul cu asprele nevoițe, el a ajuns la măsuri mari, că pînă și fiarele sălbatice se supuneau lui. Sfântul Cuvios Ioan a trecut la Domnul la bătrînețe adîncă, în anul 586 după Hristos.

Cîntare de laudă la Sfântul Paisie cel Mare

Marele Paisie din fragedă vîrstă

*Ușile dorințelor lumii în urma lui le-a închis.
El duhul la Dumnezeu și-a înălțat,
La Domnul, singura lui dorire,
Precum marii sfinți de demult.
Monahii vin și pe Marele Paisie întreabă:
„Dintre virtuți care
Ii este mai plăcută lui Dumnezeu? ”
„ Cea care ascunsă este!” le răspunde Paisie,
„Iară cea care cunoscută se face,
Domnul nu o primește. ”
Cînd Paisie cu nevoițele-adînci
Pre Domnul cu viața lui L-a proslăvit,
Domnul Cel proslăvit la Paisie vine și-i zice:
„Pace ție, Sfînte al Meu. Grăiește, care ți-e dorirea?
Căci dup-a ta dorire ție va fi. Cere și vei primi!”
Auzind dintru a Domnului gură aceste cuvinte de foc,
Paisie capul își pleacă și plînge ca un copil.
„ Stăpîne Doamne lisuse Hristoase,
Om păcătos sînt eu!
Eu din pricina păcatelor mele
Apăsător sînt pururea lapămînt.
După mare milostivirea Ta, iartă-mi mie păcatele mele,
Toate păcatele mele, Doamne, cele din copilăria mea
Și pînă acum, și dăruiește-mi răbdare
Ca altele la sarcina mea să nu mai adaug;
Dăruiește-mi mie ca pînă la cea din urmă suflare a mea
Pururea Voia Ta să fac,
Și de iubire spre Tine
Inima mea pururea să ardă. ”
Domnul a împlinit a plăcutului Lui rugă,
Și o binecuvîntare a dăruit sfîntului Lui.*

Cugetare

Frații 1-au întrebat odată pe Sfîntul Paisie cel Mare: „Părinte, grăiește-ne nouă un cuvînt de mîntuire. Cum să trăim după Dumnezeu?” Iar Avva le-a zis: „Mergeți și păziți poruncile lui Dumnezeu și păziți și așezămintele Părinților.” Așezămintele Părinților sînt cele rodite din însăși viața lor cea dusă întru nevoie pînă la sînge pentru Domnul, ele sînt o sfîntă tradiție vie neîntreruptă de aproape două mii de ani, experiența și cercarea vieții a mii și sute de mii de sfinți, bărbați și femei, din toate locurile. Cîtă bogăție duhovnicească și înțelepciune nu se ascunde în această milenară tradiție! Cîte mii de dovediri ale fiecărui adevăr cuprins în Sfintele Scripturi! Și toată această bogăție, toată această înțelepciune, toate aceste dovezi, toată această experiență, protestanții le resping! O cumplită e sărăcia cerșetorilor!

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a celor doi orbi (Matei 20: 30):
La cum cei doi orbi au strigat către Domnul: *Miluieste-ne pre noi,
Doamne, Fiul lui David!*
La cum Domnul S-a atins de ochii lor iar ei au văzut;
La cum orbit de păcat sînt și eu, dar și eu pot să văd dacă strig tare către
Domnul să Se atingă de mine și să mă vindece.

Predică Despre răzbunare și Răzbunător

Nu spune: „Vreau să răsplătesc cu rău!” Nădăjduiește în Domnul și El îți va veni în ajutor (Pilde 20: 22).

Să nu fii niciodată răzbunător, să nu răsplătești nimănui răul cu rău. Ajunge răutatea aproapei tale. Dacă îi vei întoarce cu rău cele rele pe care ți le-a făcut ție, atunci tu cu mâna ta sporești și dublezi răul în lume. Dar dacă nu răsplătești lui cu rău, el totuși pînă la urmă va stinge propriul lui rău cu pocăința. Astfel, cu răbdarea și cu iertarea, tu vei micșora răul din lume.

Să nu fii niciodată răzbunător, să nu răsplătești nimănui răul cu rău, ci mai curînd să nădăjduiești în Domnul. El vede și ține minte toate, și la timpul potrivit vei vedea și tu, și va vedea și cel ce ți-a făcut rău, că Domnul vede și ține minte toate. Tu îți zici: Și ce mare lucru am făcut dacă nu am plătit răului cu rău? Iar eu îți răspund: Ai făcut lucrul cel mai înțelept pe care putea să îl

faci în acea situație, adică, ai predat lupta și răzbunarea Celui Care este mai puternic decît tine, iar Cel Care este mai puternic va cîștiga răsunător biruința pentru tine și ți-o va dăruia. Căci dacă intri în război cu cel care ți-a făcut rău, s-ar putea să fii înfrînt. Pe cînd Domnul nu poate niciodată să fie înfrînt. Prin urmare, lasă războiul tău în sarcina Celui Care biruie întotdeauna și așteaptă cu răbdare, învață de la prunc. Dacă cineva face rău pruncului în prezența părinților lui, pruncul nu lovește înapoi pe cel care l-a lovit, ci privește către părinții lui și plînge. Pruncul știe că părinții lui îl vor apăra. Cum se poate să nu știi ceea ce pînă și un copil mic știe? Tatăl tău Cel ceresc este pururea lîngă tine. Așadar, nu fi răzbunător; nu răsplăți răului cu rău; ci mai degrabă privește către Tatăl tău Cel ceresc și plînge. Numai așa îți vei asigura deplin izbîndă în conflictul tău cu oamenii cei răi.

O Stpîne Atotputernice Doamne, Carele ai zis: *A Mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti* (Romani 12: 19; Evrei 10: 30), păzește-ne pe noi de toți nelegiuirile sub Mîna Ta Cea atotputernică și oprește-ne pre noi de la a întoarce răului cu rău! Povățuiește-ne pre noi cu puterea Duhului Tău Celui Sfînt ca să îndurăm toate cu răbdare iar nu să ne răzbunăm,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veac, Amin.

20 iunie

- *Pomenirea Sfîntului Sfînt Mucenic Metodie, Episcopul Patarelor*

Sfîntul Metodie s-a închinat pe sine vieții tuturor nevoițelor încă din tinerețile lui, strălucind tuturor ca o cetate clădită la înălțime. Pentru aceasta el a fost chemat să păstorească pentru Domnul Cetatea Patarelor din Lichia. Fiind foarte învățat și puternic la cuvînt, Sfîntul Metodie a scris cărți împotriva ereziei lui Origen. Ale sale „dumnezeiești cuvinte straiucit-au ca un fulger de la un capăt la celălalt al lumii.” Pentru aceasta păgînii s-au ridicat împotriva Sfîntului, l-au schingiuit și l-au omorît tăindu-i capul în cetatea Chalcis din Siria, la anul 311.

- *Pomenirea Sfîntilor Mucenici Aristocleus, Dimitrian și Ahanasius*

Aristocleus a fost preot în biserica catedrală din cetatea Tamasus din Insula Cipru, ducînt o viață bineplăcută lui Dumnezeu. Din pricina mării sale rîvne pentru Credința în Hristos, Aristocleus s-a învrednicit să audă un glas din ceruri care l-a învățat să se ducă la Salamis, cetate a Ciprului, și să primească acolo cununa muceniei. Diaconul Dimitrian și citețul Athanasius au mers împreună cu dînsul. Sosind la Salamis, acești bărbați dumnezeiești au purces la vestirea Cuvîntului. Păgînii i-au prins, și după ce i-au torturat bestial pe toți trei l-

au decapitat pe Aristocleus, iar pe Dimitrian și pe Athanasius i-au ars de vii, la anul 306.

- *Pomenirea Sfântului Naum din Ohrida [al „Ahridului”, mai vechi] în scrierile*

Ziua principală de prăznuire a acestui sfânt se întâmplă la 23 decembrie, dar astăzi este prăznuirea lui de vară. (Vezi viața acestui sfânt la 23 decembrie.) La acest praznic de vară al marelui sfânt sârb Naum, la Sfînta Mînistire care îi poartă numele se adună mulțime de popor. Sînt aduși mulți bolnavi care primesc însănătoșire la moaștele sfîntului, prin rugăciunea cea făcută cu credință. Aici s-au vindecat nu numai mulțime de ortodocși, ci și mulțime de oameni din alte credințe, care vin și ei în număr foarte mare la praznicul acestui sfînt. În anul 1926, un musulman din Resna a adus și a dăruit un clopot sfîntului locaș, ca semn de mulțumire Sfîntului Naum pentru vindecarea minunată a fratelui lui, care s-a făcut complet sănătos și s-a ridicat astfel de pe patul morții. Cel care a adus darul era Jemail Zizo, iar pe fratele lui cel vindecat îl chema Suleiman Zizo. Amîndoi erau cetățeni de vază ai orașului Resna.

- *Pomenirea Sfîntului Calist Intîiul, Patriarhul Constantinopolului*

Ca ucenic al Sfîntului Grigorie Sinaitul, Calist a dus timp de douăzeci și opt de ani o viață de mari nevoițe la Sfîntul Munte Athos, în Schitul Magula și la Mînistirea Filoteu. El a întemeiat mai după aceea Mînistirea Sfîntului Mamas. El a fost ridicat Patriarh al Constantinopolului la anul 1350. După patru ani, el s-a retras din scaunul patriarhal și s-a retras înapoi în Sfîntul Munte. Dar în timpul domniei lui Ioan Paleologul, el a fost chemat înapoi în scaunul lui, pe care a rămas pînă la moarte. El s-a odihnit întru Domnul la anul 1368, pe cînd se afla în călătorie la Serres, pornită spre a o întîlni pe Țarina sîrbilor Elena, care îi ceruse ajutorul împotriva turcilor. Sfîntul Calist a alcătuit, împreună cu Sfîntul Ignatie Xantopol, o minunată carte scrisă spre folosul monahilor, în afară de aceasta, el a scris Viețile Sfîntilor Grigorie Sinaitul și Teodosie de la Târnovo, precum și multe predici. Minunată este și întîmplarea prin care marele Sfînt Maxim Capsokalivitul a prorocit care avea să fie moartea

Patriarhului Calist. Indreptîndu-se către Serbia, Calist a călătorit pe la Sfîntul Munte, întîlnindu-se cu el, Sfîntul Maxim i-a zis: „Acest Bătrîn nicicînd nu-și va mai revedea turma lui, căci în urma lui se aude fericita cîntare de îngropăciune: *Fericiți cei Jar ă prihană în cale, care umblă în Legea Domnului* (Psalmul 118: 1).”

- *Pomenirea Sfîntului Leucius, Episcopul din Brindisi [oraș al Italiei]*

Leucius s-a născut la Alexandria și a intrat la mînistire din tînăra lui vîrstă. El s-a arătat vrednic de mari descoperiri cerești și de primirea covîrșitorului har, astfel încît el și un mort a înviat și a scos afară diavoli din oameni. La început el a fost Episcop în cetatea Alexandriei, dar după aceea a trecut în Italia la poruncă cerească, și s-a dus în păgîneasca cetate Brindisi, botezînd mulțime de popor și ridicînd o sfîntă biserică închinată Maicii lui Dumnezeu. După multe și rodnice nevoițe, el s-a strămutat la locașurile cele cerești și pururea fericite în veacul al cincilea, sub împărăția lui Teodosie al Doilea.

- *Pomenirea Fericitului Studios*

Studios a fost consul și patrician de frunte al slăvtei cetăți Constantinopole. El a întemeiat Biserica Sfîntului Ioan Botezătorul de lîngă Porțile de Aur, precum și mînistirea Studion, cea chemată după numele lui. Această Sfîntă Mînistire,

numită și a Studiilor, s-a făcut faimoasă pentru mulții sfinți care au răsărit din ea, duhovnici vestiți, asceți și mucenici ai Credinței, dintre care cel mai mare este Sfântul Teodor Studitul. Cruciații latini au distrus această sfântă mânăstire la anul 1204, dar împăratul Constantin Paleologul Porfirogenetul a reclădit-o din temelii la anul 1293. Astăzi pe locul acestei sfinte și slăvite mânăstiri se ridică o moschee turcească.

Cântare de laudă la Sfântul Leucius

*„ O Leucius sfinte, cel cu inimă fără prihană!
în Cartea Vieții, printre fericitele nume,
al tău strălucește cu veșnică slavă,
iar pepământ Biserica te slăvește!”*
*Acesta a fost glasul ce Leucius l-a auzit din ceruri,
Iar în a lui inimă pace binemiresmaiă s-apogorît.
De aceea împotriva lui Leucius s-a oștit satana,
Însă pe el sflntul l-a călcat
Cu puternicul Semn al Crucii.
Pe el ale dracilor săgeți nu l-au rănit,
Ci cu puterea lui Dumnezeu el a nimicit urzelile lor.
Domnul putere mare a dat bunului păstor,
Care turma bine și-a păzit în desfrînatul Egipt.
El de aceea mai departe a fost trimis,
Biserică slăvită la Brindisi să ridice,
Și acolo popor să învețe voia Domnului a o păzi.
El acolo mulțimi a botezat, între care mulți nobili,
Pre toți luminînd cu făclia Ortodoxiei.
Cu ale sale dumnezeiești minuni el a minunat lumea,
Iar apoi la Domnul a plecat, spre a-și primi cununa.*

Cugetare

Astfel scrie Sfântul Ciprian despre nemurire: „Dacă vreun om de seamă îți făgăduiește ceva, tu crezi făgăduinței lui, neîndoindu-te nici o clipă că ea va fi împlinită de către bărbatul care pururea și-a ținut cuvîntul și este cunoscut ca om de onoare de către toți. Dar iată, o, omule trădător, că aici însuși Domnul Domnilor îți grăiește ție, iar tu îndrăznești să te îndoiești de cuvintele Lui! Domnul ți-a făgăduit ție nemurirea după ce vei ieși din această viață, și tu îndrăznești să te îndoiești de cuvintele Lui!? Aceasta înseamnă că tu nu îl recunoști pe El drept Dumnezeu; aceasta înseamnă că prin necredința ta tu îl insultezi pe Domnul Dumnezeu! Cît de limpede și pe înțeles și bine explicată este ea prin aceste exemple, atît de simple, și atît de puternice! Dar cei necredincioși se îndoiesc, nu pentru că ar fi mai raționali, ci tocmai pentru că sînt necredincioși. Căci cel mai rațional dintre oameni este întotdeauna omul credincios: aceasta pentru că numai el este în stare să vadă adevărul, în oglinda cea curată a sufletului lui.

19):

Luare aminte

Să luăm aminte la uscarea minunată a smochinului neroditor (Matei 21:

La cum Domnul a blestamat smochinul cel fără roade dar cu frunze multe, iar smochinul s-a uscat pe loc;

La cum și viața mea, deși înfrunzită foarte cu griji, pofte și rele cugetări, este cu totul lipsită de roadă, și poate deci și ea să cadă sub același blestem, dacă nu mi-o

îmbunătățesc.

Predică *Despre cum mîntuirea noastră este în mîinile lui Dumnezeu*

Calul este gata pentru ziua de război, însă biruința vine de la Domnul (Pildele lui Solomon 21: 31).

Noi avem obligația să fim mereu pregătiți, dar succesul întreprinderilor noastre atîrnă numai de Dumnezeu. Toate pregătirile și eforturile noastre sînt numai ca o propunere, sau ca o rugăciune, pe care I-o facem lui Dumnezeu, care nu pot decide' deznodămîntul dorit de noi: acesta este doar al lui Dumnezeu. De aceea, întemeiate pe o îndelungată experiență, popoarele au scos următoarea vorbă înțeleaptă: *Omul propune, iar Domnul dispune.*

O, oșteanule al lui Hristos, pregătește-ți mintea așa cum îți îngrijești un cal bun, într-armează-ți inima cu virtuțile, disciplinează-ți voința cu nevoițele, însă cunoaște că în cele din urmă, după ce ai făcut tot ceea ce a depins de tine, *biruința vine de la Domnul.*

O, bunule neguțător al lui Hristos, neguțătorește bine în fiecare zi a vieții tale, schimbînd cele pieritoare pe cele nepieritoare, cele pămîntești pe cele cerești, și moartea pe nemurire, dar cunoaște, după ce ai împlinit toate, *că biruința vine de la Domnul.*

O, plugarule al lui Hristos, ară-ți adînc inima și seamănă în ea numai cele bune, aruncă în ea sămînța cea de soi a Sfîntei Evanghelii în fiecare zi, scoate în fiecare zi din ea buruienile cele scîrbavnice ale păcatului, și păzește-o pre ea cum se cuvine; dar, făcînd toate acestea, cunoaște că *biruința vine de la Domnul.*

Zadarnici i-au fost la Marea Roșie lui Faraon caii cei iuți ai lui. Zadarnice i-au fost Babilonului bogățiile lui cînd Domnul l-a chemat la judecată. Oricît s-ar pregăti omul, o singură clipă poate să-i răstoarne toată munca. Căci mîntuirea stă nu în pregătirile pentru ea, care nu pot lipsi, ci ea este *de la Domnul.* De aceea sfinții, care erau cei mai pregătiți dintre oameni pentru împărăția lui Dumnezeu, suspinau în ceasul morții lor, neștiind și

nefiind siguri că vor fi primiți în împărăția pentru care s-au jertfit cu lacrimi toată viața. O cît de adînc aveau ei înscrise în inimi cuvintele Domnului: *Cînd veți face toate cele poruncite vouă, să ziceți: Sîntem slugi netrebnice, pentru că am jucat ceea ce eram datori să facem* (Luca 17: 10). Fraților, să ne pregătim pururea și să fim gata pentru marea zi a ispitirii celei mai de pe urmă, bine înarmați și încinși, dar nu întru pregătirile noastre să nădăjdim, ci mai vîrtos *în Domnul.*

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase Mîntuitorul nostru, ajută-ne nouă și ne izbăvește pre noi,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

21 iunie

- *Sfîntul Mucenic Iulian din Tarsus*

Iulian provenea dintr-o familie foarte nobilă, senatorială. El a viețuit în Tarsul Ciliciei și a luat mucenicia sub Dioclețian. Chiar dacă la vremea martiriului lui el nu era decît un tînăr în vîrstă de optsprezece ani, el era suficient de educat și întărit în Sfînta Credință Creștină, așa încît să-și dea viața pentru ea. Cezarul l-a tîrît după el din cetate în cetate timp de un an întreg, torturîndu-l în toate chipurile, ca să-l facă să se lepede de Hristos. Mama lui Iulian urma acestui cortegiu mereu, de departe. Cezarul a arestat-o pe mama lui Iulian, silind-o să-și convîngă fiul să se lepede de Hristos, dar ea, sînd trei zile întregi de vorbă cu el în închisoare, l-a

sfătuit și l-a întărit tocmai dimpotrivă: adică să meargă la moarte cu mulțumire, cu nădejde și cu bucurie, arătându-i că a lui va fi marea biruință. Tortionarii atunci l-au legat pe Iulian într-un sac, împreună cu șerpi, scorpii și alte animale veninoase, și l-au aruncat în mare, iar pe mama lui Iulian au omorât-o în torturi. Dar sfintele moaște ale lui Iulian au fost aduse de valuri la mal, iar credincioșii le-au găsit și le-au îngropat cu cinste la Alexandria, în anul 290. Mai după aceea aceste sfinte moaște au fost mutate la Antiohia. Sfântul Ioan Gură de Aur însuși a rostit o minunată și dumnezeiască predică la Sfântul Mucenic Iulian: «Din gura mucenicului ieșea glasul lui cel sfânt, iar împreună cu glasul și o lumină care lumina mai puternic decât razele soarelui [...] Luați un om bolnav, indiferent cât de groaznic, un posedat de diavol sau care și-a pierdut mințile, și aduceți-l la racla în care se odihnesc rămășițele sfinte ale acestui sfânt, și veți vedea cum demonul sare și fugă de la om, ca și ars de foc.» Vădit este din aceste cuvinte că multe și mari trebuie să fi fost vindecările de la moaștele Sfântului Iulian.

- *Pomenirea Sfinților Cuvioși Iulius și Iulian*

Aceștia erau frați de sînge ce se trăgeau din provincia grecească Mirmidonia. Ei din fragedă copilărie au fost crescuți în credința creștină, sub legămîntul că toată viața lor și-o vor închina în feciorie Bisericii. Iulius era presbiter [preot], iar Iulian era diacon. Ei au primit carte înputernicitoare de la împăratul Teodosie cel Mic, ca să distrugă capiștile idolești în întregul imperiu. Ca doi apostoli, acești doi frați au întors la credința creștină mulți păgîni din Răsărit și din Apus, și au zidit biserici. Ei în timpul vieții lor au ridicat mai mult de una sută de locașuri sfinte. Ei s-au odihnit în Domnul cu pace, într-o localitate aproape de Milano. Locuitorii Milanului îl invocă pe Sfântul Iulius, mai ales cînd se află în primejdii din partea lupilor.

- *Sfântul Mucenic Archil al II-lea, Regele Georgiei*

Archil a fost fiul Regelui Ștefan și nepotul marelui rege Georgian Wachtang. Regele Archil, mare Creștin și apărător al Creștinismului, pentru aceea că nu s-a lepădat de Hristos, a fost torturat de musulmani și omorât prin tăierea capului la anul 744, în douăzeci de zile ale lunii martie. El era în vîrstă de optzeci de ani cînd a luat cununa veșnicei și fericitei împărății a lui Hristos.

- *Pomenirea Sfântului Mucenic Luarsab al II-lea, Regele cetății Kartli din Georgia*

Tatăl lui Luarsab, George al X-lea, a luat mucenicia pentru credință, fiind silit să bea otravă de către Șahul Persan. Luarsab fiul lui a fost însă aruncat într-o temniță din apropiere de Șiraz, în care a zăcut vreme de șapte ani. Apoi la porunca Șahului Abbas Intîiul, el a fost spînzurat în închisoare împreună cu doi dintre slujitorii lui, în douăzeci și una de zile ale lunii iurvie, la anul 1622. Deasupra mormîntului lui a fost văzută o lumină cerească.

Cîntare de laudă la Sfinții Cuvioși Iulius și Iulian

După ce a nouăzeci și noua biserică Acești Sfinți frați în Numele Celui Preaînalt Au gătit de zidit,

733

Diaconul Iulian pentru fratele lui sfînt Iulius

Un mormînt a zidit.

Iar cînd mormîntul i-a arătat,

Iulius cu blîndețe a zis:

«Gătește-te, frate al meu după trup,

căci acest mormînt nu al meu,

ci al tău este.

*Gătește-te, căci tu,
Mai înainte decît păcătosul tău frate Iulius
La Domnul vei pleca.»
Si astfel după a Domnului voie,
Iulius și pe a o suta biserică
O a zidit,
La un anume loc pustiu.
Precum slăvitul Iulius a grăit,
Astfel a și fost.
Căci fratele tînăr înaintea celui mai vîrstnic
S-a odihnit,
Iar fratele mai vîrstnic a adăugat și a suta biserică
în salba sfîntă de zidiri.
Pe care săvîrșindu-o,
Și el însuși întru Domnul
întru sfîntă adormire s-a săvîrșit.*

Cugetare

Cînd omul începe să se educe în lupta de înfrînare a limbii și păstrare a tăcerii, tăcerea i se pare lui, de-a lungul acestor eforturi, a fi ceva mai mic decît vorbirea. Un frate i-a zis odată Sfîntului Sisoe: «Aș vrea să-mi țin inima mereu trează, dar nu pot.» Iar bătrînul a zis: "Dar cum vom putea noi oare să avem trezvia inimii, cînd ușa de intrare a gîndurilor în inima noastră, adică limba, stă veșnic deschisă?" Charillos, nepotul lui Lycurgus, a fost întrebat odată de ce a promulgat unchiul lui atît de puține legi. Iar el a răspuns: «Celor ce vorbesc puțin nu le trebuie legi multe.»

46):

Cugetare

Să luăm aminte la vindecarea minunată a orbului Bartimeu (Marcu 10 :

La cum Bartimeu a strigat tare și cu credință către Domnul ca să-l vindece, iar Domnul l-a vindecat;

La cum și eu, avînd sufletul orbit, șed lîngă drumul pe care trece Hristos, și doar dacă voi striga către El, El mă va auzi, și mă va vindeca.

Predică *Despre semănat și secerat*

Cel ce seamănă nedreptate seceră nenorocire (Pildele lui Solomon 22 : 8).

Dacă lucrezi fărădelege, atunci poate că nenorocirea trece pe lîngă tine chiar în ziua în care ai nelegiuuit fără ca să-ți faci nimic, dar să știi că ea a auzit glasul nelegiuirii și negreșit va lovi la un timp pe care nici nu-l gîndești.

Unele semințe sînt dulci atunci cînd le semeni, dar amar este culesul lor. Uneori semănarea aceasta seamănă cu viața, dar la vremea culesului, vezi că roadele ei sînt moartea.

Fii cu băgare de seamă și învață din Sfînta Scriptură :

Eva prin prostescia ei mîndrie neascultătoare a semănat nelegiuire, și au venit peste ea chinurile nașterii de prunci în cumplite dureri.

Cain a semănat fărădelegea prinuciderea de frate, și a cules durerea unei cumplite morți.

Sodoma și Gomora au semănat fărădelege, și au cules iadul unei morți năprasnice.

Fiii lui Eli Preotul cel Mare au semănat fărădelege, căci s-au întinat lîngă Cortul Legămîntului, și au cules chinuri cumplite, căci rău au pierit în război.

Adu-ți aminte de Saul, de fărădelegile lui, și de chinurile pe care le-a suferit pentru aceasta. Si iară, adu-ți aminte de Ahab și Izabela. Si iară, adu-ți aminte de Irod și de Iuda. Si iară, adu-și aminte de ieri, și de alaltăieri, și de răs-alaltăieri, și de toate zilele vieții tale trecute, și ascultă cuvintele acestea de toate zilele: *Cel ce seamănă nedreptate seceră nenorocire*. Oare există loc locuit de oameni pe pământ care să nu aibă aceste cuvinte ca învățătură înaintea ochilor lor? Oare există acoperiș care să nu adăpostească sub el această cunoaștere? Oare există om viu care să nu fi văzut pe pielea lui adevărul acestor cuvinte în exemplele vieții din jurul vieții lui? O Atotînțelepte Doamne, dacă nu am cunoaște Sfântă Voia Ta, noi păcat nu am avea. Dar dacă Tu ne-ai dat nouă să o cunoaștem, O, Atotmilostive, dăruiește-ne și puterea să o împlinim pe ea cu scumpătate pînă la sfîrșitul zilelor vieții noastre și cea mai de pe urmă suflare de viață,
Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

22 iunie

• *Pomenirea Sfîntului Sfînțit Mucenic Eusebie, Episcopul Samosatelor*

Acest sfînt Eusebie a fost un mare luptător împotriva ereziei ariene. Cînd scaunul mitropolitan al Antiohiei a devenit vacant, la stăruințele Sfîntului Eusebie în el a fost ridicat marele Meletie. Meletie, el însuși ajuns sfînt, a fost un luminător puternic al Ortodoxiei, căruia, după sfînta lui adormire, marele Sfînt Ioan Gură de Aur i-a închinat predici de foc. Dar aceasta nu înseamnă că necurații arieni, pe timpul vieții lui, nu au reușit să îl alunge pe sfîntul patriarh Meletie din scaunul lui de la Antiohia. După ce răul fiu al Marelui Constantin a murit, și mai răul fiu al lui, Iulian Apostatul, a luat tronul imperiului, în timpul prigoanelor Apostatului, viteazul sfînt Eusebie și-a dezbrăcat straiul lui arhieresc, l-a pus în loc pe cel de soldat simplu, și astfel înarmat a cutreierat în lung și în lat Siria, Fenicia și Palestina, cercetînd pretutindeni Biserica lui Hristos, întărind-o, vindecînd-o și mîngîind-o pe ea. În aceste sfînte nevoițe ale cercetării Bisericii Sfîntul Eusebie a rînduit peste tot ceea ce era de trebuință: el a hirotonit preoți, diaconi, citeți, iar în unele locuri a sfînțit ierarhi. După ce blestematul Apostat a pierit cu sunet, Sfîntul Eusebie l-a sfătuit pe Meletie să cheme un sinod la Antiohia, lucru care s-a întîmplat în anul 361. La acest sinod au fost prezenți douăzeci și șapte de episcopi. Erezia ariană a fost anatematizată încă o dată, și din nou s-a confirmat și s-a consfințit Ortodoxia, așa cum se făcuse și la Primul Sinod al Toată Lumea de la Niceea, de cu treizeci și șase de ani mai înainte [325]. Pe lîngă Sfînții Eusebie și Meletie, în acest sfînt sinod a mai strălucit și Sfîntul Pelaghie al Laodiceei, bărbat recunoscut încă din viață pentru sfînțenia vieții, feciorelnicie și asprimea nevoițelor. Acest sfînt sinod s-a ținut în vremea domniei dreptului împărat Iovian. Însă Iovian a murit curînd, iar în locul lui a urcat pe tron răul Valens, iar prigoanele împotriva Bisericii lui Hristos au izbucnit din nou. Sfîntul Meletie a fost surghiunit în Armenia, Eusebie în Tracia, iar Pelaghie în Arabia. După Valens a urmat Grațian, și odată cu el, și o libertate a Bisericii, în care cei trei sfînți ierarhi au fost rechemăți din exil. Astfel, Meletie s-a reîntors în scaunul de la Antiohia, Eusebie în cel de la Samosata, iar Pelaghie în scaunul Laodiceei. În acel timp multe parohii și eparhii erau fără preoți și ierarhi, și de aceea Sfîntul Eusebie cu rîvnă dumnezeiască a grăbit să afle păstorii cei buni pentru turma Domnului. Cînd a ajuns în cetatea Doliche spre a sfînți acolo pe Marin, episcopul cel ales într-un glas de poporul credincios, un necurat eretic a aruncat cu o țigla grea de ceramică

în capul sfântului și 1-a rănit de moarte. Așa a trecut la cele veșnice acest mare zilot al Sfintei Biserici și al Ortodoxiei, acest mare sfânt al ei, spre a se odihni veșnic în fericita împărăție. Sfântul Eusebie mucenicește și-a încheiat mucenicia vieții la anul 379.

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Zeno și Zenas*

Zeno a fost ofițer roman staționat în cetatea Filadelfiei din Arabia, iar Zenas era ordonanța lui. Când au izbucnit persecuțiile împotriva creștinilor de sub împăratul Maximian, Sfântul Zeno s-a înfățișat cu îndrăzneală înaintea comandantului Maxim, și-a mărturisit credința întru Unul Domnul Dumnezeu Cel Viu, și 1-a sfătuit pe Maxim să se lepede și el de prosteasca închinare la idoli și să îmbrățișeze credința cea adevărată. Dar comandantul infuriat 1-a aruncat pe Zeno în închisoare. Când la el a venit Zenas, credincioasa lui ordonanță, s-a poruncit și arestarea lui. Ei au fost amândoi după aceea torturați bestial și aruncați în foc, în care păgînii turnaseră mult ulei. Sfintele lor suflete au luat astfel cununa muceniei și a veșnicei slave în împărăția lui Hristos, iar sfințitele lor rămășițe au fost luate de credincioși și îngropate cu cinste în sfânta Biserică a Sfântului Mare Mucenic Gheorghie, de la un loc ce se numea Cyparisson.

Cîntare de laudă la Sfinții Eusebie, Meletie și Pelaghie

Biserica fără păstori nu rămîne nicicînd, Nici fără suferință, nici fără eroi. Cînd necurata sabie a noului Goliat s-a ridicat din nou, Păstorul Samosatelor zid în fruntea turmei s-a pus. Eusebie și Meletie cel împreună cu dînsul, Ca două stele au strălucit, iar lîngă ei, Pelaghie. Ziloți ai Ortodoxiei ei au fost, Sfinți slăviți ai Bisericii lui Hristos. Pe atunci creștinii mureau pentru credința lor, Sau chinuiau îndelung, ani în șir, și o viață.

Chinul lor îndoit era:

Aici, de la necurații eretici,

Și de la împărații nebuni, din cealaltă parte.

Greu este sufletul a-ți păzi

Și adevărul lui Dumnezeu

Mereu sus a-L ține,

Cînd din toate părțile ești împresurat

De minciuni diavolești

Și de amenințarea cu moartea.

Dar printre neghine au răsărit și

Trei ierburi înmiresmate,

Busuioc nobil, imortelă, și colilie aleasă,

Acești trei sfinți ierarhi,

Al căror nectar destul a fost

Pentru toată otrava lumii.

Eusebie ca un zilot viața și-a trăit,

Și moarte a luat mucenicească.

O Sfinte Părinte Eusebie Ierarhe,

Plăcutule al lui Dumnezeu,

Roagă-te lui Hristos Dumnezeu

Ca să se mîntuiască sufletele noastre!

Cugetare

De ce îngăduie Dumnezeu să vină asupra Dreptei Credințe afîtea urgii și necazuri, pe cînd pe eretici și păgîni îi lasă pururea să se bucure de tihnă și de pace? *De ce?*, întrebă și Sfântul Ioan Gură de Aur, și tot el răspunde îndată: „Așa ca să vezi

slăbiciunea păgâneștii și ereticeștii credințe, care se descompune de la sine, fără să o atace nimeni, și ca să vezi tăria Adevăratei Credințe care, lovită, scuipată și pururea însîngerată din toate părțile fiind, îndură toate cu pace și chiar crește și se înmulțește sănătoasă în pofida tuturor drăceștilor vrăjmași [...] De aceea, în disputele cu păgînii sau cu obraznicii iudei, destul este ca să arătăm, spre dovada sfintei ei puteri, că Ortodoxia, supusă veșnic prigonirilor pînă la ucidere și sînge, veșnic a rămas deasupra, și biruitoare," chiar și cînd întreaga lume s-a pornit împotriva ei. Sfîntul Isaac Șirul zice: „Minunata dragoste de oameni a lui Dumnezeu se vede atunci cînd omul se află în primejdii mari și în chinuri pasibile să-i zdruncine nădejdea. De abia atunci se arată pe față puterea lui Dumnezeu pentru mîntuirea oamenilor. Căci omul niciodată nu recunoaște puterea lui Dumnezeu atunci cînd petrece mereu în liniște și în libertate.

20):

Luare aminte

Să luăm aminte la tainica amuțire a lui Zaharia, Marele Preot (Luca I: La cum Zaharia nu a crezut glasul îngerului lui Dumnezeu care i-a zis că femeia lui cea vîrstnică îi va zămisli prunc la adîncile ei bătrîneți, și la cum el a fost lovit cu muțenie din această pricină, după cuvîntul îngerului;

La cum și eu sînt ca și lovit de muțenie cînd nu grăiesc în destul tainele minunilor lui Dumnezeu din pricina credinței mele celei prea puține.

Predică Despre cum leneșul mereu își găsește scuze

Cel leneș pune pricini și zice: „Afară este un leu, aș putea să fiu sugrumat în mijlocul ulițelor. " (Pildele lui Solomon 22 : 13).

Ca să-și îndreptățească lenea lui, cel leneș scoate mereu în față greutățile și impedimentele sarcinilor pe care trebuie să le ducă, mărindu-le fără de măsură gravitatea. Dacă îl supără vecinul, el va zice că îl supără întreg satul; dacă observă un tremur al frunzelor, el va zice că nu iese la cîmp deoarece furtuna aproape că a și izbucnit; dacă în fața pragului lui se află un iepure, el va zice că afară este un leu care așteaptă să-l înșface! Dar el nu zice toate acestea decît pentru că nu vrea să iasă din casă, și pentru că vrea să își amîne mereu munca.

Lenea este ceva cu totul nenatural omului. Natura însăși a omului este permanenta activitate; omul mereu caută să se îndeletnicească cu ceva, să fie mereu ocupat, să lucreze, să zidească. Lenea este semnul sigur al desfigurării naturii omului. Că lenea este un păcat și un viciu se vede limpede din aceea că omul activ nu îl invidiază niciodată pe cel leneș, pe cînd cel leneș întotdeauna îl invidiază pe cel activ; tot așa cum omul cumpătat nu îl invidiază niciodată pe cel bețivan, pe cînd bețivanul îl va invidia întotdeauna pe omul căruia nu-i plac destrăbălările.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Lucrătorule Cel de-a pururea, mîntuiește-ne pre noi de cea întunecată și păcătoasă patimă a lenii care ne înstrăinează de chipul ce Tu ne-ai dăruit, spre asemănarea cu Tine, o Stăpîne a toate! Insuflă întru noi pre Duhul Tău Cel Sfînt, Cel pururea lucrător și de viață și bucurie dătător,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

23 iunie

- *Pomenirea Sfintei Mucenițe Agripina*

Sfînta Agripina s-a născut la Roma, unde și-a primit și aleasa educație. Ea din frageda copilărie a fost crescută după poruncile Sfintelor Scripturi, alungînd afară

din inima ei duhoarea grea a păcatului și umplându-se de buna mireasmă a curăției și a întregii feciorii. Ea s-a logodit Mirelui Ceresc și a luat pentru aceasta mucenicia sub împărăția lui Valerian. Ea a îndurat bătaii cu vergele de oțel pînă la zdrobirea oaselor, îngerul Domnului s-a pogorît la ea și a întărit-o. Fiind mai departe supusă la cele mai bestiale torturi, ea și-a dat sfîntul ei duh în timpul lor. Însoțitoarele ei Vassa, Paula și Agathonika i-au luat sfintele rămășițe ale trupului ei și le-au dus în Insula Sicilia, unde le-au îngropat cu cinste. Mai după aceea, deasupra mormîntului s-a ridicat o sfîntă biserică, cu Hramul Sfintei Mucenițe Agripina. Mari și nenumărate au fost minunile ce s-au lucrat la sfintele ei moaște. Cu puterea lor, chiar și agarenii au dat dosul și au fugit mîncînd pămîntul din cetatea unde se aflau ele. Sfînta Muceniță Agripina a luat cununa muceniei la anul 275, și s-a încununat cu mare slavă.

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Eustochie și Gaius, și a celor împreună cu dînșii*
Eustochie a fost popă idolesc ce a trăit în vremea împărăției lui Maximian, dar văzînd el ce fel este vitejia mucenicilor creștini, s-a lepădat de idolatria lui și dorit și s-a învrednicit de Sfîntul Botez, însuși Eudoxie Episcopul Antiohiei l-a botezat pe el. După acestea, Eustochie, încetul cu încetul, a început să le aducă la Sfînta Credință pe toate rudeniile lui. Ruda lui Gaius s-a botezat cu toți cei trei copii ai lui: Probus, Lollius și Urban. Ei toți, împreună și cu alții, au fost aduși înaintea necuraților judecători, torturați și omorîți prin tăierea capului la Lystra, vina fiind credința lor nezdruncinată în Hristos. Așa s-au înălțat la ceruri sfintele lor suflete, strămutîndu-se întru locașurile cele cerești ale Veșnicei și Fericitei împărății a Stăpînului Hristos.

- *Pomenirea Sfintei Icoane din Vladimir a Maicii Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos*

Cînd hanul tătar Ahmet a asediat Moscova, Cneazul Ivan Vasilievici s-a pornit cu oștire să apere cetatea. Și chiar dacă armata cneazului era mai mică și mai slabă decît cea a hanului tătar, ea a ieșit biruitoare. Căci fără veste a căzut asupra tătarilor o spaimă năpraznică, care i-a mînat la rugă în dezordine, călcîndu-se unii pe alții. Toți au pus această nemaiauzită victorie pe seama Sfintei Icoane a Maicii Domnului, la care îngenunchease tot poporul ca să-i scape Maica Domnului de urgia sălbaticilor tătari. Auzindu-le ruga, Maica Domnului i-a mîntuit, iar poporul a însemnat această zi, a douăzeci și treia din luna iunie, cînd s-a întîmplat minunea, ca sărbătoare de-a pururea a Bisericii Ruse.

- *Pomenirea Pocăinței lui Teofil*

Acesta, din invidie față de episcopul și înfîistătorul lui, și-a dat sufletul diavolului și s-a lepădat și în scris de Domnul Hristos și Preacurata Lui Maică. Dar mai tîrziu el s-a pocăit cu amar și a plîns timp de patruzeci de zile cu post și cu rugăciune la Maica Domnului ca să se primească pocăința lui; drept pentru care Maica nu doar că i-a primit-o, dar și hîrtia pe care scrisese lepădarea de Hristos înaintea i-a pus-o; iar cu această hîrtie Teofil a alergat la sfînta biserică, unde înaintea episcopului și a tot poporul a mărturisit cu umilință și cu glas mare fărădelegea lui, cerînd și a lor iertare. Cînd Episcopul a pronunțat cuvintele de dezlegare și i-a dat lui Teofil Sfintele Taine, fața lui a strălucit ca soarele. Iată aici exemplul minunat de marea milostivire a lui Dumnezeu, care nu doar că iartă păcatele celor care se pocăiesc cu adevărat, dar și cu harul sfînteniei îi îmbracă!

Cîntare de laudă la Sfînta Agripina

Sfînta Agripina decît albul crinului

*Mai albă este,
Ea este mireasa Fiului lui Dumnezeu.
Sufletul ei mai strălucitor decât flamura focului este,
Iar credința ei mai tare decât stînca.
Biciuită fiind ea Domnului se roagă;
Ea cîntă Psalmi și-ndură răni adinei.
Eapre toți îi iartă, și pre toți binecuvîntă,
Ca un stîlp de marmură însîngerată
înaintea tuturor:
Dar îngerul Domnului la ea coboară
Și rănile-i vindecă.
Dar schingiuri și mai mari primește,
Iar Agripina îndurînd, moare.
Agripina duhul ei cel sfînt
în mîinile Domnului îl pune,
Iar trupul ei de suflet
Rămîne gol.
Dar golul ei trup, ale ei rămășițe sfinte,
Paza și straja ale Siciliei sînt.
Ele vindecare grabnică sînt
Bolilor și nenorocirilor poporului,
Apărare contra hoardelor păgîne.
O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase,
Acoperă-ne pre noi întru necazurile noastre
cu ale Agripinei mucenița
sfinte rugăciuni.*

Cugetare

Răbdarea creștină este o răbdare blînda, pe cînd răbdarea aceea care ascunde o neputință plină de răutate nu se deosebește cu nimic de răzbunarea drăcească. Sfinții noștri sînt mari în toate evangheliceștile virtuți, dar mai ales întru blîndețea răbdării lor! Poate că aceasta ne pare nouă ca cea mai mare virtute a lor tocmai pentru că noi înșine sîntem atît de mici în ea. Cînd Părinții pustiei s-au strîns odată în jurul Avvei Ioan cel Pitic ca să audă cuvînt de învățătură, un oarecare invidios a cîrtit: „Vasul tău, o, Ioane, este plin cu otravă!” La aceasta blîndul Ioan a răspuns îndată: „Tu zici aceasta uitîndu-te doar pe din afară; dar oare ce ai fi spus dacă ai fi putut să pătrunzi cu privirea și pe dinăuntru?” Cînd l-au scos pe Sfîntul Ciprian, Episcopul Cartaginei, ca să-i taie capul, el a poruncit ca după moartea lui călăul să primească douăzeci și cinci de galbeni de aur.

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a lui Zaharia, care îndată și-a deschis gura și limba și vorbea, binecuvîntînd pe Dumnezeu:

- La cum Zaharia mai întîi a fost lovit cu muțenie pentru că nu l-a crezut pe îngerul Domnului;
- La cum gura și limba lui Zaharia s-au deschis de îndată ce el a împlinit porunca îngerului (Luca 1: 63);
- La cum și sufletul meu se va vindeca îndată de muțenie, numai de mă voi umple și eu de cuvintele și înțelepciunea lui Dumnezeu.

Predică Despre aceea că nu trebuie să-i invidiem pe păcătoși

Nu rîvni la oamenii răi și nu pofti să fii în tovărășia lor (Pildele lui Solomon 24: 1).

Oare îl invidiază cinva pe lepros? Desigur, nimeni nu poate invidia un lepros. Atunci de ce unii îl invidiază pe omul rău, când bine știm că răutatea este ceva mai rău decât lepra? Căci lepra este o boală a trupului, pe când răutatea este o cumplită boală a sufletului. Leprosul la suflet poate ca să fie de fapt om sănătos, deși trupul îi este acoperit de puroaie; pe când omul cel rău, deși la trup pare sănătos, pe dinlăuntru, în inima lui, el este ros de cumpliții viermi ai morții. Pomul care pe dinafară are coaja putredă dar măduva lui este sănătoasă este un pom bun care face roadă, dar pomul care are coaja sănătoasă dar miezul .lui e ciuruit de carii nu mai este bun de nimic. Așadar, lepra este o boală mai ușoară decât răutatea, adică: decât păcatul. Căci prin om rău, Cel Atotînțelept vrea să zică om păcătos.

Oare doctorul îl invidiază pe bolnav? Desigur că nu. Tot așa, nici cel drept nu poate să îl invidieze pe cel păcătos. Iar dacă nu știi de ești drept ori păcătos, examinează-ți inima: vezi dacă îi invidiezi sau nu pe oamenii păcătoși. Dacă vezi că da, atunci înseamnă că nu ești un om drept. Iar dacă afli că nu, atunci bucură-te, omule drept al lui Dumnezeu! Căci să știi că bolnavul îl va invidia pe altul bolnav ca și el, și îl va invidia și pe cel sănătos, dar sănătosul nu poate niciodată să îl invidieze pe cel bolnav. Tot așa cum nici dreptul nu poate niciodată să îl invidieze pe cel păcătos. Doctorul vede boala fatală a pacientului lui, iar văzîndu-i-o, îi este milă de el, și nu poate nicidecum să îl invidieze pentru aceasta.

O Stăpîne și Atotmilostive Doamne, smulge răutatea din inimile noastre, curățește-le pre ele și sădește întru ele sfînta dragoste,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

24 iunie

- *Nașterea Sfîntului Proroc Ioan, înaintemergătorul și Botezătorul Domnului*
Cu șase luni mai înainte de a se înfățișa înaintea Fecioarei Măria care se afla la Nazaret, marele Arhistrateg ceresc Gavriil, îngerul Domnului, s-a înfățișat înaintea lui Zaharia, Marele Preot al Templului de la Ierusalim. Mai înainte ca să vestească Nașterea tainică din Pururea Fecioara, arhanghelul a vestit nașterea minunată a unei femei sterpe, care deci nu putuse niciodată să aibă copii, și care pe de asupra se afla și la adînci bătrîneți. De aceea Marelui Preot Zaharia nici nu i-a venit să creadă cînd a auzit vestirea îngerului lui Dumnezeu, lucru pentru care a și fost pedepsit cu muțenie de către acesta, rămînînd mut pînă la opt zile după nașterea copilului Ioan. În acele zile rudeniile lui *Zaharia* și ale Elisabetei s-au adunat la casa lui Zaharia pentru sărbătoarea tăierii împrejur și numirii copilului. Cînd tatăl a fost întrebat ce nume voiește să dea fiului lui, el, fiind mut, a scris pe o tăbliță, „Ioan.” În clipa aceea limba lui s-a dezlegat, și bătrînul *Zaharia* a grăit. Casa lui Zaharia se afla pe culmile dintre Betleem și Hebron. În tot Israilul s-a împrăștiat ca fulgerul vestea că îngerul Domnului a venit la Zaharia, că el a fost lovit cu muțenie pentru că nu l-a crezut, dar că acum copilul s-a născut iar muțenia lui Zaharia s-a ridicat de la el cînd a scris pe tăbliță numele copilului, „Ioan.” Vestea aceasta a ajuns chiar pînă la urechile lui Irod. De aceea, cînd el a trimis gărzile ucigașe care săucidă toți copiii, el le-a indicat în special ținutul muntos în care locuia Zaharia, spre a fi ucis și micul Ioan. Elisabeta însă s-a ascuns bine împreună cu copilul, înnebunit de spaimă și de ură, drăcescul Irod a trimis soldați la templu, ca să fie aflat preotul Zaharia și să i se ceară fiul lui, spre a fi omorît. Căci așa s-a întîmplat că era iar rîndul lui Zaharia ca să slujească la Templul din Ierusalim. Așa a fost ucis *Zaharia* între Poarta de intrare în curtea templului și Altar, iar sîngele lui curs

pe dalele de piatră s-a pietrificat acolo, spre osîndă veșnică și mărturie împotriva lui Irod. Elisabeta s-a ascuns cu copilul ei într-o peșteră, unde ea a și murit la scurt timp după aceea. Iar copilul a rămas și a crescut în pustie, avîndu-L drept păzitor puternic pe Dumnezeu iar drept slujitori devotați pe îngerii Lui.

• *Pomenirea Sfîntului Nichita, Episcopul Remesiane*

Acest Sfînt Nichita a fost prietenul și contemporanul Sfîntului Paulin de Nola (prăznuit la 23 ianuarie). Se pare că el a fost de neam slav și ca atare, a predicat Evanghelia la Slavii din ținuturile Niș și Pirot. Marea însemnătate a lucrării Sfîntului Nichita de Remesiana printre slavi se poate vedea din imnul pe care Simțul Paulin l-a compus în cinstea Sfîntului Nichita:

O minunată schimbare! Și cît de neașteptată! Munții nemișcați, care odinioară ascundeau tîlhari s înger os i,

Acum adăpostesc monahi, ucenici ai păcii. Acolo unde odinioară urlau fiarele pustiei, Acum se sălășluiesc chipuri de îngeri. Dreptii acum locuiesc în peșterile Care odinioară erau grote de tîlhari.

Scaunul episcopal al Sfîntului Nichita a fost la Remesiana, în care unii văd o altă denumire a cetății Pirot. Pe lîngă nevoițele lui misionare, Sfîntul Nichita a scris și multe cărți, printre care se află cele șase cărți despre credință și una despre o fecioară căzută, aceasta din urmă aducînd pre mulți la calea pocăinței și a mîntuirii. Sfîntul Nichita s-a odihnit în Domnul în veacul al cincilea.³³

• *Pomenirea Sfinților Mucenici Orentius, Pharnacius, Eros, Firmus, Firminus, Cyriacus și Longinus*

Aceștia toți au fost frați de sînge și soldați romani în timpul împărăției lui Maximian. Cînd romanii se aflau în timpul bătăliilor împotriva sciților de la nord de Dunăre, Sfîntul Orentius a ieșit și a luptat corp la corp cu Marathom, Goliath-ul sciților, l-a biruit și l-a ucis. Din această pricină, întreaga armată romană a adus jertfe idolilor, însă Orentius și frații lui au arătat pe fată că sînt creștini și nu vor jertfi dracilor celor ascunși în obiecte fără simțire. În pofida copleșitoarelor lor merite militare, ei au fost condamnați la surghiun în ținuturile sălbatice ale Mării Caspice. Ei însă au murit pe drum, toți șapte pe rînd, din pricina foamei și a epuizării fizice [condamnații erau siliți la marș forțat]. Așa s-au înfățișat mucenicii lui Hristos înaintea lui Hristos, Care i-a încununat ca pe niște bravi cu cununa veșncei slave.

³³ Că Sfîntul Nichita va fi fost slav o arată Arhiepiscopul Filaret al Cernigovului, în cartea lui *Sfinții slavilor din sud*.

Cîntare de laudă la Sfîntul Ioan Botezătorul

Prin taină dumnezeiască a intrat Ioan în lume,

Ca odinioară al Sarei și lui Avraamflu, Isaac;

Prin taină dumnezeiască a rămas el viu,

Scăpînd tăișului ucigaș al jungherului lui Irod.

Jungherul pe prunc nu l-a putut atinge,

Și în trupul tatălui atunci adînc s-a-mpîntat.

Prin taină dumnezeiască hrănit-u-s-a Ioan în pustie,

Timp de treizeci de ani, în pămîntpustiu.

Pe ai Domnului robi îi păstoresc îngerii;

Iar celor săraci îngerii le sîntpăzitori!

Ioan a crescut, cu vîrsta și cu puterea,

El era un mieluşelpreafrumos,

Menit să vestească

*Și să slujească
Mielului lui Dumnezeu.
El era menit să strige tuturor
Că ziua izbăvirii se află la răsărit.
El L-a cunoscut și L-a slăvit
Pre Cel Care necunoscut oamenilor era.
El cel din urmă proroc mare a fost,
Și începătură apostolilor lui Dumnezeu.
El cu Dumnezeu grăit-a precum marele Ilie
Și ca un apostol mare pre oameni i-a iubit și i-a certat.
Minunat fiu al preotului celui mare,
Primul încununat mucenic al mucenicilor lui Dumnezeu.*

Cugetare

Una dintre diferențele între filosofia cea ritoricească a grecilor și Credința Creștină este că aceea că filosofia grecească se poate exprima exact în cuvinte și poate fi înțeleasă prin lectură, în vreme ce Credința Creștină nu poate fi expusă complet prin cuvinte, și și mai puțin înțeleasă doar prin lectură. Atunci când încerci să explici Credința Creștină este indispensabil ca să fii tu mai înțîi și un împlinitor cu fapta al celor ce încerci să explici; iar ca să pricepi cele spuse, nu vei putea doar prin ascultat sau citit, dacă nu vei lupta să aplici cele ascultate și citite și în viața practică personală. Când Sfîntul Patriarh Fotie a citit cuvintele Sfîntului Marcu Ascetul despre viața duhovnicească, el a constatat o anume lipsă de claritate la el, despre care a zis însă cu înțelepciune: „Această lipsă de claritate nu vine de la felul în care sînt întrebuintate cuvintele, ci de la adevărul ascuns în ele; cu siguranță limpezirea înțelesului va veni când adevărul acestor cuvinte va fi pus în practica vieții. Aceasta de altfel,” a continuat înțeleptul patriarh, „nu se întmplă doar cu aceste omilii, sau doar cu acest autor, ci așa stau lucrurile cu toți cei care încearcă să pună în cuvinte spre folosul sufletesc al altora roadele și legile luptelor celor duhovnicești: ele se înțeleg de către cititor nu atît cu mintea și cu rațiunea, cît cu nevoițele și cu punerea lor întru practica vieții.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata venire la Templu a Bătrînului Simeon, cea din îndemnul Duhului, spre a-L primi în brațele lui pe Pruncul Iisus:

- La cum acest sfînt bătrîn, în Duhul, L-a recunoscut pe Stăpînul și Mîntuitorul lumii în Pruncul Cel Care era ținut ca orice mic neajutorat, în brațele Maicii Lui, în timp ce cărturarii, preoții poporului și fariseii cei orbi nu L-au recunoscut pe El, nici atunci, și nici mai tîrziu, cînd El a făcut minuni mari între ei și Și-a arătat înțelepciunea Lui fără seamăn;
- La cum nici sufletul meu, dacă este învechit și îmbătrînit în păcate, nu îl poate recunoaște pe Domnul cînd îl vede.

Predică *Contra bucuriei celei pline de răutate*

Nu te bucura cînd cade vrăjmașul tău, și cînd se poticnește, să nu se veselească inima ta (Pildele lui Solomon 24: 17).

Și el este om: de aceea, nu te bucura de căderea lui. El este deci fratele tău: pentru aceea, nu te veseli atunci cînd se poticnește. Dumnezeu și pe el l-a zidit pentru viață, și El nicidecum nu Se bucură de căderea și de poticnirea lui. Iar tu deci, să nu te bucuri de ceea ce Domnul Se întristează. Cînd cade omul, Domnul este Cel Care pierde; și atunci, cum te poți tu bucura de pierderea Domnului tău, a

Dumnezeului tău? Oare te vei veseli tu atunci când îngerii plîng?

Cînd cade vrăjmașul tău, tu mai degrabă roagă-te lui Dumnezeu pentru el, ca Domnul să îl mîntuiască; și adu rugă de mulțumită lui Dumnezeu că te-a izbăvit pe tine, cel nevrednic de milă, de o asemenea cădere rea. Căci și tu și el din aceeași materie sînteți făcuți, ca două vase ale aceluiași olar. Dacă unul este lovit și se sparge, oare cel de lîngă el, lîngă care a căzut izbitura, va zîmbi și se va bucura!? Căci iată, mica piatră care a căzut asupra aceluși vas și l-a spart, nu așteaptă decît mîna care se ridică și să o izbească și în celălalt. Căci amîndouă vasele din lut sînt făcute, iar acea piatră mică puternică este să spargă și sute de vase.

Cînd se pierde o oaie, oare restul turmei se va bucura? Nu, ele nu se vor bucura. Căci iată, păstorul le lasă pe ele și se duce, plin de îngrijorare, să o caute pe cea pierdută. Deci pierderea păstorului este și pierderea turmei. Pentru aceasta, nu te bucura cînd cade vrăjmașul tău, căci Păstorul tău și Păstorul lui, Mîntuitorul Iisus Hristos Domnul, nu se bucură deloc de ea.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, Bunule al nostru Păstor, scoate de la noi bucuria cea răutăcioasă și prostească, curățește inimile noastre și sădește în ele milostivirea și dragostea de frați,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

25 iunie

• *Pomenirea Sfintei Mucenițe Fevronia*

Fevronia a fost fiica senatorului roman Prosporus. Ca să nu fie nevoită să se mărite cu bărbat supus putreziciunii, Fevronia s-a logodit pe sine Mirelui Ceresc Hristos, și a depus voturile monahale în Răsărit, în pămîntul Asiriei, într-o mînăstire a cărei stareță era mătușa ei, Bryaena. Lysimachus, fiul unui mare nobil, dorise să se căsătorească cu Fevronia, dar cum împăratul Dioclețian îl suspecta că este creștin în ascuns, el l-a trimis în Răsărit, împreună cu unchiul lui, Silenus, tocmai ca să-i prigonească pe creștini. Silenus avea comportament de fiară, și de aceea ca o fiară el îi urmărea pe creștini fără milă pretutindeni. Pe cînd Lysimachus, dimpotrivă, îi acoperea pe creștini cît putea și chiar îi ascundea de la fața bestialului lui unchi. Reușind să golească Palmyra de creștini, Silenus a ajuns la cetatea Nisibis, în apropiere de care se afla și o mînăstire de aproximativ cincizeci de nevoitoare, între care și Fevronia. Deși în vîrstă de doar douăzeci de ani, Fevronia era o doamnă foarte respectată atît de surorile din mînăstirea ei, cît și de cetățenii orașului, pentru blîndețea, înțelepciunea și înfrînarea ei. La mînăstirea în care se nevoia Fevronia se respecta vechea pravilă a fostei starețe, Fericita Platonida, și anume ca vinerea să nu se lucreze nimic altceva decît citirile din sfintele cărți. Bryaena o rînduise pe Fevronia să citească din sfintele cărți surorilor, dar

acoperită de o perdea, astfel încît surorile să nu fie distrase de la ascultarea cu folos cuvintelor de marea frumusețe a chipului Fevroniei sau a frumuseții felului în care citea. Auzind despre Fevronia, bestialul Silenus a poruncit aducerea ei de față. Dar cînd sfînta fecioară a refuzat să se lepede de Hristos și să se mărite cu pămîntean, el și-a făcut lucrările lui: a poruncit ca fecioara să fie biciuită, apoi să i se rupă dinții, apoi să i se taie mîinile, picioarele, sîniile. Făcînd toate acestea, la urmă au omorît-o pe Fevronia astfel mutilată, înjunghind-o cu sabia. Cumplita pedeapsă a lui Dumnezeu a căzut însă năpraznic, în aceeași zi, peste fiara Silenus:

în el a intrat diavolul iar Silenius a înnebunit de spaimă drăcească. De aceea el s-a dus și s-a izbit atît de tare cu capul de un stîlp de marmură, încît a căzut jos mort. Lysimachus a poruncit strîngerea mădulelor trupului mutilat al Fevroniei și ducerea lui la mînăstirea ei, unde surorile 1-au îngropat cu cinste. La acea mînăstire, mulți soldați, martori al acelei bestiale ucideri a muceniței au luat Sfîntul Botez, împreună cu Lysimachus însuși. De la sfintele moaște ale Sfintei Mucenițe Fevronia s-au luat vindecări fără număr, iar la ziua praznicului ei surorile au văzut-o între ele, la locul ei obișnuit, și s-au minunat cu spaimă și cu bucurie. Sfînta Fevronia a luat mucenicia cu cinste și s-a strămutat la locașurile cele fericite ale Mirelui Celui Ceresc la anul 310. Cincizeci și trei de ani mai tîrziu, moaștele ei au fost mutate în capitala imperială de la Constantinopole.

• *Pomenirea Sfîntului Preacuvios Dionisie*

Acest Părinte sfînt Dionisie este întemeietorul Mînăstirii Sfîntului Ioan (Dionisiu) de la Sfîntul Munte Athos. El s-a născut la Korița, în Albania. Fratele lui mai vîrstnic, Theodosie, s-a retras la Sfîntul Munte unde mai după aceea a ajuns starețul Mînăstirii Philotheu. Cînd Dionisie a crescut, el a mers la fratele lui din Sfîntul Munte, la Mînăstirea Philotheu, unde fratele 1-a tuns monah. Din dumnezeiasca Purtare de Grijă, pe cînd Theodosie se afla la Constantinopole într-o ascultare pentru mînăstire, el a fost luat și sfințit episcop al Tapezundei. Din acel ceas, pe locul unde mai tîrziu avea să se ridice mînăstirea Dionisiu, închinată înaintemergătorului și Botezătorului Domnului, a început să se arate în fiecare noapte o lumină minunată, înțelegînd că această lumină cerească semn este din cer care vrea ca pe acel loc să se înalțe o mînăstire, Dionisie a călătorit la Trapezunda ca să ceară sfat și binecuvîntare de la Episcopul Theodosie, fratele lui, și ajutor de la împăratul Alexios Comnenul. Împăratul i-a dat și bani pentru construcții și un document imperial de întemeiere, care se păstrează la Mînăstirea Dionisiu pînă în ziua de astăzi. Sfîntul Dionisie a întemeiat Mînăstirea Sfîntului Ioan Botezătorul și înaintemergătorul la anul 1380. Cînd ea a fost odată jefuită de pirați, Dionisie a călătorit din nou la Trapezunda și a murit acolo, în vîrstă fiind de șaptezeci și doi de ani. Dar Sfînta Mînăstire Dionisiu există și propășește pînă în ziua de azi. În ea se află o icoană a Preasfintei Maicii lui Dumnezeu numită „a Laudei”, pe care împăratul Alexios Comnenul a dăruit-o Mînăstirii Dionisiu. Predania ne zice că aceasta este icoana înaintea căreia s-a cîntat întîia oară Imnul Acatist către Maica Domnului, compus de Patriarhul Serghie.

Cîntare de laudă 'Ia Sfînta Muceniță Fevronia

*Fevioara Fevronia pre Hristos mărturisește,
înaintea nelegiuitei curți, însîngerată și pală.
Tînăra Fevronia asemenea este unei stîlpări definic.
Stîlparea acum se apleacă de rodpreafrumos,
Și către Silenus grăiește:
„ Eu Mire am, iar slavă de la tine nu primesc.
Hristos este slava mea, și înălțarea mea.
Ah frumusețea chipului Mirelui meu!
Nu ai decît să-mi tai picioarele,
Cu ele eu
Deja alergarea am isprăvit.
Taie-mi și mîinile, căci eu
Lucrul mîinilor mele l-am isprăvit.
Și limba taie-mi-o, căci eu*

*Mai departe mă voi ruga cu inima.
Zdrobește-mi și dinții și gura, zdrobește-i!
Căci eu cu inima
Și mai limpede voi grăi.
Cît despre trup, la ce îmi mai trebuie acum?
Mirele meu cu un strai mai frumos
Mă va îmbrăca,
In cerul cel de sus, printre cei sfinți,
In dulcele Rai cel locuit de îngeri.
Iar după ce eu voi pleca
să nu crezi, O sărmane Silenus,
Că furia ta de fiară,
Cea de o viață întreagă,
Se va ostoi.
Ci bagă în urechi ale mele cuvinte:
Intru aceeași zi, și tu și eu
La Tronul Judecării vom merge,
Tu ca schingiuitor, iar eu ca schingiuită.
Fiecare din noi, cu ale sale proprii fapte. "*

Cugetare

Sfântul Marcu Ascetul a zis: „Oricine vrea să îndepărteze de la sine nenorocirile viitoare, trebuie să le îndure cu bucurie pe cele de față." Oamenii socotesc jignirile aduse lor ca pe o mare nenorocire, și puțini sînt cei care îndură ocările³⁴ fără să cîrtească. Dar cît de minunat este rodul ocărilor îndurate cu răbdare și inimă bună! Ocările ne sînt trimise spre îmbunătățirea sufletului nostru, iar noi ratăm aceste minunate ocazii și rămînem cu mîinile goale cînd se încheie tîrgul acestei vieți. Căci iată, Părinți dintre cei mari, precum Atanasie, Vasilie, Hrisostom, Macarie, Sisoes, și mii alții, cu toții următori ai Celui mai Insultat dintre oameni, au fost cu toții ei înșiși insultați murdar de păcătoși. Dar Domnul, Carele toate le rînduiește pentru a noastră mîntuire, a hotărît astfel încît, din vîrful ghimpelui celui nelegiuit al calomniei și insultei să răsară trandafirul parfumat al slavei celor care i-au îndurat rana cu înțelepciune și răbdare pentru Numele Lui Cel sfînt. Dacă Ștefan Înțîiul Mucenic nu ar fi fost calomniat și insultat, ar mai fi văzut el oare cerurile deschizîndu-se, iar prin ele, slava lui Dumnezeu Cel Preaînalt? Și oare insultele și calomniile aruncate de desfrînata femeie a lui Putifar asupra lui Iosif cel Preafrumos nu au fost tocmai cele care i-au sporit acestuia din urmă și mai mult slava?

Luare aminte

Să luăm aminte la pescuirea minunată, făcută la apele adînci(Lucu 5: 4):

La cum, după cuvîntul și binecuvîntarea Domnului, Apostolii, care nu prinseseră nimic toată noaptea, au mînat mai la adînc și au prins mulțime mare de pești;

La cum și eu stau gol și flămînd cîtă vreme nu ies din apele joase și mlăștinoase ale simțurilor, în care nu pot afla peștii mari și buni ai înțelepciunii și puterii;

La cum și eu trebuie să mîn la adîncul cel duhovnicesc, cu binecuvîntarea Domnului meu Iisus Hristos, și să dobîndesc acolo minunată pescuire.

³⁴ Este vorba peste tot de ocări, insulte, jigniri, și batjocuri nedrepte, care vin asupra oamenilor drepti și

nevinovați, și sînt îndurate cu răbdare și chiar cu bucurie de aceștia, întru Numele Domnului, Dumnezeului și Mîntuitorului Iisus Hristos. - *n. tr.*

Predică *Despre astăzi și mîine*

Nu te lăuda cu ziua de mîine, căci nu știi la ce poate da naștere (Pildele lui Solomon 27: 1).

Fraților, să nu ne lăudăm cu ceea ce nu este în puterea noastră. Domnul este Cel Care are timpul și anii în stăpînirea Lui, și El le hotărăște după cum îi place. Numai Domnul singur știe dacă ne va mai număra și mîine printre cei vii, sau dacă dimpotrivă. Căci unii au murit în ajunul nunții lor; alții s-au pogorît în mormînt în seara de dinaintea încoronării lor regale. Prin urmare, să nu zicem: „Mîine va fi pentru mine cea mai fericită zi a vieții mele, căci mîine mă căsătoresc!” Sau: „Mîine voi fi încununat rege!” Sau: „Mîine voi participa la această extraordinară recepție!”. Deci vă rog, să încetăm a mai vorbi de fericirea de mîine. Căci iată în această noapte se poate cere de la noi sufletul nostru, iar mîine foarte posibil că ne vom afla înconjurați din toate părțile de sinistrul diavoli, care ne vor împiedica trecerea pe la vămile văzduhului! În chiar această noapte, omul se poate afla despărțit pe vecie de rude și prieteni, de averi și onoruri, de soare și de stele, și înconjurat de fețe cu totul străine și ciudate, într-un loc nevăzut, și la o judecată neașteptată.

În loc să ne lăudăm cu ziua de mîine, am face mai bine să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne dea nouă astăzi plina cea de toate zilele. Căci astăzi poate foarte bine să fie ultima noastră zi pe pămînt. De aceea mult mai bine ne este nouă să ne petrecem această zi de astăzi întru pocăință pentru toate păcatele vieții noastre trecute pe acest pămînt, mai curînd decît să fantazăm pe tema zilei de mîine, care poate pentru noi nici nu va răsări. Căci fantazarea aceasta nu ne poate aduce nouă nici un bine, cîtă vreme pocăința cea cu lacrimi de o zi puternică este să ne scoată din iadul cel veșnic.

O Stăpîne Doamne Iisuse Hristoase, stîrpește din nou toată deșartă și prosteasca cugetare,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

26 iunie

• Pomenirea Sfîntului Cuvios David

Acest Sfînt David s-a născut la Tesalonic. El mai întîi s-a nevoit în apropiere de cetatea Tesalonicului, într-o chilie pe care și-a zidit-o sub un migdal. Apoi, el și-a continuat nevoințele în Tesalia. Atît de mult și-a curățit sufletul lui cu postul, cu rugăciunea și cu privegherea, încît s-a învrednicit de mari măsuri ale harului lui Dumnezeu. El odată a luat în palmele sale goale cărbuni aprinși, a presărat pe ei tămîie și astfel l-a tămîiat pe împăratul, fără nici o rănire a mîinilor lui. Văzînd aceasta, împăratul s-a închiat adînc pînă la pămînt înaintea lui. Poporul era pururea în uimire văzînd marile și multele lui minuni. El s-a odihnit cu pace și s-a strămutat la cereștile locașuri la anul 540 după Hristos.

• Prăznuirea Icoanei Născătoarei de Dumnezeu din Tikhvin

Această sfîntă icoană a Născătoarei de Dumnezeu a fost mai întîi la Constantinople, dar în 1383, cu șaptezeci de ani mai înainte de căderea cumplită a acestei mari cetăți, ea s-a arătat fără veste pe cerul Rusiei, în partea de nord, în apropiere de orașul Tikhvin. La locul la care ea a venit pe pămînt s-au ridicat biserică și mînăstire. De la cetate și-a luat icoana și numele. Nenumărate și mari

minuni s-au lucrat înaintea acestei sfinte Icoane, înaintea ei vindecându-se mai ales cei suferinzi de boli grele.

• *Prăznuirea Icoanei Născătoarei de Dumnezeu Hodighitria [Povățuitoarea]*

Această icoană s-a pictat pe lemn de către însuși Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, iar Preasfânta Născătoare de Dumnezeu însăși a văzut-o și a binecuvîntat-o. Sfântul Apostol și Evanghelist Luca a dăruit această icoană demnitarului Teofil, căruia îi și trimisese ca epistolă Faptele Apostolilor. Mai târziu, icoana a fost adusă de la Antiohia la Ierusalim; de la Ierusalim, împărăteasa Eudochia a luat-o și a trimis-o la Constantinopol, ca dar surorii împăratului, dreapta și binecredincioasa Pulheria. Pulheria a așezat sfânta icoană în Biserica din Vlaherne, biserică întemeiată de ea. Preasfânta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat odată înaintea a doi orbi, pe care i-a îndreptat să meargă la Biserica din Vlaherne, înaintea icoanei ei, și acolo să-și redobîndească vederea. Din această pricină, icoana a primit numele Hodighitria, adică *Povățuitoarea*. Când trupele regelui persan Hosroe și ale celui scit Kagan au atacat Constantinopolul, Patriarhul Serghie a adus icoana și a mers în procesiune cu ea pe drumul de strajă de la crenelurile zidului împrejmuitor al cetății. Atunci s-a arătat marea putere a Fecioarei de a-i apăra pe creștini de necreștini. Oștirile păgîne au căzut în împrăștiere, marea a început să ridice valuri mari, corăbiile lor s-au scufundat, iar cei care au rămas vii au scăpat cu fuga. De atunci această preamare minune se prăznuiește în fiecare an, în Sîmbăta a Cincea din Sfântul și Marele Post, prin cîntarea Imnului Acatist înaintea acestei sfinte icoane, în timpul sălbaticelor prigoane împotriva cinstirii sfintelor icoane, Hodighitria a fost dusă și ascunsă la Mînăstirea Pantocrator, zidită fiind într-un zid, după ce înaintea ei a fost așezată o candelă aprinsă. După multă vreme, la deschiderea zidului, icoana a fost aflată nestrucată și candela aprinsă înaintea ei, întocmai ca în ziua în care fusese pecetluită în zid.

• *Prăznuirea Icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Lydda, sau Romana [vezi cîntarea de mai jos]*

Cîntare de laudă la Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Lydda

*A Născătoarei de Dumnezeu de la Lydda icoană
De Patriarhul Gherman a fost trimisă,
cel pentru Credință închis.
El de la Constantinopol Papei de la Roma a trimis-o,
Cînd în Răsărit dreptii închinători
Uciși erau pentru-a icoanelor cinstire.
Icoana pornit-a pe-ale mărilor ape,
Mai iute decît corăbiile ce pe ele plutesc,
Mai ușoară decît apa și chiar decît zefîrul;
Pe vîrfurile valurilor plutind, valurile nu o ating.
Icoana vreme multă la Roma rămîne,
Timp îndelungat, ani lungi,
Pînă cînd în răsărit
Nebunii împărați de oboseală se-opresc
Cu Hristos să se mai lupte.
Iar cînd cea de aur pace Răsăritul l-a împodobit,
Icoana din Lydda s-a întors acasă,*

*Mai ușoară decît apa și chiar decît zefirul;
Pe vîrful valurilor plutind, valurile nu o ating.
Două mari capitale, cu mucenicia slăvite,
Puterea Pururea Fecioarei o preaslăvesc.
Este puterea minunatei Icoane din Lydda,
Care morții ridică și tămăduiește ale oamenilor boli.*

Cugetare

Pocăința neîncetată îi este de neapărată trebuință creștinului, pînă la cea mai de pe urmă suflare a lui. Sfîntul Marcu Ascetul zice: „Gîndește-te și vezi că taina evlaviei în sfinții lui Dumnezeu s-a lucrat prin pocăința neîncetată, întotdeauna.” Sfinții aveau neîncetata pocăință, chiar și pe patul de moarte! Iată următoarea întâmplare: La un moment dat, se pregătea de ceasul ieșirii sufletului un nevoitor bătrîn și foarte îmbunătățit. El de aceea a chemat preotul pentru spovedania și cea mai de pe urmă împărtășire cu Sfintele Taine. Pe drum, preotului i s-a alăturat un tîlhar care voia și el să vadă care este moartea unui om sfînt. Bătrînul a primit cu pace Sfintele Taine și apoi a vorbit liniștit cu preotul. Atunci tîlharul a plîns și a zis: „Fericit ești tu! Iar eu, ticălosul, oare ce fel de cumplită moarte voi avea?” Atunci dintr-o dată bătrînul cel îmbunătățit, pe patul de moarte fiind, s-a mîndrit și a zis: „Fii și tu ca mine și vei avea și tu parte de aceeași moarte fericită!” Tîlharul atunci s-a întors la sălașul lui plîngîndu-și cu amar viața lui ticăloasă și, așa făcînd, a căzut jos și a murit. Oamenii au putut atunci să vadă pe un nebun pentru Hristos cum plînge la mormîntul monahului, deplîngîndu-i soarta, dar se bucură la mormîntul timarului, fericindu-l. Cînd a fost întrebat de făcea acestea, el a zis: „PYmg pentru că mîndria l-a surpat pe monahul la ceasul morții, pe cînd pocăința i-a adus tîlharului raiul la ceasul ieșirii lui.”

11):

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata vindecare a femeii celei gîrbove (Luca 13: La cum Domnul Și-a pus mîinile asupra femeii celei ținute de optsprezece ani de duhul de neputință, iar femeia îndată s-a îndreptat și slăvea pe Domnul;

La cum și sufletul meu este gîrbovit la pămînt, precum era și trupul femeii;

La cum Domnul și asupra sufletului meu poate să-Și pună mîinile, adică, Sfîntul Său Duh, iar gîrbovirea mea se va vindeca îndată.

Predică Despre frica nelegiuitorilor

Cel nelegiuit fuge fără ca nimeni să-l urmărească, iar dreptul stă ca un pui de leu fără grijă (Pildele lui Solomon 28: 1).

Nelegiuitorilor le este frică pînă și de umbre; lor umbra unui copac le pare că este o armată întreagă. Oriunde foșnește ceva, nelegiuitul își zice: iată răzbunătorul vine asupra mea! Lui foșnetul frunzelor i se pare un zăngănit de lanțuri, iar sunetele scoase de păsări strigăte de vînător care dau semnalul de asmuțire cîinilor să sară asupra vînatului. El crede că ierburile cele înalte sînt pîndacii faptelor lui nelegiuite, că undele apei sînt martori în contra lui, că soarele este judecător iar stelele chinătorii lui. O fraților cîte minciuni nu se nasc din frică! Căci frica vine de la păcat, păcatul de la diavol, iar diavolul este tatăl tuturor minciunilor.

Frica aceasta rea este primul rod al păcatului. Cînd Adam a păcătuit, el s-a ascuns de la fața lui Dumnezeu. Iar cînd Dumnezeu a strigat și l-a chemat, Adam a zis:

Am auzit glasul Tău în grădină și m-am temut (Facerea 3: 10). Dar Adam nu știa de nici o frică înainte de a păcătui, nici nu s-a mai ascuns el de la fața Domnului pînă atunci. Dimpotrivă, el întotdeauna se grăbea cu bucurie în întîmpinarea Domnului. Dar de îndată ce a păcătuit, *el s-a temut*.

Dar dreptul stă ca un pui de leu fără grijă. El stă fără păcat, deci fără punct nevralgic, fără slăbiciune, fără frică. Cei fără păcat sînt puternici, foarte puternici, și au curaj, un foarte mare curaj. Cei fără păcat sînt puternici și nu știu ce este aceea vreo frică. Astfel sînt dreptii, și numai dreptii.

O Stăpîne Doamne lisuse Hristoase, Unule fără de păcat, mîntuiește-ne pre noi de sataniceasca și deșartă frică, și păzește-ne pe noi de răutatea păcatului care o zămislește pe ea,

Căci Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

27 iunie

• *Pomenirea Sfîntului Sampson Primitorul de Străini*

Acest sfînt s-a născut din părinți foarte nobili și extrem de bogați din Roma cea veche, cetate în care și-a făcut și strălucitele studii ale științelor aceluia timp, închinîndu-se pe sine mai ales științei medicale. Sampson a fost un medic foarte milostiv și fără de arginți, dîndu-le bolnavilor lui nu doar medicamente trupului, ci și sufletului. El pe toți pacienții lui îi sfătuia să împlinească cu scumpătate cerințele Sfîntei Credințe a lui Hristos. El mai tîrziu s-a strămutat la

Constantinopole, unde a locuit într-o casă mică, din care, întocmai cum soarele își trimite razele sale pretutindeni, așa și el trimitea milosteniile lui în toate ținuturile, milostenii de bani, sfat, nădejde, leacuri eficiente și în general, tot ajutorul celor neajutorați și cu trupul, și cu sufletul, însuși Patriarhul a auzit de marile virtuți ale acestui bărbat și l-a sfîntit preot. La acea vreme s-a întîmplat că împăratul Iustinian cel Mare s-a îmbolnăvit, și toți medicii curții imperiale credeau că este o boală incurabilă. Atunci împăratul s-a rugat lui Dumnezeu cu lacrimi și cu căldură, și Dumnezeu i-a descoperit în vis că Sampson este acela care îl va vindeca. Cu adevărat, aflînd împăratul despre Sampson, l-a chemat de îndată la curtea imperială. Bătrînul Sampson a sosit și, punîndu-și mîna peste locul bolnav, împăratul s-a însănătoșit. Cînd împăratul a poruncit ca acest medic-preot să fie copleșit cu daruri, Sfîntul Sampson a mulțumit, dar nu a primit nimic, și i-a zis: „O împărate, eu însumi am avut multe bogății de aur și argint și alte mari bunuri, dar le-am lăsat pe toate pentru dragostea lui Hristos, ca să cîștig viața cea veșnic bogată și nestrîcioasă.” Cînd împăratul a insistat și a zis că voiește să-i dăruiască orice voiește, atunci Sfîntul Sampson l-a rugat pe împărat să-i zidească o casă pentru săraci, în acea casă, care s-a zidit, Sfîntul Sampson i-a îngrijit pe săracii din ea așa cum părintele își îngrijește copiii. Lui îi era firească milostenia pentru săraci și pentru neajutorați. La sfîrșit, acest bărbat sfînt, plin de toate virtuțile și harurile cele cerești, s-a odihnit cu pace în a douăzeci și șaptea zi a lunii iunie din anul 530, și a fost îngropat în biserica Sfîntului Mucenic Mochie, ruda lui. După sfînta sa adormire, Sfîntul Sampson s-a înfățișat multor oameni care îl chemau în ajutor în nenorocirile lor.

• *Pomenirea Sfîntului Sever Presbiterul*

Sever a locuit în Italia se mijloc și a fost un bărbat foarte sfînt. Odată a fost chemat să mărturisească un om pe moarte, și să-l împărtășească cu Sfintele Taine. El însă, obosit din pricină că muncise la vie, a ajuns prea tîrziu, cînd omul deja murise.

Părîndu-i cumplit de rău și temîndu-se cumplit, căci socotea că el îl ucisese pe om, Sever a început să se roage fierbinte lui Dumnezeu ca să învie omul, ca să-l poată mărturisi și cumineca, așa cum i se ceruse. Dumnezeu a ascultat ruga preotului său celui bun. Așa, Preotul Sever a ascultat mărturisirea omului, l-a împărtășit cu Sfintele Taine și, pregătindu-i sufletul pentru ceasul morții, l-a lăsat. Omul acela, după opt zile, a murit la loc.

• *Pomenirea Sfintei Ioana Mironosița*

Această Ioana a fost femeia lui Huza, intendentul lui Irod (Luca 8: 3 -verifică). Cînd Irod a poruncit uciderea lui Ioan Botezătorul, el, Irod, a lăsat să fie aruncat capul sfîntului într-un loc necurat. Această Ioana s-a dus și a luat de acolo capul Sfîntului Ioan și l-a îngropat cu cinste la Muntele Măslinilor. După vreme îndelungată, în timpul domniei Marelui Constantin, s-a aflat capul Sfîntului Ioan Botezătorul. Sfînta Ioana Mironosița a fost martora și a Răstignirii și a învierii Domnului. Ea s-a odihnit cu pace.

Cîntare de laudă la Sfîntul Sever Presbiterul

Cînd mortul a înviat, oamenii l-au întrebat:

„ Spune-ne nouă, ce locuri ai văzut,

și cine te-a înviat pe tine?

„Eu într-un loc cumplit am fost, plin de spaimă:

împresurat am fost de cei negri, de cîini și de lupi;

Sub pămînt într-o groapă am fost, plină de necurăție;

Era fără de fund, și lumină nu era nicidecum.

Sufletul meu sugrumat era de deznădejde,

Cînd deodată un tînar luminos de mîină m-a luat.

în acele adîncuri deodată un curent de aer s-a făcut,

Și cei negri fîior os i cu capete de cîini

Au prins lătra: „Acesta al nostru este!

Al nostru, unde vrei să-l duci?!

Au nu vezi că cetățean al iadului este!?”

Dar îngerul a zis: „Severus se roagă pentru el!

Porunca Celui Preaînalt este aceasta,

Să-l scot dintre voi!

El într-al lui trup se va întoarce,

Căci iată, Severus voiește să-l mărturisească

Și Sfintele Taine să i le împărtășească lui!

Așadar, necuraților, în lături feriți!”

Așa grăit-a îngerul și cu el împreună

În sus m-a zburat,

Prin recele iad noi am trecut

Prin întuneric de spaimă.

Pînă cînd eu la loc sfînt am ajuns,

și în trupul meu iarăși m-am întors.

Iată istoria mea, a celui mort.

O, comoara mărturisirii păcatelor

Și a împărtășirii!

O, bucuria de a muri curățit!”

Cugetare

Nimeni nu este mai prost decît acela care nu-și vede păcatele lui și virtuțile celorlalți. Nimeni nu este mai luminat decît acela care pururea își vede păcatele lui

și virtuțile celorlalți. Sfântul Ioan Hrisostomul îi compară pe cei care văd mereu păcatele altora cu muștele cele rele care se bagă în rănile oamenilor nu spre a le vindeca, ci spre a le adânci și a le infecta și mai mult. „Dumnezeu ne-a trimis în această viață ca să ne pocăim,” a zis Fericitul Teofil de la Kiev (t 1853). Cel care cunoaște și simte că el se află pe lume spre a se curăți prin pocăință, se cufundă în tăcere și rugăciune pentru curățirea păcatelor lui, iar lacrimile cele din tăcere și din rugăciune îl aduc la adevărata pocăință. Același fericit a mai zis odată: „Se cuvine să plîngi și pentru păcatele aproapelui tău; căci fără aceasta, nici un suflet de Dumnezeu zidit nu se va mîntui.” Deci fiule, cum este scris, să vestești păcatele celorlalți, sau să plîngi pentru ele? Fericitul Teofil zice că să plîngi, pe cînd satana zice că să le vestești. Iată ce testament le-a lăsat Fericitul Teofil cu limbă de moarte fraților lui: „Pomeniți la rugăciunile voastre pe cel rău-mirositor Teofil!” Iată cum vorbea despre sine cel mai sfînt om care se afla la Kiev în anul 1853.

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a celui bolnav de idropică (Luca 14: 2):

- La cum luîndu-1, Domnul 1-a vindecat și apoi i-a dat drumul;
- La cum și sufletul meu bolește de idropică, aflîndu-se sub sarcina iubirii de trup;
- La cum Domnul și pe al meu suflet poate să-1 vindece, liberîndu-1 de apăsarea întunericului necuratelor patimi trupești.

Predică Despre adăpostul cel de sus

Cel ce nădăjduiește în Domnul stă la adăpost (Pildele lui Solomon 29: 25).

Dreptul se află pururea la adăpostul Celui Preaînalt, la adăpostul cel de sus. Apa nu-1 va ajunge, nici potopul nu îl va îneca. Cu adevărat, potopul pe Noe nu 1-a înecat, căci Domnul i-a fost lui adăpostul cel de sus.

Totuși, fraților, există un potop mai rău decît potopul apelor, și anume potopul patimilor. Cînd încep patimile să clocotească, cînd încep să fumege și să se înnegrească, cînd încep să-și scoată duhoarea lor și să o răspîndească în jur - atunci unde va mai putea fugi omul, sau cine îl va mîntui pe el? El nu va putea scăpa decît la mîna Domnului, și numai în adăpostul Lui, adăpostul cel de sus. Potopul patimilor 1-a cuprins și pe David, dar el a fugit și a aflat adăpost sub dreapta Celui Preaînalt; el s-a izbăvit de focul, de fumul și de duhoarea patimilor celor care îl vînau, și a scăpat la adăpostul cel de sus.

Omul nu se poate izbăvi singur de urgia potopului, numai Domnul îl poate mîntui. Dumnezeu este Stăpînul norilor și împlînzitorul patimilor. Cu adevărat, El este Adăpostul cel de sus. Noi alergăm la El și ne ascundem sub marginea veșmîntului Lui. Cîinele se repede ca un leu la traista săracului, dar el se face ca un sac de cîlți înaintea picioarelor stăpînului lui.

O Stăpîne Doamne Cela Ce ștezi pe tronul cel din înălțime, Tu ești Adăpostul nostru cel de sus. Milostiv fii nouă Doamne Ziditorul nostru, și tinde mîna Ta și ne ridică la adăpostul Tău cel de sus. Mîntuiește-ne pre noi de potopul care pururea ne îneacă,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

28 iunie

- *Pomenirea Sfinților Mucenici Chir și Ioan*

Acești sfinți mucenici se pomenesc în treizeci și una de zile ale lunii ianuarie, unde sînt scrise viețile și mucenicia lor. Astăzi însă facem pomenire de mutarea

sfintelor lor moaște de la Canopus la Menuthis, și de multe minuni care s-au lucrat în timpul acestei mutări. Sfântul Chirii, Patriarhul Alexandriei, s-a rugat fierbinte lui Dumnezeu ca să nimicească necurăția idolatră ce stăpânea în cetatea Nenuthis, unde se afla o capiște păgânească și unde puterea dracilor domnea absolut. Atunci înaintea Patriarhului Chirii s-a înfățișat un înger al Domnului care i-a zis că dracii care domnesc la Menuthis nu vor putea fi surpați decât atunci când va aduce în acea cetate moaștele sfinților Mucenici Chir și Ioan. Patriarhul a făcut neîntârziat aceasta: al a adus sfintele moaște ale mucenicilor la Menuthis și a ridicat deasupra lor o slăvită biserică, cu hramul Sfinților Mucenici Chir și Ioan. Prin atingerea de aceste sfinte moaște, Ammonius, fiul lui Iulian, guvernatorul Alexandriei, s-a vindecat de scrofuloză; un anume Theodor s-a vindecat de orbire; Isidor din Maiuma s-a vindecat de o boală prin care i se mânca ficatul; soția lui Theodor s-a vindecat de otrăvire; o anume Eugenia de idropică; și mulți alți oameni s-au vindecat de alte nenumărate boli grele. Toate acestea s-au întâmplat la anul 412.

- *Pomenirea Sfântului Sennuphius Purtătorul de Steag*

Sennuphius a fost un mare nevoitor și făcător de minuni din pustia egipteană, și contemporan cu Patriarhul Theofil și împăratul Teodosie cel Mare. El s-a supranumit Purtătorul de Steag deoarece, cu rugăciunea, el i-a ajutat odată împăratului Teodosie să biruiască într-un război cu dușmanii Imperiului. Când împăratul l-a chemat pe Sennuphius la Constantinopol, Sennuphius a zis că nu poate merge, dar că îi trimite în schimb haina lui cea prea sărăcăcioasă și toiagul lui. Pornind la război, împăratul s-a îmbrăcat pe deasupra, ca și cu o platoșă, cu rasa cea sărăcăcioasă a Părintelui Sennuphius, și ridicând în sus toiagul lui, a pornit la război, și a biruit.

- *Pomenirea Sfântului Cuvios Pavel Doctorul*

Pavel din naștere era corintean. Încheindu-și studiile, Pavel s-a retras la o mânăstire și s-a făcut monah. El acolo a dat un război cumplit duhului necurat al desfrâului. După ce cu puterea Sfintei Cruci el a alungat departe acest duh preanecurat, satana a uneltit atunci o viclenie: el a pus în mintea unei desfrânate să strige în gura mare că a adus pe lume pruncul lui Pavel. Unii eretici atunci s-au și repezit la chilia lui Pavel și l-au tîrît afară din mânăstire, i-au pus pruncul în brațe și l-au silit să umble pe ulițele cetății, așa încît să-l poată scuipa cei care stăteau pe margini. Pruncul avea doar cîteva zile. Sfântul Pavel s-a rugat fierbinte lui Dumnezeu și a zis gloatei: „Iată, pruncul va grăi și vă va zice vouă cine este tatăl lui.” Atunci copilul a scos o mîna dintre scutece, a întreprtat degetul către un fierar și a zis: „Iată, acesta este tatăl meu, iar nu Pavel monahul!” Dușmanii lui Pavel atunci urît s-au rușinat, iar Dumnezeu i-a dăruit întru acel ceas lui Pavel puterea de a vindeca suferințele și neputințele trupești și sufletești ale oamenilor, astfel încît cînd își punea el mîinile peste bolnavi, ei se vindecau. Pavel a trăit în veacul al șaptelea.

Cîntare de laudă la Sfântul Sennuphius

Bătrînul Sennuphius în pustie postea,

Trupul curățindu-și pînă la uscare

De necuratele patimi.

De aceea din el se revărsa Duhul Sfînt,

Ca și izvorul ce fișnește

dintr-o piatră seacă.

Căci trupul cel despătimit

Vas se face al preaputernicului har.

*Slăvitul Teodosie împărat de acestea aude
Și gătindu-se de război pre Bătrînul îl cheamă
Binecuvîntare să-i dea, ca pre cel rău să zdrobească.
împăratul lui Sennuphius daruri mari vrea să-i dea.
Dar Avva Sennuphius plînge.
El cuvînt trimite lui Teodosie împărat
Zicînd că nu poate să vină: drumurile lungi sînt,
Iar el rugăciunea pe griji lumești
Nu poate să o dea.
El mulțumită aduce pentru ale împăratului daruri,
Și lui îi trimite a lui rasă săracă.
Pe Ungă rasă, și vechiul lui toiag.
Iată darurile monahului către împărat!
„împăratul rasa aceasta să-mbrace
și-n mîină s-apuce toiagul,
și fără grijă să pornească,
căci pe dușmani îi va nimici. ”
înarmat cu monahiceasca platoșă,
împăratul la bătălie pornește,
Și din ea se întoarce atotbiruitor.
împăratul în marea cetate un stîlp înalt zidește,
Un stîlp al biruinței, și-n al lui vîrf
O asemănare de monah.
Acesta semn a rămas credinței Marelui Teodosie,
Și a marii biruinți aduse de Sfîntul Sennuphius Monah.*

Cugetare

Protestanții au negat puterea lui Dumnezeu de a face minuni prin lucruri materiale. Ei credeau că astfel obțin o Credință Creștină mai „spirituală.” Dar ei nu au făcut altceva decît să sărăcească și să deformeze Creștinismul. Ei au respins lucrarea puterii lui Dumnezeu prin Sfintele Icoane, prin moaștele sfinților, prin sfînta Cruce, iar la urmă unii dintre ei chiar și puterea Sfîntei împărtășanii. Iar dacă și-ar urma pînă la capăt această gîndire, atunci ei ar trebui să respingă chiar și minunile care s-au lucrat prin trupul înviat al Domnului Hristos, căci și trupul Lui tot material a fost; de asemenea, ei ar trebui să respingă minunile care s-au lucrat prin atingerea mîinilor sfinților Apostoli și ale tuturor sfinților, căci și aceste mîini tot materiale sînt - fără ca să mai pomenim toiagul lui Moise cel din vechime, sau veșmîntul Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, sau ștergarele Sfîntului Apostol Pavel, și așa mai departe, în această respingere, protestanții stau în contradicere cu toată Biserica Veche. Iată una dintre miile de mii de dovezi că Dumnezeu acționează și prin lucruri, mai ales atunci cînd vrea să-i proslăvească pe sfinții Lui: în cetatea Alexandriei se afla un stîlp foarte înalt, care în vîrf purta statuia împăratului Teodosie cel Mare îmbrăcat în rasă monahală și purtînd în mîină un toiag. Căci atunci cînd El binevoiește, Dumnezeu poate să lucreze și prin simpla îmbrăcăminte a unui sfînt biruința asupra necredincioșilor. Cine îndrăznește să pună hotar lucrării sau metodelor de acțiune ale puterii Celui Preaînalt?

12):

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a celor zece leproși (Luca 17:
La cum Domnul, prin puterea cuvîntului Lui, i-a vindecat pe cei zece

leproși care au ridicat glasul și au zis: „Fie-Ti milă de noi!”

La cum Domnul și pe mine poate să mă vindece, cel ce bolesc de lepra păcatului, numai de voi striga și eu cu credință și voi cere Mila Lui cea mare.

Predică Despre sfințenie

Ci, după Sfântul Care v-a chemat pe voi, fiți și voi sfinți, în toată petrecerea vieții (I Petru 1: 15).

Fraților, sfințenia este virtutea care cuprinde toate virtuțile, fiind plinătatea lor. De aici, fraților, urmează că sfântul este omul cel care este împodobit cu toate virtuțile. Căci dacă omul are rugăciune dar nu este milostiv, nu poate să se numească sfânt. Sau dacă omul îndură orice durere dar nu are credință și nădejde, nu poate fi numărat printre sfinți. Sau dacă omul este foarte milostiv dar nu are credință în Dumnezeu, cu adevărat, acest om nu poate deloc să fie numărat cu sfinții. Sfântul este un om desăvârșit, așa cum era și Adam în Rai înainte de cădere; sau, mai bine zis, așa cum este Noul Adam, adică Hristos Domnul și Dumnezeu nostru. Acesta este Sfântul Cel mai înalt decât toți sfinții. Acesta este Semănătorul sfințeniei pe pământ și Hrănitorul tuturor sfinților din istorie. El ne-a chemat pe noi la demnitatea sfințeniei sfinților. El ne-a arătat nouă prin exemplul Lui ce înseamnă să fii sfânt cu adevărat. El este prototipul tuturor sfinților, precum El este și arhetipul tuturor oamenilor. Căci omul adevărat, fraților, nu este altul decât sfântul. Sfântul sau omul, unul și același lucru trebuie să fie. Domnul Hristos ne-a arătat nouă ce este aceea să fii om și ce este aceea să fii sfânt. Sfântul Apostol Petru ne poruncește: *Fiți sfinți în toată petrecerea vieții!* Căci sfântul nu este sfânt doar într-o privință a vieții lui, ci în toate privințele vieții lui. Noi trebuie să fim sfinți în toate lucrările vieții noastre, mari sau mici, dacă dorim să ne numărăm și noi în rândurile sfinților; adică, în rândurile oamenilor ale căror vieți au fost în deplină armonie cu prototipul sfințeniei și cu arhetipul omenesc - Domnul Dumnezeu Iisus Hristos și Om.

O Atotsfinte Stăpîne, Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci, Amin.

29 iunie

• Pomenirea Sfântului Apostol Petru

Petru a fost fiul lui Iona și fratele lui Andrei Cel întâi Chemat. El era din tribul lui Simeon, și din orașul Betsaida. El a fost pescar și s-a numit mai întâi Simon, dar Domnul a binevoit să îl numească Chefa, sau Petru (Ioan 1: 42). El a fost primul dintre Ucenici care a mărturisit limpede credința lui în dumnezeirea lui Hristos Iisus, când a zis: *Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu* (Matei 16: 16). Dragostea lui Petru pentru Mântuitorul era foarte mare, iar credința lui în El s-a făcut din ce în ce mai puternică. Când Domnul a fost dus la judecată însă, Petru s-a lepădat de El de trei ori: dar la o singură privire a Domnului, sufletul lui Petru s-a umplut de remușcare, de rușine, și de plîns cu amar. După Duminica Pogorîrii Duhului Sfânt, Petru s-a arătat Apostol neînfricat și puternic în propovăduirea Evangheliei. Urmînd predicării lui în Ierusalim la Ziua Cincizecimii, ca la trei mii de suflete au primit Sfântul Botez. El a predicat cuvîntul lui Dumnezeu în Palestina, în Asia Mică, în Iliria și în Italia. Petru a făcut multe și mari minuni, în timpul vieții fiind: el a vindecat bolnavi și a înviat morți, iar bolnavii se vindecau și numai cînd se așezau în umbra lui. El a dat război mare cu Simon Magul, care s-a proclamat pe sine dumnezeu, dar care în fapt era sluga satanei. Petru în cele din urmă l-a rușinat de tot și l-a învins. Dar la porunca prietenului acestei slugi a

satanei, anume răul împărat Nero, Petru a fost osîndit la moarte. După ce l-a sfințit pe Linus episcop la Roma, și după ce și-a sfătuit din destul și și-a mîngîiat turma lui în Hristos, Petru a mers și și-a întîmpinat moartea cu bucurie. Văzînd înaintea lui crucea pe care urma să fie răstignit, el a cerut călăului să-l răstignească cu capul în jos, socotindu-se nevrednic să moară răstignit cu capul în sus, ca Mîntuitorul. Astfel, acest mare rob al Marelui Dumnezeu s-a odihnit și a primit cununa cea nepieritoare a veșnicei slave.

• *Pomenirea Sfantului Apostol Pavel*

Pavel s-a născut la Tarsus și era din seminția lui Veniamin. La început el s-a numit Saul. El a studiat cu marele Gamaliil, și era fariseu și prigonitor al creștinilor. El s-a convertit prin minune mare la Credința în Hristos, prin lucrarea nemijlocită a Mîntuitorului însuși. El s-a înfățișat înaintea lui Saul pe drumul Damascului, pe cînd Saul pornea către acea cetate ca să-i prigonească pe creștini. Saul s-a botezat de mîinile sfantului apostol Anania, s-a numit Pavel din botezul creștin, și s-a numărat printre slujitorii celor Doisprezece Apostoli Mari. Cu rîvnă de foc Pavel a predicat Evanghelia pretutindeni, de la marginile Arabiei și pînă în Spania, printre Iudei și printre neamuri, primind de aceea și supranumele *Apostolul Neamurilor*. Cu cît încercările prin care trecea erau mai cumplite, cu atît mai mare și mai suprafirească era și răbdarea lui. De-a lungul tuturor anilor predicării lui, viața lui Pavel atîrna de la o zi la alta numai de un fir de păr. Dar umplîndu-și zilele și nopțile cu cele mai mari nevoițe și suferințe pentru Hristos, bine rînduind Biserica în multe locuri, și ajungînd la o mare măsură a desăvîșirii, la urmă marele Pavel a putut cu adevărat zice: *Nu eu, ci Hristos viețuiește în mine* (Galateni 2: 20). Pavel a fost decapitat la Roma în timpul domniei dementului Nero, în aceeași zi în care a fost ucis și Petru.

Cîntare de laudă la Sfinții Apostoli Petru și Pavel

*învățați și neînvățați, dar aceiași în duhul,
Puternici ca îngerii în a Domnului iubire,
Petru cel simplu și Pavel cel mult învățat,
Erau amîndoi luminați de al Duhului har.
Ei două luminări aprinse au fost,
Candele nestinse,
înalte și preafrumoase, ca stelele strălucind.
Elepămîntul au străbătut cu a lor lumină,
De la oameni nimic cerînd, și pe veci îmbogățindu-i.
Ei mai săraci erau decît cei mai săraci,
Dar au îndestulat lumea;
Ei robi și întemnițați au fost, dar lumea au biruit.
Cu învățătura lui Hristos ei au îmbogățit lumea,
Și cu arme noi pe ea desăvîrșit o au biruit.
Ei o au biruit cu smerenia și dumnezeiasca pace,
Cu fericita blîndețe, cu rugăciunea, postirea
Și cu milostivirea cea de necuprins.
Cînd a vieții lor zbuciumată zi
s-a plecat spre zbuciumata seară,
Sîngerosul Nero năpraznic capăt i-apus.
Dar cînd Nero, al lumii dement conducător
Poruncit-a a Apostolilor moarte,
Lumea nu mai era a lui, ci-a lor.*

Iar ei prin moarte au dobândit împărăția.

Cugetare

Simon Petru și Simon Magul. Dușmanii creștinismul iubesc mult să scoată în față pilde de minuni lucrute de păgâni, ca astfel să-i înșele pe cei ușor de înșelat, să bîrfească Credința Creștină și să preaslăvească păgînismul, vrăjitoria, descîntecele, satanismul, și toate celelalte șarlatanii. Nu încapă îndoială că Satan, prin ale lui slugi, încearcă și el să se dea făcător de minuni, dar minunile lui nu pornesc din dragostea de oameni, din împreună pătimire cu ei și din credința în Dumnezeu, ci ele pornesc din sataniceasca mîndrie, egoism, iubire de sine, și ură față de oameni. Citind Sfintele Scripturi și mai cu seamă Faptele Apostolilor, creștinul trebuie să-și dea seama de diferența ca de la cer la pămînt care există între minunile cele dumnezeiești și înșelăciunile și șarlataniile satanice, care vor să treacă drept minuni, în această privință, creștinul trebuie să-și aducă întotdeauna aminte de Simon Petru și de Simon Magul. El trebuie să compare minunile pe care le făcea Apostolul Petru, și așa-numitele minuni pe care le izvodea Simon Magul. Apostolul a prefăcut inimile de piatră ale oamenilor în inimi nobile, sensibile și pline de credință. El a vindecat bolnavii și a înviat morții - și toate acestea numai cu rugăciunea și cu credința în Iisus Hristos, Domnul Dumnezeu Cel viu. Pe cînd Simon Magul uluia gloatele cu scamatorii diabolice. Sfîntul Apostol Petru era prietenul lui Dumnezeu, pe cînd Simon Magul era prietenul și protejatul perversului și dementului Nero, care și-a sfîrșit necurata lui viață punîndu-și singur capăt zilelor. Așa-numitele minuni ale fakirilor păgâni aparțin aceleiași categorii de iluzionism satanic și înșelăciune pe care le practica și Simon Magul. Așa cum de la depărare mare suprafața largă de nisip încins seamănă cu apele mării, tot așa seamănă și „minunile” fakirilor cu adevăratele minuni de viață făcătoare ale Creștinismului.

Luare aminte

Să luăm aminte la vindecarea minunată a lui Bartimeu cel orb (Marcu 10: 46):

- La cum Bartimeu l-a rugat pe Domnul cu glas mare strigînd: „Ai milă de mine!”
- La cum Domnul i-a zis lui: *Vezi!*
- La cum, de mă voi ruga și eu cu credința lui Bartimeu, Domnul va da și orbitului meu suflet vederea.

Predică Despre frica de Domnul

Petreceți în frică zilele vremelnice voastre (I Petru 1: 17).

Acestea sînt cuvintele Marelui Apostol Petru, cuvinte care au o îndoită întemeiere: cea venită din insuflarea dumnezeiască, și cea venită din experiența adîncă a trăirii vieții. Din insuflare dumnezeiască, pescarul cel simplu și neștiutor de carte s-a făcut învățător și dascăl preainvățat popoarelor, stîlp al Credinței și preaputernic făcător de minuni. Prin experiența adîncă a trăirii vieții personale, el a învățat că toată înțelepciunea și puterea omului vin doar de la Dumnezeu și că omul trebuie astfel să aibă din belșug și statornic frică față de El, și față de nimeni și nimic altceva.

Nebunul se înspăimîntă doar atunci cînd vede lucind fulgerul și cînd aude tunetul furtunii, dar omul înțelept se teme de Domnul în fiecare zi și în fiecare ceas. Căci Ziditorul fulgerului și furtunii este mult mai înfricoșat decît fulgerul și furtuna înseși, și mai ales, el este pururea cu tine. De aceea, nu este destul să te temi de Domnul numai din cînd în cînd, ci trebuie să te temi de Domnul cu fiecare

răsuflare. Căci frica de Domnul este mai proaspătă și mai răcoritoare decât ozonul cel mai curat, atunci când se pogoară în atmosfera viciată a sufletului tău. Acest ozon aduce curățire, purificare, ușurare, bună mireasmă și sănătate. Până ce nu s-a întărit în frica de Domnul, Petru era doar Petru, iar nu Marele Apostol Petru, eroul, învățătorul lumii, și făcătorul de minuni.

O fraților, să nu ne fie nouă a ne bucura mai înainte de seceriș. Această viață a noastră nu este secerișul, ci timpul semănatului întru nevoințele trupului, și sudoarea feței, și întru frică mare pentru mîntuirea noastră. Semănătorul cu frică și trăiește pînă ce nu vede că semănăturile lui au rodit, și pînă cînd nu le strînge în hamabare. Să ne amînăm și noi bucuria pînă la ziua secerișului, căci acum este vremea nu a bucuriei, ci a nevoințelor întru frică și cutremur. Oare mîntui-mă-voi? Iată întrebarea care trebuie să ne ardă zi și noapte, în același fel în care îl chinuie și pe semănător întrebarea: Oare izbuti-voi să culeg roadele muncii mele semănată cu sudoare în acest ogor? Semănătorul pururea seamănă cu sudoare. Să facem și noi la fel, nevoindu-ne cu fică și cu cutremur în tot timpul pribegirii noastre pe acest pămînt.

O Atotînfricoșate și Preaputernice Doamne, viază-ne pre noi întru frica Ta,
Căci Ție se cuvinte toată slava și mulțumită în veci,
Amin.

30 iunie

• *Soborul Sfinților, Slăviților și Intrutotlăudaților Apostoli*

Deși fiecare dintre cei Doisprezece Mari Apostoli ai lui Dumnezeu au zilele lor aparte de prăznuire de-a lungul anului bisericesc, Biserica a rînduit anume această sfîntă zi ca împreună Prăznuire a Sinaxei lor, sau a sfîntului lor Sobor, între care se numără și Sfîntul Pavel. Iată numele și zilele aparte de prăznuire a fiecăruia dintre cei Doisprezece Apostoli:

Petru

Andrei

Iacov fiul lui Zevedeu

Ioan Teologul

Filip

Vartolomeu

Toma

Matei Evanghelistul

Iacov Fiul lui Alfeu

Tadeu sau Iuda Fratele lui Iacov

Simon Zilotul

Matias

Pavel

29 iunie și 16 ianuarie

30 noiembrie 30 aprilie

26 septembrie și 8 mai

14 noiembrie

11 iunie și 25 august

6 octombrie

16 noiembrie

9 octombrie

19 iunie

10 mai

9 august

29 iunie

Să ne aducem acum aminte și de cum și-a încheiat viața lui pe pământ fiecare dintre acești bărbați preasfinți și luminători ai lumii de care lumea nu a fost vrednică:

Petru a fost răstignit cu capul în jos.

Andrei a fost răstignit pe crucea în formă de X.

Iacov fiul lui Zevedeu a fost decapitat.

Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu s-a odihnit în chip tainic (trupul lui nu s-a mai găsit în mormântul în care fusese pus).

Filip a fost răstignit.

Vartolomeu a fost răstignit, biciuit și decapitat.

Toma a fost străpuns de cinci săgeți.

Matei Evanghelistul a fost ars de viu.

Iacov fiul lui Alfeu a fost răstignit.

Tadeu sau Iuda Fratele lui Iacov a fost răstignit.

Simon Zilotul a fost răstignit.

Matias a fost bătut cu pietre și la urmă, mort fiind, i s-a tăiat capul.

Pavel a fost decapitat.

• *Pomenirea Țareviciului Petru*

Petru era de neam tătar și nepotul de frate al Hanului tătar Berkai. El a auzit odată o predică despre mântuirea sufletului rostită de Sfântul Chirii al Rostovului, iar acele cuvinte i-au intrat în inimă adânc. Când a mai fost de față și la minunata vindecare a fiului lui Berkai prin rugăciunile Sfântului Chirii, el a părăsit în taină Hoarda de Aur și s-a refugiat la Rostov, unde a luat Sfântul Botez. El s-a închinat pe sine din toată inima, din tot cugetul și din toată virtutea lui tuturor nevoițelor și studierii cu osîrdie a Sfintelor Scripturi și Dreptei Credințe. Astfel petrecînd el, i s-au înfățișat odată la malul unui lac înșiși Sfînții Apostoli Petru și Pavel, la ceasul nopții în vis, și i-au poruncit lui ca să le zidească lor o biserică în chiar acel loc, și i-au dat și banii îndestulători pentru sfînta zidire. Fericitul Petru cu adevărat a ridicat o preafrumoasă și slăvită biserică în acel loc, și a fost tuns monah în ea pe cînd s-a alfat la adînci bătrînețe, după moartea soției lui. Fericitul Petru a adormit cu pace la foarte adînci bătrîneți, în a douăzeci și noua zi a lunii iunie din anul 1290, iar biserica de el durată s-a făcut mînăstire, care există și în ziua de azi: ea se numește Mînăstirea Petrovsk.

• *Pomenirea Sfîntului Cuvios Gheorghie Ivireanul [Georgianul]*

Gheorghie s-a născut în Georgia la anul 1014 și era înrudit cu regii georgieni. El a primit o foarte înaltă și solidă educație clasică încă din copilăria lui, dar inima îl trăgea către viața duhovnicească cea întru Dumnezeu. După ce a viețuit întru multe nevoițe pe lîngă vestitul duhovnic Gheorghe de la Muntele Negru, el s-a dus la Sfîntul Munte și și-a continuat acolo nevoițele în Mînăstirea Ivirean, căreia i-a ajuns și stareț. Cu ajutorul împăratului Constantin Monomahul, el a refăcut Ivireanul și a acoperit biserica mînăstirii cu un acoperiș de plumb, care rămîne pînă în ziua de astăzi. El a tradus Sfîntele Scripturi, Proloagele și Cărțile Sfintelor Slujbe în limba georgiană. Regele Bagrat I-a chemat în Georgia ca să povățuiască poporul. El a fost primit cu onoruri regale în patria lui și a călătorit pretutindeni,

învățînd și clerul și poporul. Ajungînd la adînci bătrîneți, el a dorit să se întoarcă și să-și ia obștescul sfîrșit la Sfîntul Munte, și a și pornit la drum, dar moartea l-a aflat la Constantinopol, anul fiind 1067. Sfintele lui moaște au fost mutate în Mînăstirea Ivirul. Deși ziua sfîntei lui adormiri a fost în douăzeci și patru de zile ale lunii mai, georgienii îl prăznuiesc la 30 iunie, socotindu-l întocmai cu Apostolii.

Cîntare de laudă la Sfinții Apostoli

*Lumea întreagă ca o pustie era,
Străbătută de-a curmezișul
De Carul de Foc al Duhului.
Chipuri de foc sînt Sfinții Apostoli.
Prin ei Duhul Sfînt zidirea
O a înnoit.
Pustia cea moartă la viață s-a întors
Străbătută fiind de-a curmezișul
De nuri repezi de minunat har.
Apostolii cei minunați, nouri de apă vie purtători,
Ei cei simpli, ce înțelepți, pescari și viteji!
Ei torța credinței au purtat
De la Gangele indian
Și pînă-n Tamisa engleză.
Ei sfințenia vestit-au din Nil șipînă în Pont,
Din Pers ia neamurilor șipînă în Galia cea de bronz,
Pretutîndeni unde treceau picioare omenești
Sau corăbii pînzele își umflau.
Pretutîndeni ei vesteau minunea
Lui Dumnezeu Cel întrupat
Pretutîndeni ei vesteau minunea
Lui Dumnezeu Cel înviat,
Fără să se plîngă, fără să se teamă,
Fără șovăire.
In calea lor mările adînci
Sau munții cei înalți
Nicum nu au putut să stea.
Sabia nu i-a înfricoșat, nici prigonirea.
Nici flăcările iadului toate
Pornite împotriva lor
Nu i-au putut opri.
Căci pe ei îi călăuzea Adevărul,
Iar nu neputinčioasele basme.
Hristos ne este nouă viața, iar moartea un cîștig -
Așa grăiau.
Pe astfel de viteji, ce putea să-i rănească?
Nici răstignirea, nici biciuirea,
Pe care lumea asupra lor
Zadarnic le-au adus.
Ei împărătesc pe vecie, căci așa binevoit-a Dumnezeu.*

Cugetare

Neîncetata îngrijire de binele oamenilor! Această grijă a înlățat spiritele și inimile

nobile ale sfinților apostoli. Scriind despre Sfântul Apostol Pavel, Sfântul Ioan Gură de Aur îl numește „tatăl a toată lumea”. „Ca și când el ar fi dat naștere cu dureri, întregii lumi,” scrie Sfântul Ioan Gură de Aur, „el a lucrat cu înfrigurare zi și noapte ca să-i aducă pre toți în împărăție.” Cu adevărat, înalt este numele de „tată al întregii lumi”, iar dacă se cuvine ca cineva dintre oameni - în afară de Dumnezeu - să poarte acest nume, atunci cu siguranță că el se cuvine Apostolilor lui Hristos. Prin îngrijirea lor paternă față de întreaga lume, ei au fost cu adevărat „tați ai întregii lumi.” Sînt multe mame pe lume cărora le pasă de copiii lor mult mai puțin decît le-a păsat apostolilor de binele persecutorilor și ucigașilor lor. Sfântul apostol Petru 1-a mîntuit de două ori de la moarte pe cel mai înverșunat dușman al lui, Simon Magul: odată cînd îl înșfăcase poporul ca să îl ardă de viu și altă dată cînd era să fie mîncat de un cîine. Gîndiți-vă numai cum a răsplătit lumea acestor binefăcători ai ei! Ea le-a răsplătit ca și cînd Sfinții Apostoli ar fi fost cei mai mari criminali și tîlhari. O cît de adevărate sînt cuvintele Sfîntului Chirii, care zice: „Cîtă vreme sîntem în trup, noi creștinii parcă am fi la fel precum păgîinii; diferența între noi stă doar în duh.”

Luare aminte

Să luăm aminte la minunata pocăință a tîlharului de pe cruce, cel de la dreapta Domnului (Luca 23: 40):

- La cum acest tîlhar înțelept a simțit apropierea lui Dumnezeu și suferința Lui, s-a pocăit și s-a rugat Lui pentru mîntuire, cîtă vreme suferința tîlharului celui nebun nu a făcut decît să-l împingă pe acesta la hulă împotriva lui Dumnezeu; La cum și eu, care sînt tîlhar din pricina păcatelor mele, ar trebui să urmez tîlharului celui bun, a cărui suferință de moarte nu l-a înstrăinat de Dumnezeu, ci dimpotrivă, l-a adus mai aproape de El - de El și de propria lui mîntuire.

Predică Despre puterea și eficacitatea faptelor bune

Căci așa este voia lui Dumnezeu, ca voi, prin faptele voastre cele bune, să închideți gura oamenilor fără minte și fără cunoștință (I Petru 2: 15).

Fraților, greu este să susții o polemică cu omul ateu; greu este să stai de vorbă cu un nebun, și greu să convingi de adevărul faptelor pe cel care nu vrea să audă. Greu este să învingi ateul, nebunul și răutăciosul care nu vrea să audă. Dar pe toți trei îi poți convinge totuși cu fapa, renunțînd la cuvinte. Cu ușurință îi vei putea convinge cu *faptele cele bune pe care [văzîndu-le], [II vor] preamări pe Dumnezeu, în ziua în care îi va cerceta* (I Petru 2: 12). Celor care vor să se certe cu tine fă-le bine, și vei avea avea izbînda fără să lupți. O singură faptă de milostivire îl va aduce pe cel nebun în simțiri și îl va împăca pe cel otrăvit de supărare mai repede decît multe ore de lămuriri. Dacă ateismul, nebunia și amărăciunea izvorăsc din ignoranță, acea ignoranță este ca o furie care se potolește repede la vederea faptelor celor bune. Dacă te vei certa cu un ateu în maniera lui de cîine turbat, nu vei face altceva decît să sporești turbarea lui atee. Dacă încerci să discuți rațional cu nebunul, luîndu-l prin aceasta în batjocură, nu faci altceva decît să sporești întunericul nebuniei lui. Dacă socotești că vei putea să îmbunezi pe cel otrăvit de furie, nu vei face decît să-l înrăiești și mai mult în amărăciunea lui. Fapta bună și blîndă este ca apa care stinge focul. Să ne amintim întotdeauna de sfinții apostoli și de metodele lor atît de strălucite de a se comporta cu oamenii. Dacă te provoacă vreun ateu, nu omul te provoacă, ci diavolul din el; căci din firea lui omul este credincios în Dumnezeu. Dacă cel înnebunit de răutatea amărăciunii se pornește împotriva ta, nu el o face, ci diavolul care locuiește în el; căci omul

este prin firea lui blînd și iertător. Diavolul te provoacă la dezbateri lungi și deșarte, dar de faptele cele bune fuge ca de foc. Fă bine în Numele lui Hristos, și diavolul va fugi. De abia atunci vei putea vorbi liniștit și cu oamenii astfel eliberați, care devin astfel și oameni adevărați: credincioși, raționali și buni. Prin urmare, orice întreprinzi, fă toate întru Numele Domnului.

O Atotbune Stăpîne, ajută-ne nouă să lucrăm binele și prin bine să învingem în Numele Tău,

Căci Ție se cuvine toată slava și mulțumită în veci,

Amin.

Sumar - indice alfabetic al Sfinților și Sărbătorilor Volumul I,

Ianuarie - Iunie

Acachie, Episcopul Mitilenei.....	aprilie, 17,	p. 456
Acachie, Mucenicul.....	mai, 1,	p. 516
Acachie, Mucenicul.....	mai, 7,	p. 540
Acachie, Sfințitul Mucenic.....	mai, 19,	p. 588
Acachie.....	aprilie, 12,	p. 437
Achindin, Mucenicul.....	aprilie, 18,	p. 461
Adrian și Evul, Mucenicii.....	februarie, 3,	p. 141
African și cei împreună cu dînsul din Africa, Mucenicii.....	aprilie, 10,	p. 428
Agapie de la Vatopedu.....	martie, 1,	p. 251
Agapie, Mucenicul.....	aprilie, 16,	p. 452
Agapit de la Peșterile din Kiev.....	iunie, 1,	p. 643
Agapit și cei împreună cu dînsul, Mucenicii din Cezareea.....	martie, 15,	p. 314
Agapit, Papă al Romei.....	aprilie, 17,	p. 457
Agata, Mucenița.....	februarie, 5,	p. 147
Agatanghel, Mucenicul.....	aprilie, 19,	p. 465
Agaton din Egipt.....	martie, 2,	p. 256
Agatopod, Mucenicul.....	aprilie, 5,	p. 409
Agav, Apostolul.....	aprilie, 8,	p. 421
Agnes, Mucenița.....	ianuarie, 21,	p. 89
Agripina, Mucenița.....	iunie, 23,	p. 740
Ahilie, Episcopul Larissei.....	mai, 15,	p. 573
Alexandru din Pamfilia, Mucenicul.....	martie, 15,	p. 314
Alexandru din Tesalonic, Mucenicul.....	mai, 26,	p. 617
Alexandru, Episcopul Alexandriei.....	mai, 29,	p. 629
Alexandru, Mucenicul din Cezareea.....	martie, 15,	p. 314
Alexandru, Mucenicul.....	iunie, 10,	p. 683
Alexandru, Mucenicul.....	mai, 13,	p. 564
Alexie, Omul lui Dumnezeu.....	martie, 17,	p. 322
Alexie, Patriarhul Moscovei.....	februarie 12,	p. 175
Alfeu, Apostolul.....	mai, 26,	p. 617
Alfeu, Mucenicul.....	mai, 10,	p. 552
Amfian și Edesie, Mucenicii.....	aprilie, 2,	p. 397
Ammoria, Cei 42 de Mucenici din.....	martie, 6,	p. 273
Ammuna Egipteanul.....	ianuarie, 10,	p. 47
Ammuna Tabenisiotul.....	ianuarie, 2,	p. 19

Amos, Prorocul.....	iunie, 15,	p. 706
Anania Făcătorul de Minuni.....	martie, 18,	p. 328
Anastasia, Mucenița.....	aprilie, 15,	p. 450
Anastasia.....	martie, 10,	p. 292
Anastasia de la Muntele Sinai.....	aprilie, 20,	p. 469
Anastasia Sinaitul, Patriarhul Ierusalimului.....	aprilie, 20,	p. 469
Anastasia, Mucenicul.....	ianuarie, 22,	p. 93
Andrei din Chios, Mucenicul.....	mai, 29,	p. 630
Andrei, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Andronic, Apostolul.....	mai, 17,	p. 581
Anianus, Episcopul Alexandriei.....	aprilie, 25,	p. 491
Anna și fiul ei Ioan.....	iunie, 13,	p. 698
Anoub Egipteanul.....	iunie, 5,	p. 661
Antipa, Sfințitul Mucenic, Episcopul Pergamului.....	aprilie, 11,	p. 433
Antonia, Mucenița.....	martie, 1,	p. 251
Antonie cel Mare.....	ianuarie, 17,	p. 73
Antonie din Nicomidia, Mucenicul.....	aprilie, 19,	p. 464
Antonie, Mucenicul.....	aprilie, 14,	p. 445
Antonie, Patriarhul Constantinopolului.....	februarie, 12,	p. 176
Antonina, Mucenița.....	iunie, 10,	p. 683
Apollinaria.....	ianuarie, 5,	p. 31
Apollonius Egipteanul.....	martie, 31,	p. 388
Apostoli, Soborul Celor 12.....	iunie, 30,	p. 769
Aquilina, Mucenița.....	iunie, 13,	p. 697
Archelais, Mucenița.....	iunie, 6,	p. 667
Archil al Doilea, Regele Georgiei și Mucenicul.....	iunie, 21,	p. 733
Ardalion Măscăriciul, Mucenicul.....	aprilie, 14,	p. 446
Argyra, Mucenița.....	aprilie, 30,	p. 511
Arhip, Filimon și Apfia, Apostolii.....	februarie, 19,	p. 200
Aristarh, Apostolul.....	aprilie, 15,	p. 448
Aristobul, Apostolul.....	martie, 16,	p. 318
Aristocles, Mucenicul.....	iunie, 20,	p. 727
Arsenie cel Mare.....	mai, 8,	p. 544
Arsenic de la Peșterile din Kiev.....	mai, 8,	p. 545
Arsenie, Episcopul Insulei Corfu.....	ianuarie, 19,	p. 81
Artemon, Episcopul Seleuciei.....	martie, 24,	p. 354
Artemon, Sfințitul Mucenic.....	aprilie, 13,	p. 440
Asclas, Mucenicul.....	mai, 20,	p. 592
Asincrit, Apostolul.....	aprilie, 8,	p. 421
Astius, Episcopul din Dyrrachium.....	iunie, 4,	p. 657
Atanasia din Eghina.....	aprilie, 12,	p. 438
Atanasie cel Mare.....	ianuarie, 18,	p. 77
mai, 2,	p. 519	
Atanasie de la Meteora.....	aprilie, 20,	p. 470
Atanasie, Mucenicul.....	ianuarie, 7,	p. 37
Atanasie, Mucenicul.....	iunie, 20,	p. 727
Augustin, Episcopul Hipponiei.....	iunie, 15,	p. 708
Avdie, Sfințitul Mucenic.....	martie, 31,	p. 388

Avxentie.....	februarie, 14,	p. 183
Axion Estin,		
Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.....	iunie, 11,	p. 689
Benedict din Nursia.....	martie, 14,	p. 309
Benedimus, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Boian cneazul bulgar, Mucenicul.....	martie, 28,	p. 373
Boris și Gleb.....	mai, 2,	p. 520
Botezul Domnului la Iordan.....	ianuarie, 6,	p. 32
Bunavestire.....	martie, 25,	p. 359
Calista, Mucenița.....	aprilie 16,	p. 453
Callia.....	februarie, 12,	p. 176
Calliopie, Mucenicul.....	aprilie, 7,	p. 418
Capul Sfintului Ioan Botezătorul, a Treia Aflare.....	mai, 25,	p. 612
Capul Sfintului Ioan Botezătorul, Prima Aflare.....	februarie, 24,	p. 224
Carp, Apostolul.....	mai, 26,	p. 616
Celestin, Papă al Romei.....	aprilie, 8,	p. 422
Cercyra, Fecioara.....	aprilie, 28,	p. 502
Chariessa, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 453
Cherson, Cei Șapte Sfințiți Mucenici din.....	martie, 7,	p. 277
Chesarie.....	martie, 9,	p. 287
Chir și Ioan, Doctorii Fără de Arginți.....	ianuarie, 31,	p. 128
Chir și Ioan, Mucenicii.....	iunie, 28,	p. 761
Chirac, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Chiriac, Mucenicul.....	mai, 2,	p. 519
Chiriachi, Mucenița.....	iunie, 7,	p. 670
Chirii de la Lacul Alb.....	iunie, 9,	p. 680
Chirii și Metodie, întocmai cu Apostolii.....	mai, 11,	p. 556
Chirii, Arhiepiscopul Alexandriei.....	iunie, 9,	p. 679
Chirii, Arhiepiscopul Ierusalimului.....	martie, 18,	p. 327
Chirii, Episcopul Cataniei.....	martie, 21,	p. 342
Cinstitele lanțuri ale Sf. Apostol Petru.....	ianuarie, 16,	p. 69
Cizic, Cei 9 Mucenici din.....	aprilie, 29,	p. 506
Clement, Sfințitul Mucenic și Episcop de Ancyra.....	ianuarie, 23,	p. 96
Codrat din Corint și cei împreună cudînsul, Mucenicii.....	martie, 10,	p. 291
Codrat din Nicomidia, Mucenicul.....	martie, 10,	p. 291
Concordie, Mucenicul.....	iunie, 4,	p. 656
Conon din Isauria, Mucenicul.....	martie, 5,	p. 268
Conon Grădinarul, Mucenicul.....	martie, 5,	p. 269
Conon tatăl și Conon fiul, Mucenicii.....	martie, 6,	p. 274
Constantin cel Mare, împăratul.....	mai, 21,	p. 596
Constantin, Mitropolitul Kievului.....	iunie, 5,	p. 662
Constantin, Mucenicul.....	iunie, 2,	p. 647
Constantinopol, Căderea Cetății.....	mai, 29,	p. 630
Crescens, Mucenicul.....	aprilie, 13,	p. 441
Crescenția, Mucenița.....	iunie, 15,	p. 706
Cristina Persana.....	martie, 13,	p. 305
Cristina, Mucenița.....	mai, 18,	p. 585

Cristofor din Nicomidia, Mucenicul.....	aprilie, 19,	p. 464
Cristofor, Mucenicul.....	mai, 9,	p. 549
Crucea Domnului, Apariția pe cer a ei.....	mai, 7,	p. 540
Cyprinus, Mucenicul.....	mai, 10,	p. 552
Dada, Mucenicul.....	aprilie, 28,	p. 503
Damaschin din Gabrovo, Mucenicul.....	ianuarie, 16,	p. 70
Damian de la Esfigmenu.....	februarie, 23,	p. 221
Daniel de la Pereyaslavl.....	aprilie, 7,	p. 419
Daniil de la Schit, Avva.....	iunie, 7,	p. 671
Daria și Hrisant, Mucenicii.....	martie, 19,	p. 332
David de la Garisia.....	mai, 27,	p. 621
David de la Tesalonic.....	iunie, 26,	p. 753
David, Regele Georgiei.....	ianuarie, 26,	p. 110
Didim și Teodora, Mucenicii.....	mai, 27,	p. 620
Dimitri, Mucenicul și Țareviul Rusiei.....	iunie, 3,	p. 652
Dimitrian, Mucenicul.....	iunie, 20,	p. 727
Dionisie din Muntele Olimp.....	ianuarie, 24,	p. 101
Dionisie, întemeietorul Sfintei Mînăstiri Dionisiu din Sfîntul Munte Atos.....	iunie, 25,	p. 749
Dionisie, Mucenicul din Cezareea.....	martie, 15,	p. 314
Dionisie, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Doisprezece Mucenici de sub Dioclețian.....	februarie, 16,	p. 190
Domnica.....	ianuarie, 8,	p. 41
Donat, Episcopul Evirei.....	aprilie, 30,	p. 510
Dorotea, Mucenița.....	februarie, 6,	p. 151
Dorotei, Episcopul Tirului.....	iunie, 5,	p. 661
Dositei din Gaza.....	februarie, 19,	p. 201
Drosida.....	martie, 22,	p. 347
Dula, Mucenița.....	martie, 25,	p. 360
Dulas, Mucenicul.....	iunie, 15,	p. 707
Dulce-Hrănitoea, Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.....	ianuarie, 12,	p. 54
Efrem de la Peșterile din Kiev.....	ianuarie, 28,	p. 118
Efrem Șirul.....	ianuarie, 28,	p. 116
Efrem, Patriarhul Antiohiei.....	iunie, 8,	p. 675
Efrem, Patriarhul Sîrbilor.....	iunie, 15,	p. 708
Eftimie de la Mînăstirea Ivirul.....	mai, 13,	p. 565
Elena, împărăteasa.....	mai, 21,	p. 596
Elisabeta.....	aprilie, 24,	p. 486
Elisei, Prorocul.....	iunie, 14,	p. 701
Emilia.....	mai, 8,	p. 545
Emilian Romanul.....	martie, 7,	p. 278
Epifanie, Epsicopul Ciprului.....	mai, 12,	p. 559
Erasm de la Ohrida, Sfîntul Mucenic.....	iunie, 2,	p. 648
Erasm de la Peșterile din Kiev.....	februarie, 24,	p. 225
Ermil și Stratonice, Mucenicii.....	ianuarie, 13,	p. 57
Eros, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Eufrosina, Cneaghina din Polotsk.....	mai, 23,	p. 605

Eunucul Reginei Candachia.....	ianuarie, 4,	p. 26
Eupsihie, Mucenicul.....	aprilie, 9,	p. 425
Euschemon, Episcopul Lampsacului.....	martie, 14,	p. 310
Eusebie din Siria.....	februarie, 15,	p. 187
Eusebie, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 487
Eusebie, Sfințitul Mucenic, Episcopul Samosatelor.....	iunie, 22,	p. 736
Eustatie, Arhiepiscopul Antiohiei.....	februarie, 21,	p. 211
Eustatie, Mucenicul.....	aprilie, 14,	p. 445
Eustochie, Mucenicul.....	iunie, 23,	p. 740
Eustratie de la Peșterile din Kiev, Mucenicul.....	martie, 28,	p. 372
Eustratie din Tars.....	ianuarie, 9,	p. 43
Eutalia din Sicilia, Mucenița.....	martie, 2,	p. 256
Eutihie din Constantinopol.....	aprilie, 6,	p. 413
Eutropie, Cleonic și Vasilisc, Mucenicii.....	martie, 3,	p. 259
Evdochia, Mucenița.....	martie, 1,	p. 250
Farnachie, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Fausta, Mucenița.....	februarie, 6,	p. 151
Fecioara Necunoscută.....	martie, 3,	p. 260
Felicitas, Mucenița.....	ianuarie, 25,	p. 105
Fervuta, Mucenicul.....	aprilie, 4,	p. 406
Fevronia, Mucenița.....	iunie, 25,	p. 748
Filadelf, Mucenicul.....	mai, 10,	p. 552
Filip, Mitropolitul Moscovei.....	ianuarie, 9,	p. 44
Filo, Episcopul Ciprului.....	ianuarie, 24,	p. 101
Filoromus din Galatia.....	martie, 9,	p. 287
Filosofus, Mucenicul.....	mai, 31,	p. 638
Firmin, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Firmus, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Flavian, Patriarhul Constantinopolului.....	februarie, 18,	p. 197
Flegon, Apostolul.....	aprilie, 8,	p. 421
Fotie, Patriarhul Constantinopolului.....	februarie, 6,	p. 152
Fotini, Femeia Samarineancă, Mucenița.....	martie, 20,	p. 338
Frontasie, Mucenicul.....	iunie, 4,	p. 657
Gaius, Mucenicul.....	iunie, 23,	p. 740
Galina, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 453
Gavriil de la Mînăstirea Ivirul.....	mai, 13,	p. 565
Gavriil din Lesnov.....	ianuarie, 15,	p. 65
Gavriil, Arhanghelul.....	martie, 26,	p. 362
Genoveva de Paris.....	ianuarie, 3,	p. 22
Georgia, cei Șase Mii Mucenici din.....	aprilie, 10,	p. 429
Gheorghie de la Mînăstirea Ivirul.....	mai, 13,	p. 565
Gheorghie din Ioannina, Mucenicul.....	ianuarie, 17,	p. 74
Gheorghie din Kratovo, Mucenicul.....	februarie, 11,	p. 171
Gheorghie Hozevitul.....	ianuarie, 8,	p. 40
Gheorghie Ivireanul.....	iunie, 30,	p. 770
Gheorghie Mărturisorul.....	aprilie, 7,	p. 417
Gheorghie, Marele Mucenic, Purtătorul de Biruință.....	aprilie, 23,	p. 482
Gherasim de la Iordan.....	martie, 4,	p. 264

Gherman, Patriarhul Constantinopolului.....	mai, 12,	p. 560
Gleb și Boris.....	mai, 2,	p. 520
Glicheria, Mucenița.....	mai, 13,	p. 563
Gordie, Mucenicul.....	ianuarie, 3,	p. 22
Grigorie Dialogul, Papă al Romei [cel Mare].....	martie, 12,	p. 301
Grigorie Sinaitul.....	aprilie, 7,	p. 419
Grigorie Teologul.....	ianuarie, 25,	p. 104
ianuarie, 30,	p. 123	
Grigorie, Episcopul Nișei.....	ianuarie, 10,	p. 46
Grigorie, Episcopul Ohridei.....	ianuarie, 8,	p. 41
Grigorie, Patriarhul Antiohiei.....	aprilie, 20,	p. 470
Haralambie, Sfințitul Mucenic.....	februarie, 10,	p. 167
Heliconis, Mucenița.....	mai, 28,	p. 624
Heraclie, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Hermas, Apostolul.....	mai, 31,	p. 637
Hermes, Apostolul.....	aprilie, 8,	p. 421
Hermias, Mucenicul.....	mai, 31,	p. 637
Hesperus, Mucenicul.....	mai, 2,	p. 519
Hionia, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 452
Hodighitria, Icoana Preasfintei		
Născătoare de Dumnezeu.....	iunie, 26,	p. 753
Hrisant și Daria, Mucenicii.....	martie, 19,	p. 332
Hristodul din Patmos (Sinaxarul grecesc).....	martie, 16,	p. 318
Iacov Mărturisitorul.....	martie, 24,	p. 354
Iacov Postitorul.....	martie, 4,	p. 265
Iacov, Apostolul.....	aprilie, 30,	p. 510
Iacov, Episcopul Nisibei.....	ianuarie, 13,	p. 57
Iacov, Episcopul și Mărturisitorul.....	martie, 21,	p. 341
Ianuarie, Sfințitul Mucenic.....	aprilie, 21,	p. 473
Iason, Apostolul.....	aprilie, 28,	p. 502
Icoana <i>Axion Estin</i>	iunie, 11,	p. 689
Icoana de la Lydda.....	iunie, 26,	p. 754
Icoana de la Tikhvin.....	iunie, 26,	p. 753
Icoana din Vladimir.....	iunie, 23,	p. 741
Icoana Dulce-Hrănitoarea.....	ianuarie, 12,	p. 54
Icoana Hodighitria.....	iunie, 26,	p. 753
Ieremia, Prorocul.....	mai, 1,	p. 515
Ievstatiie, Arhiepiscopul Sîrbilor.....	ianuarie, 4,	p. 26
Ignatie Purtătorul de Dumnezeu, Sfințitul Mucenic		
și Episcopul Antiohiei.....	ianuarie, 29,	p. 121
Ignatie, Episcopul Rostovului.....	mai, 28,	p. 625
Igor, Cneazul Cernigovului și Kievului.....	iunie, 5,	p. 662
Iisus Hristos		
Mîntuitorul lumii și Domnul.....	ianuarie, 1 (Tăierea împrejur)	p. 15
ianuarie, 6 (Botezul)	p. 32	
martie, 25 (Bunavestire)	p. 359	
Ilarie, Episcopul de Poitiers.....	ianuarie, 14	p. 62
Ilarion cel Nou.....	iunie, 6	p. 666

Ilarion Noul Mărturisitor.....	martie, 28	p. 373
In, Nir și Pin, Mucenicii.....	ianuarie, 20,	p. 85
Ioan al III-lea Scolasticul, Patriarhul Constantinopolului.....	februarie, 21,	p. 211
Ioan Botezătorul, a Treia Aflare a Capului.....	mai, 25,	p. 612
Ioan Botezătorul, Nașterea lui.....	iunie, 24,	p. 744
Ioan Botezătorul, Prima Aflare a Capului.....	februarie, 24,	p. 224
Ioan Botezătorul, Soborul lui.....	ianuarie, 7,	p. 36
Ioan Calivitul.....	ianuarie, 15,	p. 65
Ioan Cassian.....	februarie, 29,	p. 245
Ioan cel Nou de la Suceava, Mucenicul.....	iunie, 2,	p. 647
Ioan cel Nou din Ioannina, Mucenicul.....	aprilie, 18,	p. 460
Ioan cel Văzător cu Duhul.....	martie, 27,	p. 368
Ioan de la Mînăstirea Ivirul.....	mai, 13,	p. 565
Ioan de la Mînăstirea Sfîntului Sava și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	martie, 20,	p. 337
Ioan de la Peșterile Vechi.....	aprilie, 19,	p. 464
Ioan din Singurătate.....	iunie, 19,	p. 725
Ioan din Solovki.....	iunie, 12,	p. 694
Ioan din Ustiug, Cel Nebun pentru Hristos.....	mai, 29,	p. 629
Ioan din Zedzeni și cei doisprezece ucenici.....	mai, 7,	p. 541
Ioan Kalfa, Mucenicul.....	februarie, 26,	p. 233
Ioan Mărturisitorul.....	aprilie, 27,	p. 368
Ioan Pustnicul.....	martie, 29,	p. 378
Ioan Scărarul.....	martie, 30,	p. 382
Ioan și Arcadie.....	ianuarie, 26,	p. 109
Ioan și Chir, Mucenicii.....	iunie, 28,	p. 761
Ioan și mama lui Anna.....	iunie, 13,	p. 698
Ioan, Apostolul și Evanghelistul.....	mai, 8,	p. 543
Ioan, Mitropolitul Evhaitelor.....	iunie, 14,	p. 702
Ioan, Mucenicul.....	aprilie, 14,	p. 445
Ioan, Ucenicul Sfîntului Grigorie Decapolitul.....	aprilie, 18,	p. 460
Ioana Mironosița.....	iunie, 27,	p. 758
Ioanichie de la Devici.....	aprilie, 26,	p. 495
Iona, Mitropolitul Moscovei.....	martie, 31,	p. 387
Iordan de la Trapezunda, Mucenicul.....	februarie, 2,	p. 138
Iosif din Alep, Mucenicul.....	februarie, 4,	p. 145
Iosif Scriitorul de Cîntări.....	aprilie, 4,	p. 405
Iov Multpătimitorul și Dreptul.....	mai, 6,	p. 536
Iov, Fericitul.....	martie, 6,	p. 274
Iovan Vladimir, Mucenicul și Marele Jupan al Sîrbilor.....	mai, 22,	p. 600
Ipatie, Sfîntitul Mucenic și Episcopul Gangrei.....	martie, 31,	p. 386
Ipolit, Sfîntitul Mucenic și Papă al Romei.....	ianuarie, 30,	p. 124
Irina, Marea Muceniță.....	mai, 5,	p. 532
Irina, Muceniță.....	aprilie, 16,	p. 452
Irineu din Șrem, Sfîntitul Mucenic.....	martie, 26,	p. 363
Irodion, Apostolul.....	aprilie, 8,	p. 421
Isaac Mărturisitorul.....	mai, 30,	p. 633

Isaac Șirul, al II-lea.....	apriiie, 12,	p. 436
Isaac Șirul.....	ianuarie, 28,	p. 117
Isaac, Pustnicul de la Peșterile din Kiev.....	februarie, 14,	p. 184
Isaia, Prorocul.....	mai, 9,	p. 548
Isidor Cel Nebun pentru Hristos.....	mai, 14,	p. 569
Isidor Pelusiotul.....	februarie, 4,	p. 143
Isidor, Mucenicul.....	mai, 14,	p. 568
Isidora, Nebuna pentru Hristos.....	mai, 10,	p. 553
Isihie de la Ierusalim.....	martie, 28,	p. 373
Isihie Postitorul.....	martie, 5,	p. 269
Ișmael din Persia, Mucenicul.....	iunie, 17,	p. 715
Italia, cei 440 Mucenici din.....	martie, 2,	p. 256
Iuda, Apostolul.....	iunie, 19,	p. 723
Iulian din Tars, Mucenicul.....	iunie 21,	p. 732
Iulian și Iulius.....	iunie, 21,	p. 733
Iulian și Vasilisa, Mucenicii.....	ianuarie, 8,	p. 40
Iulian, Mucenicul.....	februarie, 27,	p. 238
Iulius și Iulian.....	iunie, 21,	p. 733
Iustin Martirul și Filosoful.....	iunie, 1,	p. 642
Iustin și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	iunie, 1,	p. 643
Ivan, Cneazul Vologdei.....	mai, 19,	p. 589
întîmpinarea Domnului.....	februarie, 2,	p. 137
Kallistos întîiul, Patriarhul Constantinopolului.....	iunie, 20,	p. 728
Lavrentie de la Peșterile Kievene.....	ianuarie, 29,	p. 121
Lazarus, Mucenicul.....	aprilie, 23,	p. 483
Lazăr, Mucenicul și Cneazul Sîrbilor.....	iunie, 15,	p. 707
Leon întîiul, Papă al Romei.....	februarie, 18,	p. 196
Leon, Episcopul Cataniei.....	februarie, 20,	p. 204
Leonida și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	aprilie, 16,	p. 453
Leonida, Mucenicul.....	aprilie, 22,	p. 478
Leonilla, Muceniță.....	ianuarie, 16,	p. 69
Leontie Mai înainte Văzătorul.....	iunie, 18,	p. 720
Leontie, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 487
Leontie, Mucenicul.....	iunie, 18,	p. 719
Leucius, Episcopul de Brindisi.....	iunie, 20,	p. 729
Longin, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Luarsab al II-lea, Mucenicul și Regele cetății Kartli din Georgia.....	iunie, 21,	p. 733
Luca din Hellas.....	februarie, 7,	p. 156
Luca, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 487
Luchilian și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	iunie, 3,	p. 651
Lydda, Icoana Preasfîmtei Născătoare de Dumnezeu de la.....	iunie, 26,	p. 754
Macarie cel Mare, Egipteanul.....	ianuarie, 19,	p. 80
Macarie din Alexandria.....	ianuarie, 19,	p. 81
Machedonie Sirianul.....	ianuarie, 24,	p. 100
Macrina.....	mai, 30,	p. 634
Maleahi, Prorocul.....	ianuarie, 3,	p. 21
Malhu.....	martie, 26,	p. 363

Manuel Persanul, Mucenicul.....	iunie, 17,	p. 715
Marchellinus, Sfințitul Mucenic și Papă al Romei.....	iunie, 7,	p. 671
Marchellus, Sfințitul Mucenic și Papă al Romei.....	iunie, 7,	p. 670
Marchian Romanul.....	ianuarie, 10,	p. 47
Marcu Ascetul.....	martie, 5,	p. 270
Marcu din Trache.....	aprilie, 5,	p. 410
Marcu, Apostolul și Evanghelistul.....	aprilie, 25,	p. 490
Marcu, Arhiepiscopul Efesului.....	ianuarie, 19,	p. 81
Marcu, Mărturisitorul și Episcopul Aretuselor.....	martie, 29,	p. 377
Mares.....	ianuarie, 25,	p. 105
Măria Egipteanca.....	aprilie, 1,	p. 391
Măria și Marta.....	iunie, 4,	p. 657
Măria, Mucenița.....	iunie, 7,	p. 670
Măria, Preacuvioasa („monahul Marius").....	februarie, 12,	p. 176
Mariamna.....	februarie, 17,	p. 194
Marin, Mucenicul.....	martie, 17,	p. 323
Marta și Măria.....	iunie, 4,	p. 657
Marta, Măria și Lycarion, Mucenicii.....	februarie, 6,	p. 153
Martin Mărturisitorul, Papă al Romei.....	aprilie, 14,	p. 444
Martin și Iraclie.....	mai, 5,	p. 533
Maruthas, Episcopul de Tagrith.....	februarie, 16,	p. 191
Mastridia de la Ierusalim.....	februarie, 7,	p. 156
Matrona, Mucenița.....	martie, 27,	p. 367
Mavra și Timotei, Mucenicii.....	mai, 3,	p. 523
Mavrichie și cei împreună cu el, Mucenicii.....	februarie, 22,	p. 215
Maxim Capsocalivitul.....	ianuarie, 13,	p. 58
Maxim Grecul.....	ianuarie, 21,	p. 89
Maxim Mărturisitorul.....	ianuarie, 21,	p. 88
Maxim și cei împreună cu dînsul, Mucenicii din Africa.....	aprilie, 10,	p. 428
Maxim, Arhiepiscopul Valahiei.....	ianuarie, 18,	p. 78
Maxim, Mucenicul.....	aprilie, 28,	p. 503
Melchisedec, Regele Salemului.....	mai, 22,	p. 601
Meletie Stratilat și cei împreună cu el, Mucenicii.....	mai, 24,	p. 609
Meletie, Arhiepiscopul Antiohiei.....	februarie, 12,	p. 174
Meletion, Episcopul Sardelor.....	aprilie, 1,	p. 393
Memnon Făcătorul de Minuni.....	aprilie, 29,	p. 507
Menandru, Sfințitul Mucenic.....	mai, 19,	p. 588
Metodic și Chirii, întocmai cu Apostolii.....	mai, 11,	p. 556
Metodic, Patriarhul Constantinopolului.....	iunie, 14,	p. 702
Metodic, Sfințitul Mucenic și Episcopul Patarelor..	iunie, 20,	p. 727
Miail, Nebunul pentru Hristos de la Klops.....	ianuarie, 11,	p. 50
Mica întâiul, Prorocul [I Regi 22; II Paralipomena 18.....	ianuarie, 5,	p. 30
Micolae, Cel Nebun pentru Hristos de la Pskov.....	februarie, 28,	p. 242
Mihail (Boris), Țarul Bulgariei.....	mai, 2,	p. 520
Mihail, Episcopul Sinadelor.....	mai, 23,	p. 605
Mihail, Mucenicul.....	mai, 23,	p. 605
Mitrofan, Patriarhul Constantinopolului.....	iunie, 4,	p. 656

Mochie, Sfințitul Mucenic.....	mai, 11,	p. 556
Modest, Mucenicul.....	iunie, 15,	p. 706
Monahul care nu a judecat niciodată pe nimeni.....	martie, 30,	p. 383
Mucenicii din Evghenia.....	februarie, 22,	p. 216
Musa, Fecioara.....	mai, 16,	p. 577
Nann (Ioan) din Tesalonic, Mucenicul.....	mai, 29,	p. 629
Nașterea Sfințului Ioan Botezătorul.....	iunie, 24,	p. 744
Naum din Ohrida.....	iunie, 20,	p. 728
Neofit, Sfințitul Mucenic.....	ianuarie, 21,	p. 89
Neon, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 487
Nestor, Sfințitul Mucenic și Episcop de Magydos.....	februarie, 28,	p. 242
Nicandru Egipteanul, Mucenicul.....	martie, 15,	p. 315
Nichi, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 453
Nichifor Isihastul.....	mai, 4,	p. 529
Nichifor Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului.....	iunie, 2,	p. 646
Nichifor, Mucenicul.....	februarie, 9,	p. 163
Nichifor, Patriarhul Constantinopolului.....	martie, 13,	p. 305
Nichita de la Peșterile Kievene.....	ianuarie, 31,	p. 129
Nichita Mărturisitorul.....	aprilie, 3,	p. 401
Nichita, Episcopul Remesianeii.....	iunie, 24,	p. 745
Nichita, Mucenicul.....	aprilie, 4,	p. 406
Nichita, Stîlpnicul.....	mai, 24,	p. 609
Nichta, Mărturisitorul și Episcopul din Calcedon.....	mai, 28,	p. 624
Nicodim, Episcopul din Peci.....	mai, 11,	p. 557
Nicolae Mărturisitorul.....	februarie, 4,	p. 144
Nicolae Mysticul, Patriarhul Constantinopolului.....	mai, 16,	p. 577
Nicolae, Episcopul Mirelor Lichiei,		
Mutarea Moaștelor.....	mai, 9,	p. 549
Nicolae, Mucenicul.....	mai, 16,	p. 578
Nicolae, Noul Mucenic.....	aprilie, 24,	p. 487
Nicomidia, cei 1003 Mucenici din.....	februarie, 7,	p. 157
Nicon de la Peșterile din Kiev.....	martie, 23,	p. 350
Nifon, Episcopul Novgorodului.....	aprilie, 8,	p. 422
Nifon.....	iunie, 14,	p. 703
Nil Sorski.....	aprilie, 7,	p. 418
Nina, Luminătoarea Georgiei.....	ianuarie, 14,	p. 62
Nunechi, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 453
Onisim, Apostolul.....	februarie, 15,	p. 187
Onufrie cel Mare.....	iunie, 12,	p. 692
Onufrie de la Hilandar, Mucenicul.....	ianuarie, 4,	p. 27
Orentie, Mucenicul.....	iunie, 24,	p. 745
Pafnutie din Borovsk.....	mai, 1,	p. 516
Pafnutie din Kefala.....	februarie, 25,	p. 229
Pafnutie.....	martie, 27,	p. 369
Pahomie cel Mare.....	mai, 15,	p. 572
Pahomie, Mucenicul.....	mai, 21,	p. 597
Paisie cel Mare.....	iunie, 19,	p. 724
Paladie Sirianul.....	ianuarie, 28,	p. 118
Pancras, Mucenicul.....	mai, 12,	p. 561

Panharie, Mucenicul.....	martie, 19,	p. 333
Pansofie, Mucenicul.....	ianuarie, 15,	p. 66
Papius din Hierapolis.....	februarie, 22,	p. 217
Partenie, Episcopul Constantinopolului.....	martie, 24,	p. 355
Partenie, Episcopul Lampsacului.....	februarie, 7,	p. 155
Pasicrat, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 487
mai, 25,	p. 613	
Patrichie, Sfințitul Mucenic.....	mai, 19,	p. 588
Patruzeci de Mucenici din Sevastia Armeniei.....	martie, 9,	p. 286
Paulin cel Milostiv, Episcop de Nola.....	ianuarie, 23,	p. 97
Paulin, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Pavel cel întristat, Mucenicul.....	aprilie, 3,	p. 402
Pavel Doctorul.....	iunie, 28,	p. 762
Pavel și Iuliana din Fenicia, Mucenicii.....	martie, 4,	p. 265
Pavel Tebeul.....	ianuarie, 15,	p. 64
Pavel, Apostolul.....	iunie, 29,	p. 765
Pavel, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Pelaghia din Tars, Mucenița.....	mai, 4,	p. 528
Pelaghia, Mucenița.....	martie, 25,	p. 360
Perpetua și Felicitas, Mucenițele.....	februarie, 1,	p. 133
Persia, cei 120 Mucenici din.....	aprilie, 6,	p. 414
Petru Apselamus, Mucenicul.....	ianuarie, 12,	p. 54
Petru Atonitul.....	iunie, 12,	p. 693
Petru Damaschinul, Sfințitul Mucenic.....	februarie, 9,	p. 164
Petru din Galatera.....	februarie, 1,	p. 134
Petru din Koriș.....	iunie, 5,	p. 662
Petru, Apostolul, Cinstitul lui Lanț.....	ianuarie, 16,	p. 69
Petru, Apostolul.....	iunie, 29,	p. 765
Petru, Mucenicul.....	mai, 18,	p. 585
Petru, Tareviciul.....	iunie, 30,	p. 770
Petru, Țarul Bulgariei.....	ianuarie, 30,	p. 124
Pevsip, Elasiș și Mesip, Mucenicii.....	ianuarie, 16,	p. 69
Piama din Egipt.....	martie, 3,	p. 260
Pionie, Mucenicul.....	martie, 11,	p. 296
Pior.....	iunie, 17,	p. 716
Pocăința lui Teofil, Istorisirea ei.....	iunie, 23,	p. 741
Policarp, Sfințitul Mucenic și Episcopul Smirnei.....	februarie, 23,	p. 220
Polien, Sfințitul Mucenic.....	mai, 19,	p. 588
Polieuct, Mucenicul.....	ianuarie, 9,	p. 43
Polieuct, Patriarhul Constantinopolului.....	februarie, 5,	p. 148
Pompei și cei împreună cu dînsul din Africa, Mucenicii.....	aprilie, 10,	p. 428
Porfirie, Episcopul Gâzei.....	februarie, 26,	p. 232
Processus, Mucenicul.....	aprilie, 11,	p. 434
Procopie Cehul.....	aprilie, 1,	p. 393
Procopie Decapolitul.....	februarie, 27,	p. 236
Prohor, Mîncătorul de Lobode.....	februarie, 10,	p. 168
Proterie, Sfințitul Mucenic.....	februarie, 28,	p. 241

Publie, Mucenicul din Cezareea.....	martie, 15,	p. 314
Public din Zeguma.....	ianuarie, 25,	p. 105
Publie, Sfințitul Mucenic.....	martie, 13,	p. 306
Pudens, Apostolul.....	aprilie, 15,	p. 448
Quintilian, Mucenicul.....	aprilie, 28,	p. 503
Roman, Mucenicul.....	februarie, 16,	p. 191
Roman, Ucenicul lui Teodosie Bulgarul.....	februarie, 17,	p. 193
Romanus și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	ianuarie, 29,	p. 121
Romii din Vidin.....	ianuarie, 16,	p. 70
Romulus, Mucenicul din Cezareea.....	martie, 15,	p. 314
Rufus, Apsotolul.....	aprilie, 8,	p. 421
Sadok, Mucenicul.....	februarie, 20,	p. 205
Sampson Primitorul de Străini.....	iunie, 27,	p. 757
Satyrus și cei împreună cu dînsul, Mucenicii.....	februarie, 1,	p. 133
Sava al II-lea, Arhiepiscopul Sîrbilor.....	februarie, 8,	p. 160
Sava Gotul, Mucenicul.....	aprilie, 15,	p. 449
Sava I, Sfîntul, Arhiepiscopul Sîrbilor, Arderea sfintelor lui moaște.....	aprilie, 27,	p. 499
Sava I-ul, Arhiepiscopul Sîrbilor.....	ianuarie, 14,	p. 61
Sava, Mucenicii din Mînăstirea Sfîntului.....	mai, 16,	p. 578
Savel din Persia, Mucenicul.....	iunie, 17,	p. 715
Savin, Mucenicul.....	martie, 16,	p. 318
Savva Stratilat, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 486
Savvatie de la Solovki.....	aprilie, 17,	p. 457
Sennuphius, Purtătorul de Steag.....	iunie, 28,	p. 761
Serafim de Sarov, Sfîntul.....	ianuarie, 2,	p. 19
Serapion Sindonitul.....	mai, 14,	p. 568
Serapion.....	martie, 21,	p. 342
Sevastia, cei 40 de Mucenici din.....	martie, 9,	p. 286
Sever, Presbiterul.....	iunie, 27,	p. 758
Severian, Mucenicul.....	aprilie, 18,	p. 461
Severian, Mucenicul.....	iunie, 4,	p. 657
Severinus, Mucenicul.....	iunie, 4,	p. 657
Silanus, Mucenicul.....	iunie, 4,	p. 657
Silvanus, Sfințitul Mucenic și Episcopul Gâzei.....	mai, 4,	p. 529
Silvanus.....	mai, 15,	p. 573.
Silvestru, Episcopul Romei.....	ianuarie, 2,	p. 18
Simeon Bătrînul.....	ianuarie, 26,	p. 109
Simeon cel Desculț.....	aprilie, 19,	p. 465
Simeon Izvoditorul de Mir.....	februarie, 13,	p. 179
Simeon Noul Teolog.....	martie, 12,	p. 301
Simeon Primitorul de Hristos.....	februarie, 3,	p. 140
Simeon Stîlpcnicul de la Muntele Minunat.....	mai, 24,	p. 608
Simeon, Apostolul.....	aprilie, 27,	p. 498
Simeon, Sfințitul Mucenic și Episcop al Persiei.....	aprilie, 17,	p. 456
Simon Zilotul, Apostolul.....	mai, 10,	p. 552
Sinai și Rait, Sfinții Părinți uciși la Mînăstirile.....	ianuarie, 14,	p. 61
Sinclitichia, Preacuvioasa.....	ianuarie, 5,	p. 30
Sinodul Ecumenic, Al Doilea.....	mai, 22,	p. 601
Sinodul Ecumenic, al Șaselea.....	ianuarie, 23,	p. 97

Sinodul Ecumenic, întâiul.....	mai, 29,	p. 628
Sofronie, Patriarhul Ierusalimului.....	martie, 11,	p. 295
Solohon, Mucenicul.....	mai, 17,	p. 581
Sosipatru, Apostolul.....	aprilie, 28,	p. 502
Susanna, Mucenița.....	iunie, 6,	p. 667
Șaptezeci de Apostoli.....	ianuarie, 4,	p. 25
Ștefan din Constantinopol.....	februarie, 27,	p. 238
Ștefan din Piperi.....	mai, 20,	p. 593
Ștefan, Episcopul Permului.....	aprilie, 26,	p. 495
Ștefan, Episcopul Vladimirului.....	aprilie, 27,	p. 498
Ștefan, Patriarhul Constantinopolului.....	mai, 17,	p. 582
Taisia.....	mai, 10,	p. 553
Talaleu Sirianul.....	februarie, 27,	p. 237
Talaleu, Mucenicul.....	mai, 20,	p. 592
Talasia și Limneu din Siria.....	februarie, 22,	p. 216
Tarasie, Patriarhul Constantinopolului.....	februarie, 25,	p. 228
Tatiana, Mucenița.....	ianuarie, 12,	p. 53
Taxiotis, înfricoșata întâmplare a lui.....	martie, 28,	p. 373
Tăierea împrejur a Domnului.....	ianuarie, 1,	p. 15
Tecla, Mucenița.....	iunie, 6,	p. 667
Teodor Cel Nebun pentru Hristos din Novgorod.....	ianuarie, 20,	p. 82
Teodor cel Sfințit.....	mai, 16,	p. 576
Teodor Sicheotul.....	aprilie, 22,	p. 477
Teodor Sihastrul.....	iunie, 5,	p. 661
Teodor Stratilat, Mucenicul.....	februarie, 8,	p. 159
Teodor și cei împreună cu dînsul, Mucenicii din Perga.....	aprilie, 21	p. 474
Teodor Tiron, Mucenicul.....	februarie, 17,	p. 193
Teodor Trichinas.....	aprilie, 20,	p. 468
Teodora din Alexandria.....	ianuarie, 12,	p. 54
Teodora și Didim, Mucenicii.....	mai, 27,	p. 620
Teodora, împărăteasa.....	februarie, 11,	p. 172
Teodora, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 453
Teodorei din Antiohia, Sfințitul Mucenic.....	martie, 8,	p. 282
Teodosia din Tir, Mucenița.....	mai, 29,	p. 628
Teodosia, Mucenița.....	mai, 29,	p. 629
Teodosia, Mucenița.....	martie, 25,	p. 360
Teodosie Bulgarul.....	februarie, 17,	p. 193
Teodosie cel Mare, Cenobitul [începătorul vieții de obște].....	ianuarie, 11,	p. 50.
Teodosie cel Mare, împăratul.....	ianuarie 17,	p. 74
Teodosie de la Peșterile din Kiev.....	mai, 3,	p. 524
Teodot din Ancyra, Mucenicul.....	iunie, 7,	p. 670
Teodot și cele Șapte Fecioare, Mucenicii.....	mai, 18,	p. 584
Teodot, Sfințitul Mucenic și Episcopul Cirenelor.....	martie, 2,	p. 255
Teodota.....	ianuarie, 2,	p. 19
Teodul, Mucenicul.....	mai, 2,	p. 519
Teodul, Mucenicul.....	aprilie, 5,	p. 409

Teodula, Mucenița.....	februarie, 5,	p. 148
Teofan Mărturisitorul.....	martie, 12,	p. 300
Teofania [Botezul] Domnului.....	ianuarie, 6,	p. 32
Teofil cel Nou, Mucenicul.....	ianuarie, 30,	p. 124
Teofilact, Episcopul Nicomidiei.....	martie, 8,	p. 282
Teognost, Mitropolitul Kievului.....	martie, 14,	p. 310
Teona din Nicomidia, Mucenicul.....	aprilie, 19,	p. 464
Teopempt și Teona, Mucenicii.....	ianuarie, 5,	p. 29
Terapont, Sfințitul Mucenic și Episcopul Ciprului.....	mai, 25,	p. 613
Terapont, Sfințitul Mucenic și Episcopul Sardelor.....	mai, 27,	p. 620
Terentie, African, Maxim, Pompei, și cei 36 împreună cu dînșii, Mucenicii.....	aprilie, 10,	p. 428
Thallus din Siria, Mucenicul.....	martie, 16,	p. 319
Tibald, Mucenicul.....	aprilie, 28,	p. 503
Tigrius, Mucenicul.....	iunie, 16,	p. 711
Tikhvin, Icoana Maicii Domnului de la.....	iunie, 26,	p. 753
Timolau, Mucenicul din Cezareea.....	martie, 15,	p. 314
Timotei din Symbola.....	februarie, 21,	p. 210
Timotei Sihastrul Egiptean.....	iunie, 12,	p. 693
Timotei și Mavra, Mucenicii.....	mai, 3,	p. 523
Timotei, Apostolul.....	ianuarie, 22,	p. 92
Timotei, Sfințitul Mucenic și Episcopul Brusei.....	iunie, 10,	p. 683
Tit de la Peșterile Kievene.....	februarie, 27,	p. 237
Tit, Făcătorul de Minuni.....	aprilie, 2,	p. 397
Tit, Ieromonahul de la Peșterile Kievene.....	februarie, 27,	p. 237
Tomaida, Mucenița.....	aprilie, 13,	p. 441
Toma, cel Nebun pentru Hristos.....	aprilie, 24,	p. 487
Toma, Patriarhul Constantinopolului.....	martie, 21,	p. 342
Trei Sfinți Ierarhi Vasile, Grigorie și Ioan.....	ianuarie, 30,	p. 123
Trifilie, Episcopul Lefcoșei [Nicosiei din Cipru].....	iunie, 13,	p. 698
Trifina, Mucenița.....	ianuarie, 31,	p. 129
Trifon, Mucenicul.....	februarie, 1,	p. 133
Trifon, Patriarhul Constantinopolului.....	aprilie, 19,	p. 465
Troad, Mucenicul.....	martie, 2,	p. 255
Trofim din Siria, Mucenicul.....	martie, 16,	p. 319
Trofim, Apostolul.....	aprilie, 15,	p. 448
Ulfian, Mucenicul.....	aprilie, 3,	p. 402
Vădim, Mucenicul.....	aprilie, 9,	p. 426
Valentian, Mucenicul.....	mai, 25,	p. 613
Valentin, Mucenicul.....	aprilie, 24,	p. 487
Valeria, Mucenița.....	iunie, 7,	p. 670
Varnava, Apostolul.....	iunie, 11,	p. 688
Varsanufie și Ioan din Gaza.....	februarie, 6,	p. 152
Varsanufie, Episcopul Damascului.....	februarie, 29,	p. 246
Vartolomeu, Apostolul.....	iunie, 11,	p. 687
Varvar Tîlharul.....	mai, 6,	p. 537
Varvar, Mucenicul.....	mai, 6,	p. 537
Vasian, Episcop de Lodi.....	iunie, 10,	p. 684

Vasian de la Solovki.....	iunie, 12,	p. 694
Vasile cel Mare.....	ianuarie, 1,	p. 15
ianuarie, 30	p. 123	
Vasile cel Nou.....	martie, 26,	p. 364
Vasile de la Ostrog.....	aprilie, 29,	p. 506
Vasile din Ancyra, Sfințitul Mucenic.....	martie, 22,	p. 346
Vasile Mărturisitorul.....	aprilie, 12,	p. 437
Vasile, Mărturisitorul.....	februarie, 28,	p. 242
Vasile, Sfințitul Mucenic din Amasia.....	aprilie, 26,	p. 494
Vasilisa, Mucenița.....	aprilie, 16,	p. 453
Vasilisa, Mucenița.....	aprilie, 15,	p. 450
Vasilisc, Mucenicul.....	mai, 22,	p. 600
Vavila, Sfințitul Mucenic.....	ianuarie, 24,	p. 100
Victor, Mucenicul.....	aprilie, 18,	p. 461
Visarion.....	iunie, 6,	p. 666
Vitalie.....	aprilie, 22,	p. 478
Vitus, Mucenicul.....	iunie, 15,	p. 706
Vladimir, Icoana Maicii Domnului de la.....	iunie, 23,	p. 741
Vlasie, Sfințitul Mucenic.....	februarie, 11,	p. 171
Vucol, Episcopul Smirnei.....	februarie, 6,	p. 151
Xenia Romana.....	ianuarie, 24,	p. 100
Xenofont și Măria.....	ianuarie, 26,	p. 109
Zaharia [Egipteanul].....	martie, 24,	p. 356
Zaharia, Patriarhul Ierusalimului.....	februarie, 21,	p. 210
Zaharia, Prorocul.....	februarie, 8,	p. 160
Zaheu, Apostolul.....	aprilie, 20,	p. 470
Zenas, Mucenicul.....	iunie, 22,	p. 737
Zeno, Mucenicul.....	aprilie, 18,	p. 461
Zeno, Mucenicul.....	iunie, 22,	p. 737
Zoe și Fotinia.....	februarie, 13,	p. 180
Zoe, Mucenița.....	mai, 2,	p. 519
Zosima [din Palestina].....	aprilie, 4,	p. 406
Zosima de la Solovki.....	aprilie, 17,	p. 457
Zosima din Fenicia.....	iunie, 8,	p. 675
Zosima, Episcopul Noului Babilon [cetate a Egiptului].....	iunie, 4,	p. 657
Zosima, Mucenicul.....	iunie, 19,	p. 724
Zotic, Mucenicul.....	aprilie, 18,	p. 461